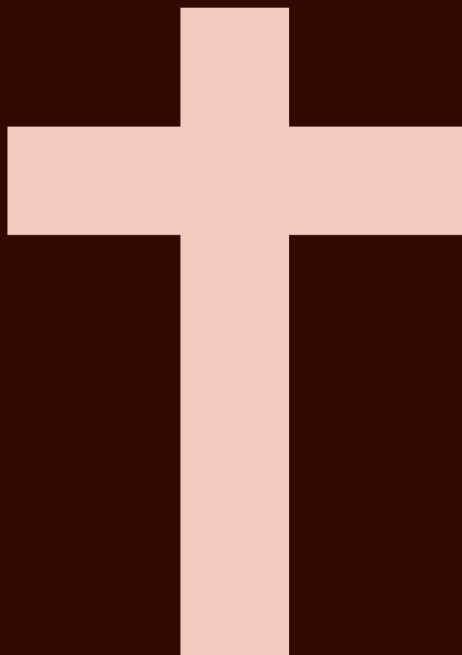

Dios ã jáap naáwát
tólih

New Testament in Cacua

Dios ã jáap naáwát tólih New Testament in Cacua

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cacua

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cacua

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents.

For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

34c9543b-57a6-5290-ab7b-4fa15529a7e2

Contents

San Mateo	1
San Marcos	66
San Lucas	105
San Juan	172
Hechos	221
Romanos	279
1 Corintios	307
2 Corintios	334
Gálatas	354
Efesios	365
Filipenses	374
Colosenses	380
1 Tesalonicenses	386
2 Tesalonicenses	392
1 Timoteo	395
2 Timoteo	402
Tito	408
Filemón	411
Hebreos	413
Santiago	434
1 Pedro	441
2 Pedro	448
1 Juan	453
2 Juan	459
3 Juan	460
Judas	461
Apocalipsis	464

SAN MATEO

*Dios wááh, Jesucristo, ã nuowãji ã wãtna
(Lc 3.23-38)*

¹ Weém, Mateo, ded pah Jesucristo ã jumatjidih wã daácna caá. Jesucristo ã nuowãji ã wãtnadih wã jwíih naóhbipna caá. Æ nuoji jon jãtih bóo David wãt jumni ãt jumup wat jã. Caán ã jumat pínah jãtih ã nuoji Abraham wãt jumribut ãt jumup wat jã.

² Abraham Isaac íip
ãt jumup wat jã.

Isaacboó Jacob íip
ãt jumup wat jã.

Jacobboó Judá ã déewãjãh
í íip ãt jumup wat jã.

³ Judáboó ã weh chénewã
ít jumup wat jã.

Fares, Zara ãt wãt jumup wat jã. Í íin
Tamar
mit wãt jumup wat jã.

Faresboó Esrom íip
ãt jumup wat jã.

Esromboó Aram íip
ãt jumup wat jã.

⁴ Aramboó Aminadab íip
ãt jumup wat jã.

Aminadabboó Naasón íip
ãt jumup wat jã.

Naasónboó Salmón íip
ãt jumup wat jã.

⁵ Salmónboó Booz íip
ãt jumup wat jã. Æ íin Rahab
mit wãt jumup wat jã.

Boozboó Obed íip
ãt jumup wat jã. Æ íin Rut
mit wãt jumup wat jã.

Obedboó Isaí íip
ãt jumup wat jã.

⁶ Isaíboó David íip
ãt jumup wat jã.
David wãt jãí judíowã
í chah maáh
ãt jumup wat jã.

Davidboó Urías wãt jumni ã adih
jwáub áa jumat táttimah, Salomóndih

ãt weh jumup wat jã.*

⁷ Salomónboó Roboam íip
ãt jumup wat jã.

Roboamboó Abías íip
ãt jumup wat jã.

Abíasboó Asa íip
ãt jumup wat jã.

⁸ Asaboó Josafat íip
ãt jumup wat jã.

Josafatboó Joram íip
ãt jumup wat jã.

Joramboó Uzías íip
ãt jumup wat jã.

⁹ Uzíasboó Jotam íip
ãt jumup wat jã.

Jotamboó Acaz íip
ãt jumup wat jã.

Acazboó Ezequías íip
ãt jumup wat jã.

¹⁰ Ezequíasboó Manasés íip
ãt jumup wat jã.

Manasésboó Amón íip
ãt jumup wat jã.

Amónboó Josías íip
ãt jumup wat jã.

¹¹ Josíasboó Jeconías ã déewãjãh í íip ãt
jumup wat jã.

Queét jum láa Israel baác dih moondih
míc mao yap yohnit, Babilonia
baác dih moónboó queédih íih baácna
ít ub bejep wat jã.*

¹² Babilonia baácna í jãibíat táttimah,
Jeconíasboó Salatiel dih
ãt weh jumup wat jã.

Salatielboó Zorobabel íip
ãt jumup wat jã.

¹³ Zorobabelboó Abiud íip
ãt jumup wat jã.

Abiudboó Eliaquim íip
ãt jumup wat jã.

Eliaquimboó Azor íip
ãt jumup wat jã.

¹⁴ Azorboó Zadoc íip
ãt jumup wat jã.

Zadocboó Aquim íip
ãt jumup wat jã.

Aquimboó Eliud íip
ãt jumup wat jã.

¹⁵ Eliudboó Eleazar íip

* 1:6 1Cr 2.1-15; Rt 4.18-22 * 1:11 2R 24.14-15; 2Cr 36.10; Jer 27.20

ãt jumap wat jĩ.
 Eleazarboó Matán íp
 ãt jumap wat jĩ.
 Matánboó Jacob íp
 ãt jumap wat jĩ.
 16 Jacobboó José íp
 ãt jumap wat jĩ.
 Joséboó María áa
 ãt jumap wat jĩ.
 Maríaboó Jesús ín
 mit jumap wat jĩ.
 Jesúsboó Dios ã wahni Cristo í niijni ãt
 jumap wat jĩ.
 17 Abrahamjidih jwĩ jenah jwíhichah,
 púú Davidji jum láa jwĩ jenah
 péanachah, nihat í juménájĩh jumna,
 catorce poómp ít jumap wat jĩ.
 Davidjidih jwĩ jwúub jenah jwíhichah,
 púú Babilonia baácna judíowādih í ub
 bej láa jwĩ jenah péanachah, nihat í
 juménájĩh jumna, catorce poómp ít
 jwúub jumap wat jĩ.
 Babilonia baácna í jubí láa jwĩ jwúub
 jenah jwíhichah, púú Cristo ã cáac
 jum láa jwĩ jenah péanachah, nihat í
 juménájĩh jumna, catorce poómp ít
 jwúub jumap wat jĩ, páant mantih.

Jesucristo ã cáac jumap (Lc 2.1-7)

18 Nin pah Jesucristo ãt cáac jumap wat jĩ.
 ã ín Maríaboó Joséjĩh téihya chéonih pínah
 mit jumap wat jĩ. Í téihya chéwat pínah
 jãtĩh Túini Espíritu ã wépatjĩh caántdih ã
 wudhdanachah, mit wudu jumap wat jĩ.*

19 Páant mi wudu jumachah jéihna,
 Joséboó yoobópdih chãjni jumna, cáacwã í
 encahjah, caántdih yohat túut ãtih chãjap
 wat yuh jĩ.

20 Pánih jenah joí ñonit, ã oo júmachah,
 Dioíh ángelboó caandíh jíghnit, “José,
 Davidji jumma, Túini Espírituboó ã teo
 wáacatjĩh María mi wudu jumna caá.
 Pánihna, tíccanjeh caántjĩh ma téihya
 chéweé.

21 Caánt newé weépdih mi túuhbipna caá.
 Caanjéh tigaá ãih cáacwã iiguípna bejnit
 déejidih túi ubni ã jumhipna caá. Páant
 cáacwãdih túi ubni pínah ã jumachah, Jesús

ma wãt búudhdáp”, ángel Josédih ãt niijíp
 wat jĩ.*

22 Jon jãtĩh Dios naáwãtdih naóh yapani
 nin ã daacátji pahjah ãt yapap wat jĩ:

23 “Jáap wili wébít bid jumínih newé
 weépdih mi túuhbipna caá. Caandíh
 ‘Emanuel’, í niijbípna caá”, ãt niij
 daacáp tajĩ. (Is 7.14)

“Emanuel”, niijná, “Dios jwĩjeéh ã jumna
 caá”, niij naóhna ít chãjap wat jĩ.

24 Dioíh ángel caandíh ã naáwãt túttimah,
 ã niiját pahjah José Maríadih ãt téihya
 chéwep wat jĩ.

25 Obohjeéhtih, mi weh jumap pínah jãtĩh,
 José mijeéh ãt jumcap wat jĩ. Pánihna,
 caánt mi weépdih jumap túttimah, Joséboó mi
 wúúhdih Jesús ãt wãt búudhdap wat jĩ.*

2

Yeó aáb jũúwápman moón Jesúsdi enedih í juyát

1 Herodes Judea baácđih moón í maáh
 jum láa, caán baácđih jumni Belén tútchidih
 Jesús ãt cáac jumap wat jĩ. ã cáac
 jumap túttimah, cúiwãdih bohénit yeó
 aáb jũúwápman moón jũóhnit, Jerusalén
 tútchina ít juyúp wat jĩ.

2 Pánih jumínit, caanjĩh moondíh nin pah ít
 niij úubh joyóp wat jĩ:

—¿Judíowã í chah maáh pínah dedjĩh tigaá
 ã cáac jumap? Yeó aáb jũúwápman jumna,
 chah iigní cúí ã jáap jíghochah enna, ‘Maáh
 ã cáac jumna caá’, jwĩ niij jéihyep jĩ. Páant
 ã jíghochah enna, caandíh weñedih jũóhna
 caá jwĩ chãjap, cúiwãdih bohénit ít niijíp wat
 jĩ.

3 Páant, í úubh joyát doonáđih joinít,
 Herodesboó búdí ãt jenah joyóp wat jĩ. Ni-
 hat Jerusalén tútchidih moonbút bíic yoobó
 búdí ít jenah joyóp wat jĩ.

4 Pánihna, Herodesboó sacerdotewã í
 maáta, Moisés ã wúatjidih bohénitdihbút ãt
 bid wáacap wat jĩ. Páant í míic wáac júi
 beedéchah ennit, queéđdih nin pah ãt niij
 úubh joyóp wat jĩ:

—¿Dedboo tigaá Cristo ã cáac jumap
 pínahdih Dios naáwãtdih naóh yapanit ít niij
 daác jĩ? ãt niijíp wat jĩ.

* 1:18 Lc 1.27 * 1:21 Lc 1.31 * 1:25 Lc 2.21

5 —Judea baácboó jamni Belén tátchidih Cristo ã cãac jumbipna caá. Nin pah Dios naáwátdih naóh yapani át niij daacáp tajĩ:

6 ‘Judea baácboó jamni Belén tátchimant judíowãdih wutni pínah ã jũóhbipna caá. Caán queétdih túi en daoní ã jumbipna caá. Pánihna, Belénboó ã cãac jamni pínah tátchi ã jumachah, oboh jamni tátchi nihcan caá’, át niij daacáp tajĩ, (Mi 5.2)

Herodesdih ít niijíp wut jĩ.

7 Páant ã niiját táttimah, cãac wihcah, yeó aáb jũúwápmanant moondíh Herodes át jwúub bid bojop wut jĩ. Á pebh ã jwúbínachah ennit, débólih caán cúi ã jwúih jíghatjidih queétdih át úbh joyóp wut jĩ. Páant ã úbh joyóchah, caán cáidih ã jwúih enatjidih ít naáwáp wut jĩ.

8 Páant ã naáwát táttimah, Belén tátchina wahna, Herodes queétdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Caandíh ñi túi bidbi jwúuhú. Bid jwinít, weemdíh naáwádih ñi jwúub jũúwá, weembút caandíh weñedih wã bejat pínah niijná, át niijíp wut yuh jĩ.

9 Páant ã niijíchah joinít, queét ít bejep wut jĩ. Páant ã bejechah, yeó aáb jũúwápmanant ã jwúih enni cúijeh mantih queétdih át jwúub waáwáp wut jĩ. Pánihna, wébít ã jamni mũũ cháh pohba caán cúi át chãwáp wut jĩ.

10 Páant ã chãwáchah ennit, búdí ít weñep wut jĩ.

11 Pánihna, wébít ã jamni mũudíh waád jwúbínit, caandíh beh wili biícđih ít enep wut jĩ. Pánih ennit, wébítđih wēina, bódicha ít caj yoh ñajap wut jĩ. Pánih wēi péanit, ã úb jũóhni paihnadidih wãtnit, búdí jíib jamni oro, túi chej jamni cáwat pínah, mirra wut jamni chej jamnidihbut caandíh ít wãhup wut jĩ.

12 Caandíh wãh péanit, úwudih ít bejep wut jĩ. Pánih úonit, ã oo jumachah, Dios queétdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ: “Herodes pebhboó ñi jwúub bejca bojoó”, át niijíp wut jĩ. Páant ã niijíchah joinítji jáanit, ñih baácna jwúub bejna, biíh namáboó ít bejep wut jĩ.

Joséwã Jesúsđih Egipto baácboó ã numah jwei béjat

* 2:15 Os 11.1

13 Páant ã jwúub bejat táttimah, José jwuh ã jwúub oo jumachah, Dioíh ángel caandíhbut nin pah át niij naáwáp wut jĩ: “Ma jáa bojoó. Bainídih ã mawat pínah niijná, Herodes ãih soldadowãdih wahna caá ã chãjap. Pánihna, bainídih, ã índihbut Egipto baácboó waícanjeh ma numah jwei béjeé. Caanná wã niiját pah bóo ñi jam jwuhú”, ángel Joséđih át niijíp wut jĩ.

14 Páant ã niijíchah joinít, chejeh jáanit, Egipto baácna bainídih ã ín biícđih José át numah jwei béjep wut jĩ.

15 Caán Egipto baácna jwúbínit, Herodes ã báadh jwuhat pah bóo caánboó ít jam jwuhup wut jĩ. Páant Jesús ã yapachah, Dios naáwátdih naóh yapani nin ã daacátji pah át yapap wut jĩ: “Egipto baácboó jamni wã wũúhdih wã bid bojúbipna caá”, Dios ã niijíp be”, át niij daacáp tajĩ.*

Herodes neoná weépdih ã mawat túutap

16 Cúiwãdih bohénit biíh namáboó ã jwúub bejat doonádih joinít, Herodesboó búdí át íjip wut jĩ. Pánih íjnit, Belén tátchidih moón neoná weépdih, caán tátchi jwéejdih moondíhbut át mawat túutap wut jĩ. Cúiwãdih bohénit débólih caán cúi ã jwúih jíghatjidih ã naáwáchah joinítji Herodes ã mawíhniiboó chéne jópchi dée ã bíbohatdih át jéihyep wut jĩ. Pánih jéihna, chéne jópchi nump bíbohñit nihat neoná weépdih át mao yohat túutap wut jĩ.

17 Páant ã mawat túutachah, Dios naáwátdih naóh yapani Jeremías ã daacátji pah át yapap wut jĩ.

18 “Ramá wut jamni tátchidih moón búdí ñaacátđih ã joiná caá. Búdí jíghañit, ã ñaac jwúñát búdí ã yána caá. Raquel mi jwúimená yaádh, judíowã ã weha mána yaádh, ã wehdih ã mao yohochah ennit, búdí ã ñaac jwúiná caá. ã weh ã wihcatđih enna, ã jíghat ã yaicán niít”, át niij daacáp tajĩ. (Jer 31.15)

Joséwã Egipto baácmanant ã jwúub jũúwát

19 Herodes ã wunat táttimah, Joséwã Egipto baácboó páantjeh ít jam jwuhup wut jĩ. Pánih jamnit, biíc chei José ã oo

jumuchah, Dioih ángel caandih jígohnit, nin pah át jwúub niij naáwáp wut jĩ:

20 “Wébitdih mawíhnitji maátaboó ĩ wun beedáh bejep be. Pánihna, caandih ā ínjih Israel baácboó ma numah jwúub bejeé, páant muntih”, át niijíp wut jĩ.

21 Páant ā niiját túttimah, jáanit, wébitdih ā íin biícđih Israel baácboó át numah jwúub bejep wut yah jĩ.

22 Obohjeéhtih, Herodes ā buudát túttimah, ā wúuh Arquelaoboó Judea baácđih moondih át jwúub túut nuúm maáh waadáp wut jĩ. Páant ā jummat doonádih joinít, José caanná ā jwúub bejat pínahdih át úum jenah joyóp wut jĩ. Pánih úum jenah joinít, ā jwúub oo jumuchah, Dios caandih Judea baácboó át chāwát túutcap wut jĩ. Páant ā chāwát túutcah joinít, Judea baácđih yap bejnit, púá Galilea baácna ĩt juibínap wut jĩ.

23 Pánihna, caanná juibínitji, Nazaret wut jumni tútchiboó ĩt jumap wut jĩ. Caanná ĩ jumuchah, Dios naáwátđih naóh yapanit ĩ daacátji pah Jesús át jumap wut jĩ. “Nazaret tútchidih bóo caá”, cāacwā Dios ā wahnidih ĩ niijbípna caá”, ĩt niij daacáp tajĩ.*

3

Juan Daabáni cāacwāđih ā bohéat

(Mr 1.1-8; Lc 3.1-9,15-17; Jn 1.19-28)

1 Dawá jópchi túttimah, Juan Daabáni cāacwāđih daabána át chājap wut jĩ. Judea baácđih muú wihcapboó ā pebhna juibínitdih Dios naáwátđih át bohé jwíhip wut jĩ.

2 Nin pah queéđdih át niij naáwáp wut jĩ: “ĩni yéj chājatdih cádahnit, túiniboodih ĩi túut nuúmá! Nihat baácđih moondih Dios ā maáh jummatdih ā júutat pínah bahnijeh ā jedhna caá”, át niijíp wut jĩ.*

3 Jon jātih Dios naáwátđih naóh yapani Isaíasboó Juan ā bohéat pínahdih nin pah át niij daacáp tajĩ:

“Muú wihcapboó nin pah ā niij ĩaác bohéhipna caá: ‘Jwĩ Maáh ā jūwát pínah jātih ĩi yéj chājatdih cádahnit, túiniboodih túut nuúmá, caandih ĩi

túi páñaá’, ā niijbípna caá”, Isaías át niij daacáp tajĩ. (Is 40.3)

4 Juanih yégueh chóo camello wut jumni nuñúp yoócđih nóomnit, ĩ yacni chóo wut jĩ. Āih juyáát tōp momo jiwí chóo tōp wut jĩ. Wúuc joowāđih jeémpnit, belo macđihbut āpĩ déebep wut jĩ.*

5 Jerusalén tútchimant, nihat Judea baácđant, Jordán muj jwéjmantbut dawá caandih joyóđih ĩpĩ juibínap wut jĩ.

6 Pánih juibínit, ā bohénachah joinít, ĩ yéj chājatdih Diosdih ĩpĩ naáwáp wut jĩ. Páant ĩ naáwáchah joinít, Jordán mujboó Juan queéđdih át daabánap wut jĩ.

7 Dawá fariseowā, saduceowābut daabáát túutđdih ĩ juibínachah ennit, Juan queéđdih nin pah át jíponih niijíp wut jĩ: “ĩMaiwā panihnit yeejépwā jumna, peéh chājat pínahdih úum jweíhnitjeh caá! Obohjeéhtih, yeéb ĩi yéj chājatdih ĩi cádahncat jíib Dios yeebđih ā peéh chājachah, ĩi jéih jweicán niit.*

8 Yéj chājatdih yoobópdih cádahnit, túiniboodih chājat caá yeebđih náahap.

9 Nin pah ĩi niij jenah joicá bojoó: ‘Jon jātih bóo Abraham jwiit judíowā jwĩ nuo át jumap wut jĩ. Pánihna, ā jumená jumna, Dioíhwā caá jwĩ jumap’, ĩi niij jenah joicá bojoó. Yeebđih nin pah wā niijná caá: Abraham jumená ĩi jumuchah yahna, dedé pínah nihcan caá. Diosboó nin jee dáhnadih túut nuúmá, Abraham jumená pínahdih ā jéih chājna caá. Abraham jumená ĩi jummat nin oboh jumni jee dáhna ā nihat pahjeh tigaá.*

10 Nin pah ā jumna caá: Yeéb máa nah panihni ĩi jumuchah, Diosboó máa nahđih tib yohni panihni caá ā jumap. Yeejé dahna quehndih tib yoh bojnit, āih náatnadihbut ā pud yohhipna caá. Tib yoh péanit, caan náhđih, āih náatnadihbut ā cáo yohhipna caá. Páant ā cáwat pah caandih jepahcannitdih iiguípna ā wahhipna caá.*

11 Wā túttimah jūohni wā chah wēpni caá. Páant ā jumuchah jenah joinít, ‘Weém oboh jumni caá’, wā niij jenah joiná caá. Pánihna, ĩi yéj chājatdih cádahnit, túiniboodih ĩi túut nuúmáchah, yeebđih wā

* 2:23 Mr 1.24; Lc 2.39; Jn 1.45 * 3:2 Mt 4.17; Mr 1.15

* 3:4 2R 1.8 * 3:7 Mt 12.34; 23.33 * 3:9 Jn 8.33

* 3:10 Mt 7.19

daabána caá. Páant wã daabáat panihni, caánboó yeebdíh Túini Espíritu ã wēpatdih búdí ã wãhbipna caá. Caán ã wēpat tũ iigát panihniñih ñi yéejatdih cáwat pah ã chãjbipna caá, jwũub yéej chãjíhatdih ñi jenah joicát pínah niijná.

¹² Trigo teoni panihni caá. Æih chóonadih caóh caj péanit, caán tíbna yoobát dihjeh wuh wũúhboó júi yacnit, Æih mũúboó ã ámohbipna caá. Obohjeéhtih, ã caóh cajni chóonaboodíh ã cáo yohbipna caá. Páant ã chãjat pah wã túttimah jũóhni caandíh jepahnitdih ã táí ubbipna caá. Obohjeéhtih, caandíh jepahcannitboodíh iiguípna ã wahbipna caá. Caán iigát dedé ã noón dũbcan niít”, Juan ãt niijíp wut jĩ.

*Juan Jesúsdiñ ã daabáat
(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)*

¹³ Túttimah, Jesús Galilea baáboó jumniñi bejnit, Juandih ã daabáat tútat túat niijná, Jordán majna ãt dei juibínap wut jĩ.

¹⁴ Obohjeéhtih, daabáihcan, nin pah Juan caandíh ãt niij jepahap wut jĩ:

—Meémboó chah wēpni jumna, weémboodíh ma daabána ãta táí tagaá. Meemdíh daabáni pínah nihcan caá, Juan Jesúsdiñ ãt niijíp wut jĩ.

¹⁵ —Páant niijcánjeh, weemdíh ma daabánaá. Pánih daabánit, Dios Æihwãdih ã chãjat tútat pahjeh tigaá jwĩ chãjbip. Páant jwĩ chãjachah ennit, cãacwãboó Dios ã wahni wã jummatdih ã jéihbipna caá, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

—Caán láa bácah, ã túimi nacaá, Juan ãt niij jepahap wut jĩ.

¹⁶ Páant niij jepahnit, Jesúsdiñ ãt daabánap wut jĩ. Æ daabá péanachah, Jesús majna ñũhniñi ãt aab ñũhup wut jĩ. Pánih aab ñũhniñijeh, Jesús ã enechah, jeá ãt jéweah bejep wut jĩ. Páant ã jéweah bejehah, jop pah jígoñi Túini Espíritu jeámant dei jũóhni, caandíh ãt júi jaamáp wut jĩ.

¹⁷ Páant ã júi jaamáchah, “Nin wã wũúh, wã oini caá. Caandíh búdí wã wēina caá”, Dios jeámant ãt niijíp wut jĩ.*

* **3:17** Gn 22.2; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 12.18; 17.5; Mr 1.11; Lc 9.35

4

*Nemépwã ã maáh Jesúsdiñ ã yéejáihat
(Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)*

¹ Páant ã daabáat túttimah, Túini Espíritu Jesúsdiñ mũú wihcapboó ãt namah bejep wut jĩ, nemépwã ã maáh, Satanás, caandíh yeejép ã wutat pínah niijná.*

² Caánboó jumna, Diosdiñ táí wũbát túat niijná, cuarenta yeó jáap ãt jeémcap wut jĩ. Pánih jeémpan, Jesús nũgúp wãna ãt chãjap wut jĩ.

³ Páant ã nũgúp wãũchah enna, Satanásboó ã pebhna juibínit,

—Meém Dios wũúh jumna, nin jee dáhnadiñ ‘Pan dahna ma jumũú’, ma niij, ãt niijíp wut yuh jĩ.

⁴ —Páant wã chãjcan niít. Dios naáwát dih naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

‘Jeémát dihjeh pohba ã jeéméchah, cãacwãih caolih táí booni panihni ã jumcan niít. Æih caolih táí booni ã jummat pínah niijná, Dios naáwát dih táí joyát caá náahap’, ãt niij daacáp tajĩ, (Dt 8.3)

Jesús Satanásdiñ ãt niij jepahap wut jĩ.

⁵ Páant ã niij jepahat túttimah, Jerusalén, “Dioih tútchi”, ã niijni tútchina Satanás Jesúsdiñ ãt namah bejep wut jĩ. Caanná namah juibínit, Dioih mũú chah jap bóo jumni waolí beo nah yapatboó Jesúsdiñ ãt ñũhat tútat wut jĩ.

⁶ Pánih ñũhat túttnit, nin pah ãt niij naáwáp wut yuh jĩ:

—Meém Dios wũúh jumna, meemdíh ã wapat pínahdih jútat túat niijná, ninmant ma ñaáp jéen bejeé. Davidji nin pah ã niij daacátjidiñ ma táí náhninaá:

‘Dios Æih ángelwãdih meemdíh ã en dawát túatbipna caá. Pánihna, queét meemdíh ã jíponih teobipna caá, jee dáhboó míh jícha ã bũg lãjcat pínah niijná’, ãt niij daacáp tajĩ, (Sal 91.11-12)

Satanás Jesúsdiñ ãt niijíp wut jĩ.

⁷ —Páant wã chãjcan niít. Dios naáwát dih biih naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

* **4:1** He 2.18; 4.15

‘Ñi Maáh Dios ã niijátjidih “¿Yoobópdih niít?” niij jéihíhna, caandíh ñi chājat tātca bojoó’, ãt niij daacáp tajī, (Dt 6.16)

Jesús caandíh ãt niij jepahap wut jī.

⁸ Páant ã niij jepahat táttimah, jap bóo jeená Jesúsdiñ Satanás ãt ñumah páuh laab béjep wut jī. Caán jeejína páuh laáb juibínit, niñat cáacwā ī jumat yoobó Jesúsdiñ ãt jútup wut jī. Dawá ñih bií déedihbut ãt jútup wut jī.

⁹ Páñih jútñit, nin pah caandíh ãt niijíp wut yuh jī:

—Wā pebh bódicha caj yoh ñajñit, weemdíh ma weñeé. Páant ma weñechah, niñat nin tátchina ã jumatdihbut meémboodíh wā wūhbiñna caá, Jesúsdiñ ãt niijíp wut jī.

¹⁰ —Satanás, weemdíh ma cádah bejeé. Dios naáwátidih naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tajī:

‘Ma Maáh Diosdihjeh wēñit, ã wutadidih ma jepahaá’, ãt niij daacáp tajī, (Dt 6.13)

Jesús Satanásdiñ ãt niij jepahap wut jī.

¹¹ Páant ã niijíchah joinít, Satanás caandíh ãt cádahap wut jī. Páant ã cádahat táttimah, Dioíh ángelwāboó Jesús pebh juibínit, caandíh ãt teo wáacap wut jī.

Galilea baácdih moondíh Jesús ã bohé jwíihat

(Mr 1.14-15; Lc 4.14-15)

¹² Táttimah, Juandih nemat mūboó ī nemat doonádih joinít, Jesús Galilea baácna ãt jwáub bejep wut jī.*

¹³ Caanjīh jəmñiji Nazaret tátchimant beñit, Capernaum tátchina ãt juibínap wut jī. Caán tátchi Galilea ím jwēejdih Zabulón, Neftalí ī jaimenáih baácji jəmñi tátchi ãt jəmup wut jī. Caanná juibínit, Jesús ãt jəmup wut jī.*

¹⁴ Páant ã jəmuchah, Dios naáwátidih naóh yapani Isaías nin ã daacátji pah Jesús ãt yapap wut jī:

¹⁵ “Zabulón, Neftalí ī jaimenáih baácji, Jordán māj conanaamánt, ím pebh, Galilea wūt jəmñi baácdih dawá judíowā nihcannit ī jəmna caá.

¹⁶ Caanjīh moón dupánapboó jəmñit panihñit Diosdih ãt jéih jwuhcap taga.

Páñih jéihcan, iiguípna beñit déeji ãt jəmup taga. Obohjeéhtih, Dios ã wahni, yeh iigát panihni, ã tái chājatdih jútñit, queétdih caandíh ãt jéihyanap taga buca”, Isaías ãt niij daacáp tajī. *(Is 9.1-2)*

¹⁷ Caanná jəmna, nin pah Jesús ãt niij naóh bohé jwíihap wut jī: **“Niñat baácdih moondíh Dios ã maáh jumatdih ã jútup pínah bahñijeh ã jadhna caá. Páñihna, ñi yéej chājatdih cádahñit, táiniboodíh ñi tāt ñumá”,** ãt niijíp wut jī.*

Queéj jút maonitdih ájeéh Jesús ã bejat tūtut

(Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

¹⁸ Táttimah, Galilea ímna dei juibí, páud beñit, Simón, ã úd Andrésjīh queéj jút maona, ñih ñuodíh ī yoh báhanachah, Jesús queétdih ãt enep wut jī. Simónboó Pedro ī niijñi ãt jəmup wut jī. Páñih enñit, nin pah queétdih ãt niijíp wut jī:

¹⁹ —Weemdíh ñi pej jəm jūwá. Páant ñi jūwáchah, yeebdíh wā bohébiñna caá. Páant wā bohénachah joinít, queejwādih ñi bidat pah, cáacwāboodíh bidñit, wíh doonádih ñi naóhbiñna caá, weemdíh jepahna, wíhwā ī jumat pínah niijná, ãt niijíp wut jī.

²⁰ Páant ã niijíchah joinítjeh, ñih ñuonádih cádahñit, Jesúsjeéh ãt bejep wut jī.

²¹ Páñih chibít yúp queétdih ñumah beñit, Santiago ã úd Juandihbut Jesús ãt enep wut jī. Queét ī íp Zebedeo biícñih ñih jāáj chóodih chúdnit, ñih ñuonádih ámohna ãt chājap wut jī. Páñih enñit, queét chénewādihbut ãt bid bojop wut jī, caandíh ī pej jumat pínah niijná.

²² Páant ã bid bojochah joiná, queétdih biícñantjeh niñat ãt tewatdih, ã ípdihbut cádahñit, Jesúsjeéh ãt bejep wut jī.

Dawá cáacwādih Jesús ã bohéát

(Lc 6.17-19)

²³ Páñihna, niñat Galilea baácdih moondíh Jesús ã bohénitdih ãt ñumah bohé jibip wut jī. Jwíit judíowā jwí míc wáacat mūná jumat pah waadñit, Dios ã maáh jumat táini doonádih ãt bohénap

* 4:12 Mt 14.3; Mr 6.17; Lc 3.19-20 * 4:13 Jn 2.12 * 4:17 Mt 3.2 * 4:23 Mt 9.35; Mr 1.39

wat jĩ. Pánih bohéna, det wunnitdihbut át boonan wat jĩ.*

²⁴ Páant ã chãjat doonádih nihat Siria baácdih moonbát ít joyóp wat jĩ. Pánih joinít, dawá mácah wunat jumnit, búdí tubanit, nemép caolih jumnit, wãá wunat jumnit, jéih wálicannitdihbut ít ub juibínap wat jĩ. Nihat í ub juibínitdih Jesús át boonan wat jĩ.

²⁵ Páant ã chãjat doonádih joinít, Galilea baácdih moón, Diez Tútchinadih moón, Jerusalén tútchidih moón, Judea baácdih moón, Jordán muj conanaamánt moonbát dawá caandíh ít péé bejep wat jĩ.

5

Jeé ñaj yacapboó ded pah jumnitdih Dios ã wëi enatdih Jesús ã bohéat
(Lc 6.20-23)

¹ Dawá ã pebh í juibínachah ennit, jeé ñaj yacapboó púuh laáb juibínit, Jesús caanjíh át chúudup wat jĩ. Páant ã chúuduchah, ã bohénitbut ã pebhna ít juibínap wat jĩ.

² Páant í juibínachah ennit, queétdih bohéna, nin pah át níj naóh jwíhip wat jĩ:

³ “Det moh yéejnit panihnit Dios ã teo wáacatdih bidnitdih Dios ã wëi enna caá. Pánih wëi ennit, queétdih ã teo wáacbipna caá, Dios ã maáh jumapboó í túi jumat pínah níj ná.

⁴ “Det í yéejatdih jígahnit, bita í yéejatdihbut jígahnitdih Dios ã wëi enna caá. Pánih wëi ennit, queétdih túi teo wáacnit, í yéejatdih ã yohochah, í jígahat ã yaibípna caá.*

⁵ “Det bitadih yap yohcanjeh teo wáacnitdih Dios ã wëi enna caá. Pánih wëi ennit, nin baác jáap ã jumuchah, queétdih maáta pínah ã waadábipna caá.*

⁶ “Det nuugúp wan babhbíhnit panihnit yoobópdi chãjat pínahdi bidnitdih Dios ã wëi enna caá. Pánih wëi ennit, Dios queétdih ã teo wáacbipna caá, caandíh í túi jepahat pínah níj ná.*

⁷ “Det bitadih jígah en teo wáacnitdih Dios ã wëi enna caá. Pánih wëi ennit, Diosbut queétdih ã jígah en teo wáacbipna caá.

⁸ “Det Diosdihjeh bidnit, yoobópdi jenah joinít di Dios ã wëi enna caá. Pánih wëi ennit, ã teo wáacachah, Diosdih í enbipna caá.*

⁹ “Det bitadih míc jũihñat túatcan, túi bíicdi chãjat túatnitdih Dios ã wëi enna caá. Pánih wëi ennit, ‘Wã weh caá’, queétdih ã níjbípna caá.*

¹⁰ “Det Dios ã náahat pah í chãjat jíib bitaboó queétdih yeejép í chãjachah yuhna, caandíh cádahcannitdih Dios ã wëi enna caá. Pánih wëi ennit, ã teo wáacachah, Dios ã maáh jumapboó í jumbipna caá.*

¹¹ “Wíihwã ñi jumat jíib bita yeebdíh í jũihñuchah, yeejép í chãjachah, í yee naóh yacachah, yeebdíh wëi ennit, wã teo wáacbipna caá.*

¹² Dios naáwát di naóh yapanitjidi bíic yoobó yeejép ítát chãj waáwáp tají. Pániha, queétdih í chãjatji pahjeh bita yeebdíhbut yeejép í chãjbipna caá. Obohjeéhtih, jeáboó ñi juibínachah, Dios yeebdíh búdí ã túi chãjbipna caá. Páant ã túi chãjat pínahdi jéihnit, bita yeebdíh yeejép í chãjachah yuhna, ñi túi weñéé”, Jesús queétdih át níjíp wat jĩ.*

Núumni, jíiat panihnit Jesúthwã í jumat
(Mr 9.50; Lc 14.34-35)

¹³ “Yeéb nin baácboó jumna, núumni panihni ñi jumna caá. Núumnijíh ñipí bainá caá, jeémát ã nuñat pínah níj ná. Pánihat pah yeéb wíihwãboó nihat bitajeéh jumna, queétdih ñi túi teo wáacna caá, í túi jumat pínah níj ná. Obohjeéhtih, núumni ã buyát beedéchah, ñi jéih jwúub buyácan caá. Páant ã buicáh, caandíh yohatjeh caá náahap. Pánih yohnidih cáacwã jéihcanjeh, í wid chãibipna caá. Pánihat dée pah yeéb Diosdih cádahna, bitadih teo wáacat dée wihcan, buicánni núumni panihni ñita jum tagaá.*

¹⁴ “Yeéb nin baácboó jumna, jíiat panihni ñi jumna caá. Chei namáboó ñi jii béjat pah,

* 5:4 Is 57.18; 61.2 * 5:5 Sal 37.11 * 5:6 Pr 9.5; Is 55.1-2 * 5:8 Sal 24.3-4 * 5:9 Pr 12.20 * 5:10 1P 3.14

* 5:11 1P 4.14 * 5:12 2Cr 36.16; Hch 7.52 * 5:13 Mr 9.50; Lc 14.34-35 * 5:14 Jn 8.12; 9.5

ñi túi chājachah ennit, bitabut biíc yoobó Dioih namáboó í jéih bejna caá. Jeejih jamni tátchidih dedé jáhat wihcah, nihat cáacwā í túi enat pah, yeéb ñi túi chājatdihbut nihat í túi enna caá.*

15 Jiiát dahdih jiiínit, pamap dahjih cáacwā ípī páah jwejcan caá. Obohjeéhtih, caandih japboó ípī jii cáagna caá, nihat mæú diítboó jamnit í túi enat pínah niijná.*

16 Pánihna, caán japboó cáagni jiiát dah panihni jamna, yeebbút bitadih ñi túi chājaá. Páant ñi túi chājachah ennit, ñi íp jeámant bóodih cáacwā í wēi naóhbiipna caá”, queédih Jesús át niijíp wat jī.*

Moisés ā watatji

17 “Nindihbut yeebdih wā jéihyaat túutna caá: Moisés ā watatjidih, Dios naawátidih naóh yapanit í daacátjidihbut yohodih wā jūóhcan beé. Queét í daacátjidih yoobópdih cáacwāidih jéihyanit, í niijátji pah biíc yoobó chājat túut niijná, wā jūúwúp be.

18 Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Péeni yeó jáap jātih, Moisés ā watatji ā buúdcán niit. Nihat ā daacátji pah ā yap beedáát pínah jātih, nin baác, jeábut ā buúdcán niit.*

19 Ded biíc watatdih yap yohna, ‘Dedé pínah nihcan caá’, niijní, bitadihbut yap yohat túutni, Dios ā maáh jamupboó oboh jamni ā jambipna caá. Obohjeéhtih, ded ā watatdih túi jepahna, bitadihbut jepahat túutni, Dios ā maáh jamupboó maáh ā jambipna caá.

20 Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Moisés ā watatjidih bohénit, fariseowābut ‘Dios ā watatdih jwī túi jepah beedána caá’, niijná yahna, í túi chājcan caá. Pánihna, Dios ā watatdih yeébbóodih queét chah túi jepahat caá náahap. Pánih jepahcan, Dios ā maáh jamupboó ñi juibican niit”, Jesús queédih át niijíp wat jī.

Íijat

(Lc 12.57-59)

21 “Ñi nuowāidih nin pah í niij naóh bohéatjidih yeebbút ñit joijí tagaá: ‘Cáacwāidih ñi mao yohca bojoó. Ded cáacdih mao

yohnidih peéh chājat ā jambipna caá’, í niijátjidih ñit joijí tagaá.*

22 Obohjeéhtih, weémboó nin pah yeebdih wā naóhna caá: Ded biíhdih íjna, cáacdih mao yohnidih í peéh chājat pah, caandihbut peéh chājat ā jambipna caá. Ded biíhdih jáihna ‘Meém jenah joicánni caá’, ā niijátji jib, peéh chājat túutnit pehbóó í ub bejbipna caá. ‘Meém yeejépareh caá’, niijní iiguipna bejni pínah ā jamna caá.

23 “Diosdih weñedih juibína, sacerdotidih nuñúpdih ñi mao wūhat túutat pínah jātihbitjeh, biih yeebdih ā íjatdih náhninit, nin pah ñi chājaá:

24 Ñi wūhni pínah nuñúpdih jwej jwuhnit, ā pebhna jwúub bej, ñi míic ámoohó. ‘Páant wā chājatjidih wā jīgahna caá. Chéneji wā jwúub chājcan niit, páant muntih. Pánihna, weemdih ma íj jenah joyátidih ma cádaahá’, ñi niijí. Páant ñi míic ámoohat táttimah, Dioih muhá caandih weñedih ma jwúub bejeé, buca.

25 “Biíhdih ma jib buúdáatdih bidnit, cáacwāidih peéh chājat túutni maáh pebhna naóh yacadih meemdih ā ub bejchah, ájeéh íjcanjeh ma bejeé. Peéh chājat túutni pehbóó ñi juibíat pínah jātih, meemdih ā naóh yacat pínah niijná, caanjih ñi míic ámoohó. Páant ñi chājcah nihna, yeebdih āta naóh yac tagaá. Páant ā naóh yacachah joinit, peéh chājat túutniboó meemdih nemat muúboó āta nemat túut tagaá.

26 Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Caán nemat muúboó ñi jib chāj beedáát pah bóo ñi jam jwuhbiipna caá. Caán jib chājat túutnidih jib chāj péanit, ñi bacbiipna caá”, Jesús queédih át niijíp wat jī.

Bita weha mánajih yeejépareh chājcat

27 “Ñi nuowāidih nin pah í niij naóh bohéatjidih yeebbút ñit joijí tagaá: ‘Bita weha mánajih yeejépareh ñi chājca bojoó’, í niijátjidih ñit joijí tagaá.*

28 Obohjeéhtih, weémboó yeebdih nin pah wā naóhna caá: Ded yad wilijih yeejépareh chājcan yahna, caántdih en ñinahnitjeh, yeejépareh átát chāj péanap taga. Pánihna, yaddihbut biíc yoobó muntih ā yapna caá.

* 5:15 Mr 4.21; Lc 8.16; 11.33 * 5:16 1P 2.12 * 5:18 Lc 16.17 * 5:21 Ex 20.13; Dt 5.17 * 5:27 Ex 20.14; Dt 5.18

29 “Ma jéihyepmant bóo quíibjĩh en ñinahnit, yeejép chājna, caan dáhdih wāat yohat pah, caán yéej chājatdih ma cádaaha. Caandih cádahcan, iiguípna mata bej tagaá. Míih quíib dahdih ma wāat yohochah, caan dájhjeh āta buud tágaá. Obohjeéhtih, chénat pah dahjĩh iiguípna bejna, chah yeejép pohba mata yap tagaá. Pánihna, en ñinahnit, yeejép chājatdih cádahat caá náahap.*

30 “Míih jéihyepmant bóo téihyajĩh yeejép chājna, caán téihyadih ma dúuc bóod yohat pah, caán yéej chājatdih ma cádaaha. Caandih cádahcan, iiguípna mata bej tagaá. Míih téihyadih ma yohochah, caán téihyajeh āta buud tágaá. Obohjeéhtih, chénat pah téihyajĩh iiguípna bejna, chah yeejép pohba mata yap tagaá. Pánihna, yéej chājatdih cádahat caá náahap”, Jesús queétdih āt niijíp wut jĩ.*

Yaddih yohcat

(Mt 19.7-9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

31 “Ñi ñowādih nin pah ĩ niij naóh bohéátjidih yeebbát ñit joiij tagaá: ‘Yaddih yohíhna, ñi yohat pínah papélahdih wūhnit, caántdih ñi jéih yohna caá’, ĩt niijíp wut yuh jĩ.*

32 Obohjeéhtih, weémboó nin pah yeebdih wā naóhna caá: Ājeéh bóli biíh newéjĩh yeejép mi chājat jībjehe, newé caántdih ā jéih yohna caá. Páant mi chājcah yuhna, ā yohat túttimah, biíhĩh mi jwúub áa jamna, caanjĩh yeejép mita chāj tagaá. Pánihna, det yohnitjĩh jwúub áa jamna, yeejép ĩ chājna caá”, Jesús āt niijíp wut jĩ.*

Ded pah yoobópdih jwĩ naáwát pínah

33 “Jon jātih moondih nin pah ĩ niij naóh bohéátjidih yeebbát ñit joiij tagaá: ‘“Dios ā enechah, wā niiját pah wā chājbična caá. Páant wā chājcah, weemdih ā peéh chāja naáh”, niijnít, ñi niiját pahjeh chājat caá náahap’, ĩt niijíp wut jĩ.*

34 Obohjeéhtih, yeéboó ñi niiját pah chājĩhcan, Dios ā wūtjĩh niijcánjeh, ‘weemdih peéh chājna’, niijná, biíh wūtjĩhjehe ñipĩ niijná caá. Yoobópdih nin pah

yeebdih wā naóhna caá: ‘Jeá túini ā jamat pah, wā niiját biíc yoobó wā chājbična caá’, ñipĩ niijná caá. Obohjeéhtih, ‘jeá’, niijná yuhna, Dios ā maáh jamapboó ā jamachah, ā wūtdih niiját pahjeh mantih niijná caá ñi chājap.

35 ‘Nin baác túini ā jamat pah, wā niiját biíc yoobó wā chājbična caá’, ñipĩ niijná caá. Obohjeéhtih, ‘baác’, niijná yuhna, nin baácđih moondih Dios maáh ā jamachah, ā wūtdih niiját pahjeh mantih niijná caá ñi chājap. ‘Jerusalén tútchi túini ā jamat pah, wā niiját biíc yoobó wā chājbična caá’, ñipĩ niijná caá. Obohjeéhtih, Jerusalén jwĩ Maáh chah wēpni ā ñíoni, caandih jwĩ weñat pínah tútchi, oboh jamni tútchi nihcah, biíc yoobó mantih niijná caá ñi chājap.*

36 ‘Wā báadhna, wā niiját pah yoobópdih wā chājbična caá’, ñi niijichah, biíc yoobó ā túican caá. Diosjeh yeebdih ā jéih báadhdát túutna caá. Caanjéh ñih waó yoóđđih jéih baabána, ā jéih jwúub eyana caá. Yeéb áihwā jamna, ñih bácahĩh niijná yuhna, áih wūtjĩh niiját pahjeh mantih niijná caá ñi chājap.

37 Obohjeéhtih, nin pahjeh ñi niijí: ‘Páant wā chājbična caá’, niij, ‘Páant wā chājcah niit’, ñi niijí. Chah dawá jacna ñi niijichah, ā túican caá”, Jesús āt niijíp wut jĩ.

Jwĩ peéh chāj jwúubacat

(Lc 6.27-36)

38 “Ñi ñowādih nin pah ĩ niij naóh bohéátjidih yeebbát ñit joiij tagaá. ‘Biíh míih quíib dahdih ā búuh mawat pahjeh, meembát caandih búuh mao jwúubanaá. Míih maó doóbđđih ā daj mawat pahjeh, meembát caandih daj mao jwúubanaá’, ĩt niijíp wut jĩ.*

39 Obohjeéhtih, weémboó nin pah yeebdih wā naóhna caá: Meemdih yeejép chājnidih yeejép ma chāj jwúubaca bojóo. Ded meemdih íjnit, míih jéihyepmant bóo páo tíibđđih ā mawachah, biámantbut ma júutá, mawíhna, ā jwúub mawat pínah niijná.*

* 5:29 Mt 18.9; Mr 9.47 * 5:30 Mt 18.8; Mr 9.43 * 5:31 Dt 24.1-4; Mt 19.7; Mr 10.4 * 5:32 Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18; 1Co 7.10-11 * 5:33 Lv 19.12; Nm 30.2; Dt 23.21 * 5:35 Sal 48.2; Is 66.1; Mt 23.22; Stg 5.12 * 5:38 Ex 21.24; Lv 24.20; Dt 19.21 * 5:39 Lm 3.30

40 Biíhboó ded pah ma chājatji jīb meemdih ā naóh yacachah, peéh chājat tútúniiboó míh camisadih meemdih naóh yacnidih ā wāhat tútúchah, caandih wāhñit, ma ðoní jih bóo chóodihbut ma wāhúú.

41 Biíhboó āih bií déedih namá tacdih meemdih ā ðuo wáhat tútúchah, meemboó ā juibíat pínahna ma ðuo wáhaá.

42 Ded ā náahatdih meemdih ā úbúchah, ma wāhúú. Biíh meemdih ā waíhichah, caandih ma wayaá”, Jesús āt niijíp wut jī.

*Jwiít dih eníhcannitdih Jesús ā oyat tútat
(Lc 6.27-28,32-36)*

43 “Ñi ñowādh nin pah ī niij naóh bohéatjidih yeebbát ñit joijí tagaá: ‘Ñijeéh jumnitdih ñi oyoó. Obohjeéhtih, yeebdih eníhcannitdih eníhcat caá náahap’, it niijíp wut jī.*

44 Obohjeéhtih, weemboó nin pah yeebdih wā naóhna caá: Yeebdih eníhcannitdih oinit, ñi túi chājaá. Det yeebdih yeejép ī chājachah, Diosdih ñi úbú, queétdih ā túi chājat pínah niijná.

45 Pánih chājna, jwī íp jeámant bóo ā weh ñi jumnipna caá. Diosboó nihat cāacwādh biíc yoobó ā túi chājna caá. Yeejépwādh, táinitdihbut yeó ā túi chāhat tútúna caá. Ā wutatdih jepahnitdih, jepahcannitdihbut mah ā buugát tútúna caá. Cāacwādh biíc yoobó Dios ā túi chājat pah, yeebbát biíc yoobó ñi túi chājaá.

46 Yeebdih oinitdihjeh ñi oi jwúubanachah, dedé pínah nihcan caá. Romano maáta ī úbát tútúni dinerodih úbhñitboó tūbit yéejnit jumna yuhna, páant ī chājna caá. Obohjeéhtih, yeéb wíhwāboó nihatdih oinit, biíc yoobó teo wáacat caá náahap.

47 Yeéb ñi déewādhjeh míc jwāáhñit, ñi wēi naóh úbúchah, dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéihcannit yuhna, biíc yoobó ī chājna caá. Obohjeéhtih, yeébbóo nihatdih ñi túi wēi jwāáá.

48 Jeámant bóo jwī íp nihatdih túi chājni ā jummat pah, ā weh jumna, biíc yoobó yeebbát nihatdih túi chājnit ñi jumúú”, Jesús āt niijíp wut jī.*

6

Ded pah caá jwī túi chājat

1 “Dios tánidih ā chājat tútúchah jepahnit, ‘Ñi eneé! Dios ā wutat pah wā túi chājna caá’, bitadih ñi niijcá bojoó. Pánih bita ī wēi enat pínahdihjeh bidna, ī wēi naáwátjeh ñi túi chājat jīb wāát jumna caá. Dios jeámant bóo yeebdih ā wāhcan niít.*

2 “Moh yéejnitdih teo wáacna, bitadih ñi jútca bojoó. Túi chājnit pah jígohñitboó nihat ī wēi enatdih bidna, ded pah ī chājat pah ñi chājca bojoó. Queét namánaboó jumnitdih, jwiít judíowā jwī míc wáacat múnáboó jumnitdihbut ípī wāhna caá, dawá queétdih ennit, ī wēi naáwát pínah niijná. Queétdih ī wēi naáwáchah, ī túi chājatji jīb dée ī bíbohna caá. Diosboó ī túi chājatji jīb queétdih ā jwúub wāhcan niít.

3 Obohjeéhtih, moh yéejnitdih teo wáacna, biíh ma chéen yoobát ā jumuchah yuhna, caandih jútcanjeh, ma wāhúú.

4 Páant moh yéejnitdih ñi teo wáacachah, cāacwā ī encah yuhna, Diosboó ā enna caá. Pánih enna, caanjéh ñi túi chājatji jīb yeebdih ā wāhbipna caá”, Jesús āt niijíp wut jī.

*Ded pah caá jwī úbát
(Lc 11.2-4)*

5 “Diosdih úbhna, túi chājnit pah jígohñitboó nihat ī wēi enatdih bidna, ī úbát pah yeébbóo ñi úbhca bojoó. Queétboó úbhna, jwiít judíowā jwī míc wáacat múnáboó, namánaboobút ñuhñit, Diosdih ī úbhna caá, dawá queétdih ennit, ī wēi naáwát pínah niijná. Páant cāacwā ī wēi enatjeh caá ī úbát jīb dée.*

6 Obohjeéhtih, yeébbóo Diosdih úbát tútúniijná, ñíh tólihboó ñi nem waad béjeé. Pánih nem waad béjnit, jwī íp jwī jéih enca naáhdih ñi úbú. Pánihna, cāacwā ī encah yuhna, jwī ípboó yeebdih ennit, ā túi joibípna caá. Pánih joinít, ñi úbúchah, yeebdih ā túi teo wáacipna caá.

7 “ ‘Dawá láa nin jacnajíhjah wā úbúchah, Dios weemdih ā túi jepahbipna caá’, caandih jéihcannitboó ī niij jenah joiná yuh caá.

* 5:43 Lv 19.18 * 5:48 Lv 11.44-45; 19.2; Dt 18.13 * 6:1 Mt 23.5 * 6:5 Lc 18.10-14

8 Pánihna, queét ì úbát pah ñi úbhca bojoó. Obohjeéhtih, ñi úbát pínah jãtih, jwĩ ípboó ded pah ñi náahatdih ã jéihna caá.

9 Pánihna, yeéboó nin pah jwĩ ípdih ñi niij úbú:

‘Paá, meém jeáboó jumni, chah túini ma jumachah, meemdih jwĩ wéina caá. Ma wüt chah yáaat caá jwiit jwĩ náahna caá.

10 Nihat meém maáh ma jummatdih jéihnit, ì jepaha naáh. Ma wutachah, jeáboó jumnit ì túi jepahat pah, nin baácdih moonbút ì jepaha naáh.

11 Yeó jáap jummat pah jwĩ jeémát pínahdih ma wühú.*

12 Bita jwiitdih ì yéej chãjatdih jwĩ yohat pah, meembát jwĩ yéej chãjatdih ma yohoó.

13 Nemépwã ì maáh jwiitdih ã yéejahichah, ma teo wáacá, jwĩ yéej chãjcat pínah niijná. Páant jwĩ úbúchah, meém jwĩ Maáh chah wépnih jumna, ma jéih jepahna caá. Páant ma jumachah, yeó jáap jummat pah nihat meemdih ì wéi naáwát caá náahap. Páant tíi ã jumna nah’,

Diosdih ñi niij úbú.

14 “Bita yeebdih ì yéej chãjatdih ñi yohochah ennit, jwĩ íp jeáboó jumnibat yeé ñi yéej chãjatdih ã yohbipna caá.

15 Obohjeéhtih, bita yeebdih ì yéej chãjatdih ñi yohcah, jwĩ ípbat ñi yéej chãjatdih ã yohcan niit”, Jesús át niijíp wut jĩ.*

Ded pah caá jeémp jwuhcan jwĩ úbát

16 “Diosdih túi úbát túut niijná, jeémp jwuhcan, jígahnit pah ñi jígohca bojoó. Páant tigaá túi chãjnit pah jígohnitboó ípĩ chãjap. Cãacwã queétdih ì wéi naáwátidih bidna, queét ìih móotdih jígahni pah ì chãjna caá. Páant ì chãjachah, jeémp jwuhcannit ì jummatdih nihat ennit, ‘Queét túinit caá’, ì niij wéina caá. Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá: Cãacwã queétdih ì wéi naáwátjeh ì jeémp jwuhcat jíb dée ã jumna caá. Diosboó queétdih ã wéi naóhcan niit. Queét ì chãjat pah ñi chãjca bojoó.

17 Obohjeéhtih, yeéboó jeémp jwuhcan, ñih móotdih túi chocnit, yeó jáap jummat pah ñi túi míic ámohat pah ñi chãjáa.

18 Yeé páant ñi chãjachah, ñi jeémp jwuhcatdih cãacwã ì jéihcah yuhna, jwĩ ípboó ã jéihbipna caá. Jwĩ íp, jwĩ jéih enca naáh, ñijeéh jumnit, jeémp jwuhcanjeh, ñi úbúchah, ã enbipna caá. Pánih ennit, ded pah jeémp jwuhcan, ñi úbát jíb yeebdih ã túi chãjbipna caá”, Jesús át niijíp wut jĩ.

Jeáboó búdí jíb jumni panihnidih jwĩ bíbohat

(Lc 12.33-34)

19 “Nin baáboó jum jwuhna, ‘Wíih pínahjeh caá’, niij jenah joinit, bíí déedih dawá ñi úb ámohca bojoó. Nin baáboó jumni ã moopáh bejbipna caá. Bíih moópcannidih bitaboó ì nuumbípna caá. Pánihna, nin baácdih bóo bíí dée buadní pínahjeh ã jumachah, caandih ñi en ñinahca bojoó.*

20 Obohjeéhtih, bíí déedih ñi en ñinahat pah Dios ã weñat pínahdih túi jenah joí chãjnit, búdí jíb jumni panihnidih jeáboó ñi bíbohípnca caá. Caán ñi bíbohíboó ã moópcan niit. Nuumnit ì jéih úb bejcan niit. Pánihna, caanná ñi bíbohat pínah ã buadcán niit.

21 Dios pebhboó ñih búdí jíb jumni panihni ã jumachah jéihnit, Dios ã weñat pínahdih ñi túi jenah joibípna caá. Obohjeéhtih, nin baáboojéh ñih búdí jíb jumnidih bíbohípnca, ñi weñat pínahdihjeh ñi jenah joibípna caá”, Jesús át niijíp wut jĩ.

Ded pah jwĩ jenah joyátdih jwĩ chãjat

(Lc 11.34-36)

22 “Jiát ã túi yeh iiguíchah, jwĩ túi jéih enat pah, Dios ã weñat pínahdih túi jenah joinit, túinidih ñi chãjbipna caá. Ded pah ñi jenah joyátdihjeh ñi chãjbipna caá. Túinidih jenah joinit, túinidih ñi chãjbipna caá.

23 Obohjeéhtih, táicannidih jenah joinit, yeejépdih ñi chãjbipna caá. Páant yeejépdih ñi jenah joyóchah, tubit yeejép ñi chãjat ã jumíbipna caá”, Jesús át niijíp wut jĩ.

Dinerodih búdí bidna, Diosboodih ñi jéih bidcat

(Lc 16.13)

* 6:11 Pr 30.8-9 * 6:15 Mr 11.25-26 * 6:19 Stg 5.2-3

24 “Ded Diosdih oini ã weñat pínahdih chājna, t̄abit pohba dinerodih ã jenah joicán niit. Obohjeéhtih, ded dinerodihjenh b́adí jenah joiníboó Diosboodíh ã oican caá. Dineroj̄ihjenh wēini jumna, Diosboodíh ã náahcan niit. Pánihna, Diosdih, dinerodihbat biíc yoobó ñi jéih bidcan caá”, Jesús ãt niijíp w̄at j̄i.

*Dios ã wehdih ã t̄ái en dawát
(Lc 12.22-31)*

25 “Nin pah yeebdíh wā jw̄ab naóhna caá: Ñi jeémát pínah, ñi babhbat pínah, ñi dawát pínah yéguenadihbat ñi náhni dahwaca bojoó. Obohjeéhtih, caandíh bidat chah Diosjeéh ñi t̄ái jummat pínahboodíh ñi b̄idií. Páant ñi bidichah, caán yeebdíh oina, ñi jeémát pínah, ñi dawát pínahdihbat ã w̄uhbipna caá, ñi t̄ái jummat pínah niijná.

26 Jwébehwādih ded pah Dios ã en dawát dih ñi jenah joyoó. Queét wápchi wihcan, jeémát ì ámohat m̄uná dihbat ì bíbohcah yuhna, jw̄i ípboó queétdih t̄ái en daoná, ì jeémát pínahdih ãp̄i w̄uhna caá. ¡Obohjeéhtih, jwébehwādih ã oyat chah yeébbodíh Dios ã oina caá! Pánih oinit, yeebdíhbat ã t̄ái en daobípna caá.

27 Nindih ñi t̄ái jenah joyoó: B́adí náhni dahwana yuhna, ñi wanat pínah yeó jáapdih ñi jéih t̄út n̄umcán niit. Pánihna, b́adí ñi jenah joyát dedé pínah nihcan caá.

28 “Ñi dawát pínah yéguenadihbat b́adí ñi jenah joicá bojoó. Jiadih bóo cháanadih ñi t̄ái jenah joyoó. Caán cháana behna, ã t̄ái jíghat pínahdih ãp̄i teocan caá.

29 Pánih teocan yuhna, maáh Salomónji ãih túini yéguen ch́odih d̄onít, ã t̄ái jíghat chah cháanaboó ã t̄ái jíghona caá.*

30 Caán cháanadih Diosboó ã t̄ái jíghat t̄útna caá. Obohjeéhtih, caán cháanaboó b̄u déedih jum, cheibit déedih ã diib téh bejna caá. Páant ã diib téhechah, c̄acwā íp̄i cáo yohna caá. Páant maátcanjenh ã jumachah yuhna, Dios caán cháanadih t̄ái jíghoni ã chājna caá. Caán cháanadih túini yéguen dée pah ã w̄uhat chah yeébbodíh Dios yéguendih ã w̄uhbipna caá. Pánihna,

caandíh b́adí jenah joicánjenh, Diosboodíh ñi t̄ái jenah joyoó.

31 Ñi jeémát pínah, ñi babhbat pínah, ñi dawát pínahdihbat b́adí ñi jenah joicá bojoó.

32 Diosdih jéihcannitboó bií déedih t̄abit íp̄i jenah joiná caá. Obohjeéhtih, jw̄i íp̄i jeáboó jumni, ñi jeémát pínah, ñi dawát pínahdihbat ded pah yeebdíh j̄udhdadidih ã jéihna caá. Pánih jéihna, yeebdíh ã teo wáacat pínahdih ñi t̄ái jenah joyoó.

33 Bií déedih ñi bidat chah, Dios ã maáh jummatdih bidnit, caandíh ñi t̄ái jepahaá. Pánih jepahnit, ãih túini dooná dih bitadih ñi naáwá, queétdih caandíh ì jepahat pínah niijná. Páant ñi chājachah, Diosboó nihat ñi náahatdih ã w̄uhbipna caá.

34 Cheibit dedé ã yapat pínahdih b́adí ñi jenah joicá bojoó. Cheibit yeejép ñi yapachah, Dios yeebdíh ã teo wáacbipna caá. B̄u ded pah ñi chājatdihjenh jenah joyát caá náahap. Biíh yeó jáapdih bóo pínahdih t̄abit ñi jenah joicá bojoó. Dios yeebdíh en daonít, ã t̄ái teo wáacbipna caá”, Jesús ãt niijíp w̄at j̄i.*

7

*“Yeejépwā caá”, bitadih niij jāihcat
(Lc 6.37-38,41-42)*

1 “ ‘Meém yeejép caá’, bitadih ñi niijcá bojoó. Páant ñi niijcáh, Dios yeebdíhbat ‘Meém yeejép caá’, ã niijcán niit.

2 Bitadih ‘Áp̄i t̄ái chājcan caá’, ñi niij enat pah, Diosboó yeebdíhbat biíc yoobó ã niij enbipna caá.*

3 Nin pah yeéb ñip̄i chājna caá: Ñi déedih bainí quíib becát ã jumachah, caanb́itdih ñi t̄ái enna caá. Caán bainí oj ã jumachah yuhna, ñi enat pah, ñi dée ã yéej chājatbitdih ñip̄i enna caá. Obohjeéhtih, yeebdíh b́adí quíib becát ã jumachah yuhna, caandíh ñi encan caá. Caandíh ñi encat pah, b́adí yeejép chājna yuhna, ñi enah bojna caá. ¿Dépanih tigaá páant ñi chāj?

4 Yeebdíh b́adí quíib becát panihni ã jumachah yuhna, ‘Némé, ma quíib becát dih weémboó meemdíh wā póoj yohbipna caá’, ñip̄i niijná caá. Pánihat pah, b́adí yéej chājnit jumna yuhna, ‘Némé, t̄abit yeejép

* 6:29 1R 10.4-7; 2Cr 9.3-6 * 6:34 Sal 55.22; 1P 5.7 * 7:2 Mr 4.24

chājna caá ma chājar. Caandíh ma cádaahaá', ñipĩ niijná caá. ¿Dépanih tigaá yeéb yeejép chājnit jumna yahna, búdí ñi yéej chājatdih jenah joicánjeh, bita bainí ñi yéej chājatdihjenh ñi jenah joí?

⁵ Páant niijnít, táinit pah jígonhit ñi chājat pahjenh mantih yeebbút biíc yoobó ñi chājna caá. Yeebdíh búdí quíib becát panihnidih ñi jwíih póoj yohat pah, ñi yéej chājatdih jwíih cádahat caá náahap. Páant ñi cádahat táttimah, ñi déeíh bainí quíib becát panihnidih táí jéih enna, ñi jéih póoj yohat pah, ñi yéej chājatdih ñi jéih cádahat táutbipna caá.

⁶ “Mujjiowā panihnit yeejépwā Diosdih náahcannitdih áih táini doonádih ñi naóhca bojoó. Páant ñi naáwáchah, caandíh joí íjnit, yeebdíh tabit yeejép íta chāj taga. Momo mawā panihnit, íí náah chājnitdih Dioíh táini doonádih ñi naóhca bojoó. Queétdih ñi naáwáchah, joíhcan, búdí jíib jumni jeé tíbnadidih momo mawā bepédih í wid chūñat pah, caán táini doonádih íta yoh tagaá”, Jesús át niijíp wut jí.

Diosdih jwí uúbúchah, ñi jepahat
(Lc 6.31; 11.9-13)

⁷ “Diosdih uúbhna, ñi uúbh cádahca bojoó. Páant ñi uúbúchah, ded pah ñi uúbátidih Dios yeebdíh ñi wūhbirna caá. Ded pah ñi náahatdih bidnit, ñi bíd cádahcah, ded pah ñi bidatdih yeebdíh ñi wūhbirna caá. Jéc panihnidih wūmp mao cádahcah, Dios ñi wātbirna caá.

⁸ Det Diosdih táí uúbhnit, í uúbátjidih í bíbohbirna caá. Det Diosdih bidnit, caandíh í jwāáhbirna caá. Det í wūmp mawachah joinít, jéc panihnidih Dios queétdih ñi wātbirna caá. Pánihna, yeó jáap jumat pah Diosdih ñi uúbúchah, yeebdíh ñi jepahbirna caá.*

⁹ “¿Pan dahdih ñi wūh yeebdíh ñi uúbúchah joinít, jee dáhboodíh caandíh ñita wūh taniít? Ñita wūhcan tagaá.

¹⁰ ¿Queejdíh ñi uúbúchah, bucúdh ñita wūh taniít? Ñita wūhcan tagaá.

¹¹ Yeéb yeejnit jumna yahna, ñi wehdih táinidih ñipĩ wūhna caá. Pánihna, ñi íp Diosboó yeejcanni jumna, táini ñi wūhat chah caandíh uúbhnitdih ñi wūhbirna caá.*

¹² “Bita yeebdíh í táí chājat pínahdih ñi náahat pah, yeebbút bitadidih ñi táí chājaá. Queét yeebdíh í táí chājah yahna, yeebboó queétdih ñi táí chājaá. Páant tigaá Moisés ñi wutatji, Dios naáwátidih naóh yapanit í daacátjibat ñi niijíp”, Jesús queétdih át niijíp wut jí.*

Bainí jéc naáwát
(Lc 13.24)

¹³ “Jeáboó bejihna, Diosdih táí jenah joinít, ñi jepahaá. Pánih jepahnit, ñi weñat pínahdihjenh ñi chājbirna caá. Pánih chājnit, bainí jéc panihni ñi jumachah yahna, ñi pebhna bejni bainí namádih ñi jéih ñáan bejbirna caá. Obohjeéhtih búdí jécidih waadnit, búdí namádih ñi bejehchah, dedé bwat ñi wihcan níit. Páant ñi bwocah, dawá jenah joicánjeh iiguipna bejni namádih bejna, bwadnit í jumbirna caá.

¹⁴ Obohjeéhtih, bainí jécidih waadná, bainí namáboó ñi ñáan bejehchah, táí jenah joyát caá náahap. Pánihat pah, Dios pebhboó yeéb ñi bejihichah, ñi bwachah yahna, caandíh táí jenah joinít jumna, ñi jéih bwájibirna caá. Pánih ñáan bejna, Dios pebhboó júbínit, páantjeh ájeéh ñi táí jumbirna caá. Obohjeéhtih, daocannit táí jenah joinítjenh caán namáboó í jéih ñáan bejbirna caá”, Jesús át niijíp wut jí.*

Cāacwā ded pah í chājatdih ennit, ded pah í jumatdih jwí jéihyat
(Lc 6.43-44)

¹⁵ “Ñi táí chāja chaáh. ‘Dios naáwátidih naóh yapani caá’, níj yeenitdih ñi joyáh bojoó. Queét táinit pah jígonhna yahna, í jenah joyátboó yeejép ñi jumachah, yeebdíh í yeejáhbirna caá.

¹⁶ Queétdih beh enat táut niijná, ded pah í chājatdih ñi táí eneé. Yeejép í chājachah enna, yeejépwā í jumatdih ñi jéihbirna caá. Í táí chājachah enna, táinit í jumatdih ñi jéihbirna caá. Nin pah caá ñi jumap: Ded óot nah iguúh pihana ñipí quehcan caá. Mai bab nahbut bab dahna ñipí quehcan caá.

¹⁷ Táini nah táini dahna ñi quehna caá. Obohjeéhtih, yeejép nahboó yeejép dahna ñi quehna caá.

* 7:8 Dt 4.29; 2Cr 15.2-15; Jer 29.13

* 7:11 Jn 14.13-14; 15.7,16; 16.23-24; 1Jn 3.21-22; 5.14-15

* 7:12 Lc 6.31

* 7:14 Sal 1.6; Pr 4.18-19

18 Túini nah yeejép dahna ã quehcah, yeejép nahbut túini dahna ãpĩ quehcan caá.

19 Yeejép dahna quehni nahdih tib yohnit, cãacwã ãpĩ cáo yohna caá. Pánihat dée det yeejép chãjnitdih Dios ã yohbipna caá.*

20 “Dios naáwátidih naóh yapani wã jumna caá’, niij yeenitdih nin pah ñi beh enbipna caá: Ded pah ã chãjatdih enna, yeenit ã jumatdih ñi jéihbipna caá”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.*

“Meemdih wã jéihcan caá”, Jesús ã niiját (Lc 13.25-27)

21 “Dawá weemdih ‘Maá’, niijnit jumna yuhna, jeáboó ã juibícan niit. Wã ãp jeáboó jumni ã weñat pínahdih chãjnitjeh ã maáh jumapna ã juibíbipna caá.

22 Péeni yeó jáapnadih wã ãp ã maáh jumapna waádihnit, dawá weemdih jepahcannitjibut nin pah ã niijbípna yah caá: ‘Maá, ma wēpatjĩh ma naáwátidih jwiit jwĩ naóh yapanap jĩ. Ma wēpatjĩh nemépwãdih jwĩ bacat túutap jĩ. Cãacwãjeh ã jéih chãjca naáhdih ma wēpatjĩh jwĩ chãj júutap jĩ’, ã niijbípna yah caá.

23 Obohjeéhtih, ‘Yeebdih wã jéihcan caá! Yeejép chãjnitjeh ñi jumna caá! Pánih jumnit, wã pebhna ñi waád jũóhca bojoó’, queétdih wã niij jepahbipna caá”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.*

Chéne mũú teonit naáwát (Lc 6.47-49)

24 “Ded wã bohéatdih joí jepahna, mũú chãj pooni panihni ã jumna caá. Túi jengah joini jwumap baácđih numah baád waadánit, ãih jagápdih ã túi dodhdop be.

25 Caán mũúdíh ã péaat túttimah, búdí mah jũóh, muj búdí daab béj, búdí johlitbut ã jũúwáp be. Páant tubit ã johochah yuhna, caán mũú numah dodhni jumna, ã áaccap be.

26 Obohjeéhtih, ded wã bohéatdih joiná yuhna, jepahcan, túi jengah joicánni mũú chãjni panihni caá ã jumap. Caánboó óonjihbitjeh baád waadánit, ãih jagápdih ã dodhdop be.

27 Caán mũúdíh ã péaat túttimah, mah búdí jũóh, muj daab béj, búdí johlitbut ã

jũúwáp be. Pánih búdí ã johochah, caán mũú áacna, búdí ã yáanap be”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

28 Páant ã niij naáwáchah joiná, cãacwã ãt joí wúhi bejep wut jĩ.

29 “Caán túi jéihni pah jwiitdih ã niij bohéna caá. Moisés ã wutajidih bohénit páant ãpĩ niij bohécan caá. Pánih bohéna, caánboó yoobópdih tigaá maáh ã jumap”, ãt míc niijíp wut jĩ.*

8

Bácah moópndih ã booaat (Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

1 Páant niij naóh bohé péanit, Jesús jeé ñaj yacapboó chũudniji ã bohénitdih ãt numah dei bejep wut jĩ. ã dei bejehah ennit, dawá ájeéh ãt péé bejep wut jĩ.

2 Páant ã bejehah, bácah moópni jwãáhnit, bóđicha caj yoh ñajnit, nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—Maá, ma booaíhna, weemdih ma jéih booaana caá, Jesúsđih ãt niijíp wut jĩ.

3 —Jũú! Wēnit meemdih wã booaana caá, caandih teo jáhanit, ãt niijíp wut jĩ.

Páant Jesús ã niijíchahjeh, ã moopát ãt ñumáh bejep wut jĩ.

4 —Meemdih wã booaatjidih bitadih ma naóhca bojoó. Pánih naóhcan, sacerdotedihjeh naáwádih ma bejeé. Caanná juibínit, míh bácah ã ñumátjidih ma júutá. Moisés ã wutajti pah sacerdotewã ã cáo wúhat pínah niijná, chéne jopwãdih ma wũhũú, Dios meemdih ã booaatjidih ã jéihyat pínah niijná. Túttimah, ma déewãjeéh ma jwúab jumachah, ã túibipna caá,* Jesús caandih ãt wēp niijíp wut jĩ.

Soldadowã ã maáhdih teo wãhndih Jesús ã booaat (Lc 7.1-10)

5 Túttimah, Jesús Capernaum tútchina ã juibínachah, Romano cien soldadowã ã maáh ã pebh juibínit, nin pah caandih ãt niijíp wut jĩ:

6 —Maá, weemdih ma teo wáacá. Weemdih teo wãhni búdí wanna, wũh mũúboó ã lajna caá. ãih bácah jwioní ã

* 7:19 Mt 3.10; Lc 3.9 * 7:20 Mt 12.33 * 7:23 Sal 6.8

* 7:29 Mr 1.22; Lc 4.32 * 8:4 Lv 14.1-32

ɟumɟchah, búdí tubanit, ã jéih bejcan caá, Jesúsdiĥ át niijíp wut jĩ.

7 –Caandíĥ boanadiĥ wã bejmi caá, Jesús caandíĥ át niij jepahap wut jĩ.

8-9 –Obohjeéhtih, Maá, wíih munná ma bejcaĥ, ã túimi nacaá. Weem cháĥ wēpni ma ɟumɟchah, ‘Wíih munná ma waád ɟúúwú’, niijní dée nihcan caá. Ma naáwáĥahjeh, weemdíĥ teo wãhni ã boobipna caá. Wã chah ɟumnit bita maáta weemdíĥ ĩ wutna caá. Weembút soldadowãdiĥ wutni caá. Biícđih ‘Ma bejeé’, wã niijíĥah, ãpĩ bejna caá. Biíĥđih ‘Ma ɟúúwú’, wã niijíĥah, ãpĩ ɟúúhna caá. ‘Nindiĥ ma cháĥaá’, wã niijíĥah, páant ã cháĥna caá. Weém wutni ɟumna, meembút wutni ma ɟumatdiĥ wã jéihna caá. Ma wutat pahjeh weemdíĥ teo wãhni ã boobipna caá, soldadowã ĩ maáĥ Jesúsdiĥ át niijíp wut jĩ.

10 Páant ã niijíĥah joí wēinit, Jesús ãjeéĥ péenitdiĥ nin pah át niijíp wut jĩ:

–Yoobópdih yeedíĥ wã naóĥna caá. Nin soldadowã ĩ maáĥ judío nihcan yãhna, Diosdiĥ ã túi jenah joiná caá. Caandíĥ teo wãhniđih wã booaat pínahđih át jéihyep taga. Weemdíĥ caán ã túi jenah joyát pah, ded judío biíc yoobó jenah joiníđih wã en ɟwãhcan caá.

11 Yeedíĥ wã naóĥna caá. Péeni láa bita judíowã nihcannit, niĥat baácđih moón Diosdiĥ túi jenah joinít, jeáboó Dios ã maáĥ ɟumɟpna dawá ĩ ɟuibíipna caá. Caanná ɟumnit, Abraham, Isaac, Jacob biícđih ĩ jeémpbipna caá.*

12 Obohjeéhtih, judíowã Dios ã maáĥ ɟumɟpna bejnit déejidiĥ, yeejép đapánapboó ã wahbipna caá. Caanná ã wahnitboó búdí ɟġahnit, ĩih maodíĥ ĩ néeh cháác ɟuibíipna caá, Jesús át niijíp wut jĩ.*

13 Páant queéđih niij péanit, soldadowã ĩ maáĥđih nin pah át ɟwáub niijíp wut jĩ:

–Míih munná ma ɟwáub bejeé. Meemdíĥ teo wãhni booni ã ɟumna caá. ‘Jesús caandíĥ ã boobipna caá’, ma niij jenah joyát pahjeh ã yapna caá, Jesús caandíĥ át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíĥahjeh, ãih múnboó ɟumni caandíĥ teo wãhni át boonap wut jĩ.

Pedro chãđđih Jesús ã booaat
(Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

14 Páant niij péanit, Jesús ã bohénitdiĥ át ɟwáub numah bejep wut jĩ, páant muntih. Pániĥ bejna, Pedroíĥ munná ɟuibínit, ĩt waad béjep wut jĩ. Pániĥ waad béjnit, Pedro chãđđ búdí pahat wãhna, mi ñajat chóoboó mi ñajachah, Jesús át enep wut jĩ.

15 Pániĥ ennit, miíĥ téihyadiĥ ã teo ɟãhanachahjeh, pahat át dúucach bejep wut jĩ. Páant ã dúucachah joinít, caántboó ñah ñahnit, Jesúsdiĥ jeémát mit wãhɟap wut jĩ.

Dawá wãnnitdiĥ Jesús ã booaat
(Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

16 Tõo ñáh ɟúúwáĥah, dawá nemép caolih ɟumnitdiĥ ĩ chéenwã Jesús ã ɟumni mún jóocmant ĩt ub ɟuibínap wut jĩ. Páant ĩ ub ɟuibínachah ennit, Jesús wã ĩt bac bejep wut jĩ. Pániĥ bac bejnit, Jesúsboó nemép wãđih ã bac bejat túutachahjeh, cáacwáih bácahmant ĩt bac bejep wut jĩ. Bita tubúp cháúhnitđihbut Jesús át booa beedánap wut jĩ.

17 Páant ã cháĥachah, Dios naáwáđđih naóĥ yapani Isaías ã niijátji pah át yapap wut jĩ. “Jwĩ tubúp cháúátđih, ɟwĩ wãnatđihbut ɟġah ennit, át booaap taga”, Isaías át niij daacáp tajĩ.*

Biquína Jesúsdiĥ ĩ péeiĥat
(Lc 9.57-62)

18 Dawá Jesús pebh ĩ ɟuí ñãhãĥah ennit, Jesús ã bohénitdiĥ nin pah át niijíp wut jĩ:

–Chóbe conanaáboó ɟwĩ cháuh bejġĩĥ, át niijíp wut jĩ.

19 Páant niijní, ɟelitna ĩ dei bejcaĥ, Moisés ã wutatjidiĥ bohéni Jesúsdiĥ ɟwááhnit, nin pah át niijíp wut jĩ:

–Bohéní, deyoób ma bejcaĥ, weembút majeéĥ wã bejmi caá, át niijíp wut jĩ.

20 –Jia mũjjiowã ĩih mún pínah ítnadiĥ ĩ bíbohna caá. Jwébehwãbut ĩih yécanadiĥ ĩ bíbohna caá. Obohjeéhtih, weémboó niĥat cáacwã úud jeñé, wíih mũjéĥ pohba wã bíbohcan caá. Pániĥna, wãjeéĥ ma ɟúúwáĥah, búdí bawat meemđihbut ã ɟumbipna caá, Jesús caandíĥ át niij jepahap wut jĩ.

* **8:11** Lc 13.29 * **8:12** Mt 22.13; 25.30; Lc 13.28 * **8:17** Is 53.4

21 Páant ã niijíchah joinít, biih jwuh nin pah át niijíp wut jĩ:

—Maá, majeéh weembút wã bejmi caá. Obohjeéhtih, wã bejat pínah jãtíh wã íip ã wanuchah, ãih bácahdih wã yohat pínah ni-ijná, ‘Ma chão jwúhú’, weemdíh ma niijí. Æ wanuchah yoh péanit, majeéh wã bejbipna caá, át niijíp wut jĩ.

22 —**Weemdíh náahcannit wannit panih-nit jumna, queétboó wannitdih i yoho naáh. Obohjeéhtih, meémboó wãjeéh jumni pínah buu ma júúwú,** Jesús caandíh át niijíp wut yuh jĩ.

*Búdí johlit nolihatdihbut ã yayaát
(Mr 4.35-41; Lc 8.22-25)*

23 Páant niij péanit, jélitboó dei juibínit, búdí jááj chóodih ã bohénitdih át numah waadáp wut jĩ.

24 Íimdih i chúuh bejehah, Jesúsboó át úwah bejep wut jĩ. Pánihna, íim tac yoób i buug lájachah pohba, Jesús ã úwat pónih, búdí johlit át júúwúp wut jĩ. Páant búdí nolihat ã jumuchah, íit daábíhip wut jĩ.

25 —iMaá, jwiítidih ma teo wáacá! iDaabná caá jwí chãjap! íit niij wucup wut jĩ.

26 Páant i niij wuchah, jáanit, Jesús queétdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá búdí ñi úum? **Weemdíh táí jenah joiná, ñita úumcan tagaá,** át niijíp wut jĩ.

Páant niijnít, ñah ñuhnit, johlit, nolihatdihbut jáihnit, **“Ma yayaá”**, át niijíp wut jĩ. Páant ã niijíchahjeh, johlit nolihatbut bíicmantjeh át yayáh bejep wut jĩ.

27 Páant ã yapachah, en wáhi bejnit, queétjeh nin pah íit míic niijíp wut jĩ:

—¿Dedé cáac tigaá nin? Æ naáwáchahjeh, johlit, nolihatbut ã yayáh bejna caá, íit niijíp wut jĩ.

*Gadara baácdih moón nemép caolih jumnitdih Jesús ã booaat
(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)*

28 Páant ã yapat túttimah, Gadara baácna íit chúuh juibínap wut jĩ. Caanná i chúuh juibínachah, chéne neoná cáac yohopmant Jesúsdi íit jwááh dei júúwúp wut jĩ. Queét nemép caolih jumnit, tubít tac behnit i jumuchah, caanná cáacwã ípí bejcap wut jĩ.

29 Pánihna, Jesúsdi jwááh dei juibínit, nin pah íit niij ñaacáp wut jĩ:

—¿Meém Dios wúuh, dépanih chãjadih júóh tigaá ma chãj? ¿Dios ã peéh chãjat pínah ã judh jwuhuchah yuhna, jãtíh jwiítidih peéh chãjadih júóhnit beé ma chãjap? íit niijíp wut jĩ.

30 Yúupbit dawá momo muuwã bid jeémpna íit chãjap wut jĩ.

31 Pánihna, queétdih ennit, nemépwã nin pah Jesúsdi íit niijíp wut jĩ:

—Jwiítidih bacat túutna, cot muuwãdih ma waadát túutá, íit niijíp wut jĩ.

32 —**Júu, caán láa bácah ñi bejeé,** Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchahjeh, queét cáacwáih bácahmant bacnit, muuwãdih nemépwã íit waadáp wut jĩ. Páant i waadáchah, wépép ñáo dei bej, íimna buug báah bejnit, muuwã íit chíic wan beedáh bejep wut jĩ.

33 Páant i yapachah enna, búdí úumnit, queét muuwãjidih en daonítboó íih tútchina íit ñáo jweí jwúub bejep wut jĩ. Pánih ñáo jwúub juibínit, muuwã ded pah i yapatjidih, nemép caolih jumnitdihbut ded pah Jesús ã booaatjidih íit naóh peetép wut jĩ.

34 Páant i naáwáchah joinít, nihat caán tútchidih moón Jesúsdi enedih íit bejep wut jĩ. Pánih juibínit, caandíh náahcan, íih baácmant Jesúsdi íit jwúub bejat túutap wut jĩ.

9

*Jéih yoocannidih Jesús ã booaat
(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)*

1 Páant i jwúub bejat túutachah joinít, íih jááj chóona waadnít, Jesúsdi íit jwúub chúuh bejep wut jĩ. Pánih chúuh bejnit, Jesús ãpí juibíni tútchina íit jwúub juibínap wut jĩ.

2 Caanná i juibínachah, caanjíh moón jéih yoocannidih ã ñajat chóojíh Jesús pebhna íit beo juibínap wut jĩ. “Jesús nindih ã jéih boobipna caá”, íit niij jenah joyóp wut jĩ. Páant i niij jenah joyátdih jéihnit, jéih yoocannidih nin pah Jesús át niijíp wut jĩ:

—**Ma weñéé. Ma yéejatdih meemdíh wã yohna caá,** át niijíp wut jĩ.

3 Páant ã niijíchah joinít, biquína Moisés ã watatjidih bohénit nin pah íit niij jenah

joyóp wat yuh jĩ: “Diosjeh yéejatdih ã jéih yohna caá. Nin cãacjeh jumna yuhna, páant niijná, ‘Dios wã jumna caá’, niij yeena caá ã chãjap”, ït niij jenah joyóp wat jĩ.

⁴ Páant ï niij jenah joyátdih jéihnit, nin pah Jesús queétdih ãt niijíp wat jĩ:

—¿Dépanih tigaá páant yeejép ñi jenah joí?

⁵ ‘Ma yéejatdih wã yohna caá’, wã niijíchah joinít, weemdih jéihcan yuhna, ‘Yeeni caá’, ñi niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, ‘Ñah ñuhnit, ma yáac chãi bejeé’, wã niijíchah, caán ã bejehchah ennit, wã niiját yoobópdih ã jamatdih ñi jéihbipna caá. Pánih jéihna, yéejat yohat wēpat wã bíbohatdihbut ñi jéihbipna caá.

⁶ Weém nihat cãacwã úd jeñé, nin baácdih moondih jéih boonanit, ï yéej chãjatdihbut wã jéih yohna caá. Pánih tibeé Dios weemdih ã wah deyanap jĩ, cãacwã ï yéejatdih wã yohat pínah niijná. Pánihna, caán wēpatdih wã bíbohatdih yeéb ñi jéihyat pínah niijná, nin pah wã chãj júutbipna caá, ãt niijíp wat jĩ.

Páant niij péanit, jéih yoocannidih nin pah ãt niijíp wat jĩ:

—Ma ñah ñuhú. Ma ñajat chóodih ubnit, míih muúboó ma jwúub bejeé, ãt niijíp wat jĩ.

⁷ Páant ã niijíchah joinít, jéih yoocanniji ñah ñuhnit, ãih muúboó ãt jwúub bejep wat jĩ.

⁸ Páant ã boonanachah ennit, cãacwã ït en wáhi bejep wat jĩ. Pánih en wáhi bejnit, Dios Jesúsdi bádí wēpat ã wáhatdih jéihnit, Diosdih bádí ït wēi naáwáp wat jĩ.

*Jesús Mateodih ã júúwát tútat
(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)*

⁹ Pánih booa péaniji caán muumánt bac bejnit, Jesús ã bohénitdih ãt jwúub numah jib bejep wat jĩ. Pánih bejnit, caanmánt júóhnit, weém Mateo pebh ï juyáp jĩ. Romanowã ï maáta ï úbát túatni dinerodih úbh wáhni wã jamap jĩ. Pánihna, caán láa wíih tewat tólihboó wã chúudup jĩ. Caanjih wã chúuduchah ennit, nin pah weemdih Jesús ã niijíp jĩ:

—Wãjeéh ma pée júúwá, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinítjeh, ñah ñuhnit, ãjeéh wã bejep jĩ.

¹⁰ Túttimah, Jesús wãdih wíih muúboó numah jeémédih wã bejep jĩ. Weem páh dawá dinerodih úbh wáhnitdih, bita “Yeejép wã caá”, ï niijnítidihbut wã numah jeémép jĩ.

¹¹ Páant queét biíc dih jwí jeéméchah ennit, biquína fariseowã jwiít Jesús ã bohénitdih nin pah ï niij júihñap jĩ:

—¿Dépanih tigaá ñíih bohéni dinerodih úbh wáhnit, yeejép chãjnit biíc dih ã jeémp? ï niijíp jĩ.*

¹²⁻¹³ Páant ï niijíchah joinít, Jesúsboó queét fariseowãdih nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Tubáp chãúhcannit cohndih ipí bidcan caá. Wannitjeh caá caandih ï bidip. Pánihat pah ‘Weém yéejat wihcanni caá’, niij jenah joinít, teo wáacni pínahdih ipí bidcan caá. Obohjeéhtih, ‘Wã yéejatdih jĩgahnit, wã túat nuúmíhna caá’, niij jenah joinít caá teo wáacni pínahdih ï bidip. ‘Jwiít yeejép wã caá’, niij jenah joinítidihjeh teo wáacadih wã júúwáp be, ï yéej chãjatdih cádahnit, túiniboodih ï túat nuumát pínah niijná. Dios naáwátdih naóh yapani ã niij daacátjidih yeebdih jéihyat caá náahap. ‘“Nuúpwãdih ñi mao cáo wáhatdih weém wã náahcan caá. Obohjeéhtih, bitadih ñi jĩgah en teo wáacadih caá yeebdih wã náah yacap”, Dios ã niijná caá’, ãt niij daacáp tají.* Caán ded pah ã daacátjidih jéihyat túat niijná, ñi jwúub bohénaá. Caán ã daacátji pah, jĩgah ennit, weém cãacwãdih teo wáacadih wã júúwáp be, ã niijíp jĩ.

*Jeémp jwuhcatdih Jesúsdi ï úbh joyát
(Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)*

¹⁴ Túttimah, Juan Daabáni ã bohénitboó jwí pebh joinít, nin pah Jesúsdi ï niij úbh joyóp jĩ:

—Jwiít Juan ã bohénit, jwí nuowã ï wátat pah jwíipí jeémp jwuhcan caá. Fariseowãbut biíc yoobó ipí chãjna caá. ¿Dépanih tigaá ma bohénitboó páantjeh ï jeémp? Jesúsdi ï niijíp jĩ.

¹⁵ —Nin pah caá ã jamap: Téihya chéoni ã numah jeémpnit biíc dih ã jam jwuhchah, jĩgahcan, ipí táí wēi jeémpna caá. Obohjeéhtih, caán téihya chéonidih bita ï ub bejat túttimah, jĩgahnit, ïta jeémp jwuhcan tagaá. Weém caán téihya chéoni panihni wã

* 9:11 Lc 15.1-2 * 9:12-13 Os 6.6; Mt 12.7

jumlahna caá. Pánihat pah tigaá wã bohénit wãjeéh jumlahna, wënit, páantjeh ì jeémpna caá. Obohjeéhtih, bita weemdíh ì ub bejat túttimah, wã bohénitjeéh wã wihcah, caán láa jǐgahnit, ì jeémp jwuhcan níit, Jesús queétdih ã níijíp jǐ.

¹⁶ Pánihna, ded pah jwí nuowã ì watatji áih jáap bohéatjǐh fariseowã ì widíhichah enna, Jesús queétdih nin pah ã jwúub níij bohénap jǐ: “**Jáap yégueh chóo chocca naáh chóojǐh máa yégueh chóodih nah wai búudhdad ã náahcan caá. Páant ñi chãjachah nihna, caandíh ñi chocat túttimah, jíint bejna, máa chóodih chah áta yewa tagaá. Páant tigaá jwí nuowã ì naáwátjidih wíih jáap bohéatjǐh wid naóhcat caá náahap.**

¹⁷ Pánihat dée, pah jwuhcanni iguúh macdih nuúup chóojǐh ì chãjniji máa wuh wuúhdih yáacat ã náahcan caá. Páant ñi yáacachah nihna, iguúh mac pahna, máa wuh wuúh jéih yúuhcan, áta yewah bej tagaá. Páant ã yewechah, chénat pah áta buud tágaá. Pánihna, jáap macdih, jáap wuh wuúhboó yáacat caá náahap. Páant ñi yáacachah, iguúh mac, caandíh yáacni chóobut ã túi jumbipna caá. Pánihat pah, wíih jáap bohéat jwí nuowã ì naáwátjijǐh wid naóhcat caá náahap”, ã níijíp jǐ.

Áih yégueh chóodih jwí, teonih, Jairo nuumdíhbut Jesús ã booaat
(Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)

¹⁸ Wíih muúboó páantjeh jwí jumlahchah, jwiít judíowã jwí míic wáacat muudíh en daonít ì maáh ã waád juyúp jǐ. Waád jwinít, Jesús pebh bódicha caj yoh ñajnit, nin pah ã níijíp jǐ:

—Wã nuúm jáantjeh mi wunah bejep be. Obohjeéhtih, caántdih ma teo jáha booaat túut níijná, wãjeéh ma júúwú. Páant ma teo jáhanachah, mi jwúub boobipna caá, Jesúsdi ã níijíp jǐ.

¹⁹ Páant ã níijíchah joinít, Jesús wíih muúboó jeémp chúudniji, ñah ñuhnít, ájeéh ã bac bejep jǐ. Jwiít ã bohénitbut ìjeéh jwí bejep jǐ.

²⁰⁻²¹ Pánih bejnit, namádih jwí bejehchah, cáacwã cáti h bíih wíli wunnih mit jumlah tajǐ. Caánt doce jópchi mácanihat panihat wunnih, “Jesúh yégueh chóodihjeh juibí teona, wã boobipna caá”, mit níij jenah

joyóp wat jǐ. Páant níij jenah joinít, Jesús táahmant júóhnt, áih yégueh chóo yapatbitdih mit jwí tewep tajǐ.

²² Páant mi jwí tewatdih jéihna, tac páud ennit, Jesús caántdih nin pah ã níijíp jǐ:

—**Nuumá, ma weñeé. Weemdíh túi jenah joinít, ma boona caá, ã níijíp jǐ.**

Páant ã níijíchahjeh, mit boonap tajǐ.

²³ Túttimah, jwiít Jesús bíicdih maáih muuná jwí waád juibínap jǐ. Pánih waád juibínit, chíó póojnitdih, dawá ñaac júinítidihbut jwí enep jǐ.

²⁴ Páant ì juúchah ennit, Jesús queétdih nin pah ã níijíp jǐ:

—**Yeéb ñi bac bejeé. Mi wuncan caá. Uona caá mi chãjap, ã níijíp jǐ.**

Páant ã níijíchah joinít, “Nih yána caá ã chãjap”, níijnít, cáacwã caandíh ì dehwep jǐ.

²⁵ Pánihna, queét ì bac bejat túttimah, wunnih pebhna waad béjnit, míih téihyadih Jesús át tewep wat jǐ. Páant ã tewechahjeh, boonit, mit ñah ñuhup wat jǐ.

²⁶ Jóocmant ñuhnít caántdih ã booaat doonádih joinít, caán tútchidih moondíh ìt naóh peetép tajǐ.

Chénewã jéih encannitdih Jesús ã booaat

²⁷ Caanjǐh jumlahniti jwúub jibidih jwí bejehchah, chénewã jéih encannit neoná jwiítidih pée bejnit, nin pah ì níij ej ñaacáp jǐ:

—**¡David jumlah, Dios ã wahni, jwiítidih ma jǐgah eneé! ì níijíp jǐ.**

²⁸ Páant ì níij ej ñaacáchah, jwiít Jesús bíicdih bíih muúboó jwí waad béjep jǐ. Páant jwí waad béjehchah, queét jéih encannitbut ì ñuún waad juyúp jǐ. Páant ì waad juyúchah ennit, Jesús queétdih nin pah ã níijíp jǐ:

—**‘Jwiítidih ã jéih booami nacaá’, ¿weemdíh ñi níij jenah joí níit? ã níijíp jǐ.**

—Páant tigaá jwí níij jenah joyóp, caandíh ì níij jepahap jǐ.

²⁹ Páant ì níij jepahachah joinít, ìih quíbidih teo jáhanit, nin pah ã níijíp jǐ:

—**‘Páant ã chãjbipna caá’, ñi níij jenah joyát pahjeh tigaá wã chãjbip, ã níijíp jǐ.**

³⁰ Páant ã níijíchahjeh, ì jéih enep jǐ, buca. Pánih boonanit, Jesús nin pah queétdih ã jwúub níijíp jǐ:

—Weém buutéh yeebdíh wã booaatdih bitadih ñi naóhca bojoó, ã niijíp jĩ.

³¹ Páant ã niijíchah yahna, bac bejnit, queétdih ded pah ã booaatjidih nihat pebhboó ït naóh peetép tajĩ.

Jéih wéhecannidih Jesús ã booaat

³² Páant ï bac bejchah, Jesús pebh nemép jamnidih bita ï ñahwat ub waád juyáp jĩ. Caán nemép caandíh át jéih wéheat túutcap tajĩ.

³³ Páant ï ub juyúchah ennit, Jesús nemépdih ã bacat túutap jĩ. Páant ã bacat túutuchahjeh, jéih wéhecanniji ã jwúub wéhenap jĩ. Caandíh ennit, nihat ï en wáhi bejep jĩ.

—ïNin pah yapatdih nihat jwiít Israel baácđih moón jwĩpĩ encan jĩ! ï míc niijíp jĩ.

³⁴ Obohjeéhtih, fariseowã mácah ï míc niij wéhenap jĩ.

—Nemépwã ï maáh ã wēpatjĩh caá nemépwãdih ã bacat túutap, ï míc niijíp jĩ.*

Jesús cãacwãdih ã jĩgah enat

³⁵ Pánihat túttimah, nihat botoni tútchina, dahwaní tútchinadihbut bohé jibidih bejna, Jesús jwiítđih ã namah bejep jĩ. Tútchina yoobó naóh jib bejna, jwiít judíowã jwĩ míc wáacat munná waadnít, Jesús apĩ bohénap jĩ. Dios ã maáh jamat táini doonádih naóhñit, nihat caanjĩh moón tubúp chũhñitdihbut apĩ booanap jĩ.*

³⁶ Pánih bejna, dawá cãacwã ovejawãdih en daoní wihcat pah yeejép yapnit, moh yéejnit ï jumuchah ennit, Jesús queétdih búdí át jĩgah enep jĩ.*

³⁷ Pánih jĩgah ennit, jwiít ã bohénitdih nin pah ã niijíp jĩ:

—Jóo dajat láa búdí tewat ã jumuchah yahna, teonitboó daocannitjeh ï jumna caá. Pánihat pah, táini doonádih joinít pínah dawá ï jumuchah yahna, queétdih naóhñit pínahboó daocannitjeh ï jumna caá.

³⁸ Pánihna, táini doonádih chah dawá bohénitdih ã wahat pínah niijná, Diosdih ñi uúbú, ã niijíp jĩ.*

10

Jesús doce ã naáwát túutnit pínah ï wãtna (Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

¹ Túttimah, jwiít doce ã bohénitdih bid bojnit, nemépwãdih bacaat pínah wēpat, nihat wannitdih booaat pínah wēpatdihbut jwiítđih ã wũhup jĩ.

² Nin caá jwiít Jesús ã bohénit, ã naáwát túutnit pínah jwĩ wãt: Simón ã jumup jĩ. Caandíh Pedro Jesús ã wãt búudhdup jĩ. Æ úd Andrésbut ã jumup jĩ. Santiago, Æ úd Juanjĩhbut ï jumup jĩ. Queét chénewã Zebedeo weh ï jumup jĩ.

³ Felipe, Bartolomé, Tomás, weém Mateobut jwĩ jumup jĩ. Weémboó Romanowã ï maáta ï uúbát túutni dinerodih uúbh wũhni wã jumup jĩ. Biíh Santiago, Alfeo wũhbut ã jumup jĩ. Tadeo, Lebeo ï niij wãt búudhnibut ã jumup jĩ.

⁴ Biíh Simón, Celote wãt jamni poómpdih bóobut ã jumup jĩ. Judas Iscariote, Jesúsđih eníhcannitdih đuoó wáini pínahbut ã jumup jĩ.

Jesús doce ã bohénitdih ã wahat (Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)

⁵ Jwiít doce ã bohénitdih ã wēpatdih wũh, biíh tútchinaboó wahna, ded pah jwĩ chãjat pínahdih nin pah Jesús jwiítđih ã niij naáwáp jĩ: “Judíowã nihcannit pebhna ñi bejca bojoó. Samaria baácboobút ñi bejca bojoó.

⁶ Diosdih jéihcannit jumna, buadnít ovejawã panihñit ï jumuchah, judíowã pebhboojéh ñi bejeé.

⁷ ‘Dios maáh ã jumatdih ã júutat pínah bahnijeh ã jedhna caá’, queétdih ñi niij naáwá.

⁸ Pánih naóhna, bácah moópnit, dawá tubúp chũhñit, wunah bejnitdihbut ñi booanaá. Nemép caolih jamnitíh bácahmant nemépwãdih ñi bacanaá. Páant ñi chãjat pínah wēpatdih yeebdíh wã wãhna caá. Jíib náahcanjeh yeebdíh wã wãhat pah muntih, yeebbút biíc yoobó jíib náahcanjeh cãacwãdih ñi teo wáacá.

⁹ “Pánih bejna, dinerodih ñi ub bejca bojoó.

¹⁰ Wuh wũh, túut numát pínah camisa, zapatos ub bejcan, íoh caját nahdihbut ñi ub bejca bojoó. Ñi dawát chóojeh ñi đuoó

* 9:34 Mt 10.25; 12.24; Mr 3.22; Lc 11.15 * 9:35 Mt 4.23; Mr 1.39; Lc 4.44 * 9:36 Nm 27.17; 1R 22.17; 2Cr 18.16; Jer 50.6-7; Ez 34.5; Zac 10.2; Mr 6.34 * 9:38 Lc 10.2

béjeé. Ñi bohénit pínahboó yeebdíh ï ñumah jeémpbipna caá. Ñi ðuoní chóo ã moopóchah, queétoó ñi túut ñumát pínah chóodihbut ï wāhbiipna caá. Queétdih ñi teo wáacat jíib, páant caá yeebdíh ï chājbipna caá.*

11 “Caán tātchina juibínit, caán tātchidih jum jwāhna, yeebdíh wēi jwāáhnitih mūdihjeh ñi chāo jwāhūá.

12 Ìih mūná waad béjnit, ‘Dios ã túyat ñijeéh ã jum naáh’, caán mūdih moondíh ñi niijí.

13 Páant ñi niijíchah, túinit ï jumat jíib, Dios ã túyat ïjeéh ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, túicannit ï jumuchah, páant ñi niijíchah yahna, Dios ã túyat ïjeéh ã wihcan níit.

14 Yeebdíh náahcan, ï joíhcah, caán mūmánt ñi bac bejeé. Bac bejnit, queétdih Dios ã yohat pínahdih jútat túut niijná, ñíih zapatosdih too ðugnit, caán jumni becchídih ñi péoh mao yoh jéenanaá. Pánihna, caán tātchidih moón yeebdíh ï náahcah, bíic yoobó mantih queétdihbut ñi chāj júatú.*

15 Yoobópdi h yeebdíh wā naóhna caá. Peéh chājni yeó jáapdi h Sodoma tātchidih moón, Gomorra tātchidih moondihbut Dios búdí ã peéh chājbipna caá.* Obohjeéhtih, queétdih ã peéh chājat chah, yeebdíh náahcannitboodíh ã peéh chājbipna caá”, jwiít di h ã niijíp jī.*

Jesúhwādi h bita yeejép ï chājat pínah

16 “¡Weemdíh ñi túi joyoó! Yeéb ovejawā panihnit di h jiwā panihnit pebhboó wā wahna caá. Pánihna, jopwā pah tac behcannit, maiwā pah ñi túi yap náhninaá.*

17 ¡Ñi túi chāja chaáh! Yeebdíh eníhcannit ñi maátadi h ï wāhbiipna caá. Jwiít judíowā jwí mic wáacat muúboó waadní t, yeebdíh ï pāibipna caá.

18 Wíihwā ñi jumat jíib, caán tātchinadi h moón ï maáta pebhna, chah wēpnit maáta pebhna but yeebdíh ï ub bejbipna caá. Caanná ï ub bejechah, queét maátadi h, judíowā nihcannit maátadi h but wíih túini dooná di h ñi naóhbiipna caá.

19 Páant maátadi h ï wāhuchah, ‘Ded pah wā niiját pínah di h wā jéihcan níit’, ñi niij jenah joicá bojoó. Yeebdíh ï ubh joyóchahjeh, ñi niiját pínah di h Dios yeebdíh ã jéihyabipna caá.

20 Páant ã jéihyanachah, queétdih jepahna, yeéb ñi jenah joyátjīh jeh ñi jepahcan níit. Dios jwí íp ã jenah joyát di h Túini Espírituboó yeebdíh ã naáwát túutbiipna caá.*

21 “Caán láa, det wíihwā ï jumat jíib, bíic weh jumna yahna, maátadi h naóh yacnit, ã déedih ã mao yohat túutbiipna caá. Ì mána ï weh di h, ï wehboó ï mánadi h but ï mao yohat túutbiipna caá.*

22 Pánihna, yeéb wíihwā ñi jumat jíib, ni hat yeebdíh ï eníhcan níit. Páant ï eníhcah, yeebdíh yeejép ï chājachah yahna, weemdíh páantjeh ñi cádahcah, yeebdíh wā túi ubbiipna caá, wā íp pebhboó ñi túi jumat pínah niijná.*

23 Wíih túini dooná di h ñi naáwát jíib, bíic tātchidih moón yeebdíh ï yéej chājachah, bíih tātchina jwei béjnit, caanjīh moondihbut ñi naáwá. Yoobópdi h yeebdíh wā naóhna caá. Ni hat Israel baácboó jumni tātchinadi h moondíh ñi naóh beedáát pínah jāti h, weém ni hat cāacwā úud jeñé nin baácboó wā jwāub dei jūóhbiipna caá.

24 “Jáap jéihni caandíh bohéni chah nihcan caá. Bíic yoobó teo wāhnibut ã maáh chah nihcan caá.*

25 ‘Ded pah weemdíh bohénidih ã yapat pah mantih weemdíhbut ã yapbiipna caá’, jáap jéihnidih níj jenah joyát caá náahap. Teo wāhnibut ‘Ded pah wā maáhdih ã yapat pah mantih weemdíhbut ã yapbiipna caá’, níj jenah joyát caá náahap. Obohjeéhtih, ‘Wā maáh chah jumna, caandíh yeejép ã yapat pah weémboodíh ã yapcan níit’, níj jenah joicát caá náahap. Weém mū mínah panihni, yeéboó wā pebh moon pánihnit ñi jumna caá. Pánihna, cāacwā weemdíh ‘Beelzebú caá’, niijná, yeéb wíihwādi h but bíic yoobó yeejép ï niijbipna caá”, Jesús jwiít di h ã niijíp jī.*

* 10:10 1Co 9.14; 1Ti 5.18 * 10:14 Hch 13.51 * 10:15 Gn 19.24-28; Mt 11.24 * 10:16 Lc 10.3
 * 10:20 Mr 13.9-11; Lc 12.11-12; 21.12-15 * 10:21 Mr 13.12; Lc 21.16 * 10:22 Mt 24.9,13; Mr 13.13; Lc 21.17
 * 10:24 Lc 6.40; Jn 13.16; 15.20 * 10:25 Mt 9.34; 12.24; Mr 3.22; Lc 11.15

¿Deddih tigaá úmcat náah?

(Lc 12.2-7)

26 “Buu láa cãacwãdih wíih túini doonádih ñi naáwáchah yuhna, joíhcan, bita ñi encah, yeebdíh yeejép ñi chãjbipna caá. Pánih yeejép ñi bih chãjachah yuhna, túttimah nihát ñi túi jéihbipna caá. Yeebdíh yeejép chãjnitdih ñi úmca bojoó.*

27 Pánihna, buu ded pah yeebdíhjih wã bohéatdih túttimah dawá cãacwã cãtíh úmcanjeh ñi naáwá.

28 Cãacwã yeebdíh maona, ñíih bácahdíhjih ñi mao yohna caá. Obohjeéhtih, ñíih caolihdih ñi jéih maocan caá. Pánihna, det yeebdíh mao yohíhnitdih ñi úmca bojoó. Obohjeéhtih, Diosboodíh caá úmcat náahap. Caanjéh tigaá ñíih bácahdíh, ñíih caolihdihbut iiguípna ñi jéih yohna caá.

29 “Chéne jwébehwãbit bainíbitjeh ñi jíib jumachah yuhna, biícbitdih Dios ñi buudácán caá. Dios ñi wãtcah, caanbít ñi wãncan níit.

30 Ñíih waó yoócnadih Dios jenah en beedáni jumna, ded pah ñi jummatdihbut ñi túi jéih beedána caá. Pánih jéih beedána, yeebdíh ñi túi jéih en daoná caá.

31 Jwébehwãdih ñi oyat chah, yeéboodíh ñi oina caá. Pánih oinit, ñi en dawátidih jéihna, ñi náhni dahwaca bojoó”, Jesús ñi niijíp jĩ.*

“Weém Jesúih caá”, úmcanjeh, niiját

(Lc 12.8-9)

32 “ ‘Weém Jesúih caá’, ded bitadih ñi niijíchah, weembút caandíh ‘Caán wíih caá’, wã íp jeáboó jumnidih wã niijbípna caá.

33 Obohjeéhtih, ded wíih jumna yuhna, ‘Weém Jesúih nihcan caá’, bitadih ñi niijíchah, ‘Caán wíih nihcan caá’, weembút wã ípdih wã niijbípna caá”, Jesús ñi niijíp jĩ.*

Jesús cãacwãdih chéne poómp ñi chãjat

(Lc 12.51-53; 14.26-27)

34 “¿Ded pah tigaá yeéb weemdíh ñi niij jenah joí? ‘Áih doonádih joinít, nihát cãacwã túi biícidih ñi jumbipna caá’, ¿ñi niij jenah joí níit? Obohjeéhtih, pánihcan caá. Cãacwã wã bohéatdih ñi joyát túttimah, biquína wã naáwátidih ñi túi wëi joyóchah, bitaboó caandíh jepahcan, queétdih ñi en jũihbipna caá.

35 Biquína behnit wã naáwátidih ñi túi joyát jíib ñi weh queétdih ñi eníhcan níit. Behnit yaádh wã naáwátidih ñi túi joyát jíib ñi weh yatá queétdih ñi eníhcan níit. Ñi chudhna yaádh wã bohéatdih ñi túi joyát jíib, ñi weh áana yaádh queétdih ñi eníhcan níit.

36 Ded weemdíh jepahnidih ñi déewã yoobát ñi eníhcan nacaá.*

37 “Ded weemdíh ñi oyat chah ñi mánadih, ñi wehdih oina, wíih nihcan níit.

38 Pánihna, cruzboó wãncan, yeejép wã yapat pínah pah, ded wíih ñi jummat jíib yeejép ñi yapbipna caá. Pánih yeejép yapatdih úmcat, jweiná, wíih nihcan níit.*

39 Ded weemdíh túi jenah joicán, bií déedih en ñinahnit, ñi náahatdihjih chãjna, iiguípna ñi bejbipna caá. Obohjeéhtih, ded áih pínadih jenah joicánjeh, wã weñat pínadih chãjniaboó páantjeh wãjeéh ñi túi jumbipna caá”, Jesús ñi niijíp jĩ.*

Jwiítidih jíib wãhat panihni

(Mr 9.41)

40 “Det yeéb wíihwãdih túi náahna, weemdíhbut ñi náahna caá. Pánihna, weemdíh túi náahni weemdíh wahnidihbut ñi náahna caá.*

41 Dios naáwátidih naóh yapani ñi tewat jíib Dios caandíh ñi túi chãjbipna caá. Ñi naáwátidih naóh yapani ñi jumachah enna, ded caandíh túi náahna, naóh yapanidih ñi túi chãjat pah Dios caandíhbut biíc yoobó ñi túi chãjbipna caá. Ded túini ñi jummat jíib, Dios caandíh ñi túi chãjbipna caá. Túini ñi jumachah ennit, biíhboó caandíh túi náahna, túinidih Dios ñi túi chãjat pah, caandíh náahnidihbut biíc yoobó ñi túi chãjbipna caá.

42 Ded wíih moh yéejni ñi jumachah enna, caandíh ñi babhbat pínah, bainí mahjeh ñi wãhachah yuhna, ñi teo wáacatbit jíib, Dios caandíhbut ñi túi chãjbipna caá”, Jesús jwiítidih ñi niijíp jĩ.

11

Juan Daabáni ñi wãh joyát tútat

(Lc 7.18-35)

* 10:26 Mr 4.22; Lc 8.17 * 10:33 2Ti 2.12 * 10:36 Mi 7.6 * 10:38 Mt 16.24; Mr 8.34; Lc 9.23; Jn 12.24 * 10:39 Mt 16.25; Mr 8.35; Lc 9.24; 17.33; Jn 12.25 * 10:40 Mr 9.37; Lc 9.48; 10.16; Jn 13.20

1 Páant jwiít ã bohénitdih ã naóh péaat túttimah, caán baácdih bóo tútchinadih moondíh Jesús áih táini doonádih bohénadih ã bejep jĩ. Jwiítbat biíh tútchinadih moondíh bohénadih jwĩ bejep jĩ.

2 Pánih bejnitji jwĩ jwúub juyúchah, Jesús ded pah ã chãjat doonádih Juan Daabáni nemat múbóo jumni át joyóp tajĩ. Pánih joiníji ã bohénitdih Jesús pebhna át wahap tajĩ, caandíh ĩ úubh joí enat pínah niijná.

3 Páant ã wahachah, jwĩ pebh joinít, nin pah Jesúsdih ĩ niúj úubh joyóp jĩ:

—Juan jwiítidih nin pah ã niúj úubh joí enat tútup be: ‘ “Wã túttimah biíh ã jũóhbična caá”, ¿wã niijníji niít meém? ¿Wã niijníji ma nihcah, biíhdih páñat náah niít?” ã niijíp be, Jesúsdih ĩ niijíp jĩ.

4 Páant ĩ niúj úubh joyóchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niúj jepahap jĩ:

—Buu ded pah ñi joyátji, ñi enatjidihbat Juandih nin pah niúj naáwádih ñi bejeé:

5 ‘Jéih encannitji, jéih joicánnitji, jéih bejcannitjidihbat ã booana beé. Bácah moópnitji, wunah bejnitjidih yah buca ã booana beé.* Moh yéejnitdih ã túi ubat pínah doonádihtat naóhna ã chãjap be.*

6 Pánihna, “Ded weemdíh túi jenah joí cádahcannidih Dios ã wéi enna caá”, Jesús ã niijíp be’, Juandih niúj naáwádih ñi bejeé, ã niijíp jĩ.

7 Páant ã niijíchah joinít, Juandih naáwádih ĩ jwúub bejep jĩ. Páant ĩ jwúub bejchah, Juan ded pah ã jumatdih dawá jwĩjeéh péenitdih Jesús nin pah ã niúj naáwáp jĩ: “¿Dedédih enedih bej tigaá ñipĩ chãj, múú wihcapboó bejna? ¿Jiwi jeémp yílíp déedih johlit ã joh jwejni panihnidih enedih ñi bejnit beé? Obohjeéhtih, Juan pánihcan beé. Det biáboó ĩ naáwáchah yuhna, caánboó jweéhcanjeh, yoobópdih apĩ naáwáp wát jĩ.

8 Pánih jumnidih bidcan, ¿táini yégueh duonídihtat enedih ñi bejnit beé? Obohjeéhtih, táini yégueh duonít maátaíh múúboó ĩpĩ jumna caá. Juanboó queét pah nihcan beé.

9 Pánih jumnidihbat bidcan, ¿Dios naáwátdih naóh yapanidih enedih bejnit

beé ñi chãj? Páant tigaá Juan ã jumap. Bitanaóh yapanit chah ã jumna caá.

10 Juan ã jwíih naóh waáwát pínahdih jon jãtíh Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niúj naóh daacáp tajĩ:

‘Á wúúhdih Dios nin pah ã niijíp be: “Ma jãtíh wã naáwátdih naóh waóhni pínahdih wã wahbična caá, meémboó ma naáwáchah joinít, cáacwã ĩ jepahat pínah niijná”, Dios ã niijíp be’, át niúj daacáp tajĩ. (Mal 3.1)

11 Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Nihat bita chah Juan Daabáni ã jumna caá. Obohjeéhtih, páant ã jumachah yuhna, Dios ã maáh jumapna ded oboh jumniuboó Juan chah ã jambična caá.

12 “Juan ã bohé jwíih láa buu láana, Dios ã maáh jumapboó dawá ĩ waadát pínahdih búdí ĩ bidna caá. Pánih bidna, Diosdih túi jenah joinít, yeó jáap jumat pah chah dawá waadná caá ĩ chãjap. Obohjeéhtih, bitaboó páant ĩ waadátidih líjnit, queétdih ĩ jãhna yah caá.

13 Juan ã jũúwát pínah jãtíh, nihát Dios naáwátdih naóh yapanitboó daácna, Moisésbat daácna, Dios ã maáh jumat pínahdih ĩt naóh daacáp tajĩ. Juanbat caandíhjih mantíh ã naóh bohénap be.*

14 ‘Dios ã wahni ã jũúwát pínah jãtíh, Elías panihni ã jũóhbična caá’, jon jãtíh ĩ niijní tigaá Juan ã jumap. Pánihna, ‘Yoobópdih tigaá Juan ĩ niijní Elías panihni ã jumap’, yeebdíh niúj jenah joyát caá náahap.*

15 ¡Ded molít jumna, ã túi joyó naáh!

16 “Buu láa moón weemdíh jepahcannit nin pah ñi jumna caá: Yoahdih tíohnit wébít pah caá ñi jumap. Tíoh chúdnit, nin pah ĩpĩ niúj míc jũihna caá:

17 ‘Jwĩ pelat póoj tíhwichah yuhna, yeebboó ñi búúdičcan beé. Wunnitdih jwĩ jũí tíhwichah yuhna, ñi jũí wáaquihcan beé’, ĩ niúj míc jũihna caá.

18 Páant ĩ chãjat pah, yeebbát biíc yoobó ñipĩ chãjna caá. Juan Daabáni cáacwãjeéh jeémpcan, poonidihbat apĩ babhcap jĩ. Páant ã chãjcah enna, ‘Nemép caolih jumni caá’, niúj jũihnit, ã bohéátdih ñi joíhcap jĩ.

* 11:5 Is 35.5-6 * 11:5 Is 61.1 * 11:13 Lc 16.16 * 11:14 Mal 4.5; Mt 17.10-13; Mr 9.11-13

19 Obohjeéhtih, weém, nihat cãacwã úud jeñé, cãacwãjeéh jeémpnit, wãpĩ babhna caá. Páant wã chãjachah ennit, ‘Eneé. Nin búdí jeémpni, babh máihni caá ã jumap. Romanowã ã úúbat túutni núodih úúbh wãhñit, yeejép chãjnit bíicdih ãpĩ pej jumna caá’, niij jãihñit, weemdíhbut ñi jepahcan caá. Páant niij jãihna, wébít pah caá ñi jumap. Obohjeéhtih, ded pah Dios ã wutut pah wã túi chãjachah enna, ã jenah joyát yoobópdih ã jumatdih ñi jéihbipna caá”, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

*Biéh tútchinadih moón ã jepahcat
(Lc 10.13-15)*

20 Túttimah, biéh tútchinadih moón caandih ã jepahcatji jíib, Jesús queétdih ã jãihñap jĩ. Caán tútchinadih moón biéh tútchina chah Dios ã wēpatjĩh Jesús ã chãj júutap yuh jĩ. Páant ã chãj júutachah yuhna, ã yéejatdih ã cádahcap jĩ. Páant ã cádahcatji jíib nin pah queétdih ã niij jãihñap jĩ:

21 “¡Corazín tútchidih moón yeejép ñi yapbipna caá! ¡Betsaida tútchidih moonbút yeejép ñi yapbipna caá! Ñiéh tútchinadih Dios ã wēpatjĩh búdí wã chãj júutap yuh be. Páant ã wēpatjĩh wã chãj júutachah enna, Tiro tútchidih moón, Sidón tútchidih moonbút ã yéejatdih cádahnit, táiniboodih ã táut nuum tagaá. Jĩgahna dawát chóo duonít, ã jĩgahatdih júutna, tuu jóohjĩh ã ita míc waáh tagaá.*

22 Nin pah yoobópdih yeebdih wã naóhna caá: Peéh chãjat yeó jáapdih Dios Tiro tútchidih moón, Sidón tútchidih moonbíhbut ã peéh chãjat chah yeébboodih búdí ã peéh chãjbipna caá.

23 Yeebbút Capernaum tútchidih moón, ‘Jwiít chah jumnit jwĩ jumna caá’, ¿ñi míc niij jenah joí niít? Páant niij jenah joiná yuhna, oboh jumnit ñi jummbipna caá.*Ñiéh tútchidih Dios ã wēpatjĩh dawá láa wã chãj júutachah yuhna, yeéb weemdih ñi jepahcap be. Sodoma tútchidih Dios ã wēpatjĩh páant wã chãj júutachah nihna, caán tútchidih moón ã yéejatdih ã ita cádah tagaá. Páant ã cádahachah, caán tútchi páantjeh ãta jum tagaá.*

* 11:21 Is 23.1-18; Ez 26.1-28.6; Jl 3.4-8; Am 1.9-10; Zac 9.2-4 Mt 10.15; Lc 10.12 * 11:27 Jn 3.35 * 11:27 Jn 1.18; 10.15

24 Yeebdih yoobópdih wã naóhna caá. Peéh chãjat yeó jáapdih Dios Sodoma tútchidih moonbíhbut ã peéh chãjat chah yeébboodih búdí ã peéh chãjbipna caá”, Jesús ã niijíp jĩ.*

*“Wã pebh ñi choó júúwá”, Jesús ã niiját
(Lc 10.21-22)*

25 Caán láa nin pah Jesús jwĩ ípdih ã niij úúbúp jĩ: “Paá, meém nihat baácđih moón, nihat jeádih moonbíhbut ã maáh ma jumachah, meemdih búdí wã wēina caá. ‘Jwiít túi jéihnit caá’, niijnítđih wã bohéatđih ma beh joyát táutcap be. Obohjeéhtih, jéih jwuhcannitboodih mapĩ beh joyána caá. Páant ma chãjachah, ‘Táina caá, Paá’, meemdih wã niijná caá.

26 Páant tigaá, Paá, mapĩ wēi chãjap”, ã niijíp jĩ.

27 Páant niij úúbh péanit, cãacwãboodih nin pah Jesús ã niij naáwáp jĩ: “Dios wã íp nihat ã wēpat bíic yoobó weemdihbut ã wuhap be.*Ded pah wã jumatdih wã ípjuh caá ã jéihyep. Biéh jéihni wihcan caá. Pánihna, ded pah wã íp ã jumatdihbut weemjéh caá wã jéihyep. Det wã ñionitdihbut wãpĩ bohéna caá. Jwiítjeh caá caandih jwĩ jéihyep.*

28 Yeéb nihat teo wēejnít, chodóp duonít panihnit wã pebh ñi júúwá. Páant ñi júúwáchah, yeebdih wã chooát táutbipna caá.

29 Weém bíicđih túi bejnit, wã naáwátđih jenah joinít, ñi wēi jepahaá. Weém cãacwãđih jĩgah ennit, oboh jumni pah queétdih túi teo wáacni wã jumna caá. Páant wã jumatdih en yacnit, wã naáwátđih túi jenah joiná, túi choonít panihnit ñi jummbipna caá.*

30 Pánih choonít jumna, wã weñat pínahđih ñi chãjachah, yeebdih ã buocan niít. Búdí chodat panihnidih dawát táutcan, ñi buujáca naáhđih yeebdih wã wutcan niít”, ã niijíp jĩ.

* 11:23 Is 14.13-15 * 11:23 Gn 19.24-28 * 11:24 * 11:29 Is 30.15; Jer 6.16

12

Chooát yeó jáapdih Jesús ã bohénit trigodih í úuc jeémát

(Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)

¹ Biíh chooát yeó jáapdih Jesús jwiít dih bohé bejna, trigo wáapdih ã numah chóop yap bejep jĩ. Pánih bejna, jwiít ã bohénit numgúp wunna, trigodih jwĩ úuc jeémép jĩ.*

² Páant jwĩ úucachah enna, jwĩjeéh bejnit fariseowã íjnit, Jesús dih nin pah í niij jũihñap jĩ:

—Jwiít dih ma joi jwũhũ. ¿Dépanih tiguaá jwĩ chooát yeó jáapdih yuhna, ma bohénit í teo? Pánih teona, Dios ã wutatdih yap yohna caá í chãjap, í niijíp jĩ.

³⁻⁴ Páant í niijíchah joinít, “Wã bohénit í yap yohcan caá”, niiját túut niijná, Jesús queét fariseowãdih nin pah ã niij bóod chuñap jĩ:

—Davidji ã pej jumnitjĩh numgúp wunna, Dioíh muná waadnít, sacerdotewã Diosdih í wũhniji pandih ít jeémép wut jĩ. Obohjeéhtih, caán pan sacerdotewãjeh í jeémát pínah át jumap wut jĩ. Dios wutna, bitadih caán pandih át jeémát túutcap wut jĩ. ¿Davidwã páant í chãjatjidih Dios naáwát dih í daácní núodih ñi bohécannit jĩ? Caán pandih í jeéméchah yuhna, ‘Ñi túi chãjcan beé’, Diosboó át niijcáp wut jĩ. Pánihat pah, buu nin trigodih úuc jeémpna, wã bohénitbut Diosdih í yap yohcan caá.*

⁵ Nindihbut ñi náhninaá: Dioíh muúboó teonit sacerdotewã jwĩ chooát yeó jáapdih ípĩ choocán caá. Páant í choocán yuhna, Dios ã wutatdih yap yohnit nihcan caá. ¿Páant Moisés ã wutatjidih ñi bohécannit jĩ?*

⁶ Yeebdíh nin pah niij naóhna caá wã chãjap: Dioíh muúdíh wẽina, caán muúboó teonit í choocáh enna yuhna, ‘Ã túina caá’, ñipĩ niijná caá. Obohjeéhtih, caán muúdíh ñi weñat chah weémboodíh weñat caá náahap.

⁷ Dios naáwát nin pah ã niijná caá: ‘Numúpwãdih mao cáo wũhat wã náahcan caá. Obohjeéhtih, bitaboodíh ñi jĩgah en teo wáacat caá wã náahap’, Dios ã niijná caá.* Páant ã niijátjidih beh joiná nihna,

wã bohénitdih ñita jũihcan tagaá. Queét caandíh úuc jeémpna, yap yohna í chãjcan caá. Pánihna, queétdih ñi jũihñat ã túican caá.

⁸ Nihat cãacwã úud jeñé, weemjéh tiguaá chooát yeó jáapdih cãacwã ded pah í chãjat pínahdih wutni wã jumna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

Téihya ágahnidih Jesús ã booaat

(Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)

⁹ Páant niij péa, bejnit, jwĩ míic wáacat muná jwiít dih Jesús ã numah waád jubínap jĩ.

¹⁰ Caanjĩh téihya ágahni ã jumap jĩ. Pánihna, fariseowãboó Jesús dih naóh yacat túut niijná, caandíh nin pah í niij úubh joyóp jĩ:

—¿Ma jenah joyóchah, jwĩ chooát yeó jáapdih Dios ã booaat túut níit? í niijíp jĩ.

¹¹ —¿Ñíih oveja íitboó ã buug yácachah ennit, ñita jwúub ubcan taniit?*

¹² Obohjeéhtih, oveja chah caá cãacboó ã jíb jumap. Pánihna, chooát yeó jáapdih yuhna, cãacwãdih Dios ã teo wáacat túutna caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

¹³ Páant niij péanit, caán téihya ágahnidih nin pah ã niij wutap jĩ:

—Míih téihyadh ma yoo dũwũ, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ãih téihyadh ã yoo dũwúp jĩ. Páant ã yoo dũwúchahjeh, ãih téihya ã túyah bejep jĩ.

¹⁴ Páant Jesús ã boanachah ennit, fariseowã í íj bac bejep jĩ. Pánih íj bac bejnit, ded pah Jesús dih í mao yohat túutat túut niijná, ít míic wéhenap wut jĩ.

Jesús ded pah ã jummat pínahdih Isaías ã daacátji

¹⁵ Pánihna, fariseowã caandíh í mao yohíhatdih jéihna, Jesús jwiít dih biáboó ã numah bejep jĩ. Páant jwĩ bejchah ennit, dawá jwiít dih í péenap jĩ. Páant í péenachah, nihat í ub jũóhnit wannitdih Jesús ã boanap jĩ.

¹⁶ Pánih boonit, ded pah ã chãjatdih bitadih ã naáwát túutcap jĩ.

¹⁷ Queétdih booana, jon jãtíh Isaías nin pah ã daacátji biic yoobó ã chãjap jĩ:

* 12:1 Dt 23.25 * 12:3-4 1S 21.1-6; Lv 24.9 * 12:5 Nm 28.9-10 * 12:7 Os 6.6; Mt 9.13 * 12:11 Lc 14.5

- 18 “Dios nin pah ã niijná caá: ‘Nin wã wahni, wã oini, weemdih ã túi teo wãhuchah, búdí wã wëina caá. Caandih Túini Espiritudih wã wãhbirna caá, wã wëpat biíc yoobó caanbút ã bíbohat pínah niijná. Pánih jumnit, yoobópdih wã chãjat doonádih nihát baácdih moondih ã naóhbirna caá.
- 19 Pánih naóhna, míic jũihcan, bitadih íjajan, túinijeh ã naóhbirna caá.
- 20 Moh yéejnit panihnitdih jũihcanjeh, ã túi teo wáacbirna caá. Bitá jĩgahnitdihbut ã weñabirna caá. Pánih jumna, cáacwã ã míic yéej chãjatdih ámohnit, túinijeh ã chãjat túutbirna caá.
- 21 Æih túini doonádih joinít, nihát baácdih moón caandih ã túi jepahbirna caá. Páant ã túi jepahachah, queétdih ãjeéh ã túi jumát túutbirna caá’, Dios ã niijná caá”, Isaías át niij daacáp tají. (Is 42.1-4)

“Nemép ã wëpatjĩh Jesús ã booana caá”, ã niiját
(Mr 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10)

22 Biíh yeó jáap nemép jumnidih jwĩ pebhna cáacwã ã wã jayáp jĩ. Nemépwã caandih enat túutcan, ít wéheat túutcap tají. Páant ã wã jayúchah, Jesús caandih ã boanap jĩ. Páant ã boanachahjeh, ennit, ã wéhenap jĩ.

23 Pánihatdih ennit, nihát ã wáhi bejep jĩ. Pánih wáhinit, “¿Nin David jumá, Dios ã wahni, jwĩ maáh pínahna niít?” ã míic niij wãbh joyóp jĩ.

24 Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joinít, fariseowãboó nin pah ã niijíp jĩ: “Nihcan caá. Nemépwã ã maáh Beelzebú ã wëpatjĩhjah caá nemépwãdih ã bacanap”, ã míic niijíp jĩ.*

25 Páant ã niij jenah joyátdih jéihnit, Jesús queétdih nin pah ã niij naáwáp jĩ: “Det biíc baácdih moonjéh yuhna, míic maona, ãta wan beedáh bej tagaá. Det tútchidih moón biícwã yuhna, míic maona, queétdih ãta jweí peét bej tagaá.

26 Pánihna, Satanás, nemépwã ã maáh ãihwãdih ã bacanachah, biíc yoobó mantih ãta yap tagaá.

27 Obohjeéhtih, ‘nemépwãdih bacanit, ã maáh ã wëpatjĩh ã wãtna caá’, ã niiját yoobópdih ã jumuchah nihna, ãijeéh jumnitboó ¿déhe ã wëpatjĩh tigaá ípĩ baca? Páant ã bacanachah ennit, ‘Í túi chãjna caá’, ãipĩ niijná caá. Pánihna, weém páant wã bacanachah ennit, ‘Æ túi chãjcan caá’, ã niijéh niijcán caá.

28 Dios ã wëpatjĩh nemépwãdih wã bacanachah, Dios ã maáh wëpat ãni cátdih ã jumna caá.

29 “Nin pahbut ã jumna caá: Wëpép newéih maná ded nuúmihna yuhna, ã jéih waadcán caá. Obohjeéhtih, caandih chéopéanit, ãih bií déedih ã jéih wãbna caá”, Jesús ã niijíp jĩ. Páant niijná, nin pah niij naóhna át chãjap wãt jĩ: Nemépwã ã maáh wëpép ã jumuchah yuhna, Jesúsboó caandih chah wëpni jumna, ã jéih yap yohna caá.

30 “Ded wãjeéh teocanni, weemdih en jũihni, nemépwã ã maáhjeéh ã jumna caá. Pánih jumna, weemdih jepahíhntdih ã wãn yóhna caá ã chãjap.*

31-32 “Nin pah yoobópdih yeebdih wã naóhna caá: Det yéej chãjna, Diosdih yeejép wéhena yuhna, ã jwúub túut nuumúchah, Dios ã yéejatdih ã yohbirna caá. Det weém nihát cáacwã úud jeñédihbut yeejép wéhenit, ã túut nuumúchah, yeejép ã wéheatjidih Dios ã yohbirna caá. Obohjeéhtih, det Túini Espiritubodih yeejép ã wéhenachah, ã yéejatdih ã yohcan niít. Páant ã yéej chãjatdih quíib buúdcán, Dios queétdih ã iiguipna ã wahbirna caá”, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.*

Máa quehe ded pah ã jumát naáwát
(Lc 6.43-45)

33 “Ded máa nah túini dahna ã quehechah ennit, túini nah ã jumát dih ãni jéihna caá. Obohjeéhtih, biíh nah túicanni ã quehechah ennit, caan nah yeejép ã jumát dih ãni jéihna caá. Pánihat pah, cáac ded pah ã jumát dih jéihíhna, ã chãjatdih enat caá náahap.*

* 12:24 Mt 9.34; 10.25 * 12:30 Mr 9.40 * 12:31-32 Lc 12.10 * 12:33 Mt 7.20; Lc 6.44 * 12:34 Mt 3.7; 23.33; Lc 3.7 * 12:34 Mt 15.18; Lc 6.45

34 Yeéb maiwā panihnit tabit yeejépwā jumna, yoobópdih ñi wéhecan caá.* Cāacwā ded pah ī jenah joyát pah biíc yoobó ĩpī wéhena caá.*

35 Pánih jumna, ded táí jenah joiní ĩpī táí wéhena caá. Obohjeéhtih, ded yeejépwā jenah joiníboó yeejépwā ĩpī wéhena caá.

36 Pánihna, Dios ā peéh chāj lāa ded yeejépwā wéhenidih ā peéh chājbipna caá.

37 Táí wéhenidih ‘Meém táini caá’, Dios ā niijbipna caá. Obohjeéhtih, yeejépwā wéheniboodih ‘Meemdih peéh chājat ā náahna caá’, ā niijbipna caá”, Jesús queédih ā niijp jī.

Jwiit cāacwā jwī jéih chājca naáhdih Jesúsdi ĩ chāj jútat tútat (Mr 8.12; Lc 11.29-32)

38 Biíh lāa muú díitboó jwī jumachah, biquína fariseowā, Moisés ā wutatjidih bohénitjīh waád joinít, nin pah Jesúsdi ĩ niijp yah jī:

–Bohéní, jwiit cāacwā jwī jéih chājca naáhdih ma chāj jútú, meém Dios ā wahni yoobópdih ma jummatdih jwī jéihyat pínah niijná, ĩ niijp jī.*

39 Páant ĩ niijchah joinít, Jesús queét maátadih nin pah ā niij jepahap jī:

–Yeéb yeejépwā Diosdi náahcannit ñi jumna caá. Pánihnit jumna, Dios ā wēpatjīh ĩpī chāj jútat tútina yah caá. Obohjeéhtih, yeebdih páant wā chāj jútcan niit. Dios naáwátdih naóh yapani Jonásjidi Dios ā wēp chājat pah mantih weemdihbut chājnit, ā wēpat yeebdih ā jútbitna caá. Páant bóojeh ā wēpat jútat ā jumbipna caá.*

40 Pánihna, Jonásjidi bídí queéj ā jeéméchah, biíc peihcanni yeó jáap āih wudah díitboó āt jumap wat jī. Pánihat pah weém nihat cāacwā úd jeñéboó wunnit, jeé íitboó ĩ yohat túttimah, biíc peihcanni yeó jáap caánboó wā jumbipna caá. Pánihat túttimah, wā jwúub boo pud jūwúchah, Jonás ā yapatjidih náhnit, Dios ā wēpatdih ñi jéihbipna caá.*

41 Jonás Nínive tútchidih moonjidi Dios queédih ā peéh chājat pínah doonádi ā naáwáchah, ĩ yeejatdih cádahnit, ĩt túat

muám beedép wat jī. Pánihna, cāacwādi ā peéh chājat yeó jáapdi queét Nínive tútchidih moondih Dios ā peéh chājcan niit. Obohjeéhtih, Jonásji chah caá weém wā jumap. Páant wā jumachah yahna, yeebboó weemdih ñi jepahcan caá. Páant ñi jepahcat jīb Dios yeebdih bídí ā peéh chājbipna caá.*

42 Chóop yapapboó jumni baácdih moón ĩ maáh wili maáh Salomón táí jéihni ā jummat doonádi joinít, ā naáwátdih joyát túat niijná, yúpmant mit jūwúwat wat jī. Obohjeéhtih, caán táí jéihni ā jummat chah weémboó wā jumna caá. Páant wā jumachah yahna, yeebboó weemdih ñi joíhcan caá. Páant ñi joíhcat jīb cāacwādi ā peéh chājat yeó jáapdi Dios yeebdih bídí ā peéh chājbipna caá, Jesús ā niijp jī.*

Bacaniji nemép ded pah ā jwúub waadát (Lc 11.24-26)

43 “Nemép ĩ bacaniji, muú wihcapboó jibna, ā jummat pínah biíh muú pánihnidih ā táoh bidna caá. Pánih bidna yahna, ā jéih bid jicán caá.

44 Pánih bid jicán, ‘Weemdih ĩ bacaniji muúná wā jwúub bejbipna caá, páant mantih’, ā míic niij jenah joiná caá. Páant niij jenah joinít, ā jwúub jwí enechah, āih mují táí tóodh ámohni panihni ā jumna caá. Caán cāacboó ā túat numcáh, āih jēc páantjeh pāa lajni panihni ā jumna caá.

45 Páant ā jumachah ennit, nemépboó bita siete ā chéenwā chah yeejépwā watnitdih bid wáacnit, queédih ā numah waadná caá. Páant yeejépwā ĩ wutachah, ĩ waadni cāac chah yeejépwā chājni ā jumbipna caá. Pánihat dée pah yeéb yeejépwādi ā yapbipna caá”, Jesús cāacwādi ā niijp jī.

Jesús ā déewā caandih ĩ bidat (Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)

46 Páant Jesús queédih ā naáwát pónih, caandih míic wéheat túat niijná, ā ĩin ā údwā biícdih jóocmant ĩt juyúwat wat jī.

47 Páant ĩ juyúchah ennit, jwíjeéh jumni Jesúsdi nin pah ā niijp jī:

* 12:38 Mt 16.1; Mr 8.11; Lc 11.16

* 12:39 Mt 16.4; Mr 8.12

* 12:40 Jon 1.17

* 12:41 Jon 3.5

* 12:42 1R 10.1-10; 2Cr 9.1-12

—¡Ma enee! Meemdih míic wéheat túut niijná, ma íin ma úudwā bíicdih jóocmant í páina caá, ā niijíp jī.

48 —Ma niiját túina caá. Obohjeéhtih, ¿Dedh tigaá wā íin? ¿Det tigaá wā úudwā? ā niijíp jī.

49 Páant niijnít, jwiít ā bohénitdih júatnit, nin pah ā niijíp jī:

—Nit caá wā íin, wā úudwā panihnit.

50 Det wā íip Dios ā náahat pah chājnítjeh wā úud, wā jwan, wā íin panihnit í jumna caá, ā niijíp jī.

13

*Waáh momni naáwát
(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)*

1 Caán yeó jáapjeh muntih Jesús muú diítboó jumniiji ā bac bejep jī. Pánih bac bejnit, íim jwéejna jwiítidih ā numah dei bejep jī. Pánih dei bej, caanná jubínit, jwí chúudup jī.

2 Páant jwí chúuduchah ennit, dawá cāacwā ā pebh míic wáac juyúchah, búdí jááj chóodih waadnít, ā chúudup jī. Jwiítboó bita bíicdih jwí ñuhup jī.*

3 Ā jenah joyátjīh queétdih bohéna, nin pah ā niij naáwáp jī:

“Bíic newé, waáh momodih ā bejep be.

4 Páant ā waáh bojochah, biquí túbna namádih ā buug ñájap yuh be. Obohjeéhtih, waícanjeh jūóhnit, jwébehwā caán túbnadih í jeémp beedánap be.

5 Bíih túbna jeejīh yewéni baác jumapboó ā buug ñájap be. Pánih buug ñájnit, waícanjeh ā chíih jūúwup yuh be.

6 Pánih chíihna yuhna, yeó tabit ā chāhachah, ñeh bainíjeh jumna, ā diib téhah bejep be.

7 Bíih túbna nemép óot cātíh ā buug ñájap be. Pánih buug ñájnit, ā chíihichah, caán nemép óotnaboó caandíh ā chíih yap be-jechah, momniboó mánahnit, ā wunah bejep be.

8 Obohjeéhtih, bíih túbna túini baácboó ā buug ñájap be. Pánih buug ñájna, chíihnit, ā túi quehep be. Pánihna, caánboó chíihni biquí wawánadih cien túbna, bíih wawánadih sesenta túbna, bíih wawánadih treinta túbna ā jumap be.

9 ¡Ded molít jumna, ā túi joyó naáh!” queétdih ā niijíp jī.

*Ā bohénit beh joicán, Jesúsdi h í úubh joyát
(Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)*

10 Páant ā niiját túttimah, jwiít ā bohénit ā bohéatdih beh joicán, ā pebhna jubínit, nin pah jwí niij úubh joyóp jī:

—¿Dépanih tigaá cāacwādih bohéna, ma jenah joiní naáwátjīhjih mapí bohé? jwí niijíp jī.

11 Páant jwí niijíchah joinít, Jesús nin pah jwiítidih ā niij jepahap jī:

—Dios jwí maáh yoobát jumna, nihat cāacwādih ā teo wáacat pínah dooná, jwí déewā jon jātíh moondíh ā jéihya jwuhca naáh doonádih buu yeéb wā bohénitdih Dios ā jéihyaat túutna caá. Obohjeéhtih, bitadih páantjeh ā jéihya jwuhcan caá.

12 Det caán doonádih túi joinítidih chah ā jéihyabipna caá. Obohjeéhtih, det túi joicánnitboodíh bainí í jéihyatdih ā dúuc wáyat pah ā chājbipna caá.*

13 Cāacwā quíib wihcannit dée, ded pah í enatdih í beh encan caá. Molít wihcannit dée, í joiná yuhna, í jéih beh joicán caá. Páant í jumaditdh jéihna, wā jenah joiní naáwátjīhjih queétdih wā bohéna caá.

14 Jon jātíh Isaías ā daacátjī pah caá í jumap.

“Nin pah caá Dios ā niijíp: “Wā naáwátidih maatápdih joiná yuhna, caandíh ñi beh joicán niít. Ded pah wā chājatdih enna yuhna, ñi beh encan niít.

15 Ded pah wā naáwát, wā chājatdihbut jéihíhcannitjeh ñi jumna caá. Pánih jumnit, weemdíh joíhcan, ñíih molítidih ñi nem teona caá. Wā chājatdih eníhcan, ñi quíib ñona caá. Páant ñi chājcan nihna, túi enna, túi joiná, túi beh joinít ñita jum tagaá. Pánih túi beh joinít jumna, túut numnít, weemdíh ñita bid tagaá. Páant weemdíh ñi bidichah, ñi yéejatdih yohnit, yeéb iiguípna ñi bejat déedih wāta túi ub tagaá”, Dios ā niijná caá’, Isaías át niij daacáp tají.
(Is 6.9-10)

16 “Obohjeéhtih, yeéb wā bohénitboó jéihíhnit jumna, ennit, ñi beh enna caá.

* 13:2 Lc 5.1-3 * 13:12 Mt 25.29; Mr 4.25; Lc 8.18; 19.26

Joinít, ñi beh joiná caá. Páant ñi jumuchah, Dios yeebdíh ã wēi enna caá.

¹⁷ Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Bũũ ñi enatdih jon jãtíh moón Dioíhwã, Dios naáwát dih naóh yapanitbut bádí eníhna yuhna, ã encap jĩ. Bũũ ñi joyát dihbut bádí joíhna yuhna, ã joicáp jĩ”, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.*

Waáh momni naáwát dih Jesús ã beh joyáat

(Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

¹⁸ “Waáh momni naáwát dih beh joyát túut niijná, nindih wã naáwáchah, ñi túi joyoó.

¹⁹ Wíih túini dooná naóhni waáh momni panihni caá. Biquína joinít namáboó bũũg ñájni panihni ã jumna caá. Caandíh joiná yuhna, beh joicán, ã jepahcan caá. Pánihna, caandíh ã joyát táttimahbitjeh, nemépbóó jũóh nit, jwébehwã caán tíbnad ih ã jeémát pahjeh, queét ã joyátjidi h ã quíib bũudána caá.

²⁰ Bitá joinítboó, jeej íh yewéni baác dih bũũg ñájni panihni ã jumna caá. Caandíh joinít, bádí ã wēi jwuhna yuh caá.

²¹ Obohjeéhtih, wēi joiná yuhna, ñeh jáap bejni panihni ã jumna caá. Pánihna, yeejép ã yapachah, wíihwã ã jumat jíib bita queétdih ã yéj chãjachah, waícanjeh wíih túini doonád ih ã cádahna caá.

²² Bitá joinítboó nemép óotna cãt íh bũũg ñájni panihni ã jumna caá. Caandíh joinít, ã jepahna yuh caá. Obohjeéhtih, nin baác dih bóod ih bádí jenah joinít, bíí déedihbut bádí ã bidna caá. Páant ã jenah joyóchah, ã joiní túini dooná pácahi panihni íih caolíhboó ã jéih behcan caá. Pánihna, caandíh jenah joicán, túinibood íh ã jéih chãjcan caá.

²³ Obohjeéhtih, bitaboó wíih túini doonád ih joinít, túini baácboó bũũg ñájni panihni ã jumna caá. Caandíh joiná, túi beh joinít, ã túi jepahna caá. Pánih jepahnit jumna, Dios ã náahat pahjeh ã túi chãjna caá. Biquína, cien tíbna ã quehat pah, chah túini yoobát ã chãjna caá. Bitá, sesenta tíbna ã quehat pah, túini ã chãjna caá. Bitaboó, treinta tíbna ã quehat pah, nũmp túini ã chãjna caá”, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.

Trigo cãt íh yeejép yíl ip ã chíihat naáwát

* 13:17 Lc 10.23-24

²⁴ “Dios ã maáh jumat nin pah ã jumna caá: Wápchi mínah ãih wápchiboó trigodih ã momop yuh be.

²⁵ Obohjeéhtih, caán, nihat ãjeéh moonbút ãiwat pónih, caandíh eníhcanniboó ãih wápchina joinít, ã momatji cãt íh yeejép yíl ip dih ã momop be. Mom péanit, ã bejep be.

²⁶ Táttimah, trigo chíh nit, ã jáap quehe jũúwáchah, yeejép yíl ip ã jumat dihbut teo wũh nit ã enep be.

²⁷ Pánih ennit, wápchi mínah pebhna juibínit, nin pah ã niij wũbh joyóp be: ‘¿Maá, trigodihjeh ma momochah yuhna, dépanih tigaá míih wápchidih yeejép yíl ipbut ã chíh?’ ã niijíp be.

²⁸ ‘Weemdíh eníhcanni caandíh ãt momop taga’, ã niij jepahap be. ‘¿Caán jáoni yíl ip dih jwí wui yóh jíih?’ ã niij wũbh joyóp be.

²⁹ ‘Ñi wui yóhca bojoó. Caandíh wuiná, trigodihbut ñita wui yóh tagaá.

³⁰ Trigo yíl ip bíic dih ã beh jwuhna naáh. Caán trigo ã behechah, yeebdíh nin pah wã niijbípna caá: “Yeejép yíl ip dih ñi jwíih wũyuu. Pánih wui, nah chéopéanit, caandíh ñi cáo yohoó. Pánih cáo péanit, trigoboodíh ñi bóod wũuu. Pánih bóod wũ beedánit, caandíh wã ámohat mũuná ñi ámohoó”, wã niijbípna caá’, caandíh teo wũh nit dih wápchi mínah ã niijíp be”, Jesús ã niijíp jĩ.

Mostaza tíb naáwát
(Mr 4.32; Lc 13.18-19)

³¹⁻³² “Dios ã maáh jumat nin pahbut ã jumna caá: Mostaza tíb cão tíbih pah bóo ã jumna caá. Pánih bainí tíbih jumna yuhna, caandíh ã momochah, chíihna, ã túi behna caá. Páant ã behechah, ãih cãcanaboó dawá jwébehwã íp í jaamná caá. Pánihat pah tigaá Dios ã maáh jumat. Áihwã daocánnit jwíih jumnitji, táttimah ã dao béjbipna caá”, Jesús ã niijíp jĩ.

Pan paáani naáwát
(Lc 13.20-21)

³³ “Dios ã maáh jumat pan paáani panihni ã jumna caá. Pandíh chãj íhna, yad wili trigo oj dih pamap dih yacnit, mahjíh wid, caandíh paáani pínah dihbut mipí túi widna caá. Pánihna, nihat mi widniji ã

tái paabípna caá. Pánihat pah tigaá Dios ã maáh jummat doonádih joinít, cãacwã ã tãut nũmbípna caá. Queét joinítboó bitadilh ã jwãub naáwáchah, dawá joinít, queébtut ã tãut nũmbípna caá”, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.

Jesús ã jenah joiní naáwát nãjĩhjah cãacwã dih ã bohéat (Mr 4.32-34)

³⁴ Cãacwã dih bohéna, ã jenah joiní naáwát jĩhjah Jesús ãpĩ bohénap jĩ.

³⁵ Pánih bohéna, Dios naáwát dih naóh yapani nin ã daacát jĩ pahjah biíc yoobó ãpĩ bohénap jĩ:

“Nin pah Dios ã niijná caá: ‘Wã jenah joiní naáwát jĩh wã bohé bipna caá. Nin baác dih wã chãjat tãttimah, cãacwã dih wã naóh jwãhca naáh dih wã naóh bipna caá’, ã niijná caá”, ãt niij daacáp tajĩ. (Sal 78.2)

Trigo cãtĩh yeejép yĩlip naáwát dih ã beh joyáat

³⁶ Pánih naóh péanit, jãáj chóodilh chũdniji aáb jũóh nit, caandĩh joinít dih “Jwĩ bejna caá”, niijnít, mũnã Jesús jwiít dih ã nũmah jwãub aab béjep jĩ. Pánih mũnã aab jũibínit, jwiít caandĩh nin pah jwĩ niijíp jĩ:

—Trigo cãtĩh yeejép yĩlip chíihat naáwát jĩh ma bohénachah, jwĩ beh joicán beé. Pánihna, jwiít dih ma jéihya naáwá, jwĩ niijíp jĩ.

³⁷ Páant jwĩ niijíchah joinít, Jesús nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Weém, niihat cãacwã úud jeñé, wápchi mínah panihni caá. Weém Dios ã wahni jumna, trigodih momni panihni wã jumna caá.

³⁸ Nin baác wápchi panihni, Dios dih jepahnit trigo panihnit ã jumna caá. Obohjeéhtih, nemépwã ã maáhdih jepahnitboó trigo cãtĩh chíhni yeejép yĩlip panihni ã jumna caá.

³⁹ Nemépwã ã maáh wápchi mínahdih eníhcanni yeejép yĩlip dih momni panihni caá. Caán trigo ã behechah, ã bóod ãb láa, péeni yeó jáap panihni caá. Ángelwã caán trigodih yeejép yĩlip dihbut bóod ãb nit panihnit ã jumna caá.

* 13:43 Dn 12.3

⁴⁰ Trigodih ãb nit, yeejép yĩlip boodih ã wã cáwat pah péeni yeó jáap dih nemépih wã dih iiguípboó ã yohbipna caá.

⁴¹ Weém niihat cãacwã úud jeñé, wĩh ángelwã dih nin baácboó wã wahbipna caá, wĩh cãacwã cãtĩh yeejép chãj nit, yéej chãjat tãut nit dihbut ã ãb bejat pínah niijná.

⁴² Pánih ãb bej nit, queétdih iiguípboó ã yohbipna caá. Caán iiguípboó jumna, jĩgah nit, queét jeh ã míc néeh chãác jũibípna caá.

⁴³ Dioíhwãboó jwĩ íp Dios biíc dih ã maáh jumãpboó ã jumbipna caá. Caanjĩh jumna, yeo páh tái yeh iigní panihnit, maáta ã jumbipna caá. * ¡Ded molít jumna, ã tái joyó naáh! Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.

Búdí jĩb jumnidih bihni naáwát

⁴⁴ “Dios ã maáh jummat wápchi boó búdí jĩb jumnidih ã baad bíhni jĩ panihni ã jumna caá. Biíc newé caán wápchi mínahdih teo wãhna, caán búdí jĩb jumnidih bid jũinít, búdí wẽina, ã jwãub bihip be, páant mũntih. Pánihna, caandĩh búdí náahna, ãh bií déedih jĩb chãj beedánit, caán jĩb jĩh wápchidih ã jĩb chãjap be. ‘Bũ caán wápchi wĩh ã jumachah, caánboó wã bid jũiní jibut wĩh jeh ã jumna caá’, wẽinit, ã míc niijíp be. Dios ã maáh jumãpboó ã waadát pínah caán búdí jĩb jumni panihni ã jumna caá”, Jesús ã niijíp jĩ.

Búdí jĩb jumni perla wãt jumni naáwát

⁴⁵ “Dios ã maáh jummat nin panihnit ã jumna caá. Búdí jĩb jumni jeé tíb dée perlas wãt jumni tíbnadh jĩb chãj niboó chah jĩb jumni perlas tíbnadh niihat pebhboó ã bid bejep be.

⁴⁶ Chah búdí jĩb jumni tíbdih bid jũinít, caandĩh jĩb chãj hna, niihat ãh bií déedih jĩb chãj wãhndih ã bejep be. Pánih jĩb chãj wãh beedánit, caán búdí jĩb jumni tíbdih ã jĩb chãjap be. Caán tíbdih búdí ã náahat pah, Dios ã maáh jumãpboó waadát pínahdih chah bidat caá náahap”, Jesús ã niijíp jĩ.

Ñũó naáwát

⁴⁷ “Dios ã maáh jummat nin pahbut ã jumna caá. Cãacwã queejwã dih jũut maona, ãhndih ã yoh báahanachah, queejwã jummat yoobó ípĩ chũhna caá.

48 Páant dawá ì chũúúchah, nihat queejwādh ìm jwēejna ùb ñáan jwībínit, táinitdihjeh ì ñíona caá. Pánih ñíonit, ìih wahnaboó ìpĩ mao yacna caá. Obohjeéhtih, jeémpca naáhwāboodih ìpĩ yohna caá.

49-50 Pánihat pah, péeni yeó jáapdh ìngelwāboó cāacwādh ì ñíobipna caá. Yeejépwādh ñíonit, iiguípna ì yohbipna caá. Caán iiguípboó jumna, jĩgahnit, queétjeh ì míic néeh chāc jwībínna caá”, Jesús jwiítidih ã niijíp jĩ.

Máa bohéat, jáap bohéat

51 Páant niij péanit, Jesús jwiítidih nin pah ã niij úúbh joyóp jĩ:

—¿Butéh wā bohéatdih ñi beh joinít beé? ã niijíp jĩ.

—Jwĩ beh joiná beé, caandih jwĩ niij jepahap jĩ.

52 Páant jwĩ niij jepahachah joinít, jwiítidih nin pah ã jwúub niij naáwáp jĩ:

—Det Moisés ã wātattidih bohénit Dios ã maáh jumattidihbut bohéna, máadh, jáapdhbut cāacwādh ì jéih bohéna caá. Queét bohénit mūú mínah panihnit caá ì jumap. Caán, bitadh teo wāacat túut niijná, ãih mūúdh jumni táinidih ùb bacanit, jáapdh, máadhbut queétdih ã jéih wāhna caá, Jesús jwiítidih ã niijíp jĩ.

Nazaret tútchiboó ì bejat

(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)

53 Páant ã jenah joiní naáwátnajih bohé péanit, Jesús jwiítidih ã numah bejep jĩ.

54 Pánih bejnit, ã behni tútchina jwĩ jwībínap jĩ. Caanná jwībínit, jwiít judíowā jwĩ míic wāacat mūuná waadnit, caanjih jumnitdih ã bohénap jĩ. Páant ã bohénachah joiná, joí wáhi bejnit, nin pah ì míic niij úúbh joyóp jĩ:

—¿Dedmant tigaá nin bohéatdih ãt joí? ¿Dépanih tigaá ã táí jéih beedá? Dios ã wēpatjih jwiít cāacwā jwĩ chājca naáhdih ãpĩ chājna caá.

55 ¿Nin máa teoni wūúh nihcan niít? ¿Á íin María nihcan niít? ¿Santiago, José, Simón, Judas, ã úúdwā nihcan niít?

56 ¿Yad japuna yaádh nin tútchidih jwĩjeéh jumnit nihcan niít? Pánihna, jwiít jwĩ jumattidih pahjeh jumni tigaá ã jumap. ¿Pánih jumna

yahna, nin bohéatdih dee tigaá ãt joí? ì niijíp jĩ.

57 Páant niij jenah joinít, íjna, caandih ì náahcap jĩ. Páant ì náahcatdih enna, nin pah queétdih Jesús ã niijíp jĩ:

—Dios naáwátdih naóh yapanidih bita ìpĩ wēi joiná caá. Páant ì wēi joyóchah yahna, ãih tútchidih moón, ã déewāboó caandih ìpĩ joíhcan caá. Pánihna, ninjih wā behechah ennitji, weemdih ñi joíhcan caá, ã niijíp jĩ.*

58 Caandih ì joíhcan enna, caán tútchidih Dios ã wēpatjih daocánni láajeh Jesús ã chāj júutap jĩ.

14

Juan Daabáni ã wūnat (Mr 6.14-29; Lc 9.7-9)

1 Caán láa Herodes, Galilea baácdih moón ì maáh, Jesús ded pah ã chājat doonádh ãt joyóp wāt jĩ.

2 Pánih joinít, caandih teo wāhntidih nin pah ãt niijíp wāt yah jĩ: “Wā maoniji Juan Daabáni ãt jwúub boo pud jūóh tagaá. Pánih jwúub booni jumna, jwiít cāacwā jwĩ jéih chājca naáhdih ãt chājap taga”, ãt niijíp wāt jĩ. Jesúsdh “Juan tigaá”, ãt niij jenah joyóp wāt yah jĩ.

3-5 Juandih ã mao yohat tútat pínah jātih, Herodes ã úúdh Felipe áadh ãt bíbohop wāt jĩ. Páant ã chājat doonádh joiná, Juan Daabáni Herodesdh nin pah ãt niij jūihñap wāt jĩ: “Ma úúdh áadh dūuc wái áa jumna, Dios ã wāttdih yap yohna caá ma chājap”, ãt niijíp wāt jĩ.*

Páant ã niiját jíib Herodes caandih ãt mao yohíhip wāt yah jĩ. Obohjeéhtih, “ ‘Juan Dios naáwátdih naóh yapani ã jumna caá’, judíowā ì niij jenah joiná caá. Pánihna, caandih wā mao yohat tútuchah, queét weemdih ìta íj tagaá”, niij jenah joinít, queétdih ãt úumap wāt jĩ. Pánih úumna, Juandih mao yohcanjeh, caandih teonit, chéwat tútnit, nemat mūúboó ãt nemat tútup wāt jĩ. Yad Herodías mi wātuchah joinít, páant ãt chājap wāt jĩ.*

6 Pánihat túttimah, Herodes ã cāac jumni yeó jáapdh nahnit, numah jeémát ãt chājap wāt jĩ. Pánih chājnit, caanjih jumnit

* 13:57 Jn 4.44 * 14:3-5 Lv 18.16; 20.21 * 14:3-5 Lc 3.19-20

ĩ enechah, ã aá nuúm mit eo júutap wat jĩ. Páant mi eo júutuchah enna, Herodesboó búdí ãt weñep wat jĩ. Pániñ wēinit, caántdih nin pah ãt niijíp wat jĩ:

7 —Dios ã enechah, meemdih yoobópdih wã naóhna caá. Dedé ma náahatdih weemdih ma wúbúchah, meemdih wã wãhbirna caá, caántdih ãt niijíp wat jĩ.

8 Páant ã niijíchah joinít, mi ñin ded pah mi niiját tútat pahjeh Herodesdih mit jepahap wat jĩ.

—Juan Daabániñ wao dáhdih dúuc bóodat tútá. Pániñ péanit, pamapjih ãñh wao dáhdih cáagnit, weemdih ma wũhú, caán ã wanatdih wã jéihyat pínah niijná, mit niijíp wat jĩ.

9 Páant mi niijíchah joinít, Herodes búdí ãt jĩgahap wat yuh jĩ. Obohjeéhtih, caanjĩh míic wáacnitdih tíicnit, “Meemdih wã wũhcan niít”, caántdih ãt jéih niijcáp wat jĩ.

10 Pániñna, Juaníñ wao dáhdih ãt dúuc bóodat tútup wat jĩ, buca.

11 Pániñ péanit, pamapjih ãñh wao dáhdih cáagnit, ñt ub júúwúp wat jĩ. Pániñ ub júóhñit, Herodías nuumdih ñ wũhuchah, caántboó mi ñindih mit teo yapanap wat jĩ.

12 Páant ñ chãjat túttimah, Juan ã bohénitji júóhñit, ãñh bácañjidih ubnit, cáac yohop ñitboó ñt yohop wat jĩ. Pániñ yoh péanit, queét jüinít, Jesúsdiñ naáwádih ñ juyúp jĩ.

Cinco mil cáacwãdih Jesús jeémát ã wãhat (Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

13 Páant ñ niijní doonádih joí péanit, jãáj chóona waadnit, cáac wihcapboó Jesús jwiít dih ã namah chúuh bejep jĩ. Jwiít Jesús biíc dih jwĩ chúuh bejat doonádih joinít, caandih jwãáát túut niijná, dawá ññh tútchinamant júóhñit, ñim jwéejmant ñt púud bejep tajĩ.

14 Jwiít jwĩ chúuh jüibíát pínah jãtñh, queét ñtát jüibínáp tajĩ. Pániñna, dawá cáacwã ñ páñachah ennit, Jesús queétdih ãt jĩgah enep jĩ. Pániñ jĩgah enna, ñ ub júóhñit wannitdih ã boonanap jĩ.

15 Cheyeh jumuchah, jwiít ã bohénit caandih nin pah jwĩ niijíp yuh jĩ:

—Cheyeh caá. Nin pebhit tútchi wihcan caá. Pániñna, queétdih yuápbít jamni

tútchina ma wahaá, jeémát dih ñ jñib chãjat pínah niijná, jwĩ niijíp jĩ.

16 —*Ñ bejca bojo naáh. Yeebjéh queét ñ jeémát pínahdih ññi wũhú,* Jesús jwiít dih ã niij jepahap jĩ.

17 —Obohjeéhtih, biícññh bóo téihya botoni pan dahna, chéne queejwãbitdihjeh jwĩ bíbohna caá, jwĩ niijíp jĩ.

18 —*Caán ññi bíbohñidih weemdih ññi ub júúwá,* ã niijíp jĩ.

19 Páant ã niijíchah joinít, ub júóhñit, caandih jwĩ wũhup jĩ. Páant jwĩ wũhat túttimah, yñlipboó cáacwãdih ã chúudat tútup jĩ. Páant ñ chúuduchah, biícññh bóo téihya pan dahna chéne queejwãdihbut ubnit, chéi ennit, “*Túina caá, Paá*”, Diosdih ã niijíp jĩ. Páant niij péanit, pan dahna, queejwã biíc dih jwiít dih ã daj wũhup jĩ. Páant ã daj wũhuchah, jwiítboó niñat cáacwãdih jwĩ páááp jĩ.

20 Páant jwĩ páááchah, niñat ñ túi jeémp wud jumap jĩ. Pániñna, ñ judh jeémpñidih doce wũhna jwĩ ub yac yáwanap jĩ.

21 Caandih jeémpñit neonádihjeh jwĩ jehnah enechah, cinco mil ñ jumap jĩ. Yaádh, ñ wehbut ñ jeémép jĩ.

Jesús ñimjih ã yáac chãñ bejat, Pedrobát ã bejat

(Mr 6.45-52; Jn 6.16-21)

22 Páant jwĩ jeémp péanachah, jwiít ã bohénitdih Jesús ã chúuh bej páñat tútup jĩ. Pániñ chúuh bejat tútñit, cáacwãdihbut ññh tútchina ãt jwũub bejat tútup wat jĩ.

23 Pániñ wah péanit, ã ñipdih wúbát túut niijná, jeéboó ãt púuh laab béjep wat jĩ. Pániñ púuh laab béjñit, tóo ññah júúwáchah, biícññh caánboó ãt jam jwũhup tajĩ.

24 Caánboó Jesús ã jumat pónih, ñim tac yoób jwiítboó jwĩ buug lájachah, jwĩ wawápmant johlit, nolihatbut búdí ã júúwáchah, maatápdih meenná yũhna, jwĩ jéih bejcap jĩ.

25 Pániñna, johlit páantjeh búdí ã johochah, baáb aabá bojat pínah jãtñh, Jesús jwĩ pebhna ñimjih ã yáac chãñ júúwúp jĩ.

26 Jwĩ pebhna ã júúwáchah ennit, búdí jwĩ úumap jĩ.

—*ñ Cáaquñ dadah caá! jwĩ niij ññaacáp yuh jĩ.*

27 Páant jwĩ úumuchah ennit, Jesúsboó jwiít dih nin pah ã niijíp jĩ:

—¡Weemjéh tigaá! ¡Weemdíh ñi en úumca bojoó! ã niijíp jĩ.

28 Páant ã niijíchah joinít, Pedroboó caandíh nin pah ã niijíp jĩ:

—Maá, yoobóp dih meemjéh jumna, ímjih weemdíhbat ma pebhna ma yáac chái bejat túatú, ã niijíp jĩ.

29 —Ma jǎúwá, Jesús ã níj jepahap jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, Pedro jááj chóodih jumniji ímjih dei ñahnit, Jesús pebhna ã yáac chái bejep yah jĩ.

30 Obohjeéhtih, johlit nolihatbat bádí ã jumuchah enna, át úumap jĩ. Pánih úumna, daab béjnajeh, Jesús dih nin pah ã níj ejep jĩ:

—¡Maá, weemdíh ma teo wáacá! ã niijíp jĩ.

31 Páant ã niijíchahjeh, áih téihyadh teonit, Jesús caandíh ã wái ñahanap jĩ.

—¡Bainíjeh wã wēpatdih ma jenah joiná caá! ¿Dépanih tigaá weemdíh ma túi jenah joicán? Pedrodih ã niijíp jĩ.

32 Páant ã niiját túttimahjeh, jááj chóona queét í waadáp jĩ. Páant í waadáchahjeh, johlit ã yayáh bejep jĩ.

33 Páant ã yapachah ennit, jwiít ã bohénit Jesús dih jwĩ wēi naáwáp jĩ.

—¡Yoobóp dih meém Dios wūh tigaá ma jumap! jwĩ niijíp jĩ.

Genesaret baácdih moón wǎnnitdih Jesús ã booaat
(Mr 6.53-56)

34 Pánih ímdih chúh bejnit, Genesaret wāt jumni baácna jwĩ chúh juibínap jĩ.

35 Páant jwĩ juibínachah, caán baácdih moón Jesús dih beh ennit, caán tútchinadih moondíh ã juyát dooná dih ít wahap tají. Pánihna, caán dooná dih joinít, dawá í chéenwã tubáp chūhntdih Jesús pebhna í ub juyáp jĩ. Pánih ub joinít, nin pah Jesús dih í niijíp jĩ:

36 —Míh yégueh chóodihjeh nit wǎnnitdih ma tewat túatú, í niijíp jĩ. Pánihna, áih yégueh chóodih teonit pah moonjéh í boonap jĩ.

* 15:4 Ex 20.12; Dt 5.16 * 15:4 Ex 21.17; Lv 20.9

15

Cǎacwã ded pah í míc yéjeaat
(Mr 7.1-23)

1 Túttimah, Jerusalén tútchidih moón fariseowã, Moisés ã wutatjidih bohénit bíicdih, Jesús pebhna joinít, caandíh nin pah í níj úubh joyóp jĩ:

2 —¿Dépanih tigaá ma bohénitboó jwĩ nuowã í wutatji pah í chájcan? Jwiít jwĩpí téih chocat pah, queét í jeémát pínah játih í téih choccan caá, í niijíp yah jĩ.

3 Páant í niijíchah joinít, Jesús nin pah queétdih ã níj úubh joí jwúubanap jĩ:

—¿Yeéboó dépanih tigaá Dios ã wutatdih jepahcan, jwĩ nuowã í wutatboodíh jeh ñi jepah?

4 Nin pah caá Dios ã wutap: ‘Ñi mánadih túi wēinit, ñi teo wáacá.* Pánihna, ded ã mánadih yeejép ã niijíchah, cǎacdih mao yohnidih peéh chájat pah muntih caandíhbat peéh chájat ã jumbipna caá’, Dios át niijíp tají.*

5 Obohjeéhtih, páant ã niijíchah yahna, yeéboó ded ã mánadih teo wáaquíhndih nin pah caá ñipí níj wutap: ‘Ma mánadih teo wáaccanjeh, caán dinerodih Diosboodíh ma wūhú’, ñipí níj wutna caá.

6 Pánih wutna, ã mánadih ñi túi chájat tútcan caá. Pánih chájat tútcan, Dios ã wutatdih jepahat tútcanjeh, jwĩ nuowã í wutatjiboodíh caá ñi jepahat tútcan.

7 ‘Jwiít túinit caá’, niijná yahna, cǎacwã í encapboó yeéb yeejép chájnit caá. Dios naáwátdih naóh yapani Isaíasji ded pah ñi jummatdih yoobóp dih át níj daacáp tají:

8 ‘Dios nin pah ã niijná caá: “Nit weemdíh túi wēi naóhna yahna, yoobóp dih í jepahcan caá.

9 Pánihna, weemdíh í wēi naáwát dedé pínah nihcan caá. Í jenah joyátjeh wutnit, ‘Nin pah caá Dios ã wutat’, í níj yee naóh bohéna caá”, Dios ã niijná caá’, Isaías át níj daacáp tají, (Is 29.13)

Jesús ã niijíp jĩ.

10 Páant níj péanit, caanjíh jumnitdih ã pebhna jǎúwát túatnit, queétdih nin pah ã níj bohénap jĩ:

—Nin wã naáwátdih ñi túi joyoó.

11 Dios ã enechah, ñi jeémát yeebdíh ã yéejacan caá. Obohjeéhtih, ded pah ñi niijátboó yeebdíh ã yéejana caá, ã niijíp jĩ.

12 Páant ã niiját túttimah, jwiítboó caandíh nin pah jwĩ niijíp jĩ:

—Páant ma niijíchah joinít, queét fariseowã bádí ĩ ĩjna beé, jwĩ niijíp jĩ.

13 —Obohjeéhtih, queét fariseowã wã ĩp Dios ã momca naáh panihnit ĩ jumuchah, queédih ã yoh beedábipna caá.

14 Pánihna, queédih páantjeh ñi enah bojoó. Queét jéih encannit pah Diosdih ĩ jéihcan caá. Pánih jéihcan yahna, bita jéih encannit panihnitdihbut ĩ bohéna yah caá. Pánih jéih encannit míic jumna, ítdih ĩ bueg yácat pah, queét nihat iiguípna ĩ bejbipna caá, jwiít dih ã niij jepahap jĩ.*

15 Páant ã niijíchah joinít, Pedroboó nin pah ã niijíp jĩ:

—Jwiít dih ma naáwátjidih ma jéihyanaá, ã niijíp jĩ.

16 —¿Yeebbút páantjeh ñi beh joi jwáhcan niít?

17 Dedé ñi jeémátji ñih wadah diítboó jumnijidih ñipĩ jont yohna caá. Caán ñih caolidih, ñi jenah joyátidihbut chũhcan, Dios ã enechah, yeebdíh ã jéih yéejacan caá.

18 Obohjeéhtih, ded pah yeejép ñi jenah joyát pah ñi niijíchah, caán caá Dios ã enechah, yeebdíh ã yéejanap.*

19 Nindih ñi táí náhninaá: Yeejép chājat, mao yohat, ñi áa nihcannitjĩh yeejép chājat, numát, yeeat, yeejép míic niiját pínahdihbut ñipĩ jenah joiná caá.

20 Páant ñi jenah joyátjeh caá, Dios ã enechah, yeebdíh ã yéejanap. Obohjeéhtih, ñi téih chocochah, ñi choccahbut yeebdíh biíc yoobó ã enna caá, ã niijíp jĩ.

Judío nihcannih Jesús dih mi jepahat (Mr 7.24-30)

21 Páant niij bohé péanit, Jesús Tiro tátchi, Sidón tátchi jumni baácna jwiít dih ã numah bejep jĩ.

22 Caanná jwĩ juibínachah, caán baácdih bóli Jesús pebh joinít, nin pah mi niij ñaacáp jĩ:

—¡David juma, Dios ã wahni, weemdíh ma jĩgah eneé! ¡Wã numdih nemép jumna, caántdih bádí ã moh yéejana caá! mi niijíp jĩ.

23 Páant mi niijíchah joiná yahna, caántdih ã jepah jwahcap jĩ. Páant ã jepahcatdih enna, jwiít ã bohénitboó caandíh nin pah jwĩ niijíp jĩ:

—Páantjeh jwiít dih mi ñaac péenachah, ma jwuhub bejat tútú, jwĩ niijíp jĩ.

24 —Judíowã buudnit ovejawã panihnit ĩ jumuchah ennit, queédihjeh teo wáacat náahna, Dios weemdíh ã wahap jĩ, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.

25 Páant ã niijíchah joinít, caánt judío nihcannihboó ã pebh bódicha caj yoh ñajnit, nin pah mi niijíp jĩ:

—¡Maá, weemdíh ma teo wáacá! mi niijíp jĩ.

26 —Wébit ĩ jeémát pínahdih ubnit, ĩh mujjiowādih jwĩ wuhuchah, ã táican caá. Pánihat pah judíowã ĩ jeémát panihnidih biih baácdih moondíh wã wuhuchah, ã táican caá, Jesús caántdih ã niijíp jĩ.

27 —Ma niiját yoobóp dih tigaá, Maá. Obohjeéhtih, queét ĩ jeémp jéenanidih mujjiowã ĩpĩ jeémpna caá, mi niij jepahap jĩ.

28 —Meémboó weemdíh táí jenah joiníh ma jumuchah, ma niiját pah wã chājna caá, Jesús caántdih ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchahjeh, mi num mit boonap wat jĩ.

Jesús dawá cāacwādih ã booaat

29 Pánihat túttimah, Jesús jwiít dih caanmánt Galilea ĩm jwēejna ã numah dei bejep jĩ. Caanná dei juibínit, ĩm jwēejdih jumni jeená ã numah púh laab béjep jĩ. Pánih púh laáb juibínit, biícdih jwĩ chūudap jĩ.

30 Páant jwĩ chūuduchah enna, dawá cāacwá Jesús pebhna ĩt juúwáp tajĩ. Pánih juóhna, ĩ chéenwã wannitdih ĩ juí jwejep jĩ. Queét nihat mácah wanat jumnit ĩ jumap jĩ. Jéih bejcannit, jéih encannit, téihya jítcha wihcannit, jéih wéhecannit, dawá biih wanat jumnitbut ĩ jumap jĩ. Páant ĩ jumuchah ennit, Jesús queét nihatdih ã boonap jĩ.

* 15:14 Lc 6.39 * 15:18 Mt 12.34

31 Páant ã boanachah, jéih wéhecannitji ï wéhenachah joinít, téihya jítcha wihcannitji téihya jítcha ï jumuchah ennit, jéih bejcannitji ï bejehah ennit, jéih encannitji ï enechah ennit, cãacwãboó búdí ï en wáhi bejep jĩ. Pánih en wáhi bejnit, “Jwiít judiowã jwĩpĩ wēini Dios búdí ã wēpatjĩh jwiít dih ã táí teo wáacna caá”, ï niij wēi naáwáp jĩ.

Cuatro mil cãacwãdih Jesús jeémát ã wãhat
(Mr 8.1-10)

32 Pánih booa péanit, Jesús jwiít dih ã pebh jãúwát táutnit, nin pah ã niijíp jĩ:

—Queét jwĩjeéh biíc peihcanni yeó jáap ï jumuchah, ïih jeémát ã beedná nacaá. Pánih jeémát wihcannit ï jumuchah, queétdih búdí wã jĩgah enna caá. ‘Queét nuugúp wun buugná’ niijná, queétdih ïih munáboó wã jwúub bejat táutcan niít, ã niijíp jĩ.

33 —¿Obohjeéhtih, ninjĩh tútchi wihcapboó jumna, queét dawá ï jumuchah, dedboo tígaá ï jeémát pínahdih jwĩ jíb chãj bií? Jesús dih jwĩ niij úabh joyóp jĩ.

34 —¿Débói pan tigaá ñi bíboh? Jesús ã niijíp jĩ.

—Siete pan dahna, daocánni queejwãbit, páant bóojeh jwĩ bíbohna caá, caandíh jwĩ niij jepahap jĩ.

35 Páant jwĩ niijíchah, Jesús cãacwãdih ã chúudat táutap jĩ.

36 Páant ï chúudat táttimah, Jesús caán siete pan dahna, queejwãbit biíc dih ubnit, “Túina caá, Paá”, Dios dih niij péa, jwiít dih ã daj wúhup jĩ, cãacwãdih jwĩ pãáat pínah niijná.

37 Páant queétdih jwĩ pãáat túttimah, ï táí jeémp wud jumap jĩ. Páant ï jeémp péanachah, ï judh jeémpnidih ubnit, siete wuhdih jwĩ ub yac yáwanap jĩ.

38 Caandíh jeémpnit neonádihjeh jwĩ jehnah enechah, cuatro mil ï jumap jĩ. Yaádh, ï wehbat ï jumap jĩ.

39 Páant ï jeémp péanachah, Jesús queétdih ïih munáboó ã jwúub bejat táutap jĩ. Pánih wah péanit, jááj chóodih waadnit, Mágdala

tútchi jumni baácna jwiít dih ã namah chúuh bejep jĩ.

16

Fariseowã, saduceowã but Dios ã wēpatjĩh Jesús dih ï chãjat táutap

(Mr 8.11-13; Lc 12.54-56)

1 Biíh láa fariseowã, saduceowã biíc dih Jesús pebhna ï juibínap jĩ. Cãacwã ï jéih chãjca naáhdih Jesús dih ï chãjat táutap yah jĩ, ã jepahcah, “Dios ã wahni nihcan caá”, niiját táut niijná.*

2 Páant ï wutuchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niijíp jĩ: “Yeó ã buug yácna, jeá dũni ã jumuchah enna, ‘Cheibit táí jóbohni yeó jáap ã jumbipna caá’, ñipĩ niijná caá.

3 Baáb jéenna, mah tólihna dũni ã jumuchah enna, ‘Mah yeó jáap ã jumbipna caá’, ñipĩ niijná caá. Ded pah jeá ã jumad dih táí beh enna yahna, Dios ã wēpatjĩh wã chãj júutatboodíh ñi beh encan caá.

4 Bũ láa moón yeejép wã, Dios dih náahcannit, Dios ã wēpatjĩh wã chãjat dih ï eníhna yah caá.* Obohjeéhtih, Dios naáwát dih naóh yapani Jonás ded pah ã yapatjidih ñitát jéihjip taga.* Pánihna, Dios ã wēpatjĩh caandíh ã chãjatji pahjeh muntih ã jwúub chãjbipna caá, weém ã wahni wã jumad dih ñi jéihyat pínah niijná”, ã niijíp jĩ.

Páant niij péanit, jwiít dih ã jwúub namah bejep jĩ.

Fariseowã, saduceowã yeejép ï bohéat
(Mr 8.14-21)

5 Pánih bejnit, ímdih chúuh bejna, jwĩ jeémát pínah pandih ubat jwĩt quíib buudáp tajĩ.

6 Páant jwĩ chúuh bejehah, Jesús jwiít dih nin pah ã niijíp jĩ:

—¿Ñi táí chãja chaáh! Fariseowã, saduceowã but ï bohéat pan paáat panihni caá. Páant ï bohéat yeebdíh ã tobohna caá, ã niijíp jĩ.*

7 Páant ã niijíchah, joí wáhi bejna, jwiítjeh nin pah jwĩ míic niijíp jĩ:

—Pandih jwĩ ub jãóhcah enna, jwiít dih páant ã niijná caá, jwĩ míic niijíp jĩ.

* 16:1 Mt 12.38; Lc 11.16 * 16:4 Mt 12.39; Lc 11.29 * 16:4 Jon 1.1-2.10 * 16:6 Lc 12.1

8 Páant jwĩ míic niiját dih jéihna, Jesús jwiít dih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—¿Dépanih tigaá pan ã wihcatdih ñi náhn dahwa? ¡Wã wēpatdih bainjeh caá ñi jenah joyóp!

9 ¿Páantjeh ñi jéih jwuhcan niit? ¿Cinco mil neoná yaádh biíc dih cinco pandihjeh wã pãáatjidi ñi náhnican niit? ¿I jadh jeémpni doce wuhna ñi ub yac yáwaatjidihbut ñi náhnican niit?*

10 ¿Buu siete pandih dajnit, cuatro mil neoná yaádh biíc dih wã wūhatdihbut ñi náhnican niit? ¿Débói wuhnadih ñi yáwaatdih ñi náhnican niit?*

11 Pánihna, ‘pan paáat’, wã niijíchah, ¿dépanih tigaá ñi beh joicán? Páant niijná, pan yoobát dih niijná wã chājcan caá. Fariseowã, saduceowābut ñi bohéat pan paáat panihni ã jumuchah, ñi túi chāja chaáh. Ñi bohéat yeebdih ã tobohna caá, ã niijíp jĩ.

12 Páant ã niij naáwáchahna, jwiit jwĩ beh joyóp jĩ buca. “Pan paáat”, niijná, pan yoobát dih niijná ã chājcap jĩ. Páant niijná, “fariseowã, saduceowābut ñi bohéatdih ñi joicá bojoó”, niijná ã chājap jĩ.

“Meém Cristo, Dios ã wahni caá”, Pedro ã niiját

(Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)

13 Pánih chúuh juibínit, Cesarea Filipino wūt jumni tútchina bejni namáboó bejnit, Jesús jwiit ã bohénitdih nin pah ã niij wūbh joyóp jĩ:

—¿Weém nihat cāacwã úud jeñédih ded pah tigaá bita ñi niij? ã niijíp jĩ.

14 —Biquína ‘Juan Daabáni nacaá’, niij, bita ‘Elías nacaá’, niij, bita ‘Jeremías, Dios naáwát dih biih naóh yapani nacaá’, ñpĩ niijná caá, caandih jwĩ niij jepahap jĩ.*

15 —Queét páant ñi niijíchah, ¿yeéboó ded pah tigaá ñi niij jenah joí? jwiitdih ã niijíp jĩ.

16 —Meém Cristo, Dios ã wahni caá. Dios báadhni wūh yoobát caá, Pedroboó ã niij jepahap jĩ.*

17 —Simón, Jonás wūh, meemdih wã wēina caá. Cāacwã meemdih ñi naóhcap

taga. Dios wã íp, jeáboó jumnijeh ãt jéihyanap taga.

18 Pánihna, meemdih nin pah wã niij naóhna caá: Meém Pedro wūt jumni caá. (Pedro niijná, jee dáh niijná ã chājap jĩ.) Nin jeejih bádí muú wã chājat panihni dawá wūhwã pínahdih wã chājbipna caá. Queét dawá ñi jumuchah, nemépwã queét dih jéih yap yohcan, queét iiguipna ñi bejcan niit.

19 Dios ã maáh jumupdih bóo llave panihnidih meemdih wã wūhbipna caá. Páant wã wūhni panihniñih, cāacwā dih wūh túini doonádih naóhnit, weemdih jepahnitdih Dios ã maáh jumupna wāt waadáat pah ma chājbipna caá. Obohjeéhtih, weemdih jepahcannitdih nemat pah ma chājbipna caá,* Jesús Pedrodih ã niijíp jĩ.

20 Páant niij péanit, jwiitboodih nin pah ã niijíp jĩ: “‘Nin Jesús Dios ã wahni Cristo caá’, bitadih ñi niij naóh jwuhca bojoó”, ã niijíp jĩ.

Ñi wunat pínahdih Jesús ã naáwát

(Mr 8.31-9.1; Lc 9.22-27)

21 Páant ã niiját túttimah, Jesús jwiit ã bohénitdih nin pah ã niij naóh bohé jwíhip jĩ:

—Buu, Jerusalén tútchiboó weemdih bejat caá náahap. Caanná jwĩ juibínachah, jwĩ maáta, sacerdotewã ñi maáta, Moisés ã wutatjidi bohénitbut weemdih yeejép ñi chājbipna caá. Pánih chājnit, weemdih ñi mao yohat tút bípna caá. Páant tigaá weemdih yeejép yapat náahap. Obohjeéhtih, páant ñi mawachah yuhna, biic peihcanni yeó jáap túttimah wã jwūub boó pud jūóhbipna caá, jwiitdih ã niijíp jĩ.

22 Páant ã niijíchah joinit, Pedroboó Jesús dih chibit yūpbit namah bejnit,

—¡Maá, ma niiját pah yapcan, meemdih queét ñi mao yohca bojo naáh! ãt niijíp wūt yah jĩ.

23 Páant ã niijíchah joinit, Jesús tac pūud ñahnit,

—Pánih naóhna, Satanás ã náahat pah naóhna caá ma chājap. Cāacwã ñi jenah joyátjeh caá ma jenah joyóp. Dios ã jenah joyát nihcan caá. Pánihna, Dios ã náah yacat

* 16:9 Mt 14.17-21 * 16:10 Mt 15.34-38 * 16:14 Mt 14.1-2; Mr 6.14-15; Lc 9.7-8 * 16:16 Jn 6.68-69 * 16:19 Mt 18.18; Jn 20.23

pah wā chājat pínahdih ma jāhíhna caá, át niijíp wut jī.

²⁴ Páant niij péanit, jwiitboodíh nin pah ā niij naáwáp jī:

—Ded wíih jumíhna, ā weñat pínahdih chājcan, wā náahatboodíh chājat caá náahap. Wíih ā jumat jíib yeejép yapna yuhna, weemdíh páantjeh cádahcat caá náahap.*

²⁵ Ded weemdíh jepahcanni, ā weñat pínahdihjeh chājni, iiguípna ā bejbipna caá. Obohjeéhtih, ded weemdíh cádahcanniboó bita caandíh yeejép í chājachah yuhna, páantjeh wājeéh ā jumbipna caá.*

²⁶ Cāac nin baácboó jum jwuhna, dawá bií déedih bíbohna yuhna, Diosdih náahcan, iiguípna bejna, nihat ā bíbohat dedé pínah nihcan caá. Iiguípboó jumna, ded pah ā jéih jíib chāj baccan niit.

²⁷ Weém nihat cāacwā úd jeñé wā íp ā yeh iigátjīh áih ángelwā bícdih nin baácboó jwúb dei jūóhni,* nihat cāacwā ded pah í chājatjí jíib wā jíib wāhbiipna caá. Túi chājnitjidih wā túi chājbipna caá. Obohjeéhtih, túi chājcannitjiboodíh wā peéh chājbipna caá.*

²⁸ Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Biquína ninjīh ñahniit ñi wunat pínah jātih, weém nihat cāacwā úd jeñé chah maáh wā jumatdih ñi enbipna caá, Jesús ā niijíp jī.

17

*Dios ā yeh iigátjīh Jesús ā ñahat
(Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)*

¹ Seis yeó jáap túttimah, Pedro, Santiago, ā úd Juan queét biíc peihcannitdihjeh jap bóo jeená Jesús ā numah púh laab béjep jī.

² Caanná í púh laab jubíat túttimah, í enechah, ā jígohat át túut numáp wut jī. Áih móot yeó ā yeh iigát pah yeh iig, áih yéguehbat biíc yoobó túi baabní át yeh iiguíp wut jī.

³ Páant ā yeh iiguíchahjeh, Moisés, Elíasji bícdih Jesús pebh jígohni, caandíh ít míc wéhenap wut jī.

* **16:24** Mt 10.38; Lc 14.27; Jn 12.24 * **16:25** Mt 10.39; Lc 17.33; Jn 12.25 * **16:27** Mt 25.31 * **16:27** Sal 62.11-12; Pr 24.12; Jer 17.10; Ez 18.30; 33.20; Ro 2.6 * **17:5** Gn 22.2; Dt 18.15; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 3.17; 12.18; Mr 1.11; Lc 3.22; 2P 1.17-18 * **17:10** Mal 4.5

⁴ Páant ā yapachah ennit, Pedroboó Jesúsdih nin pah át niijíp wut yuh jī:

—Maá, ninjīh jwí jumachah, ā túina caá! Ma náahachah, biíc peihcanni mū dáhna jwí chājbipna caá. Míih pínah, Moiséih pínah, Elíaih pínahdihbat jwí chāj wāhbiipna caá, át niijíp wut jī.

⁵ Obohjeéhtih, páant ā niijíchahjeh, túi yeh iigní mah pōh panihni queédih át dei juyáp wut jī. Páant ā dei juyúchah, caán chawat yoób nin pah Dios át niijíp wut jī: “Nin wā wūh wā oini caá. Caandíh búdí wā wéina caá. Pánihna, ā naáwáchah, caandíh ñi túi joyoó”, át niijíp wut jī.*

⁶ Páant ā niij wéhenachah joinít, úmna, ā bohénit ít páah yoh ñajap wut jī.

⁷ Páant í páah yoh ñajachah ennit, Jesús í pebhna jui, queédih teo jāhanit,

—Ñi ñah ñahú. Butéh ñi ennidih, ñi joinídhbat ñi úmca bojoó, át niijíp wut jī.

⁸ Páant ā niijíchah joinít, ñah ñahna, Jesúsdihjeh ít enep wut jī. Bitá í ennitjiboó ít wihcap wut jī.

⁹ Túttimah, jeemánt dei jūóhna, Jesús queédih nin pah át niij wutap wut jī:

—Butéh ñi enatjidih bitadih ñi naóh jwahca bojoó. Weém, nihat cāacwā úd jeñé, wanniji wā jwúb boo pud jūwát túttimah, caandíh bitadih ñi naáwáchah, ā túibipna caá, át niijíp wut jī.

¹⁰ Páant ā niijíchah joinít, queét biíc peihcannit caandíh nin pah ít niij úbh joí enep wut jī:

—‘Dios ā wahni, ā jūwát pínah jātih, Elíasboó ā jūóhbiipna caá’, Moisés ā wutatjidih bohénit ípí niij bohéna caá. ¿Dépah niijíh tigaá queét páant í niij? Ít niij úbh joyóp wut jī.*

¹¹ —Yoobópdih tigaá í niij naáwáp. Elíasdih Dios ā jwíh jūwát túutap jī, nihatdih ā ámohat pínah niijná.

¹² Páant niijnít, nin pah yeebdíh niijná caá wā chājap. Elías wāát jui péanap be. Páant ā juyúchah yuhna, yeebdíh bohénit caandíh ít beh encap jī. Pánih beh encan, ded pah í náahat pahjeh caandíh ít chājap taga. Páant í chājat pahjeh

mantih, weemdihbut ì chãjbipna caá. Páant ì chãjachah, weém nihat cãacwã úud jeñé, yeejép wã yapbipna caá, Jesús át niijíp wut jĩ.*

13 Páant ã niij naáwáchah joinít, “ ‘Elías’, niijná, Juan Daabánidih naóhna caá ã chãjap”, niijnít, queét ìt beh joyóp wut jĩ.

*Wãá wunat jumnidih Jesús ã booaat
(Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)*

14 Pánih míc wéhe dei jüóhnt, jeé ñaj deyepboó Jesús biíc peihcannit ã pej jumnit biíc dih ã jwúub dei juyúp jĩ. Páant ì jwúub dei juyúchah, dawá cãacwã cãtíh jüóhnt, biíc newé Jesús pebh joinít, ã bódicha caj yoh ñajap jĩ. Pánih bódicha caj yoh ñajnit, nin pah Jesús dih ã niij naáwáp jĩ:

15 —Maá, wã wúúhdih ma jĩgah ené. Caandih wãá wunat ã ñahachah, yeejép ãpĩ yapna caá. Dawá láa tuu cúutboó ãpĩ buúg cáona caá. Bíih láa mujboó ãpĩ daab yóh bejna caá.

16 Pánihna, caandih ì booaat pínah niijná, ma bohénit pebh caandih wã ub juyúp yuh be. Obohjeéhtih, queét caandih ì jéih booa-cap be, ã niijíp jĩ.

17 Páant ã niijíchah joinít, Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—Yeéb yeejépwã weemdih jenah joicánnit ñi jumna caá. ¿Débólíh maatápdih tigaá weemdih túi jenah joicán, ñi tac buugábi? Wã pebh caandih ñi ub jüúwú, ã niijíp jĩ.

18 Páant ã niijíchah joinít, Jesús pebh ã wúúhdih ì ub juyúp jĩ. Páant ì ub juyúchah, caandih wunat túutni nemépdih Jesús ã bacat túutur jĩ. Páant ã wutuchahjeh, ã bacachah, wunnijiboó ã túi boonap jĩ.

19 Páant ã yapat túttimah, jwiít ã bohénit mícjeh jumna, Jesús dih nin pah jwĩ niij úúbh joyóp jĩ:

—¿Dépanih tigaá jwiítboó caán nemépdih jwĩ wutuchah yuhna, át baccan? jwĩ niijíp jĩ.

20 —Wã wēpatdih yeebdih wã wáhuchah yuhna, caandih náhnican, weemdih ñit túi jenah joicáp taga. Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Mostaza túbih ã jumat pah, yeéb Dios ã wēpatdih bainíjeh ñi túi jenah joiná yuhna, nin pah ñi jéih chãjbipna caá: Nin

* 17:12 Mt 11.14 * 17:20 Mt 21.21; Mr 11.23; 1Co 13.2

jeedih ‘Conboó ma bejeé’, ñi niijíchah, ã bejbipna caá. Pánih túi jenah joiná, nihatdih ñi jéih chãjna caá.*

21 Obohjeéhtih, pánihni nemépdih ñi bacat túut niijná, Dios dih búdí úúbat caá náahap. Pánih úúbhna, jeémp jwuhcan, Dios ã wēpatdih chah ñi túi jenah joibípna caá. Pánih chah jenah joinít jumna, pánihnit nemépwáhdihbut ñi jéih bacat túutbipna caá, jwiít dih Jesús ã niijíp jĩ.

*Jesús ã wunat pínahdih ã jwúúub naáwát
(Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)*

22 Galilea baácboó Jesús biíc dih jwĩ bejehah, caán jwiít dih nin pah ã jwúúub niij naáwáp jĩ:

—Weém nihat cãacwã úud jeñédih cãacwã teonit, bitadih ì wáh bípna caá.

23 Páant ì wáhat túttimah, queétboó weemdih ì mao yohbipna caá. Páant ì maoniji biíc peihcanni yeó jáap túttimah, wã jwúúub boo pud jüóhbipna caá, ã niijíp jĩ.

Páant ã niij naáwáchah joiná, búdí jwĩ jĩgahap jĩ.

Jesús queejíh jacmant dinerodih ã bidat túutat

24 Capernaum tútchina jwĩ juibínachah, Dioíh mүүdíh ì en dawát jíib ubnitboó Pedro pebhna juibínit, caandih nin pah ìt niij úúbh joyóp wut jĩ:

—¿Yeebdih bohéniboó Dioíh mүүdíh en dawát jíib pínahdih ã jíib chãjcan niit? ìt niijíp wut jĩ.*

25 —Á jíib chãjbipna caá, Pedro át niij jepahap wut jĩ.

Páant ã niiját túttimah, jwĩ jumni mүүná Pedro ã waadáchah, Jesúsboó caandih nin pah ã niij úúbh joyóp jĩ:

—¿Simón, depah tigaá ma niij jenah joí? ¿Nin baác dih moón ì maáta detboodih tigaá ì jíib ub, ma jenah joyóchah? ¿Íih baác dih moondih niit? ¿Bíih baác dih moónboodih niit ì jíib ubur, ma jenah joyóchah? Pedrodih ã niijíp jĩ.

26 —Bíih baác dih moondih tigaá ìpĩ jíib ubur, Pedro ã niij jepahap jĩ.

—Pánihna, maáta íih baác dih moónboodih ìpĩ jíib ubcan caá.

* 17:24 Ex 30.13; 38.26

27 Páant ì jíib ùbcah yùhna, queét jíib ùbñitdih íjajhcan, jwĩ jíib chāj́bipna caá. Ímboó queéj wáyadih ma bejeé. Caán jeémpni queejdíh ùbñit, ãih jacna dinero júdudih ma bid júbipna caá. Caán júdu jwiít chénewáih jíib pínahdih ùbñit, jwĩ jíib bũdáátdih jíib chāj́jadih ma bejeé, Jesús Pedrodih ã niijíp jĩ.

18

“Déhe tigaá ñi maáh panihni”, Jesús ã ni-iját

(Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)

1 Caán láa jwiít ã bohénit Jesús pebh júbínit, nin pah caandíh jwĩ níj ùbh joyóp jĩ:

—¿Dios ã maáh jumupboó jwĩjeéh jamni déhe tigaá jwĩ maáh panihni ã jumbi? jwĩ niijíp jĩ.*

2 Páant jwĩ niijíchah joinít, Jesús wébít dih jũwát tútñit, caandíh jwĩ cātíh ã ñuhat tútup jĩ. Páant ã ñuhuchah, jwiít dih nin pah ã níj naáwáp jĩ:

3—Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Ñi jenah joyátdih tút ñumñit, wébít oboh jamnit ì jenah joyát pah jenah joinít, Dios ã maáh jumupboó ñi jéih waadbipna caá. Obohjeéhtih, caán dée pah ñi jenah joicán, Dios ã maáh jumupboó ñi jéih waadcán níit.*

4 Pánihna, det wébít ì jenah joyát pah jenah joinít, Dios ã maáh jumupboó chah wutñit ì jumbipna caá.

5 Det wíh wã jamna, wã wutat pah bita nin wébít panihnidih wēi jwāáhnit, weemdíhbat ì wēi jwāáhna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

Jwĩ yéej chāj́jat tútat ã tobohat

(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)

6 “Nin wébít panihni weemdíh túi jenah joinítdih ded ã yéej chāj́jat tútatji jíib, Dios caandíh yeejép pohba ã peéh chāj́bipna caá. Pánihna, caandíh ã yéej chāj́jat tútat pínah jãtíh, ãih butdih búdí jeé júdjíh chéobúdhñit, búdí mujna caandíh ì yohochah, ãta túi taga. Páant ì chāj́jachah, caán wébít panihnidih ã yéejacah nihna, Dios páant bóo pohba caandíh ãta peéh chāj́can taga.

7 Ded bitadih yéej chāj́jat tútñitdih Dios búdí ã peéh chāj́jachah, túbít yeejép ã yapbipna caá. Bitadih yéej chāj́jat tútñit páantjeh ì jumbipna caá. Obohjeéhtih, queétboó yeejép yoobát ì yapbipna caá.

8 “Míih téihyajíh, jítchajíh yéej chāj́jna, caandíh ma bóod yohat pah, caán yéej chāj́jatdih ma cádaahaá. Caandíh cádahcan, iiguípna ma bejbipna caá. Caanná iigát ã dabcan níit. Caandíh ma yohochah nihna, caan dájhjeh ãta bũd tagaá. Meémboó panihni cólohjeh jamna yùhna, túttimah Diosjeéh ma túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, caandíh bóod yohcan nihna, chénat pah dahjíh iiguípna ma bejchah, búdí yeejép mata yap tagaá.*

9 Pánihat pah mantíh, míih quíibjíh ennit, yéej chāj́jna, caan dáhdih ma wáat yohat pah, caán yéej chāj́jatdih ma cádaahaá. Caandíh cádahcan, iiguípna ma bejbipna caá. Caanná iigát ã dabcan níit. Caan dáhdih ma yohochah nihna, caan dájhjeh ãta bũd tagaá. Bíicjíh quíib wihcan yùhna, túttimah Diosjeéh ma túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, míih quíib chénat pah dahjíh iiguípna ma bejchah, chah yeejép mata yap tagaá. Pánihna, yéej chāj́jatdih cádahat caá náahap”, Jesús ã niijíp jĩ.*

Bũdní oveja naáwát

(Lc 15.3-7)

10 “Nin wébít panihnidih ñi en iicá bojoó. Yeebdíh yoobópdih wã naóhna caá. Queét wébít dih ded pah ì yapachah Diosdih naáwát tút niijná, queétdih en daonít ángelwã wã íip pebhna ípĩ bejna caá.*

11 Weém nihat cáacwã úud jeñé, nin baácdih moón yeejép chāj́ñit, iiguípna bejñit déedih túi ùbudih wã jũwáp jĩ.

12 Queét iiguípna bejñit, bũdnít ovejawã panihñit ì jamna caá. Pánihñit ì jamuchah, nin wã naáwátdih ñi túi jenah joyoó: Cien ovejawãdih bíbohni bíic oveja ã bũdúchah ennit, ¿ded pah tigaá ã chāj́bi, yeéb ñi jenah joyóchah? Bita noventa y nueve ovejawãdih ì jeémát yílip jumupboó jwejñit, caán bũdnítdih bididih ã bejbipna caá.

13 Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Caán bũdnítdih ã bid juyáchah, ã jwejñit

* 18:1 Lc 22.24 * 18:3 Mr 10.15; Lc 18.17 * 18:8 Mt 5.30 * 18:9 Mt 5.29 * 18:10 Ez 34.16; Lc 9.10

noventa y nuevedih ã weñat chah caán ã bid j̄uiníboodih ã wēibipna caá.

14 Pánihat pah wã íp jeáboó jumni nin oboh jumni panihni b̄udnít ĩ jumatdih ã náah yaccan caá”, Jesús ã niijíp j̄i.

Bitá Jesúhwã meemdih ĩ yéj chājachah, ded pah chājat (Lc 17.3)

15 “Ded weemdih jepahni meemdih ã yéj chājachah, míc ámohat túut niijná, bita ĩ joicápboó caandih míc wéhenadih ma bejeé. Páant ma niijíchah joinít, ã jepahachah, ñi jwáub míc pej j̄ambipna caá, páant m̄antih.*

16 Obohjeéhtih, meemdih ã jepahcah bácah, Dios ã w̄utat pah, bita chénewādih ma n̄amah bejeé, queét ĩ joyóchah, caandih míc wéheat túut niijná.*

17 Yeéb biíc peihcannitdih ã jepahcah enna, w̄iíhwã nihát ñi míc wáacapna caandih ñi n̄amah bejeé, ã yéj chājatdih ma naáwáchah, queét nihát ĩ joyát pínah niijná. Pánihna, míc wáacnitdihbut ã jepahcah enna, Diosdih náahcan, ã yéjatdih cádahícat peéh, caandih ñi pej jam cádaháa.

18 “Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Ded ã yéj chājatdih cádahcat j̄iib, ‘Meém yéjatdih yohcanni ma jumna caá’, yeéb w̄iíhwã ñi niijíchah, Diosbut caandih biíc yoobó ã niijbípna caá. Ded ‘Wã yéj chājatdih j̄igahnit, wã cádahna caá’, niijnídh ‘Meém yéjatdih yohni ma jumna caá’, ñi niijíchah, Diosbut caandih biíc yoobó ã niijbípna caá.*

19-20 “Chénewã, biíc peihcannit w̄iíhwã ñi míc wáacachah, ñijeéh wã jumna caá. Pánihna, det chénewã Diosdih ñi w̄ubát pínahdih biíc yoobó ñi jenah joyóchah, wã íp jeáboó jumni ñi w̄ubát pah ã chājipna caá”, Jesús jwíitdih ã niijíp j̄i.

21 Páant Jesús ã niijíchah joiníji Pedro ã pebh j̄uibínit, nin pah caandih ã niijíp j̄i:

—¿Maá, wã dée dawá láa weemdih ã yéj chājachah, débói láa tigaá caán ã yéj chājatdih wã íj cádahbi? ¿Siete láa cádahat ã náah níit? ã níj w̄ubh joyóp j̄i.

22 —¡Ma joyoó! Biíh meemdih dawá láa ã yéj chājachah ȳhna, siete láajeh íj cádahat

ã náahcan caá. Obohjeéhtih, páant ã yéj chājachah ȳhna, meémboó caandih ma jwáub náhnica bojoó, Pedrodiñ Jesús ã níj jepahap j̄i.*

Teo w̄hni biíh ã j̄iib b̄udáátdih ã quíib b̄udcát naáwát

23 “Bitá ĩ yéj chājatdih quíib b̄udáátdih jenah joinít, nin wã naáwátdih ñi táí jenah joyoó: Dios ã maáh jumat nin pah ã jumna caá. Biíc baácdih moón ĩ maáh ã pebh moón caandih ĩ j̄iib b̄udánachah, ĩ j̄iib b̄udáátdih ã j̄iib chāj beedáát túutur be.

24 ĩ j̄iib b̄udáátdih ã jenah enechah, biíc caandih teo w̄hniiboó búdí yoobát ã j̄iib b̄udánap be. Búdí ã j̄iib b̄udáátdih jéhnit, caandih ã pebh ã bid bojop be.

25 ã jéih j̄iib chājcah enna, ã maáhboó caandih, yad, ã weh, nihát ãih bií dée biícdih bitaboodih ã j̄iib chājat túutur be, queét ĩ j̄iibj̄ih ã j̄iib b̄udáátdih ã j̄iib chājat túut niijná.

26 Páant ã j̄iib chājat túutuchah joinít, caán búdí j̄iib b̄udániboó ã maáh pebh bódicha caj yoh ñajnit, búdí ã w̄ubúr be. ‘Maá, weemdih j̄igah ennit, ma p̄ai jw̄uhw̄ú. Meemdih wã j̄iib b̄udáátdih wã j̄iib chāj beedábipna caá’, ã niijíp be.

27 Páant ã níj w̄ubúchah joinít, caandih j̄igah ennit, ‘Weemdih ma j̄iib b̄udáát ã jumna naáh’, ã maáh caandih ã niijíp be.

28 “Páant ã niiját túttimah, búdí j̄iib b̄udánijiboó bac bejnit, biíh caán biícdih ĩ maáhdih teo w̄hnidih ã jw̄ááap be. Pánih jw̄ááhnit, caánboodih bainí ã j̄iib b̄udáátdih íjnit, ãih but nahdih j̄op teonit, ‘¡Weemdih ma j̄iib b̄udáátdih waícanjeh ma j̄iib chājaá!’ caandih ã niijíp be.

29 Páant ã niijíchah joinít, caán bainí j̄iib b̄udániboó ã pebh bódicha caj yoh ñajnit, caandih búdí ã w̄ubúr yuh be. ‘Weemdih j̄igah ennit, bainí ma p̄ai jw̄uhw̄ú. Meemdih wã j̄iib b̄udáátdih wã j̄iib chāj beedábipna caá’, ã niijíp yuh be.

30 Obohjeéhtih, páant ã níj w̄ubúchah ȳhna, caandih j̄igah encanjeh, caánboó ã jepahcap be. Pánih jepahcan, caán teo w̄hnidih nemat m̄úboó ã nemat túutur

* 18:15 Lc 17.3 * 18:16 Dt 19.15 * 18:18 Mt 16.19; Jn 20.23 * 18:22 Lc 17.3-4

be. **Ā jīb chāj beedánachahna, caandih āta baca tagaá.**

31 “Pánihna, búdí jīb buudániji bainí jīb buudánidih páant ā chājachah enna, íjnit, bita teo wāhnitboó ĩ maáhdih naóh yacadih ĩ bejep be.

32 Páant ĩ naóh yacachah joinít, ĩ maáh ĩ naóh yacnidih bid bojnit, nin pah caandih ā niij jāihñup be: ‘ĭMeém yeejép pohba caá! Meém weemdih búdí ma wábhachah, “Búdí ma jīb buudáatdih ā jumna naáh”, wā niijíp yah be.

33 Obohjeéhtih, meemdih páant wā niijíchah yahna, bac bejnit, meemdih bainí jīb buudánidih meémboó mat jīgah encap wat be. Ma jīb buudáatdih wā náhnicat pah muntih, caánboó meemdih ā jīb buudáatdih ma náhnicah, āta túi tagaá. ĩDépanih tibeé caandih jīgah encanjeh, páant ma chāj?’ ā maáh caandih ā niijíp be.

34 Páant niijnít, búdí íjnit, nemat muúboó caandih ā nemat tútup be. **Ā jīb chāj beedánachahna, āta baca tagaá.**

35 “Caan páh tigaá Dios yeebdih ā chāj bipna caá. Yeeb nihat ĩi déewā yeebdih yeejép ĩ chājatjidih ĩi quíib buudcáh ennit, caánboó yeeb ĩi yeej chājatjidihbut biíc yoobó ā quíib buudcán niit”, Jesús jwiítidih ā niijíp jī.

19

*Īweha mána yaáhdih ĩyohcat
(Mr 10.1-12; Lc 16.18)*

1 Páant niij naóh péanit, caán Galilea baácboó jumniiji Judea baácna Jesús jwiítidih ā numah bejep jī. Pánih bejnit, caanná juibína, Jordán mujdih chúh bejnit, conanaamánt jwī juibínap jī.

2 Pánih caanná juibínit, jwī jib bejehah, dawá cáacwā jwiítidih ĩ péenap jī. Páant ĩ péenachah ennit, ĩjeéh bejnit wunnitdih Jesús ā boanap jī.

3 Páant jwī bejehah, jwiítidih jwāáhnit, biquína fariseowā nin pah Jesúsdi ĩ niij wábh joyóp jī, ded pah ā jepahachah joinít, caandih naóh yacat tút niijná:

—ĭJwī weha mána yaáhdih jwī yohochah, āta túi taniit? ĩDios ā wətatboó

páant niit ā chājat tútup, ma jengah joyóchah? ĩ niij wábh joyóp jī.

4 —ĭMoisés nin pah ā niij daacátjidih ĩi bohé jwəhcannit jī? ‘Dios biíhmah nin baácđih chājni newé yaddihbut āt chājap wat jī’, āt niij daacáp tajī.*

5 Páant niij daácnit, nin pahbut āt jwəbh niij daacáp tajī: ‘Páant ā chājachah, newé ā mánadih cádahnit, yadjīh biícđih ā jumbipna caá. Pánih jumna, queét chénewā jumna yahna, biíc bācah panihnit caá ĩ jumna’, āt niij daacáp tajī.* ĩPáant ā niij daacátjidih ĩi bohé jwəhcannit jī?

6 Páant ā daacátji pah queét chénewā jumnitji biíc bācah pah ĩ jumna caá. Pánihna, ĩ téihya chéwechah, Diosjeh tigaá queéđih biícđih ā jumna tút na caá. Páant biícđih ā chājachah, queéđjeh ĩ míc cádahcat caá náahap, Jesús queéđih ā niijíp jī.

7 Páant ā niijíchah joinít, queét fariseowā nin pah ĩ jwəbh niij wábh joyóp jī, páant muntih:

—Meém páant ma niijíchah yahna, Moisésjeh nin pah āt niij daacáp tajī: ‘Majeéh bólidih yohína, “Meém ma táicat enna, meemdih wā yohna caá”, niij daácnit, caántdih ĩi wəhú. Páant niij daác wəhnit, majeéh bólidih ma yohochah, ā túina caá’, Moisés āt niij daacáp tajī.* ĩPáant ma niijíchah yahna, Moisésboó dépanih tigaá páant āt niij daácji? ĩ niijíp yah jī.

8 —ĩNi nəowā Diosdih ĩ yap yohochah enna, Moisés nin pah āt niij daacáp tajī ‘Īweha mánadih yohna, páant tíi ĩ chāj dáhwa naáh’, āt niij daacáp tajī. Páant ā niijíchah yahna, biíhmah pohba páant āt nihcap tajī.

9 Obohjeéhtih, weémboó yeebdih nin pah wā naóhna caá: Ded ājeéh bólidih yohna, biíh wilidih jwəbh áa jumna, caántjīh yeejép chājna caá ā chājap. Pánihna, ā yohnihjidih áa jumnibut caántjīh yeejép ā chājna caá, Jesús queéđih ā niijíp jī.*

10 Páant ā niijíchah joinít, jwiit ā bohénit caandih nin pah jwī niijíp jī:

—Páant newé yadjīh ĩ míc yohat ā táicah, áa wihcah āta túi tagaá, jwī niijíp jī.

* **19:4** Gn 1.27; 5.2 * **19:5** Gn 2.24 * **19:7** Dt 24.1-4; Mt 5.31 * **19:9** Mt 5.32; 1Co 7.10-11

11 —Yeéb ñi niiját pahjeh tigaá ã jamap. Dios biquína ã ñionitdihjeh ã áa jamat tútcan caá.

12 Biquína neoná yaáhdih náahcannit pínah í cãac jamna caá. Bitadidh íih quehli tíbnadidh í íib yohochah, yaáhdih náahcannit í jamna caá. Bitaboó Diosdih teo wãhñit jamat tút niijná, yaáhdih í bidcan caá. Pánihna, ded táí joiní jamna, Diosdih teo wãhat tút niijná, páant tigaá jamat náahap, Jesús jwiítidh ã niijíp jĩ.

*Jesús wébítidh ã wúbát
(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)*

13 Páant jwiítidh ã naáwát túttimah, Jesús queétdih ã teo jáha wúbát pínah niijná, cãacwã í wehdih ã pebhna í ub juyáp jĩ. Páant í ub juyáchah ennit, jwiít ã bohénitboó queétdih jwí jípónih jãihñap jĩ.

14 Páant jwí jãihñachah joinít, Jesús jwiítidh nin pah ã niijíp jĩ:

—Wébít wã pebh í jãúwá naáh. ‘Ñi bejca bojoó’, queétdih ñi niijcá bojoó. ‘Dios wã maáh caá’, niijnít, queét wébít caá táí jengah joinít í jamap. Pánihna, Dios ã maáh jamapna waadnitboó nit wébít í jengah joyát pah jengah joinít í jamna caá, ã niijíp jĩ.

15 Páant niijnít, queét wébítidh ã teo jáha wúbáp jĩ. Pánih wúbh péanit, jwiítidh ã jwúub numah bejep jĩ.

*Dawá bií dée bíbohni Jesúsdi ã wúbh joyát
(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)*

16 Páant jwiítidh ã numah bejchah, biíc newé Jesús pebh joinít, nin pah caandíh ã niij wúbh joyóp jĩ:

—¿Bohéní, páantjeh Diosjeéh jamíhna, ded pah tigaá táinidih wã chãjbi? ã niijíp jĩ.

17 —¿Dépanih tigaá táí chãjat pínahdih weemdíh ma wúbh joí? Diosjeh caá táini. Páantjeh Diosjeéh jamíhna, ã wutat pah ma chãjaá, caandíh Jesús ã niij jepahap jĩ.

18 —¿Ded wutatdih niij tigaá ma chãj? ã niij jwúub wúbh joyóp jĩ.

—Cãacwãdih ma mao yohca bojoó. Ma áa nihcannijih ma yéej chãjca bojoó. Ma numcá bojoó.* Ma yeeca bojoó.

19 Ma mánadidh ma táí chãjaá.* Meemjéh ma míic oyat pah bitadidhbat ma oyoó.* Nin

wutatdih jepahat caá náahap, Jesús caandíh ã niij jepahap jĩ.

20 —Caán wutatdih weém wãpĩ yap yohcan caá. ¿Diosjeéh táí jamat tút niijná, ded panihat tigaá weemdíh páantjeh ã judh? Jesúsdi ã jwúub niij wúbh joyóp jĩ.

21 —Meém yéejat wihcanni jamíhna, nihat míih bií déedih jíib chãj wãhdih ma bejeé. Pánih jíib chãjnit, nihat ma jíib teonidih moh yéejnitdih ma jwúub wãhúú. Páant ma wãhuchah, nin baácboó ma bíbohatji chah táini míih pínah Dios pebhboó ã jumbipna caá. Pánih queétdih wãh péanit, wãjeéh ma jãúwá, Jesús caandíh ã niijíp yah jĩ.

22 Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joinít, dawá bií déedih bíbohni jamna, áih bií déedih jíib chãj wãhíhcan, búdí ã jígahap jĩ. Pánih jígahñit, jepahcanjeh, ã jwúub bejep jĩ.

23 Páant ã bejchah ennit, Jesús jwiítidh nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—Yoobópdi yeebdíh wã naóhna caá. Ded dawá bií déedih bíbohni Dios ã maáh jamapboó ã bejihichah yahna, caandíh ã buona caá.

24 Camelloboó awí íitbitdih ã yabac bejihichah nihna, áta buo tagaá. Pánihat pah, dawá bií déedih bíbohni Dios ã maáh jamapboó ã waadíhichah yahna, búdí ã buona caá, ã niijíp jĩ.*

25 Páant ã niijíchah, joí wáhi bejnit, nin pah Jesúsdi jwí niijíp jĩ:

—Páant ma niijíchah bácah, Dios ã jamapboó ded ã jéih waadcán niit, jwí niijíp jĩ.

26 —Cãacwã ded pah í jengah joyátjéhjeh í táí chãjéhna yahna, Dios pebhboó í jéih bejcan niit. Diosjeh caá iguípna bejnit déedih ã táí ubap. Caanjéh tigaá nihatdih chãj beedáni. Dedé jéihcat pínah caandíh ã wihcan caá, jwiítidh ã niijíp jĩ.

27 Páant ã niijíchah joinít, Pedroboó caandíh nin pah ã niijíp jĩ:

—Maá, weemdíh ma joi jwúuhúú. Ma-jeéh péeat tút niijná, jwiítboó nihatdih jwí cádahap jĩ. ¿Páant jwí chãjat jíib, dedéidh tigaá jwiítidh ma wãhbi? ã niijíp jĩ.

28 —Yoobópdi yeebdíh wã naóhna caá. Péeni yeó jáap túttimah, nihat jáap

* 19:18 Ex 20.13-16; Dt 5.17-20

* 19:19 Ex 20.12; Dt 5.16

* 19:19 Lv 19.18

* 19:24 Pr 11.28

míc ã túut n̄umbípna caá. Caán láa weém nihat cāacwã úud jeñé, jeáboó maáh wã jumbipna caá. Páant maáh wã jumuchah, yeéb wã bohénitboó judíowã doce poómpnadih wãjeéh wutnit ñi jumbipna caá.*

²⁹ Ded weemdih teo wūhat túut niijná, ãih m̄ú, ã mána, ã déewã, ã weh, ãih wápchidih yuh buca ã cádahachah, Diosboó caandih chah ã jw̄ub wūhbipna caá. Pánih cádahnit, weemdih teo wūhñitboó Diosjeéh páantjeh ã táí jumbipna caá.

³⁰ Obohjeéhtih, nin baácboó dawá maáta panihñitji Dios pehbó oboh jumnit ã jumbipna caá. Nin baácboó dawá oboh jumnitji jeáboó maáta ã jumbipna caá, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.*

20

Iguíhadih teonit naáwát

¹ “Dios ã maáh jumat nin pah ã jurna caá: Iguíha mínah cheibitjeh ãih iguíhadih teo wūhñit pínahdih bididih ã bejep be.

² Pánih bejnit, jwāáhna, queédih nin pah ã niijíp be: ‘Wíih iguíhadih ñi teo wūhat jíib jwípí jíib chājat pah yeedih wã wūhbipna caá’, ã niijíp be. Páant ã niijíchah joinít, tewedih ã bejep be.

³ Las nueve dée, jíib chājat tólihna pehbó ã bejep be. Pánih bejnit, bita caanjih ñuhñitdih ã enep be.

⁴ Pánih ennit, queédihbut nin pah ã niijíp be: ‘Yeébút wíih iguíhaboó tewedih ñi bejeé. Teo cádahat horadih ñi tewat jíib wã wūhbipna caá’, queédih ã niijíp be.

⁵ Páant ã niijíchah joinít, queébut tewedih ã bejep be. Yeó jáap tac yoób bejna, bita ñuhñitdih jwāáhnit, biíc yoobó queédihbut ã niijíp be. Las tres dée bita ñuhñitdih jwāáhnit, biíc yoobó queédihbut ã niijíp be.

⁶ Las cinco dée bita ñuhñitdih jwāáhnit, nin pah queédih ã niijíp be: ‘¿Dépanihna nihat yeó jáap teocan, ñuh tigaá ñi chāj?’ ã niijíp be.

⁷ ‘Jwiít dih tewat wutni ã wihcan caá’, ã niijíp be. Páant ã niijíchah joinít, iguíha mínah queédih nin pah ã niijíp be: ‘Wíih

iguíhana bejnit, ñi teobi jw̄uhú’, queédih ã niijíp be.

⁸ “Cheyeh caán iguíha mínah caandih teo wūhni maáhdih nin pah ã niijíp be: ‘Queét teonitdih jūáwát túutnit, ã tewat jíib ma wūhú.* Pée jwinít dih ã tewat jíib ma jwíih wūhú. Páant queédih ma wūhat túttimah, ã jātih jwinít dih ma wūhú. Pánih queédih jíib chāj péa, bita ã jātih jwinít dih ma wūhú. Queédih wūh péa, bita ã jātih jwinít dihbut ma wūhú. Queédih wūh péa, waóh jwinít dih ma jíib wūhú’, ã niijíp be. Pánihna, ã niiját pah queédih ã jíib chājap be.

⁹ Las cinco dée tewedih jwinít dih nihat yeó jáap ã tewat jíib pah bóo ã wūhup be.

¹⁰ Queét nihat teonitdih biíc yoobó ã wūhup be. Queét waóh tewedih jwinítboó ‘Jwiít dih chah ã jíib wūhbipna caá’, ã niijíp be. Obohjeéhtih, queédihbut biíc yoobó ã wūhup be.

¹¹ Queédih biíc yoobó míc ã jíib chājachah enna, caandih búdí íjnit, nin pah ã niijíp be.

¹² ‘Jwiítboó nihat yeó jáap, t̄abit ã chāhachah, búdí jwí tewechah, queét pée jwinítboó biíc horabitjeh ã tewechah yahna, jwiít nihatdih biíc yoobó ma jíib wūhat, ã túican caá’, caandih ã niijíp be.

¹³ Páant ã niijíp be: ‘Meemdih wã niijátji pah tigaá wã jíib chājap. Ñi tewat jíib wūhñit, meemdih wã yeecan caá.

¹⁴ Ma tewat jíib abnit, ma bejeé. Weém wã náahat pahjeh queét bainí teonitdihbut meemdih wã wūhat biíc yoobó wã jíib wūhup be.

¹⁵ Ded pah wíih dinerojih chājna, wíih pínahjeh caá. Weém queét moh yéejnitdih jīgah ennit, búdí wã jíib wūhachah enna, ¿yeébboó íj nit, páant ñi niijíp?’ iguíha mínah queédih ã niijíp be.

¹⁶ “Pánihat pah tigaá det waóhñitji péenit ã jumbipna caá. Péenitjiboó waóhñit ã jumbipna caá”, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.*

*Jesús ã w̄nat pínahdih ã jw̄ub naáwát
(Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)*

* 19:28 Mt 25.31; Lc 22.30 * 19:30 Mt 20.16; Lc 13.30

* 20:8 Lv 19.13; Dt 24.15 * 20:16 Mt 19.30; Mr 10.31; Lc 13.30

17 Páant niij péanit, dawá cãacwã jwĩjeéh ì péenachah, Jerusalén tãtchina bejni namãdih jwĩ bejep jĩ. Pãnih bejna, chibít yũp jwiĩtdih numah waóh bejnit, jwiĩtdihjeh nin pah Jesús ã niij naáwãp jĩ:

18 —Jerusalén tãtchina bejna caá jwĩ chãjap. Caannã jwĩ jũibíat tãttimah, weém nihat cãacwã úud jeñédih eníhcanniboó sacerdotewã ì maátadih, Moisés ã wãtatjidih bohénitdihbat ã duó wãibipna caá. Páant ã duó wáyachah, weemdih teonit, ì mawat tãutbipna caá.

19 Pãnih mawat tãutnit, judiowã nihcannitdih ì jwũub wũh yapabipna caá. Queétboó weemdih deohnit, ì puñat tãttimah, cruzboó ì péoh dodh mao yohbipna yuh caá. Obohjeéhtih, biíc peihcanni yeó jáap tãttimah, wã íp weemdih ã jwũub boobipna caá, ã niijíp jĩ.

*Santiagowã ìn Jesúsdih mi úubát
(Mr 10.35-45)*

20 Pãnihat tãttimah, Zebedeo ã weh ìnboó mi weh biíc dih Jesús pebh jũinít, caandih úubát tãut niijnã, mi bódicha caj yoh ñajap jĩ.

21 Páant mi bódicha caj yoh ñajachah ennit, Jesús nin pah ã niij úubh joyóp jĩ:

—¿Ded pah wã chãjatdih tigaá ma náah? ã niijíp jĩ.

—Maáh waadná, nit chénat pah wã weh meém biíc dih ì wãtat pínah niijnã, biíc ma jéihyepmant bóo bawámant, biíhdih wáyámant bóo bawámant ma chúudat tãutú, mi niijíp jĩ.

22 —Ded pah ñi úubát dih ñi jéihcan caá. Ded wã maáh jamapboó jamíhni, weemdih yeejép ã yapat pínah, biíc yoobó caandihbat ã yapachah yuhna, weemdih cádahcat caá náahap. Pãnih cádahcan, wã maáh jamapboó wãjeéh ã wãt bípna caá. ¿Yeebdihbat páant yeejép ã yapachah yuhna, ñi cádahbican naniít? mi wehdih Jesús ã niijíp jĩ.

—Jwĩ cádahcan niít, ì niij jepahap jĩ.

23 —Yoobóp dih yeebdih wã naóhna caá. Yeejép wã yapat pah yeebát biíc yoobó ñi yapbipna caá. Obohjeéhtih, wãjeéh wãt nit pínah dih weémboó wã jéih ñiocan caá. Wã ípboó queétdih átát ñiwip taga, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

* 20:26 Lc 22.25-26 * 20:27 Mt 23.11; Mr 9.35; Lc 22.26

24 Páant ì niij úubáchah joinít, jwiít diezboó queétdih jwĩ íjip jĩ.

25 Páant jwĩ íjatdih ennit, Jesús jwiít nihatdih ã míic wáacat tãutap jĩ. Páant jwĩ míic wáacachah, nin pah jwiĩtdih ã niij naáwãp jĩ:

—Judiowã nihcannit ì maátaboó ñih cãacwãdih tabit wãt nit ì jumatdih ñi tãí jéihna caá.

26 Obohjeéhtih, queét wãt nit ì jumat pah yeéb ñi jumca bojoó. Yeébboó maáta jumíhna, bitadih tãí teo wáacnit ñi jumú.*

27 Waóh nit jumíhna, teo wãh nit pah jumat caá náahap.*

28 Weém nihat cãacwã úud jeñéboó cãacwã weemdih ì teo wáacat pínah niijnã, nin baácboó wã jũóhcap jĩ. Obohjeéhtih, cãacwãdih teo wáacat tãut niijnã, queét iiguípna ì bejat déedih wãt wãhãdih wã jũúwãp be, Jesús ã niijíp jĩ.*

*Jesús chénewã jéih encannitdih ã booaat
(Mr 10.46-52; Lc 18.35-43)*

29 Jwiít Jerusalén tãtchina bejna, Jericó tãtchidih jwĩ chóop yap bejep jĩ. Páant jwĩ chóop yap bejehchah, dawá cãacwãbat jwiĩtdih ì péenap jĩ.

30 Jericó wáihyat júdu jécdih bac bejnit, chénewã jéih encannit namá jwëejdih ì chúuduchah, jwĩ enep jĩ. “Jesús, Nazaret tãtchidih bóo caá ã yap bejep”, bita ì niijíchah joinít, nin pah ì niij ñaac ejep jĩ:

—¡Maá, David jũima, Dios ã wãhni jwiĩtdih ma jĩgah en teo wáacá! ì niijíp jĩ.

31 Páant ì niij ñaacáchah joinít, cãacwãboó queétdih jũihnit,

—¡Páant bóojeh! Ñi ñaac cádahã, ì niijíp yuh jĩ.

Obohjeéhtih, páant ì niij jũihñuchah yuhna, queétboó joicánjeh, chah ì ñaacáp jĩ:

—¡Maá, David jũima, Dios ã wãhni, jwiĩtdih ma jĩgah en teo wáacá! ì niijíp jĩ.

32 Páant ì niij ñaacáchah joinít, Jesús chão ñáh, ã pebhna jũúwát tãutnit, queétdih nin pah ã niijíp jĩ:

—¿Ded pah wã chãjatdih tigaá ñi náah? ã niijíp jĩ.

33 —Maá, jéih enatdih caá jwĩ náahap, ì niijíp jĩ.

* 20:28 Lc 22.27; Jn 13.12-15

³⁴ Páant ĩ niijíchah joinít, Jesús queédih jġgah ennit, ĩih quíbdih ã teo jãhanap jġ. Páant ã teo jãhanachahjeh, ĩ yoób enep jġ, buca. Pánih ennit, caandih ĩ péenap jġ.

21

Jesús wã Jerusalenna ĩ waadát
(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Jerusalén tãtchina tóah jũibínit, Olivo wãt jumni pácahi jumni jeéboó jwġ jũibínap jġ. Pánih jũibí, páuh laab béjna, Betfagé wãt jumni tãtchibitdih jwġ tóah jũibínap jġ. Caanná jũibínit, Jesús chénewã jwġjeéh jumnitdih caán tãtchina ã wahap jġ.

² Pánih wahnit, nin pah queédih ã niij watup jġ:

—Con tãtchina waadnít, burroma mi wãuh biícdih ñi enbipna caá. Pánih en, queédih watnit, weemdih ñi ub jũóh wãuh.

³ Páant ñi ub jũúwáchah ennit, cãacwã yeebdih ĩ wãbh joyóchah, nin pah ñi niij jepahaá: ‘Jwġ maáh queédih ã náah jwuhup be. Péanit, queédih ã jwãubabipna caá’, ñi niijí, Jesús ã niijíp jġ.

⁴ Páant ã yapat pínahdih Dios naáwãtdih naóh yapani Zacaríasji nin pah ãt niij daacáp tajġ:

⁵ “Jerusalén tãtchidih moondih nin pah ma niij naáwã: ‘Dios weemdih nin pah ã niiját tãutap be: “Ñi enee, ñi Maáh ñi pebhna ã jũóhna caá. Caán oboh jumni pah burro wãuhjih chũdni ã jũóhbipna caá”, Jerusalén tãtchidih moondih ma niijí’, weemdih ã niijíp be”, Zacarías ãt niij daacáp tajġ. (Zac 9.9)

⁶ Jesús ã wahnitboó bejnit, ã niijátji pah ĩt chãjap wat jġ.

⁷ Burroma, mi wãuh biícdih ĩ ub juyáchah, jwġih jih bóo yéguehdih tóo dugnit, burromajih mi wãuhjihbut jwġ cáagap jġ. Páant jwġ cáagat tãttimah, Jesús caán burro wãuhjih ã páuh laáb chũdup jġ.

⁸ Pánih chũdnit, Jerusalén tãtchina jwiítdih ã numah bejep jġ. Páant ã bejchah ennit, dawá cãacwã ĩih jih bóo yéguehdih tóo dugnit, Jesús dih wẽina, namáboó ĩ jwej waáwáp jġ. Bitaboó ĩ bóodniji táam

naónadih ubnit, queébtut Jesús dih wẽina, namáboó ĩ jwej waáwáp jġ. Páant ĩ jwejniji chóona, náonajih Jesús ã bejep jġ.

⁹ Páant Jesús ã bejchah, ã waáwápmant moón, ã méimant péenitbut caandih wẽinit, biícdih nin pah ĩ niij ñaacáp jġ:

—¡David jũima, Dios ã wahnit, jwiítdih ma túi ubú! ¡Meém jwġ maáh pínahdih búdí jwġ wẽina caá! ĩ niij wẽi ñaacáp jġ. *

¹⁰ Pánih bejnit, Jerusalén tãtchina jwġ waadáchah, caanjġh jumnitboó en wáhi bejnit, nin pah ĩ niij míc wãbh joyóp jġ:

—¿Nin déhe tigaá? ĩ niijíp jġ.

¹¹ —Nin Jesús, Galilea baác, Nazaret tãtchidih bóo, Dios naáwãtdih naóh yapani caá, bita queédih ĩ niij jepahap jġ.

Jesús Dioih mũná ã waadát
(Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.12-23)

¹² Jerusalén tãtchina waadnít, Dioih mũ jóocmant bóo jũhdih Jesús jwiítdih ã numah waad béjep jġ. Pánih waad béjnit, caánboó jũib chãjnitdih ã ñũun yóh bacanap jġ. Dinerodih tãut numnít ĩ cágat naanádih ub yoh ãacanit, jopwãdih jũib chãjnitih chũdat naanádihbut ã ub yoh ãacanap jġ.

¹³ Pánih ub yoh ãacanit, Jesús nin pah queédih ã niij jũhñap jġ:

—Dios naáwãtdih naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tajġ: ‘ “Wĩh mũ cãacwã weemdih ĩ wãbát pínah mũ caá”, Dios ã niijíp be’, ĩt niij daacáp tajġ. * Obohjeéhtih, cãacwã Diosdih wãbúdh ĩ juyáchah yahna, yeéboó queédih yeenit, numná caá ñi chãjap. Pánih numnít, Dioih mũdih yéjejanit, numnít ĩ jumant pínah mũ chãjna caá ñi chãjap, ã niijíp jġ.

¹⁴ Páant Dioih mũdih Jesús ã jumant pónih, dawá jéih encannit, wãuat nahjġh bejnitbut ã pebhna ĩ juyáp jġ. Páant ĩ juyáchah ennit, queédih ã boonanap jġ.

¹⁵ Obohjeéhtih, queédih ã boonachah ennit, caanjġh jumant sacerdotewã ĩ maáta, Moisés ã watatjidih bohénitbut Jesús dih búdí ĩ íjip jġ. Jwġjeéh péenit wébítboó “¡David jũima, Dios ã wahnit, jwiítdih túi ubni pínah, meemdih búdí jwġ wẽina caá!” ĩ niij ñaac cádahcah joiná, chah ĩ íjip jġ.

* 21:9 Sal 118.25-26 * 21:13 Is 56.7b; Jer 7.11

16 Pánih íjnit, Jesúsdih nin pah í níj jühñap jĩ:

—Meemdih páant í níj ñaacáchah, ¿ma joicán níit? Páant í níj cá bojo naáh, Jesúsdih í níjíp jĩ.

—Wã joiná caá. **Obohjeéhtih, Davidji Dios naáwátdih naóh yapani nin pah ã níj daacátjidih ¿yeéboó ñi bohécannit jĩ?**

‘Wébitdih, bita í túhñitdihbut meém ma wēi naáwát túttna caá’, Diosdih wēinit, David át níj daacáp tajĩ, (Sal 8.2)

Jesús queétdih ã níj jühñap jĩ.

17 Páant níj péanit, queétdih cádahnit, caán tútchimant Jesús jwiít dih ã ñamah bac bejep jĩ. Pánih bac bejna, Betania tútchidih juibínit, caan chéi caanjĩh jwĩ ñwup jĩ.

*Higuera nahdih Jesús ã wunat tútat
(Mr 11.12-14,20-26)*

18 Cheibit bóo yeó jáapdih, Betania tútchiboó ñonitji Jerusalén tútchina jwúb bejna, Jesúsboó át ñugúp wunap tajĩ.

19 Pánih ñugúp wunna, namá jwēejdih lajni higuera nahdih ennit, ãih quehedih jeémíhna, caan náh pebh enedih ã bejep yah jĩ. Obohjeéhtih, caan náhboó quehcan, táini wawájeh pohba ã jumap jĩ. Páant ã quehcatdih enna,

—**¡Ma jwúb quehcan níit!** caan náhdih ã níjíp jĩ.

Páant ã níjíchahjeh, ãih náona ã diib téhah bejep jĩ.

20 Páant ã wunachah ennit, jwiít ã bohénitboó jwĩ en wáhi bejep jĩ.

—¿Dépanih tigaá waícanjeh ã wunah bej? Jesúsdih jwĩ níj úbh joyóp jĩ.

21 —**Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Dios ã wēpatdih túi jenah joiná, nin nahdih wã chājat pahjeh muntih yeebút ñi jéih chājbipna caá. Páant wã chājat chahbut ñi jéih chājbipna caá. Con jeedih ‘Conmant bejnit, búdí majna ma buég báhá’, ñi níjíchah, ñi wutat pah ã yapbipna caá.***

22 Diosdih túi jenah joinít, ded pah caandih ñi úbát pah ã chājbipna caá, Jesús jwiít dih ã níj jepahap jĩ.

*Jesús ã wēpat
(Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)*

* 21:21 Mt 17.20; 1Co 13.2

23 Pánih bejna, Jerusalén tútchina juibí, Dioih mūdih waad béjnit, Jesús cáacwādh ã jwúb bohénap jĩ. Páant ã bohéat pónih, sacerdotewā í maáta, jwiít judíowā jwĩ maátabut ã pebh joinít, nin pah caandih í níj úbh joyóp jĩ:

—¿Deih wēpatjĩh tibeé jwín páant ma chāj? ¿Déhe tibeé meemdih páant ã wut? í níjíp jĩ.

24 —**Yeebdih wã jwíh úbh joibípna caá. Weemdih ñi túi jepahachah, weembát yeebdih wã jepahbipna caá.**

25 **Juan Daabánidih ¿déhe tigaá át wutji? ñi jenah joyóchah. ¿Dios át wutjican taniit? ¿Cáacwāboó níit caandih íit daabáat tútjip? yeé ñi jenah joyóchah, Jesús queétdih ã níj úbh joyóp jĩ.**

Páant ã níj úbh joyóchah joinít, queétjeh nin pah íit míc níjíp wut jĩ: “¿Ded pah tigaá jwĩ níj jepahbi? ‘Dios caá Juandih át wutjip taga’, jwĩ níjíchah, ‘Páant ã jumachah yahna, ¿dépanih tijí caandih ñi jepahcan?’ jwiít dih ã níj jühbipna caá.

26 Obohjeéhtih, nitboó ‘Juan Dios naáwátdih naóh yapani yoobát ã jumap jĩ’, í níj jenah joiná caá. Páant í níj jenah joyóchah, ‘Cáacwājeh caandih íit daabáat tútjip taga’, jwĩ níj jepahachah, jwiít dih búdí í íjbipna caá”, íit míc níjíp wut jĩ.

27 Pánih míc wéhe péanit, nin pah Jesúsdih í níj jepahap jĩ:

—Jwiít jwĩ jéihcan caá, í níjíp jĩ.

—**Caán láa bácah weemdih wutnidih weembát yeebdih wã naóhcan níit, Jesús queétdih ã níjíp jĩ.**

Biic newé ã weh ded pah í chājat naáwát

28 Páant níj péanit, jwĩ maátadih Jesús nin pah ã jwúb níj naáwáp jĩ:

—Nin wã naáwátdih ¿ded pah ñi níj jenah joí? **Biic newé chénewā ã weh í jumap be. Pánihna, biic yeó jáap í ípboó weép jeñédih, ‘Wūhú, buu wíh iguíhaboó tewedih ma bejeé’, ã níjíp be.**

29 **‘Wã bejcan caá’, ã níj jepahap be. Páant níj ná yahna, jwúb jenah joinít, tewedih ã bejep be.**

30 Túttimah, ã úddihbut biic yoobó ã níjíp be. **‘Wã bejmi caá’, ã níj jepahap**

yuh be. Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, ã bejcap be.

31 ¿Ded tigaá ã ípdih ã túi jepah? Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

—Weép jeñéboó ã túi jepahap be, queét ì niij jepahap jĩ.

—Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Romano maátadih náo úbh wãhñit, deoh nah jamnit yaádh bícdih yeéb jãtih Dios ã maáh jamatdih ì waadná caá.

32 Juan Daabáni cãacwãdih bohénadih joiná, ded pah ñi túi chãjat pínahdih yeebdíh ãt naáwáp tajĩ. Páant ã naáwáchah yuhna, yeéboó caandíh ñit jepahcap tajĩ. Obohjeéhtih, queét náo úbh wãhñit, deoh nah jamnit yaádhbut ìt túi jepahap tajĩ. Páant ì jepahachah enna yuhna, yeéboó túut nuámíhcan, ñit jepahcap tajĩ, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.*

*Jiwá iguíhadih yeejép teo wãhñit naáwát
(Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)*

33 “Nin biíh wã naáwát pínahdih ñi túi joyoó. Bíic newé jiwá iguíhdih ã momop be. Pánih mom péa, wáihyat júdudih chãj péa, iguíhdih ì búuh chuñat pínah muudíhbut ã chãjap be. Pánih chãj péa, caán iguíhadih ì túi en dawát pínah niijná, jap bóo muudíhbut ã chãjap be. Páant nihatdih chãj péa, bitadih en dawát túutnit, biáboó jib jwuhudih ã bejep be.*

34 Túttimah, iguíh ei láa, ãih iguíh jíbdih ì úbát pínah niijná, iguíha mínah caandíh teo wãhñitdih ãih iguíhana ã wah bojop yuh be.

35 Obohjeéhtih, caandíh teo wãhñit caanná ì juibínachah, bícdih pãi, bíhdih mao yoh, bíhdih jeejĩh ì yoh mawap be.

36 Pánihat túttimah, bita caandíh teo wãhñitdih ãih iguíhaboó ã jwúb wahap be, páant mantih. Chah dawá ã wahachah yuhna, queét en daonít bíic yoobó mantih queétdihbut yeejép ì chãjap be.

37 “Túttimah, ‘Wã wãúhdih caá ì jepahmi dée caá’, niijnít, caandíh ã wahap be.

38 Páant ã wahachah yuhna, caandíh ennit, en daonítboó nin pah ì míic niijíp be: ‘Iguíha mínah ã wnat túttimah, nin ã wãúhboó ã túut nuambípna caá. Pánihna,

caandíh jwí mao yohochah, iguíha jwíih ã jumbipna caá’, queétjeh ì míic niijíp be.

39 Páant niij, ã wãúhdih teonit, iguíhamant ub bac bejnit, ì mao yohop be.

40 “Páant ì chãjat doonádh joinít, iguíha mínahboó ãih iguíhana jwúb joinít, ¿queétdih ded pah tigaá ã chãjbi?” Jesús queétdih ã niij úbh joyóp jĩ.

41 Páant Jesús ã niijíchah joinít, queét caandíh nin pah ì niij jepahap jĩ:

—Queét yeejépwãdih peéh chãjna, ã mao yohat túutbipna caá. Túttimah, bitaboodíh ãih iguíhadih ã en dawát túutbipna caá, ãih iguíhdih caandíh ì túi dic wãhat pínah niijná, ì niijíp jĩ.

42 Páant ì niijíchah joinít, Jesús nin pah ã jwúb niijíp jĩ:

—Dios naáwát dih naóh yapani nin pah ã niij daacátjidih ¿yeéboó ñi bohécannit beé? ‘Mú teonit túini jee dáhnadih ñionit, ì náahcanni dahdih ì yohop yuh be. Obohjeéhtih, queét ì yohni dahdihjeh tigaá Dios ã níwip. Caandíh ñionit, ãih mu pánihnidih chãjna, caán muudíh ã túi jenah enat túut niijná, choójboó caan dáhdih ã jwíih jwejep be. Caán jee pánihni Dios ã wahni pínah tigaá. Páant ã chãjachah ennit, jwiitboó caandíh búdí jwí wëina caá’, ãt niij daacáp tajĩ. (Sal 118.22-23)

43 Páant ã nihat pah tigaá yeebdíh yoobópdih wã naóhna caá. Dios ãihwã pínah yeebdíh ã jwíih ñionitji ñi jamuchah yuhna, weém Dios ã wahnidih ñi náahcah, bita weemdíh túi jepahnit pínahboodíh ã ñiobipna caá, páantjeh ãjeéh ì jamat pínah niijná.

44 Pánihna, weemdíh jepahcannitboó caán jee dáhdih tóoc buagnít panihnit ì jumbipna caá. Weemdíh ì jepahcatji jíib caán jee dáh ã néehat pah, peéh chãjna, iiguípna Dios queétdih ã wahbipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

45 Páant ã niijíchah joinít, sacerdotewã ì maáta, fariseowãbut “Jwiitdih niijná caá ã chãjap”, ìt niij jéihyep wat jĩ.

46 Páant niij jéihnit, caandíh ded pah ì tewat pínahdih ìt bidip wat yuh jĩ. Obohjeéhtih, cãacwã caandíh “Dios naáwát dih

* 21:32 Lc 3.12; 7.29-30 * 21:33 Is 5.1-2

naóh yapani caá”, ì niíj jenah joyóchah jéihnit, queétdih úmna, tewíhna yuhna, ìt jéih teo jwuhcap wat jĩ.

22

Téihya chéona ã numah jeémát pínah naáwát

(Lc 14.15-24)

¹ Páant ã niiját túttimah, Jesús nin ã jenah joiní naáwátjĩh queétdih ã jwúub niíj naóh bohénap jĩ:

² “Dios ã maáh jummat nin pah caá ã jumap: Maáh wúh ã téihya chéwat túut chājachah, ã íp ã numah jeémát pínahdih ã chājap be.

³ Pánih ámoh péanit, ã numah jeémpnit pínahdih jūwát túutna, caandih teo wāhndih ã wahap yuh be. Obohjeéhtih, caandih ì jepahcap be.

⁴ Túttimah, bita caandih teo wāhndihbut wāhnt, ‘Á numah jeémát pínah momo jiwíwā, ã in débehanitdih mao pūbnít, nihatdih ámoh péa, yeebdih ã jūwát túutap be’, wā bidnitdih ñi niíj naáwá.

⁵ Páant ã wutachah joinít, ì bejep yuh be, páant muntih. Obohjeéhtih, páant ì niijíchah yuhna, queétdih ì joyáh bojop be. Joyáh bojnit, biíc áih wápchiboó bej, biíh ã tewat maúboó ã bejep be.

⁶ Bitaboó queét ì naáwáchah joíhcan, yeejép pānit, queétdih ì mao yohop be.

⁷ Páant ì chājat doonádih joinít, búdí íjnit, maáhboó áih soldadowādih ã wahap be, queétdih mao yoh beedánit, íih tátchidihbut ì cáwat pínah niijná.

⁸ Pánihat túttimah, bita caandih teo wāhndih nin pah ã niijíp be: ‘Wā wúh ã téihya chéona numah jeémát pínahdih ámoh péanit, cāacwādih wā bidichah yuhna, queét yeejép wā ìt jepahcap taga.

⁹ Pánihna, tátchi tac yoób jumni juhna bejnit, det ñi jwāáhnitdih ñi numah jūwá’, queétdih ã niijíp be.

¹⁰ Páant ã niijíchah joinít, bejna, biquína tui chājnitdih jwāáh, bita tui chājcanitdihbut jwāáhnit, nihatdih ì numah jwúub jūwáp be. Pánihna, ì maáih mūná jwúub juibínit, ã numah jeémát tólihdih ì yáwap yuh be.

¹¹ “Obohjeéhtih, maáhboó queét jūinít dih enedih jūiná, téihya chéwechah enna ì dūwát chóodih biíc newé ã duocáh, ã enep be.

¹² Pánih ennit, ‘¿Íin wūá, dépanih tibeé wā dūwát túutni yégueh duocán yuhna, ma waád jūóh?’ caandih ã niijíp be. Páant ã niijíchah joinít, caánboó ã jéih jepahcap be.

¹³ Páant ã jepahcah enna, maáh caandih teo wāhndih nin pah ã niijíp be: ‘Chéonit, caandih ñi ub bac bejeé. Pánih ub bac bejnit, weemdih ã jepahcat jíib, dūpánapboó ñi yohoó, wā pebh ã jumcat pínah niijná. Caánboó jumnit, tubit jīgahna, íih maonádih néeh chāác jūinít ì jumbipna caá’, caandih teo wāhndih ã niijíp be.*

¹⁴ “Buu wā naáwát pah, dawá cāacwā wíih túini doonádih joiná yuhna, daocánnitjeh ì jepahna caá”, Jesús ã niijíp jĩ.

Romano maáta ì úbát túutni dinero júdu
(Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)

¹⁵ Páant ã niijíchah joinít, íjna, Dioíh mūmánt bac bejnit, fariseowā nin pah ìt míc niíj úbh joyóp wat jĩ: “¿Ded pah tigaá caandih jwí niíj úbh joibí, mácah ã jepahachah, caandih naóh yacat túut niijná?” ìt míc niijíp wat jĩ.

¹⁶ Páant niijnít, biquína íjeéh jumnit, Herodes ã jūimenádih maáh waadáhndihbut Jesús pebhna ìt wahap tajĩ, Jesús dih ì úbh joyát pínah niijná. Páant ì wāhntboó waád jūinít, nin pah Jesús dih ì niijíp jĩ:

–Bohéní, yeecanni jumna, Dios ded pah jwiít dih ã chājat túutatdih yoobópdih ma bohéatdih jwí jéihna caá. Ded pah cāacwā ì niijíchah, maáta ì jumachah yuhna, úmcanjeh yoobópdih mapĩ naóhna caá.

¹⁷ Páant yoobópdih naóhni jumna, ded pah ma jenah joyátdih jwiít dih ma naáwá. ¿Roma baác dih moón ì maáh César ã úbát túutni náodih caandih jwí wāhuchah, ã tui níit? ì niíj úbh joyóp yuh jĩ.

¹⁸ Páant ì niíj úbh joyóchah, ì yeeatdih jéihnit, nin pah queétdih ã niíj úbh joí jwúubanap jĩ:

–Yeéb yeenit, ¿dépanih tigaá weemdih mácah ñi jepahat túut?

* 22:13 Mt 8.12; 25.30; Lc 13.28

19 Césardih ñi wāhat pínah júduhdih weemdiñ ñi júutá, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, biíc júduhdih caandih ñi júutap jĩ.

20 —¿Caán júduhdih deih móot, deih wūt tigaá ã jum? queétdih ã niij úbh joyóp jĩ.

21 —Césaríh móot, ãih wūtbut ã jumna caá, ñi niij jepahap jĩ.

—Caán láa bácah caán júdu Césaríh pínah caá. Pánihna, ãih pínah ã jumuchah, caandih wāhat caá náahap. Obohjeéhtih, Dioih pínah mácah ã jumuchah, Diosboodih ñi wāhúá, queétdih ã niijíp jĩ.

22 Páant ã niij jepahachah, ñi joí wáhi bejep jĩ. Pánih joí wáhi bejnit, ñi bac bejep jĩ.

*Cāacwā ñi jwúub boo pud jūúwát
(Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)*

23 Páant queét ñi bac bejat túttimah, biquína saduceowā jwuh, Jesúsdiñ úbh joyát tút niijná, caán muná mantih ñi waád juyúp jĩ. Queét saduceowā “Cāacwā wunna, ñi jwúub boo pud jūóhcan niit”, niijnít ñi jumap jĩ.*

24 Pánih jenah joinít, nin pah Jesúsdiñ ñi niijíp jĩ:

—Bohéní, nin pah Moisés ãt niij bohénap tají: ‘Weép jeñé weh wihcanjeh ã wunuchah, ã údboó weép jeñé áajidih jwúub áa jummat caá náahap. Pánihna, ã údboó áa wih jwuhcanni jumna, éemp wunnihdih ã bíboho naáh, ã úd jeñé báadhda weh pah ñi weh jummat pínah niijná’, jwiútdih Moisés ãt niijíp tají.*

25 Biíc weh sietewā ñi jumap be. Weép jeñéboó áa jum, weh wihcanjeh ã wunap be. Pánihna, ã údboó weép jeñé áajidih ã jwúub áa jumap yah be. Páant áa jummat túttimah, weép jeñé pahjeh mantih, weh wihcanjeh caanbút ã wunap be.

26 Páant mícjeh queét niñat ñi búú beedép be.

27 Páant mi weha mána ñi wun beedát túttimah, ñi áajibut mi wunap be.

28 Pánihna, queét niñat ñi áa jumnihji, niñat cāacwā ñi jwúub boo pud jūúwácah, ¿ded áa tigaá mi yoób jambi? Jesúsdiñ ñi niij úbh joyóp jĩ.

29 Páant ñi niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niij jepahap jĩ:

—¿Dios naáwátdih jéihcan, ã wēpatdihbut jéihcan, yeéboó yoobópdih jenah joicánnit caá!

30 Wunnitji ñi jwúub boo pud jūúwát túttimah, jeáboó jumna, ángelwā pah áa wihcannit ñi jumnipna caá.

31 Obohjeéhtih, wunnitji ñi boo pud jūúwát pínahdiñ yeéb ñi jéihyatdih náah yacna, nin pah wā naóhna caá. ¿Moisésdiñ Dios nin pah ã niijátjidih ñi encannit jĩ?

32 ‘Weém Abraham, Isaac, Jacob ñi Maáh caá’, ãt niij naáwáp wut jĩ. Queét ñi wunat túttimah yahna, ‘Ñi Maáh caá’, Dios ãt niijíp wut jĩ. ‘Ñi Maáh caá’, ã niijátjidih joinít, báadhniit ñi jummatdih jwí jéihna caá. Dios báadhniitdihjeh maáh ã jumna caá. Pánihna, ‘Wunnitji ñi jwúub boo pud jūóhcan niit’, niij jenah joiná, yoobópdih ñi jenah joicán caá, Jesús ã niijíp jĩ.*

33 Páant ã niijíchah joinít, niñat cāacwā ã bohéatdih ñi joí wáhi bejep jĩ.

*Chah jenah joyát wutat
(Mr 12.28-34)*

34 Páant Jesús saduceowādiñ ã túi jepahachah joinít, fariseowāboó ñi míc wéhenap jĩ.

35 Pánih míc wéhe péanit, biíc ñi jeéh jumni, Moisés ã wutatjidih túi jéihniboó caandih nin pah ã niij úbh joyóp yah jĩ:

36 —¿Bohéní, Dios jwiútdih ã wutat deddih tigaá chah jenah joyát náah? ã niijíp jĩ.

37 —Nin wutat caá chah ã jumap. ‘Diosdiñ chah jenah joí, túi jepahniit, wéinit, caandih búdí ñi oyoó’, Moisés ãt niij daacáp tají.*

38 Caán wutatji caá jwíh jumni.

39 Caán wutat pahjeh mantih, nin biíh wutatbut biíc yoobó ã jumna caá: ‘Meemjéh ma míc oyat pah mantih, bitadihbut búdí ma oyoó’, ãt niij daacáp tají.*

40 Pánihna, Diosdiñ oinit, bitadihbut oinit, Dios ã náahat pah ñi chājipna caá. Pánih chājnit, niñat Moisés ã wutatjidih, Dios naáwátdih naóh yapanit ñi niijátjidihbut ñi túi jepahbipna caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.*

* 22:23 Hch 23.8 * 22:24 Dt 25.5 * 22:32 Ex 3.6 * 22:37 Dt 6.5 * 22:39 Lv 19.18 * 22:40 Lc 10.25-28

¿Ded jumima tiguaá Cristo?

(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

⁴¹ Páant niij péanit, Jesús jwuh caanjih jumnit fariseowādh nin pah ā niij wubh joyóp jī:

⁴² —¿Dios ā wahní Cristodih ded pah tiguaá ñi jenah joí? ¿Ded jumima tiguaá? queétdih ā niijíp jī.

—David jumima caá, ī niij jepahap jī.

⁴³ —Páant ā jumuchah yuhna, ¿Dépanih tiguaá Túini Espiritu nin pah caandih ā naáwát tútuchah, Davidjiboó caandih ‘Maá’, āt niijí?

⁴⁴ ‘Wā Maáhdih Dios nin pah ā niijíp be: “Wā jéihyepmant bóo bawámant ma chúudá. Pánih chúudnit, nihardih ma wutuchah, meemdih en jaihndih wā yap yohat tútbipna caá”, ā niijíp be’, Davidji āt niij daacáp tajī. *(Sal 110.1)*

⁴⁵ Páant niij daácnit, Davidji Cristodih ‘Maá’, āt niijíp wut jī. Páant ā niijíchah yuhna, ¿dépanih tiguaá Cristo David jumima āt jumji? Jesús queétdih ā niij wubh joyóp jī.

⁴⁶ Páant ā niij naáwáchah joinít, nihardih jwáub wubh joíhna yuhna, ī wubh joí cádahap jī.

23

Fariseowā, Moisés ā wutatjidih bohénitbut ī táicat

(Mr 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)

¹ Páant niij péanit, caanjih jumnitdih, jwiit ā bohénitdihbut Jesús nin pah ā niij naáwáp jī:

² “Moisés ā wutatjidih bohénit, fariseowābut caán ā wutatdih chah túi jéihnit jumna, yeebdih ī wutna caá.

³ Páant yeebdih ī wutuchah, ī niiját pah-jeh chājat caá náahap. Obohjeéhtih, páant ī niij bohéna yuhna, īpī chājcan caá. Páant ī túi chājcatdih yeéboó ñi en yacca bojoó.

⁴ Queét yeebdih búdí wái náah jumnidih chājat túttna, bainíbitjeh ñi yapachah ennit, yeebdih jīgah encanjeh, īpī peéh chājna caá.

⁵ Ded pah chājna, cāacwā ī wēi enat pínahdihjeh īpī bidna caá. Dios naáwátdih ī daácní núnabit āih ūtna yacnit, īih móot

chah, īih muj nahboobát búdí bawá jumni tōpjih īpī nah chéona caá. Úbhná dūwát chóona ā yapat waanadih maátni īpī chājat túttna caá, queétdih ennit, ‘Diosdih túi jepahnit caá’, niijnít, cāacwā ī túi wēi enat pínah niijná.*

⁶ Numah jeémépboó bejnit, waáwápna chúudnit, īpī wēina caá. Jwī míic wáacat muúboó bejnit, cāacwā ī túi enepboó īpī chúudna caá.

⁷ Tútchi tacboó bíi déedih jíib chājat juhna ī bejchah, cāacwā queétdih wēinit, muj teonit, ‘Ma júoh, Bohéní’, ī niij wubhuchah joinít, īpī wēina caá.

⁸ “Obohjeéhtih, ‘Bohéní’, yeéboó cāacwādh ñi niiját tútca bojoó. Weemjéh caá yeebdih bohéni. Yeéb nihardih bíic yoobó jumna, ‘Bohéní’, cāacwādh ñi niiját tútuchah, ā táican caá.

⁹ Pánihat pah, cāacwā míicjeh ‘Túini Paá’, ñi niijíchah, ā táican caá. Dios, jeáboó jumnijeh, ñi íp túini yoobát ā jumna caá.

¹⁰ Pánihat pah muntih, yeéb míicjeh ‘Maá’, ñi niijcá bojoó. Weém, Dios ā wahní Cristojeh, ñi maáh wā jumna caá. Pánihna, cāacwā míicjeh páant ñi niijíchah, ā táican caá.

¹¹ Ded maáh jumíhna, yeebdih teo wāhni ā jumna naáh.*

¹² Caanjéh míic maáh waadánidih Dios oboh jumni ā chājnipna caá. Obohjeéhtih, teo wāhni panihniboodih Dios maáh ā waadábipna caá”, Jesús ā niijíp jī.*

¹³ Páant niij péanit, nin pah fariseowā, Moisés ā wutatjidih bohénitdihbut Jesús ā niij jaihñap jī:

“¡Yeéb Moisés ā wutatjidih bohénit, yeéb fariseowābut búdí yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tūbit yee naóhnt caá ñi jumap. Dios ā wutatdih ñi yee bohénachah joinít, Dios ā maáh jumapboó cāacwā ī jéih waadcán caá. Pánih bohénit, yeebjébut waadcán, queét ī waádihichah yuhna, ñipī jāhna caá.

¹⁴ “¡Yeéb Moisés ā wutatjidih bohénit, yeéb fariseowābut búdí yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tūbit yee naóhnt caá ñi jumap. Diosdih túi

* 23:5 Nm 15.38; Dt 6.8; Mt 6.1

* 23:11 Mt 20.26-27; Mr 9.35; 10.43-44; Lc 22.26

* 23:12 Pr 29.23; Lc 14.11; 18.14

maatápdih wábhna yuhna, éemp wánnitíh munnádh nípi d'uc wáina caá. Pánih yeenit ní jumat jíb búdí peéh chājat yeebdíh ā jumbipna caá.

15 “¡Yeéb Moisés ā wutatjidih bohénit, yeéb fariseowābut búdí yeejép ní yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tabit yee naóhnit caá ní jumap. Ywáp jib bejnit, dawá cāacwādh nípi bohéna caá, ní jenah joyát pahjeh ī túut nūmát pínah níjná. Páant ī túut nūmúchah, yeejép ní chājat chah queétdih ní chājat túutna caá.

16 “¡Yeéb bohénit, bitadih waóhna, jéih encannit panihnit ní jumna caá! Yeena, nin pah ní níj bohéna yuh caá: ‘ “Dioíh mūú túini ā jumat pah, wā níjāt biíc yoobó wā chājbipna caá”, ní níjíchah yuhna, dedé pínah nihcan caá. Obohjeéhtih, “Dioíh mūúdh jumni oroboó túini ā jumat pah, wā níjāt biíc yoobó wā chājbipna caá”, ní níjíchah, ní níjātji pahjeh chājat caá náahap’, nípi níj bohéna yuh caá.

17 ¡Yeéb jenah joicánnit, jéih encannit panihnit ní jumna caá! ¿Ded tigaá chah ā jum? ¿Dioíh mūú chah níit? ¿Caán mūú díitboó jumni oroboó níit chah ā jumap? Caán mūú díitboó oro jumna, Dioíh caá ā jumap. Obohjeéhtih, biíh pebhboó jumna, Dioíh āta nihcan taga. Pánihna, oro chah Dioíh mūú ā jumna caá.

18 Yeéb nin pahbut nípi níj bohéna yuh caá: ‘ “Dioíh mūúboó jumni nūwápdih mao cáo wāhat naá túini ā jumat pah, wā níjāt biíc yoobó wā chājbipna caá”, ní níjíchah yuhna, dedé pínah nihcan caá. Obohjeéhtih, “Í mao cáo wāhniboó túini ā jumat pah, wā níjāt biíc yoobó wā chājbipna caá”, ní níjíchah, ní níjātji pah chājat caá náahap’, nípi níj bohéna yuh caá.

19 ¡Yeéb jéih encannit panihnit ní jumna caá! ¿Ded tigaá chah ā jum? ¿Diosdh cáo wāhni níit chah ā jum? ¿Caán ní cáagat naá níit chah ā jum? Caán naajíh ní cáagna, Diosdh ní wāhuchah, āih pínah caá. Biáboó ní cáagachah nihna, Diosdh ní wāhni āta nihcan tagaá. Pánihna, caán ní cáagat naá caá chah ā jumap.

20 Páant ā jumachah, ‘Jwí cáagat naá túini ā jumat pah, wā níjātji biíc yoobó wā

chājbipna caá’, níjnít, caán naá caanjíh ní cáagnibut ā túyatdh ní jenah joiná caá.

21 Pánihat pah, Dioíh mūú ā túyatdh jenah joiná, āih mūú díitboó jumni ā túyatdhbut ní jenah joiná caá.

22 ‘Jeá túini ā jumat pah, wā níjātji biíc yoobó wā chājbipna caá’, níjnít, Dios maáh jumna ā chúdatdhbut jenah joinít, Dios, caanjíh chúdni ā túyatdhbut ní jenah joiná caá.*

23 “¡Yeéb Moisés ā wutatjidih bohénit, yeéb fariseowābut búdí yeejép ní yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tabit yee naóhnit caá ní jumap. Dios ā wutatdh jepahna, ded chénat pah téihya chej jumni náonadh bíbohna, biíc núodih Diosdh nípi wāhna yuh caá.* Obohjeéhtih, pánih wāhna yuhna, biíh ā wutatna chah jenah joyát pínah ā jumachah yuhna, caandíh nípi joyáh bojna caá. Cāacwādh túi chājatboodíh ní jenah joicán caá. Queétdih nípi jígah en teo wāaccan caá. Ded pah bitadih ní níjātji pah nípi chājcan caá. Pánihna, Dios ā wutat pah, chej jumni náonadh caandíh wāhna, ā túina caá. Obohjeéhtih, biíh ā wutatdhbut jepahat caá náahap.

24 ¡Yeéb bitadih waóhna, jéih encannit panihnit ní jumna caá! Ní wutatdh, oboh jumni ā jumachah yuhna, nípi jepahna yuh caá. Obohjeéhtih, Dios yoobópdih ā wutatboodíh nípi jepahcan caá.

25 “¡Yeéb Moisés ā wutatjidih bohénit, yeéb fariseowābut búdí yeejép ní yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tabit yee naóhnit caá ní jumap. Níih pamapnadh, níih babhbat dahnadhbut jiumantjeh nípi chocna caá, ā túi jígohat pínah níjná. Páant ní chocoah yuhna, díitboó búdí queí ā jumna caá. Caan pámap jiumantjeh ní chocat pah, yeebbút biíc yoobó ní jumna caá. Túi jígohna yuhna, ní jenah joyát yeejép ā jumna caá. Ní weñat pínadhjeh chājnit, tabit en nínahnitbut ní jumna caá.

26 ¡Yeéb fariseowā jéih encannit panihnit ní jumna caá! Pánih jumna, ní jenah joyátdih túut nūmnít, túiniboodíh ní chājaá. Pánih chājna, yoobópdih túinit ní jumbipna caá.

* 23:22 Is 66.1; Mt 5.34 * 23:23 Lv 27.30

27 “iYeéb Moisés ã wutatjidih bohénit, yeéb fariseowãbut búdí yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tubit yee naóhnit caá ñi jumap. Cãac yohopdih bóo m̄uú dáhnabit túi baabní chítahjĩh ï ñáini panihnit ñi jumna caá. Cãacwã caán yohopdih ï enechah, túi jígohni ã jumna caá. Páant jüimant táini ã jígohochah yuhna, ï yohni bácahji ã moopátdih queét ï jéih encan caá.*

28 Páant ã nihat pahjeh mun tigaá yeebdih cãacwã ï enechah, táinit pah ñipĩ jígohna yuh caá. Obohjeéhtih, ñi jenah joyátboó búdí yeeat jum yapna, yeejép ã jumachah, moópni dée pah caá ñi jumap.

29 “iYeéb Moisés ã wutatjidih bohénit, yeéb fariseowãbut búdí yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tubit yee naóhnit caá ñi jumap. Tubit yeenit jumna, Dios naáwátdih naóh yapanitji, túi chãjnitjidihbut ñi oyatdih júutat túut niijná, queétdih ï yohopjidih ámohnit, táini ñipĩ chãjna yuh caá.

30 Pánih chãjnit, nin pah ñipĩ niijná caá: ‘Jon jãtjih jwĩ nuowã ï chãjatji pah jwiítboó jwĩta chãjcan tagaá. Dios naáwátdih naóh yapanitdih wënit, queétdih jwĩta mao yohcan tagaá’, ñipĩ niijná yuh caá.

31 Obohjeéhtih, Dios naáwátdih naóh yapanitdih mao yohnit ï jaimená jumna, biíc yoobó tigaá ñi chãjap.

32 Pánihnit ï jaimená jumna, ñi nuowã ï yéj chãjatji pahjeh muntih ñi chãj péanaá.

33 “iYeéb maiwã pah yeejépwã ñi jumna caá! Pánihna, ñi yéj chãjatdih ñi túut numcátji jíb, Dios yeebdih peéh chãjna, iiguípna ã wahachah, ñi jéih jweicán niít.*

34 Páant niijná, nin pah niij naóhna caá wã chãjap: Dios naáwátdih naóh yapanitdih, bita ãih táini doonádih túi jéihnitdih, bita ã naáwátdih bohénit pínahdihbut yeebdih wã wahbipna caá. Páant wã wahachah yuhna, yeébboó biquínadih cruzboó péoh dodhnit ñi mao yohbipna caá. Bitadih ñi miíc wáac juyúpboó pãinit, tátchimant bacanit, queétdih mawat túut niijná, ñi ñuún yeebipna caá.

35 Pánih chãjna, jon jãtjih jumnit túi chãjnitjidih ï mawatji jíb yeebboodihbut Dios ã peéh chãjbipna caá. Pánihna, túi chãjni Abeljidih Caín ã mawatji jíb púúúú Zacaríasjidih ñi nuowã ï mawatji jíb tigaá yeebboodih Dios ã peéh chãjbipna caá. Caán Zacarías Berequíasji wũúh át jumap tajĩ. Dioih m̄uú jũúhboó jumni nuñúpdih mao cáo wãhat naa pébh ã jumachah yuhna, caandih ït mawap tajĩ.*

36 Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Queét nihatdih ï mawatji jíb buu láa moondihbut Dios ã peéh chãjbipna caá”, Jesús ã niijíp jĩ.

Jerusalén tátchidih moondih Jesús búdí ã oyat

(Lc 13.34-35)

37 Páant niij péanit, caanjĩh jumnitdih nin pah ã jwũub niij naáwáp jĩ:

“iYeéb Jerusalén tátchidih moondih búdí wã jígahna caá! Dios naáwátdih naóh yapanitdih maonit, ñi pebhna bita ã wah bojnitdihbut jeejĩh yohnit, yeéb ñipĩ maona caá. Ñi nuowãbut biíc yoobó ït chãjap wat jĩ. Pánihnit ñi jumachah yuhna, yeebdih búdí wã oina caá. Pánih oinit, mujbaima mi wehdih mi páamat pah, wã pebh yeebdih wã jummat túutna yuh caá. Obohjeéhtih, yeébboó weemdih ñi náahcan caá.*

38 Páant ñi náahcat peéh, buu ñiĩh tátchidih Dios ã wap cádahbipna caá.

39 Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Ninboó weemdih ñi jwũub encan niít. Táttimah bóo láa nin baácna wã jwũub dei jũúwáchahjeh, weemdih ñi jwũub enbipna caá. Pánih ennit, ‘iDios ã wahni, meemdih búdí jwĩ wëina caá!’ ñi niijbípna caá”, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.*

24

Dioih m̄uúdíh bita ïyohat pínah

(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)

1 Páant niij péanit, Dioih m̄uúmant Jesús jwiítidih ã numah bac bejep jĩ. Pánih bac bejnit, Dioih m̄uúdíh wëi enna, ã túi jígohatdih Jesúsdi jwĩ naáwáp yuh jĩ.

2 Obohjeéhtih, páant jwĩ naáwáchah joinít, nin pah jwiítidih ã niijíp jĩ:

* 23:27 Hch 23.3 * 23:33 Mt 3.7; 12.34; Lc 3.7 * 23:35 Gn 4.8; 2Cr 24.20-21 * 23:37 1R 19.10; Jer 2.30 * 23:39 Sal 118.26

—Caandih ennit, ñi túi jenah joyoó. Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Yeebdih enihcannitboó nin ñi en wëinidih i boto mao jéena beedábipna caá. Biíc jee dáh biih dahjih lajni ã wihcan niít, ã niijíp jĩ.

Péeni yeó jáap jãtih ded pah ã yapat pínah (Mr 13.3-23; Lc 17.22-24; 21.7-24)

³ Páant niij míc wéhe bejna, Olivo jeená bejni namáboó bejna jwĩ chãjap jĩ. Pánih bejna, caán jeená púuh laáb jwibínit, Jesús ã chúudap jĩ. Páant ã chúudachah ennit, jwiítboó ã pebh jwibínit, nin pah caandih jwĩ niij úubh joyóp jĩ:

—Maá, jwiítidih ma naáwá. ¿Débólíh tigaá ma niiját pah ã yapbi? ¿Meém ma jwúub dei júúwát pínah jãtih, péeni yeó jáap jãtihbat ded pah ã jwíih yapachah tigaá jwĩ enbi? jwĩ niijíp jĩ.

⁴ —Yeéb ñi túi chãja chaáh. Bitá i yeeatdih ñi joicá bojoó.

⁵ ‘Weém Cristo caá’, niij yeenit, dawá i júóhbipna caá. Páant i niij yeenachah joinít, Diosdih cádahna, páant niijnítboodih dawá i péebipna caá.

⁶ Pebhbit jumnit i míc mawat, yúup jumnit i míc mawat doonádihbat ñi joibípna caá. Pánih joiná yuhna, caandih búdí ñi úum jenah joicá bojoó. Páant ã yapbipna caá. Obohjeéhtih, páant ã yapachah yuhna, péeni yeó jáap pínah páantjeh ã judh jwuhbipna caá.

⁷ Caán láa biíc baácdih moón biih baácna bejnit, i míc maobipna caá. Nihat baáboó búdí míc mawat ã jumbipna caá. Dawá pebhboó nungúp láa, baác méméatbat ã jumbipna caá.

⁸ Obohjeéhtih, páant ã yapachah yuhna, chah yeejép yapat pínah ã judh jwuhbipna caá.

⁹ “Táttimah, bita yeebdih teonit, maátadih i wuhbipna caá, yeejép i chãjat pínah, i mao yohat pínahbat niijná. Wíihwã ñi jummat jíib, nihat baácdih moón yeebdih i eníhbican nacaá.*

¹⁰ Caán láa, wíihwã jumna yuhna, dawá weemdih i cádahbipna caá. Pánih cádahnit, bita wíihwãdih eníhcan, maátadih i naóh yacbipna caá, queétdih i peéh chãjat pínah niijná.

¹¹ ‘Weém Dios naáwátdih naóh yapani wã jumna caá’, niij yeenit dawá i jumbipna caá. Ded pah i yee naáwáchah joinít, dawá queétdih i jepahbipna caá.

¹² Caán láa cáacwã chah yeejép i chãjipna caá. Pánih yeejép chãjnit, dawá bitadih i oi cádahbipna caá.

¹³ Obohjeéhtih, páant yeejép yapna yuhna, ded weemdih cádahcanniboó wãjeéh páantjeh jeáboó ã jumbipna caá.*

¹⁴ Pánihna, Dios ã maáh jummat doonádih nihat baácdih moondih naáwát caá náahap. Páant naáwát táttimah, péeni yeó jáap ã júóhbipna caá.

¹⁵ “Bitá i pãpnidih Diosdih weñat múú diítboó jwejnít, cáacwã caánboodih weñaat túutna, caán múú ã túyatdih i yéjeanachah, ñi enbipna caá. Dios naáwátdih naóh yapani Danielji páant ã yapat pínahdih át daacáp tajĩ. Caán ã daacátjidih ennit, ñi túi beh joyoó.*

¹⁶ Caanjíh yeejép i pãpni ã jumachah ennit, Judea baáboó jumnit jeéboó i jwei púuh laab béje naáh.

¹⁷ Caán láa cáacwã tãbit yeejép i yapachah, waícanjeh i jwei ñáo púuh laab béje naáh. Ded múú chahmant bóo coahboó jumni dei bejna, ãih bií déedih ubudih waadcánjeh, yoobópdih ã jwei béje naáh.

¹⁸ Wápchiboó jumni ãih yéguehnadih ubudih ã jwúub bejca bojo naáh.*

¹⁹ Caán láa wudu jumnit, weh túuhnitbat i jweyéchah, queét yaáhdih chah ã buobipna caá.

²⁰ Nin pah Diosdih ñi niij úubú: ‘Mah noój láa, jwĩ chooát yeó jáapdihbat páant yeejép ã yapca bojo naáh, caán láa jwĩ jweyát pínah niijná’, ñi niijí.

²¹ Caán yeó jáapnadih cáacwã tãbit yeejép i yapbipna caá. Nin baácdih Dios ã chãjat táttimah, cáacwã yeejép yapna yuhna, péeni yeó jáapnadih chah yeejép pohba i yapbipna caá.* Páant yeejép yapat táttimah, biíc yoobó ã jwúub yeejép yapcan niít.

²² Pánihna, tãbit yeejép yapat pínah daocánni yeó jáapna Dios ã chãjipna caá,

* 24:9 Mt 10.22 * 24:13 Mt 10.22 * 24:15 Dn 9.27; 11.31; 12.11 * 24:18 Lc 17.31 * 24:21 Dn 12.1; Ap 7.14

ã ñionitboó ï jéih b̄ujáát pínah niijná. Páant ã ch̄jcah nihna, ded ãta b̄ujácan tagaá.

23 “Caán láa det yeebdíh ‘Ñi eneeé. Ninjĩh caá Cristo ã jum̄ap’, ï niijíchah, bitab̄at ‘Conjĩh caá Cristo ã jum̄ap’, ï niijíchah, ñi joyáh bojoó.

24 Caán láa dawá yeenit ï jum̄bipna caá. ‘Weém Cristo caá’, niij yeenit, ‘Weém Dios naáwát̄dih naóh yapani caá’, niij yeenitb̄at ï jum̄bipna caá. Queét úm náah jum̄nidih ï ch̄j jút̄bipna caá, c̄aacwã ï en wáhi bejat pínah niijná. Páant ï ch̄j̄at̄dih ennit, Dios ã ñionitboó ï yeeat̄dih joiná, Diosdih cádahnit, queét̄dihjeh ï péeat̄ pínahdih ï náahbipna caá.

25 Páant ã yapat pínah j̄atih, yeebdíh wãát naóhna caá, caandíh ñi táí jéihyat pínah niijná. Páant wã naáwát̄jidih náhninit, yeebdíh yeenitdih ñi joicá bojoó.

26 Pánihna, caán láa ‘M̄ú wihcapboó Cristo tigaá ã jum̄ap’, det yeebdíh ï niijíchah yuhna, caanná enedih ñi bejca bojoó. ‘Caán m̄ú dítna jum̄ni tólihboó ã jwei ñúhna caá’, ï niijíchah yuhna, ñi joyáh bojoó.

27 Yeó aáb j̄úwúp̄mant ã b̄ug yácapna wedóát ã yeh iigát ã jígohochah, nihat c̄aacwã ï jéih enat pah, weém, nihat c̄aacwã úud jeñé, wã jw̄úb̄ dei j̄úwúchah, nihat ï enbipna caá.*

28 Jóopwã w̄anni bácahjidih ã jum̄atdih jéihnit, caanjĩh ïp̄i wáac jum̄iná caá. Pánihat pah w̄ihwã wã jw̄úb̄ dei j̄úwúchah ennit, wã pebh ï wáac jum̄bipna caá”, Jesús jw̄iitdih ã niijíp̄ j̄i.*

Nihat c̄aacwã úud jeñé ã jw̄úb̄ dei j̄úwúwát (Mr 13.24-37; Lc 17.26-30,34-36; 21.25-33)

29 “Caán láa c̄aacwã yeejép ï yapat t̄ttimah, yeó, widhb̄at ã táí yeh iigcán niit. Páant ã t̄ut̄ n̄umúchah, jeá ã méménachah, cúiwã ï yúug jéen bejbipna caá.*

30 Páant ã yapachah, weém nihat c̄aacwã úud jeñé, mah tólihjih wã dei j̄úh̄bipna caá. Búdí wēpat̄jĩh, táí yeh iigní wã jw̄úb̄ dei j̄úwúchah, nihat baác̄dih moón weemdíh ï enbipna caá. Pánih ennit, búdí úm̄na, ï jum̄bipna caá.*

31 Páant wã dei j̄úwúwát pónih, pójat nah búdí ã yáanachah, w̄ih ángelw̄ádih nihat baác̄boó wã wahbipna caá, wã ñionitdih ï ub̄ wáacat pínah niijná.

32 “Higuera nah ded pah ã jum̄atdih ñi táí náhninaá. Caan náh jáap wawá ã jum̄uchah ennit, jóp̄chi ã tóah j̄úwúwát̄dih ñi jéihna caá.

33 Páant ã jum̄at pah, nihat wã niiját̄ji biic yoobó ã yapachah enna, wã jw̄úb̄ dei j̄úwúwát pínah bahni ã jum̄hd̄at̄dih ñi jéihbipna caá.

34 Yoobóp̄dih yeebdíh wã naóhna caá. Ni-hat wã niiját̄ji pah ã yapat pínah j̄atih, caán láa moón ï b̄udcán niit.

35 Nin baác, jeáb̄at ã b̄udúchah yuhna, wã naáwát̄boó ã b̄udcán niit. Nihat wã niiját̄ji pahjeh wã péabipna caá.

36 “Obohjeéhtih, wã jw̄úb̄ dei j̄úh̄ni pínah yeó jáap, horadihb̄at nihat ï jéihcan caá. C̄aacwã, ángelwã, weem yúh b̄uca nihat jw̄i jéihcan caá. Wã íp̄ Diosjeh caá caandíh ã jéihyep.

37 “Noé jum̄ láa c̄aacwã ded pah ï jum̄at̄ji pahjeh m̄un tigaá wã jw̄úb̄ dei j̄úwúchah, biic yoobó ï jum̄bipna caá.*

38 Pobyit ã j̄úwúwát pínah j̄atih c̄aacwã jeémp̄ babh̄nit, téihya chéonit, ï wehdih téihya chéwat t̄ut̄na ït ch̄j̄ap w̄at̄ j̄i. Noéboó j̄áj̄ chóna ã waadáchah, ïp̄i jum̄at pah, páant̄jeh ït jum̄ap w̄at̄ j̄i.

39 Pánih jum̄na, pobyit ã j̄úwúchah, queét̄ nihat ï w̄un beedáat̄ pínahdih ït jéihcap w̄at̄ j̄i. Pánihat pah biic yoobó m̄unt̄ih wã jw̄úb̄ dei j̄úwúchah, c̄aacwã ï jum̄bipna caá.*

40 Pánih jum̄nit, chéne neoná ïih wáp̄chi pínahdih ï tewat pónih, weemdíh jepahnidih ángelwã ï ub̄ bejchah, biih̄boó ã ch̄ob̄ipna caá.

41 Chénewã yaádh biic̄dih ï tewechah, weemdíh jepahnidih ï ub̄ bejchah, weemdíh jepahcannihboó mi ch̄ob̄ipna caá.

42 “Páant ã yapat pínahdih jenah joinít, weém ñi Maáh wã jw̄úb̄ dei j̄úh̄ni yeó jáap pínahdih jéihcan, yeó jáap jum̄at pah táí p̄ánit ñi jum̄ú.

* 24:27 Lc 17.23-24 * 24:28 Lc 17.37 * 24:29 Is 13.10; 34.4; Ez 32.7; Jl 2.10,31; 3.15; Ap 6.12-13 * 24:30 Dn 7.13; Ap 1.7 * 24:37 Gn 6.5-8 * 24:39 Gn 7.6-24

43 Nin wā naáwátdih ñi túi jenah joyoó: Nuumní dedé hora ã waadát pínahdih jéihna, muú mínahboó áta túi en dao tágaá, ã jéih waadcát pínah niijná.

44 Pánihat pah weém, nihat cáacwā úud jeñé, ñi jéihcat láa wā jwúub dei jūúwúchah, yeebbát biíc yoobó túi pāinit jummat caá náahap”, Jesús jwiítdih ã niijíp jī.*

*Túí teo wāhni, túí teo wāhcanni naáwát
(Lc 12.41-48)*

45 “Biíc teo wāhni túi jenah joiní, ã maáhdih túi jepahni ã jumap be. Páant ã jumachah ennit, ã maáh ã bejat pínah jātih, nihat bita caandíh teo wāhni ã maáh pínah caandíh ã waadánap be, queét ã jeémát pínahdih yoobópdih ã wāhat pínah niijná. Pánih maáh waadá péanit, biíh baácboó ã bej jwuhap be.

46 Pánih bejniji áih muuná ã jwúub juyúchah, caandíh teo wāhni ã watatji pah ã chājachah ennit, caandíh búdí ã wēibipna caá.

47 Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Caandíh wēinit, nihat ã bíbohatdih en daoní maáh ã waadábipna caá.

48 Obohjeéhtih, biíh caandíh teo wāhni táicanni jumna, nin pah áta níj jenah joi tágaá: ‘Wā maáh maatápdih jíghcan, buutéh ã jwúub jūóhcan níit’, níj jenah joinít,

49 bita teo wāhniitdih pāinit, babh máihnit biícđih áta jeémp babh máih tagaá.

50 Pánihna, caán ã náhnicanni yeó jáap, ã pāicanni horadih ã maáhboó ã jwúub jūibípná caá.

51 Pánih joinít, caandíh ã jepahcatji peéh, tubit ã pūibipna caá. Pánih pūi péanit, túi chājnit pah jíghnit biícđih, iiguípna ã wah-bipna caá. Caánboó jumna, tubit jīghnit, maonáđih ã míic néeh chāác jūibípná caá”, Jesús jwiítdih ã niijíp jī.

25

Chénat pah téihya japata yaádh naáwát

1 “Péeni yeó jáapđih Dios ã maáh jummat nin pah ã jumbipna caá: Chénat pah téihya japata yaádh biíc chei ñih jiiát páhanadih ubnit, téihya chéoni pínahdih enat túut niijná, ã

jūóhni pínah horadih jéihcanjeh, caandíh páñadih ã bac bejep be.*

2 Biícjīh bóo téihya jenah joicánnit yaádh ã jumap be. Bitá biícjīh bóo téihya túi jenah joinít yaádh ã jumap be.

3 Pánihna, jenah joicánnit yaádh ñih jiiát páhanadihjah pohba ã ubap yah be. Obohjeéhtih, caán jiiát páhana ã yíi beedát pínahdih jenah joicánjeh, ã jwúub puhwat pínahboodíh ã ub bejcap be.

4 Bitá túi jenah joinít yaádhboó ñih jiiát páhana ã yíi beedéchah, ã jwúub puhwat pínah yíidihbat ã ubap be.

5 Téihya chéoni pínah ã jíghcah enna, quíib chei ã jūúwúchah, queét nihat ã úwah bejep be.

6 Túttimah, chei tac yoób téihya chéoni pínah ã jūúwúchah, ájeéh jūóhni ã wēi ejat ã yáanap be: ‘¡Ñi joyoó, téihya chéoni pínah ã jūóhna caá! ¡Caandíh wēi jwāáđih ñi jūúwá!’ ã níj wēi ejep be.

7 Páant ã níj wēi ejechah joiná, túi jenah joinít yaádh ñih jiiát páhanadih ã jwúub yíi puhwap be, ã túi iigát pínah niijná.

8 Obohjeéhtih, jenah joicánnit yaádhboó túi jenah joinítđih nin pah ã níj ubáp yah be: ‘Jwíih jiiát páhana dabna caá ã chājap. Pánihna, ñíih yíidih jwiítdihbat ñi wāhú’, ã niijíp yah be.

9 ‘Jwíih yíi nihatđih ã jūibícan níit. Yíi bíbohniđih yeebjéh jíib chājadih ñi bejeé’, túi jenah joinít queéđih ã níj jepahap be.

10 Páant ã niijíchah joinít, yíi jíib chājadih ã bejep be. Páant ã bejat pónih, téihya chéoni pínahboó ã juyúp be. Páant ã juyúchah ennit, ñih jiiát páhanadih jiiánit, túi jenah joinít yaádh caandíh jwāáđih ã bejep be. Caandíh jwāáhni, ã téihya chéona numah jeémátđih jeémát túut niijná, ájeéh ã waad béjep be. Nihat ã waad beedéchah ennit, teo wāhniitboó jēđih ã nemep be.

11 Páant ã nemat túttimah, jenah joicánnit yaádhboó jwúub joinít, ‘¡Maá, jwiítdihbat ma wāt jūúwá!’ ã níj ejep yah be.

12 Obohjeéhtih, ‘Yeebdíh wā jéihcan caá’, téihya chéoni queét yaádhđih ã níj jepahap be.*

13 “Yeebbát queét túi jenah joinít yaádh

* 24:44 Lc 12.39-40 * 25:1 Lc 12.35 * 25:12 Lc 13.25

panihnit ñi jumúú. Wã jwúub dei jũóhni yeó jáapdih, caán horadihbut jéihcan, ñih jiiát páhanadih túi ámohnit, yídihtbut túi bíbohni, ñi páñat pah, yeebbát túi jenah joinít, túinijeh chãjnit, weemdih ñi páñaá”, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.

*Dinero júdu naaawát
(Lc 19.11-27)*

14 “Dios ã maáh jummat nin pahbut ã jumbipna caá: Biíc newé biáboó jibidih ã bejat pínah jãtih, caandih teo wãhndih ã bid wáacap be. Páant ñi wáac juyúchah, dinero júdu nadih queétdih ã wãhup be, ñi jíib tewat pínah niijná.

15 Pánih wãhna, biíc dih biícjĩh bóo téihya júdu ã wãhup be. Biíhdih chéne júdu ã wãhup be. Biíhboodih biíc júdujeh ã wãhup be. Pánih wãhna, chah jéihndih chah ã wãhup be. Pánih queétdih wãh péanit, biíh baácboó jibidih ã bejep be.

16 Páant ã bejat táttimah, biícjĩh bóo téihya júdu bíbohni jíib chãjadih ã bejep be. Pánih jíib chãjna, biíh biícjĩh bóo téihya júdu ã jwúub jíib tewep be.

17 Chéne júdu bíbohni but jíib chãjnit, biíh chéne júdu ã jwúub jíib tewep be.

18 Obohjeéhtih, biíc júdu ã wãhni boó caán júdu dih páantjeh ã baad jwéjep be.

19 “Ñi maáh bejniji maatápdih jígochah, biíh yeó jáap ãih munná ã jwúub juyúp be. Pánih jwúub joinít, ded pah ñi jíib tewatjidih queétdih ã wãbh joyóp be.

20 Páant ã wãbh joyóchah joinít, biícjĩh bóo téihya júdu ã wãhni ã jíib tewatjidih wãh wãhni, nin pah ã maáhdih ã niijíp be: ‘Maá, ma eneé. Weemdih biícjĩh bóo téihya júdu ma wãhni jíib chãjnit, biíh biícjĩh bóo téihya júdu wã jwúub jíib tewep be’, ã niijíp be.

21 ‘Ma túi teona beé. Wã náahat pah mat chãjap taga. Páant bainí meemdih wã wãhuchah yãhna, mat túi jíib tewep taga. Páant ma túi tewat jíib, dawá wíih bií déedih en daoní maáh pínah wã waadábipna caá, wãjeéh ma túi weñat pínah niijná’, ã maáh caandih ã niijíp be.

22 Pánihat táttimah, chéne júdu ã wãhni boó ã maáhdih nin pah ã niijíp be:

‘Maá, ma eneé. Weemdih chéne júdu ma wãhni jíib teonit, biíh chéne júdu wã jwúub jíib tewep be’, ã maáhdih ã niijíp be.

23 ‘Ma túi teona beé. Wã náahat pah mat chãjap taga. Páant bainí meemdih wã wãhuchah yãhna, mat túi jíib tewep taga. Páant ma túi tewat jíib, meemdih dawá wíih bií déedih en daoní maáh pínah wã waadábipna caá, wãjeéh ma túi weñat pínah niijná’, ã maáh caandih but ã niijíp be.

24 Pánihat táttimah, biíc júdu ã wãhni boó ã maáhdih nin pah ã niijíp be: ‘Maá, meém úum náah jumni ma jummat dih wã jéihna caá. Meemjéh teocan, bitadih wãt nitjeh, ñi tewat jíib mapí bíbohna caá.

25 Páant ma jummat dih jéihni, meemdih úumna, ma wãhni júdu dih páantjeh wã baad jwéjep be. Dáa, nin míih pínah dih ma bíbohó’, ã maáhdih ã niijíp yah be.

26 ‘Meém yeejép tewíhcanni ma jumna caá. Weemjéh teocan, bitadih wãt nitjeh ñi tewat jíib wã bíbohndih ma jéihni beé?’

27 Pánih jéihna, cãacwã ñih núo ámohopboó ma jwejechah, ãta túi tagaá. Páant ma jwejechah, chah ã jíib aab béjechah, chah wãta bíboh tagaá’, ã maáh caandih ã niijíp be.

28 Páant caandih jũih péanit, bitadih nin pah ã niijíp be: ‘Caán ã bíbohni júdu dih dáuc wáanit, chéne pah téihya júdu bíbohni boó ñi wãhúú.

29 Ded ã bíbohndih ã túi chãjachah ennit, caandih chah ñi wãhuchah, chah búdí bíbohni ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded bainí bíbohni “Weém wã bíbohcan caá”, niijní boó ã bíbohndih ñi dáuc wáibipna caá.*

30 Pánih dáuc wáí péanit, caán yabh teonidih wã bac bejnit, dapánapboó ñi yohóó. Caanná jumni, ñih maoná dih ñi míic néeh chãác jãibipna caá’, ñi maáh ã niijíp be”, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.*

Peéh chãjat pínah

31 “Weém nihat cãacwã úud jeñé, túi yeh iigátjĩh nihat ángelwã biíc dih wã jwúub dei jũóhbipna caá. Pánih jũóhni, maáh waadná, túi yeh iiguípboó chãudnit, wã wãt bipna caá.*

* 25:29 Mt 13.12; Mr 4.25; Lc 8.18

* 25:30 Mt 8.12; 22.13; Lc 13.28

* 25:31 Mt 16.27; 19.28

32 Páant wã chũdũchah, ángelwã nihat cãacwãdih wã pebhna ĩ ub jũõhbipna caá, ded pah ĩ chãjatji jĩb wã naáwát pínah niijná. Páant ĩ ub juyúchah ennit, chéne poómp queétdih wã ñíobipna caá. Ovejawãdih en daoní ãih ovejawã cabrawã biícđih ĩ jumũchah ennit, queétdih ã ñĩwat pahjeh weembát cãacwãdih wã ñíobipna caá.

33 Pánih ñíona, ovejawã panihnit túinitdih wã jéihyepmant bóo bũwámant wã ñũhat túutbipna caá. Cabrawã panihnit yéejnitdih wã wáyámant bóo bũwámant wã ñũhat túutbipna caá.

34 Pánih ñío péanit, weém nihat cãacwã ĩ maáh wã jéihyepmant bóo bũwámant ñũhntdih nin pah wã niij naóhbipna caá: ‘Yeéb wã íp ã wēi ennit ñi jũúwá. Nin baácđih ã chãj láa ãjeéh wutnit ñi jumat pínahdih jenah joinít, bũ láa yeebdíh maáta ã waadána caá.

35 Weém wã ñũgúp wũnũchah, yeéboó weemdíh jeémát ñi wũhcap jĩ. Weemdíh ã taca jootóchah, babhbat ñi wũhcap jĩ. Ñi pebh wã jib bejehchah, weemdíh jéihcan yũhna, ñi túi wēi jwãáap jĩ.

36 Yégueh wihcanni wã jumũchah enna, weemdíh ñi yégueh yacap jĩ. Tubúp chũúhni wã jumũchah enna, weemdíh ñi en dawáp jĩ. Nemat mũúboó wã jumũchah, weemdíh enedih ñi juyúp jĩ’, túinitdih wã niijbípna caá.*

37 Páant wã niij naáwáchah joinít, queét weemdíh nin pah ĩ niij mũbh joibípna caá: ‘¿Maá, débólih tijĩ meém ma ñũgúp wũnũchah, jeémát jwĩ wũh? ¿Débólih tijĩ meemdíh ã taca jootóchah, babhbat jwĩ wũh?’

38 ¿Débólih tijĩ meemdíh beh encan yũhna, jwĩ túi wēi jwãáh? ¿Débólih tijĩ yégueh ma wihcah enna, jwĩ yégueh yac?

39 ¿Débólih tijĩ ma tubúp chũúchah, meemdíh enedih jwĩ jũibí?’ weemdíh ĩ niij mũbh joibípna caá.

40 Páant ĩ niij mũbh joyóchah joinít, weém queétdih nin pah wã niij jepahbipna caá: ‘Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Nin wĩh cãacwãjeéh jumni, oboh jumni ã jumũchah yũhna, caandíh yeéb pánih

chãjna, weemdíh tijĩ páant ñi chãjap’, queétdih wã niijbípna caá.*

41 “Páant túinitdih niij péanit, wã wáyámant bóo bũwámant ñũhntboodíh nin pah wã niijbípna caá: ‘Dios ã peéh chãjnit pínah caá yeéb ñi jumũp. Wã pebh chãocánjeh, iiguípna ñi bejeé. Nemépwã ĩ maáh biícđih caán iiguípboó ĩ jumat pínahdih Dios ã chãjap jĩ. Pánihna, caandíh jepahnitbat ãjeéh ĩ bejbipna caá. Caánboó jumni iigát ã noón dabcan niít.

42 Weém wã ñũgúp wũnũchah, yeéboó jeémát ñi wũhcap jĩ. Weemdíh ã taca jootóchah, babhbat ñi wũhcap jĩ.

43 Weemdíh jéihcannit, wēi jwãáhcan, páantjeh ñi enah bojop jĩ. Yégueh moh yéejni wã jumũchah enna yũhna, weemdíh ñi yégueh yaccap jĩ. Wã tubúp chũúchah, nemat mũúboó wã jumũchah, weemdíh ñi en daocáp jĩ’, yeejépwãdih wã niijbípna caá.

44 Páant wã niijchah joinít, queét weemdíh nin pah ĩ niij mũbh joibípna caá: ‘Maá, ma ñũgúp wũnũchah, meemdíh ã taca jootóchah, jwĩ jéihcanni ma jumũchah, yégueh ma moh yéejehchah, ma tubúp chũúchah, nemat mũúboó ma jumũchah, ¿débólih tijĩ jwiítboó meemdíh jwĩ teo wáaccan?’ weemdíh ĩ niij mũbh joibípna caá.

45 Páant ĩ niij mũbh joyóchah joinít, nin pah queétdih wã niij jepahbipna caá: ‘Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Nin wĩh cãacwãjeéh jumni, oboh jumnidih yeéb ñi teo wáaccan, weemdíh tijĩ páant ñi teo wáaccap jĩ’, queét yeejépwãdih wã niijbípna caá.*

46 Queétdih Dios ã peéh chãjachah, iiguípboó páantjeh ĩ jumnipna caá. Queét túinitboó wã íp biícđih ã pebhboó páantjeh ĩ jumnipna caá”, Jesús jwiítđih ã niijíp jĩ.*

26

Jwiít judíowã jwĩ maáta Jesúsdih ĩ mawíhat (Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

1 Páant niij péanit, nin pah Jesús jwiítđih ã jwũub niij naáwáp jĩ:

2 —Oveja wũúhdih jwĩ jeémát yeó jáap, Pascua ĩ niijní, chéne yeó jáap ã judhdatđih ñi jéihna caá. Caán yeó jáapđih weemdíh

* 25:36 He 13.3 * 25:40 Ez 18.7 * 25:45 1Co 8.12 * 25:46 Dn 12.2

eníhcannitboó teonit, weém nihat cãacwã úd jeñédih bitadih ì wãhbipna caá, weemdih cruzboó péoh dodhnit ì mao yohat pínah niijná, ã niijíp jĩ.*

³ Túttimah, sacerdotewã ì chah maáh, Caifás wët jumni pebhna bita jwĩ maáta biícdih ìt míic wáacap wat jĩ.

⁴ Pánih míic wáacnit, ded pah Jesúsdihteonit, ì mawat tútat pínahdih nin pah ìt niij míic wéhenap wat jĩ:

⁵ –Pascua yeó jáapnadih, dawá cãacwã ì jumuchah, Jesúsdiht jwĩ tewat tútuchah, nihat tubit ìta íj tagaá. Pánih íjnit, jwiít dih ìta míic mao tagaá. Pánihna, ì encah, jwĩ tewat tútáp, ìt míic niijíp wat jĩ.

Yad wili miñ chej jumniñh Jesúsdiht mi puhwat

(Mr 14.3-9; Jn 12.1-8)

⁶ Queét Jerusalén tútchiboó ì míic wéheat pónih, jwiít Betania tútchiboó jumna, bácah moópniji Simónih munná jeémpna jwĩ chãjap jĩ.

⁷ Páant jwĩ jeéméchah, biíc yad wili tái chej jumni bádi jíib jumni yí quiít dih mi ub waád juyáp jĩ. Caán quiít alabastro ì niijni jeejñh ì chãjni quiít ã jumup jĩ. Pánihna, Jesús pebh joinít, caán yijñh ãñh wao dáhdih mi puhwup jĩ.*

⁸ Páant mi puhwuchah ennit, jwiít ã bohénitboó jwĩ íjip jĩ. Pánih íjnit, nin pah jwiítjeh jwĩ míic niijíp jĩ:

–¿Dépanih tigaá nint chej jumni yí bádi jíib jumnidih páant mi puoh peét?

⁹ Caandih jíib chãj wãhñit, mi jíib teonidih moh yéejnitdih mi wãhuchah, chah áta tái taga, jwĩ niijíp jĩ.

¹⁰ Páant jwĩ míic niijíchah joinít, Jesús jwiít dih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

–¿Dépanih tigaá caántdih páant ñi niij jãñh? Weemdih caántboó mi tái chãjna caá.

¹¹ Moh yéejnit ñijeéh páantjeh ì jumbipna caá. Débólih teo waaquhna, queétdih ñi jéih teo wáacipna caá. Obohjeéhtih, weémboó ñijeéh nin baácboó bahnibit wã jam jwãhbipna caá.*

¹² Pánihna, wanniñh bácahjidiht jwĩpĩ puhwat pah, weemdih chej jumni yijñh

puohna, wã wunuchah weemdih ì yohat pínahdih mi ámohna caá.

¹³ Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Niht baácboó wñh táini doonádh naóhna, nint buu weemdih mi chãjatjidiht ì naóhbipna caá. Páant ì naáwáchah joinít, caántdih dawá ì náhnibipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

Judas Jesúsdiht ã duó wáyat pínahdih ã naáwát

(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)

¹⁴ Páant ã niijíchah joinít, jwñjeéh jumni, Judas Iscariote, sacerdotewã ì maáta pebhna bejnit, nin pah át niijíp wat jĩ:

¹⁵ –Jesús pebhna yeebdih wã duó wáyat pínah jíib ¿déboó ñi wãhbi? át niijíp wat jĩ.

–Páant jwiít dih ma duó wáyachah, treinta platajñh ì chãjni jéednadiht jwĩ wãhbipna caá, wéinit, ìt niijíp wat jĩ.*

Páant niijnít, Judasdiht ìt jíib chãjap wat jĩ.

¹⁶ Páant ì jíib wãhñidih ubnit, Judasboó débólih queétdih ã duó wáyat pínahdih át jenah joyóp tajĩ.

Jesús ã bohénit biícdih ã péjeémát

(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

¹⁷ Paacánni pandih jwĩ jeémát yeó jáapna jwñh waadni yeó jáapdih jwiít Jesúsdiht nin pah jwĩ niij ubñh joyóp jĩ:

–¿Ded muúboo tigaá Pascua jeémátdih jwiít dih ma numah jeémpbi? ¿Dedboo tigaá jeémát jwĩ chãjbi? jwĩ niijíp jĩ.

¹⁸ –Jerusalén tútchina ñi bejeé. Caanná juibínit, biíc newédih jwãáhnit, caandih nin pah ñi niijí: ‘Wã wunat pínah bahnijeh ã jedhna caá. Pánihna, miñ muúboó Pascua jeémátdih wã bohénitdih wã numah jeémpbipna caá’, Bohéni ã niijná be’, caandih ñi niijí, Jesús jwiít dih ã niij jepahap jĩ.

¹⁹ Páant ã niijíchah joinít, biquína jwñjeéh jumnit ì bejep jĩ. Caanná juibínit, ì jwãáhni newé ã waóh bejni munná waadni, jwiít dih Jesús ã numah jeémát pínahdih ìt chãjap tajĩ.

²⁰ Túttimah, tōo ñáh jūwúchah, Jesús jwiít dih caán munná numah waadni, Pascua jeémátdih biícdih jwĩ jeémép jĩ.

* 26:2 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

* 26:7 Lc 7.37-38

* 26:11 Dt 15.11

* 26:15 Zac 11.12

21 Páant jwĩ jeémát pónih, Jesús jwiít dih nin pah ã niijíp jĩ:

—Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Weemdíh eníhcannitdih ðuó wáini pínah ñi cãtíh ã jumna caá, ã niijíp jĩ.

22 Páant ã niijíchah joinít, búdí jenah joiná, jwiít nihat biquínajeh caandíh nin pah jwĩ niij wúbh joyóp jĩ:

—¿Weém nihtcan niít? jwĩ niijíp jĩ.

23 —Pandih weém biíc dih neéh jeémpni weemdíh eníhcannitdih ðuó wáini pínah ã jumna caá.*

24 Páant yeejép wã yapat pínahdih jon jãtíh Dios naáwát dih naóh yapani át daacáp tají. Pánihna, weém nihat cãacwã úud jeñé caán ã daacát ji pahjeh yeejép wã yapbipna caá. ¡Obohjeéhtih, weemdíh eníhcannitdih ðuó wáini yeejép pohba ã yapbipna caá! Caán ã cãac jumcah, chah áta túi tagaá, jwiít dih ã niijíp jĩ.

25 Páant ã niijíchah joinít, Judas, caandíh eníhcannitdih ðuó wáini pínah, Jesús dih nin pah ã niijíp jĩ:

—¿Maá, weém nihtcan niít? ã niijíp jĩ.

—Ma niiját pah meemjéh tigaá, Jesús caandíh ã niij jepahap jĩ.

26 Páant ã niiját túttimah, Jesús pandih ubnit, “Túina caá, Paá”, niij, caandíh dajnit, jwiít dih ã wãhup jĩ.

—Nin pan wíih bácah panihni caá. Caandíh ñi jeémé, ã niijíp jĩ.

27 Páant niij péanit, jiwá iguúh mac jumni pamapdih ubnit, “Túina caá, Paá”, niijnít, caandíhbut jwiít dih ã wãhup jĩ.

—Yeéb niht nindih ñi babhbaá.

28 Nin wíih meép panihni caá. Wíih meép jíh í yéejat jíib buudáát dih jíib chãjna, dawá cãacwã dih wã wun wãhbipna caá, Dios biíc dih í túi jumat pínah niijná.*

29 Yeebdíh yoobópdih wã naóhna caá. Nin baácboó jum jwãhna, jiwá iguúh macdih wã jwáub babhcan niít. Túttimah, wã íp biíc dih maáh jumnajeh, yeebdíh wã jwáub numah wëi babhbipna caá, jwiít dih ã niijíp jĩ.

Pedro ã yeeat pínahdih Jesús ã naáwát (Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

* 26:23 Sal 41.9 * 26:28 Ex 24.8; Jer 31.31-34; Zac 9.11

30 Páant ã niiját túttimah, jeémp péanit, Dios dih jwĩ wëi eo péanachah, Jesús jwiít dih Jerusalén túttimant ã numah bac bejep jĩ. Pánih bac bejnit, Olivo jeéboó bejni namádih ã numah bejep jĩ.

31 Pánih bejna, nin pah jwiít dih ã niij naáwáp jĩ:

—Buu cheijeh yeéb niht úumna, weemdíh ñi cádahbipna caá. Jon jãtíh Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají: ‘“Ovejawã dih en daonídih wã mawachah, niht ovejawã í jweí peét bejbipna caá”, Dios ã niijná caá’, naóh yapani át niij daacáp tají.* Pánihna, weemdíh ñi cádahat pínahdih wã jéihna caá.

32 Obohjeéhtih, weemdíh í mao yohochah yahna, Dios weemdíh ã jwáub booaat túttimah, Galilea baácna yeebdíh wã waóh bej páibipna caá, ã niijíp jĩ.*

33 —Queét niht í cádahachah yahna, weémboó wã cádahcan niít, Pedro ã niijíp yah jĩ.

34 —Yoobópdih meemdíh wã naóhna caá. Buu cheijeh mujbai ã ewat pínah jãtíh biíc peihcanni láa ‘¡Caandíh wã jéihcan caá!’ ma niij yeebipna caá, Jesús caandíh ã niijíp jĩ.

35 —Majeéh weemdíhbut í mawachah nihna, weémboó ma niiját pah wã niijcán niít, Pedro chah ã jwáub niijíp jĩ.

Jwiít nihtbut biíc yoobó jwĩ niijíp yah jĩ.

Getsemani pácahi jumupboó Jesús ã wúbát (Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)

36 Olivo jeená púuh laab béjnit, Getsemani í niijní pácahi jumupna jwĩ jubínap jĩ.

—Conboó Dios dih wúbá dih wã bej jwãhachah, ninjĩh ñi chãud páñaá, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ

37 Páant niij péanit, Pedro dih, Zebedeo ã weh chénat pahdihbut yuúpbit ã numah bejep jĩ. Pánih bejnit, ded pah ã yapat pínahdih búdí jenah joinít, át jĩgah jwíhip wat jĩ.

38 —Tubít jĩgahnit, wunni pah caá wã jumup. Pánihna, yeebát uocanjeh, ninjĩh ñi wúbh páñaá, queéd dih át niijíp wat jĩ.

39 Páant niij péanit, chibít yuúpbit bej, baácboó páah yoh ñajnit, “Paá, ma náahna, weemdíh ma wunat túutca bojóo.

* 26:31 Zac 13.7 * 26:32 Mt 28.16

Obohjeéhtih, weém wã wuníhcah yuhna, meémboó páant ma náah yacachah, wã wun wãhbična caá”, Jesús Diosdih át niijíp wut jĩ.

40 Páant niij wúbh péanit, Jesús queét biíc peihcannit ã bohénit ĩ páñapboó át jwúub juyúp wut jĩ. Páant ã jwúub jai enechah, ñona ĩt chãjap wut jĩ.

—¿Pedro, biíc horabit ñocanjeh, ma noón pãicannit beé?

41 Tái jáanit, Diosdih yeebdih wúbát caá náahap, yéj chãjat jenah joyátdih ñi yap yohat túut niijná. Tái chãjihna yuhna, jáacan, wúbhcan, páant ñi jéih buujácan niit, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

42 Páant niij péanit, jwúub wúbúdh bejnit, nin pah át niijíp wut jĩ: **“Paá, cãacwãdih wã wun wãhat pínahdih ma náah yacachah, wã yeejép yapíhcah yuhna, ma náahat pah weemdih ã yapa naáh”**, Diosdih át niijíp wut jĩ.

43 Pánih wúbh péanit, biíc peihcannit pãinit pebhboó ã jwúub juyúchah, jwúub ñona ĩt chãjap wut jĩ. Tubit quíib chei jumuchah, ĩt jwúub ñwah bejep wut jĩ.

44 Páant ĩ ñwuchah ennit, jwúub wúbúdh át bejep wut jĩ. Pánih bejnit, biíc yoobó át wúbúp wut jĩ.

45 Pánih wúbh péanit, ã bohénit pebhna jwúub jainít, nin pah át niijíp wut jĩ:

—¿Yeéb páantjeh ñonit, choó niit ñi chãjap? Páant bóojeh tigaá. Butéh yeejépwã weemdih tewedih jainá caá ĩ chãjap.

46 Ñi jáa bojoó. Chóbe, jwí chéenwã ĩ páñapboó jwí bejjih. Weemdih eníhcannitdih duó wáini ã jainá caá, queétdih Jesús át niijíp wut jĩ.

*Jesúsdi eníhcannit caandih ĩ tewat
(Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)*

47 Páant ã niijíchahjeh, ã bohéniji Judas ã juyúp jĩ. Judasjeéh dawá cãacwãbut ĩ juyúp jĩ. Íbat naaná, máa quiítnadihbut ĩ bíbohóp jĩ. Sacerdotewã ĩ maáta, bita jwí maátabut queétdih ĩt wahap tajĩ, Jesúsdi teonit, ĩ pebhna ĩ ñ bejat pínah niijná.

48 Jesús pebhna ĩ jéuwát pínah jãtih, Judasboó queétdih nin pah átát niij jéihya

naáwáp wut jĩ: “Páo tíbdih nomnit, wã wúbhndih ñi teweép”, át niijíp wut jĩ.

49 Pánihna, jwí pebhna jainít, Judasboó Jesús pebh ã juyúp jĩ.

—¿Ma jum, Bohéní? niij wúbhnt, Jesúsdi páo tíbdih ã nomóp jĩ.

50 Páant ã niij wúbúchah enna, Jesús caandih nin pah ã niijíp jĩ:

—Wã chéen, ma jenah joyátji pah ma chãjaá, ã niijíp jĩ.

Páant Judas ã wúbúchah ennit, Jesúsdi tewedih jéóhnt caandih ĩ tewep jĩ.

51 Páant ĩ tewechah ennit, biíc jwíjeéh jumniboó íbat naadh jwãat wái ñbnit, sacerdotewã ĩ maáhdih teo wãhniíh moli chóodih ã dúuc bóod yohóp jĩ.

52 Páant ã dúuc bóod yohochah ennit, Jesús caandih nin pah ã niijíp jĩ:

—Míih íbat naadh ma jwúub jwejeé. Nihat íbat naajih mic maonitboó íbat naajih ĩ wunbična caá.

53 ¿Nindih ñi jéihcan niit? Wã íp ã teo wáacatdih wã wúbúchah, cien mil ángelwãdih áta wah taga, weemdih ĩ ñ bejat pínah niijná.

54 Obohjeéhtih, páant ã chãjachah, ã naáwátdih naóh yapanit ĩ niij daacátji pah áta yapcan tagaá. Pánihna, wã íp weemdih ã náah yacat pah, jon jãtih ĩ niij daacátji pahjeh tigaá weemdih yapat náahap, Jesús ã niijíp jĩ.

55 Páant niij péanit, caandih tewedih jainítboodih nin pah ã niijíp jĩ:

—¿Nuumnídih tewat pah íbat naaná, máa quiítnadihbut ñbnit, weemdih tewedih ñi jéóhnt beé? Yeó jáap jumap pah Dioih muúboó ñijeéh wã jumuchah yuhna, weemdih ñi teocap be.*

56 Obohjeéhtih, Dios naáwátdih naóh yapanit ĩ daacátji pah buu weemdih yapat ã náahna caá, ã niijíp jĩ.

Páant ã yapachah enna, jwiit nihat ã bohénit jwí jweí peét bejep jĩ.

*Judíowã ĩ maáta Jesúsdi ĩ wúbh joyát
(Mr 14.53-65; Lc 22.54-55,63-71; Jn 18.12-14,19-24)*

57 Jesúsdi teonitboó sacerdotewã ĩ maáh Caifáih muná ĩt ñ waad béjep wut jĩ. Jesúsdi naóh yacat túut niijná, áih muúboó

* 26:55 Lc 19.47; 21.37

jamni míc wáacat tólihboó sacerdotewã ï maáh, caandíh nump jamnit maáta, Moisés ã wutatjidih bohénit, bita jwĩ maátabut ït míc wáac juibínap wut jĩ.

58 Obohjeéhtih, Pedroboó Jesúsdi h yuápjuh át en péenap wut jĩ. Pánihna, sacerdotewã ï maálih muú wáihyat júduboojéh át waád juibínap wut jĩ. Pánih waád juibínit, ded pah Jesúsdi h ï chājachah, jéihyat túut niijná, Pedro tuu cúut jwējdih, muúdíh wapnit biíc di h, át mée chúudup wut jĩ.

59 Sacerdotewã ï maáta, ni hat bita maáta biíc di h Jesúsdi h mao yohat túut niijná, yee naóh yacnit pínah di h ït bidip wut jĩ.

60 Obohjeéhtih, dawá yee naóh nit ï jamuchah yuhna, chénewã biíc yoobó niijnít di h ït bid juaicáp wut jĩ.

61 Maatápdih ï bidat túttimah, chénewã waád juibínit, nin pah ït niij yee naóh yacap wut yuh jĩ:

—Caán nin pah ã niijíchah, jwĩ joyóp be: ‘Dioih muúdíh wã yoh beedábipna caá. Pánih yohnit, biíc peihcanni yeó jáap túttimah jáap muú wã chāj péabipna caá, páant muntih’, ã niijíp be, ït niijíp wut yuh jĩ.*

62 Páant ï niijíchah joinít, sacerdotewã ï maáh ñah ñuhnit, Jesúsdi h nin pah át niij úabh joyóp wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá queétdih ma jepahcan? ¿Dedé tibeé ma yéej chāj, meemdíh páant ï niij naóh yacachah? át niijíp wut jĩ.

63 Páant ã niijíchah joiná yuhna, Jesús át jepahcap wut jĩ. Páant ã jepahcah enna, sacerdotewã ï maáh nin pah caandíh át niij úabh joyóp wut jĩ:

—Meemdíh wã wutna caá. Dios ã enechah, yoobópdih jwiít di h ma naáwá. ¿Meém Dios wūúh, ã wahni Cristo niit ma jamup? át niijíp wut jĩ.

64 —**Páant ma niiját yoobópdih tigaá. Yeéb ni hat di h nin pah wã naóhna caá: Weém ni hat cáacwã úud jeñé Chah Wēpni ã jéihyepmant bóo buwámant chúudnit, wã wutuchah, mah tólihjih wã jwúub dei jūúwúchahbut, ñi enbipna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.***

65 Páant ã niijíchah joinít, sacerdotewã ï maáh búdí át íjip wut jĩ. Á íjip jútna, áih

jih bóo yégueh chóodih át yeo wáyap wut jĩ. Pánih yeo wáina, ájeéh jamnit di h nin pah át niijíp wut jĩ:

—Nin newé ‘Weém Dios wūúh caá’, ã niij yeenachah, yeéb ni hat ñi joiná beé. Pánihna, bita ï naáwát di h jwĩ náahcan caá.

66 ¿Yeébbóo ded pah tigaá ñi niij jenah joí? queétdih át niijíp wut jĩ.

—Caandíh peéh mao yohat caá náahap, ït niij jepahap wut jĩ.*

67 Páant niijnít, Jesúsdi h móot di h coí jáhanit, téihyajih ït póocop wut jĩ. Bitabut téihyajih áih móot di h ït mawap wut jĩ.*

68 Pánih maonit, nin pah caandíh ït niij deoh naáwáp wut jĩ:

—Dios ã wahni Cristo jamna, ma naáwá ¿déhe tibeé meemdíh mao? ït niijíp wut jĩ.

Pedro ã yeeat

(Mr 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18,25-27)

69 Páant ï chājat pónih, wáihyat júdu díitna Pedro ã mée chúuduchah, teo wūhni h ã pebh juibínit, nin pah mit niij úabh joyóp wut jĩ:

—¿Meembút Jesús Galilea baácdih bóojeéh péeni ni hcan niit? mit niijíp wut jĩ.

70 —Ájeéh péeni ni hcan caá. ¿Ded pah niij tigaá ma chāj? Pedro caánt di h át niij yee jepahap wut jĩ.

71 Páant niijnítjuh, tuu cúut jwējmant bejnit, jēcna át jwei bėj ñuhup wut jĩ. Páant caánboó ã jwei ñúhuchah, biih wili jwah caandíh mit enep wut jĩ. Pánih ennit, caanjih jamnit di h nin pah mit niijíp wut jĩ:

—Nin Jesús Nazaret tútchidih bóojeéh jamni caá, mit niijíp wut jĩ.

72 —Dios ã enechah, yoobópdih wã naóhna caá. ¡Ma niijní newé di h wã jéihcan caá! Pedro át niijíp wut yuh jĩ.

73 Páant ã niiját túttimah, caanjih ñuhnitboó Pedro pebh bejnit,

—Yoobópdih meém íjeéh péeni mun tigaá. Míih wéheat Galilea baácdih moón ï wéheat pah caá ã jamup. Ni hat caandíh pej jam bejnit Galilea baácdih moón ï jamuchah, meembút íjeéh jamni mun tigaá, ït niijíp wut jĩ.

* 26:61 Jn 2.19 * 26:64 Dn 7.13 * 26:66 Lv 24.16 * 26:67 Is 50.6

74 —Weém yeeni nihcan caá. Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. ¡Ñi niijnídih weém wā jéihcan caá! Páant yoobópdih wā naóhcah, ¡Dios weemdíh ã peéh chāja naáh! ãt niijíp wut yuh jĩ.

Páant ã niijíchahjeh, majbai ãt ewep wut jĩ.

75 Páant ã ewechah joinít, “**Majbai ã ewat pínah jãtíh, biíc peihcanni láa ‘Caandíh wã jéihcan caá’, ma niijbípna caá**”, Jesús ã ni-játjidih ãt náhninap wut jĩ. Pánih náhnina, bac bejnit, búdí ãt jũñúp wut jĩ.

27

Maáh Pilato pebhna Jesúsdiñ ã wã bejat (Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

1 Tãttimah, baáb jéenechah, sacerdotewã ã maáta, jwiít judíowã jwĩ maáta biícđih míc wáacnit, Jesúsdiñ ã mawat tãtat pínahđih ãt míc wéhenap wut jĩ.

2 Pánih míc wéhe péanit, Jesúsdiñ chéonit, Maáh Pilato pebhna ãt wahap wut jĩ. Pilato Romano maáta ã maáh waadáni jamna, jwĩh baáđih moondíh wutni ã jamap jĩ.

Judas Iscariote ã wãnat

3 Judas, Jesúsdiñ eníhcannitđih đúo wáinijiboó, caandíh ã mao yohat pínahđih jéihnit, búdí ãt jĩgahap wut jĩ. Pánih jĩgahnit, ã júb wãhniñi treinta júđunadiñ sacerdotewã ã maáta, jwĩ maátadihbat ãt jwãubaihip wut yuh jĩ.

4 Pánih jwãubaihnit, nin pah queéđih ãt niijíp wut yuh jĩ:

—Weém wã tái chãjcap be. Yeebdíh wã đúo wáiniboó yoobópdih yéej chãjcani ãt jamap taga, ãt niijíp wut jĩ.

—Meemjéh tigaá páant mat náahap taga. Pánihna, jwĩh pínah nihcan, míih pínahjeh caá, ãt niijepahap wut jĩ.

5 Páant ã niijíchah joinít, Judasboó ã wãhni júđunadiñ Dioíh mũboó ãt yoh waadá bojop wut jĩ. Pánih yoh waadá péanit, biáboó bejnit, ãt míc jöp wái wãnap wut jĩ.

6 Páant ã yoh waadá bojñiñi júđunadiñ wãbnit, nin pah sacerdotewã ã maáta ãt míc niijíp wut jĩ:

—Nin júđuna, cãacđih mawat náahna, jwĩ júb wãhni beé. Páant ã jamachah, Dioíh mũboó jwĩ jéih jwejcan caá, ãt niijíp wut jĩ.

7 Páant niij míc wéhe péa, bac bejnit, wáam dah chãjniñh bainí baáđih ãt júb chãjap wut jĩ, biámant moón caán tãtchina jib jainít ã wãmachah, ã yohat pínah niijná.

8 Páant ã chãjachah, caán baáđih “Meép jamni baác”, jwiít jwĩpĩ niijná caá.*

9 Páant ã yapat pínahđih Dios naáwãđđih naóh yapanit Jeremíaswã nin pah ãt niij daacáp tajĩ: “Judíowã ã maáta caandíh ã mawat pínah júb treinta platajĩh ã chãjniñi júđunajeh ã jamap jĩ.

10 Pánihna, caán júbjĩh wáam dah chãjniñh baáđih Dios weemdíh ã wutah pah ãt júb chãjap tajĩ”, ãt niij daacáp tajĩ.*

Maáh Pilato Jesúsdiñ ã wãbh joyát (Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.22-28)

11 Páant ã chãjat pónih, sacerdotewã Jesúsdiñ ã wã juibínachah ennit, Maáh Pilato caandíh nin pah ãt niij wãbh joyóp wut jĩ:

—¿Meém yoobópdih judíowã ã maáh niít? ãt niijíp wut jĩ.

—**Ma niiját pah tigaá**, Jesús ãt niij jepahap wut jĩ.

12 Obohjeéhtih, sacerdotewã ã maáta, jwĩ maáta biícđih caandíh ã jwãub naóh yacachah joiná yuhna, Jesús queéđđih ãt jepahcap wut jĩ.

13 Páant ã jepahcah enna, Pilatoboó Jesúsdiñ nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—Páant meemdíh ã niij naóh yacachah, joiná yuhna, ¿queéđđih ma jéih jepahcan niít? ãt niijíp wut jĩ.

14 Páant ã niijíchah joiná yuhna, dedé ã naóh yacatđđih Jesús ãt jepahcap wut jĩ. Páant ã jepahcah ennit, Maáh Pilato búdí ãt joí wáhi bejep wut jĩ.

Jesúsdiñ ã mao yohat tãtat (Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

15 Pascua jamat pah Maáh Pilato biíc cãac nemat mũboó jamni, cãacwã ã bacaat tãtñidih ãpĩ bacanañ wut jĩ.

16 Caán láa búdí yéej chãjni, chah wãt yáani, Barrabás wãt jamni, nemat mũboó ãt jamap wut jĩ.

* 27:8 Hch 1.18-19 * 27:10 Zac 11.12-13

17 Pánihna, dawá cãacwã ã pebhna ï juibínachah enna, Pilato queétdih nin pah át niijj ãúbh joyóp wut jĩ:

—¿Deddih tigaá yeebdíh wã baca wãh bií? ¿Barrabásdih ñi náah niít? ¿Jesús, Dios ã wahni Cristo ï niijnídih niít ñi náahap? át niijjíp wut jĩ.

18 Dawá cãacwã Jesúsdi h ï weñechah, sacerdotewã ï maátaboó caandíh tãbit íjna, caandíh ït mawat tãtup wut jĩ. Pánihatdih jéihnit, Pilato cãacwãdih páant át ãúbh joyóp wut jĩ.

19 Pilato peéh chãjat pínahdih naóhni chũdatdih ã chũdat pónih, ãjeéh bóli papélah núojíh caandíh nin pah mit niij daác wahap wut yuh jĩ: “Bũu chei oo júmna, caandíh búdí ãum náah jumnidih wã oo jumap be. Caánboó yéej chãjcani caá. Pánihna, ma mawat tãtca bojóó”, mit niijjíp wut jĩ.

20 Cãacwã Jesúsdi h ï náahachah yuhna, sacerdotewã ï maáta Barrabásdih bacaat tãtñit, Jesúsboodíh ã mao yohat tãtat pínah niijná, queétdih ït jac wutup wut jĩ.

21 Túttimah, cãacwãdih Pilato nin pah át jwãub niijj ãúbh joyóp wut jĩ:

—¿Deddih tigaá wã bacaat pínahdih ñi náah? át niijjíp wut jĩ.

—¿Barrabásdih ma bacaat tãtú! cãacwã ït niijj jepahap wut jĩ.

22 —¿Páant ñi niijjíchah, Jesús Dios ã wahni Cristo ñi niijnídih ded pah tigaá wã chãjbi? át niijjíp wut jĩ.

—¿Caandíh cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tãtú! nihat ït niijj jepahap wut jĩ.

23 —¿Dépanihna? ¿Dedé tibeé ã yéejatji? át niijjíp wut jĩ.

—¿Caandíh cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tãtú! chah ït niijj ñaacáp wut jĩ.

24 Páant ï niijj ñaacáchah joinít, queétdih jéih yap yohcan, chah ï íjatdihbut enna, mah pamapdih ãbnit, nihat ï enechah, át téih chocop wut jĩ. Pánih téih chocnajeh, queétdih nin pah Pilato át niijjíp wut jĩ:

—Nin newédih yeebjéh tigaá ñi mawat tãtup. Páant ñi wutãt jíb yeebdíhjih peéh chãjat ã jumã naáh. Weémboodíh peéh

chãjat ã wihcan niít, cãacwãdih át niijjíp wut jĩ.*

25 —¿Caandíh mawat jíb jwiítidih, jwí jui menádihbut caán peéh chãjat ã jumã naáh! nihat cãacwã ït niijjíp wut jĩ.

26 Páant ï niiját túttimah, ï wutãt pah Barrabásdih át bacaat tãtup wut jĩ. Obohjeéhtih, Jesúsboodíh ãih soldadowãdih át ãb bejat tãtup wut jĩ, caandíh pũinit, cruzboó péoh dodhnit, ï mao yohat pínah niijná.

Soldadowã Jesúsdi h yeejép ï deoh naáwát

27 Pánih ãb bejnit, Pilatoíh mũú díitna Jesúsdi h ït ãb waad béjep wut jĩ. Pánih ãb waad béjnit, caanjíh wapnit soldadowã Jesús pebh ït ñuh páuda bojop wut jĩ.

28 Pánih ñuhna, Jesúsíh yégueh jih bóo chóodih tóo dugnit, maáh ã dawat pah jíghni dũni chóodih caandíh ït yacap wut jĩ.

29 Maáh ã dawat júdu pah chãjnit, óot pihdih péeb wao péanit, Jesúsíh wao dáhdih ït yacap wut jĩ. Maáh ã wẽpat pah ã jútat pínah máa doóbhdih ãih jéihyepmant bóo téihyajíh ït tewat tãtup wut jĩ. Pánih chãj péanit, maáhdih ípí chãjat pah ã pebh ït bódicha caj yoh ñajap wut jĩ. Pánih bódicha caj yoh ñajnit, nin pah caandíh ït niijj dehwep wut jĩ:

—¿Ma túi jumũú, judíowã ï maáh! ït niijjíp wut jĩ.

30 Páant niijj deoh, caandíh coí jãhana, ã bíbohni máa doóbhdih jwãub ãbnit, caán doóbhjéh ãih wao dáhdih dawá láa ït pũñap wut jĩ.

31 Pánih deoh naóh péa, ï yacniji yéguehdih tóo dugnit, ãih yéguehdihjeh ït jwãub yacap wut jĩ, páant muntih. Pánih yac péa, cruzboó péoh dodhnit, mao yohat tãt niijná, caandíh ït ãb bac bejep wut jĩ.

Jesúsdi h cruzboó péoh dodhnit, ï mawat (Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

32 ï mao yohat pínah jeéboó ãb bejna, Simón, Cirene baácđih bóodih ït jwãáap wut jĩ. Pánih jwãáhnit, caandíh Jesúsíh cruzdih ït bewat tãtup wut jĩ.

* 27:24 Dt 21.6-9

33 Pánih bejnit, Gólgota wāt jumapna it juibínap wut jī. “Gólgota”, niijná, “Wao iidíp jeé”, niijná it chājap wut jī.

34 Pánih caanná juibínit, bijnijih widnit, i ub bejni jiwá iguáh macdih Jesúsdi it tóihyop wut yuh jī. Obohjeéhtih, bainí déeb joinítjeh, át babhcap wut jī.

35 Caandih cruzboó it péoh dodhdop wut jī. Pánih péoh dodh péanit, áih yégueh chóojidih “¿Deih tigaá ã jumbi?” míc niijnít, tíhwat júdanabitjih it yoh tíhwip wut jī.*

36 Pánih chāj péanit, pái chúdnit, caandih it wapap wut jī, bita caandih i ub bejcat pínah niijná.

37 “JESÚS JUDÍOWÁ I MAÁH CAÁ”, bita i niij daácniji naadih Jesús wao cháh cruzdih soldadowá it nah péoh búudhdap wut jī.

38 Chénewá nūmnítidibut mao yohat túut niijná, biih cruznadih Jesús pebh it péoh dodhdop wut jī. Biícdih ã jéihyepmant bóo búwámant, biíhdih ã wáyámant bóo búwámant péoh dodhni, queét tac yoób Jesúsdi it péoh dodhdop wut jī.

39-40 Cruz pebh en yap bejnit, Jesúsdi nin pah yeejép it niij deoh naáwáp wut jī:

—i Eneéh buca! ¿Dioih mūdíh yohnit, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, meém caán mūdíh jwúub chājni pínah niit? Pánihni jumna, Dios wūúh yoobát jumna, wuncat túut niijná, caán i péoh dodhdopmant meemjéh ma dei jūúwá, it niijíp wut jī.*

41 Sacerdotewá i maáta, Moisés ã watatjidih bohénit, jwí maátabut biíc yoobó it deoh naáwáp wut jī.

42 —Bitadih táí teo wáacni jumna yuhna, caanjéh ã jéih míc teo wáaccan caá. ‘Judíowá i maáh caá’, niijná, caán mícjeh ã dei jūúwáchah enna, caandih jwí jepahbipna caá.

43 ‘Weém Dios wūúh caá. Caandih wá táí jenah joiná caá’, ã niiját júb, Dios caandih oina, ã táí uba naáh, it niijíp wut jī.*

44 Ájeéh i péoh dodhni nūmnítbut biíc yoobó caandih it deoh naáwáp wut jī.

Jesús ã wunat

(Mr 15.33-41; Lc 8.2-3; 23.44-49; Jn 19.28-30)

45 Jesús cruzboó i péoh dodhni ã ñuhuchah, yeó jáap tac yoób ã dūpúáh bejep jī. Nihat baác dūpúniji, biíc peihcanni horas túttimah, ã jwúub baáb jwúub bejep jī, páant muntih.

46 Páant ã jwúub baabát pínah jätihbit, Jesús nin pah át wēp niij ñaacáp wut jī: “**Elí, Elí, ¿lemá sabactani?**” niijná, “¿Wíih Dios, wíih Dios, dépanih tigaá weemdíh ma éemp bej?” Jesús át niij ñaacáp wut jī.*

47 Páant ã niijíchah joinít, biquína caanjih ñahnit nin pah it míc niijíp wut jī:

—Dios naáwátdih naóh yapani Elíasjidih bidna caá ã chājap, it niijíp wut jī.

48 Biíc íjeéh jumni ñáo ñah bejnit, páab chái déedih ubnit, bijni jiwá iguáh macdih báah, máa doóbh yapatdih chéó búudh, júut ñahanit, Jesúsdi át wái nomat túutur wut yuh jī.*

49 Obohjeéhtih, wái nomat túutnidih bita nin pah it niijíp wut jī:

—i Á jumna naáh! Elíasji nindih teo wáacadih ã jūúwáchah, jwí en jwuh jíih, it niijíp wut jī.

50 Páant i niiját túttimah, tubit ñaacnit, Jesús át wunah bejep wut jī.

51 Páant ã wunuchahjeh, Dioih mūú diitboó i jáh yaíhni búdí wáupni chóo yeo dei bejna, chéne chóo pah át chāwáp wut jī. Pánihat pónih, baác búdí méména, jee dáhna át pah bejep wut jī.*

52 Pánihichah, cáacwáih bácahjidih i yohopji jeéboó ã búuh bejehah, Diosdi jepahnitji jwúub boo pud jūóhni, dawá it bacap wut jī.

53 Pánihna, Jesús ã boo pud jūúwát túttimah, Jerusalén tútchina i jwúub waad béjehah, dawá queétdih it enep wut jī.

54 Páant baác méméatdih nihat biih ã yapachah enna, Jesúsdi wapnit soldadowá i maáh, ájeéh jumnitbut búdí úmnit, nin pah it míc niijíp wut jī:

—i Yoobópdih nin Dios wūúh tigaá át jumap! it niijíp wut jī.

55 Chibít yūpbit dawá yaádhbut it en ñuhap wut jī. Queét yaádh jwiit biícdih

* 27:35 Sal 22.18 * 27:39-40 Sal 22.7; 109.25; Mt 26.61; Jn 2.19 * 27:43 Sal 22.8 * 27:46 Sal 22.1 * 27:48 Sal 69.21 * 27:51 Ex 26.31-32; 2Cr 3.14

Galileamant jüóhnt, Jesúsdih teo wáacnitji ít jumup wat jĩ.

56 Íjeéh jumnit, Mágdala tútchidih bóli María, biih wili Mariabut mit jumup wat jĩ. Caánt José, ã úud Santiago í ín mit jumup wat jĩ. Biih wili Zebedeo ã weh ín mit jumup wat jĩ. Queét biíc peihcannit yaádh ít jumup wat jĩ.*

Jesúh bácahjidih ã yohat

(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

57 Jesús ã wunat túttimah, caan chéyeh tōo ñáh jüúwát pínah jãtih, José, Arimatea tútchidih bóo, Jesúsdih jepahni, ãih bácahjidih ub deyanit, yohat túut niijná, cruzboó át juibínap wat jĩ.

58 Caanjĩh jumniji Pilatodih úúbúdiht át bejep wat jĩ. Páant ã úúbúchah joinít, Jesúh bácahjidih Pilato ãih soldadowãdih caandih át wúhat túutap wat jĩ.

59 Páant ã jepahachah joinít, José cruz jumupna jwúub juibínit, Jesúh bácahjidih ub deya, lino wúh jumni quei wíhcanni yégueh chóojĩh át pinip wat jĩ.

60 José ã wunachah, caandih í yohat pínah jeé ít dih átát baadát túutap wat jĩ. Caán ít dih Jeh Jesúh bácahjidih át yohop wat jĩ. Páant ã yohat túttimah, caandih nemat túut niijná, caán ít dih waadápboó búdí jeé júdudih tōo pátú bejnit, caán ít dih át nemep wat jĩ. Pániht nem péanit, ãih muná át jwúub bejep wat jĩ.

61 Páant ã chãjachah, Mágdala tútchidih bóli María, biih Mariabut caandih ã yohatji jeé ít pebh ít en chúudap wat jĩ.

Jesúh bácahjidih ã yohniji ít dih soldadowã í wapát

62 ã wunniji yeó jáap, chooát yeó jáap pínah jwĩpĩ ámohni yeó jáap ã jumup jĩ. Túttimah bóo yeó jáapdiht sacerdotewã í maáta, fariseowábut Maáh Pilato pebhna bejnit, nin pah ít níj úúbap wat jĩ:

63 —Maá, caán yeeniboó jwĩjeéh jum jwuhna, ‘Wunna, biíc peihcanni yeó jáap túttimah wã jwúub boo pud jüóhbipna caá’, ã niijátjidih jwĩ náhnina caá.*

64 Pánihtna, caandih í yohopji jeé ít dih biíc peihcanni yeó jáapna ã nematdih míh

soldadowãdih ma túi wapat túutú, ã bohénit ãih bácahjidih í numcát pínah niijná. Pániht numnít, cãacwãdih ã boo pud jüúwãdih ít naóh tagaá. Pániht naóhna, Jesús ã jwíh yeeatji chah í pée yee naáwát áta jum tagaá, Pilatodih ít niijíp wat jĩ.

65 Páant í niijíchah joinít, Pilato nin pah át níj jepahap wat jĩ:

—Biquína soldadowãdih numah bejnit, yeebjéh ñi jéihyat pah caán ít dih nemnit, queédih ñi túi wapat túutú, Pilato át niijíp wat jĩ.

66 Páant ã niijíchah joinít, soldadowãdih numah bej, caán ít dih José ã nemniji jeé júdudih buujcán nah chéonit, soldadowãdih ít wapat túutap wat jĩ. Pániht chãj péanit, queét maáta ít jwúub bejep wat jĩ.

28

Jesús ã boo pud jüúwát

(Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

1 Jwiít judíowã jwĩ chooát yeó jáap túttimah bóo yeó jáap ã baáb jéenechah, Mágdala tútchidih bóli María, biih wili Mariabut Jesúh bácahdih José ã yohopji jeé ít boó enedih ít bejep wat jĩ.

2 Páant caanná í juibínachah, Dioíh ángel jeámant ã dei jüúwúchah, baác búdí át méménap wat jĩ. Pániht dei jüóhnt, José ã nemniji jeé júdudih pátú dodhnt, caanjĩh át chúudap wat jĩ.

3 Caán ángel wedoát pah jíghni ã jumuchah, ãih yéguehbut túi yeh iigní át jumup wat jĩ.

4 Pánihtna, caandih enna, caán jeé ít dih wapnit soldadowã búdí úumna, méménit, wunnit pah ít buug ñájap wat jĩ.

5 Caanjĩh chúudni ángel queét yaáhdhni nin pah át niijíp wat jĩ:

—Íñi úumca bojóo! Cruzboó í péoh dodh mao yohniji Jesúsdiht ñi bidatdih wã jéihna caá.

6 Obohjeéhtih, ninjĩh ã wihcan caá. ã niijátji pah jáantjeh ã boo pud jüúwáp be. ã lajapjiboó ñi en jüúwá.

7 Caandih en péanit, waícanjeh ã bohénitjidih nin pah ñi níj naóhbi jwuhúú: ‘Jesús át boo pud jüúwáp tabeé. Galilea

* 27:56 Lc 8.2-3 * 27:63 Mt 16.21; 17.23; 20.19; Mr 8.31; 9.31; 10.33-34; Lc 9.22; 18.31-33

baácna yeebdíh waóh bej pãina caá ã chãjap. Caanná bejnit, caandíh ñi enbipna caá', queétdih ñi niijí. Páant beé yeebdíh niij naáwádih wã jũúwáp be, ángel queét yaáhdih át niijíp wat jĩ.

⁸ Páant ã niijíchah joinít, queét yaádh yohopji jeé ítmant ít ñáo jwúub bejep wat jĩ. Pánih ñáo jwúub bejnit, úumna yahna, búdí wëinit, ã bohénitjidih naáwádih ít bejep wat jĩ.

⁹ Páant ã bejchah, Jesús jwah queét yaáhdih át jíghop wat jĩ.

—¿Ñi jũóhca beé? át niijíp wat jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ãih jítcha pebh páah yoh ñajnit, ãih wúudih pin teonit, caandíh ít weñep wat jĩ.

¹⁰ Páant ã chãjachah enna, queét yaáhdih nin pah át niijíp wat jĩ:

—Ñi úumca bojoó. Wã úudwã panihnitdih nin pah ñi niij naóhbi jwuhúú: 'Waicanjeh nin tútchimant bacnit, Galilea baácna ñi bejeé. Caánboó Jesúsdiñ ñi jwãáhbipna caá', queétdih ñi niijí, Jesús át niijíp wat jĩ.

Wapnit soldadowã ded pah ã yapatjidih ã naáwát

¹¹ Queét yaádh tútchina ã jwúub bejat pónih, biquína caán ítdih wapnit soldadowãboó sacerdotewã ã maáta pebhna ít bejep wat jĩ. Í pebhna juibínit, ded pah ã yapatjidih queétdih ít naáwáp wat jĩ.

¹² Páant ã naáwáchah joinít, caán ã yapatjidih míic wéheat túut niijná, jwí déewã maátadihbut ít míic wáacat túutap wat jĩ. Pánih míic wéhe péanit, queét soldadowãdih búdí ít jíb chãjap wat jĩ, ded pah ã yapatjidih yoobópdiñ ã naóhcat pínah niijná.

¹³ Pánih jíb chãjnit, nin pah queétdih ít niij wutap wat jĩ:

—Bitadiñ nin pah ñi niijí: 'Chei jwí úwat pónih, ã bohénitjiboó jũóhni, ãih bácahjidih ít nuumúp tabe', ñi niijí.

¹⁴ Páant ã yapatji doonádih Maáh Pilato ã joyóchah, jwiítboó caandíh jwí ámoh naóhbipna caá, yeebdíh ã peéh chãjcat pínah niijná, soldadowãdih ít niijíp wat jĩ.

¹⁵ Páant ã niijíchah joinít, ã jíb chãjatdih ubnit, ã niijátji pah soldadowã ít naóh

peetép wat jĩ. Páant ã niij naáwáchah joinítji, bũú láabut páantjeh niñat jwí déewã ã yee naáwátjidih ípĩ jengah joiná yah caá.

Jesús ã bohénitjidih ã péé wutap

(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁶ Queét yaádh tútchina juibínit, Jesús ã niiját tútatji pah jwiít ã bohénitjidih ã naóh yapanap jĩ. Páant ã naóh yapanachah joinít, jwiít once ã bohénitji Galilea baácna bejnit, Jesús jwiítidih ã bejat tútniji jeená jwí juibínap jĩ.*

¹⁷ Pánih caanná juibínit, Jesúsdiñ ennit, Dios wúuh ã jumatdih jéihna, caandíh jwí weñep jĩ. Obohjeéhtih, biquína jwíjeéh jumnit "¿Yoobópdiñ Jesússeh niít?" ít niij jengah joi jwúhap tajĩ.

¹⁸ Jwí pebh juinít, Jesús nin pah jwiítidih ã niijíp jĩ:

—Niñat wëpatdih wã íp weemdíh ã wúhap be. Páant ã wëpat wáñni jumna, niñat jeáboó jumnit, niñat nin baácboó jumnitdihbut watni wã jumna caá.

¹⁹ Pánih wëpni jumna, nin pah yeebdíh wã naóhna caá: Wíih túini doonádih niñat baácdiñ moondíh ñi túi naáwá, jepahnit, weemdíh ã túi péeat pínah niijná. Páant ã jepahachah ennit, wã íp ã wëpatjĩh, wã wëpatjĩh, Túini Espiritu ã wëpatjĩhbut queétdih ñi daabánaa.*

²⁰ Páant ñi daabánitdih ñi túi bohénaa, yeebdíh niñat wã wutajidih queétdih ã jepahat pínah niijná. Páant ñi chãjachah, yeó jáap jumat pah púúú péeni yeó jáapna páantjeh ñijeéh wã jumbipna caá. Páant wã naáwátidih ñi túi náhninaa, Jesús jwiítidih ã niijíp jĩ.

Páant bóojeh tigaá weém Mateo wã daacát.

* 28:16 Mt 26.32; Mr 14.28 * 28:19 Hch 1.8

SAN MARCOS

Juan Daabáni ã bohé jwíhat
(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9,15-17; Jn 1.19-28)

¹ Weém, Marcos, nin tólihjĩh Dios wũúh Jesucristo, ded pah ã chãjatjidih, ãih túini doonádihbut wã naóh daácna caá. Juan Daabáni ded pah ã chãjat pínahdih Dios naáwátdih naóh yapani Isaíasji ãt daacáp tajĩ. Páant ã niij daacátji pahjeh tih Jesúh túini dooná ãt jwíhip tajĩ.

² Nin pah Malaquías, Isaíasjĩh ãt niij daacáp tajĩ:

“Ã wũúhdih Dios nin pah ã niijná caá: ‘Ma jãtih meemdĩh naóh waóhni pínahdih wã wahbipna caá.

³ Caán naóh waóhni pínah muú wihcapboó nin pah ã niij ñaác bohébipna caá: “Jwĩ Maáh ã jũúwát pínah jãtih ñi yéej chãjatdih cádahnit, túiniboodĩh túut nũũmnít, caandĩh ñi táí páñaá”, ã niijbípna caá’, ã wũúhdih Dios ã niijná caá”, ãt niij daacáp tajĩ. (Mal 3.1; Is 40.3)

⁴ Juan Daabáni Isaíaswã ã niij daacátji pah muú wihcapboó jumna, nin pah cáacwãdih ãt niij naóh bohénap wut jĩ: “Ñi yéej chãjatdih cádahnit, túiniboodĩh ñi túut nũũmá. Pánih túut nũũmnít, ñi daabáát túutú. Páant ñi chãjachah ennit, Dios ñi yéejatdih ã yohbipna caá”, ãt niijip wut jĩ.

⁵ Nihat Judea baácđih moón, Jerusalén tútchidih moonbút caandĩh joyát túut niijná, ã pebhna ãt juibínap wut jĩ. Pánih joinít, Diosđih ã yéejatdih ã naáwáchah, Juan Jordán mujboó queéđih ãt daabánap wut jĩ.

⁶ Juanĩh yégueh chóo camello wut jumni nuñúp yoócđih nóomnit, ã yacni chóo wut jĩ. ãih juyáát tōp momo jiwĩ chóo tōp wut jĩ. Wũúć joowãđih jeémpnit, belo macđihbut ãpĩ déebep wut jĩ.*

⁷ Juan cáacwãđih bohéna, nin pah ãpĩ niij naáwáp wut jĩ: “Wã túttimah jũóhni wã chah wēpni caá. Páant ã jumuchah jenah joinít, ‘Weém oboh jumni caá’, wã niij jenah joiná caá.

⁸ Weém yeebđih mahjĩhjuh wã daabána caá. Obohjeéhtih, wã daabáát panihni caánboó yeebđih Túini Espiritu ã wēpatdih búđi ã wãhbipna caá”, ãt niijip wut jĩ.

Juan Jesúsdih ã daabáát
(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

⁹ Juan cáacwãđih ã daabánachah, Galilea baác, Nazaret tútchimant Jesús ã pebhna ãt juibínap wut jĩ. Páant ã juibínachah, Juan caandĩhbut Jordán mujboó ãt daabánap wut jĩ.

¹⁰ Pánih daabá péanachah, Jesús mujna ñũhniñi ãt aab ñũhup wut jĩ. Pánih aab ñũhnitjuh, Jesús ã enechah, jeá ãt jéweah bejep wut jĩ. Páant ã jéweah bejehchah, jop pah jígohni Túini Espiritu jeámant dei jũóhnit, caandĩh ãt jui jaamáp wut jĩ.

¹¹ Páant ã jui jaamáchah, “Meém wã wũúh, wã oini caá. Meemdĩh búđi wã wēina caá”, Dios jeámant ãt niijip wut jĩ.*

Nemépwã ã maáh Jesúsdih ã yéejatdih
(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

¹² Juan caandĩh ã daabáát túttimah, Túini Espiritu Jesúsdih muú wihcapboó ãt numah bejep wut jĩ.

¹³ Páant ã numah bejehchah, caánboó cuarenta yeó jáap Jesús ãt jumup wut jĩ. Páant ã jumuchah, nemépwã ã maáh, Satanás, Jesúsdih ãtih yeejép chãjat tútup wut yuh jĩ. Pánihna, Jesús muú wihcapboó nuñúpwã biícđih ã jumuchah, ángelwã caandĩh ãt táí en dawáp wut jĩ.

Jesús Galilea baácboó ã bohé jwíhat
(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

¹⁴ Juandih nemat muúboó ã nemat túttimah, Jesús Galilea baácna Dios ã maáh jumant túini doonádih naáwáđih ãt bejep wut jĩ:

¹⁵ “Nihat baácđih moondĩh Dios ã maáh jumantđih ã jũútat pínah bahñijeh ã judhna caá. Pánihna, túini doonádih joinít, ñi yéej chãjatdih cádahnit, túiniboodĩh ñi túut nũũmá”, cáacwãđih ãpĩ niij naóh bohénap wut jĩ.*

Queéj jũut maonitdih ãjeéh Jesús ã bejat túttat
(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

* 1:6 2R 1.8 * 1:11 Gn 22.2; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 3.17; 12.18; Mr 9.7; Lc 3.22 * 1:15 Mt 3.2

16 Páant niij bohé bejna, Galilea ímdih dei juibí, páud bejnit, Simón, ã úud Andrésjñh queéj júut maona, ñih ñuodih í yoh báhanachah, Jesús át enep wut jñ. Pánih ennit, nin pah queétdih át niijíp wut jñ:

17 —**Weemdih ñi pej jam júúwá. Páant ñi júúwáchah, yeebdih wã bohé bipna caá. Páant wã bohénachah joinít, queejwãdih ñi bidat pah, cãacwãboodih bidnit, wñih doonádih ñi naóhbipna caá, weemdih jepahna, wñihwã í jumat pínah niijná, át niijíp wut jñ.**

18 Páant ã niijíchah joinítjeh, ñih ñuonádih cádahnit, Jesúsjeéh ít bejep wut jñ.

19 Chibít yuúp queétdih numah bejnit, Santiago, ã úud Juandihbut Jesús át enep wut jñ. Queét í íp Zebedeo biíc dih ñih jááj chóodih chúndnit, ñih ñuonádih ámhna ít chãjap wut jñ.

20 Pánih ennit, Jesús queétdih át bid bojop wut jñ. Páant ã bid bojochah joiná, biíc mantjeh í ípdih, caandih teo wãhnit biíc dih jááj chóomant cádahnit, queétdih Jesúsjeéh ít bejep wut jñ.

Judíowã í míc wáacat muúboó nemép caolih jamnidih Jesús ã booaat (Lc 4.31-37)

21 Túttimah, Jesús wã Capernaum tútchina ít bejep wut jñ. Caanná juibínit, jwiít judíowã jwñ chooát yeó jáapdih Dios naáwãtdih bohéát túut niijná, jwñ míc wáacat muúboó Jesús wãbut ít waadáp wut jñ. Waadnit, caanjñh míc wáacnitdih Jesús át bohénap wut jñ.

22 Pánih bohéna, Moisés ã watatjidih bohénit chah Jesús át wëp naáwáp wut jñ. Páant ã wëp naáwáchah joinít, cãacwãboó ít joi ñúhup wut jñ.*

23 Cãacwã cãtíh nemép caolih jamnibut ñuhnit, nin pah Jesús dih át niij ñaacáp wut jñ.

24 —¿Jesús, Nazaret tútchidih bóo, ded pah jwiít dih ma chãjbi? ¿Meém jwiít dih bacanadiah ma júóh nit beé? ¿Bacanit, jwiít dih ma mao yohmi níit? Meemdih jwñ táí jéihna caá. Meém caá Dioíh Túini, át niijíp wut jñ.

25 —**¡Ñi laiha bojóó! ¡Caán newémant ñi bac bejeé!** Jesús queét nemépwãdih át niijíp wut jñ.

26 Páant ã niijíchah joinítjeh, nemépwã caán newédih tabit méméanit, ñaacna, ñih báchamant ít bac bejep wut jñ.

27 Páant ã yapachah ennit, cãacwã búdí ít joi ñúhup wut jñ.

—¿Ded jáap naáwát tigaá nin? ¡Maáh yoobát pah ã wëp naóhna caá! ¡Ñi watuchah joinít, nemépwã yah buca jepahnit, í bac bejna caá! queétdih ít míc niijíp wut jñ.

28 Páant ã chãjatji doonádih joinít, waícanjeh Capernaum tútchidih moón, nihat Galilea baác dih moonbút ít míc naóh peeté wut jñ.

Simón chudh dih Jesús ã booaat (Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

29 Jwiít judíowã jwñ míc wáacat muúmant Jesús wã bac bejnit, Simónih muúná ít juibínap wut jñ. Simón, ã úud Andrésjñh muú monó wut jñ. Pánihna, ñih muúná Jesús, Juan, Santiagodihbut, ít numah waadáp wut jñ.

30 Simón chudh búdí pahat wãhna, mi ñajat chóoboó mit ñajap wut jñ. Jesús wã í waadáchah, mi wunatdih caandih ít naáwáp wut jñ.

31 Páant í naáwáchah joinít, Jesús mi pebh juibínit, caántdih át wái pud chúud jwejep wut jñ. Páant ã chãjachahjeh, pahat át dúcach bejep wut jñ. Páant ã dúcach bejchah, queétdih jeémát mit wãhup wut jñ.

Dawá wãnnitdih ã booaat (Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

32 Tóo ñáh júúwáchah, dawá Jesús pebh juibínit, wãnnitdih, nemép caolih jamnitdihbut ít ub juibínap wut jñ.

33 Nihat caán tútchidih moón caán muú jéc pebh ít wáac juibínap wut jñ.

34 Dawá wãnnitdih booaanit, dawá nemépwãdihbut Jesús át bacat tútup wut jñ. Pánih bacat túttna, nemépwã caandih í jéihyechah, Jesús queétdih át wéheat tútcap wut jñ.

Jesús Galilea baácboó ã bohé jibat (Lc 4.42-44)

35 Chei buugjéh jáanit, chibít dapú jwahuchah, cãac wihcapboó Jesús Diosdih wãbúdidh át bejep wut jñ.

36 Túttimah, ã wihchah ennit, Simón wã caandih ít bid bejep wut jñ.

* 1:22 Mt 7.28-29

³⁷ Pánih bidna, caandíh jwãáhnit, nin pah caandíh ít niijíp wut jĩ:

—Nihat cãacwã meemdíh bidna beé, ĩ chãjap be, ít niijíp wut jĩ.

³⁸ —**Nihat tãtchidih moondíh táini doonádih naáwádih wã jũúwáp be. Chóbe ninjĩhjah bóo tãtchinadih jwĩ bejat dée caá. Caanjĩh jamnitdihbat táini doonádih weemdíh naáwát caá náahap, Jesús queédih át niijíp wut jĩ.**

³⁹ Pánih bej, nihat Galilea baácboó jib, jwiít judíowã jwĩ míc wáacat munná jumat pah waadnit, Jesús át bohénap wut jĩ. Pánih bohéna, nemépwádih ã bacat túutuchahjah, cãacwãíh bácahmant ít bac bejep wut jĩ.*

Bácah moópni dih Jesús ã booaat
(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

⁴⁰ Biíc yeó jáap bácah moópni Jesús pebh át juibínap wut jĩ. Pánih juibína, bódicha caj yoh ñajnit, nin pah caandíh át niijíp wut jĩ:

—Ma booaíhna, weemdíh ma jéih booana caá, át niijíp wut jĩ.

⁴¹ Páant ã niijíchah joinít, caandíh búdi jĩgah enna, teo jáhanit,

—**júu! Wëinit, meemdíh wã booana caá, Jesús át niijíp wut jĩ.**

⁴² Páant Jesús ã niijíchahjah, ã moopát át ñummáh bejep wut jĩ.

⁴³ Páant ã ñummúchah, sacerdotewã ĩ pebh wahnit, nin pah Jesús caandíh át niij wutap wut yuh jĩ:

⁴⁴ —**Meemdíh wã booaatjidih bitadih ma naóhca bojoó. Pánih naóhcan, sacerdotedihjah naáwádih ma bejeé. Caanná juibínit, míih bácah ã ñummátjidih ma júutú. Moisés ã wutatji pah sacerdotedih ma wãhúú, booni ma jumatdih nihat ĩ jéihyat pínah niijná,* át niijíp wut jĩ.**

⁴⁵ Páant ã niijíchah yuhna, nihat ã jwãáhnitdih át naáwáp wut jĩ. Páant ã naáwáchah joinít, chah dawá Jesús dih enedih ĩpĩ juibínap wut jĩ. Tubit dawá ĩ jumuchah, tãtchina Jesús át jéih waadcáp wut jĩ. Pánihna, daocánnit ĩ jumapboojéh ãpĩ jumap wut jĩ. Obohjeéhtih, caánboó ã jumuchah yuhna, dawá biíh tãtchinadih moón Jesús dih enedih ĩpĩ juibínap wut jĩ.

* 1:39 Mt 4.23; 9.35 * 1:44 Lv 14.1-32

2

Jéih yoocannidih Jesús ã booaat
(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

¹ Daocánni yeó jáap túttimah, Jesús wã Capernaum tãtchiboó ít jwúub juibínap wut jĩ. Āpĩ juibíni munná ã jwúub juibínachah, ã jumat doonádih joinít, cãacwã ít míc naáwáp wut jĩ.

² Pánih caán doonádih joinít, dawá caán ã jumni munná ít juibínap wut jĩ. Jēc yehmant ít ñuh péenap wut jĩ. Pánih juibínitdih Jesús Dioíh táini doonádih át naáwáp wut jĩ.

³ Jesús queédih ã naáwát pónih, chénena míc neoná jéih yoocannidih ít beo juibínap wut yuh jĩ.

⁴ Obohjeéhtih, Jesús ã jumni munná juibínit, dawá ĩ jumuchah enna, Jesús pebh ít jéih waád juibícap wut jĩ. Pánih jéih waadcán, jéih yoocannidih munná chah bóo coahna beo púuh laab béjnit, ít lít chãjap wut jĩ. Pánih lít chãj péanit, jéih yoocannidih ã ñajni chóojĩh Jesús pebh ít cádah deya bojop wut jĩ.

⁵ ĩ cádah deya bojochah ennit, “Jesús jwĩ chéendih ã booaipna caá”, ĩ niij jenah joyát dih jéihnit, nin pah jéih yoocannidih Jesús át niijíp wut jĩ:

—**Ma yéejatdih wã yohna caá, át niijíp wut jĩ.**

⁶ Páant ã niijíchah joinít, caanjĩh chúudnit Moisés ã wutatjidih bohénitboó ĩh caoli-hjĩhjah nin pah ít niij jenah joyóp wut yuh jĩ:

⁷ “Diosjah yéejatdih ã jéih yohna caá. Nin cãacjah páant niijná, ‘Dios wã jumna caá’, niij yeena caá ã chãjap”, ít niij jenah joyóp wut jĩ.

⁸ Queét páant ĩ niij jenah joyóchah jéihnit, Jesúsboó nin pah queédih át niijíp wut jĩ:

—**Yeéb páant ñi niij jenah joyát ã túican caá.**

⁹ ‘Ma yéejatdih wã yohna caá’, wã niijíchah joinít, weemdíh jéihcan yuhna, ‘Yeeni caá’, ñi niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, ‘Ma ñah ñuhúú. Ma ñajatdih ubnit, ma yáac chãi bejeé’, wã niijíchah, caán ã bejchah ennit, wã niiját yoobópdih ã jumatdih ñi jéihbipna caá. Pánih jéihna,

yéejat yohat wēpat wā bíbohatdihbut ñi jéihbipna caá.

10 Weém nihat cāacwā úud jeñé, nin baácdih moondíh jéih boonit, í yéej chājatdihbut wā jéih yohna caá. Páant wā jéih yohatdih yeéb ñi jéihyat pínah niijná, nin pah wā chāj jūatbipna caá, át niijíp wat jī.

Páant niij péanit, jéih yoocanniboodíh nin pah át niijíp wat jī:

11 —Ma ñah ñuhú. Ma ñajat chóodih ubnit, míih muúboó ma jwúub bejeé, át niijíp wat jī.

12 Jesús páant ā niijíchahjeh, caán newé át ñah ñuhup wat jī, buca. Ñah ñuhnit, ā ñajat chóodih ubnit, át bac bejep wat jī. Páant ā bac bejehah, nihat í en wáhi bejep wat jī. En wáhi bejnit, Diosdih búdí wēinit, nin pah queétjeh ít míc niijíp wat jī:

—¡En yuh buca! Búdí náhnat pínahdih buu jwí enna caá. Játih pánihatdih jwí en jwuhcan jí, ít míc niijíp wat jī.

*Jesús Levídih ā jūúwát tútat
(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)*

13 Túttimah, íim jwéejdih Jesús wā ít jwúub bejep wat jī. Pánih bejnit, dawá caan pébh í míc wáac jayúchah ennit, queétdih Jesús át bohé bejep wat jī.

14 Pánih bohé bejna, Leví Alfeo wúúhdih ā tewat tólihdih ā chúuduchah, át enep wat jī. Leví, jwí dée jamna yuhna, Romanowā maáta í úbát tútni dinerodih úbh wáhni át jamup wat jī. Caandíh ennit, Jesús nin pah át niijíp wat jī:

—Wájeéh ma pée jūúwá, át niijíp wat jī.

Páant ā niijíchah joinítjeh, ñah ñuh, áih tewatdih cádahnit, Levíbut Jesúsjeéh át bejep wat jī.

15 Túttimah, Levíboó áih muaná numah bejnit, Jesús wādhíh át numah jeémép wat jī. Páant ā numah jeéméchah, caán ā nihat pah dawá dinerodih úbh wáhni, bita “Yeejépwā caá”, í niijnítbut, Jesús wājeéh bejnit, queét bícdih ít jeémép wat jī.

16 Páant queét bícdih Jesús wā í jeémp chúuduchah, Moisés ā watatjidih bohénit fariseowā queétdih ít enep wat jī.

—¿Dépanih tigaá yeejépwā, dinerodih úbh wáhni bícdih Jesús ā jeémp? ā bohénitdih ít niij úbh joyóp wat jī.

17 —Tubúp chūhcannit cohnidih ípí bidcan caá. Wannitjeh caandíh í bidna caá. Pánihat dée ‘Weém yéejat wihcanni caá’, niij jenah joinít, teo wáacni pínahdih ípí bidcan caá. Obohjeéhtih, ‘Wā yéejatdih cádahnit, wā túat nuúmíhna caá’, niij jenah joinítboó teo wáacni pínahdih í bidna caá. Pánihna, ‘Yeejépwā caá jwíit’, niij jenah joinítjeh teo wáacadih wā jūúwáp be, í yéej chājatdih cádahnit, túiniboodíh í túat numát pínah niijná, Jesús queétdih át niijíp wat jī.

*Jeémp jwuhcatdih Jesús dhi í úbh joyát
(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)*

18 Caán láa Juan ā bohénit, fariseowābut jwí nuowā í watat pah ít jeémp jwuhcap wat jī. Obohjeéhtih, queét í jeémp jwuhcah yuhna, Jesús wā páantjeh ít jeémép wat jī. Páant í jeéméchah ennit, bíquína Jesús dhi nin pah ít niij úbh joyóp wat jī:

—Juan ā bohénit, fariseowā í bohénitbut, í jeémp jwuhcan caá, Dios queétdih ā wēi enat pínah niijná. ¿Dépanih tigaá ma bohénitboó páantjeh í jeémp? Jesús dhi ít niijíp wat jī.

19 —Nin pah caá ā jamup: Téihya chéoni ā numah jeémpnit bícdih ā jam jwuhachah, jígahcan, ípí táí wēi jeémpna caá. Páant tigaá, wájeéh jam jwuhna, wā bohénit í táí wēi jeémpna caá.

20 Obohjeéhtih, bita caandíh í ub bejat túttimah, ā chéenwā jígahnit, í jeémp jwuhcan níit. Pánihat pah bita weemdíh í ub bejat túttimah bácah, wā bohénitjeéh wā wihcah, queétdih í jeémp jwuhcan níit, Jesús át niij jepahap wat jī.

21 Ded pah jwí nuowā í watatji áih jáap bohéátjīh fariseowā í widíhichah enna, Jesús queétdih nin pah át jwúub níj bohénap wat jī: “Jáap yégueh chóo chocca naáh chóojīh máa yégueh chóodih nah teo wai búudhdát ā náahcan caá. Páant ñi chājachah nihna, caandíh ñi chocat túttimah, jínt bejna, máa chóodih chah áta yewa tagaá. Páant tigaá jwí nuowā í naawátji wíih jáap bohéátjīh widcat caá náahap.

22 Pánihat dée, pah jwuhcanni iguúh macdih nuúup chóojīh í chājniji máa wuh wúúhdih yáacat ā náahcan caá. Páant ñi yáacachah nihna, iguúh mac pahna, máa

wuh wuúh jéih yáuhcan, âta yewah bej tagaá. Páant ã yewechah, chénat pah âta buud tágaá. Pánihna, jáap macdih jáap wuh wuúhboó yáacat caá náahap. Páant ñi yáacachah, iguúh mac, caandih yáacni chóobut ã táí jambipna caá. Pánihat pah wíih jáap bohéat jwí nuowã ã naáwátjijih widcat caá náahap”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

Chooát yeó jáapdih Jesús ã bohénit trigo quehedih ã úuc jeémát

(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

²³ Biíc chooát yeó jáapdih Jesús ã bohénitdih bohé bejna, trigo wáapdih ãt numah chóop yap bejep wut jĩ. Pánih bejna, ã bohénit trigodih ãt úuc jeémp bejep wut jĩ.*

²⁴ Páant ã úucachah enna, ãjeéh bejnit fariseowã íjnit, nin pah Jesúsdihi ãt níj jãihñap wut jĩ:

—Jwiít dih ma joi jwúhuá. ¿Dépanih tigaá jwí chooát yeó jáapdih yuhna, ma bohénitboó ã teo? Pánih teona, Moisés ã watatjidih yap yohna caá ã chãjap, ãt niijíp wut jĩ.

²⁵⁻²⁶ Páant ã niijíchah joinít, “Wã bohénit ã yap yohcan caá”, niiját túut niijná, Jesús queétdih nin pah ãt níj bóod chuñap wut jĩ:

—Davidji ã bohénit biíc dihi nuugúp wanna, Dioíh munná waadnit, sacerdotewã Diosdih ã wãhnihi pandih ãt jeémép wut jĩ. Pánih jeémpna, ã pej jumnitdihbut ãt wãhap wut jĩ. Obohjeéhtih, caán pan sacerdotewãjeh ã jeémát pínah ãt jumup wut jĩ. Dios wutna, bitadihi caán pandih ãt jeémát túutcap wut jĩ. Caán láa Abiatar wut jumni sacerdotewã ã maáh ãt jumup wut jĩ. ¿Davidwã páant ã chãjatjidih Dios naáwát dihi ã daácní nuódih ñi bohécannit jĩ? *Caán pandih ã jeéméchah yuhna, Diosboó ‘Ñi táí chãjcan beé’, ãt niijcáp tajĩ. Pánihat pah, buu nin trigodih úuc jeémpna, wã bohénitbut Diosdih ã yap yohcan caá, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

²⁷ Páant niijnít, nin pah Jesús queétdih ãt jwúub niijíp wut jĩ:

—Dios chooát yeó jáapdih cáacwãdih ã jwejep jĩ, teo chuñit, ã chooát pínah niijná.

Caán yeó jáapdih dawá wut atnadih ã jepahat pínahdih jenah joicán, queétdih ã teo wáacat pínahdihjeh ãt jenah joyóp tajĩ.

²⁸ Pánihna, weém nihat cáacwã úud jeñé, chooát yeó jáapdih ded pah ã chãjat pínahdih wã jéih wutna caá, ãt niijíp wut jĩ.

3

Téihya ágahnidih Jesús ã booaat (Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

¹ Jwí míic wáacat munná jãibínit, Jesús wã ãt waad béjep wut jĩ. Caán munná téihya ágahnibut ãt jumup wut jĩ.

² Caán munná jumnitboó Jesúsdihi ãt en ñunup wut jĩ. Chooát yeó jáapdih yuhna, Jesús téihya ágahnidih ã boanachah, eníhna ãt chãjap wut jĩ, caandih naóh yacat túut niijná.

³ Téihya ágahnidih nin pah Jesús ãt niijíp wut jĩ:

—Ñah ñahnit, wã pebhna ma jũúwá, ãt niijíp wut jĩ.

⁴ Páant niijnít, caán munná jumnitboodih nin pah ãt níj úubh joyóp wut jĩ:

—Ñi jenah joyóchah, ¿jwí chooát yeó jáapdih Dios jwiít dihi ded pah tigaá ã wut? ¿Táí chãjat dihi níit ã wutap? ¿Yeejép chãjat dihi níit ã wutap? ¿Cáac dihi ã booaat túut níit? ¿Cáac dihi ã mao yohat túut níit? queétdih ãt niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, queétdih ãt jéih jepahcap wut jĩ.

⁵ Páant ã jepahcah enna, cáacwãdih ã jĩgah encat dihi jéihnit, Jesús queétdih ãt íjip wut jĩ. Queétdih íjna yuhna, búdí ãt jĩgahap wut jĩ. Pánih jĩgahnit, téihya ágahniboodih nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—Míih téihyadihi ma yoo dawwá, ãt niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ãih téihyadihi ãt yoo dawwáp wut jĩ. Páant ã yoo dawwáchahjeh, ãih téihya ãt túyah bejep wut jĩ.

⁶ Páant Jesús ãih téihyadihi ã boanachah ennit, fariseowã ãt íj bac bejep wut jĩ. Pánih íj bac bejnit, Herodeíh cáacwã biíc dihi míic wáacnit, “¿Ded pah tigaá Jesúsdihi jwí jéih mao yohbi?” queétdih ãt míic niijíp wut jĩ.

* 2:23 Dt 23.25 * 2:25-26 Lv 24.9; 1S 21.1-6

Dawá cãacwã ím jwëejdih ï jumat

⁷⁻⁸ Jesús ã bohénit biíc dih ím jwëejdih ït jwúub bejep wut jï. Páant ï bejehah enna, Galilea baác dih moón dawá queéd dih ït péé bejep wut jï. Ded pah ã wëp chãjat doonádih joinít, Judea baác dih moón, Jerusalén tãtchidih moón, Idumea baác dih moón, Jordán mäj conanaamánt moón, Tiro wüt jumni tãtchidih moón, caan pébh jumni Sidón wüt jumni tãtchidih moonbát dawá ã pebhna ït juibínap wut jï.

⁹⁻¹⁰ Dawá jumna, Jesús pebh ït túi yáo ñuh juibínap wut jï. Dawá wännitdih ã boanachah enna, bita wännitbut Jesús dih chüúhñit, bádí ït míic tóonap wut jï. Páant ï míic tóonachah ennit, Jesús ã bohénitdih caanjïh ñajni jãáj chóodih ãt tóo deya pahat tãtutap wut jï, caán chóodih waad páhñit, queéd dih bohéat tãtut niijná.*

¹¹ Jesús dih ennit, nemép caolih jumnitboó ïpï páah yoh ñajap wut jï. Pánih páah yoh ñajnit, nin pah ït niij ñaacáp wut jï:
—¡Meém Dios wüúh caá! ït niijíp wut jï.

¹² Obohjeéhtih, Jesús queéd dih nin pah ãpï niij wutap wut jï:

—**Dios wüúh wã jumatdih bitadih ñi naóhca bojoó**, ãt niijíp wut jï.

Jesús doce ã naáwát tãtutnit pínahdih ã ñíwat

(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

¹³ Jeéboó púuh laab juibínit, ã náahnitdih Jesús ã pebhna ãt bejat tãtutap wut jï. ã bejat tãtutachah joinít, ã pebhna ït juibínap wut jï.

¹⁴ Doce ã naáwát tãtutnit pínah biíh tãtchinaboó wahna, ãih túini doonádih naóh jibnit pínahdih ãt ñíwip wut jï.

¹⁵ Pánih ñíonit, nemépwãdih ï bacaat pínah wëpatdihbut queéd dih ãt wühp wut jï.

¹⁶⁻¹⁹ Jesús nit docewãdih ãt ñíwip wut jï: Simón, Santiago, ã úud Juan, Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Santiago Alfeo wüúh, Tadeo, Simón Celote poómpdih bóo, Judas Iscariote ã ñíonit ït jumap wut jï. Pánihna, Jesús Simóndih Pedro ãt wüt búudhdap wut jï. Santiago, ã úud Juanjïh Zebedeo weh ït jumap wut jï. Queét waícanjeh íjnit ï jumuchah enna, queéd dih Boanerges Jesús ãt wüt búudhdap wut jï.

“Boanerges” niijná, “Énoh panihñit”, niijná ãt chãjap wut jï. Judas Iscariote Jesús dih eníhcannitdih duó wáini pínah ãt jumap wut jï. Pánih queéd dih ñíio péanit, Jesús doce ã naáwát tãtutnit pínahdih ãt numah jwúub dei bejep wut jï.

“Nemép ã wëpatjïh Jesús ã booana caá”, ï niiját

(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

²⁰ Jwúub dei bejnit, Jesús ã bohénit biíc dih munná ït waad béjep wut jï. Páant ï waadát túttimah, dawá cãacwã míic wáac juibína, caan muddíh ït yáwap wut jï. Páant ï míic wáac juibínachah ennit, Jesús wã ït jéih jeémpcap wut jï.

²¹ Pánihna, dawá ï míic wáacat doonádih joinít, caán munná juibínit, Jesús ã déewã caandíh wapat tãtut niijná, ït ub bejhip wut yuh jï. “Jesús déhena caá ã chãjap”, queét ït niijíp wut jï.

²² Biquína Moisés ã wutatjidih bohénit Jerusalén tãtchimant dei juibínitboó nin pah ït míic niijíp wut jï: “Nemépwã ï maáh Beelzebú ã wëpatjïhjah caá nemépwãdih ã bacat tãtutap”, ït niijíp wut jï.*

²³ Páant ï niijíchah joinít, Jesúsboó queéd dih nin pah ãt niij naáwáp wut jï: “Nemépwã míicjeh ïpï míic bacacan caá. Nemépwã ï maáh ã wëpatjïh nihcan, Túini Espíritu ã wëpatjïh queéd dih wã bacana caá.

²⁴ Nin pah ã jumna caá: Det biíc baác dih moonjéh yuhna míic maona, queét nihat ïta wun beedáh bej tagaá.

²⁵ Pánihat pah, biíc yoobó, biíc muddíh moonjéh yuhna, míic maona, ïta jweí peét bej tagaá.

²⁶ Satanás, nemépwã ï maáh ãihwãdih bacana, biíc yoobó mantih páant ã yapachah, ã wëpatbut ãta buud tagaá.

²⁷ “Nin pahbut ã jumna caá: Wëpép newéih munná ded numíhna yuhna, ã jéih waadcán caá. Obohjeéhtih, caandíh chéo péanit, ãih bií déedih ã jéih ubna caá.

²⁸ “Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Det yéej chãjna, Dios dih yeejép wéhena yuhna, ï jwúub tãtut numúchah, Dios ï yéejatdih ã yohbipna caá.

* **3:9-10** Mr 4.1; Lc 5.1-3 * **3:22** Mt 9.34; 10.25

29 Páant ì yéejatdih ã yohochah yuhna, Túini Espíritubodih yeejép ì wéhenachah, caandih bácah ã noón quíib buudcán niit. Páant ì niijátji jíib, peéh chājat páantjeh ã jumbipna caá”, Jesús át niijíp wut jĩ.*

30 Jesús Túini Espíritu ã wēpatjĩh nemépwādh ã bacanachah yuhna, “Caán nemépwā ì maáh ã wēpatjĩh nemépwādh ã bacana caá”, Moisés ã wutatjidih bohénit ì niijíchah joinít, Túini Espíritudih ì yéej wéheatji jíib Jesús queétdih páant át niij naáwáp wut jĩ.

*Jesús ã déewā caandih ì bidat
(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)*

31 Páant ã naáwát pónih, Jesús ã ín ã úudwā biícdih ìt juibínap wut jĩ. Pánih juibínit, jóocmant páinit, Jesúsdh ìt bid baca bojat táutap wut jĩ.

32 Pánihna, ã pebh chúudnitboó caandih nin pah ìt niijíp wut jĩ:

—Ma ín, ma úudwā biícdih jóocmant meemdih bidna wuút ìt chājav, ìt niijíp wut jĩ.

33 —Ma naáwát túina caá. Obohjeéhtih, ¿Dedh tigaá wā ín? ¿Det tigaá wā úudwābut, yeéb ñi jenah joyóchah? Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

34 Páant niijnít, ã pebh chúudnitdih júatnit, nin pah át niijíp wut jĩ:

—Nit caá wā ín panihnit, wā úudwā panihnitbut ì jumar.

35 Pánihna, ded Diosdih túi jepahni wā úud, wā jwan, wā ín panihni ã jumna caá, át niijíp wut jĩ.

4

*Waáh momni naáwát
(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)*

1 Pánih bohé péanit, bac bej, ím jwēejdih dei juibí ñuhnit, Jesús cāacwādh át jwúb bohénap wut jĩ. Pánih bohénit, dawá ã pebh ì juibí ñuhchah, ímdih pahni jááj chóodih Jesús át waad páhap wut jĩ. Queét ím jwēejdih ìt túi yáo ñuhap wut jĩ.*

2 Pánih waad páhnt, dawá ã jenah joiní naáwátnejĩh bohéna, Jesús nin pah queétdih át niij naóh bohénap wut jĩ:

3 “¡Nin naáwát dih ñi túi joyoó! Biíc newé waáh momodih ã bejep be.

4 Páant ã waáh bojochah, biquí tíbna namádih ã buug ñájap yuh be. Obohjeéhtih, waícanjeh jūóhnt, jwébehwā caán tíbnadh ì jeémáh bojop be.

5 Biíh tíbna jeejĩh yewéni baác jumapboó ã buug ñájap be. Pánih buug ñájnt, waícanjeh ã chíih jūwáp yuh be.

6 Pánih chíihna yuhna, yeó tabit ã chāhachah, ñeh bainíjeh jumna, ã diib téhah bejep be.

7 Biíh tíbna nemép óotna cātĩh ã buug ñájap be. Pánih buug ñájnt, ã chíihichah, caán nemép óotnaboó caandih ã chíih yap bejchah, momniboó mánahna, ã quehcap be.

8 Obohjeéhtih, biíh tíbna túini baácboó ã buug ñájap be. Pánih buug ñájna, chíhnt, ã túi quehep be. Pánihna, caánboó chíhni biquí wawánadh treinta tíb, biíh wawánadh sesenta tíb, biíh wawánadh cien tíb ã jumap be”, cāacwādh át niijíp wut jĩ.

9 Páant niij péanit, “¡Ded molít jumna, ã túi joyó naáh!” Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

*À bohénit beh joicán, Jesúsdh ì wúbh joyát
(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)*

10 Queét joinítji ì jwúb bejat túttimah, Jesús doce ã bohénit, bita daocánnit biícdih caandih nin pah ìt niij wúbh joyóp wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá cāacwādh bohéna, ma jenah joiní naáwátjĩhjah mapĩ bohé? caandih ìt niijíp wut jĩ.

11 —Dios jwĩ Maáh yoobát jumna, nihát cāacwādh ã teo wáacat pínah dooná, jwĩ déewā jon játih moondih ã jéihya jwuhca naáh doonádih bu yeéb wā bohénitdh Dios ã jéihyat táutna caá. Obohjeéhtih, bitadh páantjeh ã jéihya jwuhcah, wā jenah joiní naáwátjĩhjah queétdih wápĩ bohéna caá.

12 Pánihna, wā chājatdih enna yuhna, ì beh encan caá. Wā naáwát dih joiná yuhna, ì beh joicán caá. Pánih beh encan, beh joicán, ì yéejatdih cádahcan, wā pebh ì tac páud jūóhcah, ì yéejatdih wā yohcan niit,* Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

* 3:29 Lc 12.10 * 4:1 Lc 5.1-3 * 4:12 Is 6.9-10

*Waáh momni naáwátidih ã beh joyáát
(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)*

13 “Yeéb butéh wã naóhndih beh joicán, biíh wã naáwát pínahdihbut ñi beh joicán niít”, Jesús ã bohénitdih át niijíp wut jĩ.

Táttimah, ã jenah joiní naáwátidih ã jéihyat pínah niijná, queétdihjeh nin pah át jwúub niij naóh bohénap wut jĩ:

14 “Wíih túini doonádih naóhni, waáh momni panihni caá.

15 Biquína joinít namáboó bugg ñájni panihni ã jumna caá. Caandih ã joyát táttimahbitjeh, Satanás jüóhnt, jwébehwã caán tíbnadih ã jeémát pahjeh, queét ã joyátjidih ã quíib bueána caá. Páant ã quíib bueánachah, ã joyátjidih náhnican, ã jéih jepahcan caá.

16 Bitá joinítboó jeejih yewéni baácdih bugg ñájni panihni ã jumna caá. Caandih joinít, búdí ã wéi jwáhna yuh caá.

17 Obohjeéhtih, wéi joiná yuhna, ñeh jáap bejni panihni ã jumna caá. Yeejép ã yapachah, wíihwã ã jummat jíb bitá queétdih ã yéej chãjachah, waícanjeh wíih túini doonádih ã cádahna caá.

18 Bitá joinítboó nemép óotna cãtíh bugg ñájni panihni ã jumna caá. Caandih joinít, ã jepahna yuh caá.

19 Obohjeéhtih, nin baácdih bóodih búdí jenah joinít, dinerodih, bií déedihbut búdí ã bíbohíhatdihjeh ã jenah joiná caá. Páant ã jenah joyóchah, ã joiní túini dooná pácahi panihni ã caolihboó ã jéih behcan caá. Pánihna, caandih jenah joicán, túiniboodíh ã jéih chãjcan caá.

20 Obohjeéhtih, bitaboó wíih túini doonádih joinít, túini baácboó bugg ñájni panihni ã jumna caá. Caandih joiná, túi jepahnit, túinidih ã jéih chãjna caá. Queét treinta tíbna ã quehat pah ã jumna caá. Bitá túi jepahnit, búdí túi chãjna, sesenta tíbna ã quehat pah ã jumna caá. Bitá túi jepahnit, chah búdí túi chãjna, cien tíbna ã quehat pah ã jumna caá”, Jesús át niijíp wut jĩ.

*Jiát dah naáwát
(Lc 8.16-18)*

21 Páant niij péanit, nin pah queétdih át jwúub niij naóh bohénap wut jĩ: “Wã bohéat

jíat panihni caá. Jiát dahdih jí péanit, wáam dahjih ñipí páah jwejcan caá. Caan dáhdih chúdat páha numpboobút ñipí jí jwéjcan caá. Obohjeéhtih, ã túi yeh iigát pínah niijná, japboó ñipí jí cáagna caá.*

22 Jiát dah ã yeh iiguíchah jwí túi enat pah, játih ã beh joicátjidih táttimah cáacwã ã jéihbipna caá.*

23 ¿Ded molít jumna, ã túi joyó naáh!

24 Páant ñi túi jepahachah ennit, Dios yeebdíh ã túi teo wáacbipna caá, chah ñi beh joyát pínah niijná. Obohjeéhtih, joiná yuhna, ñi joyáh bojochah enna, yeebdíh ã teo wáaccan niít. Páant ã teo wáaccach, ñi beh joicán niít.*

25 Ded túi jepahni túi beh joiní ã jumnipna caá. Obohjeéhtih, jepahcanni-boó ‘Bainí wã beh joiná caá’, niijná yuhna, beh joicánni ã jumnipna caá”, át niijíp wut jĩ.*

Trigodih momat naáwát

26 “Dios ã maáh jummat, trigodih momat panihni caá.

27 Mom péanit, chei jummat pah ño, yeó jáap jummat pah ãpí jáana caá. Páant ã chãjat pónih, ã jéihchah yuhna, ã momni ã behna caá.

28 Baácboó momnidih Diosjeh ã behana caá. Páant ã behanachah, caán pínah ã jwíih chíihna caá. Caán ã behechah, ãih wawá pínah ãpí yabacna caá. Caán wawá behnit, ã búhuchah, ãih quehena ã jígonna caá.

29 Caandih ub láa caan quehena ã behechah ennit, cáacwã ãpí bóod ubna caá.* ã momni ded pah ã behatdih ã beh joicát pah, cáacwã ded pah Diosdih ã jepahatdihbut ñi jéih beh joicán caá”, Jesús át niijíp wut jĩ.

*Mostaza tíb naáwát
(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)*

30 “¿Dios ã maáh jummat ded pahna tigaá, ñi jenah joyóchah? ¿Caandih ñi jéihyat pínah niijná, dedédih jenah joinít tigaá caandih wã naóhbi?

31 Mostaza tíb ded pah ã jummatdih wã naáwáchah, caandih ñi beh joibipna caá. Caán tíb cão tíbih pah bóo ã jumna caá.

* 4:21 Mt 5.15; Lc 11.33 * 4:22 Mt 10.26; Lc 12.2 * 4:24 Mt 7.2; Lc 6.38 * 4:25 Mt 13.12; 25.29; Lc 19.26 * 4:29 Jl 3.13

32 Pánih bainí túbih jumna yuhna, caandíh í momochah, chíihna, ã táí behna caá. Páant ã behechah, áih cácanaboó jwébehwá yeó chāhatdih ípí jweí jaamná caá. Pánihat pah tigaá Dios ã maáh jumat. Áihwā daocánnit jwíih jumnitji, túttimah í dao béjbipna caá”, Jesús át niijíp wut jī.

*Naáwátnejihjeh ã bohéát
(Mt 13.34-35)*

33 Caán dée naáwátnejih cáacwā í jéihyat pah bóo Jesús queédih ápí bohénap wut jī.

34 Naáwátna ã wihcah, queédih ápí bohécap wut jī. Obohjeéhtih, ã bohénitdihjeh ã bohéátjidih Jesús ápí jwáub naáwáp wut jī, í táí beh joyát pínah niijná.

*Búdí johlit nolihatdihbut Jesús ã yayáát
(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)*

35 Pánih cáacwādih bohé péanit, tōo ñáh jūúwáchah,

—**Chóbe ímdih jwí chúuh bejjih,** Jesús ã bohénitdih át niijíp wut jī.

36 Jesús páantjeh jááj chóodih pahnit, ã bohénit biíc dih, caandíh joinít dih ít éemp chúuh bejep wut jī. Bitabut biíh jááj chóonajih íjeéh ít chúuh bejep wut jī.

37-38 Páant í chúuh bejechah, Jesús jááj chóo méimant waó cáagatjih cáag lajnit, át ũwup wut jī. Páant ã ũwat pónih, búdí johlit nolihatbut át jūúwup wut jī. Búdí nolihat ã jumuchah, íih jááj chóo át daábíhip wut jī. Obohjeéhtih, Jesúsboó át jáacap wut jī.

Páant ã jáacah ennit, nin pah caandíh ít niij wucup wut jī:

—Bohéní, daabná caá jwí chājap. ¿Jwí chíic wunat pínahdih ma úumcan níit? Ít niij ñaacáp wut jī.

39 Páant í niij wucuchah jáanit, Jesús johlit, nolihatdihbut

—**¡Laihca bojoó! ¡Ma yayaá!** át niij jūihñup wut jī.

Páant ã niijíchahjeh, johlit, nolihatbut biíc mantjeh át yayáh bejep wut jī.

40 Páant ã niiját túttimah, ã pej jumnitdih nin pah át niijíp wut jī:

—**¿Dépanih tigaá búdí ñi úum? Weemdíh táí jengah joiná, ñita úumcan tagaá,** át niijíp wut jī.

41 Obohjeéhtih, búdí úumnit, queétboó nin pah ít míc niijíp wut jī:

—¿Dedé cáac tigaá nin? Ñ naáwáchahjeh, johlit, nolihatbut ã yayáh bejna caá, ít niijíp wut jī.

5

Gadara baác dih bóo nemépwā jumnidih Jesús ã booaat

(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

1 Jesús johlitdih yayániji ã bohénit biíc dih Gadara baácna ít chúuh juibínap wut jī.

2 Pánih chúuh juibínit, Jesús wā í aab béjechah, cáac yohopmant nemépwā jumní newé Jesús dih át jwāáh dei bejep wut jī.

3 Caán newé cáac yohopboó jeé íitna ápí jumup wut jī. Cáacwā caandíh chéona yuhna, ít jéih teocap wut jī.

4 Dawá láa ítah tōpjih áih téihya colóhnad ih í chéwechah yuhna, ápí púud wái daj yohop wut jī. Áih jícha colóhnad ihbut ítah tōpjih í chéwechah yuhna, ápí daj mao yohop wut jī. Pánih wēpni ã jumuchah, cáacwā caandíh ít jéih teocap wut jī.

5 Cáac yohop jeé íitnaboó chei jumat pah, yeó jáap jumat pahbut caán míicjeh jee dájhíh ápí míic mao ñaacáp wut jī.

6 Pánihna, Jesús yuúp ã jūúwáchah ennit, caandíh át jwāáh ñáo dei juibínap wut jī. Jesús pebh juibínit, ã wēpatdih jéihna, át bódicha caj yoh ñajap wut jī.

7-8 Páant ã chājachah enna,

—**¡Nemépwāá, nin newémant ñi bac bejeé!** Jesús át niijíp wut jī.

Páant ã niijíchah joinít, caán newéih jacmant nin pah nemépwā ít niij ñaacáp wut jī:

—Jesús, Dios chah wēpni wūáh ¿Dépanihat túut tigaá jwiít dih páant ma chāj? Dios ã enechah, meemdíh jwí úubhna caá. Jwiít dih ma peéh chājca bojoó, Jesús dih ít niijíp wut jī.

9—**¿Dedé tigaá ma wūt jum?** Jesús át niijíp wut jī.

—Dawá caá jwiít jwí jumup. Pánihna, Legión caá wā wūt, Jesús dih át niijíp wut jī. “Legión” niijná, “Dawá” niijná át chājap wut jī.

10—Jwiít dih biíh baácboó ma wahca bojoó, nemépwā ít niijíp wut jī.

11 Queét pebh, jeé ñaj deyepboó, momo muuwā í bid jeéméchah ennit, nin pah nemépwā Jesús dih ít niijíp wut jī:

12 —Queét m̄wādh jwiít dih ma waadát t̄t̄t̄, ìt niijíp w̄t j̄.

13 —**Ñi waad béjeé bácah**, Jesús át niijíp w̄t j̄. Páant ã niijíchahjeh, caán newéih bácahmant bac bejnit, m̄wādh ìt waadáp w̄t j̄. Páant ì waadáchah, ímna ñáo dei bej, b̄úg báahnit, m̄wā ìt ch̄íc w̄n̄ap w̄t j̄. Dos mil m̄wā ìt w̄n̄ap w̄t j̄.

14 Páant ì b̄úg báah ch̄íc w̄n̄achah ennit, queétdih en daonítji ìih t̄t̄chiboó ìt jweí jw̄ub bejep w̄t j̄. Jweí jw̄ub bejnit, nihat ì jw̄áahnitdih ìt naáwáp w̄t j̄. Queét ì j̄mni t̄t̄chidih jw̄ub j̄ibínit, caánboobút ìt naóh peetép w̄t j̄. Páant ì naáwáchah joinít, caán t̄t̄chidih moón Jesús ded pah ã ch̄jatjidih enedih ìt bejep w̄t j̄.

15 Jesús pebh j̄ibínit, nemépwā j̄mni caánboó t̄ínijeh ã ch̄udachah, ìt enep w̄t j̄. Pánih ch̄udna, yéguéh d̄onít, t̄ái jeh nah joinít át j̄m̄ap w̄t j̄, b̄uca. Obohjeéhtih, queét j̄ibínitboó caandíh enna, b̄adí ìt úm̄ap w̄t j̄.

16 Jesús ã ch̄jatjidih ennitji jáap j̄inítboodíh Jesús ded pah nemépwādh bacat t̄t̄tnit, m̄wādh ã waadát t̄t̄atjidihbut ìt naáwáp w̄t j̄.

17 Caán doonádih joinít, Jesús dih náahcan, caán baác dih moón ìih baácmant Jesús wādh ìt jw̄ub bejat t̄t̄t̄ap w̄t j̄.

18 Jesús wā j̄áj ch̄odih ì waadáchah, nemépwā j̄mni nin pah át niijíp w̄t ȳh j̄:

—¿Majeéh weembút wā bej j̄ih? át niijíp w̄t j̄.

19 —**W̄ajeéh ma j̄úwáchah, áta t̄ái ta ȳh caá. Obohjeéhtih, weém, ma Maáh, meemdíh j̄gah ennit, ded pah wā teo wáacatjidih ma déewādh naáwát t̄t̄t̄ niijná, ì pebhna ma jw̄ub bejeé**, Jesús caandíh át niijíp jehapap w̄t j̄.

20 Páant ã niijíp jehachah joinít, jw̄ub bejna, nemépwā j̄mni ã déewādh át naáwáp w̄t j̄. Chénat Pah Téihya T̄t̄chi w̄t j̄mni baácboó Jesús ded pah ã ch̄jatjidih nihatdih naóh j̄ibidih át bejep w̄t j̄. Páant ã naáwáchah joi ñúhnit, nihat Diosdih b̄adí ìt w̄i naáwáp w̄t j̄.

Áih yéguéh ch̄odih j̄í, teonih, Jairo n̄m̄d̄ihbut Jesús ã booaat (Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

21 T̄áttimah, Gadara baácmant Jesús wā ìt jw̄ub ch̄uh bejep w̄t j̄. Pánih ch̄uh bejna, ím jw̄ejdih ì ñáan j̄ibínachah, dawá Jesús dih enedih ìt j̄ibínap w̄t j̄. Pánih j̄ibínit, Jesús dih ìt wáac ñuh p̄uda bojop w̄t j̄.

22 Páant ì ñuh p̄uda bojochah, queét c̄atíh Jairo Jesús pebh át j̄ibínap w̄t j̄. Jairo jwiít judíowā jw̄í míc wáacat m̄udíh en daonít maátajeéh j̄mni w̄t j̄. Jesús ã w̄epatdih j̄ihnit, áih j̄tcha pebh páah yoh ñajnit, nin pah át niijíp w̄t j̄:

23 —Wā n̄m̄ mi w̄nat t̄t̄t̄ ch̄ajachah ennit, ma pebh wā j̄úwáp be. Caántdih teo j̄aha booaat t̄t̄t̄ niijná, w̄ih m̄n̄á w̄ajeéh ma j̄úwá, át niijíp w̄t j̄.

24 Páant ã niijíchah joinít, Jesús Jairojeéh át bejep w̄t j̄. Páant ì bejehah, c̄acwābut ìjeéh ìt bejep w̄t j̄. Páant c̄acwā c̄atíh ã bejehah, dawá caandíh t̄bit ìt t̄o péenap w̄t j̄.

25 C̄acwā c̄atíh biíh wili w̄nnihbut mit j̄m̄ap w̄t j̄. Caánt doce j̄pchi mácanihat panihat w̄nnih mit j̄m̄ap w̄t j̄.

26 Dawá cohnit caántdih ìtih cohohap w̄t ȳh j̄. Obohjeéhtih ì cohochah ȳhna, chah mit t̄banap w̄t j̄. Nihat míh dinero ì cohat j̄ib w̄hna ȳhna, mit boocap w̄t j̄. Chah yeejép w̄t j̄ mi w̄nat.

27-28 Pánihna, c̄acwā Jesús dih doonádih ì míc w̄henachah, mitát joyóp w̄t j̄. Joinít, caántjeh nin pah mit niijíp jehapap joyóp w̄t j̄: “Jesús dih yéguéh ch̄odihjeh j̄ibí teona, wā boobipna caá”, mit niijíp w̄t j̄. Páant niijíp jehapap joinít, c̄acwā c̄atíh Jesús t̄ahmant j̄ibínit, áih yéguéh ch̄odih ch̄ahbitjeh mit j̄ibí tewep w̄t j̄.

29 Páant mi tewechahjeh, mi w̄nat át yayáh bejep w̄t j̄. Páant ã yayát dih míh bácah ìh mit joyóp w̄t j̄.

30 Páant mi j̄ibí tewechah, ã booaat w̄epat caántdih ã ch̄úatdih Jesúsbut át joyóp w̄t j̄. Pánih joinít, c̄acwā c̄atíh tac p̄ud ñuhnit, nin pah át niijíp w̄t j̄:

—¿Déhe tigaá w̄ih yéguéh ch̄odih ã j̄í teo? át niijíp w̄t j̄.

31 —¿Páant, dawá c̄acwā meemdíh ì t̄o péenachah j̄ihna ȳhna, páant ma niijíp w̄b̄h joi? ã bohénitboó Jesús dih ìt niijíp w̄t j̄.

32 Obohjeéhtih, yégueh chóodih juí, teonidih jéihíhna, Jesús át en bidip wut jĩ.

33 Pánihna, mi booatdih jéihnit, úmna, caánt Jesús pebh mit páah yoh ñajap wut jĩ. Pánih páah yoh ñaj, méménit, Jesúsdihi túi yoobópdiheh mit naáwáp wut jĩ.

34 Páant mi naáwáchah joinít, nin pah Jesús caántdih át niijíp wut jĩ:

—**Nuumú, wã wēpatdih túi jenah joiná, ma boona be. Wēinit, ma bejeé. Caán wanat meemdih ā jwúb jūóhcan niít, páant mantih,** át niijíp wut jĩ.

35 Jesús caántdih páant ā niijíchahjeh, Jairoih muumánt bejnit, ā déewā ā pebh ít juibínap wut jĩ.

—Jáantjeh ma nuúm mi wanah bejep be. Bohénidih ma jwúb bejat tútú, Jairodih ít niijíp wut jĩ.

36 Obohjeéhtih, ĩ niijátidih joyáh bojnit, Jesús nin pah Jairodih át niijíp wut jĩ:

—**¡Ma úmca bojoó! ¡Wã wēpatdih páantjeh ma túi jenah joyoó!** át niijíp wut jĩ.

37 Táltimah, ájeéh péenitdih “**Ninjih ñi páñaá**”, niijnít, Jesús Jairojeéh áih munná ít béjep wut jĩ. Pánih bejna, Pedro, Santiago, ā úd Juan, queét biíc peihcannitdihjeh át numah bejep wut jĩ.

38 Jairoih munná juibínit, wannihdih dawá tubit ñaac jainítidih át enep wut jĩ.

39 Pánih enna, caán muudih waadnit, queétdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—**¿Dépanihna tubit ñaac jai tígáa ñi chāj? Nint wébít wannih nihcan caá. Ŝona caá mi chājap,** át niijíp wut jĩ.

40 Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joinít, caandih ít dehwep wut jĩ. Páant ĩ dehwechah, queét nihatdih Jesús át bacat tútup wut jĩ. Páant ĩ bac bejehah, Pedro, Santiago, Juan, wannih mi mánadibut wébít mi lajni tólihboó át numah waad béjep wut jĩ.

41 Pánih waád juibínit, miíh téihyadih teonit,

—**¡Talita cumi!** Jesús caántdih át niijíp wut jĩ. Páant niijná, “**Bainíhmaá, ma ñah ñahúú**”, niijná át chājap wut jĩ.

42 Páant ā niijíchahjeh, ñah ñahnit, mit yáac chūi bejep wut jĩ. Caánt doce jópchi mit bíbohó wut jĩ. Páant mi booatdih ennit,

caán tólihdihi ā numah waad béjnit búdí ít joi ñáhup wut jĩ.

43 Obohjeéhtih, Jesús queétdih ded pah mi booatdih naáwát tútcan, jeémátidih át wúhat tútup wut jĩ.

6

Nazaret tútchidih moón Jesúsdihi ĩ náahcat (Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

1 Jairoih muumánt bac bejnit, Jesús ā bohénit biícidih ā behni Nazaret tútchina át jwúb juibínap wut jĩ.

2 Pánih juibínit, chooát yeó jáapdihi jwí mic wáacat muudih Jesús wã ít waad béjep wut jĩ. Pánih waad béjnit, Jesús caanjih jumnitdih át bohénap wut jĩ. Páant ā bohénachah, dawá caandih ít joi wúhi bejep wut jĩ. Pánih joi wúhi bejnit, nin pah ít mic niij úbh joyóp wut jĩ:

—¿Jesús dedjih tígáa, nin bohéatdih át joijí? ¿Ded pah tígáa ā túi jéih beedá? Pánih jéihnit, jwiít cāacwã jwí jéih chājca naáhdih āpĩ chāj júutna caá.

3 Maa teonijeh caá. María wúh ā jumachah, Santiago, José, Judas, Simón ā úd wã ĩ jumna caá. Ā jwanna yaáhdut jwí pebh ĩ jumna caá. Caán jwiít panihni man tígáa ā jumap, ít mic niijíp wut jĩ.

Páant niijnít, ded pah ā jummatdih jéihcanjeh, caandih ít náahcap wut jĩ.

4 Páant ĩ náahcah ennit, Jesús nin pah queétdih át niijíp wut jĩ:

—**Dios naáwátidih naóh yapanidih cāacwã ĩpĩ wéina caá. Páant ĩ weñechah yahna, áih tútchidih moón, ā déewā, áih muudih jumnitboó, caandih ĩpĩ wéican caá. Pánihna, ninjih behni wã jumachah, weemdih ñi náahcan caá,** át niijíp wut jĩ.*

5 Caán tútchidih jumna, Jesús Dios ā wēpatjih át jéih chāj júutcap wut jĩ. Pánih chājcan yahna, biquína wannitdih teo jáhanit át boanap wut jĩ.

6 Caanjih moón caandih ĩ jepahcah, át en wúhi bejep wut jĩ. Pánihna, caan pébh jumni tútchinadihi Jesús wã bohénadihi ít bejep wut jĩ.

Jesús doce ā bohénitdih ā wahat (Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

* 6:4 Jn 4.44

7 Táltimah, doce ã bohénitdih ã pebh bid bojnít, ã wēpatdih queétdih wāhna, chénewā, chénewā, chénewā míc Jesús át wahap wat jī, biih tútchinadih moondih teo wáacnit, nemépwādh ì bacat tútat pínah niijná.

8 Pánih wahnit, nin pah queétdih át niijíp wat jī:

—Bíí dée, pan, wuh wuh, dinerodih ubcan, ñi íoh caját nahdihjeh pohba ñi ub bejeé.

9 Ñi tútat nūmát pínah yégueh, zapatosdihbut ñi ub bejca bojoó.

10 Páant ñi bejchah, ñi jwibíni tútchinadih moón yeebdih ũwat tólih ì wāhuchah, caán mūdhíjeh ñi chāo jwáhuá. Caán tútchimant bejnajeh, caán mūdhí ñi cádah bejeé.

11 Ded tútchidih moón yeebdih náahcan, ì joíhcah, caán tútchidih yap bejna, ñíih zapatosdih bóo becchídih ñi péoh mao yoh jéenanaá, queétdih Dios ã yohat pínahdih ì jéihyat pínah niijná. Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Sodoma tútchidih moón, Gomorra tútchidih moonbát tubit yeejép chājnit ì jumuchah yahna, péeni yeó jáap, yeebdih náahcannitjiboodih chah peéh chājat ã jumbipna caá, át niijíp wat jī.*

12 Pánihna, queét doce ã wahnitboó Jesúih túini dooná naáwádih ìt bejep wat jī, cāacwā ì yéej chājatdih cádahnit, táiniboodih ì tútat nūmát pínah niijná.

13 Pánih bejnit, dawá nemépwādh bacat tútatnit, wannitdihbut yíjīh ñái, úbhnit, ìt booanap wat jī.*

Juan Daabánidih ì mawat (Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

14 Jesús ã bohénit ì bohé jibichah, ded pah Jesús ã chājat doonádih dawá ìt joyóp wat jī. Maáh Herodesbut át joyóp wat jī. Pánih joinít, “¿Juan Daabáni ã wunat túttimah, át jwáub boo pud jūóh niit át chājap? Pánih boo pud jūóhni jumna, jwiit cāacwā jwī jéih chājca naáhdih ã jéih chājna caá. Pánihna, caán Jesús Juanjehna tigaá”, át niij jenah joyóp wat yah jī.

15 Bitá “Elías caá”, niij, bitabut “Jon jātih Dios naáwádih naóh yapani dée ã jumna caá”, ìt niijíp wat yah jī.*

16 Páant ì niijíchah joinít, Herodesboó

—Juanjidih waó wā bóod yohat túatniiji át jwáub boo pud jūóh tagaá, át niijíp wat jī.

17-18 Juandih ì mawat pínah jātih, Herodes ã úud Felipe áa Herodíasdih át dúuc wái áa jumap wat jī. Páant ã dúuc wái áa jumap peéh Juan caandih nin pah át niij jūihñap wat jī: “Ma úud áadih dúuc wái áa jumna, Dios ã watatdih yap yohna caá ma chājap”, át niijíp wat jī. Páant ã niiját peéh yad Herodías Herodesdih nemat mūboó Juandih mit nemat tútat wat jī. Páant mi watatdih jepahnit, Herodes caandih chéwat tútatnit, nemat mūboó át nemat tútat wat jī.*

19 Herodías Juandih tubit eníhcan, mit mao yohat tútíhip wat yah jī.

20 Obohjeéhtih, Herodes “Juan Dios naáwádih naóh yapani ã jumna caá”, niij jenah joinít, Dios ã peéh chājatdih úmna, caandih át mao yohat tútatcap wat jī. Ded pah ã túi chājat pínahdih Juan caandih ã naáwáchah, Herodes búdí át jenah joyóp wat jī. Pánih búdí jenah joiná yahna, Herodes caandih apí túi wēi joyóp wat jī.

21 Páant ã wēi joyóchah yahna, Herodíasboó “Ded pah caandih wā mawat tútbi”, páantjeh mit niij jenah joyóp wat jī. Páant mi niij jenah joyóchah, ã cāac jumap yeó jáapdih wēina, mi áa Herodes áih cāacwādh míc wáacat tútatnit, búdí át namah jeémép wat jī. Caán nūmp jumnit maáta, áih soldadowā maáta, Galilea baácdih moón maátabut, ã namah jeémátdih enedih ìt jwibínap wat jī.

22 Bíicdih ì jeéméchah, Herodías nūmboó queétdih mit eo jūtat wat jī. Páant mi eo jūtat chah ennit, Herodes, ã bid bojnítbut, búdí ìt weñep wat jī.

—Dedé ma náahatdih weemdih ma úbúchah, meemdih wā wāhbirna caá.

23 Dios ã enechah, yoobópdih meemdih wā naóhna caá. Ma úbát pah bóo tac yoób wā maáh jumapdih meemdih wā wāhbirna caá, mi íbi Herodes caántdih át niijíp wat jī.

* 6:11 Lc 10.4-11; Hch 13.51 * 6:13 Stg 5.14 * 6:15 Mt 16.14; Mr 8.28; Lc 9.19 * 6:17-18 Lc 3.19-20

24 Páant ã niijíchah joinít, mi íin pebhna bejnit, nin pah caántdih mit niij wábh joyóp wut jĩ:

—¿Dedé déedih tigaá wã wábhbi? mit niijíp wut jĩ.

—Juan Daabáníh wao dáhdih dúuc bóodnit, meemdih í wáhu naáh, mi nuumdih mit niij jac wutap wut jĩ.

25 Páant mi niij jac wutuchah joinít, mi íbi pebhna wépép bejnit, nin pah caandih mit niijíp wut jĩ:

—Juan Daabáníh wao dáhdih dúuc bóodnit, caán ã wanatdih wã jéihyat pínah niijná, pamapjih cáagnit, weemdih í wáhu naáh, mit niijíp wut jĩ.

26 Páant mi niijíchah joiná, maáh Herodesboó búdí át jĩgahap wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, cáacwã í enechah, “Dedé ma náahatdih meemdih wã wáhbipna caá”, átát niijíp wut jĩ. Pánihna, ã niijátjidih cáacwã í joyóchah, tícna, “Meemdih wã wáhcana níit”, caántdih át jéih niijcáp wut jĩ.

27 Biíc mantjeh Juaníh wao dáhdih dúuc bóodat túutnit, soldadodih át ub júuwát túutap wut jĩ.

28 Páant ã wutuchah joinájeh, bejnit, áih wao dáhdih dúuc bóod, pamapjih cáagnit, át ub júuwáp wut jĩ. Pánih ub júóh nit, Herodías nuumdih át wáhu wut jĩ. Páant ã wáhu chah, áih wao dáhjidih teonit, beh wilidih mit teo yapanap wut jĩ.

29 Pánihna, caandih í mawatji doonádih joinít, áih bácahjidih ubudih juibínit, Juan ã bohénitji cáac yohopboó ít yohop wut jĩ.

Cinco mil cáacwādh Jesús jeémát ã wáhat (Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

30 Jesús ã wah bojnitji ã pebh jwáub juibínit, ded pah í chājatjidih, túini dooná í naáwátjidihbut Jesús dih ít naáwáp wut jĩ.

31 Túttimah, queét í jumapboó dawá cáacwã jwíh juibínitji bita í juibínachah, ípĩ nahwat jwáub bejep wut jĩ. Páant dawá í jumuchah, Jesús wã ít jéih bid jeémpcap wut jĩ. Pánihna, ã bohénitdih biáboó át numah bejep wut jĩ.

—Chóbe cáac wihcapboó jwí choo jwáhjĩh, queétdih át niijíp wut jĩ.

32 Páant ã niijíchah joinít, queét jãáj chóodih waadnit, cáac wihcapboó ít chúuh bejep wut yuh jĩ.

33 Obohjeéhtih, queét í chúuh bejchah, dawá queétdih beh ennit, íim jwéjdih ít ñuún ñáo páud bejep wut jĩ. Íim pebh bóo tútchidih moonbát ít ñuún ñáo páud bejep wut jĩ. Pánihna, Jesús wã í juibíat pínah jãtíh queétdih ít át juibínachah wut jĩ. Jesús wã í chúuh juibínachah, dawá queétdih ít pái ñuhap wut jĩ.

34 Queétdih bohéni ã wihchah, en daoní wihcanni owejawá panihnit í jumatdih ennit, Jesús queétdih búdí át jĩgah enep wut jĩ. Jĩgah ennit, queétdih át túi bohénachah wut jĩ.*

35 Cheyeh ã jumuchah, ã bohénit Jesús dih nin pah ít niijíp wut yuh jĩ:

—Cheyeh caá. Ninjĩhbitjeh tútchi wihcana caá.

36 Pánihna, nitdih pebhbit jumni tútchinadih ma wahaá, í jeémát jíb chājat pínah niijná, ít niijíp wut jĩ.

37 —**Yeebjéh queétdih jeémát ñi wáhuá,** Jesús queétdih át niij jepahap wut jĩ.

—Páant, ocho widh tewat jíbĩh jeémát dih jwí jíb chājachah yuhna, queét nihadnih áta juicán tagaá, Jesús dih ít niijíp wut jĩ.

38 —**¿Débóí pan dah tigaá ã jum? Jéihyat túut niijná, ñi bidbi jwáhuá,** Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Páant ã bidat túutnitji jwáub jwinít,

—Cinco botoni pan dahna, chéne queejwábut ã jumna caá, ít niijíp wut jĩ.

39 —**Cáacwādh can túi jaihi yilipdh ñi cháudat túutá. Biíc poómp ninboó, biíh poómp canboó, biíh poómp conboó, ñi cháudat túutá,** Jesús át niijíp wut jĩ.

40 Páant ã niijíchah joinít, nihadnih ít cháudat túutap wut jĩ. Biquí poómpna cincuenta, biíh poómpna cien, nihad í dawát yoobó páant ít chúud peetép wut jĩ.

41 Túttimah, caán biícjĩh bóo téihya pan dahna, chéne queejwádhbut ubnit, Jesús jeáboó át chéi enep wut jĩ. Chéi ennit, **“Jeémát ma wáhat túina caá, Paá”**, Dios dih át niijíp wut jĩ. Pánih wábh péanit, pan dahnadih át dajap wut jĩ. Dajnit, nihad cáacwādh ã bohénitdih át jwáub daj wáhat

* 6:34 Nm 27.17; 1R 22.17; 2Cr 18.16; Jer 50.6-7; Ez 34.5; Zac 10.2; Mt 9.36

tátutap wut jĩ. Túttimeh, queejwādhbut ĩ wūhat pínah niijná, át daj wūhap wut jĩ.

42 Páant ĩ wūhachah, jeémpnit, nihat ĩt túi wud jamap wut jĩ. Nihat ĩtú wud jamachah, páantjeh ĩ jadh jeémpni ĩt bíbohó wut jĩ.

43 Páant ĩ jadh jeémpni pan, queej déepjĩh doce wahnadih ā bohénit ĩt ab yac yáwanap wut jĩ.

44 Queejdíh pandihbut jeémpnit neonáneh cinco mil ĩt jamap wut jĩ. Yaádh, ĩ wehjeéh chah ĩt jamjip tagaá.

Ímjih Jesús ā yáac chāi bejat
(Mt 14.22-27; Jn 6.16-21)

45 Páant ĩ jeémp péanachah, jāáj chóona waadát túttnit, Betsaida tútchina ā jātih Jesús ā bohénitdih át chúuh bej páñat tútutap wut jĩ. Páant ĩ chúuh bejchah, caandíh joinítjidih jwūab bejat túttnit,

46 caanjéh jeéboó Diosdih wūbúdh át páuh laab béjep wut jĩ.

47 Túttimeh, cheina ā bohénit ím tac yoób ĩ chúuh bejchah, Jesús bíicjeh caánboó wūbhna, át chāo jwūhap wut jĩ.

48 Pánih wūbhna, queédih át en chúuha bojop wut jĩ. ĩ wawápmant queédih johlit búdí ā jūwúchah, ā bohénit ĩ meenná yuhna, ĩ wēp bejcatdih át enep wut jĩ. Pánihna, baabát pínah jātihbit, ĩ pebh bejna, ímjihjeh Jesús át yáac chāi bejep wut jĩ. Pánih bejna, queédih ātih yap bejíhip wut yuh jĩ.

49-50 Obohjeéhtih, ā yap bejíhichah yuhna, caán ímjih ā bejchah enna, “Wunníh caolih caá”, níj jenah joí, en wáhi bejnit, queét tūbit ĩt ñaacáp wut jĩ. Páant ĩ en wáhi bejchah ennit,

—**¡Weemdíh ñi en úmca bojoó! ¡Weemjéh tigaá!** Jesús át níjíp wut jĩ.

51 Páant níj péanit, ĩjeéh jāáj chóona át waadáp wut jĩ. Páant ā waadáchahjeh, johlit át yayáh bejep wut jĩ. Páant ā yayáh bejchah ennit, queétoó ĩt joi ñúhap wut jĩ.

52 Jesús nihat ā wēp chāj jútatjidih enna yuhna, ĩ túi beh joicátji jíib, dawá pandih ā jígoaatjidihbut ĩt beh joicáp wut jĩ. Pánih beh joicán, Jesús johlitdih ā yayáatdihbut beh joicánjeh, ĩt joi ñúhap wut jĩ.

Genesaret baácdih moón wunnitdih ā booaat

(Mt 14.34-36)

53 Pánih chúuh bej, Genesaret baácna juibínit, jāáj chóodih caán jēlitdih ĩt chéó pahanap wut jĩ.

54 Pánih chéó pahanit, jāáj chóomant ĩ aab béjchahjeh, cāacwāboó Jesúsdiĥ ĩt beh enep wut jĩ.

55 Pánih beh ennit, nihat ĩih munnáboó ñáo aab béjnit, wunnit ĩ ñajat chóomant teonit, Jesús pebhna ĩt ab dei bejep wut jĩ. Jesús ā jumat doonádih joinít, nihat caanná ĩt bejep wut jĩ.

56 Ded ĩ juibíni tútchinaboó, dahwani tútchidih moón, botoni tútchinadiĥ moonbút, bíí dée ĩ jíib chājat mūá jóocmant bóo yoahdih ĩ chéenwā wunnitdih ĩpĩ ab juibí jwejep wut jĩ. Páant ĩ juibí jwejnitboó Jesúsdiĥ yégueh chóodih tewíhna, caandíh búdí ĩt wūbúp wut jĩ. Pánihna, det wunnit caandíh teonitboó ĩt boonap wut jĩ.

7

Cāacwā ded pah ĩ míic yéjeaat
(Mt 15.1-20)

1 Jerusalén tútchimant bejnit, Moisés ā wutatjidih bohénit, fariseowābut Jesús pebh ĩt míic wáac juibínap wut jĩ.

2-4 Jwĩ ñowā ĩ wutatji pahjeh, jeémát pínah jātih fariseowā, nihat bita jwĩ déewābut jwĩpĩ téih chocop jĩ. Bíí dée jíib chājadiĥ bejnitji munná jwūab juibínit, ĩ wutatji pahjeh téih choccan, jwĩpĩ jeémpcap jĩ. Pamapna, pūbáttna, jwĩ lajatjinadiĥbut jwĩpĩ chocop jĩ. “Dios páant caá ā náahap”, níj jenah joinít, jwĩ ñowā dawá bíih ĩ wutatjidihbut jwĩpĩ chājap jĩ.

5 Jesús pebh míic wáacnit, ā bohénit téih choccanjeh ĩ jeéméchah ennit, fariseowā Jesúsdiĥ nin pah ĩt níj wūbh joyóp wut jĩ:

—Jwĩ ñowā ĩ wutatjidih yap yohnit, ma bohénit téih choccanjeh ĩ jeémpna caá. ¿Dépanih tigaá caandíh ĩ jepahcan? Jesúsdiĥ ĩt níjíp wut jĩ.

6 Páant ĩ níjíchah joinít, Jesús nin pah queédih át níjíp wut jĩ:

—**‘Jwíit túinit caá’, níijná yuhna, cāacwā ĩ encapboó yeéb yeejép chājnit caá. Dios naawátdih naóh yapani Isaíasji ded pah ñi jumatdih yoobópdiĥ át níj daacáp tajĩ:**

'Dios nin pah ã niijná caá: "Nit weemdih túi wēi naóhna yuhna, yoobópdih ĩ jepahcan caá.

7 Weemdih úbhna yuhna, ĩ yee úbhna caá. ĩ jenah joyátjeh wutnit, 'Nin pah caá Dios ã wutat', ĩpĭ niij yee naóh bohéna caá", Dios ã niijná caá', Isaías ãt niij daacáp tajĭ. (Is 29.13)

8 Páant ã niij daacátji yoobópdih tigaá. Dios ã wutatdih yap yohnit, ĩi n̄owã ĩ wutatboodihjeh ĩi chājna caá.

9 Pánih chājnit, Dios ã wutatdih cádahna, ĩi déewã ĩ wutatboodih ĩi jepahna caá.

10 Dios Moisésjidih nin pah ãt niij naáwát túutap tajĭ: 'Ñi mánadih oinit, ĩi túi chājaá. Ded ã mánadih yeejép naóhndih peéh mao yohat ã jumbipna caá', ãt niijíp tajĭ.*

11 Páant Moisésji ã niiját pah, ded ã mánadih ã teo wáaquíhichah yuhna, yeéboó ĩi teo wáacat túutcan caá. ã mánadih ã wúhat déejidih Diosboodih ĩi wúhat túutna caá.

12 Pánih bohéna, ã mánadih caandih yeéb ĩi túi chājat túutcan caá.

13 Jwĭ déewã ĩ wutatdih jepahna, Dios ã wutatboodih yap yohna caá ĩi chājap. Dawá biih ĩi wutat pahjeh chājat túutna, Dios ã wutatdih ĩipĭ yap yohat túutna caá, Jesús ãt niijíp wut ĩi.

14 Páant fariseowādih niij péa, bita ājeéh péenitdih ã pebh bid bojnit, nin pah ãt niijíp wut ĩi:

—Yeéb nihat wã naáwátidih túi joinít, ĩi beh joyoó.

15 Dedé jeémát ĩiħ jacdih ã waadáchah, ĩi téih chocochah, ĩi téih choccahbat, Dios yeebdih biíc yoobó ã enna caá. Obohjeéhtih, ĩi yéj wéheatboó ĩiħ jacmant ã bacachah joiná, 'Caán yeejép cāc caá', ã niij enna caá.

16 ¡Ded molít jamna, ã túi joyoó naáh! Jesús ãt niijíp wut ĩi.

17 Páant niij péanit, Jesús wã m̄uná ĩt waad béjep wut ĩi. Pánih waád j̄ibínit, ã bohénit ã naáwátjidih ĩt úbh joyóp wut ĩi. Páant ĩ úbh joyóchah joinít, Jesús nin pah queétdih ãt niij jepahap wu ĩi:

18 —¿Páantjeh yeéb ĩi beh joi jwáhcan niít? ĩiħ jacdih waadnit, ĩiħ jeémátboó ĩi

jenah joyátidih ã jéih yéejacan caá.

19 Dedé ĩi jeémátji ĩiħ wudah diitboó j̄umnijidih ĩipĭ jont yohna caá. Caán ĩiħ caolihdih, ĩi jenah joyátidihbat chūhcan, Dios ã enechah, yeebdih ã jéih yéejacan caá, ãt niijíp wut ĩi.

Páant niijná, "Nihat jeémát túini caá", niijná ãt chājap wut ĩi.

20 Nin pahbat ãt jwúub niij naáwáp wut ĩi:

—Ñi yéj wéheatboó ĩiħ jacmant bacna, ded pah yeejép ĩi jenah joyát ã jumatdih ã jútna caá.

21-22 Pánih yeejép jenah joiná, nin pah ĩi jamna caá: ĩi āa nihcannitjĭh yeejép chājna, bií déedih n̄umná, cāc mao yohna, bitáih bií déedih tabit en ĩinahna, bitadih yéjaih jenah joiná, yeena, yeejép chājat pínahdih wéhena, biih cāc ã jumat pah en ĩinahna, yeejép dooná naóhna, 'Weém chah jéihni wã jamna caá', niij jenah joiná, túi jenah joicannitbat ĩi jamna caá. Páant yéj chājat ĩi jenah joyátmant ã jūhna caá.

23 Páant yeejépdih ĩi jenah joyóchah enit, 'Queét táicannit caá', Diosboó yeebdih ã niij enna caá, Jesús ãt niijíp wut ĩi.

Judío nihcannih Jesúsdiħ mi jepahat (Mt 15.21-28)

24 Tiro tútchi, Sidón tútchi pebh j̄ibínit, caanjĭh j̄umni m̄udih Jesús wã ĩt waadáp wut ĩi. Caán m̄úboó ã jumatdih bitadih ãt naáwát túutcap wut yuh ĩi. Obohjeéhtih, ã naáwát túutcah yuhna, ã jumatdih jéihnit, dawá ĩ j̄ibínachah, queétdih ãt jéih jweicáp wut ĩi.

25 Caán tútchidiħ biíc yad wili mi n̄umbít nemép j̄umnih mit j̄umap wut ĩi. Pánihna, Jesús ded pah ã chājat doonádiħ joí, caanjĭh ã jumat doonádiħbat joinít, ã pebhna mit j̄ibínap wut ĩi. Pánih j̄ibínit, Jesúsdiħ wēina, āih jítcha pebh mit bódicha caj yoh ĩajap wut ĩi.

26 Caánt Siria baác Fenicia wut j̄umni tútchidiħ bóli, Griega wili mit j̄umap wut ĩi. Pánihna, Jesús pebh bódicha caj yoh ĩajnit, mi n̄umdiħ j̄umni nemépdih ã bacat túutat pínahdih mit úbáp wut ĩi.

27 Páant mi úbúchah joinít, nin pah Jesús caántdih ãt niijíp wut ĩi:

* 7:10 Ex 20.12; 21.17; Lv 20.9; Dt 5.16

—Wébit ì jeémát pínahdih ùbñit, ìih mujjiowādih jwī jwīh wūhuchah, ã táican caá. Pánihat pah, judíowā ì jeémát panihni biíh baácdih moondíh wā jwīh wūhuchah, ã táican caá, ãt niijíp wut jī.

28 —Ma niiját yoobópdihi tigaá, Maá. Obohjeéhtih, mujjiowā jeémát cáagat naá nump páñit, wébit ì jeémp jéenanidih ìpī jeémpna caá. Pánihna, biíh baácdih bóli wā jumuchah yuhna, weemdíhbut ma teo wáacachah, ã táina caá, Jesúsdihi mit niij jepahap wut jī.

29 —Páant ma niij jepahachah, ma nuumdíh jumñiji nemép wáát bac bejna caá. Eneđih ma bejeé, Jesús caántdih ãt niijíp wut jī.

30 Páant ã niijíchah joinít, miíh munná jwúub juibínit, mi nuumdíh nemép wihcan-nih mi lajachah, mit enep wut jī.

Wéhecan, joicánnidih Jesús ã booaat

31 Jesús wā Tiro tútchi jumni baácmant bejnit, Sidón tútchidih juibí yap bej, Galilea íim conanaamánt jwúub dei juibínit, Chénat Pah Téihya Tútchina wūt jumni pebhboó ìt juibínap wut jī.

32 Páant ì juibínachah, biíc newé wéhecan, joicánnidih Jesús pebh cáacwā ìt ùb juibínap wut jī, caandíh ã booaat pínah niijná.

33 Jéih joicánnidih chibít yúup Jesús ãt numah bejep wut jī. Pánih bejnit, newéih molítidih Jesús ãih téih tíbjíh chibít ãt taj waadánap wut jī. Pánih taj waadá péanit, Jesús ãih téih tíbdih coí cáagnit, newéih nuúcdih ãt teo jáhanap wut jī.

34 Pánih teo jáha péanit, jeáboó chéi ennit, caolih juí jéena bojnit, “¡Efatá!” ãt niijíp wut jī. “¡Efatá!” niijná, “¡Ma wātaá!” niijná ãt chājap wut jī.

35 Páant ã niijíchahjeh, caán joicánniji jéih joinít, ãih nuúcbut ã wilahachah, ãt túi jéih wéhenap wut jī.

36 Páant ã chājatjidih ãjeéh péenitdih Jesús ãt naáwát tútcap wut yuh jī. Obohjeéhtih, páant ã naáwát tútcah yuhna, queétoó chah ìt naóh peetép wut jī.

37 Páant ì naáwáchah joinít, cáacwā ìt joí wáhi bejep wut jī. “Nihatdih caán ã túi chājna caá. ¡Jéih joicánnidih ã joyána caá! ¡Jéih wéhecannidihbut ã wéheat túttna caá!” ìt niijíp wut jī.

8

Cuatro mil cáacwādihi Jesús jeémát ã wūhat

(Mt 15.32-39)

1 Biíh yeó jáap dawá cáacwā Jesús pebh ìt míic wáac juibínap wut jī, páant muntih. Páant ãjeéh jumna, jeémát beednit ì jumuchah enna, Jesús ã bohénitdih bid bojnit, nin pah queétdih ãt niijíp wut jī.

2 —Queét jwíjeéh biíc peihcanni yeó jáap ì jumuchah, ìih jeémát ã beedná nacaá. Pánih jeémát wihcannit ì jumuchah, queétdih búdí wā jīgah enna caá.

3 Bitá ìjeéh jumnit yúup jūóhñitji ‘Queét nuugúp wun buugná’, niijná, ìih munnáboó wā jwúub bejat tútcan niit, ãt niijíp wut jī.

4 —Obohjeéhtih, ninjíh tútchi wihcap-boó jumna, queét dawá ì jumuchah, ¿ded-boo tigaá ì jeémát pínahdih jwī jíib chājbi? Jesúsdihi ìt niijíp wut jī.

5 —¿Débói pan dah tigaá ñi bíboh? queétdih ãt niij úabh joyóp wut jī.

—Siete dah caá, ìt niij jepahap wut jī.

6 Cáacwādihi baáboó chúdat tútñit, siete pan dahdih ùbñit, “Túina caá, Paá”, Diosdih Jesús ãt niijíp wut jī. Páant niij péanit, caan dáhnadhi dajnit, ã bohénitdih wūhñit, cáacwādihi ãt pááat tútup wut jī. Páant ã wutuchah, ã bohénitboó cáacwādihi pandih ìt pááap wut jī.

7 Biquína queejwādihibut ìt bíbohó wut jī. Pánihna, “Túina caá, Paá”, Diosdih niijnít, queejwādihibut ãt pááat tútup wut jī.

8 ì páah péanachah, jeémpna, queét ìt túi wud jumap wut jī, buca. ì judh jeémpnidih siete wuhna ìt ùb yac yáwanap wut jī.

9 Queét jeémpnit neonádhjeh ì jenah enechah, cuatro mil ìt jumap wut jī.

10 Páant ì jeémp péanachah, Jesús cáacwādihi ãt wah jwúubanap wut jī. Pánih wah jwúuba péanit, ã bohénit biícđih jááj chóodih ãt waadáp wut jī. Waadnit, Dalmanuta wūt jumni baácna ìt chúh bejep wut jī.

Fariseowā Dios ã wēpatjīh Jesúsdihi ì chāj júutat túutat

(Mt 6.1-4; Lc 12.54-56)

11 Páant ì chúh juibínachah, fariseowā Jesúsdihi jwāáhnit, caanjíh ìt míic wéhenap wut jī. Dios ã wēpatjīh Jesúsdihi ìt chāj júutat

táutap wat yah jĩ, ã jepahcah, “Dios ã wahní nihcan caá”, niiját táut niijná.*

12 Páant ĩ wutachah joinít, Jesús ĩjnit, caolih jaí jéena bojnit, nin pah át niijíp wat jĩ:

—¿Dépanih tigaá yeéb buu láa moón Dios ã wēpatjĩh chāj júatdih ñi enih? Yoobópdi h yeebdíh wā naóhna caá. Buu jamnitdih Dios ã wēpatjĩh weém wā chāj júatcan niít, át niijíp wat jĩ.*

13 Páant niij péanit, ã bohénitdih jááj chóona numah jwúub waadnít, bitadih ĩt yoh chúuh bejep wat jĩ.

Fariseowā, Herodesbut yeejép ĩ bohéatdih Jesús ã naáwát

(Mt 16.5-12)

14 Pánih jwúub chúuh bejnit, ã bohénit ĩ jeémát pínah pandih ĩt quíib buudúp wat jĩ. Biíc pan dahjeh caán jááj chóoboó át jamup wat jĩ.

15 ĩ jeémát pínahdih tabit ĩ jenah joyóchah jéihnit, Jesús queétdih nin pah át niij naáwáp wat jĩ:

—¡Ñi táí chāja chaáh! Fariseowā, Herodesbut ĩ yee bohéat yeebdíh ã tobohna caá. ĩ yee bohéat pan paáat panihni caá. Caán paáat ni hat pan pínahdih ã chūúhna caá. Páant ã chūúat pah, det ĩ yee bohéatdih joinít ĩ yéj bejna caá. Pánihna, ĩ yee bohéatdih ñi táí chāja chaáh, át niijíp wat jĩ.*

16 Páant ã niijíchah joinít, “Pandih jwĩ ub jūóhcah enna, páant niijná caá ã chājar”, ĩt míc niijíp wat yah jĩ.

17 Páant ĩ míc niijíchah jéihnit, Jesús queétdih nin pah át niij úubh joyóp wat jĩ:

—¿Dépanih tigaá yeéb pandih tabit ñi jenah joi? Caandíh tabit jenah joinít, ded pah wā naáwát d ih ñi beh joi jwáhcan caá.

18 Pánih tabit jenah joiná, quíib ñi bíbohna yahna, molít jamna yahna, páantjeh ñi beh joicán caá.*

19 ¿Cinco pan dahbitjĩh cinco mil neonádih wā wāhatjidih ñi náhnican niít? ¿ĩ judh jeémpnidih débóí wāh tijí ĩ ub yac yáwa? át niijíp wat jĩ.

—Doce wāh jĩ, ĩt niij jepahap wat jĩ.

* 8:11 Mt 12.38; Lc 11.16

* 8:12 Mt 12.39; Lc 11.29

* 8:15 Lc 12.1

* 8:18 Jer 5.21; Ez 12.2; Mr 4.12

* 8:28

20 —Weém siete pan dahdih cuatro mil cāacwādih wā wāhat túttimah, ¿débóí wāh tijí ĩ judh jeémpnidih ñi ub? Jesús át niijíp wat jĩ.

—Siete wāh jĩ, ĩt niij jepahap wat jĩ.

21 —¿Pánih enna yahna, páantjeh wā wēpatdih ñi táí jenah joicán niít? Jesús queétdih át niijíp wat jĩ.

Jéih encannidih Jesús ã booaat

22 Queét Betsaida tútchina ĩ chúuh juibínachah ennit, cāacwā jéih encannidih Jesús pebh ĩt ub juibínap wat jĩ.

—Caandíh teo jáhanit, ma booaaná, Jesús d ih tabit ĩt niij úubup wat jĩ.

23 Jéih encannidih áih mājmant teonit, tútchi jwēejboó caandíh Jesús át wái bejep wat jĩ. Caanná numah juibínit, áih téih tíbnad ih coí cáagnit, caán newéih quíibnad ih át teo jáhanap wat jĩ.

—¿Ma enechah, jígoh niít? Jesús caandíh át niij úubh joyóp wat jĩ.

24 —Cāacwādih wā enna yah caá. Obohjeéhtih, wā enechah, queét máa nahna bejni pah caá ĩ jígohop, át niij jepahap wat jĩ.

25 Páant ã niijíchah joinít, Jesús áih quíibnad ih át jwúub teo jáhanap wat jĩ, páant muntih. Páant ã jwúub teo jáhanachah, ni hatdih át táí enep wat jĩ, buca.

26 Pánihna, Jesús caandíh áih munná wah bojnit, nin pah át niijíp wat jĩ:

—Tútchiboó jwúub bejcanjeh, butéh meemdíh wā chājatjidih bitadih ma naóh peéca bojóó, át niijíp wat jĩ.

“Meém Cristo, Dios ã wahní caá”, Pedro Jesús d ih ĩ niiját

(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

27 Jesús ã bohénit biíc d ih Cesarea Filipo wūt jamni tútchi pebh jamni tútchinaboó ĩt bejep wat jĩ. Pánih namádih bejnit, Jesús ã bohénitdih nin pah át niij úubh joyóp wat jĩ:

—¿Weemdíh ded pah tigaá cāacwā ĩ niij? át niijíp wat jĩ.

28 —Biquína ‘Juan Daabáni nacaá’, niij, bita ‘Elías nacaá’, niij, bita ‘Dios naáwát d ih naóh yapanit biíc d ih bóo nacaá’, ĩ niijná

beé, ã bohénit caandíh ít niíj jepahap wat jĩ.*

29 —Queét páant ĩ niijíchah, ¿yeéboó ded pah tigaá ñi niíj jenah joí? queétdih át niijíp wat jĩ.

—Meém Cristo, Dios ã wahni caá, Pedroboó át niíj jepahap wat jĩ.*

30 —Weemdíh ‘Caán Cristo caá’, bitadiah ñi niíj naóh peét jwuhca bojoó, Jesús queétdih át niijíp wat jĩ.

*Ã wñnat pínahdih Jesús ã naáwát
(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)*

31 Jesús queétdih nin pah át niíj naóh bohé jwíhip wat jĩ: “Weém, nihat cáacwã úud jeñédih túbít yeejép yapat caá náahap. Weemdíh náahcan, jwĩ nuowã, sacerdotewã ĩ maáta, Moisés ã watatjidih bohénitbut weemdíh ĩ mawat túutbipna yuh caá. Obohjeéhtih, páant ĩ mawachah yuhna, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, wã jwúub boo pad jãóhbiipna caá”, át niijíp wat jĩ.

32 Páant niíj naóhna, ĩ túi beh joyátjeh queétdih ã naáwáchah, Pedroboó chibít yúupbit caandíh numah juibí ñuhnit, páant át niiját túutcap wat jĩ.

33 Páant ã niiját túutcah joinít, Jesús ã bohénitdih tac páud ennit, Pedrodih nin pah át niíj jãihñap wat jĩ:

—Satanás ã náah yacat pah wéhena caá ma chãjap. Ma jenah joyát cáacwã ĩ jenah joyátjeh caá. Dios ã jenah joyát nihcan caá, Pedrodih át niijíp wat jĩ.

34 Páant niíj péanit, cáacwãdih, ã bohénit biíc dih ã pebhna bid bojnít, nin pah Jesús queétdih át niíj naóh bohénap wat jĩ:

—Ded wãjeéh pééhna, ded pah caanjéh ã wēi chãjíhatdih cádahnit, weém wã weñat pínahboodíh caá chãjat náahap.*

35 Ded ã weñat pínahdihjeh chãjni, iiguípna ã bejbipna caá. Obohjeéhtih, wã weñat pínahboodíh chãjni, wã bohéatdih túi jenah joinít, yeó jáap jumat pah wãjeéh ã túi jambipna caá.*

36 Nin baác dih jumni dawá bií déedih bíbohna yuhna, iiguípna ã bejehah, ã bíbohatji caandíh dedé pínah nihcan niít.

* 8:29 Jn 6.68-69 * 8:34 Mt 10.38; Lc 14.27; Jn 12.24 3.17; Mr 1.11; Lc 3.22

37 Āih caolih iiguípna ã bejehah, ded pah tigaá ãih caolihjidih áta jwúub jib chãj baca.

38 Bũũ yeejép wã, Diosdih náahcannit, ĩ weñat pínahdihjeh chãjnit ĩ jumna caá. Páant queét yeejép wã ĩ joyóchah, biquína weemdíh, wã bohéatdihbut túic jenah joinít, ‘Weém caandíh wã jéihcan caá’, ĩ niijbípna caá. Pánihna, weém nihat cáacwã úud jeñé, túinit ángelwã biíc dih, wã íp ã yeh iigátjĩh jwúub dei jãóhna, queét weemdíh ĩ túic jenah joyátjidih náhnit, ‘Queétdih wã jéihcan caá’, weembút wã niijbípna caá, Jesús át niijíp wat jĩ.

9

1 Páant niíj péanit, nin pah Jesús queétdih át jwúub niíj naáwáp wat jĩ:

—Yoobóp dih yeebdíh wã naóhna caá. Biquína yeéb ninjĩh jumnit ñi wñnat pínah jãtĩh, Dios nihat maáh jumna, ã wēpatdih ã júutachah, ñi enbipna caá, át niijíp wat jĩ.

*Dios ã yeh iigátjĩh Jesús ã ñuhat
(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)*

2 Seis yeó jáap túttimah Pedro, Santiago, Juan, queét biíc peihcannitdihjeh jap bóo jeená Jesús át numah páuh laab béjep wat jĩ. Caanná ĩ páuh laáb juibíát túttimah, ĩ enechah, ã jígohat át túut numáp wat jĩ.

3 Āih yégueh chóa túi baáb yeh iigní át jígohop wat jĩ. Nin baác dih moón yégueh chocnit, pánih túi baabní ĩ jéih choccan caá.

4 Páant ã yeh iiguíchah, Elías, Moisésji biíc dih Jesús pebh jígohnit, caandíh ĩ míc wéhenachah, queét biíc peihcannit ã bohénit ít enep wat jĩ.

5-6 Páant ĩ jígohochah ennit, queét túbít ít úumap wat jĩ. Pánih úumna, ded pah ã niiját pínahdih jéihcan, nin pah Pedro Jesús dih át niijíp wat yah jĩ:

—¡Maá, jwiít ninjĩh jwĩ jumachah, ã túina caá! Biíc peihcanni muu dáhna jwĩ chãjbipna caá. Míih pínah, Moiséh pínah, Elíah pínahdihbut jwĩ chãjbipna caá, át niijíp wat yah jĩ.

7 Páant ã niijíchahjeh, mah pōh panihni queétdih át dei juyáp wat jĩ. Páant ã dei juyúchah, caanmánt Dios nin pah át niijíp

* 8:35 Mt 10.39; Lc 17.33; Jn 12.25 * 9:7 2P 1.17-18; Mt

wat jĩ: “Nin wã wũúh, wã oini caá. Pánihna, ã naáwáchah, caandíh ñi táí joyoó”, át niijíp wat jĩ.*

8 Páant ã niij péanachah, Pedrowã jwúub enna, Jesúsdiheh ít enep wat jĩ. Í ennitjiboó ítát jwúub buudáh bejep wat jĩ.

9 Pánihna, jeemánt jwúub dei bejnit, Jesús queédih nin pah át niijíp wat jĩ: **“Butéh páant ã yapatdih bitadih ñi naóh jwuhca bojó. Weém, nihat cáacwã úud jeñé, wanniji wã jwúub boo pad júúwát táttimah, caandíh bitadih ñi naáwáp buca”,** át niijíp wat jĩ.

10 Pánihna, ã niijátji pahjeh queét í enatjidih bitadih ít naóh jwuhcap wat jĩ. Queétjeh nin pah ít míc niij úubh joyóp wat jĩ: “ ‘Wanniji wã jwúub boo pad júúwát táttimah’, niijná, ¿Ded pah niij tígaá páant ã niij?” ít míc niijíp wat jĩ.

11 Páant niij míc wéhenit, Jesúsdiheh nin pah ít niij úubh joyóp wat jĩ:

—‘Cristo, Dios ã wahni, ã júúwát pínah játih, Elías ã jwíih júóhbi na caá’, Moisés ã watatjidih bohénit ípĩ niijná caá. ¿Ded pah niij tígaá páant í niij? caandíh ít niijíp wat jĩ.*

12-13 —**Yoobópdih tigaá. Elías jwíih júóhni, nihatdih ámohni ã jumna caá. Dios naáwátidih naóh yapanit í naóh daacátji pahjeh, weém, nihat cáacwã úud jeñé, dawá láa yeejép wã yapbipna caá. Bitá weemdíh náahcan, yeejép í chájbi na caá. ¿Páant í niij daacátjidih yeéb ñi beh joicán niit? Pánihna, nindih yeebdíh wã naóhna caá: Elías panihni Juan Daabáni wãát jui péana beé. Páant ã juyúchah, queét í náahatji pahjeh caandíh yeejép ít chájap wat jĩ. Páant jĩ caandíhbut ít niij daacáp tajĩ, Jesús queédih át niijíp wat jĩ.**

Wãá wñnat jumnidih Jesús ã booaat (Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

14 Páant ã niiját táttimah, jeejíboó jumnitji jwúub dei bejna, dawá cáacwã ã bohénit pebh í jumachah, Jesús wã ít enep wat jĩ. Moisés ã watatjidih bohénitboó ã bohénit biícidih míc jáih ñaácna ít chájap wat jĩ.

* 9:11 Mal 4.5; Mt 11.14

15 Pánihna, Jesús wã í dei juibínachah, nihat caandíh wéi ennit, Jesúsdiheh jwááadidih ít ñáo ñah bejep wat jĩ.

16 Á pebh í juibínachah, nin pah queédih Jesús át niij úubh joyóp wat jĩ:

—¿Dépanih yeéb míc jáih ñaác tibeé ñi cháj? át niijíp wat jĩ.

17 Páant ã niij úubh joyóchah joinít, cáacwã cáatih ñuhni nin pah át niij jepahap wat jĩ:

—Bohéní, wã wũúh nemép jumnidih meemdíh wã úb júúwáp yuh be. Nemépboó caandíh déheanit, ápi wéheat túatcan caá.

18 Wã wũúhdih déheat ã júúwáchah, baácboó buugnít, maojĩh nah cháácnit, ápi jwiwáh bejna caá. Pánih bejnit, jacmant moj chej túbit ápi bacna caá. Páant ã jumachah, ma pej jumnitdih nemépdih wã bacaat túatup yuh be. Obohjeéhtih, queét í jéih bacacap be, Jesúsdiheh át niijíp wat jĩ.

19 —**Maatápdih yeebdíh wã bohénachah yuhna, páantjeh weemdíh ñi táí jenah joicán caá. ¿Débólíh maatápdih tigaá weemdíh yeéb ñi jepahbi? Caán wébítidih ma úb júúwá,** Jesús queédih át niijíp wat jĩ.

20 Páant ã niijíchah joinít, nemép jumnidih Jesús pebh ít úb bejep wat jĩ. Í úb juibínachah, Jesúsdiheh ennit, nemépboó wébítidih baácboó numah buugúchah, át ñaj túpánap wat jĩ. Páant ã ñaj túpánachah, jacmant moj chej búdí át bacap wat jĩ.

21 —¿Débólíh maatápdih tigaá nin wébít páant ápi jum? Jesús behedih át niij úubh joyóp wat jĩ.

—Wébítjeh ã jumachah, ã jwíhip be.

22 Nemépboó caandíh tuu cúatboó numah buug cáwíhni, mujboobát numah buug báhni, dawá láa ã mao yohíhip jĩ. Ma jéihna, jwiútdih jígah ennit, ma teo wáacá, Jesúsdiheh át niijíp wat jĩ.

23 —**Weemdíh ma táí jenah joyóchah, Dios nihat táí jéihni meemdíh ã teo wáacbi na caá,** Jesús caandíh át niijíp wat jĩ.

24 —Meemdíh wã táí jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, chah wã táí jenah joyát pínah niijná, weemdíh ma teo wáacá, át niijíp wat jĩ.

²⁵ Dawá queét pebhna ñáo ñah bejnit, ï míc wáac jwáibínachah ennit, Jesús nemépdih nin pah át niij jwáibínachah wut jĩ:

—**Meém wéheat tútcani, joyát tútcani nemép nin wébít dih jumni ma bac bejeé. Pánih bac bejnit, caandíh ma jwáub tac buugáca bojoó,** át niijíp wut jĩ.

²⁶ Páant ã niij jwáibínachah joinít, ñaácnit, wébít dih baácboó jwáub numah buugnít, ñaj tãpúánit, nemép át bac bejep wut jĩ. Páant ã chãjachah, wébítboó wunni pah át ñajap wut jĩ. “Caán ã wunah bejna caá”, dawá ït niijíp wut yuh jĩ.

²⁷ Páant ï niijíchah yuhna, Jesúsboó caandíh ãih muj nahdih át teo wái ñahanap wut jĩ. Páant ã teo wái ñahanachah, wébít át ñah ñuhap wut jĩ.

²⁸ Túttimah, Jesús wã muúboó ï waád jwáibínachah, bita wihcah, ã bohénitjeh caandíh nin pah ït niij wáubh joyóp wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá jwáitboó caán nemépdih jwáí jéih bacacan? ït niijíp wut jĩ.

²⁹ —**Pánihni nemépdih yohíhna, jeémp jwáuhcanjeh, Diosdih búdí wáubát caá náahap,** Jesús queétdih át niij jepahap wut jĩ.

*Jesús ã wunat pínahdih ã jwáub naáwát
(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)*

³⁰⁻³¹ Túttimah, ï jumni jwáibínachah tãtchimant Galilea baácna Jesús wã ït bejep wut jĩ. Capernaum tãtchina bejni namádih bejna, Jesús ã bohénitdih át bohé bejep wut jĩ. Pánih queétdih bohé bejna, ã bohénitdihjeh ã táí bohéát túut niijná, dedboó ï bejat pínahdih bita ï jéihyatdih át náahcap wut jĩ. Pánih bohé jib bejna, nin pah queétdih át niij naáwáp wut jĩ:

—**Weém nihat cáacwã úud jeñédih teonit, jwáí déewã bitaboodíh ï wáuhbipna caá. Páant ï wáuhachah, weemdíh ï mao yohbipna yuh caá. Obohjeéhtih, ï mawachah yuhna, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, wã jwáub boo pud jwáuhbipna caá, páant muntih,** át niijíp wut jĩ.

³² Páant ã niijíchah joiná yuhna, queét ït táí beh joicáp wut jĩ. Pánih beh joicán, úumna, ït jwáub wáubh joicáp wut jĩ.

* **9:34** Lc 22.24 * **9:35** Mt 20.26-27; 23.11; Mr 10.43-44; Lc 22.26 * **9:37** Mt 10.40; Lc 10.16; Jn 13.20 * **9:40** Mt 12.30; Lc 11.23

“Déhe tigaá ñi maáh panihni”, Jesús ã niiját

(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

³³ Galilea baác dih bejna, Jesús wã Capernaum tãtchiboó ït jwáibínachah wut jĩ. Pánih jwáibínit, ã chéenwáih muúdíh waadnít, Jesús ã bohénitdih nin pah át niij wáubh joyóp wut jĩ:

—**Namáboó jwáuhnit, ¿Dedédih míc wéhe tibeé ñi chãj?** át niijíp wut jĩ.

³⁴ Páant ã niijíchah joinít, ït jepahcap wut jĩ. Namádih bejna, nin pah queétdih ït niij míc wéhenap wut jĩ: “Chah jéihni jumna, weémboó maáh panihni wã jumna caá”, ït míc niijíp wut jĩ.*

³⁵ Páant ï míc niijátjidih tíicna, Jesús dih ït jepahcap wut jĩ. Páant ï jepahcah ennit, jwáibí chãudnit, ã bohénitdih bid bojnit, nin pah queétdihjeh át niij naáwáp wut jĩ:

—**Ded waóhni jumíhna, péeni jumát caá náahap. Ded maáh jumíhna, nihatdih teo wáuhni jumát caá náahap,** át niijíp wut jĩ.*

³⁶ Páant niijnít, wébít dih bid bojnit, queét cáitih át ñuhat túutap wut jĩ. Ñuhat túutnit, caandíh pin teonit, Jesús nin pah queétdih át niijíp wut jĩ:

³⁷ —**Ded wã náah yacatdih chãjat túut niijná, biíc nin panihni wébít dih wéi jwááhna, weemdíhbut ã wéi jwááhna caá. Pánih weemdíh wéi jwááhna, wã íip, weemdíh wáuhnidihbut ã wéi jwááhna caá,** át niijíp wut jĩ.*

*“Ded jwáitdih en jwáuhcanni jwáitdih teo wáacni caá”, Jesús ã niiját
(Lc 9.49-50)*

³⁸ Túttimah, Juan Jesús dih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Bohéní, jwáí enechah, biíc newé ma wépatjéh nemépwádih ã bacat túutap be. Obohjeéhtih, jwáíjééh jumni ã nihcah, caandíh páant jwáí chãjat túutcap be, át niijíp wut jĩ.

³⁹ Páant ã niijíchah joinít, Jesús ã bohénitdih nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—**Páant caandíh ñi niijcá bojoó. Ded wã náah yacatdih chãjat túut niijná, wã**

wēpatjīh chāj jūatna, túttimah weemdih yeejép ā jéih niijcán niit.

⁴⁰ Ded jwiitdih en jūihcanni jumna, jwījeéh ā jumna caá.*

⁴¹ Yoobópdi yeebdih wā naóhna caá. Wīhwā ñi jumat jíib, ded yeebdih ā túi teo wáacachah enna, Dios caandíhbut ā túi chājbična caá. Ñi babhbat pínah mahbitdih-jeh yeebdih ā wāhuchah, páant ā chājat jíib caandíhbut Dios ā túi chājbična caá, Jesús āt niijíp wut jī.*

Bitadih jwī yéj chājat túutuchah, jwiitdih búdí peéh chājat ā jumat

(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

⁴² “Nin wébit panihni weemdih túi jenah joinidih ded yeejép ā chājat túutatji jíib, Dios caandíh yeejép pohba ā peéh chājbična caá. Caán ā yéj chājat túutat pínah jātih, āih butdih búdí jeé júdjīh chéó búudhnit, búdí majna caandíh ī yohochah, āta túi tagaá. Páant ī chājachah, caán wébit panihnidih ā yéjacah nihna, Dios páant bóo pohba caandíh āta peéh chājcan tagaá.

⁴³⁻⁴⁴ Ñíih téihyajīh yeejép chājna, caán téihyadih bóod yohat pahjeh caán ñi yéj chājatdih ñi cádaahá. Caandíh cádahcan, iiguípna ñi bejbipna caá. Caanná iigát dūbcan, coyíwābut wūncannit ī jumbipna caá. Ñíih téihyadih ñi bóod yohochah nihna, caán dáhjuh āta būud tagaá. Yeéboó panihni cóloh jumna yuhna, túttimah Diosjeéh ñi túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, chéat pah téihyajīh iiguípna ñi bejchah, búdí yeejép ñita yap tagaá. Pánihna, ñi yéj chājatdih cádahat caá náahap.*

⁴⁵⁻⁴⁶ Biíc yoobó ñíih jítchajīh yeejép chājadih bejna, caán jítchadihbut bóod yohat pahjeh caán ñi yéj chājatdih ñi cádaahá. Caandíh cádahcan, iiguípna ñi bejbipna caá. Caanná iigát dūbcan, coyíwābut wūncannit ī jumbipna caá. Ñíih jítchadih ñi bóod yohochah nihna, caán dáhjuh āta būud tagaá. Yeéboó panihni cólohjeh jumna yuhna, túttimah Diosjeéh ñi túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, chéat pah jítchajīh iiguípna ñi bejchah, búdí yeejép ñita yap tagaá.

⁴⁷⁻⁴⁸ Biíc yoobó ñíih quíibjīh ennit, yeejép chājna, caán dáhdih ñi wāat yohat pah caán ñi yéj chājatdih ñi cádaahá. Caandíh cádahcan, iiguípna ñi bejbipna caá.* Caanná iigát dūbcan, coyíwābut wūncannit ī jumbipna caá.* Caán quíibdih ma yohochah nihna, caán dáhjuh āta būud tagaá. Pánihna, biíc būwá quíib wihcanni yuhna, túttimah Diosjeéh ñi túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, chéat pah quíibjīh iiguípna ñi bejchah, yeejép pohba ñita yap tagaá.

⁴⁹ “Nin baácđih jum jwuhna, nihat cāacwā yeejép yapat caá náahap, ī yéj chājatdih cádahnit, táinijeh ī túut nūmát pínah niijná. Jwī jeémátđih nūmni āpī náahna caá, ā túi nuñat pínah niijná. Pánihat pah, cāacwāđihbut yeejép yapat ā náahna caá, túut nūmni, ī túi chājat pínah niijná.

⁵⁰ Nūmni buiná, jeémátđih ā túi nuñana caá. Obohjeéhtih, nūmni ā buyát beedéchah, ñi jéih jwūub buyácan caá. Pánihna, ñi jeémátđih nūmniñīh ñi túi buyát pah, yeéb bitajeéh biícđih ñi túi jumat túut niijná, táinijeh ñi chājaá”, Jesús queéđđih āt niijíp wut jī.*

10

Ī weha mánadih ĩyohcat

(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

¹ Capernaum tútchimant bejnit, Judea baácna juibínit, Jordán maj conanaáboó Jesús wā ĩ chúuh juibínachah, dawá Jesús pebh ĩt míic wáac juibínap wut jī, páant muntih. Páant ā pebh ĩ míic wáac juibínachah ennit, āpī bohéátji pahjeh muntih āt jwūub bohénap wut jī.

² Páant ā bohéát pónih, fariseowābut ĩt juibínap wut jī. Pánih juibínit, Jesúsđih nin pah ĩt niij úubh joyóp wut jī, ded pah ā jepahatđih joinít, caandíh ĩ naóh yacat túut niijná:

—¿Jwī weha mána yaáhdđih jwī yohochah, ā túimi naniit? ¿Dios ā wutatboó páant niit ā chājat túutap, ma jenah joyóchah? ĩt niijíp wut jī.

³ —¿Ded pah tiguaá Moisés āt niij wutji? Jesús queéđđih āt niij úubh joí jwūubanap wut jī.

* 9:41 Mt 10.42 * 9:43-44 Mt 5.30 * 9:47-48 Mt 5.29

* 9:47-48 Is 66.24 * 9:50 Mt 5.13; Lc 14.34-35

4 —‘Majeéh bólidih cádahíhna, “Meém ma táicat enna, meemdíh wā yohna caá”, niij daácnit, caántdih ñi wūhú. Páant niij daác wāhñit, majeéh bólidih ma cádahachah, ã táina caá’, Moisés ãt niij daacáp tajī, fariseowā ãt niij jepahap wut jī.*

5 —Diosdih ñi ñowā ã jepahíhcah enna, páant Moisés ãt niij daacáp tajī.

6 Páant ã niij daacátji ã jumuchah yuhna, jon jãtíh nin baácđih chãjñit, newé yad biícđih Dios ãt chãjap wut jī.*

7 Pánih biícđih ã chãjachah, newé ã mánadih cádahñit, yad biícđih ãpī jumna caá.

8 Queét chénewā jumna yuhna, biíc bácah paníhñit caá ã jumap.*

9 Pánihna, Dios queéđđih biíc bácah paníhñit ã chãjachah, queéđđeh míic cádahcat caá náahap, Jesús queéđđih ãt niijíp wut jī.

10 Páant ã niiját túttimah, muúboó jumna, páant ã naáwátjidih ã bohénit caandíh ãt ñiijíp wut jī.

11 Páant ã ñiijíp wut jī, nin pah queéđđih ãt niij jepahap wut jī:

—Ded ãjeéh bólidih yohnit, biíh wilidih jwúub áa jumna, ã yohnidih yeejép ã chãjna caá.

12 Yad wilibat newéđih yohnit, biíhđih jwúub áa jumna, mi yohnidih yeejép mi chãjna caá, Jesús ãt niijíp wut jī.*

Jesús wébítđih ã ñiijíp

(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

13 Cáacwā ã wehdih ã teo jãha ñiijíp pínah niijná, Jesús pebhna ã mána ãt ñiijíp wut yah jī. Obohjeéhtih, ã bohénitboó queéđđih ennit, ãt jípónih jãhñap wut jī.

14 Páant ã jãhñachah ennit, Jesús ãt niijíp wut jī, ã bohénitboóđih nin pah ãt niijíp wut jī:

—Wébít wā pebh ã jũwá naáh. ‘Ñi bejca bojoó’, queéđđih ñi niijíp bojoó. ‘Dios wā maáh caá’, niijnít, queéđ wébít caá táí jenah joinít ã jumap.

15 Dios ã maáh jumapna waadníboó nit wébít ã jenah joyát pah jenah joinít ã jumna caá. Yoobópđih yeebđih wā naóhna caá. Nitbit Diosdih ã náahat pah yeéb ñi náahcan,

Dios pebhna ñi jéih bejcan niít, ãt niijíp wut jī.*

16 Páant niij péanit, wébítđih ñi táuh teo jãhanit, nin pah Diosdih ãt niij ñiijíp wut jī: “Nitbitđih ma táí teo wáacá, Paá”, ãt niijíp wut jī.

Dawá bií déedih bíbohni Jesúsđih ã ñiijíp joyát

(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

17 Jesús wā namáđih ã bejchah, biíc newé ñáo ñah bej, Jesús pebh bóđicha caj yoh ñajñit, caandíh wéina, nin pah ãt niij ñiijíp wut jī:

—¿Táí Bohéní, páantjeh Diosjeéh jumíhna, ded pah tigaá wā chãjbi? ãt niijíp wut jī.

18 —¿Dépanih tigaá ‘Túini’, weemdíh ma niij? Diosjeh caá túini.

19 Dios ã wutatđih ma jéihna caá. ‘Cãacđih ma mao yohca bojoó.* Ma áa nihcannihjĩh ma yéj chãjca bojoó.* Ma ñumcá bojoó.* Ma yeeca bojoó.* Bitadih yee naóhñit, ñi bií déedih ma ñiijíp bojoó. Ma mánadih táinijeh ma chãjaáp’,* Dios ã niijíp jī. Caán ã wutatđih jepahat caá náahap, Jesús caandíh ãt niijíp wut jī.

20 —Bohéní, wébít jumna, wā yap yohcatji pah, buubat biíc yoobó wā yap yohcan caá, Jesúsđih ãt niijíp wut jī.

21 Páant ã niijíchah joí, en jãhanit, Jesús caandíh ãt oyop wut jī.

—Diosjeéh ma táí jumap pínah, bainí caá meemdíh ã jũhđap. Nihat míih bií déedih jĩb chãjadih ma bejeé. Pánih jĩb chãjñit, caán jĩbđih moh yéjñitđih ma wūhú. Páant ma wūhuchah, nin baácboó ma bíbohátji chah táini míih pínah Dios pebhboó ã jumbipna caá. Wā niiját pah chãj péa, wãjeéh ma péj jũwá, Jesús ãt niijíp wut yah jī.

22 Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joiná yuhna, caánboó dawá bií déedih bíbohni jumna, ãh bií déedih jĩb chãj wãhíhcan, búđi ãt jĩgahap wut jī. Pánih jĩgahñit, jepahcanjeh, ãt jwúub bejap wut jī.

* 10:4 Dt 24.1-4; Mt 5.31 * 10:6 Gn 1.27; 5.2 * 10:8 Gn 2.24 * 10:12 Mt 5.32; 1Co 7.10-11 * 10:15 Mt 18.3

* 10:19 Ex 20.13; Dt 5.17 * 10:19 Ex 20.14; Dt 5.18 * 10:19 Ex 20.15; Dt 5.19 * 10:19 Ex 20.16; Dt 5.20 * 10:19 Ex 20.12; Dt 5.16

23 Páant ã jwúub bejehah, ã bohénitdih tac púud ennit, nin pah Jesús queétdih át niijíp wut jĩ:

—*Dawá bií dée bíbohnit Dios ã maáh jumapna ã waadát ã buona caá!* át niijíp wut jĩ.

24 Páant ã niijíchah joinít, queétboó ãt joi wúhi bejep wut jĩ. Páant ã wúhi bejehah ennit, queétdih Jesús nin pah át jwúub niij naáwáp wut jĩ:

—*Némewáá, det Diosdih táí jenah joicán, 'Nihat wíih bií déejĩh wã táí yapbipna caá', niij jenah joinít, Dios ã maáh jumapna ã jéih waadcán caá.*

25 Camelloboó awí íitbitdih ã yabac bejihichah nihna, áta buo tagaá. Pánihat pah, dawá bií dée bíbohni Dios ã maáh jumapboó ã waadíhichah yuhna, búdí ã buona caá, át niijíp wut jĩ.*

26 Páant ã niijíchah joinít, chah wúhi bejna, queétjeh nin pah ãt míic niijíp wut jĩ:

—Páant ã niijíchah bácah, Dios ã jumapboó ded ã jéih waadcán níit, ãt niijíp wut jĩ.

27 —*Cãacwã ded pah ã jenah joyátjĩh jeh ã táí chãjĩhna yuhna, Dios pehbhoó ã jéih bejcan níit. Diosjeh iiguípna bejnit déedih ã táí ubna caá. Caanjéh tigaá nihadnih jéih beedáni. Dedé jéihcat pínah caandih ã wihcan caá, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.*

28 —*Maá, weemdih ma joi jwúuhú. Majeéh péeat túut niijná, jwiítboó nihadnih jwí cádahap jĩ, Pedroboó át niijíp wut jĩ.*

29-30 —*Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Det wíih táini doonádih jepahnit, wã weñat pínahdih chãjat túut niijná, nihát ãh bií déedih cádahnit, páant ã chãjat jíib búdí táinidih ã bíbohbiipna caá. ãh munnádih, ã úudwãdih, ã mánadih, ã weha mána yaáhdih, ã wehdih, ãh wápchidih yuh buca cádahnit jamna, nin baácboó jam jwuhna, chah dawá ã bíbohbiipna caá. Oboghjeéhtih, pánih táini jamna yuhna, yeejépbút ã yapbipna caá. Túttimah bóo láabút páantjeh Dios biícđih ã jumbipna caá.*

31 Oboghjeéhtih, nin baácboó jam jwuhnit, dawá cãacwã búdí bií dée bíbohnitji, Dios pehbhoó moh yéejnit ã jumbipna caá. Pánihna, nin baácboó dawá moh yéejnitji

*jeáboó maáta ã jumbipna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.**

Jesús ã wñnat pínahdih ã jwúub naáwát (Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

32 Túttimah, Jesús Jerusalén tútchina ã bohénitdih át numah aab béjep wut jĩ. Caán tútchina ã numah bejehah ennit, ã bohénitboó ãt wúhi bejep wut jĩ. Bitá ãjeéh péenitbut búdí ãt úumup wut jĩ. Pánihna, Jesús doce ã bohénitdihjeh bitadnih yúupbit numah bejnit, ded pah cãacwã caandih ã chãjat pínahdih queétdih át jwúub naáwáp wut jĩ:

33 —*“Jerusalén tútchina aab béjna caá jwí chãjap. Caanná jwí juibíát túttimah, weém, nihát cãacwã úud jeñédih caanjĩh moón ã teobipna caá. Pánih teonit, sacerdotewã ã maáta, Moisés ã wutatjidih bohénit biícđih ã wãhbiipna caá. Pánih wãhñit, judíowã nihcannitboodih ã jwúub wãh yapabipna caá, weemdih ã mao yohat pínah niijná.*

34 Páant ã mao yohat túttachah, queétboó deoh naóh, mao mácjĩh coí jáhanit, weemdih ã pũibipna caá. Páant ã chãjat túttimah, weemdih ã mao yohbiipna yuh caá. Oboghjeéhtih, páant ã mao yohochah yuhna, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, wã jwúub boo pud jũóhbiipna caá, páant muntih”, át niijíp wut jĩ.

Santiago, Juanjĩh Jesúsđih ã úubh joyát (Mt 20.20-28)

35 Páant Jesús queétdih ã niij naóh péanachah, Zebedeo weh Santiago, Juanjĩh Jesús pebhna juibínit, caandih nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—Bohéní, jwí niiját pah jwiítđih ma chãj wũhú, ãt niijíp wut jĩ.

36 —*¿Ded pah wã chãjat tigaá yeéb ã náah? Jesús queétdih át niij úubh joyóp wut jĩ.*

37 —*Nihat cãacwã ã maáh waadná, meém biícđih jwiítđihbut ma chúdat tútú, majeéh maáta jwí jumat pínah niijná. Weemdih ma jéihyepmant bóo buwámant chúdat tút, wã úudboodih wáyámant bóo buwámant ma chúdat tútú, Jesúsđih át niijíp wut jĩ.*

38 —*Ded pah yeéb yeejépbút ã yapat pínahdih jéihcan yuhna, páant weemdih ã niij úubhna caá. ¿Buú weém yeejépbút wã yapat*

* 10:25 Pr 11.28 * 10:31 Mt 20.16; Lc 13.30 * 10:38 Lc 12.50

pínahdih biíc yoobó yeebbát yeejép yapnit, ñi jéih buujámi naniit? queétdih át niij úbh joyóp wut jĩ.*

³⁹ —Biíc yoobó yapna yuhna, jwiitboó jwĩ jéih buujámi nacaá, ít niij jepahap wut jĩ.

—Weém yeejép wã yapat pahjeh yeebbát yeejép ñi yapbipna caá.

⁴⁰ Obohjeéhtih, pánih yapnit pínah ñi jamuchah yuhna, wãjeéh cháudnit pínahdih wã jéih ñiocan caá. Caandih wã ípboó átát amoh jwej péa tagaá. Pánihna, caán ã ñionitjeh wã jéihyemant bóo buwámant, wáyámant bóo buwámantbut í cháudbipna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

⁴¹ Santiago Juanjĩh í úbátjidih joinít, bita ã bohénitboó queétdih ít íjip wut jĩ.

⁴² Páant í íjichah ennit, nihat queétdih bid bojnit, Jesús nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Diosdih jéihcannit maátaboó íih cáacwãdih wutna, nihat jéihnit dée pah queétdih ípĩ wêp wutna caá.

⁴³ Yeébbó páant ñi jamca bojoó. Obohjeéhtih, ñijeéh jamni ded maáh jamíhna, nihat ájeéh moondih teo wãhni panihni jamat caá náahap.*

⁴⁴ Ded nihatdih wutíhna, bitadid teo wãhni ã jamca naáh.*

⁴⁵ Weembát oboh jamni panihni wã jamna caá. Pánih jamna, weém nihat cáacwã úd jeé jamna yuhna, nin baácboó jũóhna, cáacwã weemdih í teo wãhatdih wã bidcan caá. Pánih bidcan, queétdih teo wáacadidh wã jũúwáp be. Dawá í yéjat jíib iiguípna bejnit déejidih túi úbat túut niijná, queétdih wun wãhadidh wã jũúwáp be, Jesús át niijíp wut jĩ.*

Jéih encanni Bartimeodih Jesús ã booaat (Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

⁴⁶ Tálttimah, Jesús ã bohénit biícidih Jericó tátchiboó ít juibínap wut jĩ. Juibínit, í waad yábac bejchah, queétdih dawá ít péenap wut jĩ. Páant í yabac bejchah, jéih encanni, Bartimeo wut jamni, namá jwéejdih dinero úbh cháudna át chãjap wut jĩ. Caán Timeo ã wãh wut jĩ.

⁴⁷ Pánih cháudnit, Jesús wã í yap bejchah joinít, Bartimeo nin pah át niij ej jwíhíp wut jĩ:

—¡Jesús, David juima, Dios ã wahni, weemdih ma jíghah en teo wáacá! át niij ejep wut jĩ.

⁴⁸ Obohjeéhtih, páant ã niij ejchah joinít, cáacwã caandih ít jũihñap wut jĩ:

—Pánih ejcan, ma laihca bojoó, ít niijíp wut yuh jĩ.

Obohjeéhtih, páant í niij jũihñachah yuhna, Bartimeoboó chah wêpép át ejep wut jĩ.

—¡David juima, Dios ã wahni, weemdih ma jíghah en teo wáacá! át niijíp wut jĩ.

⁴⁹ Bartimeo páant ã niij ejchah joinít, bejna yuhna, cháonít, nin pah Jesús át niijíp wut jĩ:

—Caán ã jũúwá naáh, át niijíp wut jĩ.

—Ma weñeé. Ma ñah ñahúú. Meemdih ‘Jũúwá’, ã niijná caá, caandih ít niijíp wut jĩ.

⁵⁰ Páant í niijíchah joinít, áih jih bóo yégueh chóodih úb yoh jéena, ñah ñuhnit, Bartimeo Jesús pebhna át bejep wut jĩ.

⁵¹ Páant ã pebhna juibínachah, Jesús caandih nin pah át niij úbh joyóp wut jĩ:

—¿Dedé dée tigaá meemdih wã chãjbi? át niijíp wut jĩ.

—Bohéní, búdí wã eníhna caá, át niij jepahap wut jĩ.

⁵² —Ma bejeé. Weemdih ma túi jenah joyát jíib enni ma jamna caá, Bartimeodih át niijíp wut jĩ.

Jesús páant ã niijíchahjeh, Bartimeo át jéih enep wut jĩ, buca. Pánih ennit, Jesús ã bejchah, Bartimeobut ájeéh át bejep wut jĩ.

11

Jesús wã Jerusalénna í waadát

(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Jericó tátchimant bejnit, Jesús ã bohénit biícidih Jerusalén tátchina ít bejep wut jĩ. Caán tátchidih í juibíat pínah jãtĩh, Betfagé tátchibit, Betania tátchibitbut pehbbit ít juibínap wut jĩ. Olivo dah jeé púujdih bóo tátchina wut jĩ. Caánboó juibínit, chénewã ã bohénitdih caán bainí tátchina Jesús át wahap wut jĩ.

² —Con pehbbit bóo tátchibitna ñi bejeé. Caanná juibínit, chéoni burro wãúhdih ñi enbipna caá. Cáacdih duo jwúhcanni caá. Caandih ñi wataáp. Watnit, ñi úb jũúwá.

* 10:43 Lc 22.25-26 * 10:44 Mt 23.11; Mr 9.35; Lc 22.26

* 10:45 Lc 22.27; Jn 13.12-15

³ Bita ñi watatdih ennit, ‘¿Dépanih tigaá caandih ñi wat?’ ĩ niijichah, ‘Jwĩ Maáh caandih ã ub jwuhah tútup be. Ā náahatdih chãj péa, ã jwúubabipna caá’, queétdih ñi niijí, Jesús át niijíp wat jĩ.

⁴ Jesús páant ã niijichah joinít, ĩt bejep wat jĩ. Juibínit, jęc pebh chéoni, namáboó ñuhni, burro wúúhdih ĩt enep wat jĩ. Ennit, caandih ĩt watap wat jĩ.

⁵ Caan pébh en ñuhnit, nin pah ĩt niijíp wat jĩ:

—¿Dépanih tigaá caandih ñi wat? ĩt niijíp wat jĩ.

⁶ Páant ĩ niijí úubh joyóchah joinít, Jesús ã niijátji pah queétdih ĩt jepahap wat jĩ.

—Páant ta tigaá. Ñi ub bej jwuhú, ĩt niijíp wat jĩ. Páant ĩ niijichah joinít, Jesús ã páñapboó ĩt ub bejep wat jĩ.

⁷ Pánih ub juibínit, ĩh jih bóo yégueh chóodih too dagnit, burrodih ĩt cáagap wat jĩ. Cáag péanachah, burrodih púuh laabnít, yéguehjih Jesús át chúudup wat jĩ. Pánih chúudnit, Jesús wã Jerusalén tútchina ĩt bejep wat jĩ.

⁸ Dawá cãacwã ĩh jih bóo yégueh chóodih namáboó ĩt jwej waáwáp wat jĩ. Bitabut tútchi jwéejdih ĩ bóodniji táam náonadih ub jáóhnit, namáboó ĩt jwej waáwáp wat jĩ. ĩh yégueh, táam náonadihbut namáboó jwej waóhna, Jesús ĩ maáh pínah ã jumatdih jútna ĩt chãjap wat jĩ.

⁹ Páant Jesús wã ĩ bejchah, ã waáwápmant, ã méimant péenitbut nin pah ĩt niijí ejep wat jĩ:

—¡Diosdih jwĩ wěi naóh jĩh! ¡Hosana, nin Dios ã wahní jwiit judíowádih teo wáacni pínah ã túi jumu naáh!*

¹⁰ Jwĩ nuo David ã maáh jumatji pah nin jáóhni ã jwúub maáh jumbipna caá. ¡Túina caá ã maáh jumat pínah! ¡Túina caá, Paá! ¡Meém caá mat wahap! niijná ĩt chãjap wat jĩ.

¹¹ Pánih bejna, Jesús wã Jerusalén tútchina juibínit, Dioih muná ĩt waad béjep wat jĩ. Pánih waad béjnit, Jesús nihatdih át táoh en jibip wat jĩ. Táoh en péanit, tőo ñáh jáúwúchah, Betania tútchina Jesús doce ã

bohénit biícđih úwúdh ĩt jwúub bejep wat jĩ.

Jesús higuera nahdih ã wunat tútat (Mt 21.18-19)

¹² Tútimah bóo yeó jáapđih queét Betania tútchidih úonitji Jerusalén tútchina ĩt jwúub bejep wat jĩ. Pánih bejnit, nuugúp wanna, higuera túi wawá jumni nahdih yúup en bojnit, Jesús áh quehedih bididih át bejep wat jĩ.

¹³ Obohjeéhtih, túini wawá jumna yahna, quehcat láa ã jumachah, áh quehe át wihcap wat jĩ.

¹⁴ Pánihna, ã quehcatdih enna, nin pah Jesús caan náhdih át niijíp wat jĩ:

—¡Ma quehcah, cãacwã míh quehedih ĩ jwúub jeémpcan níit! át niijíp wat jĩ.

Caan náhdih páant ã niijichah, ã bohénit ĩt joyóp wat jĩ.

Júb chãjnitdih Dioih munánt Jesús ã jũh ñun bácaat (Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹⁵ Páant niij péanit, Jerusalén tútchina ĩt bejep wat jĩ. Caanná juibínit, Dioih muú jóocmant bóo júúhdih ĩt jwúub waad béjep wat jĩ. Pánih waad béjnit, bií dée júb chãjnitdih Jesús át jũh ñun bácanap wat jĩ. Dinero túut nuumnít cãacwáih cáagat naanádih, jopwádih júb chãjnitih chúudat naanádihbut át ub yoh áacanap wat jĩ.

¹⁶ Pánihna, bií déedih jíponih ub yabac bejnitdih Jesús át jũh jwúuba bojop wat jĩ.

¹⁷ Pánih jũh baca péanit, caánboó jumnitdih Jesús nin pah át niijí bohénap wat jĩ:

—Dios naáwátđih naóh yapani jon jãtuh nin pah át niijí daacáp tají: ‘“Wĩh muú nihat baácmant moón weemđih úubát pínah muú caá”, Dios ã niijíp be’, át niijí daacáp tají.* Obohjeéhtih, cãacwã Diosdih úubúdh ĩ júyúchah yahna, yeéboó queétdih yeenit nuumná caá ñi chãjap. Pánih chãjnit, Dioih muúđih yéejana, nuumnít ĩ jumat pínah muú chãjna caá ñi chãjap,* Jesús queétdih át niijíp wat jĩ.

¹⁸ Páant Jesús ã niijí bohéátđih joinít, dawá cãacwã búdí ĩt joí wáhi bejep wat jĩ. ĩ joí wáhi bejatđih jéihnit, sacerdotewã ĩ maáta,

* 11:9 Sal 118.25-26 * 11:17 Is 56.7 * 11:17 Jer 7.11

Moisés ã wutajjidih bohénitbut cáacwãboó queédih cádahnit, Jesúsboodih ì jwúub péeat pínahdih ìt úumap wut jì. Jesús Dioih mæudih páant ã niijíchah joinít, caandih úumna, nin pah ìt míic niijíp wut jì: “¿Ded pah tigaá caandih jwì jéih mao yohbi?” ìt niijíp wut jì.

¹⁹ Tõo ñáh jüwáchah, Jesús wã Jerusalén tátchimant ìt jwúub bac bejep wut jì, páant muntih.

Higuera nah ã wunat
(Mt 21.20-22)

²⁰ Túttimah bóo yeó jáap, Jerusalén tátchina jwúub aab béjna, higuera nahjidih ìt enep wut jì. Caan nah átát wunah bejep wut jì.

²¹ Caan nah ã wunatdih ennit, Jesús ã niijátjidih náhnit, Pedroboó caandih nin pah át niijíp wut jì:

—¡Bohéní, ma eneé! Higuera nah ma wunat túutni jáantjeh át wunah bejep tagaá, át niijíp wut jì.

²² —Dios ã wēpatdih ñi túi jenah joyóo.

²³ Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Diosdih túi jenah joinít, ‘Weém wã úbát pahjeh ã yapbipna caá’, ñi niij jenah joyóchah, ñi niiját pahjeh ã yapbipna caá. Dios ã wēpatdih túi jenah joiná, nin jeedih búdí mæjna ñi bejat túutachah, ñi niiját pahjeh ã yapbipna caá.*

²⁴ Nin pah yeebdih wã jwúub naóhna caá. Diosdih úbhna, ‘Wã úbát pahjeh tigaá weemdih ã wáhup’, niij jenah joinít, ñi úbátidih ñi bíbohbi na caá.

²⁵ Obohjeéhtih, Diosdih ñi úbát pínah jätih, yeebdih bita yeejép ì chäjatjidih ñi ìj yayaá. Páant ñi ìj yayáchah ennit, yeéboó ñi yéj chäjatdih jwì ìp jeáboó jamnibut ã ìj yaibipna caá.*

²⁶ Obohjeéhtih, yeebdih yeejép chäjnitdih ñi ìj yaicáh ennit, jwì ìp jeáboó jamni bíic yoobó ñi yéj chäjatdih ã ìj yaicán niit, Jesús queédih át niijíp wut jì.

Jesús ã wēpat
(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

²⁷ Páant niij béjna, Jerusalénna Jesús wã ìt juibínap wut jì. Pánih juibínit, Dioih mæú jóocmant bóo jüúhdih ìt táoh enep wut jì,

páant muntih. Páant Jesús ã táoh enechah, sacerdotewã ì maáta, Moisés ã wutajjidih bohénit, jwiit judíowádih waóhnit bíicdih ã pebh juibínit,

²⁸ nin pah caandih ìt niij úbh joyóp wut jì:

—¿Deih wēpatjìh tibeé jwín páant ma chäj? ¿Déhe tibeé meemdih páant ã wut? ìt niijíp wut jì.

²⁹ —Yeebdih caá wã jwíh úbh joibíp. Weemdih ñi túi jepahachah, weembát ñi úbh joyátidih wã jepahbipna caá.

³⁰ ¿Juan yeebdih ã daabánachah, déhe tibeé caandih át daabáat tútji? yeé ñi jenah joyóchah. ¿Dios át wutjican taniit? ¿Cáacwãboó niit caandih ìt daabáat tútjip? ñi jenah joyóchah, Jesús queédih át niijíp wut jì.

³¹ Páant ã niijíchah joinít, queétjeh nin pah ìt míic niijíp wut jì: “¿Ded pah tigaá jwì niij jepahbi? ‘Dios Juandih át wutap tají’, jwì niijíchah, ‘Páant ã jamachah yahna, ¿dépanih tijí caandih ñi jepahcan?’ jwiitdih ã niij jühbipna caá.

³² Obohjeéhtih, nitboó ‘Juan Dios naawátidih naóh yapani yoobát ã jamap jì’, ì niij jenah joiná caá. Páant ì niij jenah joyóchah, jwiitboó ‘Cáacwãjeh caandih ìt daabáat tútjip taga’, jwì niij jepahachah, queét jwiitdih ì ìjbipna caá”, ìt míic niijíp wut jì. Pánihna, sacerdotewã ì maáta, Moisés ã wutajjidih bohénit, jwiit judíowádih waóhnitbut cáacwãdih ìt úumap wut jì.

³³ Pánih úumnit, Jesúsdih nin pah ìt niij jepahap wut jì:

—Juandih daabáat túutnidih jwì jéihcan caá, ìt niijíp wut jì.

—Caán láa bácah weemdih wutnidih weembát yeebdih wã naóhcan niit, Jesús queédih át niijíp wut jì.

12

Jiwá iguúhadih yeejép teo wáhnit naawát
(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

¹ Páant niij péanit, Jesús nin ã jenah joiní naawátjìh cáacwãdih át niij bohénap wut jì: “**Bíic newé jiwá iguúhdih ã momop be.** Mom péanit, wáihyat júdudih

* 11:23 Mt 17.20; 1Co 13.2 * 11:25 Mt 6.14-15

chāj péa, caán iguíhdih ī búuh chuñat pínah m̄udíhbut ā chājap be. Pánih chāj péa, jap bóo m̄udíhbut ā chājap be, caán iguíh wáapdih ī en dawát pínah niijná. Caandíh chāj péa, bitadiah en dawát tútnit, caán biíh baácboó jib jwuh̄dih ā bejep be.*

2 Túttimah, iguíh ei láa caandíh teo wāhndih āih iguíh wáapna ā wah bojop yuh be, āih iguíh jíbdih ā wábat pínah niijná.

3 Obohjeéhtih, caanná ā juibínachah, iguíhadih en daonítboó caandíh teonit, ī maáhdih jíib wahcanjeh, ī pūi ñūn yóh jwáaba bojop be.

4 Túttimah, iguíha mínah biíh caandíh teo wāhndih ā jwáab wahap yuh be, páant m̄antih. Obohjeéhtih, ā juibínachah, caandíhbut yeejép niijnít, āih wao dáhdih ī dúuc mawap be.

5 Páant ī chājat túttimah, biíhdih ā wah bojochah, wápchi en daonít caandíh ī mao yohop be. Dawá bitadiahbut ā wahachah, biquínadiah mao yohnit, bitadiah ī yeejép chājap be.

6 “Caán iguíha mínahdih ā wūuh, bádí ā oinijeh ā judhdap be. Pánihna, ā wūuh ā oinidih ā wahap be, b̄uca. Pánih wahnit, nin pah ā niij jenah joyóp yuh be: ‘Wā wūuhboodíh ī táí chājbiḡna caá’, ā niijíp be.

7 Obohjeéhtih, wápchi en daonítboó queétjeh nin pah ī míic niij wéhenap be: ‘Nin wápchi mínah wūuh caá. Caandíh jwí mao yoh jíih, behe ā wunat túttimah, nin jwíh wáap ā jumat pínah niijná’, queétjeh ī míic niijíp yuh be.

8 Páant niijná, caandíh mao yohnit, wápchi jwējboó āih b́acahjidih ī yohop be.

9 “¿Wápchi mínah jwáab juibínit, ded pah tigaá caán wápchidih en daonít dih ā chājbi? Nin pah queétdih ā chājbiḡna caá: Queétdih mao yohnit, bitaboodíh caán wápchidih ā en dawát tútbiḡna caá.

10-11 ¿Dios naáwátdih naóh yapani ā daacátjidih yeéb ñi bohécannit jíi? Nin pah āt niij daacáp tají:

‘M̄uá teonit táini jee dáhnadiah ñíonit, ī náahcanni dahdih ī yohop yuh be. Obohjeéhtih, caán ī yohni dahdihjeh tigaá Dios ā ñíwip. Caandíh ñíonit, āih m̄u pánihnidih chājna, choójboó

caan dáhdih ā jwíh jwejep be, caán m̄udíh táí jenah enat tút niijná. Caán jee pánihni Dios ā wahnit pínah Cristo tigaá. Páant ā chājachah ennit, jwiítboó caandíh bádí jwí wēina caá’, āt niij daacáp tají”, (Sal 118.22-23)

Jesús queétdih āt niijíp wut jí.

12 Páant ā niijíchah joinít, sacerdotewā ī maáta, Moisés ā wutajidih bohénit, jwiít judíowā jwí maáta biíc dih nin pah it niij jenah joyóp wut jí: “Jesús iguíhadih en daonít naáwátjéh jwiít dih jūihna caá ā chājap”, it niijíp wut jí. Páant niij jenah joinít, Jesúsdih it tewíhip wut yuh jí. Obohjeéhtih, cāacwādh úm̄nit, caandíh teocanjeh, it bejep wut jí.

Romano maáta ī wábat tútni dinero júdu
(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

13 Pánih bejnitji fariseowā ī maátaboó biquína íjeéh moondíh Herodesjeéh moondíhbut, Jesús pebhna wahna, caandíh it wábh joyát tútup wut jí, Jesús mácah ā jepahachah, caandíh naóh yacat tút niijná.

14 Pánihna, Jesús pebhna juibínit, queét yeenitboó caandíh nin pah it niij wábh joyóp wut yuh jí:

—Bohéní, yeecanni j̄m̄na, Dios ded pah jwiít dih ā chājat tútatdih yoobópdih ma bohéátdih jwí jéihna caá. Ded pah cāacwā ī niijíchah, maáta ī j̄m̄uchah yuhna, úm̄canjeh yoobópdih mapí naóhna caá. Páant yoobópdih naóhni j̄m̄na, nin jwí wábh joyátdih ma jepahaá: ¿Roma baác dih moón ī maáh César ā wábat tútni náodih caandíh jwí wāhuchah, ā táí niit? it niijíp wut jí.

15 Páant ī niij wábh joyóchah, ī yeeatdih jéihnit, nin pah Jesús queétdih āt niij jepahap wut jí:

—Yeéb yeenit, ¿dépanih tigaá weemdíh mácah ñi jepahat tút? Ñi bíbohni dinero júdu dih weemdíh ñi wāhúu, wā en jwahat pínah niijná, āt niijíp wut jí.

16 Páant ā niijíchah joinít, caandíh biíc júdu it wāhup wut jí. Páant ī wāhuchah, caán júdu dih ennit,

—¿Nin júduboó deíh móot, deíh wūt tigaá ā j̄m̄? queétdih āt niijíp wut jí.

* 12:1 Is 5.1-2

—Césaríh móot, áih wātbut ã jumna caá, ít niij jepahap wāt jī.

17 —Caán láa bácah nin júdu Césaríh pínah caá. Pánihna, áih pínah ã jumuchah, caandíh wāhat caá náahap. Obohjeéhtih, Dioíh pínah mácah ã jumuchah, Diosboodíh ñi wāhuá, Jesús queétdih át niijíp wāt jī.

Páant ã niij jepahachah, ít joí wáhi bejep wāt jī.

*Cāacwā ñi jwáub boo pud jūwát
(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)*

18 Páant queétdih ã jepahat táttimah, biquína saduceowā jwuh Jesús pebh ít juibínap wāt jī. Queét saduceowā “Cāacwā wanna, ñi jwáub boo pud jūóhcan níit”, niijnít ñi jumap jī.*

19 Páant niij jenah joinít, nin pah Jesúsdiht ít niijíp wāt jī:

—Bohéní, nin pah Moisésji át niij bohénap tají: ‘Weép jeñé weh wihcanjeh ã wunuchah, ã úudboó weép jeñé áajidih jwáub áa jummat náahap. Pánihna, ã úudboó áa wih jwuhcanni ã jumuchah, éemp wunnihdih ã bíboho naáh, ã úud jeñé báadhda weh pah ñi weh jummat pínah niijná’, Moisésji át niij daacáp tají.*

20 Biíc weh sietewā ñi jumap be. Weép jeñéboó áa jum, weh wihcanjeh ã wunap be.

21 ã úudboó weép jeñé áajidih ã jwáub áa jumap yah be. Páant áa jummat táttimah, weép jeñé pahjeh muntih, weh wihcanjeh caanbát ã wunap be. Táttimah bóobut weép jeñé áajidih jwáub áa jumna yuhna, caanbát weh wihcanjeh ã wunap be.

22 Páant mícjeh queét niht ñi búud beedép be. Páant mi weha mána ñi wun beedát táttimah, ñi áajibut mi wunap be.

23 Pánihna, queét niht siete ñi áaji, niht ñi jwáub boo pud jūwáchah, ¿ded áa tigaá mi jumbi? Jesúsdiht ít niij úubh joyóp wāt jī.

24 Páant ñi niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah át niij jepahap wāt jī:

—Dios naáwátdih jéihcan, ã wēpatdihbut jéihcan, yeéboó yoobópdih jenah joicánnit caá.

25 Wunnitji ñi jwáub boo pud jūwát táttimah, jeáboó jumna, ángelwā pah áa wihcannit ñi jumbipna caá.

26 Obohjeéhtih, wunnitji ñi boo pud jūwát pínahdih yeéb ñi jéihyatdih náah yacna, nin pah wā naóhna caá: Moisésji iigni chálihdih ã enatjidih nin pah át niij daacáp tají: ‘Dios nin pah weemdíh ã niijíp jī: “Weém Abraham, Isaac, Jacob ñi Maáh caá”, ã niijíp jī, Moisés át niij daacáp tají.*

27 ñi wunat táttimah yuhna, ‘ñi Maáh caá’, Dios át niijíp wāt jī. ‘ñi Maáh caá’, ã niijátjidih joinít, báadhnit ñi jummatdih jwí jéihna caá. ¿Dios báadhnitdihjeh maáh ã jumna caá! Pánihna, ‘Wunnitji ñi jwáub boo pud jūóhcan níit’, niij jenah joiná, yoobópdih ñi jenah joicán caá, át niijíp wāt jī.

*Chah jenah joyát wutat
(Mt 22.34-40)*

28 Moisés ã wutatjidih bohénitjeéh jumni Jesús wā pebh juibínit, ñi míc wéhenachah, át joyóp wāt jī. Jesús ã túi jepahachah joinít, nin pah caandíh át niijíp wāt jī:

—¿Dios jwiútdih ã wutat deddih tigaá chah jenah joyát náah? át niijíp wāt jī.

29 —Nin wutat caá chah ã jumap: ‘Yeéb judíowā nindih ñi joyoó: Dios ñi Maáh, bíicjeh tigaá ã jumap.

30 Páant ã jumuchah, chah jenah joí, túi jepahnit, wéinit, caandíh búdí ñi oyoó’, Moisés át niij daacáp tají.*

31 Caán wutat nump, nin biíh wutat ã jumna caá. ‘Meemjéh ma míc oyat pah muntih, bitadihbut búdí ma oyoó’, át niij daacáp tají.* Caán chéne wutatna niht biíh wutatnadih chah jenah joyát pínah ã jumna caá, Jesús caandíh át niijíp wāt jī.

32 —Páant tigaá Bohéní. Yoobópdih tigaá ma niijíp. Dios bíicjeh tigaá báadhni. Biíh wihcan caá.*

33 Páant ã jumuchah, caandíh chah jenah joí, túi jepahnit, wéinit, oyat caá jwiútdih náahap. Jwí míc oyat pahjeh bitadihbut oyat caá náahap. Nuñúpdih mao cáonit, Diosdih jwí weñechah, ã túina caá. Páant ã túyuchah yuhna, Diosdih, cāacwādhbut jwí oyat caá chah ã náahap. Meém páant ma niiját yoobópdih tigaá, Jesúsdiht át niijíp wāt jī.*

* 12:18 Hch 23.8

* 12:19 Dt 25.5

* 12:26 Ex 3.6

* 12:30 Dt 6.4-5

* 12:31 Lv 19.18b

* 12:32 Dt 4.35

* 12:33 Os 6.6

34—Dios ma maáh ã jumat pínah bainí caá meemdíh ã jũhdũp, Moisés ã wũtatjidih bohénidih Jesús ãt niijíp wũt jĩ.

Páant ã niijíchah joí úmmit, bita ãt úbh joicáp wũt jĩ.*

¿Cristo déhe ã jũima tigaá?

(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

35 Dioíh mũdíh waadnít, Jesús nin pah ãt niij bohénap wũt jĩ:

—‘Dios ã wahni pínah Cristo David jũima ã jũmbipna caá’, Moisésji ã wũtatdih bohénit ã niij naóhna caá. ¿Páant niij naóhna, ded pah niij bohé tigaá ã chãj?

36 Davidjijeh Túini Espíritu ã wũtachah, nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

‘Diosboó wã Maáhdih nin pah ã niijná caá: “Wã jéihyepmant bóo bũwámant ma chúudú. Pánih chúdnit, nihatdih ma wũtachah, meemdíh en jũihnitdih wã yap yohat túatbipna caá”, ã niijná caá’, Davidji ãt niij daacáp tajĩ. (Sal 110.1)

37 Páant niij daácnit, Davidji Cristodih ‘Maá’, ãt niijíp wũt jĩ. Páant ã niijíchah yũhna, ¿ded pah tigaá Cristo David jũima ãt jũmji? Jesús queétdih ãt niij úbh joyóp wũt jĩ.

Páant ã niij bohénachah, dawá caandíh ãt táí wẽi joyóp wũt jĩ.

Moisés ã wũtatjidih bohénit ã táicat

(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)

38 Páant niij péanit, Jesús nin pah queétdih ãt jwũub niij naóh bohénap wũt jĩ: “Moisés ã wũtatjidih bohénit ã yéej chãjatdih ñi táí eneé. Páant queét ã chãjat pah ñi chãjca bojó. Queét maátni yégueh túini chóo dũonít, cãacwã ã enepdih ãpĩ táoh jib bejna caá. Bií dée jíb chãjapboó bita queétdih táí wẽi jwãáh úbátidih ãpĩ náahna caá.

39 Jwiít judíowã jwĩ bohéat mũdíh waáwápboó ãpĩ chúdna caá, nihat queétdih ã táí wẽi enat pínah niijná. Nũmah jeémépboobút bejnit, waáwápboó míicjeh chúdna, ãpĩ wẽina caá.

40 Obohjeéhtih, queét éemp wũnnit yaádíh mũnádih ãpĩ dúuc wáina caá. Páant queét yaáhdih dúuc wáina yũhna, cãacwã ã enepdih Diosdih maatápdi h ãpĩ úbhna caá,

queétdih ã wẽi enat pínah niijná. Páant ã chãjat jíb Dios queétdih búdí ã peéh chãjbipna caá”, Jesús ãt niijíp wũt jĩ.

Éemp wũnnih Diosdih mi wũhat

(Lc 21.1-4)

41 Judíowã ã wũhni dinero ámohat paih pebh Jesús ãt chúdnũp wũt jĩ. Pánih chúdna, cãacwã caan páihdih dinero ã yacachah, ãt enep wũt jĩ. Caán dinero Dioíh mũdíh ã ámohochah, ã jíb chãjat pínah ãt jũmũp wũt jĩ. Dawá bií dée bíbohnit caan páihdih búdí dinero ãt yacap wũt jĩ.

42 Obohjeéhtih, éemp wũnnih moh yéejnihboó caan páih pebh jũibínit, chéne júdna cobrejĩh ã chãjnijidih mit yacap wũt jĩ. Caán júdna nũmp bainí jíb jũmni ãt jũmũp wũt jĩ.

43 Caán júdnadih mi yacachah ennit, ã bohénitdih ã pebhna jũúwát túatnit, nin pah Jesús queétdih ãt niijíp wũt jĩ:

—Yoobópdi h yeebdíh wã naóhna caá. Nint éemp wũnnih moh yéejnihboó bita nihat ã wũhat chah mi wũhũp be.

44 Bitá dawá bií dée bíbohnit, búdí ã wũhũchah yũhna, queétboó páantjeh búdí ã bíbohna caá. Obohjeéhtih, nint moh yéejnihboó nihat mi jeémát pínahdih mi jíb chãjat déejibitdih mi wũh beedánap be, ãt niijíp wũt jĩ.

13

Dioíh mũdíh bita ã yohat pínah

(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

1 Páant niij péanit, Dioíh mũmánt ã bac bejchah, biíc ã bohéni nin pah ãt niijíp wũt jĩ:

—¿Bohéní, ma eneé! Nin mũú búdí jee dáhnajĩh ã chãjni ¿túini mũú nihcan níit? ãt niijíp wũt jĩ.

2 —Táttimah, jwiít judíowãdih eníhcannit jũinít, nin jwĩ enni búdí mũú, nin jee dáhnadibũt, ã yoh beedábipna caá. Biíc jee dáh biíh dahjih lajni ã wihcan níit, Jesús caandíh ãt niijíp wũt jĩ.

Péeni yeó jáap jãtíh ded pah ã yapat pínah (Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24)

3 Táttimah, Jesús wã Olivo jeená pũh laab bejnit, Dioíh mũú ã táí jigohopboó ãt

* 12:34 Lc 10.25-28

juibínap wut jī. Caanná juibínit, Jesús yuúpbit ã chũuduchah, Pedro, Santiago, Juan, Andrésjīh ã pebh juibínit, nin pah caandih it niijip wut jī:

4 —Ma naáwá jwiítlih. ¿Débólīh tigaá meém ma niiját pah ã yapbi? ¿Péeni yeó jáap jãtīh ded pah tigaá ã jwīih yapachah, jwī enbi? It niij uúbh joyóp wut jī.

5 —Yeéb ñi táí chãja chaáh. Bitã ã yeeatdih ñi joicã bojoó.

6 ‘Weém Cristo caá’, niij yeenit, dawã ã jũóhbipna caá. Pãant ã yeenachah joinít, Diosdih cádahna, túat nuumnít, páant ni-ijnítboodih dawã ã péebipna caá.

7 “Pebhbit jumnit ã míic mawatdih, yuúp jumnit ã míic mawat doonádihbut ñi joibipna caá. Pãnih joinã yuhna, caandih búdí ñi jenah joicã bojoó. Pãant ã yapbipna caá. Obohjeéhtih, páant ã yapachah yuhna, péeni yeó jáap pínah páantjeh ã judh jwuhbipna caá.

8 Caán láa biíc baácđih moón biih baácđih moonjīh ã míic maobipna caá. Nihat baácboó búdí míic mawat ã jumbipna caá. Dawã pebhboó nuugúp láa, baác méméatbut ã jumbipna caá. Pãant ã yapachah yuhna, nin baácđih moón chah yeejép ã yapat pínah ã judh jwuhbipna caá.

9 “Pãant ã yapachah ennit, yeebjéh ñi táí chãja chaáh. Bitã yeebdih teonit, maátadīh ã wũhuchah, jwiít judiowã jwī míic wáacat muúboó ã pũibipna caá. Pãant ã chãjachah, wũhwã ñi jumãt jīb, tútchidīh moón maátadīh, queét chah maátadīhbut bitã yeebdih ã naóh yacbipna caá, ã peéh chãjat pínah niijnã. Pãant queét pebh ñuhnit, wũh táini doonádih queéđdih ñi naóhbipna caá.

10 Péeni yeó jáap jãtīh táini doonádih nihat baácđih moondih naóh bohéat caá náahap.

11 Yeebdih peéh chãjat túatni pebhna ã ub bejehchah, ‘¿Caandih ded pah wã naóhbi?’ ñi niij jenah joicã bojoó. Caannã ñi jumuchahjeh, ñi naáwát pínahđih Túini Espírituboó yeebdih ã jéihyabipna caá. Pãant ã niijátđih joinít, ñi naóh yapanaá. Pãnih naóhna, ñi jenah joyátjīh ñi niijcán niít.*

* 13:11 Mt 10.17-20; Lc 12.11-12 * 13:13 Mt 10.22 * 13:14 Dn 9.27; 11.31; 12.11 * 13:16 Lc 17.31 * 13:19 Dn 12.1; Ap 7.14

12 Caán láa biíc ã uúddih, biihboó ã uúđ jeñédih mao yohat túatna, ã wũhbipna caá. ã íip ã wehdih, ã wehboó ã mánadīhbut mao yohat túatna, ã wũhbipna caá.

13 Pãnihna, wũhwã ñi jumãt jīb nihat yeebdih ã enīhcan niít. Pãant yeejép ñi yapna yuhna, weemdih ñi cádahchah, péeni yeó jáapđih yeebdih wã táí ubbipna caá.*

14 “Bitã ã pãpnidih Diosdih weñat muú diítboó jwejnīt, cáacwã caánboodih weñaat túatna, caán muú ã túyatđih ã yéjanachah, ñi enbipna caá. Diosdīhjuh cáacwã ã uúbat muú ã jumuchah, caán pãpnidih caánboó jwejcat caá náahap. Dios naáwátđih naóh yapani Danielji, caandih át naóh daacáp tajī.* Caán ã daacátjīdih ennīt, ñi táí beh joyoó. Caanjīh yeejép ã pãpni ã jumuchah ennīt, Judea baácboó jumnit, jeéboó ã jweí pũh laab béje naáh.

15 Caán láa cáacwã tubit yeejép ã yapachah, waícanjeh ã jweí ñáo pũh laab béje naáh. Ded muú chahmant bóo coahboó jumni dei bejnīt, ãih bií déedih ubudih waadcánjeh, yoobópđih ã jweí béje naáh.

16 Wãpchiboó jumni ãih yéguenadīh ubudih ã jwúub bejca bojo naáh.*

17 Caán láa wũdu jumnit yaáđh, ã wehdih túuhnitbut ã jweyéchah, queét yaáđđdih chah ã buobipna caá.

18 Nin pah Diosdih ñi niij uúúbú: ‘Mah noój láa ã jumuchah, páant yeejép ã yapca bojo naáh’, caandih ñi niijí.

19 Caán yeó jáapnadīh cáacwã tubit yeejép ã yapbipna caá. Nin baácđih Dios ã chãjat túttimah, cáacwã yeejép ã yapna yuhna, péeni yeó jáapnadīh chah yeejép pohba ã yapbipna caá. Pãant yeejép ã yapat túttimah, ã jwúub yeejép yapcan niít.*

20 Tubit yeejép yapat pínah daocãnni yeó jáapna Dios ã jweí jwuhbipna caá, ã ñionitboó ã jéih buujáat pínah niijnã. Pãant ã chãjchah nihna, ded áta buujácan tagaá.

21 “Caán láa det yeebdih ‘Ñi eneé. Ninjīh caá Cristo ã jumup’, ã niijíchah, ‘Conjīh caá Cristo ã jumup’, bitabut ã niijíchah, ñi joyáh bojoó.

22 Caán láa dawã yeenit ã jumbipna caá.

* 13:11 Mt 10.17-20; Lc 12.11-12 * 13:13 Mt 10.22 * 13:14 Dn 9.27; 11.31; 12.11 * 13:16 Lc 17.31 * 13:19 Dn 12.1; Ap 7.14

'Weém Cristo caá', niij yeenit, 'Weém Dios naáwátidih naóh yapani caá', niij yeenitbat í jumbipna caá. Căacwă í en wáhi bejat pínah niijná, úum náah jumnidih í chăj jútbiipna caá. Páant í chăjatdih ennit, Dios ă nńonitboó í yeeatdih joiná, Diosdih cădahnit, queétdihjeh í péeat pínahdih í náahbipna caá.

23 Páant ă yapat pínah jătih, yeebdíh wăat naóhna caá, caandíh ní túi jéihyat pínah niijná. Páant wă naáwátjidih náhninit, yeebdíh yeenitdih joicát túut niijná, ní túi chăja chaáh", Jesús ăt niijíp wat jĭ.

Nihat căacwă úud jeńé ă jwúub dei jűúwát pínah

(Mt 24.29-35,42,44; Lc 21.25-33)

24 "Caán láa căacwă yeejép í yapat túttimah, yeó, widhbat ă túi yeh iigcán niit.*

25 Pánih túut numná, jeá ă méménachah, cúiwă í yúug jéen bejbipna caá.*

26 Páant ă yapachah, weém nihat căacwă úud jeńé, mah tólihjih wă dei jűóhbiipna caá. Búdí wēpatjĭh, túi yeh iigní wă jwúub dei jűúwăchah, nihat căacwă weemdíh í enbipna caá.*

27 Pánih dei jűóhna, wĭih ángelwădih nin baácboó wă wahbipna caá, nihat pehbboó wă nńonitdih í ub wăacat pínah niijná.

28 "Higuera nah ded pah ă jummatdih ní jenah joyoó. Caan náh jáap wawá ă jumuchah ennit, jópchi ă jűúwátidih ní jéihna caá.

29 Páant ă jummat pah, nihat wă niijátji ă yapachah enna, wă jwúub dei jűúwát pínah bahni ă judhdidihbat ní jéihbipna caá.

30 Yoobópdih yeebdíh wă naóhna caá. Caán láa moón í wunat pínah jătih, wă niijátji pah biíc yoobó ă yapbipna caá.

31 Nin baác, jeábat ă bűudăchah yuhna, wă naáwátboó ă bűudcán niit. Nihat wă niijátji pahjeh wă péabipna caá.

32 "Obohjeéhtih, wă jwúub dei jűóhni pínah yeó jáap, horadidihbat nihat í jéihcan caá. Căacwă, ángelwă, weem yáh bűca nihat jwĭ jéihcan caá. Wă íp Diosjeh caá caandíh ă jéihyep.*

33 "Pánihna, yeebbút caán yeó jáapdih jéihcannit jumna, weemdíh túi păinit jummat túut niijná, jáanit pah Diosdih ní túi úubú.

* 13:24 Is 13.10; Ez 32.7; Jl 2.10,31; 3.15; Ap 6.12 * 13:25 Is 34.14; Jl 2.10; Ap 6.13 * 13:26 Dn 7.13; Ap 1.7 * 13:32

Mt 24.36 * 13:34 Lc 12.36-38 * 14:1 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

34 Ded pah păinit ní jummat pínahdih nin naáwátjĭh wă bohébiipna caá: Műú mĭnah yűp ă jib bej jwuhat pahjeh tigaá. ă bejat pínah jătih, ă pebh moondíh ăih műudíh ă túi en dawát túutap be. Biquínadih ă tewatdih ă jwejep be. Jěcdih wapniboodíh ă jwúub jűúwát pínahdih ă túi pănat túutap be.*

35 Yeebbút ní túi jenah joí páńaá. Műú mĭnah ă jwúub jűúwăchah, queét í jéihcat pah, weém ní Maáh wă jwúub dei jűóhni pínah yeó jáapdih yeebbút ní jéihcan caá. Cheyeh, chei tac yoób, mųjbai eo láa, baabăchah caá wăta dei juyúp tagaá.

36 Páant wă jwúub dei jűúwát pínahdih jéihcan, wă wutatdih páantjeh ní chăjaá. Pánih chăjnit, báadhajeh wă jwúub dei juyúchah, ăonit pah ní jumcan niit.

37 Pánihna, yeebdíh wă niiját pah muntih, nihatdidihbat naóhna caá wă chăjap: jăanit pah, túi teo păinit ní juműú!" Jesús queétdih ăt niijíp wat jĭ.

14

Sacerdotewă í maáta, Moisés ă wutatjidih bohénit biícđih Jesúsđih í mawĭhat
(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

1 Oveja wűúhdih jwĭ jeémát yeó jáap, Pascua í niijní,* chéne yeó jáap jătih paacánni pandih jwĭ jeémát yeó jáapna ăt jumap wat jĭ. Sacerdotewă í maáta, Moisés ă wutatjidih bohénitbat Jesúsđih mawĭhna, caandíh ĩt tewat túutĭhip wat jĭ. Căacwă ĩ encah, caandíh ĩ tewat pínah niijná, nin pah ĩt mĭc niij wéhenap wat jĭ:

2 –Pascua yeó jáapnadih, dawá căacwă ĩ jumuchah, Jesúsđih jwĭ tewat túutuchah, nihat túbít ĩta ĩj tagaá. Pánih ĩjnit, jwĭitdih ĩta mĭc mao tagaá. Pánihna, căacwă ĩ encah, jwĭ tewat túutúp, ĩt niijíp wat jĭ.

Yad wili chej jumniĭh Jesúsđih mi puhwat
(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

3 Queét Jerusalén tútchiboó ĩ mĭc wéheat pónih, Jesús wă Betania tútchiboó bácah moópni Simónih műuná jeémpna ĩt chăjap wat jĭ. Páant ĩ jeémát pónih, biíc yad wili túi chej jumni quiitdih mĭt ub waád juibínap

wat jĩ. Caán alabastro jeejĩh ã chãjni quiit diitna nardo ã niijni chej jumni yĩ at jumwup wat jĩ. Caán yĩ búdí jíib jumni at jumwup wat jĩ. Pánihna, caán quiit yapatdih dajnit, Jesúh wao dáhdih mit puhwup wat jĩ.*

4 Páant mi puhwachah ennit, biquína caánboó jumnit ãt íjip wat jĩ. Pánih íjnit, nin pah ãt niijip wat jĩ:

—¿Dépanih tiguaá nint chej jumni yĩ búdí jíib jumnidih páant mi puoh peét?

5 Caandih mi jíib chãj wãhna, ãta túi tagaá. Pánih jíib chãjna, biíc jópchi tewat jíib pah bóo mita jíib tewep tagaá. Caán jíibdih moh yéejnitdih mita jéih wãh tagaá, ãt niijip wat jĩ. Páant niijnít, queét caántdih ãt jãihñup wat jĩ.

6 Páant ã niij jãihñuchah joinít, Jesús queétdih nin pah ãt niij naáwáp wat jĩ:

—Páant caántdih ã niijcá bojoó. Weemdih caánt mi túi chãjna caá.

7 Moh yéejnitboó ãijeéh páantjeh ã jambipna caá. Débólih ãi teo wáaquihna, queétdih ãi jéih teo wáacna caá. Obohjeéhtih, weémboó ãijeéh nin baácboó bahnibit wã jum jwãhbirna caá.*

8 Nint mi bíbohat pah bóo weemdih páant mi chãjna caá. Wunniih bácahdih jwãpĩ puhwat pah, weemdih chej jumni yijih puohna, ã yohat pínahdih mi ámohna caá.

9 Yeebdih yoobópdih wã naóhna caá. Nihat baácboó wãh túini doonáhdih naóhna, nint bæ mi chãjatjidihbut ã naóhbirna caá. Páant ã naáwáchah joinít, caántdih dawá ã náhnibirna caá, Jesús at niijip wat jĩ.

Jesúsdih eníhcannitdih ã duó wáyat pínahdih Judas ã naáwát

(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

10 Caán láa, Judas Iscariote, Jesús doce ã bohénitjeéh bóo, Jesúsdih eníhcannit sacerdotewã ã maátadih ã duó wáyat pínahdih naáwáhdih at bejep wat jĩ.

11 Caandih joinít, maáta ãt weñep wat jĩ. Pánih wëinit,

—Meemdih dinero jwã wãhbirna caá, queét Judasdh ãt niijip wat jĩ. Pánihna, Jesúsdih eníhcannitdih duó wáyat túut niijná, Judas at jenah joi bídip wat jĩ.

Jesús ã bohénit biíc dih ã pée jeémát
(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

12 Paacánni pandih jwã jeémát yeó jáapna jwãh waadní yeó jáap, oveja wehdih jwã mawat yeó jáap, Jesús ã bohénit caandih nin pah ãt niij wãbh joyóp wat jĩ:

—¿Ded muedih tiguaá Pascua jeémátdih jwãitdih ma numah jeémpbi? ¿Dedboo tiguaá jeémát jwã chãjbi? Jesúsdih ãt niijip wat jĩ.

13 Páant ã niijíchah, Jesús chénewã ã bohénitdih wahnit, nin pah at niijip wat jĩ:

—Jerusalén tútchina ãi bejeé. Caanná ãi jãibínachah, wáam dahjã mah beoni yeebdih ã jwãáhbipna caá. Caandih péenit, ded muedih ã waadáchah, yeebbút ãi pée waadá.

14 Waadní, caán mued mánahdih nin pah ãi niij wãbh joyóo: “¿Dedboo tiguaá wã bohénit biíc dih Pascua jeémátdih wã numah jeémát pínah tólih ã jum?” Bohéni ã niijná be’, ãi niiji mued mánahdih.

15 Páant ãi niijíchah joinít, nihat jwã náahat jum beední búdí chah bóo tólihdih ã jãutbirna caá. Caán tólihboó jwã jeémát pínahdih ãi chãjaá, at niijip wat jĩ.

16 Páant ã niijíchah joinít, Jerusalén tútchina ãt bejep wat jĩ. Caanná jãibínit, nihat Jesús ã niijátji biíc yoobó ãt jwãáap wat jĩ. Queétdih ã jãutni tólihdih waadní, Pascua jeémát pínahdih ãt chãjap wat jĩ. Nihat chãj péenit, Jesús ã páñapboó ãt jwãub bejep wat jĩ.

17 Tõo ãh jãúwáchah, Jerusalén tútchina bejnit, Jesús doce ã bohénit biíc dih caán chah bóo tólihna waád jãibínit, Pascua jeémátdih queétdih at numah jeémép wat jĩ.

18 Páant ã jeémát pónih, Jesús queétdih nin pah at niijip wat jĩ:

—Yeebdih yoobópdih wã naóhna caá. Weemdih eníhcannitdih duó wáini pínah ãi cãtãh ã jumna caá. Caánboó wãjeéh jeémpni caá, at niijip wat jĩ.*

19 Páant ã niijíchah joinít, búdí náhni dahwanit, nihat biquínajeh nin pah Jesúsdih ãt niij wãbh joyóp wat jĩ:

—¿Weém nihcan níit? ãt niijip wat jĩ.

20 —Biíc ãijeéh jumni, pandih weém biíc dih neéh jeémpni caá.*

* 14:3 Lc 7.37-38 * 14:7 Dt 15.11 * 14:18 Sal 41.9 * 14:20 Sal 41.9

21 Páant yeejép wã yapat pínahdih jon jãtíh Dios naáwátíh naóh yapani át daacáp tají. Pánihna, weém, nihat cáacwã úud jeñé, caán ã daacátji pahjeh yeejép wã yapbipna caá. ¡Obohjeéhtih, weemdíh eníhcannitdih duó wáini yeejép pohba ã yapbipna caá! Caán ã cáac jumcah, chah áta túi tagaá, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, Jesúsdi eníhcannitdih duó wáini pínah át bac bejep wut jĩ.

22 ã bac bejat túttimah, queét páantjeh í jeéméchah, Jesús pandih ubnit, “Nin jeémát ma wãhat túina caá, Paá”, Diosdih niij péanit, ã bohénitdih át daj wãhup wut jĩ.

—¡Dáa, ñi jeémé! Nin pan wíih bácah panihni caá, át niijíp wut jĩ.

23 Túttimah, jiwá iguúh mac jumni babhbat dahdíh ubnit, “Nin babhbat ma wãhatbut túina caá, Paá”, niij péanit, queétdih át wãhup wut jĩ. Páant ã wãhuchah, queét nihat ít babhbat wut jĩ. Páant í babhbachah, queétdih nin pah át jwáub niijíp wut jĩ:

24 —Nin babhbat wíih meép panihni caá. Nin babhbatdih yeebdíh wã wãhat pah, wíih meépdih yohnit, wã wun wãhbipna caá, dawá cáacwã Dios bíicdih í túi jummat pínah niijná.*

25 Yeebdíh yoobópdih wã naóhna caá. Nin baáchoó jum jwáhna, jiwá iguúh macdíh wã jwáub babhcan níit. Túttimah, Dios maáh ã jumapboó wã jwáub babhbipna caá, át niijíp wut jĩ.

Pedro ã yeeat pínahdih Jesús ã naáwát (Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

26 Pascua jeémátíh jeémp péanit, Diosdih ít wēi ewep wut jĩ. Pánih eo péa, bac bejnit, Olivo jeená bejni namána ã bohénitdih Jesús át namah bejep wut jĩ.

27 Pánih bejna, Jesús queétdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Yeéb nihat weemdíh ñi cádahbipna caá. Jon jãtíh Dios naáwátíh naóh yapani nin pah át niij daacáp tají: “Ovejawáíh en daonídih wã maobipna caá. Páant wã

mawachah, nihat ovejawã í jweí peét bejbipna nacaá”, Dios ã niijná caá, naóh yapani át niij daacáp tají.* Pánihna, weemdíh ñi cádahat pínahdih wã jéihna caá.

28 Obohjeéhtih, weemdíh í mao yohochah yahna, Dios weemdíh ã jwáub booaat túttimah, Galilea baácna yeebdíh wã waóh bej páibipna caá, át niijíp wut jĩ.*

29 Páant ã niijíchah joinít, Pedro nin pah át niijíp wut yah jĩ:

—Queét nihat í cádahachah yahna, weémboó wã cádahcan níit, át niijíp wut jĩ.

30 —Yoobópdih meemdíh wã naóhna caá. Bũ cheijeh mujbai chéne ã ewat pínah jãtíh bíic peihcanni láa ‘¡Caandíh wã jéihcan caá!’ ma niij yeebipna caá, Jesús Pedrodih át niijíp wut jĩ.

31 —Majeéh weemdíhbut í mawachah nihna, weémboó ma niiját pah wã niijcán níit, Pedro Jesúsdi chah át jwáub niijíp wut yah jĩ.

Queét nihatbut bíic yoobó ít niijíp wut jĩ.

Getsemani pácahi jumapboó Jesús ã úbát (Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

32 Túttimah, Olivo jeená jubínit, Getsemani í niijní pácahi jumapna Jesús wã ít jubínap wut jĩ.

—Diosdih wã úbát pónih, ninjĩh ñi chúud páñaá, Jesús ã bohénitdih át niijíp wut jĩ.

33 Páant niij péanit, yuúpbít bejnit, Pedro, Santiago, Juandihbut Jesús át numah bejep wut jĩ. Pánih bejnit, cáacwáíh ã wun wãhat pínahdih búdí jenah joinít, át jĩgah jwíhip wut jĩ.

34 —Tubít jĩgahnit, wunni pah caá wã jumap. Pánihna, yeebát úocanjeh, ninjĩh ñi úbh páñaá, queétdih át niijíp wut jĩ.

35 Páant niij péanit, chibít yuúpbít bej, baáchoó páah yoh ñajnit,

36 “Paá, meém nihatdíh jéih beedáni caá. Pánih jumna, ¡Weemdíh ma wunat tútca bojó! Obohjeéhtih, weém wã wuníhcah yahna, meémboó páant ma náah yacachah, wã wun wãhbipna caá”, Jesús Diosdih át niijíp wut jĩ.

37 Páant niij úbh péanit, bíic peihcannit ã bohénit í páñapboó Jesús át jwáub bejep

* 14:24 Ex 24.8; Jer 31.31-34; Zac 9.11 * 14:27 Zac 13.7

* 14:28 Mt 28.16

wat jĩ. Páant ã jwúub juibí enechah, ñona ït chãjap wat jĩ.

—¿Ma ño niít, Simón? ¿Biíc horabitjeh ñocanjeh, ma noón pãicannit beé?

38 Tái jáanit, yeebdíh Diosdih úbát caá náahap, yéej chãjat jenah joyát dih yap yohat túut niijná. Tái chãjihna yuhna, jáacan, úbhcan, páant ñi jéih bujácán niít, Jesús át niijíp wat jĩ.

39 Páant queédih niij péa, jwúub bejnit, ã jwíih úbátji pahjeh muntih biíc yoobó át jwúub úbáp wat jĩ.

40 Pánih úbh péa, biíc peihcannit pãinit pebhboó ã jwúub juibínachah, jwúub ñona ït chãjap wat jĩ. Tubit quíib chei jamuchah, ït jwúub ñwap wat jĩ. Jesús queédih ã wacuchah, tíicna, caandíh ït jéih jepahcap wat jĩ. Túttimah, jwúub úbú dih bejniji, pãinit pebhboó Jesús át jwúub juibínap wat jĩ.

41 Biíc peihcanni láa úbh nit, pãinit pebhboó át jwúub juibínap wat jĩ.

—¿Yeéb páantjeh ñonit, choó niít ñi chãjap? ¡Páant bóojeh tigaá! Butéh yéejnit weemdíh tewedih jauná caá ï chãjap.

42 Ñi jáa bojoó. Chóbe. Weemdíh eníhcannit dih duó wáini ã jauná caá, Jesús queédih át niijíp wat jĩ.

*Jesús dih eníhcannit caandíh ï tewat
(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)*

43 Páant Jesús ã niijíchahjeh, ã bohéniji Judas át juibínap wat jĩ. Judasjeeh dawá ït juibínap wat jĩ. Íibat naaná, máa quiítnadihbut ït bíbohó wat jĩ. Sacerdotewá ï maáta, Moisés ã wutatjidih bohénit, jwiít judíowá dih waóh nitbut queédih ït wahap wat jĩ, Jesús dih teonit, ï pebhna ï ab bejat pínah niijná.

44 Jesús pebh ï bejat pínah jãtíh, Judas ãjeeh bejnit pínah dih nin pah átát niij jéihya naáwáp wat jĩ: “Púo tíb dih nomnit, wã úbhndih ñi teweép. Teonit, ñi cãtíh ñi ab bejeé, ã jweicát pínah niijná”, át niijíp wat jĩ.

45 Pánihna, Jesús wã pebhna juibínit, Judas Jesús pebh át juibínap wat jĩ.

—¿Ma jam, Bohéní? niij úbh nit, Jesús íh púo tíb dih át nomop wat jĩ.

* 14:49 Lc 19.47; 21.37

46 Páant Judas ã úbúchah ennit, Jesús dih tewedih jũóh nit caandíh ït tewep wat jĩ.

47 Obohjeéhtih, pebhbit ñahni Jesús ã bohéniboó íbat naadíh jwáat wái ab nit, sacerdotewá ï maá dih teo wãhniíh moli chóodih át dúuc bóod yohop wat jĩ.

48 Caandíh tewedih juibínit dih nin pah Jesús át niijíp wat jĩ:

—¿Nuumní dih tewat pah íbat naaná, máa quiítnadihbut ab nit, weemdíh tewedih ñi jũóh nit beé?

49 Yeó jáap jamat pah Dioíh muáboó ñijeéh wã jamuchah yuhna, weemdíh ñi teocap be.* Obohjeéhtih, Dios naáwát dih naóh yapani ã daacátji pahjeh buu weemdíh ã yapa naáh, át niijíp wat jĩ.

Pánihna, Jesús dih teonit, ït ab bejep wat jĩ.

50 Páant ï teo bejchah enna, nihat ã bohénit caandíh ït éemp jwei béjep wat jĩ.

51 Obohjeéhtih, weémboó jáap behni, ñoniji wíih ñajap dih bóo chóojíh jeh míic bainit, Jesús wã ï bejat túttimah wã ñuún péenap jĩ. Páant wã ñuún péenachah ennit, Jesús dih teonitboó weemdíhbut ï tewep yah jĩ.

52 Obohjeéhtih, páant ï tewe chah yuhna, caán chóodih cádah yoh bojnit, yégueh wihcannijeh wã ñáo jwei béjep jĩ.

*Judíowá ï maáta Jesús dih ï úbh joyát
(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55,63-71; Jn 18.12-14,19-24)*

53 Pánih Jesús dih ab bejnit, sacerdotewá ï maá íh muaná ït ab waad béjep wat jĩ. Áih muáboó jamni míic wáacat tólihboó caanjéh, bita sacerdotewá ï maáta, jwiít judíowá dih waóh nit, Moisés ã wutatjidih bohénitbut juibínit, Jesús dih naóh yacat túut niijná, queét nihat ït míic wáacap wat jĩ.

54 Obohjeéhtih, Pedroboó Jesús dih yuáp jeh át ñuún péenap wat jĩ. Pánih ñuún péenit, sacerdotewá ï maá íh muú wáihyat júduboojéh át waad juibínap wat jĩ. Pánih waad juibínit, Pedro tuu cúut jwéej dih, muadíh wapnit bíic dih, át méé chúdap wat jĩ.

55 Sacerdotewá ï maáta, nihat bita maáta bíic dih wáac juibínit, “Jesús yeejép chãjna beé”, niijnít dih bidna ït chãjap wat jĩ. Jesús dih peéh mawíhna, chénewá biíc yoobó

naóhntidih bidna ìtih chãjap wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, ìt bid jũicáp wut jĩ.

⁵⁶ Dawá nih yáanit, mácah míc ìt naáwáp wut jĩ.

⁵⁷ Biquína ñah ñahnit, nin pah ìt niij yee naáwáp wut jĩ:

⁵⁸ –Nin pah ã niijíchah, jwĩ joyóp be: ‘Nin Dioih muú cãacwã ì chãjnidih wã yéja beedábipna caá. Biíc peihcanni yeó jáap tãttimah jáap muú, cãacwã ì chãjca naáh muúdhíh wã chãjbipna caá’, ã niijíp be, ìt niijíp wut jĩ.*

⁵⁹ Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, mácah míc ìt niijíp wut jĩ.

⁶⁰ Sacerdotewã ì maáh cãacwã cãtíh ñah ñahnit,

–¿Dépanih tigaá queédih ma jéih jepahcan? ¿Dedé tibeé ma yéj chãj, meemdíh páant ì niij naóh yacachah? Jesúsdi ãt niijíp wut jĩ.

⁶¹ Obohjeéhtih, Jesúsboó ãt jepah jwuhcap wut jĩ. Páant ã jepahcatdih enna, sacerdotewã ì maáh

–¿Meém Dios ã wahni niít? ¿Dios, jwĩ wēini, ã wũúh niít? Jesúsdi ãt jwúub niijíp wut jĩ.

⁶² –Páant ma niiját yoobópdih tigaá. **Weém nihat cãacwã úud jeñé Chah Wēpni ã jéihyepmant bóo buwámant cháudnit, wã wutuchah, ñi enbipna caá. Mah tólihnajih wã jwúub dei jũúwúchahbut ñi enbipna caá,*** Jesús ãt niij jepahap wut jĩ.

⁶³ Páant ã niijíchah joinít, sacerdotewã ì maáh búdí ãt ijip wut jĩ. ã ijat júutna, ãih jih bóo yégueh chóodih ãt yeo wáyap wut jĩ. Pánih yeo wáinit,

–¿Dépanih tigaá bita naóhntidih pínah jwĩta bid?

⁶⁴ **‘Weém caá Dios wũúh’,** Jesússeh ã niijíchah, yeéb nihat ñi joiná be. ¿Yeéboó ded pah tigaá caandíh ñi niij jenah joí? ãjeéh jũnitdih ãt niijíp wut jĩ.

–Caandíh peéh mao yohat caá náahap, queét nihat ìt niijíp wut jĩ.*

⁶⁵ Páant niijnít, biquína Jesúsdi ìt coí jãha jwíhip wut jĩ. Coí jãhanít, quíib nem chéo póocnit,

–Dios wũúh jũmna, ma naáwá ¿déhe tibeé meemdíh mao? ìt niij deoh naáwáp wut jĩ.

Tãttimah, Dioih muúdhíh wapnit soldad-owãdih ì wũhuchah, queébut Jesúsdi ìt puñup wut jĩ.

Pedro ã yeeat

(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18,25-29)

⁶⁶ Páant ì chãjat pónih, wáihyat júdu díitna Pedro ã méé cháuduchah, sacerdotewã ì maáhdih teo wũhni mit jũibínap wut jĩ.

⁶⁷ Jũibínit, Pedro tuu cúutdih ã méé cháuduchah ennit,

–¿Meembút Jesús Nazaret tãtchimant bóojeéh péeni nihcan niít? mit niij wũbh joyóp wut jĩ.

⁶⁸ –Íjeéh péeni nihcan caá. Caán ma niijní Jesúsdi wã jéihcan caá. ¿Ded pah niij tigaá ma chãj? Pedro ãt niij yee jepahap wut jĩ.

Páant niijnítjeh, tuu cúut jwéjdhíh cháudni bejnit, jécna ãt jwei béj ñahup wut jĩ.

⁶⁹ Páant caánboó ã ñuhuchah, teo wũhnih Pedrodih mit jwúub enep wut jĩ. Pánih ennit, mi pebh en ñahntidih nin pah mit jwúub niijíp wut jĩ:

–Nin newé Jesússeh péeni caá, mit niijíp wut jĩ.

⁷⁰ –Nihcan caá. Weém ãjeéh péeni nihcan caá, Pedro ãt jwúub niij yeenap wut jĩ.

Tãttimah, bita caanjíh en ñahntidih jwuh

–Ájeéh péeni caá meém. Caandíh péenit Galilea baácdih moón mícjeh caá. Meembút Galilea baácdih bóo ma jũmna caá. Pánihna, meembút ãjeéh péeni nacaá, Pedrodih ìt niijíp wut jĩ.

⁷¹ –Weém yeeni nihcan caá. Túi yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. ¡Ñi niijní newédih wã jéihcan caá! ¡Páant yoobópdih wã naóhcah, Dios weemdíh ã peéh chãja naáh! Pedro ãt jwúub niij yeenap wut jĩ.

⁷² Páant ã niijátjeéhjeh, mujbai ãt jwúub ewep wut jĩ. Páant ã jwúub ewechah joinít, **‘Mujbai chéneji ã ewat pínah jãtíh ‘Caandíh wã jéihcan caá’, meém biíc peihcanni láa ma niijbípna caá’,** Jesús ã niijátjidih Pedro ãt

* 14:58 Jn 2.19 * 14:62 Dn 7.13 * 14:64 Lv 24.16

náhninap wut jĩ. Pánih náhninit, Pedro bádí át jañúp wut jĩ.

15

Maáh Pilato Jesúsdih ã úbh joyát

(Mt 27.1-2,11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Baáb jéenechah, sacerdotewã ã maáta, jwiít judíowã jwĩ maáta, Moisés ã wutajidih bohénit, bita maátabut ãt míc wáac juibínap wut jĩ. Pánih míc wáac juibínit, Jesúsdih ded pah ã chãjat pínahdih ãt míc wéhenap wut jĩ. Pánih míc wéhe péanit, Jesúsdih ãt chéwat tútup wut jĩ. ã chéw péaat táttimah, maáh Pilato pebhboó ãt ub bejat tútup wut jĩ. Pilato, Roma baácđih bóo, Judea baácđih moondíh watni át jamup wut jĩ.

² Páant ã ub juibínachah ennit, Pilato Jesúsdih nin pah át niúj úbh joyóp wut jĩ:

—¿Meém yoobópđih judíowã ã maáh niít? át niújip wut jĩ.

—**Ma niújat pah tigaá**, Jesús át niúj jepahap wut jĩ.

³ Pánihna, sacerdotewã ã maáta Pilatodih yeenit, Jesúsdih yeejép ãt naóh yacap wut jĩ.

⁴ Páant ã naóh yacachah joinít, nin pah Pilato Jesúsdih át niújip wut jĩ:

—¿Páant meemđih ã naóh yacachah joiná yuhna, ma jéih jepahcan niít? át niújip wut jĩ.

⁵ Obohjeéhtih, Jesús át jwúb jepahcap wut jĩ. Páant ã jepahcatđih ennit, Pilato bádí át wáhi bejep wut jĩ.

Jesúsdih ã mao yohat tútat

(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

⁶⁻⁷ Caán láa, Romanowã queét judíowãdih ã maáh jamatđih íjnit, biquína judíowã Romanowãdih ãt míc mawap wut jĩ. Pánih míc maona, cáacwãdih ãt mao yohop wut jĩ. Páant ã mawachah, ã teonitji nemat múbóo dawá ãt jamup wut jĩ. Barrabás wut jamnibut ãjeéh nemat múbóo át jamup wut jĩ. Pascua jamat pah Pilato biíc cáac nemat múbóo jamni, cáacwã ã bacaat túatnidih ãpĩ bacanap wut jĩ.

⁸ Pánihna, cáacwã Pilato pebh juibínit, biíc nemnidih ã bacaat pínahdih ãt úbap wut jĩ.

⁹ Páant ã úbúchah joinít, Pilato queéđih nin pah át niúj úbh joyóp wut jĩ:

—¿Yeéb judíowã ã maáđih wã baca wãh jĩh? ¿Caandíh niít ã náahap? át niújip wut jĩ.

¹⁰ Dawá cáacwã Jesúsdih ã weñechah, sacerdotewã ã maátaboó caandíh tubit íjna, ãt mawat tútup wut jĩ. Pánihna, queét Jesúsdih ã íjatđih jéihnit, cáacwã ã weñatđihbut jéihnit, Pilato queéđih páant át úbh joyóp wut jĩ.

¹¹ Obohjeéhtih, cáacwã Jesúsdih ã náahachah yuhna, sacerdotewã ã maátaboó queéđih jac wutnit, Barrabásboodíh ã bacaat pínahdih ãt jepahat tútup wut jĩ.

Páant ã jac wutachah joinítji,

—¿Barrabásđih caá jwĩ náahap! ¿Caandíh jwiítđih ma baca wãhú! Pilatodih cáacwã ãt niúj jepahap wut jĩ.

¹² —¿Yeéb judíowã ‘jwĩ maáh’, ã niújnídih dedé tigaá wã chãjbi? Pilato át niújip wut jĩ.

¹³ —¿Caandíh cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tútá! ãt niúj ñaacáp wut jĩ.

¹⁴ —¿Dépanihna? ¿Dedé tigaá ã yéejatji, páant ã niújichah? Pilato át niúj úbh joyóp wut jĩ.

Obohjeéhtih, queét chah ãt jwúb niúj ñaacáp wut jĩ.

—¿Caandíh cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tútá! ãt niújip wut jĩ.

¹⁵ Pánihna, cáacwã caandíh ã íjcat pínah niújná, Pilato Barrabásđih queéđih át baca wãhup wut jĩ. Pánih bacanit, soldadowãdih momo jiwí chóo cóoh jamni tópnajíh Jesúsboodíh át puñat tútup wut jĩ. Pánih puñat tútup wut jĩ, Pilato caandíh át ub bejat tútup wut jĩ, cruzboó péoh dodhnit, ã mao yohat pínah niújná.

¹⁶ Páant ã ub bejat tútuchah joinít, Pilatoíh múb diítna Jesúsdih ãt ub waad béjep wut jĩ. Pánih ub waad béjnit, caanjíh wapnit soldadowã ãt míc wáacap wut jĩ.

¹⁷ Pánih míc wáacnit, Jesúh yégueh jih bóo chóodih too dagnit, maáh ã dawat pah jíghni dñni chóodih caandíh ãt yacap wut jĩ. Maáh ã dawat júđ pah chãjnit, óot pihđih péeb wao péanit, Jesúh wao dáđđih ãt yacap wut jĩ.

¹⁸ Maáđđih ípĩ chãjat pah Jesúsdih nin pah ãt niúj deoh naáwáp wut jĩ:

—¡Ma túi jamúú! ¡Meém caá judíowã ï maáh! ït niíj deoh naáwáp wut jĩ.

19 Pánih deoh naóhñit, máa doóbhjĩh ãih wao dáhdih maonit, ït coí jãhanap wut jĩ. Pánih mao coí jãhanit, maáhdih weñat pah Jesús pebh ït bódicha caj yoh ñajap wut jĩ.

20 Páant niíj deoh naóh péanit, ðuñi chóodih too ðuñit, ãih yégueh chóodihjeh ït jwúub yacap wut jĩ. Pánih yacnit, ït ub bac bejep wut jĩ, cruzboó péoh dodhñit, ï mao yohat túut niijná. Pánih ub bejna, ãih cruzdih bewat túutnit, ï mao yohat pínah jeéboó caandíh ït ub bejep wut jĩ.

*Jesúsdih cruzboó péoh dodhñit, ï mawat
(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)*

21 ï mao yohat pínah jeéboó bejnit, Simón, Cirene baácđih bóodih ït jwãáap wut jĩ. Simón Jerusalén tútchiboó juibína ãt chãjap wut jĩ. Caán Simón ã wehboó jwĩjeéh jamnit Alejandro, Rufojĩh ï jamna caá.* Pánihna, queét ï íp Simóndih jwãáhñit, soldadowã caandíh Jesúh cruzdih ït bewat túutap wut jĩ.

22 Pánih bejnit, Gólgota wut jamapna ït juibínap wut jĩ. “Gólgota” niijná, “Wao Iidíp jeé”, niijná ït chãjap wut jĩ.

23 Pánih caanná juibínit, mirra wut jamni macjĩh widnit, ï ub bejni jiwá iguĩh macđih Jesúsdih ït tóihyop wut yah jĩ. Obohjeéhtih, caan macđih Jesús ãt babhcap wut jĩ.

24 Túttimah, cruzboó Jesúsdih ït péoh dodhdop wut jĩ. Pánih péoh dodh péanit, ãih yégueh chóojidih “¿Deíh tigaá ã jumbi?” míc niijnít, tíhwat júdunabitjĩh soldadowã ït yoh tíhwp wut jĩ.*

25 Cheibitjeh nueve yeó ã jamuchah, Jesúsdih cruzboó ït péoh dodhdop wut jĩ.

26 ã yéejatđih naóhna, cruzboó ãih wao cháh, nin pah ït niíj daác búudhdop wut jĩ. “JUDÍOWã ï MAÁH”, caán naadíh ït niíj daacáp wut jĩ.

27 Chénewã ñuñnítđihbut biíh cruznadih Jesús pebh ït péoh dodhdop wut jĩ. Biícdih ã jéihyepmant bóo bawámant, biíhdih ã wáyámant bóo bawámant péoh dodhñit, queét tac yoób Jesúsdih ït péoh dodhdop wut jĩ.

28 Jon jãtih Dios naáwátđih naóh yapani ã daacátji biíc yoobó Jesús ãt yapap wut jĩ: “ ‘Wutatđih yap yohñitjeéh jamni caá’, cãacwã caandíh ï niíj jenah joibípna caá”, ãt niíj daacáp tajĩ.*

29 Cruz pebh en yap bejnit Jesúsdih nin pah yeejép ït niíj deoh naáwáp wut jĩ:*

—¡Eneéh bũca! ¿Dioíh muđdíh yohñit, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, meém caán muđdíh jwúub chãjni pínah niít?*

30 Pánihni jamna, ¡caán ï péoh dodhdopmant meemjéh ma dei jũúwá! ït niíjap wut jĩ.

31 Páant ï niiját pah sacerdotewã ï maáta, Dios ã wutatđih bohénitbut biíc yoobó caandíh nin pah ït niíj deoh naáwáp wut jĩ:

—Caán bitadih túi teo wáacni jamna yahna, caanjéh ã jéih míc teo wáaccan caá.

32 ‘Judíowã ï maáh caá’, niijná, cruzmant ã dei jũúwúchah enna, caandíh jwĩ jepahbipna caá, ït niíjap wut jĩ.

¿Jeéh ï péoh dodhñitbut yeejép ït niíjap wut jĩ.

Jesús ã wunat

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

33 Jesús cruzboó ï péoh dodhni ã ñuhuchah, yeó jáap tac yoób ã ðupúáh bejep jĩ. Nihat baácboó ðupá bejnit, biíc peihcanni horas túttimah, ã jwúub baáb jwúub bejep jĩ, páant muntih.

34 Páant ã jwúub baabát pínah jãtihbit, Jesús nin pah ãt niíj wép ñaacáp wut jĩ: “**Eloí, Eloí, ¿lemá sabactani?**” niijná, “¿Wĩih Dios, wĩih Dios, dépanih tigaá weemđih ma éemp bej?” Jesús ãt niíj ñaacáp wut jĩ.*

35 Páant ã niijíchah joinít, biquína caanjĩh ñahñit,

—Dios naáwátđih naóh yapani Elíasjidih bidna caá ã chãjap, ït míc niíjap wut yah jĩ.

36 Biíc ïjeéh jamniboó ñáo ñah bejnit, páab chuí déedih ubnit, bijni jiwá iguĩh macđih báah, máa doóbh yapatđih chéó búudh, júut ñahanit, Jesúsdih ãt wái nomat túutap wut yah jĩ.* Pánih wái nomat túutnit, caanjéh nin pah ãt míc niíjap wut jĩ:

* 15:21 Ro 16.13 * 15:24 Sal 22.18 * 15:28 Is 53.12

* 15:29 Sal 22.7; 109.25 * 15:29 Mr 14.58; Jn 2.19

* 15:34 Sal 22.1 * 15:36 Sal 69.21

—¡Á jum̄ naáh! Elíasji nindih teo wáacadih ã jūwúchah, jwī en jwah jīh, át niijíp wut jī.

³⁷ Páant ã niiját túttimah, tubit ñaacnit, Jesús át wunah bejep wut jī.

³⁸ Páant ã wunuchahjeh, Dioih m̄ú diitboó ī jāh yaíhni búdí wúupni chóo yeo dei bejnit, chéne chóo pah át chāwáp wut jī.*

³⁹ Caán ã wunuchah ennit, Jesús pebh ñuhni soldadowā ī maáh nin pah át niijíp wut jī:

—Yoobópdih nin Dios wūh ta tigaá”, át niijíp wut jī.

⁴⁰ Chibít yūpbit biquína yaádh Jesúsdiht ī en ñuh̄p wut jī. Queét yaádhjeéh Mágdala tútchidih bóli María mit jum̄p wut jī. Biíh wili Mariábut mit jum̄p wut jī. Caánt José, ã úud Santiago ī in mit jum̄p wut jī. Biíh wili Salomébut mit jum̄p wut jī.

⁴¹ Jesús Galilea baácboó ã jum̄ jwuhuchah, queét yaádh caandih teo wáacnit īt jum̄p wut jī. Pánihna, Jerusalén tútchina Jesús ã bejchah, queét yaádh dawá bita yaádhbat ájeéh īt péenap wut jī.*

Jesús bácahjidiht īyohat

(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁴²⁻⁴³ Jwī chooát yeó jáap jātih bóo, jwī chooát pínahdih jwī ámohni yeó jáapdih, Jesús át wun̄p wut jī. Caan chéyeh tōo ñáh jūwát pínah jātih, José, Arimatea tútchidih bóo, Jesús bácahjidiht Pilatodih úbúdiht át bejep wut jī. Caán José jwiit judíowā jwī maátajeéh ã jum̄uchah, caandih bita maáta īpī túi joyóp wut jī. Dios ã maáh jum̄at pínahdih túi páini át jum̄p wut jī. Caán úumcanjeh, Pilatodih Jesús bácahjidiht úbúdiht át bejep wut jī, jwī chooát yeó jáap ã waadáchah, áih bácahji páantjeh cruzboó ã ñuhcat pínah niijná.

⁴⁴ Jesús jātih ã wun̄at doonádih joinít, Pilato át joí wáhi bejep wut jī. Pánih joí wáhi bejnit, soldadowā ī maáhdih át bid bojop wut jī. Á pebh ã juibínachah, nin pah caandih át niij̄ úbh joyóp wut jī:

—¿Jesús wáát wunah bejnit beé? át niijíp wut jī.

—Wáát wunah bejna beé, soldadowā ī maáh át niij̄ jepahap wut jī.

⁴⁵ Páant ã niij̄ jepahachah joinít, Pilato áih soldadowádiht Jesús bácahjidiht úb deyanit, Josédiht át wūhat túatup wut jī.

⁴⁶ Páant ã niiját joinít, túi baabní yégueh chóodih jíib chāj, cruzna jum̄pboó jwūub bejnit, Josédiht Jesús bácahjidiht ī úb deya wūhuchah, át úbup wut jī. Pánih úbnit, caán yéguehjīh pin péanit, jeedih ī baadníji íitboó caandih át yohop wut jī. Yohnit, búdí jeé júdudih tóo pátú bejnit, caán íitdih át nemep wut jī.

⁴⁷ Páant ã yohochah, Mágdala tútchimant bóli María, biíh wili Mariábut īt enep wut jī. Caánt María biíh José in mit jum̄p wut jī.

16

Jesús ã boo p̄ud jūwát

(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Jwiit judíowā jwī chooát yeó jáap ã yapachah, tōo ñáh jūwúchah, biíc peihcannit yaádh chej jum̄nidih jíib chājadiht īt bejep wut jī, Jesús bácahjidiht ī ñáñat pínah niijná. Mágdala tútchimant bóli María, biíh wili María Santiago in, Saloméjīh, queét biíc peihcannit yaádh jíib chājadiht īt bejep wut jī.

² Túttimah bóo yeó jáap baáb jéenechah, chej jum̄nidih úbnit, queét yaádh Jesús bácahdih yohopji jeé íitboó īt bejep wut jī.

³ —¿Déhe tigaá jwiitdih jeé júdudih ī pátú yoh wūhbi? queétjeh īt niij̄ míic wéhe bejep wut jī.

⁴ Pánih juibína, José ã nemniji jeé júdu caán íit jwēejdih ã ñuhuchah īt enep wut jī. Caán búdí júdu ã jum̄uchah, cāacwā ī tóo pátú dodhdat pah át lajap wut jī.

⁵ Pánihna, caán íitdih waád juibínit, jáap behni pah jíghni ángeldih īt enep wut jī. Caán ángel túi baabní yégueh chóo d̄onít, ī jéihyepmant bóo buwámant át chūdup wut jī. Caandih ennit, búdí īt úm̄p wut jī.

⁶ Páant ī úm̄uchah ennit, caán ángel queét yaáhdih nin pah át niijíp wut jī:

—¡Ñi úm̄ca bojoó! ¿Yeé Jesús, Nazaret tútchidih bóo cruzboó ñuhnit, w̄nnijidiht bid níit ñi chājap? Obohjeéhtih, ninjīh ã

* **15:38** Ex 26.31-33; 2Cr 3.14 * **15:41** Lc 8.2-3

wihcan caá. Jáantjeh ã boo pud jũúwáp be. Caandíh ï cáagatjidih ñi eneeé.

⁷ Ëumcanjeh, ã bohénitdih naáwádih ñi bejeé. Pedrodihbut ñi túi naáwá chaáh. 'Jáantjeh ã naáwátji biíc yoobó Jesús yeebdíh Galilea baácna ã waóh bej páina caá. Caánboó caandíh ñi jwāáhbiipna caá', ã bohénitdih ñi niijí, ángel át niijíp wut jĩ.*

⁸ Páant ã niijíchah joinít, bac bejnit, yohopji jeé ítmant ít ñáo jwáub bejep wut jĩ. Ñáo jwáub bejnit, ùmna, méménit, bitadih ít naóhcap wut jĩ.

Mágdala tútchidih bóli Maríadih Jesús ã jígohat
(Jn 20.11-18)

⁹ Chooát yeó jáap túttimah, Jesús boo pud jũóhniji Mágdala tútchidih bóli Maríadih át jwíh jígohop wut jĩ. Caánt siete nemépwā jumnihjidih Jesús ã booanih mit jumap wut jĩ.

¹⁰ Jesús ã bohénitji caandíh ï juñúchah, Maríaboó caandíh mi enatjidih queétdih naáwádih mit juibínap wut jĩ.

¹¹ "Cristo át jwáub boo pud jũóh tabeé. Caandíh weém wā enna be", queétdih mitih niijíp wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, páant mi niijíchah yuhna, ít joyáh bojop wut jĩ.

Chénewā Jesúsjeéh péenitdih ã jígohat
(Lc 24.13-35)

¹² Túttimah, chénewā Jesús wājeéh jibnitji mūá wihcapboó ï jib bejchah, Jesús queétdih át jígohop wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, mácah ã jígohochah, jwíh beh encan yuhna, túttimah, caandíh ít beh enep wut jĩ.

¹³ Pánih beh ennitji jwáub bejnit, ï chéenwādih Jesús dih ï enatjidih ít naáwáp wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, páant ï naáwáchah yuhna, queétdihbut ít joyáh bojop wut jĩ.

Áih túini doonádih ã bohénitjidih Jesús ã naáwát tútat
(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁴ Túttimah, once ã bohénitji ï jeéméchah, queétdih Jesús át jígohop wut jĩ. Caán ã naáwátjidih túi jenah joicán, jwáub booni bitadih ã jígohatdih ï naáwáchah yuhna, ï joyáh bojatji jíib queétdih át juíhñap wut jĩ.

¹⁵ Pánih juíh péanit, queétdih nin pah át niijíp wut jĩ: "Nihat baácboó wíih túini doonádih nihat cáacwādih naáwádih ñi bejeé.*"

¹⁶ Weemdíh jepahnit, daabáat tútnit, iiguípna ï bejat déejidih Dios ï yéejatdih ã yoh wāhbiipna caá. Obohjeéhtih, weemdíh jepahcannitdih Dios ã peéh chājachah, iiguípna ï bejbipna caá.

¹⁷ Det weemdíh jepahnitboó wā wēpatjĩh nin pah ï chājbiipna caá: Nemépwā cáacwāíh bácahmant jumnitdih ï bacat tútbiipna caá. Mácah wéheatjĩh ï wéhebiipna caá.

¹⁸ Maidih ï tewechah, ï chāacáchah yuhna, dedé ebépdih ï babhbachah yuhna, queétdih ã chūúhcan níit. Wunnitdih ï teo jǎha wúbúchah, ï túi boobipna caá", át niijíp wut jĩ.

Jesús jeáboó ã pūuh laab béjat
(Lc 24.50-53)

¹⁹ Páant niij naóh péanit, jwí Maáh Jesús jeáboó át pūuh laab béjep wut jĩ. Pánih pūuh laab juibínit, maáh waadná, Dios ã jéihyepmant bóo bawámant át chúudap wut jĩ.*

²⁰ Pánihna, Dios cáacwādih ã túi ubat pínah doonádih Jesús ã bohénitji nihat pebhboó naáwádih ít bejep wut jĩ. Pánih naóhnit, jwí Maáh queétdih ã teo wāacachah, ã wēpatjĩh cáacwā ï jéih chājca naáhdih ít chāj júutap wut jĩ. Páant ï chāj júutachah, ã naáwát dih joinítboó, "Í naáwát yoobópdih caá ã jumap", niijnít, Diosdih ít túi jepahap wut jĩ.

Páant bóojeh tigaá weém Marcos wā daacát.

* 16:7 Mt 26.32; Mr 14.28 * 16:15 Hch 1.8 * 16:19 Hch 1.9-11

SAN LUCAS

Ã daác jwíhat

1 Wã dée Teófilo, weém Lucas meemdih bainí wã naóh daácipna caá. Jwí cātíh Jesús ã chājatjidih dawá cāacwã ít daác jwíhip tajī.

2 Jesús ã cāac jumni yeó jáapdih púú ã péani yeó jáapna ājeéh jumnitji, ded pah ã chājatdih ennitji, ã naáwátidihbut joinítji, jwiítidih ī bohénap jī.

3 Páant ī bohéatdih joiníji weembát buu wã jéihyep buca. Pánih jéihnit, “Nin pah Teófilodih wã daác wāhuchah, ã táibipna caá”, wã niúj jenah joyóp be.*

4 Páant niúj jenah joinít, meemdih wã daác wahna caá, ma joiníji doonádih táí yoobópdih ma jéihyat pínah niijná.

Juan Daabáni ã cāac jumat pínahdih ángel ã naáwát

5 Jesucristo ã cāac jumat pínah jātih, Herodes Judea baácđih moón ī maáh jam láa, Zacarías wūt jumni sacerdote át jumup wūt jī. Caán Abías wūt jumni sacerdotewā poómpdih bóo wūt jī. Yad Elisabetbut Aarón juma mit jumup wūt jī.*

6 Queét chénewã Dios ã enechah, nihat ã watatjidih táí jepahnit ít jumup wūt jī.

7 Obohjeéhtih, Elisabet weh wihcannih wūt jī. Pánihna, queét chénat pah behnitjeh jumna, weh wihcannitjeh máahna ít chājap wūt jī.

8 Biíc semana Zacarías jumni sacerdotewā poómp Dioih mūdih ñahwat en daonít pínah ít túut nuumúp wūt jī.

9 Biíc yeó jáapdih sacerdotewā ĩpī chājat pah, Zacaríasdih ít ñíwip wūt jī, Dioih mūdih waadnit, chej jumnidih ã cáwat pínah niijná.

10 Chej jumnidih ī cáwat horadih waad béjnit, ã cáwachah, tāahmant bóo tólihđih dawá cāacwã Diosdih uúbh pāina ít chājap wūt jī.

11 Zacarías chej jumnidih ã cáwachahjeh, Dios ã wahni ángel át jígohop wūt jī. Chej

jumni cáwat dah jéihyepmant bóo buwámant át ñuhup wūt jī.

12 Pánihna, Zacarías caandih en wáhi benit, búdí át úumup wūt jī.

13 Páant ã úumuchah ennit, ángel caandih nin pah át niúj naáwáp wūt jī:

—Zacarías, ma úumca bojóo. Ma uúbatdih Diosboó át joiná wūt be. Yeebdih ã táí chājachah, majeéh bóli, Elisabet, newé weépdih mi weh jumbipna caá. Caandih Juan ma wūt búudhdáp.

14 Ñi wūúh ã cāac jumuchah enna, búdí ñi wēibipna caá. Dawá cāacwābut biíc yoobó ĩ wēibipna caá.

15 Dios ã enechah, caán oboh jumni nihcan niít. ã ñioni jumna, jiwá iguúh mac, pooni, pocannidihbut ã babhcan niít. Beh wiliúh wudah diítmah jam jwuhna, Túini Espiritu ã wēpatdih ã bíbohípnā caá.*

16 Ma wūúh behna, dawá quúib buudnit judíowādih Diosdih ã jwúub jepahat túutbipna caá.

17 Dios ã wahni ã jūúwát pínahdih naóh waóhni pínah ã jumbipna caá. Dios ã wēpat búdí bíbohna, Elíasji ã wēp naáwátji pah muntih ma wūúhbut biíc yoobó wēp naóhni ã jumbipna caá. Páant ã naáwáchah joinít, behnitboó túut nuumnít, ĩ wehdih ĩ táí oibipna caá. Túinidih yap yohnitbut túut nuumnít, táí chājnit ĩ jenah joyát pah muntih ĩ jwúub jenah joibípnā caá. Pánihna, Cristo ã jūúwát pínah jātih, cāacwã túut nuum pāinit ĩ jumbipna caá, caandih ĩ táí jepahat pínah niijná, ángel Zacaríasdih át niijíp wūt jī.*

18 Páant ã niijíchah joinít, Zacarías ángeldih nin pah át niúj uúbh joyóp wūt jī:

—¿Ded pah tigaá ma naáwátidih wã jéihbi? Weém behe caá. Wājeéh bólibut beh wili caá, át niijíp wūt jī.

19 —Weém Gabriel, Diosdih teo wāhni caá. Weém ājeéh jumnidih ã wahap be, nin túini doonádih meemdih wã naáwát pínah niijná.*

20 Wã naáwátidih ‘Yoobópdih nihcan caá’, ma niúj jenah joyát jíib, meém jéih wéhecanni ma jam jwuhbipna caá. Wã niiját pah ã yapachahjeh, ma jwúub

* 1:3 Hch 1.1 * 1:5 2Cr 24.10 * 1:15 Nm 6.3 * 1:17 Mal 4.5-6 * 1:19 Dn 8.16; 9.21

wéhebpna caá, páant muntih, ángel caandih át niijíp wut jĩ.

21 Zacarías maatápdih ã jíghcah, tãahmant bóo tólihdih wúbh páinitboó ít náhni dahwanap wut jĩ.

22 Pánihna, jwúb bac jũóhni, jéih naóhcanjeh, queétdih áih téihyajĩh át jenah júut naáwáp wut jĩ. Á jéih wéhecah ennit, “Oo júmat déedih át en tagaá”, ít niij jéihyep wut jĩ.

23 Tãttimah, Zacaríaswã í teo péanachah, áih muúboó át jwúb bejep wut jĩ.

24 Páant ã jwúb bejat tãttimah, ãjeéh bóli Elisabet mit wudu jumap wut jĩ. Wudu jumnit, biícjĩh bóo téihya widh mit míic júutcap wut jĩ.

25 Pánih wudu jum wéina, nin pah mit míic niijíp wut jĩ, “Weém weh wihcannihji tíic náah jumnihdih jígh ennit, Dios weemdih át teo wáacap taga. Weemdih newé weép át wuhap taga, cáacwã weemdih yeejép dooná í jwúb naóhcat pínah niijná”, mit niijíp wut jĩ.

Dioih ángel Maríadih ã naáwát

26 Elisabet seis widh mi wudu jumachah, Maríadih naáwát náahna, Dios áih ángel Gabrieldih át jwúb wahap wut jĩ. Pánihna, Gabriel Galilea baácboó Nazaret tãtchidih juibínit, María pebhna át juibínáp wut jĩ.

27 María neonájeéh jum jwuhcannih José áa pínah wut jĩ. José Davidji júima wut jĩ. Caán David judíowã í chah maáh át jumap wut jĩ.*

28 Gabriel Maríadih naáwádih juibínit, nin pah caántdih át niijíp wut jĩ:

—¿Ma jum, Dios chah oinih? Dios majeéh ã jumna caá, át niijíp wut jĩ.

29 Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joinít, María búdí mit joí wúhi bejep wut jĩ. Pánih joí wuhinit, caántjeh nin pah mit míic niij wúbh joyóp wut jĩ: “¿Ded pah ã niihat pínahdih niij tígaá ã chãj, páant niijná?” mit niijíp wut jĩ.

30 Páant mi niij jenah joyóchah, ángel caántdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—¡Ma úmca bojoó, María! Dios meemdih búdí ã wéi enna caá.

31 Ded pah meemdih yapat pínahdih naáwádih wã júóhna caá. Meém wudu pínah caá. Newé weépdih ma weh jumbipna caá. Caán ã cáac jumachah, Jesús ma wut búudhdáp.*

32 ‘Dios chah wépní wúh caá’, caandih í niijbípna caá. David júima jumna, David maáh ã jumati pah Dios caandih maáh ã waadábipna caá.

33 Pánihna, ma wúh niihat judíowádih maáh ã jumbipna caá. Niihat bitadihbut maáh ã jumachah, jwúb túut nuumní pínah ã wihcan níit, át niijíp wut jĩ.*

34 Páant ã niijíchah joinít, María ángeldih nin pah mit niij wúbh joyóp wut jĩ:

—¿Dedé, weém neonájeéh jumcannih, ded pah tígaá wã wudu jumbi? mit niijíp wut jĩ.

35 —Túini Espiritu meemdih ã waadáchah, Dios ã wépatjĩh ma wudu jumbipna caá. Pánihna, ma wúh túini, yéejat wihcanni ã jumbipna caá. ‘Dios wúh caá’, caandih í niijbípna caá.

36 Ma dée wili, Elisabetbut beh wili yuhna, wudu caá. Caántbut newé weépdih mi weh jumbipna caá. Bú biíc peihcanni widhjeh judhna caá, caánt mi weh jumap pínah. Jáap wili jumna, weh wihcannihji bú wudu caá búca.

37 Dios niihat jéihni dedé ã búwacan caá, ángel Maríadih át niijíp wut jĩ.*

38 Páant ã niijíchah joinít, María caandih nin pah mit niij jepahap wut jĩ:

—Weém Dioih wili caá. Ma niijátji pah weemdih ã yapa naáh, mit niijíp wut jĩ.

Páant mi niijíchah joinít, Dios pebhboó ángel át jwúb bejep wut jĩ.

María Elisabetdih enedih mi bejat

39 Ángel páant ã niiját tãttimah, María waícanjeh mi dée wilidih enedih mit bejep wut jĩ. Caánt mijeeéh bóo Zacaríasjĩh Judea baác jeé cátih bóo tãtchidih ít jumap wut jĩ.

40 Pánihna, íih muuná waád juibínit, Elisabetdih mit wúbup wut jĩ.

41 Caántdih mi wúbúchah joinítjeh, Túini Espiritu mi weépdih ã weñanachah, túbit át wúlinap wut jĩ. Mi weépdih weñanit, beh wilidihbut Túini Espiritu búdí át weñanap wut jĩ.

* 1:27 Mt 1.18 * 1:31 Mt 1.21 * 1:33 2S 7.12,13,16; Is 9.7 * 1:37 Gn 18.14; Jer 32.16,27

42 María mi wūh pínahdih ã jéihyanachah, búdí wēinit, nin pah Elisabet mit niij wēp naáwáp wut jī:

—María, nihat yaáhdih en beedánit, meemdih wēi ennit, Dios át túi chājap taga. Ma wūhdihbut ã túi chājbipna caá.

43 Oboh jumnih wā jumachah yuhna, wā Maáh ín pínah weemdih enedih ma juyáchah, bainí wā wēican caá.

44 Ma wíhenachahjeh, wā weép wēina, ãi wēp wūlínap be.

45 Pánihna, Dioíh ángel ã naáwátji pahjeh ã yapat pínahdih jenah joiná, meemdih ã túi chājachah, bainí ma wēican níit, mit niijíp wut jī.

46 Páant mi niijíchah joinít, Maríabut nin pah mit wēi niij naáwáp wut jī:

“Jwí Maáh Diosdih búdí wā wēina caá.

47 Caán weemdih túi ubnidih bainí wā wēican caá.*

48-49 Caandih oboh teo wūhnih wā jumachah yuhna, jīgah ennit, weemdih át teo wáacáp taga. Dios wēpni, túini yoobát jumna, weemdih chah túini át chājap taga. Páant ã chājachah jéihnit, nihat cāacwā, buu jumnit, túttimah jumnitbut ‘Caántboó Dios ã chah túi chājnih wut jī’, weemdih í niijbípna caá.

50 Det caandih jepahnitdih jīgah ennit, ãpí teo wáacna caá. Jon jātih jumnit, buu jumnitdihbut teo wáacnit, púú túttimah jumnitdihbut ã teo wáacbipna caá.

51 Ded pah náahna, ã wēpatjīh ãpí chājap wut jī. Pánih chājnit, ‘Weém túi jéihni caá’, niij jenah joinítidih teo wáaccan, búdí ã wēpatjīh át wah peetép wut jī.

52 Yeejépwā í maáh wēpatdih át dúuc wáyap wut jī. Obohjeéhtih, ‘Weém oboh jumni caá’, niij jenah joinítidih teo wáacnit, maáta dée át waadánap wut jī.

53 Moh yéejnitdih túinidih át wāhap wut jī. Obohjeéhtih, dawá bíí dée bíbohnitboodih wāhcanjeh, biáboó át wahap wut jī.

54 Jwiít caandih teo wāhnit judíowādh jīgah ennit, át teo wáacáp wut jī.

55 Biíc yoobó muntih jwí nuo Abraham ã juménadh jīgah ennit, át teo wáacáp wut jī. Pánih jīgah ennit, ã teo wáacat pínahdih jwí nuowājidih át naáwáp wut jī”,* María mit niij wēi naáwáp wut jī.*

56 Pánih juibínihji Elisabetjeéh biíc peihcanni widh mit jum jwuhap wut jī. Túttimah, miíh tútchina mit jwúb bejep wut jī.

Juan Daabáni ã cāac jumt

57 María mi jwúb bejat túttimahbit, Elisabet mit weh jumap wut jī. Newé weépdih mit túuhap wut jī.

58 Miíh muu pébh jumnit mi déewābut Dios caántdih jīgah ennit ã teo wáacat doonádih joinít, mijeéh búdí íit weñep wut jī.

59 Ocho yeó jáap túttimah, sacerdotewādh caandih quehli nah yapat chóodih íit bóodat túutap wut jī. Páant judíowā ípí chājap wut jī. Caandih beheíh wūtjeh íit búudhdíhip wut yah jī.*

60 Obohjeéhtih, páant í niijíchah joinít, ã íinboó nin pah mit niijíp wut jī:

—Zacarías nihcan caá. Juan caá ã wūt pínah, mit niijíp wut jī.

61 —Obohjeéhtih, ñi déewā poómpdih Juan wūt jumni ã wihcan caá, cāacwā caántdih íit niijíp wut jī.

62 Páant niij péanit, queét Zacaríasdih téihyājīh íit júutap wut jī, “¿Dedé tigaá wūt ma búudhbi?” niijná.

63 Páant í júutachah ennit, Zacarías áih téihyājīh daacát naadh júut uábhnit, “Juan caá ã wūt”, át niij daacáp wut jī. Páant ã daacáchah en wáhi bejnit, queét nihat íit joí yai ñuh bejep wut jī.

64 Pánih daácnajeh, wéhecanniji át jwúb wéhenap wut jī, páant muntih. Pánih wéhenit, Diosdih búdí át wēi naáwáp wut jī.

65 Pánihna, nihat í pebh jumnit búdí íit wáhi bejep wut jī. Páant ã yapat doonádih joinít, nihat cāacwā, Judea baácboó jumni jeé cātíh jumni tútchinadh moón íit míc wéhenap wut jī.

66 Pánih míc wéhenit, Dios caandih ã túi chājachah jéihnit, “¿Caán wébít ded pah

* 1:47 Is 61.10 * 1:55 Gn 17.7 * 1:55 1S 2.1-10; Sal 113.5-9 * 1:59 Lv 12.3

chājni pínahna tigaá?” búdí ít níj jenah joyóp wut jī.

Zacarías Diosdih ã wēi naáwát

⁶⁷ Túini Espíritu Zacaríasdih ã weñanachah, ã wēpatjīh nin pah Diosdih ãt níj wēi naáwáp wut jī:

⁶⁸ “Jwiít judíowã jwīpī wēini Diosdih búdí wã wēina caá! Jwiít ãih cãacwãdih teo wáacadih jũóhnit, chéonit panihnit jwī jumcat pínah niijná, nemépwã ĩ maáh ã wēpatdih ã dúucbipna caá.

⁶⁹⁻⁷⁰ Jon jãtīh Dios naáwátđih naóh yapanitji nin pah ít níj daacáp tajī: ‘Diosdih teo wũhni David jumma chah wēpni jumna, jwiít ãihwãdih teo wáacnit, iiguípna jwī bejat déedih túi ubni pínahđih Dios ã wahbipna caá,

⁷¹ jwiítđih eníhcannit ĩ wēpatdih ã dúucbichah, jwī túi jummat pínah niijná.

⁷²⁻⁷³ Pánihna, jwī ñowãdih ã naáwátđi pah-jeh mantih, jīgah ennit, jwiítđih ã teo wáacbipna caá. Nin pah jwī ño Abrahamjídih ãt niijíp wut jī:

⁷⁴ “Ma jummenáđih eníhcannit ĩ wēpatdih wã dúucbipna caá, úmcanjeh, weemdih ĩ weñat pínah niijná.

⁷⁵ Pánihna, nin baácboó jum jwũhnit, wã enechah, táinitjeh wĩhwã ĩ jumbipna caá”, Abrahamđih ãt niijíp wut jī, Dios naáwátđih naóh yapanit ít níj daacáp tajī”, Zacarías Diosdih ãt níj wēi naáwáp wut jī.

⁷⁶ Diosdih páant níj péanit, ã wũhđih jwũh nin pah ãt jwũub níj naáwáp wut jī:

“Wũuhá, jwī Maáh jwiítđih túi ubni pínah ã jũwátđih naóh waóhni ma jumbipna caá. ‘Dios naáwátđih naóh yapani caá’, meemdih ĩ niijbípna caá.*

⁷⁷ Jwiít ãihwãdih jwī yéejatđih yohnit, iiguípna jwī bejat déedih ã túi ubat pínahđih ma naóhbipna caá.

⁷⁸ Jīgah en teo wáacnit, jwiítđih túi ubni pínahđih Dios jeámant ã wahbipna caá, baabát panhipboó jwī jummat pínah niijná.

⁷⁹ Wñatđih úmna, dupúát panhipboó jumnitđih jiiát déedih ã wãhbipna caá, túini namáđih ĩ jii en bejat pínah

niijná”,* Zacarías ãt níj wēi naáwáp wut jī.

⁸⁰ Pánihna, Zacarías wũuh ãt behep wut jī. Dios ã túi teo wáacachah, caolih júutíhni, caandih túi jepahni ãt behep wut jī. Pánih behnit, judíowãdih ã bohéat pínah jãtīh muú wihcapboó ãt jumap wut jī.

2

Jesucristo ã cãac jummat

(Mt 1.18-25)

¹⁻² María mi weh jummat pínah jãtīh, Cirenio Siria baácđih moón ĩ maáh jum láa, César Augusto Roma tátchimant jumna, ni-hat baácđih moondih wutni ãt jumap wut jī. Démoón cãacwã ĩ jummatđih jéihyat túut niijná, nihat cãacwãdih ĩh wãtnadīh ãt daacát túutap wut jī. Caandih náahna, nihat cãacwãdih ã daácni núodih ãt wahap wut jī. Páant ã chãjat túutni yeó jáap ĩ jwĩh wãt daacát yeó jáap wut jī.

³ Páant ã wutachah joinít, nihat cãacwã ĩ ñowãji ĩ cãac jumni tátchina yoobó wãt daacáđih ít bejep wut jī.

⁴⁻⁵ Josébut yad pínahjīh ít bejep wut jī. María wudu jumna yuhna, Galilea baác Nazaret tátchimant, púú Judea baác Belén tátchina mit bejep wut jī. Belén tátchidih Davidji ãt cãac jumap wut jī. Pánihna, David jumma jumna, José yadjīh Belén tátchina wãt daacáđih ít bejep wut jī.

⁶⁻⁷ Queét chénewã Belén tátchiboó jubínit, dawá cãacwã ĩ jumachah, úwat muúná ã yáwachah, momo jiwíwã úwat tólihboó Joséwã ít úwap wut jī. Caánboó jumna, María mi jáap bácađih bóodih mit weh jumap wut jī. Pánih weh jum péanit, mi wũhđih yéguehjīh túi pin bojnit, momo jiwíwã jeémát yacat paihđih mit cáagap wut jī.

Ovejawãdih en daonít Jesúsđih enedih ĩ bejat

⁸ Páant mi weh jumni chei, Belén tátchi jwěejđih ovejawãdih en daonít ĩh ovejawãdih en daoná ít chãjap wut jī.

⁹ Páant ĩ en dawáchah, Dioih ángel queéđih ãt jíghop wut jī. Pánih jíghnit, búdí ã yeh iiguíchah ennit, búdí ít úmup wut jī.

* 1:76 Mal 3.1 * 1:79 Is 9.2

10 Páant ï éumachah ennit, ángel queétdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ: “¡Ñi éumca bojóó! ¡Ñi joyoó! Búdí ñi weñat pínah táini doonádih yebdíh naáwádih jéohna caá wā chājap. Caán doonádih joinít, nihat cāacwābut bádí ï wēibipna caá.

11 Butéh Daviíh tútchidih cāacwādih táu ubni pínah ā cāac jumap be. Caán Dios ā wahní Cristo, nihat cāacwā ï maáh pínah caá.

12 Wā niijnídih ñi bid juyúchah, momo jiwíwā jeémát yacat paihdih yéguéh chóojĩh pin bojni, ā lajbipna caá”, át niijíp wut jĩ.

13 Ángel queétdih páant ā niijíchahjeh, dawá ángelwā ájeéh jíghonit, Diosdih nin pah ït niij wēi naáwáp wut jĩ:

14 “¡Nihat jeáboó jumnit Dios wēpnidih ï weñe naáh! ¡Nin baácboó ā oinit ï táu jumna naáh!” ït niijíp wut jĩ.

15 Ángelwā queétdih páant niij naóh péanit, Dios ā jumapboó ït jwáub bejep wut jĩ. ï jwáub bejat túttimahbitjeh, ovejawādih en daonít nin pah ït míic niijíp wut jĩ:

—Chóbe, Belén tútchina Dioíh ángel jwíútdih ā niijáttdih enjĩh, ït niijíp wut jĩ.

16 Páant niijnít, Belén tútchina wēpép caandíh enedih ït bejep wut jĩ. Pánih bej, caanná juibínit, María, José, wébíttdihbut ït enep wut jĩ. Wébít momo jiwíwā jeémát yacat paihdih át lajap wut jĩ.

17-20 Pánih bid jainít, ángel ded pah ā niijáttdih Maríawādih ït naóh yapanap wut jĩ. Pánih en péanit, ïh ovejawā pehbboó ït jwáub bejep wut jĩ. Pánih bejnit, ángel queétdih ā niijáttdi pahjeh ennitji Diosdih bádí ït wēi naáwáp wut jĩ. Nihat ï jwāáhnittdihbut ït naáwáp wut jĩ. Páant ï naáwáchah joinít, cāacwā ït joí wáhi bejep wut jĩ. Obohjeéhtih, beh wiliboó wébíttdih páant ï niijáttdih caántjeh bádí mipĩ jengah joyóp wut jĩ.

Dioíh muáboó Jesúsdi ï ub bejat

21 Jesús ā cāac jumniyi ocho yeó jáap túttimah, sacerdotewādih áih quehli nah yapat chóodih ït bóodat tútup wut jĩ. Páant judíowā ïpĩ chājap wut jĩ.* Pánih bóod péanit, ā ïin wádu jumat pínah játih ángel ā niijáttdi

pahjeh caandíh Jesús ït wāt báudhdap wut jĩ.*

22 Biíc widh túttimah, Moisés ā wutattdi pah chāj péanit, mi wāúhdih Diosdih wūhat túut niijná, Jerusalénna ït ub bejep wut jĩ.

23 Pánih wāhnt, Dios nin ā wutattdih ït jepahap wut jĩ: “Jáap bácahdih bóo newé weép ā jumachah, weemdíh ñi wūhuá. Caán wñih, weemdíh teo wāhni pínah caá”,* Dios át niij wutap tajĩ.

24 Pánihna, Jerusalénna Dioíh muádih juibí, jopwādih jíib chājnit, sacerdotewādih ït wūhap wut jĩ, Diosdih ï cáo wūhat pínah niijná. Pánih chājnit, Dios nin ā wutattdih ït jepahap wut jĩ: “Chénewā jopwādih ñi wūhuá weemdíh, jáap bácahdih bóodih túut nuumná”, Dios át niij wutap tajĩ. Pánih chājna, ï weh jumat túttimah, nihat Dios ā wutattdih ït chāj péanap wut jĩ.*

25 Caán láa Dios naáwáttdih táu jepahni, Simeón wāt jumni, Jerusalén tútchidih át jumap wut jĩ. Caán Diosdih táu wēini jumna, Dios ā wahní judíowādih táu ubni pínahdih páina át chājap wut jĩ. Caandíh Túini Espíritu ā wēpat bádí át jumap wut jĩ.

26 Pánih jumna, nin pah caandíh átát niij jéihyanap wut jĩ: “Ma wunat pínah játih Dios ā wahní Cristo, áih cāacwādih táu ubni pínahdih meémboó ma enbipna caá”, át niijíp wut jĩ.

27 Pánihna, caandíh Dioíh muaná Túini Espíritu át bejat tútup wut jĩ. Joséwā Jesúsdi ï ub waad béjehchah, Dios ā wutattdi pah chājat túut niijná, Simeón queétdih át jwāáap wut jĩ.

28 Pánih jwāáhnit, Túini Espíritu caandíh ā jéihyanachah, wébíttdih át ub túuhap wut jĩ. Ub túhnt, nin pah Diosdih át niij wēi naáwáp wut jĩ:

29-30 “Maá, meém ma niijáttdi pahjeh míih cāacwādih táu ubni pínahdih ma wahnidih buu wā enna caá. Weém, meemdíh teo wāhni, buu wā wunuchah, ā táibipna caá, buca.

31 Nihat cāacwā ï enechah, meém nindih mat wahap taga, cāacwā iiguipna ï bejat déedih ā táu ubat pínah niijná.

32 Nin tigaá nihat judíowā nihcannittdih ded pah Dios ā jumattdih ā jéihyabipna

* 2:21 Lv 12.3 * 2:21 Lc 1.31 * 2:23 Ex 13.2,12 * 2:24 Lv 12.6-8

caá. Páant ã jéihyanachah, judío ã jumuchah jéihnit, bitaboó míih judíowādhíh í táí wēibipna caá”,* Simeón ãt niijíp wut jī.

³³ Páant ã niijíchah joinít, Joséwā búdí ít wēi jenah joyóp wut jī.

³⁴ Túttimah, Simeón queétdih wēinit, “Dios yeebdíh ã táí chāja naáh”, niijnít, Maríadhíh jwah nin pah ãt jwúb niij naáwáp wut jī:

—Nin wā naáwátdih ma táí joyoó. Nin wébít Dios ã wahní caá. Dawá judíowā caandíh í náahcatji peéh í buúdbípna caá. Obohjeéhtih, dawá bita judíowā caandíh náahnit, í táí jumbipna caá. Caán Dios ã weñat pínahdih jéihyani ã jumuchah yahna, dawá caandíh yap yohnit, yeejép í naóhbipna caá.

³⁵ Nihat cáacwā ded pah í jenah joyátdih jéihyani pínah Dios nin wébít dih ãt wahap taga. Obohjeéhtih, meémboó búdí ma jīgahbipna caá, Simeón caántdih ãt niijíp wut jī.

³⁶ Caanjíh beh wili Ana wūt jumnihbut mit jumap wut jī. Caántbut Dios naáwátdih naóh yapanih wut jī. Caánt Fanuelji nuúm, Aserji jaimená poómpdih bóli wut jī. Caánt jáap beh toáhni h jumna, mit áa jumap wut jī. Obohjeéhtih, siete jópchijeh caántdih bíbohnit, mijeéh bóo ãt éemp wanap wut jī.

³⁷ Pánih éemp wannih jumna, ochenta y cuatro jópchi bíbohnit, Dioíh muú díitboó mipí jumap wut jī. Yeó jáap jumap pah, chei jumap pahbut jeémp jwahcan, Diosdih mipí wēi úbh jáanap wut jī.

³⁸ Caán horadhíh pohba Joséwā pebhna mit juibínap wut jī. Pánih juibí, Jesús dih enna, Táini Espíritu ã jéihyanachah, Diosdih mit wēi naáwáp wut jī. Dios ã wahní, queétdih táí ubni pínahdih judíowā ípí páñap wut jī. Pánihna, Jesús í bidni ã jumapdih nihat queét páinitdih mit naáwáp wut jī.

Nazaret tútchiboó í jwúb bejat

³⁹ Joséwā nihat Dios ã watatji pah chāj péa, jwúb bejnit, Belén tútchidih ít jum jwahap wut jī. Túttimah, Galilea baác í jumni jī Nazaret tútchina ít jwúb bejep wut jī.*

⁴⁰ Í wūh táí behnit, caolih júutíh njeh jumna, Dios ã weñat pínahdih ãt táí jéihyep wut jī. Pánihna, Dios caandíh táí wēi ennit, búdí ãt teo wáacap wut jī.

Jesús doce jópchi ã bíbohochah, Dioíh muúná caandíh í namah bejat

⁴¹ Oveja wūhdih í mao jeémát yeó jáap, Pascua í niijní, paacánni pandihbut í jeémp wēi láa, Dios ã watatjidih jepahnit, nihat judíowā jópchi jumap pah, Jerusalén tútchidih ípí míic wáac juibínap wut jī. Jesús mánabut jópchi jumap pah Jerusalénna ípí aab béjep wut jī.*

⁴² Jesús doce jópchi bíbohnit, caanbút ã mánajeéh ãt bejep wut jī.

⁴³ Pánih juibínit, í wēi jeémát ã beedéchah, í chéenwā bíicdih Joséwā Nazaret tútchina ít jwúb dei bejep wut jī. Obohjeéhtih, ã mána í jéihcah yahna, Jesús Jerusalénboojéh ãt chāwáp wut jī.

⁴⁴ “Dawá jwí bejehah, jwí wūh jwí déewājeéh ã jumna nacaá”, ít niij jenah joyóp wut jī. Páant niij jenah joiná, nihat yeó jáap bejnit, cheyeh caandíh ítih bidip wut yah jī. Obohjeéhtih, ít bid juaicáp wut jī.

⁴⁵ Pánih bid juaicán, Jerusalén tútchina bididih ít jwúb bejep wut jī.

⁴⁶ Jerusalénna jwúb juibínit, caanná í wūhdih búdí ít bidip wut yah jī. Chéne yeó jáap táí bid, bíh yeó jáapdih ít bid juyáp wut jī, buca. Dioíh muú díitna Moisés ã watatjidih bohénit cātíh chúudnit, queétdih joiná, úbh joí enna ãt chājap wut jī.

⁴⁷ Beh joinít, ã táí jepahachah, nihat caandíh joinít búdí ít joí wáhi bejep wut jī.

⁴⁸ Pánihna, ã mána Dioíh muúná waád juibínit, caanná behnitjeéh ã chúudachah ennit, queétdih búdí ít wáhi bejep wut jī. Páant ã chājachah ennit, ã ín nin pah mit niij úbh joyóp wut jī:

—¿Wūhú, dépanih tigaá jwiútdih páant ma nih chāj? Ma joyoó, ma íbijíh meemdíh búdí jwí bidip be. Meemdíh bid juaicán, búdí jwí náhni dahwanap be, mit niijíp wut jī.

⁴⁹ —¿Dépanih tibeé weemdíh ñi bid? ¿Wā ípíh muúboó ã náahatdih chājni wā jumapdih ñi jéihcannit beé? Jesús queétdih ãt niij jepahap wut jī.

* 2:32 Is 42.6; 49.6; 52.10 * 2:39 Mt 2.23 * 2:41 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

⁵⁰ Obohjeéhtih, ded pah ã niijátidih ãt beh joicáp wut jĩ.

⁵¹ Caandih bid jainít, Nazaret tútchina ãt numah jwúb dei bejep wut jĩ. Caanná jwúb dei juibíniji behna, ã manadih ãpĩ túi jepahap wut jĩ. Obohjeéhtih, beh wili nihat páant ã chãjatjidih búdí mipĩ jenah joyóp wut jĩ.

⁵² Jesús túi jéihnijeh ãt behep wut jĩ. Páant ã jumuchah, Dios caandih búdí ãt wēi enep wut jĩ. Cãacwãbut biíc yoobó caandih ãt weñep wut jĩ.*

3

Juan Daabáni muú wihcapboó Dios naáwátidih ã naóh yapaat

(Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28)

¹⁻² Túttimah, Zacarías wūh Juan behna, muú wihcapboó ã jumuchah, Dios caandih ãt jwíh naáwát tútup wut jĩ. Caán láa Roma tútchidih moón ã maáh Tiberio César quince jópchi maáh ãt jumup wut jĩ. Poncio Pilato Judea baácdih moón ã maáh ãt jumup wut jĩ. Herodes Galilea baácdih moón ã maáh ãt jumup wut jĩ. ã úd jeñé Felipe Iturea baácdih moón, Traconite baácdih moón biícidih ã maáh ãt jumup wut jĩ. Lisantias Abilinia baácdih moón ã maáh ãt jumup wut jĩ. Páant ã maáh jumuchah, Anás Caifásbut sacerdotewã ã maáta ãt jumup wut jĩ.

³ Caán láa, Juan muú wihcapboó ã jumuchah, Dios caandih ãt naáwát tútup wut jĩ. Pánihna, Dios ã naáwát tútuchah joinít, Juanboó Jordán muj pebh dei juibínit, ãt táoh naóh jibip wut jĩ. Nin pah ãpĩ niij naóh bohénap wut jĩ: “Ñi yéej chãjatdih cádahnit, táiniboodih ãt túut numú. Páant ãt túut numúchah, Dios ãt yéejatdih ã yohbipna caá. Páant ãt chãjachah, yeebdih wã daabábipna caá, ãt yéejat yohat jútat pínah niijná”, cãacwãdih ãt niijíp wut jĩ.

⁴ Jon jãtih Dios naáwátidih naóh yapani Isaías, nin pah Juan ã chãjat pínahdih ãt niij naóh daacáp wut jĩ.

“Dios naáwátidih naóh yapani muú wihcapboó jumni nin pah ã niij ñaac bohébipna caá: ‘Jwĩ Maáh ã jūwát

pínah jãtih ãt yéej chãjatdih cádah, táiniboodih túut numnít, caandih ãt túi páñaá.

⁵ Det jĩgah náah jumnitdih ã teo wáacbipna caá. Obohjeéhtih, det “Weém nihat jéihni, dedé weemdih jedhdah wihcan caá”, niij jenah joinítidih ã wēpatdih jwĩ Maáh ã dúuc wáibipna caá. Det biáboó jenah joinít ã jenah joyátidih ã yoobábipna caá.

⁶ Pánihna, nihat cãacwã yoobópdi ã jenah joibípna caá, iiguípna ãt bejatji déedih Dios ãt ubatdih ãt jéihyat pínah niijná’, ã niij naóhbipna caá”, Isaías ãt niij daacáp wut jĩ. *(Is 40.3-5)*

⁷ Dawá cãacwã Juan pebhna ãt juibínap wut jĩ, queétdih Juan ã daabáat pínah niijná. ã pebhna juibínitdih nin pah ãpĩ niij naáwáp wut jĩ: “¡Yeéb yeena caá ãt chãjap! ¡Maiwã panihnit yeejépwã jumna, peéh chãjat pínahdih úm jweíhnitjeh caá! Obohjeéhtih, yeéb ãt yéej chãjatdih ãt cádahícat jib, Dios yeebdih ãt peéh chãjachah, ãt jéih jweicán níit.

⁸ Ñi yéejatdih cádahnit, táiniboodih túut numát caá yeebdih náahap. ‘Abrahamjidih Dios ãt wēi enep wut jĩ. Pánihna, ãt jaimená jwĩ jumuchah, jwiútdihbut ãt túi wēi enna caá’, ãt niij jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, pánihcan caá. Yeejé ãt chãjachah ennit, ãt wēican caá. Ñi joyoó. Dios náahna, Abrahamji ãt jaimená pah nin jee dáhnadih ãt jéih túut numná caá.*

⁹ Wápchi mínah ãt wápchidih en dawát pah, yeebdihbut Dios ãt en daoná caá. Biquí nahna yeejé ãt quehechah enna, tib yohnit, ãt náatnadihbut ãt pad yohbipna caá. Pánih péanit, caan náhdih, ãt náatnadihbut ãt cáo yohbipna caá. Páant ãt chãjat pah muntih, yeejé ãt chãjachah enna, Dios yeebdihbut iiguípna ãt wahbipna caá”, Juan ãt niijíp wut jĩ.*

¹⁰ Páant ãt niijíchah joinít, cãacwã Juandih nin pah ãt niij úbh joyóp wut jĩ:

—¿Ded pah tigaá jwĩ túut numbí? ãt niijíp wut jĩ.

¹¹ —Ded chéne yégueh chóo bíbohni yégueh wihcannidih ãt wãhna náah. Jeémát

* 2:52 1S 2.26; Pr 3.4 * 3:7 Mt 12.34; 23.33 * 3:8 Jn 8.33 * 3:9 Mt 7.19

bíbohñibut jeémát wihcannidih ã wãhũ naáh, queétdih ãt niij jepahap wut jĩ.

12 Romanowã maáta ã úbát tútñi dinerodih úbh wãhñitbut daabáát tút niijná, Juan pebhna jubínit, nin pah ãt niij úbh joyóp wut jĩ:

—¿Bohéní, jwiítboó ded pah tigaá jwĩ tút nũmbí? ãt niijíp wut jĩ.*

13 —Ñi maáta ã wutat pah bóojeh ñi úbáp. Chah ñi úbátñi ñi cádaahá, queétdih ãt niijíp wut jĩ.

14 Biquína soldadowãbut caandih nin pah ãt niij úbh joyóp wut jĩ:

—¿Jwiítbut ded pah tigaá jwĩ tút nũmbí? ãt niijíp wut jĩ.

—Biñ pah bóonadih en ñinahnit, ñi dúuc wáica bojó. Dawá láa náa náahna, cáacwãdih yee naóh úmanit, nemat mũboó bejihcan ã jíb chãjatñi ñipĩ wutna caá. Páant ñi chãjatñi ñi cádaahá. Ñi tewat jibidihjeh wẽinit, ñi tewee, ãt niijíp wut jĩ.

15 Nihat judíowã Dios ã wahni queétdih túi ubni pínahdih ãt bidip wut jĩ. Pánihna, Juan páant ã niijíchah joinít, queétjeh nin pah ãt niij jenah joyóp wut jĩ: “¿Nin Dios ã wahni jwĩ páini naniít?” ãt niijíp wut jĩ.

16 Obohjeéhtih, Juan queétdih nin pah ãt niijíp wut jĩ: “Weém yeebdih mahjñihjeh wã daabána caá. Obohjeéhtih, wã túttimah jũhni, chah wẽpni ã jumna caá. Páant ã jumachah jenah joinít, ‘Weém oboh jumni caá’, wã niij jenah joiná caá. Caánboó mahjñi daabáát panihni, yeebdih Túini Espiritu ã wẽpatñi búdí ã wãhbipna caá. Caán ã wẽpat tũ iigát panihñi ñi yéejatñi cáwat pah ã chãjbipna caá, jwũub yéej chãjíhatñi ñi jenah joicát pínah niijná.

17 Trigo teoni panihni caá. Ñih chónadih caóh caj péanit, caán túbna yoobátñihjeh wãh wãhboó júi yacnit, ãih mũboó ã ámhobipna caá. Obohjeéhtih, ã caóh cajni chónaboodih ã cáo yohbipna caá. Páant ã chãjat pah, wã túttimah jũhni caandih jepahñitñi ã túi ubbipna caá. Obohjeéhtih, caandih jepahcannitboodih iiguipna ã wahbipna caá. Caán iigát dedé ã noón dũbcan niít”, ãt niijíp wut jĩ.

18 Páant niijnít, biñ naáwátñihbut Juan cáacwãdih ãpĩ bohénap wut jĩ, tút nũmnit, iiguipna ã bejcat pínah niijná.

19 Galilea baácdih moón ã maáh Herodes ã úd Felipe áa Herodíasdih ã dúuc wái áa jumati peéh Juan ãt jãihñap wut jĩ. Nihat biñ yeejép ã chãjatñidihbut ãt jãihñap wut jĩ.

20 Páant ã niij jãihñati jíb Herodes Juandih joíhcan, ãt nemat tútñap wut jĩ. Pánih chãjna, chah ãt yoób yéej bejep wut jĩ.*

Juan Jesúsdi ã daabáát (Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

21 Nemat mũboó Herodes ã nemat pínah jãtih, Juan cáacwãdih ã daabánachah, Jesúsbut ã pebhna daabáát tútñidih ãt jubínap wut jĩ. Páant ã daabáát túttimah, Jesús Diosdih ã úbúchah, jeá ãt jéweah bejep wut jĩ.

22 Páant ã jéweah bejchah, jop pah jíghni Túini Espiritu jeámant dei jũhñit, caandih ãt júi jaamáp wut jĩ. Páant ã júi jaamáchah, jeámant Dios Jesúsdih nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ:

—Meém wã wũuh, wã oini caá. Meemdih búdí wã wẽina caá, ãt niijíp wut jĩ.*

Jesús ã ñowã ã wãt (Mt 1.1-17)

23 Túini Espiritu ã dei jũwát túttimah, Jesús treinta jópchi bíbohñit, cáacwãdih ãt bohé jwíhip wut jĩ.

Nit wut jĩ Jesús ã ñowã: “José ã wũuh caá”, cáacwã ãt niij jenah joyóp wut yuh jĩ.

José Elí ã wũuh
ãt jumap wut jĩ.

24 Elíboó Matat ã wũuh
ãt jumap wut jĩ.

Matatboó Leví ã wũuh
ãt jumap wut jĩ.

Levíboó Melqui ã wũuh
ãt jumap wut jĩ.

Melquiboó Jana ã wũuh
ãt jumap wut jĩ.

Janaboó José ã wũuh
ãt jumap wut jĩ.

25 Joséboó Matatías ã wũuh
ãt jumap wut jĩ.

Matatíasboó Amós ã wũuh

* 3:12 Lc 7.29 * 3:20 Mt 14.3-4; Mr 6.17-18 * 3:22 Gn 22.2; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 3.17; Mr 1.1; Lc 9.35

ãt jumap wat jĩ.
 Amósboó Nahúm ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Nahúmboó Esli ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Esliboó Nagai ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 26 Nagaiboó Maat ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Maatboó Matatías ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Matatíasboó Semei ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Semeiboó Josec ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Josecboó Judá ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 27 Judáboó Joanán ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Joanánboó Resa ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Resaboó Zorobabel ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Zorobabelboó Salatiel ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Salatielboó Neri ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 28 Neriboó Melqui ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Melquiboó Adi ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Adiboó Cosam ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Cosamboó Elmadam ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Elmadamboó Er ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 29 Erboó Josué ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Josuéboó Eliezer ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Eliezerboó Jorim ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Jorimboó Matat ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 30 Matatboó Leví ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Levíboó Simeón ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Simeónboó Judá ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Judáboó José ã wũúh

ãt jumap wat jĩ.
 Joséboó Jonam ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Jonamboó Eliaquim ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 31 Eliaquimboó Melea ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Meleaboó Mena ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Menaboó Matata ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Matataboó Natán ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 32 Natánboó David ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Davidboó Isaí ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Isaíboó Obed ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Obedboó Booz ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Boozboó Sala ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Salaboó Naasón ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 33 Naasónboó Aminadab ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Aminadabboó Admin ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Adminboó Arni ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Arniboó Esrom ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Esromboó Fares ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Faresboó Judá ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 34 Judáboó Jacob ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Jacobboó Isaac ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Isaacboó Abraham ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Abrahamboó Taré ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Taréboó Nacor ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 35 Nacorboó Serug ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Serugboó Ragau ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.
 Ragaubooó Peleg ã wũúh
 ãt jumap wat jĩ.

Pelegboó Heber ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Heberboó Sala ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Salaboó Cainán ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 36 Cainánboó Arfaxad ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Arfaxadboó Sem ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Semboó Noé ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Noéboó Lamec ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 37 Lamecboó Matusalén ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Matusalénboó Enoc ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Enocboó Jared ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Jaredboó Mahalaleel ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Mahalaleelboó Cainán ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 38 Cainánboó Enós ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Enósboó Set ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Setboó Adán ã wũúh
 ãt jamup wut jĩ.
 Adánboó Dios wũúh,
 ã jwíih chãjniji,
 ãt jamup wut jĩ.

4

*Nemépwã ã maáh Jesúsdiã ã yéejáhat
 (Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)*

1-2 Juan Jesúsdiã ã daabánachah, Túini Espíritu caandíh ã yáwachah, Jesús Jordán mujmant ãt jwúub aab béjep wut jĩ. Jwúub aab béjnit, Túini Espíritu caandíh muú wi-hcapboó ãt numah bejep wut jĩ. Caánboó cuarenta yeó jáap ã jumuchah, Satanás, nemépwã ã maáh, caandíh ãtiã yeejéj chãjat túutap wut yuh jĩ. Páant bóí yeó jáap caánboó jumna, Jesús jeémpan, nuugúp wunna ãt chãjap wut jĩ.

3 Páant ã nuugúp wunuchah jéihnit, Satanás caandíh nin pah ãt níj naáwáp wut yuh jĩ:

—Meém Dios wũúh jumna, can jee dáhdih “Pan dah ma jumú”, ma níj, ãt níjap wut jĩ.

4 —Páant wã chãjcan níit. Dios naáwátidih naóh yapani nin pah ãt níj daacáp tajĩ:

‘Jeémátidih pohba ã jeéméchah, cãacwãih caolih táí booni panihni ã jumcan níit’, ãt níj daacáp tajĩ, (Dt 8.3)

Jesús Satanásdiã ãt níj jepahap wut jĩ.

5 Páant ã níj jepahat túttimah, jap bóo jeená Jesúsdiã Satanás ãt numah púuh laab béjep wut jĩ. Caán jeejína púuh laáb juibínit, niãt cãacwã ã jumat yoobó Jesúsdiã ãt júutap wut jĩ. Niãt bícdih ñaáp jígh, ãt buudáh bejep wut jĩ.

6 Pániã júutnit, nin pah caandíh ãt níjap wut yuh jĩ:

—Niãt baácboó jumnit ã maáh wépat weemdíh wãhniã caá. Ded wã wãhíhniã wã jéih wãhna caá.

7 Pániãna, meém bódiã caj yoh ñajnit, ‘Meém niãt diã chah maáh caá’, weemdíh ma níjichah joinít, niãt ã maáh wépat diã meemdíh wã wãhbipna caá. Niãt míih pínah ã jumbipna caá, Satanás Jesúsdiã ãt níjap wut jĩ.

8 —Páant wã chãjcan níit. Dios naáwátidih naóh yapani nin pah ãt níj daacáp tajĩ:

‘Ma Maáh Diosdiã wéinit, ã wátatidih ma jepahaá’, ãt níj daacáp tajĩ, (Dt 6.13)

Jesús Satanásdiã ãt níjap wut jĩ.

9 Páant ã níjap túttimah, Jerusalén tútchina Dioíh muúboó Satanás Jesúsdiã ãt numah bejep wut jĩ. Dioíh muú jap bóo muú wut jĩ. Caanná numah juibínit, Satanás caán muú chah jap bóo jumni waolí beo nah yapatboó Jesúsdiã ãt ñuhãt túutap wut jĩ. Pániã ñuhãt túutnit, nin pah ãt níj naáwáp wut yuh jĩ:

—Meém Dios wũúh jumna, meemdíh ã wapat pínah diã júutat túut níjnã, ninmant ma ñaáp jéen bejeé.

10 Davidji nin pah ã níj daacátjidih ma táí náhninaá:

‘Dios ãih ángelwã diã meemdíh ã en dawát túutbipna caá.

11 Pániãna, meemdíh ã jíponih teobipna caá, jee dáhboó míih jíthã ã buug lájcat

pínah niijná', át niij daacáp tajī, (Sal 91.11-12)
Satanás caandih át niijp wut jī.

12 —Páant wā chājcan niit. Nin pah Dios naáwátdih naóh yapani át niij daacáp tajī: 'Ñi Maáh Dios ā niijátjidih "¿Yoobópdih niit?" niij jéihíhna, caandih ñi chājat tútca bojoó', át niij daacáp tajī, (Dt 6.16)

Jesús caandih át niij jepahap wut jī.

13 Pánih yee naóh péanit, Satanás Jesúsdih cádah jwúub bejnit, ā jwúub yéjeat pínah yeó jáapdih át páñap wut jī.

Galilea baácdih moondih Jesús ā bohé jwíihat

(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

14 Páant Satanás ā chājat túttimah, Jesús Galilea baácna jwúub juibínit, Túini Espíritu búdí ā wēpatjīh át táoh bohé jwíhip wut jī. Páant ā bohéat doonádih cáacwā ít naóh peetép wut jī.

15 Pánih táoh bohénit, judíowā í bohéat munná waadnít, queétdih āpí bohénap wut jī. Páant Dios naáwátdih ā bohénachah, nihat caandih joinít ít wēi naáwáp wut jī.

Nazaret tútchiboó Jesús ā jwúub juibíat
(Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

16 Pánih bohé jibnit, Nazaret, ā behni tútchina át jwúub juibínap wut jī. Pánih jwúub juibínit, judíowā í chooát yeó jáapdih, āpí chājat pah caanbát í míic wáacat munnádih át waadáp wut jī. Pánih waád juibí chúudniji ñah ñuh bejnit, Dios naáwátdih en naáwát túut niijná, naóhnt í ñuhapna át juibí ñuhap wut jī.

17 Caanjīh ā juibí ñuhuchah, Isaías ā daácni tólihdih ít wūhup wut jī. Pánihna, caán tólihdih pah teonit, ā naáwát pínahdih bid joinít, nin pah át niij en naáwáp wut jī:

18 "Wā Maáh Dios Túini Espíritu ā wēpatdih weemdih búdí ā wūhup be, cáacwādh wā teo wáacat pínah niijná. Pánih wūhnt, jīgah náah jumnit panihnitdih áih túini doonádih ā naáwát túutap be. Chéonit panihnitdih ā watat pínah doonádihbut ā naáwát túutap be. Jéih encannitdih ā boocat túutap be, í jéih enat pínah niijná. Nihat cáacwā wēicannit,

yeejép yapnitdihbut ā teo wáacat túutap be.

19 Pánihna, 'Buu jwuh caá, Dios jīgah ennit, cáacwādh búdí ā teo wáac jwíhhipna caá', weemdih ā niij naáwát túutap be, Isaías át niij daacáp tajī", (Is 61.1-2a)

Jesús át niijp wut jī.

20 Pánih en naóh péanit, caán tólihdih jwúub nah teo, sacerdotdih jwúubanit, át jwúub chúudap wut jī. Páant ā chājachah, nihat caánboó jumnit ít en ñuhup wut jī.

21 Pánih chúudnit, Jesús queétdih nin pah át niij bohé jwíhip wut jī:

—Páant ā niij daacátji buu caá buca ñi cātíh ā yapap. Weemdih caá páant át niij daácjip taga, át niijp wut jī.

22 Páant ā túi naáwáchah joinít, nihat caandih wēi naóhna yahna, búdí ít wáhi bejep wut jī. Pánih wáhi bejnit, nin pah ít míic niij úbh joyóp wut jī:

—¡Joyoó buca! ¿Nin José wūhjhéh nihcan niit? ít míic niijp wut jī.

23 Páant í míic niij úbh joyóchah joinít, nin pah Jesús queétdih át jwúub niij naáwáp wut jī:

—'Cohniá, ma míic cohoó', jwí míic niiját pah weemdih ñi niijmí nacaá. 'Caper-naum tútchiboó ma wēp chājat pah mantih ninjīh ma behni tútchiboobát biic yoobó ma chājaá, Dios meemdih ā wahatdih jwí jéihyat pínah niijná', weemdih ñi niijná yah caá.

24 Obohjeéhtih, ñi joyoó. Ded Dios naáwátdih naóh yapanidih ā pebh jumnitboó ípí joíhcan caá. Pánihna, yeéb weemdihbut biic yoobó ñi joíhcan niit.*

25 Dios naáwátdih naóh yapani Elíasji jum láa, biic peihcanni jópchi túi beéd, biíh jópchi tacdih mah buugcán, nuugúp láa, Israel baácboó dawá éemp wunnit yaádh ít jumap wut yah jī.*

26 Obohjeéhtih, ñi nuowā Diosdih í jepahcatdih jéihnt, biíh baácdih bóli éemp wunnidih teo wáacat túut niijná, Dios Elíasdih át wahap wut jī. Pánihna, Sidón tútchi pebh Sarepta tútchibitdih bólihdihjeh át teo wáacap wut jī.*

* 4:24 Jn 4.44 * 4:25 1R 17.1 * 4:26 1R 17.8-16

27 **Dios naáwátdih biíh naóh yapani Eliseo jam láabut Israel baácboó dawá bácah moópnit it jamap wat yuh jī. Obohjeéhtih, ñi nuowā Diosdih ī jepahcatdih jéihnit, queétdih booaat tútcan, Naamán Siria baácdih bóodihjeh Eliseodih át booaat tútup wat jī.* Páant caán láa ī jepahcat pah, buu yeebbút weemdih ñi jepahcan niít, Jesús queétdih át niijíp wat jī.**

28 Páant ā niijíchah joinít, nihat caanjíh cháhndit tubit it ijip wat jī.

29 Pánih íj ñah ñuh, Jesúsdihtonit, ī míc wáacat mummánt caandih it wái bac bejep wat jī. Nazaret tútchimant wái bac bejnit, tútchi jwéjdih bóo jeé túlhna it ub bejep wat jī, caandih too yoh yac bojat tút niijná.

30 Obohjeéhtih, Jesúsboó queét cātíh tac púud ñuhnit, biáboó át bejep wat jī.

Judíowā ī míc wáacat muáboó nemép jamnidih Jesús ā booaat (Mr 1.21-28)

31 Nazaret tútchimant Jesúsdihtonit, ī bacaat túttimah, Capernaum tútchina át dei bejep wat jī. Capernaum tútchibut Galilea baácdih bóo tútchi wat jī. Capernaum tútchina dei juibínit, chooát yeó jáapdih judíowā ī míc wáacat munná át juibínap wat jī. Caán muudih waád juibínit, caanjíh jamnitdih Dios naáwátdih át bohénap wat jī.

32 Pánihna, ā wēp bohénachah, búdí it joí wáhi bejep wat jī.*

33 Caanjíh cháhndit biícdih, nemép jamnibut át jamap wat jī. Pánihna, Jesús ā bohénachah joinít, nin pah át niij náacáp wat jī:

34 —¡Ayó! Jesús, ¡Nazaret tútchidih bóo jwiútdih tac buugáca bojóo! ¿Jwiútdih dedé tigaá ma chājbi? ¿Yoh bacanadihtonit beé ma juúwáp? Weém meemdih wā jéihna caá. Dios ā wahní, chah túini caá meém, Jesúsdihtonit át niij náacáp wat jī.

35 —¡Ma laihca bojóo! ¡Caandih cádahnit, ma bac bejeé! Jesús nemépdih át niijíp wat jī.

Páant ā niij wutuchah joinít, cáacwā cātíh nemépboó caandih duó buugnít, át bac bejep wat jī. Pánih duó buugná yuhna, caán newédih át yéejacap wat jī.

* 4:27 2R 5.1-14 * 4:32 Mt 7.28-29

36 Páant Jesús ā chājatdih nihat cáacwā búdí it en wáhi bejep wat jī.

—¡En yuh buca! ¡Á naáwát wēpép caá! ¡Á naáwáchahjeh, nemépwā yuh buca caandih ī jepahna caá! it míc niijíp wat jī.

37 Jesús páant ā chājatdih nihat Capernaum tútchi pebh jamnit it míc naóh peetép wat jī. Búdí át wūt yáanap wat jī.

Simón Pedro ā cháhndih Jesús ā booaat (Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

38 Páant ā chājat túttimah, judíowā ī míc wáacat mummánt Jesús wā it bac bejep wat jī. Bac bejnit, Simónih munná it juibínap wat jī. Caanná ī waád juibínachah, mi índih tubit ā pahachah, Simón áa Jesúsdihtonit mit naáwáp wat jī. Páant tubit ā pahachah, mit lajap wat jī. “Caántdih ma booanaá”, caán muudih jamnit Jesúsdihtonit niijíp wat jī.

39 Páant ī niijíchah joinít, Jesús mi pebh juibí ñuhnit, “**Ma yayaá**”, pahatdih át niijíp wat jī. Páant ā niijíchahjeh, pahat át dúucap wat jī. Páant ā dúucuchah, ñah ñuhnit, ī jeémát pínahdih mit cáagap wat jī.

Dawá wunnitdih Jesús ā booaat (Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

40 Tōo ñah juúwáchah, dawá tubáp cháhnditdih Jesús pebhna it ub juibínap wat jī. Dawá mácah wunat queétdih át jamap wat jī. Nihat ī ub juibínit wunnitdih Jesús át teo jáha booanap wat jī.

41 Dawá nemépwáidibut át bacat tútup wat jī. Páant ā bacat tútuchah,

—¡Meém Dios wúh caá! tubit it niij náacáp wat yuh jī.

Obohjeéhtih, Jesús queétdih juíhnit, “Dios ā wahní caá”, át niiját tútup wat jī.

Jesús Galilea baácboó ā bohé jibat (Mr 1.36-39)

42 Daa juúwáchah, ā ípdih wúbát tút niijná, Jesús cáac wihcapboó át bejep wat jī. Obohjeéhtih, cáacwā caandih bid bejnit, it jwááap wat jī. Jwááhnit, caandih íjeéh jumat náahna, it chāwát tútup wat yuh jī.

43 —Ñijeéh wā jéih chāocán caá. **Biíh tútchinadihtonit moondihbut Dios ā maáh jumat doonádihtonit weemdih naáwát caá náahap. Páant naáwát pínah niijná, Dios weemdih ā wahap be,** Jesús queétdih át niijíp wat jī.

44 Pánihna, nihat Galilea baácboó jib bejnit, judíowã ï míic wáacat m̃ñná waadnít, Jesús ãp̃i bohénap wut jĩ.

5

Queéj j̃uat maonitdih ãjeéh Jesús ã bejat tútat

(Mt 4.18-22; Mr 1.16-20)

1 Biíh yeó jáap, Jesús Genesaret íim jw̃ejdih ñ̃h̃nit, dawá cãacwãdih Dios naáwãtdih naóhna ãt chãjap wut jĩ. Caán ã bohéãtdih búdí joíhna, Jesúsdiht ït too péenap wut jĩ.

2 Páant tubit caandíh ï tóonachah, Jesús chéne búdí jááj chóonadiht ãt enep wut jĩ. Caanjíh queéj j̃uat maonit ï aabní chóona ãt pahap wut jĩ. Queét ñ̃h̃ jááj chóona pebh ñ̃h̃ ñ̃onádiht chocna ït chãjap wut jĩ.

3 Pánihna, biíc chóodih Jesús ãt waadáp wut jĩ. Caán chóo mínah Simón wut jĩ ã wãt. Caán chóodih waadnít, **“Weemdíh chibít ma too p̃uud baca pahanaá”**, ãt niijíp wut jĩ. Páant ã too p̃uud baca pahanachah, Jesús caán chóodih ch̃uudnit, cãacwãdih ãt bohénap wut jĩ.*

4 Pánih bohé péanit, nin pah Jesús Simóndih ãt niijíp wut jĩ:

—Íim tac yoób p̃uud bac bejnit, queejwãdih mawat túat niijná, ñ̃ih ñ̃onádiht ñi yoh báahanaá, ãt niijíp wut jĩ.

5 —Bohéní, nihat chei jw̃i j̃uat mawachah yuhna, queejwã ï wihcan beé. Obohjeéhtih, páant ma niijíchah joinít bácah, jw̃ih ñ̃onádiht jw̃i yoh báaha enmi caá, Simón ãt niijíp wut jĩ.*

6 Páant niij péa, íim tac yoób p̃uud bac bejnit, ñ̃ih ñ̃onádiht ït yoh báahanap wut jĩ. Páant ï yoh báahanachah, dawá yoobát queejwã waadná, ñ̃ih ñ̃onádiht boloh wáina ït chãjap wut jĩ.*

7 Páant ï boloh wáyachah ennit, ï pej jumnit queét pebh pahnitdih Simón ãt ejep wut jĩ: “jwiútdih ñi teo wáac j̃uúwá!” ãt niijíp wut jĩ.

Pánih teo wáacadih j̃uibínit, chénat pah chóo queejwãdih ït ãb yac yáwanap wut jĩ. Dawá queejwã jumna, ñ̃ih jááj chóona ãt daábíhip wut jĩ.

8-10 Páant dawá queejwãdih ennit, Jesús ã wēpatdih jéihna, Simón búdí ãt ãm̃ap wut jĩ. Pánih ãm̃na, Jesús pebh bódicha caj yoh ñ̃ajnit, Jesúsdiht nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—Maá, meém chah wēpni, túini caá. Obohjeéhtih, weémboó yéejni caá. Pánihna, meemdíh wã ãm̃uchah, biáboó ma bejeé, ãt niijíp wut jĩ.*

—¡Ma ãm̃ca bojoó! B̃u meém queejwãdih bid jw̃hni caá. Obohjeéhtih, meemdíh wã túat ñm̃uchah, queejwãdih ma bidat pah mantih, cãacwãboodíh bidnit, w̃ih doonádiht ma naóh̃bipna caá, weemdíh jepahna, w̃ihwã ï jum̃at p̃inah niijná, Jesús caandíh ãt niijíp wut jĩ.

Simón ã ãm̃at biíc yoobó ã pej jumnitbut ït ãm̃ap wut jĩ. Santiago, Juan wut jĩ ã pej jumnit. Queét chénewã Zebedeo weh wut jĩ.

11 Pánihna, jw̃uub ñ̃aan j̃uibínit, queét nihat ñ̃ih tewatdih cádahnit, Jesúsjeéh ït bejep wut jĩ.

Bácah moópniht Jesús ã booaat

(Mt 8.1-4; Mr 1.40-45)

12 Jesús biíh tãtchiboó ã jum̃uchah, bácah moópni ã pebh ãt j̃uibínap wut jĩ. Pánih j̃uibínit Jesúsdiht ennit, ã wēpatdih jéihna, páah yoh ñ̃ajnit, nin pah ãt niij̃uúbap wut jĩ:

—Maá, ma booaíhna, weemdíh ma jéih booana caá, ãt niijíp wut jĩ.

13 Páant ã niijíchah joinít, Jesús caandíh teo jãhanit,

—¡J̃uú! W̃ënit, meemdíh wã booana caá, ãt niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchahjeh, moopát nihat ãt ñ̃umáh bejep wut jĩ.

14 Pánihna, Jesús caandíh nin pah ãt wēp niij naáwáp wut yuh jĩ:

—Bitadiht naóhcanjeh, sacerdotediht míih bácah ã jw̃uub ñ̃umátadiht j̃uútdih ma bejeé. Moisés ã wutãtji pah sacerdotewã ï cáo wãhat p̃inah niijná, chéne jopwãdih ma wãhuú, Dios meemdíh ã booaatjidiht ï jéihyat p̃inah niijná,* ãt niijíp wut jĩ.

15 Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joiná yuhna, bejnit, dawá cãacwãdih ãt naóh peetép wut jĩ. Páant Jesús ã chãjat dooná chah ãt wãt yáanap wut jĩ. Caán doonádiht joinít, ã naáwãtdih joyát túat niijná, ï

* 5:3 Mt 13.1-2; Mr 3.9-10; 4.1 * 5:5 Jn 21.3 * 5:6 Jn 21.6 * 5:8-10 Job 7.19-20; Sal 39.13; Is 6.5 * 5:14 Lv 14.1-32

wanatdihbut ã booaat pínah niijná, dawá ã pebhna ípĩ wáac juibínap wat jĩ.

¹⁶ Obohjeéhtih, Jesús cãac wihcapboó, ã ípdih uúbúdh ãpĩ bejep wat jĩ.

*Jéih yoocannidih Jesús ã booaat
(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)*

¹⁷ Biíh yeó jáap Jesús cãacwãdih ã bohénachah, fariseowã, Moisés ã watatjidih bohénitbut ít joí chúudap wat jĩ. Queét Galilea baácmant, Judea baácmant, Jerusalén tútchimantbut bejnit, ítát juibínap wat jĩ. Jesús ã bohénachah, dawá joiná ít chãjap wat jĩ. Dios cãacwãdih booaat wēpatbut Jesúsdi bádí át jumap wat jĩ.

¹⁸ Páant ã bohénachah, biquína neoná jéih yoocannidih ã lajat chóojĩh Jesús pebh ítih beo waad béj jwejíhip wat yah jĩ.

¹⁹ Obohjeéhtih, dawá muúdh í yáo yapachah ennit, chah bóo coahna caandih ít beo púuh laab béjep wat jĩ. Pánih púuh laab juibínit, biquína jeé naanádih ub jwej, ít chãjnit, jéih yoocannidih ã lajat chóojĩh Jesús pebh ít cádah deyanap wat jĩ.

²⁰ Pánihna, caán ã booaat wēpatdih í jenah joyádh jéihnit, Jesús caán jéih yoocannidih nin pah át niijíp wat jĩ:

—**Ma yéejatdih wã yohna caá**, át niijíp wat jĩ.

²¹ Páant ã niijíchah joinít, Moisés ã watatjidih bohénit, fariseowãbut íjnit, queétjeh nin pah ít niij jenah joyóp wat jĩ: “¿Dedé cãac tigaá nin? Diosjeh yéejatdih ã jéih yohna caá. Pánihna, ninboó cãacjeh jumna yahna, ‘Ma yéejatdih wã yohna caá’, niijná, ‘Dios wã jumna caá’, niij yeena caá ã chãjap”, queétjeh ít niij jenah joyóp wat yah jĩ.

²²⁻²⁴ Páant í niij jenah joyóchah jéihnit, Jesús queétdih nin pah át niij naáwáp wat jĩ:

—¿Dépanih tigaá páant yeejép ñi niij jenah joí? ‘**Ma yéejatdih wã yohna caá**, wã niijíchah joinít, weemdih jéihcan yahna, ‘Yeeni caá’, ñi niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, ‘**Ma ñah ñuhú. Ma ñajatdih ubnit, ma yáac chũi bejeé**’, wã niijíchah, caán ã bejchah ennit, wã niiját yoobópdih ã jumatdih ñi jéihbipna caá. Pánih jéihna, **yéejat yohat wēpat wã bíbohatdihbut ñi**

* 5:30 Lc 15.1-2

jéihbipna caá. Weém nihat cãacwã úud jeñé, Dios ã wahni nin baácdih moondih jéih booaat, í yéej chãjatdihbut wã jéih yohna caá. Páant wã jéih yohatdih yeéb ñi jéihyat pínah niijná, nin pah wã chãj jútbiipna caá, Jesús queétdih át niijíp wat jĩ.

Páant niij péanit, jéih yoocannidih nin pah át niijíp wat jĩ:

—**Ma ñah ñuhú. Ma ñajat chóodih ubnit, míh muúboó ma jwúub bejeé**, Jesús caandih át niijíp wat jĩ.

²⁵ Páant ã niijíchahjeh, nihat í enechah, jéih yoocanniji ñah ñuh, ã ñajat chóodih ubnit, áih muúboó át jwúub bac bejep wat jĩ. Pánih bejnit, Diosdih bádí át wēi naáwáp wat jĩ.

²⁶ Páant ã bac bejchah, nihat en wáhi bej, bádí jenah joinít, queétbut biíc yoobó Diosdih ít wēi naáwáp wat jĩ.

—¿En yah buca! Bádí náhniat pínahdih buw jwĩ enna caá, ít míc niijíp wat jĩ.

*Jesús Levídh ã jũúwát tútat
(Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)*

²⁷ Pánihat túttimah, Jesús wã caán tútchidih jumnitji bac bejnit, biíh tútchina ít bejep wat jĩ. Caán í bejni namá jwējdih Leví wát jumni ã tewat tólihboó át chúudap wat jĩ. Caán Romanowã maáta í uúbát túttni núodih uúbh wáhni át jumap wat jĩ. Pánihna, Levídh ennit, nin pah caandih Jesús át niijíp wat jĩ:

—**Wãjeéh ma péé jũúwá**, át niijíp wat jĩ.

²⁸ Páant ã niijíchah joinít, ñah ñuh, áih tewatdih cádahnit, Jesúsjeéh át bejep wat jĩ.

²⁹ Pánihat túttimah, Leví áih muúboó Jesús wãdih át namah jeémép wat jĩ. Caán ã nihat pah dawá náodih uúbh wáhndih, bita ã chéenwãdihbut át namah jeémép wat jĩ.

³⁰ Páant Jesús wã íjeéh í jeéméchah ennit, fariseowã, Moisés ã watatjidih bohénitbut queétdih ít íjip wat jĩ. Íjnit, Jesús ã bohénitdih nin pah ít niij jũihñap wat jĩ:

—¿Dépanihna queét dinero numnitjeéh, yéej chãjnitjeéhbut jeémp babh tigaá ñi chãj? ít niijíp wat jĩ.*

³¹ Páant queétdih í niijíchah joinít, Jesúsboó nin pah át niij jepahap wat jĩ:

—Tubúp chũhcannit cohnidih ìpĩ bidcan caá. Wunnitjeh caá caandih ì bidip.

³² Pánihat pah ‘Weém yéejat wihcanni caá’, niij jenah joinít, teo wáacni pínahdih ìpĩ bidcan caá. Obohjeéhtih, ‘Wã yéejatdih jĩgahnit, wã túut nuúmíhna caá’, niij jenah joinít caá teo wáacni pínahdih ì bidip. Pánihna, ‘Yeejépwã caá jwiít’, niij jenah joinítidihjeh teo wáacadih wã jũwúp be, ì yéej chãjatdih jĩgahnit, túiniboodih ì túut nuumát pínah niijná, Jesús át niijíp wat jĩ.

*Jeémp jwuhcatdih Jesúsdi h ì wúbh joyát
(Mt 9.14-17; Mr 2.18-22)*

³³ Páant queétdih ã niiját túttimah, queét Jesúsdi h nin pah ìt jwúub niij wúbh joyóp wat jĩ:

—Dios ã watat pah jwĩ nuowã ìpĩ jeémp jwuhcap jĩ. Juan ã bohénitbut, fariseowã ì bohénitbut páant ì chãjna caá. ¿Dépanihna ma bohénitboó páantjeh ì jeémp? ìt niij wúbh joyóp wat jĩ.

³⁴ —Nin pah caá ã jumup: Téihya chéoni ã namah jeémpnit biicdih ã jum jwuhchah, jĩgahcan, ìpĩ túi wēi jeémpna caá. Páant tigaá, wãjeéh jum jwuhna, wã bohénit ì túi wēi jeémpna caá.

³⁵ Obohjeéhtih, bita caandih ì ub bejat túttimah, ã chéenwã jĩgahnit, ì jeémp jwuhcan niit. Pánihat pah bita weemdih ì ub bejat túttimah bácah, wã bohénitjeéh wã wihcah, queétdih ì jeémp jwuhcan niit, Jesús queétdih át niij jepahap wat jĩ.

³⁶ Ded pah jwĩ jeémp jwuhcatdih jwĩ nuowã ì watatdih, ãih jáap bohéatjĩh fariseowã ì widíhichah enna, Jesús queétdih nin pah át jwúub niij bohénap wat jĩ:

—Jáap yégueh chóo chocca naáh chóojĩh máa yégueh chóodih nah wai búudhdát ã náahcan caá. Páant ñi chãjachah nihna, caandih ñi chocat túttimah, jiint bejna, máa chóodih chah áta yewa tagaá. Páant tigaá, jwĩ nuowã ì naáwátjidih, wĩih jáap bohéatjĩh wid naóhcat caá náahap.

³⁷ Pánihat dée, pah jwuhcanni iguĩh macdih nuñúp chóojĩh ì chãjniji máa wuh wuhdih yáacat ã náahcan caá. Páant ñi yáacachah nihna, iguĩh mac pahna, máa wuh wuh jéih yúuhcan, áta yewah bej

tagaá. Páant ã yewechah, chénat pah áta buud tagaá.

³⁸ Pánihna, jáap macdih, jáap wuh wuhboó yáacat caá náahap. Páant ñi yáacachah, iguĩh mac, caandih yáacni chóobut ã túi jumbipna caá.

³⁹ Obohjeéhtih, ded máa iguĩh macdih ã babhbat túttimah, pah jwuhcanni macdih babhbíhcan, ‘Máa mac chah túini beé’, ã niijbípna caá. Pánihat pah cãcwã wã jáap bohéatdih náahcan, ‘Jwĩ nuowã ì bohéatjiboó chah ã túyup be’, ì niijbípna caá, Jesús queétdih át niijíp wat jĩ.

6

*Chooát yeó jáapdih ded pah ì chãjat pínahdih Jesús ã bohéat
(Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)*

¹ Biíc chooát yeó jáapdih Jesús ã bohénitdih bohé bejna, trigo wáapdih át namah chóop yap bejep wat jĩ. Pánih bejna, ã bohénit trigodih úucnit, ãih chóodih jéqué yohnit, ìt jeémp bejep wat jĩ.*

² Páant ì chãjachah ennit, biquína ìjeéh bejnit fariseowã ìijnit, Jesúsdi h nin pah ìt niij jũhñap wat jĩ:

—¿Dépanih tigaá jwĩ chooát yeó jáapdih yahna, ma bohénit ì teo? Pánih teona, Dios ã watatdih yap yohna caá ì chãjap, ìt niijíp wat jĩ.

³⁻⁴ Páant ì niijíchah joinít, “Wã bohénit ì yap yohcan caá”, niiját túut niijná, Jesús queétdih nin pah át niij jepahap wat jĩ:

—Davidji ã bohénit biicdih nuugúp wunna, Dioih muuná waadnit, sacerdotewã Diosdih ì wahniji pandih át jeémép wat jĩ. Pánih jeémpna, ã bohénitdihbut át wuhup wat jĩ. Obohjeéhtih, caán pan sacerdotewãjeh ì jeémát pínah át jumup wat jĩ. Dios watna, bitadih caán pandih át jeémát túutcap wat jĩ. ¿Davidwã páant ì chãjatjidih Dios naáwátidih ì daacni núodih ñi bohécannit jĩ? Caán pandih ì jeéméchah yahna, Diosboó ‘Ñi túi chãjcan beé’, át niijcáp tajĩ.* Pánihat pah, buu nin trigodih úuc jeémpna, wã bohénitbut Diosdih ì yap yohcan caá.*

* 6:1 Dt 23.25 * 6:3-4 1S 21.1-6 * 6:3-4 Lv 24.9

5 Weém, nihat cãacwã úud jeñé, chooát yeó jáapdih ded pah í chãjat pínahdih wã jéih watna caá, Jesús queétdih át niijíp wat jĩ.

*Téihya ágahnidih Jesús ã booaat
(Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)*

6 Biíh chooát yeó jáapdih Jesús judíowã í míc wáacat munná waadnít, ã bohénachah, caandíh joinít cãacwã cãtíh téihya ágahni át jamap wat jĩ. Áih jéihyemant bóo maj nah át ágahap wat jĩ.

7 Moisés ã wutatjidih bohénit, fariseowãbut Jesúsdiht it en ñunup wat jĩ. Chooát yeó jáapdih yuhna, Jesús téihya ágahnidih ã booaachah, caandíh naóh yacat túut niijná, eníhna ít chãjap wat jĩ.

8 Obohjeéhtih, Jesús páant í jenah joyátdih jéihnit, téihya ágahnidih nin pah át niijíp wat jĩ:

—Ñah ñuhnit, nit cãtíh ma jui ñuhú, át niijíp wat jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ñah ñuhnit, queét cãtíh át juibí ñuhap wat jĩ.

9 Pánihna, caandíh naóh yaquínitdih nin pah át niij úubh joyóp wat jĩ:

—Yeéb ñi jenah joyóchah, ¿jwí chooát yeó jáapdih Dios jwiútdih ded pah tiguaá ã wat? ¿Tái chãjatdih niít ã wutap? ¿Yeejép chãjatdih niít ã wutap? ¿Wannidih ã booaat túut niít? ¿Cãacdiht ã mao yohat túut niít? Jesús queétdih át niijíp wat jĩ.

10 Páant niijnít, í jepahatdih páina, Jesús queét nihatdih át en behep wat jĩ. Í jepahcah ennit, téihya ágahniboodíh nin pah át niijíp wat jĩ:

—Míih téihyadiht ma yoo dwwú, át niijíp wat jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, áih téihyadiht át yoo dwwup wat jĩ. Páant ã yoo dwwúchahjeh, áih téihya át túyah bejep wat jĩ.

11 Obohjeéhtih, queét Jesúsdiht naóh yaquínitboó caandíh ã booaatdih ennit, búdí ít íjip wat jĩ. Pánih íjnit, nin pah ít míc niij úubh joyóp wat jĩ: “¿Ded pah tiguaá caandíh chãjat náah?” ít míc niijíp wat jĩ.

*Jesús doce ã naáwát túutnit pínahdih ã ñíwat
(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)*

12 Pánihat túttimah, biíh yeó jáap Jesús jeéboó Diosdiht úubúdiht át bejep wat jĩ. Ni-hat chei át úubh daa júúwup wat jĩ.

13 Daanachah, ã naáwátdih joí péenitdih bid bojnit, doce ã bohé bejnit pínahdih át ñíwip wat jĩ, áih doonádiht naóhnit í jumat pínah niijná.

14 Nit wat jĩ ã ñíonit: Simóndih ñíonit, Pedro ã wut át búudhdup wat jĩ. Simón úud Andrésdihtbut át ñíwip wat jĩ. Santiago, Juan, Felipe, Bartolomé,

15 Mateo, Tomásdihtbut át ñíwip wat jĩ. Biíh Santiago Alfeo wúúhdih ñío, biíh Simón Celote poómpdih bóodih ñío,

16 Judas biíh Santiago wúúhdih ñío, Judas Iscariote Jesúsdiht eníhcannitdih dúo wáini pínahdihtbut át ñíwip wat jĩ.

*Dawá cãacwãdih Jesús ã bohéat
(Mt 4.23-25)*

17 Pánih ñío péa jwúub dei júóhnit, jeé ñaj yacapoó át chão ñúhup wat jĩ. Páant ã chão ñúhupboó ã naáwátdih dawá joí péenit jam, dawá bitabut ít jamap wat jĩ. Queét jamnit Judea baácdih moón, Jerusalén tútchidih moón, búdí maj jwéejdih jamni Tiro tútchi, Sidón tútchidih moonbát ít juibínap wat jĩ,

18 Jesús ã bohénachah joyát túut niijná, í wunatnadihtbut ã booaat pínah niijná. Neméj jamnitbut ít juibínap wat jĩ, nemépwãdih ã bacat túutat pínah niijná.

19 Booaat túut niijná, queét nihat Jesúsdiht ít juibí tewíhip wat jĩ. Caandíh í juibí teonitdih ã wēpat ã chūúúchah, nihat ít boonap wat jĩ. Pánihna, wannitjibut, neméj jamnitjibut ít tái jamap wat jĩ, bca.

*Dioíh cãacwã ded pah í jumat pínahdih ã bohéat
(Mt 5.1-12)*

20 Jesús ã bohénitdih ennit, nin pah queétdih át niij bohénap wat jĩ:

“Yeéb moh yéejnit panihnit Dios ã teo wáacatdih bidnitdih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, yeebdíh ã teo wáacbi-pna caá, Dios ã maáh jamapboó ñi tái jumat pínah niijná.

21 “Yeéb bww nwwgúp wannit panihnitdih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, yeebdíh ã teo wáacbi-pna caá, wud jamnit pah ñi tái jumat pínah niijná.

“Buu yeéb jüinítidih Dios ã wëi enna caá. Pánih wëi ennit, ã teo wáacbična caá, ñi túi weñat pínah niijná.

22 “Weém nihat cáacwã úud jeñédih ñi jepahat jíib bita yeebdíh eníhcan, yeejép naóhñit, íih poómpmant í bacanachah, Diosboó yeebdíh wëi ennit, ã teo wáacbična caá.*

23 Páant ñi yapachah yuhna, caandíh ñi cádahcatji jíib Dios pebhboó ñi juibínachah, táinidih ã wãhat pínahdih jenah joinít, ñaáp ñahñit, búdí ñi weñeé. Pánih chãjnit í ñowãbut Dios naáwátidih naóh yapanitjidih biíc yoobó yeejép ít chãjap wat jí. Páant queédih ã yapat pahjeh muntih yeebdíhbut yeejép ã yapachah yuhna, ñi weñeé.*

24 “Obohjeéhtih, yeéb dawá bií dée bíbohñit, Dios ã teo wáacatdih bidcannit, buu nin baácboó jumna pohba ñi wëina yuh caá. Táltimah, Dios ã peéh chãjachah, búdí moh yéejnit ñi jumbipna caá.

25 “Bita yeebbút buu dedé ñi náahatdih bíbohñit, wud jumnit panihñit ñi jumna caá. Obohjeéhtih, táltimah, Dios ã peéh chãjachah, tub ñugúp wannit panihñit, búdí moh yéejnit ñi jumbipna caá.

“Bita yeebbút ñi weñat pínahdihjeh chãjnit, buu búdí wëi jwahnitji, Dios ã peéh chãjachah, búdí ñi juibípna caá.

26 “Diosdih jepahcannitboó yeebdíh í túi wëi naáwáchah, jñi túi chãja chaáh! Pánihat dée pah jon jãtíh í ñowãbut ‘Dios naáwátidih naóh yapanit caá’, niijná yuhna, yee naóhñitboodíh ípí túi wëi naáwáp wat jí. Pánihna, ñi táut ñumcáh, Dios yeebdíhbut ã peéh chãjipna caá”, Jesús queédih át niijíp wat jí.

“Yeebdíh eníhcannitdih ñi túi oyoó”, Jesús ã niij bohéat

(Mt 5.38-48; 7.12)

27 “Obohjeéhtih, yeéb weemdíh joinítidih nin pah wã naóhna caá: Yeebdíh eníhcannitdih oinit, ñi túi chãjaá.

28 “Meemdíh yeejép ã yapa naáh’, yeebdíh niijnítidih, ‘Dios meemdíh ã túi chãja naáh’, ñi niij jwúbanaaá. Yeebdíh yeejép chãjnitdih, Diosdih ñi wúbú, queédih ã teo wáacat pínah niijná.

29 Yeebdíh íjnit, biíc buwá púo tíbdih maonidih, biíh buwámantbut ñi júutá, mawíhna, ã jwúb mawat pínah niijná. Níih cúbuh jweyát chóodih dúuc wáinidih, ã náahachah, ñíih japíh bóo chóodihbut ñi wühú.

30 Ded moh yéejni ã náahatdih ã wúbúchah, ñi wühú. Ded ñíih bií déedih dúuc wáinidih, ñi jwúbabaat túutca bojoó.

31 Bitá yeebdíh í túi chãjat pínahdih ñi náahat pah, yeebbút bitadih ñi túi chãjaá. Queét yeebdíh í túi chãjcah yuhna, yeebboó queédih ñi túi chãjaá.*

32 “Yeebdíh oinitdihjeh ñi oi jwúbanaachah, dedé pínah niican caá. Diosdih jéihcannitboó queédih oinitdihjeh ípí oi jwúbana caá. Pánihna, queét í oyat chah yeebboodíh bitadih oyat caá náahap.

33 Yeebdíh túi chãjnitdihjeh ñi túi chãj jwúbanaachah, dedé pínah niican caá. Diosdih jéihcannit biíc yoobó í chãjna caá.

34 “Wã wayát pah bóo ã jwúbabípna caá’, niij jenah joinít, núodih ñi wayáchah, dedé pínah niican caá. Yeejépwã yuhna, bitadih páant ípí wainá caá.

35 Obohjeéhtih, yeebdíh eníhcannitdih ñi oyoó. Í túi chãj jwúbabaat pínahdih bidcanjeh, táinidih ñi chãjaá. Núodih náahñit í wúbúchah, í jwúbabaat pínahdih bidcanjeh, ñi wayaá. Pánih chãjna, Dios weh ñi jamuchah, ‘Ma túi chãjna beé’, niijnít, caánboó yeebdíh táini ã wühbipna caá. Caandíh ‘Túina caá’, niijcánnitdih, yeejép chãjnitdihbut Diosboó ã túi chãjna caá. Páant ã chãjat pah biíc yoobó ñi chãjat pínahdih yeebdíh ã watna caá.

36 Dios jwí íip yeebdíh jĩgah ennit, ã teo wáacat pahjeh muntih, yeebbút bitadih jĩgah ennit, ñi teo wáacá”, Jesús át niijíp wat jí.

“Yeejépwã caá”, bitadih niij jãihcat

(Mt 7.1-5)

37 “Meém yeejép caá’, bitadih ñi niijcá bojoó. Páant ñi niijcáh, Dios yeebdíhbut ‘Meém yeejép caá’, ã niijcán niít. Bitá í yéj chãjachah, ‘Meemdíh peéh chãjat caá náahap’, ñi niijcá bojoó. Páant ñi niijíchah niíhna, Diosbut yeebdíh biíc yoobó ãta niij

* 6:22 1P 4.14 * 6:23 2Cr 36.16; Hch 7.52 * 6:31 Mt 7.12

tágaá. Bitá ñ yéejatdih ñi náhnica bojoó. Páant ñi náhnicah, Diosbat ñi yéejatdih ñ náhnican niít.

38 Bitadilh ñi túi wāhūú. Ñi túi wāhūchah, Diosbat yeebdih ñ túi wāhbiṗna caá. Búdí béguēpdih becchidih jui cáj waó bíi chājat dée ñ wāhbiṗna caá. Ded pah yeéb bitadilh ñi wāhat pah bóojeh muntih, Diosbat yeebdih ñ wāhbiṗna caá.

39 “Jéih encanni biíh jéih encannidih ñ duó wáyachah, íit jumapboó bejna, queét chénat pah biícidih ñ buug yácbiṗna caá*.”

40 Jáap bohéni caandih bohéni chah ñ jéihcan caá. Obohjeéhtih, nihat ñ jéihyat pínahdih ñ bohé péanit, caandih bohénidih biíc yoobó ñ jéihbiṗna caá. Pánihna, yeéb bitadilh duó wáihna, wā naáwátdih jwíih túi bohéat caá náahap, jéih encannit dée ñi jumcat pínah niijná. Pánihna, wā naáwátdih túi jéihnit, wā bohéat pah muntih bitadilhbat ñi túi jéih bohébiṗna caá.*

41 “Nin pah yeéb ñipí chājna caá: Ñi déedih baini quíib becát ñ jumuchah, caanbítidih ñi túi enna caá. Caán baini oj ñ jumuchah yuhna, ñi enat pah, ñi dée ñ yéejatbitdih ñipí enna caá. Obohjeéhtih, yeebdih búdí quíib becát ñ jumuchah yuhna, caandih ñi jéih encan caá. Caandih ñi jéih encat pah, búdí yeejép chājna yuhna, ñi míic jéih encan caá. ¿Dépanih tígáá páant ñi chāj?”

42 Yeebdih búdí quíib becát panihni ñ jumuchah yuhna, ‘Némé, ma quíib becátidih weémboó meemdih wā póoj yohbiṗna caá’, ñipí niijná caá. Pánihat pah, búdí yéj chājnit jumna yuhna, ‘Némé, tubit yeejép chājna caá ma chājap. Caandih ma cádaahá’, ñipí niijná caá. ¿Dépanih tígáá yeéb yeejép chājnit jumna yuhna, búdí ñi yéj chājatdih jenah joicánjeh, bita baini ñ yéj chājatdihjeh ñi jenah joí? Yeéb yeejépwaá, ñi yéj chājatdih jwíih cádahat caá náahap. Páant ñi túat numát túttimah, ñi dée ñ yéejatdih ñi jéih cádahat tútbiṗna caá”, Jesús át niijíp wut jī.

Máa quehe ded pah ñ jummat
(Mt 7.17-20; 12.33-36)

* 6:39 Mt 15.14 * 6:40 Mt 10.24-25; Jn 13.16; 15.20

43 “Ded túini nah yeejép dahna ñ quehcah, yeejép nahbat túini dahna ñipí quehcan caá

44 Pánihna, ded pah máa nahna ñ jummatdih jéihhna, áih quehe dahnadilh enat caá náahap. Nemép óot nahdih higo wūt jumni dahnadilh ñipí bidcan caá. Ei náhdih iguúh ñipí bidcan caá.*

45 Pánihat dée pah túini cáac ñ túi jenah joyát jíib, táinijeh ñ naóhbiṗna caá. Obohjeéhtih, yeejép cáac yeejép ñ jenah joyát jíib, yeejépjeh ñ wéhebiṗna caá. Pánihna, cáac ded pah ñ jenah joyát biíc yoobó ñ naóhbiṗna caá”, Jesús át niijíp wut jī.*

Chéne mūú teonit naáwát
(Mt 7.24-27)

46 “¿Dépanihna, ‘Maá’, weemdih niijná yuhna, wā wutatdih ñi jepahcan?”

47 Ded wā bohéatdih joinit, jepahna, nin pah ñ jumna caá:

48 Mūú chāj pooni panihni ñ jumna caá. Túi jenah joini jwumap baácdih numah baád waadánit, áih jagápdih ñ túi dodhdop be. Pánih chāj péaat túttimah, muj daabáchah yuhna, áih mūú túi chājni jumna, ñ mónócap be.

49 Obohjeéhtih, ded wā bohéatdih joiná yuhna, jepahcanni túi jenah joicánni mūú chājni panihni caá ñ jumap. Caánboó óon jihbitjeh baád waadánit, áih jagápdih ñ dodhdop be. Pánihna, caán mūúdh ñ péaat túttimah, muj ñ jwíih daabáchah, áih mūú túi chājni nihcah, chéwat boloh bejnit, áac bejna, ñ boto peetáh bejep be”, Jesús queédilh át niijíp wut jī.

7

Soldadowã ñ maáhdih teo wāhndih Jesús át booaat
(Mt 8.5-13)

1 Páant cáacwādh bohé péanit, Jesús Capernaum tútchiboó át bejep wut jī.

2 Romano cien soldadowã ñ maáh Capernaum tútchidih át jumap wut jī. Caandih teo wāhni ñ oini búdí wāna át chājap wut jī.

3 Pánihna, Jesús ñ juibíat doonádih joinit, judíowã ñ maátadilh Jesús pebhna át wahap

* 6:44 Mt 12.33 * 6:45 Mt 12.34

wat jī, caandih teo wāhndih boanadih ā bejat pínah niijná.

4-5 Páant ā wahachah, judíowā ī maáta Jesús pebhna juibínit, búdí wābhna, nin pah ít niij naáwáp wat jī:

—Jwiít dih wahni túini caá. Jwiít judíowā dih túi oinit, jwī míc wáacat mūdíh chājat pínah dinero ā wāhup jī. Páant ā túi chājat jīb, caandih ma teo wáac jūwá, ít niijp wat jī.

6-7 Páant ī niijíchah joinít, Jesús ĩjeéh át bejep wat jī. Pánih bejnit, cien soldadowā ī maáh pebhna ī tóah juibínachah, caán bita ā chéénwā dih wahnit, nin pah át niij naáwát tútup wat jī: “Maá, weem cháh wēpni ma jamuchah jéihna, ma pebhna juibícan, ‘Wíih mūdíh ma waád jūwá’, niijní dée nihcan caá. Meemdih wā tac būgáihcan caá. Pánihna, yápmahjeh jamna, ma wēpatjīh weemdih teo wāhndih ma boanaá.

8 Wā chah jamnit bita maáta weemdih ī watna caá. Weembút soldadowā dih watni caá. Bíic dih ‘Ma bejeé’, wā niijíchah, āpī bejna caá. Bíih dih ‘Ma jūwá’, wā niijíchah, āpī jūóhna caá. ‘Nindih ma chājaá’, weemdih teo wāhndih wā niijíchah, āpī chājna caá. Pánihna, ma watat wēpatdihbut wā túi jéihna caá. Ma watuchahjeh, weemdih teo wāhni ā boobipna caá”, cien soldadowā ī maáh ā chéénwā Jesús dih ít niij naóh yapanap wat jī.

9 Páant ī niijíchah joinít, caán soldadowā ī maáh “Jesús caandih ā boobipna caá”, ā niij jenah joyá dih jéihnit, Jesús búdí át weñep wat jī. Pánih wēinit, ájeéh péenit dih tac páud ennit, nin pah queétdih át niijp wat jī:

—Caán soldadowā ī maáh judío nihcan yuhna, weemdih ā túi jenah joyát yeéb judíowā boodih ā yapna caá, át niijp wat jī.

10 Pánihna, soldadowā ī maáh ā wahnitjī āih mūdíh ī jwūb juibínachah, caandih teo wāhni booni átát jamup wat jī.

Éemp wānnih mi wāúhjidih Jesús ā booaat

11 Tátimah, Naín wēt jamni tútchina Jesús wā ít bejep wat jī. Dawá cāacwābut ĩjeéh ít péenap wat jī.

12 Pánih bejnit, Naín tútchi jēc pebh ī tóah juibínachah, caán tútchidih moón wānni bácahjidih yohat tút niijná, caandih ī wā

bac jūwá chah, Jesús wā queétdih ít jwāáap wat jī. Beh wili éemp wānnih mit jamup wat jī. Mi wāúh bíic jamni át wāhup wat jī. Dawá cāacwābut mijeéh ít űūn bāc jūwáap wat jī.

13 Páant ī jūwá chah ennit, Jesús caánt dih jīgah ennit, nin pah át niijp wat jī:

—Ma jūicá bojó, át niijp wat jī.

14 Páant niijnít, wānni āih bácahji lajni naadih ā tewe chah, caandih beonit ít chāo űūhup wat jī. Pánih teonit, “**¡Némé, ma boopud jūwá!**” wānnidih át niijp wat jī.

15 Páant ā niijíchahjeh, wānniji jwūb boopud chúdnit, át wéhenap wat jī. Páant ā boonachah, Jesús beh wilidih nin pah át niijp wat jī:

—Dáa, ma wāúh ā jwūb boona caá, páant mūntih, át niijp wat jī.

16 Páant ā boonachah enna, nihat cāacwā wāhi bejnit, Dios dih búdí ít weñep wat jī.

—Dios naáwát dih wēp naóh yapani át jui tágaá. Dios jwiít āih cāacwā dih teo wáacadih át jui tágaá, ít míc niijp wat jī.

17 Páant ā chājatji dooná dih nihat Judea baác, pehbít jamni baácnadihbut ít naóh peetép wat jī.

Juan Daabáni ā wābh joyát tútat (Mt 11.2-19)

18 Jesús páant ā chājatji dooná Juan Daabánidihbut át juibínap wat jī. Caán nemat mūboó ā jamuchah, ā bohénit caandih ít juibí naáwáp wat jī.

19 Páant ī naáwá chah joinít, chénewā ā bohénit dih Jesús pebhna át wahap wat jī. “¿Meém Dios ā wahni, jwiít judíowā jwī páini níit? ¿Bíih dih bidat níit náahap?” queétdih át niij wābh joyát tútup wat jī.

20 Páant ā niijíchah joinít, Jesús pebhna ít bejep wat jī. Caanná juibínit, Jesús dih nin pah ít niijp wat jī:

—Juan Daabáni jwiít dih wahnit, nin pah ā niij wābh joyát tútup be: ‘¿Meém Dios ā wahni, jwiít judíowā jwī páini níit? ¿Bíih dih bidat níit náahap?’ jwiít dih ā niiját tútup be, Jesús dih ít niijp wat jī.

21 ĩ juibínachahjeh, Jesús dawá cāacwā dih boona át chājap wat jī. Nemép jamnit dihbut booa, dawá jéih encannit dihbut át boonap wat jī.

²² Juan ã wahnit ï niijíchah joinít, nin pah Jesús queétdih ãt niij jepahap wut jĩ:

–Ded pah ñi enatji, ñi joyátjidihbut Juandih naáwádih ñi bejeé. ‘Jéih encannitji, jéih joicánnitji, jéih bejcannitjidihbut ã boosana beé. Bácah moópnitji, wanah bejnitjidih yuh bũca ã boosana be.* Moh yéejnitdih ã táí ubat pínah doonádihbut naóhna ã chãjap be.*

²³ “;Ded weemdih táí jenah joí cádahcanidih Dios ã wēi enna caá!” Jesús ã niijíp be’, Juandih niij naáwádih ñi bejeé, Jesús queétdih ãt niijíp wut jĩ.

²⁴ Juan ã wahnitji ï jwúb bejat túttimah, Juan ded pah ã jummatdih cáacwádih nin pah Jesús ãt niij naáwáp wut jĩ: “¿Dedédih enedih bej tigaá ñipĩ chãj, mũú wihcapboó bejna? ¿Jiwi jeémp yílip déedih johlit ã joh jwejni panihnidih enedih ñi bejnit beé? Obohjeéhtih, Juan pánihcan beé. Det biáboó ï naáwáchah yuhna, caánboó jweéhcanjeh yoobópdihi ãpĩ naáwáp wut jĩ.

²⁵ Pánih jumnidih bidcan, ¿táini yégueh duonídih enedih ñi bejnit beé? Obohjeéhtih, táini yégueh duonít, dawá bií dée bíbohnit, maátaih mũúboó ïpĩ jumna caá. Juanboó queét pah nihcan beé.

²⁶ Pánih jumnidihbut bidcan, ¿Dios naáwátdih naóh yapanidih enedih bejnit beé ñi chãj? Páant tigaá Juan ã jumna. Bitá naóh yapanit chah ã jumna caá.

²⁷ Juan ã jwíih naóh waáwát pínahdih jon jãtíh nin pah ït niij naóh daacáp tajĩ:

‘Ã wũúhdih Dios nin pah ã niijíp be: “Ma jãtíh wã naáwátdih naóh waóhni pínahdih wã wahbipna caá, meémboó ma naáwáchah joinít, ï jepahat pínah niijná”, Dios ã niijíp be’, ãt niij daacáp tajĩ. (Mal 3.1)

²⁸ “Yoobópdihi yeebdih wã naóhna caá. Nihat bitá chah Juan Daabáni ã jumna caá. Obohjeéhtih, bũca láa páant ã jumachah yuhna, Dios ã maáh jumna ded oboh jumnijiboó Juan chah ã jumbipna caá”, Jesús queétdih ãt niijíp wut jĩ.

²⁹ Juandih ï nemat pínah jãtíh, ã bohéatdih joinít, nihat cáacwã, Romano maáta ï wũúbat túttini núodih wũúh

wũúhnitbut, Juandih ïtát daabáat túttap wut jĩ. Páant Diosdih jepahnit ï jumachah, Jesúsboó ã niijíchah joinít, “Dios ã wutát yoobópdihi caá”, ït niijíp wut jĩ.

³⁰ Obohjeéhtih, fariseowã, Moisés ã wutátjidih bohénitbut, Juandih daabáat túttan, Dios queétdih ã náah yacat pínahdih ït náahcap wut jĩ.*

³¹ Páant ï jummatdih jéihnit, Jesús nin pah ãt jwúb niij naáwáp wut jĩ: “Bũca láa moón weemdih jepahcannit, nin pah ñi jumna caá:

³² Yoahdih tíohnit wébít pah caá ñi jumna. Tíoh chãudnit, nin pah ïpĩ míic niij jũihna caá: ‘Jwĩ pelat póoj tíhwichah yuhna, yeebboó ñi búudihcan beé. Wunnitdih jwĩ jũí tíhwichah yuhna, ñi jũí wáaquihcan beé’, ï míic niij jũihna caá.

³³ Páant ï chãjat pah, yeebbát biíc yoobó ñipĩ chãjna caá. Juan Daabáni cáacwãjeéh jeémpcan, poonidihbut ãpĩ babhcap jĩ. Páant ã chãjchah enna, ‘Nemép jumna caá’, niij jũihnit, ã bohéatdih ñi jepahcap jĩ.

³⁴ Obohjeéhtih, weém, nihat cáacwã wũúh jeñé cáacwãjeéh jeémpnit, wãpĩ babhna caá. Páant wã chãjchah ennit, ‘Eneé. Nin búdí jeémpni, máihni caá ã jumna. Romanowã ï wũúbat túttini núodih wũúh wũúhnit, yeejép chãjnit biícdihi ãpĩ pej jumna caá’, niij jũihnit, weemdihbut ñi jepahcan caá. Páant niij jũihna, wébít pah caá ñi jumna.

³⁵ Obohjeéhtih, ded pah Dios ã wutát pah wã táí chãjchah enna, ã jenah joyát yoobópdihi ã jummatdih ñi jéihbipna caá”, Jesús queétdih ãt niijíp wut jĩ.

Yad wili chej jumnijih Jesúsdihi mi puhwat

³⁶ Biíh yeó jáap biíc fariseo, Simón wut jumna, Jesúsdihi ãt numah jeémép wut jĩ. Áih mũuná jũibínit, Jesús ájeéh ãt jeémép wut jĩ.

³⁷ Simónih mũúdh Jesús ã jummat doonádih joinít, queét ï jeéméchah, caán túttidih bóli, deoh nah jumnih, táí chej jumna yí quiítdih mit ub waád jũibínap wut jĩ. Caán quiít alabastro ï niijná jeejĩh ï chãjni quiít ãt jumna wut jĩ.

³⁸ Pánih ub waád jũibínit, Jesús pebh bódicha caj yoh ñajnit, caandih mi oyat

* 7:22 Is 35.5-6 * 7:22 Is 61.1 * 7:30 Mt 21.32; Lc 3.12

júutna, áih jítchanadih miíh quíib macjĩh jái chócniit, miíh waó yoócjĩh mit jõp wiwíp wat jĩ. Pánih chãj péa, áih jítchanadih nomnit, mi ub jüóhni táí chej jumni yíidih puohnit, mit ñáñap wat jĩ.*

³⁹ Páant mi chãjachah ennit, Jesúsdih numah jeémpni Simónboó nin pah caanjéh át niij jenah joyóp wat jĩ: “Nin newé Dios naáwátdih naóh yapani jumna, caandíh teonih yeejép mi jummatdih áta jéih tagaá. Jéihnit, caántdih áta tewat túatcan tagaá. Obohjeéhtih, páant ã chãjcan, naóh yapani yoobát nihcan nacaá”, át niij jenah joyóp wat yuh jĩ.

⁴⁰ Páant ã niij jenah joyátdih jéihnit, nin pah Jesús caandíh át niijíp wat jĩ:

—Simón, meemdíh bainí wã naáwát túut caá, ded pah mi chãjatdih ma jéihyat pínah niijná, át niijíp wat jĩ.

—Ma naáwá, Bohéní, Simón caandíh át niijíp wat jĩ.

⁴¹ —Biíc newédih chéne neoná dinerodih ĩ wayáp be. Biícboó chéne jópchi ã tewat jíibdih pohba waí, biíhboó chéne widh ã tewat jíibbitdih ã wayáp be.

⁴² Queét chénat pah ĩ wayátjdih ĩ jéih jíib chãjcah ennit, queétdih wãhniiboó ‘Jumna náah. Ñi jíib chãjcah, ã táina caá’, queét chénat pahdih ã niijíp be. Páant ã chãjachah, ¿ded tigaá caandíh chah ã oibi? Jesús Simóndih át niijíp wat jĩ.

⁴³ —Búdí núo wainíboó caandíh chah ã oibipna caá, Simón át niij jepahap wat jĩ.

—Yoobópdih ma jepahna caá, Jesús caandíh át niijíp wat jĩ.

⁴⁴ Páant niijnít, yad wilidih júut jáhanit, Simóndih nin pah át jwáub niij naáwáp wat jĩ:

—Ma jenah joyoó. Ma chéen yoobát wã jumachah nihna, míih muná wã waád juyáchah, wíih jítchanadih wã chocat pínah niijná, mah weemdíh mata wãh tagaá. Obohjeéhtih, nintboó wíih jítchanadih miíh quíib macjĩh jái chócniit, miíh waó yoócjĩh mi jõp wiwíp be.

⁴⁵ Wã juyáchah, meém weemdíh páo tíibdih nomcanjeh, ma táí úbhcap be. Obohjeéhtih, nintboó weemdíh mi oyat júutna, wíih jítchanadih mi nom cádahcan caá.

⁴⁶ Wã juyáchah, wíih wao dáhdih yíijĩh puoh jáha ñáicanjeh, ma táí úbhcap be. Obohjeéhtih, nintboó wíih jítchanadih táí chej jumni yíijĩh puohnit, mi ñáñap be.

⁴⁷ Yoobópdih meemdíh wã naóhna caá. Búdí mi yéej chãjatjdih Dios át yoh wãh tagaá. Páant ã chãjatdih jéihnit, weemdíh búdí mi oina caá. Obohjeéhtih, ‘Bainíjeh wã yéej chãjap jĩ’, niij jenah joinít, ã yéejat yohat úbhniiboó bainíjeh Diosdih ã oina caá. Pánihatdih ma táí jenah joyoó, Jesús Simóndih át niijíp wat jĩ.

⁴⁸ Caandíh páant niij péanit, caántdih jwãh nin pah át jwáub niijíp wat jĩ:

—Meém yéejat yohnih caá.

⁴⁹⁻⁵⁰ Weemdíh ma táí jenah joyát jíib, ma yéejat peéh iiguípna ma bejatji déedih, meemdíh Dios át táí ub tagaá. Pánihna, táí wéinit, ma bejeé, át niijíp wat jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ájeéh jeémpnit nin pah queétjeh ĩt míic niij úbh joyóp wat jĩ:

—¿Dedé newéna tigaá nin? ¡Yéejat yohat wépatbut ã bíbohna caá! ĩt míic niijíp wat jĩ.

8

Jesúswãdih biquína yaádh ĩ teo wáacat

¹ Túttimah, Jesús tútchina yoobó cãacwãdih át táoh bohé jibip wat jĩ. Dios ã maáh jummat doonádih át naáwáp wat jĩ. Doce ã bohénitbut ájeéh ĩt jib bejep wat jĩ.

² Biquína yaádhbut ĩjeéh ĩt pej jum bejep wat jĩ. Jesús ã boonanit yaádh, nemép jumnitdih ã boonanitbut ĩt jumap wat jĩ. María, Mágdala tútchidih bólidih siete nemépwãdih Jesús ã bacat túatnihji jum,

³ Juana, Maáh Herodesdih teo wãhni Chuza áabut jum, Susana wãt jumnihbut mit jumap wat jĩ. Dawá bita yaádhbut ĩjeéh ĩt pej jum bejep wat jĩ. Queét yaádh ĩh dinerojĩh Jesúswãdih ĩt teo wáacap wat jĩ.*

Wáah momni naáwát (Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)

⁴ Biíc yeó jáap dawá cãacwã ĩ jumni tútchinamant bejnit, caandíh enat túut niijná, Jesús pebhna ĩt jáibínap wat jĩ. Dawá páant ĩ wáac jáibínachah ennit, ã jenah joinít naáwátjĩh queétdih bohéna, Jesús nin pah át niij naáwáp wat jĩ:

* **7:38** Mt 26.7; Mr 14.3; Jn 12.3 * **8:3** Mt 27.55-56; Mr 15.40-41; Lc 23.49

5 “Biíc newé waáh momodih ã bejep be. Páant ã waáh bojochah, biquí tíbna namádih ã bugg ñájap be. Namádih bugg ñájni tíbnadih cáacwã ï néeh chuñap be. Biíh tíbnadih jwébehwã jüóhnit, ï jeémp beedánap be.

6 Biíh tíbna, jeejih yewéni baác jamapboó ã bugg ñájap be. Bugg ñájnit, chíih jüóhna yuhna, mac ã jöpah bejehah, ã wunah bejep be.

7 Biíh tíbna nemép óot cãtíh ã bugg ñájap be. Pánih bugg ñájni ã chíihichah yuhna, caán nemép óotboó caandíh ã chíih yap bejehah, momniboó mánahnit, ã wunah bejep be.

8 Obohjeéhtih, biíh tíbna túini baácboó ã bugg ñájap be. Pánih bugg ñájna, chíihnit, ã túi quehep be. Pánih quehnt, wawána jumat pah cien tíbna ã quehep be”, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Caán naáwátjih bohé péanit, “¡Ded molít jumna, ã túi joyó naáh!” át niij ej ñaacáp wut jĩ.

*¿Dépanih tigaá ã jenah joyátjih át naóhji?
(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)*

9 Páant naáwátjih ã bohénachah joiná yuhna, beh joicán, ã bohénit ã bohéátjidih ít wúbh joyóp wut jĩ.

—¿Ded pah niij naóh bohé tibeé jwiítdih ma chãj? ít niij wúbh joyóp wut jĩ.

10 Páant ï niijíchah joinít, Jesús nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—Ded pah Dios maáh ã jumatdih bitadih naóh jwahca naáhdih buu yebdíhjah wã naóhna caá. Obohjeéhtih, bitadih naáwátjihjah wãpĩ bohéna caá, weemdíh enna yuhna, ï beh encat pínah, wã naáwáchah joiná yuhna, ï beh joicát pínah niijná. Weemdíh ï jepahíhcat jíib páant ï jumna caá,* queétdih Jesús át niijíp wut jĩ.

Waáh momni naáwátjih Jesús ã beh joyáat

(Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)

11 Tãttimah, waáh momni naáwátjidih ï beh joyát pínah niijná, nin pah Jesús queétdih át jwúbh niijíp wut jĩ: “Nin pah niij naóhna wã chãjap be: Waáh momni tíbna Dios naáwát panihni caá.

12 Biquína joinít namáboó bugg ñájni panihni caá. Dios naáwátjih ï joyóchahjah, nemépwã ï maáh ï joyátjidih ã jenah joyát túutcan caá, jepahcanjah iiguípna ï bejat pínah niijná.

13 Bitá joinít jeejih yewénibit baácboó bugg ñájni panihni caá. Dios naáwátjih joiná, ï túi wēi jwahna yuh caá. Obohjeéhtih, ïih caolihboó ñeh jáap choo bejni panihni ã jumachah, bitaboó queétdih deohnit, ï yéej chãjat túutachah, Diosdih jepah cádahnit, ï jwúbh yéej chãjna caá.

14 Bitá joinítboó nemép óotna cãtíh bugg ñájni panihni ï jumna caá. Dios naáwátjih joinít, ï jepahna yuh caá. Obohjeéhtih, yeó jáap jumat pah ï chãjat pínahdih queét tubit ï náhni dahwana caá. Búdí dinero bíbohatdihjah ï wēina caá. ï weñat pínah chãjatdihjah ï jenah joiná caá. Pánih jenah joinít, chéonit panihnit jumna, Dios naáwátjih jenah joicánjah, queétdih behat dée wihcan caá.

15 Obohjeéhtih, bitá joinítboó túini baácđih bugg ñájni panihni caá. Dios naáwátjih túi joinít, jwúbh náhnina, caandíh ï cádahcan caá. Pánih jumna, Dios ã náahat pah ïpĩ túi chãjna caá”, Jesús át niijíp wut jĩ.

*Jiát dah naáwát
(Mr 4.21-25)*

16 “Wã bohéat jiát panihni caá. Ded ãih jiát dahdih jíi péanit, pũbát dahjih ãpĩ páah jwejcán caá. Caan dáhdih chúudat páha numpboobát ãpĩ jii jwéjcán caá. Obohjeéhtih, japboó ãpĩ jíi cáag jwejna caá, ã yeh iiguíchah, nihat waadnít ï túi enat pínah niijná.*

17 Caán ã yeh iiguíchah, dedé ï bihniji ã jíghbipna caá. Dedé ï bih chãjatjidihbut nihat cáacwã ï enbipna caá. Wã naáwátjih ï bohénachah, cáacwã ded pah ïih caolih ã jumatdih ã jéihyana caá.*

18 “¡Ñi túi chãja chaáh! Ded pah wã naáwátjih joinít, ñi túi jepahaá. Ded wã naáwátjih túi joiní ã jwúbh náhninachah, Dios caandíh chah ã jéihyabipna caá. Obohjeéhtih, ded joiná yuhna, ã jwúbh náhnicah, ã jwíih joyátjidih Dios ã dúuc wáibipna caá”, Jesús át niijíp wut jĩ.*

* 8:10 Is 6.9-10 * 8:16 Mt 5.15; Lc 11.33 * 8:17 Mt 10.26; Lc 12.2 * 8:18 Mt 25.29; Lc 19.26

*Jesús íin, ã úudwābut caandíh í bidat
(Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)*

¹⁹ Caán láa Jesús íin ã úudwābut ã peb-
hna ítih juibínap wut yah jĩ. Obohjeéhtih,
dawá cāacwā í jumuchah, Jesúsdi h ít jéih
jwāáhcap wut jĩ.

²⁰ Pánihna, bita caanjĩh jumni Jesúsdi h
nin pah át niijíp wut jĩ:

—Ma íin ma úudwābut meemdíh bidnit,
jóocmant í pãĩ ñuhna caá, át niijíp wut jĩ.

²¹ —**Ma naáwát táina caá. Obohjeéhtih,
nit panihnit wā déewā yoobát í jumna caá.
Dios naáwát di h wā bohénachah, joí jepahnit
wā íin panihnit, wā úudwā panihnitbut í
jumna caá,** Jesús caandíh át níj jepahap
wut jĩ.

*Búdí johlit, nolihatdi hbut Jesús ã yayáát
(Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)*

²² Bíih yeó jáap Jesús ã bohénit di h jááj
chóodih numah waadnit,

—**Chóbe conanaáboó íim di h jwĩ chúuh be-
jjĩh,** át niijíp wut jĩ.

Páant niijnít, ít chúuh bejep wut jĩ.

²³ Páant í chúuh bejechah, Jesúsboó át
ūwap wut jĩ. Ā ūwat pónih, búdí johlit
át jūúwáp wut jĩ. Pánih búdí nolihat ã
jumuchah, íih jááj chóo át daábíhip wut jĩ.

²⁴ Páant ã tobohochah, ã bohénit Jesús
pebh juibí wucnit, caandíh nin pah ít niijíp
wut jĩ:

—jBohéní, Bohéní, daabná caá jwĩ chājap!
jwĩ buudbípna caá! caandíh ít niijíp wut jĩ.

Páant í níj wucuchah, jáanit, Jesús johlit-
di h, nolihatdi hbut “**Ma yayaá**”, át niijíp wut
jĩ.

Páant ã niijíchahjeh, johlit, nolihatbut
bíicmantjeh át yayáh bejep wut jĩ.

²⁵ —**¿Dépanih tibeé weemdíh ñi túi jenah
joicán?** Jesús ã bohénit di h át niijíp wut jĩ.

Páant ã yayánachah en wúhi bejnit, búdí
ít úumap wut jĩ. Pánih úumna, búdí jenah
joinít, queétjeh nin pah ít míic níj úúbh
joyóp wut jĩ:

—¿Dedé cāacna tigaá nin? Ā naáwáchahjeh,
johlit, nolihatbut ã yayáh bejna caá, ít míic
niijíp wut jĩ.

*Gadara baác di h bóo nemépjumni di h Jesús
ã booaat
(Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)*

²⁶ Páant ã yapat túttimah, Gadara
baácboó Jesús wā ít chúuh juibínap wut jĩ.

²⁷⁻²⁹ Caanná chúuh juibínit, Jesús wā í
aab béjechah, caán tútchidih bóo nemép
jumni Jesúsdi h át jwāáh dei jūúwáp wut jĩ.
Caán maatápdih yégueh duocán, mūdíh jéih
jumcanjeh, cāac yohopboó āpĩ jumap wut
jĩ. Maatápdih nemépwā caandíh ít déheanap
wut jĩ. Páant í déheanachah, cāacwā áih
téihya colóhnadi h, áih jítcha colóhnadi hbut
ítah tōpjĩh ít chéwep wut jĩ. Pánih chéonit,
nemat mūáboó ítih nemep wut yah jĩ. Obo-
hjeéhtih, í chéwatjidi h pūud wái daj yohnit,
queét nemépwā mūú wihcapboó caandíh
ít numah jwei bác bejep wut jĩ. Pánihna,
Jesús wā di h jwāáh dei juibínit, nemépwā di h
Jesús ã bacat túutuchah joinít, Jesúsdi h nin
pah ít níj ñaacáp wut jĩ:

—¿Jesús, Dios chah wēpni wūúh, dépanihat
túut tigaá weemdíh páant ma chāj?
jWeemdíh ma peéh chājca bojoó! át níj
ñaacáp wut jĩ.

³⁰ Páant ã níj ñaacáchah joinít,

—**¿Dedé tigaá ma wūt?** Jesús caán
nemépdih át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, dawá nemépwā
jumna, nin pah át níj jepahap wut jĩ:

—‘Dawá’ caá wā wūt.

³¹ jBúdí iigní íitboó jwiít di h ma wahca
bojoó! ít níj wēp úúbáp wut jĩ.

³² Queét pebh, jeé ñaj yacapboó dawá
momo mūwā í bid jeéméchah ennit, —
Jwiít di h queét mūwā díitna ma wahaá,
nemépwā Jesúsdi h ít niijíp wut jĩ. Páant í ni-
ijíchah joinít, Jesús queét di h át bejat túutap
wut jĩ.

³³ Páant ã bejat túutuchahjeh, nemépwā
newéih bácahmant bac bejnit, mūwā di h
í waadáchah, ñáo dei bej, buug báhni t,
mūwā ít chíic wun beedáh bejep wut jĩ.

³⁴ Páant ã yapachah ennit, mūwā di h en
daonítjiboó íih tútchina ít jwei jwúub bejep
wut jĩ. Jwei jwúub bejna, í jwāáhnit di h
naóhni t, íih tútchidih moondíhbut páant ã
yapat dooná di h ít naáwáp wut jĩ.

³⁵ Páant í naáwáchah joinít, cāacwāboó
íih tútchimant Jesús ã chājatjidi h enedi h
ít bejep wut jĩ. Pánih bej, Jesús wā í
jumapna juibínit, nemépwā jumni jiyégueh

duó, táinijeh jenah joinít, Jesús pebh ã chũnduchah enna, búdí ít úumɯp wut jĩ.

³⁶ Jesús nemépwã jumnidih ã boanachah ennitjiboó, jáap junítidih ded pah ã yap-atjidih ít naáwáp wut jĩ.

³⁷ Páant ĩ naáwáchah joinít, nihat Gadara baácdih moón búdí úumnit, ĩh baácmant Jesúsdiĥ ít jwúub bejat túutɯp wut jĩ. Páant ĩ bejat túutuchah joinít, Jesús wã ĩh jááj chóna ít jwúub dei bejep wut jĩ.

³⁸ Páant ĩ jwúub dei bejehah, nemépwã jumnijiboó Jesúsdiĥ búdí átih pej jumíhip wut yuh jĩ.

³⁹ —**Wãjeéh ma jũúwáchah, áta túi ta yuh caá. Obohjeéhtih, weém ma Maáh meemdíh jġgah ennit, ded pah wã teo wáacatjidih ma déewádiĥ naáwát túut niijná, ĩ pebhboó ma jwúub bejeé,** Jesús caandíĥ át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, nemépwã jumniji jwúub bej, nihat áih tútchidih moondíĥ caandíĥ Jesús búdí ã teo wáacatjidih át naóh peetép wut jĩ.

Áih yéguéh chóodih jui teonih, Jairo numdíĥbut Jesús ã booaat

(Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)

⁴⁰ Gadara baácmant Jesús wã ĩ jwúub chũh juibínachah, dawá míic wáac páinit cáacwã wēnit, queétdih ít jwááap wut jĩ.

⁴¹ Jairo wūt jumni, judiówã ĩ míic wáacat mūdíĥ en daonít ĩ maáh, Jesús pebh át juibínap wut jĩ. Juibínit, bódiĥa caj yoh ñajnit, Jesús áih mūúboó ã bejat pínahdih búdí át uúbup wut jĩ.

⁴² Ā num biic wilijeh wut jĩ. Caánt doce jópchi bíbohnih, búdí mi wunuchah, caántdih ã booaat pínah niijná, Jesúsdiĥ áih mūná át bejat túutɯp wut jĩ. Páant ã niijíchah joinít, Jesús Jairojeéh ã bejehah, dawá cáacwã caandíĥ ít too néeh péenap wut jĩ.

⁴³ Pánihna, queét cátiĥ biíĥ wili mácanihat panihat wannahbut mit jumɯp wut jĩ. Doce jópchi caán wunatdih mi bíbohochah, ĩ cohochah yuhna, át yaicáp wut jĩ.

⁴⁴ Pánih jumna, Jesúsdiĥ yéguéh chío yapat waadiĥ tãahmant mi juibí teweĥahjeh, mi mácanihat panihat wunat át yayáh bejep wut jĩ.

⁴⁵ Páant mi teweĥah, Jesús cáacwádiĥ nin pah át niij uúĥ joyóp wut jĩ:

—**¿Déhe tigaá wíĥ yéguéhdiĥ jui teoni?** át niijíp wut jĩ.

—Weém meemdíĥ wã teocan beé, nihat ít niijíp wut jĩ.

—Páant Bohéní, dawá meemdíĥ ĩ too néeh péena caá, Pedroboó át niijíp wut jĩ.

⁴⁶ Páant ã niijíchah joinít, Pedrodiĥ nin pah át jwúub niijíp wut jĩ:

—**Obohjeéhtih, wanni weemdíĥ jui teweĥah, booaat wēpat wíĥ bácahmant ái bejep be,** Jesús át niijíp wut jĩ.

⁴⁷ Páant ã niijíchah joinít, caandíĥ juibí teonih, jéĥ jweicán, úum méménit, Jesús pebh mit bódiĥa caj yoh ñajap wut jĩ. Pánih bódiĥa caj yoh ñajnit, nihat cáacwã ĩ enechah, ded pah mi juibí teonitjeh booaatjidih caandíĥ mit naáwáp wut jĩ.

⁴⁸ Páant mi naáwáchah joinít,

—**Némá, weemdíĥ túi jenah joiná, mat boonap tagaá. Uumcanjeh, wēnit ma jwúub bejeé,** Jesús caántdih át niijíp wut jĩ.

⁴⁹ Páant ã niijíchahjeh, Jairoíĥ mūmánt bej, Jesús wã pebhna juibínit, Jairoboodíĥ nin pah át niijíp wut jĩ:

—Jáantjeh ma num mi mūjáh bejep be. Páant mi wunuchah, bohénidih ma jwúub bejat túutú, Jairodiĥ át niijíp wut yuh jĩ.

⁵⁰ Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joinít,

—**Ma umca bojoó. Wã wēpatdih ma túi jenah joyóĥah, ma num mi boobipna caá,** Jesús Jairodiĥ át niijíp wut jĩ.

⁵¹⁻⁵³ Túttimah, Jairoíĥ mūná juibínit, ĩ jãtiĥ juibínitji wannahdih búdí jġgahnit, ĩ juúúĥah, Jesús át enep wut jĩ.

—**Ñi jui cádaĥá. Caánt wannah nihcan caá. Uona caá mi chãjap,** Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, mi wunatdih jéĥnit, caandíĥ ít dehewep wut jĩ. Queétdih páant niij naóh péanit, Jairoíĥ mūdíĥ waadníĥ, ájeéh bejnitdih jóocmantjeh át chãwát túutɯp wut jĩ. Pánihna, Pedro, Santiago, Juan, wannahji mi mánadiĥ pohba ájeéh át waadát túutɯp wut jĩ.

⁵⁴ Pánih waadníĥ, Jesús wannahíĥ téihyadiĥ teonit,

—**¡Bainíĥmaá, ma ñah ñuhú!** caántdih át niijíp wut jĩ.

⁵⁵ Páant ã niijíchahjeh, caánt jwúub boonit, mit ñah ñuhɯp wut jĩ. Mi jwúub boonachah,

Jesús mi mánadih caántdih jeémát át wáhat tútup wut jĩ.

⁵⁶ Páant ā boanachah, mi mána búdí ít en wáhi bejep wut jĩ. Obohjeéhtih, caántdih ā booaatjidih bitadih Jesús át naáwát tútup wut jĩ.

9

*Jesús doce ā bohénitdih ā wahat
(Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)*

¹ Biíc yeó jáap doce ā bohénitdih Jesús ā pebhna bid wáacnit, nemépwādhĩ ī bacaat pínah, wánnitdihbut ī booaat pínah niijná, ā wēpatdih queétdihbut át wáhap wut jĩ.

² Pánih wáh péanit, queétdih át wahap wut jĩ, Dios ā maáh jumatdih ī naáwáchah, cáacwā ī jepahat pínah, cáacwādhĩbut ī booaat pínah niijná.

³ Pánih wahnit, Jesús queétdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—**Bejna, dedé bíí déedih ñi ub bejca bojoó. Íoh cajat nah, wáh wáúh, jeémát, dinerodih yuh buca ñi ub bejca bojoó. Ñi dúwát chóodihjeh ñi duo béjeé.**

⁴ Caán tútchidih moondíh bohéna, ded ñi jwíh waadni mūdíhjih ñi áwúú. Caanjíh moondíh bohé péanitjeh caán mūdíh ñi cádah bejeé.

⁵ **Det tútchidih moón yeebdíh náahcan, ñi naóhni doonádih ī joíhcah, bac bejna, ī enechah, queétdih Dios ā yohat pínahdih ī jéhiyat pínah niijná, ñíh zapatosdih tóo dagnit, becchídih ñi péoh mao jéenanaá, át niijíp wut jĩ.***

⁶ Páant ā niijíchah joinít, nihat tútchibitna yoobó ít bejep wut jĩ. Pánih juibínit, Dioíh táini doonádih nihat cáacwādhĩ naóhni, wánnitdihbut ít booaap wut jĩ.

*Maáh Herodes túbít ā úumat
(Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)*

⁷ Caán láa Maáh Herodes Jesús ā bohénitbut ded pah ī chājat doonádih jwáub joiná, búdí át úumap wut jĩ. “Juanji át jwáub boo pud júoh tagaá”, biquína niij,

⁸ “Elías át jwáub jígoth tagaá”, bita niij, “Dios naáwátidih biíh naóh yapaniji át jwáub boo pud júoh tagaá”, bitabut ít niijíp wut yuh jĩ.*

⁹ Páant ī niijíchah joinít, Herodesboó nin pah át niijíp wut jĩ: —Weemjéh tijí Juandih wá waó bóod yohat tútup jĩ. ¿Pánihna, deíh doonádih tigaá wá jwáub joí, páant muntih? át niijíp wut jĩ. Páant niijnít, Herodes Jesúsdiht túbít át eníhip wut jĩ.

*Cinco mil cáacwādhĩ Jesús jeémát ā wáhat
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14)*

¹⁰ Túttimah, Jesús ā wahnitji ā pebhna jwáub juibínit, ded pah ī chājatjidih caandíh ít naáwáp wut jĩ. Páant ī naáwáchah joinít, ā bohénitjéhjih jumíhna, cáacwādhĩ át cádah bejep wut jĩ. Pánih cádah bejnit, Betsaida tútchina ít bejep wut yuh jĩ.

¹¹ Obohjeéhtih, cáacwāboó ī bejatdih jéihnit, queétdih ít ñúun béjep wut jĩ. Í ñúun jwááachah, Jesús queétdih wéinit, Dios ā maáh jumatdih át bohénap wut jĩ. Wánnitdihbut át booaap wut jĩ.

¹² Cheyeh doce ā bohénit nin pah Jesúsdiht ít niijíp wut yuh jĩ:

—Nin pehbhit tútchinaboó nitdih ma bejat tútú, ī áwat tólih pínah, ī jeémát pínahdihbut ī bidat pínah niijná. Ninjéhbitjeh pohba múná ā wihcan caá, ít niijíp wut jĩ.

¹³ —**Yeebjéh queétdih jeémát ñi wáhuú,** Jesús át niij jepahap wut jĩ.

—Páant, cinco botoni pan dahna, chéne queejwábitdihjih jwí bíbohna caá. ¿Queét ī jeémát pínahdih jíib chājadih jwí bejmi naniit? ā bohénit ít niij úabh joyóp wut jĩ.

¹⁴ (Cinco mil neonájih ít jumap wut jĩ. Yaádh ī weh biícidih chah ít jumap wut jĩ.)

—**Cáacwā poómp jumat pah cincuenta ñi chúdat tútú,** ā bohénitdih Jesús át niijíp wut jĩ.

¹⁵ Páant ā niijíchah joinítjeh, queétdih ít chúdat tútup wut jĩ.

¹⁶ Páant ī chúduchah, Jesúsboó cinco pan dahnadih, chéne queejwádhĩbut ubnit, chéi ennit,

—**Nin pandih, queejwádhĩbut ma wáhat túina caá, Paá,** ā ípidih át niijíp wut jĩ.

Páant niij péanit, pan dahnadih queejwádhĩbut dajnit, cáacwādhĩ ī pāáat pínah niijná, ā bohénitdih át wáhap wut jĩ.

* 9:5 Lc 10.4-11; Hch 13.51 * 9:8 Mt 16.14; Mr 8.28; Lc 9.19

17 Páניהна, nihat it tui jeémp chũúup wat jĩ. I jadh jeémpnidih doce wãhdih it ab yac yáwanap wat jĩ.

“Meém Cristo, Dios ã wahní caá”, Pedro Jesúsdiñ ã niiját
(Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

18 Biíh láa Jesús Diosdih uúbh péanit, ã bohénitdih nin pah át niij uúbh joyóp wat jĩ:
—¿Weemdih ded pah tigaá cãacwã i niij? át niijip wat jĩ.

19 —‘Juan Daabáni nacaá’, biquína niij, ‘Elías nacaá’, bita niij, ‘Jon jãtíh Dios naáwãtdih naóh yapaniji át jwúub boo pud jãóh tagaá’, bitabut i niijná beé, Jesúsdiñ it niij jepahap wat jĩ.*

20 —**Queét páant i niijichah joiná, ¿yeéboó ded pah tigaá ñi niij jenah joí?** queétdih át niijip wat jĩ.

—Meém Cristo, Dios ã wahní caá, Pedroboó át niij jepahap wat jĩ.*

Ã wãnat pínahdih Jesús ã naáwãt
(Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)

21 Páant Pedro ã niijichah joinít, Jesús ã bohénitdih nin pah át jwúub niij naáwãp wat jĩ:

—Dios ã wahní wã jumat doonãdih bitaboodih ñi naóhca bojoó.

22 **Weém nihat cãacwã úud jeñédih tubit yeejép yapat caá náahap. Jwí maáta, sacerdotewã i maáta, Moisés ã watatjidih bohénitbut weemdih náahcan, i mao yohat tãutbipna yuh caá. Obohjeéhtih, páant i mawachah yuhna, biíc peihcanni yeó jáap tãttimah, wã jwúub boo pud jãóhhipna caá. Páant yeejép yapat caá weemdih náahap, Dios ã jenah joyátjidih biíc yoobó ã yapat pínah niijná, át niijip wat jĩ.**

23 Tãttimah, queét nihatdih nin pah át niij naáwãp wat jĩ:

—Ded wíih jumíhna, ã weñat pínahdih jenah joicán, wã weñat pínahboodih jenah joinít, ã jepaha naáh. Bita caandih i wëi encah yuhna, caandih tubit yeejép i chãjachah yuhna, i mao yohíhichah yuhna, weemdih jepah cádahcat caá náahap.*

24 **Ded ã weñat pínahdihjen jenah joí chãjni iiguípna bejni ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded ã weñat pínahdih joyáh bojní, wã weñat pínahboodih chãjni, ã buúdcán niit.***

25 **Ded ã weñat pínahdihjen chãjni, búdí dinero ã bíbohochah yuhna, caandih dedé pínah nihcan caá. Wã weñat pínahdih ã chãjcatji jíib, iiguípna ã bejbipna caá.**

26 Páניהна, weém maáh jumna, wã íip ã yeh iigátjĩh, ãih táinit ángelwã i yeh iigátjĩhbut jwúub dei jãóhna, ded weemdih náahcan, wã naáwãtdihbut joíhcannidih wã wëpatjĩh wã yohbipna caá.

27 **Yeebdih yoobópdih wã naóhna caá. Biquína ninjĩh ñuhnit ñi wãnat pínah jãtíh, Dios ã maáh jumatdih ã jáutuchah, ñi enbipna caá, Jesús át niijip wat jĩ.**

Dios ã yeh iigátjĩh Jesús ã ñuhat
(Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

28 Biíc semana tãttimah, Diosdih uúbat tãut niijná, Pedro, Santiago, Juan queét biíc peihcannitdihjen jap bóo jeená Jesús át namah púuh laab béjep wat jĩ.

29 Caanná i púuh laáb jubínit, Jesús ã uúbuchah, ã jíghat át tãut nuumúp wat jĩ. ãih móot yeó ã yeh iigát pah yeh íig, ãih yéguehbut biíc yoobó tui baabní át yeh iiguíp wat jĩ.

30 Páant ã yeh iiguíchah, Moisés, Elíasji biíc dih ã pebh it jíghop wat jĩ.

31 **Queétdih Jesús biíc yoobó it yeh iiguíp wat jĩ. Pánih jíghonit, Dios ã jenah joyátjidih biíc yoobó ã yapat pínah niijná, Jesús Jerusalén tãtchiboó ã wãnat pínahdih it míic wéhenap wat jĩ.**

32 Páant ã yapachah, Pedro ã chéenwã biíc dih chũunít jumna, queétdih quíib chei át jumup wat jĩ. Obohjeéhtih, jwúub jáanit, Jesús búdí ã yeh iiguíchah, ã pebh ñuhnitdihbut it enep wat jĩ.

33 Pánih ñuhnitji i jwúub buúud jũúwãchah, Pedro Jesúsdiñ nin pah át niijip wat jĩ:

—¡Bohéní, ninjĩh jwí jumuchah, ã táina caá! ¿Biíc peihcanni muu dáhnadih, míih pínah, Moiséih pínah, Elíaih pínahdihbut jwí chãj jíih? át niijip wat yuh jĩ. Páant niijná, át jenah joicáp wat jĩ.

* 9:19 Mt 14.1-2; Mr 16.14-15; Lc 9.7-8

* 9:20 Jn 6.68-69

* 9:23 Mt 10.28; Lc 14.27; Jn 12.24

* 9:24 Mt 10.39; Lc 17.33; Jn 12.25

34 Páant ã niijíchahjeh, mah pōh panihni queétdih át dei jayúp wat jī. Páant ã dei jayúchah, búdí ít úumap wat jī.

35 Mah pōh cātíh Dios queétdih nin pah át niijíp wat jī:

—Nin wā wūh, wā oini caá.* ã naáwáchah, caandíh ñi túi joyoó, Dios queétdih át niijíp wat jī.*

36 Páant ã niiját túttimah, Pedrowā jwúub enna, Jesús biícjeh ã ñuhachah, ít enep wat jī. Páant í enatjidih bitadih ít naóh jwuhcap wat jī.

*Wāá wunat jumnidih Jesús ã booaat
(Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)*

37 Cheibit Jesús wā í jwúub dei jaibínachah, dawá cāacwā caandíh ít jwāáap wat jī.

38 Páant í jwāáachah, queét cātíh biíc newé Jesús dih ejnit, nin pah át níj úúbap wat jī:

—Bohéní, meemdíh wā úubhna caá. Wā wūh biíc jumnidih jīgah ennit, ma teo wāacá.

39 Dawá láa nemép caandíh āpī déheana caá. Pánih déhe buug ñájnit, tubit mémé ñaácnit, chāi bid ñajnit, āpī jac moj chej bac ñaj bejna caá. Pánih chājna, wā wūhdih dedé ã noón yaicán caá. Pánihna, āih bācahdih tubit yéjana caá ã chājap.

40 Páant ã chājachah, nemépdih í bacaat pínah niijná, ma bohénitdih wā úúbap yuh be. Obohjeéhtih, queétboó caandíh í jéih bacacap be, Jesús dih át niijíp wat jī.

41 Páant ã niijíchah joinít, Jesús queét ni-hatdih nin pah át níj jāihñap wat jī:

—**Yeéb yeejépwā weemdíh jenah joicánnit ñi jumna caá! ¿Débólíh tigaá weemdíh túi jenah joicán, ñi tac buugábi?** át niijíp wat jī. Páant niijnít, —**Ma wūhdih wā pebhna ma ub jūwú,** behedih át niijíp wat jī.

42 Páant ã niijíchah joinít, ã wūhdih Jesús pebhna ã ub jūwúchah, nemépboó déhea ub yoh buugánit, tubit caandíh át méméanap wat jī. Páant ã chājachah ennit, Jesús nemépdih át jūih bacanap wat jī. Pánih baca péanit,

—**Dáa, ma wūh ã túi boona caá buca,** behedih át niijíp wat jī.

43 Páant ã bacaatdih ennit, Dios ã wēpatdih nihat cāacwā ít en wáhi bejep wat jī.

*Jesús ã wunat pínahdih ã jwúub naáwát
(Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)*

Páant nemépdih ã bacaatjidih cāacwā búdí í jenah joyóchah, Jesúsboó ã bohénitdihjeh nin pah át níj naáwáp wat jī:

44 —**Ñi túi joyoó. Weém yeebdíh bainí wā naáwát túut caá. Weém nihat cāacwā úud jeñédih cāacwā teonit, bitadih í wāhbipna caá,** Jesús queétdih át niijíp wat jī.

45 Páant ã niijíchah joiná yuhna, Dios queétdih ã beh joyát túutcah, ít túi beh joicáp wat jī. Pánih beh joicán, í jwúub úubh joyátji déeji ít tíquip wat jī.

*“Déhe tigaá ñi maáh panihni”, Jesús ã ni-
iját
(Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)*

46 Páant Jesús ã niiját túttimah, ã bohénitboó nin pah queétjeh ít míc niijíp wat jī: “¿Déhe tigaá jwī cātíh jwī maáh panihni?” ít míc níj jāihñap wat jī.*

47 Páant í míc níj jāihñatdih jéihnit, biíc wébít dih Jesúsboó ã pebh át wái boj dodhdop wat jī.

48 —**Det wūhwā jumna, nin wébít panihni, oboh jumnidih wēi jwāáhnit, weemdíhbut wēi jwāáhnit caá. Det weemdíh wēi jwāáhnit, weemdíh wahni-jidihbut wēi jwāáhnit í jumna caá. Pánihna, ded nin wébít dée oboh jumniboó ñi maáh panihni ã jumna caá,** Jesús queétdih át niijíp wat jī.*

*“Ded jwútdih en jāihcanni jwútdih teo
wāacni caá”, Jesús ã niiját
(Mr 9.38-40)*

49 Páant ã niijíchah joinít, Juanboó Jesús dih nin pah át niijíp wat jī:

—Bohéní, jwī enechah, biíc newé ma wēpatjīh nemépwādih ã bacat túutap be. Obohjeéhtih, jwījeéh jumni ã niíhcah, caandíh páant jwī chājat túutcap be, át niijíp wat jī.

* 9:35 Is 42.1; Mt 3.17; 12.18; Mr 1.11; Lc 3.22 * 9:35 2P 1.17-18 * 9:46 Lc 22.24 * 9:48 Mt 10.40; Lc 10.16; Jn 13.20

50 —Páant caandíh ñi niijcá bojoó. Ded yeebdíh en jãihcanni jumna, ñijeéh ã jumna caá, Jesús queédih át niijíp wut jĩ.

Samaria baácdih moón Jesúsdi h ñ náahcat

51 Pánihat túttimah, jeáboó ã púuh laab béjat yeó jáap pínah tóah jũúwúchah, “Weemdíh Jerusalén tútchina bejat caá náahap”, Jesús búdí át niij jenah joyóp wut jĩ.

52 Páant niij jenah joinít, biquína ã bohénitdih Samaria baácdih bóo tútchina ñ úwat pínah pebhboó ñ ámoh páñat pínah niijná, ñ jãtíh át wah waáwá bojop wut jĩ.

53 Obohjeéhtih, caán tútchiboó ñ jaibínachah yahna, Jerusalén tútchina Jesús ã bejat doonádih joinít íjna, caán tútchidih moón caandíh ñt náahcap wut jĩ.

54 Páant ñ náahcat doonádih joinít, Jesús ã bohénit Santiago Juanjĩh nin pah Jesúsdi h ñt niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Maá, meemdíh ñ náahcatji peéh, queét ñ iíg beedáat pínah niijná, jeámant iigátidih jwĩ dei jũúwát túut jĩh? ñt niijíp wut yah jĩ.*

55 Páant ñ niijíchah joinít, Jesús tac púud ennit,

—Yeéb íjnit, ñi peéh chãjíchah, ã táican caá.

56 Weém, ni hat cãacwã úud jeñé cãacwãdih yohat túut niijná, nin baáboó wã dei jũóhcap jĩ. Obohjeéhtih ñ yéejat peéh iiguipna ñ bejat déejidih queédih táí ubat túut niijná, wã dei jũúwáp jĩ, Jesús queédih át niij jãihñap wut jĩ.

Páant niijnít, biíh tútchina ñt bejep wut jĩ.

Biquína Jesúsdi h ñ péehat
(Mt 8.18-22)

57 Páant Jesús wã namáboó ñ bejchah, biíc ñjeéh péeni Jesúsdi h nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Deyoób ma bejchah, weembát majeéh wã bejmi caá, át niijíp wut jĩ.

58 —Jia mujjiowã ñih muú pínah ítnadih ñ bíbohna caá. Jwébehwábut ñih yécanadih ñ bíbohna caá. Obohjeéhtih, weém ni hat cãacwã úud jeñé wíh muujéh pohba wã bíbohcan caá. Pánihna, wãjeéh ma jũúwúchah, búdí buwat meemdíhbut ã jumnipna caá, Jesús caandíh át niijíp wut jĩ.

* 9:54 2R 1.9-16 * 9:61 1R 19.20 * 10:2 Mt 9.37-38

59 Páant ñ bejchah, Jesús biíh ñjeéh péeniboodíh

—Wãjeéh ma jũúwá, át niijíp wut jĩ.

—Wã bejmi caá, Maá. Obohjeéhtih, wã bejat pínah jãtíh wã íp ã wunuchah, ñih bácahdih wã yohat pínah niijná, ‘Ma chão jwáhúú’, weemdíh ma niijí. Æ wunuchah, yoh péanit, majeéh wã péebipna caá, át niijíp wut jĩ.

60 —Weemdíh náahcannit wunnit panihnit jumna, queét wunnitdih ñ yoho naáh. Obohjeéhtih, meémboó wãjeéh jumni pínah buu ma jũúwá. Wíih tewatboodíh chah jenah joinít, Dios maáh ã jumat dooná, bitadih naáwádih bejat caá meemdíh náahap, Jesús caandíh át niijíp wut yah jĩ.

61 Páant ñ bejchah, biíh ñjeéh péenibat nin pah Jesúsdi h át niijíp wut yah jĩ:

—Maá, majeéh wã bejmi caá. Obohjeéhtih, wã bejat pínah jãtíh ‘Wã bejna caá’, wã pebh moondíh wã niij babhbat pínah niijná, weemdíh ma wahaá. Pánih chãj péanit, majeéh wã péebipna caá, át niijíp wut jĩ.*

62 —Ded wã wutni tewatdih teo jwíihna yahna, ã weñat pínahdih jwúub jenah joí chãjnit, Diosdih teo wãhni pínah ã jéih jumcan caá, Jesús caandíh át niijíp wut jĩ.

10

Jesús setenta y dos ã bohénitdih ã wahat

1 Túttimah, Jerusalén tútchina bejna, Jesús setenta y dos ãjeéh péenitdih ñionit, át wahap wut jĩ. Pánih wahna, ã bejat pínah tútchinadih ã jãtíh ñ naóh waáwát pínah niijná, chénewã míc át wahap wut jĩ.

2 Queédih ã wahat pínah jãtíh, nin pah át niij naáwáp wut jĩ: “Wíih doonádih jepahnit pínah dawá ñ jumna yah caá. Obohjeéhtih, daocánnit naóhñit ñ jumuchah, queét jepahíhñit ñ joi jwáhcan caá. Pánihna, yeéboó Diosdih ñi úubú, chah dawá naóhñit pínahdih ã wahat pínah niijná.*

3 Pánihna, naáwádih ñi bejeé. Bejnit, nin pah ñi táí jenah joyoó: Diosdih jepahcannit, jiwã cãtíh ovejawãdih wahat pah, yeebdíh wã wahna caá.*

* 10:3 Mt 10.16

4 Pánih bejna, dinerodih ubcan, wuh wuhhdihbut ubcan, biih zapatosdihbut ubcanjeh, wēpép ñi bejeé. Dawá cāacwādh tái naáwát túut niijná, deddih jwāáh uúbhna, chāocánjeh, bejat caá náahap.

5 Ded ñi jwíih waadni mūdih moondih ‘Dios ã táyat ñijeéh ã jamu naáh’, ñi niiji.

6 Táinit jamna, páant ñi niijichah joinít, ñi táí jepahbipna caá. Obohjeéhtih, táicannit jamna, páant ñi niijichah yuhna, ñi jepahcan niít. Páant ñi jepahcah, caán mūdih moondih Dios ã táyat ã wihcan niít.

7 Yeebdih jwíih jepahnitjeéh ñi jam jwuhuáp. Queét yeebdih jeémát, babhbatdihbut ñi wuhuchah, ñi táí jeémp babhbaá. Yeéb queétdih teo wáacnit bohénachah, queétboó ñi teo wáacat jíib jeémát babhbat ñi wuhuchah, ã táina caá. Caán tátchidih moondih ñi bohé jwuhna, ñi jwíih juibíni mūdihjeh ñi jam jwuhuáp.*

8 Ded tátchidih ñi juibínachah, yeebdih jepahnit, dedé jeémátdih ñi wuhuchah, ñi táí jeémé.

9 Caán tátchidih moón wunnitdih boonanit, queétdih nin pah ñi niiji: ‘Dios yeebdih búdí caá ã bidíp, áihwā ñi jamat pínah niijná. Wunnitdih ã boana, Maáh jamna ã wēpatdih yeebdih ã júutna caá. Páant ã wēpatdih jéihnit, ñi yéejatdih cádahna, táiniboodih túut nuumnít, caandih ñi jepahaá’, queétdih ñi niiji.

10 Obohjeéhtih, ded tátchidih juibí, bohéna, wunnitdih ñi boanachah yuhna, ñi jepahcah, ñi namádih bejnit, nin pah queétdih ñi niiji:

11 ‘Dios maáh jamna, ã wēpat yeebdih ã júutachah yuhna, yeéboó caandih ñi jepahcap jī. Pánihna, ñiíh tátchi becchídih jwíih jíitchamant jwī pit yohna caá. Páant jwī chājat pah, ñi jepahcatji jíib Dios yeebdihbut ã yohbipna caá’, ñi niiji.*

12 Yeéboó nin pah wā niijátdih ñi táí náhninaá: Sodoma tátchidih moonjí tabit yeejép chājnit ñi jamap wat jī. Obohjeéhtih, queétdih Dios ã peéh chājat chah, ã peéh chājat pínah yeó jápdih ñi bohéátdih jepahcannitboodih ã peéh chājbipna caá’, Jesús

queétdih ãt niijíp wat jī.*

Biñh tátchidih moón ñi jepahcat (Mt 11.20-24)

13 “¡Yeéb Corazín tátchidih moón, Betsaida tátchidih moondihbut Dios búdí ã peéh chājbipna caá! Weém ñiíh tátchinadih jamna, Dios ã wēpatjīh búdí wā teo wáacachah yuhna, ñi jepahcap jī. Tiro tátchidih moón, Sidón tátchidih moondihbut Dios ã wēpatjīh páant wā teo wáacachah nihna, queétboó jáantjeh ñi yéejatdih búdí jāinít, ñi táí nuum tágaá.*

14 Pánihna, Tiro tátchidih moón, Sidón tátchidih moondihbut Dios ã peéh chāj láa, Corazín tátchidih moón, Betsaida tátchidih moondihbut chah ã peéh chājbipna caá.

15 Yeéb Capernaum tátchidih moondihbut peéh chājna, maáta panihnit chājcanjeh, yeebdih moh yéejnit Dios ã chājbipna caá.*

16 “Ded yeebdih joí jepahni, weemdihbut jepahni caá. Obohjeéhtih, ded yeebdih jepahcanni, weemdihbut jepahcanni caá. Weemdih jepahcanni, wā íp weemdih wahnidihbut jepahcanni caá”, ãt niijíp wat jī. Páant ã niij pēanachah joinít, ã wahnitboó ñi bejep wat jī.*

Setenta y dos Jesús ã wahnitji ñi jwuhub juyát

17 Pánih bejnitji wēinit, queét setenta y dos Jesús ã wahnitji ã pebhna ñi jwuhub juibínap wat jī. Pánih jwuhub juibínit, nin pah Jesúsdiñ ñi niijíp wat jī:

—¡Maá, ma wēpatjīh jwī wutuchah, nemépwā yuh buca jepahnit, ñi bac bej tagaá! ñi niijíp wat jī.

18 —¡Jamant wedóat pah ã bejchah, nemépwā ñi maáh ã buég jéen jūwúchah, wā enep jī.

19 ¡Ñi joyoó! Wā wēpat yeebdih wāat wuhup be, maiwādh, dúowādhbut jwāáhnit, ñi jéih chuñat pínah niijná. Nemépwā ñi maáh ã wēpatjīh yeejép ã chājat déedih jāhat wēpat wā wuhup be. Páant wā wuhuchah, áih nemépwā yeebdih ñi jéih yéejacan niít.*

* 10:7 1Co 9.14; 1Ti 5.18 * 10:11 Mt 10.7-14; Mr 6.6-11; Lc 9.3-5; Hch 13.51 * 10:12 Gn 19.24-28; Mt 10.15; 11.24

* 10:13 Is 23.1-18; Ez 26.1-28.26; Jl 3.4-8; Am 1.9-10; Zac 9.2-4 * 10:15 Is 14.13-15 * 10:16 Mt 10.40; Mr 9.37; Lc 9.48; Jn 13.20 * 10:19 Sal 91.13

20 Pánihna, nemépwādh yeéb ñi wātuchah, ĩ jepahatdih ennit, bádí ñi wēina yuh caá. Obohjeéhtih, nin caá chah bádí ñi weñat pínah pohba: Yeéb Dioíhwā ā pebhboó bejnit pínah ñi jumuchah, āih papélah tólih panihniboó ñi wātna daácní ā jumna caá, Jesús queétdih āt niijíp wāt jĩ.

*Jesús ā weñat
(Mt 11.25-27)*

21 Páant niij naóh péanit, Jesús Túini Espírítu ā wēpatjĩh bádí wēinit, Diosdih nin pah āt niijíp wāt jĩ: “Paá, meém nihat baácdih moón ĩ maáh, nihat jeádih moonbát ĩ maáh ma jumuchah, meemdih bádí wā wēina caá. ‘Jwiít táí jéihnit caá’, niijnítidih wā bohéatdih ma beh joyát tūtcap be. Obohjeéhtih, jéih jwuhcannitboodih mapĩ jéihyanap be. Páant mapĩ wēi chājna caá”, ā ípdih āt niijíp wāt jĩ.

22 Páant ā ípdih niij úbh péanit, ā pébh joi ñhñitdih nin pah āt jwúb niij naáwáp wāt jĩ: “Dios, wā íp nihat ā wēpat biíc yoobó weemdihbut ā wáhup be. Ded pah wā jumatdih wā ípjuh caá ā jéihyep. Biíh páant jéihni ā wihcan caá. Ded pah wā íp ā jumatdihbut weemjéh caá wā jéihyep. Det wā ñíonitdihbut caandih wāpĩ bohéna caá. Pánihna, jwiítjuh caá caandih jwĩ jéihyep”, āt niijíp wāt jĩ.*

23 Páant cáacwādh naóh péanit, ā bohénitdih tac páud ennit, queétdihjuh nin pah āt niijíp wāt jĩ: “Yeéb wā wēpatdih ennit, Dios weemdih ā wahatjidih ñi táí jéihna caá. Pánihna, bitabut páant wā jumatdih jéihnit, queétdihbut táí wēinit ĩ jumna caá.

24 Ñi jenah joyoó. Jon jātih Dios naáwátdih dawá naóh yapanitji, dawá maátajibat yeéb ñi ennidih bádí eníhna yuhna, ĩt encap wāt jĩ. Ñi joinídhbut bádí joíhna yuhna, ĩt joicáp wāt jĩ”, āt niijíp wāt jĩ.

Samaria baácdih bóo ā táí chājat naáwát

25 Biíh láa, Moisés ā wātatjidih bohénit poómpdih bóo Jesús pebh āt jaiábnap wāt jĩ. Pánih jaiábnit, nin pah āt niij úbh joyóp wāt jĩ:

—¿Bohéní, Dios pebhna bejihna, ded pah wā chājbi? āt niijíp wāt jĩ.

26 —¿Moisés ded pah tigaá āt niijjí? Caandih enna, ¿dépah tíí mapĩ niij jenah joi? Jesús āt niijíp wāt jĩ.

27 —‘Diosdih chah jenah joi, táí jepahnit, wēina, caandih bádí ñi oyoó.* Meemjéh ma míic oyat pah muntih, bitadihbut bádí ma oyoó’,* Moisés āt niij daacáp tajĩ, āt niijíp wāt jĩ.

28 —Yoobópdih ma jepahna caá. Pánih chājnit, wāna, Dios pebhna ma bejbipna caá,* Jesús caandih āt niijíp wāt jĩ.*

29 Páant ā niijíchah joinít, Moisés ā wātatjidih bohéní ā táí chājatdih jútat túut niijná, nin pah āt jwúb niij úbh joyóp wāt jĩ:

—¿Obohjeéhtih, Bohéní, deddih tigaá wā oibi? āt niijíp wāt jĩ.

30 Páant ā niijíchah joinít, nin ā jenah joiní naáwátjĩh Jesús āt niij naóh bohénap wāt jĩ:

—Biíc newé Jerusalén tátchimant Jericó tátchina ā dei bejchah, namá tacdih nūmnít cáacwā caandih jwāáhnit, nihat āih bií dée, ā dūoní chóodihbut dúuc wáyat túut niijná, ĩ wun mao jwejep be. Páant ĩ wun mao jwejni namáboó ā ñajap be.

31 Páant ĩ chājat túttimah, biíc sacerdote caán namádih dei bejna, ĩ wun mao jwejniidih ā enep yuh be. Obohjeéhtih, enna yuhna, chāocánjuh, ā bóod páud yap bejep be.

32 Túttimah, Leví ā jūimená poómpdih bóobut ā bejep be. Caán ñajni pebh jaiábnit, chāocánjuh, caanbát ā bóod páud yap bejep be.

33 Obohjeéhtih, páant ĩ yap bejat túttimah, ñi eníhcanni Samaria baácdih bóo caán namádihjuh muntih ā dei bejep be. Pánih dei bejna, caán ñajnidih jaiábnit, caandih ā jĩgah enep be.

34 Pánih jĩgah ennit, ā pebh jaiábnit, yíi, iguáh mac biícdih āih yahwítnadih ā cohóp be. Coh péanit, yégueh chóojĩh ā chéwep be. Chéo péanit, caandih dūoníji burrodih úb túuh cáagnit, úwat tólihna jumni mūaná ā namah bejep be. Caanná úb jaiábnit, nihat chei ā en dao dáa jūáwáp be.

* 10:22 Jn 3.35; 10.15 * 10:27 Dt 6.5 * 10:27 Lv 19.18 * 10:28 Lv 18.5 * 10:28 Mt 22.35-40; Mr 12.28-34

35 Cheibit, ũwat muú mínahdih caandíh ã en dawát pínah niijná, ã jíib chãjap be. Pánih jíib chãjnit, nin pah caandíh ã niijíp be: ‘Nindih ma túi en dao jwúhuú. Caandíh ma en dawát pínah jíib wã wãhna caá. Pánihna, chah ma jwúub jíib náahachah, jwúub joinít, wã jwúub jíib chãj jãhabipna caá, páant muntih’, Samaria baácdih bóo muú mínahdih ã niij naáwáp be, Jesús ãt niij bohénap wut jĩ.

36 Páant niij naóh bohé péanit, Moisés ã watatjidih bohénidih nin pah ãt niij úbh joyóp wut jĩ:

—Queét biíc peihcannit bií déedih chewe maonijidih ennit, ¿déhe tibeé túi oini ã jam? ãt niijíp wut jĩ.

37 —Caandíh jĩgah en teo wáacni ã túi oyop be, ãt niij jepahap wut jĩ.

—Pánihna, meembát bejna, biíc yoobó meemdíh eníhcannitdih oinit, ma túi teo wáacá, Jesús caandíh ãt niij naáwáp wut jĩ.

Martawãjeéh Jesús ã jumat

38 Túttimah, Jesúswã Jerusalén tútchina bejnit, bainí tútchidih ít juibínap wut jĩ. Í juibínachah, caán tútchidih bóli, Marta wut jamnih, Jesúswãdih miíh muúboó mit chão jwúhat tútup wut jĩ.

39 Mi jwan, María wut jamnihbut mit jumap wut jĩ. Mariáboó Jesús ã bohénachah, ã pebh mit joí chúdup wut jĩ.*

40 Obohjeéhtih, Martaboó yójah jeémát teona, mit íjip wut jĩ. Pánih íjnit, Jesús pebh juibínit, nin pah mit niijíp wut yah jĩ:

—Maá, wã jwan weemdíh mi teo wáacchah, weém biíc wilidihjeh wái náah jamni tewat ã jamna caá. ¿Páant mi teo wáacchah, weemdíh ma jĩgah encan niít? Weemdíh ma teo wáacat tútú, Marta mit niijíp wut jĩ.

41 —¡Marta, Marta, ma joyoó! Dawá tewatnabitdih meém tabit jenah joinít, ma míc íjana caá.

42 Obohjeéhtih, wã bohéatdih jenah joyát caá chah náahap. Pánihna, Mariáboó chah túnidih mi níwichah, caántdih ded mi joyátjidih ã jéih dúuc wáican niít, Jesús Martadih ãt niijíp wut jĩ.

* 10:39 Jn 11.1 * 11:3 Pr 30.8-9

11

Ded pah caá jwí úbát (Mt 6.9-15; 7.7-11)

1 Biíh yeó jáap Jesús ã ípdih ã úbúchah, ã bohénitbut ít jumap wut jĩ. Páant ã úbh péanachah ennit,

—Maá, Juanji ã bohénitdih Diosdih ded pah í úbát pínahdih ãt bohénap wut jĩ. Caán ã bohéat pah muntih jwiítidibut ma bohénaá, ít niijíp wut jĩ.

2 Páant í niijíchah joinít, nin pah queétdih ãt niij jepahap wut jĩ:

—Yeéb Diosdih úbhna, nin pah ñi niij úbú:

‘Paá, meém chah túini ma jumachah, meemdíh jwí wëina caá. Ma wüt chah yáaat caá jwiít jwí náahna caá. Meém maáh ma jumatdih jéhnit, nihat cáacwã í jepaha naáh.

3 Yeó jáap jumat pah jwí jeémát pínahdih ma wãhuú.*

4 Bitá jwiítidih í yéej chãjatdih jwí yohat pah, meembát jwiít jwí yéej chãjatdih ma yohoó. Nemépwã í maáh jwiítidih ã yéejaihichah, ma teo wáacá, jwí yéej chãjcat pínah niijná’,

Diosdih ñi niij úbú, ã bohénitdih Jesús ãt niijíp wut jĩ.

5 Páant niijnít, ded pah í úbát pínahdih nin pahbut ãt niij naóh bohénap wut jĩ:

—Ded chei tac yoób ã dée pebhna benit, ‘Némé, bainí jeémátidih weemdíh ma wãhuú.

6 Wã chéen yúap jũóhni ã juyúchah, caandíh wã wãhat pínah jeémát wã bíbohcan caá’, ã niijíchah,

7 ã dée muú diítmant nin pah ã niij jepah bacacan niít. ‘Weemdíh tac buugáca bojoó. Jáantjeh jéc nem péanit, wã wehdih wáat namah ũwup be. Meemdíh jeémát wãhat déedih, queétdih wã wãquihcan caá’, ã dée úbhndih ã niij jepahcan niít.

8 Yeebdíh wã naóhna caá. Æ dée tíccanjeh ã úbúchah, jáanit dedé ã náahatdih ã wãhbirna caá.

9 Pánihna, nindih ñi túi náhninaá: Tíccanjeh ñi úbúchah, ded pah ñi úbátidih Dios yeebdíh ã wãhbirna caá. Ded pah ñi náahatdih bidna, ñi bid cádahcah, ded pah

ñi bidatdih yeebdíh ã wãhbiþna caá. Jêc panihnidih wãúmp mao cádahcah, Dios ã wãtþipna caá.

10 Det Diosdih túi wãbhñit, ã wãbátjidiþ ã bíbohþipna caá. Det Diosdih bidnit, caandíh ã jwãáhþipna caá. Det ã wãúmp mawachah joinít, jêc panihnidih Dios queétdih ã wãtþipna caá.

11 ¿Ñi wãúh yeebdíh queejdíh ã wãbúchah, þucdih ñita wãh taniít? Ñita wãhcan tagaá.

12 ¿Mþjþai tíþdih ã wãbúchah, dúodih ñita wãh taniít? Ñita wãhcan tagaá.

13 Yeéb cáacwã yéejnit þumna yuhna, ñi wehdih táinidih ñipí wãhna caá. Pánihna, Diosboó táini yoobát þumna, det Túini Espíritu ã waadát pínahdih ã wãbúchah, ñi íþ jeáboó þumni caandíh ã waadát túutþipna caá, Jesús ãt niijíp wut jĩ.*

“Neméþwã ã maáh ã wêþatjĩh Jesús ã booana caá”, ã niiját

(Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)

14 Biíh yeó jáap biíc newé wéheat túutþipna neméþ þumni Jesús pebh ãt jaiþináþ wut jĩ. Páant ã jaiþináþ, Jesús caán neméþdih ãih bácahmant ãt bacat túutþipna wut jĩ. Páant ã bacat túutþipna, caán newé ãt jwúub wéhenap wut jĩ, páant mantih. Páant ã jwúub wéhenachah joinít, niहत en wáhi bejnit, bádi ít jenah joyóp wut jĩ.

15 Obohjeéhtih, bita nin pah ít niij naáwáp wut jĩ: “Neméþwã ã maáh, Beelzebú wãt þumni, ã wêþatjĩh caá Jesús neméþwãdih ãþi bacat túutþipna”, ít niijíp wut yuh jĩ.*

16 Bitaboó, “Dios ã wêþatjĩhjen nit ã yoób cháþap”, niijná, biíh ã wêþ cháþ jéutatdih ítih bidip wut yuh jĩ.*

17 Obohjeéhtih, “Beelzebú ã wêþatjĩh neméþwãdih ã bacat túutþipna caá”, ã niij jenah joyóþchah jéihnit, Jesúsboó nin pah queétdih ãt niij naáwáp wut jĩ:

“Det biíc baácdih moonjéh yuhna míc maona, íta wun beedáh bej tagaá. Ded táþchidih moón biícwã yuhna, míc maona, queéþbut íta jweí peéþ bej tagaá.

* 11:13 Jn 14.13-14; 15.7,16; 16.23-24; 1 Jn 3.21-22; 5.14-15

* 11:23 Mr 9.40

18 Pánihna, Satanás, neméþwã ã maáh áihwãdih ã bacanachah, biíc yoobó mantih áta yap tagaá. Weém Satanáih þumna nihna, áihwãdih wãta bacacan tagaá. Ñi naóh yacat yoobóþdih nihcan caá.

19 Neméþwãdih bacanit, ã maáh Beelzebú ã wêþatjĩh wã wutþachah nihna, ñijeéh þumnitþoó ¿déhe ã wêþatjĩh tigaá íþi baca? Páant ã bacat túutþipna ennit, ‘Í túi cháþna caá’, ñipí niijná caá. Pánihna, weém páant wã bacanachah ennit, ‘Á túi cháþcan caá’, ñi jéih niijcán caá.

20 Obohjeéhtih, Dios ã wêþatjĩh neméþwãdih wã bacanachah, Dios ã maáh wêþat ñi cáþih ã þumna caá.

21 “Wêþéþ newé niहत áih tua nah déenadiþ bíbohni áih mantih ã wapachah, niहत áih bií dée ã túi þumbipna caá.

22 Obohjeéhtih, biíh caán chah wêþniþoó jui míc mao yap yohnit, niहत ã wêþ ñihat tua nah déenadiþ dúuc wái, bií déedihþut dúuc wáinit, ã þej þumnitdih ã þááhþipna caá. Pánihat pah weém chah wêþni þumna, neméþwã ã maáhdih wã jéih yap yohna caá. Yap yohnit, áihwãdih wã dúuc wáibipna caá, wíhwã ã jemat pínah niijná.

23 “Ded wãjeéh teocanni, weemdíh en jaiþni, neméþwã ã maáhjeéh ã þumna caá. Pánih þumna, weemdíh jepahíþnitdih ã ñumni yóhna caá”, Jesús queétdih ãt niijíp wut jĩ.*

Bacaniji neméþ ded pah ã jwúub waadát

(Mt 12.43-45)

24 “Neméþ ã bacaniji mantih wihþapþoó jibna, ã jemat pínah biíh mantih pánihnidih ã táoh bidna caá. Pánih bidna yuhna, jéih bid jaiþcán, ‘Weemdíh ã bacaniji mantih wã jwúub beþþipna caá, páant mantih’, ã míc niij jenah joiná caá.

25 Páant niij jenah joinít, ã jwúub jui enechah, áih mantih túi tóodh ámohni panihni ã þumna caá. Obohjeéhtih, caán cáacþoó ã túut þumncáh, áih jêc páantjeh þáa lajni panihni ã þumna caá.

26 Páant ã jemat chah ennit, neméþþoó bita siete ã chéenwã chah yeejéþ wutnitdih bid wáacnit, queétdih ã þumah waadná caá. Páant yeejéþ ã wutþachah, ã waadni chah

* 11:15 Mt 9.34; 10.25 * 11:16 Mt 12.38; 16.1; Mr 8.11

yeejép ã jumbipna caá”, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Ded panihat tigaá weñat yoobát

²⁷ Jesús páant ã niiját pónih, cãacwã cãtíh jãnnih nin pah mit niij ejep wut yuh jĩ:

—iMeemdíh weép jam noma behanib mi wēina nacaá! mit niij ejep wut jĩ.

²⁸ —Obohjeéhtih, Dios naáwátdih joí jepahnitboó mi weñat chah ã wēina caá, Jesús caántdih át niijíp wut jĩ.

Cãacwã Jesús ã wēpatdih ã jũtat tútat
(Mt 12.38-42; Mr 8.12)

²⁹ Páant ã bohénachah, chah dawá cãacwã Jesús pebh ã míic wáac jũbínachah, nin pah queétdih át niij naóh bohénap wut jĩ: “Yeeb buu láa moón tabit yeejépwã ñi jamna caá. Pánihnit jamna, Dios ã wēpatjĩh ñipĩ chãj jũtat tútina yuh caá. Obohjeéhtih, yeebdíh páant wã chãj jũtcan niit. Jonásjidih Dios ã wēp chãjat pahjeh muntih weemdíhbut chãjnit, ã wēpat yeebdíh ã jũtbipna caá. Páant bóojeh ã wēpat jũtat ã jumbipna caá.*

³⁰ Jonásjidih búdí queéj ã jeéméchah, biic peihcanni yeó jáap túttimah, Dios caandíh jwúb ub bacanit, Nínive tútchidih moondíh át wahap wut jĩ.* Pánihna, ded pah caandíh ã yapatjidih ã naáwáchah joinít, Dios caandíh ã wahatjidih queét ãt jéihyep wut jĩ. Páant ã yapatji pah muntih weém niihat cãacwã úd jeñé wunnit, biic peihcanni yeó jáap túttimah wã jwúb boo pud jũwúchah, Dios weemdíh ã wahatjidih yeebbát ñi jéihbipna caá.

³¹ Jon jãtíh Salomónji ã túi jéihyat doonádih joinít, Sabá baácđih moón ã maáh wiliji, yuúp miíh baácmant ã naáwátdih joyódih mit jũbínar wut jĩ. Obohjeéhtih, ninjĩh weém Salomón chah jéihni wã jamuchah yuhna, yeéboó weemdíh ñi joíhcan caá. Pánihna, Dios niihat cãacwã ã yéejatji peéh chãjat pínah yeó jáapđih Dios pebh caántboó yeéb biícđih ñuhnit, yeebdíh nin pah mi niij naóh yacđipna caá: ‘Wã joiníji Salomóndih chah jéihni Jesús ã jamuchah yuhna, ¿dépanih tibeé yeéboó caandíh ñi jepahcan?’ mi niijbipna caá.*

* 11:29 Mt 16.4; Mr 8.12 * 11:30 Jon 3.4 * 11:31 1R 10.1-10; 2Cr 9.1-12 * 11:32 Jon 3.5 * 11:33 Mt 5.15; Mr 4.21; Lc 8.16

³² Jonásji Nínive tútchidih moondíh Dios naáwátdih ã naóh yapanachah, queét ã yéejatđih búdí joinít, ãt túut nuumúp wut jĩ. Obohjeéhtih, Jonás chah wēpni ninjĩh wã jamuchah yuhna, weemdíh joíhcan, yeéboó ñi túut nuumcáp be. Pánihna, ñi túut nuumcátji jib, peéh chãjat pínah yeó jáapđih Dios pebh Nínive tútchidih moonjí yeéb biícđih ñuhnit, queétbut yeebdíh ã naóh yacđipna caá”, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.*

Jesús jiiát déedih ã bohéat
(Mt 5.15; 6.22-23)

³³ “Ded jiiátđih jiiánit, jãh cáagcan, pamap dahjĩhbut ãpĩ páah jwejcan caá. Obohjeéhtih, caandíh japboó ãpĩ jii cáagna caá, niihat caán tólihboó waadnit ã túi enat pínah niijná.*

³⁴ Níih quíib dahna níih jiiát dah panihni caá. ã túi jamuchah, ded pah ñi chãjatđih ñi túi enna caá. Obohjeéhtih, yeejép jamna, dupáat dée ã jamuchah, ded pah ñi chãjatđih ñi jéih encan caá.

³⁵⁻³⁶ Pánihna, níih quíib dah panihni ã túyuchah, wã naáwátdih túi jenah joinít, táinidihjeh ñi chãjipna caá. Obohjeéhtih, ã táicah, wã naáwátdih jenah joicán, yeejépboodíh ñi chãjipna caá. Pánihna, jñi túi chãja chaáh! Wã naáwátdih túi jenah joinít ñi jepahaá”, át niijíp wut jĩ.

Fariseowã, Moisés ã wutajjidih bohénitbut ã táicac
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

³⁷ Jesús queétdih ã naóh péanachah, biic fariseo Jesúsđih ãih muúboó numah jeémédih át bejep wut jĩ. Caanná waád jũbínit, ã jeémát túut niijná, Jesús wã ãt jũbí chũdup wut jĩ.

³⁸ Dios queétdih ã túi wēi enat pínah niijná, queét judíowã ã jeémát pínah jãtíh ã nuowã ã wutajji pah ãpĩ téih chocop wut jĩ. Obohjeéhtih, Jesúsboó waadnit, queét ã wutajji pah téih choccanjeh ã jeéméchah enna, caandíh numah jeémpni fariseoboó búdí át en wáhi bejep wut jĩ.

³⁹ Páant ã en wáhi bejchah ennit, Jesús nin pah caandíh át niij naáwáp wut jĩ:

—Yeéb fariseowã ñíh pamapnadih, ñíh babhbat dahnadihbut jii mantjeh ñipí chocna caá, ã túi jíghat pínah niijná. Páant ñi chocoah yahna, diitboó búdei quei ã jumna caá. Caan pámap jii mantjeh ñi chocat pah, yeebbát biíc yoobó ñi jumna caá. Ñi túi jígha yahna, ñi jenah joyát yeejép ã jumna caá. Ñi weñat pínahdihjeh chājnit, tabit en ñinahnitbut ñi jumna caá.

40 ¡Yeéb jenah joicánnit caá! ¿Pámap jii mant dée, Dios jwíih bácahdih chājni, pámap diitboó dée, jwíih caolihdihbut chājni nihcan niít? Pánih chājnit, jwiitdih jéih beedáni caá.

41 Pánihna, pámap diitboobút chocat pah, ñíh caolihdih túut nœumnít, moh yéejnitdih ñi teo wáacá. Pánih chājnit, pámap quei wíhcat pah, Dios ã enechah, ñi túi jumbipna caá.

42 “¡Yeéb fariseowã búdei yeejép ñi yapbipna caá! Dios ã watatdih jepahna, ded chénat pah téihya chej jumni náonadih bíbohnit, biíc núodih caandíh ñipí wáhna yah caá. Obohjeéhtih, pánih wáhna yahna, biíh ã watatnadih ñipí joyáh bojna caá. Cãacwãdih túi chājatboodíh ñi jenah joicán caá. Diosdih ñi oyatdihbut ñipí jenah joicán caá. Dios ã watat pah, chej jumni náonadih caandíh ñi wáhuchah, ã túina caá. Obohjeéhtih, biíh ã watatdihbut jepahat caá náahap.*

43 “¡Yeéb fariseowã búdei yeejép ñi yapbipna caá! Jwiit judíowã jwí míc wáacat muúboó waád juibínit, waáwápna ñipí chúdna caá, nihat cãacwã yeebdíh ñi wēi enat pínah niijná. Tútchi tacboó bií dée jíib chājat juhna bejnit, cãacwã yeebdíh ñi wēi jwãáatdih ñipí náahna caá.

44 “¡Yeéb fariseowã búdei yeejép ñi yapbipna caá! Yeéb cãac tacchiana panihnit ñi jumna caá. Cãacwã baác diitboó jéih en waadacán, caán tacchianajih yáac chūi bejna, ñi yohniji yagáp ã jummatdih ñi jéih encan caá. Caan pánihat pah cãacwã ñi bohéatdih joinít, ñíh caolihdih jéihcan, ñi jenah joyát yeejép ã jummatdih ñi jéihcan caá”, Jesús queét fariseowãdih ãt niij jūihñup wat jī.

45 Páant fariseowãdih Jesús ã niij jūihñuchah joinít, Moisés ã watatjidih túi

jéihni jwuh nin pah Jesúsdiñ ãt niijíp wat jī:

—¿Bohéní, queétdih páant niij jūihna, jwiitdihbut jūih niít ma chājap? ãt niijíp wat jī.

46 Páant ã niijíchah joinít, Jesús queét Moisés ã watatjidih bohénitdih jwuh nin pah ãt jwúub niij jūihñup wat jī:

—¡Yeebbát búdei yeejép ñi yapbipna caá! Yeéb cãacwãdih búdei wái náah jumnidih chājat túutna, bainíbitjeh ñi yapachah ennit, queétdih jíghah encanjeh, búdei ñipí peéh chājna caá.

47 “¡Yeéb Moisés ã watatjidih bohénit búdei yeejép ñi yapbipna caá! Dios naáwátidih naóh yapanitjidih ñi nœowã ñi mao yohop wat jī. Pánihna, queétdih ñi weñat júutat túut niijná, ñi tacchianadih ñi túi ámohna caá.

48 Obohjeéhtih, pánih chājna yahna, ñi bohéatjidih ñi jepahcan caá. Pánih jepahcan, ñi nœowã ñi chājatji biíc yoobó ñi chājna caá.

49 “Dios, nihat jéihni jumna, nin pah ãt niij naáwáp wat jī: ‘Weém wã naáwátidih naóh yapanit pínahdih, wã naáwátidih bohénit pínahdihbut cãacwãdih wã wahbipna yah caá. Obohjeéhtih, cãacwãboó biquína queétdih ñi mao yohbipna caá. Bitadihbut yeejép ñi chājnipna caá’, Dios ãt niijíp wat jī.

50-51 Nihat Dios naáwátidih naóh yapanitdih ñi mao yohatji peéh yeéb buu láa moondíh caán waó jíib ã jumbipna caá. Jwíih mao yohni Abeldih ã mao yohatji jíib, páu sacerdote Zacaríasdih, Dioih muú coah tac yoób ñi mao yohatji jíibbut, yeéb buu láa moondíh Dios ã peéh chājnipna caá. Queét ñi jepahcatji pahjeh, yeéb biíc yoobó weemdíh ñi jepahcatji jíib yeebdíhbut ã peéh chājnipna caá.*

52 “¡Yeéb Moisés ã watatjidih bohénit búdei yeejép ñi yapbipna caá! ‘Jwiit Dios ã watatdih bohénit caá’, niijná yahna, ã naáwátidih cãacwã ñi jéihyat déedih ñi jáhna caá. Pánih jáhna, Dios pehbóo ñi wāt waadát déedih bíbohna yahna, queétdih ñi wāt waadacán caá. Pánih chājna, yeebbát waadacán, queétdihbut ñi waadát túutcan caá”, Jesús queétdih ãt niij jūihñup wat jī.

* 11:42 Lv 27.30 * 11:50-51 Gn 4.8; 2Cr 24.20-21

53-54 Queétdih páant niij jãih péanit, Jesús ãt bac bejep wat jĩ. Páant ã bac bejechah, fariseowã, Moisés ã watatjidih bohénit biíc dih Jesús dih naóh yacat túut niijná, yeejép ã jepahachah joíhna, tubit caandih ít úabh joí ñuún péé bac bejep wat jĩ.

12

“Weém túini caá”, niij yee naóhcat

1 Páant ã bohéat pónih dawá cãacwã Jesús pebh míic wáac juibínit, ì míic too néeh chũi bejechah, Jesús ã bohénitdih nin pah ãt niij naóh bohénap wat jĩ: “¡Yeeb ñi túi chãja chaáh! Fariseowã ì jenah joyát pah ñi jenah joicá bojoó. ‘Weém túinijeh caá’, ì niijíchah yuhna, ìih caolih yeejép ã jumna caá. Páant ì jumat pah yeébbóó ñi jumca bojoó. Páant niij jenah joyát, pan paáat panihni ã jumna caá. Jwíih jígohcanni ã jamuchah yuhna, túttimah ã jumatdih nihat ì jéihbipna caá.*

2 Pánihat pah, ded pah caolih diitboó jumna, jwíih jígohcana yuhna, túttimah ã jígohbipna caá. Ded ñi bih chãjnidihbat túttimah cãacwã ì jéihbipna caá.*

3 Ded pah dupánapboó ñi niijátjidih baabápboó cãacwã ì joibípna caá. Ded pah yeéb ñíih tólihboó daocánnitdih ñi jéyé niijátjidih, túttimah dawá ì míic wáacapboó ì jwúabh wépép naóh yapabipna caá, ãt niijíp wat jĩ.

Déhedih tigaá úumat náah
(Mt 10.26-31)

4 “Wã chéenwãá, yeebdíh nin wã naáwátdih ñi túi náhninaá: Ñíih bácahdih mao yohnit pínahdih ñi úumca bojoó. Páant ì chãjat túttimah, yeebdíh chah yeejép ì jéih chãjcan niit.

5 Obohjeéhtih, ñi úumat pínahdih wã naóhna caá. ¡Diosboodíh búdí úumat caá náahap! Caanjéh ñi wunat túttimah, yeebdíh peéh chãjna, iiguípna ã jéih wahbipna caá. Pánihna, caandíhjih caá úumat náahap.

6 “Ñi náhni dahwaca bojoó. Dios yeebdíh oinit, ã quíib buudcán niit. Cinco jwébehwãdih chéne júdubit yeéb ñipí jíib

teona caá. Botonit ì jamuchah yuhna, Diosboó biíc jwébehdihjih ã quíib buudcán niit.

7 Obohjeéhtih, jwébehwã chah yeebdíh Dios ã oina caá. Búdí oinit, ñíih waó yoócnajeh débóí ã jumatdih Dios ã túi jéihna caá. Páant ã oyatdih jenah joinít, ñi náhni dahwaca bojoó”, ãt niijíp wat jĩ.

“Weém Jesúih caá”, úumcanjih, niiját
(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

8 “Cãacwã ì joyóchah, ded ‘Weém Jesúih caá’, ã niijíchah, weembút wã ípíh ángelwã ì joyóchah, ‘Caánboó wíih caá’, wã niijbípna caá.

9 Obohjeéhtih, cãacwã ì joyóchah, ded ‘Weém Jesúih nihcana caá’, ã niijíchah, weembút wã ípíh ángelwã ì joyóchah, ‘Caánboó wíih nihcana caá’, wã niijbípna caá.

10 Ded weém nihat cãacwã úud jeñédih yeejép wéhenachah yuhna, ã túut nuumúchah, yeejép ã wéheatdih Dios ã yohbipna caá. Obohjeéhtih, ded Túini Espíritubodíh yeejép wéhenit, ã jéih túut nuumcát jíib, Dios ã yéejatdih ã yohcana niit.*

11 “Wíihwã ñi jumat jíib cãacwã yeebdíh teonit, naóh yacat túut niijná, ñi míic wáacat muúboó, peéh chãjat túutnit pebhboó, bita ñi maáta pebhboobút ì ub bejechah, ‘¿Ded pah wã niij jepahbi?’ ñi niij náhni dahwaca bojoó.

12 Caanná ñi juibínachah, Túini Espíritubóó ded pah ñi jepahat pínahdih ã jéihyabipna caá”, Jesús ãt niijíp wat jĩ.*

Dawá bií dée bíbohat ã tobohat

13 Páant ã niij naóh péanachah, ì cãtíh jumni Jesús dih nin pah ãt niijíp wat jĩ:

—Bohéní, jwí íp báadhda áih bií dée jwiítdih ã wúhuchah yuhna, wã úud jeñé nihatdih ubnit, wíih pínahdih ã wúhcap jĩ. Páant ã chãjachah, weemdíh wíih pínahdih caandíh ma wúhat túutú, ãt niijíp wat yah jĩ.

14 —Weém bií déedih pãáhni maáh nihcana caá. Pánih chãjat wíih pínah nihcana caá, caandíh Jesús ãt niij jepahap wat jĩ.

* 12:1 Mt 16.6; Mr 8.15 * 12:2 Mr 4.22; Lc 8.17 * 12:10 Mt 12.32; Mr 3.29 * 12:12 Mt 10.19-20; Mr 13.11; Lc 21.14-15

15 Páant caandíh niijnít, nihat ãjeéh péenitdih nin pah át jwúub niij naáwáp wut jĩ:

—jÑi túi chãja chaáh! Dawá bií déedih ñi en ñinahca bojoó. ‘Dawá bií dée bíbohna, wã túi jambipna caá’, ñi niijná yuh caá. Obohjeéhtih, dawá bií dée bíbohna jíib nihcan caá jeáboó ñi bejat pínah, át niijíp wut jĩ.

16 Páant niij naóhnit, i túi beh joyát pínah niijná, nin ã jenah joiní naáwátjĩh át jwúub bohénap wut jĩ: “Biíc newé dawá bií dée bíbohni, ãih wápchiboó pácahi ã momochah, dawá ã quehep be.

17 Dawá ã quehechah ennit, nin pah ã míic niij jenah joyóp be: ‘¿Ded pah wã chãjbi? Wíih pácahi wã ámohat pínah mæú bainí ã jumuchah, ã yáo yapbipna caá.

18 Nin pah wã chãjbipna caá: Caandíh ámohat mæunádih wai yoh jéena péanit, chah búdí ámohat pínah mæunádih wã chãjbipna caá. Pánih chãjnit, nihat wíih pácahidih, wíih bií déedihbut wã ámohbipna caá.

19 Pánih ámoh péanit, nin pah wã míic niijbípna caá: “Dawá jópchina túi jumat túut niijná, dawá bií déedih bæu wã bíbohna caá, bæca. Pánih jumnit, choonít, babh jeémpnit, wã wëibipna caá”, wã míic niijbípna caá’, caán newé ã niij jenah joyóp yuh be.

20 Obohjeéhtih, páant ã niij jenah joyóchah jéihnit, Dios caandíh nin pah ã niijíp be: ‘jJenah joicánniabe! Bæu cheijeh ma wunuchah, míih caolih ã bæudbípna caá. ¿Páant ma wunat túttimah, nihat ma ámohniji bií dée deih pínah tigaá ã jumbi? Meémboó caandíh ma jéih wë bejcan niit’, Dios caandíh ã niijíp be.

21 Pánihna, ded ãih pínahjeh dawá bií déedih en ñinah wë jwejnít, Dios ã weñat pínahdih bidcanjeh, bæudní ã jambipna caá”, Jesús cãacwãdih át niijíp wut jĩ.

*Dios ãihwãdih ã túi en dawát
(Mt 6.25-34)*

22 Páant niij péanit, nin pah ã bohénitboodíh át jwúub niij naóh bohénap wut jĩ: “Ded pah ñi jumatdih ñi náhni dahwaca bojoó. Ñi jeémát pínah, ñi dawát pínah yéguehdihbut, ñi náhni dahwaca bojoó.

23 Caandíh bidat chah Diosdih túi biíc dih ñi jumat pínahboodíh ñi bidíi. Páant ñi bidichah, caán yeebdíh oina, ñi jeémát pínah, ñi dawát pínahdihbut ã wãh bípna caá, ñi túi jumat pínah niijná.

24 Jwébehwãdih ñi jenah joyoó. Queét ñih jeémát pínahdih ípĩ momcan caá. Ñih jeémát dih ámohat pínah mæuná ípĩ bíbohcan caá. Pánihnit i jumuchah yuhna, Dios queédih i jeémát pínahdih ãpĩ wãhna caá. Jwébehwãdih oina, ã en dawát chah, yeebdíh oinit, Dios ã túi en daoná caá.

25 Yeéb búdí náhni dahwana yuhna, ñi wunat pínah yeó jáapdih ñi jéih túut næumcán niit.

26 Pánih jéih túut næumcán, búdí ñi náhni dahwana yuhna, biíh pínahdihbut ñi jéih túut næumcán niit. Pánihna, náhni dahwaat dedé pínah nihcan caá.

27 Cháanadidihbut ñi jenah joyoó. Caán cháana behna, ã túi jíghat pínahdih ãpĩ teocan caá. Pánih teocan yuhna, Maáh Salomónji ãih túini yégueh chóo daonít, ã túi jíghatji chah, cháanaboó ã túi jíghona caá.*

28 Caán cháanadidih Dios ã túi jíghat túutna caá. Obohjeéhtih, cháana bæu déedih jum, cheibit déedih ã diib téh bejna caá. Páant ã diib téhechah, cãacwã ípĩ cáo yohna caá. Páant maátcanjeh ã jumuchah yuhna, Dios caán cháanadidih túi jíghoni ã chãjna caá. Caán cháanadidih túini yégueh dée pah ã wãhat chah, yeébboodíh Dios yéguehdih ã wãh bípna caá. Pánihna, caandíh náhni dahwacanjeh, Diosboodíh ñi túi jenah joyoó.

29 Ded pah ñi jeémát pínah, ñi babhbat pínahdihbut tubit náhni dahwa joi bídca bojoó.

30 Nihat Diosdih jéihcannit bií déedih tubit ípĩ náhni dahwa joi bídna caá. Obohjeéhtih, ñi ípiboó ñi jeémát pínah, ñi dawát pínahdihbut ded pah yeebdíh judhdadidih ã jéihna caá. Pánih jéihna, yeebdíh ã teo wáacat pínahdih túi jenah joiná, búdí ñi náhni dahwaca bojoó.

31 Pánihna, bií déedih ñi bidat chah, Dios ã maáh jumatdih bidnit, caandíh ñi túi jepahaá. Pánih jepahnit, ãih túini doonádih bitadidihbut ñi naáwá, queébtut caandíh i

* 12:27 1R 10.4-7; 2Cr 9.3-6

jepahat pínah niijná. Páant ñi chājachah, Diosboó nihat ñi náahatdih ã táí wāhbiipna caá”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

Jeáboó búdí jíib jamni panihnidih jwĩ bíbohat (Mt 6.19-21)

32 “Yeéb wíhwa daocánnit jamna yuhna, Diosdih táí jenah joinít, ñi úumca bo-joó. Páant ñi táí jenah joyóchah, Dios ñi íp yeebdíh búdí oinit, wēinit, táinidih ã wāhbiipna caá. Pánihna, yeebdíh ã pebhboó ã ub bejbiipna caá, ájeéh ñi táí jumat pínah niijná.

33 Ñíih bíí déedih jíib chāj wāhna, caán jíibdih ubnit, tabit moh yéejnitdih wāhat caá náahap. Páant ñi chājatji jíib, Dios ã jamupboó ñi jaiibínachah, yeebdíh túini yoobátdih ã wāhbiipna caá. Páant ã wāhni pínah ã buudcán niít. Ded numní caandíh ã jéih numcán niít. Pólohwaabut í jéih jeémp yéejacan niít.

34 Pánihna, Dios pebhboó ñíih búdí jíib jamni panihni ã jamuchah, Dios ã weñat pínahdih ñi táí jenah joibípna caá. Obohjeéhtih, nin baácboojéh ñíih búdí jíib jamnidih bíbohnit, ñi weñat pínahdihjeh ñi jenah joibípna caá”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

Jesúsdiht táí jenah joí páñat

35 “Weemdíh ñi jenah joyátdih ñi táí míic ámoh páñaá. Ded pah míic ámoh páñatdih ñi beh joyát pínah niijná, nin bainí naáwátdih yeebdíh wā naóhna caá.*

36 Bíic newé ã chéeníh téihya chéwat weñatdih numah jeémédih ã bejep be. Páant ã bejat túttimah, chei ã jwáub juyát pínahdih páina, jēcdih wēpép í jéih wātadih bejat túut niijná, caandíh teo wāhnitboó íih yégueh chóodih wái aabá chéonit, íih jiiát dah-nadihbut í jíí cáag páina caá. Páant í chājat pah, wā jwáub dei jūúwát pínahdih yeebbát ñi jenah joyátdih ñi táí míic ámoh páñaá.*

37 Í maáh ã jwáub juyúchah, caandíh teo wāhnit táí páinit, búdí í wēibipna caá. Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Páant í táí páñat jíib, í maáhboó teo wāhnit í dūwát dée chóodih dūó péa, queétdih chúudat túutnit, jeémát ã wāhbiipna caá.

38 Chei tac yoób, daa jūúwúchah, caán ã juyúchah yuhna, táí páina, queét bainí í wēican niít.

39 Nin bíih bainí naáwátdihbut yeebdíh wā naóhna caá: Nindihbut ñi táí jenah joyoó. Débólih numní cáac numúdíh ã juyát pínahdih muú mínahboó jéihna, numní ã jéih waadcát pínah niijná, táí jáanit, áih muudíh áta táí wap tagaá.

40 Pánihat pah, weém, nihat cáacwā úud jeñé, ñi jéihcat láa wā jwáub dei jūóhbiipna caá. Pánih jéihcan, weemdíh táí jwááat túut niijná, ñi jenah joyátdih táí túut num páñat caá náahap”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.*

Táí teo wāhni, táí teo wāhcanni naáwát (Mt 24.45-51)

41 Páant ã niijíchah joinít, Pedroboó nin pah Jesúsdiht ãt níj úubh joyóp wut jĩ:

—Maá, páant níj naóhna, ¿jwíih pínahjeh niít? ¿Nihat cáacwáih pínah niít? ãt niijíp wut jĩ.

42 Páant ã niijíchah joinít, nin naáwátjih queétdih Jesús ãt jwáub bohénap wut jĩ: “Bíic teo wāhni táí jenah joinít, ã maáhdih táí jepahni ã jamup be. Páant ã jamuchah ennit, ã maáh ã bejat pínah jātíh, nihat bita caandíh teo wāhni í maáh pínah caandíh ã waadánap be, queét í jeémát pínahdih yoobópdih ã wāhat pínah niijná. Pánih waadá péanit, bíih baácboó ã bejep be.

43 Pánih bejniji áih muná ã jwáub juyúchah, caandíh teo wāhni ã wutajti pah ã chājachah ennit, caandíh búdí ã wēibipna caá.

44 Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Caandíh wēinit, nihat áih bíí déedih en daoní maáh ã waadábipna caá.

45 Obohjeéhtih, bíih caandíh teo wāhni táí jepahcan, ‘Wā maáh maatápdih jígochah, buutéh ã jwáub jūóhcan niít’, níj jenah joinít, bita teo wāhni neoná yaáhdihbut páinit, ã jeémp babh máihñap be.

46 ã náhnicanni yeó jáap, ã páicanni horadih ã maáhboó ã jwáub jaiibípna caá. Pánih joinít, caandíh ã jepahcatji peéh, tabit ã pāibipna caá. Pánih pái péanit, Diosdih jepahcannit bíicdih iiguípna ã wahbiipna caá.

* 12:35 Mt 25.1-13 * 12:36 Mr 13.34-36 * 12:40 Mt 24.43-44

47 Pánihna, ded teo wāhni ã maáh ã weñat pínahdih jéihna yuhna, túi ámoh pāican, ã maáhdih jepahcah, ã maáh caandih peéh chājna, búdí ã pūibipna caá.

48 Obohjeéhtih, ded teo wāhniboó ã maáh ã weñat pínahdih túi jéihcan, yeejép ã chājachah, ã yéej chājat jíib búdí ãta peéh chāj tagaá. Obohjeéhtih, ã túi jéihcatdih ennit, caandih peéh chājna yuhna, nump ã pūibipna caá. Pánihna, deddih túi chājat pínahdih Dios búdí ã jéihyanachah, túi jepahat caá náahap. Ded maáhdih cāacwā búdí wutat wēpatdih ĩ wūhuchah, túinijeh wutat caá caandih náahap”, Jesús ãt niijíp wut jī.

*Jesús cāacwādh chéne poómp ã chājat
(Mt 10.34-36)*

49 “Ñi náahcannidih ñi cáo yohat pah, Dios yéej chājnitdih peéh chājna, iiguipna ã yohat pínah niijná, nin baácboó wā dei jūúwáp jī. ĩjātih páant ã chājachah nihna, wāta wēi tagaá!

50 Obohjeéhtih, páant ã peéh chājat pínah jātih, weémboó búdí yeejép wā yapbipna caá. Pánih yeejép wā yapat pínahdih jéihnit, tabit wā jīgahna caá.*

51 ¿Ded pah weemdih ñi niij jenah joí? ‘Āih doonádih joinít, nihat cāacwā túi biíc dih ĩ jumvipna caá’, ¿ñi niij jenah joí niít? Obohjeéhtih, páant ã nihcan niít.

52 Cāacwā wā naáwátdih ĩ joyát túttimah, biícwājeh jumna yuhna, biíc peihcannit weemdih jepahnitdih chénewā jepahcannitboó ĩ míic jūihbipna caá.

53 Behe ã wūúhdih ã jūihñuchah, ã wūúhbut behedih ã jūihbipna caá. Beh wili mi nūumdih mi jūihñuchah, mi nūumbát beh wilidih mi jūihbipna caá. Beh wili mi wūúh áadih mi jūihñuchah, mi wūúh áabut mi chūdh dih mi jūihbipna caá. Biquína weemdih ĩ jepahachah, biquína ĩ jepahcat jíib páant tabit ĩ míic jūihbipna caá”, Jesús ãt niijíp wut jī.*

*Ded pah ã yapat pínahdih ĩ beh joicát
(Mt 16.1-4; Mr 8.11-13)*

54 Páant ã bohénitdih naóh péanit, nin pah Jesús ĩjeéh péenitdih jwuh ãt jwúub niij naáwáp wut jī: “Yeéboó yeó dei bejepmant

mah tólihna ã jūúwáchah enna, ‘Mah buugát túut caá’, ñipī niijná caá. Ñi niiját pah ãpī buugná caá.

55 Mah buugcáp buwámant johlit ã jūúwáchah enna, ‘Chāih chāhat túut nihcan caá’, ñipī niijná caá. Ñi niiját pah tabit ãpī chāhna caá.

56 Obohjeéhtih, yeéb yeejép wā, ‘Wā jéih beedána caá’, niij jenah joiná yuhna, jéihcannit caá ñi jumap. Baácdih, jeádihbut ennit, ded pah ã yapat pínahdih ñi jéihna yuh caá. Obohjeéhtih, wā chājatdih ennit, wā naáwátdih joiná yuhna, ded pah túttimah ã yapat pínahdih ñi jéihcan caá”, Jesús queét cāacwādh ãt niijíp wut jī.

*Yeebdih enihcannitjīh míic ámohat
(Mt 5.25-26)*

57 “Ded pah ñi chājat pínahdih yeebjéh jenah joinít, ñi túi chājaá.

58 Yeebdih naóh yacni peéh chājat túutni pehbhoó ã nūmah bejehchah, ‘¿Majeéh túi jumat túut niijná, ded pah tigaá wā chājbi?’ caandih ñi niijí, yeebdih peéh chājat túutni pebhna ã ub bejcat pínah niijná. Páant caanjīh ñi míic ámohcah, peéh chājat túutniboó yeebdih nemat mūúboó ã nemat túutbipna caá.

59 Páant ã nemechah, nihat ñi jíib buudáátdih ñi jíib chāj péaat pínah jātih, yeéb ñi baccan niít. Pánihat pah, Diosdih ‘¿Majeéh túi jumat túut niijná, ded pah tigaá wā chājbi?’ niijnít, caandih ñi jepahaá, yeebdih ã peéh chājcat pínah niijná”, Jesús ãt niijíp wut jī.

13

Yéej chājatdih cádahnit, túut nūumát

1 Caán láa biquína Jesús dih joinít nin pah caandih ĩt niij naáwáp wut jī:

—Galilea baácdih moón Jerusalén tútchidih Dioih mūúboó ovejadih cáo wūh nit, Diosdih ĩ wēi úbúchahjeh, Pilato-boó queétdih ãt mawat túutap wut jī. Pánih maonit, oveja meép, cāacwā ĩ maonitji meépjīh ĩt widip wut jī. ¿Ded panih tigaá páant ĩt yap? queét Jesús dih ĩt niij úbh joyóp wut jī.

² Páant ï níj wábh joyóchah joinít, nin pah át níj jepahap wut jĩ:

—¿Ded pah tigaá yeebjéh ñi níj jenah joí? ‘Páant queét tabit yeejép yapna, nihat bita Galilea baácđih moón ï yéjat chah níit ït yéj chājap’, ¿yeéb ñi níj jenah joí níit?

³ Nihcan caá. Dedé yéjatđih biíc yoobó Dios ā peéh chājbipna caá. Yeébboó ñi yéjatđih cádahcan, táiniboodíh ñi táut nūmcatji jīb ā peéh chājachah, yeebbát iiguípna ñi bejbipna caá.

⁴ Nindihbut ñi táí jenah joyoó: Siloé wāt jumni jap bóo mūú āac jéennit, dieciocho cāacwāđih át tājap wut jĩ. ‘Pánih wāna, bita Jerusalén tútchidih moón ï yéjat chah ït yéj chāj tagaá’, ¿ñi níj jenah joí níit?

⁵ Nihcan caá. Obohjeéhtih, yeéb ñi yéjatđih cádahcan, táiniboodíh ñi táut nūmcan, yeebbát wāna, iiguípna ñi bejbipna caá, queéđđih át niijíp wut jĩ.

Quehe wihcanni higuera nah naáwát

⁶ Páant níj péanit, nin naáwátjĩh queéđđih át jwúub bohénap wut jĩ: “Biíc newé āih wápchiboó higuera wāt jumni nah ā jumap be. ‘Caan nāh ā quehna nacaá’, niijnít, diquidih ā bejep yah be. Obohjeéhtih, caan nāh ā quehcah, ā bid juicáp be.

⁷ Pánih bid juicán, āih wápchidih teo wāhndih nin pah ā niijíp be: ‘Weemdíh ma joyoó. Biíc peihcanni jópchi nin higuera nah quehedih wā bidip yah caá. Obohjeéhtih, ā quehcan caá. Páant ā quehcat jīb ma tib yohoó. Nin nah wāih wápchidih ā jumachah, biíh nahđih wā jéih momcan caá. Ā wihcah, biíh nahđih momnit, caan nāh quehedih wāta jeémp tagaá’, caandíh teo wāhndih ā niijíp be.

⁸ Páant ā niijíchah joinít, caandíh teo wāhni nin pah ā níj jepahap be: ‘Maá, nin jópchidih pohba ā jum jwuhā naáh. Nin nah púuj yehmant baád púuda péanit, nuñúp jónópđih wā yacđipna caá, míih higuera nah ā quehat pínah niijná.

⁹ Páant wā chājat túttimah, ā quehmi dée caá. Ā quehcat ennit bácah, weemdíh ma yoób tib yohat tútú’, ā maáđđih ā níj jepahap be. Pánihat pah, yeébboó ñi táut nūmát pínahđih Dios ā pāina caá. Maatápđih ā

pāina beé. Pánihna, ñi táut nūmcat ennit bácah, yeebđíh ā yoób peéh chājbipna caá”, Jesús át niijíp wut jĩ.*

Judíowā ï chooát yeó jáapđih wānnihđih Jesús ā booaat

¹⁰ Biíh láa judíowā ï chooát yeó jáapđih ï míic wáacat mūđđih Dios naáwátđih Jesús át naóh bohénap wut jĩ.

¹¹ Caanjĩh nemép jumnih mit jumap wut jĩ. Nemépboó dieciocho jópchi caántđih ā jumachah, caántboó chóyó bejnihđeh mit jumap wut jĩ.

¹² Páant mi jumátđih ennit, Jesús caántđih át jūúwát tútup wut jĩ.

—Némá, meemdíh wā booa caá, át niijíp wut jĩ.

¹³ Páant niijnít, caántđih ā teo jāhanachahđeh, yoobópđih mit ñuhap wut jĩ. Pánih boonit, Diosđih bádí mit wēi naáwáp wut jĩ.

¹⁴ Obohjeéhtih, Jesús chooát yeó jáapđih caántđih ā booaat peéh, judíowā ï míic wáacat mūđđih en daoní maáhboó át iijip wut jĩ. Pánih iijnit, caánboó míic wáacnitđih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Biíc semanadıh seis yeó jáap jwĩpĩ teona caá. Pánihna, yeéb tabáp chūúhñit booaat tútúđđih jūóhna, caán tewat yeó jáapnadihđeh ñi jūúwá. Jwiít jwĩ chooát yeó jáapnadih páant ñi chājca bojoó, át niijíp wut jĩ.*

¹⁵ Páant ā niijíchah joinít, Jesúsboó queéđđih nin pah át níj jūihñap wut jĩ:

—Yeéb yeenit caá. Yeebjéhbut chooát yeó jáapđih yahna, ñih jiwidih, burrodihbut ï jeémát tólihmant watnit, mah ï babhbat pínah niijná, ñipĩ wái bac bejna caá. Pánih chājna, teo tigaá ñi chājap.

¹⁶ ¿Nint Abrahamji ā jumadıh nemép dieciocho jópchi pohba chéonih dée át bíbohó be. Páant ā chéonihđih chooát yeó jáapđih wā watachah, ā táican níit? át niijíp wut jĩ.

¹⁷ Páant ā niijíchah joinít, tícnit, queét ït jepahcap wut jĩ. Pánihna, nihat cāacwā Jesús ā wēp chājatđih ennit, bádí ït weñep wut jĩ.

*Mostaza tīb naáwát
(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)*

* 13:9 Is 5.1-7; Jer 2.21; 8.13 * 13:14 Ex 20.9-10; Dt 5.13-14

18 Nin naáwátjĭh cãacwãdih Jesús ãt jwúub bohénap wut jĭ: “¿Dios ã maáh jumat ded pahna tigaá, yeéb ñi jenah joyóchah? ¿Caandĭh ñi jéihyat pínah niijná, dedédih jenah joinít tigaá, wã naóhbi?

19 Mostaza tíb ded pah ã jumatdih jenah joinít, Dios ã maáh jumatdih ñi beh joibípna caá. Caán tíb cão tíbih pah bóo ã jumna caá. Momni ãih wápchiboó caán tíbihdih ã momop be. ã momat túttimah, chíihna, búdí nah ã behep be. Páant caan náh ã behechah, ãih cãcanaboó jwébehwã ĩ jaamáp be. Pánihat pah tigaá Dios ã maáh jumat. ãihwã daocánnit jwíih jumnitji, túttimah ĩ dao béjbipna caá”, Jesús ãt niijíp wut jĭ.

Pan paáani naáwát
(Mt 13.33)

20 “¿Dios ã maáh jumatdih ñi jéihyat pínah niijná, dedédih jenah joinít tigaá caandĭh wã naóhbi?

21 Pan paáat ded pah ã jumatdih wã naáwáchah, caandĭh ñi beh joibípna caá. Pandih chãjĭhna, yad wili trigo ojdiĭh pamapdiĭh yacnit, mahjĭh wid, caandĭh paáani pínahdiĭhbut mipĭ túi widna caá. Pánihna, niĭhat mi widniji ã túi paabípna caá. Páant ã jumat pah Dios ã maáh jumat doonádih joinít, cãacwã ĩ túat nũmbípna caá. Pánihna, queét joinítboó bitadiĭh ĩ jwúub naáwáchah, dawá joinít, queébtut ĩ túat nũmbípna caá”, Jesús ãt niijíp wut jĭ.

Bainí jęc naáwát
(Mt 7.13-14,21-22)

22 Túttimah, Jerusalén tútchina bejna, dahwani tútchina, botoni tútchinadiĭhbut Jesús Dios naáwátđih naóh bejna ãt chãjap wut jĭ.

23 Páant ã bejechah, biíc newé caandĭh nin pah ãt niij úubh joyóp wut jĭ:

—¿Maá, daocánnitjeh niit iiguípna bejnit déejidiĭh Dios ã túi ubnit pínah ĩ jumap? ãt niijíp wut jĭ.

Páant ã niijíchah joinít, nin naáwátjĭh Jesús ãt jwúub bohénap wut jĭ:

24 —Yeéb dawá Dios ã jumapboó ñi waádĭhna yuh caá. Obohjeéhtih, búdí ñi yéejatđih cádahĭhcan, ñi jéih waadcán caá. Bainí jęc panihniđih waádĭhna, ñi

yéejatđih cádahat caá náahap. Pánihna, yeéb waadátđih bidna, ñi yéejatđih cádahnit, Diosboodĭh ñi túi jepahaá.

25 Ñi beh joyát pínah niijná, mũú mínah ded pah ã jumatdih wã naóhbiĭpna caá. Chei caán mũú mínah ãih jęcđih ã nemna caá. Páant ã nemat túttimah, yeébboó caán jęcđih juibí, wũúmp maonit, nin pah ñi niij ejbipna caá, ‘Maá, jęcđih ma wãt jũúwá’, ñi niijíchah, mũú mínahboó diitmant nin pah ã niij bábapna caá. ‘Dedmant ñi jũúwátđih wã jéihcan caá. Yeéb wã jéihca naáhwãdih wã wãtcan caá’, ã niijbípna caá.

26 Páant ã niijíchah joinít, yeébboó nin pah ñi jwúub niijbípna caá, ‘Majeéh jeémpnit, jwĭ babhbap jĭ. Jwĭih tútchiboó jumna, ma naáwátđih jwiitđih ma bohénap jĭ’, ñi niij ejbipna yuh caá.

27 Yeéb páant ñi niijíchah yuhna, caánboó nin pah ã jwúub niij jepahbipna caá, ‘Obohjeéhtih, yeebdĭh yoobópđih wã jéihcan caá. Pánihna, niĭhat yéejnit jumna, wã pebh jũóhcanjeh, biáboó ñi bejeé’, mũú mínah ã niijbípna caá. Páant ã niiját pah Dios yeebdĭh ã niijbípna caá.*

28 Pánihna, Abraham, Isaac, Jacob, niĭhat Dios naáwátđih naóh yapanitjibut, Dios pebhboó ĩ jumachah ennit, yeébboó jéih waadcán, tãbit jĭgahna, ñĭih maodĭh ñi néeh chãác jũibípna caá. Pánih jĭgahna, jóocmantjeh ñi chãobípna caá.*

29 Caán láa niĭhat baácđih moón Dioihwã ã pebhboó ĩ juibínachah, caánboó queéđđih ã nũmah jeémpbipna caá.*

30 Nin baácboó oboh jumnitji Dios ã jumapboó maáta ĩ jumbipna caá. Ninboó maáta jumnitji Dios pebhboó moh yéejnit ĩ jumbipna caá, Jesús ãt niijíp wut jĭ.*

Jerusalén tútchidiĭh moondĭh Jesús búdí ã oyat

(Mt 23.37-39)

31 Páant ã niij péanachahjeh, biquína fariseowã Jesús pebhna juibínit, nin pah ĩt niijíp wut jĭ:

—Herodes meemdĭh ã mawĭh páina caá. Pánihna, biáboó ma jwei béjeé, caandĭh ĩt niijíp wut jĭ.

* 13:27 Sal 6.8 * 13:28 Mt 22.13; 25.30 * 13:29 Mt 8.11-12 * 13:30 Mt 19.30; 20.16; Mr 10.31

³² Páant ñ niijíchah joinít, nin pah queétdih át niij jepahap wut jĩ:

—Nin pah caán yeejébehndih niij naáwádih ñi bejeé: ‘Jesús nemépwādh baca, wānnitdihbut booana caá ã chājap. Būu yeó jáap, cheibitbut páant ã chājbipna caá. Pánihna, cheibit daani ã teo péabipna caá’, Herodesdih ñi niijí.

³³ Būu bej, cheibit bej, daanibut bejnit, Jerusalén tátchina wā juibíipna caá. Dios naáwátdih naóh yapanitjidih caán tátchidih mícjeh ípĩ mao yohop wut jĩ. Pánihna, caán tátchina wā juibínachah, weemdíhbut ñi mao yohbipna caá.

³⁴ “Yeéb Jerusalén tátchidih moondíh bádí wā jǐgahna caá. Dios naáwátdih naóh yapanitdih maonit, ñi pebhna bita ã wah bojnitdihbut jeejĩh yohnit, yeéb ñipĩ maona caá. Ñi nuowābut bíic yoobó ñi chājap wut jĩ. Pánihnit ñi jumuchah yuhna, yeebdíh bádí wā oina caá. Pánih oinit, mujbaima mi wehdih mi páamat pah, wā pebh yeebdíh wā jumat túatna yuh caá. Obohjeéhtih, yeéboó weemdíh ñi náahcan caá.

³⁵ Páant ñi náahcat peéh, būu ñíih tátchidih Dios ã wap cádahbipna caá. Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Ninboó weemdíh ñi jwúub encan niít. Túttimah bóo láa nin baácna wā jwúub dei jǐúwúchahjeh, weemdíh ñi jwúub enbipna caá. Pánih ennit, ‘Dios ã wahni, meemdíh bádí jwí wēina caá’, weemdíh ñi niijbípna caá”,* Jesús át niijíp wut jĩ.

14

Bácah chalanidih Jesús ã booaat

¹ Bíih chooát yeó jáapdh fariseowā ñi maáh ãih munná Jesúsdih numah jeémédih át bejep wut jĩ. “¿Ded pah caá ã chājbi?” niijná, caán mūdih moón caandíhjih ñi táui en ñunáp wut jĩ.

² Caán mūdih, bácah chalani át jumap wut jĩ.

³ Caandíh ennit, Moisés ã wātattjidih bohénitdih, fariseowādhbut nin pah Jesús át niij úbh joyóp wut jĩ:

—¿‘Chooát yeó jáapdh tabúp chāúhndih ñi booanaá’, Moisés át niijnit jĩ? át niijíp wut jĩ.

⁴ Páant ã niijíchah yuhna, queét ñi jepahcap wut jĩ. Ñi jepahcat ennit, Jesús wānnidih teo jáha boonit, át jwúub bejat túatap wut jĩ.

⁵ Pánih booa péanit, queét fariseowādh át jwúub úbh joí jǐhñap wut jĩ.

—Jwí chooát yeó jáapdh ñi wūh, ñíih momo jiwibut íitna ã būug yác bejchah, yeéb ñita ub púh laabácan taniít. ¿Páant ñi chājat, tewat nihcan niít? át niijíp wut jĩ.*

⁶ Páant ã niijíchah, ded pah ñi jepahcap wut jĩ.

Téihya chéwat numah jeémát naáwát

⁷ Jesús fariseoíh munná waadnit, bita ã numah jeémpnit pínahboó waád juibíit, waáwápna ñi chúdat pínahdih ñi ñíwichah, Jesús át enep wut jĩ. Páant ñi ñíwichah ennit, queét nihadidih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

⁸ —Téihya chéwat numah jeémát yeó jáapdh yeebdíh ã bid bojochah, caanná juibíit, waáwápna ñi chúdca bojóo. Páant ñi chúdachah nihna, ñi chah maáh ã juyúchah,

⁹ ‘Ma chúdni páhadih nindih ma chúdat tútú’, yeebdíh ã niijbípna caá. Páant ã niijíchah joinít, jwéejboó juibí chúdna, ñita tíic tagaá.

¹⁰ Obohjeéhtih, múú mínah yeebdíh ã bid bojochah, jwéejdih bóo páhadih ñi juibí chúdúp. Yeéb páant ñi chúdachah ennit, ‘Waáwápboó ñi chúd jǐúwú’, múú mínah yeebdíh ã niijbípna caá. Pánihna, yeéb waáwápboó ñi bejchah, bita ã bid bojnit yeebdíh ñi táui wēi enbipna caá.*

¹¹ Ded caán mícjeh ‘Weemdíh dedé judhdah wihcan caá’, niijnidih Dios moh yéejni ã chājbipna caá. Obohjeéhtih, ded laihcanniboodíh Dios maáh ã waadábipna caá. Pánihna, yeebjéh míic maáta ñi waadáca bojóo. Diosjeh maáta pínahdih ã jéih waadáca caá, queét jeémédih juibíitdih Jesús át niijíp wut jĩ.*

¹² Páant niij péanit, Jesús múú mínahboodíh nin pah át jwúub niij naáwáp wut jĩ:

* 13:35 Sal 118.26 * 14:5 Mt 12.11 * 14:10 Pr 25.6-7

* 14:11 Pr 29.23; Mt 23.12; Lc 18.14

—Ma numah jeémíhna, ma pebh jumnitdih, búdí dinero bíbohndih, ma déewādih, ma pej jumnitdihbut ma bidca bojoó. Meém queétdih ma bidichah, ma táí chājat jīb, queétdihbut meemdih biíc yoobó ī numah jeémpbipna caá.

13 Obohjeéhtih, bitadih ma numah jeémíhna, moh yéejnit, jéih bejcannit, wio wihcannit, jéih encannitdihbut ma bidiip.

14 Queétdihbut meemdih biíc yoobó ī jéih numah jeémpcan niít. Páant ma táí chājatji jīb, táíniit ī boo pud jāóhni yeó jāapdih Dios-boó meemdih ā táí chājbipna caá, Jesús caandih āt niijíp wut jī.

*Búdí numah jeémát naáwát
(Mt 22.1-10)*

15 Páant ā niijíchah joinít, biíc ĩjeéh chúudni Jesúsdih nin pah āt niijíp wut jī:

—Dios pebhboó ded ā numah jeémpni búdí ā wēibipna caá, āt niijíp wut jī.

16 —Búdí numah jeémát chājni dawá cāacwādih ā bidip be. Páant ā bidichah joinít, queét nihāt ī táí wēi jepah jwuhup be.

17 Caán ā yoób numah jeémát yeó jāapdih queétdih naáwát náahna, caandih teo wāhndih wahnit, ‘Nihat jwī jeémát pínahdih ámoh péanit, yeebdih ā bidip be, buca’, ā niij naáwát túutap be.

18 Caandih teo wāhni páant ā niij naáwáchah joinít, queét ī jumat yoobó nin pah ī niij jepahap be: ‘Weemdih jéihcat dée caá. Butéh jāap wāapdih jīb chāj péanit, caandih enedih bejat túut caá wā chājap. Pánihna, ma maáhdih ma naáwá, weemdih ā páicat pínah niijná’, ā jwíh bidni ā niijíp be.

19 Biíhbut nin pah ā niij jepahap be: ‘Weemdih jéihcat dée caá. Butéh biícjīh bóo téihya máha jiwíwādih wā jīb chājap be. Pánih jīb chājniji queétdih enedih bejat túut caá wā chājap. Pánihna, ma maáhdih ma naáwá, weemdih ā páicat pínah niijná’, caanbát ā niijíp be.

20 Biíhbut nin pah ā niijíp be: ‘Weém butéh wā téihya chéwep be. Pánihna, numah jeémátboó wā jéih bejcan caá’, ā niijíp be.

21 Páant ī niijíchah joinít, caandih teo wāhni ā maáh pebhna jwúub joinít, queét

ī niijátjidih ā jwúub naóh yapanap be. Páant ā naáwáchah joinít, ā maáhboó tubit iijnit, nin pah ā niijíp be: ‘Tútchi tac yoób búdí namánadih, bainí namánadihbut bejnit, moh yéejnit, jéih bejcannit, jéih encannit, wio wihcannitdihbut jwāáhnit, waícanjeh ma ub jūúwáp’, ā niijíp be.

22 Pánih naáwádih bejniji jwúub joinít, ‘Maá, ma niijátji pah wā chājap be. Páant wā chājachah yuhna, páantjeh chúudat ā judhna caá’, ā niijíp be.

23 Páant ā niijíchah joinít, ā maáh caandih ā jwúub wutap be. ‘Tútchi jwéejboó búdí namánaboó bejnitdih, bainí namánaboó bejnitdihbut ma jūúwát túutú, chúudatnadih ī táí yáwat pínah niijná.

24 Meemdih yoobópdih wā naóhna caá. Queét wā jwíh bidnitboó wā numah jeémát dih ī jeémpcan niít’, ā niijíp be. Pánihat pah, Dios áihwā pínahdih ā bidichah yuhna, det ī weñat pínahdihjeh chah jenah joiná, caandih jepahcannit, ájeéh ī jamcan niít. Obohjeéhtih, caandih jepahnitjeh ā pebhboó ájeéh ī jambipna caá, Jesús āt niijíp wut jī.

*Jesúsjeéh jwī jumíhichah, ā buwat
(Mt 10.37-38)*

25 Biíh láa dawá cāacwā Jesúsjeéh ĩt bejep wut jī. Pánihna, Jesús queétdih tac púud ennit, nin pah āt niij naáwáp wut jī:

26 “Ded wā bohéni jumíhna, bita chah weémboodih oyat caá náahap. Ā ípdih, ā índih, ā áadih, ā wehdih, ā déewādih, ā déewā yaáhdihbut ā oyat chah weémboodih oyat caá náahap.*

27 Ded wājeéh péé bohéni jumíhna, ded pah ā weñat pínahdih jenah joicát caá náahap. Pánih chājna, wíh ā jumat jīb yeejép yapna yuhna, weemdih cádahcat caá náahap.*

28 Nindihbut ĩni jenah joyoó: Muú teoni jap bóo muúdh ā chājat pínah jātih, ā jīb juyátdih jéihyat túut niijná, caán muú jīb pínahdih ā jwíh jenah enna caá.

29 Ā jīb pínahdih ā jwíh jenah encan, áih muúdh ā jéih péacah enna, bitaboó caandih ī deohbipna caá.

* 14:26 Mt 10.37 * 14:27 Mt 10.38; 16.24; Mr 8.34; Lc 9.23; Jn 12.24

30 ‘Nin pohba áih muúdíh teona, át péa tagaá’, í níj deohbipna caá.

31 Nindihbut ñi jenah joyoó: Maáh biíh maáhjíh í míc mawat pínah jãtíh, nin pah ã níj jenah joiná caá: ‘¿Weém diez mil soldadowã bíbohñit, caánboó veinte mil soldadowã ã bíbohochah, jwí míc maona, wãta jéih buájá taniít?’ ã níj jenah joiná caá.

32 Páant níj jenah joinít, ã buájácat pínahdíh jéihna, biíh maáh áih soldadowájíh míc mawadíh jãóhñit, yúpjeh í jam jwuhuchah, ‘Jwí míc maoca boj jííh’, níj át tãtñit, caandíh teo wãhñidih ã wah bojipna caá.

33 Pánihna, wíihwã jamíhna, weemdíh ñi jepahat pínah jãtíh, ‘Nihat wã yéej chãjatdíh wã cádahbipna caá. Wíih bíí déedih jenah joicán, Jesúsboodíh jenah joiná, caandíhjuh wã jepahbipna caá. Páant wã jepahat jíib, yeejép yapna yuhna, caandíh wã cádahcan níít’, níj jenah joyát caá náahap. Páant níj jenah joinít jamna, wíihwã ñi jéih jambipna caá”, Jesús queétdih át níjíp wat jí.

Buicánni núumni naáwát (Mt 5.13; Mr 9.50)

34 Páant níj naóhñit, nin biíh naáwátjíh Jesús queétdih át jwúub bohénap wat jí, ã jwíih naáwátdíh í beh joyát pínah níijná: “Núumni buiná, jeémátdíh ã túi nuñana caá. Obohjeéhtih, núumni ã buyát beedéchah, ñi jéih jwúub buyácan caá.

35 Pánih buicánni dedé pínah nihcah, caandíh yohatjeh caá náahap. Caán ã nihat pah yeéb ñi jamca bojoó. Dios naáwátdíh túi joinít, caandíh ñi cádahca bojoó. ¡Ded molít jamna, ã túi joyó naáh!” Jesús át níjíp wat jí.

15

Buudní oveja naáwát (Mt 18.12-14)

1 Biíh yeó jáapdíh dawá cãacwã, Romanowã í maáta í úubát tãtñit dinerodih úubh wãhñit, bita Moisés ã watatjidih jepahcannit “Yeejép wã”, níjínitbut Jesúsdiñ joyódih ít juibínap wat jí.

2 Páant í juibínachah ennit, fariseowã, Moisés ã watatjidih bohénitbut íjñit, queétdih nin pah ít míc níjíp wat jí:

—Nin newé yeejép wãdíh túi wëi jwãáhñit, íjeéh ãpí jeémpna caá, ít níjíp wat jí.*

3 Páant í níjíchah jéihñit, Jesús nin naáwátjíh queétdih át bohénap wat jí:

4 “Cien ovejawãdíh bíbohni, bíc oveja caandíh ã buudúchah ennit, ¿ded pah tigaá ã chãjbi? yeéb ñi jenah joyóchah. Bitá noventa y nueve ovejawãdíh í jeémát yílip jamupboó jwejnít, caán buudnídih bididih ã bejbipna caá. Pánihna, caandíh bid jainítna, ã cádahbipna caá.

5 Caandíh bid júi wëina, áih daadjíh mao cáagnit, áih muuná ã ub jwúub bejbipna caá.*

6 Pánih ub jwúub juibínit, ‘Wíih oveja buudnídih wã bid juyáp be. Pánihna, wãjeéh ñi wëi wáac júúwú’, níjínit, ã pebh jamnitdíh, ã déewãdihbut ã bid wáacbipna caá.

7 Páant ã weñat pah, ded bíc cãac ã yéejatdíh cádahñit, ã tãt nuumúchah, Dios pebhboó jamnit búdí í wëibipna caá. Obohjeéhtih, noventa y nueve panihñit ‘Weemdíh yéejat wihcan caá. ¿Dépanih tigaá wãta tãt núum?’ níj jenah joinítdíh Dios pebhboó jamnit í wëican níít”, Jesús át níjíp wat jí.

Buudní dinero júdu naáwát

8 “Diez dinero júdu bíbohñih bíc júdu caántdíh ã buudúchah ennit, ¿ded pah tigaá mí chãjbi? Jííát dahjíh jíínit, muudíh mí túi tóodh bid beedábipna caá. Caán júdudíh bid jainítna, mí cádahbipna caá.

9 Caán júdudíh bid jainít, ‘Weemdíh buudní dinero júdudíh wã bid jainá beé. Pánihna, wãjeéh ñi wëi wáac júúwú’, níjínit, mí pebh jamnitdíh, mí déewãdihbut mí bid wáacbipna caá.

10 Yoobópdíh yeebdíh wã naóhna caá. Páant mí weñat pah, bíc yéejni ã yéejatdíh cádahñit, táiniboodíh ã tãt nuumúchah, Dioíh ángelwãbut búdí í wëibipna caá”, Jesús át níjíp wat jí.

Buudní ã wúuh naáwát

11 “Bíic newé chénewã ã weh jamup be.

* 15:2 Lc 5.29-30 * 15:5 Is 40.11; Ez 34.11-12; Jn 10.1-16; He 13.20

12 **U**dyiboó ã ípdih nin pah ã niijíp be: ‘Wanna, meemdíh wã wãhbiþna caá’, ma niijnídiþ baa ma wãhwa, Paá’, ã niijíp be. Páant ã niijíchah joinít, ã íp ãih bií déedih ã wehdih ã pãáap be.

13 Daocánni yeó jáap túttimah, udyiboó nihat ãih bií déedih abnit, yuþp biíh baácboó jibidih ã bejep be. Caán baácboó jamna, cheha náahdih jíib chãj, yaádh metat jíib wãh, numah jeémát jíib wãh, búdí ã jíib chãjap be. Pánih jíib chãjna, ãih dinerodih ã yoh beedánap be.

14 Páant ã yoh beedáat túttimah, caán baácboó jeémát wihcah, nuþgúp láa ã jamup be. Caanbat nuþgúpjĩh diib wúnna ã chãjap be.

15 Páant jeémát ã wihcah, tewat bididih ã bejep be. Páant ã bid bejechah, biíc newé caandih í náah jamni tewat wãhni, ãih momo muwã jamni wáihyat júduboó caandih ã wahap be, queétdih jeémát ã wãhat pinah niijná.

16 Pánih queétdih inna, queét muwãdih wãhni jeémátdih búdí ã jeémíhip yuh be. Obohjeéhtih, ã maáh caandih ã jeémát tútcach, bitabat caandih dedé jeémát í wãhcap be.

17 Páant ã yapat túttimah, ã jwáub náhninap be, ‘Nihat wã ípdih teo wãhni jeémát bíboh, í judh jeémpni jeémátbut apĩ jamna beé. Obohjeéhtih, nin baácboó jamna, weemdíh jeémát wihcah, wanna caá wã chãjap.

18 Pánihna, wã íp pebhna wã jwáub beþbipna caá. Caanná jwáub jaiþbinit, wã ípdih nin pah wã niijbípna caá: “Diosdih búdí wã yéj chãjna beé, Paá. Meemdíhbut wã yéj chãjna beé.

19 Pánihna, j‘Wãhú’, baa weemdíh ma niijcá bojoó! Meemdíh teo wãhniþeh wã jambipna caá”, wã ípdih wã niijbípna caá’, caán míicþeh ã niij, jenah joyóp be.

20 Páant niij jenah joinít, ã íp pebhna ã jwáub bejep be.

“Pánih jwáub bejna, ã ípĩh muudih ã toáh bejechah, ã ípboó caandih yuþpmah ã jwááh enep be. Pánih jwááh enna, ãih caolihjĩh búdí jgahnit, ã wãhndih jwááadih ã ñáo ñah bejep be. Jwááhni, caandih búdí wëina, ã pin tewep be.

21 Páant ã pin tewechah, ã ípdih nin pah ã niij naáwãp be: ‘Diosdih búdí wã yéj chãjap be, Paá. Meemdíhbut wã yéj chãjap be. Pánihna, “Wãhú”, weemdíh ma niijcá bojoó’, ã niijíp be.

22 Obohjeéhtih, páant ã niijíchah yuhna, ã ípboó caandih teo wãhniþdih nin pah ã niij wutup be: ‘Waícanþeh táini yégueh chóodih ab jüóhni, wã wãhndih ñi yacaá. Táini téihya yacat júduþdih ãih téih tíbdiþbut ñi yacaá. ãih jítchadiþbut táini zapatos ñi yacaá.

23 Jwĩ tái in débehani momo jiwí wãhndih ab jüóhni, ñi mawaáp. Mao péa, quibh péanit, ñi puþbá.

24 “Wã wãhú ã wãnah bejna nacaá”, wã niij jenah joyóp yuh be. Baaþní déeji baa ã túi jwáub jainá caá, baa. Búdí wëinit, chóbe jeémpjĩh’, caandih teo wãhniþdih ã niijíp be. Pánihna, queét nihat búdí wëinit, í jeémép be.

25 “Obohjeéhtih, udyi ã jwáub jayúchah, weép jeñéboó momo jiwíwã jamni wáihyat júduboó ã jamup be. Pánihna, ã ípĩh muudih toáh bejna, í wëi ewechah, ã joyóp be.

26 Pánih joinít, teo wãhniþdih nin pah ã niij wãh joyóp be: ‘¿Dépanih eo tigaá queét í chãj?’ ã niijíp be.

27 Páant ã niij wãh joyóchah joinít, teo wãhni caandih nin pah ã niij jepahap be: ‘Ma uad ã jwáub jainá beé. ã tái jayúchah, ma íp jwĩ in débehani momo jiwí wãhndih ã mawat tútcup be. Pánih maonijidih jwĩ puþb péanachah, numah jeémp wëi eona caá í chãjap’, caandih ã niijíp be.

28 Páant teo wãhni ã niij naáwãchah joinít, weép jeñé ã ípdih tubit ã íjip be. Íjnit, ã waádihcap be. Páant ã waádihcah enna, ã ípboó bac beþnit, ‘Wãhú, ma waád jüúwá’, caandih ã niijíp yuh be.

29 Obohjeéhtih, ã ípdih nin pah ã niij jepahap be: ‘Maatápdih meemdíh búdí teo wãhni, ma naáwãchah wã yap yohcah yuhna, wã þej jamniþdih wã numah jeémát déedih cabra wãhbitdih weemdíh mapĩ wãhcan beé.

30 Obohjeéhtih, baa yeejép ma wãhú ã jwáub jayúchah, yaádh metat jíib míih dinero yoh beedániþdih búdí wëinit, meém ma numah jeémpna caá. Jwĩ in débehani momo jiwí wãhndih maonit, caandih ma

nɛmah jeémpna caá', ã ípdih ã níj jũihñɛp be.

³¹ “Páant ã níj jũihñɛchah joinít, ã íp caandih nin pah ã níj jepahap be: ‘Wũuhú, meém wãjeéh mapĩ jumna caá. Nihat wĩih bií déedih míih man caá.

³² Obohjeéhtih, ma úud wɛnni déeji bɛɛ ã túi jwúb juyúp be. Pánihna, wéinit, jwĩ nɛmah jeémp ewechah, ã túina caá’, ã íp weép jeñédih ã niijíp be”, Jesús queétdih ãt niijíp wut jĩ.

16

Dinero en daoní ded pah ã chãjat naáwát

¹ Biíh láa Jesús nin naáwátjĩh ã bohénitdih ãt jwúb bohénap wut jĩ: “Biíc newé búdí dinerodih bíbohi, ãih dinerodih en daoníboó ã túi en daocát ennit, biíh teo wãhniboó ã maáhdih ã naóh yacap be.

² Páant ã naóh yacachah, ã maáhbóó ãih dinerodih en daonídih ã bid bojop be. Páant ã bid bojni ã juyúchah, nin pah caandih ã niijíp be: ‘Wĩih dinerodih ma túi en daocát doonádih wã joyóp be. Pánihna, wĩih dinerodih túi en daocát jíib weemdih ma jwúb teo wãhcan níit. Ded pah wĩih dinerodih ma chãjatjidih weemdih ma naóh daác beedánaá’, ã maáh caandih ã niijíp be.

³ Páant ã niijíchah joinít, en daoníjiboó caanjéh nin pah ã níj jenah joyóp be: ‘Wã maáh weemdih yohat túut caá páant ã niijíp. Weém wépcanni jumna, baác baadát tewatnadih wã bɛujácan níit. Weém bitadih dinero wã úbhna, tíic náah jumni wãta úbh tac bɛugá tagaá. Pánihna, ¿ded pah tigaá weemdih chãjat náah?

⁴ Bɛɛ, wã chãjat pínahdih wã jéihna caá, bɛca. Nin pah wã chãjachah, wã teo cádahat túttimah, wã maáhdih jíib bɛudánit weemdih ã oibipna nacaá. Pánih oinit, jĩgah ennit, weemdih ã teo wáacbipna caá’, caanjéh ã níj jenah joyóp be.

⁵ Páant níj jenah joinít, nihat ã maáhdih jíib bɛudánit yoobó ã bid bojop be. Páant ã jwĩih bid bojni ã juyúchah, nin pah caandih ã níj úbh joyóp be: ‘¿Wã maáhdih débóo tigaá meém ma jíib bɛudá?’ ã níj úbh joyóp be.

⁶ ‘Jeémát chãjat yíi cien dahwani quiítnadih caandih wã jíib bɛudána caá’, ã níj jepahap be. ‘Ninboó ma jíib bɛudáátdih daácni núo ã jumna caá. Waícanjeh juí chúudnit, ma jíib bɛudáátdih jwúb deyanit, tac yoobjéh ma daacá’, teo wãhni ã niijíp be.

⁷ Páant níj péanit, biíh jíib bɛudánidih bid bojnit, nin pah caandihbut ã níj úbh joyóp be: ‘¿Débóo tigaá wã maáhdih ma jíib bɛudá?’ ã niijíp be. ‘Cien trigo wãh wũhñadih wã jíib bɛudána caá’, ã niijíp be. ‘Ninboó ma jíib bɛudáátdih daácni núo ã jumna caá. Ochentajeh ma daacá’, ã niijíp be.

⁸ Páant ã chãjatdih jéihnit, ã maáhbóó ãih dinerodih en daoníjidih nin pah ã niijíp be: ‘Meém yeeni yuhna, ded pah túttimah ma túi jumat pínahdih mat jenah joyóp taga’, ã niijíp be. Páant ã chãjat pah, Diosdih jéihcannit, túttimah túi jumat túut niijná, bií déenadih ã túi jéih úbna caá. Ded pah ã bíbohat pínahdih Dioíhwãboodih chah ã túi jéihna caá.

⁹ “Yeébboodih nin pah wã naóhna caá: Moh yéejnitdih jĩgah ennit, níih bií déejih queétdih ãi túi teo wáacá. Páant ãi teo wáacachah, queétdih Diosdih jepahnit, ã pebhboó ãi juibínachah, yeebdih ãi wéi jwááhbipna caá.

¹⁰ “Ded bainíbit bíbohna yuhna, caanjĩh bitadih túi teo wáacni jumna, túttimah búdí bíbohna, caanjĩhbut ã túi teo wáacbipna caá. Obohjeéhtih, ded bainí ã bíbohatjĩh túi chãjcan, túttimah búdí ã bíbohna, biíc yoobó ã túi chãjcan níit.*

¹¹ Níih bií déejih ãi túi chãjcat enna, Diosboó ã wépatjĩh yeebdih ã teo wáaccan níit.

¹² Pánihna, nin baácboó jum jwuhna, Dios yeebdih ã wãhni bií déejih ãi túi chãjcat enna, jeáboó ãi juibínachah, túini yoobátdih ã wãhcan níit.

¹³ Ded Diosdih túi jenah joiní jumna, ãih bií dée pínahdih túbit ã jenah joicán níit. Obohjeéhtih, bií déedih túbit bidni jumna, Diosboodih ã jéih jenah joicán níit. Pánihna, Diosdih bií déedihbut chécat pah bícdih ãi jéih jenah joicán níit. Diosdihjeh bidat caá náahap”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.*

* **16:10** Mt 25.21; Lc 19.17 * **16:13** Mt 6.24

14 Páant ã niijíchah joinít, fariseowã dawá bií déedih bidnit jumna, caandíh ít dehwep wut jĩ.

15 Páant ì dehwechah ennit, Jesús queétdih nin pah át niijíp wut jĩ: “Cãacwã ì enechah pohba, yeeb táinit pah tiguaã ñi jígohop, ‘Nit táí chãjnit caá’, yeebdíh ì niij jenah joyát pínah niijná. Obohjeéhtih, dawá bií déedih ñi bid jenah joyátdih Dios ã jéihna caá. ‘Nit táinit caá’, cãacwã ì niij ennitdih Diosboó ‘Yeejépwã caá’, ã niij enna caá”, Jesús át niijíp wut jĩ.

Moisés ã wutatjidih, Dios ã maáh jumatdihbut Jesús ã bohéat

16 “Juan Daabáni ã jumat pínah jãtih, Diosjeéh táí jumat túut niijná, Moisés ã wutatjidih, Dios naáwátdih naóh yapanit ì daacátjidihbut cãacwãdih jepahat caá átih náahap. Obohjeéhtih, Juanboó Dios ã maáh jumat táini doonádih cãacwãdih ã jwíh naáwáp jĩ. Bũ weem jwáh caán táini doonádih yeebdíh wã naóhna caá. Pánihna, yéejatdih cádahnit, Diosdih jepahat ã bũwuchah, det jepahíhnitboó Diosdih búdí bidat caá náahap.*

17 Jeá, nin baácbut ã bũudúchah yuhna, Moisés ã wutatjiboó ã bũudcán niit”, Jesús át niijíp wut jĩ.*

Yad wilidih yohcat

(Mt 19.1-12; Mr 10.1-12)

18 “Ded ãjeéh bólidih yohnit, biíh wilidih jwúub áa jumna, yeejép ã chãjna caá. Ded biíh áajidih jwúub túut nuúm áa jumna, caántjĩh ã yéj chãjna caá”, Jesús át niijíp wut jĩ.*

Moh yéejni Lázaro, dawá bií déedih bíbohni naáwát

19 “Dawá bií déedih bíbohni, dinerobut búdí bíbohni newé ã jumap be. Búdí jíib jamni táini chítah jamni yégueh chóodih ãpĩ dũwáp be. Yeó jáap jumat pah táini jeémátdih míic ãpĩ jeémép be.

20 Áih muú jęc pebh moh yéejni, Lázaro wut jamni, ãpĩ ñajap be. Nihat áih bácah áoh peétni ã jumap be.

21 Páant ã ñajachah, mujjiowã áih áhwatnadih déebédih ãpĩ jũbínap be. Dawá

bií déedih bíbohniboó ã jeémp jéenanidih Lázaro ã jeémíhip yuh be. Obohjeéhtih, caandíh ãpĩ wáhat túutcap be.

22 Biíc yeó jáap, Lázaro ã wũnap be. Abraham ã juima yoobát ã jumuchah, Dioíh ángelwã Abraham pebhna áih caolihdih ì ub bej wahap be. Cũbũcah, dawá bií dée bíbohniabut ã wũnap be. Obohjeéhtih, ã wũnat túttimah, cãacwã áih bácahjídih ì yohochah, áih caolih iiguípna ã bejep be.

23 Caánboó jumna, túbit ã tubanap be. Pánih tuba chéi enna, Abrahamdih, Lázaro ã pebh ã ñũhuchah, ã enep be.

24 Pánih ennit, Abrahamdih nin pah ã niij ejep be: ‘Nũwá, weém nin iiguípboó wã jumuchah, weemdíh túbit ã tubna caá. Páant ã tubuchah, weemdíh jĩgah ennit, ma teo wáacá. Lázarodih áih téih tíbjĩh mahdih taj daabánit, wíh nuúcdih ã cámahat pínah niijná, ma chíiaat túutú’, Abrahamdih ã niij ejep yuh be.

25 Obohjeéhtih, páant ã niijíchah yuhna, Abraham caandíh nin pah ã niij jepahap be: ‘Jũimá, meém baácboó jum jwuhna, nihat ma náahatdih ma bíboh beedánap jĩ. Obohjeéhtih, Lázaro boó ã moh yéejep jĩ. Bũ Lázaro ninjĩh ã táí jumuchah, meemdíh caá túbit an tubap.

26 Jwĩ cãtíh jéih bejcat dée ã jumuchah, ded ninmant conna ã jéih dei bejcan caá. Ded conmant ninnabut ã jéih aáb jũóhcan caá’, Abraham caandíh ã niij jepahap be.

27-28 “Páant ã niijíchah joinít, dawá bií déedih bíbohni nin pah ã jwúub niijíp be: ‘Nũwah Abraham, wã íp pebhboó biícjĩh bóo téihya wã úudwã páantjeh ì jumap be. Pánihna, wã úudwãdih naáwát náahna, Lázarodih ma wahaá, queétdih nin iiguípna ì jũóhcat pínah niijná’, Abrahamdih ã niijíp yuh be.

29 Obohjeéhtih, Abraham caandíh nin pah ã niij jepahap be: ‘Dios naáwátdih Moisésji, bita ã naáwátdih naóh yapanitji ì daácni núonadihbut ma úudwã ì bíbohna caá. Caán naáwátdih ma úudwãdih jepahat caá náahap’, Abraham ã niijíp be.

30 Páant ã niijíchah joinít, iiguípboó jamni nin pah ã jwúub niijíp be: ‘Yoobópdih tiguaã ma niijíp, Nũwah Abraham. Obohjeéhtih,

* 16:16 Mt 11.12-13 * 16:17 Mt 5.18 * 16:18 Mt 5.32; 1Co 7.10-11

biíc wənniji ï pebhna ã jwúub bejechah, queét caandíh joinít, ïta túut nuum tágaá', Abrahamdih ã niijíp yuh be.

³¹ 'Queét Moisés ã daacátjidih túi joicán, bita naóh yapanit ï daacátjidihbut túi joicán, wənniji ã boo pud júuwúchah yuhna, queét caandíhbut ï joibícan nacaá', Abraham caandíh ã niijíp be", Jesús ãt niijíp wət jĩ.

17

Jwī yéj chājat tútat ã tobohat
(Mt 18.6-7,21-22; Mr 9.42)

¹ Biíh láa, Jesús nin pah ã bohénitdih ãt niij naáwáp wət jĩ: "Dawá yeebdíh yéj chājat tútut ï jumbipna caá. Obohjeéhtih, ï yéj chājat tútatji jīb, Dios queétdih bádí ã peéh chājbipna caá.

² Nin wébít panihni weemdíh jáap jepahnitdih ded ã yéj chājat tútatji jīb Dios caandíh yeejép pohba ã peéh chājbipna caá. Pánihna, caán ã yéj chājat tútat pínah jātih, áih butdih bádí jeé júdujĩh chéó búudhnit, bádí mājna caandíh ï yohochah, áta túi taga. Páant ï chājachah, caán wébít panihnidih ã yéjcah níhna, Dios páant bóo pohba caandíh áta peéh chājcan taga.

³ Ded pah ñi chājat pínahdih ñi túi jenah joyoó. Ñi dée yeebdíh ã yéj chājachah, 'Páant ma chājatdih ma cádaahá', caandíh ñi niijí. Páant ñi niijíchah joinít, túnidih ã túut nuumúchah, yeéboó ã yéj chājatjidih ñi jwúub náhnica bojoó.*

⁴ Pánihna, ñi déeboó biíc yeó jáapdihjeh siete láa yeebdíh yéj chājnit, 'Páant wā chājatjidih wā jĩgahna caá. Chéneji wā jwúub chājcan niit', ã niijíchah, páant bóo láa ã yéj chājatjidih ma jwúub náhnica bojoó", Jesús ãt niijíp wət jĩ.

Ded pah caá Diosdih túi jenah joyát

⁵ Páant ã niijíchah joinít, Jesús ã bohénit caandíh nin pah ãt niijíp wət jĩ:

—Meemdíh chah jwī jenah joyát pínah niijná, jwiítidih ma teo wáacá, ït niijíp wət jĩ.

⁶ —Mostaza bainí tibih jumna yuhna, chíhna, bádí nah ã behna caá. Pánihat pah, Dios ã wēpatdih bainíjeh jenah joiná yuhna, nin pah ñi jéih chājbipna caá: Can bádí máa nahdih 'Máa nahaá, meemjéh dug

ñah bejnit, bádí mājna ma juibí ñuhúú', ñi niiját pahjeh ã bejbipna caá, Jesús queétdih ãt niijíp wət jĩ.

Teo wāhni ã tewat naáwát

⁷ "¿Yeebdíh teo wāhni wápchidih teo, ovejawādh en daoníji ã jwúub juyúchah, ded pah tigaá caandíh ñita niij? 'Ma jeémp júuwá. Ma jeémát pínahdih ninjĩh wā puúb páñap be', ¿ñita niijtá niit?

⁸ Páant ñita niijcán tagaá. Nin pahjeh caá caandíh ñita niijíp: 'Wā jeémát pínahdih ma puubbí jwuhúú. Wā jeémp babhbachah, weemdíh ma pái jwuhúú. Wā jeémp péaat túttimah, meem jwúh jeémpnit ma babhbaá', yeebdíh teo wāhndih ñita niij tágaá.

⁹ Yeebdíh teo wāhni ñi wutatdih ã chājachah, caandíh "Túina caá", ñita niijcán tagaá. Páant ñi niijátidih bidcan, ã tewatdihjeh caá ãpĩ chājap.

¹⁰ Pánihna, teo wāhni ï jumat pah mən tigaá yeebbút ñi jumap. Dios ã wutatdih jepahnit, 'Túina caá', ã niiját pínahdih bidcanjeh, nin pah yeebdíh niij jenah joyát caá náahap: 'Meemdíh teo wāhniyeh mən tigaá wā jumap. Ma wutatdihjeh tigaá wāpĩ tewep', ñi niij jenah joyoó", Jesús ãt niijíp wət jĩ.

Diez bácah moópnitdih Jesús ã booaat

¹¹ Biíh yeó jáapdih Jesús wā Jerusalén tútchina bejna, Samaria baác, Galilea baác cātíh ït bejep wət jĩ.

¹² Bainí tútchidih ï waadáchahjeh, diez bácah moópnitboó yuúp caandíh ït en ñuhap wət jĩ.

¹³ Pánih ennit, nin pah ït niij ejep wət jĩ: —Maá Jesús, jwiítidih ma jĩgah eneeé, ït niijíp wət jĩ.

¹⁴ Páant ï niij ejechah, Jesús queétdih ennit, nin pah ãt niijíp wət jĩ:

—Moisés ã wutatji pahjeh sacerdotewādh níih bácahdih júutudih ñi bejeé, caán moopát ã ñuumátidih ï jéihyat pínah niijná,* ãt niijíp wət jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ï bejechahjeh, ïih bácah moopát ãt ñuumáh bejep wət jĩ.

¹⁵ Biíc ïjeéh jumni áih bácah ã ñuumúchah ennit, Jesús pebhna ãt jwúub bejep wət jĩ.

* 17:3 Mt 18.15 * 17:14 Lv 14.1-32

Pánih jwáub bejnit, Diosdih búdí át wēi ejep wut jī.

16 Pánih wēinit, Jesúh jítcha pebh bódicha caj yoh ñajnit, “Túina caá, Maá”, át niijíp wut jī. Caán bácah moópniji Samaria baác dih bóo judío nihcan wut jī.

17 —¿Yeéb boonit diez nihcannit beé? ¿Bita nueve dépanih tigaá weñedih í jwáub jūóhcan?

18 Nin biícjeh, judío nihcan yuhna, Diosdih ‘Túina caá’, niijídih ā jwáub jūúwáp be. ¿Dépanih tibeé bita í jūóhcan? Jesús át niijíp wut jī.

19 Páant niijnít, bódicha caj yoh ñajnidih

—Ñah ñahnit, ma jwáub bejeé. Wā wēpatdih ma túi jenah joyát jíib ma boonap be, át niijíp wut jī.

Ded pah caá Dios ā maáh jumat

(Mt 24.23-28,36-41)

20 Biíh yeó jáapdih fariseowā Jesúsdih nin pah ít niij úubh joyóp wut jī:

—¿Débólíh tigaá nin baácboó Dios ā maáh jum jwíihbi? Ít niijíp wut jī.

—Dios ā maáh jumatdih yeéb cāacwā ñi jéih encan caá.

21 ‘Jāaj, ninjīh caá ā jumap’, ‘Jāaj, cōj caá ā jumap’, ñi jéih niijcán caá. Obohjeéhtih, weém Dios ā wēpatjīh yeebdíh wā teo wáacachah, Dios ā maáh jumat ñi cātīh ā jumna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

22 Páant niij péanit, Jesús ā bohénitdih jwuh nin pah át niij naáwáp wut jī:

—Túttimah, búdí yeejép yap láa ā jumachah, nin baácboó wā jwáub dei jūúwát pínahdih búdí ñi bidbipna yuh caá. Obohjeéhtih, wā jígoj jwuhcan niit.

23 ‘Candih eneé. Can Dios ā wahní Cristo caá’, niij, ‘Nin Cristodih eneé’, bita yeebdíh í niijbípna yuh caá. Páant í niijíchah yuhna, yeéboó queétdih ñi joyáh bojóo.

24 Wedónachah, nihat yúup jumna yuhna, í enat pah, weém nihat cāacwā úud jeñé, wā jwáub dei jūúwáchah, nihat í enbipna caá.

25 Obohjeéhtih, páant wā jwáub dei jūúwát pínah jātīh, buu láa moón weemdíh náahcan, tubit yeejép í chāj bipna caá.

26 Weém, nihat cāacwā úud jeñé wā jwáub dei jūúwáchah, Noéwā jum láa í

jumatji pahjeh cāacwā í jwáub jumbipna caá.*

27 Caán láa moón nihat jeémp babh-nit, téihya chéona ít chājap wut jī. Pánih chājna, Diosdih ít jenah joicáp wut jī. Páant í jumachah, Noéwāji búdí jāaj chóoboó í waadát túttimah, Dios pobyit wahnit, caandíh náahcannitdih át mao beedánap wut jī. Páant í jumatji pahjeh mun tigaá wā jwáub dei jūúwát pínah jātīh cāacwā í jumbipna caá.*

28 Lot jum láa í jumatji pahjeh, wā jwáub dei jūúwát pínah jātīh, cāacwā í jumbipna caá. Caán láa moón jeémp, babh, jíib chāj, wápchidih taj, muú ít chājap wut jī.

29 Páant í chājat pónih, Sodoma tútchimant Lotwāji í jwei béjehchahjeh, tuu iigát panihni iigníjee dáhna jeámant át buúg jéenep wut jī. Nihat caán tútchidih moondíh yohna, Dios caán iigátdih át wahap wut jī.*

30 Páant í jumatji pahjeh mun tigaá weém nihat cāacwā úud jeñé, wā jwáub dei jūúwáchah, cāacwā í jumbipna caá.

31 “Caán yeó jáapdih ded áih muú chah-mant bóo coahboó jumni dei bejna, áih bií déedih ubudih waadcánjeh, yoobópdih ā jwei béje naáh. Wápchiboó jum nibut áih yéguehnadih ubudih ā jwáub bejca bojo naáh.*

32 Lot áaji ded pah mi yapatdih ñi náhninaá. Dios ā wútatjidih jepahcan, miíh bií déedih oinit, tac púud enna, núumni nah mit wēéep wut jī.*

33 Pánihna, ded ā weñat pínahdihjeh jenah joí chājni, iiguípna bejni ā jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded ā weñat pínahdih joyáh bojni, wā weñat pínahboodíh chājni, ā buúdcán niit.*

34 “Yeebdíh yoobópdih wā naóhna caá. Wā jwáub dei jūóhni yeó jáapdih chénewā íh muú díitna biíc dih í úwuchah, weemdíh jepahnidihjeh wā ubbipna caá. Weemdíh jepahcanniboó ā chāobípna caá.

35 Chénewā yaádh biíc dih í tewechah, weemdíh jepahnidihjeh wā ub bejehchah, biíh wili chāobípna caá.

* 17:26 Gn 6.5-8 * 17:27 Gn 7.6-24 * 17:29 Gn 18.20-19.25 * 17:31 Mt 24.17-18; Mr 13.15-16 * 17:32 Gn 19.26 * 17:33 Mt 10.39; 16.25; Mr 8.35; Lc 9.24; Jn 12.25

³⁶ Wápchiboó chénewã teonit ï jumuchah, weemdih jepahnidihjeh wã ubbipna caá. Biíh ã chãobípna caá”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

³⁷ Páant ã niijíchah joinít, ã bohénit caandih nin pah ït ubbh joyóp wut jĩ:

—¿Dedboo tígaá páant ã yapbi? ït niijíp wut jĩ.

—Jóopwã ï jii jãuduchah ennit, nuñáp ã moopópboó jéihna, biáboó ñi bidcan niít. Páant ñi jéihyat pah, dedjih wã jwúb dei jãwúchah jéihna, biáboó bidcat caá náahap, Jesús queétdih ãt niijíp wut jĩ.

18

Éemp wunnih mi ubbh tac buugáat naáwát

¹ Túttimah, Diosdih ï ubbh cádahcat pínahdih bohéna, nin pah Jesús ã bohénitdih ãt niij naáwáp wut jĩ:

² “Biíc tútchidih yéejat peéh chãjat túutni ã jumap be. Caán Diosdih umcan, cãacwãdihbut ãpĩ túi chãjcap be.

³ Caán tútchidih éemp wunnihbut mi jumap be. Pánihna, peéh chãjat túutni pebhna juibínit, ‘Weemdih enihcan, yeejép chãjnidih ma peéh chãjat túutú’, mi niijíp be.

⁴ Páant mi niijíchah yuhna, dawá láa caánboó ‘Wã peéh chãjcan niít’, caántdih ã niijíp be. Páant ã niijíchah yuhna, caántboó caandih chah mi ubbh tac buugánap be. Páant mi ubbh tac buugánachah yap joiná, caanjéh nin pah ã niij jenah joyóp be: ‘Weém Diosdih, cãacwãdihbut wã umcan caá.

⁵ Páant wã jumuchah yuhna, nintboó mi ubbh tac buugána, weemdih mi chuuábipna caá. Pánihna, caántdih yeejép chãjnidih wã peéh chãjat túutbipna caá’, ã niijíp be”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

⁶ Páant niijnít, Jesús queétdih nin pah ãt niij jéihyanap wut jĩ: “Caán yéejat peéh chãjat túutni ded pah ã chãjatdih ñi túi jenah joyoó.

⁷ Caán túicanni yuhna, caandih ubbh tac buugánidih ã teo wáacap be. Diosboó túini jumna, ã ñionit ã teo wáacat pínahdih búdí ï bidichah, queétdih maatápdih ã páñat túutcan niít.

⁸ Pánih túi teo wáacnit, queétdih yeejép chãjnitdih waicanjeh ã peéh chãjbipna caá. Pánih túi jepahni ã jumuchah yuhna, weém

nin baácboó jwúb dei jãóhna, daocánnit Diosdih túi jenah joinítidih wã bid jumí dée caá. Pánihna, yeéboó caandih ñi túi jenah joí cádahca bojoó”, ãt niijíp wut jĩ.

Chénewã Diosdih ubbhnit naáwát

⁹ Páant niij péanit, “Jwiítboó túinit caá. Bitaboó yeejép wã caá”, niij jenah joinítidih Jesús nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ:

¹⁰ “Chénewã Diosdih ubbhna ï chãjap be. Biíc fariseo ã jumap be. Biíh Romanowã ï maáh ã wutni dinerodih ubbhni ã jumap be.

¹¹ Pánihna, fariseo ñuhnit, nin pah Diosdih ã niij ubáp be: ‘Weém bií déedih numní, yaáhdih yéej chãjni nihcan caá. Nin Romanowã ï maáh ã wutni dinerodih ubbhni ã yéej chãjat pahbut wã chãjcan caá. Bitá ï yéej chãjat pah wãpĩ chãjcan caá. Pánih túi jumna, “Túina caá”, meemdih wã niijná caá.

¹² Weém semana jumap pah chéne yeó jáap jeémp jwuhcanjeh, wãpĩ ubbhna caá. Ded cien dinero júdudih wã jib ubna, diez júdudih meemdih wãpĩ wuhna caá. Ma wutat pahjeh wãpĩ túi chãjna caá’, fariseo ã niij ubáp be.

¹³ Obohjeéhtih, dinerodih ubbhnioboó ã yéej chãjatdih jĩgahna, yuúpbít yaíh ðeo ñáhnit, japboó en ñahacanjeh, Diosdih nin pah ã niij ubáp be: ‘Dios, weém yéejni caá. Weemdih jĩgah ennit, ma teo wáacá’, ã niijíp be.

¹⁴ Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Caán dinerodih ubbhni ãih muaná ã jwúb bejehah, ‘Caán túini caá’, Dios caandih ã niij enep be. Obohjeéhtih, fariseobodih ‘Caán túini caá’, Dios ã niij encap be. ‘Weém túini, dedé yéejat wihcanni caá’, niijnídh ‘Meém túicanni caá’, Dios ã niij enna caá. Obohjeéhtih, ‘Meemjéh caá túini. Weém yéejni wã jumuchah, weemdih ma jĩgah en teo wáacá’, niijníboodih Dios ã wéi enna caá”, Jesús ãt niijíp wut jĩ.*

Jesús wébítidih ã ubát

(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)

¹⁵ Biíh láa, cãacwã ï túuhnitdih ã teo jãha ubát pínah niijná, Jesús pebhna ït ub juibínap wut yah jĩ. Obohjeéhtih

* 18:14 Pr 29.23; Mt 23.12; Lc 14.11

ã bohénitboó queétdih ennit, ït jíponih jũihñap wut jĩ.

¹⁶ Páant ï jũihñuchah ennit, Jesús wébít dih jũúwát túutnit, ã bohénitboodih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Queét wébít wã pebhna ï jũúwá naáh. ï jũúwát déedih ñi jãhca bojoó. Queét panihnit Diosdih chah ï táí jenah joiná caá. Páant moonájeh Dioíhwã ï jéih jumna caá.

¹⁷ Yoobópdi yeebdih wã naóhna caá. Nit Diosdih ï táí jenah joyát pahjeh yeéboó ñi jenah joicáh, Dios ñi maáh ã nihcan niít, át niijíp wut jĩ.

Dawá bií déedih bíbohni Jesúsdi ã wúbh joyát

(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)

¹⁸ Páant niijníi Jesús ã bohénit biíc di ã bejehchah, judíowã ï maátajeéh jumni caandih wúbh joyódih át juibínap wut jĩ.

—¿Táí Bohení, páantjeh Diosjeéh táí jumíhna, ded pah tigaá wã chãjbi? át niijíp wut jĩ.

¹⁹ —¿Dépanih tigaá ‘Táini’, weemdih ma niij? Diosjeh caá táini.

²⁰ Dios ã wutatnadih ma jéihna caá. ‘Ma áa nihcannihjĩh ma yéj chãjca bojoó.* Cãacdi ma mao yohca bojoó.* Ma numcá bojoó.* Ma yeeca bojoó.* Ma mánadih táinijeh ma chãjáp’,* Dios ã niijíp jĩ. Caán ã wutatnadih jepahat caá náahap, Jesús át niijíp wut jĩ.

²¹ —Wébít jumna, wã yap yohcatji pah, buubut biíc yoobó wã yap yohcan caá, Jesúsdi át niijíp wut jĩ.

²² —Diosjeéh ma táí jumát pínah, bainí meemdih ã jedhna caá. Nihat míih bií déedih jíib chãjadih ma bejeé. Pánih jíib chãjnit, caán jíib di moh yéjnit di wãhúú. Páant ma wãhuchah, nin baáboó ma bíbohátji chah táini míih pínah Dios pebhboó ã jumbipna caá. Wã niiját pah chãj péa, wãjeéh ma péé jũúwá, Jesús caandih át niijíp wut yuh jĩ.

²³ Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joiná yuhna, caánboó dawá bií déedih bíbohni jumna, ãih bií déedih jíib chãj wãhíhcan, búdí át jĩgahap wut jĩ.

²⁴ Páant ã jepahcatdih ennit, Jesús nin pah át niijíp wut jĩ:

—Ded dawá bií déedih bíbohni Diosdih ã jepahíhichah yuhna, caandih ã buona caá.

²⁵ Camelloboó awí íitbitdih ã waad yábac bejíhichah nihna, áta buo tagaá. Pánihat pah, dawá bií déedih bíbohni Dios ã maáh jumapboó ã waadíhichah, búdí ã buona caá, át niijíp wut jĩ.*

²⁶ Páant ã niijíchah joinít, bita caandih nin pah ït niijíp wut jĩ:

—Páant ma niijíchah bácah, Dioíh pínah ded ã jéih jumcan niít, ït niijíp wut jĩ.

²⁷ —Cãacwã ded pah ï jenah joyátjĩh ï táí chãjĩhna yuhna, Dios pebhboó ï jéih bejcan niít. Diosjeh caá iiguípna bejnit déedih ã táí ubup. Caanjéh tigaá nihatdih chãj beedáni. Dedé jéihcat pínah caandih ã wihcan caá, Jesús át niij jepahap wut jĩ.

²⁸ Páant ã niijíchah joinít, Pedroboó caandih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Weemdih ma joi jwáhúú. Majeéh péeat túut niijná, jwiítboó nihatdih jwĩ cádahap jĩ, át niijíp wut jĩ.

²⁹⁻³⁰ —Yoobópdi yeebdih wã naóhna caá. Diosdih jepahni ãih mædíh, ã mánadih, ã déewádh, yaddih, ã wehdih cádah bejnit, nin baáboó ã jum jwuhuchah, Dios chah dawá caandih ã wãhbipna caá. Pánihna, ã wunat túttimahbut, Diosjeéh páantjeh ã jumbipna caá, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

Jesús ã wunat pínahdi ã jwáhúú naáwát
(Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)

³¹ Páant niij péanit, Jesús doce ã bohénitdih chibít yuúp buág át numah bejep wut jĩ. Pánih bejnit, nin pah queétdih át niij naáwáp wut jĩ: “Bainí yeebdih wã naáwíhna caá. Buu Jerusalén tútchina bejna caá jwĩ chãjap. Caanná jwĩ juibínachah, Dios naáwát dih naóh yapanit jon jãtĩh ï daacátji biíc yoobó weém nihat cãacwã úud jeñé wã yapbipna caá.

³² Weemdih teonit, judíowã nihcannitdih ï jwáhúú wãh yapabipna caá. Páant ï wãh yapanachah, queétoó weemdih deoh naóhni, mao mác cói jãha, yeejép wéhe, páinit, ï mao yohbipna yuh caá.

* 18:20 Ex 20.14; Dt 5.18 * 18:20 Ex 20.13; Dt 5.17 * 18:20 Ex 20.15; Dt 5.19 * 18:20 Ex 20.16; Dt 5.20 * 18:20 Ex 20.12; Dt 5.16 * 18:25 Pr 11.28

33 Obohjeéhtih, biíc peihcanni yeó jáap táttimah, wã jwáub boo pãd jáóhbična caá”, queédih át niijíp wut jĩ.

34 Páant ã niijíchah joiná yuhna, ã bohénit ded pah ã naáwát dih ít beh joicáp wut jĩ.

*Jéih encannidih Jesús ã booaat
(Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)*

35 Jesúswã Jerusalén tútchina bejna, Jericó tútchina ít toáh juibínap wut jĩ. Caanjĩh jéih encanniboó namá jwéjdih chúdnit, dinero úbhna át chãjap wut jĩ.

36 Pánih chúdnit, dawá ã pebh í yap bejchah joinít, queédih nin pah át niij úbh joyóp wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá dawá cáacwã í yap bej? át niijíp wut jĩ.

37 —Jesús, Nazaret tútchidih bóo ã yap bejna caá, caandih ít niij jepahap wut jĩ.

38 Páant í niijíchah joinít, caán át ej jwíhip wut jĩ.

—¡Jesús, David juima, Dios ã wahni, weemdih ma jĩgah enee! át niij ñaác ejep wut jĩ.

39 Páant ã niij ñaác ejchah joinít, Jesús dih waóhnitboó, nin pah ít niijíp wut jĩ:

—¡Ma laiha bojoó! caandih ít niij jíponih jãihñap wut jĩ.

Páant í niij jãihñachah yuhna, caánboó chah át wẽp ejep wut jĩ.

—¡David juima, Dios ã wahni, weemdih ma jĩgah enee! át jwáub niij ñaác ejep wut jĩ.

40 Páant ã niij ñaác ejchah joinít, Jesúsboó chão ñuhnit, caandih ã pebhna át ub bejat tútup wut jĩ. Páant ã bejat tútuchah joinít, jéih encannidih Jesús pebhna ít ub bejep wut jĩ.

Á pebhna í ub juibínachah, nin pah caandih át niij úbh joyóp wut jĩ:

41 —¿Ded pah wã chãjat tigaá ma náah? át niijíp wut jĩ.

—Maá, jéih enatdih caá wã náahap, át niij jepahap wut jĩ.

42 —¡Ma enee! Weemdih táí jenah joiná, ma boona caá, Jesús caandih át niijíp wut jĩ.

43 Páant ã niijíchahjeh, jéih encanniji át yoób enep wut jĩ, buca. Pánih ennit, Jesúsjeéh bejna, Diosdih búdí át wẽi naáwáp wut jĩ. Pánihna, bita caán jéih encanniji ã

enechah ennit, queébtut Diosdih búdí ít wẽi naáwáp wut jĩ.

19

Zaqueo Jesús dih ã jwãáat

1 Jesúswã Jericó tútchina juibínit, bac bejat tút ít chãjap wut jĩ.

2 Caán tútchidih Zaqueo wut jumni át jumup wut jĩ. Caán Romanowã í maáta dinerodih úbát tútnit í maáh jumna, búdí dinero át bíbohup wut jĩ.

3 “Caán dedna tigaá”, niijnít, Jesús dih át eníhip wut yah jĩ. Obohjeéhtih, ã eníhichah yuhna, japcanni dahbit ã jumuchah, dawá cáacwã caandih ít jãhap wut jĩ.

4 Pánihna, Jesús ã yap bejchah, táí enat tút niijná, cáacwãdih ñáo yap benit, sicómoro wut jumni nahdih aab béjnit, caanjĩh Jesús dih át pãí lajap wut jĩ.

5 Caanjĩh ã pãí lajachah, caan náh pájdih Jesús juibí ñuhnit, Zaqueodih chéi ennit,

—¡Zaqueo, waícanjeh ma dei jãúwá! Bũ míh mũúboó wã chão jwáuhbična caá, Jesús caandih át niijíp wut jĩ.

6 Páant ã niijíchah joinít, Zaqueoboó wẽpép dei jãóh, búdí wẽinit, áih mũná Jesús dih át namah bejep wut jĩ.

7 Jesús caandih ã pej jum bejchah ennit, nihat cáacwã íjnit, queétjeh nin pah ít míc niijíp wut jĩ:

—Jesús tãbit yéejnih mũná ã bejna caá, ít niijíp wut jĩ.

8 Áih mũná namah juibínit, queédih át namah jeémép wut jĩ. Pánih jeémp chúdniji Zaqueoboó ñah ñuhnit, Jesús dih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Maá, meemdih bainí wã naáwát tút caá. Wã yéejatdih cádah, táiniboodih tút nũmnít, moh yéejnitdih nihat wíh bí déedih tac yoób wã wãhbična caá. Ded dinero wã yee úbhndih cuatro láa wã jwáubabipna caá, át niijíp wut jĩ.

9 Páant ã niijíchah joinít, nin pah caandih Jesús át niijíp wut jĩ:

—Abrahamji Diosdih ã jepahat jíib, Dios caandih át táí ubup wut jĩ. Bũ meembát Diosdih ma jepahat jíib, Abrahamji ã juima yoobát ma jumna caá. Páant ma jumuchah,

meém, majeéh jumnitbat iiguipna bejnit déejidih Dios ã táí ubna caá.

10 Weém nihat cáacwã úud jeñé, buudnít panihnitdih bidnit, táí ubat túut niijná, wã jũúwáp be, Jesús ãt niijíp wat jĩ.*

*Dinero júduna naáwát
(Mt 25.14-30)*

11 Páant ã niijíchah joinítboó Jerusalén tátchi pebhjeh jumna, caanná juibínit, “Maáh ã waadbipna nacaá”, ã niij jenah joyátdih jéihnit, nin pah queétdih ãt niij bohénap wat jĩ:

12 “Áih baácdih moondíh watat túut niijná, ã maáh wũúh biih baácboó maáh waad jwúhúdh ã bejep be.

13 Á bejat pínah jãtíh, chénat pah téihya caandíh teo wũhntidih ã bid wáacap be. ã wáac juyúchah, queét nihatdih biic yoobó búdí jíb jumni míc dinero júdunadih ã wũhup be. Wũhnt, ‘Wã jwúub jũúwát pínah jãtíh, nin dinerojĩh ñi jíb chãj teo páñaá’, ã maáh pínah queétdih ã niijíp yah be.

14 Obohjeéhtih, áih cáacwã caandíh eníhcan, ã maáh jumatdih náahcan, biquínadih chah maáhdih naáwádih ã bejat túutup be. ‘Jwiitboó caán ã maáh jumatdih jwĩ náahcan caá’, ã niij naáwát túutup yah be.

15 “Obohjeéhtih, caánboó maáh waadnít, ã jwúub juyáp be. Jwúub joinít, ã tewatdih jéihyat túut niijná, caandíh teo wũhntidih ã jwúub bid wáacap be.

16 Jwíih waóh joiní nin pah ã niijíp be, ‘Maá, ma wũhni júdujĩh jíb chãj teonít, diez júdudih wã jwúub jíb ubup be’, ã maáhdih ã niijíp be.

17 Páant ã niijíchah joinít, ‘Ma táí chãjap be. Weemdíh táí teo wũhni ma jumna caá. Bainíbitjĩhjah ma táí chãjat jíb, diez tátchinadih moondíh ã maáh meemdíh wã waadána caá’, ã maáh caandíh ã niijíp be.

18 Caán táttimah joiníboó ‘Maá, ma wũhni júdujĩh jíb chãj teonít, cinco júdudih wã jwúub jíb ubup be’, ã maáhdih ã niijíp be.

19 Páant ã niijíchah joinít, ‘Meém ma táí chãjat jíb, cinco tátchinadih moondíh ã maáh meemdíh wã waadána caá’, ã niijíp be.

20 “Obohjeéhtih, táttimah joiníboó ‘Maá, ma eneeé. Weemdíh ma wũhni júdudih yégueh chóojĩh wã táí tai jwej ámohop be.

21 Meém tubit úum náah jumni caá. Bitadih momat túut, dicat túutnit, meemjéh caán jíbndih mapĩ ubna caá. Páant ma chãjatdih jéihnit, meemdíh wã úumup be’, ã maáhdih ã niijíp be.

22 Páant ã niijíchah joinít, ‘Meém weemdíh ma táí teo wũhcap be. Ma niijátjĩhjah meemdíh wã jwúub naóh yacbipna caá. ¿Weém úum náah jumni niit? ¿Bitadih momat túutni, dicat túutni niit?

23 Páant wã jumuchah nihna, wíh dinerodih dinero jwejat muuná ma ámohochah, áta táí tagaá. Páant ma chãjachah, caán muudíh teonít weemdíh chah ãta wũh tagaá’, ã niijíp be.

24 Páant niij péanit, pebhbit ñũhntidih nin pah ã niijíp be: ‘Caandíh wã wũhni júdudih dúuc wáinit, chénat pah téihya júdujĩh táí teoniboodíh ñi wũhú’, queétdih ã niijíp be.

25 Páant ã niijíchah joinít, ‘¡Obohjeéhtih, Maá, caánboó chénat pah téihya júdu jáantjeh ã bíbohna caá!’ caandíh ã niijíp be.

26 Páant ã niijíchah joinít, ‘Ded ã bíbohnijĩh táí teonidih chah wã wũhbipna caá. Obohjeéhtih, ded ã bíbohna yahna, ã táí teocat jíb, ã bíbohndih wã dúuc wáibipna caá.*

27 Weemdíh eníhcannt, ã maáh wã jumatdih náahcanntidih, ninna ub jũóhnt, wã enepdih ñi mao yohoo’, ã maáh ã niijíp be”, Jesús ãt niijíp wat jĩ.

*Jesús wã Jerusalénna ã waadát
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19)*

28 Páant niij péa, cáacwãdih chibít yuúpbít waóh bejnit, Jerusalén tátchina Jesús wã ãt tóah púuh laab béjep wat jĩ.

29 Pánih tóah púuh laab béjnit, Betfagé wãt jumni, Betania wãt jumni tátchina pebh, Olivo Jeé púudih ãt juibínap wat jĩ. Pánih juibínit, Jesús chénewã ã bohénitdih wahnit, nin pah queétdih ãt niijíp wat jĩ:

30 —Con jigohni tátchibitdih ñi bejeé. Waád juibínitjeh, burro wũúh cáacwãdih duo jwúhcannidih ñi jwãáhbipna caá. Caandíh ã chéwat tópdih watnit, ñi ub jwúub jũúwá.

* 19:10 Ez 34.16 * 19:26 Mt 13.12; Mr 4.25; Lc 8.18

31 **Yeebdíh enni ‘¿Dépanih caandíh watnit, ub bej tigaá ñi chãj?’** ã niij **uubh joyóchah joinít, ‘Jwĩ Maáh ã náah jwuhna caá’,** ñi niij **jepahaá,** Jesús queétdih át niijíp wat jĩ.

32 Páant ã niijíchah joinít, ít bejep wat jĩ. Caanná juibínit, Jesús ã niijátji pahjeh ít jwááap wat jĩ.

33 Pánihna, burro wáúhdih í watachah ennit,

—¿Dépanih caandíh wat ub bej tigaá ñi chãj? ã monó ít niij **uubh joyóp** wat jĩ.

34 —Nindih jwĩ Maáh ã náah jwuhna caá, ít niij jepahap wat jĩ.

35 —Páant ta tigaá. Ñi ub bej jwuhúú, í niij jepahachah joinít, Jesús ã páñapboó ít ub jwúub bejep wat jĩ. Pánih ub juibínit, Jesús ã chúdat pínah niijná, ñih jih bóo yégueh chónadnih too dugnit, burro wáúhdih ít cáagap wat jĩ.

36 Pánih púuh laáb chúdnit, ã bejchah-jeh, ã jãtíh waóhñit, caán í maáh pínahdih í weñat júutna, ñih jih bóo yégueh chónadnih too dugnit, namádih ít jwej waáwáp wat jĩ.

37 Pánih bejnit, Jerusalén tátchina toáh juibí, Olivo Jeé púwdih dei juibínit, Jesús ã wêp chãjatjinadnih náhnit, Diosdih bádí wëina, nin pah ít niij ejep wat jĩ:

38 —¡Túina caá, Dios! ¡Meém caá nin jwĩ Maáh pínahdih mat wahap taga! ¡Nin ma wahnidih ma túi teo wáacá! Páant jwĩ maáh ã jumuchah, majeéh jwĩ túi jumbipna caá. ¡Nin baácđih jumnit jeáboó jumnitbat meém chah wêpni Maáhdih í wëi naáwá naáh! ít niij wëi ejep wat jĩ.*

39 Páant í niij wëi ejechah joinít, ñjeéh péenit fariseowá nin pah Jesúsđih ít niij jãihñup wat jĩ:

—¡Bohéní, páant bóojeh! Ma bohénitđih ma ej cádahat túutá, ít niijíp wat yah jĩ.

40 Obohjeéhtih, Jesús queétdih nin pah át niij jepahap wat jĩ:

—**Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Queét í yayáchah, nin ñajni jee dáhnaboó áta wëi ej tagaá,** át niijíp wat jĩ.

41 Pánihna, Jerusalén tátchina toáh juibínit, caandíh enna, caán tátchidih moondíh jígahna, át jañúp wat jĩ.

42 Pánih jüinít, nin pah át niijíp wat jĩ: “**Yeéb Jerusalén tátchidih moón buu yeó jáapna ded pah ñi túi jumat pínahdih jéihna nihna, áta túi tagaá. Obohjeéhtih, weemdíh jepahcan, ñi túi jumat pínahdih ñi beh joicán caá.**

43 **Maátcanjeh yeebdíh eníhcannit ñíih tátchidih í túi bóod chüi ñah páud bejbipna caá, yeéb tátchi diitboó jumnit ñi jéih jwei báccat pínah niijná.**

44 **Pánih chãjna, ñíih tátchidih í túi boto mao jéena beedábipna caá. Nihat yeéb diitboó jumnitđih, ñi wehdihbat í mao yoh beedábipna caá. Dios yeebdíh teo wáacni pínah weemdíh ã wahachah yuhna, ñi jepahcatji jíb páant yeejép ã yapbipna caá”,** Jesús át niijíp wat jĩ.

Jíb chãjnitđih Dioíh mummánt Jesús ã ñuun bácaat

(Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Jn 2.13-22)

45 Jerusalén tátchidih waád juibínit, Dioíh muú jóocmant bóo juúhdih Jesús wá ít waad béjep wat jĩ. Pánih waad béjnit, Diosđih í wáhat pínah nuñáp wáđih jíb chãjnitđih Jesús át ñuun bácanap wat jĩ. Pánih ñuun bácanit, queétdih nin pah át niij jãihñup wat jĩ:

46 —**Dios naáwátđih naóh yapani nin pah át niij naóh daacáp tají: ‘Wíih muú weemdíh uúbát muú pínah caá’, Dios ã niijná caá,*** át niij daacáp tají. Obohjeéhtih, yeéboó Diosđih uúbáđih jãóhñitđih yeenit, chah ñi jíb waadá uúbhna, **nuumnít í wáac juyát muú pínah ñit chãjap taga,*** át niijíp wat jĩ. Queétdih jãih péanit, át bac bejep wat jĩ.

47 Yeó jáap jumat pah Jesús Dioíh muuná bohénadnih apí bejep wat jĩ. Páant ã bohénachah ennit, sacerdotewá í maáta, Moisés ã watatjidih bohénit, bita maátabat caandíh ít mao yohíhip wat yah jĩ.*

48 Obohjeéhtih, ã bohénachah joinít, nihat cáacwáboó bádí ít weñep wat jĩ. Páant í weñechah jéihñit, í mao yohat túut niijná yuhna, ít jéih teo jwuhcap wat jĩ.

* 19:38 Sal 118.26 * 19:46 Is 56.7 * 19:46 Jer 7.11 * 19:47 Lc 21.37

20

Jesús ã wēpat

(Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

¹ Biíh yeó jáap Jesús Dioíh m̄uá jóocmant bóo j̄uáhbóo c̄aacwādh̄i át bohénap wut j̄i. Páant ã bohénachah, sacerdotewā ã maáta, Moisés ã wutajidih bohénit, bita maátabut caandíh nin pah ít niíj uábh joyóp wut j̄i:

² —Jwiít dih ma naáwá. ¿Deíh wēpatj̄ih tibeé jwíin páant ma chāj? ¿Déhe tibeé meemdíh páant ã wut? ít niíjip wut j̄i.

³ Páant ã niíjíchah joinít, Jesúsbut nin pah át niíj uábh joí jwáubanap wut j̄i:

—Weembát yeebdíh wā uábh joibíjna caá.

⁴ ¿Juan Daabánidih déhe tigaá át daabáát t̄úutj̄i? yeéb ñi jenah joyóchah. ¿Dios át wutjican taniít? ¿C̄aacwājeh niít ít daabáát t̄úutj̄ip? Jesús queétdih át niíjip wut j̄i.

⁵ Páant ã niíjíchah joinít, queétjeh nin pah ít míc niíjip wut j̄i: “¿Ded pah tigaá jwí niíj jepah bií? ‘Dios caandíh át wutap taga’, jwí niíj jepahachah, caánboó ‘Páant ã jum̄achah yuhna, ¿dépanih tíi caandíh ñi jepahcan?’ jwiít dih ã niíj j̄uáhbipna caá.

⁶ Obohjeéhtih, ‘Juan Dios naáwátdih naóh yapani yoobát ã jum̄ap j̄i’, nihát c̄aacwā ã niíj jenah joiná caá. Páant ã niíj jenah joyóchah, jwiítboó ‘C̄aacwājeh caandíh ít daabáát t̄úutj̄ip taga’, jwí niíj jepahachah, queét jee dáhnaj̄ih yohnit, jwiít dih ã mao-bipna caá”, ít niíjip wut j̄i.

⁷ Pánih míc wéhe péanit,

—Jwí jéhicn caá, ít niíjip wut j̄i.

⁸ —Caán láa bácah weemdíh wutnidih weembát yeebdíh wā naóhcan niít, Jesús queétdih át niíjip wut j̄i.

Jiwá iguíhadih yeejép teo wāhñit naáwát

(Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)

⁹ Páant niíj péanit, nin naáwátj̄ih c̄aacwādh̄i át bohénap wut j̄i: “Biíc newé jiwá iguíhdih ã momop be. Mom péanit, bitadh̄i ãih iguíhadih en dawá t̄úutn̄it, biíh baácboó jib jwuh̄adh̄i ã bejep be. Pánih bejniji maatápdih ã jígochap be.*

¹⁰ Túttimah, iguíh ei láa, ãih iguíh jíibdh̄i náahna, caandíh teo wāhñidih ãih iguíhana ã wah bojop yuh be. Obohjeéhtih, caanná ã j̄uibínachah, iguíhadih en daonítboó caandíh

teonit, ã maáih pínahdih wāhcanjeh, ã p̄ai ñ̄un yóh jwáuba bojop be.

¹¹ Túttimah, iguíha mínah biíh caandíh teo wāhñidih ã jwáub wahap yuh be. Obohjeéhtih, ã j̄uibínachah enna, caandíhbut biíc yoobó yeejép niíjnít, j̄uib wāhcanjeh, ã mao ñ̄un yóh jwáuba bojop be.

¹² Páant ã ch̄ajat túttimah, biíhdih jwuh ã jwáub wahap yuh be, páant m̄antih. Obohjeéhtih, caandíhbut biíc yoobó ã mao ñ̄un yóh jwáuba bojop be.

¹³ “Páant ã ch̄ajatjidih ennit, iguíha mínah nin pah caanjéh ã niíj jenah joyóp be, ‘B̄uu biíc peihcanni láa wā wāhñitjidih ít yeejép ch̄ajap tagaá. ¿B̄uu ded pah tigaá wā ch̄ajbi? Wā wāuh wā oinidih wā wahachah, caánboodíh yeejép ch̄ajat úum̄nit, ã jepahmi nacaá’, ã niíj jenah joyóp yuh be.

¹⁴ Obohjeéhtih, iguíhadih teonitboó ã maáh wāuh ã j̄uyáchah ennit, nin pah ã míc niíjip be: ‘Jwí maáh ã wun̄achah, ninboó iguíha mínah ã jum̄bipna caá. Pánihna, nin iguíhadih jwiítjeh bíbohat t̄úut niíjna, ¿caandíh jwí mao yoh j̄íih?’ ã míc niíjip be.

¹⁵ Páant niíjnít, ã maáh wāuhdh̄i teonit, iguíhamant ub bac bejnit, ã mao yohop be.

“Pánih mao yohat doonádih joinít, ã maáhboó ¿ded pah tigaá queétdih ã ch̄ajbi?

¹⁶ Áih iguíhana jwáub j̄uibínit, ã wāuhdh̄i ã mawatj̄i peéh queét teonitdh̄i ã mao yohbipna caá. Queétdih mao yoh péanit, ãih iguíhadih bitaboodíh ã wāhbipna caá”, Jesús c̄aacwādh̄i át niíjip wut j̄i.

Páant ã niíjíchah joinít,

—¡Ma niíjít pah ã yapca bojo naáh! c̄aacwā ít niíjip wut j̄i.

¹⁷ Páant ã niíjíchah joinít, Jesús queétdih ennit, nin pah át niíjip wut j̄i:

—Obohjeéhtih, caan páh tigaá ã jum̄bipna caá. Caandíhjih m̄antih Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niíj naóh daacáp taj̄i:

‘M̄uá teonit táini jee dáhnadh̄i ñ̄ionit, ã náahcanni dahdih ã yohop yuh be. Obohjeéhtih, queét ã yohni dahdih-jeh tigaá Dios ã ñ̄iwip. Caandíh ñ̄ionit, ãih m̄uu pánihnidih ch̄ajna, caán m̄uudíh táii jenah enat t̄úut niíjna, choójboó caan dáhdih ã jwíih

* 20:9 Is 5.1

jwejep be. Caán jee pánihi Dios ã wahní pínah tigaá', ãt niij daacáp tají.
(Sal 118.22)

18 Pánihna, ded jéih encanni dée pah caan dáhdih tóoc buugní ãih bácah dajni ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, deddih caan dáh ã buúg jéen néehnit, ã boto yoh bojbipna caá. Páant ã yapat dée, ded weém Dios ã wahnidih jepahcan, buudní ã jumbipna caá", Jesús queédih ãt niijíp wut jĩ.

19 Jesús caán naawátjĩh ã bohénachah joinít, "Jwiít dih niijná caá ã chãjap", Moisés ã wutatjidih bohénit, sacerdotewã ã maátabut ãt niij jéihyep wut jĩ. Pánih jéihnit, Jesús ã naóh péanachahjeh, ãt ih tewíhip wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, cáacwãboodih úumna, Jesús dih ãt jéih teo jwuhcap wut jĩ.

*Romano maáta ã úubát túutni dinero júdu
(Mt 22.15-22; Mr 12.13-17)*

20 Pánih jéih teo jwuhcan, débólih teonit, ã maátadih wúhat túut niijná, caandih encanni pahjeh, ãt en ñúun péenap wut jĩ. Pánihna, bita túinit pah jíghnitdihbut Jesús pebh ãt wahap wut jĩ, mácah ã jepahachah, ã naóh yacat túut niijná.

21 Queét yeenitboó Jesús dih nin pah ãt niij úubh joyóp wut yuh jĩ:

—Bohéní, yeecanni jumna, Dios ded pah jwiít dih ã chãjat túutatdih yoobópdih ma bohéatdih jwĩ jéihna caá. Ded pah cáacwã jwĩ niijíchah, maáta ã jumachah yuhna, úumcanjeh yoobópdih mapĩ naóhna caá. Páant yoobópdih naóhni jumna, nin jwĩ úubh joyát dih ma jepahaá:

22 ¿Roma baác dih moón ã maáh César ã úubát túutni dinero júdu dih caandih jwĩ wuhachah, ã túi niit? ãt niijíp wut jĩ.

23 Páant ã niijíchah, ã yeeatdih jéihnit, nin pah queédih Jesús ãt niij úubh joí jwúubanap wut jĩ:

24 —Dinero júdu dih weemdih ñi júutú. ¿Caán júdu dih deih móot, deih wut tigaá ã jum? ãt niijíp wut jĩ.

—Cesaríh móot, ãih wutbut ã jumna caá, ãt niij jepahap wut jĩ.

25 —Caán láa bácah caán júdu Césaríh pínah caá. Pánihna, ãih pínah ã jumachah, caandih wúhat caá náahap. Obohjeéhtih, Dioíh pínah

mácah ã jumachah, Diosboodih ñi wúhuá, Jesús queédih ãt niijíp wut jĩ.

26 Páant ã niij jepahachah joinít, queét caandih mácah jepahat túutíh nitboó joí yai ñúh bejnit, ãt jéih jwúub yee úubh joicáp wut jĩ.

*Cãacwã ã jwúub boo pud júuwát pínah
(Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)*

27 Páant queédih ã jepahat túttimah, biquína saduceowã jwuh Jesús pebh ãt jui bínap wut jĩ. Queét saduceowã "Cãacwã wunna, ã jwúub boo pud júóhcan niit", niijnít ãt jumap wut jĩ.*

28 Pánih jenah joinít, nin pah Jesús dih ãt niijíp wut jĩ:

—Bohéní, nin pah Moisés ãt niij daacáp tají: "Weép jeñé weh wihcanjeh ã wuhachah, ã úudboó weép jeñé áajidih jwúub áa jumat caá náahap. Pánihna, ã úudboó áa wih jwuhcanni jumna, éemp wunnihdih ã bíboho naáh, ã úud jeñé báadhda weh pah ãt weh jumat pínah niijná", jwiít dih Moisés ãt niij daacáp tají.*

29 Biíc weh sietewã ãt jumap be. Weép jeñéboó áa jum, weh wihcanjeh ã wunap be.

30 ã úudboó weép jeñé áajidih ã jwúub áa jumap yuh be. Páant áa jumat túttimah, weép jeñé pahjeh muntih, weh wihcanjeh caanbút ã wunap be.

31 Túttimah bóobut weép jeñé áajidih jwúub áa jumna yuhna, caanbút weh wihcanjeh ã wunap be. Páant míicjeh queét niihat ãt buúd beedép be.

32 Páant mi weha mána ã wun beedát túttimah, ã áajibut mi wunap be.

33 Pánihna, queét niihat ãt áa jumnihji, niihat cáacwã ã jwúub boo pud júuwáchah, ¿ded áa tigaá mi yoób jumbi? saduceowã Jesús dih ãt niij úubh joyóp wut yuh jĩ.

34 Páant ã niijíchah joinít, Jesús nin pah ãt niij jepahap wut jĩ:

—Nin baácboó jumna, yad pínah dih ãpĩ ubna caá. ãt weh yatádihbut ãpĩ wúhna caá.

35-36 Obohjeéhtih, wunnitji ã jwúub boo pud júuwát túttimah, Dios weh jumna, jeáboó jumnit, ángelwã pah ã jwúub wuncan niit. Pánih jwúub wuncan, ã jwúub áa jumcan niit.

* 20:27 Hch 23.8 * 20:28 Dt 25.5

37 Obohjeéhtih, wənnitji ī boo pəd jūúwát pínahdih yeéb ñi jéihyatdih náah yacna, nin pah wā niij naóhna caá: Moisésji iigni chálihdih ā enatjidih nin pah āt niij daacáp tajī: ‘Dios nin pah weemdih ā niijíp jī: “Weém Abraham, Isaac, Jacob ī Maáh caá”, ā niijíp jī’, Moisés āt niij daacáp tajī.*

38 Ī wənat táttimah yuhna, ‘Ī Maáh caá’, Dios āt niijíp wət jī. ‘Ī Maáh caá’, ā niijátjidih jéihnit, báadhniit ī jamatdih jwī jéihna caá. ĩDios báadhniitdihjeh Maáh ā jamna caá! Pánihna, cāacwāih bácah ā wənuachah yuhna, ĩih caolih páantjeh ā báadhna caá, Jesús āt niijíp wət jī.

39 Páant ā niijíchah joinít, bita Moisés ā wətatjidih bohénitboó,

—Ma tái jepahap be, Bohéní, ĩt niijíp wət jī.

40 Páant ā jepahachah joinít, úumna, bitabut caandih ĩt jwúub úubh joicáp wət jī.

¿Cristo déhe ā jūima tigaá?

(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)

41 Jesús queétdih nin pah āt jwúub niij úubh joyóp wət jī:

—‘Dios ā wəhni pínah Cristo David jūima ā jumbipna caá’, ĩ niij naóhna caá. ¿Páant niij naóhna, ded pah niij bohé tigaá ĩ chāj?

42 Davidjijeh Salmos ĩ niijní tólihdih nin pah āt niij daacáp tajī:

‘Wā Maáhdih Dios nin pah ā niijná caá: “Wā jéihyepmant bóo bəwámant ma chúudú.

43 Pánih chúudnit, nihatdih ma wətuachah, meemdih en jūihnitdih wā yap yohat táutbipna caá”, ā niijná caá’, Davidji āt niij daacáp tajī. *(Sal 110.1)*

44 Páant niij daácnit, Davidji Cristodih ‘Maá’, āt niijíp wət jī. Páant ā niijíchah yuhna, ¿ded pah Cristo David jūima āt jamji? Jesús āt niijíp wət jī.

Moisés ā wətatjidih bohénit ĩ túicat

(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)

45 Páant niij péanit, nihat ájeéh péenit ĩ joyóchah, nin pah ā bohénitboodih Jesús āt niij naáwáp wət jī:

46 “ĩMoisés ā wətatjidih bohénitdih ñi tái chāja chaáh! Queét maátni yégueh túini chóo dəonít, cāacwā ĩ enepdih ĩpī táoh

jib bejna caá. Bíi dée jīb chājapboó bita queétdih tái wēi jwāáh úubátidih ĩpī náahna caá. Jwiit judíowā jwī bohéat mūudih waáwápboó ĩpī chúudna caá, nihat cāacwā queétdih ĩ tái wēi enat pínah niijná. Nəmah jeémépboobút bejnit, waáwápboó míicjeh chúudna, ĩpī wēina caá.

47 Obohjeéhtih, queét éemp wənnit yaádih mūunádih ĩpī dúuc wáina caá. Páant queét yaáhdih ĩ dúuc wáina yuhna, cāacwā ĩ enepdih Diosdih maatápdiĥ ĩpī úubhna caá, queétdih ĩ wēi enat pínah niijná. Páant ĩ chājat jīb Dios queétdih búdí ā peéh chājbipna caá”, Jesús āt niijíp wət jī.

21

Éemp wənnih Diosdih mi wāhat
(Mr 12.41-44)

1 Jesús ā enechah, Dioih mūudih jamni dinero júduna ámohat paihdih búdí dinero bíbohnitboó Diosdih ĩ wāhni júdunadih ĩt yacap wət jī.

2 Páant ĩ yacachah, éemp wənnihbut chéne júdubitdih mi yacachah, āt enep wət jī.

3 Páant ĩ yacachah ennit, nin pah ā bohénitdih āt niij naáwáp wət jī:

—Nint éemp wənnihboó moh yéejnih yuhna, queét chah mi wāhap be.

4 Queét búdí dinero bíbohnit, ĩ náahcanni júdunadih Diosdih ĩ wāhap be. Obohjeéhtih, caántboó bainíbit bíbohnih nihat bíih pah bóonadih mi jīb chājat déedih Diosdih mi wāh beedánap be, āt niijíp wət jī.

Dioih mūudih bita ĩ yohat pínah
(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)

5 Biquína ā bohénit Dioih mūudih wēi ennit, nin pah ĩt niij míic wéhenap wət jī:

—Nin mūú túini caá. Túini jee dáhnajih ĩt chājjip taga. Nin diitboó cāacwā Diosdih ĩ wāhni but túini caá, ĩt niijíp wət jī.

6 Páant ĩ niijíchah joinít, nin pah queétdih Jesús āt niijíp wət jī:

—Maátcanjeh, nihat bəu ñi wēi ennidih yeebdih eníhcannitboó ĩ boto mao jéena beedábipna caá. Bíic jee dáh bíih dahjih lajni ā wihcan niit, āt niijíp wət jī.

* 20:37 Ex 3.6

Péeni yeó jáap jãtìh ded pah ã yapat pínah (Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

⁷ Páant ã niijíchah joinít, queétboó nin pah ìt niij wúbh joí enep wat jĩ:

—Bohéní, páant ma niiját ¿débólih tigaá ã yapbi? ¿Ded pah tigaá jwiít jwĩ jéihbi? ìt niijíp wat jĩ.

⁸ Páant ì niijíchah joinít, nin pah ãt niij jepahap wat jĩ: “¡Yeéb ñi túi chãja chaáh! Bitá ì yeeatdih ñi joicá bojoó. ‘Weém Cristo caá’, niij yeenit, dawá ì jũóhbipna caá. ‘Yeejépwã ñi maáta ì wēpat dúuc wáinit, yeebdíh túi ùbni pínah ã jumna caá’, ì niijíchah yuhna, yeéboó ñi joyáh bojoó.

⁹ Dawá baácdih moón ì míic mawat doonádih joinít, biíh baácdih moón ì maátadih yohíhna, ì míic mawat doonádihbut joiná, ñi úumca bojoó. Péeni yeó jáap jãtìh páant ã yapbipna caá. Obohjeéhtih, caán péeni yeó jáap caán láajeh ã nihcan niít.

¹⁰ “Caán láa biíc baácdih moón biíh baácna bejnit, ì míic maobipna caá. Pánihna, nihat baácboó búdí míic mawat ã jumbipna caá.

¹¹ Dawá pebhboó búdí baác méméat, nuugúp láa, wēpép wunat ã jumachah, dawá ì wunbipna caá. Nin baácboó tãbit yeejép ã yapachah, jeámantbut úum náah jumni ã jíoghbiipna caá.

¹² Obohjeéhtih, páant ã yapat pínah jãtìh, yeebdíh eníhcannitboó teonit, yeejép ì chãjbipna caá. Pánih chãjnit, ñi míic wáacat mædíh moón maátadih naóh yacnit, nemat mæúboó ì nemat túutbipna caá. Wíihwã ñi jumat jíib dawá baácdih moón ì maátadihbut yeebdíh ì naóh yacbipna caá.

¹³ Yeebdíh páant yeejép ì chãjachah, wíih doonádih queétdih ñi naóhbipna caá.

¹⁴ Páant ã yapat pínahdih jéihnit, ì naóh yacachah, ded pah ñi jepahat pínahdih jãtìh ñi jenah joicá bojoó.

¹⁵ Weémboó ded pah ñi naáwát pínahdih wã jéihyabipna caá. Páant ñi naáwáchah joinít, yeebdíh naóh yacnit ì jéih niij jwúubacan niít.*

¹⁶ Ñi mána, ñi úudwã, ñi déewã, ñi pej jumnitbut yeebdíh naóh yacnit, ñi maátadih ì tewat túutbipna caá, nemat mæúboó ì

nemat pínah niijná. Biquínadih nemat mæúboó nem, bitadih ì mao yohbipna caá.

¹⁷ Pánihna, wíihwã ñi jumat jíib, nihat yeebdíh ì en jãihbipna caá.

¹⁸ Páant ì chãjachah yuhna, Dios yeebdíh ã túi wapbipna caá, ñi bæudcát pínah niijná.

¹⁹ Páant yeebdíh yeejép ì chãjachah yuhna, Diosdih cádahcan, wunna yuhna, Diosjeéh páantjeh ñi túi jumbipna caá.

²⁰ “Biíh baácdih moón soldadowã Jerusalén tátchidih ì ñuh púuda bojibipna caá, diítboó jumnit ì jéih jwei báccat pínah niijná. Páant ì ñuh púuda bojochah ennit, ‘Nin tátchi bæudná caá ã chãjap’, ñi niij jéihbipna caá.

²¹ Pánih jéihnit, Judea baácdih jumnit jeená ì jwei béje naáh. Jerusalén tátchi diítna jumnitboó ì jwei bác beje naáh. Wápchiboó jumnit jweiná, tátchina ì jwúub waad béjca bojo naáh.

²² Páant ñi jweicáh, caán láa Diosdih jepahcannit judíowãdih ì yap yohatji jíib ã peéh chãjachah, yeebdíhbut ã chũhbipna caá. Páant ì yéejat peéh ã chãjachah, jon jãtìh Dios naáwátidih naóh yapanit ì daacátjidih biíc yoobó ã jumbipna caá.*

²³ Dedh wædæ jumnihdih, weh túuhnihdihbut jweyát chah ã buobipna caá. Caán láa Dios judíowã ì yéejatdih búdí íjnit, queétdih búdí ã peéh chãjbipna caá. Páant ã chãjachah, nin baácdih moón tãbit ì jíoghbiipna caá.

²⁴ Biquínadih ì mao yohbipna caá. Bitaboodíh teonit, ìih baácna jumat yoobó ì ùb bejbipna caá. Jerusalén tátchidih moondíh beedánit, queét judíowã nihcannit caán tátchidih waadní, maáta ì jumbipna caá. Túttimah, Dios ã jenah joyátji pah, maáta ì jumatdih ã jwúub dúuc wáibipna caá”, Jesús ãt niijíp wat jĩ.

Nihat cãacwã úud jeñé ã jwúub dei jũúwát pínah

(Mt 24.29-35,42-44; Mr 13.24-37)

²⁵ “Caán péeni yeó jáap toáh jũúwáchah, yeó, widh, cáiwãbut mácah ì jíoghbiipna caá, Dios ded pah ã chãjat pínahdih cãacwã ì jéihyat pínah niijná. Búdí mæj ã noli-hat yáaat pah ã yáabipna caá. Pánihna, jeáboó jumni mácah jíoghadih ennit, búdí

* 21:15 Lc 12.11-12 * 21:22 Os 9.7 * 21:25 Is 13.10; Ez 32.7; Jl 2.31; Ap 6.12-13

yáatdihbut joiná, nihat baác dih moón túbít úumnit, búdí í náhni dahwabipna caá.*

26 Pánih úumnit, nin baác ded pah ã yapat pínahdih búdí jenah joinít, jeámant jumni ã túut numúchah enna, náhni joicánnit pah í jambipna caá.

27 Páant ã yapachah, weém nihat cãacwã úud jeñé, maáh waadníji, mah tólihjíh, búdí yeh iigátjíhbut wã jwúub dei jũóhbiipna caá. Páant wã jwúub dei jũúwáchah, nihat cãacwã í enbiipna caá.*

28 Pánihna, wã jwúub dei jũúwát pínahdih ded pah ã júut waawát dih ennit, úumcan, ñi náhni dahwaca bojóo. Yeebdíh túi ubni waícanjeh wã jũóhbiipna caá.

29 “Higuera nah, biíh nahbut ded pah ã jumatdih ñi náhninaá.

30 Caan náh jáap wawá ã jumuchah ennit, jópchi ã tóah jũúwát dih ñipí jéihna caá.

31 Pánihat pah wã niijátji biíc yoobó ã yapachah ennit, ‘Jesús nin baáboó maáh jumudih ã jwúub dei jũúwát pínah bahnijeh ã judhna caá’, ñi niij jéihbiipna caá.

32 “Yoobóp dih yeebdíh wã naóhna caá. Wã niijátji biíc yoobó ã yapat pínah jãtih, nihat caán júut waawát dih ennitboó í wuncan niít.

33 Nihat nin baác jeábut ã buudbípna caá. Obohjeéhtih, wã naawátboó buudcánjeh, nihat biíc yoobó ã yapbipna caá.

34 “¡Yeéb ñi túi jenah joyó chaáh! Búdí numah jeémát dih chãj, babh máihnit, dawá bií déedih bíbohadijeh jenah joiná, wã jwúub dei jũúwát pínahdih ñi jenah joicán niít. Pánih jenah joicán, ñi jéihcat láa yeebdíh ñi yéejat peéh chãjadih wã jũóhbiipna caá.

35 Nihat baác dih moonbút í jenah joicát láa wã jwúub dei jũóhbiipna caá.

36 Pánihna, yeó jáap jumat pah túi jenah joinít, Dios ã teo wáacatdih ñi úúbú, yeejép ã yapachah yuhna, weemdíh ñi cádahcat túut niijná. Pánih yap yohnit, weemdíh cádahcan, weém nihat cãacwã úud jeñé pebh tíccanjeh ñi ñuhbiipna caá”, Jesús át niijíp wut jí.

37 Yeó jáap jumat pah Dioíh muúboó bohénit, cheyeh jumat pah tútchimant

jwúub bac bejnit, Olivo Jeéboó Jesús wã ípí jumap wut jí.*

38 Pánihna, cãacwãboó Jesús ã naawáchah búdí joíhnit, cheibitjeh jáanit, Dioíh muúboó ípí júbí páñap wut jí.

22

Judas maátajíh ã míc wéheat

(Mt 26.1-5,14-16; Mr 14.1-2,10-11; Jn 11.45-53)

1 Paacánni pandih jeémát yeó jáap, Pascua í niijní, bahnibit át judhdap wut jí. Caán yeó jáapnadih dawá cãacwã Jerusalén tútchina ípí míc wáacap wut jí.*

2 Caán láa sacerdotewã í maáta, Moisés ã wutatjidih bohénit biíc dih, Jesús dih í tewat pínahdih ít míc wéhenap wut jí. Obohjeéhtih, í tewe chah, nihat cãacwã íijnit, queétdih í míc mawat pínahdih ít úumap wut jí. Pánih úumna, cãacwã í encah, ded pah Jesús dih teonit, í mawat pínahdih ít bidip wut jí.

3 Páant í bidat pónih, nemépwã í maáh, Judas, Iscariote í niijní dih át waadáp wut jí. Caán Judas, Jesús ã bohéni ã jumuchah yuhna, áih jenah joyát dih át túut numáp wut jí.

4 Pánih jenah joyát túut numníji Jesús pebh queétdih duó wáyat túut niijná, sacerdotewã í maáta, Dioíh muudíh wapnit í maátadihbut naawádih át bejep wut jí.

5 Páant ã naawáchah wéi joinít,

—Cãacwã í encah, ded pah soldadowã Jesús dih í tewat pínah niijná, ma duó wáyat pínah júb, meemdíh jwí júb chãjbiipna caá, Judas dih ít niijíp wut jí.

6 Páant í niijíchah joinít, jepahna, cãacwã í encah, Jesús pebhna ã duó wáyat pínahdih Judas át jenah joi bídip wut jí.

Jesús ã bohénit biíc dih ã pée jeémát

(Mt 26.27-29; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

7 Paacánni pandih jeémát yeó jáap, oveja wúúhdih ípí maoni yeó jáap, Pascua í niijní yeó jáap dih,

8 Pedro, Juandihbut ã numah jeémát pínah muudíh bidat túttna, Jesús át wahap

* 21:27 Dn 7.13; Ap 1.7 * 21:37 Lc 19.47 * 22:1 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

wat jĩ. Pánih wahnit, nin pah queétdih át niijíp wat jĩ:

—Pascua yeó jáapdih biícđih jwĩ jeémát pínahdih, ñi ámohbi jwuhúú, át niijíp wat jĩ.

⁹ Páant ã niijíchah joinít,

—¿Dedjĩh tigaá ámohodih jwĩ bejbi? İt niijíp wat jĩ.

¹⁰ —Jerusalén tátchidih ñi waadáchah, wáam dahjĩh mah beoni yeebdíh ã jwāáhbipna caá. Ājeéh bejnit, ã waadni mūdđih yeebbút ñi péé waadá.

¹¹ Waadnít, caán muú mínahdih nin pah ñi niijíp wat jĩ: ‘¿Deyoob tigaá Pascua jeémátđih wā bohénitđih wā ñamah jeémát tólih pínah ã jum?’ Bohéni ã niijná beé’, caandíh ñi niijíp.

¹² Páant ñi niijíchah joinít, búdí chah bóo tólih, nihat jwĩ náahat jum beední tólihđih ã jútbiipna caá. Caán tólihboó Pascua jwĩ jeémát pínahdih ñi chājaá, queét chénewāđih át niijíp wat jĩ.

¹³ Páant ã niijíchah joinít, Jerusalén tátchina İt bejep wat jĩ. Caanná juibínit, nihat Jesús ã niijátji pah İt jwāáap wat jĩ. Pánihna, queétdih jútñi tólihđih waadnít, Pascua İ jeémát pínahdih İt chājap wat jĩ.

¹⁴ İ jeémát hora ã juyúchah, İ ámohni tólihna juibínit, Jesús ã bohénitđih át ñamah jeémép wat jĩ.

¹⁵ Páant İ jeéméchahjeh, nin pah queétdih át niijíp wat jĩ:

—İwā wunat pínah jātih, nin Pascua jeémátđih yeebdíh búdí wā ñamah jeémíhip be!

¹⁶ Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Dios pehbboó jwĩ jummat pínah jātih, chéneji nindih wā jwúub jeémp jwahcan niít. Dios ã jenah joyátji pah ã maáh jumapboó biícđih jwĩ jwúub jeémpbiipna caá, queétdih át niijíp wat jĩ.

¹⁷ Páant niijíp péanit, jiwá iguúh mac jumni pamapđih ubnit, “Túina caá, Paá”, Diosđih niijíp péanit, ã bohénitđih át wūhup wat jĩ.

—Dáa, yeebjéh ñi babhbaá.

¹⁸ Weém páant bóojeh wā babh péa jwuhna caá. Dios ã maáh jumapboó biícđih jwĩ jwúub babhbiipna caá, Jesús át niijíp wat jĩ. Páant ã niijíchah joinít, İt babhup wat jĩ.

¹⁹ Páant İ babhbat táttimah, pandih ubnit, “Túina caá, Paá”, Diosđih niijíp péanit, ã bohénitđih át daj wūhup wat jĩ.

—Nin pan wūih bácah panihni caá. Nindih wā dajat pah, weemdíh İ maobipna caá, yeebdíh wā túi ubat pínah niijná. Pánihna, yeebdíh wā wun wūhatđih náhninit, nindih ñi jeémé, queétdih át niijíp wat jĩ.

²⁰ Pascua jeémátđih jeémp péanit, Jesús biih pamapđih jwúub ubnit, nin pah queétdih át niijíp wat jĩ:

—Nin iguúh mac wūih meép panihni caá. Wūih meépjĩh ñi yéejat júb buúdáatđih júb chājna, Dios biícđih ñi túi jummat pínah niijná, yeebdíh wā wun wūhbipna caá.*

²¹ Obohjeéhtih, ñi joyoó. Weemdíh eníhcannitđih duó wáini pínah wā pebh ã chūudna caá.*

²² Wā İp jon jātih weemdíh ã watatji biic yoobó wā wunbipna caá. Obohjeéhtih, weemdíh eníhcannitđih duó wáiniboodíh Dios búdí ã peéh chājbiipna caá, Jesús queétdih át niijíp wat jĩ.

²³ Páant ã niijíchah joinít, “¿Déhe tigaá ã duó wáibi?” queétjeh İt míc niijíp wat jĩ.

“¿Déhe tigaá maáh panihni ã jumbi?” İ míc niiját

²⁴ Pánih jeémpnajah, ã bohénitboó nin pah İt míc niijíp wat jĩ: “¿Jwĩjeéh jumni déhe tigaá maáh panihni ã jumbi?” İt niijíp wat jĩ.*

²⁵ Páant İ míc niijíchah joinít, Jesús nin pah queétdih át niijíp wat jĩ: “Judíowā nihcannit İ maáta İih cáacwāđih tūbit watnit caá. Pánih chājna, ‘Yeebdíh wā túi teo wáacna caá’, queétdih İpĩ niijná yah caá.

²⁶ Obohjeéhtih, queét İ chājat pah, yeéb ñi chājca bojoó. Ded chah jumíhna, úudyi pah ã jumna naáh. Maáh jumíhna, teo wūhni pah ã jumna naáh.*

²⁷ Jeémp chūudnitđih teo wūhni teo jeémátđih İpĩ cáagna caá. Pánihna, jeémpnitboó maáta panihnit İ jumna caá. Obohjeéhtih, weémboó ñi Maáh jumna yahna, teo wūhni pah wā jumna caá.*

* **22:20** Jer 31.31-34 * **22:21** Sal 41.9 * **22:24** Mt 18.1; Mr 9.34; Lc 9.46 * **22:26** Mt 20.25-27; 23.11; Mr 9.35; 10.42-44 * **22:27** Mt 20.28; Mr 10.45; Jn 13.12-15

28 “Yeéb wājeéh pée cádahcan, yeejép ã yapachah yuhna, ñi jweicáp be.

29 Páant ñi jamuchah, wã íip weemdih maáh ã waadáat pah muntih, yeebdihbut maáta wã waadábična caá,

30 doce judíowã poómp ñi maáta ñi jumat pínah niijná. Páant bólihna yeebdih wã jwúub numah jeémp babhbipna caá”, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.*

*Pedro ã yeeat pínahdih Jesús ã naáwát
(Mt 26.30-35; Mr 14.26-31; Jn 13.36-38)*

31 Páant queétdih niij naóh péanit, Pedroboodih nin pah át jwúub niij naáwáp wut jĩ:

—Simón, Simón, meemdih bainí wã naáwíhna caá. Yeéb nihat weemdih ñi cádahat pínah niijná, Satanás Diosdih át uúbáp wut yuh be.

32 Obohjeéhtih, ma cádahcat pínah niijná, weémboó meemdih búdí wã uúbáp be. Pánihna, jwúub táí jenah joinít, bita wíihwádih ma teo wáacá, queétdih biíc yoobó ñi jwúub táí jenah joyát pínah niijná, Pedrodih át niijíp wut jĩ.

33 —Maá, majeéh weemdihbut nemat muúboó ñi nemechah, ñi mawachah yuhna, weémboó meemdih wã cádahcan niit, Pedro át niijíp wut yuh jĩ.

34 —Pedro, meemdih yoobópdih wã naóhna caá. Buujeh mujbai ã ewat pínah játi, biíc peihcanni láa ‘Caandih wã jéihcan caá’, ma niij yeebipna caá, Jesús caandih át niijíp wut jĩ.

Caandih ñi tewat pínahdih Jesús ã naáwát

35 Pedrodih páant niij péanit, nihat ã bohénitdih nin pah Jesús át jwúub niij uúbh joyóp wut jĩ:

—Wíih doonádih naáwát túutna, yeebdih wã wahachah, dinerodih ubcan, bií déedih yacat pínah wuh wúúhdih ubcan, zapatosdihbut ubcah yuhna, ¿náahat yeebdih ã jamnit jíí? át niijíp wut jĩ.*

—Jwúútdih náahat ã wíhcan jíí, ñi niij jepahap wut jĩ.

36 —Obohjeéhtih, buu láa ded dinero bíbohni, bií dée yacat pínah wuh wúúhdih bíbohni but ã ub beje naáh. Íbat naadih bíbohcani áih jih bóo yégueh chóodih jíib chāj wáhnit, caán jíibjĩh íbat naadih ã jíib

chāja naáh. Tubit tobohat láa júóhna caá ã chājap.

37 Dios naáwát dih naóh yapanit nin pah weemdih ñi niij daacáp tají. “‘Yeejép chājni caá’, niijnít, caandih ñi peéh chājbična caá’, ñi niij daacáp tají.* Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Páant ñi niij daacátji biíc yoobó weemdih eníhcannit ñi chājbična caá, Jesús át niijíp wut jĩ.

38 —¡Maá, ma eneé! Ninjĩh chéne íbat naá ã jamna caá, queétdih ñi niijíp wut jĩ.

—¡Páant bóojeh! Caandih ñi jenah joí cádahá, Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

*Getsemaní pácahi jamupboó Jesús ã uúbát
(Mt 26.36-46; Mr 14.32-42)*

39 Páant niij péa, bac bejnit, cheyeh jumat pah ãpí bejepboó Olivo Jeena át jwúub bejep wut jĩ. Á bohénitbut ájeéh ñi bejep wut jĩ.

40 Caanná juibínit, Jesús nin pah queétdih át jwúub niijíp wut jĩ:

—Yeebdih Satanás ã yéjeat túutuchah, caandih jepahcat túut niijná, Diosdih uúbát caá náahap, át niijíp wut jĩ.

41 Páant niij péa, chibít yuúpbít bej, bódicha caj yoh ñajnit,

42 “Paá, ma náahna, weemdih ma wunat túutca bojó. Obohjeéhtih, weém wã wuníhcah yuhna, meémboó páant ma náah yacachah, wã wun wáhbipna caá”, át niijíp wut jĩ.

43 Páant ã niij uúbúchahjeh, Dios ã wahní ángel caandih jíghnit, át teo wáacáp wut jĩ.

44 Tubit jíghnit, Jesús ã ípdih búdí át uúbáp wut jĩ. Pánih uúbhnit, búdí tãp bejna, meépjĩh widni át chínap wut jĩ.

45 Pánih uúbh péa, jwúub ñah ñahnit, ã bohénit pebh át jwúub juibínap wut jĩ. Páant ã jwúub juibínachah, búdí jíghnit, tubit chunná, ítat áwah bejep wut jĩ.

46 Páant ñi áwuchah ennit, Jesús queétdih nin pah át niij wacup wut jĩ:

—Ñi jáa bojó. ¿Dépanih ño tigaá ñi chāj? Yéejatdih táí yap yohat túut niijná, Diosdih uúbát caá náahap, át niijíp wut jĩ.

*Jesús dih eníhcannit caandih ñi tewat
(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11)*

* 22:30 Mt 19.28 * 22:35 Mt 10.9-10; Mr 6.8-9; Lc 9.3; 10.4

* 22:37 Is 53.12

47 Jesús páant ã niijíchahjeh, dawá cãacwã ãt jãibínap wut jĩ. Judas, Jesús ã bohéniji, queédih ãt dũó wái jãibínap wut jĩ. Pánih dũó wái jãibínit, Jesúih púo tíbdih nomnit, caandih ãt uúbáp wut jĩ.

48 Páant ã uúbúchah, Jesús caandih nin pah ãt niij uúbh joyóp wut jĩ:

—¿Judas, weém nihat cãacwã úud jeñédih púo tíb nomnit uúbhna, weemdih eníhcannitdih jút niit ma chãjap? ãt niijíp wut jĩ.

49 Páant ã niijíchah, Jesús ã bohénit ded pah ã yapat pínahdih jéihnit, nin pah caandih ãt niijíp wut jĩ:

—¿Maá, nin jwĩ bíbohni íbat naajĩh queédih jwĩ mao jĩh? ãt niijíp wut jĩ.

50 Páant ã niijíchahjeh, biíc Jesús ã bohéniboó sacerdotewã ã maáhdih teo wãhniih jéihyemant bóo moli chóodih ãt dúuc bóod yohop wut jĩ.

51 Páant ã dúuc bóod yohochah ennit,

—Páant ñi chãjca bojóo, Jesús queédih ãt niijíp wut jĩ.

Páant niijnít, ãih moli chóo jamapjiboó teo jãhanit, boanachah, jáap chóo ãt jígohop wut jĩ.

52 Pánih boonit, sacerdotewã ã maáta, Dioih mædíh wapnit soldadowã ã maáta, bita maáta biíc dih caandih tewedih jãibínitdih nin pah ãt niij uúbh joyóp wut jĩ:

—¿Dépanihna næmnídh tewat pah íbat naaná, máa quiítnadihbut ubnit, weemdih tewedih ñi jũóh?

53 Yeó jáap jumat pah Dioih muúboó ñijeéh wã jumuchah yahna, weemdih ñi teocap be. Obohjeéhtih, buu nemépwã ã maáhdih jepahnit, ded pah ñi weñat pínahdih Dios ã chãjat túutna caá, Jesús queédih ãt niijíp wut jĩ.*

Pedro ã yeeat

(Mt 26.57-58,69-75; Mr 14.53-54,66-72; Jn 18.12-18,25-27)

54 Pánih Jesús dih teonit, sacerdotewã ã maáih mæná ãt ub bejep wut jĩ. Páant ã ub bejehchah, Pedroboó yuúpjuh ãt en péenap wut jĩ.

55 Maáih mæná waád jãibínit, Jesús dih teonitji soldadowã wáihyat júdu diitboó tæ

ãt cáo jwejep wut jĩ. Pánih cáonit, ãt mée chúud púuda bojop wut jĩ. Pedrobut ã cátih ãt mée chúudap wut jĩ.

56 Páant ã chúuduchah ennit, biíc teo wãhniih queédih nin pah mit niijíp wut jĩ:

—Ninbut Jesúsjeéh jamni beé, mit niijíp wut jĩ.

57 Obohjeéhtih, Pedro nin pah ãt niij yeenap wut jĩ:

—Caandih wã jéihcan caá, ãt niijíp wut jĩ.

58 Túttimah, biíh jwãh Pedro dih ennit,

—Meembút ãjeéh jamni caá, ãt niijíp wut jĩ.

—Nihcan caá, Pedro ãt jwáub niij yeenap wut jĩ.

59 Biíc hora túttimah, biíh jwãh bitadh nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—Yoobóp dih tigaá ninbut Jesúsjeéh jamniji caá. Caandih péenit Galilea baácdih moón mícjeh caá. Ninbut Galilea baácdih bóo jamna, ãjeéh péeni mun tigaá, ãt niijíp wut jĩ.

60 —¿Ma niijnídh wã jéihcan caá! Pedro ãt jwáub niij yeenap wut jĩ.

Páant ã niijíchahjeh, mujbai ãt ewep wut jĩ.

61 Páant ã ewechahjeh, Jesús Pedro dih ãt tac púud enep wut jĩ. “**Buu chei mujbai ã ewat pínah jãtih, ‘Weém nin newédih wã jéihcan caá’, biíc peihcanni láa ma niij yeebipna caá**”, Jesús ã niijátjidih Pedro ãt náhninap wut jĩ.

62 Pánih náhninit, bac bej, búdí ãt jũáp wut jĩ.

Jesús dih deohnit, ã puñat

(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

63 Jesús dih wapnit soldadowã caandih yeejép deohnit, ãt puñap wut jĩ.

64 Pánih pãinit, ãih quiíbdih nem chéonit, nin pah ãt niij uúbh joí dehewep wut jĩ:

—¿Déhe tibeé meemdih pãí? ãt niijíp wut jĩ.

65 Pánih chãjnit, Jesús dih yeejép ãt niij jũihñap wut jĩ.

Maáta Jesús dih ã naóh yacat

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Jn 18.19-24)

66 Baáb jéenechah, judíowã ã maáta, sacerdotewã ã maáta, Moisés ã wutatjidih

* 22:53 Lc 19.47; 21.37

bohénitbut ìt míc wáacap wut jĩ. Páant ì míc wáacachah, soldadowã Jesúsdih ìt ùb waad béjep wut jĩ.

⁶⁷ Caanná ì ùb waád jwibínachah, queét míc wáacnitboó nin pah Jesúsdih ìt niij ùbh joyóp wut jĩ:

—Jwiitdih yoobópdi ma naáwá. ¿Meém Dios ã wahni Cristo niit? ìt niijíp wut jĩ.

—**Yeebdih wã naáwáchah yuhna, ‘Yoobópdi nihcan caá’, ñi niijbípna caá.**

⁶⁸ **Yeebdihbut wã ùbh joyóchah, ñi jepahcan niit.**

⁶⁹ **Obohjeéhtih, Dios chah wēpni ã jéihyepmant bóo bawámant weém nihacácwã úud jeñé chúdnit, nihatdih wã watbipna caá,** Jesús queét dih ãt niij jepahap wut jĩ.

⁷⁰ —Páant niijná, ¿Meém Dios wūúh niit? ìt niij ùbh joyóp wut jĩ.

—**Caan tigaá weém,** Jesús ãt niij jepahap wut jĩ.

⁷¹ Páant ã niij jepahachah joinít, queétjeh nin pah ìt míc niij wéhenap wut jĩ:

—Nin Diosdih bádí ã yéj naáwáchah, jwí joiná caá. Pánihna, bih naóh yacni pínahdih bidat náahcan caá, ìt niijíp wut jĩ.

23

Maáh Pilato pebhna Jesúsdih ì ùb bejat (Mt 27.1-2,11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Queét maátajeh míc wéhe péanit, Jesúsdih Pilato pebhna ìt ùb bejep wut jĩ.

² ã pebhna ùb jwibínit, Jesúsdih nin pah ìt niij naóh yacap wut jĩ:

—Nin newé jwí déewādih ã yee naáwáchah, jwiit jwí joyóp be. Jwí maáh Césardih dinero ã wūhat tútcap be. ‘Weém Dios ã wahni Cristo ñi maáh caá’, ãpĩ niijíp be, Pilatodih ìt niijíp wut jĩ.

³ Páant ì niijíchah joinít, Pilato Jesúsdih nin pah ãt niij ùbh joyóp wut jĩ:

—¿Meém judíowã ì maáh niit? ãt niijíp wut jĩ.

—**Ma niiját pahjeh tigaá,** Jesús ãt niij jepahap wut jĩ.

⁴ Páant ã niijíchah joinít, Pilato sacerdotewã ì maátadih, bita en ñahnitdihbut nin pah ãt niijíp wut jĩ:

—Nindih dedé peéh mawat wihcan caá, ãt niijíp wut jĩ.

⁵ Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joinít, queét chah ìt naóh yacap wut jĩ.

—Caán nihacá ã bohénitdih yeejép ã chājat túttna caá. Galilea baácdih moondih jwíh bohénit, Judea baácdih moondih, nin tútchidih moondihbut yeejép ãpĩ bohéna caá, ìt niijíp wut jĩ.

Herodes Jesúsdih ã ùbh joyát

⁶ Páant ì niijíchah joinít, Pilatoboó queét dih nin pah ãt niij ùbh joyóp wut jĩ:

—Galilea baácdih moondih jwíh bohéna, ¿nin Galilea baácdih bóo niit? ãt niijíp wut jĩ.

⁷ —Caán baácdih bóo tigaá, ìt niij jepahap wut jĩ.

Páant ì niij jepahachah joinít, Galilea baácdih moondih Herodes maáh ã jumuchah, Pilato Herodes pebhna Jesúsdih ãt wahap wut jĩ. Pascua yeó jáapnadih Herodes Jerusalén tútchiboó jwibíni ãt jum jwahap wut jĩ.

⁸ Páant ã wahni Herodes pebhna ã jwibínachah, Herodesboó caandih ennit, bádí ãt weñep wut jĩ. Jesús ded pah ã chājat doonádih joiníji maátápdih Jesús ã wēp chājatdih bádí ãt eníhip wut jĩ.

⁹ Pánihna, Jesús Herodes pebhna ã jwibínachah, Herodes maátápdih áti ùbh joí ñunúp wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, caandih Jesús ãt jepahcap wut jĩ.

¹⁰ Sacerdotewã ì maáta, Moisés ã wutatjidih bohénitbut, Herodes pebhna jwibí ñahnit, Jesúsdih chah yeejép ìt naóh yacap wut jĩ.

¹¹ Túttimah, Herodes áih soldadowã biícdih yeejép niijnít, Jesúsdih ìt dehwep wut jĩ. Pánih deohnit, táini yégueh chóo, maáh ã dawát dée chóodih yacnit, Pilato pebhna ìt wah jwúuba bojop wut jĩ.

¹² Pánihna, caán yeó jáapjeh Jesúsdih ì míc wah jwúuba boj ñahna, Herodes Pilatojñh ìt míc wēi jwíhip wut jĩ. Páant ì chājat pínah játih ìt míc eníhcap wut jĩ.

Jesúsdih ì mao yohat tútat

(Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.38-19.16)

¹³ Jesúsdih Pilato pebhna ì jwúub ùb jwibínachah, Pilatoboó sacerdotewã ì maátadih, judíowã ì maátadih, cáacwādihbut ãt míc wáacat tútup wut jĩ.

14 Páant ì míic wáacat túttimah, nin pah queédih át niij naáwáp wut jĩ:

—Nindih weemdih ub jǎóhnit, ‘Cǎacwǎdih yeejép chǎjat túttni caá’, ñi niij naóh yacap be. Páant ñi niij naóh yacachah joinít, yeéb ñi enechah, caandih wǎ úbh joí beedánap be. Obohjeéhtih, dedé peéh mawat caandih ã wihcan caá.

15 Herodesbut caandih úbh joí ennit, dedé ã yéejatjidih bid jǎicánjeh, jwĩ pebhna át jwǎuba bojop taga.

16 Pánihna, caandih puñat túttnitjeh, wǎ bacabipna caá, Pilato queédih átih niijíp wut yah jĩ.

17 Pascua jummat pah nemat muúboó jumni ì náahnidih Pilato ápi bacanap wut jĩ.

18 Pánihna, “Jesúsdi wǎ bacami caá”, ã niijíchah joinít, nihat cǎacwǎ nin pah ìt niij ñaacáp wut jĩ:

—iCaán newédih bacacanjeh, ma mao yohat tútú! iBarrabásboodih jwiítidih ma baca wǎhuú! ìt niijíp wut jĩ.

19 Jerusalén tútchiboó jumnit Romano maátadih ã yohíhatji jíib, bitadih ã mao yohatji jíibbut, Barrabás nemat muúboó át jumap wut jĩ.

20 Pánihna, Pilato Jesúsboodih bacaíhnit, cǎacwǎdih át jwǎub úbh joyóp wut jĩ, páant mantih.

21 Obohjeéhtih, páant ã bacaíhichah joinít, —iCruzboó péoh dodhnit, caandih ma mao yohat tútú! ìt niij ñaacáp wut jĩ.

22 Páant ì niij ñaacáchah joinít, —Yeéb páant ñi niij ñaacáchah, ¿dedé tigaá caán ã yéej chǎjatji jum? Obohjeéhtih, dedé ã yéejat peéh mawat ã wihcah, caandih wǎ mao yohat tútcan níit. Pánihna, puñat túttnitjeh, wǎ bacabipna caá, Pilato queédih át niij jepahap wut jĩ.

23 Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joinít, chah ìt yoób ñaacáp wut jĩ, buca.

—iJesúsdih cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tútú! ìt niijíp wut jĩ.

Páant tubit ì niij ñaacáchah joiná, Pilato ã jenah joyát tút nnumnít,

24 ì niiját pah át chǎjat tútup wut jĩ.

25 Pánih jepahnit, cǎacwǎdih mao yohni, nemat muúboó jumni, cǎacwǎ ì úbhni

Barrabásboodih Pilato át bacanap wut jĩ. Jesúsdih cruzboó át yoób mao yohat tútup wut jĩ, buca.

Jesúsdih cruzboó péoh dodhnit, ì mawat (Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27)

26 Jesúsdih soldadowǎ cruzdih bewanit, caandih mao yohat tút niijná, ìt ub bejep wut jĩ. Pánih ub bejnit, Simón wut jumni, Cirene tútchidih bóodih ìt jwǎáap wut jĩ. Jerusalén tútchidih ã waád juibínachah, caandih Jesúsdih cruzdih ìt bewat tútup wut jĩ. Pánih bewat túttnit, Jesús túttimah caandih ìt péeat tútup wut jĩ.

27 Jesúsdih ì ub bejchah, dawá cǎacwǎ caandih ìt en péenap wut jĩ. Yaádhbut caandih búdí ìt ñaac júi péenap wut jĩ.

28 Páant ì ñaac júi péenachah, tac puud ennit, Jesús queét yaáhdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Yeéb Jerusalén tútchidih moón yaadá, weemdih ñi jǎicá bojoó. Yeéb míicjeh, ñi wehdihbut juñát caá náahap.

29 Biíh yeó jáap yeebdih yeejép ã yapachah, ‘Weh wihcannit yaádh chah wēinit ì jumna caá’, ñi niijbípna caá.

30 Pánihna, úm jweíhna, ‘Jeená jwiítidih ma jáh jǎúwǎ!’ ñi niijbípna caá.*

31 Ñi jenah joyoó. Weém túini wǎ jumachah yuhna, weemdih yeejép chǎjnit, yeéb yéejnitboodih bácah, chah yeejép ì chǎjbipna caá, át niijíp wut jĩ.

32 Jesúsdih, chénewǎ yéej chǎjnitdihbut ájeéh mao yohat tút niijná, Waó ídíp Dah wut jumni jeéboó soldadowǎ ìt ub bejep wut jĩ.

33 Caán jeená juibínit, Jesúsdih cruzboó péohnit, ìt pud dodhdop wut jĩ. Yéejnitdihbut biíh cruznadih péohnit, ìt pud dodhdop wut jĩ. Biíc yéejnidih Jesús ã jéihyepmant bóo buwámant, biíhdih ã wáyámant bóo buwámant, Jesúsdih tac yoób ìt dodhdop wut jĩ.

34 Páant ì péoh dodhdat túttimah, cruzboó ñuhnit, Jesús ã ípidih nin pah át niij úbap wut jĩ: “Weemdih mao yohnit ì yéejatdih ma yohoó, Paá. Ded pah ì chǎjatdih ì beh joicán caá”,* át niijíp wut jĩ.

* 23:30 Os 10.8; Ap 6.16 * 23:34 Sal 22.18

Cruzboó ñahnitdih wapnit soldadowã Jesúh yégueh chóojidih “¿Deih tiguaã ã jãmbi?” míc niijnít, tíhwat júdunabitjĩh ít yoh tíhwap wut jĩ.

³⁵ Dawá cãacwã pehbbit ít en ñahap wut jĩ. Judíowã ã maátabut en ñahnit, Jesúsdih nin pah ít niij deoh naáwáp wut jĩ:

—Cãacwãdih táí teo wáacni jamna, Dios ã wahni Cristo nihna, caanjéhbüt ã míc teo wáaca naáh, ít niijíp wut jĩ.

³⁶ Soldadowãbut caandih deoh naóhnit, ã pebh jãibínit, bijni iguáh macdih Jesúsdih babhbat túttna, ítih toonap wut yah jĩ.

³⁷ Pánih toonit, queébtüt nin pah ít niij deoh naáwáp wut jĩ:

—¡Meém judíowã ã maáh jamna nihna, ma wēpatjĩhjah ma míc táí teo wáacá! ít niijíp wut jĩ.

³⁸ “NIN JUDÍOWã ã MAÁH CAÁ”, ã niij daácni náodih Jesúh wao cháh cruzboó ít nah péoh búudhdap wut jĩ.

³⁹ Biíc péoh dodhni Jesúsdih nin pah át niij jũihñap wut jĩ:

—¡Meém Dios ã wahni Cristo jamna nihna, ma wēpatjĩh ma míc teo wáacá! ¡Jwiítidihbut ma teo wáacá! át niijíp wut jĩ.

⁴⁰ Obohjeéhtih, páant niij jũihnidih biíh yéejniboó nin pah át niij jũih jwáubanap wut jĩ:

—¡Caandih páant ma niijcá bojoó! ¿Páant niijná, Diosdih ma úamcan niít? Meemdih peéh mawat biíc yoobó caandih ã jamna caá.

⁴¹ Jwiít yéej chãjnitdih ã peéh mawachah, yoobópdih caá. Obohjeéhtih, nin ã yéej chãjcah yahna, caandih ã peéh maona caá, át niijíp wut jĩ.

⁴² Páant niij péanit, Jesúsdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Jesús, meém maáh waadná, weemdih ma táí náhninaá, át niijíp wut jĩ.

⁴³ —Yoobópdih meemdih wã naóhna caá. **Buu yeó jáapjah Túini Pebhboó wãjeéh ma jumbipna caá**, Jesús caandih át niijíp wut jĩ.

Jesús ã wunat

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30)

⁴⁴ Páant ã péoh dodhdat túttimah, yeó jáap tac yoób át dapúáh bejep wut jĩ. Pánihna,

nihat baác dapúniji biíc peihcanni horas túttimah át jwáub baabáh bejep wut jĩ, páant mantih.

⁴⁵⁻⁴⁶ Páant ã jwáub baabáh bejat pínah jãtĩh, Jesús nin pah át niij ñaacáp wut jĩ:

—**Wĩih caolihdih ma ubuú, Paá**, át niijíp wut jĩ.*

Páant niij péanit, át wunah bejep wut jĩ. Páant ã wunuchahjah, Dioíh muú diítboó ã jãh yaíhni búdí wáupni chóo yeo dei bejna, chéne chóo pah át chãwáp wut jĩ.*

⁴⁷ Páant niijnít, Jesús ã wunuchah ennit, pebh ñahni soldadowã ã maáhboó Diosdih wēinit,

—Nin yéejniji át nihcan tagaá, át niijíp wut jĩ.

⁴⁸ Pánihna, nihat enedih wáac jãibínitji Jesús ã wunuchah ennit, búdí jĩgahnit, ñih muunáboó ít jwáub bejep wut jĩ.

⁴⁹ Obohjeéhtih, nihat Jesúsdih jéihnit, Galilea baácmant ájeéh jũóhnit yaádhbut Jesúsdih yuúpbbit ít en ñahap wut jĩ.*

Jesúh bácahjidih ã yohat

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Caán láa José wut jamni, Judea baácdih bóo, Arimatea tútchimant Jerusalén tútchina jãibíniji át jamap wut jĩ. Yoobópdih chãjni, Dios ã maáh jamatdih páini wut jĩ. Judíowã ã maátajeéh jamna yahna, Jesúsdih ã mao yohat tútatdih át náahcap wut yah jĩ.

⁵² Pánihna, José Pilato pebhna Jesúh bácahjidih úbúdíh át bejep wut jĩ.

⁵³ Pánih úbh péanit, Jesúh bácahjidih ub deya, táini yégueh chóojĩh tainit, wannitdih ã yoh jwahca naáh jeé ítboó át yohop wut jĩ.

⁵⁴ Jesús ã wunni yeó jáap judíowã ã chooát pínahdih ã ámohat yeó jáap wut jĩ. Pánihna, ã chooát pínah hora jãtĩhbitjah ã jamachah, Jesúh bácahjidih táí ámohcanjah át yohop wut jĩ. Chooát yeó jáap túttimah át táí ámoh péalip wut yah jĩ.

⁵⁵ Galilea baácmant Jesúsjeéh jũóhnit yaádh, ã yohat pínah ítboó Jesúh bácahjidih ã ub bejchah, Joséjeéh ít en péenap wut jĩ. Pánihna, caán jeé ítina jãibínit, áih bácahjidih ã yohochah, ít enep wut jĩ.

* 23:45-46 Sal 31.5; Hch 7.59 * 23:45-46 Ex 26.31-33; 2Cr 3.14 * 23:49 Lc 8.2-3

⁵⁶ Pánih en péa, ñih munná jwáub bejnit, Jesúh báhahjidih ñáñat pínah chej jamni náona, chej jamni macdihbut ñt ámohop wut jĩ. Pánihna, chooát hora ñ juyáchah, Moisés ñ wutatji pahjeh ñt choonáp wut jĩ.*

24

Jesús ñ boo pad jwáwát

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10)

¹ Domingo yeó jáap baáb jéenechah, queét yaádh ñt ámohni chej jamnidih ubnit, Jesúh báhahdih ñt yohopjiboó caandih ñáñadidih ñt bejep wut yah jĩ.

² Caandih ñt yohopji lítna juibínit, caán lítidih nematji jeé júduidih bita ñt pátá dodhdadji pah ñt jamuchah, ñt enep wut jĩ.

³ Pánih ennit, caán lítidih waad béjnit, ñt Maáh Jesúh báhahjidih ñt bid juaicáp wut jĩ.

⁴ Pánih bid juaicán, “¿Ded pah tigaá ñt bej?” ñt niij jenah joyóp wut jĩ. Páant ñt niij jenah joi ñáhuchah, chéne neoná yeh iigní yégueh chóo dñonít, queét yaádh pebh ñt jígoh ñuhup wut jĩ.

⁵ Páant ñt jígoh ñuhuchah ennit, bádí úmna, queét yaádh ñt páah yoh ñajap wut jĩ. Páant ñt páah yoh ñajachah ennit, ángelwá queétdih nin pah ñt niij úbh joyóp wut jĩ:

—¿Dépanih tigaá wannitdih ñt yohopboó Jesúsdiñ ñt bid?

⁶ Caán ninboó ñt wihcan caá. Jáantjeh ñt boo pad jwáwáp be. ¿Galileaboó ñt jeé jam jwuhna, yeebdih ñt niijátjidih ñt náhnican niit?

⁷ **‘Weém nihat cáacwá úud jeñédih yeejépwáidih ñt wáhuchah, cruzboó péoh dodhñit, ñt mao yohbipna caá. Páant ñt mawachah yahna, biic peihcanni yeó jáap táttimah, wá jwáub boo pad jwóhñit caá’,** yeebdih ñt niij naáwátjidih ¿ñt náhnican niit? ñt niijíp wut jĩ.*

⁸ Páant ñt niijíchah joinít, Jesús ñt niijátjidih ñt náhninap wut jĩ.

⁹ Pánih náhninit, Jesús once ñt bohénitji, bita biicdih ñt jamupna ñt enatjidih naáwáidih ñt jwáub bejep wut jĩ.

¹⁰ Queét yaádh María Mágdala tátchidih bóli, Juana, biih wili María Santiago ín, bita

yaádhbut ñt jeé bejnit Jesús ñt bohénitjidih ñt naáwáp wut jĩ.

¹¹ Obohjeéhtih, ñt naáwáchah joiná yahna, “Ñih yána caá. Déhenit yaadábeh caá”, niij jenah joinít, queét yaádhidih ñt joyáh bojop wut jĩ.

¹² Obohjeéhtih, Pedroboó ñt naáwáchah joinít, Jesúh báhahjidih ñt yohopjina ñt ñáo ñah bejep wut jĩ. Caanná juibínit, jeé lít diitna péeb jéen ennit, Jesúh báhahjidih ñt pinni chóojjeh ñt ñajachah, ñt enep wut jĩ. Pánih en, bádí jenah joinít, ñt múbóó ñt jwáub bejep wut jĩ.

Emaús tátchina bejnitdih Jesús ñt jígohat

(Mr 16.12-13)

¹³ Caán yeó jáapjeh chénewá Jesúsjeé péenitji Emaús tátchina ñt bejep wut jĩ. Jerusalén tátchimant Emaús tátchina once kilómetros wut jĩ.

¹⁴ Pánih bejna, nihat Jesús ded pah ñt yapatjidih queétjeh míc wéhe bejna ñt chājap wut jĩ. Jesús cruzboó ñt hñit, ñt wñatjidih, ñt jwáub boo pad jwáwátji doonáidihbut míc wéhe bejna ñt chājap wut jĩ.

¹⁵ Páant ñt míc wéhe bejchah, queétdih ñt wñatjidih jwááh juibínit, ñt jeé Jesúsjeé ñt bejep wut yah jĩ.

¹⁶ Obohjeéhtih, caandih ñt beh encap wut jĩ.

¹⁷ Pánih ñt wñatjidih jwááh juibínit, Jesús queétdih nin pah ñt niij úbh joyóp wut jĩ:

—¿Dépanihatdih míc wéhe bej tigaá ñt chāj? ñt niijíp wut jĩ.

Páant ñt niijíchah, chñonít, wñicanjeh, caandih ñt en ñuhup wut jĩ.

¹⁸ Pánih en ñt hñit, Cleofas caandih nin pah ñt niij jepahap wut jĩ:

—¿Meém Jerusalén tátchidih nih jibni niit? ¿Buu yeó jáapna caán tátchiboó ded pah ñt yapatjidih ma jéihcan niit? ñt niijíp wut jĩ.

¹⁹ —¿Dedé ñt yapatjidih niij tigaá ñt chāj? Jesús ñt niij úbh joyóp wut jĩ.

—Jesús, Nazaret tátchidih bóodih ñt yapat. Caán Dios naáwátidih naóh yapani jamna, ñt naáwát wñpni, ñt chājatbut wñpni beé. Páant ñt jamatdih Dios ñt enechah, nihat cáacwábut ñt enep be.

* 23:56 Ex 20.10; Dt 5.14

* 24:7 Mt 16.21; 17.22-23; 20.18-19; Mr 8.31; 9.31; 10.33-34; Lc 9.22; 18.31-33

20 Tálttimah, Dioíh m̄udíh en daonít maáta, bita jwí maátabut caandíh peéh mawat pínah niijná, Romanowádih í wāhuchah, queét cruzboó péoh dodhñit, í mao yohop be.

21 ‘Romanowā í wutatdih Jesús jwiít judíowādih ā túi ubbipna caá’, niíj jenah joinít, búdí wēina jwí chājap yuh be. Obohjeéhtih, ā wunup be. B̄u ā wunat tálttimah biíc peihcanni yeó jáapjeh ā yapna caá.

22 Biquína jwiít biícđih Jesús báadhdajeéh péenit yaádh jwiítđih í naáwáchah, jwí joí wáhi bejep be. B̄u cheibitjeh Jesúsđih í yohopji jeé ítna j̄ibínit,

23 āih bácahjidih ít bid j̄icáp wut be. Bid j̄icánjeh, jwí pebhboó jwúb j̄inít, ángelwádih í enatjidih jwiítđih í naáwáp be. ‘Jesús ā boo pud j̄úwáp be’, ángelwā queéđđih í niíj naáwátjidih jwiítđih í jwúb naóh yapanap be.

24 Bita jwíjeéh j̄amnitbut Jesúsđih yohopji jeé ítna ít bejep wut be. Caanná j̄ibínit, queét yaádh í naáwátji pah ít enep wut be. Obohjeéhtih, Jesúsđih ít encap wut be, Emaús tátchina bejnit Jesúsđih ít niíj naáwáp wut j̄i.

25 Páant í niijíchah joinít, Jesús nin pah queéđđih át niíj naáwáp wut j̄i:

–Yeéb túi jenah joicánnit j̄amna, Dios naáwátđih naóh yapanit nihat í daacátjidih páantjeh ñi joyáh bojna caá. Páant ñi joyáh bojat j̄ib, ñi beh joicán caá. Túi joinít, ñi beh joyóchah, āta túi tagaá. Nin pah Dios naáwátđih naóh yapanit ít niíj daacáp taj̄i.

26 ‘Dios ā wahni pínahđih cāacwā búdí yeejép chājnit, í mao yohbipna caá. Páant í mawat tálttimah, Dios caandíh boonit, ā pebhboó maáh ā waadábipna caá’, naóh yapanit ít niíj daacáp taj̄i, Jesús át niijíp wut j̄i.

27 Tálttimah, Dios ā wahni Cristodih ded pah ā yapat pínahđih nihat Dios naáwátđih naóh yapanit í daacátjidih Jesús queéđđih át beh joyánap wut j̄i. Moisés ā daacátjidih jwíh bohé, tálttimah nihat bita naóh yapanit í daacátjidihbut át bohénap wut j̄i.

28 Páant í míc wéhe bejna, í j̄ibíát pínah tátchidih í toáh bejchah, Jesús caán tátchidih yap bejni pah át nihip wut j̄i.

29 Páant ā yap bejíchah ennit, “Jwíjeéh ma chāo jwúh̄u. Tōo ñáh j̄óhna caá ā chājap”, Jesúsđih ít niijíp wut j̄i.

Páant í niijíchah joinít, j̄jeéh át chāo jwúh̄up wut j̄i.

30 Pánihna, í jeéméchah, Jesús pan dahdih ubnit, Diosđih nin pah át niíj ubb̄up wut j̄i: “Jeémát ma wāhat túina caá, Paá”, niij péanit, queéđđih át daj wāh̄up wut j̄i.

31 Páant niíj ubbhñit, ā daj wāhuchahjeh, caandíh ít yoób beh enep wut j̄i, b̄uca. Í beh enechahjeh, Jesús át b̄udáh bejep wut j̄i.

32 Ā b̄udáh bejchah ennit, nin pah ít míc niijíp wut j̄i:

–Namáboó jwiítđih jwāáhñit, Dios naáwátđih ā bohé j̄úwáchah, jwíh caolih bainí ā wēican beé, ít míc niijíp wut j̄i.

33 Pánihna, jeémp péanitjeh, Jerusalén tátchina waícanjeh ít jwúb bejep wut j̄i. Caanná j̄ibínit, Jesús once ā bohénitji bita í chéenwābut í míc wáacapboó ít j̄ibínap wut j̄i.

34 Jātih jwíh míc wáac j̄ibínitboó queét chénewā jáap j̄ibínitđih nin pah ít j̄ipónih jwāáh naáwáp wut j̄i:

–jwí Maáh át boo pud j̄óh tagaá! Pedrodih át j̄igohop wut be, b̄uca, ít niijíp wut j̄i.

35 Páant í niijíchah joinít, queét jáap j̄ibínitbut namádih í bejchah, queéđđih ded pah ā yapatjidih ít naáwáp wut j̄i. Jesús pan dahdih ubbhñit, ā dajachah, caandíh í beh enatjidihbut ít naáwáp wut j̄i.

Jesús ā bohénitjidih ā j̄igohat

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23)

36 Páant í naáwát tacjeh, í cātíh Jesús át j̄igoh ñuh̄up wut j̄i.

–¿Ñi j̄um caá? Dios ā túyat ñijeéh ā j̄umu naáh, queéđđih át niijíp wut j̄i.

37 Páant ā niijíchah joinít, “Āih dadahjidih enna caá jwí chājap”, niíj jenah joinít, tabit ít úm̄up wut j̄i.

38 Páant í úm̄uchah, queéđđih nin pah át jwúb niijíp wut j̄i:

–¿Dépanih tigaá ñi úm̄? ¿Dépanihna ‘Nin Jesús nihcan caá’, ñi niíj jenah joí?

39 Wíh téihyanadih, wíh jítchanadihbut í péhwatji ítnadih ñi eneé. Weemdíh ñi teo joyoó. Pánih teo joinít, ñi j̄ihbipna caá.

Dadahjeh wã jumuchah nihna, ñita jéih teo joicán tagaá. ¡Weemjéh tigaá! Jesús queétdih át niijíp wut jĩ.

⁴⁰ Páant niijnít, ãih téihyana, jítchanadihbat, queétdih át júutup wut jĩ.

⁴¹ Obohjeéhtih, páant ã júutuchah yuhna, búdí wëina, en wúhi bejnit, páantjeh ít túi jenah joi jwúhcap wut jĩ. Páant ít túi jenah joicátdih ennit,

—¿Jeémát ñi bíbohcan niít? Jesús át niijíp wut jĩ.

⁴² Páant ã niij úbúchah joinít, diibáni queejdih caandih ít wúhup wut jĩ.

⁴³ Páant ít wáuhchah ubnit, queét nihat ít enechah, át jeémép wut jĩ.

⁴⁴ Pánih jeémp péanit, Jesús queétdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Ñijeéh jum jwuhna, ded pah wã yapat pínahdih yeebdih wã naáwáp jĩ. Moisés ã daacátji, Dios naáwátdih naóh yapanit ít daacátji, David Salmos ít niijní ã daacátjidihbat bíic yoobó weemdih yapat ã náahap be, át niijíp wut jĩ.

⁴⁵ Páant niijnít, Dios naáwátdih jwúub bohénit, nin pah át niij beh joyánap wut jĩ:

⁴⁶ —Dios naáwátdih daácnit nin pah ít niij naóh daacáp tajĩ. ‘Dios ã wahni pínah Cristo yeejép yapnit, bíic peihcanni yeó jáap túttimah, ã jwúub boo pud jüóhbipna caá.*

⁴⁷ Páant, ã boo pud jüúwát túttimah, cãacwã ít yéejatdih cádahnit, túiniboodih ít túut nuumát pínah niijná, nihat baácdih moondih ãih túini doonádih ít naóh peét bejbipna caá. Páant ít túut nuumáchah, Diosboó ít yéejatdih ã yoh wáhbipna caá. Jerusalén tútchidih moondih ít jwúuh naóhbipna caá. Túttimah, nihat baácdih moondihbat ít naóh peét bejbipna caá, ít niij daacáp tajĩ.

⁴⁸ Pánihna, yeéboó ded pah weemdih ã yapatdih ennitji, bitadih túi naáwát caá náahap.

⁴⁹ Dios ã niijníji yeebdih teo wáacni pínah Túini Espíritudih weémboó yeebdih wã wahbipna caá. Pánihna, wã wahni pínahdih nin tútchidih ñi pái jwuhú, Jesús ã bohénitdih át niijíp wut jĩ.*

Jesús jeáboó ã púuh laab béjat (Mr 16.19-20)

⁵⁰ Páant niij péanit, Jesús Jerusalén tútchimant Betania tútchi pebh queétdih át numah bejep wut jĩ. Caanná juibínit, ãih téihyajih júut ñahanit, “Dios yeebdih ã túi teo wáaca naáh”, queétdih át niijíp wut jĩ.

⁵¹ Páant niij péanitjeh, jeáboó át púuh laab béjep wut jĩ.*

⁵² Páant ã púuh laab béjehchah ennit, caandih ít wëi naáwáp wut jĩ. Túttimah, búdí wëinit, Jerusalén tútchiboó ít jwúub bejep wut jĩ.

⁵³ Pánihna, caanjih jumna, yeó jáap jumat pah Dioih muuná bejnit, Diosdih ipĩ wëi naáwáp wut jĩ.

Páant bóojeh tigaá weém Lucas wã daacát.

* 24:46 Is 53.1-12; Os 6.2 * 24:49 Hch 1.4 * 24:51 Hch 1.9-11

SAN JUAN

Dios biícdih jumni nin baácboó ã cãac jumat

1 Biíhmahjeh ded pah Dios ã jummatdih naóhni pínah, Cristo, Diosjeéh átát jumap wut jĩ. Caán Cristo Dios yoobát át jumap wut jĩ.

2 Nin baácdih Dios ã chãjat pínah jãtih, Cristo Diosjeéh átát jumap wut jĩ.

3 Caan wút jĩ nin baácdih jumni pínahdih át chãjap wut jĩ. Nin baácdih, jeádih, nihadidih Dios caandih át chãjat tútup wut jĩ. Pánih chãjat tútuit, cãacwãdihbut caandih át chãjat tútup wut jĩ. Páant ã wutuchah, Cristo nihadidih át chãj beedánap wut jĩ. Bũ jwĩ ennidih, jwĩ enca naáhdihbut ã chãjcah, nihát ãta wihcan tagaá.*

4 Cristo tigaá nihadidih báadhdani. Jiiátjĩh jwĩ jii enat pah, jwĩ íip ded pah ã jummatdih caán jwiít cãacwãdih ã túi jéihyana caá.

5 Chei jwĩ jéih encat pah, yéej chãjna, jéih encannit panihnit jwĩ jumna caá. Obohjeéhtih, Cristoboó jiiát panihni jumna, jwiít dih túi ennit panihnit ã chãjna caá. Pánihna, dupúátboó jiiát dih ded pah ã jéih dubacat pah, dedé yéejatbut Cristoboodih ded pah ã jéih yap yohcan caá.

6-7 Cãacwãdih daabáni Juan wut jumnidih Diosboó ã wahni Cristoih doonádih át naóh waáwát tútup wut jĩ, cãacwã caandih joinít, Cristodih í túi jepahat pínah niijná.*

8 Caán Juan Cristo át nihcap wut jĩ. Obohjeéhtih, Cristo baabát panihni ã jummatdih naóhni Juan át jumap wut jĩ.

9 Caán Cristo baabát panihni, nihát cãacwã Diosdih í jéihyat pínah niijná, nin baácboó át jũwáp wut jĩ.

10 Dios nin baácdih chãjna, caán Cristo biícdih í chãjap wut jĩ. Pánih chãjni Cristo ã jumachah yuhna, nin baácdih moónboó caandih í jéihcap jĩ.

11 Nin ã chãjniji baácdihjeh át cãac jumap wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, páant ã cãac jumachah yuhna, ã chãjni baácdih jumnitboó caandih í náahcap jĩ.

12 Páant í náahcah yuhna, biquína caandih jepahnitdih Dios ã weh pah át chãjap wut jĩ. Caandih jepahnitboó bácah, yoobópdih ã weh yoobát tigaá í jumap.

13 Páant niij naóhna, jwiít jwĩ weh jumihat dée panihcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó Cristodih jepahnitdih biíc weh pah ã chãjna caá.

14 Pánihna, Cristo ã cãac jumat túttimah, jwĩjeéh ã jumap jĩ. Páant ã jumachah ennitji, cãacwãdih oinit, yoobópdih naóhni ã jummatdih jwĩ jéihna caá. Caán Dios wũh biícjeh jumna, Dios ã wēpat ã túyatbut caandih ã jumap jĩ. Pánihni ã jumachah, jwĩ túi jéihna caá.*

15 Juan Daabániboó cãacwãdih daabána, Cristo ã jũwácah ennit, nin pah ã niij naáwáp jĩ: “Con caá yeebdih wápí naóhni. Obohjeéhtih, weém wã cãac jumat pínah jãtih, caán átát jumap wut jĩ. Nin baác ã jumat pínah jãtihbut átát jumap wut jĩ. Pánihna, caán weém cháh ã jumna caá”, Juan cãacwãdih ã niijp jĩ.

16 Caán Cristo wēpni jumna, jwiít dih búdí oinit, dawá láa ã túi teo wáacap jĩ.

17 Dios ã wutatdih Moisésboodih áih cãacwãdih át naóh yapaat tútup wut jĩ. Obohjeéhtih, Jesucristoboó Dios cãacwãdih búdí ã oyatdih, ã naáwát túi yoobópdih ã jummatdihbut naóh yapanadih át jũwáp tajĩ.

18 Obohjeéhtih, Diosdih jwiít cãacwã jwĩ jéih encan caá. Pánihna, Dios wũh biícjeh ájeéh jumniji nin baácboó cãac jumnit, ded pah ã íip ã jummatdih jwiít dih ã jéihyanap jĩ.*

*Juan Daabánidih bita í wũbh joyát
(Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17)*

19 Jerusalén tútchidih moón jwĩ maátaboó sacerdotewãdih, Dioih mũboó teonitdihbut Juan Daabáni pebhna “¿Déhe tigaá meém?” niij wũbh joyát tútupna, í wah bojop tajĩ.

20 Páant í niij wũbh joyócah joinít, Juanboó nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Weém, Dios ã wahni Cristo nihcan caá, ã niij jepahap jĩ.

* 1:3 Gn 1.1-3; Sal 33.6; Pr 8.22-31; Col 1.15-17; He 1.2; 1 Jn 1.1; Ap 19.13 * 1:6-7 Mt 3.1; Mr 1.4; Lc 3.1-2 * 1:14 1Jn 1.2 * 1:18 Mt 11.27; Lc 10.22

21 —¿Caán láa bácah déhe tigaá? ¿Meém Cristo nihcan, Elíasji niít?* ĩ niíj wábh joyóp jĩ.

—Nihcan caá, queétdih ã niíj jepahap jĩ.

—¿‘Dios naáwátdih naóh yapani ã jũóhbična caá’, jwĩ nuowã ĩ niijní niít?* ĩ niíj wábh joyóp jĩ.

—Obohjeéhtih, weém caán nihcan caá, ã niíj jepahap jĩ.

22 —¿Caán láa bácah déhe tigaá meém? Jwiítdih bícmantjeh ma naáwá, jwiítdih wábh joyát tútnitdih jwĩ túi naáwát pínah niijná. ¿Ded pohba tigaá ma yoób jum? ĩ niíj wábh joyóp jĩ.

23 Páant ĩ niíj wábh joyóchah joinít, nin pah queétdih ã niíj jepahap jĩ:

—Weemdih jenah joiná, Isaíasji nin pah ãt niíj daacáp tajĩ: ‘Bíic cãac muú wihcapboó nin pah ã niíj wêp naóhbična caá: “Jwĩ Maáh ã jũúwát pínah jãtĩh ñi yéj chãjatdih cádahnit, túiniboodih túut nuumnít, caandih ñi túi páñaá”, ã niijbípna caá’, ãt niíj daacáp tajĩ.* Páant ã niíj daácniiji caá weém, ã niijíp jĩ.

24-25 Páant ã niijíchah joinít, biquína fariseowã wábh joyát tútnit ĩ wahnitboó nin pah ĩ jwúub niíj wábh joyóp jĩ:

—Meém Cristo nihcan, Elíasjibut nihcan, Dios naáwátdih naóh yapani pínah nihcan, ¿Caán láa bácah dépanih tigaá meém cãacwãdih ma daabá? ĩ niijíp jĩ.

26 Páant ĩ niijíchah joinít, Juanboó queétdih nin pah ã niíj jepahap jĩ:

—Weém cãacwãdih mahjĩhjah wã daabána caá. Obohjeéhtih, bíih ñi beh enca naáh ñi cãtĩh ã jumna caá.

27 Caán wã túttimah jũóhni chah wêpni caá. Pánihna, caandih jenah joiná, ‘Weém oboh jumni caá’, wã niíj jenah joiná caá, ã niijíp jĩ.

28 Betania tútchi Jordán muj conanaamánt Juan cãacwãdih ã daabánapdih queét páant ĩ niíj míic wéhenap jĩ.

“Oveja wáúh panihni Jesús ã jumna caá”, Juan Daabáni ã niiját

29 Daanimant bóo yeó jáapdih Jesús ĩ niijní ã pebhna ã dei jumyúchah ennit, jwiítdih caandih joinít dhi Juan Daabáni nin pah ã

niíj naáwáp jĩ: “Ñi eneé. Con jũóhni Dios ã wahní oveja wáúh panihni caá. Jwiítdih judíowã jwĩ yéjehat yohat túut niijná, oveja wáúhdih sacerdotewãdih jwĩ mawat túutna caá. Páant ĩ chãjat dée panihni, con Dios ã wahnidihbut cãacwã ĩ mao yohbična caá. Pánih wannit, nihát baác dhi moón jwĩ yéjehatdih ã yoh wáhbipna caá.

30 Con caá yeebdih wãpĩ naóhni. ‘Wã túttimah jũóhni wã cãac jumát pínah jãtĩh jumniiji weém cháh ã jumbična caá’, yeebdih wãát niijíp jĩ.

31 Caán láa, weembát Dios wáúh ã jumát dhi wã jéih jwáhcap jĩ. Obohjeéhtih, panih jéihcan yahna, yeéb wã déewã caandih ñi túi jéihyat pínah niijná, yeebdih mahjĩh wã daabánap be”, ã niijíp jĩ.

32-33 Páant niíj péanit, Juan jwiítdih nin pah ã jwúub niíj naáwáp jĩ: “Wã daabáat pínah jãtĩh weembát caandih wã jéih jwáhcah, weemdih daabáat tútni nin pah ã niíj naáwáp jĩ: ‘Jop pah jíghni Túini Espíritu jeámant dei jũóhni, bíic newédih ã jaamáchah enna, “Caán Dios ã wahní caá”, ma niíj jéihbična caá. Caánboó mahjĩh daabáat panihni Túini Espíritu ã wêpatdih búdí ã wáhbipna caá’, weemdih ã niijíp jĩ.

34 Pánihna, Túini Espíritu, jop pah jíghni, dei jũóhni, caandih ã jaamáchah, wã enep be. Pánih ennit, con Dios ã wahní ã jumát dhi jéihna, ‘Yoobópdih Dios wáúh caá’, yeebdih wã niíj naóhna caá”, jwiítdih Juan ã niijíp jĩ.

Jesús ã jwíh bohénit pínahdih ã níwat

35-36 Daanimant bóo yeó jáapdih, jwiítdih chénewã Juan Daabáni ã bohénit, caán bíic dhi jwĩ ñuhuchah, Jesús ã yap bejehah ennit, nin pah jwiítdih ã niíj naáwáp jĩ:

—Condih ñi eneé. Con tigaá Dios ã wahní oveja wáúh panihni, ã niijíp jĩ.

37 Páant ã niijíchah joinít, jwiítdih Jesús dhi jwĩ ñuún pée bejep jĩ.

38 Páant jwĩ ñuún pée bejehah, tac púud ennit, jwiítdih nin pah ã niíj wábh joyóp jĩ:

—*Júúh, dedédih tigaá ñi bid?* ã niijíp jĩ.

—¿Bohéní, deh tigaá meém ma jum? caandih jwĩ niijíp jĩ.

39 —*Wãjeéh ñi júúwá,* jwiítdih Jesús ã niíj jepahap jĩ.

* 1:21 Mal 4.5 * 1:21 Dt 18.15,18 * 1:23 Is 40.3

Páant ã niijíchah joinít, ã jummatdih jéihyat túut niijná, ãjeéh jwĩ bejep jĩ. Cheyeh jwāáhnitji caandíh jwĩ pej jam táwup jĩ.

⁴⁰ Jwiít chénewã Juan Daabáni ã niijíchah joinítji Jesúsjeéh bejnit, weém Andrésjĩh jwĩ jamup jĩ. Andrésboó Simón Pedro ã úud jĩ.

⁴¹ Waícanjeh Andrés weép jeñédih bididih ã bejep jĩ.

—Mesías jwĩ niijní, Dios ã wahnidih jwĩ jwāáap be, át niijíp wut jĩ. Griegowāboó Dios ã wahní niijná, ‘Cristo’ ĩpĩ niijná caá.

⁴² Páant niijnít, Andrés Simóndih jwĩ pebhna át numah jūúwúp tajĩ. Páant ã numah juyáchah, Jesús Simóndih nin pah ã niijíp jĩ:

—**Meém Simón, Juan ã wūúh caá. Obohjeéhtih, meém Cefas wāt báudhni ma jumbipna caá, ã niijíp jĩ.** Jwiít judíowã “Cefas” jwĩ niijnídih griegowāboó “Pedro”, ĩpĩ niijná caá. Páant niijnídih “Jee dáh panihni”, niijná caá jwĩ chājap.

Jesús Felipedih Natanaeldihbut “Wājeéh ñi jūúwú”, ã niiját

⁴³ Daanimant bóo yeó jáapdih Jesús Galilea baácna jwiítidih numah bejna, Felipedih jwāáhnit:

—**Wājeéh ma jūúwú, caandíhbut ã niijíp jĩ.**

⁴⁴ Felipeboó Betsaida wāt jamni tátchidih bóo ã jamup jĩ. Andrés Pedrojĩh caán tátchidih moon mántih ĩ jamup jĩ.

⁴⁵ Páant Jesús caandíh ã niijíchah joinít, Felipeboó Natanaeldih jwĩh bididih ã bejep jĩ. Caandíh jwāáhnit,

—Moisés ã naóh daácniji, bita Dios naáwátidih naóh yapanitbut ĩ daácnijidih jwĩ jwāáhna beé. Jesús Nazaret tátchidih bóo José wūúh caá, Felipe caandíh át niijíp wut jĩ.

⁴⁶ Obohjeéhtih, páant ã niijíchah joiná yuhna, Natanaelboó nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—Páant, Nazaret tátchi oboh jamni tátchi ã jumuchah, ded caán tátchidih bóo cāacwādih teo wáacni pínah ã wihcan niít, át niijíp wut jĩ.

—Caán láa bácah, meemjéh tih enedih ma jūúwúp, Felipe át niij jepahap wut jĩ.

* 1:49 Mt 16.15 * 1:51 Gn 28.12

⁴⁷ Páant niijnít, Jesús biícidih jwĩ jamupna át numah jūúwúp tajĩ. Páant, ĩ jūúwúchah ennit, Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—**Con jūóhni, yoobópdih túini judío cāac caá. Caandíh dedé yeeat ã wihcan caá, Natanaeldih enna, jwiítidih ã niijíp jĩ.**

⁴⁸ Páant ã niijíchah joinít, Natanaelboó caandíh nin pah ã niij wūúh joyóp jĩ:

—¿Ded pah tigaá weemdíh ma túi jéih? ã niijíp jĩ.

—**Meemdíh Felipe ã naáwát pínah jātih, higuera nah páudjdi ma chūuduchah, wāát enep be, Jesús caandíh ã niij jepahap jĩ.**

⁴⁹ —Bohéní, meém Dios wūúh caá. Jwiít judíowã jwĩ Maáh pínah caá, Jesúsdi ã niijíp jĩ.*

⁵⁰ —‘Higuera nah nump ma chūuduchah, wā enep be’, wā niijíchah joinít, ‘Dios wūúh caá meém’, ¿ma niij jenah joí niít? Páant meemdíh wā enatji chah wā chājachah, ma enbipna caá, Natanaeldih Jesús ã niijíp jĩ.

⁵¹ Páant niijnít, nin pah jwiít nihadidih ã jwūúub niijíp jĩ:

—**Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Jeáboó wātñi pah ã jumuchah, weém nihad cāacwā úud jeñé namá panihni wā chājnidih Dioíh ángelwā aab béjnit, ĩ jwūúub dei jūúwúchah, ñi enbipna caá,* Jesús ã niijíp jĩ.**

2

Caná tátchidih moón ĩ téihya chéwat

¹⁻² Chéne yeó jáap túttimah, Galilea baác Caná tátchidih, téihya chéwat ã jamup jĩ. Pánihna, Jesúsdi ĩ bidichah, jwiítbut ãjeéh jwĩ bejep jĩ. Jesús ĩn jwĩ jātih caán muná mitát jwibínap tajĩ.

³ ĩ túi wēi babhbachah, ĩih jiwá iguúh mac át beedáh bejep wut jĩ. Páant ã beedéchah, Jesús ĩn caandíh nin pah mi niijíp jĩ:

—Wūúh, jáantjeh ĩih jiwá iguúh mac ã beedáh bejep be, mi niijíp jĩ.

⁴ —**Naá, ¿dépanih tigaá weemdíh páant ma niij? Wā tewat pínah ã jwibí jwuhna caá, Jesús ã niij jepahap jĩ.**

⁵ Páant ã niij jepahachah joiná yuhna, ã ĩnboó queét teo wūhnitdih nin pah mit niij wutji taga:

—Wã wãúh ded pah yeebdíh ã wutat pah ñi chãjáp, mit niijí taga.

⁶ Caanjíh seis dahwani wáam dahna ã jumup jĩ. Biíc wáam búdí jãaj cómoh pah bóo ã jumup jĩ. Jwiít judiowã Dios ã wutatji pah jwĩ téih chocat túut niijná, páant bóo dahdih mah yáac yáwaat pínahdih jwĩpĩ bíbohó jĩ. Pánihna, caán m̃udíh moonbát caan dáhnadidh ã bíbohó jĩ.

⁷ Pánihna, queét teo wãhndidh nin pah Jesús ã niij wutap jĩ:

—**Mahdih ub jũóhndit, caán wáam dahnadidh ñi yáac yáwanaá, ã niijíp jĩ.**

Páant ã niijíchah joinít, teo wãhndit caán wáam dahnadidh mah ã túi yáac yáwanap jĩ.

⁸ Páant ã yáac yáwaat túttimah, Jesús queétdidh nin pah ã jwúub niij wutap jĩ:

—**Buu caandíh tóih ubndit, yeebdíh wutnididh ñi juibí wãhúú, ã niijíp jĩ.**

Páant ã niijíchah joinít, caandíh tóih ubndit, ã maáhdih ã juibí wãhup jĩ.

⁹ Obohjeéhtih, queét mahdihjeh ã yáacnijidih Jesús ã túut ñumúchah, jiwá iguúh mac yoobát át bejep tajĩ. Pánihna, queétdidh wutniboó caan mácdih ã jwíih babh joyóchah, dedmant ã ubatjidih át jéihcap wat jĩ. Obohjeéhtih, caandíh teo wãhnditboó mahjeh ã yáacatjidih ã jéihyep jĩ. Pánihna, queétdidh wutni babh joinít, téihya chéonidih ã jũúwát túutap jĩ.

¹⁰ Caán ã juyúchah, teo wãhndit ã maáh nin pah ã niijíp jĩ:

—Jwĩ bidnididh caán yoobát macdih jwĩpĩ jwíih wãhna caá. Pánihat túttimah, ã babh yáwachah ennit, juu macdih jwĩpĩ ñuún tóihna caá. Obohjeéhtih meémboó páant mat chãjat túutcan tagaá. Caán yoobát macdih tóihcanjeh, juu macboodíh mat jwíih tóihyat túutap taga. Pánihat túttimah, buu caán yoobát macboodíh mat wãhat túutap taga, teo wãhndit ã maáhboó téihya chéonidih ã niijíp jĩ.

¹¹ Pánih chãjna, Galilea baác Caná túttidih ã jwíih wẽp chãj jútup jĩ, “Dios wãúh caá”, cãacwã ã niiját pínah niijná. Pánihna, “Caán Dios ã wahni yoobát caá”, jwiít ã bohénit caandíh jwĩ niij jenah joí jwíhip jĩ.

¹² Túttimah, Capernaum túttichina Jesús jwiítidih ã ñumah bejep jĩ. Páant ã ñumah bejehah, ã ñin, ã úudwãbut jwĩjeéh biícidih ã bejep jĩ. Caanná juibínit, daocanni yeó jáap jwĩ jum jwuhup jĩ.*

Juib chãjnididh Dioíh m̃umánt Jesús ã ñuun bácaat

(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)

¹³ Pascua yeó jáapna ã tóah jũúwáchah jéihndit, dawá jwĩ déewã Jerusalén túttichina ã bejep jĩ.* Jesúsbut jwiítidih caanná ã ñumah bejep jĩ. Caanná juibínit, Dioíh m̃uná enedidh jwĩ bejep jĩ.

¹⁴ Caán m̃udíh jiwíiwã, ovejawã, jopwãdihbut juib chãjnididh Jesús ã enep jĩ. Bitabut dinero júddidh túut ñumndít ã chũuduchah, ã enep jĩ. Queét túut ñumndítboó cãacwãdih búdí ñumná ã chãjap tajĩ.

¹⁵ Pánihna, caanjíh jumni tõpnadidh ubndit, caánboó jumndit cãacwãdih ã ñuun bácanap jĩ. Dinero túut ñumndít ã chũudat páhana, ã cãagat naanáidihbut ã tóo yoh áacanachah, ã ñin dinero júddina ã puo yóh ñajap jĩ.

¹⁶ Pánihna, jopwãdih juib chãjnididh nin pah ã niij jũihñup jĩ:

—**Ñíih jopwãdih ñi ub bac bejeé. Nin wã ípdih wúbát m̃udíh juib chãjat m̃uú ñi chãjca bojoó, Jesús ã niijíp jĩ.**

¹⁷ Jesús páant ã niijíchah joinít, Dios naáwãtdih naóh yapani ã daacátjidih jwĩ náhninap jĩ. “Dios wã Maáh, míih m̃udíh búdí wã oina caá. Pánih oina, caandíh yeejép ã chãjachah ennit, búdí wã íjna caá”, át niij daacáp tajĩ.*

¹⁸ Jesús páant ã chãjachah ennit, jwĩ maáta caandíh nin pah ã niij jũihñup jĩ:

—¿Dépanihna queétdidh páant ma ñuun yóh baca? Meemdíh Dios páant ã chãjat túutuchah, cãacwã ã chãjca naáhdih ma chãj jútú, jwĩ jéihyat pínah niijná, Jesúsdi ã niijíp jĩ.

¹⁹ Páant ã niijíchah joinít, Jesús queétdidh nin pah ã niij jepahap jĩ:

—**Nin m̃udíh ñi yohochah, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, yeéb ñi yohni**

* 2:12 Mt 4.13 * 2:13 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8 * 2:17 Sal 69.9 * 2:19 Mt 26.61; 27.40; Mr 14.58; 15.29

m̄ūj̄idih wā jw̄ūub ámohbipna caá, ã niijíp j̄i.*

²⁰ Páant ã niijíchah joinít, queét maáta caandíh nin pah í niij̄ ūbh joyóp̄ j̄i:

—Cuarenta seis jópchi nin m̄ūd̄ih teona, ít péanap taj̄i. Obohjeéhtih, ¿meémboó biíc peihcanni yeó jáapbitjeh teona, ma ámoh péami naniít? í niijíp̄ j̄i.

²¹ Obohjeéhtih, caán m̄ūd̄ihjeh niijcán, áih bácahdih niijná át chājap taj̄i. Páant ã naáwáchah yuhna, maáta í jéihcah, jwiítbut jw̄i jéih jw̄hcap̄ j̄i.

²² Pánihna, w̄nniji Jesús ã boo pad̄ j̄ūwát t̄ttimah, jwiít ã bohénitboó páant ã niijátjidih náhninit, jw̄i beh joyóp̄ j̄i, buca. Dios naáwátidih í daácniji núodih, Jesús ã niijátjidihbut “Caán yoobóp̄dih tigaá”, jw̄i niij̄ jéihyep̄ j̄i.

Cāacwā í jenah joyátidih Jesús ã jéih beedáat

²³ Pascua yeó jáapdih Jesús Jerusalén t̄tchiboó ã jum̄ap̄ j̄i. Pánih jum̄nit, jwiít cāacwā jw̄i jéih chājca naáhdih Dios ã wēpatj̄ih Jesús ã chājachah ennit, “Caánboó Dios ã wahni Cristo caá”, dawá í niij̄ jenah joyóp̄ yuh̄ j̄i.

²⁴ Obohjeéhtih, ded pah í jenah joyátidih jéihnit, “Weemdíh yoobóp̄dih í jepahcan caá”, Jesús át niij̄ jéihyep̄ taj̄i.

²⁵ Pánihna, caanjéh cāacwā í jenah joyátidih táí jéih beedáni jum̄na, bita ded pah í jenah joyátidih caandíh ūbh joyát ã wihcap̄ j̄i.

3

Nicodemo

¹ Nicodemo, fariseo, jwiít judíowā jw̄i maáta poómp̄dih bóo wut̄ j̄i.

² Jesucristo Jerusalén t̄tchiboó jum̄ láa, chei tac yoób dée, Nicodemo Jesúsdi h enedih át j̄uibínap wut̄ j̄i. Pánih j̄uibínit, nin pah át niijíp̄ wut̄ j̄i:

—Bohéní, Dios jwiítidih ma bohéat pínah niijná, meemdíh ã wahatdih jw̄i jéihna caá. Pánih wahnit, majeéh ã jum̄atdihbut jw̄i jéihna caá. Majeéh ã wihcah, jwiít cāacwā jw̄i jéih chājca naáhdih mata jéih chājcan tagaá, át niijíp̄ wut̄ j̄i.

* 3:7 1P 1.3,23 * 3:8 Ec 11.5

³ Páant ã niijíchah joinít, Jesús caandíh nin pah át niij̄ jepahap wut̄ j̄i:

—Yoobóp̄dih meemdíh wā naóhna caá. Ded jáap cāac jum̄ni panihni jw̄ūub jum̄can, ded pah Dios ã maáh jum̄atdih ã jéihcan niít, át niijíp̄ wut̄ j̄i.

⁴ —Páant cāac behe ¿ded pah jáap cāac jum̄ni panihni ã jéih jw̄ūub jum̄bi? ¿Ded pah ã íníh wudahboó ã jéih jw̄ūub waadbí? ¿Caandíh mi jw̄ūub jéih weh jum̄ca niít? Nicodemo át niijíp̄ wut̄ j̄i.

⁵⁻⁶ —Cāacwājeh í weh jum̄uchah, cāacjeh caá. Obohjeéhtih, Túini Espirituboó cāacwāih caolih w̄nni panihnidih ã booanachah, jw̄ūub jáap cāac jum̄ni panihnit í jum̄na caá. Jáap caolih jum̄ni panihnitjeh Dios weh í jum̄na caá. Yoobóp̄dih meemdíh wā naóhna caá. Ded mahj̄ih daabácani, Túini Espiritu wihcanni, jáap panihni jum̄can, Dios ã maáh jum̄ap̄boó ã jéih waadcán niít.

⁷ Yoobóp̄dih meemdíh wā naóhna caá: Meemdíhbut jáap cāac jum̄at panihni caá náahap. Caandíh páant wā niij̄ naáwáchah, ‘¿Ded pah caán ã yapbi?’ ma niij̄ ūbh joicá bojoó.*

⁸ Johlit johat panihni caá. Johlit ã j̄ūwápmant ma jéihcan caá. Á bejep pínahboobút ma jéihcan caá. Á joh buug láajatdihjeh ma jéih enna caá. Pánihat pah, caolih w̄nni panihnidih Túini Espiritu ã booanachah, ded pah ã booaatdih jéih enna yuhna, cāac ã t̄ut̄ n̄umátidih ma táí jéih enna caá,* Jesús át niijíp̄ wut̄ j̄i.

⁹ Páant ã niijíchah joinít, Nicodemo Jesúsdi h nin pah át jw̄ūub niijíp̄ wut̄ j̄i:

—¿Ded pah niij̄ naóh tigaá ma chāj? Ma naáwátidih wā beh joicán caá, át niijíp̄ wut̄ j̄i.

¹⁰ —¿Páant, meém judíowādih bohéni yuhna, ded pah wā naáwátidih ma beh joicán?

¹¹ Yoobóp̄dih meemdíh wā naóhna caá. Jw̄i jéihyatdih, jw̄i enatdihbut yeebdíh jw̄i naóhna yuh caá. Obohjeéhtih, jwiítidih ñi joíhcan caá.

12 Nin baácboó ded pah ã jumatdih wã naáwáchah, ‘Yoobópdiã ã naóhcan caá’, ni-ijná, Dios pebhboó ded pah ã jumatdihbut wã naáwáchah, biíc yoobó ñi niíj jenah joibípna caá.

13 “Ded Dios ã jumapboó enedih aab béjniji jwúb dei júóhni ã wihcan caá. Obohjeéhtih, weémboó, nihat cáacwã úud jeñé, caánboó wãpí jumap jĩ. Pániha, caanmánt dei júóhni weemjéh ded pah ã jumatdih yoobópdiã wã jéih naóhna caá.

14-15 Jon jãtìh, Moisésji jum láa, Dioíh cáacwã tútchi wihcapboó jum jwuhna, caandíh ã jãihñachah, dawá maiwãdih wahnit, queéjtíh cáacwãdih át peéh chãjap wut jĩ. Mai pah jíghnidih ítahjìh Dios Moisésdih át chãjat tútup wut jĩ. Caán mai pah jíghnidih chãj péanit, máa nahdih búudhñit, át baad dóhdop wut jĩ. Pániha, det Diosdih túi jenah joinít, caán ã baad dódhni mai pah jíghnidih ennit, ít boonap wut jĩ.* Caán ã baad dóhdát pah, cruzboó péohñit, pãd dodhñit, cáacwã weemdíh ã maobipna caá.* Pániha, weém caán cruzboó wã wunachah, det weemdíh túi jenah joinít, iiguípna bejnit déeji Diosjeéh páantjeh ã túi jumbipna caá”, Jesús Nicodemodih át niíjíp wut jĩ.

Dios nihat cáacwãdih búdí ã oyat

16 “Dios nihat cáacwãdih búdí ã oina caá. Pániã búdí oina, queétdih ã peéh chãjat déedih túi ubat tút niijná, weém ã wúúh biíc jumnidih ã wah deyanap jĩ. Páant ã wahachah, det weemdíh jepahnit iiguípna bejnit déeji Diosjeéh páantjeh ã túi jumbipna caá.

17 Dios cáacwãdih yéejat peéh chãjat túttna, weém ã wúúhdih nin baácboó ã wah deyap jĩ. Obohjeéhtih, iiguípna ã bejat déedih queétdih wã túi ubat pínah niijná, ã wah deyanap jĩ.

18 “Weém ã wúúhdih det jepahnitdih Dios ã yéejat jíib ã peéh chãjcan niít. Obohjeéhtih, det weemdíh ã jepahcah, queétboodíh ã yéejat jíib ã peéh chãjbipna caá.

19 Weém Dios wúúh baabát panihni nin baácboó júóhna, ded pah cáacwã Diosjeéh ã

túi jumat pínahdih wã jéihyaíhna caá. Obohjeéhtih, weém caán baabát panihnidih cáacwã ã náahcap be. ã chãjat yeejép ã jumachah, dupúát panihnidihjeh ã náahap be. Pániha, baabát panihnidih náahcan, yeejép chãjnit ã jumachah, Dios queétdih ã peéh chãjbipna caá.

20 Nihat yéej chãjnit ã yéej chãjatdih cádahíhcan, páant ã chãjatdih bita ã enat pínah niijná, baabát panhipboó ã júúwíhcan caá.*

21 Obohjeéhtih, det Diosdih jepahnit baabápboó ã júúwíhna caá, Dios ã wēpatjìh ã túi chãjatdih bita ã enat pínah niijná”, Nicodemodih Jesús át niíjíp wut jĩ.

Jesús ded pah ã jumatdih Juan Daabáni ã naáwát

22 Túttimah, jwiít ã bohénitdih Judea baácna Jesús ã numah jib bejep jĩ. Caanná jib bejnit, caanjìh moón Diosdih ã jepahachah, queétdih ã daabánap jĩ.

23 Enón wãt jumni pebh Salim wãt jumapdiã caan múj numahni ã jumachah, Juanbut cáacwãdih daabána át chãjap wut jĩ. Queétdih ã daabáat pínah niijná, dawá ã pebhna ít juibínap wut jĩ.

24 Caán láa Juan Daabánidih jwí maáta ã teo jwuhcap jĩ.*

25 Biquína Juan Daabáni ã bohénit biíc jwí déejìh ded pah jwiít judíowã jwípí daabáatdih míic wéhena ít chãjap wut jĩ.

26 Pániã míic wéhe péanit, Juan pebhna juibínit, ã bohénit caandíh nin pah ít niíj wúúh joyóp wut jĩ:

—Bohéní, Jordán muj conanaajìh majeéh jumni ã ‘Caán caá weemdíh chah jumni’, ma niijníjiboó buu cáacwãdih daabána caá ã chãjap. Páant ã daabánachah, nihat caan pébhna míicjeh bejna caá ã chãjap, Juandih ít niíjíp wut jĩ.

27 Páant ã niíjíchah joinít, Juan nin pah át niíj jepahap wut jĩ:

—Diosboó weemdíh ã jwíh daabáat tútup jĩ. Pániha, buu caandíh jwuh daabáat tútnit, ã pebhna cáacwãdih ã bejat túttna caá.

* 3:14-15 Nm 21.9 * 3:14-15 Is 52.13; Jn 8.28; 12.32-34; 18.32 * 3:20 Job 24.13-17 * 3:24 Mt 14.3; Mr 6.17; Lc 3.19-20 * 3:28 Jn 1.20

28 ‘Weém Cristo nihcan caá’, wã niijichah, yeéb ñi joiná beé. Obohjeéhtih, Cristo játih weemdih Dios ã wahap jĩ.*

29 Pánihna, ãjeéh cãacwã ã bejechah enna, búdí wã wëina caá. Nin panihat dée caá: Téihya chéonih pínahboó mi áajeéh mi bejechah ennit, ã pej jumniboó búdí ã wëina caá. Páant ã pej jumni ã weñat pah mun tigaá, weembút Jesúsdiñ ã táí péenachah ennit, búdí wã wëina caá.

30 Pánihna, cãacwã weemdih pée cádahnit, Cristobodih jwúub táí péeat caá náahap, Juan queédih ãt niij jephahap wat jĩ.

Dios wúuh japmant jüóhni ã jumat

31 Páant niij naóh péanit, nin pah Juan ã bohénitdih ãt jwúub niij naáwáp wat jĩ: “Jeámant jumniji nin baácboó dei jüóhni nihadidih ã táí jéih beedána caá. Obohjeéhtih, jwiit cãacwã nin baácboó jumnit, nin baácdiñjed ded pah ã jumatdih jéihnit, jwí naóhna caá. Caán Dios ã wahniboó jwiit cãacwã chah jéihni ã jurna caá.

32 Ded pah ã enatji, ã joyátjidihbat jwiitdih ã naóhna caá. Páant ã naáwáchah yuhna, cãacwãboó ã naáwátidih ã joíhcan caá.

33 Pánihna, jeámant jüóhni ã naáwáchah, ded táí joini ‘Dios yoobópdih naóhni caá’, ã niij jéihna caá.

34 Dios ã wahní Cristodih ãih Túini Espiritudih búdí yoobát ã wúhup be. Pánihna, Cristo Dios naáwátidih yoobópdih ãpí naóhna caá.

35 Dios ã wúhdih búdí oinit, caandih nihát ã maáh ã jumat túutna caá.*

36 Dios wúhdih ded jephahni Diosjeéh páantjeh ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded ã wúhdih yap yohnibodih íjnit, Dios búdí ã peéh chãjachah, ãjeéh ã wihcan niit”, Juan ãt niijip wat jĩ.

4

Jesús Samaria baácdiñ bólijih ã míic wéheat

1 Juan chah dawá cãacwã Jesúsdiñ péenitdih ã daabáát doonádih fariseowã ãt joyóp wat jĩ.

2 Obohjeéhtih, Jesús pohba ã daabácan jĩ. Jwiit ã bohénitboó jĩ cãacwãdih jwí daabánap jĩ.

3 Fariseowã ã jéihyat doonádih joinit, Jesúsboó Judea baácdiñ jumniji Galilea baácna jwiitdih ã numah bejep jĩ.

4 Caanná bejna, Samaria baácdiñ yap bejat túut jwí chãjap jĩ.

5 Pánih yap bejna, Samaria baácdiñ bóo Sicar tútchina jwí juibínap jĩ. Caan pébh jwí nuo Jacob ã wúuh Josédiñ ã wahniji baácbit ãt jumnup wat jĩ.*

6 Caanjih Jacobwãji ã mah tóihyat íit ã jumnup jĩ. Pánihna, Jesúsboó yúup jüóhni chuná, yeó jáap tac yoób caán íit pebh ã choó chúudup jĩ.

7-8 Páant ã choó chúudat pónih, jwiit ã bohénitboó tútchina jeémát júb chãjadiñ jwí aab bejep jĩ. Caanjih Jesús ã chúuduchah, Samaria baácdiñ bóli mah tóhyodih mit dei juibínap wat jĩ. Páant mi mah tóhyochah, Jesús nin pah caántdih ãt niijip wat jĩ:

—**Weemdih mah ma wúuhú,** ãt niijip wat jĩ.

9 —Meém judío cãac caá. Weémboó Samaria baácdiñ bóli caá. ¿Dépanih tigaá weemdih mah ma wúuh? Jesúsdiñ mit niij jephahap wat jĩ. (Jwiit judíowã Samaria baácdiñ moondih jwípí eníhcap jĩ. Pánihna, páant mit niijip wat jĩ.)*

10 Páant mi niijichah joinit, Jesús caántdih nin pah ãt niij naáwáp wat jĩ:

—**Dios meemdih ã teo wáacat déedih jéihcan, meemdih mahdih wúbhndihbat ma jéihcan caá. Pánih jéihna nihna, ‘Mah ma wúuhú,’ weémboodih mata niij wúbh tagaá. Caán wã wúhíhni mah panihnidih ma babhbachah, míih caolih áta táí boo tagaá,** ãt niijip wat jĩ.

11 —¿Dépah niij tigaá páant ma niij? Nin mah tóhyat íit numah bóo caá. Mah tóhyat pínah wáam dah bíbohcan, ¿deh tigaá caolihdih boot túutni mah ma wúbbi?

12 Jwí nuo Jacobji, ã wehbat, íih nuñáp wã bícdih nin íitdih mah wbnit, íit babhbat wat jĩ. Áihjidih jwiit ã jumenádih ãt wúhup wat jĩ. ¿Pánihna, jwí nuo Jacobji chah wëpni niit ma jumnup, páant ma niijná? mit niijip wat jĩ.

13 —**Ded nin íitdih bóo mahdih babhni ã jwúub taca joótbipna caá, páant muntih.**

* 3:35 Mt 11.27; Lc 10.22

* 4:5 Gn 33.19; Jos 24.32

* 4:9 Esd 4.1-5; Neh 4.1-2

14 Obohjeéhtih, weém wã wãhni mah panihnihoodih babhna, chéneji ã taca joótcan niít. Ded wã wãhni mah panihnidih babhna, Diosjeéh páantjeh ã túi jumbipna caá. Meo waó cáahdih mah nooj bánci ã jōpcat pah wã wãhni mah panihni ã beedcán niít, Jesús caántdih ãt niijíp wut jĩ.*

15 —Caán láa bácah, caán ma niijní mahdih weemdih ma wãhúú, jwúúub taca joótcah, ninboó yeó jáap jummat pah mah tóhyodih wã jūóhcat pínah niijná, mit niijíp wut jĩ.

16 —Majeéh bóodih ma bidbi jwuhúú, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

17-18 —Obohjeéhtih, weém áa wihcannih caá, mit niij jepahap wut jĩ.

—Yoobópdih tigaá ma niijíp. Obohjeéhtih, cinco neoná caá ma weha mánaji. Buu majeéh jumni ma áa yoobát nihcan caá. Pánihna, ‘Weém áa wihcannih caá’, ma niiját yoobópdih tigaá, Jesús caántdih ãt niijíp wut jĩ.

19 —Meémboó Dios naáwátdih naóh yapani nacaá.

20 Pánihna, yoobópdih wã jéihyat pínah niijná, weemdih ma naáwá: Con jeená jwĩ n̄owãji Diosdih ípĩ úúúúú wut jĩ. Obohjeéhtih, ‘Jerusalén tátchiboó Diosdih úúúúú bejat caá náahap’, yeéb judíowã ñipĩ niijná caá, mit niijíp wut jĩ.

21 —Yad wilí, weemdih ma joi jwáhúú. Nin wã naáwát yoobópdih caá. Táltimah bóo láa, con jeéboó, Jerusalén tátchiboobát jwĩ ípdih ñi úúúhcan niít.

22 Yeéb Samaria baácdih moón ñi úúúhndih ñi jéihcan caá. Obohjeéhtih, jwiít judíowãboó caandih jwĩ jéihna caá. Dios ã wahni, nihat cáacwãdih túi úbni, judíojeh tigaá ã jumap. Pánihna, jwĩ wēini Diosdih jwiít judíowãboó jwĩ jéihna caá.

23 Buu láa, táltimahbut Túini Espíritu ã teo wáacachah, túi yoobópdih jenah joinít, cáacwã Diosdih í túi wēibipna caá. Páant caandih túi wēinitboodih caá Dios ã bidip.

24 Dios jígochanni ã jumachah, cáacwã caandih í jéih encan caá. Pánihna, dedboó jumna, caandih jwĩ wēi úúúúúchah, biíc yoobó ã túina caá. Caandih wēina, Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh, túi yoobópdih jenah

joinít, weñat caá náahap, Jesús caántdih ãt niijíp wut jĩ.

25 —Mesías, ‘Cristo’, í niijní, ã jūúwát pínahdih weém wã jéihna caá. Caán jūóhna, jwiítndih nihat ã jéihya beedábipna caá, mit niijíp wut jĩ.

26 —Weém ma niijní Cristo tigaá, Jesús caántdih ãt niijíp wut jĩ.

27 Páant caántdih ã míic wéhenachah, jwiít ã bohénitboó jeémát jíib chãjadih bejnitji jwĩ jwúúub juibínap jĩ. Pánih jwúúub juibínit, Jesús yad wilijĩh ã míic wéhenachah ennit, jwĩ en wáhi bejep jĩ. Pánih en wáhi bejna yahna, “¿Dépanih tibeé caántdih ma míic wéhe?” niij úúúh joinít déjei jwĩ niijcáp jĩ.

28 Pánihna, caántboó míih mah tóhyat wáam dahdih cáag jwejnit, tátchina mi jwúúub aab béj jwuhap jĩ. Pánih bejnit, míih tátchidih moondih nin pah mit niij naáwáp wut jĩ.

29 —Ded pah wã chãjatjidih weemdih naóh beedánidih ñi en jūúwá. Caán yoobópdih Cristo dée caá, mit niijíp wut jĩ.

30 Páant mi niijíchah joinít, caán tátchidih moondih Jesúsndih mi jwãáápjina mit numah jwúúub jūúwáp tajĩ.

31 Pánihna, í juyát pínah jãtĩh, jwiít Jesús ã bohénitboó jwĩ jíib chãjni jeémátndih caandih jwĩ numah jeémíhip jĩ.

—Bohéní, ma jeémp jūúwá, jwĩ niijíp yah jĩ.

32 —Obohjeéhtih, ñi jéihca naáh jeémát weemdih ã jumna caá, Jesús jwiítndih ã niij jepahap jĩ.

33 —¿Bita caandih jeémát ítat wãh taniít? jwiítjeh jwĩ míic niijíp jĩ.

34 Páant jwĩ míic niijíchah joinít, Jesús jwiítndih nin pah ã jwúúub niijíp jĩ:

—Cáacwã jeémát í bidat pah, weemdih wahni ded pah ã wutatndih chãj péatndih búdí wã bidna caá. Pánihna, butéh caandih jepahnit, caántjĩh míic wéhena, wíih jeémát panihni ã jumna caá.

35 ‘Chéneha míic widh ã judhna caá jwĩ momni ã quehechah, jwĩ dicat pínah’, wápchi mínah ã niiját pah, yeéboó ñi niij jenah joicá bojó. ‘Dios naáwátdih jwĩ naáwát pínah ã judh jwuhna caá’, ñi niij jenah joicá bojó. Yoobópdih yeebdih wã

* 4:14 Is 44.3; Jer 2.13; 17.13; Jn 7.37-39

naóhna caá. Jáantjeh quehat láa panihni ã jumna caá. Бѹѹ láa bácah cáacwã jwĩ pebhna ĩ juyúchah, ñi túi eneé. Queétboó pácahi ã quehat pah ĩ jumna caá. Pánihna, бѹѹ cáacwãdih wã bohénachah, ĩ joyát láa ã jumna caá.

³⁶ Cáacwãdih wĩih túini doonádih jepahat túutni dicni panihni ã jumna caá. Queét jepahnit, caán ã dicni panihnit, Diosjeéh páantjeh ĩ túi jumbipna caá. Pánihna, cáacwã ĩ túi jepahachah enna, dicni panihni, momni panihni bíicdih búdí ĩ wēibipna caá. Páant ĩ weñat ĩ tewatji jīb panihni ã jumna caá.

³⁷ Cáacwã nin pah ĩ niijná caá: ‘Bíic ã jwĩih momop be. Bíihboó ã momni ã quehechah ã diquip be’, ĩpĩ niijná caá. Momni panihni wĩih túini doonádih naóh jwĩihni caá. Bita caandih dicnit panihnit wĩih túini doonádih jepahat túutnit caá.

³⁸ Páant ã jumat pah, bitaboó cáacwãdih ĩtát jwĩih bohénap tajĩ. Queétdih jwĩih bohénit ñi jumcah yuhna, бѹѹ yeebdih jwuh wã wahna caá, wĩih túini doonádih jwúub joinit ĩ túi jepahat pínah niijná, Jesús jwiítidih ã niijíp jĩ.

³⁹ Páant Jesús jwiítidih ã míic wéheat pónih, caánt Samaria baácdih bóli “Ded pah wã chãjatjidih jéih beedánidih mah tóhyop ítidih wã jwãáap be”, mi niijíchah joinit, dawá Samaria baácdih moón Jesúsdiħ ĩ jepahat pínahdih ĩt jenah joyóp tajĩ.

⁴⁰ Pánihna, queét jwĩ pebh joinit, “jwĩjeéh ma chão jwúhúú”, Jesúsdiħ ĩ niijíp jĩ. Páant ĩ niijíchah joinit, chéne yeó jáap ĩjeéh jwĩ jum jwuhup jĩ.

⁴¹ Jesúsjeħ queétdih ã naáwáchah joinit, dawá caandih ĩ jepahap jĩ.

⁴² ĩ dée wilidih nin pah ĩ niijíp jĩ:

—Ma jwĩih naáwáchah joinájeħ, jwiítbut Jesúsdiħ jepahíhat jwĩ jenah joyóp be. Бѹѹ caanjéh ã naáwáchah joiná, jwĩ túi jepahna caá. ‘Nihat nin baácdih moón iiguípna bejnit déejidih yoobópdiħ túi ubni caá’, jwĩ niij jéihna caá, ĩ niijíp jĩ.

Maáh wúúhdih Jesús ã booaat

* 4:44 Mt 13.57; Mr 6.4; Lc 4.24 * 4:45 Jn 2.23 * 4:46 Jn 2.1-11

⁴³ Chéne yeó jáap Sicar tútchidih namah chão jwúhni, Jesús Galilea baácbó jwiítidih ã namah bejep jĩ.

⁴⁴ “Ded Dios naáwátdih naóh yapanidih ãih baácdih moón ĩpĩ wēican caá. Pánihna, Galilea baácdih wã behechah ennitji, weemdih ĩ túi jenah joibícan nacaá. Obohjeéhtih, páant ĩ jumachah yuhna, caanná jwĩ jwúub bejna caá”, ã niijíp jĩ.*

⁴⁵ Jerusalén tútchiboó Pascua yeó jáapnadiħ jwĩ jum láa, Jesús ã chãjatjidih ennitji biquína Galilea baácdih moón ĩt jumap tajĩ. Pánihna, ĩih baácna jwĩ juibínachah, queétboó ã wēp chãjatdiħ jwúub enihna, caandih ĩ túi wēi jwãáap jĩ.*

⁴⁶ Mahdiħjeħ jiwá iguúh mac Jesús ã túut numniji Caná tútchidih jwĩ jwúub juibínap jĩ. Capernaum tútchiboó maáh Herodes nump jumni maáh wúúh wunna át chãjap tajĩ.*

⁴⁷ Pánihna, Jesús Judea baácbó jumniji Galilea baácna ã jwúub juyát doonádih joinit, jwĩ pebhna át aáb júúwúp tajĩ: Pánih aáb joinit, nin pah Jesúsdiħ ã niijíp jĩ:

—Wã wúúh munjné beé ã chãjap be. Pánihna, caandih booaat túut niijná, wãjeéh waícanjeħ ma dei júúwú, ã wēp niij úúbáp yuh jĩ.

⁴⁸ Páant ã niijíchah joiná yuhna, Jesús caandih nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Dios ã wēpatjĩh wã chãj jútuchah encan, ‘Caán Dios ã wahni Cristo caá’, weemdih ñi niij jenah joibícan nacaá, Jesús ã niijíp jĩ.

⁴⁹ —Obohjeéhtih, Maá, wã wúúh ã wunat pínah jãtĩh, waícanjeħ ma booa wúh júúwú, Jesúsdiħ ã niijíp yuh jĩ.

⁵⁰ Páant ã niijíchah yuhna,

—Míih muná ma jwúub bejeé. Ma wúúh ã boona caá, Jesús caandih ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinit, “Á niiját pah tih wã wúúh ã boona nacaá”, niij jenah joinit, ãih múúboó ã jwúub bejep jĩ.

⁵¹ Páant ã jwúub juibínachah, ã pebh moón caandih ĩt jwãáh naáwáp wut jĩ:

—Ma wúúh jáantjeħ ã jwúub boona beé, caandih ĩt niijíp wut jĩ.

52 —¿Deyoób yeó lajachah tibeé caán ã boo? queétdih át niij wábh joyóp wut jĩ.

—Jwíin yeó jáap tac yoób túttimahbit caandih pahat ã dúucup be, ít niij jepahap wut jĩ.

53 Páant ã niijíchah joinít, “Jesús weemdih ‘**Ma wááh ã boona caá**’, ã niijíchahjeh, wã wááh át boonap taga”, maáhboó át niij jenah joyóp wut jĩ. “Jesús weemdih yoobópdih tigaá át niijíp”, niijná, ã déewã biíc dih Jesús dih “Caán Dios ã wahni Cristo yoobát caá”, ít niij jenah joyóp wut jĩ.

54 Jesús Judea baác dih jumni ji Galilea baácna jwúub juibínit, maáh wááh dih boona, chéne láa jwiít cáacwã jwí jéih chãjca naáhdih Dios ã wēpatjĩh ã chãj júutap jĩ.

5

Jéih bejcannidih Jesús ã booaat

1 Túttimah, jwiít judíowã Dios dih jwí wēi láa Jesús Jerusalén tútchina jwiít dih ã numah juibínit jĩ, páant muntih.

2 Caanjĩh Ovejawã Bejni Jēc wūt jumni pebh jēhat júá ã jumap jĩ. Jwiít judíowã jwíh wéheatjĩh niijná, caán júádih Betzata jwí niijná caá. Caán Betzata júá jwēejdih cinco nemat wihcanni jēcna ã jum páud bejep jĩ.

3 Caán júádih mūú wãáp lap nump dawá tubáp chūúhñit ipĩ ñaj páud bejep tajĩ. Jéih encannit, jéih jibcannit, jéih yoocannitbut caán júá pebh ít ñajap tajĩ. Caanjĩh ñajnit, mah chibít ã dácohatdih pái ñajna ít chãjap tajĩ.

4 “Dioíh ángel dei joinít, caán jēhat júádih ã dácohanachah ennit, ded jãtĩh jwíh buúg báahniboó dedé wunat jumni ãpĩ boonap wut jĩ”, ít niij jenah joyóp tajĩ.

5 Pánihna, caanjĩh jumni biíc jéih bejcanni, treinta ocho jópchi tubáp chūúhñi ã ñajap jĩ.

6 Caandih ennit, maatápdih ã tubáp chūúát dih jéihna, Jesús caandih nin pah ã niij wábh joyóp jĩ:

—¿Meém ma booíh níit? ã niijíp jĩ.

7 —Wã booíhna yuh caá. Obohjeéhtih, can júána weemdih ded ub báahni pínah ã wihcan caá. Pánihna, dawá láa ã dácohochah, wã

buúg báah bejihichah yuhna, bita wã jãtĩh ipĩ juibí buúg báahna caá, Jesús dih ã niijíp jĩ.

8 Páant ã niijíchah joinít,

—**Ma ñah ñuhúú. Ma ñajatdih ubnit, ma yáac chũi bejeé**, Jesús caandih ã niijíp jĩ.

9 Páant ã niijíchahjeh, caán jéih bejcanniji ñah ñahñit, ã ñajatjidih ubnit, ã yáac chũi bejep jĩ, buca.

10 Páant ã boonachah enna, jwí chooát yeó jáap ã jumuchah, jwí maáta caandih nin pah ít niij jũihñap wut jĩ:

—¿Dépanihna, ma ñajatjidih beo bej tigaá ma chãj? Buu jwí chooát yeó jáap ã jumuchah, ma ñajatjidih ma beo bejchah, ã táican caá, ít niijíp wut jĩ.*

11 —Obohjeéhtih, ‘**Ma ñajatjidih ubnit, ma yáac chũi bejeé**’, weemdih booani ã niijíp be. Páant ã niijíchah joinít, nin wã ñajatjidih ub bejna caá wã chãjap, át niij jepahap wut jĩ.

12 —¿Déhe tibeé meemdih páant niij, booani? queét ít niij wábh joyóp wut jĩ.

13 Obohjeéhtih, Jesús dawá cáacwã cãtĩh ã bejchah, caandih boonidih át beh encap wut jĩ. Pánihna, ã wãtdih jéihcan, át jéih jepahcap wut jĩ.

14 Túttimah, Dioíh mūúboó Jesús caandih jwááhñit, nin pah ã niijíp jĩ:

—**Weemdih ma joi jwúhúú. Buu ma táic jumna caá. Pánihna, ma jwúub yéej chãjca bojoó, páant muntih. Jwúub yéej chãjna, chah yeejép wunat meemdih ã jũóhbpna caá**, Jesús ã niijíp jĩ.

15 Caandih páant ã niijíchah joinít, Jesús dih át beh enep wut jĩ, buca. Pánih beh enniji jwí maátadh naáwádih át bejep jĩ.

—Jesús wūt jumni beé weemdih át boonap tabe, queétdih át niijíp wut jĩ.

16 Páant ã niijíchah joinít, Jesús chooát yeó jáap dih ã booaatjidih jéihñit, jwí maátaboó caandih yeejép ã chãj jwíhip jĩ.

17 Páant caandih ã mawíhatdih jéihna, Jesús queétdih nin pah ã niijíp jĩ:

—**Wã íip páantjeh teona caá ã chãjap. Pánihna, weembút wã teo jwahna caá, ã niijíp jĩ.**

18 Jesús páant ã niijíchah joinít, jwí maátaboó chah ã íijip jĩ. Jwí chooát yeó jáap dih caán tubáp chūúhñidih ã

* 5:10 Neh 13.19; Jer 17.21

boanachah enna, queét ï ij jwíhip jĩ. Pánih íjna, “Wā íp”, Diosdih ã niijíchah joiná, chah ï yoób íjip jĩ. “Wā íp’, niijná, ‘Diosdih bíic yoobó wā jumna caá’, Jesús caán míicjeh ã niij jenah joiná caá”, jwí maáta ït niij jenah joyóp tajĩ. Páant niij jenah joinít, chah íjna, Jesúsdihi ï yoób mao yohíhip yuh jĩ.*

Jesús ã íp ã wutuchahjeh, jepahni ã jumat

19 Páant ï niij jenah joyátdih jéihnit, Jesús queétdih nin pah ã jwúub niij naáwáp jĩ: “Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Weém, Dios wūúh, wā jenah joyátjeh wā chājcan caá. Wā íp weemdíh ded pah ã wutuchah, caandíhjah wā jepahna caá. Wā íp ded pah ã chājachah ennit, weém ã wūúhbut bíic yoobó wāpĩ chājna caá.

20 Wā íp weém ã wūúhdih oina, ded pah ã chājatdih weemdíh ãpĩ jéihyana caá. Būu wā chājatji chah, bíih wā chājat pínahdih weemdíh ã jéihyabipna caá. Páant weemdíh ã wutatdih joinít, ã wēpatjĩh yeebdíh wā chāj júutuchah, ñi en wúhi bejbipna caá.

21 Wā íp ded pah wunah bejnitdih ã booaat pah, weembút ã booaat túutnitdih bíic yoobó wā booana caá.

22-23 Wā íp cāacwā ï yéj chājatdih peéh chājni nihcan caá. Obohjeéhtih, ï yéjaj jīb wā peéh chājat pínah niijná, weémboodíh ã wutup be, nihat cāacwā caandíh ï weñat pah, weemdíhbut bíic yoobó ï weñat pínah niijná. Wā íp caá weemdíh wahní. Pánihna, ded weém ã wūúhdih wēicanni, wā ípdihbut ã wēican caá.

24 “Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Det wā naáwátdih joinít, weemdíh wahní-dih jepahna, páantjeh ãjeéh ï túi jumbipna caá. Páant ãjeéh ï jumuchah, queétdih wā peéh chājcan níit. Queét iiguípna bejnit déejidih túi ubnit ï jumbipna caá.

25 Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Iguípna bejnit déeji weém Dios wūúhdih būu jepah jwíhna caá ï chājar. Wā naáwátdih joí jepahnitboó Dios bíicdih páantjeh ï túi jumbipna caá.

26 Wā íp Dios páantjeh jumniboó cāacwādh páantjeh ã jumat túutna caá.

Pánihna, weém ã wūúhdihbut páantjeh jumat túutni pínah ã chājar jĩ.

27 Weém nihat cāacwā úud jeñé wā jumuchah, cāacwādh wā peéh chājat pínah niijná weémboodíh ã wutup jĩ.

28 Páant wā naáwáchah joiná, ñi joí wúhi bejca bojoó. Cūbucah nihat wunnit ïh bácah ï yohopjiboó jumna yuhna, wā ejechah, ï joibípna caá.

29 Pánih joiná, nihat túi chājnitji boo pad jūóhnit Dios pehbboó ï pūuh laab béjbipna caá. Obohjeéhtih, yeejép chājnitjiboó, ï yéj chājatji jīb iiguípna ï bejbipna caá.*

30 “Weém wíh jenah joyátjeh, wā weñat pínahdih wā chājcan caá. Obohjeéhtih, weemdíh wahní ã wutatdihjah wā chājna caá. ã niiját pahjah cāacwādh wā peéh chājbipna caá. Páant wā peéh chājachah, yoobópdih ã jumbipna caá.

31 ‘Weém Dios wūúh, ã wahní caá’, weemjéh wā niijíchah, ‘Ma nih yána caá’, weemdíh ñita niij tagáa.

32 Obohjeéhtih, bíih caá weemdíh naóhni pohba. Caán naóhni Juan Daabáni caá. Pánihna, ‘ã niijátji yoobópdih ã jumna caá’, wā niij jéihna caá.

33 Yeéb weemdíh jéihíhna, bitaboodíh Juan pebhna ï wūbh joyát pínah niijná, ñit wahap tabe. Caán yoobópdih yeebdíh át naáwáp jĩ.*

34 ‘Nin Dios wūúh caá’, weemdíh ni-ijnítidih wā bidcan caá. Pánih bidcan yuhna, ‘Dios wūúh caá’, Juanboó weemdíh ã niiját yoobópdih caá. Pánihna, weemdíh jepahnit, iiguípna ñi bejcat pínah niijná, Juan ã ni-ijátjidih yeebdíh wā náhniana caá.

35 Túi enat túut niijná, jiiát dahdih jwí jii cáagat pah, Juan ded pah wā jumatdih ñi jéihyat pínah niijná, yeebdíh át naáwáp tajĩ. Páant ã naáwáchah joiná, daocánni yeó jáap ñi túi wēi joí jwúhup jĩ.

36 Obohjeéhtih, wā íp weemdíh ã wutuchah, ã wēpatjĩh wā chājachah ennit, yoobópdih Dios ã wahní wā jumatdih ñita túi jéih tagáa.

37 Juan weemdíh ã daabánachah, wā ípjehbut weemdíh wahní ‘Caán wā wūúh caá’, ã niijíp jĩ. Páant ã niijíchah yuhna,

* 5:18 Jn 10.30-38 * 5:29 Dn 12.2 * 5:33 Jn 1.19-27; 3.27-30 * 5:37 Mt 3.17; Mr 1.11; Lc 3.22

yeébbó caandíh encan, joicánnitbut ñi jamna caá.*

38 Weém Dios ã wahnidih jepahcan, wã íp ã naáwátidihbut ñi náahcan caá.

39 ‘Dios naáwát tólihdih bohéna, yeó jáap jumat pah Diosjeéh jwí tui jumbipna caá’, ñi niij jenah joiná caá.* Obohjeéhtih, caán tólihdih tigaá weém ded pah wã jumatdih ã naáwáp.

40 Caán tólih weemdíh ã naáwáchah yuhna, yeébbó weemdíh ñi náahcan caá. Yeó jáap jumat pah Diosjeéh jumíhna yuhna, weemdíh páant ñi úbhcan caá.

41 “Weemdíh wëi naóhndih wã bidcan caá.

42 Obohjeéhtih, yeébbó mácah ñi jenah joyátidih wã tui jéihna caá. Pánih jenah joinít, Diosdih ñi oicátidihbut wã jéihna caá.

43 Wã íp weemdíh ã wutat pah wã chãjachah yuhna, weemdíh ñi náahcan caá. Obohjeéhtih, ã wahcanniboó ã weñat pínahdihjeh ã chãj jútuchah ennit, caánboodíh ñi náahbipna caá.

44 Bitá yeebdíh í wëi naáwátidihjeh bidna yuhna, Diosboó yeebdíh ã wëi naáwátidih ñi náahcan caá. Pánih náahcan, ‘Caán Dios ã wahní Cristo nihcan caá’, niij jenah joiná, weemdíhbut ñi joíhcan caá.

45 Páant weemdíh ñi joíhcatji jíb ‘Jwí ípdih Jesús jwiítidih ã naóh yacbipna caá’, ñi niij jenah joicá bojoó. ‘Moisés ã wutatjidih jwí jepahna, Dios pebhboó jwí bejbipna caá’, ñi niij jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, ded pah Moisés weemdíh ã naáwátjidih ñi joyáh bojat jíb, Dios yeebdíh ã peéh chãjbipna caá.

46 Moisés weemdíh jeh át naóh daacáp tají. Pánihna, caán ã daacátjidih ‘Yoobópdih tigaá’, niijná, wã naáwátidihbut ‘Yoobópdih tigaá’, ñita niij jenah joi tágaá.

47 Obohjeéhtih, Moisés ã daacátjidih ‘Yoobópdih tigaá’, niijcán, wã naáwátidihbut ‘Yoobópdih tigaá’, ñi niijcán niít”, Jesús queédih ã niijíp jí.

6

Cinco mil cãacwãdih Jesús jeémát ã wãhat (Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)

* 5:39 Dt 4.1; 8.1; 30.15-20

1 Túttimah, Galilea ímdih conanaáboó Jesús jwiítidih ã namah cháuh bejep jí. Caán ím jeh muntih Tiberias ím ã wüt jamap jí.

2 Jesús ã boanachah ennitji dawá cãacwã ít ñuún péenap tají.

3 Pánih cháuh juibínitji, aab béjnit, jeená páuh laab juibínit, jwiít ã bohénitdih ã namah cháudap jí.

4 Caán láa Pascua yeó jáapna pínah bahni-jeh ã judhdap jí.

5 Caanná juibí cháudna, Jesús dawá cãacwã jwí pebhna í jüwáchah, ã enep jí. Pánih ennit, Felipedih nin pah ã niij úbh joyóp jí:

–Dawá cãacwã jwí pebhna í jüóh jíghna caá. ¿Deh tigaá í jeémát pínahdih jwí jíb chãjbi? ã niijíp jí.

6 “Ded pah caá Felipe ã niij jepahbi”, niijná, Jesús caanjéh ã chãjat pínahdih jéihna yuhna, Felipedih páant ã niij úbh joyóp jí.

7 Páant ã niij úbh joyóchah joinít, Felipeboó nin pah ã niij jepahap jí:

–Ocho widh tewat jíbjíh jeémátidih jwí jíb chãjachah yuhna, queédih áta juibícan tagaá, ã niijíp jí.

8 Jwiít bícdih jumni Simón Pedro úudboó, Andrés wüt jumni, Jesús dhih nin pah ã niijíp jí:

9 –Cinco pan dah, chéne queejwãdih nin wébít ã bíbohna caá. Obohjeéhtih, páant bóobitjeh ã jumuchah, queét páant moón dawá cãacwãdih ã juibícan niít, Andrés ã niijíp jí.

10 –Queédih ñi cháudat túutá, Jesús jwiítidih ã niijíp jí.

Caanjíh táini yílip ã jamap jí. Pánihna, jwí cháudat túutuchah, yílip jamapdih cãacwã í tui cháud beedép jí. Cinco mil neonáneh í jamap jí. Yaádh, í weh bícdih chah í jamap jí.

11 Páant í cháud beedéchah ennit, Jesús pan dahnadih ubnit, “Túina caá, Paá”, Diosdih ã niijíp jí. Páant niij péanit, jwiít ã bohénitdih queét cháudnitdih pan, queejdíhbut ã pãáat túutap jí.

12 Páant jwí pãáachah, jeémpnit, cãacwãboó í tui wud jamap jí. Páant í wud jumuchah ennit, Jesús jwiítidih nin pah ã niij wutap jí:

—**Ī jūdħ jeémpnidih ñi táí ubuá, ĩ yoh peécat pínah niijná, ā niijíp jĩ.**

13 Páant ā niijíchah joinít, cinco pan dahnaji, chéne queejwājidiħbut ĩ jūdħ jeémpnidih jwĩ ub yacachah, doce wuhna pohba ā yáwap jĩ.

14 Pánihna, jwiít cāacwā jwĩ jéih chājca naáhdih Jesús ā chājachah enna, cāacwā nin pah ĩ míic niijíp jĩ:

—Yoobópdih tigaá. Nin Dios naáwátdih naóh yapani, nin baácboó jūóhni pínahdih jwĩpĩ pāini caá, queét ĩ míic niijíp jĩ.

15 Páant míic niijnít, queét Jesúsdiħ maáh pínah ĩ waadáhip yuh jĩ. Obohjeéhtih, queét páant ĩ niij jenah joyátdih jéihnit, biícjeh jeená púuh laab béjnit, Jesús ā bejah bojop jĩ.

Jesús íimjih ā yáac chāi bejat
(Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)

16 Páant ā púuh laab béjat túttimah, tōo ñáh jūúwúchah ennit, jwiít ā bohénit íimboó jwĩ dei bejep jĩ.

17 Caanná juibí, jāáj chóodih waadnít, Capernaum tútchina chúuh bejat túut jwĩ chājap jĩ. Obohjeéhtih, Jesúsboó jwĩ pebhna ā juicáp jĩ. Páant ā jígochah, caandih pāi chūunít, jwĩ chúuh bejep jĩ. Páant jwĩ chúuh bejehchah, ā tab tōoáh bejep jĩ.

18 Páant ā tōoáh bejat túttimah, johlit búdí ā jūúwúchah, búdí nolihatbut ā ñahap jĩ.

19 Pánihna, caán íim tac yoób jwĩ bejehchah pohba, Jesús íimjih jwĩ pebhna ā yáac chāi jūúwúchah, jwĩ enep jĩ. Páant ā jūúwúchah ennit, búdí jwĩ úumap jĩ.

20 Páant jwĩ úumachah ennit, caán jwiítidih nin pah ā niijíp jĩ:

—**¡Ñi en úumca bojoó! ¡Weemjéh tigaá! ā niijíp jĩ.**

21 Páant ā niijíchah joinít, búdí wēinit, caandih jāáj chóona jwĩ waadát túutap jĩ. Páant ā waadát túttimah, waícanjeh jwĩ jenah joi béjepna jwĩ chúuh juibínap jĩ.

Cāacwā Jesúsdiħ ĩ bidat

22-23 Cheibit bóo yeó jáapdiħ Jesús Diosdiħ **“Túina caá, Paá”**, niijnít, queétdih jeémát ā wūhupjiboó dawá cāacwā pāina ĩtħ chājap wat yuh jĩ. Jwĩ jwúub chúuh jūúwúchah, Jesús jwĩjeéh ā waadcátidħbut ĩ enep jĩ.

* 6:31 Ex 16.4,15 * 6:31 Sal 78.24-25

Caandih páantjeh pāi jwuhna ĩt chājap wat yuh jĩ. Tiberias tútchiboó jumniiji jāáj chóona ĩ jumapboó át juibínap wat jĩ.

24 Pánihna, Jesús ā wihcatdih ennit, queét caandih bidna, caán jāáj chóonadiħ waadnít, Capernaum tútchina chúuh jūóhnit, jwiítidih ĩ ñūán juyúp jĩ.

Jesús pan panihni ā jumatiħ ā naáwát

25 Pánih ñūán chúuh joinítji, Jesúsdiħ jwāáhnit, caandih nin pah ĩ niij úubh joyóp jĩ:

—¿Bohéní, débólih tibeé ninboó ma jāóh? ĩ niijíp jĩ.

26 Páant ĩ niij úubh joyóchah joinít, queétdih Jesús nin pah ā niij jepahap jĩ:

—Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Dios búdí ā wēpatjĩh yeebdíh wā teo wáacachah yuhna, ‘Caán Dios ā wahní Cristo caá’, weemdíh ñi niij jenah joicán beé. Páant niij jenah joicán yuhna, jwúub jeémp, wud jumatiħjeh ĩt bid jāóh tagaá, páant muntih.

27 Obohjeéhtih, yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Nin baácđih bóo jeémát moopáh bejniħ caá. Pánihna, caán déenadiħ jíib chājíhcan, teocat caá náahap. Obohjeéhtih, Diosjeéh táí jumatiħ túutni jeémát panihniħbidat bidat caá náahap. Weém niħat cāacwā úud jeñé caán jeémát panihniħ wā wāhna caá. Wā íip weemdíh páant ā wūhat túutap be. Páant wā jumatiħ yeéb ñi jéihyat pínah niijná, Dios ā wēpatjĩh weemdíh ā chāj júutat túutachah, yeéb ñi enep be, Jesús queétdih ā niijíp jĩ.

28 Páant ā niijíchah joiná yuhna, queét caandih nin pah ĩ jwúub niij úubh joyóp jĩ:

—¿Ded pah tigaá jwĩ chājbi, Dios ā náahatdiħ chājat túut niijná? ĩ niijíp jĩ.

29 —**Nindiħ Dios yeebdíh ā chājat túutna caá: ‘Wā wahnidiħ táí jenah joinít, ñi jepahaá’, yeebdíh ā niij watap be,** Jesús queétdih ā niijíp jĩ.

30 —Meém Dios ā wahní yoobát jumna, ā wēpatjĩh ma chāj júut en tigaá bácaħ, meemdíh jwĩ jepahat pínah niijná.

31 Jwĩ nuowāji jon jātiħ tútchi wihcapboó maná ĩ niijníjidih ĩt jeémép wat jĩ.* Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij

daacáp tajī: ‘Jeámant queétdih jeémátdih át wāhcap wat jī, ī tūi jeémát pínah niijná’, át niij daacáp tajī.* ¿Páant ā chājatji chah meémboó mata jéih chāj taniit? caandih ī niijíp jī.

32 —Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Moisésjeh pohba queétdih japmant jūóhni jeémátdih ā wāhcap jī. Wā íp jeémát yoobát panihnidih jeámant cāacwādhī āpī wāhna caá.

33 Pánihna, Dios ā wāhni jeémát panihni japmant dei jūóhni, nihat baácdih moondih ā báadhdāt tūtna caá, Jesús queétdih ā niijíp jī.

34 —Maá, yeó jáap jumat pah ma niijní jeémátdih jwiítdih ma wāhcaá, queét ī niijíp jī.

35 —Weem tígaá báadhdāt tūtni jeémát panihni caá. Det weemdih tūi péenitboodih jwáub nuugáp wānat panihat ā wihcan niit. Det weemdih náhninit, wēi jenah joinitboodih taca jootát panihatbut ā wihcan niit.

36 Obohjeéhtih, yeebdih jātih naóhna, yoobópdih naóhna beé wā chājap be. Yeéboó weemdih enna yuhna, ‘Caán Dios ā wāhni Cristo caá’, ñi niij jenah joicán caá.

37 Nihat wā íp ā jepahat tūtntijeh weemdih ī péebipna caá. Weemdih pánih péenitdih wā yohcan niit.

38 Japmant jūóhna, wā náhatdijeh chājcan, weemdih wāhni ded pah ā weñat pínahboodih chājadih wā jūúwáp be.

39 Nin caá weemdih wāhni ā weñat pínah yoobát: Nihat weemdih ā jepahat tūtntidih buadácan, weemdih caán péeni yeó jáapdih queétdih wā jwáub booaat pínahdih ā náah yacna caá.

40 Nihat weém ā wūúhdih jepahnit, páantjeh ájeéh ī jumat pínahdih wā íp, weemdih wāhni, ā náah yacna caá. Pánihna, péeni yeó jáapdih queétdih wā jwáub boobipna caá, Jesús ā niijíp jī.

41 “Weém japmant jūóhni jeémát panihni tigaá wā jumap”, Jesús ā niijíchah joinit, jwī maátaboó caandih íjnit, tabit ī míic niijíp jī.

42 —¿Nin Jesús José wāúh nihcan niit? Á íp, ā índihbut jwiit jwī jéihna caá. Pánihna, jwiit panihnijeh man tigaá. Pánihni jumna

yuhna, ¿dépanihna “Japmant jūóhni wā jumna caá”, ā niij? ī míic niijíp jī.

43 Queét páant ī míic niijíchah joinit, Jesús queétdih nin pah ā jwáub niij jepahap jī:

—Weemdih yeejép ñi niijcaá bojóo.

44 Det ī jenah joyátjihjeh weemdih ī jéih jepahcan niit. Obohjeéhtih, wā íp, weemdih wāhniyoó, ‘Caán Dios ā wāhni Cristo yoobát caá’, queétdih ā niij jenah joyát tūtna caá, wājeéh ī péeat pínah niijná. Páant ā chājcah, det wāhwa pínah ita jéih jumcan tagaá. Pánihna, péeni yeó jáapdih weemdih jepahnitjidih wā jwáub boobipna caá.

45 Dios naáwátdih naóh yapanitboó nin pah it niij daacáp tajī. ‘Dios queét nihatdih ā bohébiipna caá’, it niij daacáp tajī.* Pánihna, nihat wā íp ā bohéátdih joinit, weemdihbut ī jepahbiipna caá. Pánih jepahnit wāhwa ī jumbipna caá.

46 “Wā ípdih ded ā encan caá. Weém ā wāhniijeh caandih wā enep jī.

47 Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Det weemdih jepahnit páantjeh wā ípjeéh ī tūi jumbipna caá.

48 Weém báadhdani jeémát panihni wā jumna caá.

49 Ñi nuowāji tātchi wihcapboó manádih jeémpna yuhna, it wāhcap wat jī.

50 Obohjeéhtih, japmant jūóhni wā niijní jeémát panihnidih ded jeémpna, iiguipna ā bejcan niit.

51 Weém japmant jūóhni báadhdani jeémát panihni wā jumna caá. Caán jeémát panihnidih jeémpnitjeh wā ípjeéh páantjeh ī jumbipna caá. Caán báadhdani jeémát panihni wāhni bácah ā jumna caá. Pánihna, wāhni bácahdih wā wāhbiipna caá, nihat baácdih moón wā ípjeéh ī tūi jumat pínah niijná. Pánih wāhna, nihat cāacwādhī wā wāhni wāhbiipna caá”, Jesús ā niijíp jī.

52 Páant ā niijíchah joinit, jwī maátaboó, queétjeh nin pah ī niij míic wéhenap jī:

—¿Nin dépanih tigaá áih bácahdih jeémát pínah panihni ā wāhbi? ī míic niijíp jī.

53 Páant ī niijíchah joinit, Jesús nin pah queétdih ā niijíp jī:

—Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Weém nihat cāacwā úud jeñé wā jumachah,

* 6:45 Is 54.13

ded wíih bácah panihnidih jeémpcanni, wíih meép panihnidih babhcanni wã íp pebhboó ã bejcan niít.

⁵⁴ Ded wíih bácah panihnidih jeémpni, wíih meép panihnidih babhndih péeni yeó jáapdih wã jwúub boobapna caá. Caánboó wã ípjeéh páantjeh ã jumbipna caá.

⁵⁵ Wíih bácah ñi jeémát yoobát panihni, wíih meépbat ñi babhbat yoobát panihni ã jamna caá.

⁵⁶ Det wíih bácah panihnidih jeémpnit, wíih meép panihnidihbat babhnt, weém biíc dih í táí jumbipna caá. Weembát queét biíc dih wã jumbipna caá.

⁵⁷ Wã íp páantjeh jamni weemdíh wahna, weemdíhbat páantjeh jamni ã jumat túttna caá. Páant ã chãjat dée, jeémát dih ñi bidat pah, ded weém páantjeh jamnidih bádí bidna, caandíh wã ípjeéh páantjeh jamni wã jumat tútbpna caá.

⁵⁸ Butéh yeebdíh wã naóhni jeémát panihni Dios pebhmant dei jãóhni caá. Caán jeémát panihni jwí ñowãji í jeémpni maná panihni nihcan caá. Queétboó caán jeémát dih jeémpnitji ít wunap wat jĩ. Obohjeéhtih, butéh wã naóhni jeémát panihni boodíh ded jeémpni wã ípjeéh páantjeh ã jumbipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

⁵⁹ Capernaum tútchidih moón í míc wáacat muúboó Jesús queétdih páant ã niij naóh bohénap jĩ.

Jesús dih jepahna, páantjeh ãjeéh jwí táí jumat

⁶⁰ Dawá jwíjeéh péenit Jesús ã bohéat dih joinít, nin pah í niij wéhenap jĩ:

—Jesús nin ã bohéat buoni yoobát ã jumachah, caandíh jwí joíhcan caá, queétjeh ít míc niijíp tajĩ.

⁶¹ Páant í míc wéheatdih jéihnit, Jesúsboó queétdih nin pah ã niij úubh joyóp jĩ:

—¿Nin wã bohéat dih joiná, ñi íj niít?

⁶² Weém, nihat cáacwã úud jeñé, jãtíh wã jumapjiboó wã jwúub páuh laab béjchah enna, ¿ded pah ñita niij jenah joí? ¿Caandíhbat ñita íj taniít?

⁶³ Dios ã wahni Túini Espíritu cáacwáih caolihdih ã booana caá. Cáacwãjeh íih caolihdih í jéih booban caá. Pánihna,

wã naáwát dih ñi táí jenah joyóchah, Túini Espírituboó ñíh caolihdih ã boobapna caá.

⁶⁴ Obohjeéhtih, páant ã jumachah yahna, ‘Caán Dios ã wahni Cristo nihcan caá’, biquína ñi niij jenah joiná caá, Jesús ã niijíp jĩ.

Jesús páant niij jenah joinít dih jãtíh átát jéihyep tajĩ. Pánihna, caandíh eníhcannit dih duó wáini pínahdihbat átát jéihyep tajĩ.

⁶⁵ Páant niij naóh péanit, nin pah ã jwúub niij naáwáp jĩ:

—Nin pah yeebdíh wã niij naáwáp yah be: ‘Wã ípboó cáacwá dih weemdíh ã jepahat tútcah, det wíihwã pínah íta jéih jumcan tagaá’, wã niijíp be, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

⁶⁶ Páant ã niijíchah joiná, dawá jwíjeéh péenitji Jesús dih wéican, í cádahap jĩ.

⁶⁷ Páant í cádahachah ennit, Jesús jwiít docewã ã bohénitboodíh nin pah ã niij úubh joyóp jĩ:

—¿Yeebbát weemdíh ñi cádahmi naniít? ã niijíp jĩ.

⁶⁸ Páant ã niij úubh joyóchah joinít, Simón Pedro nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Obohjeéhtih, Maá, jwiít dih biíh bohéni ã wihcan caá. Diosjeéh páantjeh jwí jumat pínah niijná, ma naáwátjeh jwiít dih ã táí jéihyana caá.

⁶⁹ Pánihna, jwiítboó meemdíh jepahnit, ‘Meém táini, Dios wúuh, ã wahni caá’, jwí niij jéihna caá. Pánih jéihnit, meemdíh jwí cádahcan niít, ã niijíp jĩ.*

⁷⁰ Páant ã niijíchah joinít, Jesús jwiít dih nin pah ã niijíp jĩ:

—Weém yeéb docewá dih wã ñíwip yah jĩ. Obohjeéhtih, biíc ñijeéh jamni nemépih pínah ã jamna caá, ã niijíp jĩ.

⁷¹ Páant niijná, Judas, Simón Iscariote wúuh dih niijná át chãjap tajĩ. Judas jwiít Jesús ã bohénitjeéh jamna yahna, Jesús dih eníhcannit dih duó wáini pínah ã jumap jĩ.

7

Jesús úudwã caandíh í jepahcat

¹ Túttimah, Jesús Galilea baáboó jwiít dih ñamah jibidih ã bejep jĩ. Judea baác dih moón jwí maáta caandíh í mao yohíhat dih jéihna, Judea baácboó ã bejih jwuhcap jĩ.

* 6:69 Mt 16.16; Mr 8.29; Lc 9.20

2 Jwiít judíowā wāpchí dahna jwī chājatjidih náhnat yeó jáapna, bahni ā jūdhdup jī.*

3 Pánihna, Jesúsdiḥ ā údwā nin pah ī niijíp yuh jī:

—Ninjīḥ chāocánjeh, Judea baácna bejnit, meemdíḥ péelhnitdih ma wēpatjīḥ ma chāj júutá.

4 Ded ā wēpatdih júutíhna, biḥ júutcat caá náahap. Pánihna, yoobópdih wēpni jumna, jwī míc wáac juibíni tátchiboó ma wēpatdih jwījeéh ma júut júúwá, Jeñé, ī niijíp jī.

5 Queét ā údwājeh yuhna, ‘Caán Dios wááh caá’, Jesúsdiḥ ī niij jenah joicáp jī. Páant niij jenah joicán, caandíḥ páant ī niijíp jī.

6 Páant ī niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ā niij naáwáp jī:

—Wā wēpatdih cāacwādiḥ júutat pínah ā jūdḥ jwuhuchah, wā bejcan caá. Yeébbóó fiestadiḥ eníhna, caán tátchina ñi enbi jwuhú.

7 Cāacwā yeebdíḥ ī íjcan caá. Obohjeéhtih, ī yéj chājatdih wā naáwáchah joinít, weémboodíḥ ī íjna caá.

8 Pánihna, caán fiesta yeó jáapna ā jumachah, yeebjéh ñi enbi jwuhú. Weém caanná wā bejat pínah ā jūdḥ jwuhna caá, ā niijíp jī.

9 Páant niijnít, Galilea baácboó jwiítidih ā numah chāwáp jī.

Jesús fiestadiḥ enedih ā bejat

10 Obohjeéhtih, ā údwā ī bejat táttimah, Jesúsbat Jerusalén tátchina jwiítidih ā numah bejep jī. Pánih bejna, cāacwā ī encapmantbit jwī bejep jī.

11 Fiesta yeó jáapdih míc wáac juibínit, jwī maáta Jesúsdiḥ búdí ít bidip wut yuh jī.

—¿Dee tígaá ā jum? ít niij úabh joyóp wut jī.

12 Pánihna, cāacwābut caandíḥ búdí jenah joinít, ít míc wéhenap wut jī. “Caán táini caá”, biquína niij, “Caán yeejép caá. Cāacwādiḥ yee naóhni caá”, bitaboó ít niijíp wut jī.

13 Páant niijná yuhna, jwī maátadiḥ úumna, Jesús ded pah ā jumadidih queétjeh ít míc wéhenap wut jī.

14 Í weñat yeó jáapna tac yoób Jesús Dioíḥ muná waád juibínit, cāacwādiḥ ā bohénap jī.

15 Páant ā bohénachah, jwī maáta joí wáhi bejnit, nin pah queétjeh ī míc niijíp jī:

—¿Nin bohécanni yuhna, dépanih tígaa bohéatdih ā túi jéih? ī míc niijíp jī.

16 Páant ī niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ā niij naáwáp jī:

—Wā bohéat weemjéh wā naáwát nihcan caá. Obohjeéhtih, weemdíḥ wahní ā naáwát túutat caá.

17 Ded Dios ā weñat pínahdiḥ chājíhni ‘Páant ā bohénachah, ā jéihyatjeh nihcan caá. Yoobópdih Dios naáwát caá’, ā niij jéihbipna caá.

18 Ded ā jenah joyátjeh naóhna, cāacwā caandíḥ ī weñat pínahdiḥ bidna caá ā chājar. Obohjeéhtih, weemdíḥ wahniboó weemdíḥ ā naóh yapaat túutna caá. Pánih naóh yapana, caandíḥjeh ñi weñat pínahdiḥ yeebdíḥ wā náah yacna caá. Páant wā naóh yapanachah joiná, ‘Yeecanjeh, yoobópdih ā naóhna caá’, ñi niij jéihbipna caá.

19 “Moisésji ded pah Dios yeebdíḥ ā wutatdih át jwúb naóh yapanap wut jī. Obohjeéhtih, bíic ñijeéh jumni caán ā wutatjidih jepahni wiḥcan caá. Pánihna, ¿dedé wā chājatji jíb tígaa weemdíḥ ñi mao yohíh?” jwī maátadiḥ ā niij úabh joyóp jī.

20 —Meemdíḥ nemép ā jumna caá. ¿Déhe tígaa meemdíḥ mao yohíhni ī jum, páant ma niijíchah? queét dawá caandíḥ ī niij úabh joyóp jī.

21 —Bíic láa jwī chooát yeó jáapdih yeéb cāacwā ñi jéih chājca naáhdih weémboó yeebdíḥ wā chāj júutap be. Páant wā chāj júutachah ennit, búdí ñi en wáhi bejep be.

22 Jon játiḥ Moisésji niḥat neoná weépdih quehli nah yapat chóodih át bóodat túutap wut jī. Pánihna, niḥat neoná weép ñi weh jumna, ocho yeó jáap táttimah chooát yeó jáapdih yuhna, ā wutatji pahjeh ñipí bóodna caá.* Obohjeéhtih, Moisés ā wutatji pohba át nihcap wut jī. Jwī num Abrahamjidih Dios páant bóodat pínahdiḥ át jwíih wutap wut jī.* Pánihna, caán táttimah, jwī numowá páant ipí chājar wut jī.

* 7:2 Lv 23.34; Dt 16.13 * 7:22 Lv 12.3 * 7:22 Gn 17.10

23 Chooát yeó jáapdih yuhna, Moisés ã wutatjidih yap yohihcan, yeebbát ñi wehdih ñipĩ bóodat túutna caá. Páant ñi chãjna yuhna, ¿dépanihna, chooát yeó jáapdih weémboó wannidih wã boanachah enna, ñipĩ íij?*

24 Ded pah wã chãjatdih túi jéihcan, ‘Caán yeejép ã chãjna caá’, ñi niijcá bojoó. Obohjeéhtih, ded pah wã chãjatdih jéihna, weemdih yoobópdih ñi jenah joyoó, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

Jesús jeámant ã jũúwátjidih ã naáwát

25 Páant ã niijíchah joinít, biquína Jerusalén tátchidih moón nin pah ã míic niij úubh joyóp jĩ:

—¿Nin jwĩ maáta ã mao yohíhni nihcanna niít?

26 Wáát en tih. Páantjeh jwĩ cãtíh bohéna caá ã chãjap. Páant ã bohénachah yuhna, jwĩ maáta ded pah ã niijcán caá. ‘Cristo, Dios ã wahni caá’, queét ã niijjéhna caá.

27 Obohjeéhtih, Dios ã wahni Cristo ded-mant ã jũúwátjidih ded ã jéihcan niít. Nin Jesús ã jumni tátchidih jwiít jwĩ jéihna caá. Pánihna, Dios ã wahni Cristo nihcanna caá, queét ã míic niijíp jĩ.

28 Jesús Dioíh m̃ú diítboó queétdih bohénajeh, páant ã míic niijíchah jéihnit, nin pah ã jwúub niij ñaacáp jĩ:

—Yeebjéh pohba ‘Caandih jéihna, ã jumni tátchidihbat jwĩ túi jéihna caá’, ñi niij jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, wã jenah joyátjĩhneh ninboó jũóhna wã chãjcan jĩ. Wã íip jĩ weemdih ã wahap jĩ. Pánih wahni yeecanni, yoobópdih chãjni caá ã jumap. Caandih ñi jéihcan caá.

29 Obohjeéhtih, weémboó ã pebhmant jũóhniji caandih wã túi jéihna caá, ã niijíp jĩ.

30 Páant ã niijíchah joinít, jwĩ maáta caandih ã tewíhip yah jĩ. Obohjeéhtih, caandih ã mao yohat pínahdih Dios ã jenah joyát ã jedh jwuhchah, caandih ã jéih teo jwuhcap jĩ.

31 Pánihna, dawá Jesúsdihi túi jenah joiná, nin pah ã míic niijíp jĩ:

—Nin Jesús jwiít cãcwã jwĩ jéih chãjca naáhdih dawá láa ã chãj júutap be. Dios ã wahni pínah Cristoboó ¿caan cháh ãta chãj

taniít? ¿Páant tih jũúh? ¿Pánih chãjna, caanjéh Dios ã wahni Cristo nihcan niít? ã niijíp jĩ.

Jesúsdihi fariseowã ã tewat túutthat

32 Páant ã niij wéhenachah joinít, fariseowã, sacerdotewã ã maáta biícidih Dioíh m̃údihi wapnit soldadowãdih Jesúsdihi ã tewat pínah niijná, ã wahap wut yah jĩ.

33 Jesús queét cãcwãdih nin pah ã jwúub niijíp jĩ:

—Daocãnni yeó jáap ñijeéh wã jum jwuhbipna caá. Weemdih wahni pebhboó wã jwúub bejat pínah bahniyeh ã jedhna caá.

34 Wã jumat pínah pebhboó yeéb ñi jéih bejcan niít. Weemdih bidna yuhna, ñi jéih bid jaibícan nacaá, ã niijíp jĩ.

35 Páant ã niijíchah joinít, queétjeh nin pah ã míic niij úubh joyóp jĩ:

—Nin páant niijná, ¿dedboó bejat túut tígaa ã chãj? yeéb ñi jenah joyóchah. ¿Jwĩ déewã ã bej peétni baácnaoó bejnit, jwĩ déewã nihcannitdih ã bohémi naniít?

36 ‘Yeéb weemdih bidna yuhna, ñi jéih jwãáhcan niít’, niijná, ‘Wã bejat pínah pebhboó ñi jéih bejcan niít’, niijná, ¿ded pah niij tígaa páant ã niij? ã míic niijíp jĩ.

Báadhdani mah panihnidih Jesús ã naáwát

37 Fiesta péeni yeó jáap, chah jwĩ weñat yeó jáap yoobát ã jumuchah,* Jesús caanjíh ñuhnit, tubit ã ñaac niij naáwáp jĩ:

—Ded taca joótni wã pebh ã jũúwá naáh. ã juyúchah, túi báadhdani mahdih caandih wã wuhbipna caá. Wã wãhni pínah mah panihnidih babhna, Diosjeéh ã túi jumbipna caá.*

38 Ded weemdih jepahni pínahdih Dios naáwátidih naóh yapanit nin pah ã niij daacáp tají: ‘Ded weemdih jepahna, áih caolihmant m̃j nooj bácat panihni ã jumuchah, wéinit wíh túini doonádh bitadidh ã wép naóhbipna caá’, ã niij daacáp tají,* ã niijíp jĩ.

39 Páant niijná, Jesúsdihi jepahnitdih Túini Espíritu jumna, ded pah ã teo wáacat pínahdih naóhna ã chãjap jĩ. Obohjeéhtih, Jesús jeáboó ã jwúub aab báj jwuhchah, Túini Espíritu ã dei jũóh jwuhcap jĩ.

* 7:23 Jn 5.9 * 7:37 Lv 23.36; Nm 29.35 * 7:37 Jn 4.10-14 * 7:38 Ez 47.1; Zac 14.8

Jesúsdih judíowā biíc yoobó ĩjenah joicát

⁴⁰ Páant Jesús ā niijíchah joinít, dawá cāacwā nin pah ĩt míc niij wéhenap wut jĩ:

—Nin yoobópdih Dios naáwátdih naóh yapani jwĩpĩ páini caá, ĩt niijíp wut jĩ.

⁴¹ —Nin Cristo jwiítdih táí ubni nacaá, bita ĩt niijíp wut jĩ.

Obohjeéhtih, bitaboó nin pah ĩt míc niijíp wut jĩ:

—Cristo jūóhna, Galilea baácboó āta jumcan tagaá. Nin Jesús caanjĩh bóo tigaá.

⁴² Dios naáwátdih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajĩ. ‘Cristo David jumma yoobát ā jumbipna caá.* Pánihna, David ā cāac jumni Belén tútchiboó ā cāac jumbipna caá’, āt niij daacáp tajĩ.* Pánihna, Jesús Belén tútchidih bóo nihcan, Dios ā wahni yoobát nihcan caá, queétjeh ĩt míc niijíp wut yuh jĩ.

⁴³ Pánihna, queét Jesúsdih biíc yoobó ĩt jenah joicáp wut jĩ.

⁴⁴ Biquína Jesúsdih ĩt teo nemíhip wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, ĩ jéih teocap jĩ.

Jesúsdih jwĩ maáta ĩjepahcat

⁴⁵ Sacerdotewā ĩ maáta, fariseowā biíc dih Jesúsdih ĩ tewat túttnit soldadowā Jesús pebh jumínitji, queétdih wahnit pebhboó ĩt jwúub bejep wut jĩ. ĩ pebhna ĩ jwúub jumínachah, soldadowā dih queét nin pah ĩt niijíp wut jĩ:

—¿Dépanih tibeé Jesúsdih ñi teocan? ĩt niijíp wut jĩ.

⁴⁶ —Caán yoobópdih naóhni beé. Biíh caan pánih wēp naóhni ā wihcan caá, queét soldadowā ĩt niij jepahap wut jĩ.

⁴⁷ Páant ĩ niij jepahachah joinít, fariseowāboó nin pah ĩt niijíp wut jĩ:

—¿Yeebdíh caán ā yeenachah, ‘Yoobópdih tigaá’, ñi niijnít beé?

⁴⁸ Det jwĩ maáta Jesúsdih jepahcan, caandíh ĩ náahcan caá. Pánihna, jwiítbat caandíh jwĩ náahcan caá.

⁴⁹ Obohjeéhtih, queét caandíh jepahnitboó Moisés ā wutatjidih ĩ jéihcan caá. Caandíh ĩ jéihcat jíib jwĩ íp queétdih peéh chājna, iiguípna ā yohbipna caá, fariseowā ĩt niijíp wut jĩ.

⁵⁰ Obohjeéhtih, biíc fariseo, Nicodemo wūt jumni, chei Jesúsdih wéhenadih jumíniji,* páant ĩ niijíchah joiná, bita caanjĩh jumnitdih nin pah āt niijíp wut jĩ:

⁵¹ —Jesús yeejép ā chājachah, jwĩ jéihcan caá. Pánih jéihcannit jumna, ded pah ā chājatdih caanjéh ā naóhcah, jwĩ jéih peéh chājcan caá. Pánih jéihcan yuhna, caandíh jwĩ peéh chājachah, jwĩ wutatdihjeh jwíta yap yoh tagaá, āt niijíp wut jĩ.

⁵² Páant ā niijíchah joinít, queét nin pah caandíh ĩt niij jumínap wut jĩ:

—¿Meembút Galilea baác dih bóo níit, jwiítdih páant ma niij naóhna? Dios naáwátdih meemdíh táí bohéat caá náahap. Pánih bohéna, ‘Galilea baácmant ded Dios naáwátdih naóh yapani ātát wihcap tajĩ’, ma niij jéihbipna caá, Nicodemodih ĩt niijíp wut jĩ.

⁵³ Páant niij péanit, ĩih munáboó ĩt jwúub bejep wut jĩ.

8*Deoh nah jumnih mi yéejatdih Jesús ā yohat*

¹ Dioíh munáboó jumnitdih naóh péanit, Olivo Jeéboó Jesús jwiítdih ā numah páuh laab béjep jĩ.

² Cheibitjeh, jwúub dei jūóhnit, Dioíh meedíhjih mantih jwiítdih ā jwúub numah waadáp jĩ. Ā jwúub jumyúchah ennit, nihāt cāacwā ā pebhna ĩ míc wáac jumyáp jĩ. ĩ míc wáac jumyúchah ennit, caanjĩh jumíbí chūdnit, Jesús queétdih ā bohénap jĩ, páant mantih.

³ Ā bohéat tac jumuchah, Moisés ā wutatjidih bohénit, fariseowā biíc dih deoh nah jumnihdih ĩt ub jumwáp jĩ. Pánih ub jumóhnit, Jesús pebh cāacwā cātíh caántdih ĩt ub jumí ñuhap jĩ.

⁴ Pánih ub jumí ñuhnit, Jesúsdih nin pah ĩt niij naáwáp jĩ:

—Nint mi áa nihcannijh yeejép mi chājachah, jwĩ enep be.

⁵ Dios ā wutatdih Moisésji nin pah āt niij daacáp tajĩ. ‘Det ĩ áa nihcannitjeh yeejép ĩ chājachah ennit, jee dáhnajih ñi yoh mawaá’, āt niij daacáp tajĩ.* Pánihna,

* 7:42 2S 7.12-13; Sal 89.3-4; 132.11-12

* 7:42 Mi 5.2

* 7:50 Jn 3.1-2

* 8:5 Lv 20.10; Dt 22.22-24

meémboó ¿ded pah tigaá ma niij naóhbi? ï niijíp jĩ.

⁶ Páant niijnít, caandíh naóh yacat túut niijná, Jesúsdi mácah ï naáwát túutup yuh jĩ. Obohjeéhtih, Jesús páant ï niijíchah joinít, páah jéennit, áih téih tíbjĩh baácboó á daacáp jĩ.

⁷ Páant á daác jwuhuchah, queétoó caandíh úbh joí yójahna ï chājap jĩ. Páant ï úbh joí yójahachah, Jesús ñah ñuhnit, queétdih nin pah á niij jepahap jĩ:

—Ded ñijeéh jumni yéejat wihcanniboó caántdih jee dájhĩh á jwíh yoh waáwá naáh, á niijíp jĩ.

⁸ Páant niij péanit, jwúb páah jéennit, á jwúb daacáp jĩ, páant muntih.

⁹ Páant á niijíchah joinít, caántdih naóh yacnitboó ï yéj chājatjidih náhnit, chah behnit biquína ï jwúb beedáh bejep jĩ. Páant ï bejat táttimah, deoh nah jumnih Jesús pebh ñuhnit, caandíh joinít cātíh queét chénewājeh ï jumap jĩ.

¹⁰ Pánihna, caántdih úb jūóhnitji ï wihcah enna, jwúb ñah ñuhnit, Jesús caántdih nin pah á niij úbh joyóp jĩ:

—¿Deyoob tigaá queét ï bej? ¿Meemdíh peéh chājat túutnit ï wihcan caá? á niijíp jĩ.

¹¹ —Wihcan caá, Maá, mi niijíp jĩ.

—Weembát meemdíh wā peéh chājat túutcan niit. Ma jwúb bejeé. Ma jwúb yéj chājca bojoó, páant muntih, Jesús caántdih á niijíp jĩ.

Jesús baabát panihni á jummatdih á naáwát

¹² Caántdih naóh péanit, Jesús caanjĩh jumnitdih nin pah á jwúb niij naáwáp jĩ, páant muntih:

—Weemjéh tigaá baabát panihni nin baácđih moondíh wā íp Dios ded pah á jummatdih wā jéihyana caá. Det weemdíh péenit, dapúát panhipboó bejcan, wā ípdih ï jéihbipna caá. Pánihna, weemdíh ï jepahachah, páantjeh Diosjeéh wā táí jummat túutbipna caá, á niijíp jĩ.*

¹³ Páant á niijíchah joinít, fariseowāboó nin pah caandíh ï niijíp jĩ:

—Meém ma táí jummatdih meemjéh naóhna, oboh nih yána caá ma chājap.

Páant ma niijíchah, ma naáwát dedé pínah nihcan caá, ï niijíp jĩ.*

¹⁴ —Weemjéh dedmant wā jūáwátjidih wā jéihna caá. Wā bejat pínahđihbut wā jéihna caá. Obohjeéhtih, yeéboó caandíh ñi jéihcan caá. Páant weemdíh ‘nih yáni caá’, ñi niijíchah yuhna, ded pah wā jummatdih yoobópdih yeedíh wā naóhna caá.

¹⁵ Yeéboó ded pah ñi enatđihjeh jenah joinít, cāc ded pah á jenah joyátđih yoobópdih ñi jéihcan caá. Pánih jéihcan yuhna, ‘Caánboó táican caá’, weemdíh ñipĩ niijná caá. Obohjeéhtih, yeéb ñi jenah joyát pah jenah joicán, ded pah cācwā ï jummatdih weémboó wāpĩ naóhcan caá.

¹⁶ Weém biícjeh pohba nihcan caá cācđih páant niij naóhni. Wā íp weemdíh wahni biícđih, páant jwĩ niij naóhna caá. ‘Nin táini caá. Nin táicanni caá’, niij naóhna, yoobópdih wā naóhna caá.

¹⁷ Moisés yeedíh wātna, nin pah át niij daacáp tajĩ: ‘Chénewā biíc yoobó ï naáwāchah, ï niiját yoobópdih caá’, át niij daacáp tajĩ.

¹⁸ Weémboó ded pah wā jummatdih naóhna, weemdíh wahni, wā ípbut biíc yoobó á naóhna caá. Pánihna, ded pah wā jummatdih chénewā naóhni jwĩ jumuchah, jwĩ naáwát yoobópdih caá, Jesús queétdih á niijíp jĩ.

¹⁹ Páant á niijíchah joinít, fariseowā nin pah ï niij úbh joyóp jĩ:

—¿Ma íp dedboó tigaá á jum? ï niijíp jĩ.

—Weemdíh jéihcan, wā ípdihbut ñi jéihcan caá. Obohjeéhtih, weemdíh jéihna nihna, wā ípdihbut ñita jéih taga, Jesús queétdih á niij jepahap jĩ.

²⁰ Páant niij bohéna, Dioíh múbboó cācwā ï wāhni dinerodih ï jwejat paihna pebh á jumap jĩ. Obohjeéhtih, caandíh ï mao yohat pínahđih Dios á jenah joyát á jwdh jwuhuchah, caandíh tewíhniit pínahbut caanjĩh jumna yuhna, caandíh ï jéih teo jwuhcap jĩ.

“Wā bejep pínahna ñi jéih bejcan niit”, Jesús á niiját

²¹ Pánih bohénajeh, Jesús nin pah á jwúb niij naáwáp jĩ:

* 8:12 Mt 5.14; Jn 9.5 * 8:13 Jn 5.31

—Wā jūúwápjiboó wā jwáub bejbipna caá. Páant wā bejat túttimah, weemdíh ñi bidbipna caá. Obohjeéhtih, ñi yéej chājatdih ñi cádahcatji jíib, wáanna, ñíh caolíh iiguípna bejna, wā bejep pínahboó ñi jéih bejcan níit, ã niijíp jĩ.

²² Páant ã niijíchah joinít, jwĩ déewā queéetjeh nin pah í míic níj wáubh joyóp jĩ:

—**Wā bejep pínahboó yeéb ñi jéih bejcan níit**, niijná, ¿caanjéh míic mao wánnat túat níit ã chājap? í niijíp jĩ.

²³ Páant í míic niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã jwáub níj naáwáp jĩ:

—Yeéb nin baácdih moón jumna, Dioíhwā nihcannit í jenah joyát bíic yoobó ñi jenah joiná caá. Obohjeéhtih, weémboó japmant jūóhni jumna, wā íp Dios ã jenah joyát bíic yoobó wā jenah joiná caá.

²⁴ Wā íp ã wahni wā jummatdih yeebdíh wā naáwáchah yuhna, ‘Á naáwát yoobópdih nihcan caá’, ñi niijátji jíib ñi yéejatdih cádahcan, iiguípna ñi bejbipna caá. Pánihna, ñi yéejatdih cádahcat peéh, wā niijátji bíic yoobó yeebdíh ã yapbipna caá, ã niijíp jĩ.

²⁵ —¿Déhe pohba tigaá, meém? í niijíp jĩ.

—Ded pah wā jwíih naáwátji pahjeh wā jumna caá.

²⁶ Yeéb ñi túi chājcatji jíib Dios ã peéh chājat pínahdih yeebdíh wā naáwát pínah búdí ã judhna caá. Obohjeéhtih, weemdíh wahni ã naáwát túatnidihjeh yeebdíh wā naóh yapana caá. Caán ã naáwát tútat yoobópdih caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

²⁷ Obohjeéhtih, “Wā íp caá weemdíh wahni”, ã niijíchah joinít, queéet ít beh joicáp wat jĩ.

²⁸ Páant í beh joicátdih jéihna, Jesús queétdih nin pah ã jwáub níj naáwáp jĩ:

—Weém nihát cāacwā úud jeñédih cruzboó péohnit, í pad dodhbipna caá. Páant í chājachah, ‘Caán Dios ã wahni caá’, ñi níj jéihbipna caá. Pánih jéihnit, wā jenah joyátjeh wā chājcatjidihbut ñi jéihbipna caá. Wā íp ded pah weemdíh ã bohéátjidihjeh yeebdíh wā naáwátjidihbut ñi jéihbipna caá.

²⁹ Weemdíh wahniboó wájeéh ã jumna caá. Pánih wahni jumna, ã weñat pínahdihjeh yeó jáap jummat pah wāpĩ chājna

caá. Páant wā chājachah, weemdíh ã cádahcan caá, Jesús ã niijíp jĩ.

³⁰ Páant ã niijíchah joiná, “Caán Dios ã wahni Cristo yoobát ã jumna caá”, dawá í níj jenah joyóp jĩ.

Dios ã wehdih, yéej chājnitdihbut Jesús ã naáwát

³¹ Biquína jwĩ déewā “Caán Dios ã wahni Cristo caá”, níj jenah joinítidih Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—Wā naáwátidih cádahcannit, wā bohénit yoobát ñi jumna caá.

³² Pánih jumna, yoobópdih ñi jéihbipna caá. Yoobópdih jéihnit jumna, watnit panihnit ñi jumbipna caá. Pánih jumna, ded yéej chājat jenah joyát ã jūúwáchah yuhna, caandíh ñi jéih yap yohbipna caá. Yeebdíh watni panihni ã jwáub wihcan níit, queétdih ã niijíp jĩ.

³³ Páant ã niijíchah joinít, queéetboó nin pah í níj jepahap jĩ:

—Jwiítboó Abrahamji ã jaimená jwĩ jumna caá. Páant jwĩ jumachah, ded jwiítboodíh watni ã wihcan caá. Páant wihcah yuhna, ¿ded pah níj tigaá ‘yeebdíh watni ã jwáub wihcan níit’, ma níj naóh? í niijíp jĩ.*

³⁴ —Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Cāacwājeh í yéej chājatdih í jéih cádahcan caá. Pánihna, queétdih yéej chājat túatni í maáh panihni caá. Pánih yéej chājnit jumna, caandíh teo wāhnit panihnit í jumna caá.

³⁵ Ded teo wāhni ã maáh wūúh pah nihcan caá. Bitá caandíh í wūúchah, queéetboodíh teo wāhni ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, ã maáh wūúhboó páantjeh ã wūúh ã jumbipna caá.

³⁶ Pánihna, weém Dios wūúh jumna, deddih wā watachah, caanbút wā íp wūúh ã jumbipna caá. Páant wā watachah, yéej chājatdih teo wāhni panihni ã jwáub jumcan níit.*

³⁷ Yeéb Abrahamji ã jaimená ñi jummatdih wā jéihna caá. Obohjeéhtih, ã jaimená jumna yuhna, wā naáwáchah joíihcan, weemdíh ñi mao yohíhna caá.

* 8:33 Mt 3.9; Lc 3.8 * 8:36 Gá 5.1,13

38 Wã ípjeéh jumna, wã enatjidih yeebdíh wãpí naóhna caá. Obohjeéhtih, ñi íp, nemépwã í maáh, yeebdíh ã wutuchah joinít, yeéboó ñipí jepahna caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

39 —Jwĩ íp yoobát Abraham caá, queét í niijíp jĩ.

—Abrahamji ã weh yoobát jumna, ded pah ã chãjatji biíc yoobó ñita chãj tagaá.

40 Obohjeéhtih, yeebdíh wã íp ã naáwátdih yoobópdih wã naóh yapanachah yuhna, yeéboó weemdíh ñi mao yohíhna caá. Abrahamjiboó páant ãta chãjcan tagaá.

41 Pánihna, ñi íp panihni ã chãjíhat biíc yoobó man tigaá yeebbát ñi jenah joyóp, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

—Jwiít íp wihcannit pohba jwĩ nihcan caá. Dios biícjeh caá jwĩ íp, queét í niijíp jĩ.

42 —Weém Diosjeéh jumniiji nin baácna wã jũúwáp jĩ. Pánihna, Dios ñi íp ã jumuchah nihna, yeéb weemdíh ‘jwĩ úud jeñé’, ñita niij oi tagaá. Wã jenah joyátjeh nin baácboó wã dei jũóhcan jĩ. Wã íp Dios ninboó weemdíh ã wahachah, wã jũúwáp jĩ.

43 ¿Dépanih tigaá wã naáwátdih ñi beh joicán? Ñi joíhcat jíib caandíh ñi beh joicán caá.

44 Ñi ípboó yeejép chãjat túatnit í maáh caá. Pánihna, caán ã weñat pínahboodíh ñipí chãjna caá. Nin baác ã jwíih jumuchah, buúbut páantjeh cáacwátdih mao yohat túatni caá. Caán biíc mant yeenijeh jumna, yoobópdih ã jéih naóhcan caá. Pánih yeat buúhna, nih yáatdihjeh ãpí naóhna caá.

45 Páant yeebdíh yeeni ã naáwáchah joinítji weémboó yeebdíh yoobópdih wã naáwáchah yuhna, ñi joíhcan caá.

46 Páant wã naáwáchah, ‘Meém yeejép chãjni caá’, weemdíh ñi jéih niijcán caá. Yoobópdih wã naáwáchah yuhna, ¿dépanih tigaá ñi joíhcan?

47 Det Dios wehboó ã naáwátdih í táu joiná caá. Obohjeéhtih yeéb ã weh nihcannit, ã naáwátdih wã naóh yapanachah yuhna, ñi joíhcan caá, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

Abrahamji jum láa Cristo ã jumat

* 8:58 Ex 3.14; Jn 8.24; 10.30-33; 13.19

48 Páant ã niijíchah joinít, queét nin pah Jesúsdi h í niijíp jĩ:

—‘Meém Samaria baác dih bóo jumna, Diosdih jéihcanni, nemép caolih jumni caá’, jwĩ niiját yoobópdih caá, í niijíp jĩ.

49 —Weemdíh nemép wihcan caá. Obohjeéhtih, wã íp ã wēpatjĩh yeebdíh wãpí chãj júutna caá, caandíh ñi wēi naáwát pínah niijná. Páant wã chãjachah yuhna, yeéboó weemdíh wēi naóhcanjeh, yeejép ñipí wéhena caá.

50 Weemdíh ñi wēi naáwátdih wã bidcan caá. Obohjeéhtih, cáacwã weemdíh í táu weñat pínahdih wã ípboó ã náah yacna caá. Pánihna, weemdíh í náahcatji jíib queétdih ã peéh chãjbipna caá.

51 Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Det wã naáwátdih jepahnit, í wuncan níit, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

52 —Buu b́acah chah jenah joicánniabehe meém ma jumatdih jwĩ jéihna caá. Abrahamji, nihat Dios naáwátdih naóh yapanitji pah mantih ít wunup wut jĩ. ‘Wã naáwátdih jepahni ã wuncan níit’, niijná ¿dépanih tigaá meém páant ma niij?

53 ¿Jwĩ nuo Abrahamji, Dios naáwátdih naóh yapanitjibut chah wēpni níit ma jumup? ¿Ded pohba tigaá meém? páant niij naóhni, queét í niijíp jĩ.

54 —‘Chah wēpni caá’, weemjéh wã jéih niijcán caá. Wã ípjuh ‘Caán chah wēpni caá’, weemdíh ã niijná caá. Yeéb ‘Diosjeh caá jwĩ íp’, ñi niijníjeh wã íp ã jumna caá.

55 Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, caandíh yoobópdih ñi jéihcan caá. Weém caá caandíh wã jéihyep. ‘Caandíh wã jéihcan caá’, niijná, yeéb ñi nihat pah yeeni wãta jum tagaá. Obohjeéhtih, caandíh yoobópdih wã jéihna caá. Pánih jéihna, ded pah ã naáwáchah, wãpí chãjna caá.

56 Jwĩ nuo Abrahamji nin baácboó wã dei jũúwát pínahdih jéihnit, ã weñep jĩ. Pánihna, wã dei jũúwáchah ennit, búdí ã yoób weñep jĩ, Jesús ã niijíp jĩ.

57 —Páant, meém cincuenta jópchi ma juibí jwuhcan caá. Páant niijná, ¿jon jãtíh bóo Abrahamjidih meém ma ennit jĩ? Jesúsdi h í niijíp jĩ.

58 —Yoobópdiŋ yeebdíh wā naóhna caá. Abrahamji jum láa, weém wāát jumap jī, Jesús queétdih ā niíj jepahap jī.*

59 Páant ā niíj jepahachah joinít, queétdih jee dáhnadiŋ ubnit, Jesúsdiŋ ī yohíhip yah jī. Obohjeéhtih, páant ī yohíhichah, ī encat pónih, Jesúsboó Dioíh mummánt ā bac bejep jī.

9

Jesús jéih encannidih ā booaat

1 Tálttimah, jwiít diŋ Jesús namáboó numah bejna, jéih encannidih jwī jwāáap jī.

2 Caandíh enna, Jesúsdiŋ nin pah jwī niíj úbh joyóp jī:

—¿Bohéní, dépanih tigaá nin jáap cáac jumnajeh jéih encanni átát jumji? ¿Caanjéh yeejép át chājji taniít? ¿Á mánaboó īt yéej chājji taniít? jwī niíj jī.

3 —Nin ā yéej chājatji jíib nihcan caá. Á mánabut ī yéej chājatji jíib nihcan caá. Obohjeéhtih, pánihni ā jumuchah, wā íp ā wēpatjīh caandíh wā teo wáacipna caá. Páant wā boanachah ennit, wā íp ā wēpatdih cáacwā ī tui jéihbipna caá.

4 Yeó jáap cáacwā íh tewatdih ī jéih teona caá. Obohjeéhtih, chei ī jéih teocan caá. Pánihna, buu caá ā baab jwáhat panihichah, weemdíh wahni ā wētatdih jwiít diŋ chājat ā náahna caá. Tálttimah, chei jwī teocat pah, caandíh jwī jéih chājcan niít.

5 Pánihna, nin baácboó wā jum jwuhuchah, baabát panihni cáacwā diŋ ded pah Dios ā jumatdih wā jéihyabipna caá, Jesús jwiít diŋ ā niíj jī.*

6 Páant niíj péanajeh, baácboó mao mác ā coí jéenanap jī. Pánih coí jéenanit, baác diŋ wid teo, jéih encanniíh quíbnadiŋ ā nāñap jī.

7 Pánih nái péa, Jesús caandíh nin pah ā niíj jī:

—Siloé wāt jumni jēhat júána quíib táñadiŋ ma bejeé, ā niíj jī. Siloé niíjná, jwíh wéheatjīh “Wahni”, niíjná ā chājap jī.

Jesús páant ā niíjchah joinít, jéih encanni quíib táñadiŋ ā bejep jī. Pánih quíib táiniŋ ennit, áih munná át jwáub bejjip taga.

8 Páant ā jwáub juibínachah, ā chéenwā, caán dinero úbhniŋi ā jumatdih jéihnitbut, ennijeh áih munná ā jwáub juibínachah īt enep wāt jī. Pánih ennit, queétdih nin pah īt míic niíj úbh joyóp wāt jī:

—¿Nin dinero āpī úbhniŋi nihcan niít? īt niíj jī.

9 —Caanjéh tigaá, biquína īt niíj jī.

—Obohjeéhtih, caán yoobát pohba nihcan caá. Caan páh jígohna caá ā chājap, bitaboó īt niíj jī.

—Caanjéh tigaá, weém, encanniŋi át niíj jī.

10 —Jéih encanniŋi jumna yahna, ¿ded pah tibeé ma nih? buu ma jéih enat pínadiŋ, īt niíj úbh joyóp wāt jī.

11 —Jesús wāt jumni áih mao mácjīh baác diŋ wid teonit, wíh quíbnadiŋ áí nāñap be. Weemdíh nái péanit, ‘Siloé wāt jumni jēhat júána quíib táñadiŋ ma bejeé’, ā niíjchah joinít, caanna wā bejep be. Pánih quíib táinajeh, wā jéih enep be buca, queétdih át niíj jī.

12 —¿Meemdíh pánih chājni deyoob tigaá an jum? īt niíj jī.

—Jaóh jāh. Deh caá an jumapna caá, queétdih át niíj jepahap wāt jī.

Jéih encannidih fariseowā ī úbh joyát

13 Páant niíj úbh joí péanit, jéih encannidih fariseowā maáta pebhboó īt ub bejep wāt jī.

14 Jwiít judíowā jwī chooát yeó jáap diŋ caán encannidih Jesús ā boanap jī.

15 Páant chooát yeó jáap diŋ ā boanachah jéihnit, caán newé diŋ fariseowā jwuh īt jwáub úbh joyóp wāt jī:

—¿Ded pah tibeé meém ma nih en? īt niíj jī.

—Mao mácjīh baác diŋ wid teonit, wíh quíbnadiŋ áí nāñap be. Pánih nái péanit, ā quíib táñat tútuchah joinít, wā bejep be. Pánih quíib táinajeh, wā yoób enep be, queétdih át niíj jī.

16 Páant ā niíjchah joinít, biquína queétdih fariseowā nin pah īt niíj jī:

—Caán jwī chooát yeó jáap diŋ át tewep taga. Páant chooát tútat diŋ yap yohna, Dioíh yoobát nihcan caá, īt niíj jī. Obohjeéhtih, bitaboó

* 9:5 Mt 5.14; Jn 8.12

—Yeejép chājni nihna, páant āta jéih boocan tagaá. Pánihna, caán táini nacaá, ít niijíp wut jī. Páant niijná, queét chénat pah poómp biíc yoobó ít jenah joicáp wut jī.

17 Caán encannijidih queét nin pah ít jwúub niij úubh joyóp wut jī, páant muntih:

—Meemdih míh quíbdih booani Jesúsdi meémboó ¿ded pah ma niij jenah joí? ít niijíp wut jī.

—Caán yoobópdih Dios naáwátdih naóh yapani nacaá an jumap, queétdih át niij jepahap wut jī.

18 Pánihna, jwī maáta nin pah ít niij jenah joyóp wut yah jī: “Nin jéih encanni át nihjican tagaá”, ít niijíp wut jī. Páant niij jenah joinít, jéih encanniji mánadih ít bid bojop wut jī.

19 Pánih bid bojnit, ā mánadih jwuh nin pah ít niij úubh joyóp wut jī:

—¿Nin yoobópdih ñi wúuh níit ā jumap? ¿Biícmantjeh caán jwíih cáac jumna, jéih encanni nitjī wáát jumap? ít niijíp wut jī.

20 —Nin jwī wúuh tigaá. Biícmant jéih encannijeh ā cáac jumap jī.

21 Caandih jéihna yahna, ded pah buu ā enatdih, caandih booanidihbut jwī jéihcan caá. Jwī wúuh wébít nihcan caá. Caandihjeh ñi úubh joyoó. Caanjéh ā jéih naóhna caá, ā mána ít niij jepahap wut jī.

22 Ded “Jesús Dios ā wahni Cristo caá”, niijnidih jwī maátaboó jwī míic wáacat mūdih ita waadát túutcan tagaá. Páant í chājat pínahdih jéihna, encanniji mána jwī maátadih ít úumji tagaá.

23 Pánih úumna, “Caán wébít nihcan caá. Caandihjeh ñi úubh joyoó”, ít niij jepahap wut jī.

24 Páant í niij jepahachah joinít, jwī maáta jéih encannijidih ít jwúub niijíp wut jī:

—Jesús yéejni ā jummatdih jwiítboó jwī jéihna caá. Pánihna, Diosdih wēnit, jwiítidih yoobópdih ma naáwá, caandih ít niijíp wut jī.

25 —Jesús yéej chājni ā jummatdih wā jéihcan caá. Nindihjeh wā jéihna caá. Jéih encanni wā jumap jī. Obohjeéhtih, buu wā enna caá, queétdih át niij jepahap wut jī.

26 —¿Ded pah tíi meém ma enat pínahdih caán ái chāj? ít jwúub niij úubh joyóp wut jī.

27 —Caandihjeh tibeé yeebdih wáát naáwáp be. Páant wā naáwáchah yahna, weemdih ñi joíhcan beé. ¿Dedé chājat túut tigaá wā jwúub naáwáchah, ñi joíh, páant muntih? ¿Yeebbát áihwā ñi jumíh níit? queétdih át niijíp wut jī.

28 —Meém Jesús ā bohéni caá. Obohjeéhtih, jwiítboó Moisésji ā bohénit caá.

29 Dios Moisésdih ā naáwátjidih jwī jéihna caá. Obohjeéhtih, caán Jesúsboó dedmant ā jūwátjidih jwī jéihcan caá, queét caandih ít niij jūihñap wut jī.

30 —¡Páant! Dedmant ā jūwátjidih ñi jéihcan yahna, ¿caán weemdih enani Dios ā wahni āta nihcan taniít?

31 Yéejnit í úubúchah, Dios ā joicán caá. Caandih bácah jwiít nihat jwī jéihna caá. Obohjeéhtih, Diosdih wēini, ā wutatdih jepahniboó ā úubúchah, Dios ā joiná caá.*

32 Jon jātih nin baác ā jwíih jumachah, jwíih cáac jumnajeh, jéih encannidih ded ā enaat doonádih jwī joicán jī.

33 Pánihna, Jesús Dios ā wahni nihcan, weemdih āta jéih enacan tagaá, queétdih át niijíp wut jī.

34 —Biícmantjeh yéejni mat jumap wut jī. ¿Pánih yéejni jumna yahna, jwiítidih meém ma bohéih níit? jwī maáta caandih ít niij jūihñap wut jī. Páant niij péanitjeh, Dioíh mūmánt caandih ít bacanap wut jī.

Jéih encannit panihnit ded pah í jummat

35 Jéih encannijidih í bacaat doonádih Jesús ā joyóp jī. Pánih joinít, jéih encannijidih jwááhnit, caandih nin pah ā niij úubh joyóp jī:

—¿Meém nihat cáacwā úud jeñédih jepahni níit? ā niijíp jī.

36 —¿Maá, déhena tigaá caán? Caandih jéihna, wā jepahbipna caá, Jesúsdi ā niij jepahap jī.

37 —Caandih ma enna caá. Weém meemdih wéheni caanjéh tigaá, Jesús ā niijíp jī.

38 —Maá, meemdih wā jepahna caá, ā niij jepahap jī. Páant niijnájeh, Jesús pebh bódicha caj yoh ñajnit, caandih ā weñep jī.

39 Páant ā weñechah ennit, Jesús cáacwāboodih nin pah ā niijíp jī:

* 9:31 Pr 15.29

—Ded pah túi chājat, ded pah túi chājcatdihbut cāacwā ī jéihyat pínah niijná, nin baácboó wā jūúwáp jī. Wā íp ded pah ā wutatdih jéihcan, jéih encannit panihnit ī jumna caá. Det páant ī jummatdih jéihnitdih wā íp ded pah ā jummatdih wā bohébična caá, jéih ennit panihnit ī jummat pínah niijná. Obohjeéhtih, bita jéih encannit panihnit jumna yuhna, ‘Jwiít túi jéihnit caá’, niij jenah joinítidih wā bohécan níit, páantjeh jéih encannit panihnit ī jummat pínah niijná, Jesús ā niijíp jī.

40 Páant ā niijíchah joinít, biquína caan pébh jumnit fariseowā caandíh nin pah ī jwúub niij úubh joyóp jī:

—‘Jéih encannit panihnit’, niijná, ¿jwiítidih niij níit ma chājap? Jesúsdi h ī niijíp jī.

41 —Jéih encannit panihnit nī jummatdih nī jéihyechah, yeebdíh peéh chājat āta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, jéih encannit panihnit jumna yuhna, ‘Diosdih jwī túi jéihna caá’, nī niij jenah joyát jīb, yeebdíh peéh chājat ā jambipna caá, Jesús queétdih ā niijíp jī.

10

Ovejawādih en daonít

1 Túttimah, biíh naáwátjīh, bohéat túut niijná, nin pah Jesús cāacwādih ā niij naáwáp jī: “Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Ded ovejawādih wáihyat júdu jēcdih waadcánjeh, jēc wihcapmant aáb páud deini, nūmní tiguaá ā jumap.

2 Obohjeéhtih, wáihyat júdu jēcdihjeh waadníboó āih ovejawādih en daoní yoobát ā jumna caá.

3 Ovejawā mínah wáihyat júdu dīh ā juyáchah, caán jēcdih wapní caandíh ā wāt wāhbična caá. Páant ā wātachah, queétdih en daoníboó íih wātna yoobó ā ejechah, āih wéheatdih āih ovejawā ípī beh joiná caá. Pánih beh joinít, queét ājeéh ípī pée bac bejna caá.

4 Nihat āihwā ī bac beedéchah ennit, queétdih ā waóh bejna caá. Pánihna, ā wéheatdih túi beh joiná, caandíh jeh ī túi pée bejna caá.

5 Obohjeéhtih, biíh ī jéihca naáhdih ípī pée bejca caá. Bitā ī wéheatdih joiná, úumnit, ípī jwei béjna caá”, Jesús ā niijíp jī.

6 Jesús páant ā niijíchah yuhna, queét ít beh joicáp jī.

Ovejawādih en daonít naáwátidih Jesús ā beh joyáat

7 Páant ī beh joicátidih jéihnit, Jesús queétdih nin pah ā jwúub niij naáwáp jī: “Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Ovejawādih wáihyat júdu jēc panihni tiguaá weém wā jumap.

8 Nihat wā jātīh jūóhnit, nūmnít panihnit, cāacwādih ít yee bohénap jī. Queét ī wéhenachah yuhna, cāacwā, ovejawā panihnit, queétdih ít joyáh bojop jī.

9 Weémboó wáihyat júdu jēc panihni caá. Weemdíh jepahnit jēcdih waadnit panihnit ī jumna caá. Pánihna, queét iiguípna bejnit déejidih wā túi ubna caá. Ovejawā úumcanejeh, íih wáihyat júdu mant jumnitji wáica naáhwā jeémédih bac bejnit, jwúub waadnit, ípī túi jumna caá. Pánihat pah, wíih cāacwāboó wājeéh jumna, ípī úumcanejeh, wáica naáhwā panihnit, ded pah ī náahatdih ī bíbohna caá.

10 “Queét nūmnítboó ovejawā panihnit Dioíh cāacwādih mao yohodih ī jūóhna caá. Obohjeéhtih, bádí wēinit, yeó jáap jummat pah wājeéh ī túi jummat pínah niijná, weémboó queét ovejawā panihnitdih bididih wā jūúwáp jī.

11 Weémboó ovejawā panihnitdih túi en daoní wā jumna caá. Ded ovejawādih túi en daoní caandíh ī mao yohat dée tobohat ā jumuchah yuhna, āih ovejawādih āpī en daó cádahcan caá. Pánihat dée pah queét iiguípna bejnit déejidih wā túi ubat túut niijná, weémboó cāacwādih wā wan wāhbična caá.

12 Obohjeéhtih, ā maáih ovejawādih en daoníboó yoobópdih ā túi en daocán caá. Áihwā nihcah, jíó ovejawādih jeémédih ā jūúwáchah enna, teo wāhniiboó ā en daonít ovejawādih ā yoh jwei béjna caá. Á yoh jwei béjat túttimah, jíó ovejawādih ā tewechah enna, queét í jwei péet bejna caá.

13 Caán teo wāhniiboó ā jíib chājatdihjeh ā bidna caá. Á maáih ovejawādih oican, queétdih ā túi en daocán caá.

14-15 “Weém ovejawādih túi en daoní panihni tiguaá wā jumap. Wā íp weemdíh

ã táí jéihna caá. Weembút caandíh wã táí jéihna caá. Páant wã ípdi h wã táí jéihyat pah, wíih ovejawã panihnit weemdíhbut í táí jéihna caá. Wã íp weemdíh ã jéihyat pah, weembút queétdih wã táí jéihna caá. Pánih jéihna, wã ípjeéh í táí jummat pínah niijná, queétdih wã wun wãhbi pna caá.*

16 Biíh wáihyat júdu díitboó jummit ovejawã panihnitbut wíihwã í jumbipna caá. Pánih jummit, wã naáwáchah, queétdihbut í joi póobipna caá. Pánih joinít, wíihwã biíc di h queétdihbut í jumbipna caá.* Pánihna, weemjéh nihát wíihwã di h wã táí en daobí pna caá.*

17 “Wíihwã Diosjeéh í jummat pínah niijná, queétdih páant wã wun wãhat pínah, wã jwúub boó pud jãúwát pínah di hbut jéihnit, wã íp weemdíh ã oina caá.

18 Ded ã náahat pah weemdíh mao yohni pínah ã wihcan caá. Wã náahat pahjeh weemdíh í mao yohbi pna caá. Pánihna, wã náahat pahbut wã jwúub boó pud jãóhbi pna caá. Páant wã íp weemdíh ã chãjat túutur jĩ”, Jesús ã niijíp jĩ.

19 Páant ã niijíchah joinít, queétdih jwí déewã biíc yoobó ít jenah joicáp jĩ.

20 —Caán nemép jumni caá. Pánih jumna, ã táí jenah joicán caá. ¿Dépanih tigaá caandíh jwí jwúub joíh, páant mantih? dawá í míic niijíp jĩ.

21 Obohjeéhtih, bitaboó

—Nemép jumni nihna, páant áta niij naóhcan tagaá. Ded nemép jumni jéih encannijidihbut áta jéih enacan tagaá. Pánih chãjna, nemép jumni nihcan caá, í míic niijíp jĩ.

Judíowã í maáta Jesús di h í náahcat

22-23 Túttimah, mah noój láa, jwiít judíowã Jerusalén tútchidih biíh fiesta jwí jwúub chãjap jĩ. Jon jãtíh Dioíh muddíh chãj péanit, Dios di h í wéi wãhatjidih jwí náhniat yeó jáapna ã jumur jĩ. Caán yeó jáapnadi h Dioíh muddíh wãáp lap numpboó Salomón ã chãjat túutni coahjidih Jesús ã en jibip jĩ.

24 Caan cóahboó Jesús ã jumuchah enna, jwí maáta caandíh ñuh púuda bojnit, nin pah í niij úubh joyóp jĩ:

—Maatápdih jwiít di h ma táí naóhcan caá. Pánihna, buu jwiít di h yoobópdih ma naáwá. ¿Meém Dios ã wahni Cristo yoobát níit ma jumur? Jesús di h í niijíp jĩ.

25 —Yeebdíh jãtíh wãát naáwáp jĩ. Páant wã naáwáchah yahna, weemdíh ñi joíhcan jĩ. Wã íp ded pah weemdíh ã wutuchah joinít, ã wēpatjĩh wãpí chãjna caá. Pánih chãjna, weém Cristo yoobát wã jumat di h júut tigaá wã chãjap.

26 Páant wã júutuchah yahna, bitaíh ovejawã panihnit jumna, weémboodíh ñi joíhcan caá.

27 Ovejawã queétdih en daoní di h í táí joyát pahjeh tíh, wíihwã weemdíh í táí joiná caá. Queétdih wã jéihyechah, weemdíh í táí péna caá.

28 Páantjeh Diosjeéh queétdih wã táí jummat túutuchah, iiguípna í bejcan níit. Pánihna, queétdih wã táí en dawáchah, bitaboó weemdíh í jéih dúuc wáican níit.

29 Wã íp, wíih cáacwã di h weemdíh wãhni, nihát di h chah wēpni caá ã jumur. Pánih jumna, wíihwã di h ã wapachah, bitaboó caandíhbut í jéih dúuc wáican níit.

30 Weém wã íp jĩh biíc pahjeh jwí jumna caá, Jesús ã niijíp jĩ.

31 Páant ã niijíchah joinít, jwí maátaboó caandíh yohat túut niijná, jee dáhnadi h í ubur jĩ.

32 Páant í chãjachah ennit, Jesús queétdih nin pah ã niij úubh joyóp jĩ:

—Wã íp ã wēpatjĩh dawá láa yeebdíh wã chãj júutur yah jĩ. ¿Dedé wã chãjatjĩ jíb tigaá weemdíh jee dáhnajĩh ñi yohíh? ã niijíp jĩ.

33 —Dios ã wēpatjĩh ma chãj júutatjĩ jíb nihcan caá. Obohjeéhtih, meém cáacjeh jumna yahna, ‘Diosjeh tigaá weém’, ma niij yee naáwát jíb, meemdíh jee dáhnajĩh jwí yoh mawíhna caá, queétdih í niij jepahap jĩ.*

34 —Obohjeéhtih, Dios naáwát di h naóh yapani nin pah át niij daacáp tajĩ: ‘Yeéb wã naáwát túutni di h “weém pánihnit ñi jumna caá”, wã niijíp be’, Dios át niij daacát túutur tajĩ.*

35 Páant ã niij daacátjĩ yoobópdih ã jumat di h jwiít nihát jwí jéihna caá. ‘Yeeni caá’, caán tóli di h jwí jéih niijcán caá.

* 10:14-15 Mt 11:27; Lc 10:22 * 10:16 Ef 2:11-22 * 10:16 Is 40:11; Ez 34; Lc 15:4-5; He 13:20 * 10:33 Lv 24:16

* 10:34 Sal 82:6

Dios naáwát dih jéihnit dih ‘Dios panihnit ñi jumna caá’, ã niij naáwáchah, yoobópdih caá.

³⁶ Dios ã náahat pah weemdih nin baácboó ã wahap jī. Pánihna, ‘Weém Dios wááh caá’, wã niijichah joinit, ¿dépanih tigaá weemdih ‘Jesús Diosdih yéj naóhna caá ã chājap’, ñipī niij?

³⁷ Wã íp ã náahat pah wã chājcah bácah, wã bohéatdih ‘Yoobópdih tigaá’, niijcát caá náahap.

³⁸ Obohjeéhtih, wã íp ã wēpatjīh wã chāj júutuchah yuhna, ‘Caán Dios ã wahni Cristo caá’, ñi niij jenah joicán caá. Páant niij jenah joicán yuhna, wã chāj júutatdih ‘Yoobópdih Dios ã wēpatjīh chājni caá’, niij jenah joyát caá náahap. Páant niij jenah joiná, weém wã íp bícdih wã jummatdih ñi táí jéihbipna caá, Jesús queétdih ã niijíp jī.

³⁹ Páant ã niijichah joí íjnit, queét chéneji í tewíhip yuh jī. Obohjeéhtih, í tewíhichah jéihnit, Jesús queétdih ã jwei béc bejep jī.

⁴⁰ Pánih bac bejniji Juan cāacwādih ã daabánapi, Jordán muj conanaáboó jwiít dih ã ñamah chúh bejep jī, páant muntih. Caanná juibínit, jwiít dih ã ñamah jumap jī.*

⁴¹ Dawá cāacwā caanná caandih enedih ípī juibínap jī. Nin pah queét mícjeh í niijíp jī:

—Juan Dios ã wēpatjīh chāj júutcan yuhna, ded pah Jesús ã jummat pínahdih ã naáwáchah, yoobópdih tajī, í míc niijíp jī.

⁴² Páant niij jenah joinitji dawá Jesús dih í jepahap jī.

11

Lázaro

¹⁻² Lázaro, María, Marta queét bíc peihcannit, Betania títchidih moon tájī. Queét yaádh í úd Lázaro bícdih ípī jumap jī.* Caánt María, Jesús íh jíchanadih táí chej jumni macjīh pñohnit, míh waó yoócjīh jōp wionih pínah mit jumap tajī.* Bíc yeó jáap Lázaro búdí át wñap wat jī.

³ ã wñuchah, yad jeñéna yaádh Jesús dih dooná ít wahap tajī.

—Ma oini búdí wñna beé ã chājap be, Maá, ít niij naáwát túutap tajī.

⁴ Pánihna, Lázaro ã wñat doonádih joinit, Jesús jwiít ã bohénitdih nin pah ã niij naáwáp jī:

—Lázaro wñna yuhna, ã boobipna caá. Wñna, Dios ã wēpat júutat pínahjeh caá. Páant ã wēpatdih júutnit, ã wááh wã jummatdih, wēpni wã jummatdihbut cāacwādih ã júutbipna caá, ã niijíp jī.

⁵ Lázarodih, yad jeñéna yaádhidihbut Jesús búdí ã oyop jī.

⁶ Pánihna, Lázaro ã wñat doonádih joiná yuhna, caán ywúpbít bóo títchidih Jesús chéne yeó jáap jwiít dih ã ñamah jum jwuhap jī.

⁷ Táttimah, Jesús jwiít dih nin pah ã niijíp jī:

—Chóbe Judea baácboó, Lázarowã í jumni títchina, jwí jwúub bejjīh, ã niijíp jī.

⁸ —Bohéní, jwínah bóonajeh tibeé, jwí maáta meemdih jee dáhnajīh í yoh mawíhip be. ¿Dépanihna buu ma jwúub bejīh, páant muntih? jwí niijíp jī.

⁹ Páant jwí niijichah joinit, caandih í mao jwuhcat pínahdih naóhna, bíh naáwátjīh jwiít dih nin pah ã niij jéihya naáwáp jī:

—Búdí ñi jenah joicá bojoó. Bíc yeó jáapdih doce horajeh caá ã baabáp. Páant ã baabáchah, jwí táí enna caá. Pánihna, yeó jáap jibna, jwí buugcán caá.

¹⁰ Chei jibna, baabcáh, jwí pī buugná caá, Jesús ã niijíp jī.

Páant niijná, nin pah niijná át chājap jī: “Wñ wã íp ded pah ã chājat títatdih wã chāj beedá jwuhcan caá. Páant weemdih ã chājat títat judh jwuhchah, weemdih í jéih mao jwuhcan caá”, niijná át chājap jī.

¹¹ Páant niij péanit, jwiít dih nin pah ã jwúub niijíp jī, páant muntih:

—Jwí chéen Lázaro, ñona caá an chājapna caá. Páant ã wñuchah, weém caandih wñcdih wã juibíipna caá, jwiít dih ã niijíp jī.

¹² —Caán láa bácah, Maá, ñona, ã táí boobipna caá, jwí niijíp jī.

¹³ Páant jwí niij jenah joyóchah yuhna, Jesús “Ñona caá an chājapna caá”, niijná “Mujáh bejna beé”, niijná át chājap jī.

¹⁴ Páant jwí niij jenah joyát dih jéihnit, Jesús jwiít dih nin pah yoobópdih ã niijíp jī:

* 10:40 Jn 1.28 * 11:1-2 Lc 10.38-39 * 11:1-2 Jn 12.3

—Lázaro jáantjeh ã wunup be.

15 Wã wihcah, caán ã wunuchah, wã wëina caá. Bux bejnit, ded pah wã chãjat pínahdih enna, weemdih chah ñi túi jengah joibíjna caá. Pánihna, chóbe tí bácah, caandih ñ yohopjina enedih jwí bejjih, ã niijíp jĩ.

16 Páant ã niijíchah joinít, Tomás, waláhni jwí niijni, nin pah jwiít dih ã niijíp jĩ:

—Chóbe jwiítbut ãjeéh jwí en péejih. Caandih maona, jwiít dihbut ñ mawa naáh, ã niijíp jĩ. Páant ã niijíchah joinít, biíc dih jwí bejep jĩ.

Jesús cãacwãdih jwúub booani ã jumat

17 Jwiít Jesúsjeéh Betania tútchina jwí jwibíat pínah jãtih, Lázaroíh bácahdih jeé íitboó ítat yohop tajĩ. Biícjih bóo téihya yeó jáap jãtih átát wunup tajĩ.

18 Betania tútchi Jerusalén tútchi pebhjeh, biíc hora tacdih bejat ã jumup jĩ.

19 Páant pebhjeh ã jumuchah, dawá jwí déewã María, Marta ñ úddih ñ jĩgahat yayáat túut niijná, ñ pebhna ít jwibínaj tajĩ.

20 Jwí jwibíat doonádih joinít, mummánt bac jũóhni, Marta Jesús dih jwãáadih mi juyáp jĩ. Obohjeéhtih, yad jup múú díitboó mit jum jwuhup tajĩ.

21 Pánihna, Jesús dih jwãáahni, Marta nin pah caandih mi niijíp jĩ:

—Maá, ninboó meém ma jumuchah, wã úud ãta wuncan tagaá.

22 Obohjeéhtih, ded pah ma úúbúchah, Dios ã jepahat pínahdih weém wã jéihna caá, mi niijíp jĩ.

23 —**Ma úud ã boo pud jũóhbipna caá**, Jesús ã niijíp jĩ.

24 —Páant tih, Maá, caán péeni yeó jáap, nihat cãacwã ñ boo pud jũóhni yeó jáap dih,* wã úudbut ã jwúub boo pud jũúwát pínahdih wã jéihna caá, mi niijíp jĩ.

25 —**Weemjéh wunnidih wã jéih jwúub booana caá. Ded weemdih jepahni wanna yuhna, ã jwúub boo pud jũóhbipna caá.**

26 **Ded báadhnibut weemdih jepahni, iiguíjna ã bejcan niít. ¿Caandih ma jengah joí niít?** Martadh Jesús ã niijíp jĩ.*

27 —Maá, meém Cristo Dios wũúh ma jumatdih wã túi jéihna caá. Nin baácboó

meemdih ã wahatjidihbut wã jéihna caá, Marta mi niij jepahap jĩ.

Jesús ã jwãát

28 Páant Marta caandih niij péanit, Maríadih naáwádih mi jwúub bejep jĩ. Pánih jwúub bejnit, mi jwandih mit jwibí jéyé naáwáp wut jĩ.

—Bohéni át jwi tábeé. **‘Mi jũúwá naáh’**, meemdih ã niijná beé, mit niijíp wut jĩ.

29 Páant mi niijíchah joinít, María waícanjeh Jesús dih jwãáadih mit bac jũúwáp tajĩ.

30 Marta mi jwúub bejat túttimah, tútchiboó waadcán, caanjihjeh jwí páñap jĩ.

31 Jwí déewã, Maríajeéh jumnit, wépép mi bac bejatdih ennit, “Mi úddih yohopjiboó jwãádih bejna caá mi chãjap”, ít niij jengah joyóp tajĩ. Páant niij jengah joinít, caántdih ít péé jũúwáp tajĩ.

32 Jwí pebhna jwinít, Jesús dih enna, ã pebh María baácboó mi páah yoh ñajap jĩ. Pánih páah yoh ñajnit, caandih nin pah mi niijíp jĩ:

—Maá, ninboó meém ma jumuchah, wã úud ãta wuncan tagaá, mi niij jwí naáwáp jĩ.

33 Páant mi jwí naáwáchah ennit, mijeéh péenit jwí déewã ñ jwãáadidihbut ennit, Jesús bádí ã jĩgahap jĩ.

34 Pánih jĩgahni, Jesús queétdih nin pah ã niij úubh joyóp jĩ:

—**¿Dee tíbeé caandih ñi yoh?** ã niijíp jĩ.

—Maá, caandih jwí yohopjiboó ma en jũúwá, ñ niij jepahap jĩ.

35 Pánih jĩgahni, Jesúsbut ã jwãáp jĩ.

36 Páant Jesús ã jwãúchah ennit, mijeéh péenit jwí déewã nin pah queétjeh ñ míc niijíp jĩ:

—Jesús Lázardih bádí át oi tagaá, ñ míc niijíp jĩ.

37 Obohjeéhtih, bita caanjih jumnit nin pah queétjeh ñ míc niijíp jĩ:

—¿Dépanih tigaá jéih encannidih ã jéih booana yuhna, Lázaroji ã wunat pínah jãtih, caandih át jéih booaji caá? ñ niijíp jĩ.

Lázaro ñ yohniidih Jesús ã booaat

38 Páant ñ niij míc wéheat pónih, Jesús bádí ã jwúub jĩgahachah, Lázardih ñ yohopjiboó

* 11:24 Dn 12.2 * 11:26 Ro 6.4-5; Col 2.12; 3.1

jwiít dih ì ñumah jwibínap jĩ. Caán ítdih bádí jee dáhjíh ít nemep tajĩ.

³⁹ Páant ì nematjidih ennit, Jesús queétdih nin pah ã niijíp jĩ:

—**Can jeé júduh ñi pátú dodhdoó**, ã niijíp jĩ.

—Maá, biícjĩh bóo téihya yeó jáap jãtíh ã wunuchah, jwĩ yohop be. Pánihna, buu ãih bácah an wíjna nacaá buca, Marta mi niijíp jĩ.

⁴⁰ —**Wã naáwátjidih ma túi náhninaá. Dios ã wēpatdih ma enat pínahdih meemdíh wãát naóhna beé**, caántdih ã niijíp jĩ.

⁴¹ Páant caántdih ã niij pēanachah, queét jeé júduh ì pátú dodhdop jĩ. Ì pátú dodh pēanachah, Jesús jeáboó chéi ennit, Diosdih nin pah ã niij wúbup jĩ:

—**Weemdíh ma joyátji túina caá, Paá.**

⁴² **Wã wúbát pah ma joyát dih wã jéihna caá. Pánihna, weemdíh ma wahatjidih nit jumnit ì jéihyat pínah niijná, buu meemdíh páant wã niij wúbhna caá**, Jesús ã niijíp jĩ.

⁴³ Páant niij wúbh pēanit, Jesús nin pah ã niij wēp ejep jĩ:

—**¡Lázaro, ma bac jūwú!** ã niijíp jĩ.

⁴⁴ Jesús páant ã niij ezechahjeh, Lázaro ì yohniji yuhna, jeé ítmant ã bac jūwúp jĩ. Pánih bac jūóhna, ãih bácah, ãih wao dáhdihbut yéguéh chóo tōpjĩh ì pinatji pah-jeh ã duo bác jūwúp jĩ.

Páant ã bac jūwúchah, Jesús queétdih nin pah ã niijíp jĩ:

—**Caandíh ñi pinatji yéguéh chóo tōpnadih ñi wataá**, ã niijíp jĩ. Páant ã niijíchah joinít, ì pinatji tōpnadih Lázarodih ì watap jĩ.

Jesús dih ì tewat pínahdih ì míic wéheat (Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)

⁴⁵ Páant Lázarodih ã booanachah ennit, María pebh jwinítji dawá jwĩ déewá, Jesús dih ì jepahap jĩ.

⁴⁶ Obohjeéhtih, biquína jepahcannitboó fariseowá pebhna jwibínit, ded pah Jesús ã chãjatjidih ít naáwáp wat jĩ.

⁴⁷⁻⁴⁸ Pánihna, sacerdotewá ì maáta, fariseowá, bita jwĩ maáta biíc dih míic wáacnit, queétjeh nin pah ít niij míic wéhenap wat jĩ:

—Jesús dawá láa Dios ã wēpatjíh ã chãj jútna caá. Pánihna, ‘Páant ma chãjca bojóó’, jwĩ niijcáh, nihat cáacwã ãjééh

ì bejbipna caá. Páant dawá biíc dih ì jumuchah ennit, Jesús dih maáh ì waadát pínahdih jenah joinít, Romadih moón ì maáta ‘Jwiít dih yohna caá ì chãjap’, niijnít, jwiít judíowāboodíh ì peéh chãjbipna caá. Pánih peéh chãjnit, Dioíh muudíh ì yohat pínah niijná, ñih soldadowādih ì wahbipna caá. Jwíh baác dihbut ì dúuc wáibipna caá. Pánihna, ¿buu ded pah tigaá jwĩ chãjbi? ít míic niijíp wat jĩ.

⁴⁹ Páant ì niijíchah yuhna, biíc ñjééh jumni, caán jōpchidih sacerdotewá ì maáh yoobát Caifás wat jumni, queétdih nin pah át niij naáwáp wat jĩ:

—Wã déewáá, weemdíh ñi joi jwúhuú. Páant niij míic wéhena, yeéb ñi túi jéihcan caá.

⁵⁰ Nihat jwiít judíowá jwĩ túi jummat pínahdih biíc cáac ã wun wūhuchah, ã túibipna caá. ã wun wūhcah, jwiít nihatdih Romadih moón ì maáta ì yoh beedábipna caá. Caandíh yeéb ñi túi beh joi jwúhcan caá, Caifás át niijíp wat jĩ.

⁵¹ Páant niij naóhna, ã jenah joyátjeh niijná át chãjcap wat jĩ. Sacerdotewá ì maáh yoobát ã jumuchah, jwĩ déewá ì túi jummat pínah niijná, Jesús ã wun wūhat pínahdih Diosboó Caifás dih át naáwát túutap wat jĩ.

⁵² Obohjeéhtih, pánih wūnna, jwiít judíowādihjeh pohba át wun wūhcap tajĩ. Nihat baác dih moón Dios ã weh pínah biíc weh pah jwĩ jummat pínah niijná, jwĩ yéejat jíb Jesús át wun wūhap tajĩ.

⁵³ Páant Caifás ã niijíchah joinít, caán yeó jáapjeh “¿Jesús dih ded pah tigaá jwĩ mao yohbi?” queét ít niij míic wéhe jwíhip tajĩ.

⁵⁴ Pánihna, caandíh ì mao yohíhatdih jéihnit, Jesús dahwani tútchinadih jibidih ã bejíchap jĩ. Tútchi wihcapboó bejnit, caán pehbbit Efraín wūt jumni bainí tútchibitna jwiít dih ã ñumah jwibínap jĩ. Pánih jwibínit, caanjíh jwĩ jam jwuhap jĩ.

⁵⁵ Caán láa jwiít judíowá jwípĩ wēini Pascua yeó jáapna pínah bahnijeh ã judhdap jĩ. Moisés ã naóh yapaatji pah, Diosdih jwĩ weñat pínah jãtíh túi míic ámohat apĩ náahap jĩ, Dios ã enechah, yéejat wihcannit jwĩ jummat pínah niijná. Pánihna, caandíh chãjat túut niijná, dawá jwĩ déewá nihat

tátchinadih moón Jerusalén tátchina ït aab béjep tajĩ.

⁵⁶ Caán tátchina juibínit, queét Jesúsdihi bidna ïtih chãjap ta yah jĩ. Pánih bidna, Dioih mædíh jumnit, queétjeh nin pah ït niij míc wéhenap wat jĩ:

—¿Pascua yeó jáapnadih Jesús enedih ã jüóhca naniit? ñi jengah joyóchah, ït niijíp wat jĩ.

⁵⁷ Sacerdotewã ï maáta, fariseowãbut jãtih nin pah cãacwãdih ïtát niij wutap wat jĩ: “Jesús dedboó ã jummat doonãdih joinit, jwiít dih ñi naáwã”, ïtát niijíp wat jĩ. Caandih tewat tãut niijnã, páant ït niijíp wat jĩ.

12

Jesúh jítchanadih María miih chej jumnijih mi puhwat

(Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)

¹ Pascua yeó jáapna pínah seis yeó jáap ã jedhdachah, Efraín tátchimant Betania tátchina Jesús jwiít dih ã numah jwãub juibínap jĩ. Caannã juibínit, Lázaro wunniji, Jesús ã booaniih munnã jwĩ juibínap jĩ.

² Páant jwĩ juibínachah, jwĩ jeémát pínahdih ï chãj wũhup jĩ. Pánihna, Lázaro, Jesús, jwiít biíc dihi jeémát cáagat naadih jwĩ laj pãuda bojop jĩ. Páant jwĩ laj pãuda bojochah, Marta jwiít dih jeémát mi cáagap jĩ.

³ Mariaboó nardo wãt jumni chej jumni quiít dih, biíc kilo tac yoób ãb jüóh nit, Jesúh jítchanadih mi puhwup jĩ. Puhnit, miih waó yoócjĩh mi jõp wiwip jĩ.* Páant mi puhwat tãttimah, caán nihat mæ ã túi chej jum chéyah bejep jĩ.

⁴ Páant mi chãjachah ennit, jwiít biíc dihi jumni Judas Iscariote wãt jumni boó, Jesús dihi enihcannit dih dæó wãini pínah, nin pah ã niijíp jĩ:

⁵ —¿Dépanih tigaá nint caan mácdih mi bíbohna yahna, mit jíib chãj wũhcan? Caandih jíib chãjna nihna, biíc jõpchi tewat pah bóo mita jíib teo tagaá. Pánihna, caán dinerojĩh moh yéejnit dih jwĩta jéih teo wáac tagaá, ã niijíp jĩ.

⁶ Obohjeéhtih, Judasboó moh yéejnit dih teo wáaquihcan, caanjéh dinerodih náahna, nih yáana, páant ãt niijíp jĩ. Caán jwĩh

dinerodih en daoní jumna yahna, biquí láana ãpĩ numup tajĩ.

⁷ Páant ã niijíchah joinit, Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—Caánt dihi páant ma niijcã bojóo. Mi ámohni chej jumnijih wĩh bácahdih ï yohat pínah jãtih ñãñat dée pah weemdih páant mi puhna caá.

⁸ Moh yéejnit boó páantjeh ñijeéh ï jumbipna caá. Páant ï jumachah, débólih wãhĩhna, queétdih ñi jéih wãhna caá.* Obohjeéhtih, weémboó ñijeéh maatãpdih wã jumcan niit, ã niijíp jĩ.

Sacerdotewã ï maáta Lázarodihbut ï mao yohihat

⁹ Jesús biíc dihi Betania tátchiboó jwĩ jumachah, dawã jwĩ déewã caandih enedih ït jüáwup tajĩ. Obohjeéhtih, caandihjeh pohba nihcan, ã booani chej Lázarodihbut enedih jüóhna ït chãjap tajĩ.

¹⁰ Páant enedih ï juibínachah jéih nit, sacerdotewã ï maáta Lázarodihbut ït mao yohihip jĩ.

¹¹ Lázaro wunnijidih ã booaat doonãdih joinit, dawã jwĩ déewã Jesús dihi ït jepahap tajĩ. Pánih jepah nit, sacerdotewã ï bohéatboodih ït cádahap tajĩ. Páant ï cádahachah ennit, sacerdotewã ï maátaboó ïj yapnit, Lázarodihbut ïtih mao yohihip ta yah jĩ.

Jesúswã Jerusalénna ï waadãt

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.26-40)

¹² Jwĩ juibíni daanimant bóo yeó jáap dihi dawã cãacwã Jerusalén tátchina juibínitj jwĩ juibíat pínah doonãdih ïtát joyóp tajĩ.

¹³ Pánih joinitj tãam núonadih bóodnit, Jesús dihi ï ãb jwãáh dei jüáwup jĩ. Pánih jwãáh dei jüóh nit, nin pah ï niij wëi ñaacáp jĩ:

—¿Dios dihi jwĩ wëi naóh jíih! ¡Hosana, nin Dios ã wãhni jwiít judiowãdih teo wáacni pínah ã túi jumna naáh! ¡Nin jwĩ Maáh yoobát tigaá! queét ï niij wëi ñaacáp jĩ.*

¹⁴ Burrodih bid joinit, Jesús caanjih ã chúudup jĩ. Pánih chúudna, Dios naáwãt dih naóh yapaniji ã daacãtj pahjeh ã yapap jĩ.

¹⁵ “Jerusalén tátchidih moón, ñi ãmca bojóo. Eneé, ñi Maáh burro wũhjih

* 12:3 Lc 7.37-38 * 12:8 Dt 15.11 * 12:13 Sal 118.25-26

chúudnit, ã jũóhna caá”, ãt niij daacáp tajĩ. (Zac 9.9)

16 Obohjeéhtih, ‘Caán ã daacátji Jesúsdihi niijná caá ãt chãjap’, jwiít ã bohénit jwĩ niij jéih jwuhcap jĩ. Pánih jéihcan yuhna, jeáboó Jesús ã pũuh laab béjat túttimah, ã daacátjidih náhninit, jwĩ beh joyóp jĩ. Pánih beh joinít, “Dios naáwátdih ã daacátji biíc yoobó Jesúsdihi ã yapap jĩ”, niij jenah joinít, jwĩ yoób jéihyep jĩ.

17 Jesús ã ezechah, Lázaróih báhahdih ã yohatji lítmant báadhni ã bac jũúwúchah ennitjiboó bitadih ãt naáwáp tajĩ.

18 Caán doonádih joinítji dawá cãacwã Jesúsdihi ã jwãáh jũúwáp jĩ.

19 Páant dawá ã bezechah ennit, fariseowã queétjeh nin pah ãt míc niijíp wut jĩ:

—¡Eneé buca! Nihat Jesúihwã míicjeh buu jumna caá ã chãjap. Queétdih jwĩ naáwáchah yuhna, ã joicán caá. Pánihna, ded pah queétdih jwĩ jéih chãwácan caá, ãt míc niijíp wut jĩ.

Biquína griegowã Jesúsdihi ã bidat

20 Fiesta yeó jáapnadih Diosdih weñedih jũóhnitjeéh, biquína griegowãbut ãt juyúp tajĩ.

21 Pánih joinít, jwĩjeéh jumni Felipe pebhna queét ãt juyúp tajĩ. Felipeboó Galilea baácđih jumni Betsaida wut jumni tútchidih bóo ã jumap jĩ. Caan pébh joinít, nin pah caandíh ãt niijíp wut jĩ:

—Jwiít Jesúsdihi jwĩ eníhna caá, ãt niijíp wut jĩ.

22 Páant ã niijíchah joinít, Felipe Andrésdihi naáwáđih ãt bejep wut jĩ. Queét chénat pah Jesúsdihi naáwáđih ã juyúp jĩ.

23 Páant ã naáwáchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—Weém nihat cãacwã úud jeñé wã wunat pínah, wã boo pud jũúwát pínah, jeáboó wã jwúub bejat pínahbut bahniñeh ã judhna caá.

24 Nin naáwátjĩh yeebdíh wã bohébična caá. Pácahi tíbdih jwĩ momat túttimah, ãih japih bóo chóo ã moopáh bejna caá. Páant ã moopóchah, ãih dítmant bóo tíib ãpĩ chíih jũóhna caá. Pánih chíih, behna, dawá ã quehna caá. Obohjeéhtih, caán

tíib moópcan, ãta chíihcan tagaá. Chíihcan, caanjéh ãta jum tagaá. Pánihat pah, weémboó wunna, wã boo pud jũúwát túttimah, dawá cãacwáđih Diosjeéh wã táijumat tútbična caá. Obohjeéhtih, wuncan, weemjéh wãta jum tagaá.*

25 Det ã weñat pínahdihjenah joiná, Dios ã weñat pínahboóđih chãjíchah, iiguípna ã bejbipna caá. Obohjeéhtih, det ã weñat pínahdih joyáh bojnít, Diosdih táijepahna, páantjeh ãjeéh ã táijumbipna caá.*

26 Det weemdíh teo wũhñit jumíhna, wã naáwáđih táijoyát caá náahap. Pánih chãjna, queétdih wãjeéh ã jumbipna caá. Pánihna, queét weemdíh teo wũhñitdih búdí oina, wã ípbut ãjeéh ã táijumat tútbična caá, Jesús ã niijíp jĩ.

Jesús ã wunat pínahdih ã naáwát

27 “Buu búdí wã jĩgahna caá. ¿Wã ípdih ded pah tigaá wã niijbí? ‘Paá, weemdíh yeejép ã yapca bojo naáh’, ¿wãta niij tániít? Caandíh páant wã niij úubhcan caá. Yeejép yapnit, wunat túut niijná, nin baácboó wã jũúwáp jĩ. Pánihna, buu weemdíh chah yeejép buwat ã jumbipna caá.

28 Paá, buu ded pah wẽpni ma jumatiđih cãacwáđih ma jéihyanaá”, Diosdih ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchahjenah, jeámant Dios nin pah ãi niijíp jĩ:

—Wã wẽpatdih queétdih wãát júutap be. Pánihna, wã jwúub júutbična caá, páant muntih, ã niijíp jĩ.

29 Páant ã niijíchah joiná, dawá caanjíh joi ñáhnit, ã joí wúhi bejep jĩ. Pánih joí wúhi bejnít, nin pah ã niijíp jĩ:

—Énoh niít páant yáani, biquína ã niijíp jĩ.

—Ángel Jesúsdihi naóhna caá ã chãjap, bita ã niijíp jĩ.

30 Queét páant ã niijíchah joinít, Jesúsboó nin pah ã niijíp jĩ:

—Jeámant wéheni wíh pínah nihcan, weém Dios ã wahni wã jumatiđih yeeb ñi jéihyat pínah niijná, páant ãi niijíp be.

31 Buu nin baácđih moón yeejép wã ã yéej chãjat jíib wã íp queétdih ã peéh chãjbipna caá. Queétdih wutni nemépwã ã maáhdihbut ã yohbipna caá.

* 12:24 Mt 10.38; 16.24; Mr 8.34; Lc 9.23 * 12:25 Mt 10.39; 16.25; Mr 8.35; Lc 9.24; 17.33

32 **Weemdih cruzboó péoh dodhnit i mawachah, dawá cãacwã wíhwã pínah wã chãjipna caá, Jesús ã niijíp jĩ.**

33 Páant niijná, ded pah ã wunat pínahdih Jesús cãacwãdih naóhna ãt chãjap tajĩ.

34 Páant ã niijíchah joinít, cãacwãboó caandih nin pah i niij úbh joyóp jĩ:

—Dios naáwãtdih daácnitji nin pah it niij daacáp tajĩ: ‘Dios ã wahní Cristo páantjeh ã jumbipna caá’, it niij daacáp tajĩ.* ¿Páant i niij daacáchah, meém nihat cãacwã úud jeñé, Dios ã wahnidih dépanihna pohba cruzboó i péoh dodh mao yohcan niit? ¿Meém Dios ã wahní nihtan niit? i niijíp jĩ.

35 Páant i niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ã niij jepahap jĩ:

—**Weémboó baabát panihni ded pah wã íp ã jumatdih yeebdih wã jéihyana caá. Obohjeéhtih, maátcanbitjeh ñijeéh wã jumbipna caá. Pánihna, túi jumat túut niijná, yeebdih wã bohéatjidih ñi quíib buudcá bojoó. Ded dupúnapboó jib bejni dedboó ã bejat pínahdih ã en jicán caá.**

36 Pánihna, weém baabát panihni wã jumachah, buu wã bejat pínah jãtíh weemdih ñi jepahaá. Pánih jepahna, baabátboó jumnit panihnit wíhwã ñi jumbipna caá, ã niijíp jĩ.

Páant niij naóh péanit, jwiútdih ã numah bac bejep jĩ. Pánih bac bejnit, queétdih ã jwei bejep jĩ.

Judíowã Jesúsdiht i náahcat

37 Dawá láa Dios ã wēpatjĩh Jesús queétdih ã chãj jútuchah yuhna, dawá jwĩ déewã caandih i joíhcap jĩ.

38 Dios naáwãtdih naóh yapani Isaías ã naáwãtji pahjeh queét i chãjap jĩ. Nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

“Maá, ma naáwãtdih wã bohénachah yuhna, cãacwã i joíhcan caá. Ma wēpatjĩh queétdih wã chãj jútuchah yuhna, ‘Caán naáwãt yoobópdih nihtan caá’, i niij jenah joiná caá”, Isaías ãt niij daacáp tajĩ. *(Is 53.1)*

39 Páant i joíhcat ennit, Dios queétdih ã jéihyat túutcan caá. Caandihbut Isaías nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

* 12:34 Sal 110.4; Is 9.7; Ez 37.25; Dn 7.14

40 “Jéih encannit panihnit Dios queétdih ãt chãjap wut jĩ. Pánih chãjnit, ã naáwãtdih queétdih ãt jéihyat túutcap wut jĩ. Pánihna, ã wēp chãj jútatdih enna yuhna, i beh encan caá. ã bohéatdih joiná yuhna, i beh joicán caá. ã bohéatdih jéihna nihtan, i yéej chãjatdih ita cádahji tagaá. Páant i cádahachah, queétdih Dios ãta túi ubji tagaá”, Isaías ãt niij daacáp tajĩ. *(Is 6.10)*

41 Páant niij daácna, Isaías Cristo ã wēpat, búdí ã yeh iigãtdihbut enniji jurna, ded pah Cristo ã yapat pínahdih naóh daácna ãt chãjap wut jĩ.

42 Obohjeéhtih, dawá cãacwã, biquína jwĩ maátabut “Caán Dios ã wahní Cristo yoobát caá”, Jesúsdiht it niij jenah joyóp tajĩ. Páant niij jenah joiná yuhna, queét fariseowãdih úumna, bita “Jesúsjeéh wã waadáp be”, it niij naáwíhcap wut jĩ. Páant i naáwáchah nihtan, jwĩ míic wáacat muná fariseowãboó queétdih ita waadát túutjican tagaá.

43 Queétdih Dios ã wēi naáwãtdih náahna yuhna, cãacwãboó i weñatdih chah it bidip wut jĩ. Pánihna, queét “Weém Jesúsdiht caá”, bitadih it niij naáwíhcap wut jĩ.

Jesús ã naáwãtdih i joíhcat jíb peéh chãjat ã jumat

44 Túttimah, Jesús cãacwãdih nin pah tubit ã niij ñaác naáwáp jĩ: “**Ded weemdih jepahni weemdihjeh pohba jepahna ã chãjcan caá. Weemdih wahnidihbut ã jepahna caá.**

45 **Ded weemdih enni weemdih wahnidihbut ã enna caá.**

46 **Ded dupúnapboó jumniji, weemdih jepahna, baabát panihpboó ã jwúub jumat pínah niijná, weém baabát panihni nin baácboó wã júúwáp jĩ.**

47 Obohjeéhtih, ded wã naáwãtdih joiná yuhna, ã jepahcah, weémboó wã peéh chãjcan niit. Nin baácdiht moón weemdih jepahcannitdih peéh chãjadiht júóhna wã chãjcan jĩ. Obohjeéhtih, iiguípna bejnit déedih túi ubat túut niijná, wã júúwáp jĩ.

48 **Ded weemdih náahcanni, wã naáwãtdihbut joíhcannidih peéh chãjat ã jumbipna caá. Wã naáwãtdih i joíhcatji jíb péeni yeó**

jáapdih wã ípboó queétdih ã peéh chãjbipna caá.

⁴⁹ Weém wã jenah joyátjeh yeebdíh naóhna wã chãjcan caá. Wã íp weemdíh wahniboó ded pah wã naáwát pínahdih ã naáwát túutna caá. Pánihna, wã naáwátboó ã naáwátjeh tigaá.

⁵⁰ Ded ã naáwátjeh joí waadána, wã ípjeéh páantjeh ã táí jum̄bipna caá. Pánihna, wã íp ã naáwát túutatdihjeh tigaá, yeebdíh wã naáwáp”, Jesús queétdih ã niijíp jĩ.

13

Jesús ã bohénit̄h jítchanadih ã chocat

¹ Pascua yeó jáapna pínah jãt̄ihbit, Jesús nin baác̄dih cádahnit, ã íp pebhboó ã bejat pínah bahni ã judhd̄atdih átát jéihyep tajĩ. Áihwã nin baác̄dih moondíh búdí oina, queétdih ã oi cádahcap jĩ. Pánihna, ã oyatdih júutna, áihwãdih ã wun wãh̄ap jĩ.

² Caan chéi Jesús jwiít̄dih ã numah jeéméchah, Jesúsdih eníhcannitdih ã naáwát pínah niijná, Judas, Simón Iscariote wãúhdih nemépboó át waád dée tajĩ.

³ Dios pebh̄mant ã jũúwát̄jidih, ã jwúub púuh laab béjat pínahdihbut Jesús átát jéihyep tajĩ. Á íp caandíh chah maáh ã waadaát pínahdihbut átát jéihyep tajĩ.

⁴ Pánih jéihna, jwĩjeéh jeémp lajniji ñah ñahnit, áih yégueh jih bóo chóodih tóo dugnit, jõp wiwat pínah yégueh chóoj̄h cháh̄lit yoób ã chéwep jĩ.

⁵ Chéo péanit, pamapdih mah puoh yacnit, jwĩh jítchanadih ã choc jwíhip jĩ. Pánih chocnit, ã chéo báudhni chóoj̄h jwĩh jítchanadih ã jõp wiwip jĩ.

⁶ Pánihna, biquínadih choc péa bejnit, Simón Pedro pebhna ã juibínap jĩ. Áih jítchanadih chocat túut ã chãjachahjeh, Pedroboó caandíh nin pah ã niijíp jĩ:

—¿Maá, wĩh jítchanadih chocodih jũóh niit ma chãjap? ã niijíp jĩ.

⁷ —Weém butéh yeebdíh ded pah wã chocatdih ma jéih jwuhcan yuhna, táttimah ma jéihbipna caá, Jesús caandíh ã niijíp jĩ.

⁸ —Obohjeéhtih, wĩh jítchanadih meemdíh wã chocat túutcan caá, Pedro ã niijíp jĩ.

—Meemdíh wã chocah, wĩh ma nihcan niit, Jesús caandíh ã niijíp jĩ.

⁹ —Pánihna, Maá, wĩh jítchanadihjih nihcan, wĩh téihyanadih, wĩh wao dáhdihbut ma chocoó bácah, Pedro ã niijíp jĩ.

¹⁰ —Ded jéehna, nihat áih bácahdih ã táí chocna caá. Caandíh chéne jwúub chocat ã náahcan caá. Áih jítchanadihjih chocat caá náahap. Pánihna, yeéboó jéehnit panihnit ñi jum̄chah yuhna, biíc ñijeéh jum̄ni jéehcanni panihni ã yéejatdih cádahcanni ã jum̄na caá, Jesús Pedrodih ã niijíp jĩ.

¹¹ Páant niijná, Jesús caandíh eníhcannitdih duó wáini pínahdih jéihnit, jwiít̄dih páant át niijíp tajĩ.

¹² Jwĩh jítchanadih choc péanit, áih yégueh chóodih jwúub duonít, ã lajappina ã jwúub juí lajap jĩ, páant mantih. Pánih jwúub juí lajnit, nin pah jwiít̄dih ã niij naáwáp jĩ:

—¿Butéh yeebdíh wã chocatjidih ñi jéih niit?

¹³ Yeéb weemdíh ‘Bohéní’, niijná, ‘Maá’, niijná, yoobópdih niij tigaá ñi chãjap. Weém yeebdíh bohéni, ñi Maáh yoobát tigaá.

¹⁴ Páant yeebdíh bohéni, ñi Maáh jum̄na yuhna, teo wãh̄nit ip̄i chãjat pah ñih jítchanadih wã chocna beé. Páant wã chãjachah ennitji jum̄na, yeebbát ñih jítchanadih míc chocat caá náahap.

¹⁵ Ded pah ñijeéh jum̄nitdih ñi teo wáacat pínahdih butéh wã júut̄ap be. Pánihna, yeebdíh ded pah wã chãjatji pah yeebbát biíc yoobó ñi chãjaá.*

¹⁶ Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Ded teo wãh̄niboó ã maáh chah nihcan caá. Ded ã wahniboó caandíh wahn̄i chah nihcan caá.* Obohjeéhtih, yeéb chah jum̄na yuhna, yeebdíh teo wãh̄ni pah ñih jítchanadih yeebdíh wã choc wãh̄ap be. Pánihna, wã chãjatjidih ennitji biíc yoobó ñi chãjaá.

¹⁷ Páant wã wutatdih jéihnit, chãjna, búdí ñi wẽibipna caá.

¹⁸ “Obohjeéhtih, yeéb nihatdih páant wã niijcán caá. Det wã ñionitdih wã táí jéihna caá. Dios naáwát̄dih naóh yapanit ï daacát̄ji biíc yoobó ã yapbipna caá.

* 13:15 Mt 20.28; Mr 10.45; Lc 22.27

* 13:16 Mt 10.24; Lc 6.40; Jn 15.20

* 13:18 Sal 41.9

‘Wājeéh jeémpnijeh tigaá weemdih yeejép ā chājbipna caá’, it niij daacáp tajī.*

19 Páant ā chājat pínah jātih yeebdih naóhna caá wā chājap, páant ā yapat túttimah, ‘Caán Jesús, Dios ā wahni Cristo ta tigaá’, ñi niij jéihyat pínah niijná.

20 Nindihbat yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Wā wahnidih ded túi wēi jwāáhni, weemdihbat ā túi wēi jwāáhna caá. Pánih weemdih wēi jwāáhni, weemdih wahnijidihbat ā wēi jwāáhna caá”, Jesús jwiít dih ā niijíp jī.*

Judas ā duó wáyat pínahdih Jesús ā naáwát (Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

21 Páant niij péanit, Jesús búdí ā jīgahap jī. Pánih jīgahnit, jwiít dih nin pah ā niijíp jī:

—Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Biíc ñi cātih jumni weemdih enihcannitdih ā duó wáibipna caá, ā niijíp jī.

22 Páant ā niijíchah joinít, caandih júatni pínahdih jéihcan, jwiítjeh jwī míic en jāhanap jī.

23 Weém, Jesús búdí ā oiniboó caandih wā dodh jāah lajap jī.

24 Pánihna, Simón Pedro weemdih āih téihyajīh jenah júatnit, nin pah ā niijíp jī:

—Caandih ma wábh joí eneé dedna tigaá caandih duó wáini pínah, weemdih ā niijíp jī.

25 Páant ā niijíchah joinít, weémboó Jesús dih jwáub dodh jāah lajnit, caandih nin pah wā niij wábh joyóp jī:

—¿Maá, deddih niij tigaá ma chāj? wā niijíp jī.

26 —Nin pandih dajnit wā neéh wāhni pínah weemdih enihcannitdih ā duó wáibipna caá, weemdih Jesús ā niij jepahap jī.

Páant niij péanitjeh, pan dahdih daj wāb neéh nit, Judas, Simón Iscariote wáúhdih ā wáhp jī.

27 Páant Jesús ā daj neéh wāhni pandih Judas ā jeéméchah, nemépoó caandih yeejép āt chājat túutap tajī. Pánih jéihna, Jesús caandih nin pah ā niijíp jī:

—Ded pah ma chājat pínahdih waícanjeh chājadih ma bejeé, Judas dih ā niijíp jī.

28 Páant Judas dih ā niijíchah joiná yahna, jwiít nihat jwī jéihcap jī.

29 Pánih jéihcan, “Judas jwīh dinerodih en daoní ā jumuchah, jwī jeémát pínahdih jíib chājat túutna, Jesús páant ā niij wahna caá”, biquína it niij jenah joyóp ta yah jī. Bitaboó “Moh yéejnitdih dinero wáhat túutna caá āt chājap”, it niij jenah joyóp tajī.

30 Pánihna, Jesús ā neéh wāhni pandih jeémp péanit, Judas ā bac bejep jī. Páant ā bac bejehchah, chei wáat jumap jī.

Jesús jáap wútatdih ā naáwát

31 Páant Judas ā bac bejat túttimah, Jesús jwiít dih nin pah ā niij naáwáp jī:

—Buu láa bácah weém nihat cāacwā úud jeñé wā íp ā wahni wā jumatdih, wā wēpatdihbat cāacwā dih ā jéihyabipna caá. Caán ā wēpatdih weembút queétdih wā jéihyabipna caá.

32 Páant wā íp ā wēpatdih wā jéihyanachah, caán wā wēpatdihbat waícanjeh ā jéihyabipna caá.

33 Yeéb wā weh panihnit, nindihbat wā naáwáchah ñi túi joyoó. Daocánni yeó jáapbitjeh ñijeéh wā jum jwáhbipna caá. Wā bejat túttimah, weemdih búdí ñi bid-bipna caá. Jwī déewā dih wā niijátji pah yeebdihbat biíc yoobó niijnít, ‘Wā bejep pínahna yeéboó ñi jéih bejcan caá’, wā niijná caá.*

34 Pánihna, jáap wútatdih yeebdih wā naóhna caá. Yeebjéh ñi míic oyoó. Yeebdih wā oyatji pah, yeebjéhbat ñi míic oyoó.*

35 Páant ñi míic oyochah ennit, wáhwā ñi jumatdih bita í jéihbipna caá, Jesús jwiít dih ā niijíp jī.

Pedro ā yeeat pínahdih Jesús ā naáwát

(Mt 26.30-35; Mr 14.26-31; Lc 22.31-34)

36 Páant ā niijíchah joinít, Simón Pedro Jesús dih nin pah ā niij wábh joyóp jī:

—¿Maá, dedboo tigaá ma bejbi, páant ma niijná? ā niijíp jī.

—Wā bejat pínahna wājeéh ma jéih bej jwáhcana caá. Obohjeéhtih, buu jéih bejcan yahna, túttimah wā pebhna ma jwáibipna caá, Pedrodih Jesús ā niijíp jī.

* 13:20 Mt 10.40; Mr 9.37; Lc 9.48; 10.16 * 13:33 Jn 7.34 * 13:34 Jn 15.12,17; 1Jn 3.23; 2Jn 5

37 —¿Maá, dépanih tigaá b̄ūu majeéh wā jéih bejcan? Weemdíh ī mawachah ȳuhna, meemdíh wā cádahcan niít, Pedro ā niijíp jī.

38 —Páant niijná, ¿weemdíh wapna, ma w̄un wāhmi naniít? Obohjeéhtih, yoobópdih meemdíh wā naóhna caá. M̄ujbai ā ewat pínah jātih, ‘Caandíh wā jéihcan caá’, biíc peihcanni láa pohba bitadih ma niij yeebipna caá, Jesús Pedrodih ā niijíp jī.

14

Jesús Dios pebhna bejni namá panihni ā j̄umat

1 Túttimah, Jesús jwiít dih nin pah ā niijíp jī: “Butéh wā niiját dih náhninit, ñi j̄gahca bojoó. Wā ípdih túi jenah joinít, weemdíhbat biíc yoobó ñi túi jenah joyoó.

2 Wā íp ā j̄umapboó dawá j̄umat pínah m̄ūnā ā j̄umna caá. Pánihna, caanná j̄uibínit, ñi j̄umat pínahdih ámohodih wā bej bipna caá. Wā naáwát pah biíc yoobó ā wihcah, páant yeebdíh wāta niij naóhcan tagaá.

3 Yeéb ñi j̄umat pínahdih túi ámoh péanit, yeebdíh ubudih wā j̄w̄ub dei j̄uóhbipna caá, wājeéh ñi j̄umat pínah niijná.

4 Wā bejat pínah namá panihnidih ñi jéihna caá”, ā niijíp jī.

5 —Maá, deh ma bejat pínahboó jwiít jwī jéihcan caá. ¿Ded pah tigaá caán namá panihnidih jwī jéihbi? Tomás Jesús dih ā niij ub̄bh joyóp jī.

6 —Weemjéh tigaá namá panihni wā j̄umap, wā íp pebhboó ñi j̄uibíat pínah niijná. Weemjéh m̄un tigaá yoobópdih naóhni. Jeáboó j̄uibínit pínahdih weemjéh m̄un tigaá caolih booani wā j̄umna caá. Caolih wā booanit mícjeh wā íp pebhboó páantjeh ī j̄umbipna caá.*

7 Weemdíh túi jéihna nihna, wā ípdihbat ñita jéih tagaá. Pánihna, b̄ūu caandíh ennit panihnit j̄umna, caandíh ñi túi jéihna caá b̄uca, Jesús jwiít dih ā niijíp jī.

8 Páant ā niijíchah joinít, Felipe jw̄uh nin pah ā niijíp jī:

—Maá, jwī ípdih jwiít dih ma j̄uutú. Páant bóojeh tigaá jwī eníhip, ā niijíp jī.

* 14:6 Mt 11.27; Jn 1.18; 6.46; Hch 4.12 * 14:14 Mt 7.7-11; Lc 11.9-13; Jn 15.7,16; 16.23-24; 1 Jn 3.21-22; 5.14-15

* 14:15 Dt 6.4-9; 11.1

9 —¿Felipe, maatápdih wājeéh j̄umna ȳuhna, weemdíh ma túi jéih jw̄uhcan niít? Weemdíh enna, wā ípdihbat maat enep be. ‘Jwī ípdih ma j̄uutú’, niijná, ¿dépanih tigaá weemdíh páant ma niij?

10 Weém wā ípjīh chénewā j̄umna ȳuhna, biícjeh caá. ¿‘Páant caán yoobópdih nihcan caá’, ma niij jenah joicáh? Yeebdíh naóhna, wā jenah joyátjīh wāpī naóhcan caá. Wā íp ā naáwát tútuchahjeh, wā naóhna caá. Pánihna, caán biíc dih j̄umna, ā wēpatjīh wāpī chā j̄uutna caá.

11 Weém wā ípjīh chénewā j̄umna ȳuhna, biícjeh caá. Caán ‘Yoobópdih tigaá’, niij jenah joicán, wā íp ā wēpatjīh wā chā j̄uutatjīdih náhninit, biícjeh jwī j̄umatdih ñi jéihbipna caá.

12 Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Det weemdíh túi jenah joinít wā chājat pah biíc yoobó ī chājbipna caá. B̄ūu wā íp pebhboó jw̄ub bejna, wā chājat chah pohba wā íp ā wēpatjīh ī chājbipna caá.

13 Weemdíh túi jenah joinít ī ub̄bát pah wā chājbipna caá, wā íp ā wēpatdih cāacwā ī jéihyat pínah niijná.

14 Pánihna, weemdíh jepahnit ñi j̄umachah, dedé ñi ub̄bát biíc yoobó wā chājbipna caá, Jesús ā niijíp jī.*

Túini Espíritu ā wahat pínahdih Jesús ā naáwát

15 “Yeéb weemdíh oina, wā watatdih ñi jepahbipna caá.*

16 Yeebdíh Túini Espíritu ā wahat pínah niijná, wā ípdih wā ub̄hbipna caá, wā wihcah, ñijeéh ā j̄umat pínah niijná. Caán Túini Espíritu yeebdíh teo wáacniboó yoobópdih naóhni j̄umna, yeó jáap j̄umat pah ñijeéh ā j̄umbipna caá.

17 Nin baácdih moón wā ípdih jéihcannit, caán Túini Espíritudihbat ī jéihcan caá. Pánih jéihcan, caandíh ī túi jenah joicán caá. Obohjeéhtih, caán ñijeéh j̄umni pínahdih yeéboó ñi túi jéihbipna caá.

18 “Yeebdíh wā éemp bejcan niít. Pánih éemp bejcan, caán Túini Espíritu yeebdíh ā j̄uyúchah, weém wā j̄umat pahjeh m̄untih ñijeéh ā j̄umbipna caá.

19 Wã bejat pínah bahnijeh ã jũdhna caá. Páant wã bejat túttimah, nin baácdih moón weemdih jepahcannit, weemdih ì jwúub encan niít. Obohjeéhtih, yeebboó weemdih ñi enbipna caá. Weém jwúub boo pud jũóhni wã jumat pah muntih, yeebbút jwúub boonit Diosjeéh páantjeh ñi jumbipna caá.

20 Jwí wahni Túini Espiritu yeebdih jainít, wã íp biícdih wã jumatdih yeebdih ã túi jéihyabipna caá. Pánihna, wã íp biícdih wã jumat pah muntih, yeéb biícdih wã jumatdihbút ã jéihyabipna caá.

21 Ded wã wutatdih joí waadáni weemdih oini caá.* Weemdih oinidih wã ípbut ã oibipna caá. Weembút caandih biíc yoobó wã oibipna caá. Páant weemdih oinidih ded pah wã jumatdih wã túi jéihyabipna caá”, Jesús jwiítidih ã niijíp jĩ.

22 Jwíjeéh jumni biíh Judas, Iscariote nihcanni, Jesúsdih nin pah ã niij úubh joyóp jĩ:

—¿Maá, dépanihna jwiítidihjeh páant ma jéihyana yuhna, bita meemdih jepahcannit-boodih ma jéihyabican? ã niijíp jĩ.

23 —Ded weemdih oini wã naáwátidih ã túi joí waadábipna caá. Páant ã túi joí waadánachah, wã íp caandih ã oibipna caá. Pánih oina, wã íp biícdih ãih caolihdih waadnít, ãjeéh jwí jumbipna caá.

24 Obohjeéhtih, weemdih oicanniboó wã wutatdih ã jepahcan caá. Páant ã jepahcah, ãjeéh jwí wihcan niít. Bútéh ñi joiní weemjéh wã naáwát pohba nihcan caá. Obohjeéhtih, wã íp weemdih wahnijeh páant ã naáwát túutap be.

25 “Ñijeéh jum jwuhna, páant yeebdih wáát niij naáwáp be.

26 Obohjeéhtih, túttimah wã ípdih wã úubúchah, Túini Espiritudih yeebdih ã wahbipna caá. Pánihna, caán Túini Espiritu yeebdih teo wáacni jumna, ã túi bohéipna caá. Pánih bohénit, nihat yeebdih wã naáwátjidih ã náhniabipna caá.

27 “Yeebdih wã túi jumat túutna caá. Weém wã túi jumat pah muntih yeebbút ñi túi jumbipna caá. Wã wũhni túi jumat pah nin baácdih moón ì jéih wũhcan caá. Pánihna, búdí náhni dahwanit, ñi úumca bojóó.

28 ‘Weém wã bej jwuhbipna caá. Obohjeéhtih, ñijeéh jumat túut niijná, wã jwúub dei jũóhbiipna caá, páant muntih’, yeebdih páant wã niij naáwáchah, ñiát joiná jĩ. Páant wã niijíchah joinít, weemdih yoobópdih ñi oina nihna, ñita wēi tagaá. Wã ípboó weém chah wēpni ã jumuchah, ãjeéh jumnit, chah yeebdih wã jéih teo wáacbiipna caá. Páant wã chãjat pínahdih jéihna, yeebdih weñat caá náahap.

29 Weemdih ded pah ã yapat pínahdih yeebdih wáát naóhna jĩ, wã niijátji biíc yoobó ã yapachah, weemdih túi jenah joinít ñi jumat pínah niijná.

30 “Yeebdih wã múic wéhe jwuhat pínah bahnibitjeh ã jũdhna caá. Waícanjeh, nin baácdih moón ì maáh, weemdih yeejép chãjadih ã jũóhbiipna yuh caá. Nemépwã ì maáh wēpni jumna yuhna, weemdih ã jéih yap yohcan niít.

31 Obohjeéhtih, weemdih wã íp ã wutat pahjeh wã chãjbipna caá, nihat cáacwã caandih wã oyatdih ì jéihyat pínah niijná. Ñi ñah ñuhúú. Chóbe bejjĩh”, Jesús jwiítidih ã niijíp yuh jĩ.

15

Jesús jiwá iguúh púuj panihni ã jumat

1 Páant niijná yuhna, nin pah jwiítidih ã jwúub niij bohénap jĩ, páant muntih: “Weém jiwá iguúh púuj panihni, wã ípboó iguúhadih en daoní panihni, wíih cáacwã iguúh pihna panihnit ì jumna caá.*

2 Quehcanni pihdih iguúhadih en daoní ã bóod yohbipna caá. Páant ã bóod yohat pah, det weemdih túi jenah joicánnitdih wã íp ã yohbipna caá. Ded túi quehni pihboodih ã bóod ámohna caá, dawá ã quehat pínah niijná. Páant ã chãjat pah det wíihwã ì náahatdihjeh ì chãjachah enna, wã íp queétdih ã cádahat túutbipna caá, ded pah wã náah yacatboodih ì chãjat pínah niijná.

3 Yeebboó wã naáwátidih joí jepahnit, bóod ámohni panihnit ñi jumna caá.

4 Túi biícdih wãjeéh ñi jumúú. Páant wãjeéh ñi jumuchah, weembút yeéb biícdih wã jumbipna caá. Ded iguúh pih ãih púujdih

* 14:21 Dt 6.4-9; 11.1 * 15:1 Is 5.1-7

tái d̄uuj lájcan, ã jéih quehcan caá. Pánihat pah, yeebbút weemdíh tái joicán, wã wēpat ã wihcah, wã weñat pínahdih ñi jéih chājcan niít.

⁵ “Weém jiwá iguúh p̄uuj panihni, yeéboó ãih pihna panihnit caá ñi jum̄ap. Ded weemdíh tái joiní wãjeéh tái biíc dih ã jum̄achah, weembát ãjeéh tái biíc dih wã jum̄bipna caá. Pánih jum̄na, tái quehni pih panihni wã weñat pínahdih ã tái chāj bipna caá. Obohjeéhtih, weemdíh joicánnitboó, wã weñat pínahdih ã jéih chājcan niít.

⁶ Ded wun jūóhni pihdih ã yohat pah, weemdíh cádahni, wãjeéh tái jum̄cannidih wã íp ã yohbipna caá. Pánihna, caán yohni iguúh pihna ã diib téhechah, iguúhadih en daoníboó caán tehni pihnadih wao wáacnit, ã cáo yohbipna caá. Páant ã chājat pah, weemdíh cádahnitdih Dios peéh chājna, iiguípna ã yohbipna caá.

⁷ “Yeéb weemdíh cádahcan, wã naáwát dih tái joiná, ded ñi náahatdih ñi wúbúchah, biíc yoobó wã chāj bipna caá.

⁸ Wã weñat pínahdih ñi chājachah ennit, ‘Queét Jesúsíhwã caá’, bita ã níj jéih bipna caá. Páant níj jéihnit, wã ípdihbut ã wēibipna caá.

⁹ Wã íp weemdíh ded pah ã oyat pah mantih weembát yeebdíh biíc yoobó wã oina caá. Páant yeebdíh wã oyatdih ñi tái náhninaá.

¹⁰ Wã íp weemdíh ded pah ã wutachah, caandíh jepahna, ã oyatjĩh ãjeéh wã tái jum̄na caá. Páant wã chājat pah, weem jwáh yeebdíh ded pah wã wutatdih jepahna, wã oyatjĩh wãjeéh ñi tái jum̄bipna caá.

¹¹ “Páant yeebdíh wã naóhna caá, wãjeéh tái jum̄nit, búdí ñi weñat pínah níjná. Bainí ñi wēican niít.

¹² Nin pah yeebdíh wã níj wutna caá: Yeebdíh wã oyat pahjeh mantih, yeebjéhbut ñi míc oyoó.*

¹³ Ded ã chéndih búdí oina, caanjéh ã wanat pínah tobohochah yahna, caandíh ã tái teo wáac bipna caá.

¹⁴ Ded pah wã wutatdih jepahna, yeéboó wã chéenwã ñi jum̄na caá.

¹⁵ Wã chéenwã yoobát ñi jum̄achah, ‘queét wã pebh moonjéh caá’, yeebdíh wã

niijcán caá. Ì maáh ded pah ã chājatdih ã pebh moón ã jéihcan caá. Obohjeéhtih, wã chéenwã ñi jum̄achah, ded pah wã íp ã naáwát dih yeéboodíh wáát naóh yapanap jĩ.

¹⁶ Yeéb weemdíh ñi ñíocan beé. Obohjeéhtih, weémboó yeebdíh wã ñíwip jĩ, wã ípíhwã jum̄na, ã wutatdih jepahnit, ñi tái chāj cádahcatdih ennit, bitabut Diosdih ã jepahat pínah níjná. Pánih tái chāj cádahcannit, wíihwã jum̄na, ded pah wã ípdih ñi wúbúchah, yeebdíh ã wáh bipna caá.

¹⁷ Pánihna, nin pah yeebdíh wã jwáh wutna caá: Yeebjéh ñi míc oyoó”, Jesús jwiít dih ã níjíp jĩ.

Jesús dih, áihwádihbut nin baác dih moón ã íiát

¹⁸ “Nin baác dih moón yeebdíh ã íináchah, weemdíhbut ã íiátjidi ñi tái náhninaá.

¹⁹ Diosdih jepahcannit ñi jum̄achah nihna, queétjeh ã míc oyat pahjeh, yeebdíhbut ã oi tagaá. Obohjeéhtih, yeéb wã ñíonit jum̄na, ded pah queét ã chājat pah biíc yoobó ñi chājcatdih ennit, yeebdíh ã eníhcan caá.*

²⁰ “Wíihwã jum̄na, weem cháh ñi jum̄can caá’, yeebdíh wã níjítjidi ñi tái náhninaá. Pánih weém nump jum̄na, weemdíh yeejép ã chājat pahjeh yeebdíhbut biíc yoobó ã chāj bipna caá. Bitaboó wã bohéatdih jepahnit, yeebbát queétdih ñi bohénachah, ã jepahbipna caá.*

²¹ Pánihna, nin baác dih moón weemdíh wahnidih ã jéihcat jíib, yeéb wíihwã ñi jum̄achah ennit, yeebdíhbut yeejép ã chāj bipna caá.

²² “Queétdih bohénadih wã jūóhcah, weemdíh ã náahcatji jíib queétdih peéh chājat ãta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, buu queétdih wã bohéat túttimah, ‘Yéejat jíib weemdíh ã wihcan caá’, queét ã jéih níjcán caá.

²³ Ded weemdíh eníhcanni wã ípdihbut eníhcanni caá.

²⁴ Wã íp ã wēpatjĩh cáacwã ã jéih chājca naáhdih wã chāj júutap be. Páant wã chāj júutcah, queétdih yéejat jíib ãta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, wã chāj júutatdih enna

* 15:12 Jn 13.34; 15.17; 1Jn 3.23; 2Jn 5 * 15:19 Jn 17.14-18 * 15:20 Mt 10.24; Lc 6.40; Jn 13.16

yuhna, weemdih, wã ípdihbut ï enihcan caá. Páant ï enihcat jíib, Dios queétdih ã peéh chãjbipna caá.

²⁵ Pánih enihcan, Dios naáwátdih naóh yapanit ï daacátji biíc yoobó chãjna caá ï chãjap. ‘Queétdih yeejép wã chãjcah yuhna, weemdih ï enihcan caá’, ït niij daacáp tajĩ.*

²⁶ “Túttimah, wã ípjeéh jumni Túini Espíritudih wã wahbipna caá, yeebdih ã teo wáacat pínah niijná. Yeebdih yoobópdih naóhni pínah jumna, yeebdih ded pah wã jamatdih ã túi jéihyabipna caá.

²⁷ Cãacwãdih wã bohé jwíhichah, yeéb wãjeéh ñiát jamap jí. Pánih wãjeéh jumnit, ded pah wã chãjatdih ennitji yeéb jwáh bitadih naáwát caá náahap.

16

¹ “Butéh yeebdih ded pah ã yapat pínahdih wã naáwáp be, caandih túi náhninit, biíc yoobó yeebdih ã yapachah, weemdih ñi cádahcat pínah niijná.

² Túttimah, wíh wã ñi jamat jíib, ñi maáta jwí míc wáacat munná ï waadát túutcan niit. Biíh láa ded yeebdih mao yohna, ‘Dios ã náahat pah chãjna caá wã chãjap’, ã niij jenah joibipna yah caá.

³ Wã ípdih, weemdihbut ï jéihcat jíib páant ï chãjbipna caá.

⁴ Pánihna, yeebdih yeejép ã yapachah enna, ‘Páant ã yapat pínahdih Jesús jwiítdih ã naáwáp jí’, ñi niij náhnibipna caá. Caandih ñi náhniat pínah niijná, bũu yeebdih wã naóhna caá”, Jesús jwiítdih ã niijíp jí.

Túini Espiritu ded pah ã teo wáacat pínah

“Weemdih ñi jwíh pej jum láa weemboó ñijeéh jumna, butéh wã bohéátdih yeebdih wã naóh jwáhcap jí.

⁵ Obohjeéhtih, bũu weemdih wah deyani pebhboó wã jwúub béjat pínah bahnijeh ã jadhuchah, yeebdih páant wã naóhna caá. Obohjeéhtih, ‘¿Dee tígaá ma bejbi?’ weemdih ñi niij úubh joicán caá.

⁶ Wã púuh laab béjat pínahdih yeebdih wã naáwáchah, búdí ñi jíghana caá.

⁷ Obohjeéhtih, tabit ñi jíghacat pínah niijná, yeebdih yoobópdih wã naóhna caá. Wã púuh laab béjat túttimah, yeebdih teo

wáacni pínah, Túini Espíritudih wã wahachah, chah ñi túi jumbipna caá. Wã púuh laab béjcah, yeebdih teo wáacni pínahboó ãta jũóhcan tagaá.

⁸ Wã wahachah, caán dei jwiná, nin baácdih moón ï yéejatdih queétdih ã jéihyabipna caá. Ded pah túi chãjat pínahdihbut ã jéihyabipna caá. Yéej chãjnitdih ï yéejat jíib Dios ã peéh chãjat pínahdihbut caán ã jéihyabipna caá.

⁹ Caán Túini Espiritu cãacwãdih nin pah ã niij jéihyabipna caá: ‘Jesucristodih ma jepahcat caá ma yéejat’, ã niijbipna caá.

¹⁰ Wã íp pebhboó wã jwúub bejat túttimah, cãacwã weemdih ï jwúub encah, Teo Wáacni jwáh queétdih ã bohéibipna caá, ded pah ï túi jamat pínahdih ï jéihyat pínah niijná.

¹¹ Nin baácdih moón ï maáh nemépdih Dios ã peéh chãjat pínahdih Túini Espiritu ã jéihyabipna caá.

¹² “Búdí caá yeebdih wã naáwát pínah ã jadhuchah. Obohjeéhtih, bũu caandih wã naáwáchah, ñita beh joicán tagaá.

¹³ Páant wã naóhcah yuhna, Túini Espirituboó yeebdih ã jéihyabipna caá. Caán ã jenah joyátjeh ã naóhcan niit. Obohjeéhtih, wã íp caandih ã naáwát túutuchah, yeebdih yoobópdih ã naóh beedábipna caá. Túttimah ded pah ã yapat pínahdihbut ã bohéibipna caá.

¹⁴ Pánihna, ded pah wã jamatdih ã naáwáchah joinit, yeébboó weemdih búdí ñi wéibipna caá.

¹⁵ Wã íp ã jéihyat pah, weembát wã jéihna caá. Páant tígaá ‘Túini Espiritu ded pah wã jamatdih ã jéihyabipna caá’, yeebdih wã niij naáwáp be.

¹⁶ “Bahnibitjeh weemdih ñi en jwáh bípna caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdih ñi jwúub enbipna caá, páant muntih”, Jesús jwiítdih ã niijíp jí.

Bũu jíghanit, túttimah wéinit jwí jamat pínah

¹⁷ Páant ã niijíchah joinit, jwiit biquína nin pah jwí míc niij úubh joyóp jí:

—‘Bahnibitjeh weemdih ñi en jwáh bípna caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdih ñi jwúub enbipna caá, páant

* 15:25 Sal 35.19; 69.4

mantih', niijná, ¿ded pah niij tígaa páant ã niij? 'Wã íp pebhboó wã jwúub púuh laab béjbipna caá', niijná, ¿ded pah ã chãjat pínahdih niij naóh tígaa jwiít dih páant ã niij?

¹⁸ 'Bahnibitjeh', 'maátcanjeh', niijná, ¿ded pah niij tígaa ã chãj? Obohjeéhtih, jwí beh joicán caá, jwí míic niijíp jĩ.

¹⁹ Páant niijnít, caandíh jwí úbh joíhatdih jéihna, Jesús nin pah jwiít dih ã niij naáwáp jĩ:

—'Bahnibitjeh weemdíh ñi en jwahbipna caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdíh ñi jwúub enbipna caá páant mantih', ¿wã niiját dih beh joicán, úbh joíh niit ñi chãjap?

²⁰ Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Wã wunat pínah bahnibitjeh ã jedhna caá. Pánihna, wã wunachah enna, búdí ñi júbipna caá. Obohjeéhtih, weemdíh eníhcannitboó búdí í wēibipna caá. Yeéboó búdí jġahnitji, túttimahbitjeh ñi jwúub wēibipna caá.

²¹ Nin pah ã jumna caá: Yad wili mi weép jáana, yeejép mi yapat pínah ã jumachah, búdí mi jġahna caá. Pánih jġahna yahna, mi weép jummat túttimah, caánt dih ã tabatjidih náhnican, wébít ã cáac jumachah ennit, búdí mi wēina caá.

²² Páant mi jummat pah tígaa buu yeéb ñi jġahbipna caá. Túttimah, yeebdíh wã jwúub enechah, yeebbát búdí ñi jwúub wēibipna caá. Páant ñi weñechah, det yeebdíh í jéih jwúub jġahacan niit.

²³ "Weemdíh ñi jwúub enni yeó jáap dih túi beh joinít jumna, weemdíh ñi úbh joicán niit. Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Wíihwã jumna, wã wēpatjĩh ñi úbúchah, wã íp yeebdíh ã jepahbipna caá.

²⁴ Játih wã íp dih páant ñi úbh jwahcap jĩ. Obohjeéhtih, yeebdíh wã wun wáhat túttimah, wíihwã jumna, páant caandíh ñi úbú. Páant ñi úbúchah, ñi úbát dih ã wáhbipna caá, búdí ñi weñat pínah niijná.*

Jesús yéejat dih yap yohni ã jummat

²⁵ "Játih wã jenah joiní naáwátjĩh jeh yeebdíh wã bohénachah, ñi túi beh joicán beé. Obohjeéhtih, wã boo pud júúwát

túttimah, ded pah jwí íp ã jummat dih túi buocannijeh wã naóh bípna caá.

²⁶ Caán láa wíihwã jumna, wã wēpatjĩh yeebjéh wã íp dih ñi úbh bípna caá. Weémboó ñi pínahdih wã jwúub úbh wáhcán niit.

²⁷ Pánihna, wã íp pebhmant júóhni wã jumachah 'Yoobópdih tígaa', niij jenah joinít, weemdíh ñi oyoachah ennit, wã ípboó yeebdíhbat ã oibipna caá. Páant ã oyat dih jéihnit, yeebjéh caandíh ñi úbh bípna caá.

²⁸ Weém wã íp bíic dih jumniij nin baácboó wã júúwáp jĩ. Pánihna, buu nin baácboó jum jwahni wã íp pebhboó wã jwúub púuh laab béjbipna caá", Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.

²⁹ Páant ã niijíchah joinít, jwiit caandíh nin pah jwí niijíp jĩ:

—Buu bácah ma jenah joiní naáwátjĩh jeh bohécan, buocannijeh jwiit dih ma naóhna caá.

³⁰ Pánihna, meém jéih beedáni ma jummat dih buu jahna jwí jéihna caá. Ded meemdíh bohéni pínah ã wíhcan caá. Páant tígaa Dios pebhmant júóhni ma jummat dih jwí túi jéihna caá, jwí niijíp jĩ.

³¹ —Buu 'Yoobópdih Dios pebhmant júóhni tígaa át jumap', ¿ñi niij niit buca?

³² Páant niijnítji yahna, buu cheijeh ni hat yeéb ñi munnáboó ñi jweí jwúub bejehah, weém bíicjeh wã chãóbipna caá. Obohjeéhtih, bíicjeh pohba wã nihcan niit. Weemdíh ñi yoh bejehah yahna, wã ípboó wájeéh ã jambipna caá.

³³ Páant wã yapat pínah játih yeebdíh naóhna caá wã chãjap, jġahcanjeh ñi túi jummat pínah niijná. Nin baácboó ñi jum jwahachah, Diosdih náahcannit yeebdíh yeejép í chãjbipna caá. Obohjeéhtih, nin baác dih moón í yéj chãjat dih yap yohni wã jummat dih jéihnit, búdí ñi weñéé, jwiit dih ã niijíp jĩ.*

17

Jesús áih pínahdih Diosdih ã úbát

¹ Páant niij péanit, Jesús jeáboó chéi ennit, Diosdih nin pah ã niij úbáp jĩ: "Paá, buu ma niijátji pah tih weemdíh í mawat pínah ã juná caá. Pánihna, weém ma

* 16:24 Mt 7.7-11; Stg 1.5-6 * 16:33 Ro 8.37; 2Co 2.14; Ap 3.21; 5.5

wãáh wã jummatdih cãacwãdih ma jéihyanaá, weemdih ì weñat pínah niijná. Páant ma chãjachah, weem jwáh meemdihbut queétdih wã weñat túutbipna caá.

² Nihat cãacwã ì maáh weemdih ma waadánap be. Pánih maáh jumna, det weemdih ma wãhntidih majeéh wã jummat túutbipna caá.

³ Det meém Dios biícjeh jumnidih jéihna, weém ma wahnidihbut jéihna, japboó jwíjeéh biíc dih páantjeh ì túi jumbipna caá.

⁴ “Nin baácboó jum jwuhna, ma chãjat tútatjidih wã chãj péanap be. Pánih chãjna, ded pah ma jummatdih cãacwãdih wã túi jéihyanap be, meemdih ì weñat pínah niijná.

⁵ Pánihna, nin baác dih jwí chãjat pínah jãtih, majeéh biíc dih jum jwuhna, biíc yoobó jwípi wutat pah muntih, weemdih ma jwáub maáh waadánaá.

Jesús ã bohénitih pínahdih jwuh Diosdih ã úúbat

⁶ “Paá, nit wíihwãdih jwuh wã úúbhna caá. Nit weemdih ma wãhnti nin baácboó yeejépwã cátihi ì jumuchah yuhna, queétdih ded pah ma jummatdih wã jéihyanap be. Queét míihwãdih weemdih ma wãhuchah, queét ma wutat pah ì chãjna beé.

⁷⁻⁸ Weemdih ma naáwátjidih queétdih wã bohénachah, ì túi wéi joyóp be. Pánih wéi joinít, ma pebhmant jéohni wã jummatdih, ma wahní wã jummatdihbut ì túi jéihna caá. Pánih jéihnit, ‘Nihat jwiít dih ã bohéátjidih, nihat ã chãj jútatjidihbut Dios át wutap taga’, ì niij jéihna caá.

⁹ “Paá, nit wã bohénitih pínahdihjeh úúbhna caá wã chãjap. Bitáih pínahdih úúbhna wã chãj jwuhcan caá. Nit weemdih ma wãhnti míihwã caá ì jumap. Íih pínahdih meemdih úúbhna caá wã chãjap.

¹⁰ Nit wíihwã nihat míihwã mun tigaá. Pánihna, míihwãboó wíihwã mun tigaá. Weemdih jepahna, ì túut numúchah ennit, bitabut weemdih ì wéina caá.

¹¹ “Buu nin baácboó wã chãocán niít. Ma pebhna jwáub bejat túut caá wã chãjap. Páant ma pebhna wã jwáub bejehah yuhna, nit weemdih ma wãhnti nin baácboó ì chãobípná caá. Paá, meém túini jumna, nit weemdih ma wãhntidih ma

wēpatjīh, weemdih ma wãhni wēpat biíc dih, ma túi en dawaá. Páant ma túi en dawáchah, jwiít túi biíc dih jwí jummat pah muntih nitbut túi biíc dih ì jumbipna caá.

¹² Íjeéh jum jwuhna, ma wēpatjīh nitdih wã túi en dawáp be, biícboó ã buudcát pínah niijná. Obohjeéhtih, ma naáwát dih ì daacátji pahjeh tih, biíc bácah iiguípná ã bejbipna caá.*

¹³ “Buu ma pebhboó bejat túut caá wã chãjap. Nin baácboó jum jwuhna, íih pínahdih páant wã niij úúbap be, caandih joinít, weém biíc dih búdí ì weñat pínah niijná.

¹⁴ Ded pah ma jummatdih nitdih wáát naáwáp be. Weém yeejép wã chãjcat pah nit wíihwãboó yeejép chãjnitji ì túut numúap be. Páant ì túut numúchah ennit, bita túut numcánnitboó queétdih ì iiná caá.

¹⁵ ‘Nin baác dih jumnit wíihwãdih ma úb bejeé’, wã niij úúbhcan caá. Obohjeéhtih, ‘nin baác dih ì jum jwuhuchah, ma túi en dawaá, Nemép queétdih ã yéjecat pínah niijná’, wã niij úúbhna caá.

¹⁶ Weém nin baác dih moón yeejép ì jenah joyát pah wã jenah joicán caá. Pánihna, weemdih jepahnit jumna, nin baác dih moón ì jenah joyát pah queétdih ì jenah joicán caá.

¹⁷ Ma naáwát yoobóp dih ã jumuchah, caandih nit wíihwãdih ma túi bohénaá, meemdih chah ì jepahat pínah niijná.

¹⁸ Nin baácboó weemdih ma wahat pahjeh muntih, weembát nit wíihwãdihbut wã wahna caá, ded pah jwí jummatdih queét jwuh bitadih ì bohéat pínah niijná.

¹⁹ Cãacwãdih wã wun wãhbiipna caá, míihwã jumna, ma weñat pínahdihjeh ì chãjat pínah niijná.

Jesús nihat áihwã pínahdihbut ã úúbat

²⁰⁻²¹ “ ‘Nit wíihwãdihjeh ma teo wáacá’, wã niij úúbhcan caá. Buu queétdih bitadih wíih doonádih ì bohénachah joinít, weemdih jepahnitdihbut ma teo wáacat pínahdih wã úúbhna caá, nihat wíihwã biíc dih ì jummat pínah niijná. Weém majeéh jwiít chénewã jumna yuhna, biícjeh caá. Pánihna, jwiít biícjeh jwí jummat pah queétdih jwíjeéh túi biíc dih ì jumna naáh, ma wahní wã

* 17:12 Sal 41.9; Jn 13.18

jumatdih nihat cãacwã ‘Yoobópdih tigaá’, ï níj jéihyat pínah níjñá.

²² Weemdíh ma wãhni wēpatdih wíhwãdihbut wãát wãhup be, biícđih jwiít jwí jumat pah, queéťbut táı biícđih ï jumat pínah níjñá.

²³ Weém queét biícđih wã jumuchah, meembút weém biícđih ma jumna caá. Páant biícđih jwí jumuchah, wíhwã yoobópdih biícwã pahjeh ï jambipna caá. Páant biícwã pah ï jumuchah enna, ma wãhni wã jumatdih cãacwã ï jéihbipna caá. Pánihna, weemdíh ma oyat pah muntih, queéťdihbut biíc yoobó ma oyatdih ï táı jéihbipna caá.

²⁴ “Paá, nin baácđih jwí chãjat pínah jãtuh weemdíh báđı oina, ma wēpat weemdíh wãhni, biíc yoobó maáta jwí jumup jı. Pánihna, wíhwã jwí pebhboó wãjeéh ï jumat pínahđih queéťdih wã náah yacna caá, weemdíh maáh ma jwúb waadaáťdih ï enat pínah níjñá.

²⁵ Paá, meém táıni yoobát chãjni, nin baácđih moón yeejép wã meemdíh ï jéihcah yãhna, weémboó meemdíh wã táı jéihna caá. Ma wãhni wã jumatdih nit wíhwã ï táı jéihna caá.

²⁶ Ded pah meém ma jumatdih queéťdih wã jéihyanap be. Túttimahbut, páantjeh wã jéihyabipna caá, weemdíh ma oyat pahjeh muntih queéťdihbut ma oyatdih ï jéihyat pínah níjñá. Pánih jéihni, queéťjehbut ï míic oyochah, ïjeéh biícđih wã jambipna caá”, Diosđih ã níjíp jı.

18

Jesúsdih eníhcannit caandíh ï tewat

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

¹ Páant níj úbh péanit, Jesús jwiít ã bohénitdih namah bac bejni, Cedrón wãt jumni mājđih chúh bej, Olivo pácahi jumni jeená jwí júbınap jı.

² Dawá láa caán pácahi jumupna Jesúsđih jwípı míic wáacap jı. Pánihna, Judas Jesúsđih eníhcannitdih duó wáini pínah caanná jwí bejat pínahđih át jéihyep tajı.

³ Pánih jéihna, Jesúsđih jútat túut níjñá, Romano soldadowãđih, Dioíh mūdđih wapnitdihbut át duó wáı júwúp tajı. Queéťdih

sacerdotewã maáta, fariseowã maátabut ït wahap tajı. Pánih júhna, ïih jiiát yuyú déejđih jiińıt, ïtah tđopna, íbat naaná, máa quiítnajđih man jumnit, ï júyıp jı.

⁴ Pánihna, jwí jumupđih ï toáh júwúchah ennit, yeejép ã yapat pínahđih jéihna, Jesúsboó queéťdih jwãáh bejni, nin pah ã níj úbh joyóp jı:

—¿Déhedih bid júh tigaá ñi chãj? ã níjíp jı.

⁵ —Jesús Nazaret táťchidih bóodih bid júhna caá jwí chãjap, queét ï níj jepahap jı.

—Caan tigaá weém, Jesús ã níjíp jı.

Queéťdih duó wáini, Judas, queét cãtına ã jumup jı.

⁶ “Caan tigaá weém”, Jesús ã níj jepahachah joinıt, caandíh tewedih júhniťji táahđih ï chéı jwúb bej búgúp jı.

⁷ Páant ï búgúchah ennit, queéťdih Jesús nin pah ã jwúb níj úbh joyóp jı:

—¿Déhedih bid tigaá ñi chãj? ã níjíp jı.

—Jesús Nazaret táťchidih bóodih bidna caá jwí chãjap, queét ï jwúb níj jepahap jı.

⁸ —‘Caan tigaá weém’, yeebđih wãát níj jepahap be. Pánihna, weemdíh teona, nit wãjeéh jumnitdih ñi teoca bojóó, Jesús queéťdih ã níjíp jı.

⁹ “Míhwã weemdíh ma wãhniťdih biíc cãacđih wã búđat túťcap be”, Diosđih ã níj úbátji pah biíc yoobó ã yapat pínah níjñá, “Nítđih ñi teoca bojóó”, ã níjíp jı.

¹⁰ Simón Pedro ãih íbat naadíh jwãat wáini, sacerdotewã ï maáhđih teo wãhni Malco wãt jumniíh jéihyepmant bóo moli chóodih ã bóod yohop jı.

¹¹ Páant ã bóod yohochah ennit, Jesús Pedrođih nin pah ã níjíp jı:

—Míh íbat naadíh ma jwúb yacaá. Wã íp ded pah weemdíh ã náah yacat pah biíc yoobó yeejép wã yapbipna caá, ã níjíp jı.*

Sacerdotewã ï maáh pebhna Jesúsđih ï úb bejat

(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)

¹² Páant ã níj péanachah, soldadowã, ï maáhđih, jwiít júđowã jwí maátabut Jesúsđih teonit, caandíh ï chéwep jı.

* 18:11 Mt 26.39; Mr 14.36; Lc 22.42

13 Chéo péanit, Anás pebhna ï ub bejep jĩ. Anás Caifás jóon wat jĩ. Caifásboó caán jópchidih sacerdotewã ï maáh ã jumap jĩ.

14 “Nihat jwiít judíowã jwĩ túi jumap pínahdih biíc cáac ã wan wũhchah ã táibipna caá”, niij naóhni Caifás ã jumap jĩ.*

Pedro ã yeeat

(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

15 Weém, Simón Pedrojĩh Jesúsdi h yuúpbít jwĩ en péenachah, Anáih munná Jesúsdi h ï ub juibínap jĩ. Pánihna, weémboó sacerdotewã ï maáh ã jéihni jumna, Jesús túttimah maáih muú wáihyat júduna weembát wã waad béjep jĩ.

16 Obohjeéhtih, weém wã waadáchah, Pedroboó wáihyat júdu waadáp mahjeh ã chãwáp jĩ. Pánihna, jwáub bac jüóhnit, waadátboó wapnihdih Pedrodi h wã waadát túutap jĩ. Páant mi waadát túutachah joinít, weém Pedrodi h wã numah waad béjep jĩ.

17 Páant wã numah waad béjechah ennit, caánt wapnihboó Pedrodi h nin pah mi niij uúbh joyóp jĩ:

—¿Meembát Jesús ã pej jumni nihcan niít? mi niijíp jĩ.

—Nihcan caá weém, Pedro ã niij jepahap yah jĩ.

18 Caan chéi tubit pohba ã cúbhchah, caanjĩh moón teo wũhni tũ cáonit, ï méé chúudap jĩ. Pánihna, jwiítbut Pedrojĩh ï jeéh jwĩ méé chúudap jĩ.

Sacerdotewã ï maáh Jesúsdi h ã uúbh joyát

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)

19 Páant jwĩ méé chúudat pónih, sacerdotewã ï maáh ã jóon Anásboó Jesúsdi h ãt uúbh joyóp wat jĩ. Jwiít ã bohénitdi h, ded pah ã bohéatjidihbut ãt uúbh joyóp wat jĩ.

20 Páant ã uúbh joyóchah, Jesús caandih nin pah ãt niij jepahap wat jĩ:

—Weém nihat ï joyóchah, jweéhcanjeh wãpĩ bohénap jĩ. Jwiít judíowã jwĩ miíc wáacat muúdi h, Dioih muúdi hbut wãpĩ bohénap jĩ.

21 Páant wã bohénachah yahna, ¿dépanihna weemdih páant ma niij uúbh joí? Ma jéihihna, weemdih joinítjidih ma uúbh

joyoó. **Queétboó meemdih yoobópdih ï naóhbi pna caá, ãt niijíp wat jĩ.**

22 —Sacerdotewã ï maáhdih páant ma ni-ijcá bojoó, niijnít, caan pébh ñuhni soldado téihyajĩh Jesúsdi h páo tíbdih ãt mawap wat jĩ.

23 —**Ded pah yeejép wã niijátjidih weemdih ñi naáwá. ¿Yoobópdih yeebdih wã naáwáchah yahna, dépanih tigaá weemdih ma mao?** Jesús soldadodih ãt niijíp wat jĩ.

24 Pánih uúbh joí péanit, Anásboó Jesúsdi h páantjeh ï chéonijidih ã jíi Caifás, sacerdotewã ï maáh yoobát pebhna ãt wahap wat jĩ.

Pedro ã jwáub yeeat

(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

25 Jesúsdi h páant ã uúbh joyát pónih, jwiít Simón Pedrojĩh páantjeh tũ cúut pebh jwĩ méé chúudap jĩ. Páant jwĩ méé chúudachah ennit, caanjĩh moon jwáh Pedrodi h nin pah ï niij uúbh joyóp jĩ:

—¿Meembát Jesús ã pej jumni nihcan niít? ï niijíp jĩ.

—Nihcan caá weém, Pedro ã jwáub niij jepahap yah jĩ.

26 Páant ã niiját túttimah, sacerdotewã ï maáhdih teo wũhni, Pedro moli chóodih ã bóod yohniji ã dée jwáh Pedrodi h nin pah ã niij uúbh joyóp jĩ:

—¿Pácahi jumapdi h meemdih nihcannit beé Jesús biíc di h wã enep? ã niijíp jĩ.

27 —Weém ájeéh wihcan beé, Pedro ã niij jepahap yah jĩ. Páant ã niijíchahjeh, mujbai ãi ewep jĩ.

Pilato jwáh Jesúsdi h ã uúbh joyát

(Mt 27.1-2,11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-50)

28 Baáb jéenechah, Caifáih muumánt Jesúsdi h ub bac bejnit, caán tútchidih moón ï maáh Pilato wãt jumniih munná caandih ï ub bejep jĩ. Pánih ub bejna yahna, queétjeh áih munná waadcán, soldadowãdi h Jesúsdi h ï ub waad béjat túutap jĩ. Pilato judío nihcah, áih munná waadnít, jwĩ watatdi h yap yohna, Pascua jeémát di h ïta jéih jeémpan tagaá.

29 Páant ï waadcáh ennit, Pilato jéc di h bac juí ñuhni t, queét di h nin pah ã niij uúbh joyóp jĩ:

* 18:14 Jn 11.49-50

—¿Dedé jíib tigaá nindih ñi naóh yac? ã niijíp jĩ.

30 —Caán yeejép nihcah, meemdih jwĩta ub jũóhcan tagaá, ã niij jepahap jĩ.

31 —Caandih ub bejnit, ñi wutat pah yeebjéh ñi peéh chãjaá, Pilato queétdih ã niij jepahap jĩ.

—Obohjeéhtih, yeéb Romano maátaboó jwiit judíowādih cáacwādih ñi mao yohat tũtcap jĩ, ã niijíp jĩ. Páant niijná, Jesúsdi h mawat tũtatdih niijná ã chãjap jĩ.

32 Páant ã mawat tũtuchah, Jesús cruzboó ã wunat pínahdih, jãtuh ã naáwãtji biíc yoobó ã chãjat tũtup jĩ.*

33 Páant ã niiját tũttimah, Pilatoboó jwũub waad béjnit, Jesúsdi h ãt bid bojop wut jĩ. Pãnih bid bojnit, caandih nin pah ãt niij úubh joyóp wut jĩ:

—¿Meém judíowã ã maáh niít? ãt niijíp wut jĩ.

34 —¿Meemjéh úubh joí en niít ma chãjap? ¿Bita ã naáwãchah joiníji niít, páant ma niij úubh joyóp? Pilatodih Jesús ãt niijíp wut jĩ.

35 —Páant, weém judío nihcan caá. Ma déewã, ñih sacerdotewã maátabut meemdih ã wahap be. ¿Dedédih tibeé yeejép ma chãj, páant ã peéh chãjíchah? Jesúsdi h ãt niij úubh joyóp wut jĩ.

36 —Weém nin baácđih moón ã maáh nihcan caá. Páant wã jumachah nihna, wã bohénit weemdih ãta teo wáac tagaá, jwĩ déewã ã teocat pínah niijná. Obohjeéhtih, wã maáh jumat nin baácboó nihcan caá, Jesús Pilatodih ãt niij jepahap wut jĩ.

37 —Pãnihna, ¿meém maáh niít? páant niijná, Pilato ãt niijíp wut jĩ.

—Ma niiját pah maáh tigaá wã jumap. Cáacwã ã maáh jumat tũt, queétdih yoobópdih naáwãt tũt niijná, nin baácboó wã jũúwãp jĩ. Pãnihna, ded yoobópdih chãjĩhni, weemdih ã túi jepahna caá, Jesús ãt niijíp wut jĩ.

38 —¿Dedé tigaá yoobópdih jumat? Pilato ãt niijíp wut jĩ.

Judíowã Jesúsdi h ã mao yohat tũtat (Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25)

Páant niij péa, Pilato jwũub bac jũóhñit, queét pã ñũhñit judíowādih nin pah ã niij naáwãp jĩ:

* 18:32 Jn 3.14; 12.32

—Ñi mawat tũtñi Jesúsdi h dedé peéh mawat wihcan caá.

39 Jópchi jumat pah, Pascua yeó jáapđih biíc nemat mũúboó jumnidih wãpĩ baca wũhna caá. Pãnihna, ¿ñi maáh ñi niijnídih yeebdih wã baca wũh jĩh? Pilato jwĩ maátaduh ã niij úubh joyóp jĩ.

40 —Nihcan caá. Caandih ma bacaca bojó. Barrabásboodih jwiitdih ma baca wũhũ, Pilatodih jwĩ déewã ã niij ñaac jepahap jĩ. Barrabásboó Romano maátaduh yohĩhñitjeéh ã jumap jĩ.

19

1 Páant ã niij ñaac jepahachah joinít, Pilato Jesúsdi h soldadowādih ãt puñat tũtup wut jĩ.

2 Páant ã puñat tũttimah, queét óot tōpdih péeb waoni júdu chãjnit, Jesúsdi h wao dáhdih ãt yacap tajĩ. Pãnih yac péanit, maátaih yégueh pah jíghni caandih yacnit, nin pah ãt niij deoh naáwãp wut jĩ:

3 —Ma túi jumũ, judíowã ã maáh, niij deoh naóhñit, Jesúsdi h dawát yoobó pãina ãt chãjap wut jĩ.

4 Páant ã puñat tũttimah, Pilato jwũub bac jũóhñit, caanjĩh pã ñũhñit jwĩ déewādih nin pah ã jwũub niij naáwãp jĩ:

—Ñi joyoó. Nindih dedé peéh mawat wihcan caá. Páant ã wihcatdih ñi jéihyat pínah niijná, wã jwũub ub bac jũóhna caá, ã niijíp jĩ.

5 Páant ã niij péanachahjeh, Jesús óot júdu dũoní, maátaih yégueh pah jíghni ã yacniji mũú diítmant ã bac jũúwãp jĩ. Páant ã bac jũúwãchah, Pilato queétdih nin pah ã niijíp jĩ:

—Ñi enee. Nin caá, ã niijíp jĩ.

6 Páant ã niijíchah joinít, sacerdotewã ã maáta, Dioih mũúđih wapnitbat Jesúsdi h ennit, búdí ã jũih ñaacáp jĩ.

—¿Caandih cruzboó péoh dodhñit, ma mao yohat tũtú! ¿Caandih cruzboó péoh dodhñit, ma mao yohat tũtú! ã niijíp jĩ.

Páant ã niij ñaacáchah joinít, Pilato nin pah queétdih ã jwũub niijíp jĩ:

—Caandih peéh mawat wihcah yahna, ñi mawihna, yeebjéh ub bejnit péoh dodhñit, ñi mawaá, ã niijíp jĩ.

7 Páant ã niijíchah joinít, jwĩ maáta nin pah ã jwúub niijíp jĩ:

—‘**Weém Dios wááh caá wã jumup**’, caanjéh ã niijíp be. Páant ã niijátji jíb jwĩ nuowã ã wútatji pah caandíh mao yohat caá náahap, queét Pilatodih ã niijíp jĩ.

8 Páant ã niijíchah joinít, Pilatoboó chah ã joí wáhi bejep jĩ.

9 Pánih joí wáhi bejna, Jesúsdi h jwúub numah waad béjnit, caandíh nin pah ãt jwúub niijíp húbh joyóp wut jĩ:

—¿Dedjĩh bóo tigaá meém? ãt niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah yuhna, Jesús caandíh ãt jepahcap wut jĩ.

10 Páant ã jepahcah, Pilato nin pah ãt jwúub niijíp húbh joyóp wut jĩ, páant mantih:

—¿Weemdíh ma jepahíhcan niít? Weemboó meemdíh wã jéih bacana caá. Cruzboobát wã jéih péoh dodh mawat túutna caá. ¿Caandíh ma jéihcan niít? Jesúsdi h ãt niijíp wut jĩ.

11 —**Dios meemdíh pánih wēpatdih ã wāhcah, weemdíh ded pah mata jéih chājat tútcan tagaá. Obohjeéhtih, weemdíh eníhcannitdih duó wáiniboó meém chah yéejni ã jumna caá**, Jesús Pilatodih ãt niijíp wut jĩ.

12 Páant ã niijíchah joinít, Pilato caandíh ãtíh bacaíhip wut yuh jĩ. Pánih bacaíhna, jwúub bac jüóhñit, queét jwĩ maátadi h ã bacaíhat déejidih ã wēp naáwáp yuh jĩ. Obohjeéhtih, páant ã naáwáchah, jwĩ déewáboó chah íjnit, búdí ã jwúub niijíp jüih ñaacáp jĩ.

—‘**Weém maáh caá**’, niijná, Jesús jwĩ maáh Césardi h eníhcanni caá. Pánihna, caandíh bacana, meembát Césardi h yap yohni mata jum tagaá, Pilatodih ã niijíp jĩ.

13 Páant ã niijíchah joinít, Jesúsdi h jwúub bac jüúwát túutnit, caandíh ded pah ã chājat pínahdih naáwát túut niijná, peéh chājat pínahdih naóhñit ípĩ chúudupboó Pilato ã yoób juí chúudup jĩ. Pilato ã chúudupboó jee dáhna ã jwejni coah ã jumup jĩ. Caan cóah jwiít judíowã jwĩh wéheatjĩh Gabatá ã wut jumup jĩ.

14 Caán yeó jáapdi h Pascua jeémát yeó jáap jātíh jwĩ míic ámohat yeó jáap, yeó téih púh laáb juní ã jumup jĩ.

Pánih juí chúudnit,

—Nin caá ñi maáh, Pilato caanjĩh páanit jwĩ déewádi h ã niijíp jĩ.

15 —¿Á wun dáhwa naáh! ¿Á wun dáhwa naáh! ¿Ub bejnit, cruzboó péoh dodhñit, caandíh ñi mao yohoó! ã niijíp ñaacáp jĩ.

—¿Ñi maáh ã jumuchah yuhna, caandíh cruzboó péoh dodhñit, mao yohat túut niít ñi chājap? Pilato queétdih ã niijíp jepahap jĩ.

—Roma tútchidih bóo César jwĩ maáh yoobát caá. Biíh maáh jwiítidih ã wihcan caá, sacerdotewã ã maáta ã niijíp jepahap jĩ.

16 Páant ã niiját túttimah, queét ã weñat pínah niijná, Jesúsdi h cruzboó mao yohat túutna, Pilato ãih soldadowádi h ã ub bejat túutup jĩ. Pánihna, queét soldadowã Pilatoíh mummánt Jesúsdi h ã bac jüúwáp jĩ.

Jesúsdi h cruzboó péoh dodhñit, ã mawat (Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Lc 23.26-43)

17 Pánih ub bac jüóhñit, Jesúsje h ãih cruzdi h ã bewechah, Waó lidíp wut jumni jeejína caandíh ã ub bejep jĩ. Jwĩh wéheatjĩh caán jeé Gólgota ã wut jumup jĩ.

18 Pánihna, bita chénewádi hbut caán biícdi h ã mao yohat túut niijná, ájeéh ã ub bejep jĩ. Pánih ub bejna, caanná juibínit, queét biíc peihcannit ã beoniji cruznadi h soldadowã ã nah péoh jwejep jĩ. Biícdi h Jesús ã jéihyepmant bóo buwámant péoh jwej, biíhdi h ã wáyámant bóo buwámant ã péoh jwejep jĩ. Pánihna, ã tac yoób Jesúsdi h ã péoh jwejep jĩ.

19 Pánih péoh jwej péanit, Pilato ã daacát túutni naadíh Jesúsíh waó chahmant ã nah péoh búudhdup jĩ. Nin pah ãt niijíp daacát túutup tají: “NIN JESÚS NAZARET TÚTCHIDI H BÓO JUDÍOWÁ ã MAÁH CAÁ”, ãt niijíp daacát túutup tají.

20 Caán naadíh páant ã niijíp daacát túutna, jwĩh wéheatjĩh, Roma tútchidih moóníh wéheatjĩh, Grecia baácdi h moóníh wéheatjĩhbut páant ãt niijíp daacát túutup tají. Pánih nah péoh péanit, queét biíc peihcannitdi h ã yoób pud dodhdop jĩ, buca. Queétdih cruzboó ã péoh dodh mawapboó tútchi jwéejdi h ã jumup jĩ. Dawá jwĩ déewã queétdih ã mawachah enat túut niijná, jwíjeéh ã péo bejep jĩ. Pánihna, caanná juibínit, Pilato ã daacát túutatjidi h dawá jwĩ enep jĩ.

21 Páant ã niij daacát tútatjidih dawá jwĩ enechah íjnit, Pilato pehbóó jwúb bejnit, sacerdotewã í maáta nin pah caandíh ít niij wutap wut yuh jĩ:

—‘Nin judíowã í maáh caá’, ma niij daacát tútca bojóó. Caánboó jwĩ maáh nihcan caá. Obohjeéhtih, nin pah ma jwúb niij daacát tútú: **“Judíowã í maáh caá weém”**, ã niijíp be’, ma niij daacát tútú, ít niijíp wut yuh jĩ.

22 —Wã jwíh daacát tútat pahjeh ã jumna náah, Pilato queétdih át niij jepahap wut jĩ.

23 Jesúsdi h í péoh dodhdad túttimah, chéne na míc soldadowã Jesúh yéguehnajidih í jummat yoobó í ubap jĩ. Áih jih bóo chóo, waica náah chóo ã jumap jĩ.

24 Caán chóo, páni hni ã jumuchah, nin pah queét mícjeh í niijíp jĩ:

—Nin yégueh chóodih jwĩ yeo wáica boj jíh. Ded nin chóodih ubni pínahdih jéihyat tút niijná, jwĩ yoh tíoh jwuh jíh, í míc niijíp jĩ. Páant niijnít, íh tíh wat naajíh í yoh tíh wip jĩ.

Páni h tíohna, Dios naáwátdih naóh yapani ã daacátji pahjeh ã yapat pínah niijná, queét páant í chájap jĩ. **“Wíh yégueh chóodih queét í jummat yoobó í ubbipna caá. Páni hna, wíh yéguehdih ubni pínahdih jéihíhna, tíh wat naajíh í yoh tíohbipna caá”**, át niij daacáp tají.*

25 Páant í chájachah, Jesúh cruz pehbít chéne na míc yaádh bícdih weém wã en ñuhap jĩ. Jesús ín, ã cheh, bíh wili María Cleofas áa, bíh wili María Mágdala tátchidih bóli jwĩ en ñuhap jĩ.

26 Páni hna, ã ín bícdih weém búdí ã oinibut ã pebh wã en ñuhuchah ennit, ã índih Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—**Naá, can wã bohénijiboó meemdíh ma wúh pah ã jambipna caá**, ã niijíp jĩ.

27 Páant niij péanit, weemdíh jwuh nin pah ã niijíp jĩ:

—**Buu cant ma ín pah mi jambipna caá**, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, caán yeo jáapjeh caántdih jwíh muúboó wã ub waadánap jĩ.

Jesús ã wunat

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

28 Páant ã niij péaat túttimah, **“Nihat Dios weemdíh ã wutnidih wã cháj péanap be”**, niij jéihna, Dios naáwátdih naóh yapanit í daacátji pahjeh ã yapat pínah niijná, Jesús nin pah ã niijíp jĩ:

—**Weemdíh taca joót na caá**, ã niijíp jĩ.*

29 Caanjíh bijni jiwá iguíh mac jumni wáam dahdih í bíbohóp jĩ. Páni hna, bíc soldado hisopo wut jumni máa doóbhdih ubnit, páab chúí déedih chéobúhdh nit, bijni macdíh ã taj báahanap jĩ. Taj báaha péanit, Jesúh jacna ã nah tewep jĩ, ã wái nomat pínah niijná.

30 Páant ã chájachah, Jesús caandíh wái nom péanit,

—**Páant bóojeh tigaá**, niij, waó yaíh dmonít, ã wunah bejep jĩ.

Soldado Jesúh páwádih ã jwáagat

31 Caán ã wunni yeo jáapdih, Pascua yeo jáapna jwĩ chooát yeo jáap pínahdih jwĩ ámohat ã jumap jĩ. Jwiít judíowã caán chooát yeo jáapdih cruzboó páantjeh í ñuhatdih jwĩ náahcap jĩ. Páni hna, íh wúu nahnadih daj mawachah, waícanjeh í wunat pínah niijná, jwĩ maátaboó Pilatodih ít daj mawat tútup wut jĩ. Páant í daj mawat túttimah, íh bácahjidih waícanjeh ub deyaat tút ít chájap tají.

32 Páant í wutuchah joinít, Pilato cruzboó ñuhndih íh wúu nahnadih soldadowádh át daj mawat tútup wut jĩ.

33 Obohjeéhtih, caan pébh ñuhndih daj mao péa, yap júóh nit, Jesús játih ã wunatjidih enna, áih wúu nahnaboodíh í daj maocap jĩ.

34 Páni h daj maocan yuhna, bíc soldado áih ítah tóopjíh Jesúh páwá píjmant ã jwáag aabánap jĩ. Páant ã jwáagachah, bícmantjeh meép mahjíh wid jumni ã chí júúwáp jĩ.

35 Páant ã chí júúwúchah, weemjéh wã enep jĩ. **“Weém nin tólihdih páant wã niij daácna, yoobópdih naóhna caá wã chájap”**, wã niij jéihna caá. Páni hna, yeebdíhbut wã naóh yapana caá, yeebbút Jesúsdi h ñi táí jenah joyát pínah niijná.

36 Dios naáwátdih naóh yapanit í naóh daacátji pahjeh tibeé páant ã yapap jĩ. **“Áih bácahdih ded iidípdih í daj maocan niít”**, í

* 19:24 Sal 22.18 * 19:28 Sal 69.21 * 19:36 Ex 12.46; Nm 9.12; Sal 34.20; 1Co 5.7

niij daacátji pahjeh, Jesúsíh wáa nahnadih í daj maocap jĩ.*

³⁷ Dios naáwát dih biíh tólihdih nin pahbut ít niij daacáp tajĩ: “Queét í jwáagnijidih í enbipna caá”, ít niij daacáp tajĩ.*

Jesúsíh bácahjidih í yohat

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

³⁸ Jesús á wánat túttimah, José Arimatea tútchidih bóo, áih bácahjidih ub deyaat tút niijná, Pilatodih úbúbdih át bejep wut jĩ. Páant á úbúchah joinít, á yohat pínah niijná, Pilato caandíh át ub deyaat tútup wut jĩ. Páant á ub deyaat tútuchah joinít, José cruzboó ñhñit pebhna joinít, Jesúsíh bácahjidih á ub deyanap jĩ. José jwí déewá maátadih úmna, Jesúsdi h á jepahatjidih át naáwíhcap tajĩ.

³⁹ Nicodemo, Jesúsdi h chei jái wéhenijibut,* ájeéh jūóhñit, mirra wūt jəmni chej jəmni ah, áloe wūt jəmni chípéh déejíh widnidih á ub juyáp jĩ, Jesúsíh bácahjidi h í yohat pínah jätih ñáñat tút niijná. Caán á ub jūóhni treinta kilos át chodop jĩ.

⁴⁰ Pánihna, queét chénewá Jesúsíh bácahjidi h ub deyanit, jwiít judíowá wánnitdih jwípí yohat pah, áih bácahjidi h chej jəmniijíh ñáñit, yéguehnajíh í pinip jĩ.

⁴¹ Cruzboó Jesúsdi h í mawap pebh pácahi á jəmup jĩ. Caán pácahi tac yoób cáac í yohat pínah í jáap baadni jeé íit át jəmup jĩ. Caán í baadni íitdih cáac yoh jwuhca naáh át jəmup jĩ.

⁴² Pánihna, jwí chooát hora tóah jūwúchah, áih bácahjidi h ub bejnit, chooát yeó jáap túttimah caandíh túi ámoh péaat tút niijná, caán pehbbit jəmni jeé íitdih yójahnitjeh í yohop jĩ.

20

Jesús á boo pud jūwát

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

¹ Domingo yeó jáapdih baab bójat pínah jätih, María Mágdala tútchidih bóli, Jesúsdi h í yohopjiboó mit bej jáanap wut jĩ. Caanna juibínit, caán íitdih í nemniijí jeé júdudih bita í pátú dodhdatji pah á jəmuchah, mit enep wut jĩ.

² Pánih ennihji weém, Jesús bádí á oini, Simón Pedrojíh jwí jəmupna mi ñáo juyáp jĩ. Pánih ñáo joinít, jwiít dih nin pah mi niij naáwáp jĩ:

—Jwí Maáíh bácahjidi h jáantjeh ít ubup tabe. Pánih ub bejnitji ded í jwúub jwejepji-boó wá jéihcan caá, mi niijíp jĩ.

³ Páant mi niijíchah joinít, jwiítbut Jesúsdi h í yohopjiboó enedih jwí ñáo ñah bejep jĩ.

⁴ Pánih ñáo ñah bejna, weém Pedrodi h ñáo yapnit, á jätih caán yohopji jeé íitna wá waóh juibínap jĩ.

⁵ Pánih jätih juibína yuhna, caán íitdih waadcánjeh, péeb jéen enna, Jesúsdi h í pinni chónajjeh á lajachah, wá enep jĩ.

⁶ Páant wá péeb jéen enechahjeh, Simón Pedro pée joinít, chāo ñáhcanjeh, caán íitna á waad béjep jĩ. Pánih waad béjnit, Jesúsíh bácahjidi h í pinni chónajjeh á lajachah, caanbút á enep jĩ.

⁷ Jesúsíh wao dáhdih í pinni chóo chibít yuyáp á lajachah, caandíhbut á enep jĩ. Í pinni chóona áih bácahdih áih wao dáhdihbut í pinatji pahjeh á lajap jĩ.

⁸ Pánihna, waad béjnit, á en ñuhuchah ennit, weembút wá ñúún waad béjep jĩ. Pánih ñúún waadni, Jesúsíh bácah á wihcah ennit, “Yoobópdih Jesús át jwúub boo pud jūóh tagaá”, weém wá niij jéihyep jĩ.

⁹ Caán íitboó jwí bejat pínah jätih, Dios naáwát dih naóh yapanit Cristo á wánat pínahdih, á jwúub boo pud jūwát pínahdihbut í daacátjidih jwí túi beh joi jwáhcap jĩ.

¹⁰ Pánih en péanit, jwííh múná jwí jwúub bejep jĩ.

María Mágdala tútchidih bóli di h Jesús á jígo hat

(Mr 16.9-11)

¹¹ Jwiít dih mi naáwát túttimah, María Mágdala tútchidih bóli jwí túttimah pée bejnit, Jesúsíh bácahdih í yohopji jeé íit jéc jíponih ñhñit, mit jái ñáhup wut jĩ. Pánih jái ñáhñajeh, péeb jéennit, caán íitna mit en waadá bojop wut jĩ.

¹² Pánih en waadána, Dios á wahnit ángelwá chénewá dih mit enep wut jĩ. Túi

* 19:37 Zac 12.10; Ap 1.7 * 19:39 Jn 3.1-2

baabní yéguehna ðonít, Jesúh b́acah ã la-japjidih ít ch́udup wat j́i. Biíc ãih waó jumapjiment, bíih ãih jítcha jumapjiment ít ch́udup wat j́i.

¹³ Páant queétdih mi péeb j́een enechah, queétdih caántdih nin pah ít níj úbh joyóp wat j́i:

—¿Yad wilí, dépanih tigaá ma j́ái? ít níjíp wat j́i.

—Wã maáih b́acahjidih úb bejnit, ded í jwúb jwejepjiboó wã j́eihcan caá, mit níj jepahap wat j́i.

¹⁴ Queétdih páant níjnít, tac ṕud enna, Jesús caanj́ih ã ñhuchah, mit enep wat yuh j́i. Obohjeéhtih, pánih enna yahna, mit beh encap wat j́i.

¹⁵ Páant mi beh encap, Jesús caántdih nin pah át níj úbh joyóp wat j́i:

—¿Yad wilí, dépanih tigaá ma j́ái? ¿Déhedih tigaá ma bid? át níjíp wat j́i.

Páant caandih beh encanjeh, “Nin pácahidih en daoní nacaá”, mit níj jenah joyóp wat yah j́i. Páant níj jenah joiná,

—¿Meemnit beé jwí maáih b́acahjidih ma úb bejep? Úb bejna, ded ma jwúb jwejepjiboó weemdih ma naáwá, caandih jwúb úbdih wã bejat pínah níjná, caandih mit níjíp wat j́i.

¹⁶ —**María**, át níjíp wat j́i.

Páant ã níjíchah joí, tac ṕud ñhunit, Hebreo wéheatj́ih nin pah mit níjíp wat j́i.

—Raboni, níjnít, Jesúsdih mit pin tewep wat j́i. “Raboni”, níjná, “Bohéni”, níjná mit ch́ajap wat j́i.

¹⁷ Páant mi pin tewechah, Jesús caántdih nin pah át níjíp wat j́i:

—**Weemdih ma pin teoca bojoó. Wã íp pehbóo wã ṕuh laab béj jwuhcan caá. Pin teocanjeh, wã údwã panihnitdih nin pah níj naáwádh ma bejeé: ‘Jesús nin pah yeebdih ã níj naáwát tútup be: “Wã íp ñi íp mun tigaá. Caanjéh wíh Dios ñih Dios mun tigaá. Pánihna, ã pehbóo wã ṕuh laab béjbipna caá”, ã níj naáwát tútup be’, queétdih ma níjíp**, Mariadih Jesús át níjíp wat j́i.

¹⁸ Páant ã níjíchah joiníhji jwí pebhna joinít, nin pah mi níjíp j́i: “Jwí Maáhdih wã

enep be”, níjnít, Jesús caántdih ã naáwát tútatjidih jwítdih mi naóh yapanap j́i.

Jesús ã bohénitjidih ã j́igohat

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)

¹⁹ Caán domingo yeó jáap cheyeh túo yap aabát túttimah, jwítdih Jesús ã bohénitji, jwí maátadih úmna, j́edih túi nem beedá bojnít, múb díitna biíc dih jwí ch́udup j́i. Páant túi nem beedáni ã jumuchah yahna, Jesús jwí ćatíh ã j́igohop j́i. Pánih j́igohnit, nin pah ã níjíp j́i:

—**¿Ñi jum caá? Dios ã táyat ñijeéh ã jumnaáh**, ã níjíp j́i.

²⁰ Páant níj péanit, ãih téihyanadih, ãih jítchanadihbut jwítdih ã júutap j́i. Páant ã júutachah enna, jwí Maáh ã jumati dh j́eihnit, búdí jwí weñep j́i.

²¹ Páant jwí weñechah, Jesús nin pah jwítdih ã jwúb níjíp j́i:

—**Úmcanjeh, ñi túi jumúb. Wã íp weemdih ã wahat pah muntih, wíh túini doonádh ñi naáwát pínah níjná, yeebdihbut wã wahna caá**, ã níjíp j́i.

²² Páant níj péanit, jwítdih ã póoj áhanap j́i.

—**Buu Túini Espíritudih ñi úbuú, ñih caolih díitboó ã jumati pínah níjná.**

²³ Páant ñijeéh jumna, ã wépatj́ih det í yéej ch́ajati dh ñi yohochah, yohni ã jumtipna caá. Obohjeéhtih, det í yéej ch́ajati dh ñi yohcah, yohca naáh ã jumtipna caá, Jesús jwítdih ã níjíp j́i.*

Jesús ã jwúb j́igohochah, Tomás ã enat

²⁴ Jesús jwí ćatíh ã jwíh j́igohni chei, Tomás pohba jwíjeéh ã wihcap j́i. Tomás Jesúsdih jwíjeéh bohéni “Waláhni”, ípí níj wát ejni ã jumap j́i.

²⁵ Túttimah, ã jwúb juyúchah, caandih nin pah jwí níjíp j́i:

—Jwítdih jwí maáh Jesúsdih jwí enna beé, jwí níjíp j́i.

Páant jwí níjíchah joiná yahna, Tomásboó nin pah ã jípónih níj jepahjehep j́i:

—Weémboó ãih téihyadih í péhwatji íitnadih wíh téih tíbj́ih teo encan, ãih páwádh í jwáagati ji íitdihbut teo encan, ‘Á boo pud júuwát dooná yoobópdih caá’, wã níj jenah joicán níit, jwítdih ã jáh níjjehep j́i.

* 20:23 Mt 16.19; 18.18

26 Túttimah bóo domingo yeó jáap caán maudíhjuh jwí jwúub míic wáac juyúchah, Tomásbut jwíjeéh á jamap jĩ. Pánih míic wáac joinít, nihat jěcnadih jwí jwúub túi nemechah yuhna, Jesús jwí cātíh á jwúub jíghohop jĩ. Pánih jíghohnit, nin pah jwiítidih á niijíp jĩ:

—¿Ni jam caá? Dios á túyat ñijeéh á jamu naáh, á niijíp jĩ.

27 Páant niijnít, Tomásboodih nin pah á niijíp jĩ:

—Tomás, wíih téihyadih í péhwatji ítnadih meemjéh ma teo eneeé. Wíih páwádih í jwáagatji ítdihbut ma teo eneeé. Teo ennit, ‘Yoobópdih tigaá át boo pud jūúwáp taga’, ma niij jéihyeé, caandih á niijíp jĩ.

28 —Meémboó wá Maáh, wíih Diosbut caá, Tomás caandih á niijíp jĩ.

29 —Weemdih ennitjeh, ‘Yoobópdih tigaá át boo pud jūúwáp. Pánih boo pud jūóhna, Dios á wahní Cristo yoobát caá’, meém ma niij jéihna caá. Obohjeéhtih, bitaboó weemdih encan yuhna, páant niij jéihnit, búdí í wēibipna caá, Jesús Tomásdih á niijíp jĩ.

Jesúsdi cāacwā í jéihyat pínah niijná, Juan nin tólihdih á daacát

30 Jwíjeéh jam jwuhna, dawá láa jwiít cāacwā jwí jéih chājca naáhdih Dios á wēpatjĩh Jesús á chāj jéutap jĩ. Páant á chājatjidih nin tólihdih wá jéih daác beedácan caá.

31 Pánih daác beedácan yuhna, nin tólihdihjuh wá daacáp be, “Yoobópdih Dios á wahní Jesúsjuh tigaá. Caanjéh tigaá Dios wūáh”, ñi niij jéihyat pínah niijná. Páant niij jéihna, caandih jepahnit, yeéb Diosjeéh páantjeh ñi jumbipna caá.

21

Jesús Tiberias ím jwějdi siete á bohénitjidih á jwúub jíghohat

1 Túttimah, jwiít siete á bohénitjidih Tiberias ím jwějdi Jesús á jwúub jíghohop jĩ. Nin pah á jamap jĩ:

2 Jwiít bíicdih jamnit, Simón Pedro, Tomás “Waláhni”, jwí niij ejni, Natanael Galilea baác Caná tútchidih bóo, jwiít

chénewā Zebedeo weh, bita chénewā Jesús á bohénitji, páant moón jwí jamap jĩ.

3 Páant moón jwí jamachah, Simón Pedro jwiítidih nin pah á niijíp jĩ:

—Weém queej júut mawadih bejna caá wá chājap, á niijíp jĩ.

—Jwiítbut majeéh jwí bejmi caá, jwí niijíp jĩ.

Páant niij, dei juibí, jāáj chóodih waadnít, ímdih jwí púud bac bejep jĩ. Pánih púud bac bejnit, nihat chei jwí júut mawachah yuhna, queejwā í chūúhcap jĩ.*

4 Baáb báahachah, Jesús ím jwějdi á ñahachah, jwí enep yuh jĩ. Obohjeéhtih, caandih jwí beh encap jĩ.

5 Pánih ñahna, jwiítidih nin pah á niij ej uúbh joyóp jĩ:

—¿Wā déewāá, queejwādi ñi bid jaicá? á niijíp jĩ.

—Wihcan caá, jwí niij jepahap jĩ.

6 Páant jwí niij jepahachah joinít, nin pah Jesús á jwúub niij ejep jĩ:

—Jéihyemant bóo buwáboó ñíh ñuodíh ñi yoh báaha en tigaá, á niijíp jĩ.

Páant á niijíchah joinít, caán ñuodíh yoh báahana, dawá queejwā í chūúchah joinít, jwíh ñuodíh jwí wái ñaha bojop yuh jĩ. Obohjeéhtih, túb dawá í jamachah, jāáj chóoboó jwí jéih ub yaccap jĩ.*

7 Páant dawá í jamachah, Jesúsdi jwí jwíh jwāáh láa bíic yoobó á yapatjidih náhninit, weémboó, Jesús búdí á oini,

—Jwí Maáh caá, Pedrodih wá niijíp jĩ.

Páant wá niijíchah joinítjeh, á tóo dug jwejni yégueh chóodih jwúub duó ámoh chéonit, ñaáp báah bejnit, Jesús pebhna á yaáh ñáan bejep jĩ.

8 Páant á yaáh ñáan bejchah, caán ñuodíh teonit, jwiítboó jāáj chóojĩh jwí wái ñáan juibínap jĩ. Ím tac yoob póhba á nihcan jíí, túi jwěj buagdíhjuh jwí jamap jĩ.

9 Pánih wái ñáan juibínit, Jesús á chājni túi iigní tū tāóhjih queejwā pan bíicdih á lajachah, jwí enep jĩ.

10 Páant jwí ñáan juibínachah, Jesús nin pah jwiítidih á niijíp jĩ:

—Butéh ñi júut maonitdih daocánnit ñi ub jūúwá, á niijíp jĩ.

11 Páant ã niijíchah joinít, Simón Pedro jááj chóodih waadnit, ñhodíh watnit, óon coahboó ã wái ñáan jũúwáp jĩ. Dahwanit mícjeh ciento cincuenta y tres queejwã ï jumap jĩ. Páant moón dawá ï jumna yuhna, caán ñhodíh ï boloh wáicap jĩ.

12 Pánihna, Jesús jwiít dih nin pah ã jwúub niijíp jĩ:

—Ñi jeémp jáa jũúwá, ã niijíp jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ã pebh juibínit, caandíh en poonit jumna, “Jwĩ Maáh caá”, niijná, jwiít jwĩ úubh joí encap jĩ.

13 Páant ã pebh jwĩ juibínachah, Jesús queéj pan biíc dih nah teonit, jwiít dih ã wáuhap jĩ.

14 Caán yeó jáap dih ã boo pud jũúwát túttimah, jwiít dih biíc peihcanni láa míc júutna ã chãjap jĩ.

Jesús Simón Pedro dih ã míc wéheat

15 Páant jwĩ jeémp péaat túttimah, Jesús Simón Pedro dih yúupbit numah bejnit, nin pah ã niij úubh joyóp jĩ:

—Simón, Jonás wũúh, ¿queét ï oyat chah weemdíh ma oi niít? ã niijíp jĩ.

—Wã oina caá, Maá. Wã oyat dih ma jéihna caá, ã niij jepahap jĩ.

—Pánih oina, wíih oveja weh panihnit dih ma táí inií, Jesús caandíh ã niijíp jĩ.

16 Páant niijnít, nin pah ã jwúub niij úubh joyóp jĩ, páant muntih:

—Simón, Jonás wũúh, ¿yoobópdih weemdíh ma oi niít? ã niijíp jĩ.

—Maá, weemdíh wã oina caá. Wã oyat dih ma jéihna caá, ã niij jepahap jĩ.

—Pánih oina, wíih ovejawã panihnit dih ma táí en dawaá, Jesús ã niijíp jĩ.

17 Páant niijnít, nin pah ã jwúub niij úubh joyóp jĩ:

—Simón, Jonás wũúh, ¿weemdíh oyat yoobát niít ma oyop? ã niijíp jĩ.

Biíc peihcanni láa “¿Weemdíh ma oi niít?” ã niij úubh joyóchah joinít, Pedro búdí jgahnit, nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Maá, nihat dih jéihni jumna, weemdíh wã oyat dih ma jéihna caá, ã niij jepahap jĩ.

—Pánih oina, wíih ovejawã panihnit ï jeémát pínah dih ma táí wáhuú.

18 Yoobópdih weemdíh wã naóhna caá. Jáap jam jwuhna, meemjéh yégueh waadnit,

ded ma bejíhipboó mapĩ bejep jĩ. Obohjeéhtih, behe ma jumuchah, míih mäj nahdih ma júut ñahanachah, meemdíh yégueh yacnit, ded ma bejíhcapboó bita ï ub bejbipna caá, Pedro dih Jesús ã niijíp jĩ.

19 Páant niijná, Jesús dih jepahni ã jumap jíib, ded pah Pedro dih bita ï mawat pínah dih jéihya naóhna ã chãjap jĩ. Páant niij péanit,

—Weém ded pah wã chãjatjidi h enni ji jumna, biíc yoobó ma chãjaá, Jesús caandíh ã niijíp jĩ.

Jesús ã bohéni búdí ã oini nin tólihdih ã daacá

20 Páant ã niij naáwáchahjeh, Pedroboó tac páud ennit, weém Juan, Jesús búdí ã oini, queét dih wã ñuún péenachah, ã enep jĩ. Biíc dih jwĩ péé jeémp láa, weémboó Jesús ã pebh dodh jáah lajni “¿Maá, weemdíh eníhcannit dih júutni pínah ded tigaá ã jum?” Jesús dih niij úubh joiní wã jumap jĩ.*

21 Pánihna, weemdíh ennit, Pedro Jesús dih nin pah ã niij úubh joyóp jĩ:

—¿Maá, canboodíh ded pah tigaá ã yapbi? ã niijíp jĩ.

22 —Nin baácboó wã jwúub dei jũúwáchah, candih páantjeh wã jumap tútuchah, míih pínah nihcan caá. Pánihna, candih ded pah ã yapat pínah dih weemdíh wã naóhcan caá. Obohjeéhtih, ded pah wã chãjatjidi h enni ji jumna, meémboó biíc yoobó ma chãjaá, Jesús Pedro dih ã niijíp jĩ.

23 Páant Pedro dih ã naáwátjidi h jéihnit, nihat Jesús íhwã queétjeh chah búdí ít míc wéhenap jĩ. “Juan, Jesús búdí ã oini, ã wuncan niít”, weemdíh queétjeh ít niij míc wéhenap yah jĩ. Obohjeéhtih, “Caán ã wuncan niít”, Jesús niijná ã chãjcan jĩ. “Nin baácboó wã jwúub dei jũúwáchah, candih páantjeh wã jumap tútuchah, míih pínah nihcan caá. Pánihna, ded pah candih ã yapat pínah dih weemdíh wã naóhcan caá”, Pedro dih Jesús niij naóhna ã chãjap jĩ.

24 Pánihna, weemdíh jíí, Jesús páant ã niij naáwáp jĩ. Caán ded pah yoobópdih ã yapatjidi h jéihnit, nin tólihdih wã daácna caá. Pánihna, nin wã naáwát yoobópdih ã jumap dih jwĩ táí jéihna caá.

* 21:20 Jn 13.25

²⁵ Dawá biíhdihbat Jesús ã chãjap yuh jĩ. Obohjeéhtih, “nihat ã chãjatjidih wã daác beedánachah, dawá tólihna ã jumachah, ãta en buujácan tagaá”, wã níj jenah joiná caá.

Pánihna, páant bóojeh weém Juan wã daác péana caá.

LOS HECHOS

Túini Espíritu ã jũwát pínah yeó jáapdih Jesús ã jéihya naáwát

1-2 Teófilo, weém, Lucas, meemdih wã jwúub daác wahna caá, páant muntih. Wã jwíih daácni núodih Jesús ded pah ã chãjatdih, ded pah ã bohéatdih, jeáboó ã púuh laab béjatjidihbut wã naóh péanap be.* Nin baácboó jum jwuhna, Jesús ã bohénitdih ñionit, cãacwãdih ãih doonádih átát naáwát túutap wut jĩ. Pánihna, ã púuh laab béjat pínah jãtih, ã naáwát túutnit ded pah ã chãjat pínahdih Túini Espíritu ã wēpatjĩh queétdih át wutap wut jĩ.

3 Jesús cruzboó ã wunat túttimah, ã jwúub bootjidih ã jéihyat pínah niijná, cuarenta yeó jáap pohba, dawá láa ã bohénitdih át jwúub jígohop wut jĩ. Pánih jígohnit, “Dios nihat cãacwã ã maáh ã jumachah, caandih ded pah caá cãacwãdih jepahat náahap”, queétdih ãpĩ niij naáwáp wut jĩ.

4 Biíc láa Jesús ã bohénit biíc dih jeémpna, queétdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—‘Túini Espíritudih yeebdih wã wahbipna caá’, wã íp ã niijnídih Jerusalén tátchidih ñi pã jwuhhá. Caán ã niijnídih yeebdih wãát naáwáp be.*

5 Juan yeebdih mahjĩh ã daabánap jĩ. Obohjeéhtih, wã íp yeebdih Túini Espíritudih wahna, caán daabáat panihni ã wēpat yeebdih búdí ã wãhbirna caá, át niijíp wut jĩ.*

Jesús jeáboó át púuh laab béjat

6 Biíc yeó jáap Olivo jee jína Jesús ã bohénit biíc dih ã jumachah, caandih nin pah ã niij úabh joyóp wut jĩ:

—¿Maá, Romano maátadih yohnit, bũ jwiít judíowã jwĩ maáh ma waadmí níit? Ít niijíp wut jĩ.

7 Páant ã niijíchah joinít, Jesús nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—Jwĩ íp ã ñioni yeó jáapdihjeh weemdih maáh ã waadábipna caá. Caán yeó jáapdih yeebboó jéihnit pínah nihcan caá.

8 Obohjeéhtih, Túini Espíritu yeebdih ã waadáchah, Dios ã wēpatdih ã wãhbirna caá. Caán wēpatjĩh Jerusalén tátchidih moón, nihat Judea baác dih moón, Samaria baác dih moón, yuúpboó baác nadih moondih yuh buca wíih túini doonádih ñi wēp naóhbirna caá, át niijíp wut jĩ.*

9 Páant niij péanit, jeáboó Jesús át púuh laab béjep wut jĩ. Caandih ã chéi en ñũun ñúhuchah, mah tólihdih yap púuh laab béjna, át bũudáh bejep wut jĩ.*

10 Páant Jesús ã púuh laab béjehchah, ã chéi en ñũun ñúhuchah, chéne ángelwã baabní yégueh ðonít Jesús ã bohénitji cãtĩh ãt jígoh ñuhap wut jĩ.

11 Pánih jígoh ñuhnit, queétdih nin pah ãt niij úabh joyóp wut jĩ:

—¿Yeéb Galilea baác dih moón, dépanihna jeáboó chéi en ñuh tigaá ñi chãj? Caán Jesús, jeáboó púuh laab béjni, ã púuh laab béjatji pahjeh tih ã jwúub dei jũóhbirna caá, ãt niijíp wut jĩ.

Judasjidih jwúub túut nũumní pínahdih ã ñíwat

12 Jesús ã naáwát túutnit Olivo jee jímant jwúub dei bejnit, Jerusalén tátchina ãt jwúub juibínap wut jĩ. Caán jee Jerusalén pehbbitjeh át jumap wut jĩ.

13 Jwúub juibínit, queét chahboó ã jumni tólihdih ãt púuh laab béjep wut jĩ. Nin caá queét ã wãtna: Pedro, Juan, Santiago, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, biíh Santiago Alfeo wũúh, Simón Celote wãt jumni, Judas biíh Santiago wũúh ãt jumap wut jĩ.*

14 Queét oncewãjeéh, biquína yaádh, María Jesús ín, mi weh biíc dih, míic wáacnit, ãt jumap wut jĩ. Nihat biíc yoobó jenah joinít, Diosdih búdí ípĩ úabháp wut jĩ.

15 Biíc yeó jáap Jesúsíhwã caán tólihdih míic wáacnit, ciento y veinte ãt jumap wut jĩ. Páant ã jumachah, Pedroboó queét cãtĩh ñuhnit, nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ:

* 1:1-2 Lc 1.1-4 * 1:4 Lc 24.49 * 1:5 Mt 3.11; Mr 1.8; Lc 3.16; Jn 1.33 * 1:8 Mt 28.19; Mr 16.15; Lc 24.47-48

* 1:9 Mr 16.19; Lc 24.50-51 * 1:13 Mt 10.2-4; Mr 3.16-19; Lc 6.14-16

16 “Wā déewāá, Dios jon jãtìh ã niijãtji pah bũũ ã yapna caá. Túini Espírìtu David-jidih ded pah Judasji ã yapat pínahdih ãt naóh daacát túutup tajĩ. Judasji beé Jesúsdihtonit pínahdih ã waáwáp jĩ.

17 Pánih chãjni pínah jwĩjeéh Jesús ã tewatdih chãjni ã jumũp yuh be”, ãt niijíp wut jĩ.

18 Judasjiboó Jesúsdihtonit ã tewat pínah naáwát jíbidihtonit ã jwũubalíchah yuhna, queét sacerdotewãboó ãt teocap wut jĩ. Pánihna, caán jíbjihtonit bainí baácidihtonit ãt jíb chãjap wut jĩ. Caán baácidihtonit Judasboó míc jõp wái wũnniji wálahnit, dúuc jéen bejna, ãt páah yoh ñajap wut jĩ. Pánih páah yoh ñajna, ãh wudah ãt búuh yoh bejep wut jĩ. ãh jónóp tõpna nihtonit ãt bac peét bejep wut jĩ.

19 Judas ã yéejatji jíbidihtonit nihtonit Jerusalén tátchidihtonit moón ãt jéih beedép wut jĩ. Pánihna, caán ã jíb chãjni baácidihtonit Acéldama wut ãt búudhdũp wut jĩ. “Acéldama”, niijná, “Meép jumni baác”, niijná ãt chãjap wut jĩ.*

20 Tãttimah, nin pah queétdih Pedro ãt jwũub niij naáwáp wut jĩ: “Jon jãtìh ã daacãtji pahjeh tibeé Judasji ã yapap be. Davidji ã daacni Salmos ã niijná tólihdih nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

‘ã tewatji yohni ã jumũ naáh, niij daacnit,
(Sal 69.25)

Biíh ã tewatjidih jwũub túut nũũmnít, ã tewe naáh’, ãt niij daacáp tajĩ. (Sal 109.8)

21-22 “Páant ã niij daacãtjidih jéihnit, Judasjidih jwũub túut nũũmnít pínahdih jwiítidihtonit bidat caá náahap. Juan Daabãnijeéh jumnit biquína Jesúsjeéh ã bejep jĩ. ãjeéh jumni bícdih níwat caá náahap, jwĩjeéh ã jummat pínah niijná.* Jesúsjeéh jwĩ jumũchah, jwĩjeéh páant péeni, Jesús ã pũuh laab béjatjidih jwĩjeéh ennidihbat níwat caá náahap.* Páant jwĩ níwichah, Jesús ã jwũub bootjidih jwĩjeéh naóhni ã jumnipna caá”, Pedro queét Jesúsdihtonit ãt niijíp wut jĩ.

23 Páant ã niijíchah joinít, chénewãdih ãt níwip wut jĩ. Bíc José Barsabás wut jumnidih ãt níwip wut jĩ. Caán Justo ã niij wut ejni wut jĩ. Biíh Matías wut jumnidihbat ãt níwip wut jĩ.

24-25 Queétdih nítonit, Diosdih nin pah ãt niij jumũp wut jĩ: “Maá, nihtonit cãacwã ã jenah joyãtidihtonit ma túi jéihna caá. Judasjidih túut nũũmnít pínah, nit chénewã jwĩ nítonidihtonit, ded meém ma náahnidih jwiítidihtonit ma júutá. Jesúsdihtonit cádahni Judasji iiguípna ãt bejep taga. Caandih túut nũũmnít, jwiít Jesús ã naáwát túutnit bícdih jumni pínahdih ma júutá”, Diosdih ãt niijíp wut jĩ.

26 Páant niijnáneh, bidat túut niijná, ã níwat naanãdih ãt pũudanap wut jĩ. Matialíh naá ã jwíih búug jéenechah, caánboó Jesús ã naáwát túutnit oncewãjeéh ãt waadáp wut jĩ.

2

Túini Espírìtu ã wẽpat queétdih ã wãhat

1 Pentecostés wut jumni yeó jáapdihtonit* nihtonit Jesúsdihtonit bíc mũudíhtonit ãt jwũub míc wáac jumũp wut jĩ.

2 Neohjeh búdí johlit yáaat panihni jeámant jũóhnihtonit, ã jumni mũudíhtonit ãt yeéj yáanap wut jĩ.

3 Nihtonit ãh wao cháhtonit tũũ õopát tõpna panihni ãt jíghop wut jĩ.

4 Pánihna, Túini Espírìtu queétdih ã waadáchah, ã wẽpatjĩh bítalíh wéheatna ã beh joíca naáhjĩh ãt wéhe jwíhip wut jĩ.

5 Caán láa, nihtonit baácna bej peétnitji judíowã Dios ã wutãtidihtonit jepahnit, Jerusalén tátchina ãtát wáac jumũp wut jĩ.

6 Pánihna, japboó yáanachah joinít, Jesúsdihtonit ã jumni mũuná dawá ãt míc wáac jumbinap wut jĩ. Pánih jumbinít, cãacwã yoobó ã wéheatnajĩh Jesúsdihtonit ã wéhenachah, beh joiná, joí wáhi bejnit, nin pah ãt míc niij wéhenap wut jĩ:

7-8 —¿Dépanih tigaá nit Galilea baácidihtonit moon yáhna, jwíih wéheatnajĩh ã túi wéhenachah, jwĩ beh joí?

9 Nihtonit jwíih wéheatnajĩh bũũ wéhena caá ã chãjap: Partia baác, Media baác, Elam baác, Mesopotamia baác, Judea baác, Capadocia baác, Ponto baác, Asia baác,

10 Frigia baác, Panfilia baác, Egipto baác, África baác, Cirene tátchi, Roma tátchidihtonit moonbút jwiít jwĩ jumũp.

* 1:19 Mt 27.3-8

* 1:21-22 Mt 3.16; Mr 1.9; Lc 3.21

* 1:21-22 Mr 16.19; Lc 24.51

* 2:1 Lv 23.15-21; Dt 16.9-11

11 Biguína judíowã jwĩ jumna caá. Bitá judíowã nihcannit yuhna, Dios naáwátdih bohénitbut jwĩjeéh ĩ jumna caá. Bitá Creta quewadih moón, Arabia baácdih moonbát jwĩjeéh ĩ jumna caá. Pánihna, nitboó ĩ wéhenachah, jwiít nihát jwĩ beh joiná caá. Queét jwĩih wéheatnajĩh Dios ã wēp chājatdih naóhna caá ĩ chājap, ĩt míc niijíp wat jĩ.

12 Páant niij joí wáhi bejna, ĩ ennidih ĩ joinídhbut ded pah ã yapatdih ĩt jéihcap wat jĩ.

—¿Nit dépanih tigaá bitáih wéheatnajĩh Dios ã wēp chājatdih ĩ táí wéhe? yeéb ñi jenah joyóchah, queétjeh ĩt míc niijíp wat jĩ.

13 Obohjeéhtih, bitá ĩjeéh jumnit nin pah ĩt niijíp wat jĩ:

—¡Dépah nit cheha náahdih babh máihnit, wéhena caá ĩ chājap! ĩt niij deoh naáwáp wat jĩ.

Pedro cāacwādh ĩ naáwát

14 Pánihna, Pedro once Jesús ã naáwát túatnit biíc dih ñuhnit, cāacwādh nin pah át niij naáwáp wat jĩ: “Wã déewāá, biíh baácmant jūóhnit, Jerusalén tútchiboó jumnitbut, bũũ ã yapatdih jéihyat túat niijná, nin wã naáwát pínahdih ñi táí joyóó.

15 ‘Queét máihnit caá’, ñi niij jenah joyát yoobópdi nihcan caá. Jwiít judíowã cheibitjeh jwĩpĩ máihcan caá. Bũũ cheibitjeh las nuevejeh caá. Pánihna, jwĩ máihcan caá.

16 Dios jon jãtĩh ã niijátji pahjeh bũũ ã yapna caá. Dios naáwátdih naóh yapani Joel nin pah át niij daacáp tajĩ:

17 ‘Péni yeó jáap tóah jūúwáchah, nin pah ã yapbipna caá: Wĩih Túini Espíritu ã wēpatdih nihát cāacwādh búdí wã wāhbiipna caá, bũca. Pánihna, ñi weh, ñi weh yatábut wã naáwátdih ĩ naóh yapabipna caá. Jáap beh tóahnit oo júmat jígoat panihnidih ĩ enbipna caá. Behnit ĩ oo júmũchah, queétdih wã naóhbiipna caá.

18 Weemdíh teo wāhñit neoná, yaádhidibut wĩih Túini Espíritu ã wēpatdih búdí wã wāhbiipna caá. Queétdih wã naáwátdih ĩ naóh yapabipna caá.

19 Wã wēpatjĩh úum náah jumnidih jeáboó baácboobút wã wahachah, ñi enbipna caá. Baácboó meép panihni, iigát panihni, tũũ jei pánihni ã jumbiipna caá.

20 Jeáboó yeó dupúátdih ã túat nuumbípna caá. Chei bóo widhbut meép panih dũũni ã túat nuumbípna caá. Páant ã yapbipna caá, ñi Maáh Cristo ã jwáub dei jūóhni yeó jáap pínah jãtĩh. Caán yeó jáapdih nihát cāacwã ĩ en wáhi bejbipna caá. Pánihna, oboh jumni yeó jáap ã nihcan niít bũca. Yéejnitdih úum náah jumni yeó jáap jumna yuhna, yéejat yohnitboodíh caán yeó jáap túini yeó jáap ã jumbiipna caá.

21 Ded jwĩ Maáhdih ã yéejat yohat túatni, caán iiguípna ã bejat déeji ã táí yapbipna caá’, át niij daacáp tajĩ. (Jl 2.28-32)

22 “Yeéb wã déewāá, nindih wã naáwáchah, ñi táí joyóó. Jesús Nazaret tútchidih bóo Dios ã wēpatjĩh ã chāj júutap jĩ, caandíh Dios ã wahatjidih cāacwã ĩ jéihyat pínah niijná. Yeéb caandíh ennitji ñi jéihna caá.

23 Jesúsdi h mawat náahna, ñi maátadih ñi wāhũp jĩ. Pánih wāhñit, yeejépwādh cruzboó ñi mawat túutap jĩ.* Dios jon jãtĩh caandíh ã niijátji biíc yoobó ã yapap be.*

24 Obohjeéhtih, Jesús ñi maonijidih Diosboó át jwáub boonanap tabe. Túttimah, ã jwáub wancan niít bũca. Chah wēpni jumna, wānnidih yuhna, át jwáub boonanap tabe, páant muntĩh. Pánihna, bũũ páantjeh báadhni caá.*

25 Davidjiboó jon jãtĩh nin pah Jesucristo ã jwáub boo pud jūúwát pínahdih át niij daacáp tajĩ:

‘Wã Maáh wājeéh āpĩ jumna caá. Yeó jáap júmat pah Dios wã Maáh wã pebh ã jumũchah, enna, wã úumcan niít.

26-27 Dios, weemdíh oina, wānnit ĩ jumũpboó wĩih caolihdih ma yohcan niít. Wĩih báchidibut ma moopát túutcan niít. Páant ma chājat pínahdih jéihna, wã túi wēi naóhna caá. Míih

* 2:23 Mt 27.35; Mr 15.24; Lc 23.33; Jn 19.18 * 2:23 Lc 24.26 * 2:24 Mt 28.5-6; Mr 16.6; Lc 24.5

jumna, umcanjeh, wã tái jumnipna caá.

28 Páניהna, weemdih jwúb boonit, wãjeéh ma jumuchah, wã tái wëina caá, át niij daacáp tajĩ. (Sal 16.8-11)

29 “Wã déewãá, jwĩ nao Davidji ded pah ã jumatdih yoobópdih wã naóhna caá. Caán ã wunuchah, ít yohop wut jĩ. Caandih ã yohni ítji páantjeh ã jumna caá. Páניהna, ‘Wĩh bácahdih ma moopát tútcan niit’, niij daácna, caanjéh ãih pínahjeh át nihjican tagaá.

30-31 Davidji Dios naáwát dih naóh yapani ã jumuchah, Dios caandih nin pah át niijíp wut jĩ: ‘Yoobópdih meemdih wã naóhna caá. Ma jumima jwúb boonit, meém maáh ma jumatji dée pah, nihat nin baác di h moondih maáh ã jumnipna caá’, át niijíp wut jĩ.* Cristodih Dios maáh ã waadáát pínah, ã boo pud júwát pínahdihbut nin pah át niij daacáp wut jĩ: ‘Caán wannit ã jumapboó páantjeh ã jumcan niit. ãih bácahbut ã moópcan niit’, David át niij daacáp tajĩ.*

32 Caán Jesús di h beé Dios át boonap be. ã jwúb boonidih jwiit ni hat jwĩ enep be.

33 Caán Dios ã jéihyepmant bóo bawámant jumni maáh caá. Páניהna, ‘Túini Espíritudih noónboó ma wahaá’, ã íp Dios caandih ã niijíchah, nin Túini Espíritudih át wahap taga. Bũ jwũh Túini Espiritu ã chãjatdih ennit, joiná caá ã chãjap.

34 Davidji Dios pebhboó át pũh laab béjcap wut jĩ. Páניהna, ãih pínah nihjican tagaá. Nin pah ã niij daácni Jesús ih pínahji tagaá:

‘Wã Maáhdih Dios nin pah ã niij naáwáp be: “Wã jéihyepmant bóo bawámant chúdnit, maáh ma jumú.

35 Páant maáh ma jumuchah, meemdih eníhcannitdih wã yohbipna caá. Meém queétdih chah wëpni ma jumnipna caá”, ã niijíp be’, Davidji át niij daacáp tajĩ. (Sal 110.1)

36 “Páניהna, wã déewãá, nindih ã tái jéihyeé: Caán Jesús yeéb cruzboó ã mao yohat tútnijidih Diosboó maáh ã waadánap be. Caán Jesús jeh jwĩpĩ páini

Dios ã wãhni Cristo beé”, Pedro cáacwãdih át niijíp wut jĩ.

37 Páant ã niijíchah joinit, búdí jĩgah umnit, Pedrowãdih nin pah ít niij úbh joyóp wut jĩ:

—¿Jwĩ déewãá, ded pah tigaá jwĩ chãjbi? ít niijíp wut jĩ.

38 —Yeéb ã yéj chãjatdih cádahnit, túiniboodih ã jwúb tút numá. Páant ã tút numáchah, Dios ã yéjatdih ã yohbipna caá. Pánih tút numnit ã jumuchah, Jesús ã wëpatjĩh ã daabáát tútú. Páant ã chãjachah, Dios yeebdih Túini Espíritudih ã wãhbipna caá.

39 Jon jãtihjeh Dios yeéb pínahdih, ã weh pínahdih, ã jumená pínahdihbut, ni hat caán ã ñionit pínahdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ: ‘Ni hat weemdih jepahnitdih Túini Espíritudih wã wãhbipna caá’, Dios át niijíp tajĩ,* Pedro queétdih át niijíp wut jĩ.

40 Páant niij péanit, queétdih nin pah át jwúb niij wëp naáwáp wut jĩ, páant muntih:

—Nin baác di h moón yeejép ã chãjatji jíib Dios búdí ã peéh chãjbipna caá. Páניהna, queét pah ã jumca bojó. ã yéj chãjatdih cádahnit, ã tút numá. Páant ã chãjachah, yeebdih ã peéh chãjcan niit, át niijíp wut jĩ.

41 Páant ã niijíchah joinit, dawá jepahnit, ít daabáát tútup wut jĩ. Páניהna, Jesús hwãjeéh caán yeó jáapjeh tres mil cáacwã chah dawá ít jumap wut jĩ.

42 Yeó jáap jumap pah queét jáap jepahnit Jesús ã naáwát tútntit ã bohénachah, ít tái joyóp wut jĩ. ãih jeémát dih míc pááh wãhnt, Dios di h úbhnit, bícdih ípĩ tái jumap wut jĩ.

Jesúhwã ded pah ã jumap

43 Jesús ã naáwát tútntitboó Dios ã wëpatjĩh wunnitdih ípĩ booa jútup wut jĩ, Dios ã wëpatdih cáacwã ã jéihyat pínah niijná. Páant ã chãjachah ennit, ni hat ít en wãhi bejep wut jĩ.

44 Jesús hwã ãih bíí déedih míc pááh wãhnt, bícdih túinijeh ípĩ jumap wut jĩ.*

45 ãih bíí déedih jíib chãj wãhnt, ni hat bíih pah bóo wihcannitdih queét ã jumap yoobó ípĩ wãh wáacap wut jĩ.

* 2:30-31 Sal 132.11; 2S 7.12-13 * 2:30-31 Sal 16.10 * 2:39 Is 57.19 * 2:44 Hch 4.32-35

46-47 Pánih chājna, yeó jáap jummat pah Dioíh munná míc wáacnit, “Dios túini caá”, ípí niij wēi naáwáp wut jī. Íih munnáboobát míc wáacnit, bíicdih ípí túi namah wēi jeémép wut jī. Páant í chājachah ennit, “Queét túinit caá”, nihat cáacwā ípí míc niijp wut jī. Pánihna, yeó jáap jummat pah bita jáap jepahnitdih túi ubnit, jwíih jepahnitjeéh Dios át waadánap wut jī. Jáap jepahnitbut íjeéh ít míc wáacap wut jī.

3

Jéih bejcannidih Pedro Juanjīh í booaat

1 Bíic yeó jáap, cheyeh, las tres jumuchah, judíowā Diosdih ípí úbát horadih Pedro, Juanjīh Dioíh munná ít bejep wut jī.

2 Yeó jáap jummat pah Túini Jēc wūt jumapdih ā chéenwā jéih bejcannidih ípí ub jubí chúud jwejep wut jī. Jáap cáac jumnijeh caán jéih jibcanni átát jumap wut jī. Caan jēcdih chúudnit, caanjīh waadnítdih dinero āpí úbáp wut jī.

3 Pánihna, Pedro, Juanjīh caán munná í waadát túut chājachah ennit, queétdih jéih jibcanni dinerodih át úbáp wut jī.

4 Pedroboó caandih ennit,
—Jwiítdih ma túi eneé, át niijp wut jī.

5 Páant ā niijchah joinít, queétdih en behnit, “Queét bainí dinero weemdih í wāhbična caá”, caanjéh át niij jenah joyóp wut yuh jī.

6 Obohjeéhtih, páant ā niij jenah joyóchah yuhna, Pedro caandih nin pah át niij naáwáp wut jī:

—Weém dinerodih wā bíbohcan caá. Obohjeéhtih, caandih wūhcan yuhna, chah tánidih meemdih wā chājbična caá. Jesucristo Nazaret tútchidih bóo ā wēpatjīh meemdih wā booana caá. Ma ñah ñuhú. Ñah ñuhnit, ma yáac chūi bejeé, át niijp wut jī.

7 Páant niijnít, áih jéihyepmant bóo téihyadit teonit, caandih át wái ñahanap wut jī. Páant ā wái ñahanachahjeh, caán jéih jibcanniji áih wio wēpép nahna át jumap wut jī.

8 Pánihna, caán ñah ñuhnit, át yáac chūi bej jwíhip wut jī. Pánih yáac chūi bejnit, ñaáp táamp chūinit, “Dios túini caá. Wā túi

jéih bejna caá”, niij wēinit, Dioíh munná át waad béjep wut jī.

9 Pánih yáac chūi bejnit, “Dios túini caá”, ā niijchah, nihat cáacwā ít enep wut jī.

10 Caandih ennit, “Caán Dioíh mú Túini Jēcdih chúudni dinero úbhnični caá”, ít niij jéihyep wut jī. Páant ā jibichah ennit, caandih ded pah ā yapatdih ít en wáhi bejep wut jī.

Dioíh munná Pedro cáacwādh ā bohéat

11 Jéih bejcanniji Pedrowādh ā teo ñún péenachah, nihat cáacwā en wáhi bejnit, Dioíh mú Salomón ā chājat túutni coahjina ñáo ñah bejnit, Pedrowā pebhna ít míc wáacap wut jī.

12 Páant í míc wáacachah ennit, Pedro nin pah queétdih át niij naáwáp wut jī. “¿Wā déewāá, dépanihna nindih ñi en wáhi bej? ¿Dépanihna jwiítdih ñi en ñún? ‘Queétboó Diosdih túi joinít jumna, íih wēpatjīh nindih í jéih yáac chūi bejat túutna caá’, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant ñi niij jenah joyát yoobópdił nihcan caá. Jesús ā wēpatjīh beé caandih jwí booaap be.

13 Abraham, Isaac, Jacob jon jātih moón jwí ñowā Diosdih ít túi weñep wut jī.* Caán Diosjeh beé, caandih teo wāhni Jesús ā wūt chah yáaat pínah niijná, nindih ā jibanap be.* Yeéboó Jesúsdił en jūihnitdih wāhnił, Pilato caandih nemat mummánt ā bacaíhichah yuhna, yeé ā bacaat déedih ñi jepahcap be.

14 Pilato caandih ā bacaíhichah yuhna, Jesús túini, túi chājni ā jumuchah yuhna, yeéboó caandih ñi náahcap be. Pánih náahcan, cáac maonidih ñi bacaat túutap be.*

15 Jwiítdih túi ubni Jesúsboodih yeé ñi mawat túutap be. Obohjeéhtih, wannidih í yohochah yuhna, Dios caandih ā jwúb booauidih jwiítdih jwí enep be.

16 Pánihna, caandih túi jenah joinít, nin ñi jéihni, ñi ennidih Jesús ā wēpatjīh jwí booaap be.

17 “Wā déewāá, yeé jwí maátajīh Jesús Dios ā wāhni ā jummatdih jéihcan, caandih ñi

* 3:13 Ex 3.15 * 3:13 Is 52.13-53.12; Fil 2.7-9 * 3:14 Mt 27.15-23; Mr 15.6-14; Lc 23.13-23; Jn 19.12-15

mawat túutap be. Páant ñi chãjatjidih weém wã jéihna caá.

18 Obohjeéhtih, jon jãtjih Dios naáwãtdih naóh yapanit, ñi chãjat pínahdih nin pah ìt niíj daacáp tají: ‘Cristo yeejép ã yapbipna caá’, ì niijátji pahjeh tibeé ã yapap be.*

19 Bũũ jwũh yeéb yeejép ñi chãjatjidih bádí jǵgahnit, táiniboodíh jwũub túut nũũmnít, Jesucristodih ñi jepahaá. Páant ñi túut nũũmúchah, yeejép ñi chãjatjidih Dios yeebdíh ã yoh wũhbirna caá.

20 Páant ñi chãjachah, Dios ã wahniji Cristodih jwiítidih ã jwũub wah deyabipna caá, jwiítidih ã teo wáacachah, jwĩ túi weñat pínah niijná.

21 Obohjeéhtih, bũũ Dios pebhboó caá ã jam jwũhup. Dios nihatdih ã ámohat pínahdih jon jãtjih ã naáwãtdih naóh yapanitdih át naóh daacát túutap wat jĩ. Pánihna, nihat ã naáwãtdih chãj péanit, Jesucristodih ã jwũub wah deyabipna caá.

22 Moisés nin pah át niíj naáwáp tají: ‘Jwĩ dée Dios naáwãtdih naóh yapani pínahdih jwĩ Maáh Dios yeebdíh ã wahbirna caá. Weemdíh ã jwĩh naáwát túutatji pahjeh tigaá caandíhbut ã jwũub naáwát túutbirna caá.* Pánihna, ded pah ã niíj naáwát pínahdih ñi túi joyoó.*

23 Det caandíh joicán, ã wutachah jepahcannitdih Dios ã yohbirna caá. Dioíhwãjeéh queét ì jéih jamcan niít’, Moisés át niíj daacáp tají.*

24 “Nihat Dios naáwãtdih naóh yapanitji Samuel, ã bũudát túttimah moonbút nin yeó jáapnadih yapat pínahdih naóhna, Jesucristodih niijná ìt chãjap tají.

25 Jon jãtjih moón jwĩ nũowãjidih Dios át naáwáp wat jĩ. Pánih naóhna, Abrahamdih ã naáwãtji pahjeh tih jwiítidihbut biíc yoobó naóhna át chãjap wat jĩ. Nin pah át niíj naáwáp wat jĩ: ‘Ma jamadih wã túi chãjachah, caánboobút nihat baácđih moondíhbut ã jwũub túi chãjbipna caá’, át niijíp wat jĩ.*

26 Pánihna, jwiítboodíh Moisés ã naóhni Dios wũũhdih jwiít judíowãdih át jwĩh wahap tají, jwiítidih ã túi chãjachah, yeejép

chãjnit jwĩ túut nũũmát pínah niijná”, Pedro cãacwãdih át niijíp wat jĩ.

4

Pedrowãdih judíowã ì maáta ì jũihñat

1-3 Páant cãacwãdih Pedro Juanjĩh ì naáwãchah, sacerdotewã, Dioíh mũudíh wapnit soldadowã ì maáh, saduceowãbut Pedrowã pebhna juibínit, ìt joyóp wat jĩ. Páant ì joyóchah, Pedrowã nin pah cãacwãdih ìt niíj naáwáp wat jĩ: “Jesús ã wunat túttimah, át jwũub boo pud jũúwáp be. Æ boo pud jũúwãtdih jéihna, ãihwã jamna, jwiítbut jwĩ boo pud jũúwát pínahdih jwĩ jéihna caá”, ìt niijíp wat jĩ. Páant ì niijíchah joí ijnit, maátaboó cãacwãdih too pãa bejnit, Dioíh mũudíh wapnit soldadowãdih Pedrowãdih ìt juibí tewat túutap wat jĩ. Cheyeh jamuchah, túttimah bóo yeó jáapđih queéđih uúbh joíhna, nemat mũúboó ìt nemat túutap wat jĩ.

4 Judíowã ì maáta Jesúsđih ì náahcah yahna, ãih doonáđih joinít, “Yoobóđih tigaá”, dawá ìt niíj jenah joyóp wat jĩ. Pánihna, Jesúsíhwã chah dawá jamna, cinco mil neoná ìt jamup wat jĩ. Yaádhjeéh ì wehjeéhbut chah ìt jamup wat jĩ.

5 Túttimah bóo yeó jáapđih sacerdotewã ì maáta, bita judíowãdih waóhñit, Moisés ã wutatjidih bohénit biícđih ìt míc wáacap wat jĩ.

6 Sacerdotewã ì maáh, Anás wãt jamni, ã déewãbut Caifás, Juan, Alejandro, bita biícđih ìt míc wáacap wat jĩ.

7 Pánihna, queét Pedrowãdih ì bid bojochah, soldadowã queéđih ìt ub juibínap wat jĩ. Páant ì ub juibínachah, maáta nin pah ìt niíj uúbh joyóp wat jĩ:

—¿Deíh wẽpatjĩh tibeé yeéb caandíh ñi booa? ¿Déhe tibeé yeebdíh páant chãjat túutni? ìt niijíp wat jĩ.

8 Páant ì niijíchah joinít, Táini Espiritu ã wẽpatjĩh Pedro nin pah át niíj jepahap wat jĩ:

—¿Yeéb maáta, yeéb waóhñit,

9 jéih jibcannijidih jwĩ túi chãjatđih uúbh joí en niít ñi chãjap?

* 3:18 Is 52.13-53.12 * 3:22 Dt 34.10 * 3:22 Dt 18.15-16 * 3:23 Dt 18.19 * 3:25 Gn 12.3; 22.18

10 Yeebdíh, nihat judíowãdihbut nindih jéihyat caá náahap: Jesucristo ã wēpat beé nindih ã boonanap be. Jesús Nazaret tátchidih bóo, yeéb cruzboó ñi mawat túutni, Dios ã booani, caán ã wēpatjĩh nindih jwĩ boonanap be. Pánihna, buu nin ã jibichah, ñi enna caá.

11 Dios naáwátidih naóh yapanit jon jãtĩh Jesucristodih naóhna, ‘Cãacwã ï náahcannidih Dios ã ñiobipna caá’, ït niij daacáp tajĩ.* Pánihna, Jesucristodih yeéb ñi náahcah yuhna, Diosboó caandih jwĩ maáh pínah ãt waadánap wut be.

12 Caán Cristojeh tigaá cãacwã iiguípna bejnit déjidih túi ubni. Nin baácboó biĩh túi ubni pínah wihcan caá. Caanjéh caá yéejat yohni ã jumap, Pedro ãt niijíp wut jĩ.*

13 Páant niij naóhna, Pedrowã bohécannit yuhna, umcanjeh, ï wēp bohénachah ennit, ït joí wáhi bejep wut jĩ. Jesús ã bohéat pah ï wēp bohénachah enna, “Pedro, Juanjĩh yoobópdiħ Jesúsjeéh jumnit tigaá”, ït niij jéihyep wut jĩ.

14 Jéh jibcanniji boonit, Pedrowãjeéh ã jumuchah, queét maáta Pedrowãdih “Yeejép ï chãjna caá”, ït jéh niij naóh yaccap wut jĩ.

15 Pánih jéh naóh yaccan, maáta ï míc wáacat tólihmant Pedrowãdih ït bac bej jwuhat túutap wut jĩ.

16 Páant ï bac bejat táttimah, queétjeh nin pah ït niij míc wéhenap wut jĩ:

—¿Queétdih ded pah tigaá jwĩ chãjbi? Dios ã wēpatjĩh jéh jibcannijidih ït boonanap taga. Nihat Jerusalén tátchidih moón páant ï chãjatjidih ï jéhna caá. Pánihna, jwiitboó ‘Páant ï chãjcan beé’, jwĩ jéh niijcán caá.

17 Pánihna, Jesúsĩh doonádih bitadiħ jwĩ bohéat túutca boj jĩh, queét maátajeh ït míc niijíp wut jĩ.

18 Páant niij péanit, Pedrowãdih jwúub bid bojnit,

—Jesúsĩh doonádih bitadiħ ñi jwúub naóhca bojoó, ït niijíp wut yuh jĩ.

19 Páant ï niijíchah joinít, Pedro Juanjĩh nin pah ït niij jepahap wut jĩ:

—Páant ñi wutuchah, jepahna nihna, Diosboodih yap yohna caá jwĩta chãjap.

¿Pánihna, dedboodih tigaá jwĩ jepahbi, Dios ã weñat pínah niijná?

20 Obohjeéhtih, jwiitboó jwĩ ennidih, jwĩ joinídihbut jwĩ jéh jweéhcan caá, ït niijíp wut jĩ.

21 Páant ï niijíchah joinít, maátaboó nin pah Pedrowãdih ït jwúub niijíp wut yuh jĩ:

—Jesúsĩh doonádih ñi jwúub bohénachah, yeebdih yeejép jwĩ peéh chãjbipna caá, ït niijíp wut jĩ.

Pánihna, cãacwãboó jéh bejcanniji ã túi bejatdih ennit, “Dios wēpni yoobát ã jumna caá”, ï niijíchah joinít, maátaboó Pedrowãdih jéh peéh chãjcanjeh, queétdih ït bacanap wut jĩ.

22 Jéh jibcanniji cuarenta jópchi bíbohni wut jĩ.

Jesúhwã ï umcat pínahdih ï úubát

23 Pedro Juanjĩh bac bejnit, ï chéenwã pebhna jwúub juibínit, judíowã ï maáta ded pah ï niijátjidih queétdih ït naáwáp wut jĩ.

24 Páant ï niijíchah joinít, queét nihat biícđih Diosdih nin pah ït niij úubáp wut jĩ: “Maá, meém jeádih chãjni, nin baácđihbut chãjni, búdí mājđihbut chãjni, nihat báadhñitđihbut chãjni caá.*

25 Túini Espíritu ã wēpatjĩh jwĩ n̄o Davidji, meemdih teo wáhni, nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

‘Judíowã nihcannitboó jenah joicánjeh, Diosdih ïjñit, ï jũhna yuh caá. Cristo ã chãjat pínahdih ï jãhĩhmina yuh caá.

26 Dawá nin baácđih moón maáta míc wáacñit, jwĩ Maáh Diosdih, ã wáhni Cristodihbut en jũhna, Dios ã jenah joyátjidih ï yéejáĩhmi na yuh caá’, ãt niij daacáp tajĩ. (Sal 2.1-2)

27 “Páant tigaá nin tátchiboó Herodes, Poncio Pilato, judíowã nihcannit, judíowã biícđih ma wáhni Jesúsđih mawat túutna, ï míc wáacap be.* Caán Jesús túi yoobópdiħ jumni, meemdih túi jepahni ã jumuchah yuhna, caandih ï mawih jenah joyóp be.*

28 ‘Páant caá ã nihbip’, ma niijátji pah queét ï chãjap be. Meém ma jéihyatjĩh páant mat niij naáwáp tajĩ.

* 4:11 Sal 118.22 * 4:12 Jn 14.16 * 4:24 Ex 20.11; Neh 9.6; Sal 146.6 * 4:27 Lc 23.7-11; Mt 27.1-2; Mr 15.1; Lc 23.1; Jn 18.28-29 * 4:27 Is 52.13; Fil 2.7

29 Pánihna, Maá, queét jwiít dih ‘Yeéb ñi jwúub bohéat peéh yeejép jwí chāj bipna caá’, ñi niijátjidi joinít, jwiít dih ma teo wáacá, jwiít meemdíh teo wāhñit úumcanjeh, míh táini doonádih jwí wēp naáwát pínah niijná.

30 Jwiít dih ma teo wáacá, tubáp chūhñit dih jwí boanachah, cāacwā ñi jéih chājca naáhdih Jesús ā wēpatjīh jwí chājat pínah niijná”, ñi niij úubáp wat jī.

31 Páant ñi niij úubúchahjeh, ñi míc wáacni muú bádí āt méménap wat jī. Páant ā méménachah, Túini Espíritu ā wēpat queét dih bádí ā wūhuchah, úumcanjeh Dios naáwát dih ñi jwúub naáwáp wat jī.

Jesúh wā ñi míc pāáat

32-33 Dios ā wēpatjīh queét Jesús ā naáwát tútnit nin pah cāacwādih ñi niij naáwáp wat jī: “Jesús ā boo pud jūúwát túttimah caandíh jwí enep jī”, ñi niijíp wat jī. Queét niहत dih Dios bádí ā teo wáacachah, chah dawá Jesús dih ñi jepahap wat jī. Biíc yoobó jenah joinít, ñi bií déedih “Wíih mícjeh caá”, ñi niijcáp wat jī. Queét niहत ñi bíbohat yoobó míc pāáhñit, ñi jéeh jamnit dih ñi táini teo wáacap wat jī.*

34 Pánihna, ded moh yéejnit ñi jéeh ñi wi-hcap wat jī. Det wápchi pínah baácdih bíbohñit, muúdíhbut bíbohñit, ñi hdih ñi jīb chāj wūhup wat jī. Caán jīb dih úub bejnit,

35 Jesús ā naáwát tútnit dih ñi jīb wūhup wat jī. Páant ñi úub jīb wūhuchah, teonit, queétboó ñi jéeh jamnit moh yéejnit dih ñi jwúub pāáap wat jī.

36 Biíc ñi jéeh José wūt jamni āt jamup wat jī. Jesús ā naáwát tútnit José dih Bernabé wūt ñi báudhdup wat jī. Ā wūt Bernabé “Cāacwādih táini weña teo wáacni”, Griego wéheatjīh niijná ñi chājap wat jī. Caán Leví jaima, Chipre quewadih bóo wat jī.

37 Pánihna, caanbút ñi wápchidih āt jīb chājap wūhup wat jī. Pánih jīb chāj wūhñit, caán jīb dih Jesús ā naáwát tútnit dih wūhñit, bitadih āt pāáat tútnup wat jī.

5

Ananías ājéeh bóli Safirajīh ñi yeeat

* 4:32-33 Hch 2.44-45

1 Bitabut Bernabé ā chājat pah ñi chājhip wat yah jī. Newé Ananías wūt jamni, yad Safira wūt jamnih wat jī. Queétbut ñi wápchidih jīb chāj wūhñit, caán jīb dih Jesús ā naáwát tútnit dih Ananías āt wūhup wat yah jī.

2 Obohjeéhtih, ā jīb chājna yahna, bainíjeh ā wūhat pínah dih úubñit, niहत biíhdih caanjéeh āt ámhoh wat jī. Páant ā chājachah ennit, yadbut mit jéihyep wat jī. Pánihna, bainíjeh úub bejnit, Ananías Jesús ā naáwát tútnit dih āt jīb wūhup wat jī.

3 Páant ā yeeat dih Túini Espíritu ā jéihyanachah, Pedro Ananías dih nin pah āt ñi jūhñup wat jī:

—Ananías, nemépwā ñi maáh Túini Espíritudih meemdíh āt yeeat tútnup wat. Pánihna, míh baácdih ma jīb chāj wūhna, caán jīb dih meemjéeh mat ámhoh wat.

4 Ma jīb chāj wūhat pínah jātih, míh wápchijeh tigaá ātih jamup ta yah caá. Pánihna, míh jīb tigaá ātih jamup. Páant, míh ā jamuchah yahna, ¿dépanihna oboh ma yee? Jwiít dihjeh ma yeecan caá. Dios dih caá ma yeenap, āt niijíp wat jī.

5 Páant ā niijíchahjeh, Ananíasboó āt wan buugúp wat jī. Páant ā yapat doonádih joinít, niहत bádí ñi úumup wat jī.

6 Ā wūhuchah ennit, japata āih bácahdih yéguéhjīh pin, cāacdh yohopboó úub bejnit, caandíh ñi baad yóhoh wat jī.

7 Tres horas túttimah, Ananías áaji ā wūnatjidih jéihcan, Pedro pebhna caántbut mit waád jībínap wat jī.

8 Páant mi waád jībínachah, Pedroboó nin pah caántdih āt ñi jūbh joyóp wat jī:

—¿Ñíh wápchidih ñi jīb chāj wūhuchah, bóo nit beé yeebdíh ñi jīb chājap? āt niijíp wat jī.

—Páant bóojeh tibeé jwiít dih ñi jīb chājap be, mit niij jepahap wat yah jī.

9 —¿Dépanihna yeéb chéñat pah Túini Espíritudih biíc yoobó ñi yee? Ma joyoó. Majeéh bóojidih baad yóh péanit, jwúub jūóhna, meemdíhbut míh bácahdih ñi úub be-jbipna caá, Pedro caántdih āt niijíp wat jī.

10 Páant ā niijíchahjeh, caántbut mit wan buugúp wat jī. Pánihna, baad yóhñit japata caán muúdíh jwúub waád jībínit, míh

bácahjidi enna, caántjidi hbut ub bac bejnit, newéih bácahji pebhna ub juibínit, it baad yóhop wut jĩ.

11 Páni hna, Jesúihwã, ni hat bitabut caán doonádih joinít, búdí it úumup wut jĩ.

Jesús ã naáwát túutnit wunnitdih i booaat

12 Jesús ã naáwát túutnit Dios ã wēpatjĩh dawá cãacwãdih it booa júutup wut jĩ, “Dios wēpni ã jumna caá”, i niiját pínah niijná. Queét Jesúihwã Dioih mú Salomón ã chãjat túutni coahjidi h ipĩ míc wáacap wut jĩ.

13 Bitá i yéejat peéh chãjatdih úumna, queét pebhna bejcan yahna, “Queét táinit caá”, cãacwã ipĩ niijíp wut jĩ.

14 Neoná, yaádhbut, chah dawá Jesúsdi h it jepahap wut jĩ.

15 Páni hna, tubúp chãúhni tdi h Pedro ã teo jáha booaat pínah niijná, i chéenwã queétdih i lajatjĩh namá jwēejdih ipĩ ub juibí jwejep wut jĩ. Bitá ã muj juibí cannitboó booi hna, Pedroih dadahjeh buug lájat it náahap wut jĩ.

16 Jerusalén tátchi pebhbit jumni tátchinadi h moón tubúp chãúhni tdi h, nemép jumni tdi hbut it ub juibínap wut jĩ. Páni hna, queét ni hatdih it túi booa beedánap wut jĩ.

Jesús ã naáwát túutnitdih bita yeejép i chãjat

17 Pedrowãdih dawá cãacwã i péenachah enna, sacerdotewã i maáh, ãjeéh jumni t saduceowãbut Pedrowãdih búdí it íjip wut jĩ.

18 Páni h íjnit, Jesús ã naáwát túutnitdih teonit, nemat múúboó it nemep wut jĩ.

19 Chei Dioih ángelboó i nemnitjidi h át wãt bacanap wut jĩ.

20 “Dioih múná ñi bejeé. Caán múná juibínit, ded pah Diosjeéh i túi jumat pínahdih cãacwãdih ñi túi bohénaá”, ángel queétdih át niijíp wut jĩ.*

21 Páant ã niijíchah joinít, baabáchah, Dioih múná waad béjnit, ángel ã niijátji pah cãacwãdih it jwúub bohénap wut jĩ.

Caán yeó jáapjeh judíowã i maáta míc wáacnit, Jesús ã naáwát túutnit nemat múúboó jumni tjidi h soldadowã i maátadi h itih ub jáúwát túutup wut yah jĩ.

22 Obohjeéhtih, nemat múná juibínit, queétdih it bid jwicáp wut jĩ. Páni h bid jwicánjeh, maáta pebhna jwúub bejnit, nin pah queétdih it niij naáwáp wut jĩ:

23 —Nemat mú jęc bujicánni yah beé. Caán nemni jęcdi h wapnit i pái ñuhna yah beé. Páant i pái ñuhachah yahna, caán jęcdi h wãtnit, jwĩ enechah, jwĩ nemnitji i wihcap be, it niijíp wut jĩ.

24 Páant i niijíchah joinít, Dioih múdí h wapnit soldadowã i maáh, sacerdotewã i maátabut it joí wáhi bejep wut jĩ. “¿Dépah caá i tóahbi queét páni hna?” queétjeh it míc niijíp wut jĩ.

25 Páant i míc niijíchahjeh, biíh i pebhna juibínit, queétdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Yeéb ñi nemnitji Dioih múná cãacwãdih jwúub bohéna beé i chãjap be. Ñi enbi jwuhú oboh, át niijíp wut jĩ.

26 Páant ã niijíchah joinít, soldadowã i maáh, ãih soldadowãjĩh bejnit, Jesús ã naáwát túutnitdih it jwúub tewep wut jĩ. Obohjeéhtih, cãacwãdih úumna, maonit déeji maocanjeh, queétdih it teo bejep wut jĩ. “Nitdih jwĩ puñachah, cãacwãboó jwiít di h jeejĩh i yohbí pna nacaá”, queét soldadowã it niij jenah joyóp wut jĩ.

27 Queétdih ub bejnit, Jesús ã naáwát túutnitdih maáta pebhna it ub juibínap wut jĩ. Páni h ub juibínachah, sacerdotewã i maáh queétdih nin pah át niij jáihñup wut jĩ:

28 —Yeébdih tabit wãtnit, ‘Jesús ded pah ã chãjatjidi h ñi bohéca bojoó’, jwĩ niijíp yah be. Obohjeéhtih, páant jwĩ niijíchah yahna, yeéboó ni hat Jerusalén tátchidi h moon di h ñi bohéna caá. Jesúsdi h jwĩ mawatji waó jíib jwiít di h peéh chãjat náahna, páni h naóhna caá ñi chãjap, át niijíp wut jĩ.*

29 Páant ã niijíchah joinít, Pedroboó bita Jesús ã naáwát túutnit biíc di h nin pah it niij jepahap wut jĩ:

—Diosboó jwiít di h ã naáwát túutup be. Páni hna, caandih jepahni t jumna, ñi naáwát túutcatdih jwĩ jepahcan niít.

30 Jwĩ ñowã ipĩ wēini Dios Jesúsdi h át boonanap tajĩ. Caandihjeh tibeé yeéb cruzboó péoh dodhni t, ñi mawat túutup jĩ.

* 5:20 Jn 11.25; 14.6; Ro 6.4 * 5:28 Mt 27.25

31 Jesúsdi ‘Caán táini caá’, niijnít, Dios caandíh maáh át waadánap wut jī. Pánih maáh waadánit, ā jéihyepmant bóo buwámant át chúdat túutap wut jī. Jwiít cāacwā jwī yéejat peéh chājat déejidih táu ubni pínah Jesúsdi át jumat túutap wut jī. Jwiít judíowā jwī yéejatdih cádahnit, jwī túut nuumúchah, jwī yéejatdih ā yohat pínah niijná, páant át chājap wut jī.

32 Pánihna, jwiítboó Jesús páant ā jumardih ennitji, Túini Espíritu ā wēpatjīh caandíh jwīpī naóhna caá. Det ā wutatdih jepahnitdih Dios Túini Espíritudih biíc yoobó ā wāhna caá, queétdih Pedro át niijíp wut jī.

33 Páant ā niijíchah joinít, chah íijnit, queét Jesús ā naáwát túutnitdih maáta ítih mao yohíhip wut yuh jī.

34 Obohjeéhtih, Gamaliel, fariseowā poómpdih bóo, queétdih át mao yohat túutcap wut jī. Caán Moisés ā wutatjidih bohéni ā jumuchah, cāacwā caandíh “Caán táu chājni caá”, ípī niijíp wut jī. Pánihna, caán Jesús ā naáwát túutnitdih soldadowādih át ub bac bej jwuhat túutap wut jī.

35 Páant í ub bac bej jwuhat túttimah, maátadih Gamaliel nin pah át niij naáwáp wut jī:

—Yeéb wā déewāá, ñi maona chaáh buca. Ñi táu jenah joi jwuhú.

36 Teudajidih ñi náhninaá. ‘Weém cāacwādih táu waóhni caá wā jumap’, caanjéh cāacwādih át niijíp wut yuh jī. Pánihna, dawá, cuatrocientos ājeéh í péenap yuh be. Obohjeéhtih, bitaboó caandíh í mao yohochah, ājeéh péenitji í bej peét bejep be. Buh queétji í wihcan caá.

37 Túttimah, cāacwādih í jenah enat láa Galilea baácdih bóo Judas wāt jumnijji Romano cāacwā í maátadih yohíhna, ājeébut dawá í péenap yuh be. Obohjeéhtih, bita caandíh í mao yohochah, nihat áihwābut í bej peét bejep be.

38 Páant niijná, yeebdíh nindih naóhna caá wā chājap. Nit Jesúsdi doonádh bohénitdih páantjeh ñi enah bojoó. Í bohéat Dioíh nihan, Teudaji ā bohéat buudát pah ā buud béjmina caá.

39 Obohjeéhtih, nin Dios ā bohéat yoobát ā jumuchah, queétdih ñi jéih cádahat túutcan

niít. Páant ñi cádahat túutna, yeéb Diosjīh míc maona caá ñita chājap taga, Gamaliel át niijíp wut jī.

40 Páant ā niijíchah joinít, “Yoobópdih tigaá”, maáta ít niij jenah joyóp wut jī. Pánih jenah joinít, Jesús ā naáwát túutnitdih ít jwúub bid bojop wut jī. Páant í jwúub waád juibínachah, queétdih ít puñat túutap wut jī. Páant í pāi péanachah, “Jesúh doonádh yeéb ñi jwúub bohéca bojoó”, niij jāih péanit, queétdih ít bejat túutap wut jī.

41 Páant í bejat túutuchah joinít, ít jwúub bac bejep wut jī. Jesúhwā í jumat jīb, yeejép yapna, búdí ít weñep wut jī.

42 Pánihna, yeó jáap jumat pah Dioíh muáboó, íih muunáboobát “Jesús Dios ā wahni Cristo ā jumna caá”, ípī niij naóh bohénap wut jī.

6

Siete teo wáacnit pínahdih Jesúhwā í ñíwat

1 Caán láa Jesúsdi doonádh bohénit ít dao béjep wut jī. Pánih dao béjna, Jesúhwā mícjeh jumna yuhna, ít míc jūihñep wut jī. Biquína judíowā jumna yuhna, Griego wéheatdih wéhenit ít jumap wut jī. Queétdih íjeéh éemp wunnit yaáhdih yeó jáap jumat pah íh jeémátdih í táu biíc yoobó wūh jeémpcah enna, Hebreo wéheatdih wéhenitdih ít jūihñep wut jī.

2 Páant í míc jūihñuchah jéihnit, Jesús doce ā naáwát túutnitboó bita áihwādih bid bojnit, nin pah ít niij naáwáp wut jī:

—Dios naáwátdih bohéat jwīh tewat ā jumuchah, jeémátdih jwī jéih pāáhcan caá.

3 Pánihna, jwī déewāá, siete neonádh ñi níwí, jeémátdih pāáhnit í jumat pínah niijná. Bitá queétdih ‘Táinit caá’, í niijnít, Túini Espíritu ā wēpat búdí jumnit, táu jenah joinítdih ñi bidí.

4 Obohjeéhtih, jwiítboó yeó jáap jumat pah Diosdih úbhnit, ā naáwátdih jwī bohébična caá, ít niijíp wut jī.

5 Páant í niijíchah joinít, “Júu. Páant tíu jwī chājap”, nihat Jesúhwā ít niij jepahap wut jī. Pánihna, Esteban, Jesúsdi táu jenah joinít, Túini Espíritu ā wēpat búdí jumnidih ít níwip wut jī. Bitadihbut ít níwip wut jī. Nin caá í wātna: Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón,

Pármenas, Nicolás. Caán Nicolásboó Antioquía títchidih bóo judío nihcan yuhna, judíowã ï bohéatdih joiná, ïjeéh waadni át jumap wat jï.

⁶ Páant ï ñíonitdih Jesús ã naáwát tútnit pebhna ït ub jubínap wat jï. Queét ï ub jubínachah ennit, ï ñíonitdih teo jáhanit, ït úbúp wat jï, Dios queétdih ã táí teo wáacat pínah niijná.

⁷ Pánihna, caán baácdih moón Dios naáwátidih chah dawá jéihnit ï jumachah, Jerusalén títchiboó jumnit Jesúhwã ït dao béjep wat jï. Sacerdotewãbut dawá tút numnit, Jesúhwãjeéh ït waadap wat jï.

Bitá Estebandih ï tewat

⁸ Esteban, caandih Dios búdí ã teo wáacachah, ã wēpatjñh dawá láa jwiít cáacwã jwí jéih chãjca naáhdih át chãj júutap wat jï. Páant ã chãj júutachah ennit, cáacwã Jesúh doonádih chah ït joíhip wat jï.

⁹ Obohjeéhtih, biquína judíowã ï míic wáacat mūdih moón caandih ït jūihñap wat jï. Queét Teo Wühnitji wāt jumni poómp ït jumap wat jï. Cirene títchidih moón, Alejandría títchidih moón, Cilicia baácdih moón, Asia baácdih moón ït jumap wat jï. Queét wat jï Estebandih jūihnit ït jumap wat jï.

¹⁰ Pánihna, Esteban Túini Espiritu ã wēpat búdí jumnit, táí jéihni jumna, ã wēhenachah joinit, queétdih caandih bíic yoobó ït nihcap wat jï.

¹¹ Bíic yoobó nihcan, íjna, bita ï yee naáwát pínah niijná, ït júb wūhap wat jï. Páant ï yeeat tútuchah joinit, nin pah ït niij naóh yacap wat jï: “Esteban Moisés ã watatjidih Diosdihbut yeejép ã wēhenachah, jwí joyóp be”, ït niij yeenap wat jï.

¹² Páant ï niijichah joinit, cáacwã, Moisés ã watatjidih bohénit, bita waóhnitbut Estebandih ït íjip wat jï. Pánih íjnit, caandih teonit, ï maáta pebhna ït ub bejep wat jï.

¹³⁻¹⁴ Queét ï yeeat tútnitji nin pah ï maátadih ït niij yeenap wat jï:

—Nin yeó jáap jumat pah Dioih mūdih, Moisés ã watatjidihbut yeejép apí wēhenap be. Nin pah ã niijichah, jwiít jwí joyóp be: ‘Jesús Nazaret títchidih bóo Dioih mūdih

ã yohbipna caá. Moisés ã watatjidihbut ã jwūub tút numbípna caá’, Esteban ã niijíp be, ït niijíp wat jï.

¹⁵ Nihat caanjñh chúdnit Estebandih ï enechah, áih móot ángelíh móot panih yeh iigní át jíghop wat jï.

7

Esteban ã míic jáh niiját

¹ Sacerdotewã ï maáh nin pah Estebandih át niij úbh joyóp wat jï: “¿Nit ï niiját yoobópdih níit?” át niijíp wat jï.

² Páant ã niijichah joinit, Estebanboó nin pah caandih át niij jepahap wat jï: “Wã déewãá, behnitbut ñi joyoó. Weemdih ï naóh yacat yoobópdih nihcan caá. Ded pah Moisés ã chãjatjidih yeéb ñi jenah joyát pah weembát bíic yoobó wã jenah joiná caá. Ded pah jwí nuowã ï chãjatjidihbut bíic yoobó wã jenah joiná caá. Jwí nuo Abrahamji Mesopotamia baácdih ã jumachah, Harán baácboó ã bejat pínah játih, Dios nihat jéihni jumna, caandih át jíghop wat jï.

³ ‘Meém míih baácdih ma déewãdihbut ma cádah bejeé. Páant ma bejehchah, wã ñíoni baácna meemdih wã waóhhipna caá’, Abrahamjidih Dios át niijíp wat jï.*

⁴ Páant ã niijichah joinit, Abrahamji Caldea baácmant át numah jūúwúp wat yuh jï. Pánih yúup jūóhnit, Harán baácna joinit, ït chão jwúuhap wat jï. Behe ã wunat táttimah, nin jwí jumni baácdih Dios Abrahamwãjidih át jūúwát tútup wat jï.*

⁵ Obohjeéhtih, Abrahamji Dios ã naóhni baácdih ã juyúchah yuhna, áih baác pínahdih caandih át wãh jwuhcap wat jï. Jibnitjeh ït jumap wat jï. Abrahamji ã weh wih jwuhcah, Dios caandih nin pah át niij naáwáp wat jï: ‘Meemdih, ma juménadihbut nin baácdih wã wãhhipna caá’, át niijíp wat jï.*

⁶ ‘Táttimah, ma juméná bíih baácna bejnit, caán baácdih moónjeéh jumna, queétdih teo wühnit ï jumbipna caá. Pánihna, cuatrocientos jópchi ma juménadih yeejép ï chãjhipna caá.

⁷ Obohjeéhtih, páant ï chãjat júb, weém caán baácdih moondih wã peéh chãjhipna

* 7:3 Gn 12.1 * 7:4 Gn 11.31; 12.4 * 7:5 Gn 12.7; 13.15; 15.18; 17.8

caá. Páant wã peéh chãjat túttimah, ma j̄imená nin baácna ĩ jwúub j̄ibípna caá, páant muntih. Pánih jwúub j̄inít, weemdih jepahnit, ĩ wēi ʘbh̄bipna caá', Abrahamdih Dios át niijíp wut j̄i.*

8 Páant niijnít, Dios nin pah caandih át jwúub niij naáwáp wut j̄i: 'Weém wã niijátjidih wã náhnat pínah, yeebbát ñi náhnat pínah niijná, nin pah ñi chãjaá: Quehli nah yapat chóodih ñi bóod yohoó. Meém mícjeh, ma j̄imenábut biíc yoobó bóodnit ñi j̄umú', át niijíp wut j̄i. Pánihna, Abraham áa Isaacdih mi weép j̄umuchah, ocho yeó jáap túttimah, áih quehli nah yapat chóodih Abraham át bóod yohop wut j̄i. Túttimah, Isaac Jacob pínahdih át weh j̄umap wut j̄i. Pánihna, Jacobboó docewã át weh j̄umap wut j̄i. Queét doceboó jwĩ nuowã pínah ĩt j̄umap wut j̄i.*

9 "Queét jwĩ nuowã ĩ ʘud Josédih ĩjnit, caandih yohna, Egipto baácna bejnitdih ĩt j̄ib chãj wãhup wut j̄i. Páant ĩ j̄ib chãj wãhniiji ā moh yéječah enna, Dios Josédih át tái teo wáacap wut j̄i.*

10 Páant ā teo wáacachah, José tái jenah joiní ā j̄umuchah, Faraón Egipto baác dih moón ĩ maáhboó Josédih át wēi enep wut j̄i. Diosboó caandih páant át wēi enat tútup wut j̄i. Pánih wēi ennit, Faraón Josédih nihát Egipto baác dih moondih tewat wutni maáh pínah át waadánap wut j̄i. Ā pebh moondihbut maáh át waadánap wut j̄i.*

11 "Caán láa Egipto baácboó Canaán baácboobút mah ā b̄ugcáh, caán baácndih moón tabit ĩt moh yéjep wut j̄i. Pánihna, jwĩ nuowãbut jeémát ĩt j̄éh bid jaicáp wut j̄i.*

12 Egipto baácboó jeémát j̄umat doonádih joinít, Jacob ā wehdih neoh át jwĩh wah bojop wut j̄i.

13 Túttimah ā jwúub wahachah, Egipto baácboó ĩ j̄ibínachah, 'Weém ñi ʘud tigaá', José ā ʘud jeñénadidih át niijíp wut j̄i. Pánihna, Joséboó ā déewãdih ā maáh Faraóndih át j̄utup wut j̄i.*

14 Túttimah, José ā íp Jacobdih ā

déewãdihbut át bidip wut j̄i. Ā déewã setenta y cinco cáacwãjeh ĩt j̄um jwãhup wut j̄i.*

15 Ā wãúh ā bid bojochah joinít, Jacobwã ā wãúh pebhna Egipto baácboó ĩt bejep wut j̄i. Caanná j̄ibínitji ĩt b̄udúp wut j̄i.*

16 Jacob ā nuo Abraham Hamor báadhda wehdih Siquem wut j̄umni baácboó ĩ wunuchah ĩ yohat pínahdih átát j̄ib chãjap wut j̄i. Pánihna, Abraham ā j̄ib chãjniiji baácboó Jacobih bácahjidih ʘb bejnit, ā wehboó ĩt yohop wut j̄i.*

17 "Túttimah, 'Nin baác dih yeebdih wã wãh̄bipna caá', Dios Abrahamdih ā niijátji pah toáh j̄úwáchah, Egipto baácboó jwĩ déewã ĩt cáac poonap wut j̄i.

18 Egipto baác dih ĩ j̄umuchah, biih maáh Faraón ĩ niijní, át túut nuumúp wut j̄i. Caán Faraónboó ded pah José ā chãjatjidih át j̄éhcap wut j̄i.*

19 Pánih j̄éhcan, jwĩ nuowãdih yeejép chãjna, ĩ weh jáap túh̄nitdih át mao yohat tútup wut j̄i.*

20 Páant ā yapat cãtíh, Moisés pínah ā cáac j̄umuchah, Dios caandih át tái wēi enep wut j̄i. Pánihna, ā mána tres widh caanbít dih j̄útcanjeh, ĩh muúboó ĩt tái bih bíbohó wut j̄i.*

21 Pánihat túttimah, Moisésdih muúboó j̄éh bíbohcan, ā mána caandih m̄jboó ĩt pahanap wut j̄i. Páant ĩ pahanidih Faraón nuum bid j̄uí, ʘb aab béjnit, mi wãúh pah mit behanap wut j̄i.*

22 Egipto baác dih moón tái j̄éh̄nitíhdih Moisésdih ĩt bohénap wut j̄i. Pánihna, caán maáh wãúh pah át j̄umap wut j̄i.

23 "Túttimah, caán cuarenta jópchi bíboh̄nit, ā déewã judíowãdih enedih át bejep wut j̄i.

24 Pánih enedih j̄ibína, Egipto baác dih bóo judíodih yeejép ā chãjachah, Moisés át enep wut j̄i. Páant ā chãjachah ennit, ā déedih teo wáacadih bejna, Egipto baác dih bóodih át mao yohop wut j̄i.

25 Pánih chãjna, 'Wã déewã ĩ déedih wã teo wáacachah enna, "Dios jwĩútdih tái ʘbni

* 7:7 Gn 15.13-14; Ex 3.12 * 7:8 Gn 17.10-14; 21.2-4; 25.26; 29.31-35.18 * 7:9 Gn 37.11,28; 39.2,21 * 7:10 Gn 41.39-41 * 7:11 Gn 42.1-2 * 7:13 Gn 45.1,16 * 7:14 Gn 45.9-10,17-18; 46.27 * 7:15 Gn 46.1-7; 49.33 * 7:16 Gn 23.3-16; 33.19; 50.7-13; Jos 24.32 * 7:18 Ex 1.7-8 * 7:19 Ex 1.10-11,22 * 7:20 Ex 2.2 * 7:21 Ex 2.3-10

pínah át wahap taga”, í níj jenah joibípna caá’, Moisés át níj jenah joyóp wut yah jī. Obohjeéhtih, queétoó páant ít níj jenah joicáp wut jī.

²⁶ Biíh yeó jáapdih chénewā ā déewā í míc mawachah, Moisés át enep wut jī. Pánih enna, ‘¿Yeéb biícwājeh dépanih míc mao tiguaā ñi chāj?’ queétdih át níjíp wut yah jī.

²⁷ Obohjeéhtih, páant ā níjíchah joinít, ā déedih yeejép chājniboó Moisésdih át ub tóo yoh bojop wut jī. ‘Meém jwī maáh nihcan, jwiít dih wutni nihcan caá.

²⁸ ¿Jwín Egipto baác dih bóodih ma mao yohatji pah weemdíhbat mao yohíh níit ma chājap?’ át níj jūihñap wut jī.

²⁹ Páant ā níjíchah joí wúhi bejnit, Moisés Madián baácboó át jweí béjep wut jī. Caanná jweí juibíniji áa jumnit, chénewā át weh jumap wut jī.*

³⁰ “Madián baácboó Moisés cuarenta jópchi jumna, muú wihcapboó Sinaí jee pébh jumnit, máa chálih iigni panihnidih át enep wut jī. Caán iigát panihat cātíh ángelboó caandíh át jíghop wut jī.

³¹ Páant ā jíghochah, Moisés át en wúhi bejep wut jī. Pánih en wúhi bejna, caán máa chálih iigni panihni pehbbit enedih ā bejchah, Dios caandíh nin pah át níj naáwáp wut jī:

³² ‘Weém Dios caá. Weemdíhjah caá ma nuowā, Abraham, Isaac, Jacob í túi wēi úubáp’, át níjíp wut jī. Páant ā níjíchah joinít, Moisésboó méménit, úumna, át en ñahacap wut jī.

³³ Pánihna, Dios nin pah caandíh át jwúub níj naáwáp wut jī: ‘Buu wā pebh ñuhna, míh zapatosdih waícanjah ma tóo dugúá.

³⁴ Wíih cáacwā Egiptoboó jumnit, yeejép yapna, tubit moh yéejnit í jūñúchah, wā joiná caá. Páant í jūñátdih joinít, queétdih teo wáacat náahna, Egipto baácboó meemdíh wahat túut níj ná, ma pebh wā dei jūúwáp be. Pánihna, buu conboó ma jwúub bejeé’, Dios Moisésdih át níjíp wut jī.*

³⁵ “Í náahcannijidih yuhna, í maáh pínah, queétdih túi ubni pínahdih Diosboó át wah jwúuba bojop wut jī. ‘Meém jwī maáh

nihcan, jwiít dih wutni nihcan caá’, í jāh níj jéhnijidih Dios Egipto baácboó át wah bojop wut jī, queétdih ā numah bac jūúwát pínah níj ná. Pánih wahna, Moisésdih teo wáacni pínah máa chálih iigni panihni cātíh jumni ángeldihbat Dios át wahap wut jī.

³⁶ Pánihna, Egipto baácboó jumnitji judíowādih Moisés át numah jūúwáp wut jī. Egipto baácboó caán Moisés Dios ā wēpatdih át jwíh júut waáwáp wut jī. Túttimah, Múj Mac Dúuni wút jumniboó át jwúub júutap wut jī. Túttimah, muú wihcapboobát cuarenta jópchi í jumuchah, Dios ā wēpatdih páant āpí júutap wut jī.*

³⁷ Caán Moisésboó judíowādih nin pah át níj naáwáp wut jī: ‘Weém wā nihat pah mantih Dios naáwátdih naóh yapani pínahdih yeebdíh ā wahbipna caá. Caán ñijeéh ā jumnipna caá’, Moisés queétdih át níjíp wut jī.*

³⁸ Moisés muú wihcapboó jwí nuowā biíc dih át jumap wut jī. Sinaí wút jumni jeená caandíh naóhniiji ángeljeéhbat át jumap wut jī. Íjeéh jumnit, Dios ā wutatdih Moisésboó át naóh yapanap wut jī, caandíh jepahnit, Diosjeéh í túi jumat pínah níj ná. Jwiítbat jwí joyát pínahdih át naáwáp wut jī.*

³⁹ “Pánih jūóhnitji muú wihcapboó jumna, Egipto baácboó jwúub bejínna, Moisésdih náahcan, jwí nuowā ā wutatdih ít yap yohop wut jī.

⁴⁰ Pánih yap yohna, Moisés úud jeñé Aaróndih nin pah ít níjíp wut jī: ‘Jwiít dih waóh nit pínah Dios panihnitdih ma pāp wūhúá. ¿Egipto baácboó jwí jumuchah, jwiít dih numah jūóhni Moisés ded pah tiguaā át bej?’ ít níjíp wut jī.*

⁴¹ Páant níj nít, queét momo jiwí wūúh pah jíghnidih orojíh ít pāpap wut jī. Pánih pāp péanit, queét naúpdih mao ub jūóh nit, í pāpnidih cáo wūhna, bádí ít weñep wut jī.*

⁴² Páant í pāpnijidih í weñechah ennit, ‘Weemdíh yohnit, cáiwādih, widhdih, yeodíhbat í wēi dáhwa naáh’, níj nít, Dios queétdih áti yohop wut yah jī. Páant í chājatjidih Dios naáwátdih naóh yapani nin

* 7:29 Ex 2.11-15; 18.3-4 * 7:34 Ex 3.1-10 * 7:36 Ex 7.3; 14.21; Nm 14.33 * 7:37 Dt 8.15,18 * 7:38 Ex 19.1-20.17; Dt 5.1-33 * 7:40 Ex 32.1 * 7:41 Ex 32.2-6

pah át niij daacáp tajĩ:

‘ “Yeéb weemdih yeejép ñi chãjap be. Múú wihcapboó cuarenta jópchi jumna, yeéb judíowã nuñápwãdih mao cáonit, weemdih wãhna, ñita túi chãj tagaá. Obohjeéhtih, weémboodih ñi náhnicap be.

43 Pánih náhnican, Móloc wūt jumnidih wēinit, ãih mūdih ñi bíbohóp jĩ. Bíih cúi Refán wūt jumni, caan páh jíghoni yeéb ñi pãpni dahdihbut ñi weñep be. Pánihna, yeebdih peéh chãjna, yuúp Babilonia baácboó wã wahbipna caá”, Dios ã niijná caá’, át niij daacáp tajĩ. (Am 5.25-27)

44 “Jon jãtíh moón jwĩ nuowã múú wihcapboó jumna, Dios íjeéh ã jummat pínah niijná, nuñáp chóojĩh í chãjni mūdih ít bíbohóp wūt jĩ. Caán mūdih Dios ã niijátji pah bíic yoobó Moisés át chãjap wūt jĩ. Caán múú díitboó Dios ã wutat daácni jeé naaná át jumap wūt jĩ.*

45 Pánihna, queétdih Dios ã naóhniini nin baácđih juná, Josué jwĩ nuowã bíicđih caán mūdih ít ub juyúp wūt jĩ. Páant í ub juyúchah, Dios queétdih teo wáacna, caanjĩh jumnitjidih át yohóp wūt jĩ. David ã jum láabut caán mūdih ít bíboh jwuhap wūt jĩ.*

46 Pánihna, caandih Dios ã túi weñechah jéihnit, caán íjeéh ã jummat pínah mūdih chãjihna, David Diosđih áti h ubúp wūt yuh jĩ.*

47 Obohjeéhtih, páant ã ubúchah yuhna, ã wunat túttimah, ã wũh Salomónboó Dioih mūdih át chãjap wūt jĩ.*

48 Pánih chãjna yuhna, Diosboodih cáacwã í chãjni mūdih í jéih nemcan caá. Páant niijnít, Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajĩ:

49 ‘ “Japboó wã chúdat panihni caá. Caánboó chúdna, nihatdih wã wutna caá. Pánihna, noónboó wĩh jícha wã chũi chúdat panihni caá. Pánih chũi chúdna, chah wẽpni wã jumna caá. Weém Dios caá. Páant wã jumachah, wĩh múú pínahdih ñi jéih

teo wãhcan caá. Wã chooát pínah mūdih wã náhcan caá.

50 Weemjéh nin baácboó nihatdih wã chãjap jĩ”, Dios ã niijná caá’, át niij daacáp tajĩ. (Is 66.1-2)

51 “Jwĩ nuowãji í yap yohat pah muntih yeebbút Diosđih ñi yap yohna caá. Dios naáwátdih joiná yuhna, yeéb yehna joyáh bojnit Túini Espiritudihbut yehna ñi niijná caá.*

52 Jwĩ nuowãji Dios naáwátdih nihat naóh yapanitdih yeejép ít chãjap wūt jĩ. “Túttimah túini yoobát ã jũóhbiipna caá’, queét í niij naáwáchah, jwĩ nuowã ít joijí ta yuh caá. Obohjeéhtih, páant niij naóhnitjidih ípĩ mao yohóp wūt jĩ. Pánihna, “Túini yoobát ã jũóhbiipna caá’, í niijníji Jesúsđih yeebbút ñi mawap be.

53 Dios ã wutatdih ángelwã Moisésđih ít naóh yapanap wūt yuh jĩ, jwĩ joyát pínah niijná. Obohjeéhtih, í wutatjidih jwĩ bíbohna yuhna, yeéboó caandih ñi yap yohna caá”, Esteban át niijíp wūt jĩ.

Estebandih jee dáhnajĩh í yoh mawap

54 Páant ã niijíchah joinít, queétboó tubit ít íjip wūt jĩ. Pánih íjna, úum náah jumnit ít jíghóp wūt jĩ.

55 Páant í íjichah yuhna, Túini Espiritu caandih búdí ã teo wáacachah, japboó chéi en ñahanit, Dios ã yeh ígátđih, Jesús Dios ã jéihyepmant bóo bawámant ã ñuhuchahbut Esteban át enep wūt jĩ.

56 —¡Ñi eneeé! Jeáboó jéweat panihni ã jumachah, Jesús nihat cáacwã úud jeñé, Dios ã jéihyepmant bóo bawámant ã ñuhuchah, wã enna caá, át niijíp wūt jĩ.

57 Páant ã niijíchah joinít, queét tubit íj yapna, ñaácni, íh molítdih nem teo, ñáo ñah bejni, caandih ít tewep wūt jĩ.

58 Pánih teonit, caán tútchimant wái bac bejni, jee dáhnajĩh ít yoh mawap wūt jĩ. Páant í yohat pínah jãtíh, jih í duoní yégueh chóonadih too dug jwejni, jáap beh tóahni Saulo wūt jumnidih ít wapat tútup wūt jĩ.

59 Estebandih jeejĩh í yohochahjeh, “Maá Jesús, wĩh caolihdih ma ubú”, át niijíp wūt jĩ.*

* 7:44 Ex 25.9,40 * 7:45 Jos 3.14-17 * 7:46 2S 7.1-16; 1Cr 17.1-14 * 7:47 1R 6.1-38; 2Cr 3.1-17 * 7:51 Is 63.10

* 7:59 Sal 31.5; Lc 23.46

⁶⁰ Páant niijnít, bódicha caj yoh ñajnit, “Maá, weemdíh yeejép í chājachah yuhna, queétdih ma peéh chājca bojóó”, niijnít, át wanah bejep wut jī.*

8

Saulo Jesúhwādh yeejép ā chājat

¹⁻² Bitā Jesúhwā Estebanjidih baad yóhna, bádí ít juñáp wut jī. Obohjeéhtih, Sauloboó Estebandih í mawachah enna, “Túina caá”, át niij jenah joyóp wut jī. Caán yeó jáapjeh Jerusalén tútchidih jumnit Jesúhwādh eníhcan, yeejép ít chāj jwíhip wut jī. Páant í mao jwíhichah, Jesúhwā Jerusalén tútchimant Judea baác, Samaria baácna but yuúp ít jweí peét bejep wut jī. Jesús ā naáwát tútnit pohba ít bejcap wut jī.

³ Pánihna, Sauloboó Jesúhwādh eníhcan, queétdih yeejép chājna, íih munádh waadnít, neonádh, yaádhidibut teo wái bacnit, nemat muúboó āpí nemat tútup wut jī.*

Felipe Samaria baácboó Jesúh doonádh ā bohéat

⁴ Pánih jweí peétnitji í juibíni tútchinadh moondíh Jesúh túini doonádh ípí naáwáp wut jī.

⁵ Samaria baácboó jumni chah bádí tútchina juibínit, Felipebut caán tútchidih moondíh Jesúh túini doonádh át naáwáp wut jī.

⁶ Páant ā naáwáchah joinít, Dios ā wēpatjīh jwiít cáacwā jwí jéih chājca naáhdih ā chājachah ennit, caanjīh moón dawá ít túi joyóp wut jī.

⁷ Dawá nemép jumnit ā pebh í juibínachah, nemépwāboodíh āpí bac bejat tútup wut jī. Páant ā bac bejat tútuchah joinít, nemépwā ñáacnit, ípí bac bejep wut jī. Dawá jéih wálicannitdh, jéih bejcannitdhbut āpí boonanap wut jī.

⁸ Páant ā chājachah enna, caán tútchidih moón bádí ít weñep wut jī.

⁹ Caán tútchidih bóo Simón wūt jumni, jíohni át jumup wut jī. Pánihna, caán tútchidih moondíh jíohnit ded pah í chājatdh āpí chāj júutup wut jī. Páant ā

chājachah enna, caanjīh moón en wáhi bejnit, Simóndih ít úmup wut jī. Nin pah āpí niijíp wut yuh jī: “Weem páh jéihni bita wihcan caá. Dedé weemdíh judhcan caá”, át niijíp wut jī.

¹⁰ Páant ā chājachah enna, “Nin Dios pah muntih wēpat bíbohni caá”, cáacwā í maáta bícdih ít niijíp wut yuh jī. Queét nihat caandíh ít tái jiwúhup wut jī.

¹¹ Páant ā chājatjīh queétdih maatápdih át júutup wut jī. Páant ā chāj júutuchah enna, queétboó wáhi bejnit, caandíh ít tái joyóp wut jī.

¹² Obohjeéhtih, caandíh í joyóchah yuhna, Felipeboó Dios maáh ā jumatdh, Jesucristoíh túini doonádhbut ā naáwáchah joinít, Simóndih cádhnit, Felipeboodíh ít joyóp wut jī. Pánih tái joinít, í jepahachah enna, Felipe neonádh, yaádhidibut át daabánap wut jī.

¹³ Simónbut Felipe ā naáwáchah joinít, Jesúsdh ā jepahachah, caandíhbut át daabánap wut yuh jī. Páant ā daabáat túttimah, Felipejeéh caanbút át péenap wut jī. Felipe Dios ā wēpatjīh chāj júutnit, tubáp cháhnditdh ā tái boonanachah enna, Simón át en wáhi bejep wut jī.

¹⁴ Samaria baácdh moón Dios naáwátdih í túi jepahat dooná Jerusalén tútchina Jesús ā naáwát tútnitdh át juibínap wut jī. Páant í jepahat doonádh joinít, Pedro, Juan bícdih, Samaria baácna ít wahap wut jī.

¹⁵ Pánih caanná juibínit, Pedrowā Jesúsdh jáap jéihnitdh Diosdh ít úbup wut jī, Túini Espíritu ā wēpat queétdih ā jumat pínah niijná.

¹⁶ Queét Samaria baácdh moón Jesúhwā í jumat júutat pínah niijná, queétdih Felipe átát daabánap wut jī. Jesúsdhjeh ít jéih jwuhup wut jī. Obohjeéhtih, caán láa, Túini Espíritu ā wēpat queétdih át wih jwuhcap wut jī.

¹⁷ Pánihna, Pedro Juanjīh Samaria baácdh moondíh í teo jáha úbúchah, Túini Espíritu ā wēpat queétdih át jam jwíhip wut jī.

¹⁸ Pedrowā í teo jáha úbúchah, Túini Espíritu ā wēpatjīh mácah wéheatjīh í wéhenachah, Simón át enep wut jī. Pánih

* **7:60** Lc 23.34 * **8:3** Hch 22.4-5; 26.9-11

ennit, Pedrowã ï wēpat déedih náahna, dinerojĩh átih jíib chājíhip wut yah jĩ.

19 —Weembút cāacwādh wã teo jáha wúbúchah, Túini Espíritu ã wēpat queédihbut ã jummat pínah niijná, weemdíhbut ñi wēpat déedih ñi wūhúá, át niijíp wut yah jĩ.

20 —Míih dinerojĩh Dios ã wēpatdih ma jíib chājíhat yeejép caá. Pánihna, caandíh ma jíib chājíhat peéh míih dinero bíicdih iiguípna ma bejeé.

21 Dios ã enechah, ma jenah joyát yeejép ã jumna caá. Nindih jwiít jwĩ chājat pah meém chājni pínah nihcan caá.

22-23 Wēpatdih tubit en ñinahnit, tubit íj yaicánniابه caá. Pánih jumna, yeejépdih ma jéih cádahcan caá. Yeejép ma jenah joyátidih Dios ã yohat pínah niijná, caandíh ma wúbú. Páant ma chājachah enna, caán ma yéejatdih áta yoh tagaá, Pedro jíohni Simóndih át niij jūihñap wut jĩ.

24 —Weemdíh yeéb Diosdih ñi wúbú, ma niijípboó wã bejcat pínah niijná. Caán waó jíib iiguípna wã bejíchcan caá, Simón át niijíp wut jĩ.

25 Túttimah, Pedro Juanjĩh Dios naáwátidih biíh tútchinadih moondíh naáwátidih ít bejep wut jĩ. “Jesús ã boo pud jūúwát túttimah, caandíh jwiít jwĩ enep jĩ”, Samaria baácdih moondíh ít niij naóh peetép wut jĩ. Pánihna, caanjĩh moondíh bohé péanit, Jerusalén tútchina ít jwúub bejep wut jĩ.

Felipe Etiopía baácdih bóodih ã bohéát

26 Felipe Samaria baácboó ã jumwachah, Dioíh ángel caandíh nin pah át niij naáwáp wut jĩ: “Múú wihcapboó Jerusalén tútchimant Gaza baácboó bejni namána chóop yapapboó ma bejeé”, át niijíp wut jĩ.

27 Páant ã niijíchah joinít, caanna át bejep wut jĩ. Caán namádih Etiopía baácdih bóo jwúub bejna át chājap wut jĩ. Caán Etiopía baácdih moón ï maáh wili Candace wut jumnihíh dinerodih en daoní wut jĩ. Jerusalén tútchiboó Diosdih weñedih juibíniji jwúub bejna át chājap wut jĩ.

28 Áih tútchina pátanijĩh jwúub bejna, Dios naáwátidih naóh yapani Isaías ã daádni náojidih enna át chājap wut jĩ.

29 Pánihna, Túini Espíritu Felipedih nin pah át niijíp wut jĩ: “Con bejni pátáni pebhna ma bejeé”, át niijíp wut jĩ.

30 Páant ã niijíchah joinít, Felipeboó pátáni pebhna juibínit, caán náodih Etiopíadih bóo ã míic en naáwáchah, át joyóp wut jĩ.

—¿Ma ennidih ma beh joí niít? Felipe caandíh át niij wúbh joyóp wut jĩ.

31 —Weemdíh bohéni ã wihcah, wã táí beh joicán caá. Wã pebh jui chūudnit, weemdíh ma bohénaá, Felipedih át niijíp wut jĩ.

—Júu, niijnít, ã pebh át juibí chūudap wut jĩ.

32 Dios naáwátidih naóh yapani Isaías nin pah ã niij daacátjidih Etiopía baácdih bóo míic en naóhna át chājap wut jĩ:

“Ovejadih mawat túut, ï teo wáyachah, ã ñaáccat pah muntih caanbút caandíh ï tewechah, laihcanni ã jumvipna caá. Oveja yoócdih ï bóodochah, ã ñaáccat pah muntih caanbút laihcanni ã jumvipna caá.

33 Caandíh ï deoh naóhvipna caá. Caán yeejép ã chājcah yahna, queétboó caandíh yeejép ï chājvipna caá. Pánihna, caandíh ï mao yohochah, weh wihcanjeh nin baácboó ã buudbípna caá”, Isaías át niij daacáp tajĩ. *(Is 53.7-8)*

34 Caán náodih en naóhnit, Etiopía baácdih bóo Felipedih nin pah át niij wúbh joyóp wut jĩ:

—Ma naáwá weemdíh. ¿Nin Isaías ã ni-ijátji dedna tigaá? ¿Caanjéh naóh niít át chājjiip? ¿Bííhdih naóh niít át chājjiip, páant ã niijná? át niijíp wut jĩ.

35 Páant ã niij wúbh joyóchah joinít, Felipeboó caán náodih ennit, Etiopíadih bóodih Jesúh táini doonádih át naáwáp wut jĩ.

36 Páant niij béjna, íimdih ít enep wut jĩ.

—¿Enejúh! Conboó íim caá. ¿Weemdíh ma daabáíhcan niít? Felipedih át niijíp wut jĩ.

37 —Jesúsdih ma táí jepahachah, meemdíh wã daabávipna caá, Felipe caandíh át niijíp wut jĩ.

—Dios wúuh Jesúsdih weém wã táí jenah joiná caá. Caán Jesús Dios ã wahni Cristo ã

jumatdih wã táí jéihna caá, át niíj jepahap wut jĩ.

³⁸ Páant niijnít, pütúni íoh teonidih át chãwáát tútup wut jĩ. Caán ã chãwáchah, dei ñahnit, íimna ít dei juibínap wut jĩ. Pánih dei juibínit, íimdih póbó páud bac bej juibí ñahnit, Felipeboó caandíh át daabánap wut jĩ.

³⁹ Daabá péanit, í aab ñáhuchah, Túini Espíritu Felipedih át ubah bejep wut jĩ. Æ buudáh bejchah, Etiopíadih bóo caandíh át jwúub encap wut jĩ. Pánihna, Jesúsdih jepahna, táí wēinit, áih baácna át jwúub bejep wut jĩ.

⁴⁰ Túini Espíritu Felipedih ã ub bejchah, Azoto tútchina át juibínap wut jĩ. Pánihna, nihat tútchinadih moondíh Jesúih táini doonádih naóh jibna, Cesarea tútchiboó át juibínap wut jĩ.

9

*Saulo ã túut ñumát
(Hch 22.6-16; 26.12-18)*

¹ Páant Felipe ã chãjat pónih, Sauloboó Jesúihwádh en jũhna, “Queédih maomi caá”, niijnít, sacerdotewã í maáh pebhna át bejep wut jĩ.

² Caanná juibínit, mawat pínah papélahdih caandíh át úbúp wut jĩ. “Damasco tútchiboó judíowã í míic wáacat munnádh moón í maátadih ñi daacá. Weém Jesúihwádh bid jwinít, queédih chéonit, nin Jerusalén tútchiboó wã jwúub ub jũóhmi caá. Pánihna, wã tewat pínah papélahdih weemdíh ñi wãhúú”, Saulo át niijíp wut jĩ.

³ Páant ã niijíchah joinít, caán núodih í wãhuchah, Damasco tútchina ít bejep wut jĩ. Damasco tútchina í tóah juibínachah, japmant úg jéenaat caandíh át jígohop wut jĩ.

⁴ Páant ã úg jéenanachah, Sauloboó át buug ñájap wut jĩ. Pánih buug ñájnít, Jesús ã wéhenachah, át joyóp wut jĩ. “¿Saulo, dépanihna meém weemdíh yeejép ma chãj?” át niijíp wut jĩ.

⁵ “¿Maá, meém déhe tigaá?” Saulo át niijíp wut jĩ. “Weém Jesús, yeejép ma chãjni caá. Weemdíh íjnít jepahcan, meemjéh tigaá ma míic yéejana caá.

⁶ Ma ñah ñahúú. Tútchidih waad béjnit, ma jumúú. Ma chãjat pínahdih meemdíh

naóhni pínah ã juibíbipna caá”, Jesús Saulodih át niijíp wut jĩ.

⁷ Páant ã wéheatdih joiná yuhna, Saulo ã pej jumnitboó cáacdih encan, ít joí wáhi bejep wut jĩ.

⁸ Saulo ñah ñahnit, ã jéih encan, ã pej jumnit áih muj nahmant teonit, Damasco tútchina caandíh ít wái waad béjep wut jĩ.

⁹ Pánihna, Saulo bíic peihcanni yeó jáap jéih encan, jeémpan, babhcan, Diosdih búdí úbhna át chãjap wut jĩ.

¹⁰ Damasco tútchidih bóo Jesúsdih jéihni Ananías wut jumni oo jumat dée pah Jesúsdih át enep wut jĩ. Páant ã enechah, Jesús caandíh át ejep wut jĩ: “¡Ananías!” át niijíp wut jĩ. “Júú, wã jumna caá”, át niíj jepahap wut jĩ.

¹¹ “Yoobópdih wut jumni namádh, Judáih munná bejnit, Tarsodih bóo Saulo wut jumnidih ma bidí. Caán Diosdih úbhna caá ã chãjap.

¹² Caanbút oo jumat dée jígohatdih enna caá ã chãjap. Æ jwúub enat pínah niijná, meém juibínit, caandíh teo jáhanit, úbát panihatdih ã enep be”, Jesús Ananíasdih át niijíp wut jĩ.

¹³ “Maá, caán míhwã túinit, Jerusalén tútchidih moondíh yeejép át chãjap wut be. Dawá cáacwã weemdíh páant í niíj naáwáp be.

¹⁴ Nin Damasco tútchiboó caán nihat míhwádh teo nemat túut niijná, sacerdotewã í maátadih papélahdih daacát túttnit, caán núo ã wēpatíh át jũúwáp wut be”, Jesúsdih Ananías át niíj jepahap wut jĩ.

¹⁵ “Caán Sauloboó wã ñíoni jumna, judíowã nihcannitdih, í maátadih, judíowádhbut wã naáwádh ã naóhbipna caá. Pánihna, ã pebhna úmcanjeh ma bejeé.

¹⁶ Túttimah, wíh ã jumat jíib, dawá láa yeejép ã yapat pínahdih caandíh wã jéihyabipna caá”, Jesús Ananíasdih át niijíp wut jĩ.

¹⁷ Páant ã niijíchah joinít, Ananías Saulo pebhna juibí, caandíh teo jáha úbhnit,

—Wã dée Saulo, jwí Maáh Jesús namáboó meemdíh jígozni weemdíh ã wahap be, ma jwúub enat pínah, Túini Espíritu ã wēpat

meemdih ã jamat pínahbut niijná, ãt niijíp wut jĩ.

18 Páant ã niijíchahjeh, ãih quíib dahdih queéj chãa pah jíghni ã buúg jénechah, Saulo ãt jwáub enep wut jĩ, páant muntih. Pánihna, ñah ñuh bac bejnit, ãt daabáát túttup wut jĩ.

19 Páant caandih ã daabáát túttimah, jwáub bid jeémpna, ã nuugúp wunatji ãt boonap wut jĩ. Pánihna, Saulo Damasco tútchidih Jesúihwãjeéh maátcanjeh ãt jamap wut jĩ.

Saulo Damasco tútchiboó ã naáwát

20 Saulo ã tútt nuumát túttimahbitjeh, judíowã ã míic wáacat muunáboó Jesúih túini doonádih ãt naáwáp wut jĩ.

—Caán Jesús Dios wãúh caá, Saulo ãpĩ niijíp wut jĩ.

21 Páant ã niij naáwáchah joinít, nihat ãt joí wáhi bejep wut jĩ.

—¿Nin Jesúihwãdih ñuun yóhni niican niít? ¿Ninjĩhbut jãóhni, queédih teonit, sacerdotewã ã maátadih wãhíhni niican niít? ãt míic niijíp wut jĩ.

22 Obohjeéhtih, Saulo úmcanjeh, chah ãt bohénap wut jĩ. Pánih bohénit, “Yoobópdih tigaá Jesús Dios ã wahni Cristo caá”, ã niijíchah joinít, bita Damasco tútchidih moón judíowãboó ãt beh joicáp wut jĩ.

Saulo judíowãdih ã jweyát

23 Maátcanjeh ã jamat túttimah, judíowã caandih mawíhna, queétjeh ãt míic wéhenap wut jĩ.

24 Pánih míic wéhenit, caán tútchidih bóo jécnadih yeó jáap jamat pah, chei jamat pahbut ãt páñap wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, Sauloboó ã mawíhat doonádih ãt joyóp wut jĩ.

25 Caán doonádih joinít, Saulo ã chéenwã caandih búdí wãhdih yacnit, chei caán tútchi wáihyat júdu tãahmant ãt cádah deya bojop wut jĩ. Páant ã chãjat túttimah, Jerusalén tútchiboó ãt bejep wut jĩ.*

Saulo Jerusalén tútchiboó ã jamat

26 Jerusalén tútchidih juibínit, Jesúihwã bíicdih Saulo ãtih jamíhip wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, “Jesúsdi h jepahni niican caá”, niij jenah joinít, caandih ãt úmmap wut jĩ.

27 Páant ã úmmapchah yuhna, Bernabéboó Jesús ã naáwát túttnit pebhna caandih ãt namah bejep wut jĩ. Pánihna, Saulo ded pah ã yapatjidih Bernabé queédih ãt naáwáp wut jĩ: “Nin Saulo Damasco tútchiboó bejnit, Jesúsdi h ãt enep wut jĩ. ã enechah, Jesúsboó caandih ãt wéhenap wut jĩ. Túttimah, Damasco tútchidih moondih úmcanjeh, Jesúih doonádih ãt naáwáp wut jĩ”, Bernabé ãt niijíp wut jĩ.

28 Páant ã niiját túttimah, Saulo ãjeéh waadnit, Jerusalén tútchidih moondih úmcanjeh, Jesúih doonádih ãt wép naáwáp wut jĩ.

29 Pánih naóhni, biquína Grecia baácmant jãóhni judíowãjeéh míic wéhenit, queédih yehna ãt naáwáp wut jĩ. Páant Saulo chah ã wép naáwát peéh caandih ãt mawíhip wut yuh jĩ.

30 Páant ã mawíhat doonádih joinít, Saulojeéh jamnit Jesúihwãboó caandih Cesarea tútchina ãt úb jwei déi bejep wut jĩ. Caanjih namah jam jwãhni, Tarso tútchina caandih ãt wah bojop wut jĩ.

31 Caán láa nihat Judea baác, Galilea baác, Samaria baácboó Jesúihwã ãt táí jamap wut jĩ. Dedé tac buugáát wihchah, ãt táí míic bohénap wut jĩ. Queét Diosdi h úmni, ã yéejatdi h cádahachah, Túini Espíritu queédih búdí ãt teo wáacap wut jĩ. Pánihna, Jesúsdi h jepahni h ãt dao béjep wut jĩ.

Pedro Eneadi h ã booaat

32 Saulodih ã wahat túttimah, Pedro nihat tútchinaboó Jesúihwãdih táoh en jib bejna, Lida tútchidih ãt juibínap wut jĩ.

33 Caaná juibínit, Eneas wut jamnidih ãt enep wut jĩ. Ocho jópchi jãtih Eneas tabúp chãúhni ãt jéih wálícap wut jĩ.

34 —Eneas, Jesucristo meemdih ã booa caá. Ma ñah ñuhú. Ma lajatdi h ma úb ámo hoó, Pedro ãt niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchahjeh, Eneas ãt ñah ñuhap wut jĩ.

35 Pánihna, nihat Lida tútchidih moón, Sarón tútchidih moonbút caán doonádih joinít, ã yéej chãjatdi h cádahni, Jesúsdi h ãt jepahap wut jĩ.

Tabita mi boo pud jãúwát

* 9:25 2Co 11.32-33

³⁶ Jope wāt jumni tátchidih Tabita wāt jumnih Jesúsdih táí jéihnih mit jumap wāt jī. Mi wāt Tabita griego wéheatjīh Dorcas ít ni-ijíp wāt jī. Caánt táí chājnih, moh yéejnitdih mipī táí teo wáacap wāt jī.

³⁷ Pánihna, caán láa wunat ñah jūúwáchah, mit wanah bejep wāt jī. Páant mi wunat táttimah, queét miíh báhahjidih táí choc péanit, chah bóo tólihboó ít jwejep wāt jī.

³⁸ Lida tátchi Jope tátchi táí pebh buugjéh át jumap wāt jī. Pánihna, Jope tátchidih moón Jesúíhwā, Pedro Lida tátchiboó ā jummat doonádih jātīh ítát joyóp wāt jī. Pánih joinítji chénewádih Pedro pebhna ít wah bojop wāt jī. Ā pebhna juibínit, “Tabita mi wanah bejep be. Waícanjeh jwī jumapboó jwíjeéh ma jūúwá”, Pedrodih ít niijíp wāt jī.

³⁹ Páant ī niijíchah joinít, Pedro íjeéh át bejep wāt jī. Caánboó ī juibínachah, caán mūdih jumnitboó Pedrodih chah bóo tólihna ít namah púuh laab béjep wāt jī. Tabita íjeéh jam jwuhna, moh yéejnitdih wáhat táut niijná, dawá yéguehdih mit chājap wāt jī. Pánihna, éemp wannit yaádh Pedrodih ñuh púuda bojnít, mi chājnjiji yéguehnadīh ít jáut jañúp wāt jī.

⁴⁰ Obohjeéhtih, Pedro caán tólihboó jumnitdih át bac bejat táutap wāt jī. Ī bac beedáát táttimah, bódicha caj yoh ñajnit, Diosdih át úbúp wāt jī. Pánih úbh péanit, miíh báhahjidih tac púud ennit,

—Tabita, ma ñah ñahúá, át niijíp wāt jī.

Páant ā niijíchahjeh, caántboó Pedrodih wāt ennit, mit pad chúudap wāt jī.

⁴¹ Páant mi pad chúudachah, Pedro miíh téihyadīh teonít, caántdih át wái ñahanap wāt jī. Pánihna, caanjīh moón Jesúíhwādih, éemp wannit yaádhidibut bid bojnít, “Eneé mi jwúub boonap be”, queétdih át niijíp wāt jī.

⁴² Páant mi boovat doonádih nihat Jope tátchidih moón ít joyóp wāt jī. Pánih joinít, dawá Jesúsdih ít jepahap wāt jī.

⁴³ Pánihna, nuñúpwā chóo teoni, Simón wāt jumnijeéh Jope tátchiboó maatápdih Pedro át jumap wāt jī.

10

Pedro Corneliowādih Jesúíh doonádih naawádih ā bejat

¹ Caán láa Cesarea tátchiboó cien soldadowā ī maáh Cornelio wāt jumni át jumap wāt jī. Queét soldadowā Italiano wāt jumni poómp wāt jī.

² Cornelio áih mūdih moón biícđih Diosdih táí jenah joí wēinit, caandih úmna, yéejat cádahnit, ít táí chājap wāt jī. Jīgah náah jumnit judíowādih búdí át teo wáacap wāt jī. Jesucristodih jéih jwuhcan yahna, yeó jáap jummat pah Diosdih át úbúp wāt jī.

³ Biíc yeó jáap cheyeh las tres jumachah, Cornelio ā úbúchah, oo jámat pah, Dioíh ángel ā pebhna ā waád juibínachah, át enep wāt jī. Páant ā enechah, “Cornelio”, át niijíp wāt jī.

⁴ Cornelio caandih en behnit, úmna, “¿Maá, dedédih caá ma náah?” át niijíp wāt jī. Páant ā niijíchah joinít, ángel nin pah caandih át niij jepahap wāt jī: “Diosdih ma úbúchah, át joyóp wāt be. Jīgah náah jumnitdih ma wúhachahbut, át enep wāt be. Pánihna, buu ma úbátđih ā jepahbipna caá.

⁵ Jope tátchiboó Simón Pedro wāt jumnidih ub jūúwát náahna, miíh cáacwādih ma wah bojoó. Caán táini doonádih yeebdih ā naóhbipna caá.

⁶ Biíh Simón nuñúpwā chóo teonijeéh búdí muj jwéjdih jumni mūdih ā jumna caá”, ángel Corneliódih át niijíp wāt jī.

⁷ Páant niij péanit, át bac bejep wāt jī. Ā bac bejat táttimah, Cornelio chénewā caandih teo wáhnitdih, biíc ájeéh jumni soldadodibut át bid bojop wāt jī. Caán soldadoboó Diosdih táí wēini jumna, yeó jáap jummat pah Corneliódih wapni wāt jī.

⁸ Pánihna, Cornelio ángel ā niijátjidih queétdih naóh beedánit, Jope tátchiboó át wah bojop wāt jī.

⁹ Biíh yeó jáapđih Jope tátchiboó ī toáh juibínachah pohba, yeó jáap tac yoób Pedro ā jumni muú chahmant bóo coahna Diosdih úbúđih át púuh laab béjep wāt jī.

¹⁰ Páant ā úbúchah, caandih nuugáp tubuchah, át jeémíhip wāt jī. Obohjeéhtih, Ī jeémát chājat pónih, oo jámat jígoat déedih át enep wāt jī.

¹¹ Jeáboó ā jéweah bejehah, chénaoboó bóod chéoni chóo, búdí chóo át dei jūúwáp wāt jī.

12 Caán chóo diítna dawá nuñápwã judíowã ï jeempca naáhwa míc ït jumap wat jï. Maiwãbut jam, jwébehwãbut ït jumap wat jï.

13 Caandíh ã enechah, Dios nin pah ãt niijíp wat jï: “Pedro, ñah ñahnit, nitdih ma mao jeémé”, ãt niijíp wat jï.

14 Páant ã niijíchah joinít, “Nihcan caá, Maá. Weém wã jeempcan niít. Jwĩ nuowãdih ma jeémát tútca naáh yeejépwãdih wãpĩ jeempcan beé”, Pedro ãt niijíp jepahap wat jï.

15 “ ‘Bũũ túinit caá’, wã niijnítidih ‘Yeejépwã caá’, ma niijcá bojóó”, Dios Pedrodih ãt niijíp wat jï.

16 Páant biíc peihcanni láa ã yapachah, caán chóo ãt púuh laab béjep wat jï, bũca.

17 Pánihna, Pedro tabit náhni dahwanit, “¿Dépanihatdih niijíh tigaá pánih jíghnidih ã júut?” caanjéh ãt niijíp jenah joyóp wat jï. Páant ã niijíp jenah joyóchah, Cornelio ã wah bojnitboó, Pedro ã jumni mũnã ït juibínap wat jï: “¿Simón nuñápwã chóo teoníh mũú dedboo tigaá ã jum?” cãacwãdih ït niijíp uúbh joyóp wat jï. Caán mũúdíh ï jéihya naáwáchah, ã jumni mũnã ït juibínap wat jï.

18 Pánih juibínit, nin pah ït niijíp ej uúbh joyóp wat jï: “¿Simón Pedro wũt jumni nin mũúdíh niít ã jumap?” ït niijíp wat jï.

19 Páant ï ezechahjeh, Pedro caandíh jíghnijidih ã jenah joyóchah, Túini Espíritu caandíh nin pah ãt niijíp wat jï: “Pedro, jêcboó biíc peihcannit meemdíh bidna caá ï chãjap.

20 Ñah ñah, dei bejnit, ïjeéh ma bejeé. Biíh pah bóodih náhni dahwacanjeh ma túi bejeé. Weémboó queédih wã jũúwát tútup be”, ãt niijíp wat jï.

21 Páant ã niijíchah joinít, Pedro ï pebhna ãt dei bejep wat jï. Dei juibínit, queédih nin pah ãt niijíp wat jï:

—Ninjíh tigaá wã jumap, ñi bid jũóhni. ¿Dépanihna weemdíh ñi bid jũóh? ãt niijíp wat jï.

22 Páant ã niijíchah joinít, queétoó nin pah ït niijíp jepahap wat jï:

—Cornelio cien soldadowãdih wũt ni jwiítidih ã wahap be. Caán túi chãjni, Diosdih úumnit yéj chãjcani, nihat judíowã caandíh ‘Túini’, ï niijní caá. Meemdíh Dioíh ángel caandíh ãt bidat tútup wat be, túini

doonádih jwiítidih ma naáwát pínah niijná, Pedrodih ït niijíp wat jï.

23 Páant ï niijíchah joinít, Pedro queédih waadát túut, jeémát wãhnit, ã jumni mũúboó ãt ão jwũhat tútup wat jï. Cheibit Pedro ïjeéh ãt bejep wat jï. Páant ã bejehah, bita Jope tútchidih moón Jesúíhwãbut caandíh ït pej jam bejep wat jï.

24 ï bejni daanimant bóo yeó jáapdih queét Cesarea tútchina ït juibínap wat jï. Cornelioboó ã déewãdih, ã chéenwãdihbut bid wãacnit, Pedrowãdih ãt páñap wat jï.

25 Pánihna, Pedro Cornelioíh mũúdíh ã téih waadáchah, Cornelioboó jwãáh bac jũóhnit, ãih jícha pebh bóodicha ãt caj yoh ñajap wat jï.

26 Obohjeéhtih, Pedro caandíh wái ñahanit,

—Ma ñah ñahũú. Weembút meem pánih cãacjeh mũn tigaá. Weém maáh nihcan caá, caandíh ãt niijíp wat jï.

27 Páant ã niijíchah joinít, ñah ñahnit, míc wéhenit, Cornelio caandíh ãt numah waad béjep wat jï. Caanná waad juibínit, dawá míc wãac pãinitdih Pedro ãt enep wat jï.

28 Pánih ennit, Pedro queédih nin pah ãt niijíp wat jï:

—Jon játih Dios jwĩ nuowãdih nin pah ãt niijíp wũtup wat jï: ‘Judíowã nihcannit biícidih ñi jumca bojóó’, ãt niijíp wat jï. Pánihna, caán wũtatjidih ñijeéh jumnit, wã yap yohatdih ñi túi jéihna caá. Obohjeéhtih, judíowã nihcannitdih ‘Yeejépwã caá’, Dios weemdíh ã niiját tútcan beé.

29 Páant ã niijíchah joinít, yeéb weemdíh ñi bidichah, ‘Wã bejcan niít’, niijcãnjeh, ñi pebhna wã jũúwáp be. ¿Dépanihat tút tibeé ninjíh weemdíh ñi jũúwát tút? ãt niijíp wat jï.

30 Páant ã niijíchah joinít, Cornelioboó nin pah ãt niijíp jepahap wat jï:

—Jwínah bóodih, yeó tres jumachah, nin horadih pohba, Diosdih wã uúbúchah, ãih ángel túi baabní yeh iigné yégueh dũoní, wã pebh ã jíghop be.

31 Pánih jíghnit, ‘Cornelio, meém Diosdih ma uúbúchah, meemdíh ãt joyóp wat be. Jígh nah jumnitdih ma teo wãcachahbut

enna, Dios meemdih jwuh ã jwúb teo wáacipna caá.

³² Pánihna, Jope tútchiboó míih cãacwãdih ma wah bojoó, Simón Pedro wút jamnidih ninna queét ã ub júwát pínah niijná. Caán biih Simón, nuñúpwã chóo teoni pebh, bádí muj jwëejdih jamni muddih ã jamna caá', caán ángel weemdih ã niijíp be.

³³ Páant ã niijíchah joinít, meemdih ã ub júwát pínah niijná, wíih cãacwãdih wã wah bojop be. Meém táí chãjni jwí pebhna mat júwáp tagaá. Pánihna, jwiít nihat ninjîh Diosjeéh jamna, ded pah jwiítidih ã naáwát tútatdih joíhna, jwí páina caá, Cornelio Pedrodih ãt niijíp wut jî.

Pedro Corneliowãdih Jesúh doonádih ã naáwát

³⁴ Páant ã niijíchah joinít, Pedro nin pah queétdih ãt niij naáwáp wut jî:

—Buu jwuh yoobópdih wã jéihna caá. Nihat cãacwãdih Dios biíc yoobó áihwã pínah ã náahna caá.*

³⁵ Nihat baácdih moón Diosdih úmnnit, yéejatdih cádahna, ã táí chãjachah, Dios queétdih ã wéina caá.

³⁶ Cãacwã Diosjeéh ã táí jumat pínahdih Jesucristodih ãt wah deyanap wut jî. Caán túini doonádih jwiít judíowãdihjeh ãt jwíih jéihyanap wut jî. Páant ã wahni caá nihat cãacwã ã maáh.

³⁷ Jesús ded pah ã chãjatji doonádih ñitát joi tágaá. ‘Ñi yéejatdih ñi cádahá. Pánih cádahnit, ñi daabáát tútú’, Juan Daabáni cãacwãdih ãpí niij naóh bohénap jî. Páant ã bohéat túttimah, Jesúsboó Galilea baácdih, nihat Judea baácdihbut ded pah ã chãjatji doonádihbut ñit joi tágaá.

³⁸ Caán Jesús Nazaret tútchidih bóodih Túini Espíritu ã wēpatdih Dios bádí ãt wuhup tajî. Pánihna, jib bejnit, caán Túini Espíritu ã wēpatjîh Jesús cãacwãdih ã táí teo wáacap jî. Pánih teo wáacna, nemép caolih jamnitdih ã táí boonap jî. Dios ãjeéh ã jamuchah, páant ã chãjap jî.

³⁹ Jwíih baácboó Jerusalén tútchiboobát nihat ã chãjatjidih jwiít jwí enep jî. Túttimah, jwí maáta judíowã caandih cruzboó ã péoh dodh mao yohat tútup jî.

⁴⁰ Obohjeéhtih biíc peihcanni yeó jáap túttimah, caandih boonit, Jesúsdih Dios ãt jígohat tútup tajî.

⁴¹ Páant ã jígohochah yuhna, nihat cãacwã caandih ã encap jî. Jwiít Dios ã ñíonitdihjeh ã jígohop jî. Jesús ã boo pud júwát túttimah, ãjeéh jeémpnit, jwí babhup jî.

⁴² Pánih jwíjeéh jamna, jwiítidih nin pah ã niij wutup jî: ‘Nihat cãacwãdih nin pah ñi niij naáwá: “Jesúsdih jepahcannit báadhnit, wunnitdihbut ã yéejat peéh chãjat tútúni maáh Dios caandih ãt waadánap wut jî”, ñi niijí’, ã niijíp jî.

⁴³ Pánihna, nihat Jesúsdih ã jepahachah, Dios ã yéejatdih ã yohbipna caá. Nihat Dios naáwãtdih jon játih naóh yapanit caán Jesúsdih niij naóhna ãt chãjap wut jî, Pedro Corneliowãdih ãt niijíp wut jî.

Judíowã nihcannitdih Túini Espíritu ã jwíih jumat

⁴⁴ Pedro páant ã niij naáwáchahjeh, nihat caandih joinítidih Túini Espíritu ãt waadáp wut jî.

⁴⁵⁻⁴⁶ Corneliowã judíowã nihcannit yuhna, mácah wéheatjîh Diosdih ãt wéi naáwáp wut jî. Páant ã wéi naáwáchah, Pedrodih pej jam bejnit judíowã ãt joyóp wut jî. Túini Espíritu judíowã nihcannitdih ã waadáchah enna, queét judíowãboó ãt en wúhi bejep wut jî. Pánihna, Pedro caandih pej jam bejnitdih nin pah ãt niijíp wut jî:

⁴⁷ —Jwiítidih waadát pah mun tigaá nitdihbut Túini Espíritu ã waadáp. ¿Páant ã chãjachah, queétdih jwí daabánachah, ã túimi naniít? ãt niijíp wut jî.

⁴⁸ Páant niij péanit, Jesús ã wutuchah joiníji ã wēpatjîh queét judíowã nihcannitdih Pedro ãt daabáát tútup wut jî. Páant ã daabáát túttimah, “Jwíjeéh ma chão jwáhú”, Pedrodih ãt niijíp wut jî. Páant ã niijíchah joinít, ãjeéh ãt chão jwáhuhup wut jî.

11

Pedro ã chãjat doonádih Jerusalén tútchidih moón Jesúhwã ã joyát

¹ Judíowã nihcannitbut Jesúsdih ã jepahat dooná ãt bej peét bejep wut jî. Jesús ã naáwát tútúitboó, bita Jesúhwãbut Judea

* 10:34 Dt 10.17

baácboó jumnit, caán doonádih ít joyóp wat jĩ.

² Pánihna, Pedro Jerusalén tátchina ã jwáub juibínachah, biquína Jesúsdi jepahnit judíowã, caandih nin pah ít niij jũihñup wat yah jĩ:

³ —¿Dépanihna, meém judíowã nihcannit pehbboó ma bej? Queét yeejépwãjeéh jeémpnit, Dios jwĩ ñowãdih ã watatjidih mat yap yohop taga, ít niijíp wat jĩ.

⁴ Páant, ã niijíchah joinít, Pedro nihat ã yapatjidih nin pah queétdih át niij naáwáp wat jĩ:

⁵ —Weém Jope tátchiboó jumnit, úbhna, oo jumat jíghat déedih wã enep jĩ. Páant wã enechah, chénaoó bóod chéoni búdí chóo jeámant wã pebh ã dei juyúp jĩ.

⁶ Páant ã dei juyúchah, túi ennit, caán chóo díitna maiwã, jwébehwã nihat ñũápwbát ã ñũhuchah, wã enep jĩ.

⁷ Caandih wã enechah, wéheatbut yáanit, nin pah ái niijíp jĩ: ‘Pedro, ñah ñhñit, nitdih ma mao jeémé’, weemdih ã niijíp jĩ.

⁸ ‘Nihcan caá, Maá. Wã jeémpcan niit. Yeejépwã, meém jwĩ ñowãdih ma jeémát tátcannitdih wãpĩ jeémpcan beé’, wã niij jepahap jĩ.

⁹ Obohjeéhtih, páant wã niij jepahachah, ‘Buu “Túinit caá”, wã niijnítidih “Yeejépwã caá”, meém ma niijcá bojoó’, weemdih ã niijíp jĩ.

¹⁰ Biíc peihcanni láa páant ã yapachah, caán chóo ã jwáub púuh laab béjep jĩ.

¹¹ Páant ã púuh laab béjehahjeh, biíc peihcannit neoná jwĩ jumni mũdíh ít juyúp tajĩ. Cesarea tátchidih bóo weemdih ubat táttna, queétdih át wahap tajĩ.

¹² Pánihna, Túini Espiritu weemdih nin pah ã niijíp jĩ: ‘Íjeéh ma bejeé. Ñi ñowãdih wã watatjidih náhni dahwacanjeh ma túi bejeé’, ã niijíp jĩ. Páant ã niijíchah joinít, úmcanjeh wã bejep jĩ. Nit seis Jope tátchidih moón Jesúsíhwãbut weemdih ã pej jum bejep jĩ. Caanná juibínit, Cesarea tátchidih bóo mũdíh jwĩ waad béjep jĩ.

¹³ Páant jwĩ waád juibínachah, ded pah caandih ã yapatjidih nin pah jwiítidih ã niij naáwáp jĩ: ‘Dioih ángel nin mũboó weemdih jíghnit, weemdih nin pah ã niijíp

jĩ: “Jope tátchidih míh cãacwãdih wahnit, Simón Pedro di ma ub jũwát tátutá.

¹⁴ Caán joinít, yeebdih túini doonádih ã naóhbipna caá. Caán doonádih ñi jepahachah, meém ma pebh moón biíc dih ñi yéejat peéh chãjat déedih Jesús ã túi ubbipna caá”, ã niijíp jĩ’, Cornelio jwiítidih ã niijíp be.

¹⁵ Pánihna, Jesúsíh túini dooná queétdih wã jáap naóh jwíhichahjeh, jwiítidih ã waadátji pah muntih, Túini Espiritu queétdihbut ã waadáp jĩ.

¹⁶ Caandih ennit, Jesús jwiítidih ã niijátjidih wã náhninap jĩ: **Juan mahjĩhjah ã daabánap be. Obohjeéhtih, Túini Espiritu yeebdih ã waadáchah, yeebdih ã wēpat búdí ã wãhbipna caá’, ã niijíp jĩ.***

¹⁷ Páant ã niijátjidih náhninit, Dios queétdih Túini Espiritu ã wãhatdih ennit, ‘Weém Dios dih wã yap yohcan niit’, niijnít, queétdih wã daabáat tátutap jĩ, Pedro Jesús di jepahnit judíowãdih át niijíp wat jĩ.

¹⁸ Páant Pedro ã niijíchah joinít, jwáub jũhcanjeh, Dios dih wéinit, nin pah ít míc niijíp wat jĩ.

—¡Joi yáh buca! Judíowã nihcannit yahna, yéejat peéh iiguípna ã bejat déejidih Dios át túi ubup taga. Pánihna, ã yéejatdih cádahnit, ã tátut ñumúchah, queétdihbut áihwã át chãjap taga, ájeéh páantjeh ã jumat pínah niijná, ít míc niijíp wat jĩ.

Antioquía tátchidih moon jwáh Jesúsíh doonádih ã jepahat

¹⁹ Estebandih ã mao láa, bita Jesús dih jéihnitdihbut judíowã ít mao ñuunáp wat jĩ. Pánihna, queét ã mawatdih jweinít, yuáp ít bej peét bejep wat jĩ. Biquína Fenicia baácboó bej, bita Chipre quewaboó bej, bitabat Antioquía tátchiboó ít bejep wat jĩ. Pánih bejnit, Jesúsíh túini doonádih ít naóh peét bejep wat jĩ. Pánih naóh bejna yahna, judíowãdihjeh ít naáwáp wat jĩ. Judíowã nihcannitboodih ít naóh jwuhcap wat jĩ.*

²⁰ Obohjeéhtih, biquína Jesúsíhwã Chipre quewadih moón, Cirene tátchidih moonbút, Antioquía tátchina juibínit, judíowã nihcannitdihbut jwĩ Maáh Jesúsíh doonádih ít naáwáp wat jĩ.

* 11:16 Hch 1.5 * 11:19 Hch 8.1-4

21 Pánihna, Dios bádí ã teo wáacachah, dawá queétdih joinít, túut nuumná, Jesúsdihi it jepahap wat jĩ.

22 Antioquía tátchidih moón i jepahat dooná ã bej peét bejchah, Jerusalén tátchidih jumnit Jesúhwã caán doonádih it joyóp wat jĩ. Pánih joinít, queétdih ã bohé teo wáacat pínah niijná, Bernabédih Antioquía tátchina it wah bojop wat jĩ.

23 Caanná jubínit, queétdih Dios ã táí teo wáacatdih ennit, Bernabé bádí át weñep wat jĩ. Pánih wēninit, queétdih bohénit, nin pah ãpĩ niij naáwáp wat jĩ: “Jesúsdihi ñi táí péenaá. Ded pah ã yapachah yuhna, caandih ñi táí jenah joí cádahca bojóó”, queét Jesúsdihi jáap jepahnitdih át niijíp wat jĩ.

24 Bernabé táí chãjni, Túini Espiritu ã wēpat bádí jumni, Jesúsdihi táí jenah joinít át jumap wat jĩ. Pánihni jumna, queét judíowã nihcannitdih yuhna, bádí ã teo wáacachah, Jesúsdihi jepahnit chah it dao béjep wat jĩ.

25 Táltimah, Bernabé Saulodih ã pej pínah Tarso tátchina bididih át bejep wat jĩ.

26 Caandih jwááhni, Antioquía tátchina át numah jwáub bejep wat jĩ. Pánihna, caánboó jwáub jubínit, Jesúsdihi jáap jepahnitdih bícdih it bohénap wat jĩ. Jesúhwãjeéh jumnit, bíc jópchi it táí bohénap wat jĩ. Caán Antioquía tátchidih wat jĩ Jesúhwãdih “Cristodih péenit”, niijná, “Cristianos”, it jwíh niij wát báudhdap wat jĩ.

27 Caán láa biquína Dios naáwátidih naóh yapanit Jerusalén tátchimant Antioquía tátchina it dei jubínap wat jĩ.

28 Bíc newé ijeéh jũhni, Agabo wát jumni, queét Jesúhwã bícdih i míc wáacachah, caánboó ñah ñuhnit, Túini Espiritu ã niijátidih át jwáub naóh yapanap wat jĩ. “Maátcanjeh, jeémát wihcat láa nihah baácboó ã jambipna caá”, át niijíp wat jĩ. Táltimah, Claudio Romano cãacwã i maáh ã jumuchah, Agabo ã niijátji pahjeh jeémát wihcat láa át jumap wat jĩ.*

29 Pánihna, Agabo ã niijíchah joinít, “¿Jwí déewã Judea baácidih moón Jesúhwãdih jwí teo wáac jíh?” it míc niijíp wat jĩ. Pánih teo wáacnit, det dinero bádí bíbohnit bádí

it wũhup wat jĩ. Buáh buugní bíbohnit buáh buugní it wũhup wat jĩ. Bainí bíbohnit bainíjeh it wũhup wat jĩ. Bitá bíbohcanit it wũhcap wat jĩ.

30 I wãh wáacni dinerodih Bernabéwãdih wũhni, Jerusalén tátchidih moón i déewã Jesúhwã maátadih it wahap wat jĩ, bitadih i pãáat pínah niijná. Pánihna, Bernabé Saulojih i wũhni dinerodih Jerusalén tátchina it ub bejep wat jĩ.

12

Herodes Santiagodih mawat túutnit, Pedrodiht ã nemat túutat

1 Caán láa Maáh Herodes Jesúhwãdih yeejép chãjna, biquína queétdih nemat muúboó át nemat túutap wat jĩ.

2 Juan weép jeñé Santiagodih* waó át bóod yohat túutap wat jĩ.

3 Páant ã chãjachah ennit, judíowã i maáta bádí it weñep wat jĩ. I weñatdih ennit, Pedrodiht át tewat túutap wat jĩ. Á tewat túutuchah, paacánni pandih jeémát, Pascua i niijni, láa wat jĩ.

4 Pánihna, caandih tewat túutnit, át nemat túutap wat jĩ. Chénena míc soldadowã jwíh wapnit pínah it jumap wat jĩ. Táltimah, jwáub túut nuumnit pínahbut páant moon mántih it jumap wat jĩ. Bitabut páant moon mántih it jumap wat jĩ. Bitabut páant moon mántih it jumap wat jĩ. Pánihna, Pedro ã jweicat pínah niijná, dieciseis soldadowã caandih wapnit pínah it jumap wat jĩ. “Pascua táltimah, ub bac jũhni, cãacwã i enepdih caandihbut wã mawat túutbipna caá”, Herodes caanjéh át niij jenah joyóp wat yuh jĩ.*

5 Páant niij jenah joinít, soldadowã Pedrodiht nemat muúboó át táí wapat túutap wat yuh jĩ. Páant caandih i nemechah, Jesúhwã Pedrodiht bádí uúbhna it chãjap wat jĩ.

Dioh ángel nemat muumánt Pedrodiht ã ub bacaat

6 Herodes ã jenahni yeó jáap cheijeh Pedroboó táí ñona át chãjap wat jĩ. Chéne soldadowã chénaboó itah tōp ã teo lajachah, Pedro bícdih ñona it chãjap wat jĩ. I jumni

* 11:28 Hch 21.10 * 12:2 Mt 4.21 * 12:4 Ex 12.1-27

tólih jęc pehbüt bita chéne soldadowã it wap ñahup wüt jĩ.

⁷ Dioih ángel queét pebh ã jígohochah, ã yeh iigát ĩ jumni tólihdih át tái yeh iiguíp wüt jĩ. Pánih jígohñit, Pedroih páwádih át wuúmp mao wucap wüt jĩ. “ıWaicanjeh jáanit, ma ñah ñuhú!” ángel Pedrodih át niijíp wüt jĩ. Páant ã niij wucachah jáanit, Pedro át ñah ñahup wüt jĩ. Páant ã ñah ñahachahjeh, ãih téihya colóhnadih ĩ chéoni tōpna át waát jéenep wüt jĩ.

⁸ “Míih yéguehdih míih zapatosdihbut ma duwú”, ángel át niijíp wüt jĩ. Páant ã niiját joinít, át duwúp wüt jĩ. Pánih duó péanachah, “Míih cúbah jweyát chóodih pinnit, wãjeéh ma pée júúwá”, ángel caandih át niijíp wüt jĩ.

⁹ Páant ã niijíchah joinít, caán chóodih pinnit, ángeljeéh át pée bac bejep wüt jĩ. “Oboh oo jumatjeh caá. Yapat yoobát pohba nihcan caá”, Pedro át niij jenah joijéhep wüt yuh jĩ.

¹⁰ Nemat tólih jęc pebh wapnitdih yap bej, biih jęc pebh wapnitdihbut yap bejnit, tútchina bac bejat itah jęcdih it juibínap wüt jĩ. Caán itah jęcdih ĩ juibínachah, caanjéh át pãa bejep wüt jĩ. Páant ã pãa bejchah ennit, it bac bejep wüt jĩ. Namádih bejnit, biih namána ángel Pedrodih át numah juibínap wüt jĩ. Pánihna, caán namádih juibínit, ángel át buudáh bejep wüt jĩ.

¹¹ Ángel ã buudáh bejchah, Pedroboó jáani pah, ã yapatdih yoobópdih át jenah joyóp wüt jĩ. “Dios ãih ángeldih wahnit, Herodes ã mawat déedih, judíowã ĩ maáta ĩ náahat pah ĩ chãjat déedihbut weemdih nemat mummánt át tái ub bacanap taga. Buh jwuhna wã jéihna caá”, Pedro át míic niijíp wüt jĩ.

¹² Caán ã yapatdih tái jéihnit, Juan Marcos ĩn Maríaih munná át bejep wüt jĩ. Caán muddih dawá Jesúihwã míic wáacnit, búdi uubhna it chãjap wüt jĩ.

¹³ Pánihna, caán munná juibínit, muú wáihyat júdu jęcdih waádihna, át wuúmp mawap wüt jĩ. Páant ã wuúmp mawachah joinít, teo wühnih Rode wüt jumnih mit juibí uubh joyóp wüt jĩ.

¹⁴ Pánihna, Pedro ã wéheatdih beh joinít, búdi wéina, wãtcanjeh, naáwádih mit jwúub

waad béjep wüt jĩ.

—Pedro beé ái juyáp be. Jęc pebh ái ñahup be, mit niijíp wüt jĩ.

¹⁵ Obohjeéhtih páant mi niijíchah joinít,

—Yeena caá ma chãjap, it niijíp wüt jĩ.

Obohjeéhtih, caántboó biic yoobó chah mit wēp naáwáp wüt jĩ.

Queétboó caántdih joyáh bojnit,

—Oboh ãih dadah nacaá, it niijíp wüt jĩ.

¹⁶ Pánihna, Pedroboó páantjeh át wuúmp mao behjehep wüt jĩ. Páant ã wuúmp mao behjehechah joinít, jęcdih it wãtap wüt jĩ, buca. Wãtnit, Pedrodih ennit, it en wáhi bejep wüt jĩ.

¹⁷ Obohjeéhtih, Pedro queétdih tóo mao jwúubanit, át wéheat tútcap wüt jĩ. Queétdih ĩ wéheat yayánit, ded pah Dios caandih nemat mummánt ã ub bacaatdih át naáwáp wüt jĩ.

—Wã naáwátdih Jesús uud Santiagodih, bita Jesúihwádihbut ñi naóh yapanaá, át niijíp wüt jĩ.

Páant niij naóh péanit, biáboó át bejep wüt jĩ.

¹⁸ Túttimah, baáb jéenechah, soldadowã Pedro ã wihcatdih ennit, búdi it wáhi bejep wüt jĩ. “¿Ded pah tigaá Pedro át bej?” it míic niijíp wüt jĩ.

¹⁹ Pánihna, Herodesboó caandih bid bojat tútuchah, ãih soldadowã it bid juicáp wüt jĩ. Pánih bid juicán, caandih wapnitji soldadowádih tubit át uubh joí ñuunáp wüt jĩ. Pánih uubh joí péanit, Pedrodih ĩ tái wapcatji peéh, queétdih át mao yohat tútup wüt jĩ. Pánihat túttimah, Herodes Judea baácmant Cesarea tútchina jumat tút niijná, át dei bejep wüt jĩ.

Herodes ã wunat

²⁰ Herodes Cesarea tútchidih ã jumuchah, Tiro tútchidih moondih, Sidón tútchidih moondihbut búdi át ĩjip wüt jĩ. Caán tútchinadih moón Herodeih baácdih moondih jeémátdih ĩpĩ juibí jíb chãjap wüt jĩ. Pánihna, jwúub jíb chãjat tút niijná, Herodes ã ĩjat yayát náahnit, Cesarea tútchina caandih enedih it juibínap wüt jĩ. Pánih juibínit, Herodes ã pebh bóo Blasto wüt jumnidih jwááhnit, queétdih ã teo wácat pínah niijná, it jíb chãjap wüt jĩ.

Herodesdih ï míc wéheat pínah yeó jáapdih Blastodih ït úbát tútup wut jï.

²¹ Pánihna, queétdih ã míc wéheat pínah yeó jáapdih, maáh jumna ã dúwát chóodih dúonít, ã chúdatdih jubí chúdnit, caandih enedih míc wáacnitdih bádí ãt naáwáp wut jï.

²² Páant ã naáwáchah joinít, nihat míc wáacnitboó “Cãaquíh naáwát panihcan, Dios naáwát panihni caá”, ït niij wëi ejep wut yuh jï.

²³ Páant ï niij ezechahjeh, cãacwã ï weñatdih náahnit, Diosboodih ã jwúb wëi naóchatji jíib, Dioíh ángel Herodesdih wunat ãt wühup wut jï. Pánihna, coyíwã caandih ï jeéméchah, ãt wunah bejep wut jï.

²⁴ Pedrodih Dios ã ub bacaat túttimah, Jesúíhwã jib bejnit, ãih túini doonádih ït naóh peetép wut jï. Caán doonádih jepahnit ït dao béjep wut jï.

²⁵ Bernabé Saulojïh Judea baácdih moondih wáac wahniji dinerodih wah péanit, Jerusalén tútchimant Antioquía tútchina ït jwúb bejep wut jï. Jwúb bejnit, Juan Marcosdihbut ïjeéh ït ub bejep wut jï.

13

Bernabé Saulojïh Túini Espiritu ã wahat

¹ Antioquía tútchidih moón Jesúíhwãjeéh jumnit, biquína Dios naáwát dih naóh yapanít jum, biquína Jesúíh doonádih bohénitbut ït jumap wut jï. Nin caá ï wãtna: Bernabé, Simón Eini ï niijní, Lucio Cirene tútchidih bóo, Manaén Herodes Antipasjïh biícdih behni, Saulo yuh bæca.

² Pánihna, biíc yeó jáap jeémp jwuhcanjeh, Diosdih wëina, ï úbúchah, Túini Espiritu queétdih nin pah ãt niijíp wut jï: “Bernabédih, Saulodihbut jãtih wãát ñíwip jï, Jesúíh túini doonádih ï naóh jibat pínah niijná. Páant wã ñíonit ï jumuchah, yeéboó queétdih ñi wahaá”, ãt niijíp wut jï.

³ Pánihna, páantjeh jeémp jwuhcanjeh, teo jáha úbhñit, Bernabéwãdih ït wahap wut jï.

Bernabéwã Chipre quewana ï bejat

⁴ Túini Espiritu queétdih ã wahachah, Se-leucia tútchina dei bej, johlitjïh bejni bádí jááj chóodih waadnit, Chipre quewaboó ït chúh bejep wut jï.

⁵ Chipre quewaboó Salamina tútchidih jubí, judíowã ï míc wáacat munná waadnit, caanjïh moondih Dios naáwát dih ït bohénap wut jï. Juan Marcosbut queétdih teo wáacat tút niijná, ïjeéh ãt bejep wut jï.

⁶ Pánihna, Chipre quewaboó jumnitdih bohé páud dei bejna, Pafos wüt jumni tútchina ït jubínap wut jï. Caán tútchidih biíc judío Barjesús wüt jumni, “Weém Dios naáwát dih naóh yapani caá”, niijná yuhna, jóhni ãt jumap wut jï.

⁷ Caán jóhni Romano maáh Sergio Paulo wüt jumni jeéh ãt jumap wut jï. Sergio Paulo, túi jenah joiní jumna, Dios naáwát dih joyát tút niijná, Bernabéwãdih ãt bid bojop wut jï.

⁸ Obohjeéhtih, caán jóhni, griego wéheatjïh Elimas ï niijní, Sergio Paulo ã tút nnumcát pínah niijná, Bernabéwãdih ãtih naáwát tútcap wut yuh jï.

⁹ Pánihna, Sauloboó, Pablo biíh ã wüt jumni, Túini Espiritu ã wëpatjïh Elimasdih en behnit, nin pah ãt niij jãihñap wut jï:

¹⁰ —Meém, nemépdih jepahni, nihat túiniboodih yap yohni, tubit yeeni caá. ¿Diosdih túi pééhñitdih ma jáh cádahcan niít?

¹¹ Buh meemdih Dios ã peéh chãjachah, jéih encanni ma jum jwuhbipna caá. Pánihna, yeó ã chãhatdih ma jéih en jwuhcan niít, Pablo ãt niijíp wut jï.

Páant ã niijíchahjeh, Elimas ãt jéih encap wut jï. Pánih jéih encan, caandih teo wáini pínahdih ãt bid bejep wut jï.

¹² Páant ã yapachah ennit, ï naóhni doonádih joinít, Sergio Pauloboó joí wáhi bejna, Jesúsdih ãt jepahap wut jï.

Pablo Bernabéjïh Pisidia baác Antioquía tútchina ï bejat

¹³ Pafos jëlít dih Pablowã johlitjïh bejni jááj chóodih jwúb waadnit, Panfilia baácdih bóo Perge tútchina ït chúh jubínap wut jï. Caanná jubínit, Juan Marcos queétdih cádahnit, Jerusalén tútchina ãt éemp jwúb bejep wut jï.

¹⁴ Obohjeéhtih, Pablowãboó jwúb bejcanjeh, Pisidia baácdih bóo Antioquía tútchina ït aab béjep wut jï. Caanná aab jubínit, judíowã ï chooát yeó jáapdih, ï míc wáacat múbóo ït waád jubí chúdap wut jï.

15 Páant ì waád j̄ibí ch̄uduchah, caán m̄udíh wáac j̄inít maáta Moisés ã w̄at̄at̄jidih, Dios naáwát naóh yapanit ì daacát̄jidihbut queét míc wáacnitdih ìt en naáwáp w̄at̄ j̄i. Caandíh en naóh péanit, queét maáta Pablowādh̄iñ nin pah ìt niij̄ip w̄at̄ j̄i:

—Jwī déewāá, nit j̄um̄nitdih teo wáacat pínah doonádih ãb j̄úóhna, b̄uu ñi naáwá, ìt niij̄ip w̄at̄ j̄i.

16 Páant ì niij̄ichah joinít, Pabloboó ñah ñ̄uh̄nit, ì míc wéhenachah yayánit, nin pah ãt niij̄ bohénap w̄at̄ j̄i:

—Yeéb wā déewāá, judíowā nihcannit ȳuh̄na Diosdih wēinitbut, wā naáwáchah, ñi tái joyoó.

17 Dios jwī ñowādh̄iñ ãt ñíwip w̄at̄ j̄i. Túttimah, Egipto baácboó ì j̄um̄uchah, ã teo wáacat̄j̄ih ìt c̄aac poonap w̄at̄ j̄i. Pánihna, dawá ì c̄aac poot túttimah, ã wēpat̄j̄ih caán baácmant ãt ãb bac j̄úúwáp w̄at̄ j̄i.*

18 Túttimah, cuarenta jópchi pohba m̄uú wihcapboó j̄um̄nit, dawá láa Diosdih ì yap yohochah ȳuh̄na, queétdih ãt cádahcap w̄at̄ j̄i.*

19 Canaán baácboó j̄um̄nit̄ji siete poómpdih yoh péanit, jwī ñowā ì j̄umat pínah niijná, Dios caán baácdih ãt w̄uh̄ap w̄at̄ j̄i.*

20 Abrahamdih ã naáwát túttimah, cuatrocientos cincuenta jópchi yapat túttimah, jwī ñowājdih caán baácdih ãt w̄uh̄ap w̄at̄ j̄i. Pánihna, caánboó ì j̄um̄ láa, caán baácdih j̄um̄nitdih ì yoh beedáat túut niijná, teo wáac waóh̄nit pínah maátadh̄iñ Dios queétdih ãt ñío w̄uh̄ap w̄at̄ j̄i.

“Queét dée péeni maáh Samuel w̄at̄ j̄um̄ni, Dios naáwát̄dh̄iñ jwīh̄ naóh yapani ãt j̄um̄ap w̄at̄ j̄i.*

21 Pánihna, Samuel j̄um̄ láa, jwī ñowāboó queétdih w̄at̄ni pínah maáhdih Diosdih ìt yóyah w̄úb̄ap w̄at̄ j̄i. Páant ì w̄úb̄at̄dh̄iñ joinít, queétdih ì jwīh̄ maáh pínah Cis w̄úúh̄ Saúljdih Dios ãt ñío w̄uh̄ap w̄at̄ j̄i. Saúl Benjamín j̄uimená poómpdih bóo ãt j̄um̄ap

w̄at̄ j̄i. Pánihna, caán Saúl cuarenta jópchi maáh ãt j̄um̄ jw̄uh̄ap w̄at̄ j̄i.*

22 Caán ã maáh j̄umatdih dáuc wáinit, Davidboodíh Dios ãt jw̄úb̄at̄ túut ñuúm maáh waadánap w̄at̄ j̄i. “Isaí w̄úúh̄ Daviddih bid j̄uinít, wā wēina caá. Caánboó wā weñat pínahdh̄ijeh ch̄ājna, weemdíh ã yap yohcan niít”, Dios ãt míc niij̄ip w̄at̄ j̄i.*

23 Caán David j̄uima Jesús caá. Pánihna, judíowādh̄iñ ì yéejat peéh ch̄ājat déedih yohni pínah caán Jesúsdh̄iñ Dios ãt ñíoip taga.

24 Jesús ã bohéat pínah jātih, Juanboó nihat judíowādh̄iñ nin pah ãt niij̄ naóh bohénap w̄at̄ j̄i: ‘Ñi yéej ch̄ājatdih cádahnit, túut ñum̄at̄ j̄úutna, ñi daabáat̄ túutú’, ãp̄i niij̄ip w̄at̄ j̄i.*

25 Juan bohé péa j̄úóhna, nin pah c̄aacwādh̄iñ ãt niij̄ naáwáp w̄at̄ j̄i: ‘¿Yeéb weemdíh ded pah ñi niij̄ jenah joí? ¿Caán Dios ã wahni Cristo caá’, ñi niij̄ jenah joí niít? Caán ã wahni nihcan caá. Weém oboh j̄um̄ni caá. Obohjeéhtih, wā túttimah j̄úóhni chah wēpni ã j̄umbipna caá’, Juan ãt niij̄ip w̄at̄ j̄i.*

26 “Wā déewā Abraham j̄uimená, yeéb judíowā nihcannit ȳuh̄na Diosdih wēinitbut, jwiít nihatdih yéejat peéh ch̄ājat déedih yohni pínah doonádih jwī joyóp be. Caán doonádih yeebdíh naáwát túut caá wā ch̄ājap.

27 Jerusalén tútchidih moón, ì maáta biícdih, chooát yeó jáap j̄umat pah, Dios naáwát̄dh̄iñ naóh yapanit ì daacát̄jidih ì en naáwáchah joiná ȳuh̄na, queét ì beh joicáp j̄i. Pánih beh joicán, Jesucristo Dios ã wahni ã j̄umatdihbut ì jéihcap j̄i. Pánih jéihcan, Jesucristodih mawat túutnit, Dios naáwát̄dh̄iñ naóh yapanit ì daacát̄ji biíc yoobó ì ch̄ājap j̄i.

28 Jesús ã yéej ch̄ājcah ȳuh̄na, Pilatodih ì mao yohat túutap j̄i.*

29 Jon jātih ì daacát̄ji biíc yoobó ì ch̄āj péanachah, cruzboó ì péoh dodh̄nijidih ãb deyanit, jeé íitboó ãih bácahdih bita ìt yohop w̄at̄ yah j̄i.*

* 13:17 Ex 1.7; 12.51 * 13:18 Nm 14.34; Dt 1.31 * 13:19 Dt 7.1; Jos 14.1 * 13:20 Jue 2.16; 1S 3.20 * 13:21 1S 8.5; 10.21 * 13:22 1S 13.14; 16.12; Sal 89.20 * 13:24 Mr 1.4; Lc 3.3 * 13:25 Jn 1.20; Mt 3.11; Mr 1.7; Lc 3.16; Jn 1.27 * 13:28 Mt 27.22-23; Mr 15.13-14; Lc 23.21-23; Jn 19.15 * 13:29 Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42

30 Obohjeéhtih, Dios caandíh át jwúub boonanap wut jĩ.

31 Páant ã booaat túttimah, áihwã Galileamant Jerusalén tútchina ájeéh péenitjidih dawá yeó jáapna át jíghop wut jĩ. Pánihna, caandíh enniti jamna, ded pah Jesús ã chãjatjidih bũũ bita jwĩ déewãdih naóhna caá ĩ chãjap.*

32-33 “Pánihna, caán túini doonádih jwiítbut yeebdíh naáwádih jwĩ jũúwáp be. Jesucristodih boonanit, Dios jwĩ nũowãdih ã naáwátji jwiít ĩ jũimenádih biíc yoobó bũũ ã yapap be. Páant tigaá Davidji ã jwíih daacátji nũmpboó Salmo nin pah át niij daacáp tajĩ: “Meém wã wũúh caá. Bũũ nihat cãacwã ĩ enechah, meemdíh maáh wã waadána caá”, Dios ã niijná caá’, David át niij daacáp tajĩ.*

34 Caán ã wũnuchah yuhna, áih bácah ã moópcat pínah niijná, Dios caandíh át boonanap tajĩ. ã naáwát dih naóh yapani Isaías nin pah át niij daacáp tajĩ: “Daviddih wã niijátji pah meemdíh biíc yoobó wã tái chãjbipna caá”, Cristodih Dios ã niijná beé’, át niij daacáp tajĩ.*

35 Biíh Salmoboó Davidji nin pah át jwúub niij daacáp tajĩ: “Wíih túini, wã oiniíh bácahdih wã moopát túutcan niít”, Cristodih Dios ã niijná beé’, át niij daacáp tajĩ.*

36 Pánihna, nindih ñi náhninaá: Davidjiboó Dios ã wutatdih tái jepahnit, áih cãacwãdih ã tái chãjat túttimah, át wũnup wut jĩ. ã wũnuchah, ã nũowãdih ĩ yohopjiboó caandíhbut ĩt yohop wut jĩ. Páant ĩ yohat túttimah, áih bácah át moóppip taga.

37 Obohjeéhtih, Dios ã boonaniboó áih bácah át moópcap tajĩ.

38 Páant ã moópcatdih jéihnit, nindih ñi tái jéihyeé: Caán Dios ã boonani Jesús ã wũn wũhatjĩhneh ñi yéejatdih Dios ã yohna caá.

39 Yeéb Moisés ã wutatjidih jepahíhnit, ñi yéejat yohatdih ñipĩ bidna yuh caá. Obohjeéhtih, Jesucristodihneh jepahnit, ñi yéejat yohatdih ñi jéih bid jũibipna caá.

40 Pánihna, Dios naáwát dih naóh yapanit nin ĩ niijátji pah yapcat túut niijná, ñi tái chãja chaáh.

41 “Eneé, wã wẽpatdih wã jũutachah, yeéb deoh naóhnitboó ñi en wáhi bejbipna caá. Wã wẽp chãjat pínahdih ĩ naáwáchah yuhna, tái jenah joicánnit, ñi wũnbipna caá”, Dios ã niijná caá’, ĩt niij daacáp tajĩ”, (Hab 1.5)

Pablo cãacwãdih át niijíp wut jĩ.

42 Páant niij naóh péanit, Pablowã ĩt bac bejep wut jĩ. ĩ bac bejehah, cãacwã queétdih nin pah ĩt niijíp wut jĩ: “Túttimah bóo chooát yeó jáapdih jwiít dih ma jwúub bohénaá”, ĩt niijíp wut jĩ.

43 Túttimah, maátaboó wáac jũinít dih ĩ bacanachah, dawá judíowã, dawá judíowã nihcannit yuhna Diosdih wẽinitbut Pablowãdih ĩt ñũun bác bejep wut jĩ. Pánih ñũun bác bejnitdih Pablowã nin pah ĩt niijíp wut jĩ: “Dios yeebdíh tái oinit, Jesucristodih ã wahatji doonádih bũũ tái jepahnit, caandíh ñi cádahca bojóó”, ĩt niijíp wut jĩ.

44 Túttimah bóo chooát yeó jáapdih caán tútchidih moón nihat beéd jũóhnit pah Dios naáwát dih joíihna, ĩt míic wáac jũibínap wut jĩ.

45 Obohjeéhtih, judíowã ĩ maáta dawá wáac jũibínitdih enniti, búdí ĩt íjip wut jĩ. Pánihna, Pablo ã bohénachah, queétdibó caandíh jũihna, yehna ĩt niijíp wut jĩ.

46 Obohjeéhtih, Pablo Bernabéjĩh úumcanjeh, nin pah ĩt niij wẽp naáwáp wut jĩ:

—Jwiít judíowãdihneh Dios naáwát dih ã jwíih naáwát túutap be. Obohjeéhtih, caandíh náahcan, Diosjeéh páantjeh ñi jũmíhcat jíib, jwiítboó judíowã nihcannitdih naáwádih jwĩ bejbipna caá.

47 Dios naáwát dih naóh yapani Isaías ã daacátji pah jwiít dihbut páant niij wutna át chãjip taga:

“Judíowã nihcannitdih wã tái ubat pínahdih ĩ beh joyát pínah niijná, meemdíh ĩ pebhna wã wahbipna caá. Pánihna, nihat baác dih moondíh ĩ yéejat peéh chãjat déedih wã yohat pínahdih ñi naáwá”, Dios ã niijná caá’, át niij daacáp tajĩ, (Is 42.6; 49.6)

Pablowã ĩt niij naáwáp wut jĩ.

* 13:31 Hch 1.3 * 13:32-33 Sal 2.7 * 13:34 Is 55.3 * 13:35 Sal 16.10

48 Páant ì niijíchah joinít, judíowã nihcannit búdí ìt weñep wut jĩ. “Dios naáwát táina caá”, ìt niijíp wut jĩ. Pánihna, nihat Diosjeéh páantjeh jumnit pínah, Jesucristodih ìt jepahap wut jĩ.

49 Dios naáwát dih jáap jepahnitbat caán baácboó ìt naóh peét bejep wut jĩ.

50 Obohjeéhtih, judíowã ì maáta bitadiah Pablowādih ìt íjanap wut jĩ. Páant ì íjanachah, Diosdih jepahíhnitji maáta yaádh, neoná bíicdih íjnit, Pablowāboodih yeejép chājnit, ìh baácmant ìt ñuun yóh bacanap wut jĩ.

51 Pánihna, caán tátchidih moondih Dios ã yohat pínahdih júutna, Pablowāboó ìh zapatos becchídih ìt péoh mao yoh jéenanap wut jĩ. Péoh mao yoh jéena péanit, Antioquía tátchimant Iconio tátchina ìt bejep wut jĩ.*

52 Pánihna, Antioquía tátchidih moón Jesúsdih jáap jéihnitdih Túini Espíritu ã tái teo wáacachah, búdí ìt weñep wut jĩ.

14

Iconio tátchidih moondih Pablo Bernabéjĩ ì bohéat

1 Pablowāboó Iconio tátchina juibínit, chooát yeó jáapdih judíowã ì míic wáacat munná caanjĩh moónjeéh ìt waad béjep wut jĩ. Antioquía tátchidih moondih ì bohéatji pahjeh mantih táini doonádih caánboobút ìt tái naáwáp wut jĩ. Páant ì naáwáchah, dawá judíowã, judíowã nihcannitbat tái joinít, Jesucristodih ìt jepahap wut jĩ.

2 Obohjeéhtih, joíhcannit judíowã Pablowādih yee naóhñit, judíowã nihcannitdih ìt joyát túutcap wut jĩ.

3 Páant ì chājachah yuhna, maatápdih Pablowā caánboó jumnit, úumcanjeh Jesúh táini doonádih ìt wēp naáwáp wut jĩ. Pánihna, “Ì naáwát yoobópdih caá”, cāacwā ì niij jéihyat pínah niijná, jwiít cāacwā jwĩ jéih chājca naáhdih ì chāj júutat pínah wēpatdihbut Dios Pablowādih ãt wūhup wut jĩ.

4 Obohjeéhtih, biquína caán tátchidih moón joíhcannit judíowājeéh ì péenachah, bitaboó Pablowājeéh ìt péenap wut jĩ.

5 Pánihna, judíowã nihcannit, judíowã, ì maáta bíicdih, “Pablowādih jee dáhnajĩh

yohñit, jwĩ mao yoh jĩh”, ìt niij jenah joyóp wut jĩ.

6-7 Obohjeéhtih, páant ì niij jenah joyát doonádih joinít, Pablowā Iconio tátchimant ìt jwei bác bejep wut jĩ. Pánih jwei béjna, Licaonia baác dih Lистра tátchi, Derbe tátchi, caán tátchina pebh jumnitdihbut ìt naóh jibip wut jĩ.

Listra tátchidih moón Pablodih jee dáhnajĩh ì yohat

8 Lистра tátchina juibínit, Jesúh táini doonádih ìt bohénap wut jĩ. Caanjĩh jéih yáac chāi bejcanni Pablowādih ãt joí chūudup wut jĩ. Caán jwĩh cāac jumnajeh, ãh jítchana yéejni ãt jumup wut jĩ.

9 Pánihna, ã tái joyóchah jéihnit, “Caán ã booat pínahdih ã tái jenah joiná caá”, Pablo ãt niij jéihyep wut jĩ.

10 Pánih jéihnit, caandih ennit, nin pah ãt wēp niijíp wut jĩ:

—Yoobópdih ma ñah ñuhúú, ãt niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, ñaáp ñah ñahñit, ãt yáac chāi bej jwĩhip wut jĩ.

11 Caandih ã boanachah ennit, cāacwā búdí ìt en wúhi bejep wut jĩ. En wúhi bejnit, ìh wéheatjĩh nin pah ìt niij wēi ñaacáp wut jĩ:

—Jwiít jwĩpĩ úbh wēinit dioswā cāac wēhñit, ìt dei jūúwáp taga, ìt niijíp wut jĩ. Páant ì niij wēi ñaacáchah yuhna, Pablowā ìt beh joicáp wut jĩ.

12 Páant niij jenah joinít, Bernabédih ìh dios Zeuh wut ìt búudhdup wut jĩ. Pabloodih ìh bíih dios Hermeih wut ìt búudhdup wut jĩ. Zeusboó Griego cāacwāih dioswā ì maáh, Hermesboó ìh dioswāih naóh yapani wut jĩ. Pánihna, Pabloboó naóhni ã jumachah, naóh yapani Hermeih wut ìt búudhdup wut jĩ.

13 Zeusdih úbhñit, ì wēi wāhat múú tátchi jwēejdih ãt jumup wut jĩ. Pánihna, caán múudih en daoní Bernabédih “Zeus caá”, niij jenah joinít, Pablowādih jwāáat túut niijná, momo jiwiwādih cháajĩh ì búudhni júudnadihbut tátchi jēcna ãt ub jūúwáp wut jĩ. Caánboó cāacwā bíicdih wēinit, momo jiwiwādih Pablowādih ãtih mao wāhíhip wut yuh jĩ.

* 13:51 Mt 10.14; Mr 6.11; Lc 9.5; 10.11

14 Obohjeéhtih, Pablowã ï chãjatdih en wãhinit, cãacwã poómp cãtíh ñáo waadní, nin pah ït wêp niij ñaacáp wut jï:

15 —Páant ñi chãjatdih ñi cádaahaá. Jwiítbut yeeb pánihnit cãacwãjeh mun tigaá. Jwiít dih wëinit, ñi mao wãhca bojoó. Jwiít yeebdíh Jesúih túini doonádih naáwádih jwí jũwáp be. Dios yoobát báadhni, wêpni caá. Yeéb ñipí wëini panihni nihcan caá. Pánihna, nin wêpcanni, báadhcanidih ñi wëi cádaahaá. Túut numnit, báadhni Dios yoobát dih ñi jepahaá. Caán jeádih chãj, baácdihbut chãj, majnadihbut chãj, nihadidih át chãjap wut jï.

16 Jon jãtíh Dios nihadidih cãacwãdih dedé ï náahat pahjeh ï chãjachah, át enah boj jwuhap wut jï.

17 Pánih enah bojna yuhna, ded pah ã jumatdih át túi júutap taga. Yeebdíhbut ã oyatdih júutna, mahdih buugát túut, jeémát pínahdihbut ãpí quehat túutna caá. Jeémát dih wãhna, yeebdíh ãpí weñat túutna caá, Pablo queétdih át niijíp wut jï.

18 Páant ã niijíchah, momo jiwíwãdih cãacwã wëi mao wãhíhnit, ït tahca bejep wut jï.

19 Cãacwã páantjeh ï weñechah, Antioquía tútchidih moón, Iconio tútchidih moón judíowã biíc dih juibí nit, Pablowãdih ñuún yee naóh péenit, “Jwiítboodíhjih ñi joyoó”, cãacwãdih ït niijíp wut jï. Páant ï niijíchah joinít, caán tútchidih moón Pablodih mawat túut niijná, jee dáhnajíh ït yohop wut jï. “Jáantjeh ã wunah bejep be”, niij jenah joinít, tútchi jwëejboó caandíh ït wái bac bejep wut jï.*

20 Páant ï ub bac bej yohochah ennit, Jesúihwã Pablo pebh ït míic wáac juibí ñuhap wut jï. Páant ï míic wáac juibí ñuhachah, Pablo boonit, jwúub ñah ñuhnit, tútchiboó át jwúub waad béjep wut jï. Pánihna, cheibit Pablo Bernabéjih Listra tútchimant bac bejnit, Derbe tútchina ït bejep wut jï.

Pablowã ï jwíh bohéniji tútchinadidih moondíh ï jwúub bohéat

21-22 Derbe tútchina juibí nit, caán tútchidih moondíhbut Jesúih túini doonádih Pablowã ït naáwáp wut jï. Páant ï

naáwáchah, dawá caandíh joinít, túut numnit, Jesucristodih ït túi jepahap wut jï. Pánihna, Derbe tútchidih moondíh bohé péenit, Listra tútchina jwúub joinít, Jesúsdih jáap jepahnitdih jwúub bohéna, queétdih ït weñanap wut jï. Túttimah, Iconio tútchidihbut, Antioquía tútchidihbut jwúub joinít, Jesúsdih jáap jepahnitdih biíc yoobó ït teo wáacap wut jï. Caán tútchinadidih jumnit, Jesúsdih jáap jepahnitdih bohéna, nin pah ït niij naáwáp wut jï: “Yeéb yeejép yapna yuhna, Jesúsdih ñi cádahca bojoó. Nin baácbó jwí jum jwuhachah, jwiít nihadidih yeejép yapat páantjeh ã jumbipna caá. Páant jwiít dih ã yapachah yuhna, Jesúsdih cádahcan, Dios ã jumapboó jwí jéih waadbípna caá”, ït niijíp wut jï.

23 Caán tútchina jumat pah Jesúsdih jáap jéihnitdih ennit, queétdih waóhnit pínahdih Pablowã ït ñío jwejep wut jï. Pánih ñíonit, jeémp jwuhcanjeh uúbhna, “Nit meemdíh jepahnitdih waóhnit pínahdih ma túi teo wáacá”, Diosdih ït niij uúbáp wut jï.

Pablowã Siria baácdih bóo Antioquía tútchina ï jwúub juyát

24 Pisidia baácdih bóo Antioquía tútchidih moondíh bohé péenit, caán baácmant jũóhnit, Panflia baácna ït jwúub dei jũwáp wut jï. Pánih jwúub dei jũóhna, jwíh bejna, bohécanjeh ï yapniji Perge tútchidih chãonít, caanjíh moondíh Jesúih túini doonádih ït bohénap wut jï.

25 Pánih bohé péenit, Atalia wãt jumni jélitdih ït dei juyáp wut jï.

26 Pánih dei joinít, johlitjíh bejni jááj chóodih waadní, Siria baácdih bóo Antioquía tútchina ït jwúub chúuh jũwáp wut jï. Dios ã jwíh naáwát túutna, queétdih teo jáha uúbhnit ï wahni tútchinajeh mantih, Dios ã wutatjidih chãj péenit, ït jwúub juyáp wut jï.

27 Pánih jwúub joinít, Jesúihwãdih míic wáacat túatnit, ded pah ï yapatjidih ït naáwáp wut jï: “Dios jwiít dih búdí ã teo wáacap be. Páant ã teo wáacachah, ã wêpatjíh cãacwãdih boonit, áih túini doonádihbut jwí naáwáchah, dawá joinít, ï jepahap be. Pánihna, judíowã nihcannitbut joinít, dawá

* 14:19 2Co 11.24-25; 12.2-5; 2Ti 3.11

ĩ tı tıt nmp be”, Pablow quedıh wahnıtđıh ıt niıjp wt j.

²⁸ Pnihna, canbo Jesıhw biıcdıh maatpdıh ıt jmp wt j.

15

Jerusaln ttchıdıh Jesıhw ı mata ı mc wacat

¹ Biqına judıow Judea bacmant bejnit, Antioqıa ttchina ıt jıbnap wt j. Pnih jıbnit, judıow nihcannıt Jesıhwdıh nin pah ıt niıj nawp wt j: “Moıss jw nowdıh ıih quehli nah yapat chodıh ı bodat pnahdıh t wtp wt j. Pant ı bodcah, Diosbo yeebdıh  tı bcan niıt”, ıt niıjp wt j.*

² Pant niıjnt, quet Judea bacdıh mon Pablowdıh ıt mc jıhp wt j. Pant ı mc jıhchah, Jesıhwbo Pablo, Bernabe, biqına caanjıh mon biıcdıh Jerusaln ttchina ıt wah bojop wt j. Jess  nawt tıtntı, Jesıhwdıh wahntıdıhbut Judea bacmant jıbnit ı nawtdıh ı ıbh joyt pnah niıjn, quetdıh ıt wahap wt j.

³ Pant ı wahnıtjı Fenicia bacna jı, yap jh, Samaria bacna ıt jyp wt j. Pnihna, can bacnadıh mon Jesıhwjıh mc wacnit, judıow nihcannıt Jessdıh ı jepahatjıdıh ıt nawp wt j. Pant ı nawchah joint, quet bdı ıt weep wt j.

⁴ Quet Jerusaln ttchina ı jychah, caanjıh mon Jesıhw, quetdıh wahntı, Jess  nawt tıtntı biıcdıh, quetdıh ıt tı wı jwp wt j. Pnihna, Pablow Dios  wpatjıh ded pah ı chatjıdıh quetdıh ıt nawp wt j. Judıow nihcannıtbut Jessdıh ı jepahatjıdıh ıt nawp wt j.

⁵ Obohjehtıh, pant ı niıjchah joint, biqına Jessdıh jepahnit fariseow ıh hntı, nin pah ıt niıjp wt j:

–Quet judıow nihcannıtđıh ıih quehli nah yapat chodıh bodat ca nahap. ‘Moıss  wtatjı pah ı chaja’, quetdıh ı niıj wt, ıt niıjp wt j.

⁶ Pant ı niıjtdıh mc wheat tıt niıjn, ıh doondıh Jess  nawt tıtntı, Jesıhwdıh wahntı biıcdıh ıt mc wacap wt j.

⁷ Pant maatpdıh ı mc wehenachah, joint, Pedrobo ıh hntı, nin pah quetdıh t niıj nawp wt j:

–W dew, jon ıjeh w jmchah, judıow nihcannıtđıh Jesıh tıni doondıh w nawchah joint, ı jepahat pnah niıjn, weemdıh ıonıt, Dios  wahap j.*

⁸ Cacw ded pah ı jenah joytdıh jıhni jmna, quet judıow nihcannıt jw nahni doondıh ı jepahatđıh t jıhji taga. Pnih jıhna, ıhw  chatjıdıh jwııtdıh jıtna, Tıni Espıritudıh jwııtdıh  whatjı pahjeh mntıh, quetdıhbut  whp j.*

⁹ Pnih whna, jwııtdıh quetdıhbut biıc yoob  chap j. Quetbut caandıh ı jepahachah, ı yejatđıh t yohji taga.

¹⁰ Jwııt judıow Moıss  wtatjıdıh biıc yoob jw tı jepahcan ca. Jw nowjıbut biıc yoob ıt jepahcap wt j. Pant jw tı jepahcah yhna, ı depanihna quet judıow nihcannıt Jessdıh jepahnitđıh yeb biıc yoob ı wtıh? Pnih wtntı, Dios quetdıh  chatjıdıh ‘Yoobpdıh nihcan ca’, niıjn ca ı chap.

¹¹ Obohjehtıh, jwııt nin pah jw niıj jenah join ca: ‘Jwııtdıh jgah en oınıt, Dios jw yejat jıb  peh chat dejı jw Mah Jess  tı bat pah mntıh, bu jwh judıow nihcannıtđıhbut biıc yoob  tı bna ca’, jw niıj jenah join ca, Pedro t niıjp wt j.

¹² Pant  niıjchah joint, Pablow jwh judıow nihcannıtjh jmna, Dios  wpatjıh ded pah ı chatjıdıh ı nawchah, nihat laıhcanjeh ıt joi yai ıh bejep wt j.

¹³ Pant ı nah panachah, Santiago jwh nin pah t niıjp wt j:

–W dew, weemdıh ı joi jwh. Yeebdıh bainı w nawıhna ca.

¹⁴ Dios judıow nihcannıtđıh tı wı enıt, ıhw pnahdıh  ıwatjıdıh Simn Pedrobo jwııtdıh  nah panap be.

¹⁵ Dios nawtdıh nah yapanı,  daactjı pahjeh tıh judıow nihcannıtđıh pant t yapap taga. Nin pah t niıj daacp tajı:

¹⁶ ‘ “Davidjı mah jm la, nihat ıhwbt ı wn beedp j. Pnih beedıt ı jmchah yhna, tttımah bo la,

* 15:1 Lv 12.3 * 15:7 Hch 10.1-43 * 15:8 Hch 2.4; 10.44

jwáub dei jǎóhñit, áihwã panihñitdih wã jwáub chãjbipna caá.

17 Páant wã chãjachah, nihat cãacwã bita judíowã nihcannitbut weém ì Maáhdih ì náahbipna caá. ‘Wíihwã ñi jũmú’, wã niíj bidnit weemdih ì jepahbipna caá”,

18 jwí Maáh ã niijná caá’, át niíj daacáp tají. (Am 9.11-12)

19 “Páant ã niíj daacátjidih náhninit, weém, Santiago nin pah wã niíj jenah joiná caá: Judíowã nihcannit, Dios naáwátidih jáap jepahñitdih wái náah jũmni jwí chãjat túatca boj jíih.

20 Obohjeéhtih, queétdih nin pahjeh jwí niíj daác wah jíih: ‘Ì pãpnidih wëi wãhniiji jeémátidih ñi jeémPCA bojoó. Ñi áa nihcannitjĩh ñi yéej chãjca bojoó. Jõp teo maonitji ñũñápwãdih ñi jeémPCA bojoó. Meépdih ñi babhca bojoó’, jwí niíj daác wah jíih.*

21 Jon jãtĩh, bũbũt jwiít judíowã jwí míic wáacat mũná, jwí chooát yeó jáap jumat pah, Moisés ã wútatjidih ípĩ bohéna caá. Nihat tútchidih moón caandih jwí jéihna caá. Pánihna, weém wã niiját pahjeh tih Jesúsdi h jéihnit judíowã nihcannitdih, niíj daác wahat dée caá, bita jwí déewã jwiítidih ì jíicat pínah niijná”, Santiago át niijíp wut jí.

Judíowã nihcannitdih ì daác wahat

22 Páant ã niijíchah joinít, Jesús ã naáwát túatnit, Jesúsíhwãdih waóhñit, nihat Jesúsíhwã bíicdih, Antioquía tútchidih moondih ì daácni náodih Pablowãjeéh ãb bejnit pínah, Judas, Silasdi hbut ìt ñíwip wut jí. Judas áih bíih wut Barsabás wut jí. Queét Jesúsdi h táí jepahñit ì jũmũchah, bita Jesúsíhwã queétdih ìt táí wëi enep wut jí.

23 Pánih queétdih ñío péanit, nin pah ìt niíj daacáp wut jí:

“Yeéb nihat judíowã nihcannit Jesúsíhwã Antioquía tútchidih moón, Siria baácidih moón, Cilicia baácidih moondihbut jwiít Jesús ã naáwát túatnit, áihwãdih waóhñit, nihat áihwãbut, yeebdih jwí túyat túatna caá.

24 Biquína jwíjeéh jũmni yeeb pébhna jũibínit, yeebdih dawá wútatdih ìt jepahat túatup wut jí. Pánih wúatnit, yeebdih ìt

tac bũgánap wut jí. Obohjeéhtih, jwiítboó queétdih jwí wahcah yãhna, queétjeh bejnit, yeebdih páant ìt wúatup taga.

25 Pánihna, jwiít nihat bíic yoobó ñi pebhna wahni pínahdih jwí ñíwip be. Páant jwí ñíonitdih jwí oini Pablo Bernabéjeéh jwí wahbipna caá.

26 Pablowã jwí Maáh Jesucristoí h táini doonádih úumcanjeh ì bohénachah, dawá láa bita queétdih ìt pañup wut jí. ‘Ì mao yohíhichah yãhna, Jesúsí h táini doonádih jwí naóh cádahcan niít’, ípĩ niijná caá.

27 Pánihna, jwí daácni náodih yeebdih ì naáwát pínah niijná, Judas, Silasjĩh Pablowãjeéh ñi pebhna jwí wahna caá.

28 Táini Espíritu jwiítidih ã teo wáacachah, ã jéihyatjĩh nin pah jwí jenah joiná caá: Wái náah jũmni wútatdih wúatcan, nin pahjeh jwí niíj wútbipna caá:

29 ‘Nin jwíih dios caá’, niíj jenah joí pãpnidih wëinit, ì cádah cáagniji jeémátidih ñi jeémPCA bojoó. Meépdih ñi babhca bojoó. Jõp teo maoni ñũñápwãdihbut ñi jeémPCA bojoó. Ñi áa nihcannitjĩh ñi yéej chãjca bojoó. Nin jwí wútatdih jepahna, ñi táí jũmbipna caá. Páant bóojeh tigaá yeebdih jwí wúatup”, ìt niíj daacáp wut jí.

30 Caán náodih daác péanit, Antioquía tútchina bejnitdih ì wãhat túttimah, queétboó bejna, Antioquía tútchina ìt jũibínap wut jí. Caanná jũibínit, Jesúsíhwãdih míic wáacat túatnit, Jerusaléndih moón ì daác wahni náodih ìt wãhap wut jí.

31 Páant ì wãhni náodih míic en naóhna, túinijeh ì wúatũchah joinít, búdí ìt weñep wut jí.

32 Judas Silasjĩh Dios naáwátidih naóh yapanít jũmna, Jesúsíhwãdih Dios naáwátidih ìt táí bohénap wut jí. Páant ì bohénachah joinít, Jesúsíhwãboó búdí wëinit, Jesúsdi h chah ìt táí jenah joyóp wut jí.

33 Judas Silasjĩh caanná maatápdih jũmniitji caanjĩh moondih ì cádah jwáub jũúwãchah, “Ñi táí bejeé”, Antioquía tútchidih moón queétdih ìt niijíp wut jí. Páant niijnít, Judaswãdih wahnitji Jerusalén tútchidih moondih ìt táyat túatup wut jí. Páant ì niiját túttimah, Judasjeh át jwáub jũúwáp wut jí.

* 15:20 Gn 9.4; Ex 34.15-17; Lv 17.10-16; 18.6-23

³⁴ Obohjeéhtih, Silasboó biíh jwúub jenah joinít, Antioquía tátchidih át chāwáp wut jī.

³⁵ Pablo Bernabébut caán tátchidih ít chāwáp wut jī. Pánihna, queét, dawá bita biíc dih Jesúh táini doonádih ít bohénap wut jī.

Chéneji Pablo táini doonádih naóh jibidih ā bejat

³⁶ Tálttimah, Antioquía tátchidih maatápdih jumnihi Pablo Bernabédih nin pah át niijíp wut jī:

—Chóbe, nihat tátchinadih moón jwī jwíh naóh nitjidih jwī táoh en jibjīh, páant mantih, át niijíp wut jī.

³⁷ Páant ā niijíchah joinít, Bernabéboó Juan Marcosdih íjeéh átih ub bejíhip wut yuh jī.

³⁸ Caánboó í jwíh jibichah, íjeéh Panfilia baácna juibíniji yuhna, biíc yoobó nihcan, át jwúubah jūwúp wut jī. Caán biíc yoobó ā nihcatdih ennihi, Pablo caandíh chéneji át ub bejíhcap wut jī.*

³⁹ Páant ā ub bejíhcah enna, Bernabé Pabljīh queétjeh tabit míc niijnít, ít míc cádahap wut jī. Pánihna, Bernabéboó Chipre wut jumni quewana Juan Marcosdih át numah chúuh bejep wut jī.

⁴⁰ Pabloboó Silasdih ā chéen pínahdih ñíonit, át numah bejep wut jī. Pánihna, í bohénadih bejat pínah jātih, “Paá, queétdih en daonít, ma táí teo wáacá”, Jesúhwā ít niij úubáp wut jī. Páant í úubát tálttimah, Pablo Silasjīh ít bejep wut jī.

⁴¹ Pánih bejni, Siria baácna Cilia baácna but juibínit, caanjīh moón Jesúhwādh jwúub bohéna, queétdih ít táí teo wáacap wut jī.

16

Timoteo Pablowājeéh ā bejat

¹ Cilicia baácmant Derbe tátchina juibí, yap bej, Litra tátchina Pablowā ít juibínap wut jī. Caanná juibínit, Timoteo wut jumnidih ít jwááap wut jī. Á íin judío wili, ā íp Griego cáac wut jī. Timoteo, ā íin biíc dih Jesús dih jepahnit wut jī.

* 15:38 Hch 13.13

² Litra tátchidih moón, Iconio tátchidih moonbút Jesúhwā “Timoteo táí chājni caá”, ípí niijíp wut jī.

³ Páant í niijíchah joinít, Pablo Timoteodih át numah bejíhip wut jī. Obohjeéhtih, caán baác dih moón judíowāboó “Timoteo íp Griego cáac caá”, í niijíchah joinít, judíowā í íjcat pínah niijná, Pablo Timoteodih quehli nah yapat chóodih át bóodat túutap wut jī.

⁴ Pánihna, Pablo Silasjīh Timoteodih numah jibna, ded í juibínit tátchidih moondíh Jerusalén tátchidih moón Jesús ā naawát túutnit, Jesúhwādh waóh nitbut í daác wahni nójidih ít en naawáp wut jī, caandíh í jepahat pínah niijná.

⁵ Páant í naawáchah, Jesúhwā caandíh chah ít táí jenah joyóp wut jī. Pánihna, queét yeó jáap jummat pah chah ít dao béjep wut jī.

Pablo Macedonia baác dih bóodih ā oo jummat

⁶ Táini Espiritu Asia baácboó queétdih Dios naawát dih bohénadih át bejat túutcap wut jī. Páant ā wahcah, queét Frigia baác dih, Galacia baác dih moondíh jah ít bohé jibip wut jī.

⁷ Pánih jib bejna, Misia baácna juibínit, Bitinia baácna ít bejíhip wut yuh jī. Obohjeéhtih, Táini Espiritu queétdih caánboó át bejat túutcap wut jī.

⁸ Páant caanná ā wahcah, Misia baác dih yap bej, Troas jélitna ít dei juibínap wut jī.

⁹ Caanná dei juibínit, ñona, Pablo nin pah át oo jummap wut jī: Macedonia baác dih bóo ā pebh ñuhuchah, át enep wut jī. “Jwiít Macedonia baác dih moondíh ma teo wáac jūwú”, Pablodih át niij bidip wut jī.

¹⁰ Pánih oo jumnihi jáanit, jwíh bií déedih ámoh péa, Macedonia baácna jwí bejep jī. “Dios caán baácna áih táini doonádih jwiít dih naawát túutna caá ā chājah”, jwí niij jéihyep jī. Weém Lucasbut íjeéh wā bejep jī.

Pablowā Silas búcdih Filipos tátchiboó í jummat

¹¹ Troas tátchimant Macedonia baácna bejat túut niijná, jélitna dei juibínit, johlitjīh bejni búdí jááj chóodih waadnit, Samotracia wut jumni quewadh jwí chúuh juibínap jī. Biíh yeó jáap Neápolis tátchina jwí chúuh juibínap jī.

12 Pánih juibí, caán tátchidih yap bejnit, Filipos tátchina jwí juibínáp jĩ. Caán tátchi Roma tátchidih moón ĩ jui jəmni tátchi, Macedonia baácboó jwíh jəmni tátchi tajĩ. Oboh jəmni tátchi át nihcap tajĩ. Caanná maatápdih jwí jəmup jĩ.

13 Judíowāih chooát yeó jáapdih caán tátchimant bac bejnit, məj jwěejna jwí juibínáp jĩ. Caanjĩh Diosdih úbát túut ni-ijná, judíowā ĩpĩ míic wáacap tajĩ. Caanjĩh juibí chúudnit, wáac jwinít yaáhdih Jesúh táini doonádih jwí naáwáp jĩ.

14 Biíc wili jwiítidih joinih, Tiatira tátchidih bóli Lidia wát jəmni mi jəmup jĩ. Caánt búdí jíib jəmni yéguehdih jíib chājnih, judío wili nihcan yəhna, Diosdih túi wěinih mi jəmup yəh jĩ. Obohjeéhtih Jesúh doonádih mit joi jwáhcap tajĩ. Pánihna, Pablo Jesúh doonádih ā naáwáchah, túi jepahíhatdih Dios caántdih át wəhup tajĩ.

15 Páant mi jepahachah, caántdih miíh məudíh moón biícidih Pablowā ĩ daabánáp jĩ. Daabá péanachah, nin pah jwiítidih mi niijíp jĩ:

—‘Caántboó Jesúsdihtúu jepahnih caá’, niij jenah joiná, wəjeéh jəóhniht, wíih məúboó ĩi chəo jwəhəu, jwiítidih mi niijíp jĩ.

Páant mi niijíchah joinít, miíh məuná jwí chəwáp jĩ.

Pablowādh nemat məúboó ĩ nemat

16 Biíh yeó jáapdih Diosdih úbát pebh-boojéh məntih jwí jwəub bejchah, nemép jəmniht jwiítidih mi jwəááp jĩ. Caánt teo wəhniht jəmna, “Meemdíh nin pah ā yap-bipna caá”, cəacwādh niij naóhna, mi maátadh búdí mit jíib teo wəhup tajĩ.

17 Pánihna, jwiít Pablo biícidih jwí bejchah, nin pah mi niij ĩaác ĩun péenap jĩ:

—Nit Dios chah wěpnidih teo wəhniht caá. Jwiít iiguípna jwí bejat déedih ded pah Dios jwiítidih ā túi ubat pínahdih ĩ naóhna caá, mi niij ĩaác péenap jĩ.

18 Maatápdih caandíh páant mi niij tac bəugá péena, Pablodih ā túi naáwát dée mi bojcap jĩ. Páant mi niij ĩaacáchah joi chəunít, Pablo tac páud ennit, nemépdih nin pah ā niij jəihəup jĩ:

—Jesucristo ā wěpatjĩh meemdíh wə wətna caá. Caántdih cádahniht, ma bac bejeé, ā niijíp jĩ.

Páant ā niijíchahjeh, nemép át bac bejep tajĩ.

19 Páant ā bacat túttimah, caánt mi jíib teo wəhat ā bəudúchah ennit, mi maátaboó búdí ĩjnit, Pablo, Silasdihtut ĩ tewep jĩ. Teonit, caán tátchi tac yoóbó jəúhna ĩ ub bejep jĩ.

20 Pánih ub juibínit, peéh chəjat túutnit pebhna jwejniht, nin pah ĩ niij naóh yacap jĩ:

—Nit judíowā jwíh tátchidih moondíh tac bəugánadh ĩt jəúwəp taga.

21 Queét jwí nəowā ĩ wətatdih cádahat túutnit, biíh wətatdih naóhna caá ĩ chəjap. Jwiít Roma tátchidih moón maáhdih jepahnit jəmna, nit ĩ naáwátboodíh jwí jéih jepahcan caá, ĩ niijíp jĩ.

22 Páant ĩ niijíchah joinít, dawá Pablowādh ĩ ĩjip jĩ. Pánihna, peéh chəjat túutnitboó Pablowāih yégueh chóodih yeo wəyat túutnit, máa nahnajĩh queétdih ĩ pənat túutap jĩ.

23 Páant queétdih ĩ pəi péanachah, nemat məúboó ĩ nemat túutap jĩ. ĩ nemat túttimah, nemat məúboó en daonídih ĩ túi en dawát túutap jĩ.

24 Páant ĩ wətəchah, caán məudíh en daoníboó péeni tólihna queétdih át nemep wət jĩ. Pánih nemnit, máa naanájĩh ĩh wəunadh át nah chəwep wət jĩ.

25 Chei tac yoób Pablo Silasjĩh Diosdih úbhniht, ĩt wěi ewep wət jĩ. Páant ĩ wěi ewechah, bita nemat məúboó jəmnihtut ĩt joyóp wət jĩ.

26 Páant ĩ wěi ewechahjeh, caán məú təbit méménachah, nihat jəcna át waát beed béjep wət jĩ. Nemat məúboó jəmnihtdih ĩ chəwatji tōpnabut át jwəat beed béjep wət jĩ.

27 Páant ā yapachah ennit, queétdih wapniboó “Nin nemat məúboó jəmniht inát jweiná caá. ĩ jweyéchah, wə maáta weemdíh ĩ peéh maobípna caá”, át niij jenah joyóp wət jĩ. Páant niij jenah joinít, əih íbat naadíh jwəat wáinit, át míic jwəaguíhip wət yəh jĩ.

28 Obohjeéhtih, ā míic jwəaguíhichah ennit, Pabloboó caandíh nin pah át niij ĩaác ejep wət jĩ:

—Meemjéh ma míic jwəagca bojóo. Jwiít nihat jwí jəmna caá, át niijíp wət jĩ.

²⁹ Páant ã niijíchah joinít, queétdih wapni-boó “Jíi jũúwá, jíi jũúwá”, át niij ejep wat jĩ. Queét pebhna ñáo ñah bej, méménit, Pablo Silas ñih jíicha pebh át páah yoh ñajap wat jĩ.

³⁰ Pánihna, queétdih ub bac bejnit, nin pah át niij ubbh joyóp wat jĩ:

—¿Jesúh jamíhna, ded pah tigaá wã chãjbi? queétdih át niijíp wat jĩ.

³¹ —Jwĩ Maáh Jesúsdihi tui jenah joinít, ma jepahaá. Ma déewãbut caandih ñi jepaha naáh. Páant ñi jepahachah, yeéb iiguipna bejnit déejidih Diosboó ã tui ubbipna caá, Pablowã caandih ñi niijíp wat jĩ.

³²⁻³³ Chei tac yoobjéh Pablowã Jesúsdihi táini doonádih ñi naóh péanachah, queétdih wapni ñih munná át numah bejep wat jĩ. Caanná numah juibínit, ñi puñatji yahwítnadihi át chocop wat jĩ. Á choc péaat túttimah, Jesúsdihi caán ã déewã biicdih ñi jepahachah, queétdih Pablowã ñi daabánap wat jĩ.

³⁴ Ñi daabáat túttimah, queétdih wapniji Pablowãdih jeémát át wãhup wat jĩ. Pánihna, caán ã déewã biicdih Jesúsdihi jepahnit, búdí ñi weñep wat jĩ.

³⁵ Baabáchah, tútchidih moón maátaboó Pablowãdih ñi watat pínah niijná, soldadowãdih nemat munná ñi wahap wat jĩ.

³⁶ Páant ñi bacaat tútatdih joinít, Pablowãdih wapniji queétdih nin pah át niijíp wat jĩ:

—Maáta yeebdih ñi bacaat tútup wat be. Pánihna, umcanjeh, ñi bac bejeé, át niijíp wat jĩ.

³⁷ Páant ã bacaíhatdih joinít, Pabloboó soldadowãdih nin pah át niij naáwáp wat jĩ:

—Jwiít jwĩ yéj chãjcan be. Jwiít dih naóh yacnit ñi niiját pah biih niij naóhni ã wihcah yuhna, ñi peéh chãjachah, yoobópdih nihcan be. Obohjeéhtih, jwiít Roma baác dih moón jwĩ jumuchah yuhna, jwiít dih queét maátaboó cáacwã ñi enepdih ñi puñat tútup be. Pui péanit, nemat muúboó ñi nemep be. Pánihna, jwiít dih ñi yéj chãjatjidih tícnit, ¿buu cáacwã ñi encah níit, ñi bacaíhip? Queét maátajeh tih jwiít dih bacanadihi ñi jũúwá naáh, át niijíp wat jĩ.

³⁸ Páant ã niijíchah joinít, soldadowãboó maátadihi naáwádih ñi bejep wat jĩ. Pablo Silasjĩh Roma baác dih moón ñi jumatdih

jéihna, maátaboó queétdih ñi puñatji peéh chãjat pínahdih ñi umup wat jĩ.

³⁹ Pánihna, queét Pablowã pebh juibínit, nin pah ñi niijíp wat jĩ: “Yeebdih jwĩ yéj chãjap be. Chéneji páant jwĩ jwãub chãjcan níit”, ñi niijíp wat jĩ. Páant niij péa, queétdih numah bac bejnit, maáta ñih tútchimant ñi bejat tútup wat jĩ.

⁴⁰ Páant ñi niijíchah joinít, Pablo Silasjĩh nemat munná bac bejnit, Lidiaíh munná ñi bejep tajĩ. Caanná juibínit, Jesúsdihi biicdih ñi míc wáacap jĩ. Pánih míc wáacnit, “Jesúsdihi péena, ñi cádahca bojoó”, queétdih ñi niij wëp naáwáp jĩ. Páant niij péanit, Pablo Silasjĩh Filipos tútchimant ñi bejep jĩ.

17

Tesalónica tútchidih moón Jesúsdihi ñi újat

¹ Pánih Filipos tútchimant bejnit, Anfípolis tútchidih yap bej, Apolonia tútchidihbut yap bej, Tesalónica tútchina queét ñi juibínap wat jĩ. Caanjĩh judíowã ñi míc wáacat muú át jumup wat jĩ.

² Pánihna, judíowãíh chooát yeó jáap jumat pah ipĩ bejat dée pah Pablowã judíowã ñi míc wáacat munná ñi bejep wat jĩ. Caanná juibínit, tres semanas chooát yeó jáap jumat pah Dios naáwát dih caanjĩh moondih Pablo át bohénap wat jĩ.

³ Pánih bohéna, nin pah apĩ niij naáwáp wat jĩ:

—Jwiít judíowã, jwĩ páini, Dios ã wahni Cristo yeejép ã yapat pínah, ã wunat pínah, ã jwãub boo pud jũúwát pínahdihbut jon jãtĩh moón Dios naáwát dih naóh yapanit ñi daacáp tajĩ. Wã naóhni Jesúsboó Dios ã wahni Cristo ã jumna caá. Caán caá jwĩ páini, át niijíp wat jĩ.

⁴ Páant ã niijíchah joinít, biquína caanjĩh moón judíowã, dawá Griegowã Diosdih-jeh wënit, caán tútchidih moón maáta yaádhbut caandih joinít, “Yoobópdih tigaá”, ñi niijíp wat jĩ. Páant niijnit, Pablowãdih ñi péenap wat jĩ.

⁵ Obohjeéhtih, judíowã maátaboó ñi jéeh péenachah ennit, búdí ñi íjip wat jĩ. Pánih íjna, dawá yeejép wãdih bid bojnit, nin pah ñi niiját tútup wat jĩ: “ Ñit yeejép chãjna caá ñi chãjap”, ñi niij ñaacá”, queétdih

It niij jac wutap wut jĩ. Páant ĩ niij ñaacáchah joinít, caán tátchidih moonbát Pablowādih ĩt ĩjip wut jĩ. Pánihna, judíowā ĩ maáta Jasón wūt jumniíh munná juibínit, cáacwādih wāhíhna, Pablowādih ĩt bidip wut jĩ.

⁶ Obohjeéhtih, queétdih bid juicán, Jasónboodíh, bita Jesúíhwādihtut ĩt teo wái bac bejep wut jĩ. Pánih teo wái bac bejnit, tátchidih moón maáta pebhna ub juibínit, nin pah ĩt niij naóh yacap wut jĩ:

—Pablowā nihat baácdih moondíh ĩt tac buugánap wut be. Pánihna, buu jwíih tátchidihbut tac buugánadih ĩ juiná caá.

⁷ Nin Jasón queétdih áih munná át waadat túutap wut jĩ. Queét Roma tátchidih bóo jwí maáh César ā wutatdih yap yohnit, ‘Biíh maáh, Jesús caá ā wūt’, niijnít, jwí maáh ā wutatdih jwiítidihbut ĩ yap yohat túutna caá, ĩt niij naóh yacap wut jĩ.

⁸ Páant ĩ niij naóh yacachah joinít, nihat cáacwā ĩ maáta biícdih tūbit ĩt ĩjip wut jĩ.

⁹ Obohjeéhtih, queétdih ĩ nemcat pínah ni-ijná, Jasón, ājeéh jumnitbut caán tátchidih moón maátadih dinero ĩt wāhup wut jĩ.

Pablo Silasjĩh Berea tátchina ĩ juibíát

¹⁰ Caan chéjeh waícanjeh Berea tátchina Jesúíhwā Pablowādih ĩt wahap wut jĩ. Caanná juibínitji judíowā ĩ míic wáacat munná ĩt waadáp wut jĩ.

¹¹ Tesalónica tátchidih moón ĩ jenah joyátjidih Berea tátchidih moónboó Jesúíh doonádih chah tái joinít ĩt jumap wut jĩ. Pánihna, Jesúíh táini doonádih ĩ joyát túttimah, “¿Yoobópdih niít?” niij jéihíhna, yeó jáap jummat pah jon jātih moón Dios naáwátdih ĩ daacátjidih ennit, ĩt míic bohénap wut jĩ.

¹² Pánih bohéna, judíowā, Griegowā neoná, maáta yaádh biícdih, dawá Jesúsdih ĩt jepahap wut jĩ.

¹³ Obohjeéhtih, Pablo Berea tátchidih moondihbut Dios naáwátdih ā bohéat doonádih joinít, Tesalónica tátchidih moón judíowā ĩ maáta caanná ĩt ñuun béjep wut jĩ. Caanná ñuun juibínit, Berea tátchidih moondíh tac buugána, ĩ yee naáwáchah joinít, Pablowādih ĩt ĩjip wut jĩ.

¹⁴ Páant ĩ ĩjichah ennit, Pablodih bádí muj jélitna waícanjeh Jesúíhwā ĩt numah dei

bejep wut jĩ. Obohjeéhtih Silas Timoteojĩh Berea tátchidih ĩt chāwáp wut jĩ.

¹⁵ Pánihna, caán jélitmant Pablodih Atenas tátchina bádí jááj chójĩh ĩt numah chūuh bejep wut jĩ. Pánih chūuh juibínitji, Berea tátchiboó ĩt jwūub aab béjep wut jĩ, páant mantih. “Waícanjeh bejnit, Pablodih ñi pej jam bií”, Silas Timoteodihbut ĩt niijip wut jĩ. Páant Pablo queétdih át niiját túutap wut jĩ.

Pablo Atenas tátchidih ā jummat

¹⁶ Pablo Atenas tátchina juibínit, Silas Timoteodihbut át páñap wut jĩ. Pánih páina, caán tátchidih át táoh jib bejep wut jĩ. Pánih táoh jib bejna, caán tátchidih moón ĩ pāp cáagnitdih “Jwíih dios caá”, ĩ niijíchah jéihnit, dawá ā jummatdih enna, Pablo tūbit át jĩgahap wut jĩ.

¹⁷ Pánih jĩgahnit, judíowā ĩ míic wáacat munná waadnít, judíowā, judíowā nihcan-nit yahna, Diosdih wéinitjĩhbut át míic wéhenap wut jĩ. Yeó jáap jummat pah Pablo caán tátchi tac yoobó juhna en jibnitjĩhbut át míic wéhenap wut jĩ.

¹⁸ Biquína Epicureowā ĩ jenah joyátdih bohénit, bita Estoicowā ĩ jenah joyátdih bohénitbut Pabljĩh ĩt míic wéhenap wut jĩ.

—¿Nin wéheat beedcánni ded pah tigaá ā niij wéhe? queét ĩt míic niijip wut jĩ.

Pánihna, Pablo ded pah Jesús ā jummatjidih, ā boo pud jūwátjidihbut ā naáwáchah joinít,

—Caánboó biíh diosnadih naóhna caá ā chājap, ĩt niijip wut jĩ.

¹⁹ Túttimah, queét ĩpĩ míic wáac juibí wéhenapboó, Areópago wūt jumapna Pablodih ĩt numah bejep wut jĩ.

—Ma jáap bohéatdih jwí jéihíhna caá.

²⁰ Jwí joíca naáh doonádih ma naáwáchah, jwí joíhna caá, queét Pablodih ĩt niijip wut jĩ.

²¹ Nihat Atenas tátchidih moón, biíh baácmant jūóhnit caán tátchidih jumnitbut, yeó jáap jummat pah jáap bohéatdih ĩpĩ míic wéheíhip wut jĩ. Pánih jéihíhnit jumna, Pablo ā naáwátdihbut ĩt joíhip wut jĩ.

²² Pánihna, Pablo Areópago wūt jumapboó ñah ñuuhnit, caánboó wáac juibínitdih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

“Atenas tátchidih moón, dawá pāpnitdih yeéb búdí wēinit, ñi wúbátdih wā jéihna caá.

23 Nin ñíih tátchidih dawá ñi pāp cáag wēinitdih wā táoh enep be. Pánih en jibna, yeéb ñi wēinit cātíh, bíicdih nin pah ñi níj daacátjidihbut wā enep be. “WĒT JWĪ JÉIHCA NAÁH DIOS CAÁ”, ñit níj daacáp tabe. Yeéb caandíh jéihcan yuhna, caandíh ñi wēina caá. Pánihna, caán ñi jéihca naáhdih yeebdíh naáwát túut caá wā chājap.

24 “Caán Dios nihat baácdih chāj, nihat baádboo jumnidihbut át chājap tajī. Pánihna, nihat jeáboo jumnit, baádboo jumnitbut ī maáh caá. Cāacwā ī chājni mūudíh jumni nihcan caá.

25 Caán jwiítidih báadhdát túutni, caolih wáyat túutni, nihat bíih pah bóo chāj wāhni jumna, jwiít jwī teo wáacatdih ā náahcan caá. Caán moh yéejni nihcan caá.*

26 “Newé pínahdih caán Dios át jwíih chājap wut jī. Caanjīh nihat baácdih moondíhbut át chājap wut jī. Pánihna, nihat baádboo jwiítidih át jwejep wut jī. ‘Nin pah bólih maatápdih ā báadh jwāhbična caá’, jwiítidih Dios át níj jenah joyóp wut jī.

27 ‘Queét weemdíh bidnit, ī jwāáhbična caá’, Dios át níj jenah joyóp wut jī. Obohjeéhtih, Dios yūp ā jumcan caá. Jwījeéh tigaá ā jumap.

28 Nin pah bíih át níj daacáp tajī: ‘Caandíh míic wéhenit pínah jwiítidih át chājap wut jī. Pánihna, jwījeéh āpī jumna caá’, it níj daacáp tajī. Jon jātih moón ñi déewābut ‘Jwiít Dios weh caá’, it níj daacáp tajī.

29 Pánihna, ‘Jwiít Dios weh caá’, níj náhnina, oro, plata, jeejīh yeéb ñi jenah joyátjeh ñi chājnidih ‘Jwíih dios caá’, níj jenah joyátidih ñi cádaaá.

30 Jon jātih moón Diosdih jéihcannit jum yuhna, ī yéej chājachah yuhna, Dios át peéh chāj jwāhcap wut jī. Obohjeéhtih, bū lāa nihat baácdih moón ī yéej chājatdih át cádahat túut wut jī.

31 Túttimah, Dios ā jenahni yeó jáapdih nihat baácdih moón túinitdih, yeejépwādihtbut ded pah ī chājatji jíib ā jíib chājbična caá. Pánih chājni pínahdih Jesúsdih Dios nin baádboo át wahap wut jī. Jesús wānnidih

yuhna, át jwāub boanap tajī. Pánih boana, ‘Ded pah cāacwā ī chājatji jíib nin wā boani ā túi jíib chājbična caá’, Dios cāacwādiht át níj jéihyanap wut jī”, Pablo Atenas tátchidih moondíh át níj wut jī.*

32 Páant cāacwā ī boo pud jūwátjidih ā wéhenachah joinít, biquína Pablodih it deoh naáwáp wut jī. Obohjeéhtih, bitaboó nin pah it níj wut jī:

—Chéneji caandíh ma naáwáchah, jwī jwāub joíhna caá, it níj wut jī.

33 Páant ī níj át túttimah, ī míic wáacapmant Pablo át bejah bojop wut jī.

34 Daocánnit Jesúsdih jáap jepahnit, caán bíicdih it péenap wut jī. Bíic newé, Dionisio wūt jumni, Areópagodih maátajeéh jumni, Jesúsdih át jepahap wut jī. Bíic wili Dámaris wūt jumnih, bitabut Jesúsdih it jepahap wut jī.

18

Pablo Corinto tátchiboó ā jumát

1 Túttimah, Pablo Atenas tátchiboó jumni Corinto wūt jumni tátchina át bejep wut jī.

2 Caanná juibínit, judío cāac Aquila wūt jumnidih át jwāáap wut jī. Roma tátchidih moón ī maáh Claudio Roma tátchiboó jumnit judíowādiht ā bejat túutachah, Aquilaboó yad Priscilajīh bejnit, Corinto tátchina jātih itát juibínap wut jī. Aquila Ponto wūt jumni baácdih bóo wut jī. Pánihna, queét Corinto tátchidih ī jumuchah, Pablo queét pebhna enedih juibínit, íjeéh át chāwáp wut jī.

3 Aquilawā nūñáp wā chóojīh mūudíh teo jíib chāj wāhni it jumap wut jī. Pablobut caán déedih teoni jumna, íjeéh át tewep wut jī.

4 Pablo chooát yeó jáap jumát pah, judíowā ī míic wáacat mūuná juibínit, queét Jesúsdih ī jepahat pínah níj ná, judíowā, judíowā nihcannitdihbut Dios naáwátidih át naáwáp wut jī.

5 Silas Timoteojīh Macedonia baácmant Corinto tátchina ī juibínachah, Pablo yeó jáap jumát pah judíowādiht Dios naáwátidih át naáwáp wut jī. “Jesús caá jwiít judíowā jwī páini, Dios ā wahni”, āpī níj wut jī.

* 17:25 1R 8.27; Is 42.5; Hch 8.47 * 17:31 Sal 9.8

⁶ Páant ã niij bohénachah, judíowã caandíh ít joíhcap wut jĩ. Pánih joíhcan yap yohnit, caandíh ít jãihñap wut jĩ. Páant í joíhcatdih enna, queédih ã cádahatdih júutna, Pablo ãih jih bóo yégueh chóodih too dugnit, át ñéenc mao jéenanap wut jĩ. Pánih chãjnit, queédih nin pah át niij jãihñap wut jĩ:

—Yeéb ñi yap yohatji jíib iiguípna ñi bejbipna caá. Pánihna, bũũ judíowã nihcannitdih Jesúh doonádih naáwádih wã bejbipna caá, át niijíp wut jĩ.

⁷ Páant niij péanit, judíowã í míic wáacat mũũmánt bac bejnit, Tito Justo wut jumniíh mũũná át waád juibínap wut jĩ. Caán judío nihcan yuhna, Dios yoobátidih wěini wut jĩ. Æih mũũ judíowã í míic wáacat mũũ pébh át jumap wut jĩ.

⁸ Crispo wut jumni, judíowã í míic wáacat mũũdíh bóo maáhji, ãjeéh bóli, ã wehbut, Jesúsdi h ít jepahap wut jĩ. Pánihna, dawá Corinto tútchidih moón Pablo ã naáwátidih joinít, Jesúsdi h ít jepahachah, ípĩ daabánap wut jĩ.

⁹⁻¹⁰ Biíc chei ãocanjeh, Pablo oo jumat déedih ã enechah, Jesús caandíh jígo hnit, nin pah át niij naáwáp wut jĩ. **“Majeéh wã jumna caá. Nin tútchidih moón dawá wíihwã í jumna caá. Pánihna, bita meemdíh yeejép í chãjhichah yuhna, úumcanjeh, wã naáwátidih ma naóh cádahca bojoó. Páantjeh ma jumah bojca bojoó”**, át niijíp wut jĩ.

¹¹ Páant ã niijíchah joinít, biíc jópchi tái beéd, biíh jópchi tac yoób caanjíh moondíh Dios naáwátidih Pablo át naóh jumap wut jĩ.

¹² Caán tútchidih Pablo íjeéh ã jum jwuhuchah, Galión wut jumni, Acaya baácdih moón maáh át jumap wut jĩ. Pánihna, caán láa judíowã í maáta ni hat biíc yoobó jenah joinít, Pablodih naóh yacat túut niijná, Galión pebhna caandíh ít ãb juibínap wut jĩ.

¹³ Pánih ãb juibínit, Galióndih nin pah ít niij yee naóh yacap wut jĩ:

—Ninboó cáacwã ded pah Diosdi h í weñat pínahdi h bohéna, Moisés ã wutajiboodíh ã jepahat túutcan caá, ít niijíp wut jĩ.

¹⁴ Páant í niij yee naáwáchah joinít, Pablo ã naáwíhichahjeh, Galiónboó judíowãdih nin

pah át niij jepahap wut jĩ:

—Nin jwiit Roma baácdih moón jwĩ maáta í wutatdih yap yohni ã jumuchah nihna, yeebdíh wãta jepah tagaá.

¹⁵ Obohjeéhtih, yeéb judíowã ñi wutatboodíh caán yap yohni ã jumuchah, ñíih pínahjeh caá. Caandíh wã jéihcan caá, át niijíp wut jĩ.

¹⁶ Páant niijnít, queét naóh yacnitdih ãih tólihmant át bacanap wut jĩ.

¹⁷ Páant ã bacanachah, Sóstenes, judíowã í míic wáacat mũũdíh bóo maáhdih teonit, Galión ã enepdih caandíh ít puñap wut jĩ. Páant í puñuchah enna yuhna, Galión át enah bojop wut jĩ.

Pablo Antioquia tútchina ã jwúub bejat

¹⁸ Páant í niij naóh yacat túttimah, Pablo Corinto tútchiboó maatápdih jumniiji “Wã bejna caá”, niijnít, Jesúhwãdih át cádah bejep wut jĩ. Páant niij péa bejna, Aquila Priscilajíh Siria baácna chúuh bejat túut niijná, Cencrea wut jumni jélitdih ít páud dei bejep wut jĩ. Pánihna, jãáj chóodih í waadát pínah jãtih, judíowã ípĩ chãjat pah, Pablo Diosdi h ã naáwátjidih péanit, át jwúub waó bojat túutap wut jĩ.*

¹⁹ Pánih boja péanit, queét Éfeso tútchina ít chúuh bejep wut jĩ. Caanná chúuh juibínit, Aquila Prisciladi hbut Pablo át cádahap wut jĩ. Pánih cádahnit, judíowã í míic wáacat mũũná át bejep wut jĩ. Caanná juibínit, míic wáacnit judíowãjíh ded pah Jesús ã jummatdih át míic wéhenap wut jĩ.

²⁰ Páant í míic wéheat túttimah, caandíh íjeéh ít chãwát túutap wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, “Ñijeéh wã jéih chãocán caá.

²¹ Dios ã náahachah, wã jwúub jũóhhipna caá”, queédih Pablo át niijíp wut jĩ.

Páant niij péanit, Éfeso tútchimant át chúuh bejep wut jĩ.

²² Pánihna, Cesarea tútchina chúuh juibí, aab béj, Jerusalén tútchina át aáb juibínap wut jĩ. Caanná aáb juibínit, caanjíh moón Jesúhwã míic wáacnitdih ded pah ã chãjatjidih naóhnitjeh, Antioquia tútchina át yap bejep wut jĩ.

²³ Pánihna, maatápdih caanjíh jumniiji Galacia baácdih, Frigia baácdih át jwúub jib

* 18:18 Nm 6.18

bejep wut jī, páant muntih. Caán baácnadih moón Jesúhwādhīh ā jwáub bohénachah, chah Jesúsdi hīt táí jenah joyóp wut jī.

Apolos Éfeso tútchidih moondíh Dios naáwátdih ā bohéát

²⁴ Pablo Galacia baácdih, Frigia baácdihbut ā bohé jibichah, Apolos wūt jəmniboó, judío cāac Alejandría tútchidih bóo, Éfeso tútchina āt juibínap wut jī. Caán Apolos táí naóhni jəmna, Dios naáwátdih jon jǎtíh moón ĩ daacátjidih táí jéihnibut āt jəmɸ wut jī.

²⁵ Bíih caandíh Jesúh táini doonádihbut āt bohénap wut jī. Pánihna, búdí weñatjīh caán doonádih āt táí bohénap wut yuh jī. Obohjeéhtih, Juanji ā daabáátdihjeh āt jéihyep wut jī.

²⁶ Judíowā ĩ míic wáacat mɸnā Apolos úmcanjeh, queétdih āt bohé jwíhip wut yuh jī. Obohjeéhtih, ā táí jéih beedácah enna, caandíh bohéát túut niijná, Priscila, Aquilajīh Apolosdih ĩih mɸnā ĩt nɸmah bejep wut jī.

²⁷ Páant ĩ táí bohéát túttimah, “Acaya baácna bejat túut”, Apolos ā niijíchah joinít, Jesúhwā caandíh “Ma táí bejeé”, niijnít, ĩ daácní nódihbut ĩt wáhp wut jī, Acaya baácdih moón Jesúhwā caandíh ĩ táí wēi jwāáat pínah niijná. Pánihna, Apolos caanná juibínit, caán baácdih moón Dios ā oyatjīh Jesúsdi hī jepahnitjidih āt bohé teo wáacap wut jī.

²⁸ Caán tútchidih moón judíowādhīh nin pah āpī niij naáwáp wut jī: “Jesús tīgáa Dios ā wahní, jwíit jwīpī pāini”, cāacwā ĩ enepdih āt niijíp wut jī. Pánihna, Dios naáwátdih jon jǎtíh ĩ daacátjidih ā táí naáwáchah joinít, “Yoobópdih nihcan caá”, ĩt jéih niijcáp wut jī. Pánih naóhna, Jesúhwādhīh Apolos chah āt jwáub teo wáacap wut jī.

19

Pablo Éfeso tútchina ā bejat

¹ Corinto tútchidih Apolos ā jəmɸchah, Pabloboó Frigia baácdih jəmniji jeé yoób púud dei bej, Éfeso tútchina āt juibínap

wut jī. Caanná juibínit, biquína ā jéih jwáhcannit Jesúhwādhīh āt jwāáap wut jī.

² Queétdih jwāáhnit, nin pah āt niij úbh joyóp wut jī:

—¿Jesúsdi hī jáap jepahachah, Túini Espíritu yeebdíh ā waadníit jī? āt niijíp wut jī.

—Túini Espíritu ā jəmatdih jwíitdih ĩ naóhcan jī, ĩt niij jepahap wut jī.

³ —¿Túini doonádih yeéb hī jepahachah, ded pah tíi yeebdíh ĩ nih chāj daabá? Pablo queétdih āt niij úbh joyóp wut jī.

—Juan Daabáni ā naáwátdih ĩ jepahachah, ā daabáátji pah jwíitdih ĩ daabánap jī, ĩt niij jepahap wut jī.

⁴ —Cāacwā ĩ yéejatdih ĩ yohochah ennit, queétdih Juan āt daabánap wut jī. Pánih daabána, ĩ yéejat yohat júutna ĩ chājap wut jī. Obohjeéhtih, Juan cāacwādhīh nin pah āpī niij naáwáp wut jī. ‘Wā túttimah jūóhndih hī táí jepahaá’, āt niijíp wut jī. Páant niijná, Jesúsdi hī niijná āt chājap wut jī, Pablo āt niij naáwáp wut jī.*

⁵ Páant ā niijíchah joinít, Jesús ā wēpatjīh queét ĩt daabáat túutɸ wut jī.

⁶ Pánih daabánitdih Pablo ā teo jáha úbúchah, Túini Espíritu queétdih āt waadáp wut jī. Páant ā waadáchah, mácah wéheatjīh Diosdih wēi naóhnt, ā naáwátdihbut ĩt naóh yapanap wut jī.

⁷ Queét nihāt doce neoná ĩt jəmɸ wut jī.

⁸ Queétdih naáwát túttimah, Pablo judíowā ĩ míic wáacat mɸnā waadníit, āt bohénap wut jī. Bíic peihcanni widh pohba Éfeso tútchiboó chooát yeó jáap jəmat pah úmcanjeh, Dios maáh ā jəmatdih naóhna āt chājap wut jī. Páant ā naáwáchah joinít, “Ā naáwát yoobópdih caá”, ĩt míic niijíp wut jī.

⁹ Obohjeéhtih, bitaboó joíhcan, cāacwā ĩ enechah, Jesúh doonádih ĩt yéej naáwáp wut jī. Páant ĩ yéej naáwáchah joinít, judíowā ĩ míic wáacat mɸmánt Pabloboó Jesúhwādhīh nɸmah bac bejnit, Tirano wūt jəmniíh mɸnā ĩt bejep wut jī. Pánihna, caán mɸudíh yeó jáap jəmat pah Jesúh doonádih āpī bohénap wut jī.

* 19:4 Mt 3.11; Mr 1.4,7-8; Lc 3.4,16; Jn 1.26-27

10 Chéne jópchi caanjîh ât bohénap wut jî. Páant ã bohénachah, nihat Asia baácđih moón judíowã, judíowã nihcannitbut jwî Maáh Jesúih táini doonáđih ít joyóp wut jî.

11 Dios ã wēpatjîh jwiít cãacwã jwî jéih chãjca naáđih chãjnit, Pablo dawá láa wãnnitđih ât booa júutur wut jî.

12 Dios ã wēpat caandíh búdí ã jumuchah, ãih bácađih cãacwã í chũúáni chóonadih ub bejnit, wãnnitđih í cáagachah, ípî boonap wut jî. Ded nemép jumnidih caán chóojîh í cáagachah, nemépwãboó ípî bac bejep wut jî.

13 Obohjeéhtih, bita judíowã jióhñitboó jibnit, nemépwãđih ípî bacanap wut jî. Pánihna, Pablo ded pah ã chãjatđih ennitji nemépwãđih bacaíhna, nin pah ítih niij wutur wut yuh jî: “Pablo ã bohéni Jesús ã wēpatjîh yeebđih jwî wutna caá. Ñi bac bejeé nin newémant”, ípî niijíp wut jî.

14 Esceva wut jumni, siete ã wehboó páant ít chãjap wut jî. Í íip judíowã sacerdotewã í maátajeéh jumni ât jumur wut jî.

15 Pánihna, ã weh nemépdih í bacaat déedih, nemépboó nin pah queéđih ât niijíp wut jî: “Jesúđih wã jéihna caá. Pablodihbut wã jéihna caá. Obohjeéhtih, yeebboodih wã jéihcan caá”, ât niijíp wut jî.

16 Páant niijnítjeh, nemép jumniboó ñaáp jãóhñit, queéđih ât teo puñur wut jî. Páant ã puñuchah, yégueh wihcannit, yahwítna jumnit, caán mummánt queét ít ñáo bac peét bejep wut jî.

17 Páant í yapachah, nihat Éfeso tútchidih moón, judíowã, judíowã nihcannitbut caán doonáđih joinít, búdí ít úumur wut jî. “Jesús ã wēpat búdí caá”, nihat cãacwã ít míic niijíp wut jî.

18 Dawá Jesúđih jepahnitji, nihat cãacwã í enechah, í yéej chãjatjidih Diosđih ít naáwáp wut jî.

19 Queét cãtíh dawá jióhñit ít jumur wut jî. Pánihna, jióhna í enat papélah quiítnajidih caanná ub jãóhñit, cãacwã í enechah, ít cáo yohop wut jî. Caán quiítnaji ã jíib jumatđih í jenah enechah, cincuenta mil yeó jáapna tewat jíib pah bóo ât jíib jumur wut jî.

20 Páant í chãjat doonáđih joinít, chah dawá Jesúih doonáđih jepahnit, ít táí túat numur wut jî.

21 Táltimah, Pablo nin pah ât niij jenah joyóp wut yuh jî: “Macedonia baácna jubí yap bej, Acaya baácna jubínit, Jerusalén tútchina wã jwúb bejbipna caá. Caanná jubíniji Roma tútchina enedih wã bejbipna caá”, ât niij jenah joyóp wut jî.

22 Pánihna, Timoteo, Erasto wut jumnijîh caandíh teo wáacnitđih Macedonia baácna âtát wah waáwá bojop wut jî. Pánih wah boj péanit, Pablo maátcanjeh Asia baácboó, Éfeso tútchidih biícjeh ât chão jwáhur wut jî.

Éfeso tútchidih moón í jũih ñaacát

23 Pablo Éfeso tútchidih ã jumuchah, caán tútchidih moón Jesúih doonáđih náahcan, Pablodih ít jũihñur wut jî.

24 Demetrio wut jumni, íih dios wili Artemisa wut jumnihíh botoni maa dáhnadih platajîh ãpî chãjap wut jî. Bitabut biíc yoobó teonit, í jíib chãj wãhna, búdí ípî jíib tewep wut jî.

25 Demetrio queéđih bid wáacnit, nin pah queéđih ât niijíp wut jî: “Ñi joyoó. Nin tewatjîh búdí jwî jíib tewatđih ñi jéihna caá.

26 Obohjeéhtih, nin Pablo ã bohénachah, jwiítđih ã tobohna caá. ‘Dioswã déedih cãacwã í pãpnidih báadhni nihcan caá’, ãpî niij bohéna caá. Páant ã niijíchah joinít, dawá Éfeso tútchidih moón, nihat Asia baácđih moonbút ã bohéatđih ‘Yoobóđih tigaá’, í niijná caá.

27 Páant niijná, jwî tewatđih cãacwã yeejép í wéhebipna caá. Jwíih dios wili Artemisaíh muddíhbut í yohbipna caá. Pánihna, nihat Asia baácđih moón, nihat baácñadih moonbút caántđih wēi wubhñitji í cádahbipna caá”, Demetrio queéđih ât niijíp wut jî.

28 Páant ã niijíchah joinít, queétbut íjnit, ít jũih ñaac ñuhur wut jî: “Artemisa, jwiít Éfeso tútchidih moónih dios wili wépép wili mi jumna caá”, ít niij jũih ñaacáp wut jî.

29 Pánihna, nihat Éfeso tútchidih moonbút íjna, biíc yoobó ít niij ñaacáp wut jî. Pánih íjnit, Gayodih, Aristarco wut jumnidihbut teonit, cãacwã í míic wáacap júđna queéđih ít wái bejep wut jî. Gayo, Aristarcojîh Macedonia baácđih moón Pablo ã pej jum jibnit ít jumur wut jî.

³⁰ Pablo queét cãacwãdih wéhenadih ã bejihichah yuhna, Jesúihwãboó caandih ít wahcap wut jĩ.

³¹ Bitã caán baácdih moón ĩ maáta Pablo ã chéenwãbut ã bejcat pínah niijná dooná ít wahap wut jĩ. “Cãacwã ĩ míic wáacapboó ã bejca bojo naáh”, Pablodih ít niij naáwát tãutap wut jĩ.

³² Dawá caanjĩh míic wáac jainít biícdih “¿Dépanih tigaá jwiít míic mawat tãut jwĩ chãj?” ít niij jenah joicáp wut jĩ. Queét tãbit ñaácnit, ít jãih yapanap wut jĩ. Biquína mácah ít jãih ñaacáp wut jĩ. Bitabut mácah ít jãih ñaacáp wut jĩ.

³³ Biquína judíowã Alejandro wãt jumnidih cãacwãdih ít naáwát tãutap wut jĩ. Pánihna, Pablowã ded pah ĩ chãjatdih ã yoób naáwát tãut niijná, Alejandro “Laihca bojoó”, niijná, ãih téihyajĩh júatnit, ãt yayát tãutap wut yuh jĩ.

³⁴ Obohjeéhtih, caán judío ã jumuchah ennit, nihãt cãacwã chah íjnit, biíc yoobó chéne horas pohba ít ñaac jũih ñuhap wut jĩ: “Artemisa, jwiít Éfeso tãtchidih moónih dios wili wépép wili mi jumna caá”, ít niij ñaacáp wut jĩ.

³⁵ Páant ĩ niij ñaac jũihñuchah ennit, Éfeso tãtchidih moón maátadih teo wáacniboó, “Laihca bojoó” niijnít, nin pah ãt niij naáwáp wut jĩ: “Wã déewãá, yeéb Éfeso tãtchidih moón, ñi joyoó. Jwĩh chah wépép dios wili Artemisãh mũudih wapnit jwiít jwĩ jumãtdih nihãt baácdih moón ĩ jéihna caá. Jeámant caánt pah jígozni buúg jéen jãóhndih en daonít jwĩ jumuchahbut ĩ jéihna caá.

³⁶ Bitã ‘Nin yoobópdih nihcan caá’, ĩ jéih niijcán caá. Pánihna, ñi míic jũih cádaahã. Tãinijeh ñi joyoó.

³⁷ Nit yeéb teo jãóhnt jwĩh dios wilidih yeejép niij wéhecan, miíh mũudih waad béjnit, ĩ ñumcáp be. Pánihna, ñi tái chãjaá.

³⁸ Demetrio, platajĩh teonit biícdih naóh yaquihna, peéh chãjat tãutnitboodih naóh yacadih ĩ beje naáh.

³⁹ Jwãub míic wáacna, tãinijeh ñi míic wáacáp, buca. Yeéb buu ñi chãjatji pah ñi jwãub chãjca bojoó.

⁴⁰ Buu yeéb ñi míic jũih ñaacãtdih jwĩ maáta joinít, ‘Jwiítidih ĩ yohbipna caá’, ĩ niij

jenah joiná nacaá. Pánihna, yeéb ñi niij ñaac jũih ñuhãtjidih queétdih tãinijeh jwĩ jéih naóhcan niít”, maátadih teo wáacniboó queétdih ãt niijíp wut jĩ.

⁴¹ Páant niij naóh péanit, “Páant bóojeh tigaá. Ñi bejeé”, ãt niijíp wut jĩ.

20

Macedonia baác, Grecia baácnabut Pablo ã juibíat

¹ Páant ĩ jũih ñaac yayát tãttimah, Pabloboó Jesúihwãdih bid wáacnit, ãt jwãub bohénap wut jĩ, Jesúsdiħ ĩ cádahcat pínah niijná. Pánih bohé péanit, “Wã bejna caá”, niijnít, Macedonia baácna bejna, queétdih ãt cádah bejep wut jĩ.

² Caanná juibínit, Dios naáwãtdih táoh naóh bohénit, caanjĩh moón Jesúihwãdih ãt weñanap wut jĩ. Queétdih Dios naáwãtdih táoh naóh bejna, Grecia baácna ãt juibínap wut jĩ.

³ Pánih juibínit, caán baácdih biíc peihcanni widh ãt chão jwãuhap wut jĩ. Caanjĩh jumna, Siria baácna ãt jwãub chúuh jũúwĩhip wut jĩ. Obohjeéhtih, judíowã caandih tewíhat doonãdih ãt joyóp wut jĩ. Caán doonãdih joinít, Pablowã Macedonia baácboó bejni namãdih jwãub aáb bejnit, Filipos tãtchina ít páud dei juyáp wut jĩ.

⁴ Páant ã jũúwúchah, Berea tãtchidih bóo, Sópater wãt jumni Pablodih ãt pej jum jũúwáp wut jĩ. Sópater Pirro wũúh ãt jumap wut jĩ. Tesalónica tãtchidih moón Aristarco, Segundobut, Asia baácdih moón Tíquico, Trófimobut, Derbe tãtchidih moón Gayo, Timoteobut caandih ít pej jum jũúwáp wut jĩ. Filipos tãtchina ĩ jwãub juyáchah, weém Lucasbut Pablowãdih wã jwãub pej jumap jĩ.

⁵ Pánihna, caandih pej jum jainítji, Troas wãt jumni tãtchina ĩ waóh bej páñap jĩ.

⁶ Páant ĩ bej páñachah, paacãnni pandih jwĩ jeémãt tãttimah, jwiítboó Pabljĩh Filipos tãtchidih jumnitji, johlitjĩh bejni jãáj chóodih waadnít, Troas tãtchina jwĩ chúuh bejep jĩ. Pánih chúuh bejnit, cinco yeó jáap tãttimah, caán tãtchina chúuh juibínit, queét waóh bej páñitjidih jwĩ jwãááp jĩ. Pánih chúuh juibí jwãáhnit, siete yeó jáap caanná jwĩ jum jwãuhap jĩ.

Troas tətchidih moondih Pablo ã naáwát

⁷ Troas tətchidih jəmna, domingo yeó jáapdih Jesúih cáacwã míc wáac jainít, Jesús ã wənatjidih jwĩ náhni jeémátdih jwĩ jeémát pínah jãtíh, Pablo queétdih Dios naáwátdih ã bohénap jĩ. Pánihna, Pablo ã pée naáwát chei, maatápdih ã naáwáp jĩ, púú chei tac yoob póhba.

⁸ Dawá jiiátna jəmni chah bóo tólihboó jwĩ míc wáacap jĩ.

⁹ Pablo ã naáwáchah joinít, jáap behni, Eutico wăt jəmni, enat jěcdih bóo naadíh ã púuh laáb chúudəp jĩ. Pablo jwiít dih maatápdih Dios naáwátdih ã bohénachah, Euticodih quíib chei át jũóhjiip taga. Pánihna, biíc peihcanni tólih chah caán ão chúudni át pəd jéen bejep jĩ. ã pəd jéen bejechah ennit, jãtíh dei bejnitboó wənnidih ĩ wái ñahanap jĩ.

¹⁰ Pablo ĩ tăttimah pée dei bejnit, caandíh ã jwíibí əb túuhəp jĩ. Pánih əb túuhnit, nin pah queétdih ã niijíp jĩ:

—Ñi jĩgahca bojoó. ã báadhna caá, ã niijíp jĩ.

¹¹⁻¹² Páant ã niijíchahjeh, wənniji ã jwúəb boonap jĩ. ã jwúəb boonachah ennit, queétoó bádí ĩ weñep jĩ. Pánih wěinit, chah bóo tólihna jwúəb púuh laab bėjnit, Jesús ã wənatjidih jwĩ náhni jeémátdih jwĩ jeémép jĩ, bəca. Páant jwĩ jeémp péanachah, maatápdih Pablo queétdih jwúəb bohénahjeh, ã daa peetép jĩ. Páant ã bohé péaat tăttimah, jwiít jwĩ bejep jĩ.

Pablo Troas tətchidih jəmni bejnit, Mileto tətchina ã jwíibíat

¹³ Troas tətchidih jəmni, Pablo jãtíh jwiít dih Aso tətchina johlitjĩh bejni jãáj chójĩh ã chúuh bej páñat túutəp jĩ. Pabloboó namámant ã bejíhip jĩ. Pánihna, Pablo ã niijátji pahjeh Aso tətchina caandíh jwĩ jwááap jĩ.

¹⁴ Caandíh jwĩ jwáááchah, jwĩ bejni jãáj chódih jwĩjeéh ã waadáp jĩ. Pánihna, caán chójĩh chúuh bejnit, Mitilene tətchina jwĩ chúuh jwíibínap jĩ.

¹⁵ Caán tətchidih jwíibí yap bej, biíh yeó jáapdih Quío quewadiah jwĩ yap bejep jĩ. Pánih yap bejnit, tăttimah bóo yeó jáapdih

Samos quewadiah páantjeh jwĩ en yap bejep jĩ. Pánih yap bejnit, Trogilio wăt jəmni tətchidih ənitji biíh yeó jáap Mileto tətchina jwĩ chúuh jwíibínap jĩ.

¹⁶ Pablo Pentecostés yeó jáapnadiah Jerusalén tətchina jwíibíhna, Asia baácdih maatápdih ã jəmíhcap jĩ. Pánihna, Éfeso tətchidih yoobóp dih yap bejnit, Mileto tətchina jwĩ jwíibínap jĩ.

Pablo Éfeso tətchidih moón Jesúihwã maátadh ã naáwát

¹⁷ Mileto tətchina jwĩ jwíibínachah, Pablo Éfeso tətchidih moón Jesúihwã maátadh ã bid bojop jĩ.

¹⁸ Páant ã bid bojnitji jwĩ pebhna ĩ jwýúchah, Pablo queétdih nin pah ã niij naáwáp jĩ: “Asia baácdih jəmna, ded pah wã chãjatjidih yeebjéh ñi jéihna caá.

¹⁹ Ñijeéh jəmna, dedé biíh pah bóo niiját wihcan, jwĩ Maáh Jesúih túini doonádih wã naáwáp jĩ. Yeéb Jesús dih chah ñi jéihyat pínah niijná, wã jwí naáwáp jĩ. ‘Yeéb chah wã jéihna caá’, wã niijcáp jĩ. Wã déewã weemdíh ĩ yéj chãjachah yuhna, Dios ã wěpatjĩh wãpĩ naóh bohénap jĩ.

²⁰ Yeéb Jesús dih chah ñi túi péeat pínah niijná, yeebdíh Dios naáwátdih wã naóh beedánap jĩ. Cáacwã ĩ enechah, ñiíh mənáboobút yeebdíh wã bohénap jĩ.

²¹ Judíowádih, judíowã nihcannitdihbət biíc yoobó Dios naáwátdih wã wěp bohénap jĩ. ‘Ñi yéj chãjatdih cádahnit, jwĩ Maáh Jesús dih ñi túi jenah joyoó’, wãpĩ niij naáwáp jĩ.

²² Pánihna, bə Túini Espíritu ã wətat pahjeh tih Jerusalén tətchina bejna caá wã chãjap. Caanná jwíibínit, ded pah wã yapat pínahdih wã jéihcan caá.

²³ Obohjeéhtih, tətchi jəmat pah Túini Espíritu weemdíh nin pah ã niij jéihyanap be: ‘Jerusalén tətchiboó jəmni, meém yeejép ma yapbipna caá. Meemdíh nemat mənúboó ĩ nembipna caá’, ã niijíp be.

²⁴ Obohjeéhtih, túini dooná, Dios ã oyat doonádih jwĩ Maáh Jesús weemdíh ã naáwát túutəp jĩ. Páant ã wətatjidih wã teo péa jwəhbiipna caá. Caandíh wã teo péa

* 20:24 2Ti 4.7

beedánit, wã wãnat pínahdih wã úmcan caá.*

25 “Pánihna, ñijeéh jumna, Jesús maáh ã jummatdih wãpĩ naáwáp jĩ. Obohjeéhtih, chéneji jwĩ jwũub míic encat pínahdih wã jéihna caá.

26-27 Pánih jéihna, bũũ nin pah yeebdíh wã naóhna caá: Nihat Dios naáwátidih yeebdíh wã túi naóh beedánap jĩ. Pánihna, ñijeéh moón Dios naáwátidih náahcannit ã jumachah, weémboodíh peéh chãjat ã wihcan niít.

28 Yeebjéh ñi túi jenah joyoó. Jesúhwã Túini Espiritu yeebdíh ã en daawát túatnitdih ñi túi en dawaá. Ovejawãdih en daonít ã en dawát pah Jesúhwãdihbut yeéb ñi túi en dawaá. Dios wũúh wũna, ãih meépĩh queétdih ãihwã pínah ãt jíib chãjip taga.

29 Weém ninjĩh wã bejat túttimah, jiwã ovejawãdih ã mawat pah, bita yeejépwãboó Jesúhwãdih yéejanadih ã jũóhbipna caá. Pánihna, queét Jesúhwãdih ñi túi en dawaá.

30 Túttimah, bita ñijeéh jumnitboó ‘Jesúhwã jwĩ jumna caá’, niijná yũhna, queétdih ã péeat pínah niijná, bita Jesúhwãdih yeenit, biíh naáwátidih ã joyát túatbipna caá.

31 Pánihna, ñi túi chãja chaáh! Yeó jáap jummat pah, chei jummat pahbut jũinít, biíc peihcanni jópchi pohba, Dios naáwátidih yeéb nihatdih, wã wẽp bohénap jĩ. Caandíh ñi túi náhninaá.

32 “Bũũ jwũh bejna, ‘Paá, queétdih ma túi en dawaá’, Diosdih wã niij úbhna caá. ã oyatdih jenah joinít, ñi túi jambipna caá. Dios naáwát wẽpép caá. Pánihna, caandíh yeó jáap jummat pah ñi jepahachah, yeebdíh ã teo wáacbipna caá. Pánih jepahnit, Dios pehbboó nihat ã ñionit biícdih ãjeéh ñi jambipna caá.

33 Ñijeéh jumna, ñíih dinerodih, ñíih yéguehdihbut wíih pínah wãpĩ úbhcap jĩ.

34 Obohjeéhtih, weemjéh teonit, wíih pínahdih wã jíib chãjap jĩ. Pánihna, wã náahatdih, wãjeéh jumnit ã náahatdihbut wã tewat jíibjĩh wãpĩ jíib chãjap jĩ. Páant wã chãjatjidih ñi jéihna caá.

35 Maatápdih ñijeéh jumna, bádí wã tewechah, ñi enep jĩ. Pánih ennitji moh yéejnitdih teo wáacat túat niijná, yeebbát

biíc yoobó ñi chãjaá. Jwĩ Maáh Jesús nin pah ã niijátjidih ñi túi náhninaá: ‘**Ded biíhdih teo wáacna, chah bádí ã wẽibipna caá. Obohjeéhtih, ãihdihjeh ubna, nump ã wẽibipna caá**’, ãt niijíp wãt jĩ”, Pablo Éfeso tútchidih moón Jesúhwã ã maátadih ã niijíp jĩ.

36 Páant niij péanit, Pablo queét biícdih bódicha caj yoh ñajnit, Diosdih ã úbáp jĩ.

37 Páant ã úbh péanachah, queét nihat Pablodih oina, pin teonit, jũinít, ãih páo túibdih ã nomop jĩ.

38 “Yeebdíh chéneji wã encan niít”, ã niijíchah joinít, queét bádí ã jĩgahap jĩ. Pánihna, caán jélitna jwĩ dei bejehchah, jwĩjeéh queét nihat ã pée dei bejep jĩ.

21

Pablo Jerusalén tútchina ã jwũub bejat

1 Mileto tútchimant bejna, Jesúhwã maáta Éfeso tútchimant jũinítjidih “Jwĩ bejna caá”, niijnít, johlitjĩh bejni jááj chóodih waadnít, Cos wãt jumni quewaboó jwĩ chúh jũibínap jĩ. Pánih jũibínitji daanimant bóo yeó jáapdih Rodas wãt jumni quewadidih chúh jũibí, yap bejnit, Pátara wãt jumni tútchidih jwĩ jũibínap jĩ.

2 Pátara tútchidih jũibínitji Fenicia baácboó bejni pínah jááj chóodih jwĩ bid juyúp jĩ. Pánihna, caán chóodih waadnít, caanná jwĩ bejep jĩ.

3 Pánih bejna, Chipre wãt jumni quewa wáyámant bóo bũwámant ã jígohochah, en yap bejnit, Siria baácidih Tiro wãt jumni tútchina jwĩ chúh jũibínap jĩ. Pánih chúh jũibínit, bií déedih ã ab aabánachah, caanjĩh jwĩ chão jwũhup jĩ.

4 Páant ã aabáat pónih, jwiítboó tútchi tacna bejnit, Jesúhwãdih jwĩ jwãáap jĩ. Pánih jwãáhnit, biíc semana ãjeéh jwĩ chão jwũhup jĩ. Pablo ded pah Jerusalén tútchiboó ã yapat pínahdih Túini Espiritu queétdih ãt jéihyanap tajĩ. Pánihna, “Jerusalénna ma bejca bojoó”, caandíh ã niijíp yah jĩ.

5 Obohjeéhtih, queétdih jepahcan, jwĩ bejat pínah yeó jáapdih tútchimant jwĩ jwũub dei bejep jĩ, páant muntih. Nihat Jesúhwã, ã weha mána yaádhjĩh, ã wehjĩhbut jwiítidih bádí mũj jwẽejdih bóo jélit óon coahna ã

pej jam dei bejep jĩ. Pánihna, nihat óon jamapboó dei juibínit, bódicha caj yoh ñajnit, Diosdih biíc dih jwĩ úúbup jĩ.

6 Pánih úúbh péanit, “Jwĩ bejna caá”, ni-ijnít, queédih pin teo péanit, jwĩ jũóhni jãáj chódihjeh mantih jwĩ jwúub waadáp jĩ. Jwĩ jwúub waadáchah en péanit, Jesúíhwã ñih maná ñ jwúub aab béjep jĩ.

7 Pánihna, Tiro tátchimant bej, Tolemaida wát jamni tátchina jwĩ cháuh juibínap jĩ. Caanná cháuh juibínit, Jesúíhwã dih jwãáhnit, muj teo, biíc yeó jáap ñjeéh jwĩ chão jwúuhap jĩ.

8 Cheibit caán tátchimant bej, Cesarea tátchina aab juibínit, Felipe pebhboó jwĩ juibínap jĩ. Caán Felipe Jesúíh túini doonádih wêp naóhni ã jamap jĩ. Jerusalén tátchiboó Jesús ã naáwát túutnit dih teo wáacnit pínah siete neonádih ñ ñño láa, Felipedihbut ñ ñwip wut jĩ.*

9 ã weh yatá chéne na míc yaádh, áa wihcannit, Dios naáwát dih naóh yapanit ñt jamap jĩ.

10 ñjeéh daocánni yeó jáap jwĩ jam jwúuhachah, Agaboboó Judea baácmant jũóhni ã dei juyáp jĩ.*

11 Pánihna, jwĩ pebhna jainít, Pabloíh juyáát tópdih ubnit, caan tópjih ãih téihya ãih jítchadihbut ã míc chéwep jĩ.

—Nin pah Túini Espíritu ã niijná caá: ‘Jerusalén tátchidih moón judíowã nin juyáát tóp mínahdih ñ chéobipna caá. Pánih chéonit, judío nihcannit dih caandíh ñ wáhbipna caá’, ã niijná caá, Agabo ã niijíp jĩ.

12 Páant ã niijíchah joinít, “Jerusalén tátchina ma bejca bojó”, jwiít nihat Pablodih jwĩ wêp niijíp yah jĩ.

13 Obohjeéhtih, Paboboó jwiít dih nin pah ã niijíp jĩ:

—¿Dépanih tigaá ñi jũí? Weemdíh ñi jĩgahaca bojó. Jesúíh túini doonádih wã naáwát jíb nemat múboboó ñ nemíhna, ñ neme naáh. Weemdíh ñ mawíh nabut, ñ mawa naáh. Weémboó wã úumcan caá, ã niijíp jĩ.

14 Páant jwĩ naáwáchah yahna, Pablo ã jepahcah ennit, jwĩ cádahap jĩ.

—Dios ã náahatdihjeh ã chãja naáh, jwĩ niijíp jĩ.

15 Túttimah, jwíh bií déedih jwúub ámoh péanit, Jerusalén tátchina jwĩ aab béjep jĩ.

16 Bitá Cesarea tátchidih moón Jesúíhwãbut jwiít dih pej jam bejnit, Mnasón wát jamni pebhna jwiít dih ñ numah juibínap jĩ. Mnasón Chipre quewadih bóo jonjeh Jesúsdih jepahni ãt jamap wut jĩ. Pánihna, ã pebh jwĩ jamap jĩ.

Pablo Santiagodih enedih ã bejat

17 Jerusalén tátchina jwĩ juibínachah, Jesúíhwã wéinit, jwiít dih ñ jwãáh muj tewep jĩ.

18 Biíh yeó jáap Santiago pebhna Pabloíh enedih jwĩ bejep jĩ. Nihat Jesúíhwã dih waóhni ã pebh juibínit, ñt páñap tají.

19 Pánihna, Pablodih ñ muj teo péanachah, judíowã nihcannitjeh jam láa, Dios caandíh ded pah ã chãjat túutatjidih Pablo queédih ã naóh beedánap jĩ.

20 Páant ã naáwáchah joinít, nihat biíc dih Diosdih búdí ñ weñep jĩ. Túttimah, Pablodih nin pah ñ niij naáwáp jĩ:

—Jwĩ dée Pablo, ma joyoó. Dawá judíowãboó Jesúsdih táí jepahnit, Moisés ã wutatjidih páantjeh nihat ñ jepahna caá.

21 Pánihna, bita nih yáanit, nin pah queédih ñt niij naáwáp wut be. ‘Pablo judíowã dih bohéna, Moisés ã wutatjidih ãt jepahat túutcap wut be. Judíowã dih ñ wehdih quehli nah yapat chódih ãt bóodat túutcap wut be. Jwĩ nuowãji ded pah ñ chãjatjidih ãt chãjat túutcap wut be’, ñt niijíp wut be.

22 Queét judíowã Jesúsdih jepahnit niníh ma juyát doonádih ñ joimí nacaá. ¿Pánihna, queét ñ ijicat pínah niijná, ded pah tigaá jwĩ chãjbi?

23 Nin pah ma chãjaá: Jwíjeéh moón chéne na míc Jesúíhwã ‘Nin pah wã chãjbipna caá’, Diosdih ñt niijíp wut jĩ. Obohjeéhtih, páant niijnítji ñ péa jwúhcan caá.

24 Pánihna, queédih numah bejnit, Moisés ã wutatji pah ma chãjaá, ‘Queét túinit caá búca’, Dios ã niiját pínah niijná. Moisés ã wutatji pah, ñ niiját péaat júutat pínah niijná, ñ waó bojat pínah jíb meémboó

* 21:8 Hch 6.5; 8.5 * 21:10 Hch 11.28

ma jíib chãjaá. Meém páant ma chãjachah ennit, ‘Jwĩ joiní dooná yoobópdih át nihcan tagaá’, jwĩ déewã í niij jéihbipna caá. Páant niijnít, Moisés ã wutatjidih ma túi jepahatdih queétjeh í jéihbipna caá.*

²⁵ Obohjeéhtih, judíowã nihcannit Jesúihwãboodíh í jéihyat pínah niijná, jwiítjeh jwĩ jenah joyátidih jáantjeh nin pah queétdih jwĩ niij daác wahap jĩ: ‘Pãpnidih wãhniji jeémátidih ñi jeémpca bojoó. Meépdihbut ñi babhca bojoó. Nũñápwwãdih jōp teonit maonidih ñi jeémpca bojoó. Ñi áa nihcannitjĩh ñi yéej chãjca bojoó’, queétdih jwĩ niijíp jĩ, Pablodih Jesúihwã maáta í niijíp jĩ.*

Dioíh mũú díitna Pablodih í tewat

²⁶ Páant í niijíchah joinít, Pablo cheibit queét chéneña míic neonádih ñumah bejnit, “Queét túinit caá”, Dios ã niiját pínah niijná, Moisés ã wutatjidih í chãjap jĩ. Pánihna, Dioíh mũuná waadnít, í péaat pínah yeó jáapdih, Diosdih í wãhat pínah yeó jáapdihbut sacerdotewãdih ít naáwáp wat jĩ.

²⁷ Moisés ã wutatji pah siete yeó jáap í chãjat pínahdih í péa júúwáchah, biquína judíowã Asia baácmant caandíh ñũún júóhnt, Dioíh mũú díitna Pablodih ít enep wat jĩ. Pánih ennit, Pablodih í íjjet pínah niijná, dawá cáacwãdih ít yee naáwáp wat jĩ. Páant í yee naáwáchah, Pablodih íjnit, ít tewep wat jĩ.

²⁸ “Yeéb jwĩ déewãá, jwiítidih ñi teo wáac júúwá. Nin niihat baácboó jib bohéna, jwiít judíowãdih, Moisés ã wutatjidih, nin Dioíh mũúdíhbut niihat cáacwãdih yeejép ãpĩ bohéna caá. Judíowã nihcannitdih bũũ Dioíh mũúdíh ñumah waadnít, nindih ã yéejana caá”, í niij ñaacáp jĩ.

²⁹ Jãtjih Pablo judío nihcanni Trófimo wãt jamni, Éfeso tútchidih bóodih Jerusalén tútchidih ã ñumah jibichah, ít enep wat jĩ. Páant ã ñumah jibichah ennitji “Pablo judío nihcannidih Dioíh mũú díitna át ñumah waadáp tagaá”, ít niij jenah joiijí tagaá. Obohjeéhtih, páant í niij jenah joyát yoobópdih nihcap jĩ.*

³⁰ Páant í niij ñaacáchah joinít, niihat caán tútchidih moón íjnit, ñáo waad béj,

Pablodih teonit, Dioíh mũú díitmant ít wái bac bejep wat jĩ. Páant í wái bac bejehchah-jeh, jécdih ít ñũún nemep wat jĩ.

³¹ Pánih wái bac bejnit, caandíh mao yohíhna, tubit í ñaacát dooná Romano soldadowã í maáhdih át jubínap wat jĩ. “¡Niihat Jerusalén tútchidih moón ñaac peét bejna caá í chãjap!” ít niijíp wat jĩ.

³² Caán doonádih joinítjeh, Pablodih pãinit pebhna áih soldadowãdih ã ñumah ñáo júyáp jĩ. Pánihna, queét í júyáchah ennit, Pablodih í pãí cádahap jĩ.

³³ Queét pebhna júinít, soldadowã í maáh Pablodih nemat mũúboó nemat túut niijná, chéne ítah tōpnajĩh caandíh ã chéwat túutap jĩ. Pánih chéonit, caandíh pãinitdih nin pah ã niij mũbh joyóp jĩ: “¿Déhe tigaá nin? ¿Dedé tibeé ã chãj?” ã niijíp jĩ.

³⁴ Biquína wáac júinít mácah júih ñaac, bita mácah í júih ñaacáp jĩ. Páant í ñaacáchah, soldadowã í maáh ded pah í niijátidih át beh joicáp wat jĩ. Pánihna, yoobópdih jéihíhna, Pablodih íh mũú díitna soldadowãdih ã ub waad béjat túutap jĩ.

³⁵ Íih mũuná í ub pũuh laab béjehchah ennit, íjina, cáacwã caandíh í teo bid ñũún péenap jĩ. Pánihna, cáacwã í jwũub dúuc wáicat pínah niijná, páantjeh í beo pũuh laab béjep jĩ.

³⁶ Páant í bejehchah, dawá queétdih ñũún péenit, “¡Caandíh ñi mao yohoó! ¡Caandíh ñi mao yohoó!” í niij ñaacáp jĩ.

“Yeejép wã chãjcap be”, Pablo ã niiját

³⁷ Pánihna, Pablodih íh mũuná í ub waad béjehchahjeh, Pablo soldadowã í maáhdih nin pah át niijíp wat jĩ:

—Weém meemdíh bainí wã naáwíhna caá, Griego wéheatjĩh át niijíp wat jĩ.

—¿Dépah meém Griego wéheatdih jéihni níit?

³⁸ ¿Meém Egipto baácdih bóo jwĩ maátadih yohíhna, cáacwãdih maonitdih mũú wihcapboó cuatro milwã dúo wáini nihcan níit? soldadowã í maáh Pablodih át niij mũbh joyóp wat jĩ.

³⁹ —Caán nihcan caá. Weembút judío mũn tigaá. Cilicia baácdih Tarso tútchidih bóo caá. Caán tútchi oboh jamni tútchi nihcan caá. Pánihna, queét cáacwãdih

* 21:24 Nm 6.2-21 * 21:25 Hch 15.29 * 21:29 Hch 20.4

weemdih ma naawát túutú, Pablo át niijíp wut jĩ.

⁴⁰ Páant ã niijíchah joinít, Pablodih át naawáp túutup wut jĩ. Pánihna, Pablo púuh laab béjat cáyahdih ñuhnit, í yayát pínah niijná, ãih téihyajĩh ã júutup jĩ. Páant ã júutuchah, í ñaac yayáchah ennit, Pablo queédih ñih wéheatjĩh ã naawáp jĩ.

22

¹ “Yeéb wã déewãá, yeéb behnitbut ñi joyoó. Ded pah wã chãjatji yeebdih wã naawát túut caá”, Pablo ã niijíp jĩ.

² Pablo ñih wéheatjĩh ã naawáchah joinít, laihsanjeh í joi ñuhup jĩ. Pánihna, Pablo nin pah queédih ã niij naóh yoobánap jĩ:

³ “Weembát judío man tigaá. Tarso tátchidih wãt cáac jumup jĩ. Obohjeéhtih, Cilicia baácđih bóo yuhna, nin Jerusalén tátchidih wã behep jĩ. Nihat Dios naawátđih, Moisés ã wutatjidiđih, jwĩ ñowã í naawátjidiđihbut Gamaliel weemdih ã bohénap jĩ. Nihat Dios ã wutat pah, yeéb ñi chãjat pahjeh mantih, weembát wãpĩ chãjap jĩ.*

⁴ Pánihna, Jesúsđih jepahnitđih enihcan, queédih mao ñuhún péena, queédih búđi pohba wã moh yéjanap jĩ. Queédih ñuhún teo chéonit, neoná, yaádhđihbut nemat muúboó wãpĩ nemat túutup jĩ. Bitadiđihbut wãpĩ mao yohat túutup jĩ.

⁵ Pánihna, jwĩih sacerdotewã í maáh, nihat bita jwĩ maátabut páant wã naawát pah mantih queébut biíc yoobó í naóhbipna caá. Queét jĩi Damasco tátchidih jumnit judíowã í maátadiđih wã júutat pínah papélah núodih weemdih í daác wuhup jĩ. Pánihna, caán núodih ubnit, caánboó jumnit Jesúsíhwãđih chéonit, wã ub jwúub júúwúchah, queédih í peéh chãjat pínah niijná, Damasco tátchina jwĩ bejep jĩ.*

Pablo ded pah ã túut ñuhmátjidiđih ã naawát (Hch 9.1-19; 26.12-18)

⁶ “Damasco tátchina toáh juibínachah, yeó jáap tac yoób, báadhđajeh wépép yeh iigát weemdih ã yeh iig jáhanap jĩ.

⁷ Caandih en wáhi bejnit, baácboó wã buugúp jĩ. Pánih buugnít, wéheatđih wã joyóchah, weemdih nin pah ãi niijíp jĩ:

‘¿Saulo, Saulo! ¿Dépanih tigaá weemdih ma mawih ñuhún péé?’ ã niijíp jĩ.

⁸ Páant ã niijíchah joinít, nin pah wã niij jepahap jĩ: ‘¿Maá, meém déhe tigaá?’ wã niijíp jĩ. ‘Weém Jesús Nazaret tátchidih bóo ma mawih ñuhún péeni caá’, weemdih ã niij jepahap jĩ.

⁹ Wã pej jumnit caán yeh iigátđihjeh ít enep wut jĩ. Obohjeéhtih, weemdih ã wéheatboodih ít joicáp wut jĩ.

¹⁰ Pánihna, nin pah wã jwúub niij ubbh joyóp jĩ: ‘¿Maá, ded pah wã chãjatđih tigaá ma náah?’ Jesúsđih wã niijíp jĩ. ‘Ma ñah ñuhúú. Damasco tátchiboó ma waad béjeé. Caanjĩh ma jumuchah, ded pah ma chãjat pínahđih meemdih naóhni ma pebhna ã juibíbipna caá’, Jesús weemdih ã niijíp jĩ.

¹¹ Pánihna, caán wépép yeh iigátđih en-niji wã jéih encah, wã pej jumnit weemdih téihyamant wáinit, Damasco tátchina í ub bejep jĩ.

¹² “Caanjĩh biíc newé Ananías wãt jumni át jumup tajĩ. Caán Diosđih tái wéi ubbhni, nihat Moisés ã wutatjidiđih tái chãjni, caanjĩh moón judíowã caandih í tái wéi enni tajĩ.

¹³ Pánihna, wã pebhna juí ñuhnit, caán Ananías nin pah weemdih ãi niijíp jĩ. ‘Wã dée Saulo, buu ma jwúub enbipna caá, páant mantih’, ã niijíp jĩ. Páant ã niijíchahjeh, jwúub ennit, caandih wã enep jĩ.

¹⁴ Nin pah Ananías weemdih ã jwúub niijíp jĩ: ‘Jwĩ ñowã í wéini Dios ded pah meemdih ã náah yacat pínahđih ma jéihyat pínah, Jesús táini yoobátđih ma enat pínah, caandih ma joyát pínahđihbut, meemdih át ñíwip taga.

¹⁵ Meémboó ãih doonáđih nihat cáacwãđih bohéna, ma enatjidiđih ma joyátjidiđihbut ma naóhbipna caá.

¹⁶ Pánihna, ¿dedéđih pái jwuh tigaá ma chãj? ¿Ma ñah ñuhúú! Ma yéejatđih cáđahnit, Jesúsđih jepahni jumna, ma daabáát túutú’, Ananías weemdih ã niijíp jĩ.

Pablo judíowã nihcannitđih ã bohéátjidiđih ã naawát

¹⁷ “Túttimah, nin Jerusalén tátchina jwúub joinít, Dioih muuná ubbúđih wã bejep jĩ. Páant wã ubbát pónih, jáana yahna, oo jámat pah Jesúsđih wã enep jĩ.

* 22:3 Hch 5.34-39 * 22:5 Hch 8.3; 26.9-11

18 Páant wã enechah, nin pah weemdíh ã niijíp jĩ: **‘Nin Jerusalén tútchidih moón wíih doonádih ma naáwáchah, i joíhcan niít. Páant i joíhcah, nin tútchimant waícanjeh ma bac bejeé’**, Jesús ã niijíp jĩ.

19 Páant ã niijíchah joiná yuhna, nin pah wã jwúub niij jepahap jĩ: ‘Maá, jãtíh weém wã déewã i míic wáacat munnádih waadnit, míihwádih nemat muúboó nemíhna, wã mawíh ñúún péeatdih nihat queétjeh i jéihna caá.

20 Bitá Estebandih i mawachah, wéi ennit, maonitíh jih i dawát chóonadih wã páñap jĩ. Páant wã chãjatjidih jéihnit, weemdíh yeejép i chãjcan niít’, Jesúsdi h wã niijíp jĩ.*

21 **‘Weemjéh tigaá meemdíh wã wahap, yúup bóo baácnadih moón judíowã nihcanitdih wíih táini doonádih ma naáwát pínah niijná. Pánihna, buu weemdíh jepahnit, ma bejeé’**, Jesús weemdíh ã niijíp jĩ”, Pablo queét íjnitdih ã niijíp jĩ.

Pablo soldadowã i maáhjĩh ã míic wéheat

22 Páant ã niijíchah joinít, judíowã nihcanitdih ã naáwátjéi peéh joíhcan, nin pah i niijíp jĩ: “iCaandíh ñi mao yohoó! iCaandíh ñi mao yohoó! iNin baácboó ã jumuchah, ã táican caá! iCaandíh mao yohatjeh caá náahap!” i niijíp jĩ.

23 Nihat cáacwã búdí i ñaacáp jĩ. Pánih ñaacnit, túbít i íjatdih júutna, biquína jih i dawát chóodih i too dug yohochah, bitaboó baácdih júinit, i waáh yoh ñahanap jĩ.

24 Páant i chãjachah ennit, soldadowã i maáh íih muú díitboó Pablodih ã ub waad béjat túutap wut jĩ. Caanná waád juibínit, Pablo yoobópdi h ã naáwát pínah niijná, nuñúp chóo tópnajĩh caandíh át puñat túutap wut jĩ. Judío wéheatdih beh joicán, “¿Dedé peéh tigaá cáacwã caandíh i júih?” át niijíp jéihíhip wut jĩ.

25 I maáh páant ã niijíchah joinít, i puñat pínah jãtíh soldadowã Pablodih íit chéó dodhdop wut jĩ. Obohjeéhtih, Pablo ã pebh ñuhni namp jumni soldado maáhdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Weém Roma baácdih bóo wã jumuchah, ded pah wã yéej chãjatdih jéihcan yuhna,

¿weemdíh ma puñat túutmi niít? át niijíp wut jĩ.

26 Páant ã niijíchah joinít, caán namp jumni maáh ã maáh pebhna juibínit, nin pah caandíh át niijíp naáwáp wut jĩ:

—iMaá, ma táí chãjaá! Nin newé ‘Weém Roma baácdih bóo caá’, weemdíh ã niijíp be, át niijíp wut jĩ.

27 Páant ã niijíchah joinít, ã maáhboó Pablo pebhna juibínit,

—Weemdíh ma naáwá. ¿Meém yoobópdi h Roma baácdih bóo niít? át niijíp wut jĩ.

—Jájuh, caanjĩh bóo tigaá weém, Pablo át niijíp jepahap wut jĩ.

28 —Weémboó Roma baácdih bóo jumíhna, queét maátadi h búdí dinero wã wúhup jĩ, soldado maáh Pablodih át niijíp wut jĩ.

—Obohjeéhtih, weémboó jwíih cáac jumna, páant wáát jumap jĩ, Pablo át niijíp wut jĩ.

29 Páant ã niijíchah joinítjeh, i maáh, caandíh pãíhñit soldadowãbat íit doo jwúub ñuhup wut jĩ. Pablo Roma baácdih bóo ã jumuchah yuhna, ã chéwat túutatjéi peéh búdí át úumap wut jĩ.

Pablo judíowã i maátadi h wéheat

30 Ded pah Pablodih judíowã túbít i júihñatdih soldadowã i maáh yoobát páantjeh át jéihíhip wut jĩ. Pánihna, cheibit nihat sacerdotewã i maátadi h, judíowã i maátadi h yuh buca át míic wáacat túutap wut jĩ. Pablodih ub júúwát túutnit, nihat wáac júnit pebhna át ub waad béjat túutap wut jĩ.

23

1 Pablo queétdih jwááh en ñuhnit, míic wáac júnitdih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Wã déewáá, Dios ã enechah, weém wãpĩ táí chãjap be, át niijíp wut jĩ.

2 Páant ã niijíchah joinít, sacerdotewã i maáh, Ananías wut jumni, páant ã niiját peéh, Pablo pebh ñuhnitdih áih jacdih át nem mawat túutap wut jĩ.

3 Páant ã chãjachah, Pablo caandíh nin pah át niijíp jéihíhip wut jĩ:

—Meém ma lai hca bojóo. Dios meemdíh ã peéh chãjbipna caá. Ninjĩh chéudnit, ‘Meém Dios ã wutatdih yap yohni caá’,

* 22:20 Hch 7.58 * 23:3 Mt 23.27

weemdih niijná yáhna, weemdih páant mawat túutna, meéamboó bácah ã wutatdih chah yap yohni caá, át niijíp wut jĩ.*

4 Páant ã niijíchah, bita ã pebh ñahnit Pablodih nin pah ít niijíp wut jĩ:

—¿Sacerdotewã ã maáh Dios ã ñionidih meém yeejép niij jãih niit ma chãjap? ít niijíp wut jĩ.

5 —Wã déewãá, caán sacerdotewã ã maáh Dios ã ñioni ã jamatdih wã jéihcan beé. Jéihna, páant wãta niijcán tagaá. Dios naáwát dih naóh yapanit nin pah ít niij daacáp tajĩ: ‘Ñi maáhdih yeejép niij wéheca bojóó’, ã niij daacátjidih weembút jepahni caá, Pablo át niijíp wut jĩ.*

6 Queét míic wáac cháudnit biquína saduceowã, bita fariseowã ã jamatdih jéihnit, Pablo nin pah át niij ñaacáp wut jĩ:

—Wã déewãá, weém fariseo wãáh jamna, weembút fariseojeh mun tigaá. Nihat wãnnitji ã jwáub boo pud jãúwát pínahdih wãpĩ páina caá. Caandih wã bohéat jib weemdih nemat mæúboó nemihna, ã tewep be, át niijíp wut jĩ.*

7 Páant ã niijíchah joinít, queétjeh ít míic jãih jwíhip wut jĩ. Saduceowã fariseowãjih biíc yoobó ít jenah joicáp wut jĩ.

8 Saduceowã nin pah ipĩ niijná caá: “Wãnnitji ã jwáub boo pud jãóhcan niit. Ángelwã, wãnnitih caolihnabut ã wihcan caá”, ipĩ niijná caá. Obohjeéhtih, fariseowãboó mácah jenah joinít, “Wãnnit ã jwáub boo pud jãóhbipna caá. Ángelwã, wãnnitih caolihnabut ã jamna caá”, ipĩ niijná caá.*

9 Pánihna, queét míic wáacnit tubit jãihna, chah pohba ít míic jãih ñaacáp wut jĩ. Biquína Moisés ã wutatjidih bohénit fariseowã ñah ñahnit, nin pah wépép ít niij ñaacáp wut jĩ:

—Nin newé yeejép chãjni nihcan caá, jwiit jwí niij jenah joiná caá. Biíc wãnnitih caolih, biíc ángel caandih ã naóh dée caá. Páant ã naáwáchah, jwiit nindih peéh chãjnit, Diosdih jwíta yap yoh tagaá. Pánihna, jwí peéh chãjca boj jĩh bũca, ít niijíp wut jĩ.

10 Chah yeejép pohba ít míic jãihñap wut jĩ. Páant ã míic jãihñachah ennit, soldadowã ã maáh úmna, nin pah át niij jenah joyóp wut jĩ: “Pablodih yeejép ã chãjmi dée caá”, niij jenah joinít, ã míic wáac juyápmant Pablodih ãih mæuná soldadowãdih át ub waadaát túutap wut jĩ.

11 Caan chéijeh Jesús Pablo pebh jígohnit, caandih nin pah át niijíp wut jĩ: **“Ma úmca bojóó. Wíih táini dooná Jerusalén tútchidih moondih ma naáwát pahjeh muntih Roma tútchidih moondihbut ma naáwáp”**, át niijíp wut jĩ.

Pablodih judíowã ã mao yohíhat

12 Cheibitjeh, biquína judíowã míic bih wáac joinít, nin pah ít niij míic wéhenap wut jĩ: “Jwiit Pablodih jwí maocah, jwiitdih Dios ã mawa naáh. Pablodih jwí mawat pínah jãtih, jeémpan, jwí babhca boj jĩh”, ít míic niijíp wut jĩ.

13 Cuarenta judíowã chah pohba Pablodih mawíhnit páant niijnit wut jĩ.

14 Páant niijnit, sacerdotewã ã maáta, bita ã maáta pebhna juibínit, queétdih nin pah ít niij naáwáp wut jĩ:

—Nin pah jwí niij míic wéhenap be: ‘Jwiit Pablodih jwí maocah, Dios jwiitdih ã mawa naáh. Pablodih jwí mawat pínah jãtih, jeémpan, jwí babhca boj jĩh’, jwí míic niijíp be.

15 Pánihna, jwiit judíowã nihat jwí maáta ñi míic wáacapoó Pablo ã jwáub jãúwát pínah niijná, yeebjéh soldadowã ã maáhdih dooná ñi wahaá. Nin pah caandih ñi niij. ‘Pablodih jwí jwáub úbh joíhna caá, páant muntih’, ñi niij. Pánihna, jwiitboó míic bih páinit, ñi pebhna ã juyát pínah jãtih, caandih jwí maobipna caá, ã maátadih ít niijíp wut jĩ.

16 Obohjeéhtih, Pablo jwan wãáh ded pah ã chãjat pínah doonádih át joyóp wut jĩ. Pánih joinít, soldadowãh mæuná waád juibínit, ã joyátjidih Pablodih át naáwáp wut jĩ.

17 Pánihna, Pablo biíc namp jamni maáhdih bid bojnit, nin pah caandih át niijíp wut jĩ:

—Nin jáap behnidih ma maáh pebhna ma ub bejeé, ded pah ã joyátjidih caandih ã naáwát pínah niijná, át niijíp wut jĩ.

* 23:5 Ex 22.28 * 23:6 Hch 26.5; Fil 3.5 * 23:8 Mt 22.23; Mr 12.18; Lc 20.27

18 Pánihna, caán soldado ã maáh pebhna caandih át ñumah bejep wut jĩ. Ñumah juibínit, nin pah ã maáhdih át niijíp wut jĩ:

—Pablo nemat maáboó jumni nin jáap behnidih ma pebhna weemdih ã ñumah jüúwát túutur be, ded pah ã joyátjidih meemdih ã naáwát pínah niijná, át niijíp wut jĩ.

19 Pánihna, ã maáh bita wihcapboó caán joiníjidih téhiyamant teo wái bejnit, nin pah át niij úbh joyóp wut jĩ:

—¿Dedédih tigaá weemdih ma naáwih? át niijíp wut jĩ.

20 —Judíowã ã maáta cheibit meemdih Pablodih ã pebhna ã wah bojat túutbipna caá, caandih jwúub úbh joí enat túut niijná.

21 Oboheéhtih, bita caandih mawíhna, ã míc bih páibipna caá. ‘Pablodih jwí mawat pínah játih, jeémpcan, jwí babhca boj jĩh’, ít míc niijíp wut be. Páant niijnítji ma jepahat pínahdih buú páina caá ã chájap. Pánihna, ã úbátidih ma jepahca bojóo, Pablo jwan wúúh soldadowã ã maáhdih át niijíp wut jĩ.

22 —Weemdih ma naáwátjidih bitadih ma naóhca bojóo, soldadowã ã maáh át niijíp wut jĩ. Páant niij péanit, caán jáap behnidih át jwúub bejat túutur wut jĩ.

Maáh Félix pebhna Pablodih ã wahat

23-24 Pablo jwan wúúh ã jwúub bejat túttimah, soldadowã ã maáh chénewã ã ñump jumnit maátadih ã pebhna át bid bojop wut jĩ. Páant ã bid bojnit ã juibínachah, nin pah queédih át niij naáwáp wut jĩ: “Doscientos soldadowã yáac chüi bejnit pínahdih míc wáacnit, ñi ámohat túutú. Bitá setenta soldadowã caballowájih bejnit pínah, bita docientos soldadowã ítah tóopdih úbnit pínahdihbut míc wáacnit, ñi ámohat túutú. Pabloih caballowã pínahdihbut ñi ámoh wúhúú. Míc ámoh péanit, buú chei las nueve, púú Cesarea táttchi, Maáh Félix pebhna Pablodih ñi túi úb bejeé”, át niijíp wut jĩ.

25 Pánihna, caán maáh nin pah Maáh Félixdih át niij daacáp wut jĩ:

26 “Weém, Claudio Lisias meém wã maáh Félixdih wã daác wahna caá. ¿Ma tái jum niit?

27 Nin túttchidih moón judíowã nin newé Pablo wut jumnidih újnit, caandih maona ã chájap be. Páant caandih ã mao yohat déedih, ã pebhna wíh soldadowájih enedih wã bejep be. Caánboó Roma baácdih bóo ã jumuchah jéihnit, caandih ã maocat pínah niijná, jwí dáuc wáyap be.

28 Páant ã mawíhichah ennit, ded pah ã jüih ñaacátidih jéihíhna, ã maáta ã míc wáacapboó caandih wã ñumah bejep be.

29 Caánboó jwí jumuchah, queét judíowã ã wutatdihjeh ã jüihñur be. Oboheéhtih, dedé ã yéej chájatji júb wanat pínah, nemat maáboó nemat pínahbut caandih ã wihcan beé.

30 Bitá míc bih páinit mawíhat doonádih joinít, waícanjeh ma pebhna caandih wã wahap be. Pánihna, caandih naóh yacnitdih ma pebhna wã bejat túutbipna caá, meémboodih ã naóh yacat pínah niijná”, soldadowã ã maáh Maáh Félixdih át niij daacáp wut jĩ.

31 Queét soldadowã ã maáh ã wutatdih joinít, chei Pablodih ñumah bejna, púú Antípatris túttchina ít juibínap wut jĩ.

32 Cheibit queét jítchajih bejnit soldadowã Jerusalén túttchina ít jwúub bejep wut jĩ. Oboheéhtih, bita caballowájih bejnitboó Pablodih ít ñumah bejep wut jĩ.

33 Pánih bejna, Cesarea túttchina juibí, Maáh Félix pebhna waád juibínit, ã maáh ã daácniji papélah náodih wáhnit, Pablodihbut caandih ít wáhur wut jĩ.

34 Pánihna, caán náodih en péanit, Félix Pablo ded baácdih bóo ã jumatdih át úbh joyóp wut jĩ. Cilicia baácdih bóo ã jumatdih jéihna, nin pah Pablodih át niijíp wut jĩ:

35 —Meemdih naóh yacnit ã juyúchah, queédih wã joibípna caá, át niijíp wut jĩ. Páant niijnít, caandih ã wapat pínah niijná, Maáh Herodesjüih maána Félix soldadowãdih át úb bejat túutur wut jĩ.

24

Pablo Maáh Félixdih “Wáyéej chájcan beé”, ã niiját

1 Biícjih bóo téihya yeó jáap túttimah, sacerdotewã ã maáh Ananías, bita judíowã maáta biícidih Cesarea túttchina ít ñun déi juibínap wut jĩ. Roma baácdih moón ã maáta

ĩ wʉtatdih jéihni Tértulo wʉt jʉmniɓʉt ĩjeéh ăt jʉibínap wʉt jĩ. Tértulo judíowă ĩ naóh yacatdih naóh yapani pínah wʉt jĩ. Pánihna, Pablodih ĩ peéh chăjat pínah niijná, Maáh Félix pebhna ĩt waad jʉibínap wʉt jĩ.

² Páant ĩ waád jʉibíát túttimah, soldadowă Pablodih caanná ĩ ʉb waád jʉibínachah, Tértuloboó judíowă ĩ naóh yacatdih nin pah ăt niij naóh yapanap wʉt jĩ:

—Meém túini maáh caá. Jwĩ maáh ma jʉmʉchah, dedé tac ɓʉgát wihcan, jwĩ túi jʉmna caá. Túi jéihni jʉmna, nihat jwĩih baácđih moondih ma túi teo wáacna caá.

³ Pánihna, nihat jwĩih tútchidih moón meemdih búdi jwĩ wěina caá.

⁴ Meém jġgah enni ma jʉmatdih jéihna, meemdih maatápdih tac ɓʉgáát túut páant jwĩ niijcán caá. Ma jéihyat pínah niijná, bainíjeh meemdih jwĩ wéheihna caá.

⁵ Nin căacwădih tʉbit ă tac ɓʉgána caá. Nihat baácboó ded pah bohénit, judíowădih ĩ míic eníhcat chăjna caá ă chăjap. Jesús Nazaret tútchidih bóodih péenitdih waóhni caá.

⁶ Dioih mʉnă judíowă nihcannitdih nʉmah waadníť, caán mʉndih ă yéjanap be. Páant ă chăjachah ennit, caandih teona, jwĩ nʉowă ĩ wʉtatdih ă yap yohatji jġib jwĩ peéh chăjġhip yah be.

⁷ Obohjeéhtih, maáh Lisias ăih soldadowădih nʉmah jăóhnit, caandih jwiítđih ĩ dúuc wáyap be.

⁸ Pánih dúuc wáiniji ma pebhna jwiítđih ă naóh yacat túutʉp be. Pablodih ʉbh joí enna, nihat jwĩ naóh yacat yoobópdih ă jʉmatdih meém ma jéihɓipna caá, Tértulo Félixđih ăť niijġp wʉt yah jĩ.

⁹ ăjeéh jʉibínit judíowăɓʉt Pablodih bíic yoobó Félixđih ĩť yee naóh yacap wʉt jĩ.

¹⁰ Páant ĩ naóh yacat túttimah, Félixboó Pablo ă naáwát pínah niijná, caandih ăť júut jăhanap wʉt jĩ. Páant ă júut jăhanachah ennit, Pablo nin pah ăť niij naáwáp wʉt jĩ:

—Dawá jópchina jwĩih baácđih moón jwĩ naóh yacatdih mapĩ túi joiná caá. Páant ma jʉmatdih jéihna, ma túi jéihyat pínah niijná, wěinit, meemdih yoobópdih wă naóhɓipna caá.

¹¹ Doce yeó jáap jătihjeh Jerusalén tútchina Diosđih weñedih wă jʉibínap be. Bitadih ʉbh joiná, ma jéihɓipna caá.

¹² Bíihđih wăpĩ jġihcap be. Dioih mʉndih míic wáacnitdih wă míic jġihňat túutcap be. Judíowă ĩ míic wáacat mʉú díitna, tútchiboobúť wă míic jġihňat túutcap be.

¹³ Páant ĩ naóh yacachah yahna, bitadih ʉbh joí enna, ĩ yee naóh yacatdih meém ma jéihɓipna caá.

¹⁴ Obohjeéhtih, ɓʉ meemdih yoobópdih wă naóhna caá. Dios jwĩ nʉowăji ĩ wěinidih weembúť wăpĩ wěina caá. Pánihna, Jesúsđih jepahna, weém Diosđih wă weñechah, ‘Mácah ă bohéna caá’, queét ĩpĩ niijná caá. Obohjeéhtih, wă bohéat mácah nihcan caá. Nihat Moisés ă wʉtatjidih jepahnit, nihat Dios naáwátđih naóh yapanit ĩ daacátjidihɓʉt wăpĩ jepahna caá.

¹⁵ Dios nihat wʉnnitdih ă jwăub booať pínah yeó jáapđih wăpĩ păina caá. Túinitdih, yeejépwădihɓʉt bíic yoobó ă jwăub booaɓipna caá. Páant ă booať pínahđih nihat judíowăɓʉt bíic yoobó ĩpĩ păina caá.

¹⁶ Pánih păina, túinijeh wăpĩ chăjna caá, ‘Caán túini caá’, Dios weemdih ă niiját pínah, căacwăɓʉt bíic yoobó ĩ niiját pínah niijná.

¹⁷ “Dawá jópchina bíih baácna jġbniji wă déewă jġgah náah jʉmnitdih dinerodih wăhat túut niijná, Diosđihɓʉt wěi wăhat túut niijná, Jerusalén tútchina wă jwăub jʉibínap be, páant mʉntih.

¹⁸ Pánihna, Diosđih wă wăhat pínah jătih, ‘Caán túini caá’, Dios ă niij enat pínah niijná, ded pah Moisés ă wʉtatjidih wă chăjap be. Páant wă chăjat túttimah, Dioih mʉú díitna jʉmna, caandih wă wăhuchah, bita judíowă Asia baácđih moón weemdih ĩť enep tabe. Páant ĩ enechah, wăjeéh míic wáacnit wihcan, míic jġihňatɓʉt ă wihcap be.

¹⁹ Pánihna, weém yeejéwă chăjatđih enna nihna, queét Asia baácđih moónboó ma pebhna naóh yacadih ĩ jġúwú naáh.*

²⁰ Jwĩ maáta wáac jʉinít, weemdih ĩ ʉbh joí enechah, ded pah wă yéj chăjatjidih enna nihna, queétjeh naáwădih ĩ jġúwú naáh.

* 24:19 Hch 21.17-28

21 Nin pahjeh ï niijmí nacaá: ‘Pablo jwĩ míic wáacapoó jumnit, nin pah ã niij ñaacáp jĩ: “Wunnitjidih Diosboó ã jwúub booaatdih jwĩpĩ páñatdih wã bohéatji jíib nemat muúboó weemdíh ï nemat túutap jĩ”, ã niij ñaacáp jĩ, queét ï niijmí nacaá”, Pablo Félixdiñh át niijíp wut jĩ.*

22 Páant ã niijíchah joinít, Félix, Jesúh doonádih jéihnit, ï naáwátidih át cádahat túutap wut jĩ. Pánih cádahat túutnit, Pablooodíh nin pah át niijíp wut jĩ:

—Maáh Lisias ã jumúchah, dedé peéh chãjat pínah ã jumúchah, meemdíh wã naóhbipna caá, át niijíp wut jĩ.

23 Páant niij péanit, Pablodih ub jéohni soldadowã ï maáhdih nin pah át niijíp wut jĩ: “Maátañh muúná jwúub ub bejna, míih soldadowã caandíh ï tái wapa naáh. Obohjeéhtih, ã náahat pah ã chãja naáh. Det ã chéenwábut caandíh teo wáacadih ï jumúyá naáh”, át niijíp wut jĩ.

24 Daocánni yeó jáap táttimah, Félix ãjeéh bóli Drusilajíh ï míic wáacat tólihna át juibínap wut jĩ. Drusila judío wili wut jĩ. Pánih juibínit, Jesúh doonádih joííhna, Pablodih át bid bojop wut jĩ.

25 Páant ã bid bojochah, Pablo queétdih nin pah át niij naóh bohénap wut jĩ: “Bitadih tái chãjat caá náahap. Yéej chãjat jenah joyátidih yap yohat caá náahap. Cáacwã yeejép ï chãjatjidih Dios búdí ã peéh chãjbipna caá”, queétdih át niijíp wut jĩ.

Páant ã niij naáwáchah, joí wúhi bejnit,

—Páant bóojeh tigaá. Ma bejeé. Bíih yeó jáap meemdíh wã jwúub bidbipna caá, páant muntih, Félix caandíh át niijíp wut jĩ.

26 Pablo ã míic jíib chãj bacat pínah dinerodihbut Félix át bidip wut jĩ. Pánih bidnit, dawá láa Pablodih míic wéheat túut niijná, Félix ã pebhna át jéúwát túutap wut jĩ.

27 Obohjeéhtih, chéne jópchi táttimah, Félix maáh jumni át bacap wut jĩ. Pánihna, judíowádh weñáíhna, Félix Pablodih nemat muúboojéh át cádahap wut jĩ. Porcio Festo wut jumni át jwúub túut nuám maáh waadáp wut jĩ.

* 24:21 Hch 23.6

25

Pablo Maáh Festodih ã naáwát

1 Caán baácna Maáh Festo juibíniji bíic peihcanni yeó jáap táttimah, Cesarea tútchimant Jerusalén tútchina át aab béjep wut jĩ.

2 Caanná ã aáb juibínachah, queét sacerdotewã ï maáta, bita judíowã ï maáta bíicdih ã pebhna bejnit, Pablodih yeejép ït jwúub naóh yacap wut jĩ.

3 Caan pébhna ï bejat pínah jãtíh queétdih nin pah ït míic niijíp wut jĩ: “¿Pablodih mawat pínah niijná, cáacwádh míic biñh páñit, mawat túut jíih?” ït míic niijíp wut jĩ. Páant niij jenah joinít, nin pah Maáh Festodih ït niijíp wut yuh jĩ:

—Nin Jerusalén tútchiboó Pablodih ma wah aabá bojoó, ït niijíp wut jĩ.

4 Obohjeéhtih, Festo nin pah queétdih át niij jepahap wut jĩ:

—Pablo páantjeh Cesarea tútchidih nemat muúboó ã jumna caá. Búutéh caánboó wã jwúub dei bejbipna caá, páant muntih.

5 Pánihna, Cesarea tútchina ñi maáta weemdíh ï pej jum dei bej jwuhna naáh, Pablo ã yéej chãjachah nihna, caandíh ï naóh yacat túut niijná, át niijíp wut jĩ.

6 Ocho yeó jáap táttimah, Maáh Festo Cesarea tútchina át jwúub dei bejep wut jĩ. ã jwúub dei juibíni daanimant, ï naóh yacachah joyát túut niijná, peéh chãjnit ï naáwápboó át waád juibí chéudap wut jĩ. Caánboó chéudnit, Pablodih át bid bojop wut jĩ.

7 Pablo ã pebhna ã juibínachah, Festojeéh Jerusalén tútchimant dei juibínit judíowã caán tãahmant ït ñuh páuda bojop wut jĩ. Pánih ñuhnit, dawá yeejép dooná ït naáwáp wut jĩ. Obohjeéhtih, páant ï naáwáchah yuhna, ï yee naáwátidih Festo át jéihcap wut jĩ.

8 Páant ï naáwáchah joinít, Pablo nin pah át niij naóh yoobánap wut jĩ:

—Jwiít judíowã jwĩ wutatdih, Dioíh muúdh, Roma tútchidih moón ï maáhdihbut yeejép wã chãjcap be, át niijíp wut jĩ.

9 Obohjeéhtih, Festo judíowádh weñáíhna, nin pah Pablodih átiñ niijíp wut yuh jĩ:

—¿Jerusalén tátchina ma jwáub aab béjihcan niít? Caanná juibínit, míh doonádih jéihíhna, weemjéh tigaá wā jwáub joibíp. Yeejép ma chājachah nihna, ma yéejat peéh wā naóhbipna caá, át niijíp wut jī.

10 Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joinít, Pablo nin pah át niij jepahap wut jī:

—Maáh César ā wēpat ninjīh meém ma bíbohna caá. Pánih bíbohna, ninboó wā jumuchah, dedé wā chājatji peéh, ma jéih naóhna caá. Judíowādih dedé wā yéej chājatdih ma túi jéihna caá.

11 Pánihna, yéej chājna nihna, wā yéej chājat jíib weemdíh ī mao yohatdih wā úmcan caá. Obohjeéhtih, ī naóh yacat yoobópdih nihcah, weemdíh queétdih páantjeh ma wāhuchah, ā túican niít. Pánihna, Roma tátchi jwī chah maáh César pebhna weemdíh ma wahaá, Pablo Festodih át niijíp wut jī.

12 Páant ā niijíchah joinít, Festo caandíh teo wáacnitdih míic wéhe péanit,

—Caán láa bácah, César pebhna meemdíh wā wahbipna caá, át niijíp wut jī.

Pablo ā chājatjidih Festoboó Maáh Agripadih ā naáwát

13 Daocánni yeó jáap túttimah, maáh Agripa ā jwan Berenicejīh Festo jáap maáh ā waadáchah, Cesarea tátchina caandíh muj tewedih ít dei juibínap wut jī.

14 Pánih dei juibínitji maatápdih ít jum jwuhap wut jī. Biíc yeó jáap Pabloih doonádih Agripadih Festo nin pah át niij naáwáp wut jī:

—Félix nemat muúboó ā cádahni, Pablo wut jumni, ā jumna caá.

15 Jerusalén tátchiboó wā juibínachah, sacerdotewā ī maáta, bita judíowā ī maátabut caandíh wā peéh chājatdih náahna, wā pebhna yeejép dooná naáwádih ī juyáp jī.

16 Obohjeéhtih weém nin pah queétdih wā niijíp jī: ‘Jwiít Roma baácdih moón ī maáta nin pah jwīpī chājna caá: Det naóh yacnitdih jwīpī jwīh naáwát túutna caá. Páant ī naóh yacatdih joinít, ī naóh yacni-boodíh jwuh jwī jwáub naáwát túutna caá. Jwiít Romanowā páant jwī chājcah, caandíh

naóh yacnitdih jwīpī wāhcan caá’, queétdih wā niijíp jī.

17 Pánihna, nin Cesarea tátchina wājeéh ī juyát túttimah daanimant bóo yeó jáapjeh peéh chājat naáwát muúboó chúudnit, ī naóh yacnidih wā bid bojop jī.

18 ‘Queét judíowā búdí ā yéej chājatjidih ī naóh yacmi dée caá’, wā niij jenah joyóp yuh jī. Obohjeéhtih queét naóh yaquihnitji buca dedé ā yéej chājatjidih ī jéih naóhcap jī.

19 ‘Jwīh Dios ā wutatjidih biáboó caá ā bohénap’, niijnít, ī íjip jī. Biíc newé, Jesús wut jumni, wunniji yuhna, ā jwáub boo pud jūúwátjidih Pablo ā bohéatjidihbut ī íjip jī.

20 Weémboó nihat ī naáwátjidih wā beh joicáp jī. Pánih beh joicán, ‘¿Jerusalén tátchiboó ma aab béjihcan niít? Míh doonádih caanná wā joíhna caá, páant muntih’, Pablodih wā niijíp jī.

21 Obohjeéhtih, ‘Maáh César pebhna weemdíh ma wahaá, wīh doonádih caánboó ā joyát pínah niijná’, weemdíh ā niijíp jī. Páant ā niijíchah joinít, jwī maáh pebhna wahat túut niijná, caandíh nemat muúboó soldadowādih wā páñat túutap jī, Festo Agripadih át niijíp wut jī.

22 Páant ā niijíchah joinít, Agripa Festodih nin pah át niijíp wut jī:

—Á naáwátidih weembát wā joíhna caá, át niijíp wut jī.

—Cheibit caandíh ma joibípna caá, Festo Agripadih át niijíp wut jī.

23 Pánihna, cheibit Agripa Berenicejīh búdí míic wáacat tólihna juibínit, ít waad béjep wut jī. Páant ī waad béjehcah, ni-hat cáacwā queétdih ennit, búdí ít weñep wut jī. Nihat soldadowā ī maáta, nihat caán tátchidih moón maátabut caán muná íjeéh ít waad béjep wut jī. Túttimah, Festo Pablodih át ub jūúwát túutap wut jī.

24 Pánihna, Pablo ā waad juibíat túttimah, Festo queét míic wáacnitdih nin pah át niij naáwáp wut jī:

—Maá Agripa, nihat yeéb jwījeéh jumnitbut nin newédih ñi enna caá. Jerusalénboó wā jumuchah, ninboó wā jumuchahbut, nihat judíowā weemdíh nindih búdí ī naóh yacap jī. Tūbit ñaácnit, ‘Caandíh ma mao yohó’, chah pohba ī niijíp jī.

25 Obohjeéhtih, weémboó ded pah ã yéej chãjatjidih wã jéihcap jĩ. ã yéej chãjatji jĩib mao yohat ã wihcap jĩ. Pánihna, caanjéh tibeé jwĩ maáh Césardih naáwát túut niijná, ã pehbhoó ã bejat pínahdih ã wúbup jĩ.

26 Obohjeéhtih, jwĩ maáh Césardih ded pah wã naóh daacát déedih wã jéihcan caá. Pánih jéihcan, yeéb nihat, Agripa bíicdih ñi pebhna caandih wã jũúwát túutap be. Pánihna, caandih joinítji jwĩ míic wéheat túttimah, ded pah caandih wã naóh daacát pínahdih wã jéihbipna caá.

27 Ded pah ã yéej chãjatjidih naóhcah, nemat mũúboó jumnidih César pebhna wã jéih wahcan caá, Festo queétdih át niijíp wut jĩ.

26

Ded pah ã chãjatjidih Pablo Maáh Agripadih ã naáwát

1 Túttimah, Maáh Agripa Pablodih nin pah át niijíp wut jĩ:

—Buu míih doonádih jwiítidih ma naáwá, át niijíp wut jĩ.

Páant ã niijíchah joinít, Pablo maátadih wúbhna, ãih téihyajĩh át júut ñahanap wut jĩ. Pánih júut ñahanit, ãih doonádih át naóh jwíhip wut jĩ.

2 “Maá Agripa, wã déewã ã maáta yeejép weemdih ã naóh yacatjidih wã naóh yoobáát pínahdih buu meém ma joyát pínahdih wã wëina caá.

3 Nihat jwiít judíowã ded pah jwĩ chãjatdih, ded pah jwĩ bohéatdihbut meemjéh ma túi jéihna caá. Pánihna, nihat wã naáwát pínahdih ma túi joyoó”, Pablo át niijíp wut jĩ.

Pablo Jesúsdihi ã jepahat pínah jãtjih ded pah ã jum jwuhatjidih ã naáwát

4 “Nihat judíowã wíih baácboó ã cãtíh wébít jum jwuhna, ded pah wã jummatjidih ã jéihna caá. Túttimah, Jerusalénboó ded pah wã jummatjidihbut ã túi jéihna caá.

5 Maatápdih fariseowãjeéh wã jumap jĩ. Jwiít fariseowã Moisés ã wutatjidih chah jepahnit jwĩ jumna caá. Pánihna, queét judíowã naáwíhna, ‘Yoobópdihi caá ã niiját’, ãta jéih niij tágá.*

6 Dios jwĩ nuowãdih ‘Nihat cãacwã ã boo pud jũóhbiipna caá’, ã niijátjidih wã páñat jĩib, buu ã naóh yacni ninboó wã ñuhna caá.

7 Nihat jwiít doce judíowã poómpbut ã naáwátidih joinítji jwĩ páina caá. Yeó jáap, cheibat Diosdih jwĩpĩ túi wëi wãhna caá. Pánihna, Maá Agripa, jwĩ maátaboó caandih wã páñat jĩib weemdih ã naóh yacap jĩ.

8 ¿Dépanihna ‘Dios wãnnitdih ã jéih jwúub boocan niit’, ñi niij jenah joí?

9 “Jon jãtjih ‘Jesús Nazaret tútchidih bóodih jepahnitdih weemdih cádahat tútat caá náahap’, wã niij jenah joyóp jĩ.

10 Páant niij jenah joinít, Jerusalén tútchidih moón dawá Jesúsdihi jepahnitdih teonit, sacerdotewã ã maáta ã wutatdih joinít, nemat mũúboó wã nemat túutap jĩ. Pánihna, queétdih ã mao yohíhichah, weembút bíic yoobó wã mao yohat túutap jĩ.

11 Maatápdih jwiít judíowã jwĩ míic wáacat mũúdh Jesúsíhwã ã míic wáacachah, waadnit, queétdih wã jĩgah náah chãjap jĩ. Jesúsdihi ã jepahatdih wã cádah túutap yuh jĩ. Pánihna, búdí íijna, bíih baácna jweí peétnit Jesúsíhwãdih ñuunnít, wã moh yéejanap jĩ”, Pablo át niijíp wut jĩ.*

Jesús caandih ded pah ã niijátjidih Pablo ã naáwát

(Hch 9.1-19; 22.6-16)

12 “Pánih Jesúsíhwãdih ñuunná, sacerdotewã ã maáta ã wëpatjĩh ã wutatji pah chãjat túut niijná, bíic yeó jáap Damasco tútchina wã bejep jĩ.

13 Yeó jáap tac yoób namáboó jwĩ bejehchah, yeó ã yeh iigát chah jeámant yeh iig jéenanachah, jwĩ enep jĩ. Weemdih, wãjeéh bejnitdihbut ã túi yeh iig yóh jwejep jĩ.

14 Páant ã yeh iiguíchah, en wúhi bejnit, jwiít nihat baácboó jwĩ buug ñájap jĩ. Pánih buug ñájnit, wéheatdih wã joyóp jĩ. Jwíih wéheatjĩh nin pah weemdih ã niijíp jĩ: **‘Saulo, Saulo, ¿Dépanihna íijnit, wíihwãdih mawíh ñuún péé tigaá ma chãj? Wíihwãdih pánih chãjna, weemdih caá páant ma chãjap. Pánih chãjna, meemjéh míic yéejana caá ma chãjap. Nuñápdih ñi chéwechah, íijnit, míic tãpána, ã míic yéejat dée pah meembút ma míic yéejana caá’, ã niijíp jĩ.**

* 26:5 Hch 23.6; Fil 3.5 * 26:11 Hch 8.3; 22.4-5

15 ‘¿Maá, meém déhe tigaá?’ wã niijíp jĩ. ‘Weém Jesússeh tigaá, ma ñhún mawíh péeni.

16 Bũ ma ñah ñhũú. Weemdíh teo wũhni ma jumat pínah niijná, meemdíh wã jíghna caá. Ma enatjidih bitadih ma naáwát pínah niijná, meemdíh wã ñíona caá. Ded pah wã jumatdih meemdíh wã jwũub jéihyaat pínahdihbut ma naóhbipna caá.

17 Bũ meemdíh jíghnit, judíowãdih, judíowã nihcannitdihbut wíih doonádih ma naáwát pínah niijná, meemdíh wã wahna caá. Pánih wahnit, í jéih yéej chãjcat pínah niijná, meemdíh wã táí wapbipna caá.

18 Judíowã nihcannitdih ma naáwáchah, queét dũpúat panhipboó jumnitji í yéej chãjatdih cádahnit túut nũmná, baabát panhipboó í bejbipna caá. Pánihna, Satanás ã maáh jumapmant queétdih ub bacanit, Dios ã maáh jumapboó wã waadábipna caá. Pánih chãjnit, weemdíh jepahnitdih í yéejatdih wã yohochah, queét Dios ã ñíonitjeéh í jumbipna caá’, Jesús weemdíh ã niijíp jĩ”, Pablo át niij naáwáp wut jĩ.

Pablo Jesúsdiñ ã jepahatjidih ã naáwát

19 “Páant Jesús ã naáwáchah joinít, caandíh wã yap yohcan jĩí.

20 Pánihna, Damasco tútchidih moondíh wã jwíih naáwáp jĩ. Túttimah, Jerusalén tútchidih moondíh, Judea baácđih moondíh, judíowã nihcannitdihbut naóhñit, ‘Ñi yéejatdih cádahnit, Diosdih bidnit, ã náahat pahjeh ñi chãjaá. Pánih chãjnit, “Yoobópdih Diosdih jepah tigaá í chãjap”, bita í niijbípna caá’, wãpĩ niijíp jĩ.*

21 Páant wã niij bohéatji peéh nit judíowã Dioíh mũú diítna weemdíh teonit, í mao yohíhip yuh jĩ.

22 Obohjeéhtih, jon, bũubut Dios weemdíh ã teo wáacap be. Páant ã teo wáacachah, weém ninjĩh ñhñit, nihat maátadih, oboh jumnitdihbut yoobópdih wã naóhna caá. Moisés ã wutajjidih, Dios naáwátđih naóh yapanit í daacátjidihbut wãpĩ bohéna caá.

23 Nin pah ít niij daacáp tajĩ: ‘Cristo Dios ã wahnit pínah yeejép yapnit, ã wanbipna caá. Pánih wanniji, ã waóh boo pũd

jũóhbipna caá. Pánih jwũub boo pũd jũóhñit, yeh iigní panihni nihat judíowã, judíowã nihcannitbut í yéejat peéh iiguípna í bejat déedih túi ubni pínah ã jumbipna caá’, ít niij daacáp tajĩ.* Páant í niij daacátji pah weembát biíc yoobó wãpĩ bohénap jĩ”, Pablo át niijíp wut jĩ.

Pablo Agripadiñ Diosdih ã jepahat tútat

24 Páant Pablo ã naáwáchahjeh, Festo nin pah át niij ñaacáp wut jĩ:

—Pablo, meém náhni joyát bũud béjni caá! Maatápdih ma bohéatji jíib, náhni joicánni caá buca, át niij ñaacáp wut jĩ.

25 —Nihcan caá, Maá Festo. Náhni joicánni nihcan caá weém. Yee wéheni nihcan caá. Yoobópdih tigaá wã naáwáp.

26 Nin Maáh Agripa nihat wã naáwátđih ã beh joiná caá. Pánihna, úumcanjeh caandíh wã naóhna caá. Nihat wã chãjat bih naáwát nihcan beé. Nihat ded pah wã chãjatji doonádih Agripaboó átát joijí tagaá, át niijíp wut jĩ.

27 Páant niij péanit, Agripadiñ jwah nin pah át jwũub niijíp wut jĩ:

—Maá Agripa, meémboó Dios naáwátđih naóh yapanit jon jãtíh í daacátjidih ‘Yoobópdih tigaá’, ¿ma niij jenah joí niít? Páant ma jenah joyátđih wã jéihna caá, át niijíp wut jĩ.

28 —¿Ma naáwátjĩh waícanjeh weemdíh Jesúsdiñ ma jepahat tútíh niít? Agripa Pablodih át niij jepahap wut jĩ.

29 —Waícanjeh ma jepahachah, túttimah ma jepahat doonádihbut joiná, wã wēibipna caá. Meém Jesúsdiñ ma jepahat pínah, yeéb nihat bũ weemdíh joinítbut caandíh ñi jepahat pínahdih wã náah yacna caá. Pánih náah yacna, Diosdih yeebdíh wãpĩ úubhna caá. Weém wã jumat pah yeéb nihatbut ñi jumat pínahdih wã náah yacna caá. Nin ítah tópdih wã dũwát pah niijná wã chãjcan caá, át niijíp wut jĩ.

30 Páant ã naáwáchah joí péanit, Maáh Agripa, Berenice, Maáh Festo, caánboó chúudnitbut ñah ñhñit, biícđih ít bac bejep wut jĩ.

31 Pánih bac bejnitji nin pah ít niij míic wéhenap wut jĩ:

* 26:20 Hch 9.20,28-29 * 26:23 Is 42.6; 49.6; 1Co 15.20

—Nin newé ã chãjatji jíib, mawat, nemat määboó waadaátbut caandíh ã wihcan caá, queétjeh ít míic niijíp wut jĩ.

³² Maáh Agripa Maáh Festodih nin pah át niij naáwáp wut jĩ:

—Maáh César pebhna Pablo ã wahat túatcah nihna, jwíta jéih baca tagaá. Obohjeéhtih, caanná ma wahat pínahdih ã úbát túttimah, caandíh jwí jéih bacacan caá, Festodih át niijíp wut jĩ.

27

Pablodih Roma tútchina í wahat

¹ Roma tútchidih moón í Maáh César Italia baácdih át jumup wut jĩ. Pablodih, bita nemat määboó jumnitdihbut Festo soldadowã í maáh Julio wut jumnidih át wapat túutup wut jĩ. Pánihna, johlitjĩh bejni jááj chóojĩh queédih Italia baácna Julio ã numah bejep jĩ. Caán Julio cien soldadowã í maáh ã jumuchah, áih soldadowã César Augustoíhwã wut jumnitbut í bejep jĩ.

² Pánihna, weém Lucasbut Pablojeéh wã bejep jĩ. Aristarco, Macedonia baác Tesalónica tútchidih bóobut jwiítidih ã pej jam bejep jĩ. Pánihna, Adramitio wut jumni tútchimant jüóhni jááj chóodih jwí waadáp jĩ. Caán chóo Asia baácdih bóo jélitna yoobó aab béjni chóo pínah tajĩ.

³ Pánih bejnit, cheibit Sidón wut jumni jélitna jwí juibínap jĩ. Julioboó Pablodih en daoná, ã tái chãjap jĩ. Pánih tái chãjnit, caanjĩh moón ã chéenwã dedé ã náahatdih í wãhat pínah niijná, í pebhboó Pablodih ã aabát túutup jĩ.

⁴ Caanjĩh aabnitji jwúub dei jwinít, caán chóodihjeh muntih jwúub waadnit, jwí bejep jĩ, páant muntih. Jwí bejat déemant johlit ã jwãáh johochah, Chipre wut jumni quewa ã tái jáhat pínah niijná, caan quéwadih wáyámant bóo bawámant jwí en yap bejep jĩ.

⁵ Caan quéwadih yap bej, chúuh bejnit, Cilicia baác ñaj deyatdih yap bej, Panfilia baác ñaj deyatdihbut yap bej, Licia baácdih jumni Mira tútchina jwí juibínap jĩ.

⁶ Jwí bejni chóo caán tútchidih ã chãwát pínahdih jéihnit, Julio bíih jááj chóo, Italia baáboó bejni pínah chóodih át bid juyúp tajĩ. Caán ã bid jwiní chóo Alejandría wut

jumni tútchimant jüóhni chóo tajĩ. Pánih bid jwinít, caán chóoboó jwiítidih ã numah waadáp jĩ.

⁷ Johlit ã jwãáh joh buug lájachah, páant muntih, wépép jéih bejcan, chaíhjih jwí bejep jĩ. Pánih bejnit, Gnido wut jumni tútchidih jwí tóah juibínachah, johlitboó jwiítidih tacboó ã ub joh púud baca bojop jĩ. Pánihna, yoobópdih bejcanjeh, Salmón wut jumni pióh ñajatdih yap bejnit, Creta wut jumni quewadih jéihyepmant bóo bawámant jwí en yap bejep jĩ.

⁸ Pánihna, johlit páantjeh yeejép ã johochah, caan quéwa bawádhich chaíhjih bejnit, Túini Jélitna púud bacapdih jwí chão páh jwuhup jĩ. Caán jélit Lasea wut jumni tútchi pehbbit ã jumup jĩ.

⁹ Pánih chaíhjih jwí bejchah, mah noój láa, jááj chóojĩh bejat tobohat láa ã tóah jüúwáp jĩ. Pánihna, jwiítidih numah bejnitdih Pablo nin pah ã niij naáwáp yuh jĩ:

¹⁰ —¡Weemdíh ñi joyoó! Buu jwí bejchah, ã túican níit. Mah noój láa ã jumuchah, nin jááj chóo ã buudbípna caá. Pánihna, nihat ñi ub bejnibut, jwiítbut jwí daáb buudbípna caá, ã niijíp jĩ.

¹¹ Obohjeéhtih, caán chóo mínah, caán chóodih íoh teonibut Pablodih í jepahcap jĩ. Juliobut Pablodih joyáh bojnit, queétboodih ã jepahap jĩ.

¹² Caán í chãoní jélitboó mah noój láa jááj chóo ã chãwáchah, apí túicap wut jĩ. Pánihna, nihat caán chóodih bejnit caan quéwadihjih tih bíih tútchi, Fenice wut jumni tútchi jélitna í bejíhip yuh jĩ, mah noój ã yapatdih juibí pái jwuhat túut niijná. Fenice jélitdih yeó dei bejepmant jááj chóo waadát át jumup wut jĩ. Pánihna, “Caánboó juibínit, mah noój láa jwí tái pái jwuhbípna caá”, ít niij jenah joyóp wut yuh jĩ.

Búdí mäjdiñ noliñat ã jüúwát

¹³ Chóop yapapmant johlit ã tái jüúwáchah, caán chóodih teonit í tái bejat pínah niijná, í yoh báahani chodóp dahdih í jwúub ub yacap jĩ, páant muntih. “Jwí tái jéih jááj juibíbipna caá”, niij jenah joinít, jwiítidih í numah bejep yuh jĩ. Pánih bejna, Creta quewa pebhjih jwí jááj béjep jĩ.

14 Obohjeéhtih, túttimahbitjeh caan quéwa chúuhup yoób yeó aáb jũúwáp mant johlit búdí ã joh jũúwáp jĩ.

15 Caán johlit jwĩih jááj chóo bũwámant tũbit ã joh jãhanachah, jwĩ bejatji dée yoób jwĩ jéih bejcap jĩ. Pánih johna, caán chóodih ã pãah joh pũud baca bojop jĩ.

16 Pánihna, Cauda wũt jumni quewadih jéihyepmant bóo bũwámant jwĩ yapap jĩ. Caan quéwa jwiít dih chibít johlit dih ã jáhap jĩ. Páant ã jáhachah, jwĩ wáini bainí jááj chóodih, búdí chóo díitna ã yacap jĩ. Johlit nolihatjĩh páantjeh búdí ã tobohochah yuhna, ã jéih ã yacap jĩ.

17 Caán chóodih ámoh yac péanit, búdí chóo ã búuh bejcat pínah niijná, queét jááj chóodih teonit bũujcánni tǒpnajĩh caán chóodih ã nah chéwep jĩ. Pánih nah chéo péanit, “Libia baácboó jwĩ juibími dée caá. Caanjĩh óon yehbenibit Sirte wũt jumapboó bũug lájat jwiít dih tũbit tobohna caá”, niij jenah joinít, jááj chóo wěpép ã bejcat pínah niijná, johlit dih teoni búdí yégueh chóodih ã ã deyanap jĩ. Páant ã ã deyat túttimah, jááj chóodihjeh johlit ã ã joh bojop jĩ.

18 Caán johlit dedé ã yaicáp jĩ. Pánih joh yaicán, chah pohba ã yoób johop jĩ. Páant ã johochah, nolihat búdí jũóhñit, jááj chóodih tũbit ã bũug lájap jĩ. Pánihna, jih bũugjéh ã pahat pínah niijná, túttimah bóo yeó jáap dih ã ã bejniji bíi déedih ã yoh báaha jwĩhip jĩ.

19 Túttimah bóo yeó jáap dih johlit teoni yégueh chóona, chéwat tǒpna, máa nah nadihbut ã yoh báhanap jĩ.

20 Maatápdih yeodih cúiwá dihbut jwĩ encap jĩ. Johlit nolihatbut dedé noón yaicáp jĩ. Yeó jáap jumat pah chah pohba ã tobohop jĩ. Páant ã tobohochah, “¿Nin búdí mujboó jwiít jwĩ bũudmí naniít?” jwiítjeh jwĩ niij jenah joyóp jĩ.

21 Pánihna, búdí teona, maatápdih ã jéih bid jeémcap jĩ. Páant ã bid jeémcat dih enna, Pablo ã cáti hui ñuhñit, queétdih nin pah ã niij naáwáp jĩ:

—Wã naáwáchah, yeéb ñi joicán beé. ‘Cre tamant jáaj béjcat caá náahap’, wã niijíp yuh be. Jwĩ jũóhcah, nin pah áta yapcan tagaá. Jwĩ jũúwátji jíibjeh nin pah ã yapna caá.

22 Obohjeéhtih, bũu yeebdíh wã jwũub naóhna caá, páant mantih. Ñi úumca bojóo.

Jwiít jwĩ bũudcán niít. Obohjeéhtih, nin jááj chóo pohba ã búuh peét bejbipna caá.

23 Dios wã maáh wã wěini weemdíh ã jéihyaat pínah niijná, áih ángeldih át wahap tabe. Caán ángel weemdíh bũu chei jigohñit, jwĩ bũudcát pínahdih ã naáwáp be.

24 Wã pebh jwinít, nin pah ã niijíp be: ‘Pablo, ma úumca bojóo. Meém Romanowã ã maáh César pebhna juibínit, ded pah ma chãjatjidi h ma naóhñit caá. Dios táini jumna, ma bejni jááj chóodih moondihbut bíic yoobó ã wapbipna caá’, weemdíh ángel ã niijíp be.

25 Pánihna, ñi úumca bojóo. Diosdih táini jenah joinít, ‘Ángel ã niiját bíic yoobó ã yapbipna caá’, wã niij jéihna caá.

26 Obohjeéhtih, jwĩih jááj chóodih johlit bíih quewáboó ã ã joh dodhbipna caá, queétdih Pablo ã niijíp jĩ.

27 Pánih johna, chéne semana wěpép ã johat túttimah, chei, Adriático wũt jumni búdí mujdih jwĩ jwaoh chúuh bejep jĩ. Pánih bejna, chei tac yoob póhba caán chóodih teonit “¿Yehbenapboó jwĩ juibími naniít?” queétdih ã niij jenah joyóp tajĩ.

28 Pánihna, “Débóo cah ninjĩh ã numah”, niijná, ã jenah enep jĩ. Páant ã jenah enechah, treinta y seis metros pohba caanjĩh át numahap wũt jĩ. Maátcanbitjeh ã jwũub jenah enechah, veintisiete metros caanjĩh át numahap wũt jĩ.

29 Páant ã yehbe bejchah ennit, búdí ãt úumap wũt jĩ. “¿Quéwa pũud bacap dih bóo jeenádih jwĩ bũug lájmi naniít?” ãt niij jenah joyóp tajĩ. Pánihna, caán chóo ã bejcat pínah niijná, chénena míic chodóp dahna méimant ã yoh daabánap jĩ. Pánih yoh daabánit, “Waícanjeh ã baabá naáh”, queét ã niijjéhep jĩ.

30 Biquína caán chóodih teonit, jweíhna, caán bainí chóodih chéwat tǒpdih watnit, ã wat deya pahanap jĩ. Pánih chãjñit, nin pah ã yee niijíp jĩ: “Caán bainí chóodih waadnít, bíih chodóp dahnadi h wawápmant jwĩ yoh daabábipna caá”, ã niijíp jĩ.

31 Obohjeéhtih, soldadowã ã maáhdih, soldadowá dihbut Pablo nin pah ã niijíp jĩ:

—Nit nin chóodih teonit ã bejchah, yeebút ñi daab wánbipna caá, ã niijíp jĩ.

³² Páant ã niijíchah joinít, teonit ì jweicát pínah niijná, soldadowã bainí chóodih chéwat tōpnadih ì dúuc bóodop jī. Páant ì dúuc bóodochah, caán chóo ã daabáh bejep jī.

³³ Baabát pínah jãtjeh, Pablo queétdih nin pah ã niij naáwáp jī:

—Yeéb náhni dahwanit ñi jeémpcah, chéne semana ã yapna caá.

³⁴ Pánihna, bue yeebdíh búdí wã jeémát túutna caá, ñi túi wēp yaáát pínah niijná. Ñi náhninaá, bíic jwī buudcán níit, ã niijíp jī.

³⁵ Páant niijnít, Pablo pandih ubnit, “Paá, jwiít dih nin jeémát dih ma túi wūhna caá”, Diosdih niijnít, jwiít niihat jwī enechah, pandih ã jeémép jī.

³⁶ Páant ã jeéméchah ennit, jwiítbut wēinit jwī jeémép jī.

³⁷ Jwiít caán chóodih jumnit doscientos setenta y seis cáacwã jwī jumap jī.

³⁸ Pánih jeémp péanit, niihat jwī wud jumat túttimah, caán chóo ã chodcat pínah niijná, páantjeh jumni trigo wuh wuúhnadih búdí mujboó ì yoh báaha beedánap jī.

Pablowã ì jumni jãáj chóo ã daabát

³⁹ Túttimah, baáb jénechah, pehbbit jumni baácdih beh encan yahna, túi óon ñaj dei páud bac jūwát, jee dáhna wihtapdih ì wēi enep jī. Pánih ennit, “¿Con óonna jwī buug ñáj jubí jíih?” ì niijíp jī.

⁴⁰ Pánihna, jãáj chóo ã túi bejat pínah niijná, chodat dahnadih chéwat tōpnadih ì dúuc bóod yohop jī. Páant ì dúuc bóod yohat pónih, íoh tewat túut niijná, bitaboó íoh tewat pínah meenát naanádih chéwat tōpnadih ì wat deyanap jī. Caán túttimah, waáwápmant bóo johlit teoni bainí yégueh chóodih ì wái aabánap jī. Pánih bejna, caán óon coahna ì jubíhip yah jī.

⁴¹ Obohjeéhtih, jwī bejep yoób yehbenibit bíih óon poómp át jumap tajī. Pánihna, jwíih jãáj chóo waáwápmant bóo caán óondih ã báagh yoh bejep jī. Páant ã báagh yoh bejehah, búdí nolihat ã buug lájachah, jwíih jãáj chóo méimant ã búuhah bejep jī.

⁴² Páant ã búuhachah ennit, queét soldadowã nemat mūdih moonjí ì yaáh jweicát pínah niijná, queétdih ì mao yohíhip yah jī.

⁴³ Obohjeéhtih, soldadowã ì maáh Pablodih túi chãjhna, soldadowãdih queét

nemat mūdih moonjidih ã mawat túutcap jī. Pánihna, jwēejna ì yaáh ñáan bejat pínah niijná, jéh yaáhtidih ã jwíih ñáap báahaat túutap jī.

⁴⁴ Jéh yaáhcannitdih jãáj chóodih bóo máa naanádih teonit, ã yaáh ñáan bejat túutap jī. Pánih bejnit, niihat jwī túi yaáh ñáan jubínap jī.

28

Pablo Malta wūt jumni quewaboó ã jumat

¹ Páant jwī ñáan jubínachah, caan quéwadih moón jwiít dih jwááh muj teo péanit, “Nin Malta wūt jumni quewa caá”, jwiít dih ì niij naáwáp jī.

² Caan quéwadih moón jwiít dih túi teo wáacnit, páantjeh mah ã buugúchah, jwī cúbuhachah ennit, ì tūu cáo wūhup jī.

³ Queét ì tūu wawachah ennit, Pablobut tūu wawadih bejnit, ã juí cáwap jī. Páant ã cáwachah, tūu chãha bac jūóhni mai Pabloíh téihyadih ã chãacáp jī.

⁴ Páant ã chãác ñuhuchah ennit, caan quéwadih moón nin pah ì míic niijíp jī: “¿Nin newé cáacwãdih mao jweini naniit? Pánih tigaá búdí nolihatdih ã jweí jūwúchah yahna, ã mao jweyátji jíib caandíh peéh chãjna caá ã chãjap. Pánihna, bue ã wunbipna caá”, ì míic niijíp jī.

⁵ Obohjeéhtih, Pabloboó caán maidih tūu cúutna ã wimp yoh cáwap jī. Pánihni ã tubacap jī.

⁶ Páant ã chãjachah ennit, caanjíh moón nin pah ì míic niijíp yah jī: “Caandíh ã chalanachah, ã wun buugbípna caá”, ì niijíp jī. Obohjeéhtih, maatápdih ì en ñuhuchah yahna, dedé ã tubacap jī. Páant ã tubacat enna, ì jenah joyátdih jwúub túut nuumnít, nin pah queétjeh ì míic niijíp jī: “¿Caán jwípí pãp úbhni poómpdih bóona níit?” ì niijíp jī.

⁷ Publio wūt jumni, áih jumat jwī aabápmant bahnitjeh át jumap jī. Publio caanjíh moón ì maáh tajī. Pánihna, caán jwiít dih dooná ã wahachah, áih munná jwī aab béjep jī. Caanná jwī jubínachah, jwiít dih ã túi wēi jwááap jī. Pánih wēi jwááhnit, bíic peihcanni yeó jáap ájeéh jwī jumachah, jwiít dih ã túi chãjap jī.

8 Publio íp pahat yoyóp wanna, ã la-jachah, Pablo caandíh enedih ã bejep jĩ. ã pebh juibínit, teo jáha úbhñit, caandíh ã boonanap jĩ.

9 Páant ã booaat doonádih joinít, bita caanjĩh moón wannit, ã booaat pínah ni-ijná, Pablo pebhna ã juyúp jĩ. Pánih jwinítidihbut teo jáha úbhñit, ã boonanap jĩ.

10 Pánihna, búdí wéinit, jwiítidih ã túi teo wáacap jĩ. Tálttimah, caan quéwamant jwĩ bejat túut chãjachah, jwĩ bejni pínah jááj chóodih dedé jwĩ náahatdih wãhna, ã túi yac beedánap jĩ.

Pablo Roma tútchina ã juibíat

11 Biíh búdí jááj chóo Alejandría tútchimant jũhñiji caan quéwadih mah noój láa át chão jwãhup tajĩ. “Nin jááj chóodih teonitdih wapnit pínah”, niij jenah joinít, caán chóo wúcdih chéne ã pãpniji Cástor, Pólux wút jumnidih ã búdhñit ã ñuhup jĩ. Pánihna, caan quéwadih jwiít biíc peihcanni widh jumnitji, bejna, caán chóodih waadnít, jwĩ cháuh bejep jĩ.

12 Pánih cháuh bejnit, Siracusa wút jumni tútchidih juibínit, biíc peihcanni yeó jáap jwĩ chão jwãhup jĩ.

13 Caán chóodih jwãub waadnít, páú Regio wút jumni tútchina yoobópdiheh jwĩ cháuh juibínap jĩ. Cheibit chóop yapapmant joh jũhñi johlit jwiítidih ã túi úb bejep jĩ. Chéne yeó jáap tálttimah, Puteoli wút jumni tútchina cháuh juibínit, jwĩ aab béjep jĩ.

14 Caanjĩh moón Jesúhwã jwiítidih wéi jwãáhnit, ãjeéh jwiítidih biíc semana ã chão jwãhat túutap jĩ. Biíc semana tálttimah queétdih cádahñit, Roma tútchina jwĩ yoób aab béjep jĩ.

15 Roma tútchidih jwĩ tóah bejehah, Roma tútchidih moón Jesúhwã jwĩ bejat doonádih joinít, biíc poómp Foro de Apio wút jumni jíib chãjatboó jwiítidih jwãáat túut niijná, ãt jwĩ páñap tajĩ. Tálttimah, biíh poómp Romadih moonbút Tres Tabernas wút jumni úwat pebhboó ãt jwĩ páñap tajĩ. Pánih queétdih jwãáhnit, búdí wéina, “Paá, weemdíh ma túi chãjna caá”, Pablo Diosdih ã niijíp jĩ.

16 Roma tútchidih juibínit, Julio ã maáhdih Pablodih ã wãhup jĩ. Caánboó

Pablodih nemat mũboó nemcanjeh, biíh mũboó ã jumat túutap jĩ. Obohjeéhtih, ã jweicát pínah niijná, biíc soldadodih ã wapat túutap jĩ.

Pablo Roma tútchidih moondíh Jesúh doonádih ã naáwát

17 Biíc peihcanni yeó jáap tálttimah, Pablo caanjĩh moón judíowã ã maátadih ã pebhna át bid bojop wut jĩ. Páant ã míc wáac juyúchah, Pablo queétdih nin pah át niij naáwát wut jĩ:

—Wã déewãá, weémboó jwĩ déewãdih wã yéej chãjcap jĩ. Jwĩ nuowã ã wutatjidihbut yeejép wã niijcáp jĩ. Obohjeéhtih, Jerusalén tútchiboó wã jumuchah, biquína jwĩ déewã weemdíh teonit, Romanowã ã maátadih nemat mũboó ã nemat túutap jĩ.

18 Pánihna, weemdíh úbh joinít, queét Romanowã ã maáta weemdíh ã bacaíhip jĩ. “Nin newé ã yéej chãjatji peéh mao yohat ã wihcan caá”, ã niijíp jĩ.

19 Obohjeéhtih, jwĩ déewã ã maáta weemdíh bacaat túutcan, íjñit, Romanowã ã maátadih ã jepahcap jĩ. Páant ã jepahcah ennit, nin pah Romanowã ã maátadih wã niijíp jĩ: “Maáh César pebhboó weemdíh ñi wahaá”, wã niijíp jĩ. Obohjeéhtih, weémboó wã déewãdih wã naóh yaccan niít.*

20 Pánihna, yeebdíh eníhñit, ñijeéh míc wéheíhna, wã bid bojop be. Jwiít judíowã jwĩpĩ páini Cristo ã boo pad jũwátidih wã naáwát peéh nin chéoni ãtah tãpdih wã ðoná caá, át niijíp wut jĩ.

21 Páant ã niijíchah joinít, queét caandíh nin pah ãt niij jepahap wut jĩ:

—Conmant moón jwĩ déewã míh doonádih jwiítidih daác wahcan, dedé yeejép doonádihbut ã naóhcan be.

22 Obohjeéhtih, nihat tútchinadih moón Jesúsdih jepahnitdih ã íj enatdih jwiítboó jwĩ jéihna caá. Áih jáap bohéatdihbut yeejép ãpĩ naóhna caá. Pánihna, dedé ma naáwát pínahdih jwĩ jóíhna caá, Pablodih ãt niijíp wut jĩ.

23 Biíh ã jenahni yeó jáapdih dawá Roma tútchidih moón judíowã Pablo ã jumni munná ãt juibínap wut jĩ. Páant ã juibínachah, túi cheibitjeh jwíh naóh jwíhñiji páú cheyehna Pablo queétdih át naóh cádahap

* 28:19 Hch 25.11

wat jĩ. Moisés ã watatjidih, Dios naáwátdih naóh yapanit ĩ daacátjidihbut át naáwáp wat jĩ. Pánih caandíh naóhna, Dios ã wahní, judíowã ĩ pãini Jesús ã jumátdih jéihna, caandíh ĩ jepahat pínahdih queétdih át náah yacap wat jĩ.

²⁴ Biquína ã naáwátdih ĩt jepahap wat jĩ. Obohjeéhtih, bitaboó ĩt jepahcap wat jĩ.

²⁵ Pánihna, ĩ bacat pínah jãtíh, queétyeh ĩ míc íjanachah ennit, Pablo nin pah queétdih át níj naáwáp wat jĩ:

—Jon jãtíh jwĩ ñowã ĩ jepahcatji biíc yoobó yeebbát ñi jepahcan caá. Dios naáwátdih naóh yapani Isaíasji, Túini Espíritu ã jéihyanachah, nin pah jwĩ ñowãdih át níj naóh daacáp tajĩ:

²⁶ ‘Nit pebhna bejnit, queétdih ma naáwá: “Maatápdih joiná yuhna, ñi beh joicán níit. Maatápdih enna yuhna, ñi beh encan níit”, ma níijí.

²⁷ “Maatápdih wã naáwáchah yuhna, joíhcan, yoobópdih ĩ beh joicán caá. Queétdih wã booanachah, enna yuhna, ĩ beh encan caá. Jéihíhna nihna, yoobópdih ĩta beh en tagaá. Pánih beh enna nihna, ĩ jenah joyátdih ĩta túut ñum tagaá. Páant ĩ túut ñumúchah nihna, queétdih ĩ yéejatdih wãta yoh tagaá”, Dios ã níijná caá’, Isaías át níj daacáp tajĩ.

(Is 6.9-10)

Yeebbát biíc yoobó jepahcannit ñi jumna caá.

²⁸ Pánihna, yeéb wã déewãá, nindih ñi jéihyeé. Bũũ Dios cãacwã ĩ yéejat yohat pínah doonádih judíowã nihcannitdih ã wahná caá. Pánihna, queétboó caandíh joinít, ĩ jepahbipna caá, queétdih át níjíp wat jĩ.

²⁹ Páant ã níjíchah joinít, íjna, míc wéhenit, queét judíowã ĩt bac bejep wat jĩ.

³⁰ Páant ã yapat túttimah, chéne jópchi caanjíh Pablo ã jumup jĩ. Dedé ã náahatnadih caanjéh ã jíib chãj beedánap jĩ. Pánihna, nihat caandíh enedíh jubínitdih wéinit,

³¹ Dios maáh ã jumátdih doonádih, Jesucristoíh doonádihbut úumcanjeh, ãpĩ naáwáp jĩ. Ded caandíh naáwát túutcani ã wihcap jĩ.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Lucas

ROMANOS

Queétdih ã túyat tútat

¹ Weém, Pablo biíhdih daacát tútnit, yeéb Roma tútchidih moón Jesúhwādh wā wahna caá. Jesucristo weemdih ñionit, áih túini doonádih nihat baácdih moondih ã naáwát tútup jī.

² Caán túini dooná pínahdih jon jātih Dios naáwátdih naóh yapanitdih “Căacwādh wā túi chājbipna caá”, ãt niíj daacát tútup wut jī.

³ Caán dooná ã wūh ded pah ã jummat naáwát caá. Pánihna, caán căac jumna, David jumena í juma ãt jumup wut jī.

⁴ Pánih căac jumna yahna, jwī Maáh Jesucristo Dios wūh jumna, dedé yéejat wihcanni ãt jumup wut jī. Pánih jumna, ã wunat túttimah, Dios caandih ã wēpatjīh ãt jwūb boanap wut jī. Pánih boana, Jesucristo yoobópdih ã wūh ã jummatdih căacwādh ãt jútup wut jī.*

⁵ Caán Jesús tigaá weemdih oinit, ã wēpatjīh áih túini doonádih nihat căacwādh ã naáwát tútup jī, caandih túi jenah joinít, í jepahat pínah niijná.

⁶ Yeebdíhbut áihwā pínah ã níwichah, ñit jepahap taga.

⁷ Yeéb Roma tútchidih moón Dioíhwā, búdí ã oinitdih nin náodih wā wahna caá. Dios jwī íp, jwī Maáh Jesucristojīh, yeebdíh oinit, í túi teo wáaca naáh, ñi túi jummat pínah niijná.

Pablo Roma tútchina enedih ã bejihat

⁸ Nindih yeebdíh wā jwíh naóhbipna caá: Jesucristodih yeéb ñi túi jenah joyát doonádih nihat baácdih moón í joiná caá. Queét í naáwáchah, weembát joinít, búdí wā wēina caá. Pánih wēinit, Jesucristo ã wēpatjīh, jwī íp Diosdih nin pah wāpī niíj úbhna caá: “Paá, meemdih í túi péeat túina caá”, wāpī niijná caá.

⁹ Dios weemdih ã wutuchah wēi jepahnit, ã wūh túini doonádih wā túi bohéna caá. Dios ã enechah, yeebdíh ã teo wáacat pínah niijná, yeó jáap jummat pah caandih wāpī úbhna caá.

¹⁰ Pánih úbhna, nin pahbut wāpī niíj úbhna caá: “Paá, úbhna í pebhna enat tútna, weemdih ma wahmi niít?” wā niijná caá.

¹¹ Túini Espíritu weemdih ã teo wáacat pah muntih, yeebdíhbut ã teo wáacat pínahdih wā náah yacna caá, yeéb Jesúsdh chah ñi túi péeat pínah niijná. ã wēpatdih ñi bíbohat pínahdih teo jáha úbhna, yeebdíh búdí wā eníhna caá.

¹² Jesúhwā míic jumna, ã naáwátdih bíicdih míic wéhenit, míic teo wáacna, chah jwī túi wēibipna caá.

¹³ Weém dawá tútchinaboó bohé jibichah, caán tútchinadih moón judíowā nihcannit túini doonádih joinít, dawá Jesúsdh í jepahap jī. Pánihna, maatápdih ñi pebhboó wā bejíhip yah caá, dawá níih tútchidih moondíhbut Jesúh doonádih wā naáwáchah joinít, í jepahat pínah, yeebút Jesúsdh chah ñi jenah joyát pínah niijná. Wā údwā panihnit, caandih ñi jéihyatdih wā náah yacna caá.*

¹⁴ Nihat căacwādh túini doonádih naáwát caá weemdih náahap. Dahwani tútchinadih moondih, tútchi wihcapboó jumnitdihbut, bohénitdih, bohécannitdihbut naáwát caá náahap.

¹⁵ Pánihni jumna, nihat yeéb Roma tútchidih moondíhbut túini doonádih búdí wā bohéihna caá.

Jesúh túini dooná ded pah ã jummat

¹⁶ Caán túini doonádih joinít, det Jesúsdh túi jepahnitdih Dios ã wēpatjīh ã túi ubna caá. Caán doonádih jwíh joinít, jwíit judíowā jwī jepahap jī. Jwī jepahat túttimah, judíowā nihcannitbut joinít, ít jepahap jī. Pánih joinít, jwī jepahachah, jwíit nihatdih bíic yoobó ã wēpatjīh ã túi ubna caá. Páant ã wēpatdih jéihnit, “Caán túini doonádih í jepahachah, Dios queétdih ã túi úbbipna caá”, niíj jenah joinít, caán doonádih bohéna, wāpī tíccan caá.*

¹⁷ Pánih bohéna, nin pah wāpī niíj naóhna caá: “Ded Jesúsdh túi jenah joinítjeh ‘Nin túini caá’, Dios ã niíj enna caá. Páant ã niíj enat pah, jon jātih nin pah ít niíj daacáp tajī: ‘Caandih túi jenah joinítjeh ‘Queét túinit caá’, Dios ã niíj enna caá. Pánih

* 1:4 Mt 1.1; 12.23 * 1:13 Hch 19.21 * 1:16 Mr 8.38; 1Co 1.18

tái jenah joinítjeh páantjeh Diosjeéh ì tái jumbipna caá', ìt niíj daacáp tají", wāpí niijná caá.*

Cāacwā ì yéej chājat

¹⁸ Dios jeámant jumni yeejép chājnítidih ã en íjna caá. Pánih yéej chājna, ded pah Dios ã jummatdih bita ì jéihyat déedih ì jāhna caá. Páant ì chājachah en íjnit, Dios búdí ã peéh chājbiipna caá. Páant ã peéh chājat pínahdih nihat cāacwāidih ã jéihyana caá.

¹⁹ Diosdih jwiít cāacwā jwí jéih beedácah yuhna, ded pah ã jummatdih caanjéh jwiítidih ãt jéihyanap taga. Páant ã jéihyanachah, caandih jwí jéihyat pínah dedé buwat wihcan caá.

²⁰ Diosdih jéih encan yuhna, nihat ã chājatjiboodih jwí jéih enna caá. Pánih ennit, "Caán nihatdih Dios búdí ã wēpatjīh ã chājni caá. Pánih chājni jumna, nihat ì maáh páantjeh ã jumbipna caá", jwí niíj jéihna caá.* Caandih jéihna yuhna, det joyáh bojnitdih Dios ã peéh chājbiipna caá. Páant ã peéh chājachah, "Obohjeéhtih, ded pah ma jummatdih jéihcan, meemdih wā jenah joicáp jī", det Diosdih ì jéih niijcán niít.

²¹ Dios ded pah ã jummatdih jéihna yuhna, "Meém nihat ma chājnidih enna, meemdih búdí wā wēina caá", dawá caandih ìt niíj naóhcap jī. Queétdih ã tái chājachah yuhna, queétboó caandih "Weemdih ma tái chājat táina caá", ìt niijcáp jī. Páant caandih ì joyáh bojatji jīb ì jenah joyát ãt buo peét bejep jī.*

²² "Weém tái jenah joiní caá", ì míic yee niijátji jīb, jenah joicánnit yoobát ìt jumap jī.

²³ Pánih jenah joicánnit jumna, Dios nihat jéihni, páantjeh jumnidih ìt wēicap jī. Pánih caandih wēican, "Meémboó nihat jéihni jumna, weemdih ma jéih teo wáacna caá", ì pāpniboodih ìt niíj weñep jī. Jwiít cāacwā wannit pínah míic jwí jumna yuhna, cāac pah jígohnidih pāpnit, caandih ìt weñep jī. Pánih chājnit, jiijni, nuñúp, mai panih jígohnidihbut pāpnit, "Meémboó chah wēpni caá", caandih ìt niíj wēi naáwáp jī.*

²⁴⁻²⁵ Dios nihat chājni ã jumuchah yuhna, caandihjeh ì wēi naáwát déeji, "Nit caá chah wēpni", niíj yee jenah joinít, ã chājnitboodih

ìt wēi naáwáp jī. Páant queétdih ì wēi naáwáchah ennit, "Ì náahatdihjeh ì chāja naáh", niijnít, Dios queétdih ãt cádahap wut jī. Páant ã cádahat túttimah, queétjeh chah yeejép ì chājat pínahdihjeh jenah joinít, tíic náah jumnidih ìt chājav jī. Pánih yeejép chājna, ìih bácahdihbut ìt míic yéejanap jī.

²⁶ Páant ì yee jenah joyóchah enna, "Yeejép ì náahatdihjeh ì bid dáhwa naáh", niijnít, Dios queétdih ãt cádahap wut jī. Páant ì náah chājavdih jenah joinít, yaádhboó neonádih náahcanjeh, yaádh míicjeh ìt yéej chājav jī.

²⁷ Páant ì chājav pah muntih, neonábut yaáhdih ì en ñinahat pah neoná míicjeh ìt en ñinahap jī. Pánih en ñinahnit, queét neoná míicjeh ìt yéej chājav jī. Pánih yéej chājnit, ì yéej chājavtji jīb ìih bácah, ìih jenah joyátbut páantjeh ãt yéej bejep jī.

²⁸ Diosdih ì jwíih jéihna yuhna, "Caandih jéihyat weemdih dedé pínah nihcan caá", ì niíj jenah joyóchah ennit, Dios queétdih ãt cádahap wut jī, ì jenah joyát déheni pah ã jummat pínah niijná. Páant ã cádahat túttimah, chah yeejép yoobát ìt yoób jenah joyóp jī. Pánih chah yeejép jenah joinít jumna, jwí chājca naáh déedih ìt chājav jī.

²⁹ Pánih yeejép chājna, buubut nin pah ì jumna caá: Dedé ì en ñinahatdihjeh ì yéej chājna caá. Ded pah bitadid chah yeejép ì chājav pínahdih búdí jenah joinít jumna, cāacwāidih mao yohnit jumna, chah dawá bíí déedih búdí en ñinahnit jumna, tub yeenit jumna, yeejép dooná naóhnitbut ì jumna caá.

³⁰ Bitadid yee naóh peétnit jumna, Diosdih eníhcannit jumna, bitadid jīgah encan, "Weém maáh panihni jumna, dedé wā náahatdih wā chājbiipna caá", ì niíj jenah joiná caá. "Weémboó chah jéihni caá", niíj jenah joinít jumna, bitadidbut páant niíj naóhnit ì jumna caá. Chah yeejép ì chājav pínahdihjeh jenah joinít ì jumna caá. ì mánadid jepahcannit jumna,

³¹ jenah joicánnit jumna, ì niiját pah chāvcannit jumna, ì déewāidih oicannit jumna, bitadid jīgah encan, ì teo wáaccan caá.

* 1:17 Hab 2.4 * 1:20 Hch 17.24-27 * 1:21 Ef 4.17-18 * 1:23 Dt 4.16-18; Sal 106.20; Jer 2.11

32 Páant yeejép ĩ chājatdih ĩ cádahcatji peéh Dios iiguípna queétdih ā yohbipna caá. Páant ā peéh chājat pínahdih jéihna yuhna, ĩ yéej chājatdih ĩ cádahcan caá. Pánihna, bita ĩ yéej chājachah ennit, “Páant ñi chājachah, ā táina caá”, queétdih ĩ niíj wēi naóhna caá.

2

Dios ā peéh chājat pínah yoobópdih ā jummat

1 Yeéb cāacwā mícjeh jumna yuhna, ¿Dépanih tiguaá “Yeejépwā yoobát ĩ jumuchah, ĩ yéej chājat jíib, queétdih peéh chājat caá náahap”, ñi niíj jenah joí? Yeebbát queét ĩ chājat pahjeh mun tiguaá biíc yoobó ñi chājap. “Jwiít yéej chājcah, jwiít dih dedé yéejat peéh wihcan caá”, ñi jéih niíjcán caá. Pánihnit jumna, bitadih naóh yacnit, yeebjéh peéh chājatdih míc wutna caá ñi chājap.*

2 Nihat yéej chājnitdih Dios ā peéh chājbipna caá. Yoobópdih chājni ā jumuchah, ā peéh chājatbut yoobópdih ā jummatdih jwī jéihna caá.

3 Cāacwā mícjeh jumna yuhna, “Peéh chājat caá náahap”, niíj naóh yacnit ñi jumuchah, yeebbát biíc yoobó ñi chājat jíib, yeebdíhbut peéh chājat ā jumbipna caá. “Jwī yéej chājachah yuhna, āpī peéh chājcan beé. Pánihna, buu pohba, ā peéh chājcan niít”, ñipī niíj jenah joiná yuh caá. ¿Dépanih tiguaá páant ñi niíj jenah joí? Yeebdíhbut Dios ā peéh chājbipna caá.

4 Obohjeéhtih, ñi yéej chājachah yuhna, Dios yeebdíh jīgah ennit, ā peéh chāj jwuhcan caá. Páant ā peéh chājcatdih enna, “Dios wā yéejatdih ā íjcan caá”, ñi niíj jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, yeebdíh ā túi chājatdih ennit, caandíh ñi jepahat pínahdih pāina caá ā chājap.

5 Obohjeéhtih, yeebdíh ā jīgah enechah yuhna, yeéboó caandíh ñi jepahíhcan caá. Ñi yéej chājatdih cádahíhcah, yeebdíh ā peéh chājbipna caá. Ā peéh chājat pínah yeó jáap jātíh, chah ñi yéej chājachah ennit, caán yeó jáapdih yeebdíh chah ā peéh chājbipna caá. Yeecanjeh, ā niíj átji biíc yoobó ā peéh chājatdih nihat cāacwā ĩ jéihbipna caá.

6 Cāacwā yoobó ded pah ĩ chājatji jíib Dios queétdih ā jíib chājbipna caá.*

7 Det bitadih táinijeh chājnit, Dios queétdih ā wēi naáwát pínahdih bidnit, yeó jáap jummat pah ā pebhboó jumíhnit, queétdih bácah páantjeh Dios ājeéh ā jummat túutbipna caá.

8 Obohjeéhtih, det ĩ náahatdihjeh chājnit, bitadih túi chājcannit, queétboodíh Dios búdí íjnit, ā peéh chājbipna caá.

9 Páant ā peéh chājachah, nihat yéejnit yoobó túbít yeejép ĩ yapbipna caá. Judíowā nihcannitdih ā peéh chājbipna caá. Obohjeéhtih, judíowā Moisés ā wutatjidih bíbohna yuhna, ĩ túi jepahcatji jíib queétboodíh chah ā peéh chājbipna caá.

10 Det túi chājnitdih, “Ñi túi chājna beé”, ā niíjbipna caá. Páant ā niíjnítidihjeh Dios ā túi jummat túutbipna caá. Judíowādih, judíowā nihcannitdihbut biíc yoobó ā túi chājbipna caá.

11 Dios nihat cāacwā ded pah jwī chājatdih enna, yeejépwādih, táinitdihbut yoobópdih ā chājbipna caá. Pánih chājna, judíowādih, judíowā nihcannitdihbut biíc yoobó ā chājbipna caá.*

12 Páant biíc yoobó chājni ā jumuchah, nin pah ā jumna caá: Moisés ā wutatjidih jéihcannitboó ĩ yéej chājachah, ĩ yéejat jíib iiguípna ĩ bejbipna caá. Pánihna, biíc yoobó caán wutatjidih jéihnitbut ĩ yéej chājachah enna, “Queétdih peéh chājat náahna caá, caán wutatjidih ĩ yap yohat jíib”, Dios queétdihbut ā niíj enna caá.

13 Caán ā wutatjidih ĩ en naáwáchah, páantjeh joijéhnitdih “Nit táinit caá”, Dios ā niíj encan niít. Obohjeéhtih, ā wutatjidih túi jepahnitboodíh “Nit táinit caá”, ā niíj enbipna caá.

14 Judíowā nihcannit ĩ jéihyatjíljhjeh túi chājna, Moisés ā wutatjidih jéihcan yuhna, caandíh ĩ jepahna caá.

15 Pánih jepahna, caán ā wutatjidih jéihcan yuhna, queét ĩ jenah joyátmant caán wutat panihni ā jumna caá. Páant ā jumuchah, yéej chājat jenah joyát ā jūúwáchah, “Páant wā chājachah, ā táican niít”, ĩ niíj jéihna caá. Ded túi chājatdih, yéej

* 2:1 Mt 7.1; Lc 6.37 * 2:6 Sal 62.11-12; Pr 24.12; Jer 17.10; Ez 18.30; 33.20; Mt 16.27 * 2:11 Dt 10.17

chãjatdihbut ï jéihna caá.

16 Páניה, péeni yeó jáapdih Dios Jesu-
cristodih cáacwã ded pah ï yéej chãjatdih
ï jweéatji jíib ã peéh chãjat túutbipna caá.
Páant tigaá ãih táini doonádih wãpĩ naóh
bohéna caá.

Moisés ã wutatjidih judíowã ï jepahcat

17 Táini doonádih judíowãdih bohéna, nin
pah queédih wãpĩ niúj naóhna caá: Yeéb
judíowã, Moisés ã wutatjidih jéihnit jamna,
“Jwiít judíowã chah táinit jwĩ jamna caá.
Jwiítjeh caá Dioíhwã”, ñi niúj jenah joiná
caá.

18 Caán wutatjidih jéihnit jamna, ded pah
Dios ã náahatdihbut ñipĩ jéihna caá. Pánih
jéihnit jamna, “Jwĩ túi chãjat pínahdih jéih
ñíonit jwĩ jamna caá”, ñipĩ niúj jenah joiná
caá.

19 “Túi jéihnit jamna, jéih encannit pani-
hnitdih jwĩ jéih teo wáacna caá. Jiiát panih-
nit jamna, depúnapboó jamnit panihnitdih
jwĩ jéih bohéna caá, ded pah túi chãjatdih
ï jéihyat pínah niijná”, ñipĩ niúj jenah joiná
caá.

20 “Jwiít judíowã caán wutatjidih jéihna,
túi yoobópdih jéihnit jwĩ jamna caá. Pánih
jamna, det jenah joicánnitdih, wébit pani-
hnitdihbut jwĩ jéih bohéna caá”, ñipĩ niúj
jenah joiná yuh caá.

21 Obohjeéhtih, páant niúj jenah joiná
yuhna, ¿dépanih tigaá queédih ñi bo-
héihatdih yeebjéh ñi jwíih míic bohécana?
Bitadih numát túutcan yuhna, ¿dépanih
tigaá yeebjéhbut ñi num?

22 Bitã ï áa nihcannitjĩh yéej chãjat
túutcan yuhna, ¿dépanih tigaá yeebjéhbut
biíc yoobó ñi áa nihcannitjĩh ñi yéej chãj?
Judíowã nihcannit ï pãpnidih tubit iiná
yuhna, ¿dépanih tigaá ï pãpni ã ñihat
munádih waadnít, orodih platadihbut ñi
num?

23 “Jwiít judíowã Moisés ã wutatjidih
jéihnit jwĩ jamna caá”, wéi niijná yuhna,
caán wutatjidih yeebjéh ñi yap yohna caá.
Pánih yap yohna, ñi túi chãjatdih ennit,
“Dios páant wutni ã jumuchah, caandíh jwĩ
náahcan caá”, bitã ï niúj jenah joimí nacaá.

24 Páant ñi chãjatdih Dios naáwátdih naóh
yapani nin pah ãt niúj daacáp tajĩ: “Yeéb

judíowã wãt jamnit, ‘Diosdih wéinit poómp’,
ï niijnít yuhna, Dios ã wutatdih ñi yap
yohochah enna, judíowã nihcannitboó
Diosdih yeejép ï naóh peétna caá”, ãt niúj
daacáp tajĩ.*

25 Jwiít judíowãdihjeh quehli nah ya-
pat chóodih Dios ãt bóod yohat túutap
wut jĩ, ãihwã jwĩ jamatdih júutat túut
niijná. Pánih bóodna, “Míihwã jamnit,
Moisés ã wutatjidih jwĩ jepahbipna caá”,
Diosdih jwĩ niúj júutna caá. Obohjeéhtih,
“Jwiít bóodnit jwĩ jamna caá”, niijná yuhna,
Moisés ã wutatjidih jepahcan, ñi bóodatji
yeebdíh dedé pínah nihcan caá.

26 Det judíowã nihcannitboó bóodcannit
jamna yuhna, caán wutatjidih ï jepahachah
enna, “Nit wíihwã caá”, Dios queédih ã niúj
enbipna caá. Jwiít bóodnitdih ã niúj enat
pah muntih, queédihbut biíc yoobó ã niúj
enna caá.

27 Dawá judíowã Moisés ã wutatjidih
jéihna yuhna, caandíh ï jepahcan caá.
Obohjeéhtih, queét judíowã nihcannitboó
bóodcannit jamna yuhna, ã wutatjidih
ï túi jepahna caá. Páant ï jepahachah
ennit, Dios jwiít judíowãdih nin pah ã
niijbípna caá: “Queét bóodcannit, Moisés
ã wutatjidih jéihcan yuhna, caandíh ï
jepahap be. ¿Dépanih tigaá yeéb bóodnitboó
caán wutatjidih jéihna yuhna, caandíh ñi
jepahcan? Yeébboodíh chah yeejép peéh
chãjat caá náahap”, ã niijbípna caá.

28-29 Judío yoobát ded pah ã jamatdih buu
wã naóhbipna caá. Bóodni jamna yuhna,
Diosdih jepahcanni judío yoobát nihcan
caá. ã wutatjidih jéihna yuhna, jepahcan,
judío yoobát nihcan caá. Obohjeéhtih, ded
Diosdih wéi jepahni judío yoobát ã jamna
caá. Páניה, ãih quehli nah yapat chóodih
ã bóod yohat túutat pah ã yéej chãjatdih
cádahna, ã jenah joyátdih ã túut numná caá.
Pánihnidih “Nin táini caá”, Dios ã niúj enna
caá. Cáacwã caandíh ï wéi naóhcah yuhna,
Diosjeh caandíh ã wéi naóhna caá.*

3

1 Weém páant niúj naóhna, “Jwiít judíowã
jwĩ jumuchah, Dios jwiítidih ã wutatji pah

* 2:24 Is 52.5 * 2:28-29 Dt 10.16; 30.6; Jer 4.4

bóodnit jwĩ jamuchahbat, dedé pínah nihcan caá”, wã niijcán caá.

² Judíowã jwĩ jumat jíib, jwiít dih búdí táyat ã jamna caá. Dios naáwát dih jwiít dih át jwíih wũhup tajĩ, bitadih jwĩ naóh yapaat pínah niijná.*

³ Obohjeéhtih, biquína jwĩ déewã caán naáwát dih jepahcan, “Ma wutadit dih jwĩ táí jepahbipna caá”, ã niijátji pah ít chãjcap jĩ. “Páant queét ã niijátji pah ã chãjcah, Diosbat biíc yoobó ã niijátji pah ã chãjbican nacaá”, ¿ñi niij jenah joí niít?

⁴ ¡Nihcan caá! Nihat cãacwã yoobó yeenit ã jamuchah yahna, Diosboó ã niijátji pahjeh ã chãjbipna caá. Páant yeecanni ã jamuchah jéihna, jon jãtjih David, Dios naáwát dih naóh yapani, ã yéej chãjat dih naóhna, nin pah át niij daacáp tajĩ:

“Wã yéej chãjachah ennit, ‘Peéh chãjat caá náahap meemdíh’, ma niijíchah, yoobópdih naóhni ma jumatdih nihat ã jéihna caá. Pánih jéihnit, ded meemdíh ã jéih yap yohcan niít”, át niij daacáp tajĩ. (Sal 51.4)

⁵ Biquína ã jenah joyátjĩhjah nin pah ãta niij jenah joi tá yah caá: “Jwiít jwĩ yéej chãjachah, Dios yoobópdih ã jumatdih cãacwã chah ãta jéih taga. Pánihna, jwĩ yéej chãjachah, ã túina caá. Páant túini ã jamuchah, jwĩ yéejat peéh chãjna, Dios yoobópdih ãta chãjcan taga”, ãta niij jenah joi tá yah caá.

⁶ Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Jwĩ yéej chãjat dih peéh chãjcan, yoobópdih chãjni ãta nihcan tagaá. Pánih jamna, nihat ã yéej chãjat jíib ãta jéih peéh chãjcan tagaá.

⁷ Bitaboó nin pah ãta niij jenah joi tá yah caá: “Jwiít cãacwã yeenit jamna, jwĩ niijátji pah jwĩpĩ chãjcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó yeecanni caá. Pánihna, ded pah yeenit jwĩ jumatdih jenah joinít, Dios ded pah yeeat wihcanni ã jamuchah, chah jwĩta táí jéih taga. Páant ã jamuchah, jwĩ yeeatji jíib peéh chãjat ãta wihcan taga.

⁸ Páant niij jenah joiná, “Yeejép chãjna, Dios táini ã jumatdih júatna caá jwĩ chãjap. Pánihna, ¿jwĩ yéej chãj jĩih?” ãta niij jenah joi tá yah caá. “Pánihatdih Pablowã ã bohéna caá”, biquína jwiít dih ã niij yee

naóhna caá. Páant ã niij yee naáwáchah joinít, “queétdih peéh chãjat caá náahap”, Dios ã niiját yoobópdih caá.

Jwiít nihat cãacwã ã peéh chãjnit pínah jwĩ jumat

⁹ ¿Ded pah tigaá yeéb ñi niij jenah joí? ¿Jwiít judíowã bita chah táinit niít jwĩ jamup? Nihcan caá, wã déewã. Nin pah yeebdíh wã jwũub naóhna caá: Jwiít judíowã, judíowã nihcannitbat nihat biíc yoobó Dios ã peéh chãjnit pínah míic jwĩ jamna caá.

¹⁰ Jon jãtjih Dios naáwát dih naóh yapanit ã daacátji pahjeh tigaá ã jamup:

“Ded yoobópdih chãjni wihcan caá.

¹¹ Nihat ded pah Dios ã jumatdih ã táí jenah joicán caá. Nihat cãacwã yoobó caandíh joíhcan, bidcannit míicjah tigaá.

¹² Nihat Diosdih náahcan, tac púud bejat pah ít chãjap taga. Ded táí chãjni ã wihcan caá. (Sal 14.1-3; 53.1-3; Ec 7.20)

¹³ Íih jacnaboó cãac ã yohni jaáh jéwe lajna ã wíij bacaat pah caá ã jamup. Wéhena, yeeat míicjah ã naóhna caá. Mai ã chãacáchah, ãih man cãacdíh ã yéejat pah, queét yeenit bitadih ãpĩ yéejana caá. (Sal 5.9; 140.3)

¹⁴ Pánih yeenit, bitadih jíó waadaát pah chãjnit, tabit jãihnitbat ã jamna caá. (Sal 10.7)

¹⁵ Pánihnit jamna, cãacwãdih mao yohíhnitjah caá ã jamup.

¹⁶ Ded ã bejepboó jamnitdih yeejép chãjna, ãpĩ moh yéejana caá.

¹⁷ Bitadih táí chãjcan, ãjeéh ã táí jamcan caá. (Is 59.7-8)

¹⁸ Diosdih jenah joicánjah, ã jepahcan caá”, ãta niij daacáp tajĩ. (Sal 36.1)

¹⁹⁻²⁰ Páant ã niij daacátjidih náhninit, jwiít judíowã nin pah jwĩ niij jéihna caá: “Nihat Dios naáwátji jwíih pínah caá. Páant ã jamuchah, jwiít dih caá caandíh jepahat náahap”, jwĩ niij jéihna caá. ã wutadit dih jéihna yahna, caandíh jepahcan, “Jwiít dih yéejat peéh wihcan caá”, jwĩ jéih niijcán caá. Jwiít judíowã Dios ã peéh chãjnit pínah jwĩ jumat pah muntih, nihat baácdíh

* 3:2 Sal 147.19-20

moón judíowā nihcannitdihbut biíc yoobó ã peéh chājbipna caá. ã wutatdih nihat cāacwā jwī túi jepahcan caá. Páant jwī jepahcah, Moisés ã wutatjidih joinít, Diosdih jwī yap yohatdih jwī jéihna caá. Pánih jéihnit, Diosdih nin pah jwī jéih niijcán caá: “Ma wutatdih wā túi jepahachah, ‘Túini ma jamna caá’, weemdíh ma niij enmi nacaá”, jwī jéih niijcán caá.*

Diosdih jepahna, áihwā jwī jumat

21-22 Páant niij péanit, jwiít cāacwā ded pah Diosjeéh jwī túi jumat pínah ã jenah joyátjidih buu yeebdíh wā naóhbirna caá. Moisés ã wutatjidih jepah beedácan, jwiít nihat Dios biíc dih jwīta jéih jumcan tagaá. Caandíh jéihna, caán wutatjidih ded pah jwī jepahatdih jenah joicánjeh, det Jesucristoboodíh jepahnitdih, “Queét táinit caá”, ã niij enna caá. Jon jātih Moisés, Dios naáwát dih bita naóh yapanitbut caán ã jenah joyátjidih ít daacáp tají. Pánihna, buu ded pah Dios jwiít dih “Nit táinit caá”, ã niiját pínahdih jwiít nihat cāacwā dih át jéihyanap taga. Jwiít judíowā dih, judíowā nihcannitdihbut Dios biíc yoobó ã túi chājna caá.*

23 Yéejnit míic jamna, jwiít nihat jwī yéej chājna caá. Jwī túi chājat pínahdih Dios ã jwīh jenah joyátji pah biíc yoobó jwī chājcan caá. Dios ã túyatdih yuhp jwī jamna caá.

24 Páant jwī túi chājcah yuhna, Dios jwiít dih bádí ã oyochah, Jesucristoboó jwī yéejat jíib buudáát panihnidih jíib chājna, jwiít dih át wun wūhup wut jí. Páant jwī jíib buudáát dih ã jíib chājachah, “Nit táinit caá”, jwiít Jesús dih jepahnitdih Dios ã niij enna caá. Jwiít dih jíib náahcanjeh, jwī túi chājcatdih át yohop taga.

25 Jon jātih moón í yéej chājatdih íj enna yuhna, Dios queétdih át peéh chājcap wut jí. Pánih peéh chājcan yuhna, yoobópdih chājni jumatat túat niijná, caanjéh Jesucristodih át wah deya bojip taga, jwī yéejat jíib wun wūhnit, áih meépdih ã yoh wūhat pínah niijná. Pánih wun wūhna, áih meépdih yoh wūhatdih jwī túi jenah joyóchah ennit, Diosboó jwī yéej chājatdih ã íj cádahna caá.

Pánih chājnit, jon jātih moondíh í yéejat jíib peéh chājcanjeh, Jesús nihat cāacwāboodíh jwī yéejat jíib buudáát dih át jíib chājap wut jí. Páant ã chājachah, Dios ded pah ã niijátji pahjeh yoobópdih chājni ã jumatdih jwiít dih át jéihyanap wut jí.

26 Pánih jéihyanit, Jesús dih jepahnitdih “Nit táinit caá”, ã niij enatdihbut ã jéihyana caá. Páant ã jéihyanachah, “Dios yoobópdih chājni caá”, jwī niij jéihna caá.

27-28 Páant ã chājachah jéihnit, nin pahbut jwī niij jéihna caá: “Moisés ã wutatjidih jwī jepahachah ennit, ‘Nit wā peéh chājnit pínah nihcan caá’, Dios jwiít dih ã niijcán caá. Obohjeéhtih, Jesús boodíh jwī jepahachah enna, ‘Nit táinit caá’, ã niij enna caá”, jwī niij jéihna caá. Páant niij jéihnit, “Weemjéh wā túi chājat jíib Dios weemdíh ã wēi enna caá”, jwī niij jenah joicán caá. “Dios ã wutatdih túi jepahat jíib, ‘Nit táinit caá’, Dios ã niijbípna caá”, ¿jwīta niij jenah joi tániit? ¡Nihcan caá, wā déewā! Obohjeéhtih, Jesús jwiít dih ã wun wūhatjidih túi jenah joinít, caánboodíh jwī jepahachah, “Nit táinit caá”, Dios ã niij enbipna caá.

29-30 Dawá jwī déewā nin pah ípí niij jenah joiná caá: “Jwiít judíowā dihjeh Dios jwī maáh ã jamna caá. Queét judíowā nihcannitdih í maáh nihcan caá”, ípí niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Dios biícjeh jamna, nihat cāacwā dih í maáh ã jamna caá. Pánih jamna, Dios jwiít judíowā dih, judíowā nihcannitdihbut jwiít nihatdih biíc yoobó jwī maáh ã jamna caá. Jwiít judíowā Jesús ã wun wūhatjidih túi jenah joinít, jwī jepahachah, jwiít dih “Nit táinit caá”, ã niij enna caá. Judíowā nihcannitbut biíc yoobó Jesús dih í jepahachah, queétdihbut “Nit táinit caá”, Dios ã niij enna caá.*

31 Pánihna, Jesús ã wun wūhatjidih jenah joinít, ¿“Moisés ã wutatjidih jwī cádahachah, ã táimi nacaá”, jwīta niij tániit? ¡Nihcan caá, wā déewā! Obohjeéhtih, Jesús dih jepahna, Moisés ã wutatjidihbut jwī jepahna caá.

4

Abraham Diosdih ã túi jenah joyátji

* 3:19-20 Sal 143.2; Gá 2.16 * 3:21-22 Gá 2.16 * 3:29-30 Dt 6.4; Gá 3.20

¹ B̄u, jwĩ n̄o Abrahamdih ded pah Dios ã chãjatjidih yeebdĩh wã jwũub nãhniabipna caá.

² Abraham ded pah ã túi chãjatji jĩb “Nin túini caá”, Dios ã niij enechah, “Weém bácah túini caá wã jumap”, ãta jéih niij tãgaá. Obohjeéhtih, Diosboodĩh páant niijni pínah ã wihcan caá.

³ Páant ã jumachah, Dios naáwátidih naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tajĩ: “Abraham ded pah Dios ã niijátidih joinít, caandĩh ãt túi jenah joyóp wut jĩ. Páant ã túi jenah joyóchah ennit, ‘Caán yoobópdihi tigaá’, Dios caandĩh ãt niij enep wut jĩ”, ãt niij daacáp tajĩ.*

⁴ Ded maátadidih ã teo wũhachah, caandĩh ĩpĩ jĩb chãjna caá. Oboh ĩpĩ jĩb wũhcan caá. ã tewat jĩbbeh ĩpĩ wũhna caá.

⁵ Obohjeéhtih, ded teo wũhcan, Diosdih ã túi jenah joyóchah ennit, “Nin túini caá”, caandĩh ã niij enna caá. Páant ã niij enechah, dedé ã túi chãjat jĩb pohba nihcan caá.

⁶ Pánihna, ded Diosdih ã túi jenah joyóchah ennit, ded pah ã chãjatjidih jenah joicánjeh, “Nin túini caá”, Dios caandĩh ã niij enna caá. Páant ã niij ennidih Dios ã túi chãjatdih Davidji nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

⁷ “Ded ã jepahcatdih Dios ã yohochah, wēinit, ã túi jumna caá. “ã túi chãjatdih wã jwũub encan niit”, caandĩh Dios ã niijíchah, wēinit, ã túi jumna caá.

⁸ “Nin túini caá. Caandĩh dedé yéejat peéh chãjat wihcan caá”, Dios ã niij enni wēinit, ã túi jumna caá”, David ãt niij daacáp tajĩ. (Sal 32.1-2)

⁹ ¿Judíowãjeh bóodnit ĩ jumachah, Dios ĩ yéej chãjatdih ãt yohji taniit? Nihcan caá, wã déewã. Judíowã nihcannit, bóodcannitdihbut ĩ yéej chãjatdih ã yohna caá. Pánih jumnit, queét nihhat biic yoobó wēinit, ĩ túi jumna caá. Ded pah Dios Abrahamdih ã chãjatjidih jwũub nãhniat caá náahap. Caán Diosdih ã túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, Dios ãt niij enep wut jĩ.

¹⁰ Nindihbut nãhniat caá náahap: ¿Débólihji ta tigaá Abrahamdih páant ãt niij enji? ¿Bóodni ã jummat táttimahji taniit?

Nihcan wut jĩ. Bóodni ã jummat pínah jãtjih “Nin túini caá”, Dios caandĩh ãtát niij enep wut jĩ.

¹¹ ã bóodat pínah jãtjih Abraham Diosdih ãt túi jenah joyóp wut jĩ. Páant ã túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, Dios caandĩh ãt niij enep wut jĩ. Páant ã jummatdih júutat túut niijná, Dios caandĩh ãt bóodat túutap wut jĩ. Pánihna, caán ã bóodat pínah jãtjih, ã túi jenah joyát pahjeh, Diosdih túi jenah joinít judíowã nihcannit, bóodcannitdih “Nit táinit caá”, Dios ãt niij enep wut jĩ. Páant biic yoobó ã niij ennit ĩ jumachah, Abrahamji jwĩ n̄o ã jummat pah queétdihbut ĩ n̄o m̄an tigaá ã jumap.*

¹² Pánihna, det bóodnit judíowãbut Diosdih ĩ túi jenah joyóchah, Abraham ĩ n̄oji yoobát ã jumna caá. Caán ã bóodat pínah jãtjih Diosdih ãtát túi jenah joyóp wut jĩ. Pánihna, caán Diosdih ã túi jenah joyát pahjeh m̄antih, judíowã ĩ túi jenah joyóchah, Abraham ĩ n̄oji ã jumna caá. Obohjeéhtih, bóodnit jumna, “Abraham jwĩ n̄oji caá”, niij jenah joiná yahna, Diosdih ĩ túi jenah joicáh, Abraham ĩ n̄oji yoobát ã nihcan caá.

Dios caandĩh ã naáwátjidih “Yoobópdihi tigaá”, Abraham ã niiját

¹³ Jon jãtjih Dios nin pah Abrahamdih ãt niij naáwáp wut jĩ: “Meém, ma jumena pínah biicdih, nihhat baácdih moón ĩ n̄owã pínah ñi jumna caá”, ãt niijíp wut jĩ. Páant ã niijíchah, Moisés ã wutatdih Abraham ã jepahatji jĩb ãt nihcap wut jĩ. Obohjeéhtih, Abraham Diosdih ã túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, caandĩh niij ennit, páant ãt niij naáwáp wut jĩ.*

¹⁴ “Moisés ã wutatjidih jepahnit, jwiitjeh tigaá nihhat baácdih moón ĩ n̄owã jwĩ jumap”, jwĩ déewã ĩpĩ niij jenah joiná yah caá. Páant ĩ niij jenah joyát yoobópdihi jumna nihna, Diosdih jwĩ túi jenah joyát dedé pínah nihcah, ã niijátjibut dedé pínah ãta nihcan tagaá.*

¹⁵ Dedé wutat wihcah, caandĩh yap yohatbut ãta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, Moisés ã wutatji ã jumachah, cãacwã caandĩh ĩ yap yohochah ennit, Dios

* 4:3 Gn 15.6; Gá 3.6

* 4:11 Gn 17.10

* 4:13 Gn 17.4-6; 22.17-18; Gá 3.29

* 4:14 Gá 3.18

queétdih bádí ã íjna caá. Pánih íjnit, ì yap yohatji jíib, queétdih ã peéh chāj bipna caá.

16 Obohjeéhtih, Moisés ã jumat pínah jātih, Abraham Diosdih ãt túi jenah joyóp wut jī. Caán Diosdih ã túi jenah joyát pah, det caandíh jepahnit Abraham ã jaimená panihnit ì jumna caá. Moisés ã wutatjidih jéihnit, jéihcannitbut Diosdih ì túi jenah joyóchah, biíc yoobó ã naáwátji pah Abraham ã jaimená ì jumna caá. Pánihna, ded pah jwī chājat jíib ã jaimená jwī jumcan níit. Obohjeéhtih, Diosdih jwī túi jenah joyát jíibjeh caá, páant jwī jumap.*

17 Dios Abrahamdih ã niijátji pahjeh nin pah ìt niij daacáp tajī: “ ‘Dawá baácnadih moón ì n̄o pínah meém ma jumna caá’, Dios Abrahamdih ãt niij naáwáp wut jī”, ìt niij daacáp tajī. Dios w̄annitdih boonani, dedé wih jw̄ahcannidih jumat túatnidih Abraham ãt túi jenah joyóp wut jī. Pánihna, Abraham Diosdih ã túi jenah joyát pah, jwiítbut túi jenah joinít jwī jumachah, “Nit Abraham ã jaimená man tigaá”, Dios jwiítidih ã niij enna caá.*

18 Abraham weh wihcanni behe yoobát ã jumachah, Dios caandíh nin pah ãt niij naáwáp wut jī: “Cúiwā dawá ì jumat pah, óonna pahbut ma jaimená ì jambipna caá. Pánih j̄umnit, dawá baácdih moón ì n̄o panihni ma jambipna caá”, Dios caandíh ãt niijap wut jī. Pánih weh wihcan yuhna, “Ã niiját yoobópdihih tigaá”, ãt niij jenah joyóp wut jī. Páant caandíh ã túi jenah joyóchah, Dios ã niijátji pah ãt túi chājap wut jī.*

19 Obohjeéhtih, caán cien jópchi bíbohna, yad Saradih ãt jéih weh chājcap wut jī. Caántbut beh wili yoobát jumna, mit jéih w̄adu jumcap wut jī. Páant w̄annit dée ì jumachah yuhna, “Jwiít jwī weh wihcan níit”, Abraham ãt niij jenah joicáp wut jī. Páant niij jenah joicán, Diosdih ãt túi jenah joí cádahcap wut jī.*

20 “Ã niijátji pah ã jéih chājcan níit”, ãt niij jenah joicáp wut jī. “Dios w̄epni, ã niijátji pah túi chājni caá”, niij w̄ei naóhni, caandíh ãt túi jenah joí cádahcap wut jī.

21 “Dios ded pah weemdíh ã niijátji pah biíc yoobó ã jéih chājna caá”, Abraham ãt

niij jéihyep wut jī.

22 “Páant ã niij jéihyechah, ‘Abraham túini caá’, Dios caandíh ãt niij enep wut jī”, Dios naáwátidih naóh yapani ãt niij naóh daacáp tajī.*

23 Páant niij daácna, Abrahamdihjeh pohba niij daácna ãt chājcap wut jī.

24-25 Obohjeéhtih, jwiítbut jwī jéihyat pínah niijná, ãt niij daacáp wut jī. “Diosdih jwī yap yohatji jíib, jwī Maáh Jesúsdih ãt wun w̄ahat túutap wut jī. Pánih w̄annijidih ãt jw̄ub boanap wut jī”, jwī niij jenah joyóchah, Diosboó “Nit túinit caá”, jwiítidihbut ã niij enna caá.*

5

“Nit túinit caá”, Dios ã niij ennit ded pah jwī jumat

1 Jesucristodih jwī túi jenah joyóchah, “Nit túinit caá”, Dios jwiítidih ã niij enna caá. Páant ã niij enechah, jwī Maáh Jesucristo jwiítidih Diosjeéh ã túi jumat túutna caá.

2 Caandíh túi jenah joinít, ã oinit jwī jumachah, “Ŭumcanjeh weemdíh j̄óhni, ñi w̄úbú”, Dios jwiítidih ã niijná caá. Aihwā jumna, túttimah bóo láa ã pebhna bejnit, caán túini yoobát ã jumat pahjeh jwiítbut biíc yoobó jwī jumat pínahdih jenah joinít, bádí jwī w̄eina caá.

3 Dawá láa jwiítidih yeejép ã yapachah yuhna, biíc yoobó jwī w̄eina caá. Páant yeejép ã yapachah, Diosdih chah jwī túi jenah joyátidih jwī jéihna caá. Pánih jéihnit, yeejép ã yapachah yuhna, bádí jwī w̄eina caá.

4 Páant yeejép ã yapachah yuhna, w̄einit, caandíh jwī túi jenah joí cádahcan caá. Pánih cádahcannit jumna, chah túinit jwī jum bejna caá. Pánih chah túinit jum bejna, Dios ded pah jwiítidih ã túi chājat pínahdih jenah joinít, jwī w̄ei p̄aina caá.

5 Pánihna, jwiít w̄ei p̄ainitdih Dios Túini Espíritudih átát w̄ahap taga, jwījeéh ã jumat pínah niijná. Túini Espiritu jwījeéh jumna, Dios jwiítidih ded pah bádí ã oyatidih ã jéihyana caá. Páant ã jéihyanachah, nindihbut jwī niij jéihna caá: “Jwiítidih Túini Espiritu ã teo wáac bipna caá, Dios pebhna

* 4:16 Gá 3.7 * 4:17 Gn 17.5 * 4:18 Gn 15.5 * 4:19 Gn 17.17 * 4:22 Gn 15.6 * 4:24-25 Is 53.4-5

juibínit, caan páh jwĩ tui jummat pínah niijná”, jwĩ niij jéihna caá.

6 Nin wã naáwátdih jenah joinít, Dios jwiít dih ã tui chãjat pínahdih chah ñi jéihbipna caá: Jwiít jwĩ yéej chãjatdih jéih cádahcan, ã jíib bũdáátdih jwĩ jéih jíib chãjchah, Dios ã jenahat láa, Jesucristoboó jwĩ yéejat jíib ãt wun wũhup wut jĩ.

7 Ded tui chãjnidihi biíhboó ãta wun wũhcan taga. Biíh tui chãjni yoobátdih búdí oinit, úmcanjeh wun wũhni pínah ã jam dée caá.

8 Obohjeéhtih, jwiít yeejépwã yoobát jwĩ jam jwũhchah, jwĩ yéejat jíib Cristoboó ãt wun wũhup wut jĩ. Páant ã wun wũhchah, Dios jwiít dih ded pah búdí ã oyatdih ã jéihyana caá.

9 Pánih jwiít dih wun wũhni, ãih meép ã yohochah, “Nit tainit caá”, Dios jwiít dih ã niij enna caá. Páant niij enna, jwiít dih iiguipna bejnit déejidihi ãt tui ubup wut jĩ. Pánihna, yeejépwã jwĩ jam jwũhchah, ã wun wũhatjĩh “Nit tainit caá”, jwiít dih ã niij enatdih jwĩ jéihna caá. Pánih jéihnit, “Bũ nit tainitdih en íjcan, wã peéh chãjcan niit”, jwiít dih ã niijátdih chah jwĩ jéihna caá.

10 Diosdih eníhcannit jwĩ jam jwũhchah, ã wũh ã wunatjĩh jwĩ yéejatdih yohnit, chénaoboó jwĩ míic eníhcatdih Dios ãt ámohop wut jĩ. Pánih ámohnit, jwiít dih ãihwã ãt chãjap wut jĩ. Páant ãihwã jwĩ jumuchah, nindih chah jwĩ tui jéihna caá: “Bũ Dioih wã jumuchah, weemdíh peéh chãjat wihchah, Jesús boo pud jũóhni, páuh laab béjni jumna, weemdíhbut ã pebhna ã tui juibíat táutbipna caá”, jwĩ niij jéihna caá.

11 Páant jwĩ tui juibíat pínahdih wéinit, nindihbut chah jwĩ wéina caá: Bũ nin baácboó jwĩ jam jwũhchah, jwĩ Maáh Jesucristo ã wunatjĩh Dios jwiít dih ãihwã ãt jummat táutap wut jĩ. Páant ã jummat táutatdih jéihnit, caandih búdí jwĩ wéi naóhna caá.

Adán, Cristo ded pah mácah ã chãjatji

12 Jwíih jumni Adán wut jumni, ã yéej chãjachahjeh, nin baác dih yéejat ãt jwíih waadáp wut jĩ. Páant ã yéej chãjat jíib, wunatbut ãt waadáp wut jĩ. Adán ã yéej chãj waáwáchah, nihat jwiítbut yéej chãjnit jwĩt jam jwíhip wut jĩ. Pánih yéej chãjnit

jumna, jwiít nihat wunnit pínah míic jwĩt jumup wut jĩ.*

13 Dios Moisésdih ã wutat táutat pínah jãtjih, nin baác dih moón jwĩt yéej chãjap wut jĩ. Obohjeéhtih, páant jwĩ yéej chãjachah yuhna, ã wutat wih jwũhchah, caandih yap yohatbut ãt wih jwũhcap wut jĩ. Páant wihchah, caandih yap yohat peéh chãjatbut ãt wih jwũhcap wut jĩ.

14 Páant yap yohat peéh chãjat ã wih jwũhchah yuhna, Adán táttimah jumnit nihat ãt wunup wut jĩ. Moisés ã jummat pínah jãtjih, caán wutat ã wih jwũhchah yuhna, caán láa jumnit ãt wunup wut jĩ. Adán Dios ã wutatjidihi ã yap yohatji pahjeh queétjeh chãjcan yuhna, queét nihatbut biíc yoobó ãt wunup wut jĩ. Páant wunnit ã jumuchah jéihnit, “Adán ã yap yohochahjeh, nihat jwiítbut biíc yoobó yap yohnit panihnit jwĩt jumup wut jĩ”, jwĩ niij jéihna caá. Pánihna, Adán yéej chãj waóhni ã jummatji pahjeh, táttimah nin baácna jũóhni Jesucristoboó tui chãj waóhni ãt jumup wut jĩ.*

15 Obohjeéhtih, Dios cáacwãdih oinit, ã teo wáacatboó Adán ã yap yohatji pah ãt nihcap wut jĩ. Adán biícjeh jumna yuhna, ã jwíih yéej chãjatji jíib dawá jwĩt bũdáp wut jĩ. Obohjeéhtih, Dios jwiít dih búdí oinit, teo wáacna, Jesucristodih nin baácboó wahna, tui yoobát ãt chãj wũhup wut jĩ. Jesucristo biícjeh jumna yuhna, dawá iiguipna bejnit déejidihi ãt tui ubup wut jĩ, jeáboó jwĩ tui juibíat pínah niijná.

16 Dios cáacwãdih oinit, ã teo wáacat Adán ã yap yohatji pah ãt nihcap wut jĩ. Adán biícjeh jumna yuhna, ã yéej chãjatji jíib, nihat cáacwã Dios ã peéh chãjnit pínah jwĩt jumup wut jĩ. Pánih peéh chãjnit pínah jumna, dawá jwĩ yéej chãjachah yuhna, jwiít dih búdí oina, teo wáacnit, Dios jwĩ yéejatdih ã yohna caá. Pánih yohna, “Nit tainit, wã peéh chãjnit pínah nihcan caá”, jwiít dih ã niij enna caá.

17 Adán biícjeh jumna yuhna, ã jwíih yéej chãjachah, nihat cáacwãdih ã chũúúchah, jwĩ wunna caá. Caán yoobópdihi tigaá. Páant ã jumuchah yuhna, ninboodih jwiít jwĩ wéibipna caá: Bũ jwũh Dios jwiít cáacwãdih oinit, teo wáacna, Jesucristo

* 5:12 Gn 3.6-19 * 5:14 Gn 2.16-17; 3.11-12

biícjeh ã wãnatjñh jwĩ yéejatdih yohna, “Nit táinit caá”, jwiít dih ã niíj enna caá. Páant jwiít dih ã niíj enechah, ãjeéh páantjeh jwĩ táu jumbipna caá.

¹⁸ Pánihna, Dios ã wutatjidihjeh biíc ã yap yohatji jíib, jwiít nihatbut yap yohnit jwĩ jumna caá. Pánih jumna, jwiít nihat Dios ã peéh chãjnit pínahbut jwĩ jumna caá. Pánihat pah muntih, biíc newé Jesucristo ã táu chãjatji jíib, jwiít nihat yéejat yohnit jwĩ jéih jumna caá. Pánih yéejat yohnit jwĩ jumachah, “Nit táinit caá”, Dios jwiít dih ã niíj enna caá. Pánihna, jwiít nihat caandih jepahnit ãjeéh páantjeh jwĩ táu jumbipna caá.

¹⁹ Biíc newé Adán Dios ã wutatdih ã yap yohatji jíib, “Nit yéejnit caá”, dawádih Dios ãt niíj enep wat jí. Pánihna, biíc newé Jesucristo Diosdih ã táu jepahat jíib, “Nit táinit caá”, dawádih Dios ã niíj enna caá.

²⁰ Obohjeéhtih, Adán jum láa dawá jópchi túttimah, Jesucristo nin baácboó ã jüúwát pínah jãtñh, Dios ã wutatdih cáacwãdih Moisés ãt naóh yapanap wat jí, yéejnit jumna, chah yap yohnit jwĩ jummatdih jwĩ jéihyat pínah niijná. Pánih yap yohnit yoobát jwĩ jumachah yuhna, jwiít dih búdí oinit, jwĩ yap yohat chah Diosboó jwiít dih búdí ãt teo wáacap wat jí.

²¹ Jwĩ yéej chãjat jíib, jwiít nihat wannit pínah múicjeh jumna, Dios biíc dih jwĩta jéih jumcan tagaá. Obohjeéhtih, Diosboó, jwiít cáacwãdih búdí oinit, jwĩ Maáh Jesucristodih ãt wah deyanap wat jí, jwiít dih ã teo wáacat pínah niijná. Pánih teo wáacnit, “Nit táinit caá”, jwiít dih Dios ã niíj enechah, caán biíc dih páantjeh jwĩ táu jumbipna caá.

6

Jesúsjeéh ded pah jwĩ jummat

¹ Wã déewã biquína nin pah ñita niíj jenah joi tagaá: “Páant ma bohénachah, chah yéej chãjat caá náahap, Dios jwiít dih oinit, chah ã táu teo wáacat pínah niijná”, ñita niíj jenah joi tagaá.

² ¡Páant nihcan caá, wã déewã! jwĩ yéej chãjca boj jíih! Jwĩ yéejatdih yohna, Cristo jwiít dih ã wun wühachah, jwiít but ãjeéh wannit panihnit jwĩ jumna caá.

Páant jwĩ jumachah, yéej chãjat jenah joyát jwiít dih ã jüúwáchah yuhna, jwĩ jéih yap yohna caá. Wannih bácahjidi bita ã yéej chãjat túutachah, ã jepahcat pahjeh muntih caandih jwĩ jepahcan niít.

³ Nindihbut ñi táu náhninaá: jwiít dih ã daabánachah, Jesúhwã jumna, ãjeéh wannit panihnit jwĩ jummatdih bitadih júutna jwĩ chãjap be.

⁴ Pánih daabánit jumna, Cristoih bácahdih ã yohochah, jwiít but ãjeéh yohnit panihnit jwĩ jumna caá. Pánih yohnit panihnit jumna, jwĩ íip nihat jéihni, táu chãjni, ã wēpatjñh Cristodih ã booanachah, jwiít but ã booanit panihnit jwĩ jumna caá. Pánih booanit panihnit jumna, ã wēpatjñh túut nūmnít, jáap cáac jumnit panihnit jwĩ jumna caá. Jáap cáac jumnit panihnit jumna, ã wēpatjñh yéej chãjat jenah joyát dih jwĩ jéih yap yohna caá.*

⁵ Cristoihwã ãjeéh jwiít but wannit panihnit jumna, wannit ã yéej chãj cádahat pah, jwiít dih but yéej chãj cádahat caá náahap. ãjeéh jwiít but boo pud jüóhñit panihnit jumna, Dios ã weñat pínahboodñh chãjat caá náahap.

⁶⁻⁷ Det wannitjidi yéej chãjat jenah joyát ã wihcan caá. Páant ã wihcatdih jéihnit, nindihbut jwĩ táu jéihna caá: Cristodih jwĩh jepahna, ãjeéh wannit panihnit jumna, yéej chãjat jenah joyát jwiít dih ã jwúub jüúwáchah yuhna, jwĩ jéih yap yohna caá.*

⁸ Pánihna, Cristojeéh wannit panihnit jumna, táu chãjat túut niijná, ãjeéh jwúub boo pud jüóhñit panihnit but jwĩ jumna caá. Pánih boo pud jüóhñit panihnit jumna, ã wēpatjñh ãjeéh páantjeh jwĩ jumbipna caá.

⁹ Caandih jéihnit, nindihbut jwĩ jéihna caá: Cristo ã jwúub boo pud jüúwát túttimah, chéneji ã jwúub wuncan niít, páant muntih. Pánih boo pud jüóhñit, wãnatdih ãt yap yohop wat jí.

¹⁰ Jwiít cáacwã jwĩ yéej chãjat jíib, Cristo biíc láajeh wãna, ã jwúub boo pud jüúwát túttimah, ded pah chãjna, Dios ã wēpatjñh ãpñ chãjna caá, cáacwã caandih búdí ã weñat pínah niijná.

¹¹ Pánihna, ãjeéh wannit panihnit jwĩ jummatdih jenah joinít, “Buu yéej chãjat je-

* 6:4 Col 2.12 * 6:6-7 Gá 2.20

nah joyát wã maáh panihni nihcah, Jesúih jumna, caánboó wã maáh ã jumna caá. Páant ã jumachah, weembút ãjeéh jumnit, Dios ã wēpatjīh yéej chājat jenah joyátdih wã jéih yap yohna caá”, ñi niij jenah joyoó.

12 Páant yéej chājat jenah joyát ã jūwúchah, caandih ñi jepahca bojoó. Pánih jepahcan, yéej chājatdih ñinahcanjeh, caandih ñi yap yohbipna caá.

13-14 Moisés ã wutatjidih jwī jepahat jíib nihcan, Dios biícđih jwī táí jumna caá. Obohjeéhtih, táí oinit, jwiítđih teo wáacna, Dios ãjeéh át jumat tútup wut jī. Pánih ãjeéh jumna, ã teo wáacatjīh dedé yéej chājat jenah joyátdih jwī jéih yap yohna caá. Pánihna, yeejép chājna, Dios ã náahatdih yap yohnit ñi jumca bojoó. Obohjeéhtih, Cristojeéh wannit, jwúub boo pud jūóhñit panihnit jumna, Dios ã náahatboodihjeh ã wēpatjīh táí chājnit ñi jumúú.

Jwī yéej chājat jwī maáh panihni ã jumat

15 ¿Páant wã naáwáchah, ded pah tigaá yeéb ñita niij jenah joí? Dios ded pah jwī chājatdih jenah joicánjeh oinit, jwiít caandih táí jenah joinítđih át táí ubup taga. Pánih táí ubnit, Moisés ã wutatjidih jepahat jíib át nihcan taga. Pánih táí ubnit jumna, ¿chah jwīta yéej chāj taniít? ¿Nihcan caá, wã déewã!

16 ¿Nindih ñi jéihcan niít? Deddih jepahna, caán jwī maáh ã jumachah, caandih teo wāhñit jwī jumna caá. Pánihat pah, yéej chājnit jwī jumachah, caán yéej chājat jenah joyát jwī maáh panihni ã jumna caá. Pánihna, yéej chājat jenah joyátdih jepahna, iiguípna bejnit pínah jwī jumna caá. Obohjeéhtih, Diosboodih jepahna bácah, caandih teo wāhñit jumna, táí chājnit jwī jumna caá. ¿Caandih ñi jéihcan niít?

17 Jātih yéej chājnit ñi jumachah, caán yéej chājat jenah joyát ñi maáh panihni át jum jwuhup taga. Obohjeéhtih, buu jwuh túini doonádih táí jenah joinít, caánboodih ñi táí wēi jepahna caá. Pánihna, ñi túut numátdih “Búdí táina caá”, Diosdih jwī niijná caá.

18 Pánih táí wēi jepahnit jumna, buu yéej chājat jenah joyát ã jūwúchah yuhna, caandih ñi jepahcan caá. Pánih jepahcan,

táiniboodih jepahna, caandih teo wāhñit panihnit ñi jumna caá.

19 Ded pah maáta ī jumatdih ñi táí jéihna caá. Pánihna, ñi jéihyatjīh yeebdih wã naóhna caá, wã bohéatdih ñi táí beh joyát pínah niijná. Jātih yéej chājnit jum jwuhna, yéej chājat jenah joyát ñi maáh panihnidih ñit jepahap taga. Pánih jepahnit jumna, chah yeejép ñit chāj bejep taga. Páant yéej chājat jenah joyátdih ñi jepahat pah mantih, buu jwúub túut numnít, táiniboodih caá jepahat náahap, Dios ã náahat pahjeh chājnit ñi jumat pínah niijná.

20 Jātih yéej chājat jenah joyátdih jepahna, táiniboodih ñit jéih jepahcap jī.

21 Caán láa yéej chājna, dedé táí jumatdih ñit bid juicáp jī. Páant ñi yéej chājatji jíib iiguípna ñita bej tagaá. Pánihna, buu ñi yéej chājatjidih náhnit, túicnit, búdí ñi jīgahna caá.

22 Buu jwuh yéej chājat jenah joyátdih jepah cadahnit, Dioíhwã jumna, caánboodih jepahnit ñi jumna caá. Dioíhwājeh jumna, ã náahat pahjeh chājnit, ãjeéh páantjeh ñi jumnipna caá.*

23 Nindih jwiítđih táí náhnit caá náahap: Jwī yéej chājat jíib, iiguípna bejnit pínah jwīta jum tagaá. Obohjeéhtih, jwī Maáh Jesucristo jwiítđih ã wun wāhatjidih táí jenah joinít, caandih jwī jepahachah, jwiítđih ãjeéh páantjeh Dios ã jumat túutbipna caá. Pánih táí chājna, jwiítđih ã jíib náahcan niít.

7

Ded pah Moisés ã wutatji

1 Wã déewáá, cāacwã ī wutat ded pah ã jumatdih ñi táí jéihna caá. Cāac ã báadh jwuhna, caán wutatdih jepahat caá náahap. Obohjeéhtih, ã wunat túttimah bácah, caán wutatdih jepahat ã wihcan caá.

2 Páant ã jumachah, Moisés ã wutatjibut nin pah ã niijná caá: “Yad wili mijeéh bóojīhjih mi jumna náah”, ã niijná caá. Páant ã wutachah yuhna, mijeéh bóo ã wunat túttimah, caánt biíhdih mi jéih áa jumna caá.

3 Mijeéh bóo páantjeh ã jumachah yuhna, caánt biíhjeéh jumnit, yeejép chājnih caá mi jumup. Obohjeéhtih mijeéh bóo ã wunat

* 6:22 Pr 12.28

táttimah, caán wutat miih pínah nihcah, biíhdih jwúb áa jumna, mi yéej chājcan caá.

⁴ Páant ã nihat pah muntih, yeebát wã déewáá, Jesúíhwã jumna, ãjeéh wunnit panihnit ñi jumuchah, Moisés ã wutatji ñíih pínah nihcan caá. Pánihna, b̄ Cristodih jwúb áa jumnit panihnit jumna, caán jwúb boo p̄d j̄óhniíh ñi jumna caá, Diosdih táí chāj wáhat túut niijná.

⁵ Jãtih yéej chājat jenah joyátdih jepahna, jwí ñinahatdihjeh chājnit, Moisés ã wutatjidih jwí joyóchah, caandíh chah yap yohíhat ãp̄ jígohop j̄i. Páant jwí yap yohatji j̄ib, iiguípna bejnit déeji jwí jumap j̄i.

⁶ Caán láa Moisés ã wutatji jwiítdih chéoni pah át jumap j̄i. Obohjeéhtih, b̄ Cristoíhwã ãjeéh wunnit panihnit jumna, jwúb watnit panihnit jwí jumna caá. Pánih watnit panihnit jumna, Túini Espíritu ã teo wáacatj̄ih táiniboodíh jwí jéih chājna caá. Páant ã jumuchah, Moisés ã wutatji b̄ jwuh jwíih pínah nihcan caá.

Ded pah jwí yéej chājat

⁷ Páant niijná, ¿Moisés ã wutatjidih ded pah tigaá jwíta niíj? ¿Caán wutat yeejép niít ã jumap, ñi jenah joyóchah? ¿Nihcan caá, wã déewá! Obohjeéhtih, caán wutat wihcah, ded pah yéej chājat ã jumatdih wãta jéihcan tagaá. Caán wutat nin pah caá ã jumap: “Bitáih bií déedih ñi en ñinahca bojó”, át niíj wutap j̄i. Páant ã niíj wutcah, en ñinahat yeejat ã jumatdih wãta jéihcan tagaá.*

⁸ Caán wutatdih wã jéihyat táttimah, caandíh yap yohíhna, bitáih bií déedih wãp̄ búdí en ñinahna caá. Caán wutatdih jéih jwuhcan, caandíh yap yohíhat wihcah, bitáih bií déedih wãta en ñinahcan tagaá.

⁹ Pánihna, dedé wutatdih wã jéihyat pínah jãtih, ded pah yeejatdih, ded pah yeejat j̄ib ã peéh chājatdihbut wã jéihcap j̄i. Obohjeéhtih, “Páant ñi chājca bojó”, ã niíj wutatdih wã jéihyat táttimah, yap yohíhna, caandíh búdí wãp̄ chājhip j̄i. Páant wã yap yohatji j̄ib, iiguípna bejni pínah wãt jumap j̄i.

¹⁰ Pánihna, yeejni nihcan, Dios ã wutatdih yap yohcan, Diosjeéh wãta táí jum tagaá. Obohjeéhtih, yeejni jumna, caán wutatdih yap yohnit, wã yeejat j̄ib iiguípna bejni

pínah wãt jumap j̄i. Caán wutatboó táí chājat túutni ã jumuchah, caandíh wã yap yohatji j̄ib iiguípna bejni déeji wãt jumap j̄i.

¹¹ Pánih yéej chājni jumna, caán wutatdih yap yohna yuhna, “Nin pah chājnit, wã táí yapbipna caá”, wã niíj jenah joyóp yuh j̄i. Yéej chājatboó “táinidih” niijní pah át jumap j̄i. Pánihna, ã wutatdih jéihna yuhna, wã yap yohat j̄ib iiguípna bejni déeji wãt jumap j̄i.*

¹² Páant niijná, nin pah niíj naóhna caá wã chājav: Moisés ã wutatji túini ã jumna caá. Caán yoobópdiw watnit, táinidihjeh ã chājav túutna caá.

¹³ Pánih túini wutat jumna yuhna, ¿weemdíh iiguípna ã bejat túut niít? ¿Nihcan caá, wã déewá! Caan póhba ã bejat túutcan caá. Wã yéej chājav caá weemdíh iiguípna ã bejat túutap. ã wutatdih wã jéihyat táttimah, caán wutatdih yap yohna, wã yéej chājavdih wã jéihna caá. Caán wutatdih jéihna yuhna, wã yap yohochah ennit, “Wã yeejat yeejép yoobát ã jumna caá”, wã niíj jéihna caá. Pánihna, tabit yéej chājni wã jumatdih jéihnit, iiguípna bejni pínah wã jumatdihbut wã jéihna caá.

¹⁴ Dios wat j̄i Moisésdih páant át wutat túutap wat j̄i. Pánihna, caán wutat Dioíh ã jumuchah, túini ã jumatdih jwí jéihna caá. Obohjeéhtih, weémboó yeejniw wã jumna caá. Pánih jumna, yéej chājav jenah joyátdihjeh jepahni wã jumna caá.

¹⁵ Ded pah táinidih chājihna yuhna, wã chājcan caá. Obohjeéhtih, “Caán weemdíh chājav caá náahap”, niíj jenah joiná yuhna, caandíhjeh wãp̄ chājna caá. Ded pah wã chājavdih wã jéihcan caá.*

¹⁶ Yéej chājihcan yuhna, caandíhjeh wãp̄ chājna caá. Páant wã chājihcatdih chājna, “Dios ã wutat túini caá”, niijná caá wã chājav.

¹⁷ Weemjéh pohba wã yéej chājcan caá. Obohjeéhtih, yeejni wã jumap j̄ib, yéej chājav jenah joyátboó wã maáh panihni jumna, weemdíh ã yéej chājav túutna caá.

¹⁸ Wã jenah joyát yeejép míic ã jumatdih wã táí jéihna caá. Dedé túini jenah joyát pohba weemdíh ã wihcan caá. Pánih yeejni jumna, túini wã chājav déedih, weemjéh wã

* 7:7 Ex 20.17; Dt 5.21 * 7:11 Gn 3.13 * 7:15 Gá 5.17

jéih chājcan caá.

¹⁹ Túiniboodíh wā chājat déedih wā chājcan caá. Obohjeéhtih, náahcan yuhna, yeejépdih wāpī chājna caá.

²⁰ Pánihna, wā chājíhcatdih chājna, weemjéh pohba caandíh wā chājcan caá. Obohjeéhtih, caán yéej chājat jenah joyátboó weemdíh ā wātna caá.

²¹ Nin pah weemdíh ā jumna caá: Túiniboodíh chājíhna yuhna, yéej chājíhatbut āpī jūóhna caá.

²²⁻²³ Dios ā wātatdih búdí wēina yuhna, caolih díitboó míic mawat panihni āpī jumna caá. Pánih jumna, táinidih búdí wā chājíhna yuhna, yéej chājíhatboodíh chah jenah joinít, wāpī chājna caá. Pánihna, weemjéh yéejatdih wā jéih cádahcan caá.

²⁴ Páant yéej chājatdih jéih cádahcan, iiguípna bejni pínah jumna, búdí moh yéejni wā jumna caá. Pánih jéih cádahcanni wā jumuchah, ¿déhe tigaá weemdíh túi ubni āta jum?

²⁵ Jwī Maáh Jesucristo caá weemdíh túi ubni pínah ā jumap. Caandíh wā túi jepahachah, wā yéejatdih yohnit, weemdíh ā túi ubbipna caá. Páant ā teo wáacatdih jéihnit, “Jesúsdih wah deyanit, ma teo wáacat táutatdih túina caá, Paá”, Diosdih wāpī niijná caá. Pánihna, nindih wā túi jéihna caá: wā jenah joyátjīh Dios ā wātatdih wāpī jepahíhna yuh caá. Obohjeéhtih, Diosdih jepahíhni jumna yuhna, páantjeh yéejni jumna, yéej chājat jenah joyát ā jūúwúchah, caánboodíh wāpī jepahna caá.

8

Túini Espíritu ded pah jwiítidih ā teo wáacat

¹⁻² Pánihna, iiguípna jwī bejat déejidih Jesucristo ā túi ubuchah, áihwā jumna, Túini Espíritu ā teo wáacatjīh jwī yéej chājat jenah joyátidih jwī jéih yap yohna caá. Pánih yap yohnit, Túini Espírituboodíh jwī jepahachah, Dios biícidih jwiítidih ā túi jumap táutna caá. Páant biícidih jwī jumuchah, jwiít Jesucristoíhwādhíh buu dedé peéh chājat pínah wihcan caá.

³ Moisés ā wātattjidih jéih jepah beedáccannit jumna, jwiít míicjeh caandíh yap yohnit jwī jumna caá. Páant ā wātatdih

yap yohnit jwī jumap jíib, Dios biícidih jwī túi jumcap jī. Caán wātat jwiítidih ā jéih teo wáacah yuhna, Diosboó jwiítidih ā túi teo wáacap jī. Caán ā wūúhdih nin baácboó āt cáac jumap táutap wāt jī, jwī yéejat jíib ā wun wāhat pínah niijná. Pánih wun wāhna, Jesús jwī yéejat jíib buudáát panihnidih āt jíib chājap wāt jī.

⁴ Páant ā jíib chājachah, jwiítboó Túini Espíritu ā wēpatjīh Dios yoobópdih jumniboodíh jwī jéih jepahna caá. Pánihna, jwiítjeh ā wātatdih jéih buujácan yuhna, Túini Espíritu ā teo wáacatjīh jwī jéih buujána caá.

⁵ Det ī ñinahatdihjeh chājíhnit, ded pah ī náahatdih ipī jenah joiná caá. Obohjeéhtih, Túini Espíritu ā náahatdih jenah joinítboó ā wātat pahjeh ipī chājna caá.

⁶⁻⁸ “Ded pah wā náahatdih wā chājachah, ā túina caá”, ded niúj jenah joinít Diosdih eníhcanni jumna, Dios ā wātatboodíh ā jepahíhcan caá. Páant ā jepahíhcat jíib, caandíh jéih jepahcan, iiguípna bejni pínah ā jumna caá. Det pánihnitboó Diosdih ī jéih weñacan caá. Obohjeéhtih, “Túini Espíritu ā teo wáacatjīh ā náahat pahjeh wā chājipna caá”, det niúj jenah joinítboó Diosjééh páantjeh ī jumbipna caá.

⁹ “Wā náahatdihjeh wā chājipna caá”, niúj jenah joí cádahnit, Túini Espíritu ñijeéh ā jumuchah, yeéb ā náahatboodíh ñi chājna caá. Det Túini Espíritu wihcannitboó Cristoíhwā nihcan caá.

¹⁰ Obohjeéhtih, yeéboó áihwā ñi jumuchah, Túini Espíritu ñijeéh ā jumna caá. Pánihna, yéejat jíib ñíih bácah ā wunuchah yuhna, caán ñijeéh ā jumuchah, ñíih caolih túi booni ā jumna caá. Pánihnit ñi jumuchah, Dios yeebdíh “Nit táinit caá”, ā niijíchah, páantjeh ájeéh ñi jumbipna caá.

¹¹ Dios jwiítidih wahní Túini Espíritu jwíjeéh jumna, Jesúsdih ā booaatji pahjeh muntih jwiítidihbut ā boobipna caá. Pánih boonanít, jáap bácah jwiítidih ā chāj wūhbipna caá.*

¹² Wā déewáá, jwiít jwī náahatdihjeh chāj cádahnit, caandíh jwúub chājcat caá náahap.

¹³ Jwī weñat pínahdihjeh chājnit jumna, iiguípna bejnit pínah tigaá jwī jumap. Obo-

* 8:11 1Co 3.16

hjeéhtih, Túini Espíritu ã teo wáacatjĭh yéej chājatdih cádahna, páantjeh Diosjeéh jwĭ jumbipna caá.

¹⁴ Det Túini Espíritudih péenit jumna, Dios weh caá.

¹⁵ Caán Túini Espíritu jwĭjeéh ã jumat pínah jātih, Dios ã peéh chājatdih jwĭ úum jwuhap jĭ. Obohjeéhtih, buu Dios weh jumna, Túini Espíritu ã teo wáacatjĭh “Oini Paá”, úumcanjeh caandíh jwĭ jéih niijná caá.*

¹⁶ Túini Espíritu jwiít dih nin pah ã niúj jéihyana caá: “Yeéb yoobóp dih Dios weh ñi jumna caá”, ã niijná caá.

¹⁷ Æ weh jwĭ jumachah, “Wã wehdih táinidih wã chāj wāhbiipna caá”, Dios ã niijátji pah, jwiít dih, Jesucristo biíc dih, ã túi chājbipna caá. Pánihna, Cristoíhwã jwĭ jumat jĭib yeejép yapnit jumna, túttimah jeáboó túi wēnit, ãjeéh maáta jwĭ jumbipna caá.*

Dios ded pah jwiít dih ã túi chājat pínah

¹⁸ Buu nin baácboó jum jwuhna, yeejép jwĭ yapna caá. Obohjeéhtih, túttimah Diosjeéh maáta waadnit, chah táinit jwĭ jumat pínahdih jenah joinít, nin baácboó jwĭ yeejép yapatdih “Oboh jumni ã jumna caá”, wã niúj jenah joiná caá.

¹⁹ Dios weh jeáboó ãjeéh jumnit, jwiít maáta jwĭ jumat pínahdih búdí eníhna, nihat Dios ã chājnitjibut ĩ páina caá.

²⁰ Caán ã chājnitji ĩ jwĭih túi jumachah yuhna, cáacboó ã jwĭih yéej chājatji jĭib, queébtut biíc yoobó wannit pínah ĩt jum jwĭhip wut jĭ. Caanjéh pohba páant ãt be-jcap wut jĭ. Diosboó ã chājnitjidih wannit pínah ãt jum jwuhat túutur wut jĭ.*

²¹ Dios ã chājnitji wun beednit déejidih táinit ã jwúub chājbipna caá, páant muntih. Dios wehdih ã túi túut nuúm beedáat pah-jeh muntih, biíc yoobó ã chājnitjidihbut ã túi túut nuumbípna caá.

²² Obohjeéhtih, buu nihat ã chājnitji wannit pínah míic ĩ jum jwuhna caá. Pánihna, yad wili mi weh jumna, mi tuba ñaacát pah Dios ã chājnitjibut yeó jáap jumat pah búdí tuba ñaacni panihnit ĩ jum jwuhna caá. Páant ĩ jumatdih jwiít jwĭ jéihna caá.

²³ Jwiít dih Túini Espíritu ã jumachah yuhna, biíc yoobó tuba ñaacni panihnit jwĭ jum jwuhna caá. Nin baácboó jwĭ jum jwuhachah, caán jwĭjeéh jumnit, jwiít dih túini ã chāj wāhna caá. Æ pebhna jwĭ juibínachah, chah búdí jwiít dih ã túi chāj wāhbiipna caá. Pánihna, jwiít Dios ã wehdih yoobóp dih ã túut nuúm beedáat pínah, ãjeéh jwĭ túi jumat pínah, jáap bácah jwiít dih ã wūhat pínahdihbut búdí jwĭ wēi páina caá.*

²⁴ “Páant ã chājbipna caá”, niúj wēi jenah joinít, iiguípna bejnit déejidih ã túi ubnit jumna yuhna, páantjeh ã túi túut nuúm beedánit jwĭ jum jwuhcan caá. Æ túut nuúm beednit jumna, páant ã chājat pínahdih jwĭta páican tagaá.

²⁵ Obohjeéhtih, ã chājat pínahdih encan yuhna, Dios jwiít dih ã túi túut nuúm beedáat pínahdih jéihnit, jwĭ wēi páina caá.

Túini Espíritu jwĭ úubát dih ã teo wáacat

²⁶ Buu túi jéihcannit jwĭ jumachah enna, Túini Espírituboó jwiít dih ã teo wáacna caá. Diosdih ded pah úubát pínahdih jwĭ jéihcah, caán Túini Espíritu jwiít dih búdí ã teo wáacna caá, yoobóp dih jwĭ úubát pínah niijná. Jwiítboó búdí úubíhna yuhna, jwĭ wéheatjĭh jwĭ jéih buujácah, jwĭ ípdih yoobóp dih naóhni jwiít dih ã úubh wáacna caá.

²⁷ Dios ded pah jwĭ jenah joyát dih túi jéih beedána, ded pah Túini Espíritu jwiít dih ã úubh wūhatdihbut ã túi jéihna caá. Pánihna, ded pah áihwādih Dios ã náah yacat pah, jwiít dih Túini Espíritu ãpĭ úubhna caá.

Cristo ã wēpatjĭh yéejatdih túi yap yohnit jwĭ jumat

²⁸ Jwiít nihat Diosdih oinit, ã náahatdih chājnit pínah ã ñíonit jwĭ jumachah, Dios jwiít dih ãpĭ túi en daoná caá. Ded pah jwĭ yapachah, jwiít dih ã teo wáacna caá, caandíh chah jwĭ túi jenah joyát pínah ni-ijná. Páant ã chājatdih jwĭ túi jéihna caá.

²⁹ Jwiít áihwã jwĭ jumat pínahdih Dios biíhmah átat jéihyep wut jĭ. Pánih jéihnit, ã wūh Jesucristo ã jumat biíc yoobó jwiít dih át jumat túutur wut jĭ, dawá ã úudwã jwĭ

* 8:15 Mr 14.36; Gá 4.6 * 8:17 Gá 4.5-7 * 8:20 Gn 3.17-19 * 8:23 2Co 5.2-4 * 8:29 2Co 3.18; Gá 4.19; Fil 3.10

jumat pínah niijná. Páant jwĩ jumachah, caánboó jwĩ úud jeñé caá ã jumap.*

³⁰ Biíhmah áihwã jumat tútnitdih át ñíwip wut jĩ, “Nit túnit caá”, jwiít dih ã niij enat tút niijná. Páant niij ennit, ã pehbboó ájeéh maáta pínah jwiít dih át waadánap wut jĩ.

³¹ Caandih jéihnit, nin pahbut jwĩ jéihna caá: Dios ã oinit jwĩ jumachah, det jwiít dih ã en jéih buájacan niít.

³² Dios ã wáúhdih át wahap wut jĩ, jwĩ yéejat peéh ã wun wáhat pínah niijná. “Wã wáúhdih tubit oina, caandih wã wunat tútcan niít”, át niijcáp wut jĩ. Pánih wahnit, ded pah jwĩ náahatdihbut ã túi wéi teo wáacbpna caá.

³³ Dios jwiít dih ñíona, “Nit túnit caá”, ã niij ennit jwĩ jumachah, “Queét yeejépwã caá”, det jwiít dih ã jéih niij naóh yaccan caá.

³⁴ Cristo jwĩ yéejat jíib wun wáhna, jwúub boo pad jóhñit, Dios ã jéihyepmant bóo buwámant chúdnit, caán biíc dih nihad dih wutni ã jumna caá. Pánih jumna, jwíih pínahdih apí úubh wáhna caá, det jwiít dih peéh chájat tút na, ã jéih naóh yaccat pínah niijná.

³⁵ Cristo jwiít dih búdí ã oyochah, “Queétdih ma oi cádaaá”, bita ã niijíchah yuhna, ã jepahcan niít. Jwiít dih yeejép ã yapachah, bita jwiít dih yeejép ã chájachah, jwĩ nuugáp wunuchah, yégueh wihcannit jwĩ jumachah, jwiít dih tobohat ã jumachah, jwiít dih ã mao yohochah yuhna, Cristo jwiít dih ã oi cádahcan niít.

³⁶ Dios naáwátdih naóh yapani páant jwĩ yapat pínahdih nin pah át niij daacáp tají: “Yeó jáap jumat pah míhwã jwĩ jumat jíib jwiít dih íjnit, ã mao yohíhna caá. ã mao jeémát pínah ovejawã pah jwiítbut jwĩ jumna caá”, át niij daacáp tají. (Sal 44.22)

³⁷ Páant yeejép jwĩ yapachah yuhna, Cristo jwiít dih oina, búdí ã teo wáacatjéh wéinit, jwĩ túi yap yohna caá.

³⁸⁻³⁹ Jesucristoíhwã jwĩ jumachah ennit, Diosboó jwiít dih bainí ã oican caá. Pánih oinit, jwiít dih ã oi cádahcan niít. Jwĩ wunuchah, jwĩ báadhdachah, buubut, táttimahbut, ded pah jwiít dih ã yapachah

yuhna, ã oi cádahcan niít. Ángelwã, nemépwã, nin baácdih moón ã maáta, japmant moón, namp bóo tólihmant moón, “Queét míhwãdih ma oi cádaaá”, Diosdih ã niijíchah yuhna, ã jepahcan niít. Pánihna, nihát Dios ã chájnitboó caandih ã jéih oi cádahat tútcan niít. Pánih búdí oina, jwiít jwĩ Maáh Jesucristoíhwãdih Dios ã oi cádahcan niít.

9

Judíowã Dios ã ñíonit

¹⁻² Weém Cristoíh jumna, “Wã déewã, judíowã caandih ã náahcatdih búdí wã jígahna caá’, niijná, yoobópdih niijná caá ma chájap”, Túini Espíritu weemdih ã niij jéihyana caá.

³ Wíih baácdih moón, wã déewã, Israel ã jumená, Cristodih ã náahcat jíib iiguípna ã bejbipna caá. Pánihna, “Wã déewãdih búdí oinit, iiguípna ã bejcat pínah niijná, tút nuumnít, weémboó iiguípna wãta bej tagaá, queét ã túi yapat pínah niijná”, wápí niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, páant niij jenah joiná yuhna, wã jéih chájcan caá.

⁴ Queét wã déewã Israel jumená jumna, Dios ã weh pínah queétdih át ñíwip wut jĩ. Ded pah áihwã ã jumat pínahdih queétdih át naáwáp wut jĩ. Moisés jum láa áih yeh iigátjéh queétdih át waáwáp wut jĩ. Á watatdih Moisésjidih queétdih át jwíih naáwát tútup wut jĩ. Diosdih ã weñat pínah muúdh queétdih át chájat tútup wut jĩ. Á túi chájat pínahdih queétdih wut jíi Dios át naáwáp wut jĩ.*

⁵ Jwĩ nuowã Abraham, Isaac, Jacob queét biíc peihcannit, jwiít judíowãdih cáac waowã ã jumachah, jwiít ã jumená caá. Jesucristobut, ã juma yoobát át jumap wut jĩ. Caán Jesucristo Diosjeh mantih jumna, nihát chah maáh ã jumna caá. Yeó jáap jumat pah caandih jwĩ túi wéi naóh jíih. Páant tíi ã jumna naáh.

⁶ Páant wã naáwáchah, nin pah ñita niij jenah joi tagaá: “Dios ã naáwátji pah biíc yoobó jwiít Israel ã jumenádh áihwã pínah át chájcap taga”, ñita niij jenah joi tagaá. Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Biquína

* 9:4 Ex 4.22

Israel ã j̄uimená j̄umna ȳuhna, Dioíhwã yoobát nihcan caá.

7 Nin pah caá: Biquína Israel j̄uimená Abraham j̄uimená ï j̄umuchah ȳuhna, “Abraham j̄uimená yoobát nihcan caá”, queétdih Dios ã niíj enna caá. Nin pah Dios ãt niijíp w̄ut j̄i: “Obohjeéhtih, ma w̄úh Isaac j̄uimená bácah ma j̄uimená yoobát ï j̄umbipna caá”, Dios Abrahamdih ãt niijíp w̄ut j̄i.*

8 Páant ã niíj naáwáchah joinít, nindih jwĩ jéihna caá: Abraham j̄uimená cãac j̄umna ȳuhna, Diosdih túi jenah joicán, ã weh nihcan caá. Dios ã niijátjidih túi jenah joinítjeh tigaá Abraham ã j̄uimená pohba.

9 Nin pah Dios Abrahamdih ãt niíj naáwáp w̄ut j̄i: “Túttimah bóo jópchi nin dée widhdih m̄untih wã jw̄ub j̄úwáchah, majeéh bóli Sara ma w̄úhdih mi túuhbipna caá”, ãt niijíp w̄ut j̄i.*

10 Túttimah, Isaac áa Rebeca waláhnit mit weh j̄um̄ap w̄ut j̄i. Queét chénat pah ï íp Isaac jwĩ n̄uo ãt j̄um̄ap w̄ut j̄i.

11-12 ï cãac j̄umat pínah j̄ãtih, túini, táicatdih ï chãj jw̄uhcah, ded pah ï chãjatdih jenah joicánjeh, caandíh náahna, údyiboodíh Dios ãt níwip w̄ut j̄i. Pánih níonit, Rebecadih nin pah ãt niijíp w̄ut j̄i: “Weép jeñé ã úddih ã teo wãhbipna caá”, caántdih ãt niijíp w̄ut j̄i.*

13 Páant ã níwatjidih jenah joinít, Dios naáwátidih naóh yapani nin pah ãt niíj daacáp tají: “Jacobdih caá wã oyop. Obohjeéhtih, Esaúboodíh wã iiná caá”, Dios ã niijná caá”, ãt niíj daacáp tají.*

14 Caandíh jenah joinít ¿ded pah tigaá jwĩta niíj? “Ded pah ï chãjatdih jenah joicánjeh, ã náahnidihjeh pánih níona, Dios yoobópdih ã chãjcan caá”, ¿jwĩta niij tániit? j̄Pánihcan caá!

15 Dios Moisésdih nin pah ã niijátjidih jwiítidih náhnit caá náahap: “Det wã náahnitdihjeh wã j̄igah en teo wáacbipna caá”, Dios ã niijná caá, ãt niíj daacáp tají.* Ded pah cãac ã chãjatdih jenah joicánjeh caandíh níonit, yoobópdih ã chãjna caá.

16 Jwiít cãacwã jwĩ náahat pah nihcan,

ded pah jwĩ chãjat j̄ibbat nihcan, det ã náahnitdihjeh Dios ã j̄igah en teo wáacna caá.

17 Faraón Egipto baácdih moón ï maáhdih ded pah Dios ã niijátjidih náhnit, “Dios ã chãjat yoobópdih ã j̄umna caá”, jwĩ niíj jéihna caá. Nin pah Faraóndih ãt niijíp w̄ut j̄i: “Egipto baácdih moón ï maáh pínahdih meemdíh maáh wã waadánap j̄i, nihadidih wã wēpatdih wã jútat túut niijná. Pánihna, ded pah meemdíh wã chãjachah ennit, nihadidih baácdih moón ‘Caánboó chah wēpni caá’, ï niíj naóhbipna caá”, Dios caandíh ã niijíp be, Moisés ãt niíj daacáp tají.*

18 Dios det ã náahnitdihjeh ã j̄igah enna caá. Obohjeéhtih, det bitadidih caanjéh ã jepahat túutcan caá. Pánihna, Dios ded pah ã náahatdihjeh ã jéih chãjna caá.

19 Pánih chãjni ã j̄umuchah ennit, weemdíh nin pah níta niij tágaá: “Dios ã náahnitdihjeh ã j̄igah enechah, jwiítboó caandíh yap yohna, jwĩ bujácana niit. Pánih yap yohna, jwĩ jéih bujácana, ¿dépanih tigaá caán jwiítidih ã peéh chãjéhna?” niíj íjnit, weemdíh níta úbh joi tágaá.

20 Nin pah yeebdíh wãta niíj jepah taga: ¿Yeéb cãacwã oboh j̄umnit j̄umna ȳuhna, Diosdih níta j̄uñ niit? Ded wáam dahdih ã nawachah, ã naoni dahboó caandíh nin pah ã jéih niíj j̄uñcan caá: “¿Dépanih tibeé weemdíh nin pah jíghni dah ma nao?” ã jéih niijcán caá. Pánihna, yeéb Diosdih j̄uñna, caán wáam dah ã j̄uññat pah niijná caá ñi chãjap.*

21 Wáam dah naoni ã náahat pah caán wáam déepj̄ihjeh m̄untih dawá mácah jíghni dahnadidih ã jéih naona caá. Biquína túini wáam dahnadidih naona, biíh oboh j̄umnidihbut ã jéih naona caá. Pánihna, caán ã nawat dée, Diosbut ã náahat pahjeh jwiítidih ã jéih chãjna caá.*

22 Iiguípna bejnit pínah ï yéj chãjatdih búdí ã íjdatdih jútat túut niijná, Dios queétdih ã peéh chãjbipna caá. Obohjeéhtih, ã wēpatboodíh jútat túut niijná, queétdih ã peéh chãjat pínahdih jenah joiná yuhna, maatápdih ï yéj chãjatdih ãt enah boj jw̄uhap w̄ut j̄i.

* 9:7 Gn 21.12 * 9:9 Gn 18.10 * 9:11-12 Gn 25.12 * 9:13 Mal 1.2-3 * 9:15 Ex 33.19 * 9:17 Ex 9.16 * 9:20 Is 29.16; 45.9 * 9:21 Jer 18.4-6

23-24 Ded pah ã táí jumat, ã wēpatdihbut ã jīgah ennitdih ãt jéihyanap wut jī. Jwiitdih jātih ãtát ñiojip taga, caán biícđih jumnit, ã wēpat, ã túyatdihbut jwī bíbohat pínah niijná. Pánihna, jwiit ã ñionitboó biquína judíowã, bita judíowã nihcannitbut jwī jumna caá.

25 Páant ã yapat pínahdih Dios naáwátdih naóh yapani Oseas nin pah ãt niij daacáp tajī:

“ Jātih wīhwã nihcannitjidih “Yeéb wīhwã caá”, wã niijbípna caá. Jātih wã oicannitjidihbut “Yeéb wã oinit caá”, * wã niijbípna caá’, Dios ã niijná caá. (Os 2.23)

26 ‘Wīhwã yeéb nihcan caá’, ã niijnítjiboó Dios báadhni weh ī jumbipna caá”, ãt niij daacáp tajī. (Os 1.10)

27-28 Jon jātih Isaíasbut Israel ã jaimenádhin nin pah ãt niij daacáp tajī:

“Dios cãacwã ī yéej chãjatdih búdí íjnit, waicanjeh queétdih ã peéh chãjbipna caá. Pánihna, óondih jenah enna jwī buujácat pah, Israel ã jaimená dawá ī jumuchah yuhna, det caandih jepahnitdihjeh Dios ã táí ubbipna caá”, ãt niij daacáp tajī. (Is 10.22-23)

29 Isaías nin pahbut ãt niij daacáp tajī: “Jwī Maáh Chah Wēpni, biquína jwī déewãdih ã táí ubcah, jwiit judíowã jwīta buúd beed tágaá. Pánihna, Sodoma, Gomorra tátchidih moondih peéh chãjna, ã yoh beedáat pahjeh mantih jwiitdihbut ãta yoh beedá tagaá”, ãt niij daacáp tajī. (Is 1.9)

Judíowã túini doonádhin ī náahcat

30 Nindih táí náhnat caá náahap: judíowã nihcannit Jesucristodih táí jenah joinít, ī jepahachah ennit, “Nit táinit caá”, queétdih Dios ãt niij enep taga. Dios biícđih ī táí jumat pínahdih ī bidcah yuhna, Dios queétdih ãt táí ubap taga.

31 Obohjeéhtih, Israel ã jaimená judíowãboó “Jwiit Dios ã wutadnih jwī chãjachah, caán biícđih jwī táí jumbipna caá”, niij jenah joí bidna yuhna, Moisés ã wutadnih jepahíhna yuhna, it jéih buujácap taga. Pánihna, táinit ī jumíhna yuhna, ã

wutadnih ī jepahcatdih ennit, “Nit táinit caá”, Dios ãt niij encap taga.

32 ¿Dépanih tigaá túinit jumíhna yuhna, ī buujácan? “Dioíhwã jumíhna, jwī jenah joyátjīhjah Moisés ã wutadnih jwī jéih jepahna caá”, niij jenah joinít, Diosdih táí jenah joicánjah, it jéih buujácap taga. Jesúih túini doonádhin naóhna, nin pah jwīpī niijná caá: “Jwī tóocni jee dáh panihni Cristo ã jumna caá”, jwīpī niij naóh bohéna caá. Det jee dáhdih buug lánitboó ī tóocni dahdih ípī íjna caá. Pánihat pah, Cristoíh doonádhin joinít, tóocni jee dáhdih ī íjat pah caandihbut íjnit, Dios biícđih ī jéih jumcan niit.

33 Páant Dios naáwátdih naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tajī:

“Dios nin pah ã niijná caá: ‘Jerusalén tátchiboó ī tóocat pínah jee dáh panihnidih wã jwejna caá. Caandih tóoc buugnít, ī buug lánini dahdih cãacwã búdí ī íjbipna caá. Caandih ī íjat pah caán tátchidih moón caán jee dáh panihnidih ī náahcatji jīb, wã pebhna ī juibícan niit. Obohjeéhtih, caán jee dáh panihnidih táí jenah joinítboó wãjeéh jumna, ī táí wēibipna caá’, Dios ã niijná caá”, ãt niij daacáp tajī. (Is 28.16)

10

1 Israel ã jaimená wã déewã iiguípna benit pínah ī jumuchah, búdí wã jīgahna caá. Pánih jīgahnit, Dios queétdih ã táí ubat pínahdih náah yacna, búdí wã ubhna caá.

2 Yeebdih yoobópdih wã naóhna caá. Queét Dios ã náahat pah búdí ī chãjīhna yuh caá. Obohjeéhtih, pánih chãjīhna yuhna, Dios ded pah ã chãjat tūtadnih yoobópdih ípī jéihcan caá.

3 Íjenah joyátjīhjah túini ī chãjīhna yuhna, Dios ã náah yacatdih ī jéih buujácan caá. Pánih buujácan yuhna, Dios ã teo wáacat pínahdih ī jenah joicáh, queétdih “Nit táinit caá”, ã niij encan caá.

4 Obohjeéhtih, Cristodih táí jenah joinítboodih “Nit táinit caá”, Dios ã niij enna caá. Pánihna, Moisés ã wutadnih jwī jepahat jīb táí ubnit jwī jéih jumcan

* 9:25 1P 2.10

caá. Obohjeéhtih, Cristoboodíh táí jenah joí jepahnitdihjeh ã táí ãbna caá.

⁵ Moisésjeh jon játih nin pah át niíj daacáp tajī: “Det Dios ã wãtatdih táí jepahnitdihjeh ã táí ãbbipna caá”, át niíjip tajī.*

⁶⁻⁷ Páant ã niíj daacáchah yãhna, bũũ jwũh det Cristodih táí jenah joinítidihjeh “Nit táinit caá”, Dios ã niíj enna caá. Cristoíh doonádih bohéna, nin pah jwĩpĩ niíj naóhna caá: Dios ã wahni Cristojeh nin baácboó átát dei jũyáp tajī. Pánih dei jũiníji ã jũmũchah, nin pah ñi niíj jenah joicá bojoó: “Jeáboó pũh laab béjnit, Cristodih ãb dei jũóhni pínahdih jwĩ náahna caá. Wũnnitji caolih pebhboó dei bejnit, Cristodih boot túutnit, caandíh jwũub ãb pũh laáb jũóhni pínahdih jwĩ náahna caá, jwiítidih ã táí ãbat pínah niijná”, ñi niíj jenah joicá bojoó.

⁸ Dios naáwátidih naóh yapaniji nin pah át niíj daacáp tajī: “¿Dépanih tigaá Dios naáwátidih ñi bid? Caandíh jéihnit, ñítát bohé tagaá”, át niíj daacáp tajī.* Pánihna, caán jwĩ bohéni naáwát Cristodih ã táí jenah joyát túutna caá.

⁹ Pánih bohéna, nin pah jwĩpĩ niíj naóhna caá: Det Dios biícidih táí jũmíhna, “Jesús wã maáh caá”, niíj naóhnit, “Dios caán wũnnitidih át jwũub boonanap jĩ”, ã niíj jenah joyóchah, Dios queét iiguípna bejnit déejidih ã táí ãbbipna caá.

¹⁰ Jesúsdih jwĩ táí jenah joí jepahachah, Dios jwiítidih “Nit táinit caá”, ã niíj enna caá. Pánihna, “Jesús wũnnitji jwũub boo pud jũóhni jũmna, nihat cãacwã ã maáh ã jũmna caá”, bitadidih jwĩ niíj naáwáchah, ã táí ãbniit jwĩ jũmna caá.

¹¹ Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niíj daacáp tajī: “Det Diosdih táí jenah joinít, ‘Páant ã niíjít pah biíc yoobó ã yapbipna caá’, niíj jenah joinít, túccanjeh ã táí wẽibipna caá”, át niíj daacáp tajī.*

¹² Dios nihat cãacwã yoobó ã maáh jũmna, det caandíh ãbñitidih táini ã chãjbiipna caá. Judíowãdih, judíowã nihcanitdihbũt biíc yoobó ã táí teo wáacbiipna caá.

¹³ Dios naáwátidih biíh naóh yapani nin pah át niíj daacáp tajī: “‘Wã yéejatdih yohnit, weemdíh ma táí ãbũú’, det jwĩ

maáhdih niíj ãbñitidih ã táí ãbbipna caá”, át niíj daacáp tajī.*

¹⁴ Obohjeéhtih, det Cristoíh doonádih joicánnitboó caandíh ã jéih ãbñican caá. Pánihna, ã naáwátidih naóhnit wihcah, caán doonádih joicánnit, caandíh ãta jéih jepahcan tagaá.

¹⁵ ã naáwátidih naóhnit pínahdih Dios ã wahcah, det ãih táini doonádih naóhnit ãta wihcan tagaá. Dios naáwátidih biíh naóh yapani nin pah át niíj daacáp tajī: “Táini doonádih naóhnit ã jũwũchah, jwĩ táí wẽina caá”, át niíj daacáp tajī.*

¹⁶ Páant ã daacátji ã jũmũchah yãhna, Israel jũimená dawá caán táini doonádih ãt joíhcap jĩ. Páant ã joíhcat pah Isaías Diosdih ãbñihna, nin pah át niíj daacáp tajī: “Maá, ma naáwátidih queétdih jwĩ naóh yapanachah yãhna, dawá ã joíhcap be”, át niíj daacáp tajī.*

¹⁷ Cristoíh táini doonádih joyát caá náahap, caandíh táí jenah joinít, cãacwã ã jepahat pínah niijná.

¹⁸ Nin pah yebdíh wã niíj ãbñi joiná caá: “¿Israel jũimená caán doonádih ãt joíjican taniít?” ñi jenah joyóchah. Caandíh yoobópdih ãt joíji ta yãh caá. Páant ã joyátjidih tigaá Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niíj daacáp tajī:

“Dioíh doonádih nihat pebhboó ãt naóh peetép wat jĩ. Pánihna, nihat baácidih moón caandíh ãt joyóp wat jĩ”, át niíj daacáp tajī. *(Sal 19.4)*

¹⁹ Pánih jéihnit, nin pah wã jwũub niíj ãbñi joiná caá páant mantih: ¿Caán doonádih Israel jũimená joiná, ãt táí beh joíjican ta niít? ñi jenah joyóchah. ãt táí beh joíji ta yãh caá. Nin pah Moisés ã niíj daacátjidih yebdíh wã jwíh náhniabipna caá:

“Nin pah Dios Israel jũimenádih ã niíj naóhna caá: ‘Jenah joicánnit, yeejépwã caá’, ñi niíj ennitdih wíihwã pínah wã chãjbiipna caá. Páant wã chãjachah, yeebboó jepchá túbnit, queétdih búdí ñi ãjbiipna caá’, ã niijná caá”, Moisés át niíj daacáp tajī. *(Dt 32.21)*

* 10:5 Lv 18.5 * 10:8 Dt 30.12-14 * 10:11 Is 28.16 * 10:13 Jl 2.32 * 10:15 Is 52.7 * 10:16 Is 53.1

²⁰ Isaíasbut úmcanjeh, nin pah át niíj daacáp tajī:

“Nin pah Dios ā niijná caá: ‘Weemdih bidcannitboó ī jwāáap be. Weemdih úbhcanndih ded pah wā jummatdih wā jéihyanap be’, Israel jummená nihcannitdih Dios ā niijná caá”, Isaías át niíj daacáp tajī. (Is 65.1)

²¹ Israel jummenáboodih, nin pah Isaías át jwáub niíj daacáp tajī:

“Nin pah Dios ā niijná caá: ‘Queét weemdih náahcan, yap yohnit ī jumna caá. Obohjeéhtih, ī túut nūmát pínahdih náah yacnit, maatápdih “Wíhwā űi jumú”, queétdih wā niijáp yuh be’, Dios ā niijná caá”, Isaías át niíj daacáp tajī. (Is 65.2)

11

Israel ā jummená daocánnitdih Dios ā túi ubat

¹ ¿Israel ā jummená Dios ā űíonitjidih buu lāa āta yoh taniít? yeéb űi jenah joyóchah. ¡Nihcan caá! Queétdih ā yohcan beé. Weembát Israel ā jumma, Abraham jummená ī jumma náahji mun tigaá. Benjamín ā jummená jumni poómpdih bóo caá.*

² Biíhmah Israel ā jummenádih Dios ā űíonitji ī jumuchah, queétdih át yohcap jī. Dios naáwátdih naóh yapani Elíasji Israel ā jummená ī yéej chājatjidih Diosdih át naóh yacap jī. ¿Caán ā naóh yac daacátjidih yeébboó űi jéihcan niít? Nin pah át niíj daacáp tajī:

³ “Maá, ma naáwátdih naóh yapanitdih dawá it mao yohop be. Meemdih wēina, nuñúpdih jwī mao cáo wáhat jeé poómpnadihbut it boto mao yoh beedánap wut be. Ma naáwátdih naóh yapanit biícđih jumni weemjéh caá wā judhdur. Páant wā jummat doonádih joiná, weemdihbut ī mawíhna caá”, át niíj daacáp tajī.*

⁴ Páant ā niijíchah joinít, Diosboó Elíasdih nin pah át niíj jepahap wut jī: “Meém biícđeh pohba nihcan caá. Páantjeh wíh cāacwā siete mil pohba ī jumna caá. Queétdih weémboó wā túi wapap be. Páant wā wapachah, bita ī pāpni Baal wut jumnidih queét ī wēi úbhcan caá. Páant dawá ī

jumatdih jéihnit, ma úmca bojóó”, Dios Elíasdih át niijáp wut jī.*

⁵ Elías jum lāa, daocánnit Diosdih túi wēinit ī jummat pah muntih, buubut daocánnit Israel ā jummenádih Dios búdí oina, jīgah ennit, áihwā pínah át űíwip taga.

⁶ Pánih űíonit, “űi túi chājat jīb yeebdih wā űíona caá”, át niijáp jī. Ī túi chājat jīb ā teo wáacna, oinit, jīgah enat yoobát āta nihcan tagaá.

⁷ Páant niijnít, ¿ded pah tigaá ā jum? Nin pah caá: “Nit wíhwā caá”, Dios queétdih ā niiját pínahdih Israel ā jummená búdí Ī náahachah yuhna, páant át niijáp wut jī. Obohjeéhtih, áihwā Ī jummat pínah niijná, daocánnitdihjeh Dios át űíwip wut jī. Bitá ā űíocannitboó caandih chah yap yohnit it jumur wut jī.

⁸ Páant ā yapatdih Dios naáwátdih naóh yapanit nin pah it niíj daacáp tajī:

“Caandih náahcannitdih Dios űonit panihnit át chājap be. Páant ā chājachah, ded pah ā wēpatdih ā júutuchah yuhna, ĩpī beh encan caá. Ā naáwátdih joiná yuhna, ĩpī beh joicán caá. Páantjeh tigaá buubut queét Ī jumur”, it niíj daacáp tajī. (Dt 29.4; Is 29.10)

⁹ Maáh David nin pah caandihjeh muntih át niíj daacáp tajī:

“Queét Israel ā jummená búdí jeémátdih, dawá bií déedihbut bíbohnit, wēina, ‘Jwiítđih Dios ā túi wēi enna caá’, niíj jenah joinít, ded pah yéej chājnit Ī jummatdih Ī jéihcan caá. Páant Ī jumuchah ennit, queétdih ma peéh chājaá.

¹⁰ Pánih peéh chājna, queétdih jéih encannit panihnit ma chājaá. Ma peéh chājnit pínahjeh jumna, búdí jīgah naáh jumnit Ī jumna naáh”, át niíj daacáp tajī. (Sal 69.22-23)

Judíowā nihcannitdih Dios ā túi ubat

¹¹ Páant niijnít, nin pah wā jwáub úbh joiná caá: Israel ā jummená, Cristodih Ī náahcah ennit, ¿Dios queétdih yohat yoobát taniít? űi jenah joyóchah. Queétdih páant bóo pohba ā chājcan niít. Páant ā yohcan yuhna, queét Cristodih Ī náahcah,

* 11:1 Fil 3.5 * 11:3 1R 19.10,14 * 11:4 1R 19.18

buu judíowã nihcannitboodíh Dios ã táu ɛbbipna caá. Judíowãboó í jepchá tɛbat pínah níijná, judíowã nihcannitdih Dios áihwã pínah ã chãjna caá.

12 Judíowã Cristodih náahcan, í yap yohat jíib, buu láa nihat baácdih moondíh dawá táu ɛbnit, Dios queétboodíh ã táu chãj wãhna caá. Pánihna, judíowã yap yohnit í jumuchah, bitadih Dios táu chãjna, queét judíowã Cristodih í jepahachah bácah, bitadih chah táuni pohba ã chãj wãhbipna caá.

13 Páant níijná, yeéb judíowã nihcannitdih wã naóhna caá. Yeebdíh caá Cristo weemdíh ã bohéat tútup. Pánih yeebdíh bohéna, oboh nih bohéna wã chãjcan caá.

14 Páant wã déewãdih wãpí níij naóhna caá, Dios ã táu ɛbnit ñi jumatdih í jéihyat pínah níijná. Pánih jéihnit, íjna, tút nɛmnít, queétbut Cristodih í náahachah ennit, Dios queétbihbut ã táu ɛbbipna caá.

15 Judíowãdih Dios ã cádah jwuhuchah, nihat baácdih moón judíowã nihcannitboó táuni doonádih joinít, Cristodih í jepahna caá. Páant í jepahachah ennit, queétboodíh ájeéh ã táu jumát túttna caá. Queét judíowãboodíh áihwã pínah ã chãjachah bácah, nihat baácdih moondíh táuni yoobát ã jumát tútbpipna caá. Áihwã í jumuchah, chah dawá Cristodih jepahnit iiguípna bejnit déejidih Dios ã táu ɛbbipna caá.

16 Nin pah caá ã jumap: Cãacwã í jwíih chãjni pan dahdih Diosdih í wuhuchah, “Nin táuni caá”, ã níij enbipna caá. Pánih caanbítidih ennit, nihat jedhndihbut biíc yoobó “Nin táuni caá” ã níij enbipna caá. Pánihat pah muntih, máa náat táuni ã jumuchah, áih cãcanabut táuni ã jumna caá. Páant níijná, nin pah wã níij naóhna caá: Jwí nɛo Abrahamji Diosdih ã táu jenah joyóchah, “Nin táuni caá”, Dios caandíh ã níij enat pahjeh, ã jaimenábut caandíh í táu jenah joyóchah, “Nít táunit caá”, queétbihbut ã níij enbipna caá.

17 Biquína judíowã olivo nah Dios ã bóod yohni cãcana panihnit í jumuchah, yeéb judíowã nihcannitboodíh ã bóod yohopjidih ã jwúub dɛjnit panihnit ñi jumna caá. Yeéb jiadih bóo olivo cãcana panihnit ñi jumuchah yuhna, momni

olivo nah panihnidih át jwúub dɛjáp wut jí. Páant níijná, nin pah wã níij naóhna caá: Judíowã í jumapjidih yeéb judíowã nihcannitdih Dios át jwúub tút nɛm jwejep wut jí. Pánih dɛjnit panihnit ñi jumuchah, judíowãdih Dios ã táu teo wáacat pah, buu yeebdíhbut ã táu teo wáacna caá.

18 Páant yeebdíh ã níiwichah jéihnit, “Jwiítboó judíowãdih chah táunit caá”, ñi níij jenah joicá bojoó. Nindih ñi táu náhninaá: Ded máa cãcana áih náatdih ápí teo wáaccan caá. Obohjeéhtih, áih náat caá caán cãcanadih ã táu teo wáacap. Páant ã nihat pah, jwiít judíowãdihjeh Dios jwíih ñiona, máa náat panihnit jwí jumna caá. Pánih ñiona, jwí dée pínah Cristodih át níiwip wut jí, yeebdíhbut ã táu ɛbat pínah níijná. Pánihna, “Jwiítboó judíowãdih chah táunit caá”, ñi níij jenah joicá bojoó.

19 Yeéb judíowã nihcannit nin pah ñita níij tágaá: “Biquína máa cãcanadih í bóod yohat pahjeh Dios biquína judíowãdih át yohop wut jí, jwiítboó áihwã jwí jumát pínah níijná”, ñita níij tágaá.

20 Páant ñi níiját yoobópdih tigaá. Obohjeéhtih, queét Cristodih í táu jenah joicátji jíib Dios queétidih át cádah jwuhap taga. Cristodih ñi táu jenah joyát jíibjeh áihwã pínah yeebdíh át níiwip taga. “Jwiít judíowãdih chah táunit caá”, ñi níij jenah joyóchah, ã túican caá. Yeebbút ñi táu chãja chaáh, queét judíowã í cádahat pah “caandíh ñi cádahná” níijná.

21 Jwíih jumni cãcana panihnit judíowã Cristodih í jepahcat jíib, Dios yohna, yeéb ã jwúub tút nɛmní cãcana panihnit, caandíh ñi cádahachah ennit, yeebdíhbut biíc yoobó ã yohbipna caá.

22 Dios yeebdíh ded pah ã táu chãjatdih ñi táu náhninaá. Ɛm náah jumni caandíh jepahcannitdih ã peéh chãjat pínahdihbut búdí jenah joyát caá náahap. Yeébboó caandíh ñi táu jenah joí cádahcah, yeebdíh ã táu chãjbipna caá. Obohjeéhtih, caandíh ñi cádahachah, yeebdíhbut Dios ã yohbipna caá.

23 Queét jepahcannit judíowã tút nɛmnít, caandíh í jepahachah, caán ã bóod yohni cãcana panihni í jumuchah yuhna, queétidih ã jwúub dɛjbpipna caá, ã

ñíonit biícđih ĩ jwúub jummat pínah niijná. Diosdih dedé bəwat wihcah, ā yohnijidih ā jéih jwúub dūujná caá.

²⁴ Pánihna, yeéb judíowā nihcannit jiadih bóo olivo cācana panihnit ñi juməchah yəhna, momni olivo nahdih dūuját pah, Dios yeebdíh áihwā pínah át chājap wət jī. Yeebdíh pánih chājni jumna, judíowāboó ā jwíih ñíonit ĩ juməchah, momni olivo nah yoobát panihnidih queét ā yohnitjiboodíh ā jwúub dūuját pínahdih Dios ā bəwacan caá.

Dios judíowāđih ā túi ubat

²⁵ Yeéb wā déewā panihnit, “Dios jwiít judíowā nihcannitdih chah ā wēi enna caá”, ñi niij jenah joicát pínah niijná, bəu yeebdíh cāacwā ĩ jéihca naáhdih wā naóhəpna caá. Nin pah ā jumna caá: Bəu jwəh dawá judíowā Diosdih ĩ jepah jwəhcan caá. Dios ā ñíonit judíowā nihcannitdih áihwā ā chājat túttimah, judíowā jwəh jwúub túut nəumnít, caandíh ĩ jepahəpna caá, bəca.

²⁶ Páant ĩ jepahachah, queét nihát iiguípna bejnit déejidih Dios ā túi ubəpna caá. Páant ā yapat pínahdih Dios naáwátđih naóh yapanit nin pah ĩt niij daacáp tajī:

“Jerusalén tútchimant jūóhni judíowāđih ā túi ubəpna caá. Pánih jūóhniboó queét Jacob ā jəimená Diosdih ĩ náahcatjidih ā túut nəumbípna caá. (Is 59.20)

²⁷ Páant ā túut nəumúchah, ĩ yéejatđih wā yohəpna caá. Pánih yohnit, wā niijátji pahjeh queéđih wíihwā wā chājəpna caá, Dios ā niijná caá”, ĩt niij daacáp tajī. (Jer 31.33-34)

²⁸ Judíowā ĩ nəowāđih ā ñíonitji ĩ juməchah, Dios queéđih búdí ā oyatji pahjeh muntih, bəu jəmnitđihbut biíc yoobó ā oina caá. Obohjeéhtih, páant ā oinit ĩ juməchah yəhna, Cristoíh doonáđih joíhcan, Diosdih eníhcannit ĩ jumna caá. Páant ĩ eníhcat jīb, bəu jwəh yeéb judíowā nihcannitboó Cristoíh doonáđih joinít, ñi jepahna caá. Obohjeéhtih, judíowā Diosdih ĩ eníhcah yəhna, Dios páantjeh queéđih ā oina caá.

²⁹ Pánih oina, ĩ nəowāđih Dios ā niijátji pah ĩ jəimenáđihbut ñíonit, ā oi cādahcan níit.

³⁰ Yeebboó jātih Diosdih yap yohnit ñi juməchah yəhna, judíowā ĩ yap yohochah ennit, bəu jwəh yeebdíh jīgah ennit, Dios át túi ubəp taga.

³¹ Yeebdíh ā jīgah en teo wáacatđih enna yəhna, queétoó páantjeh yap yohnit ĩ jumna caá. Pánih yap yohnit ĩ juməchah, Dios yeebdíh ā jīgah enat pahjeh queéđihbut biíc yoobó ā teo wáacəpna caá.

³² Nin pah caá: “Nihat cāacwā təbit yap yohnit ĩ juməchah, queét nihátđih jīgah ennit wā teo wáacəpna caá”, Dios ā niijná caá.

³³ ¡Choo! ¡Dios wēpni níit! Nihat túi jéih beedáni yoobát caá ā yoób jəməp. Páant ā juməchah, ā jenah joyátđih, ā chājatđihbut jwiít cāacwāboó jwī túi jéih beedácan caá.*

³⁴ Nin pah Dios naáwátđih naóh yapanit ĩt niij daacáp tajī: “Dios jwī maáh ā jenah joyátđih det ĩ jéihcan caá. Pánih jéihcannit jumna, det caandíh ‘Nin pah ma chājaá’, ĩ jéih niijcán caá.*

³⁵ Det Diosdih biíh pah bóodih ĩ wəhat túttimah, ‘Caán weemdíh ā jīb bəudána caá’, ĩ jéih niijcán caá”, ĩt niij daacáp tajī.*

³⁶ Dios nihátđih chājni ā jumna caá. Pánih jumna, nihát ā chājni áih míc ā juməchah, nihátđih ā wēpatjīh páantjeh ā jummat túutna caá. Páant ā juməchah, yeó jáap jummat pah caandíh jwī wēi naóh jīh. Páant tíi ā jəmənah.*

12

Dioíhwāđih túini chājat caá náahap

¹ Dios jwiítđih búdí ā oyatđih náhnit, ded pah ā chājatđihbut jenah joiná, nin pah ñi chājat pínahdih yeebdíh búdí wā náah yacna caá: Túini oveja wūúhdih ĩ mao cáo wəhat pah, yeebjéh Diosdih ñi míc wūhú, ā náahatđihjeh ñi chājat túut niijná. Páant tígáá náahap jwiítđih, Diosdih jwī túi weñaat túut niijná.

² Pánih chājnit, Diosdih jéihcannit ĩ jenah joyát pah ñi jenah joicá bojoó. Yeejəp ĩ

* 11:33 Is 55.8-9 * 11:34 Job 15.8; Is 40.13; Jer 23.18; 1Co 2.16 * 11:35 Job 41.11 * 11:36 1Co 8.6; Ef 4.6; Col 1.16

chãjat pah biíc yoobó ñi chãjca bojoó. Ñi jenah joyátdih túut n̄am béjna, táinidih chãjnit ñi jumbipna caá. Pánih túut n̄amná, Dios yeebdíh ded pah ã náah yacatdih ñi jéihbipna caá. ã náah yacat táini jumna, yoobópdihbut ã jumna caá. Caán ã náah yacat pah chãjna, Diosdih ñi túi weñabipna caá.

3 Búdí oinit, Dios weemdíh ã ñíwip jĩ, cãacwãdih wã bohéat pínah niijná. Pánih bohéni jumna, nihat yeebdíh nindih wã naóhna caá: “Weém túi jéihni yoobát caá”, ñi niíj jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, Jesúsdihtúi jenah joinít jumna, “Dios weemdíh ã teo wáacat pah bóojeh tigaá wã jéih chãjap”, niíj jenah joyát caá náahap.

4-5 Jwiít nihat Cristoíhwã míic jumna, ãih bácah panihni jwĩ jumna caá. Pánih jumna, mácah tewatna Dios jwiítidih át wũhup taga. Nin pah ã jumna caá: Jwĩih bácahdih téihyana, jíтчana, quíibna, dawá ã jumna caá. Pánihna, biíc bácahjuh jumna yahna, mácah tewatna ã jumna caá. Páant jwĩih bácah ã jummat pah, jwiít Cristoíh bácah panihni jwĩ jumuchah, mácah tewatna jwiítidih ã wũhna caá, jwĩ túi míic teo wáacat pínah niijná.*

6 Dios jwiít nihatdih ã teo wáacachah, mácah tewatnadih át wũhup taga, ã wēpatjĩh jwĩ chãjat pínah niijná. Biquína jwiítidih Dios naáwátdih naóh yapanit pínahdih át ñíwip taga. Páant ã ñíonit jumna, Cristodih ĩ túi jenah joyát pah bóo bitadihbut ĩ túi naóh yapana naáh.

7 Biíhboodíh cãacwãdih teo wáacni pínahdih Dios át ñíwip taga. Páant ã ñíoni jumna, Dios ã wēpatjĩh bitadih ã túi teo wáaca naáh. Bitadih Dios naáwátdih bohéni pínah jumna, caandíh ã túi bohéna naáh.

8 Biíhboó bitadih weñani pínah jumna, queétdih ã túi weñana naáh. Biíhboó, moh yéejnitdih bíi déedih túi wũhni pínah jumna, táini caolih jumnit, ã wēi wũhu naáh. Bitaboó maáta pínah jumna, túi jenah joinítjuh ĩ wutu naáh. Biíhboó jĩgah en teo wáacni pínah jumna, ã túi wēi teo wáaca naáh. Pánihna, mácah jéihnit ñi jummat yoobó yeéb Cristoíhwã túi míic teo wáacat

caá náahap.*

Cristoíhwãdih ded pah chãjat caá náahap

9 Nin pah caá yeéb Cristoíhwãdih jummat náahap: Bitadih túi oyat caá náahap. Yeejépdih en iinit, táiniboodíh chãjat pínahdih búdí ñi bidíi.

10 Ñi úudwã yoobátidih ñi oyat pah Cristoíhwã ñijeéh jumnitdih biíc yoobó ñi oyoó. Ñijeéh jumnitdih ñi túi míic wáyaa.

11 Dios ã wutat pah chãjna, yabhcanjuh, ñi túi wēi jepahaá.

12 Dios yeebdíh ã pebhna ã ub bejat pínahdih jéihna, túi wēi páñat caá náahap. Yeejépdih yapna yahna, biíc yoobó Cristodih cádahcat caá náahap. Diosdih ñi túi wũbh cádahca bojoó.

13 Jesúsíhwã moh yéejnitdih ñi túi teo wáacá. Bitá ñi pebh ĩ jwĩbínachah, queétdih ñi wēi jwãáá.*

14 Det yeebdíh yeejépdih ĩ chãjachah, “Yeejépdih ĩ yap dáhwa naáh”, niíjcánjuh, “ĩ túi yapa naáh”, ñi niíjí.*

15 Det wēinitjeéh jumna, yeebbát ñi weñeé. Jĩgahnit ĩ jumuchah, ĩjeéh ñi jĩgah wáacá.

16 Biícdih ñi túi jumúú. “Weém chah táini caá”, niíj jenah joicánjuh, oboh jumnit biícdih ñi túi jumúú. “Weémboó túi jéih beedáni caá”, ñi niíj jenah joicá bojoó.*

17 Bitá yeebdíh yeejépdih ĩ chãjachah yahna, queétdih yeejépdih chãj jwũubaca bojoó. Táinijeh ñi chãjaá, “Nin ã túi chãjna caá”, nihat ĩ niíj jéihyat pínah niijná.

18 Yeéb ñi déewãdih túi chãjat pínahdih búdí ñi bidíi, biícdih túi jummat túut niijná.

19 Yeéb, wã oinitá, bitá yeebdíh yeejépdih ĩ chãjatjĩ jĩb, ñi jwũub peéh chãjca bojoó. ĩ yéej chãjatjĩ jĩb, Diosboó íijnit, queétdih ã peéh chãjbipna caá. Páant ã chãjat pínahdih jenah joinít, Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niíj daacáp tajĩ: “ ‘Weémboó cãacwã ĩ yéej chãjat jĩb yoobópdih wã peéh chãjbipna caá’, jwĩ Maáh ã niijná caá”, át niíj daacáp tajĩ.*

20 Páant ã jumuchah, yeébboó nin pah ñi chãjaá: Yeebdíh en jũihni ã n̄ugáp wunuchah ennit, ã jeémát pínahdih ñi

* 12:4-5 1Co 12.12 * 12:8 1Co 12.4-11 * 12:13 He 13.2; 1P 4.9 * 12:14 Mt 5.44; Lc 6.28 * 12:16 Pr 3.7 * 12:19 Dt 32.35

wāhūú. ã taca jootóchah ennit, ã babhbat pínahdihbut ñi wūhūú. Páant caandih ñi túi chājachah enna, búdí ã tícbipna caá.*

²¹ Bita yeebdíh yeejép ĩ chājachah, queédih bíic yoobó yéej chāj jwūhūbacan, táinijeh ñi chājaá.

13

Ñi maátadih jepahat caá náahap

¹ Nihat maátadih Diosjeh tigaá ĩ maáh jummat pínahdih át ñíwip taga. Páant ã maáh waadánit ĩ jumhchah, queét yeebdíh ĩ wutuchah, ñi túi jepahaá.

² Det jwī maátadih jepahcannit, Dios ã ñíonitdih yap yohna caá ĩ chājap. Páant ĩ yap yohatji jíib queédih peéh chājat ã jumhípna caá.

³ Det túi chājnit ĩ maátadih ĩpī úumcan caá. Obohjeéhtih, yeejép chājnitboó ĩ maáta ĩ peéh chājat pínahdih ĩpī úumna caá. Ñi maátadih úumcat túut niijná, táinidihjeh ñi chājaá. Páant ñi túi chājachah ennit, “Ma túi chājna beé”, maátaboó yeebdíh ĩ niijbípna caá.

⁴ Dios yeebdíh teo wáacat túut niijná, ñi maátadih ã wutna caá, ñi túi jummat pínah niijná. Obohjeéhtih, ñi túi chājcah, yeebdíh ĩ peéh chājat pínah niijná, Dios queédih át ñíwip taga. Páant yeejép chājnit jumna, queédih úumat caá náahap.

⁵ Peéh chājat náahcan, ñi maátadih túi jepahat caá náahap. “Páant wā chājachah, ã táibípna caá”, niij jenah joiná, túi jepahnit, táinijeh chājat caá náahap.

⁶ Ñi maátadih caán tewatdih Dios át wūhup taga. Páant ĩ túi tewezechah ennit, yeéboó ĩ tewat jíib ñipī jíib chājna caá.

⁷ Ded pah yeebdíh ĩ jíib chājat túutuchah, túi jepahnit, ñi jíib chājaá. Maáta ĩ tewat jíibbut, túi jíib chājnit, queédih túi wēi naáwát caá náahap.*

Míc oyat caá náahap

⁸ Bitadih ñi jíib buedáatdih waícanjeh ñi jíib chāj beedánaá. Obohjeéhtih, ñi túi míc oi cádahca bojoó. Det bitadih oina, Dios ã wutatdih ã túi jepahna caá.

* **12:20** Pr 25.21-22 * **13:7** Mt 22.21; Mr 12.17; Lc 20.25 Ef 6.11-17

⁹ ã wutat nin pah caá ã niijíp: “Bíih áajīh ñi yéej chājca bojoó. Cáacwādh ñi mao yohca bojoó. Ñi numcá bojoó. Bitáih bíi déedih ñi en ñinahca bojoó”, ã niij wutna caá. “Meemjéh ma míc oyat pahjeh mantih, bitadihbut ma oyoó”, ã niij wutatdih jepahna, Dios nihat bíih ã wutatdihbut jwī túi jepah beedána caá.*

¹⁰ Bitadih oina, queédih jwī yéej chājcan niit. Pánihna, queédih oina, Dios ã wutatdih túi jepah beedána caá jwī chājap.

¹¹ Ñonit panihnit ñi jumca bojoó. Nin baácboó ded pah ã yapatdih túi jenah joinit ñi jumúú. Jesús ã jwúub dei jūúwát pínahdih náhninit, ñi túi páñaá. Caandih jwīh jepahna, “Jwiitdih ubudih ã jwúub dei jūóhbípna caá”, jwī niij jenah joyóp jī. Obohjeéhtih, bue ã jwúub dei jūúwát pínah bahnijeh caá ã judhdup. Páant bahnijeh ã judhduchah, jwiitdih túi jenah joyát caá náahap.

¹² Jesús ã jwúub dei jūúwúchah, chei panhipboó yeejép ĩ chājat waícanjeh ã buehbípna caá. Jesús ã jwúub dei jūúwát pínah bahnijeh ã judhdaditdih jéihnit, yeejép chājatdih cádahnit, Jesús ã yeh iiguíp panhipboó jumna, táinijeh chājat caá náahap.

¹³ Jwiit mícjeh túi chājat caá náahap. Wēi babh máihñat, íí náah chājatdihbut jwī bidcat dée caá. Míc jūihnit, míc jepchá tubnitbut jwī jumca boj jīh.

¹⁴ Pánihna, yeejép ñi ñinahatdih cádahnit, jwī Maáh Jesucristo ã teo wáacatjīh táinidihjeh ñi chājaá.*

14

Bitadih yeejép jenah joicát

¹ Jesúsdih jáap jepahnit pah, ã naáwátidih túi jéih jwuhcannitdih ñi túi míc pej jumúú. ĩ túi jéih jwuhcah ennit, “Meém jéihcanniabeh caá”, ñi míc niij íjaca bojoó.

² “Weém nihat nuñúpwādh wā jeéméchah ã táina caá”, biquína ĩ niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, bitaboó, Jesúsdih doonáidih túi jéih jwuhcannit, nuñúpwādh jeémpanjeh, pácahinadihjeh ĩ jeémpanna caá.

* **13:9** Ex 20.13-15,17; Dt 5.17-19,21; Lv 19.18 * **13:14**

³ Det nihatdih jeémpnit, pácahinadihjih jeémpnitboodih “Meém oboh jumni caá”, i niij jenah joicá bojo naáh. Pácahinadihjih jeémpnitbut nihatdih jeémpnitboodih “Yeejép chājna caá ma chājar”, i niij jenah joicá bojo naáh. Det Jesúsdi h jephahnit nihatdih jeémpnit i jumuchah yuhna, “Nit wíihwā caá”, Dios queédih ā niijná caá. Āihwā i jumuchah ennit, nuñápawādi h jeémpcannitboó queédih yeejép i niij jenah joicá bojo naáh.

⁴ Ded Jesúsdi h jephahni Diosdi h teo wāhni panihni caá ā jumap. Páant āih ā jumuchah, yeéboó caandih ñi jéih naóh yaccan caá. Ded pah caán ā chājatdih ennit, ā maáhjih “Ma túi chājna beé. Ma túi chājcan beé”, ā jéih niijná caá. Pánihna, Jesúsdi h ā jumuchah, āihdih túi teo wāacna, “Meém yeejép chājni caá”, caandih Jesús ā niij naóh yaccan niit.

⁵ “Diosdi h jwí weñat pínah nin yeó jáapjeh caá. Biíh yeó jáap jwí tawat pínah ā jumna caá”, biquína i niij jenah joiná caá. Oboghjeéhtih, bitaboó yeó jáap jummat pah biíc yoobó Diosdi h i wēina caá. Queét biíc yoobó chājcannit jumna yuhna, nihah nin pah i niij jenah joyó naáh: “Jesús ā náah yacat pahjih wā chājna caá”, i niij jenah joyó naáh.

⁶ Det “Nin yeó jáapdi h Diosdi h jwípí wēina caá”, niij jenah joinit, jwí maáhdih jephahna caá i chājar. Bitá “Yeó jáap jummat pah Diosdi h jwípí wēina caá”, niij jenah joinit, queétbut jwí maáhdih jephahna caá i chājar. Det déepdi h jeémpnit, Diosdi h “Túina caá, Paá”, niij jeémpna, Diosdi h i wēina caá. Bitaboó Diosdi h weñat túat niijná, déepdi h jeémpcannit, Diosdi h “Túina caá, Paá”, biíc yoobó i niij wēi naóhna caá.*

⁷⁻⁸ Jwiit nihah Cristoíhwā jumna, jwí náahatdihjih jwí jéih chājcan caá. Báadh jwuhna, jwí maáhdih jwí jephahna caá. Wunnabut jwí maáihwā jwí jumna caá. Nin baácboó jum jwuhna, caandih weñaat caá náahap. Jwí wunat pínah jātihbit, āihwā jumna, caandih páantjeh biíc yoobó weñaat caá náahap. Pánihna, jwí báadhdachah, jwí wunuchahbut, páantjeh Cristoíhwā jwí jumna caá.

⁹ Báadhni tdi h, wunnitjidi hbut, jwí Maáh jummat túat niijná, Cristo wunniji āt jwuhbut boó pad jūwúp wat jī.

¹⁰ Nihat āihwā jumna yuhna, ¿Dépanih tigaá ñi déewā panihnit Jesúsdi h jáap jephahnit i jumuchah, “Dios meemdih ā peéh chāja naáh”, ñi niij naóh? ¿Dépanih tigaá ñi déedih oboh jumni pah ñi en? Diosboó ded pah jwí chājatdih jéih beedáni ā jummatdih túi náhnat caá náahap. Ā jumapboó jwí juibí ñuhuchah, biquína jummat pah ded pah jwí chājatjidi h ā uúbh joyóchah, jwiit nihahdi h jephahat ā náahbipna caá. Páant ā uúbh joyát pínahdi h náhnit, ñi dée panihni di h “Yeejép caá”, ñi niijcaá bojó.*

¹¹ Dios naáwát di h naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajī:

“Nin pah jwí Maáh ā niijná caá: ‘Weém báadhni wā jumuchah, yoobópdih wā niiját biíc yoobó ā yapbipna caá: Nihat wā pebh bódicha caj yoh ñajnit, ‘Meém túini, wēpni caá’, weemdih i niij, wēi naóhbipna caá’, ā niijná caá’, āt niij daacáp tajī. (Is 45.23)

¹² Pánihna, Dios pebhboó jwí juibí ñuhuchah, nihah jwí chājatjidi h “¿Dépanih tigaá páant ma chāj?” jwiitdih ā niij uúbh joyóchah, jephahat ā náahbipna caá.

Ñi déedih buugát dée pah chājcat

¹³ Jwí dée panihni di h “Yeejép caá”, niij naóhcanjeh, nin pahbut niij jenah joyát caá náahap: “Jwiit Jesúsíhwā jwí túoc buugát panihat pah, numah yéej chāj waóhca boj jīh”, niij jenah joyát caá náahap.

¹⁴ Weém jwí Maáh Jesúsíh jumna, nin wā naáwát pínahdi h wā túi jéihna caá: Weémboó nihah jeémát di h wā jeéméchah, ā túina caá. Pánihna, dedé wā jeémát jíib, weemdih peéh chājat ā wihcan caá. Oboghjeéhtih, biíhboó “Nin jeémát di h jeémpna, yeejép wā chājna caá”, niij jenah joí jeémpni di h peéh chājat ā jum bipna caá.

¹⁵ Yeéb ñi jeéméchah ennit, ñi déebut en yac jeémpna, “Weém Jesúsdi h wā yap yohna beé”, niij jenah joinit, búdí āta jenah joi tágaá. Pánih chāj júutna, caandih ma túi oican caá. Ñi déedihbut Cristo ā wun wāhatdih jéihnit, caán jeémát di h jeémp

* 14:6 Col 2.16 * 14:10 2Co 5.10

júutcat caá náahap, “Cristodih ã cádahná”, niijná.

16 “Nin pah wã chãjachah, ã túina caá”, yeeb ñi niij jenah joyóchah yuhna, “Páant ã chãjachah, ã túican caá”, bita yeebdih ãta niij tagaá. Páant ã niiját pínahdih náahcan, “Páant wã chãjat ã túyuchah yuhna, wã chãjcan niit, Jesúihwãdih yeejép dooná ã wihcat pínah niijná”, ñi niij jenah joyoó.

17 Pánih jenah joinít, nindihbut túi jenah joyát caá náahap: Diosboó jwí maáh ã jumuchah, jwí jeémát, jwí babhbatbut oboh jumni caá. Pánihna, ãihwã jumna, Dios ã náahat pah chãjnit, bitajeéh túi jumnit, Túini Espíritu ã teo wáacatjñh weñat caá náahap.

18 Páant jwí jumuchah ennit, Diosboó “Meém ma túi chãjna beé”, jwiít dih ã niijbípna caá. Páant ã niiját pahjeh muntih cáacwãbut biíc yoobó ã niijbípna caá.

19 Ded pah biíc dih jwí túi jumat pínah, ded pah jwí túi míc teo wáacat pínahdihbut bidat caá náahap. Pánih chãjna, Jesúsdih chah jwí túi jenah joibípna caá.

20 Dios ã jeémát túutcannijidih ñi jeéméchah ennit, biih Jesúihboó ã en wëican, Jesúsdih ãta cádah tagaá. Pánihna, buugní pah ã jumcat pínah niijná, caandih ñi jeémpca bojoó. Yoobó dih tigaá nihat jeémát túini míc caá. Páant ã jumuchah yuhna, biih pah bóo jwí jeéméchah, “Nin yeejép jeémát caá”, biihboó niijná yuhna, en yacnit, ãta jeémp tagaá. Pánihna, Dios ã wutatdih jenah joicánjeh jeémpna, ã yéj chãjna caá. Páant jwiít dih en yacnit ã jeéméchah, ã yéj chãjat jwíih jíib caá.

21 Nuñáp déepdih yeeb ñi jeéméchah enna, poonidihbut ñi babhbachah enna, biih Jesúihboó “Caandih jeémp, babhna, yeejép wãta chãj tagaá”, niij jenah joiná yuhna, caanbút en yacnit, biíc yoobó ãta chãj tagaá. Páant niij jenah joiní bácah, jeémp babhna, yeejép ãta chãj tagaá. Pánihna, caán yeejép ã chãjcat pínah, Jesúsdih ã túi jenah joí cádahcat pínahbut niijná, nuñáp déepdih, poonidihbut ñi cádahachah, ã túina caá.

22 “Nihatdih wã jeéméchah ã túina caá”, ñi niij jenah joyátdih Diosdihjeh ñi naáwá. Páant niij jenah joiná, yeejépdih chãjcani,

“Weemdih peéh chãjat ã wihcan niit”, niij jenah joiní ã wëina caá.

23 Obohjeéhtih, “Nin jeémátdih jeémpna, yeejép wãta chãj tagaá”, biihboó niij jenah joiná yuhna, caán jeémátdih ã jeémát jíib, caandih peéh chãjat ã jumvipna caá. Pánihna, ded pah chãjna, “Nin pah chãjna, wã túi chãjna caá”, niij jenah joicát jíib, jwiít dih peéh chãjat ã jumvipna caá.

15

Jwíjeéh jumnitdih túi teo wáacat

1 Jwiít Jesúsdih túi jenah joinít, behnit panihnit jumna, wébít panihnitdih íjcanjeh, túi teo wáacat caá náahap. Pánih teo wáacna, jwí weñat pínahdihjeh chãjcat caá náahap.

2 Jwíjeéh jumnit Jesúihwãboodih jenah joinít, Jesúsdih chah ã túi jenah joyát pínah niijná, queétdih teo wáacat ã náahna caá.

3 Cristoboó ã weñat pínahdihjeh chãjcan, bita caandih yeejép ã wéhenachah yuhna, ã íp ã wutatdihjeh ãpí chãjap wut jí. Páant ã chãjat pínahdih Dios naáwátdih naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tají: “Meemdih yeejép ã naáwát pah muntih, ma wutatdih wã jepahat jíib, weemdihbut yeejép ã wéhena beé”, ãt niij daacáp tají.*

4 Jon jãtih Dios naáwátdih naóh yapanit daacna, jwiítbut Diosdih jwí túi jéihyat pínah niijná, ãt daacáp wut jí. Í daacátjidih bohéna, ded pah Dios jwiít dih ã náah yacatdih jwí túi jéihvipna caá. Pánih bohéna, yeejép yapna yuhna, Diosdih túi jenah joí cádahcan, ã pebhboó jwiít dih ã ub bejat pínahdih náhninit, jwí túi wëi jumvipna caá.

5 Yeebdih wúbhna, nin pah wãpí niijná caá: “Paá, queét Jesúsdih péenitdih búdí ma teo wáacá, túi wëinit, meemdih cádahcanjeh, túi biíc dih ã jumat pínah niijná.

6 Páant queétdih ma túi teo wáacachah, queét nihat biíc yoobó jenah joinít, ‘Dios, jwí Maáh Jesucristo ã íp, túini, chah wëpni caá’, ã niij wëi naóhbipna caá”, wãpí niij wúbhna caá.

Judiowã nihcannitdihbut túini dooná ã jwiíbt

* 15:3 Sal 69.9

7 Cristo yeebdíh ã wēi enat pah-jeh m̄ntih, yeebbát biíc yoobó bita Jesúihwādih ñi túi wēi eneé. Páant ñi túi wēi enechah ennit, bitabut Diosdih ï wēi naóhbična caá.

8 Nindih yeebdíh wā naóhna caá: Cristo teo wāhni panihni ã j̄áwáchah, jwiít judíowāih pínahjeh pohba nihcan, yeéb judíowā nihcannitíh pínahbut páant át j̄áwáp tají. “Yeebdíh wā túi chājbipna caá”, jwí n̄owādih ã niijátji pah chājni ã jummatdih jwiít judíowā jwí jéihyat pínah niijná, Dios Cristodih át wahap tají.

9 Pánih wahnit, yeéb judíowā nihcannitdihbut ã j̄gah en teo wáacachah ennit, yeebbát caandíh ñi wēi naáwát pínah niijná, Cristodih át wah deyanap wut j̄i. Ded pah yeebdíh ã teo wáacat pínahdih Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají:

“Cristo nin pah Diosdih ã niijíp be: **Judíowā nihcannit pehbó bejnit, meemdíh n̄mah wēi naóhnit, queét cātíh wā n̄mah wēi eobipna caá**’, Diosdih ã niijíp be”, át niij daacáp tají. (2S 22.50; Sal 18.49)

10 Páant ã niij daacátji pah m̄ntih, nin pah biíh naóh yapanibut át niij daacáp tají: “Yeéb Judíowā nihcannit Dios ã ñionit judíowā biíc dih ñi túi weñé”, át niij daacáp tají. (Dt 32.43)

11 Páant ã niij daacátji pah m̄ntih, nin pah biíhbut át niij daacáp tají:

“Nihat yeéb judíowā nihcannit Diosdih ñi weñé. Nihat baác dih moón caandíh ñi wēi eweé”, át niij daacáp tají. (Sal 117.1)

12 Isaíasjibut biíc yoobó m̄ntih nin pah át niij daacáp tají:

“Isaí j̄ima nihat cācwādih ï maáh ã j̄mbipna caá. Pánihna, judíowā nihcannitdihbut ï maáh jumna, queét iiguípna bejnit déejidih ã túi ubat pínahdih ï jéihbipna caá”, át niij daacáp tají. (Is 11.10)

13 Yeéb judíowā nihcannitdihbut ã túi teo wáacatdih ñi jéihyechah, Dios yeebdíh túi jummat túttnit, búdí ã weñana naáh. Pánihna, Jesús dih túi jenah joinit, ã pehbó yeebdíhbut ã ub bejat pínahdih Túini

Espíritu ã teo wáacatj̄ih náhninit, ñi túi wēi páñaá.

14 Wā déewā panihnitá, yeebdíh wā bohécah yuhna, yeebjéh Dios ded pah ã jummat tútatdih túi jéihnit, ñijeéh jumnitdih jéih bohénit, túi chājnit yoobát ñi jummat doonádih wā joiná beé. Pánih joinit, “Caán dooná yoobópdih tigaá”, wā niij jenah joiná caá.

15 Páant ñi jumuchah yuhna, weemdíh oina, nihat judíowā nihcannitdih Dios ã bohéat túttni jumna, úumcanjeh yeebdíh baini wā naóhna caá, ñi túi náhniat pínah niijná.

16 Páant weemdíh ã bohéat tútuchah, caandíh teo wāhni jumna, Jesucristoíh túini doonádih judíowā nihcannitdih wāp̄i bohéna caá. Páant wā bohénachah, Jesús dih ï túi jepahachah ennit, Túini Espírituboó queétdih Dioíhwā ã chājachah, “Nit táinit caá”, Dios ã niij enna caá.

17 Jesucristoíh jumna, ded pah Diosdih wā teo wāhatdih cācwādih búdí wāp̄i wēi naóhna caá.

18-19 Pánihna, Cristo ã teo wáacatj̄ih wā bohénachah joiná, ã wēpatj̄ih wā chājachah enna, dawá judíowā nihcannit Diosdih ï jepahap be. Caandíh bácah yoobópdih wā wēi naáwíhna caá. Bitá ï chājatboodíh wāp̄i naóhcan caá. Jerusalén tútchidih moondíh wā bohé jwíhip j̄i. Túttimah, nihat tútchina jummat yoobó jib bejnit, p̄áú Iliria baác dih juibínit, caanj̄ih moondíhbut Cristoíh túini doonádih wā túi bohénap j̄i.

20 Bitá ï bohénitjidih wā jwáub bohéihcan, Cristoíh túini doonádih joi jwáhcannitdihjeh búdí wāp̄i bohéihna caá.

21 Páant wā bohéihat pínahdih Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají:

“Á naáwát dih joi jwáhcannitji caandíh ï joibípna caá. Queét áih túini doonádih joinit, ï túi beh joibípna caá”, át niij daacáp tají. (Is 52.15)

Pablo Roma tútchina ã bejihat

22 Nihat tútchinadih moondíh caán doonádih bohé jibni jumna, maatápdih ñi pehbóbut yeebdíh enedih wā bejhip yah

be. Obohjeéhtih, pánih bejihna yahna, bádí tewat ã jumachah, wã jéih bejcap be.*

23 Nin baácdih moondih naóh péana, dawá jópchi yeebdih enedih bejihni bũ jwuhna ñi pebhna wã bejbipna caá.

24 España baácdih moondih bohénadih bejna, yeebdih wã en yap bejbipna caá. Pánihna, ñijeéh jumna, biícdih bádí jwí wëibipna caá. Bahnijeh jumnit, ñi teo wáacatjih España baácna wã bejbipna caá.

25 Obohjeéhtih, butéhjeh Jerusalén tátchidih moón Jesúhwādh dinerodih wahat túut niijná, caanná bej jwuhah túut caá wã chãjap.

26 Macedonia baácdih moón, Acaya baácdih moonbút Jerusalén tátchidih moón Jesúhwā moh yéejnitdih teo wáacat túut niijná, táí wëinit, dinerodih ñ wãhup be. Páant ñ wãhni dinerodih queétdih wahadih wã bejna caá.*

27 Caán dinerodih wãhna, queétjeh táí wëi jenah joinít, ñ wãhup be. “Páant judíowādh ñ teo wáacat ã táina caá”, wã niij jenah joiná caá. Jwiít judíowādhjeh Dios Cristoíh doonádh át jwíh jéihyanap wut jĩ. Páant ã jéihyanachah, jwiít judíowā queét judíowā nihcannitdih teo wáacnit, ãih táini doonádh jwí bohénap jĩ. Páant jwí teo wáacachah, queét Macedonia baácdih moón Acaya baácdih moonbút Jerusalén tátchidih moón judíowādh ñ teo wáac jwũbaat ã táina caá.*

28 Queét ñ wãhni dinerodih Jerusalén tátchidih moondih wãh péanit, España baácna wã bejbipna caá. Pánih caanná bejna, yeebdih wã en yap bejbipna caá.

29 Ñi pebhna juibínit, Cristo ded pah bádí ã teo wáacatdih jwí míic wéhenachah, jwiít biícdih ã táí weñabipna caá.

30 Wã déewā panihnitá, jwí Maáh Jesucristodih táí jenah joinít jumna, Táini Espíritu jwiítidih ã míic oyat túutachah, weemdih bádí ñi wãhũ, wã tewat bũoni ã jumachah yahna, wã táí bũjãát pínah niijná.

31 Judea baácdih moón Jesúhwā nihcannit weemdih yeejép ñ chãjíchah yahna, Dios weemdih ã wapat pínahdihbut ñi wãhũ.

Jerusalén tátchidih moondih dinerodih wã wãhũchah, caandih ñ wëi abat pínahdihbut ñi wãhũ.

32 Páant ñi wãhũchah, Dios ã náahachah, ñi pebhboó wã táí juibíipna caá. Pánih caanná juibínit, ñijeéh jumna, weemdih ñi weñanachah, ñi pebh wã táí choo jwãhbiipna caá. Pánih chooníji España baácna wã bejbipna caá.

33 Dios jwiítidih táí jummat túutni ñijeéh ã jumna naáh. Páant tií ã jumna nah.

16

Pablo ã péé túyat túutat

1-2 Jwí dée wili panihnih Febe wut jumnih ñi pebhboó mi bejna caá. Caánt Cencrea wut jumni tátchidih moón Jesúhwādh táí teo wáacnih caá. Dawá cãacwādh teo wáacnit, weemdihbut mi táí teo wáacap jĩ. Jwí Maáh Jesúh wili mi jumachah, caántdih ñi wëi jwãáá. Caántdih biíh pah bóo ã wihcah enna, ñi wãhũ. Páant tigaá jwiít Jesúhwādh míic teo wáacat náahap.

3 Aquila, yad Priscilabut ñ túyũ naáh. Jesucristoíh doonádh wã bohénachah, queét wãjeéh ñ tewep jĩ.*

4 Bitã weemdih ñ mao yohíchah, weemdih ñ teo wáacat júb queétdihbut bainíbit mawat dée ã jũhdhup jĩ. Pánihna, queétdih bádí wã weñechah, nihat judíowā nihcannit Jesúhwābut queétdih ñ wëina caá.

5 Aquilawāih mũudih míic wáac jainít Jesúhwābut ñ túyũ naáh. Wã oini Epentobut ã túyũ naáh. Caán Asia baácdih moondih Cristodih jwíh jepah waóhni ã jumup jĩ.

6 María wut jumnihbut mi túyũ naáh. Caánt yeebdih bádí mi teo wáacap jĩ.

7 Andrónico, Juniasjĩh ñ túyũ naáh. Queétbut judíowā jumnit, weem páh muntih Jesúhwā ñ jummat júb, nemat mũboó wãjeéh ñ jumup jĩ. Cristodih wã jepahat pínah jãtĩh queét ítát jepahap tajĩ. Jwiít Jesúhwā jwí maátajeéh ñ jumachah, “Yoobópdih chãjnit, ñpĩ táí waóhna caá”, nihat queétdih ñ niij wëi naóhna caá.

8 Jesús ã oyatjih wã oini Ampliatobut ã túyũ naáh.

* 15:26 1Co 16.1-4 * 15:27 1Co 9.11 * 16:3 Hch 18.2

⁹ Urbanobut ã túyũ naáh. Caanbát Cristoih doonádih bohé wáacni caá. Wã oini Estaquisbut ã túyũ naáh.

¹⁰ Apelesbut ã túyũ naáh. Caán yeejép yapna yuhna, Jesúsdiã ã cádahcatdih ennit, niãat Jesúihwã caandih ít túi wëi enep wut be. Aristóbuloih muedih moón niãat ít túyũ naáh.

¹¹ Wã dée Herodiónbut ã túyũ naáh. Narcisoih muedih moón Jesúihwãbut niãat ít túyũ naáh.

¹² Trifena, Trifosajih ít túyũ naáh. Queét yaádh jwĩ Maáh Jesúsdiã teo wãhna, ãihwãdih búdí ít teo wáacap wut be. Jwĩ oiniã Pársidabut mi túyũ naáh. Caántbut jwĩ maáhdih túi teo wãhniã mit jumap wut be.

¹³ Rufobut niãat Jesúihwã ít wëi naóhni ã túyũ naáh. ã ínbuã mi túyũ naáh. Caánt wã ínbuã panihniã caá.*

¹⁴ Asíncrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas, bita íjeéh jumnit Jesúihwãbut ít túyũ naáh.

¹⁵ Filólogo, Julia, Nereo, ã jwan Olimpas, bita íjeéh jumnit Jesúihwãbut ít túyũ naáh.

¹⁶ Dios ã oyatjih yeéb Jesúihwã ñi túi míc uúbú. Niãat Jesúihwãbut yeebdih ít túyat túutna caá.

Pablo ã pée wutat

¹⁷ Wã déewã panihnitá, ñijeéh jumnit biquína yeebdih míc en jühñat túutnit, biícdiã ñi túi jummatdih ít yéjanap wut be. Páant ít chãjachah, yeéboó Jesúsniãáwdih ñi jepahatjidih ñi cádah bejna caá. Páant ít cádahachah enna, jñi túi chãja chaáh! Queétdih ñi pej jumca bojoó, yeebdih chah ít yéjacat pínah niijná.

¹⁸ Pániã cádahnit jwĩ Maáh Jesucristodih teo wãhniã niãcaã caá. Yeejép ít en ñinãhatdihjeh chãjnit ít jumna caá. Queét túiniã jacjeh ít bohéna yuhna, ít yee naóh bohénachah, túi jéihcannitboó queétdih ít túi joiná caá. Pániãna, queét yee naóhniãdih ñi pej jumca bojoó.

¹⁹ Obohjeéhtih, yeéboó Jesúsdiã túi jepahniã caá ñi jumap. Pániã túi jepahniã ñi jummat doonádih niãat ít joyóp wut be. Weembúã caán doonádih joinit, búdí wã wëina caá. Pániã wëina yuhna, yeebdih bainiã wã úum yacna caá, “queét yee

naóhniãdih ñi jepahniã”, niijná. Ded pah túi chãjatdih ñi jéihyat pínãhdih yeebdih búdí wã náah yacna caá. Obohjeéhtih, yeejép chãjat pínãhboodih ñi jéihyatdih wã náah yaccan caá.

²⁰ Pániã jéihniã ñi jumachah, Dios, jwiítidih túi jummat túutni, yeebdih ã teo wáacipna caá, nemépwã ít maáh Satanásdiã ñi yap yohãt pínãh niijná. Jwĩ Maáh Jesucristo yeebdih oiniã, ã túi teo wáaca naáh.

Pablojééh jumnit ít túyat túutna

²¹ Timoteo, wã pej jumni, yeebdih ã túyat túutna caá. Wã déewã Lucio, Jasón, Sosípater yuh buca yeebdih ít túyat túutna caá.*

²² Weém, Tercio, Pablo ã daacát túutuchah, daác wãhniã wã jumna caá. Weembúã Jesúsniã jumna, yeebdih wã túyat túutna caá.

²³ Weém Pablo, Gayoih muedih wã jumna caá. Nin muedih Jesúihwã ípĩ míc wáacna caá. Pániãna, caanbát yeebdih ã túyat túutna caá. Erasto, nin tátchidih moón ít maátaih dinerodih en daonibut yeebdih ã túyat túutna caá. Jwĩ dée panihniã Cuartobut yeebdih ã túyat túutna caá.*

²⁴ Jwĩ Maáh Jesucristo yeéb niãatdih oiniã, ã teo wáaca naáh. Páant tíi ã jumna nah.

Diosdiã ã wëi naóh péaat

²⁵⁻²⁶ ¡Dios, chah wëpnidih jwĩ wëi jühñ! Caán niãat jéihniã jumna, yeebdih ã jéih teo wáacna caá, wã naóhniã Jesúsniãániã doonádih túi jenãh joinit, caandih ñi cádahcat pínãh niijná. Caán doonádih jon jãtíh moón ít jéih jwãhcap wut jĩ. Obohjeéhtih, ã naáwdih naóh yapanitdih jéihyanit, Diosjeh át daacát túutap wut jĩ. Bũ ã daacátjidih jwĩ enechah, jwiítidihbut ã jéihyana caá. Pániã jéihyanit, judíowã, judíowã niãcannitdihbut túi ubniã pínãh Jesús ã jummatdih weemdih ã bohéat túutap jĩ, niãat baácdiã moón caandih ít jepahãt pínãh niijná.

²⁷ Pániãna, ¡Jesucristo ã teo wáacatjih, Dios biícjeh niãat jéih beedánidih yeó jáap jummat pah jwĩ wëi naóh jühñ! Páant tíi ã jumna nah.

Páant bóojeh tigaá wã naáwãt.

Pablo

* 16:13 Mr 15.21 * 16:21 Hch 16.1 * 16:23 Hch 19.29; 1Co 1.14; 2Ti 4.20

1 CORINTIOS

Pablo queédih ã túyat tútat

1-2 Weém, Pablo, biíhdih daacát tútutnit, yeéb Corinto tútchidih moón Jesúíhwādh wā wahna caá. Dios weemdih ñíonit, Jesucristoíh táini doonádih ã naáwát tútutni wā jumna caá. Pánihi jumna, yeebdíh búdí wā túyat tútutna caá. Wā úd panihni Sóstenesbut yeebdíh jenah joinít, búdí ã túyat tútutna caá. Yeéb jwí Maáh Jesucristodih jepahnit, Dioíhwā ñi jumna caá. Nihat baácdih moonbát biíc yoobó jwí maáhdih úbhñit, biícdih jumnit pah Dioíhwā jwí jumna caá. Jwiít nihatdih Jesús jwí Maáh ã jumna caá.*

3 Dios jwí íp, jwí Maáh Jesucristobut yeebdíh búdí oinit, í teo wáaca naáh, biícdih ñi túi jummat pínah niijná.

Dios ded pah queédih ã túi teo wáacat

4 Diosdih úbhñna, “Paá, queét Jesúíhwādh búdí oinit, ma túi teo wáacatdih táina caá”, wāpí niijná caá.

5 Pánihi teo wáacna, ã jéihyanachah, ñi túi jéih naóh yapana caá.

6 Páant ã túi teo wáacachah, wā naóhñiji Jesúíh doonádih ñi túi joyóp jí.

7 Búdí ã teo wáacachah, yeebdíh dede jéihcat pínah ã wihcan caá. Pánihi, Jesús ã jwúub dei júúwát pínahdih wēi pánit, ã wēpatjīh ñi míic túi teo wáacna caá.

8 Yeebdíh páantjeh ã túi teo wáacbiipna caá, caandíh ñi cádahcat pínah niijná. Páant ñi cádahcah, Jesucristo ã jwúub dei júúwáchah, yeebdíh yéejat peéh chājat ã wihcan níit.

9 Dios jwiítidih ã níwip jí, jwí Maáh Jesucristodih jwí túi pej jummat pínah niijná. Páant ã niijátji biíc yoobó ã chājbipna caá.

Í míic jūihñatdih ã cádahat tútat

10-11 Dios páant yeebdíh ã teo wáacachah yuhna, Cloéwā wā pebhna jūinít, ñi míic jūihñat doonádih weemdíh í naáwáp jí. Páant ñi chājachah, wā údwā panihnitá, jwí Maáh Jesucristo ã wēpatjīh nin pah yeebdíh wā wutna caá: ¡Ñi míic jūihñatdih

caanjīhjuh ñi cádahaá! ¡Páant bóojeh! Yeebdíh túi biícdih jummat caá náahap. Jesús ded pah ã jummatdih, ded pah ã bohéatdihbut biícdih ñi túi jenah joyóo.

12 Páant niijnít, nin pah wā naóhna caá. Yeéb biícdih ñi túi jumcan caá. Biquína, “Jwiít Pabloíhwā caá. Caán chah túi bohéni caá”, ñi niijná caá. Bitá, “Jwiít Apoloíhwā jwí jumna caá. Caánboó chah túi naóhni caá”, ñi niijná caá. Bitá, “Jwiít Pedroíhwā caá. Caánboó chah túi jéihni caá”, ñi niijná caá. Bitá “Jwiítjeh Cristo ã bohéatdih yoobópdih jéihnit caá. Pánihi jumna, jwiítjeh áihwā caá”, ñi niijná yuh caá.*

13 Obohjeéhtih, Jesucristo páant ñi jummat pínahdih át bohécap jí. Weém, Pablo, yeebdíh wun wāhni nihcan caá. Wā wēpatjīh nihcan jí yeebdíh í daabánap jí. Jesús ã wēpatjīh í daabánap jí, áihwā ñi jummat jūtat pínah niijná.

14-15 Crispo wūt jumni,* Gayo wūt jumni,* queét chénewādhjuh wā daabánap jí. Bitadih wā daabácap jí. Yeebdíh wā daabánachah nihna, “Pabloboó ã wēpatjīh weemdíh ã daabánap jí”, ñita niij tágaá. Pánihi, “Queédih wā daabácatjidih táina caá”, Diosdih wā niijná caá.

16 ¡Cáaj! Estéfanawādh wā quíib buudáp be. Queédihbut wā daabánap jí. Obohjeéhtih, “Bitadih wā daabácap jí”, wā niij jenah joiná caá.*

17 Cáacwādh daabáni pínah Jesús weemdíh wahcan, áih túini doonádih naáwát tútutna, ã wahap jí. Jwiít cáacwā jwí jenah joyátjīhjuh ã naáwát tútutcap jí. Páant wā naáwáchah nihna, joinítboó “Caán túi naóhni caá”, niijnít, weemdíhjuh íta wēi jenah joi tága. Jesúsdihi íta jenah joicán taga. Obohjeéhtih, Dios ã wēpatjīh yoobópdih áih doonádih weemdíh ã naáwát tútutap jí, Jesús cruzboó ã wun wāhatjidih í túi jenah joyát pínah niijná.

Cristo Dios ã jéihyat, ã wēpatdih jūatni caá

18 Jwiít Jesús cruzboó ã wun wāhatji doonádih joinít, caandíh jwí jepahachah, Dios ã wēpatjīh jwiítidih ã túi ubna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdihi jepahcannit iiguípna

* 1:1-2 Hch 18.1 * 1:12 Hch 18.24 * 1:14-15 Hch 18.8 * 1:14-15 Hch 19.29; Ro 16.23 * 1:16 1Co 16.15

bejnit pínah, cruzboó Jesús ã wun wāhatji doonádih joinít, nin pah í níj jenah joiná yuh caá: “Dedé pínah nihcan jíí. Páantjeh át wunjehep wat jíí”, í níj jenah joiná caá.*

19 Páant í níj át bíic yoobó Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át níj daacáp tají:

“Dios nin pah ã níj caá: ‘Cāacwā í bohéatdihjeh táí jéihna yuhna, weemdíh í jenah joicát jíib í bũudbípna caá’, ã níj caá”, át níj daacáp tají. (Is 29.14)

20 Diosdih jéihcannit í jenah joyátjéhjeh búdí í jéihyechah yuhna, Dios í jéihyatdih “Dedé pínah nihcan caá”, ã níj jenah joiná caá. Pánihna, jwiít cāacwā jwí jenah joyát dihjeh bohénit, í táí jéihna yuhna, jeáboó í bejcan níit. Moisés ã wutajidih bohénit, táí naóh nitbut jéihna yuhna, Dios pebhna í bejcan níit.*

21 Dios nihatdih jéihni jumna, nin pah át níj jenah joyóp wat jíí: “Cāacwā í jenah joyát dihjeh jéihnitdih wā táí ubcan níit. Obohjeéhtih, wā wūúh ã wun wāhatdih jenah joinít dihjeh wā táí ubbípna caá”, át níj jíip wat jíí. Jesúh doonádih jwí bohénachah, jepahcannitboó “Oboh í naáwátjeh caá”, níj jenah joinít, bũudnít í jumbípna caá.

22 Jwiít judíowā nin pah jwípí níj jenah joiná yuh caá: “Dios ã wēpatdih ã júutcah, caandíh jwí jepahcan níit”, jwí níj caá. Yeéb judíowā nihcannit nin pah níj níj jenah joiná yuh caá: “Dios ded pah ã jumatdih jwí jenah joyátjéhjeh beh joicán, caandíh jwí jepahcan níit”, ñi níj caá.

23 Obohjeéhtih, jwiítboó nin pah jwípí níj naóh bohéna caá: “Jesucristo cruzboó jwiít dih át wun wūhup tají”, jwí níj caá. Páant jwí níj bohéatdih joinít, jepahcannit judíowā nin pah í níj jenah joiná yuh caá: “Obohjeéhtih, Dios ã wahní jwiít dih táí ubni pínah wuncanjeh, jwí maáh ã jumbípna caá. Pánihna, Jesús wunah bejna, caánboó jwí páini nihcan caá”, í níj jenah joiná caá. Páant níj jenah joinít, Jesúh doonádih í yap yohna caá. Judíowā nihcannitboó nin pah í níj jenah joiná yuh caá: “Í yee naáwátjeh caá”, níj jenah joinít, queébut Jesúh doonádih í yap yohna caá.

* 1:18 Ro 1.16 * 1:20 Job 12.17; Is 19.12; 33.18; 44.25

24 Obohjeéhtih, biquína jwiít judíowádih, yeéb judíowā nihcannitdihbut Dios ã níwichah, Jesúh doonádih táí joí jepahnit, nin pah jwí níj jéihna caá: “Dios chah wēpni, nihat jéihni jumna, cāacwādih táí ubat táut níj ná, Jesúsdih át wun wāhat táutup tají”, jwí níj caá.

25 Páant ã níwichah, áihwā jumna, nin pah jwí níj jéihna caá: “Jwiít cāacwā jwí jenah joyát chah Dios át jenah joi tága. Jwiít cāacwā jwí wēpat chah Dios ã wēpna caá”, jwí níj caá.

26 Páant wā naáwát dih jenah joinít, Dios yeebdíh ã níwichah, ded pah ñi jumatdihbut ñi táí jenah joyoó. Wā úudwā panihnitá, bita yeebdíh ennit, “Queét bohécannit, dinero wihcannit jumna, oboh jumnit caá”, í níj jenah joyóp tají.

27 Obohjeéhtih, “Jéihcannitjeh caá”, cāacwā í níj níitdih Dios át níwip taga. Pánih níona, jéihnitboodíh “Búdí bohéna yuhna, wā jéihyat dedé pínah nihcan caá”, Dios queétdih át níj jéihyanap taga. Oboh jumnitdihbut ã níwichah ennit, “Wā wēpat dedé pínah nihcan caá”, maátadh át níj jéihyanap taga.

28 Oboh jumnit, bita í deohnit, bita í enah bojnitdihbut Dios át níwip taga. Pánih níonit, “Jwiít cāacwā jwí jéihyat weemdíh ã jumuchah yuhna, dedé pínah nihcan caá”, jwiít dih át níj jéihyanap taga.

29 Pánihna, Dios pebhboó juibínit, “Wā jéihyatjéhjeh wā jūúwáp be”, jwí níj jéihcan níit.

30 Obohjeéhtih, Dios caá jwiít dih át teo wáacap taga, Jesucristodih jepahnit, áihwā jwí jumap pínah níj ná. Pánih áihwā jumna, Jesús ã jenah joyát pahjeh mantih Dios jwiít dihbut ã jenah joyát táutna caá. Æ wun wāhatdih jwí táí jenah joyóchah, jwiít áihwádih “Caánboó táini caá. Wā peéh chājcan níit”, Dios ã níj enna caá.

31 Nin pah Dios naáwát dih naóh yapani át níj daacáp tají: “‘Weemdíh dedé jedhdad wihcan caá’, níj níit í jumca bojo naáh. Obohjeéhtih ‘Jwí Maáh Dios nihat jéihni, weemdíh ã táí teo wáacap be’, níj níit í jumca naáh”, át níj daacáp tají.*

* 1:31 Jer 9.23-24

2

Cristo ã wun wãhatji

1-2 Wã úudwã panihnitá, ñi pebhna jwíih jwibína, ded pah wã jumatjidih ñi túi náhninaá. Ñi pebhboó wã bejat pínah jãtíh nin pah wã niíj jenah joyóp jĩ: “Jesucristo ded pah ã jumatjidih bohéna, jwiítidih ã wun wãhatjidih queétdih wã jéihyabipna caá”, wã niíj jenah joyóp jĩ. Páant niíj jenah joinít, Dios weemdíh ã jéihyani doonádih túinijeh yeebdíh wã naóh bohénap jĩ, “Pablo nihat jéihni caá”, ñi niíj jenah joicát pínah niijná.

3 Ñijeéh jamna, nin pah wã niíj jenah joyóp jĩ: “¿Yoobópdihi níit wã bohénap? ¿Jesúsdihi í túi jepahmi naniít? ¿Jepahcan, íijnit, weemdíh í yoh bacami naniít?” niíj jenah joinít, búdí wã úumap jĩ.*

4 Jwiít cáacwã jwí jenah joyátjñeh wã naóh bohécap jĩ. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ã wépatjñeh yeebdíh túinijeh wã bohénachah joinít, Dios ded pah ã wépatdih ã júutuchah ennit, Jesúsdihi ñi jepahap jĩ.

5 Pánihna, “Pablo ã túi jéihyatjñeh jwiítidih ã jepahat túutcap jĩ. Obohjeéhtih, Dios ã wépatjñeh ã chãj júutuchah ennit, Jesúsdihi jwí túi jenah joyóp jĩ”, ñi niiját pínah niijná, páant wã bohénap jĩ.

Túini Espiritu ded pah Dios ã jumatdih ã jéihyaat

6-7 Diosdih jéihcannit í jenah joyát dedé pínah nihcah, Diosboodíh túi jenah joyát caá náahap. Diosdih túi jenah joinítidih nin pah wãpĩ niíj naóh bohéna caá: “Dios nihat jéihni jamna, jwiítidih túi ubat túut niijná, Jesúsdihi át wahjip taga. Pánih chãjna, jeáboó jwí jwibínachah, chah túinidihbut jwiítidih ã chãjbipna caá”, wãpĩ niíj naóh bohéna caá. Nin baácdih moón maáta í jenah joyát chah Dios ã jenah joyát caá. Queétdih wãuchah, í jenah joyátjidih bita í náhnican níit. Obohjeéhtih, Diosboó nin baácdih ã chãjat pínah jãtíh, Jesúsdihi ã wah deyaat pínahdih átát jenah joijíp taga. Jon jãtíh páant niíj jenah joiná yuhna, jwiít cáacwãdih át jéihya jwuhcap taga.

8 Páant ã jenah joyátjidih nin baácdih moón í maátaboó ít beh joicáp jĩ. Í beh joiná

nihna, nihat jéihni, chah wépní, jwí Maáh Jesucristodih íta mao yohcan taga.

9 Dios páant ã niíj jenah joyátjidih cáacwã í beh joicáh yuhna, ã naáwátdih naóh yapani nin pah át niíj daacáp tajĩ:

“Caandíh oinitdih ded pah Dios túini ã chãjat pínahdih jwiít cáacwãboó encan, joicán, jwí jenah joi jwuhcan caá. Ded pah jwí jenah joyát chah ã túi jambipna caá”, át niíj daacáp tajĩ. *(Is 64.4)*

10 Páant ã jéihya jwuhcah yuhna, ã jenah joyátjidih bññ jwuhna Túini Espirituboó jwiítidih ã jéihyana caá. Caán Túini Espiritu nihat jéihni, Dios ã jenah joyátdih ã túi jéih beedána caá.

11 Jwiít cáacwã biíh ã jenah joyátdih jwí jéihcan caá. Caanjéh caá ã jéihyep. Pánihat pah, jwiít cáacwã Dios ã jenah joyátdih jwí jéihcan caá. Áih Túini Espiritujeh caá caandíh ã jéihyep.

12 Diosdih jéihcannit í jenah joyát pah jenah joiná, Dios ã jenah joyátdih jwí beh joicán caá. Páant jwí beh joicáh, áih Túini Espiritudih jwiítidih Dios ã wãhap jĩ, ded pah oinit, ã túi chãjatjidih jwí jéihyat pínah niijná.

13 Páant ã jéihyanachah, ã wépatjñeh jwiítbut yeebdíh jwí jwúub bohéna caá. Diosdih jéihcannit í jenah joyát pah jenah joinít, jwí bohécan caá. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ã jéihyanachah, bitadih jwĩpĩ bohéna caá.

14 Jesúsdihi jepahcannit, Túini Espiritu wihcannit, caán ã bohéatdih náahcan, “Dedé pínah nihcan caá”, í niíj jenah joiná yah caá. Pánihna, Túini Espiritu ã teo wáacchah, ã bohéatdih queét í jéih beh joicán caá.

15 Túini Espiritu ã teo wáacchah, Dios ded pah ã bohéatdih jwiít Jesúsíhwã jwí jéih beh joiná caá. Pánih beh joiná, ã weñat pínahdih jwí jéih chãjna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdihi jéihcannitboó páant jwí chãjachah ennit, Dios ã weñat pínahdih beh joicán, “¿Dépanih tiguaá queétdih páant í chãj?” í niijná caá.

16 Páant ã jumat pah jon jãtíh Dios naáwátdih naóh yapani Isaías nin pah át niíj daacáp tajĩ:

“Dios nihat jéihni ã jwuhcah, jwiít cáacwãboó ded pah ã jenah joyátdih jwí jéih beedácan caá. Pánih

* 2:3 Hch 18.9 * 2:16 Is 40.13; Ro 11.34

jéihcannit jumna, caánboodih jwĩ jéih bohécán caá”, át niij daacáp tajĩ.*

Obohjeéhtih Túini Espíritu ã teo wáacachah, jwiítboó Jesucristo ded pah ã jenah joyátdih jéihna, ã weñat pínahdih jwĩ jéih chãjna caá.

3

Pablo, Apolosjĩh Diosdih oboh teo wãhñitjeh ã jummat

1 Yeéb wã úudwã panihnitá, Jesucristodih jepahna yuhna, páantjeh jáap jéihnit pah ñi jumna caá.

2 Yeebdih maatápdih wã bohénachah yuhna, wébít páantjeh nom jwuhñit dée pah ñi jumna caá. Páant ñi jumachah, ñi táí beh joyát pínah niijná, buocannidihjeh yeebdih wã naóhna caá. Pánihna, nom jwuhñitdih jeémátdih jwĩ wãhcat pah, buoni bohéátdih yeebdih wã jéih naóh jwuhcan caá. ¿Dépanihna, páant ñi jum?*

3 ¿Dépanihna Túini Espíritu wihcannit pah Dios ã weñat pínahdih ñi chãjcan? Túini Espíritu wihcannit pah jumna, tubit míic jáihñit, míic íjanitbut ñi jumna caá. Jesucristodih jepahcannit biíc yoobó ñi chãjna caá.

4 Yeéb biquína “Weém Pabloih caá”, ni-ijnít, bita “Weém Apoloih caá”, niijnít, tubit ñi míic íjana caá. Pánih míic íjana, Diosdih jéihcannit dée pah ñi jumna caá.*

5 Biquína “Pablo caá chah jéihni”, niij jenah joí, bitabut “Apolos caá chah jéihni”, ñi niij jenah joiná caá. Páant ñi niij jenah joicá bojoó. Jwiít bohénit nihát biíc yoobó Diosdih teo wãhñitjeh jwĩ jumna caá. Ded pah ã wutuchah, caandih jepahnitjeh, yeebdih jwĩ bohénap jĩ. Páant ã wutuchah, jwĩ bohénachah joinít, Jesucristodihjeh yeéb ñi jepahap jĩ.

6 Nin pah ã jumna caá: Pácahidih momni dée, weém jĩ yeebdih Jesúih doonádih wã jwíih naáwáp jĩ.* Páant ã momat túttimah, pácahi en daoní dée, Apolos yeebdih ã jwúub bohénap be, chah ñi jéihyat pínah niijná.* Obohjeéhtih, momnidih Diosjeh chíihanit, ã behana caá. Pánihat pah Diosjeh túut nuumát túutnit, yeebdih ã jéihyana caá.

7 Momni, en daoníbut oboh jumnitjeh caá. Diosjeh ã chíihana caá. Pánihna, weém wã táí naáwáchah yuhna, Apolosbut ã táí bohénachah yuhna, Dios yeebdih ã jéihyacah, ñita beh joicán tagaá. Páant ñi beh joicán, caandih ñita jepahcan tagaá.

8 Pácahidih momni, en daoníbut, Dios ã enechah, biíc yoobó ã jumna caá. Dios ã wēpatjĩh biíc ã táí bohéátdih ennit, ã pehb- boó ã juibínachah, Dios chah ã jíib chãjbipna caá. Obohjeéhtih biíhboó ã táí bohécátdih ennit, namp ã jíib chãjbipna caá.

9 Jwiít nihát Dios ã wutátdih jepahnit, yeebdih jwĩ bohéna caá. Yeébboó Dioih pácahi dée, ãih muú dée ñi jumna caá.

10 Dios weemdih ã táí teo wáacachah, weémboó yeebdih wã jwíih bohénap jĩ. Muú chãjna, táini jíhlo jwio náhdih ñíonit, ã dodhdát dée, weémboó yeebdih wã jwíih táí bohénap jĩ. Túttimah, muú chãjnit dée bita yeebdih ã jwúub bohénap taga. Túini muú chãjnit dée, jwiít bohénitboodih Dios ã wēpatjĩhjeh táí bohéat caá náahap.

11 Túini jagáp nahdih ã dodhdát dée, Jesucristo ã wan wãhatjidih wã jwíih bohénachah, ñi jepahap jĩ.

12 Maatápdih jumni pínah muudih chãjihna, táini máa nahnadih ñíonit, táí chãjat caá náahap. Pánihat pah, yeéb Dioih muú dée ñi jumachah, ñi jepah cádahcat pínah niijná, wã túttimah jũóhñitdih Túini Espíritu ã wēpatjĩh yoobópdih bohéat caá náahap.

13-14 Pánih chãjna, Jesús jwúub dei jũóhna, muudih ã táí chãjat dée, ã táí bohéatji jíib, Dios ã táí chãjbipna caá.

15 Obohjeéhtih, muudih ã táí chãjcat dée, ã táí bohécátji jíib, ã táí chãjcan niít. Queét táí bohécannitboó Dios pebhna ã juibínachah yuhna, Túini Espíritu ã teo wáacátjĩh ã bohécach, Dios queétdih ã táí chãjcan niít.

16 Pánihna, “Jwiít biícđih Dioih muú dée jwĩ jumachah, Túini Espíritu jwíjeéh ã jumna caá”, ñi niij táí jenah joyoó.*

17 Pánih jumna, ãihwãjeh jwĩ jumachah, ded yeéb biícđih ñi jumátdih ã yéjeanachah, Dios caandih búdí ã peéh chãjbipna caá.

18 Biquína nin pah ñi niij jenah joiná caá:

* 3:2 He 5.12-13

* 3:4 1Co 1.12

* 3:6 Hch 18.4-11

* 3:6 Hch 18.24-28

* 3:16 1Co 6.19; 2Co 6.16

“Weém táí jéih beedáni caá. Dedé weemdíh jədhcan caá”, ñi niij jenah joiná yəh caá. Obohjeéhtih, páant niij jenah joinít, yeebjéh ñi míic yeena caá. Páant ñi niij jenah joyátdih yeebdíh cádahat caá náahap. Pánih cádahnit, túut nəumná, nin pah ñi jwúub niij jenah joyoó: “Weém bainí jéihnijeh jəmna, yoobópdih jéihyat túut niijná, Dios ã teo wáacatdih búdí wã náahna caá”, ñi niij jenah joyoó.

¹⁹ Diosboó caandíh jepahcannit ded pah í jenah joyátdih ennit, “Dedé pínah nihcan caá”, ã niijná caá. Páant niijná, nin pah jon jətíh át niij daacát túutəp tají: “Jwiít chah jéihnit caá’, niij jenah joinítidih wã yohbipna caá”, át niij daacát túutəp tají.*

²⁰ Davidjiboodíh bíic yoobó nin pah át niij daacát túutəp tají: “Weemdíh jéihcannit í jenah joyátdih ennit, ‘Dedé pínah nihcan caá’, át niij daacát túutəp tají.*

²¹⁻²² Biquína yeéb nin pah ñi niij jenah joiná yəh caá: “Pablo chah jéihni ã jəmchah, weém əih jəmna, weembút chah jéihni wã jəmna caá”, ñi niij jenah joiná caá. Bitabət Apolosdih, Pedrodihbət bíic yoobó ñi niij jenah joiná yəh caá. Obohjeéhtih, páant ñi niij jenah joyát yoobópdih nihcah, túut nəumát caá náahap. Yeéb jwíhwã nihcah, jwiít yeebdíh bohénitboó ñíhwã jwí jəmna caá. Dios jwiítidih yeéb nihatdih át wəhəp taga. Páant yeebdíh ã wəhəchah, jwiít nihat yeebdíh teo wáacnit jwí jəmna caá. Yeebdíh teo wáacnitdih wəhnit, nin baácboó ñi jəm jwəhəchah, páantjeh ã túí chəjbipna caá. Wənnit, ã pehbóó ñi jəibínachah, chah túini ã wəhbipna caá. Bəh láa Dios yeebdíh túí teo wáacna, túttimah bóo láabət, chah ã teo wáacbipna caá. Pánihna, nihat túini ã wəhni ñíh ã jəmna caá.

²³ Yeéb Cristoíhwã jəmna, caánboó Dioíh ã jəmchah, yeebbút Dioíhwã ñi jəmna caá.

4

Cristo ã naáwát túutnit ded pah í jumat

¹ Jwiít yeebdíh bohénitdih “Queét Jesucristodih teo wəhnitjeh caá. Dios cəacwədih ã jéihya jwəhca naáhdih

Pablowədih át bohé jibat túutəp taga”, niij jenah joyát caá náahap.

² Det teo wəhnitdih í maátadijeh táí jepahat caá náahap. Pánihat pah, jwiít Jesúsdihteo wəhnit jəmna, jwí Maáh ded pah ã bohéat túutəchah, jwiítidih yoobópdih bohéat caá náahap.

³ “Caán Pablo táí yoobópdih ã bohécan caá”, yeéb ñi niijichah yəhna, weémboó wã jəgahcan caá. Bitabət bíic yoobó í niijichah yəhna, bíic yoobó wã jəgahcan niit. Weemjəhət “Dios ã bohéat túutatjidih wã túí bohécan beé”, wã niij jenah joicán caá.

⁴ “Diosdih jepahnit, yoobópdih wã bohécan caá”, niij jenah joicán yəhna, “Weém táí yoobópdihjeh bohéni caá. Dedé yéejat jíb weemdíh ã wihcan caá”, wã jéih niijcán caá. Jwí Maáh Jesucristojeh weemdíh ennit, “Meém ma túí bohénap be”, niijni pínah caá.*

⁵ Jwí Maáh Jesús ã jwúub dei jəúwát pínah jətíh, yeébboó ded pah jwí bohéat, bita í chəjatdihbət ennit, “Caánboó jwí Maáh ã wutatdih ã túí chəjcan caá”, niijcát caá náahap. Obohjeéhtih, jwúub dei jəóhnit, Jesúsboó ded pah jwí bohéatjidih jwiítidih ã naóhbipna caá. Jwiít cəacwəboó ded pah bíih ã chəjatdih, ã jenah joyátdihbət jwí jéihcan caá. Jwiítjehbət jwí jenah joyátdih jwí jéih beedácan caá. Diosjeh caá ã jéihyep. Pánihna, Jesús jwúub jəóhnit, nihat jwí chəjatjidih, nihat jwí jenah joyátdihbət ã naóhbipna caá. Caán láajeh caá “Meém ma túí chəjap jí”, jwiítidih ã niij naóhbipna caá.

⁶ Wã úudwã panihnitá, pánih naóhna, ñi túí beh joyát pínah niijná, ded pah jwiít Apolosjéh jwí jumatdihjeh wã naáwáp be. Ded pah jwí jumatdih ennit, bíic yoobó yeebbút ñi jéih jəmbipna caá. Dios ã daacát túutatdih jepahna, “Yeebdíh bohéni ã jéihyat chah jwiítidih bohéni ã jéihna caá. Pánihna, meém ma jéihyat chah caá wã jéihyep”, ñi míic niijcá bojó

⁷ “Caán bohéniboó chah jéihni ã jəmchah, caandíh caá jwí náahap”, ñi niijcá bojó. Nihat ñi bíbohətdih Dios yeebdíh wəhniijeh caá. Jwí bohéatdih ñi joyóchah, Dios caá yeebdíh át beh joyánap taga. Ñi jenah joyátjéhjeh ñi beh joicáp

* 3:19 Job 5.13 * 3:20 Sal 94.11 * 4:4 1Jn 3.19-21

be. Pánihna, ì jéihyatjìhjah beh joinít dée, yeebdíh nin pah niijcát caá náahap: “Weemdíh bohéni túi jéihni ã jumuchah, weembút túi jéihni jumna, Jesúih doonádih weemjéh wã túi beh joyóp be”, niijcát caá náahap.

⁸ Yeéb nin pah ñi niij jenah joiná caá. “Jwiítboó Dioíh doonádih túi jéih beedánit caá. Jwiít dih dedé jùdhdát wihcan caá. Túini Espíritu nihat ã wãhni wēpat jwiít dih ã jumna caá. Pablowã ì wihcah yuhna, jwiítjeh maáta jwí jumna caá”, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, jwí Maáh Jesús ã jwúub dei júwáchah, caán biíc dih maáta yoobópdih ñi jumuchah, áta túi taga. Pánih jumna nihna, jwiítbut ñijeéh maáta jwíta jum taga. Nihat yeejép yapat áta péa taga. Obohjeéhtih, páant ã yap jwuhcan caá.

⁹ Weémboó nin pah wã niij jenah joiná caá: “Jwiít Dios ã naáwát túutnit dih oboh jumnit, peéh mawat pínahdih pánit pah bitaboó ì enna caá. Nihat cáacwã, nihat Dioíh ángelwãbut ded pah jwiít dih ã yapat pínahdih jéihyat túut niijná, jwiít dih enna caá ì chãjap”, wã niij jenah joiná caá.

¹⁰ Pánih ennit, “Jesucristoíh doonádih naóhna, queét dedé pínah nihcan caá”, jwiít dih ì niij enna caá. Obohjeéhtih, “Queét Jesúihwã jumna, dedé jéihcat pínah wihcan caá”, yeébbodíh ì niij enna caá. “Queét wēp naóh nit nihcah, queétdih jwí jepahcan niít”, jwiít dih ì niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, “Queét ì túi wēp naáwáchah joinít, nihat cáacwã ì túut nuumbípna caá”, yeébbodíh ì niij jenah joiná caá. Pánihna, dawá yeebdíh wēi naóh nit, jwiítboodíh ì iiná caá.

¹¹ Jwiít jwí bohé jibichah, nuugúp tubna, ãpí taca joót na caá. Jwiít dih túini yégueh wihcan, muubút wihcan caá. Jwí naáwáchah joinít, ìjna, jwiít dih dawá láa bita ì mawap be. Jwí jib bohé jwíhipmant, buubut biíc yoobó ã yapna caá.

¹² Jwí náahat dih jíb chãjat túut niijná, búdí teonit, jwípi chuná caá.* Cáacwã jwiít dih yeejép ì naáwáchah joinít, yeejép naóh jwúubacanjeh, Dios queétdih ã teo wáacat pínahdih jwípi úbhna caá. Yeejép ì chãjachah yuhna, jwípi enah bojna caá.

¹³ Yeejép dooná ì naáwáchah joinít, “¿Biíc dih jwí jéih jumcan niít?” jwípi niij jwúubana caá. Nihat cáacwã ì yohni pah jwiít dih ìpi enna caá. Jwí bohé jwíhipmant buubut biíc yoobó jwiít dih ì jenah joiná caá.

¹⁴ Caandíh daácna, ñi tíicat pínah nihcan, yeéb wã weh panihnit dih oina, ñi túut nuumát pínahdih náah yacnit, páant wã niij daacáp be.

¹⁵ Nin wã naáwát pínahdih ñi jenah joyoó: Weém ñi ìp panihni caá. Yeebdíh wã bohéat túttimah, dawá Jesúih doonádih bohénit ì jumuchah yuhna, weemjéh beé yeebdíh jwíh naóhni. Páant wã jwíh naáwáchah joinít, Jesucristodih ñi jepahap jì.

¹⁶ Ñi ìp panihnijeh yeebdíh oinit, páant wã niij naáwáp be. Ì mána ded pah ì jumat dih ennit, wébítbut biíc yoobó ìpi chãjna caá. Pánihna, ñi ìp panihni ded pah wã jumat dih ennit, yeébbút biíc yoobó ñi chãjaá.*

¹⁷ Páant ñi chãjat pínahdih náah yacnit, Timoteodih ñi pebhna wã wahna caá. Jesúih doonádih wã naáwáchah joinít, caanbút ã jepahachah, wã wúuh pah wã oini ã jumna caá. Nihat tútchinadilh moón Jesúihwãdih ded pah bohéna, biíc yoobó wãpi chãjna caá. Ded pah wã chãjachah enniiji yeebdíhbut ã jwúub náhniabipna caá.

¹⁸ Obohjeéhtih, biquína yeéb nin pah ñi niij jenah joiná caá: “Jwiít chah jéihnit caá. Dedé pínah Pablo jwiít dih ã jéih bohécan niít. Jwiít dih úmnit, ã jéohbican nacaá”, ñi niij jenah joiná yuh caá.

¹⁹ Obohjeéhtih, jwí Maáh ã wahachah, waícanjeh ñi pebhna wã jubíbipna caá. Jubíbinit, páant niij naóh nit abeh ded pah ì chãjat dih wã enbipna caá. Jesúih doonádih ì naáwáchah, ¿Bita ì túut nuúm niít? ¿Oboh ì niijátjeh caá?

²⁰ Queét Dios ã wēpatjìh yoobópdih ì naáwáchah, queétdih joinítboó jepahnit, ì túut nuumbípna caá. Obohjeéhtih, páantjeh ì naáwáchah, cáacwã ì jepahcat dih wã jéihbipna caá. Jesúihwã jumna, ded pah naóhna, Dios ã wēpatjìh ì chãjbipna caá. Oboh naóhna, ì chãjcan niít.

* 4:12 Hch 18.3 * 4:16 1Co 11.1; Fil 3.17

21 Pánihna, ñi pebhna juibínit, wã jũihñatdih náahcan, ñi túut nuúm páñaá. Páant ñi túut nuumúchah, ñi íp pah yeebdíh oinit, चाह्हजeh wã naóhbipna caá.

5

Yeejép yoobát pohba chãjnidih ï yohat pínah

1 Bũũ yeebdíh bainí wã jwúub naáwát túut caá. Ñi pebh chah yeejép chãjat doonádih wã joyóp be. Ñi cãtíh tubit yéej chãjni ã íp áadihjih át bíbohóp wut be. Jesúsdih jéihcannit páant yeejép ípí chãjcan caá. Obohjeéhtih, yeéboó Jesúsdih jéihnit jumna yuhna, páant ã chãjatdih ñi enah bojna caá.*

2 “Jwí Maáhdih táí jepahnit, jwiítndih dedé yéejat wihcan caá”, niíj jenah joiná yuhna, tíccan, jígahcan, caán yeejép chãjnidih ñi túut nuumát túutcap be. Páant ñi túut nuumát túutcan, bũũ páantjeh ã yéej chãjat jíib, yeéb ñi míc wáac jwinít, caandíh ñi jwúub waadát túutca bojoó.

3 Weémboó ñijeéh wihcan yuhna, caán doonádih joinít, búdí úubhna wã chãjap be. Pánihna, ñijeéh wã jummat pahjeh, ded pah caandíh ã yéejat peéh chãjat pínahdih Jesús weemdíh ã jéihyanap be.

4-5 Páant ã jéihyanachah, nin pah yeebdíh wã niíj naóhna caá: Caandíh ã yéejat peéh naáwát túut niijná, yeéb ñi míc wáacá. Pánih míc wáacna, ñijeéh wã jummat pah, Jesús ã wēpatjĩh nin pah caandíh ñi niijí: “Jwí jwúub míc wáacachah, ma waadca bojoó. Nemépwã ï maáh ded pah meemdíh yeejép ã chãjihna, ã chãja naáh, ma jwúub túut nuumát pínah niijná. Pánih túut nuumnít, Jesús ã jwúub dei jũúwáchah, ãjeéh ma bejat pínahdih meemdíh jwí náah yacna caá”, caandíh ñi niijí.

6 Pánih yéej chãjni ñijeéh ã míc wáacachah, yeéboó “Jwiít Jesúhwã jwí táí jumna caá”, ñi niíj jenah joyóchah yuhna, ã túican caá. Nin pah jwípí niíj naáwátndih ñi táí jéihna caá: “Búdí pan pínahdih ã paáat pínah bainíbitjeh jwí widichah yuhna, nihat ãpí paa béjna caá”, jwí niijná caá. Pánihat pah, bícjeh ã yéejatdih cádahíhcan, nihat

Dioíhwã bícdih míc wáacna, queétdihbut ã yéejabipna caá.*

7 Jwiít judíowã Pascuadih jeémát pínah chãjnit, nihat paáat pínahdih jwíh nuumánt yohnit, paacánni pandihjih jwípí chãjna caá. Diosdih jwípí mao wãhni oveja wáuh pah, Dios ã enechah, yéejat wihcannit jwí jummat pínah niijná, Jesucristo jwiítndih át wun wãhup tají. Pánihna, paáat pínahdih jwí yohat pah yeebdíhbut nihat ñi yéejatdih, ñi cãtíh jumni yéejat cádahíhcannidihbut yohat caá náahap. Pánih yohna, paacánni pan dée, Dios ã enechah, yéejat wihcannit ñi jumbipna caá.*

8 Pánihna, táí wéinit, bícdih jummat túut niijná, nihat yeejép chãjatdih, yeejép jenah joyátndihbut cádahnit, yoobópdih jenah joinít, jwiítndih táí chãjat caá náahap.*

9 Wã jwíh daác wahni náodih wã niijátji pah muntih, bũũ wã jwúub niíj daácna caá, ñi táí beh joyát pínah niijná. “Í áa nihcannitjĩh yeejép chãjnit bícdih ñi jumca bojoó”, wã niíj daacáp jí.

10 Páant niíj daácna, “Jesúsdih jéihcannit yeejép chãjnit”, niijná wã chãjcan be. “Jesúsdih jéihcannit bíí déedih en ñinahnitndih, nuumnítndih, pãpnidih úubhnitndihbut”, niijná wã chãjcan be. Pánih chãjnit nihat pebhboó ï jumna caá. Íjeéh jumíhcan, dedboó ñi jweyát pínah ãta wihcan taga.

11 Obohjeéhtih, nin pah niijná wã chãjap be: “ ‘Weém Jesúh caá’, niijná yuhna, nin pah chãjnit bícdih ñi jumca bojoó: Í áa nihcannitjĩh yeejép chãjnit, en ñinahnit, pãpnidih úubhnit, bitadih yee naóh yacnit, máihnit, nuumnít ï jumachah, queét bícdih ñi jumca bojoó”, niijná wã chãjap be. Pánih chãjnitndih numah jeémocat caá yeebdíh náahap. Queétdihbut yeebdíh ï numah jeémíhichah, ñi jepahca bojoó.

12-13 Weém Jesúsdih jéihcannitndih ï yéejat peéh wã chãjcan niít. Diosboó queétdih ã peéh chãjbipna caá. Obohjeéhtih jwíjeéh wáac jwinít Jesúhwã ï yéej chãjachah, jwiítboó queétdih peéh chãjat caá náahap, í táí túut nuumát pínah niijná. Pánihna, ñijeéh jumni tubit yeejép chãjnidih ñi yohoó. Caandíh ñijeéh bícdih ñi jummat túutca

* 5:1 Dt 22.30 * 5:6 Gá 5.9 * 5:7 Ex 12.5 * 5:8 Ex 13.7; Dt 16.3 * 5:12-13 Dt 13.5; 17.7

bojoó.*

6

Jesúíhwājeh míc ámohat

¹ B̄u biíh yeejép yapat doonádih joinít, bainí wā naóhbipna caá. Yeéb Jesúsdi h jéihnit jamna yuhna, chénewā míc jūihnit, ¿Dépanihna, ā yoobáát pínah niijná, Jesúsdi h jéihcanni maáh pebhboó ñi bej? Jesúsdi h jéihni pebhna ñi bejchah, yeebdíh ā túi yoobáát pínah niijná, Dios caánboodíh āta teo wáac taga.

²⁻³ Nindih ñi túi náhninaá: Jwí Maáh Jesús ā jwūb dei jūwúchah, yéjnitdih caán biíc di h jwiít áihwāboó jwí wutbipna caá. Ángelwādi hbut jwí wutbipna caá. Nin baácboó jwí jam jwuhchah, ¿Dépanihna, bainí míc jūihñat ā jamuchah yuhna, yeéb Jesúíhwājeh ñi jéih yoobácan?

⁴ Queét maátadi h wēi encan yuhna, ¿Dépanihna, ni hat yeéb Jesúíhwā míc jūihnit, ī yoobáát pínah niijná, queétdihjeh naáwá di h ñipí bej?

⁵ Ñi tícat pínah niijná, nindih wā naóhna caá: “Jwiít túi jéihnit caá”, ni j j enah joiná yuhna, míc jūihnitdih naóh yoobáni pínah ñijeéh ā wihcat pah ñi jamna caá.

⁶ Jesúíhwā mícjeh míc jūihnit, Jesúsdi h jéihcannit maáta pebhna naáwá di h bejna, Jesúsdi h jepahcannitbut ī joyóchah, ñipí naóh yacna caá. ¿Páni h chājna, ñi tíccan niít?

⁷ Yeéb Jesúíhwā mícjeh míc jūihnit, yeebdíh yoobáni pínah maátadi h ñi bid bejchah, ā túican caá. Caanná bejcanjeh, yeebjéh ñi yoobánachah, āta túi tagaá. Obohjeéhtih, jéih míc ámohcan, “Ā jamu naáh”, ñi niijíchah, chah āta túi tagaá. Bitā ī jéih chāj numúchah, yeebjéh ñi jéih yoobácah, “Ā jamu naáh”, yeebdíh niiját caá náahap.

⁸ Obohjeéhtih, páant niijcánjeh, yeébboó chah yeejép ñipí chājna caá. Bitā ī yeejép chājatdi h, ī jéih chāj numátdih, biíc yoobó yeéb ñipí chājna caá. Yeéb Jesúíhwā míc jamna yuhna, páant ñipí chājna caá.

⁹⁻¹⁰ Nindih ñi túi náhninaá: Det yeejép chājnit Dios pebhboó ī bejcan niít. Yeebjéh

míc yeecanjeh, yoobópdih ñi jenah joyoó. Nin pah chājnit, Dios pebhboó ī bejcan niít: íí náah chājnit, pāpnidih wúbhñit, ī áa nihcannitjīh yéj chājnit, neoná mícjeh chājnit, yaádh mícjeh chājnit, numñit, bií déedih en ñinahñit, máihñit, bitadi h yeejép doonádih táoh naóhñit, jéih chāj numñitbut Dios pebhboó ī bejcan niít.

¹¹ Páant ī chājat pah biquína yeébboó ñi jamup jī. Obohjeéhtih, Jesucristodi h ñi jepahachah, ā wun wūhñit, ñi yéj atdi h āt yohop taga. Páni hna, b̄u, Túini Espiritu ā teo wáacachah, Dioíhwā ñi jamuchah, yeebdíh yéj at jīb ā wihcan caá.

Jwíih bácah jīh yéj chājcat caá náahap

¹² B̄u biíh yeejép yapatdi h bainí wā naóhbipna caá. Biquína yeéb “Jesucristodi h jepahni jamna, ‘Ma chājca bojoó’, niiját weemdíh ā wihcan caá”, ñi ni j j enah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, jwí yéj chājachah, ā túican caá. Biíh jwí chājachah, túini jamna yuhna, jwíih bácah di h, jwí jenah joyátdih yéj ana, jwiít di h ā teo wáaccan caá. Biquí láana, páant chājatdi h cádahíhna yuhna, jwí jéih cádahcan caá. Páant chājcat caá jwiít di h náahap.*

¹³ “Jwíih wudah jeémp yacat pínah caá”, niijnit, numgúp tabuchah, jwíipí jeémpna caá. Páant jwí chājachah, ā túina caá. Nin baácboó jam jwuhna, bid jeémpna, jwí túi jamna caá. Obohjeéhtih, Dios pebhboó jwí jamuchah, bid jeémát ā wihcan niít. Biquína “Jwíih bácah yaádh di h metat pínah caá”, ñi ni j j enah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, pánihcan caá. Dios jwíih bácah di h chājna, caandíh jwí teo wáhat pínah niijná, āt chājap tají. Caanjéh caá jwí Maáh.

¹⁴ Dios Jesucristodi h boo pud jūwát túutnit, jwiít di hbut biíc yoobó ā wēpatjīh ā boo pud jūwát túutbipna caá.

¹⁵⁻¹⁶ Nindihbut ñi túi náhninaá: Jwiít Jesúíhwā jamna, caán biíc di h biíc bácah dée jwí jamna caá. Génesisboó Dios nin pah āt ni j j daacát túutup tají: “Newé yadjīh biíc bácah dée ī jambipna caá”, āt ni j j daacát túutup tají.* Caandíh jéihnit, nin pahbut yeebdíh túi náhniat caá náahap: Ded newé yadjeéh ā jamuchah, queét biíc bácah dée

* 6:12 1Co 10.23 * 6:15-16 Gn 2.24

ĩ jumna caá. Pánihna, deoh nah jumnih wilijeéh ñi jumuchah, mijeéh biíc bácah dée ñi jumna caá. Mi jenah joyát pahjeh, yeebbát ñi jenah joibípna caá. ¿Dépanihna yeéb Jesúhwā, ājeéh biíc bácah dée jumna yahna, yeejép wilijeéh biíc bácah dée ñi jumíh? Páant chājat yeejép caá.

17 Obohjeéhtih yeéboó Jesúhwā jumnit, ājeéh biíc bácah dée jumna, Túini Espiritu ñíih caolihboó ā jumuchah, caán ā jenah joyát pahjeh yeebbát ñi jenah joiná caá.

18 Yeebdíh ñi áa nihcannitjīh yeejép chājcat caá náahap. Pánih yéj chājnit nihna, chah jwīih bácahdih, jwī jenah joyátdihbut jwī yéejana caá. Páant jwī chājat túttimah, jwiítidih túut numát chah ā buona caá. Dedé biih jwī yéj chājachah yahna, túut numát namp ā buona caá.

19-20 Nindih ñi táí náhninaá: Jwīih caolihboó ā jummat pínah niijná, Dios jwiítidih Túini Espiritudih át wahap jī. Páant ā wahachah, jwiítboó āih mūh pánihni caá jwī jumap.* Dios Jesucristodih wah deyanit, jwiítidih ā wun wāhat pínah niijná, jwiítidih ā jīb chājar jī, āihwā jwī jummat pínah niijná. Pánih āihwā jumna, caán jwī maáh ā jumuchah, jwī weñat pínahdih jenah joicánjeh, ā weñat pínahdihjeh chājat caá náahap.

7

Téihya chéwat

1 Būh weemdíh ñi úbh joí daacátjidih wā jepahbipna caá. Nin pah ñit niij úbh joyóp tajī: “¿Jwiít Jesúsdi h jéihnit jwī áa jumuchah, ā táimi níit?” ñit niij daacáp tajī. Páant ñi niij daacátjidih ennit, nin pah wā jepahna caá: Yeéb áa wihcannit ñi jumuchah, ā túina caá.

2 Obohjeéhtih, páant ñi jumuchah, í náah chājat ā tobogna caá. Pánihna, yeebdíh áa jummat caá náahap.

3-4 Páant ñi áa jumuchah, yaádíh bácah miíh pínahjeh nihcan caá. Mijeéh bóoíh pínah caá. Pánihna, mi áa mijeéh ā jumíhichah, caántidih jepahat caá náahap. Biíc yoobó newéih bácah āih pínahjeh nihcan caá. Ājeéh bóliíh pínah caá. Pánihna, yad

ājeéh mi jumíhichah, caandíhbut jepahat caá náahap. Pánih chājna, bitadidh ñi bidcan níit.

5 “Diosdih táí úbát túut niijná, biícidih jwī jum jawhca boj jīih”, ñi míic niijíchah, ā túina caá. Obohjeéhtih, úbh péanit, táí biícidih ñi jawúb jumú. Tabit maatápdih cádahna, Satanásboó bitadidh ā yéj chājat túutuchah, jéih yap yohcanjeh, ñi yéj chāj bipna caá.

6 Obohjeéhtih, “Ñi téihya chéweé”, niijnít, wā watcan caá. Áa jumna, áa wihcatbut, biíc yoobó ā túina caá. Ñi í náah chājcat pínah niijná, páant wā niij naóhna caá.

7 Obohjeéhtih, “Weem páh queét nihát áa wihcannit í jumuchah, áta táí tagaá”, wā niij jenah joiná caá. Biquínadidh áa jummat wēpatdih Dios ā wāhna caá. Obohjeéhtih, bitadidh áa wihcan yahna, táí jummat wēpatdihbut ā wāhna caá.

8 Būh, áa wihcannitdih, éemp wūnnitdihbut bainí wā naóhbipna caá. Yeéboó áa wihcannit ñi jumuchah, ā táibipna caá.

9 Obohjeéhtih, yaddih, newéidih búdí bidnit, í náah chājcat túut niijná, ñi áa pínahdih ñi úbú.

10-11 Būh, yeéb Jesúhwā áa jumnitboodíh bainí wā naóhbipna caá. Nin wā jenah joyátjeh nihcan caá. Dios ā watat caá. Yaádh í áadidh í cádahca bojo naáh. Neonábut í weha mána yaádhidh í yohca bojo naáh. Obohjeéhtih, míic cádahnitji, biíhdih í áa jumca bojo naáh. Pánih míic cádahnitji queét chénat pahjeh jawúb míic ámohna, biícidih jawúb jumnit, chah ā táibipna caá.*

12 Būh, yeéb bitadidh jawh bainí wā naóhbipna caá. Biquína yeéb neoná Jesúsdi h ñi jepahachah yahna, ñi weha mána yaádhboó í jepahcap jī. Yeéb Jesúhwā ñi jumuchah yahna, ñijeéh í jumíhichah, ñi yohca bojó.

13 Biquína yeéb yaádhbut Jesúsdi h ñi jepahachah yahna, ñi weha mánaboó í jepahcap jī. Páant ñi jumuchah yahna, ñijeéh í jumíhichah, ñi cádahca bojó.

14 Yeéb biíc bácah dée ñi jumuchah, biíc Jesúsdi h jumna, biíh Jesúsdi h nihcah yahna, Dios yeebdíh ennit, “Queét wíhwā caá”,

* 6:19-20 1Co 3.16; 2Co 6.16 * 7:10-11 Mt 5.32; 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18

ã niijná caá. Pánihna, Jesúsdiñ jephacannit neoná ï weha mána yaádh Jesúsdiñ ï jephachah, queét neonádiñbut Dios ã túi chãjbipna caá. Biíc yoobó Jesúsdiñ jephacannit yaádh ï weha mána Jesúsdiñ ï jephachah, Dios queét yaádhdiñbut ã túi chãjbipna caá. Páant ñi ñumuchah, ñi wehdiñ ennit, “Queétbut wíhwã caá”, Dios ã niijná caá.

15 Obohjeéhtih biquína Jesúsdiñ jephacannitboó ï weha mána yaádhdiñ, ï weha mánadidibut ïpí cádahíhna caá. Pánih cádahíhna, míc maocat tút niijná, ï beje naáh.

16 Obohjeéhtih, túi biícdiñ ñi ñumuchah, chah ã túina caá. Yeéb Jesúsdiñ jéihnitboó ñi weha mána Jesúsdiñ ï jephahat pínah, Dios queétdiñ ã túi ubat pínah niijná, ñi jéih teo wáacmi nacaá. “Ï jephahbipna caá. Ï jephacannit”, jwí niíj jéihcann caá.

17 Nin pah niñat Jesúsdiñwãdiñ wãpí naóhna caá: Jesucristodiñ jephahnit, ded pah ñi ñumatjidiñ biíc yoobó ñi ñumú. Páant ñi ñumat pínahdiñ jwí Maáh jéihnit, yeebdíh ãt jwejep taga.

18 Det Jesúsdiñ jephahnit bóodnitji ñamna, ï náñni dahwaca bojo naáh. Obohjeéhtih, bóodcannit ñamna, ï bóodat tútca bojo naáh.

19 Bóodnitdiñ, bóodcannitdiñbut Dios biíc yoobó ã enna caá. ã wúatdiñ jwiitdiñ jephahat caá náahap. Pánih jephahnitdiñjeh ã wéi enna caá.

20 Dios yeebdíh ãih pínahdiñ ã ñío láa ded pah ñi ñumatji pah ñi tút ñumcá bojoó.

21 Teo wühnit ñi ñumuchah, ã túina caá. Páant ñi ñumatdiñ ñi náñni dahwaca bojoó. Obohjeéhtih, ñi maáta yeebdíh watíhna, ï wata naáh. ã túimi nacaá.

22 Dios ã túi ubuchah, bitadiñ teo wühnitboó jwí maáih ñamna, watnit dée pah ï ñamna caá. Bitadiñ teo wühcannitboó Jesucristodiñ teo wühnit caá.

23 Jesúsdiñwã ñi ñumat pínah niijná, yeéb ñi yéjat jíib ãt wun wühap tají. Pánih ãihwã ñamna, ã weñat pínahdiñjeh yeebdíh chãjat caá náahap. Yeebdíh bita Jesúsdiñ ï cádahat tútuchah, queétdiñ ñi joyáh bojoó.

24 Pánihna, wã údwã panihnitá, Jesúsdiñ jwíh jephahnit, yeéb niñat ded pah ñi ñumatji biíc yoobó ñi ñumú. Páant ñi

ñumuchah, Dios yeebdíh wéi ennit, ã teo wáacbipna caá.

25 Búu, áa wihcannitdiñ ñi úbh joyátdiñ wã jephahbipna caá. Ded pah queét ï chãjat pínahdiñ Dios ã wútcann caá. Obohjeéhtih, weém wã jenah joyátdiñjeh wã naóhbipna caá. Dios weemdíh ã jíghah en teo wáacachah, wã jenah joyátdiñ ñi túi joyóchah, ã túimi nacaá.

26 Nin pah wã jenah joiná caá: Búu yeó jáapna Jesúsdiñwã túbit yeejép ï yapna caá. ñi áa ñumuchah, chah ã búobipna caá. Pánihna, áa wihcannit ñamna, áa wihcannijeh ñumat caá náahap.

27 Obohjeéhtih, áa ñumnitboó ñi áadiñ yohcat caá náahap. Áa wihcannitboó ñi áa pínahdiñ bidcat caá náahap.

28 Páant wã niíjichah yuhna, ñi áa pínahdiñ bid jainít, téihya chéonit, ã túina caá. Obohjeéhtih, nin yeó jáapnadiñ áa ñumnitboodíh chah ã búobipna caá. ñi áa wihcann, ñamp yeebdíh ã búobipna caá.

29 Páant niíjnít, wã údwã panihnitá, nin pah wã naóhna caá: Jesús ã jwúub dei júúwát pínah bahniñjeh ã jadhna caá. Pánihna, ded pah ã weñat pínahdiñ búdí jenah joyát caá náahap. ñi weha mána yaádh ï weñat pínahdiñ ñi jenah joyát chah, Jesús ã weñat pínahdiñ jenah joyát caá náahap.

30 Jwí jíghahat, jwí weñat, dedé pínah niñcann caá. Bií déediñ jíib chãjna yuhna, bíbohccannit pah ñi ñumú.

31 Pánihna, Jesús ã wúatdiñ túi chãjat tút niijná, nin baácboó ñumnidiñ búdí wéi jenah joicát caá náahap. Ded pah Jesús ã wúatboodíh jwiitdiñ túi jenah joyát caá náahap.

32 Bií déediñ jenah joicánjeh, Dios ã weñat pínahdiñ ñi túi jenah joyátdiñ yeebdíh búdí wã náah yacna caá. Áa wihcanniboó jwí Maáh ã weñat pínahdiñjeh ded pah ã chãjat pínahdiñ ã túi jenah joiná caá.

33 Obohjeéhtih, áa ñumniboó ãjeéh bóli mi túi weñat pínah niijná, bií déediñjeh ãpí jenah joiná caá.

34 Pánihna, Dioíh pínahdiñ ã jenah joicán caá. Yaádhdiñbut biíc yoobó ã ñamna caá. Caánt mi áa wihcann, jwí Maáh ã weñat pínahdiñjeh ded pah mi chãjat pínahdiñ mi

tái jenah joiná caá. Dioíh wili mi jumna caá. Obohjeéhtih, áa jumna, newé ã weñat pínahdihjeh mi jenah joiná caá.

³⁵ Pánih naóhna, tái wēinit ñi jumat pínahdih yeebdíh wã náah yacna caá. Diosdihjeh tái oinit, ã weñat pínahdih jenah joinít, bíí déedih jenah joicánjeh, ñi tái jumat pínahdih caá wã náah yacap.

³⁶ B_{uu}, biíh naáwát yeéb japatadih jw_{uh} wã naóhbična caá. Ñi náahnit yaádh ï behechah enna, “Caántdih ubnit, jwiít chénat pah jwí tái jumbična caá”, niíj jenah joinít, ñi ubuú. Páant ñi ubuchah, yéejat nihcan niít.

³⁷ Obohjeéhtih, biíhboó “Áa wihcanni wã jumuchah, chah ã táibipna caá”, ã niíj jenah joí dée caá. Páant caanjéh niíj jenah joiná, bita caandíh ï wutcah, ã jenah joyát pah chājna, caanbát ã tái chājna caá.

³⁸ Pánihna, ded ã áa pínahdih ubnit, ã tái chājna caá. Obohjeéhtih, ded caántdih ubcan, chah ã tái chājna caá.

³⁹ Dedh áa jumnih, mi áa ã w_{un}cah, caandíh cádahcat caá náahap. Obohjeéhtih, mijeéh bóo ã w_{un}uchah, chéwat déedih ã watachah, ded biíh áa wihcannidih náahna, mi jw_{ub} áa jumuchah, ã táina caá. Obohjeéhtih, Jesúíhdihjeh mi ñíwi naáh.

⁴⁰ Weémboó nin pah wã niíj jenah joiná caá: “Mi jw_{ub} áa jumcan, chah mi wēibipna caá. Túini Espíritu caá weemdíh páant ã niíj jenah joyát túutap be”, wã niíj jenah joiná caá.

8

Pāpnidih ï wāhni déep

¹ B_{uu}, biíh ñi ubh joí daacátjidih wã jepahbična caá. Nin pah ñit niíj ubh joyóp tají: “¿Pāpnidih ï wāhni déepdih jwiít Jesúíhwā jwí jeéméchah, ã táimi niít? Í pāpni cāacwā ï chājnih caá. Dedé wēpat wihcan caá, jwí niíj jéihna caá”, ñit niíj daacáp tají. Páant niijnít, “Jwiít chah jéihnít caá”, niíj jenah joinít pah ñit daacáp tají. Páant ñi niíj jenah joyát bitadih teo wáacat pínah nihcan caá. Bitadih oinit, queétdih túinijeh naáwát caá náahap.

² Ded “Weémboó nihatdih tái jéih beedáni caá”, niíj jenah joiná yuhna, yoobópdih ã jéihcan caá.

³ Obohjeéhtih, ded Diosboodíh jéihni, caandíh oina, bitadih ã teo wáacbična caá. Páant ã oyochah, Dios caandíhbut jéihnít, “Caán wíih caá. Wã oini caá”, ã niijná caá.

⁴ “¿Pāpnidih ï wāhni déepdih jwí jeéméchah, ã táimi niít?” ñi niíj daacátjidih b_{uu} jw_{uh} wã jepahbična caá. “Pāpni báadhni nihcan caá. Dios biícjeh caá báadhni”, jwí niíj jéihna caá.

⁵ Bitaboó dawádih “Nin wēpni, jwiít dih teo wáacni caá”, ï niíj jenah joiná caá. Biquína widhdih, cáiwādih, yeodíhbut páant ípí niíj jenah joiná caá. Bita jeé doóbnadih, máa nahnadih, ññúpwādihbut páant ípí niíj jenah joiná caá. “Nin jwiít dih wēp teo wáacni caá”, ï niijní, dawá ã jumna yuh caá.

⁶ Obohjeéhtih, jwiítboó nin pah jwí niíj jéihna caá: “Dios biícjeh, caánboó jwí íp caá”, jwí niíj jéihna caá. Caán nihatdih át chājap tají. Jwiít cāacwādihbut át chājap tají, áihwā jumna, caandíh jwí weñat pínah niijná. Jwí Maáh Jesucristo biícjeh caá. Caandíh Dios nihatdih chājat túutnit, jwiít dihbut át jumat túutap tají, Diosdih jwí weñat pínah niijná.*

⁷ Obohjeéhtih, “Pāpni báadhcan caá”, jwí niíj jéihyechah yuhna, bitaboó, Jesúíhwā jumna yuhna, páant ï niíj jéih jw_{uh}can caá. Jesúsdih ï jepahat pínah jātih, pāpnidih “Jwiít dih wēp teo wáacni caá”, niíj jenah joinít, caandíh wēina, ï wāhni déepdih ípí jeémép tají. Pánihna, b_{uub}ut Jesúíhwā jumna yuhna, pāpnidih wāhni déepdih jeémpnit, pāpnidih ï jenah joiná caá. Obohjeéhtih, yoobópdih ï tái beh joi jw_{uh}can caá. Páant niíj jenah joinít, “Páant wã jeéméchah, yéejat jíb weemdíh ã jumbična caá”, ï niíj jenah joiná yuh caá.

⁸ Obohjeéhtih dedédih jwí jeéméchah, jwí jeémpcahbut, Diosboó biíc yoobó jwiít dih ã enna caá.

⁹ Caán déepdih jwí jeéméchah, ã túyuchah yuhna, bita Jesúsdih jáap jéihnít dih jwíta yéjeja tagaá.

¹⁰ Pāpnidih ï weñat pebhna waadní, caandíh ï wāhni déepdih bitajeéh jwí

* 8:6 Mal 2.10; Jn 1.3; Ro 11.36; Ef 4.6; Col 1.15-17

jeéméchah ennit, “Caánboó Jesúsdi h tái jéihni páant ã jeéméchah, weemdíhbut ã táina nacaá”, ã níj jenah joibípna caá. Obohjeéhtih, “Pápní ã wēpna caá”, páantjeh níj jenah joinít, jwáub jeémpna, ã tái chājcan caá.

¹¹ “Weém tái jéihni caá”, níj jenah joinít, jwíjeéméchah, ã táina yuh caá. Obohjeéhtih, tái jéihni jwí jumatdih jwí jútat jíb, bita Jesúsíhwā jwí údwā panihnit, jáap jéihnitdih jwí yéjabipna caá. Jesús queétdih ã wun wāhuchah yuhna, buđnít ã jumbipna caá.

¹² Jwí údwā panihnitdih páant yéjanit, Jesucristodih caá jwí yéjanap.*

¹³ Pánihna, weémboó wā údwā panihnitdih oinit, queétdih yéjacat túut níj, pápnidih wēinit ã wāhni déepdih wā jeémpcan níit.

9

Jesús ã naáwát túutni ded pah ã jumat

¹ Jesús ã bohénitji biíc yoobó weembát Jesúsdi h wā enep jī. Páant caandíh wā enechah, weemdíhbut ã naáwát túutap jī. Pánihna, ded pah wā chājíchah, Jesúsboó ã wātuchah, ã táina caá. Weém caandíh teo wāhni yeebdíh ãih doonádih wā naáwáchah joinít, ñi jepahap jī.*

² ãih doonádih jepahnit jumna, bitaboó “Pablo Jesús ã naáwát túutni nihcan caá”, ã níj jenah joyóchah yuhna, yeéboó weemdíh ã wahatjidih ñi jéihna caá. Wā bohénachah joinít, jepahna, “Jesús ã wēpatjīh jwiít dih ã bohénap jī”, ñi níj jéihna caá.

³ Bitaboó nin pah ípī níj caá: “Caánboó Jesús ã naáwát túutni nihcan caá”, ã níj íjíchah yuhna, queétdih bohéna, ñi túut numátjidih wāpī naónna caá.

⁴ Cāacwādih jwí bohénachah, jeémátdih babhbatdihbut queétoó jwiít dih wāhat caá náahap.

⁵ Jesús údwā, Pedrobūt, nihāt bita Jesús ã naáwát túutnitbut ã weha mána yaádh biíc dih ã bohé jibichah, ded pah ã náahatdih ípī wāhna caá. Jwiítbut áa jumna nihna, queét yaádh dihbut jwí numah jibichah, jwí náahatdih yeebdíh wāhat áta náahcan tagaá.

⁶ Nihat bohé jibnitdih ã bohénitboó dedé ã náahatdih ípī wāhna caá. Pánihna, weém Bernabéjīh jwí bohénachah, biíh tewatdih jwí teocat pínah níj caá, jwiít chénat pahdih jwí náahatdih yeebdíh wāhat caá náahap.

⁷ Soldadowā queétjeh ã náahatdih ípī jíb chājcan caá. ã maátaboó queétdih ípī wāhna caá. Iguíh momnitboó ãih iguíh quehechah, ípī jeémpna caá. Nihat ovejawādih en daonítboó ãih ovejawādih ípī mao jeémpna caá.

⁸⁻⁹ Páant wā níj át jwiít cāacwā jwí jenah joyátjeh nihcan caá. Moisésji nin pah át níj daacáp tajī: “Momo jwií trigo tíbnadih ã caóh chāñuchah, ãih jacdih ñi chéoca bojoó, tíbnadih jeémíhna, ã jeémát pínah níj caá”, át níj daacáp tajī.* ¿Páant ã níj daacát túutna, momo jwidihjeh níit Dios át jenah joi jíp?*

¹⁰ Nihcan caá. Jwiít bohé jibnitboodíh át jenah joyóp tajī, cāacwādih jwí bohénachah, jwiít dih ã tái en dawát pínah níj caá. Wāpchidih teonit, jeémátdih ípī bidna caá.

¹¹ Jwiítbut momnit dée, yeebdíh Jesúsíh doonádih jwí tái bohénap jī. Páant jwí chājachah, jwí náahatdih yeebdíh wāhat át náahap ta yuh jī.*

¹² Pánihna, bita bohénitdih ñipī wāhat pah, jwiít dihbut wāhat caá náahap.

Obohjeéhtih, páant wāhat yeebdíh ã náahachah yuhna, ñi wāhcah ennit, jwiítboó jwí úbh tac buugácap jī. Pánih úbhcanjeh, búdí jwípī tewep jī. Jwí úbhchah, nin pah ñita níj jenah joi tagaá: “Pablowā bií déedih náahnitjeh, ã bohéna caá”, níj jenah joinít, jwí bohénachah, ñita joi hcan tagaá. Pánihna, yeebdíh bohéna, ded pah jwí náahatdih jwípī úbhcap jī.

¹³ Obohjeéhtih, nindih ñi tái náhninaá: Dioíh muná juibínit, jwiít judíowā sacerdotewādih nuñupwādih jwípī wāhna caá, Diosdih ã cao wāhat pínah níj caá. Dios queét sacerdotewādih, bita caánboó teonitdihbut ã cao judhni déepdih át jeémát túutap tajī.*

¹⁴ Pánihna, biíc yoobó jwí Maáh Jesucristo jwiít ãih doonádih naónnitdih jwí bohénitdih át en dawát túutap tajī.*

* 8:12 Mt 25.45 * 9:1 Hch 9.3-6; 1Co 15.8; Gá 1.11-16 * Dt 18.1 * 9:14 Mt 10.10; Lc 10.7

9:8-9 Dt 25.4 * 9:8-9 1Ti 5.18 * 9:11 Ro 15.27 * 9:13

15 Páant ã wutachah yuhna, weémboó yeebdíh wāpī úbhcap jī. Būbut páant niij daácna yuhna, “Weemdíh ñi teo wáacá”, niijná wā chājcan caá. Weém nuugúp wunna yuhna, wāta úbhcan tagaá. Wā úbúchah joinít, ñi wūhachah, “Weém jíib wihcanni Jesúh tūini doonádih wāpī bohéna caá”, wāta jéih niijcán tagaá.

16 “Jesúh tūini doonádih wā bohéat jíib, Dios ã enechah, weém chah tūini caá”, wāpī niij jenah joicán caá. Obohjeéhtih, Dios weemdíh ã bohéat tútatdih chājcan, tūbit wāta jīgah tagaá.*

17 Wā náahat pahjeh áih doonádih wā bohéna, wā bohénitboó weemdíh ã jíib chājat pínahdih wāta bid tagaá. Obohjeéhtih, wā bohéhichah, wā bohéhcach yuhna, biíc yoobó áih doonádih weemdíh bohéat caá náahap. ã wutachah joinít, áih tūini doonádih wāpī bohéna caá. Pánih jepahnit, weemdíh ã wāhni tewatjeh ã jumachah, wā bohéat jíib wāpī bidcan caá.

18 Pánihna, jíib bidcanjeh bohéna, búdí wā wēina caá. Yeebdíh bohénitdih en dawát ã náahachah yuhna, weémboó wāpī úbhcan caá.

19 Páant wā bohénachah, cāacwā jíib wūhcan, weemdíh ã jéih wutcan caá. Bitá ã weñat pínahdih chājcan, Dios ded pah ã bohéat tútat pahjeh wāpī bohéna caá. Obohjeéhtih, pánih chājna yuhna, bita ded pah ã jummatdih ennit, biíc yoobó wāpī jumna caá, weemdíh wēi ennit, tūini doonádih wā naáwáchah joinít, ã jepahat pínah niijná.

20 Pánih chājna, wā údwā panihnitá, bita judíowādih Jesúh doonádih bohénit, ded pah ã chājat biíc yoobó weembát wāpī chājna caá, wā naáwáchah wēi joinít, Jesúsdih ã jepahat pínah niijná. “Nihat jwiít judíowā jwī nuowā ã wutadidih wā jepahcah yuhna, Dios weemdíh ã tūi enna caá”, wā niij jéihna yuhna, queétdih bohénit, jwī nuowā ã wutadidih wāpī jepahna caá.

21 Bitá judíowā nihcannit Moisés ã wutadidih jéihcannitdih bohéna, ded pah ã jummat pah biíc yoobó wāpī jumna caá, wā bohénachah wēi joinít, ã jepahat pínah niijná. Pánih jumna yuhna, Dios ã wutadidih

wāpī yap yohcan caá. Ded pah Jesucristo weemdíh ã wutachah, caandíhbut wāpī jepahna caá.

22 Jáap jéihnitboodíh bohéna, “Weém Jesúsdih chah jéihni caá”, wāpī niijcán caá. Queétdih tūi beh joi jwāhcan, “Nin pah chājnit, wāta yéej chāj tagaá”, niij jenah joinít, ã chājcatdih weembát wāpī chājcan caá, queétdih teo wáacat tútat niijná. Pánihna, nihat ã jummat biíc yoobó wāpī jumna caá, wā bohéatdih ã tūi jepahachah, Dios queétdih ã tūi abat pínah niijná.

23 Jesúh tūini doonádih nihat cāacwā ã joyát pínah niijná, páant wāpī chājna caá. Pánih chājna, queétdih ã jepahachah, Dios pebhboó jumna, jwiít biícidih jwī tūi wēibipna caá.

24 Dios pebhboó juibínit, chah tūini ã wūhat pínahdih bidnit, nin baácboó jum jwāhna, ded pah ã wutadidih ñi tūi jepahhá. Nin pah ã jumna caá: Cāacwā ñáonit, nihat ã ñáwachah yuhna, chah wēpép ñáonidihjeh wēinit, tūinidih ipī wūhna caá. Pánihna, chah wēpép ñáoni dée jwiítbut Dios ã wutadidih tūi chājnit, ã pebhboó jwī juibínachah, jwiítidih wēinit, tūinidih ã wūhbiipna caá. Pánih wēpép ñáoni dée, Dios ã weñat pínahdih tūi chājat caá náahap.

25 Nin pahbut ã jumna caá: Ñáonitboó ñih bácahdih ipī wēpana caá. Pánih wēpana, ñih bácahdih yéjeaat pínahdih ipī chājcan caá. Cāacwā queétdih wēinit, náojih péeb waoni júduidih ã wūhatdih ipī bidna caá. Obohjeéhtih, pánih wūhni júdu waícanjeh apī wunah bejna caá. Pánihat dée jwiítboó jwīih caolihdih yéjeaíhcan, Diosdih úbhnit, ã naáwátidihbut jwīpī jenah joiná caá. Pánih chājnit, ã pebhboó jwī juibínachah, tūinidih jwiítidih ã wūhbiipna caá. Caán ã wūhni pínahboó ã buúdcán niít.

26 Weémboó yoobópdiyhjeh ñáoni dée, Dios ã weñat pínahdihjeh chājat tútat niijná, caandíh wāpī tūi jenah joiná caá. Míic mao tíohnit yoobópdiyh ã mao chūúat pah, weembát Jesús ã wutadidih tūi chājat tútat niijná, Diosdih wā tūi jenah joiná caá.

27 Ñáonit, míic mao tíohnit ñih bácahdih yéjeacat tútat niijná, ã náahatdihjeh ipī chājcan caá. Páant ã chājat pah, weembát wíih

* 9:16 Jer 20.9; Am 3.8

caolihdih yéejacat túut niijná, wã náahatdih chãjcan, Dios ã weñat pínahdihjeh wãpĩ chãjna caá. Pánih chãjnit, Dios pebhboó wã juibínachah, “Bitadilh ma bohénachah yuhna, dedé jíb wãhat pínah meemdíh ã wihcan caá”, weemdíh ã niijcán niít.

10

Egipto baácmant jãóhñit ded pah ï yapatji

1-2 Dios pebhboó juibínit, jwiítidih wëinit, táinidih ã wãhat pínahdih jwiít nihat jwĩ bidna caá. Pánih bidnit, jwiít judíowã jwĩ nuowã Egipto baácmant jãóhna, ded pah ï yapatjidih jwiítidih táu náhnat caá náahap. Queét nihat Moisésjeéh ï bejchah, Diosboó queétdih wapna, mah põh panihniijh ãt waáwáp wut jĩ.* Mũj Mac Dũnidih jõpanit, queét nihat Moisésjeéh Dios ãt cháuh bejat túutap wut jĩ.* Pánih jamna, Moisésdih ït táu péenap wut jĩ.

3 Tútchi wihcapboó jamnit, Dios ã wãhni jeémátidih nihat ïpĩ jeémép wut jĩ.*

4 Mũj wihcah, mah ã bac jũúwát pínah niijná, Dios Moisésdih búdí jee dáhdih ãt mawat túutap wut jĩ. Páant ã chãjachah, ã wãhni mahdih queét nihat ït babhbap wut jĩ. Jee dáhmant ï babhni mah ã bac jũúwát dée, Jesucristobat Túini Espíritudih ãt wãhup wut jĩ. ï jéih encah yuhna, Jesús ïjeéh ã jib bejchah, ã wãhni Túini Espiritu queétdih ãt teo wáacap wut jĩ.*

5 Obohjeéhtih, queétdih Dios búdí ã teo wáacachah yuhna, biquínajeh caandíh ït jepahap wut jĩ. Bitá dáwá caandíh jepahcannitdih wëi encan, Dios queétdih ãt peéh chãjap wut jĩ. Pánihna, nihat Egipto baácmant jãóhñit, tútchi wihcapboó jib bejna, páantjeh ït wun beedép wut jĩ.*

6 Páant queét nihat ï yapatdih náhnina, biíc yoobó yeejép ï chãjat pah jwĩ chãjca boj jĩh.*

7 Dios ã daacát túutni tólih, Éxodo ï niijnidih, nin pah ãt niij daacát túutap tajĩ: “Queét cáacwã ï pãpnidih wëinit, biícidih wëi jeémp babh máihna ït chãjap wut jĩ”, ãt niijíp

tajĩ.* Páant ï yéj chãjat pah, jwiítidih chãjcat caá náahap.

8 Biíh láa biquína yaádh metnit, íí náah ït chãjap wut jĩ. Páant ï íí náah chãjat peéh biíc yeó jáapdihjeh veintitrés mil queétdih Dios ãt mawap wut jĩ.* Páant ï chãjat pah, jwiítidih chãjcat caá náahap.

9 Biíh láa, biquína nin pah Moisésdih ït niij jãihñup wut jĩ: “¿Dépanih tibeé jwiítidih Egipto baácmant ma ub jãóh? Nin tútchi wihcapboó jwĩ yabh jibna caá. Dios jwiítidih ã táu en daocán caá”, ït niijíp wut jĩ. Páant niijnít, Diosdih tac bũgána, caandíh ït íjanap wut jĩ. Páant ï yéejat peéh, Dios maiwãdih ãt wahap wut jĩ, queétdih ï chãác mawat pínah niijná.* Páant ï yapatdih jenah joinít, ï chãjat pah jwiítidih chãjcat caá náahap.

10 Biíh láa, biquína nin pah ït míic niijíp wut jĩ: “¿Dépanih tigaá Dios Moiséswãdihjeh jwĩ maáta ãt chãj? Jwiít nihat biíc yoobó táunit jwĩ jamna caá”, míic niijnít, Diosdih ït jãihñup wut jĩ. Páant ï jũihñat peéh mawat pínah niijná, Dios ãih ángeldih ãt wahap wut jĩ.* Páant ï chãjat pah, jwiítidih chãjcat caá náahap.

11 Páant queét ï yapatji jwiít péeni yeó jáapna jamnitdih ã jéihyana caá. ï yapatjidih Moisés ã daacátjidih ennít, táu jenah joinít, biíc yoobó jwiítidih chãjcat caá náahap.

12 “Weémboó Jesúsdi wã chah táu jenah joiná caá. Dedé yéj chãjat jenah joyát weemdíh ã jũúwáchah yuhna, wã táu jéih yap yohna caá”, niij jenah joiná, ñi táu chãja chaáh. Páant niij jenah joiná yuhna, jon jãtilh moón ï chãjat pah, ñi jwãub yéj chãjmi nacaá.

13 Jwiít nihat biquí láana yeejép chãjat jwĩ jenah joiná caá. Páant jwĩ yéj chãjíchah yuhna, jwĩ yéj chãjcat pínah niijná, Dios jwiítidih ãpĩ teo wáacna caá. Pánih teo wáacna, namá déedih jwiítidih ãpĩ júatna caá, jwĩ yap yohat pínah niijná. Pánihna, ded pah jwĩ bũjácadidih jéihñit, chah yeejépdih jãhñit, jwiítidih ãpĩ teo wáacna caá.

Pãpnidih wëicat

14 Wã chéenwã, nindih ñi táu joyoó: Bitá “Jwĩh dios, jwiítidih teo wáacni caá”, ï niij

* 10:1-2 Ex 13.21-22 * 10:1-2 Ex 14.22-29 * 10:3 Ex 16.35 * 10:4 Ex 17.6; Nm 20.11 * 10:5 Nm 14.29-30

* 10:6 Nm 11.4 * 10:7 Ex 32.6 * 10:8 Nm 25.1-18 * 10:9 Nm 21.5-6 * 10:10 Nm 16.41-49

pāpnidih ī weñepboó bejcanjeh, queét ī chājat biíc yoobó yeebbát ñi chājca bojoó.

15 Yeéb táí jéihnit jumna, ded pah ñi chājat pínahdih jéihyat túut niijná, nin wā naáwátdih yeebjéh ñi táí jenah joyoó:

16 Míic wáac jainít, Jesúih meép panihni iguúh macdih babhnit, áih b́acah panihni pandihbut biíc dih jwí jeémátdih bainí yeebdíh wā naóhbipna caá. Pánih babh, jeémpna, ā wun wūhatdih jenah joinít, “Táina caá”, jwípi niijná caá. “Jwiútdih wun wūhna, jwiútdih ájeéh táí biíc dih jwí jumuchah, ā wēpat jwiútdihbut ā wūhna caá”, jwí niij jéihna caá.*

17 “Jwí jeémpni pan biíc dahjeh ā jumat pah, jwiútdih nihat biíc dih biíc b́acah dée jwí jumna caá”, niij jéihnit, caán pan dahdih biíc dih jwípi jeémpna caá.

18 Jwiútdih judíowā ded pah jwí chājatdih ñi jenah joyoó: Dioíh munná bejnit, nuñúpdih mao cáo wūhnit, Diosdih jwípi wēina caá. Caandíh jwí wūhat túttimah, caán déepdih jeémpna, Diosjíh biícwā jwí jumna caá. Bitabut pāpnidih ī wūhniidih jeémpna, queétdihbut caanjíh biícwā ī jumna caá.*

19 Páant niijnít, “Jwíih dios caá”, niij pāpni, caandíh ī wūhniibut “Dedé wēpat ā jumna caá”, wā niijcán caá.

20 Obohjeéhtih, dedé wēpat ā wihcah yuhna, bita caandíh jeémátdih wūhna, Diosdih jenah joicánjeh, nemépwāboodíhjenah joinít, ī wūhna caá. Pánih wūh péanit, jwúub jeémpna, nemépwā biíc dih ī jumna caá. Yeébbodíh nemépwā biíc dih ñi jumatdih wā náah yaccan caá.*

21 Nemépwā biíc dih jumna, Dios biíc dih ñi jéih jumcan caá. Dios biíc dih táí jumat túut niijná, nemépwā biíc dih jumcat caá náahap. Pánihna, nemépwātdih ī wūhni jeémátdih ñi jeémpca bojoó. Caandíh wūhni babhbatdihbut ñi babhca bojoó. Jesucristo ā wun wūhatdih jenah joinít, caán biíc dih jumat túut niijná, áih meép panihni iguúh macdih babhna, áih b́acah panihni pan dahdih jeémát caá náahap.*

22 Pāpnidih wūhniiji jeémátdih, Jesús ā wunatdih jenah joiní jeémátdihbut jeémpna,

jwí Maáhdih ñi íjiana caá. ¿Yeébbó Diosdih chah wēpnit niít ñi jumap? ¿Ñi yéejat ā peéh chājatdih ñi jéih jweimí naniít? Nihcan caá. Pánihna, ā íjtdih úmmit, nemépwātdih ī wūhniidih ñi jeémp, babhca bojoó.*

Bitadih oinit, teo wáacat

23 Biquína yeéb nin pah ñi niij jenah joiná caá: “Jesucristodih jepahni jumna, ‘Ma chājca bojoó’, niiját weemdíh ā wihcan caá. Weemdíh yéej chājatjeh ā náahcan caá”, ñi niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, biíh jwí chājachah, táini jumna yuhna, jwiútdihjenah, bitadidihbut ā teo wáaccan caá.*

24 Pánihna, jwí weñat pínahdihjenah chājcan, bitadidih jwí teo wáacat pínahdih chājat caá náahap.

25 Déepdih jíib chājatboó jíib chājadidih bejna, “¿Pāpnidih ī wūhni niít? ¿Wā jeéméchah, ā táimi niít?” niij wūbh joicánjeh, jíib chājnit, ñi jeémé.

26 Jwí íip Dios nihatdih ā chājni, nihat áih caá. Dedé jwí jeémát pínahdihbut chājnit, jwiútdih ā wūhna caá. Pánihna, ā wūhniidih jwí jeéméchah, ā táina caá.*

27 Jesúsdih jéihcanni yeebdíh ā numah jeéméchah, bejnit, dedé ā wūhuchah, “¿Nin pāpnidih ī wūhni niít?” niij wūbh joicánjeh, ñi jeémé.

28 Obohjeéhtih, Jesúsdih jáap jéihniibut jumna, “Nin déep pāpnidih ī wūhni caá”, yeebdíh ā niijíchah joinít, caandíh ñi jeémpca bojoó.

29 “Wā jeéméchah, ā táina caá”, niij jéihna yuhna, jeémpnit, jwí Maáhdih jáap jéihniibodíh yeéb ñita yéjea tagaá. Obohjeéhtih, “Ñi jeémpca bojoó”, wā niijíchah joinít, nin pah weemdíh ñita niij wūbh joi tagaá. “Caandíh wā jeéméchah ā túyatdih jéihna yuhna, ¿Dépanihna jáap jéihni ā jenah joyát pah weemdíh chājat náah?”*

30 Dedédih jeémpnit, ‘Ma wūhat táina caá, Paá’, wāpi niijná caá. Páant wā niijíchah yuhna, ¿Dépanihna, ‘Caandíh jeémpnit, ma yéej chājna caá’, weemdíh ma niij?” ñita niij tagaá.

31 Páant niij naóhna, nin pah niijná caá wā chājap: Jwiútdih Jesúhwātdih táí chājat caá

* 10:16 Mt 26.26-28; Mr 14.22-24; Lc 22.19-20 * 10:18 Lv 7.6 * 10:20 Dt 32.17 * 10:21 2Co 6.15-16 * 10:22 Ex 20.5; Dt 32.21 * 10:23 1Co 6.12 * 10:26 Sal 24.1; 50.12; 89.11 * 10:29 1Co 8.7-12

náahap, bita jwiít dih ennit, queébtut Diosdih í weñat pínah niijná. Pánihna, jeémp, babh, dedédih chājna, bita Diosdih í wēi naáwát pínah niijná, túi chājat caá náahap.

³² Judíowā, judíowā nihcannit, Jesúíhwā dih bita jwíitna caá. Yaádhboó cáagnit, “Wājeéh bóo túini caá. Caandíh wā wēi jepahna caá”, í niiját jwíitna caá.*

³³ Weémbóo dedé wā chājíhna, nihat cáacwā í túi jummatdih jenah joinít, wāpí chājna caá. Pánihna, Jesúsdih í jepahachah, Dios queétdih ā túi ubat pínahdih búdí náah yacna, wā túi jummat pínahdih jenah joicánjeh, bita í túi jummat pínahdih wāpí jenah joiná caá.

11

¹ Weém Jesucristo ded pah ā chājatjidih jenah joinít, biíc yoobó wāpí chājna caá. Páant wā chājat pah, yeebbát ded pah wā chājatdih ennit, biíc yoobó ñi chājaá.*

Míic wáacnit, ded pah í chājat pínah

² Ded pah wā chājatjidih náhninit, yeéb biíc yoobó ñi túi chājna caá. Jesúíh doonádih jwí bohénachah joinít, páantjeh ñi túi jepahna caá. Páant ñi chājachah, yeebdíh wā wēina caá.*

³ Bwū biíhdih wā naóhbipna caá, yeéb Jesúíhwā míic wáacnit, ded pah ñi chājatdih ñi túi jéihyat pínah niijná. Nindíh ñi náhninaá: Jwí íp Dios Jesucristo ā maáh caá. Jesús neoná í maáh caá. Neoná í weha mána yaádh í maáh caá.

⁴ Níih baácdih moón biíhdih jepahat jwíitna, níih waojéh yégueh chóojíh ñipí cáagna caá. Pánihna, Jesúíh neonáboó úbhñit, Dios naáwát dih naóh yapanitbut jih cáagna, “Biíh caá wā maáh. Jesús nihcan caá”, niiját jwíitna dée chājnit, jwí Maáh Jesucristodih yeejép í chājna caá.

⁵ Yaádhboó úbhna, Dios naáwát dih naóh yapanit, jih cáagcan, “Wājeéh bóodih wā jepahcan níit”, niiját jwíitna dée chājnit, í weha mánadih yeejép í chājna caá. Mi áa nihcannijeéh yeejép chājnih wili, nihat míih waó yoóc boj yohnih dée mi jumna caá.

⁶ Yaádhboó íih waojéh yégueh chóojíh cáaguíhcan, waó yoóc boj beedánih í jumna naáh. Obohjeéhtih, boj beedáátdih tíicnit, í jih cáaga naáh.

⁷ Diosdih úbhna, neonáboó Dios ā nihat panihni jumna, íih wao dájhíh cáagcat caá náahap. Páant í cáagcan, “Diosjeh caá wā maáh. Caánboó chah túini caá”, í niiját jwíitna caá. Yaádhboó cáagnit, “Wājeéh bóo túini caá. Caandíh wā wēi jepahna caá”, í niiját jwíitna caá.*

⁸ Dios cáacwādih jwíih chājna, newédih át jwíih chājap wut jí. Túttimah áih páwájíh yaddih át chājap wut jí.

⁹ Newédih chājnit, yaddih teo wáacni pínah nihcan wut jí. Obohjeéhtih, yadboodíh newédih teo wáacnih pínah át chājap wut jí. Páant tigaá neoná maáh panihnit í jumna caá.*

¹⁰ Yaáhdhíh wao dáh jih cáagat caá náahap, í weha mánadih í jepahat jwíitna túit niijná, Dioíh ángelwā í wēi enat pínah but niijná.

¹¹ Obohjeéhtih, neoná í weha mána yaádh í maáh í jumachah yuhna, Jesúíhwā jumna, Dios queét chénat pahdih biíc yoobó ā enna caá. Pánihna, queétdih míic teo wáacat caá náahap.

¹² Dios newédih jwíih chājna, áih páwájíh yaddih át chājap wut jí. Bwū yaádh caá neoná pínahdih í weh jumna caá. Obohjeéhtih, Dios caá nihatdih ā chājap.

¹³ Míic wáacnit, ded pah ñi jummat pínahdih túi jéihyat túit niijná, yeebjéh ñi jenah joyoó. Níih tútchinadih moón bitadih í jepahat jwíitna, íih waojéh yégueh chóojíh ípí cáagna caá. Pánihna, yaádhboó Diosdih úbhñit, í weha mánadih í jepahat jwíitna, queétdih waojéh cáagat caá náahap.

¹⁴ Níi cātíh newé waó yoóc maátni ā dūwúchah ennit, “¿Caánboó yad wili pah waó yoóc dūoná, ā tíiccan níit?” ñipí níj jenah joiná caá.

¹⁵ Obohjeéhtih, yadboó waó yoóc maátni mi dūwúchah ennit, “Míih waó yoóc maátni dūoná, mi túi jígonna caá”, ñipí níj jenah joiná caá. Pánihna, míih waó yoóc maátni dūonít, mijeéh bóodih jepahat jwíitna caá mi chājap.

¹⁶ Páant wā naáwát dih ded biíhboó mácah ā naáwíhichah, nin pahjeh wā jepahna caá: Nihat jwíit yeebdíh bohénit wā naáwát dih biíc yoobó jwíipí bohéna caá. Nihat nin

* 11:1 1Co 4.16; Fil 3.17 * 11:2 2Ts 2.15 * 11:7 Gn 1.26-27 * 11:9 Gn 2.18-23

baácnadih moón Dioíhwābut Diosdih wēinit, biíc yoobó ĩpĩ chājna caá.

Jesús ā wutni jeémátdih ĩ túi chājcat

¹⁷ Jesús ā wutni jeémátdih buu bainí wā naóhbična caá. Míic wáacnit, Jesús ā wutni jeémátdih ded pah ñi jeémát doonádih joinít, yeebdíh wā wēican caá. Jesús ā naáwátdih biíc yoobó chājcan, caandíh ñi chah jenah joyát pínahdih míic teo wáaccanjeh, ñi míic yéejana caá.

¹⁸ Pánih míic wáacnit, Jesús ā wunatdih náhninit, biícđih jeémát túut niijná yuhna, ¿Dépanihna, biícđih ñi jeémpan? Biquína dawá bií dée bíbohnit moh yéejnit biícđih ĩ jeémíhcan caá. Bitaboó ĩ chéenwā biíc yoobó jenah joinítjeh biícđih ĩ jeémpan caá. Obohjeéhtih, biquína bitajeéh ĩpĩ túi jeémpan caá. Pánih nihat biícđih jeémpan, ded pah Jesús ā bohéátdih ñi chājcan caá.

¹⁹ Obohjeéhtih, pánih jumna, det Jesúsđih túi jepahnitdih, det Jesúsđih túi jepahcan-nitdihbut ñi jéihna caá. Páant ñi chājcan, ñita jéihcan tagaá.

²⁰⁻²¹ Ñi jeéméchah, bitadih pāicanjeh, ñi ub jūóhni jeémátdih ĩpĩ jeémpan caá. Páant ñi jeéméchah, biquína moh yéejnitboó bainí jeémátdihjeh bíbohnit, túi jeémpan chūhcan, nuugúp ĩ wanna caá. Bitaboó búdí iguíh macđih ub jūóhni, bitadih wāhcanjeh, ĩ babh máihna caá. Pánih chājna, “Jesús ā wutni jeémátdih jeémpan caá jwĩ chājap”, niijná yuhna, yoobópdih ñi niijcán caá. Ā wutni jeémát ā jumuchah, nihat ñi ub jūóhni jeémátdih pāáhnit, biícđih ñita wēi jeémpan tagaá. Pánih jeémpan, túi biícđih áih bácah pah ñita jum taga.

²² ĩÑi jenah joyoó buca! ¿Dépanihna tubit nuugúp tubuchah yuhna, ñíih muúboojéh jum jwuhna, ñi jeémpan? ¿Dépanihna bita Jesúsíhwā páant yeejép ñi chāj? ¿Dépanihna Jesúsíhwā moh yéejnitdih jġgah encanjeh ñi túica? ¿Ded pah wā niijbí? ¿Páant ñi chājachah, yeebdíh wā wēimi naniút? Nihcan caá. Wā wēican niút.

Jesús ā wutni jeémát ded pah ā jummat

²³ Jesucristojeh nin pah weemdíh ā jéihyanap jĩ, ā wun wāhatdih náhninit, ded pah pandih jeémpan, iguíh macđih

babhnit, jwĩ túi jeémát pínah niijná: Caandíh eníhcanit ĩ teoni pínah chei Jesús ā bohénitdih át namah jeémép wut jĩ. Pánih jeémpanit, jwĩ Maáh Jesús pan júđudih ubnit,

²⁴ **“Nindih ma wāhat túina caá, Paá”**, niij péanit, ā bohénitdih át ői wāhup wut jĩ. Pánih ői wāhni, nin pah át niijíp wut jĩ: **“Nin pan wíh bácah panihni caá. Yeéb ñi yéejat jġib wā wun wāhbična caá. Pánihna, nindih jeémpanit, wā wun wāhatdih ñi náhninaá”**, át niijíp wut jĩ.

²⁵ Pánih jeémpan péanit, Jesús pamapdihbut ub, wāhni, nin pah queétdih át niijíp wut jĩ: **“Nin iguíh mac wíh meép panihni caá. Wun wāhni, jáap namá dée wā chājbična caá, Diosjeéh ñi túi jummat pínah niijná. Wā wun wāhatdih ñi túi jenah joyóchah, Dios ñi yéejatdih ā yohbična caá, iiguípna benit déedih ā pehbboó ñi bejat pínah niijná. Pánihna, iguíh macđih babhni, weemdíh ñi náhninaá”**, Jesús ā bohénitdih át niijíp wut jĩ.*

²⁶ Pánih pandih jeémpan, iguíh macđih babhbat jummat pah “Jesús weemdíh ā wun wāhatdih wā túi jenah joiná caá”, niiját júutna caá jwĩ chājap. Pánihna, Jesús ā jwūub dei jūúwát pínah jātih páantjeh jwiút áihwāđih pandih jeémpanit, iguíh macđih babhbat caá náahap.

Jesús ā wutni jeémátdih ded pah ĩ jeémát pínah

²⁷ Jesucristo ā wun wāhatdih túi jenah joinít, bita Jesúsíhwāđih oinit, pandih jeémpan, iguíh macđih babhbat caá náahap. Ded jenah joicánjeh jeémpanit, babhna, Jesúsíh bácađih áih meépdihbut “Dedé pínah nihcan caá”, niijnít, caandíh búdí ā yéej chājna caá.

²⁸ Ded ā jeémát pínah jātih, ā yéej chājatdih jenah joyát caá náahap. Pánih jenah joinít, ā yéejatdih Diosdih naóh péanit, ā jeémé naáh.

²⁹ Jeémpanit, nin pah jenah joyát caá náahap: “Nin pan Jesúsíh bácah panihni, nin iguíh mac áih meép panihnidih enna, wā yéejat jġib weemdíh ā wun wāhatdih wā náhnina caá”, niij jenah joí, jeémpanit, ā babhba naáh. Páant niij jenah joicán,

* **11:25** Ex 24.6-8; Jer 31.31-34; Mt 26.27-28

dedé yéejatdih naóhcan, ã jeéméchah, Diosboó caandíh ã peéh chãjbpna caá.

³⁰ Jesús ã wutni jeémátidih túi jenah joicánjeh ñi jeémát jíib, dawá tubáp chãúhñit, bitabut ït wanah bejep wut jï.

³¹ Obohjeéhtih, yeebjéh ded pah ñi yéejatdih jenah joinít naáwáchah, Diosboó yeebdíh áta peéh chãjcan tagaá.

³² Pánihna, Dios buu yeebdíh peéh chãjñit, bohéna caá ã chãjap, túttimah iiguípna ñi bejcat pínah niijná.*

³³ Wã úudwã panihnitá, Jesús ã wutni jeémátidih jeémát túut niijná, míic wáacnit, nihadidih páinit, biícidih ñi túi jeémé.

³⁴ Nuugúp tubanitboó ïih muúboó jum jwuhna, ï jeémp wud jumna naáh. Pánihna, táinijeh ñi jeémé, Dios yeebdíh ã peéh chãjcat pínah niijná.

Ñi pebhna jubínit, biíh ñi úubh joí daacátjidih wã jepahbpna caá.

12

Túini Espíritu ã jéihyaat

¹ Buu Túini Espíritu ã jéihyaatnadidih ñi úubh joyátidih wã jepahbpna caá, ñi túi jéihyat pínah niijná.

² Nindih ñi náhninaá: Yeéb Jesucristodih ñi jepahat pínah jãtíh, nemépwã ï maáh ñi nuowãdih yeenit, ã jéih jepahcah yuhna, yeéb Corinto tútchidih moondíh pãpnitidih át úubát túutap tajï.

³ Ded Túini Espíritu ã wēpatjīh naóhni, ded nemépwã ï wēpatjīh naóhñidihbut ñi jéihyat pínah niijná, nin pah wã niij daácna caá: “Túini Espíritu ã wēpatjīh naóhñit, ‘Jesucristo yeejép caá’, ï niijcán niít. Obohjeéhtih, nemépwãboó ï wēpatjīh naóhñit, ‘Jesucristo Dios wãúh, jwī Maáh caá’, ï jéih niijcán niít”, wã niijná caá.

⁴ Túini Espírituboo jwiit Jesúhwãdih teo wáacna, mácah jéihyatnadidih ãpī wãhna caá. Obohjeéhtih, jéihyatna mácah ã jumuchah yuhna, caán Túini Espiritujeh páant ãpī teo wáacna caá.

⁵ Ded pah bitadidih jwī teo wáaquíhichah, mácah ã jumuchah yuhna, jwī Maáh Jesúskeh jwiit nihadidih ã teo wáacat túutna caá.

⁶ Bitadidih mácah jwī teo wáacachah yuhna, Dios ã wēpatjīhkeh jwiit nihadidih jwī jéih teo wáacna caá.

⁷ Jwiit nihadidih Jesúhwãdih Túini Espíritu ã wēpatjīh ãpī teo wáacna caá, jwiitbut bita áihwãdih jwī teo wáacat pínah niijná.

⁸ Biquína ã wēpatjīh, “Nin pah meemdíh chãjat caá náahap”, ï niij jéih naóh yapana caá. Bita ã wēpatjīh ded pah yapatdih, ded pah yapat pínahdihbut ï túi jéih naóh yapana caá.

⁹ Bita ã wēpatjīh, Diosdih chah jenah joinít, biíhdih ï jéih teo wáacna caá. Bitabut wunnitidih teo jãhanit, ï jéih boohana caá.

¹⁰ Bitabut cáacwã ï jéih chãjca naáhdih ï chãjna caá. Bita Dios ã naáwáchah, ï jéih naóh yapana caá. Bita ded Túini Espíritu jumnidih, ded nemépwã jumnidihbut ï beh enna caá. Bitabut ã wēpatjīh mácah wéheatjīh ï jéih naóhna caá. Bita mácah wéheatjīh ï naáwáchah joinít, ï jéih naóh yapana caá.

¹¹ Pánihna, nihadidih mácah ã jumuchah yuhna, Túini Espiritujeh ã weñat pínahdih chãjñit, queét nihadidih ãpī teo wáacna caá.*

Jesúhwã biíc bácah pah jwī jummat

¹² Jwīih bácah biícjeh ã jumuchah yuhna, téihyana jum, quíib dahna jum, jítchana jum, moli chónabut ã jumna caá. Obohjeéhtih, dawá ã jumuchah yuhna, nihadidih jwīih bácahdih jumnijeh caá. Pánihat pah, jwiit Jesúhwã dawá jumna yuhna, jwiit nihadidih biícidih áih bácah dée jwī jumna caá.*

¹³ Biquína judíowã, bita judíowã nihcanitbut jum, biquína teo wãhñit, bita teo wãhcannitbut jwī jumna caá. Obohjeéhtih, jwiit nihadidih mácah jwī jumuchah yuhna, jwiitdih teo wáacni Túini Espíritu biícjeh jumna, jwiitdih waadnít, jwiit nihadidih biíc bácah pah át chãjap taga.

¹⁴ Jwīih bácahdih jumni biícjeh nihcan, dawá ã jumna caá.

¹⁵ Jwīih jítcha wéheni nihna, “Caán téihya chah túini caá. Weémboó téihya nihcan, nin bácahdih jumni pínah nihcan caá”, ã niijíchah yuhna, bácahdih jumni páantjeh áta jum tagaá.

* **11:32** Dt 8.5; He 12.5-11 * **12:11** Ro 12.6-8 * **12:12** Ro 12.4-5; Ef 4.14-16

16 Jwĩih molítboó “Weém quíib dah nihcan, nin bácahdih jumni pínah nihcan caá”, ã niijíchah yuhna, bácahdih jumni páantjeh ãta jum tagaá.

17 Obohjeéhtih, jwĩih bácahdih quíib dahjeh jumna, molít wihcah, ¿ded pah tigaá jwĩta jéih joí? Molítjeh jumna, wuúac íit wihcah, ¿ded pah tigaá jwĩta jéih jōí?

18 Pánihna, nihat bácah jumnidih jwĩ náahna caá. Diosboó túi jéihni jwiítidih chājni ded pah ã náahatdih nihat jwĩih bácahdih jumni pínahdih ãt chājjip taga, jwĩ túi jumat pínah niijná.

19 Jwĩih bácahdih quíib dahjeh, jítchajeh, téihyajeh ã jumachah, jwĩta jéih jumcan tagaá.

20 Pánihna, dawá bácahdih jumni ã jumachah yuhna, biíc bácahjah ã jumna caá.

21 Jwĩih quíib dahboó “Weém nihat jéihni caá. Dedé weemdih judhcan caá. Pánih jumna, caán téihya ã teo wáacat pínahdih wã náahcan caá”, ã niijíchah yuhna, ã teo wáacat ã náahna caá. Jwĩih wao dáhboó “Dedé weemdih judhcan caá. Pánih jumna, caán jítchadidih wã náahcan caá”, ã niijíchah yuhna, caandih ã náahna caá.

22 “Wĩih bácahdih jumni túi wēpcanni caá”, jwĩ niij jenah joiníboó chah ã náahna caá.

23 “Túi jígohcanni caá”, jwĩ niij jenah joiná, túini yéguehdih jwĩpĩ duoná caá, túi jígohat túat niijná. Tíicnit, jwĩpĩ jāhna caá, bita ã encat pínah niijná.

24 “Bita ã enechah, dedé pínah nihcan caá”, jwĩ niij jenah joiníidih jwĩpĩ jāhcan caá. “Wēpcanni caá. Túi jígohcanni caá. Tíic náah jumni caá”, jwĩ niij jenah joiníidih chah jwĩpĩ túi en daoná caá. Páant tigaá Dios ãt chājap taga,

25 míic jūihñat dée wihcanjeh, nihat ã túi míic teo wáacat pínah niijná.

26 Pánihna, jwĩih quíib dah tubna, nihat bácah ã tubana caá. Quíib tubat ã yayáchah, nihat jwĩih bácah ã túina caá.

27 Yeéb nihat Corinto tútchididih moón Jesúihwã ãih bácah dée ñi jumna caá. Pánihna, jwĩih bácahdih jumni nihat ã chājat pínah mácah ã jumat pah, yeebbát Jesúih bácahdih jumnit dée, ñi chājat pínahbut mácah ã jumna caá.

28 Nihat Jesúihwã biícidih jumnit, Túini Espíritu ã wēpatjĩh mácah jéihyatnidih Dios ãt wēhap taga. Dios ã jwĩih ñíonitboó Jesús ã naáwát túatnit ã jumna caá. Túttimah, Dios naáwátidih naóh yapanit ã jumna caá. Túttimah, ã naáwátidih bohénit ã jumna caá. Túini Espíritu ã wēpatjĩh cāacwã ã jéih chājca naáhdih biquína ã chājna caá. Biquínaboó wunnitidih teo jāha uúbhñit, ã wēpatjĩh ã jéih booana caá. Bitaboó, bitadidih jīgah ennit, ĩpĩ teo wáacna caá. Bitaboó, cāacwādidih túi waóhñit pínah ã jumna caá. Bitaboó, ã wēpatjĩh, mácah wéheatjĩh ã naóhna caá.*

29 Yeéb nihat Jesús ã naáwát túatnit nihcan caá. Nihat Dios naáwátidih naóh yapanit pínah, nihat ã naáwátidih bohénit pínah, nihat wēp chājnit pínahbut nihcan caá.

30 Nihat boonit pínah, nihat mácah wéheatdih naóhñit pínah, nihat mácah wéheatdih jwūub túat nuúm naóh yapanit pínahbut nihcan caá.

31 Jwiít biquínadidih nihat jéihyatna ã wihcan caá. Diosjeh caá ãih cāacwādidih ã jéihyana caá. Chah túini jéihyat pínahdih bidna, jwiít nihatdih caandih búdí uúbat caá náahap. Obohjeéhtih, bitadidih jwĩ oyat pínah caá chah náahap. Pánih oina, Túini Espíritu ã wēpatjĩh bitadidih jwĩ túi teo wáacipna caá. Jwĩ oican, Túini Espíritu jwiítidih ã teo wáacachah yuhna, bitadidih jwĩ túi teo wáaccan niít.

13

Oyat

1 Túini Espíritu ã wēpatjĩh mácah wéheatjĩh wéhenit, bita ã wéheat, ángelwã ã wéheatjĩh wéhena yuhna, bitadidih jwĩ oicah, dedé pínah nihcan caá. Yéej yáaatjeh caá.

2 Túini Espíritu ã wēpatjĩh Dios ã naáwáchah, jwĩ jéih naóh yapana yuhna, bitadidih jwĩ oicah, dedé pínah nihcan caá. Ded pah Dios ã jumatdih, ã chājat pínahdihbut túi jéihna yuhna, bitadidih jwĩ oicah, dedé pínah nihcan caá. Jwiít cāacwã jwĩ jéih chājca naáhdih Dios ã wēpatjĩh jwĩ jéih chājat pínahdih túi jenah joiná yuhna, bitadidih jwĩ oicah, Dios ã enechah, dedé pínah nihcan caá.*

* 12:28 Ef 4.11 * 13:2 Mt 17.20; 21.21; Mr 11.23

3 Nihat jwī bíbohatdih moh yéejnitdih jwī wūhachah yuhna, Jesúih doonádih jwī naáwát peéh bita jwiítidih ī cáwachah yuhna, bitadidih jwī oicah, Dios jwiítidih wēi encan, táinidih ā wūhcan niít.

4 Bitadidih oina, ded pah jwiítidih ī yéej chājachah yuhna, yéej chāj jwūubacan, táinijeh jwī jumbipna caá. Bitadidih oina, jġgah ennit, jwī teo wáacbipna caá. Queétdih oina, ĩih bií déedih en ñinahcan, ded pah ī tái yapachah, jwī ĩjcan niít. Pánih oina, queét jwiítidih ī wēi enat pínah niijná, ded pah jwī tái jumat, jwī tái yapat, jwī tái chājatdihbut jwī naóhcan niít. “Weém nihat jéihni caá. Dedé jadhdad weemdih wihcan caá”, niijná pah jwī jumcan niít.

5 Bitadidih oina, queétdih jwī tícacan niít. Pánih oina, chah táinidih jwiítjeh bíbohat túut niijná, jwī bidcan niít. Pánih oina, ded pah jwiítidih bainí yeejép ī chājachah yuhna, waícanjeh jwī ĩjcan niít. Jwiítidih ī yéej chājatjidih jwī quíib būudbípna caá.

6 Bitadidih oina, yeejép ī yapachah, yeejép ī chājachahbut, jwī wēican niít. Obohjeéhtih, táini ī yapachah, yoobópdiġh ī chājachahbut, jwī wēibipna caá.

7 Bitadidih oina, ī yéej chājat doonádih bitadidih naóhcan, ī tái chājíhatdih jenah joinít, Dios queétdih ā túut nuumát pínahdih jwī tái jenah joí cádahcan niít. Pánihna, ded pah jwī yapachah yuhna, jwī oi cádahcan niít.

8 “Ñi míc oyoó”, niij wutnit, Dios “Páant bóojeh tigaá. Yeebdih būu oyat náahcan caá”, ā niijcán niít. Obohjeéhtih táttimah, Táini Espírítu ā wēpatjġh Dios naáwátidih naóh yapaat, mácaġh wéheatjġh naáwátbut, ded pah yapatdih, ded pah yapat pínahdih jéihyatbut dedé náahat ā wihcan niít.

9 Nin baácboó jum jwuhna, Táini Espírítu ā teo wáacachah yuhna, nihatdih tái jéih beedácan, nihat Dios naáwátidihbut tái yoobópdiġh jwī jéih naóh yapacan caá.

10 Obohjeéhtih, Jesucristo, táini yoobát jumni, ā jwūub dei jūuwáchah, nihatdih jwī jéih beedábipna caá.

11 Nin pah jwī jumna caá: Weém wébít jumna, wébít ī jenah joyát, ī wéheat pahbut, weembút jenah joinít, wā wéhenap jġ. Obo-

hjeéhtih, būu behe jumna, wébít ī chājat pah wā chājcan caá.

12 Nin pahbut ā jumna caá: Máa quenalih naajġh jwī tái míc encan caá. Pánihat dée Diosdih būu jwī jéih encan caá. Túttimah, jwiít chénaboó caandih jwī míc jwāáh enbipna caá. Nin baácboó jum jwuhna, Diosdih jwī jéih beedácan caá. Obohjeéhtih, ā pebhboó juibína, jwiítidih būu ā jéih beedáat pah, jwiítbut caandih jwī jéih beedábipna caá.*

13 Nin baácboó jum jwuhna, jwiítidih nin pah chājat caá náahap: Diosdih tái jenah joí cádahcan, jwiítidih ā tái chājat pínahdih páantjeh náhnina, caandih, bitadidihbut oi cádahcat caá náahap. Obohjeéhtih, oyat caá jwiítidih chah náahap.

14

Mácaġh wéheat, Dios naáwátidih naóh yapaat

1 Míc oyat jwiítidih chah ā náahachah yuhna, Táini Espírítu ā jéihyaatnadihbut jwiítidih bidat caá náahap. Dios naáwátidih naóh yapaat wēpatdih chah bidat caá náahap, míc wáac jwinít, ñi jéih míc teo wáacat túut niijná.

2 Mácaġh wéheatjġh naóhnitboó cāacwādh wéhecan, Diosdihjeh ī wéhena caá. Táini Espírítu ā wēpatjġh, Dios ā jéihyaatdih ī naáwáchah yuhna, nihat cāacwā ĩpġ beh joicán caá.

3 Obohjeéhtih, Táini Espírítu ā wēpatjġh Dios naáwátidih naóh yapanitboó cāacwāboodih ī wéhena caá. Diosdih chah ī tái jenah joyát pínah niijná; ded pah queétdih ā chājat túutatdih chah tái beh joinít, ĩjepahat pínah niijná; ĩ jġgahatdih, ĩ ũumatdihbut ā yayát pínah niijná; páant ĩ niij naóh yapana caá.

4 Mácaġh wéheni āih caolidihjeh Táini Espírítu ā teo wáacna caá. Obohjeéhtih, Dios naáwátidih naóh yapaniboó Dioíhwā wáac jwinítidih ā teo wáacna caá.

5 Yeéb nihat mácaġh wéheatjġh ñi wéheatdih náah yacna yuhna, Dios naáwátidih naóh yapaatdih chah wā náah yacna caá. Naóh yapaniboó Dioíhwādh chah ā teo wáacna caá. Obohjeéhtih, mácaġh wéheatjġh naóhni, caandih jwūub túut nuumnijġh biícđih

* 13:12 1Jn 3.2

naóhnit, Dios naáwátdih naóh yapani biíc yoobó áihwādhī ī teo wáacna caá.

⁶ Wā údwā panihnitá, weém ñi pebhboó juibínit, mácah wéheatjīhjuh wā naáwáchah, yeebdíh āta teo wáaccan tagaá. Obohjeéhtih, ded pah Dios ā jéihyaatdih naóh yapanit, ded pah jwī chājat pínahdih naóh bohénit, yeebdíh wā táí teo wáacap jī.

⁷ Nin pah ā jumna caá: Pelatdih, chíó nahdih yoobópdih jwī póojcah, joinítboó jwī póojatdih ī beh joicán niít. Bíitatdihbut yoobópdih jwī bíitcah, bitaboó jwījēeh ī jéih eocan niít.

⁸ Póojat nahdih yoobópdih jwī póojcah, joinítboó beh joicán, míic mawatdih teo wáacadih ī bejcan niít.

⁹ Pánihat dée, joinítíh wéheatjīh yoobópdih ñi naóhcah, ī beh joicán niít. Ñi naáwáchah yuhna, queétdih dedé pínah nihcan niít.

¹⁰ Nin pahbut ā jumna caá: Nin baácboó dawá wéheatna ā jumna caá. Cáacwā īih wéheatjīhjuh wéhena, ī míic beh joiná caá.

¹¹ Obohjeéhtih, weemdíh naóhniíh wéheatdih beh joicán, jwī jéih míic wéhecan caá.

¹² Pánihat pah, joinítíh wéheatjīh naóhcan, ī beh joicáh, yeebbát queétdih ñi jéih teo wáaccan caá. Pánihna, Dioíhwādhī teo wáacat pínah niijná, Túini Espíritu ā wāhni jéihyaatnadih búdí ñi bidíí.

¹³ Dioíhwādhī teo wáacat túut niijná, mácah wéheatjīh naóhniboodíh jwáub túut nūmát pínahdihbut úbát caá náahap.

¹⁴ Beh joicán yuhna, wíih caolihboó mácah wéheatjīh wā táí úbhna caá. Páant wā úbúchah, wíih caolihdih ā teo wáacna caá. Wíih wéheatjīh wā úbúchah, wíih jenah joyátboodíh ā teo wáacna caá.

¹⁵ Pánihna, mácah wéheatjīh úbhnit, wíih wéheatjīhbut wā úbhbihpna caá. Mácah wéheatjīh eonit, wíih wéheatjīhbut wā eobipna caá.

¹⁶ Míic wáac joinít, mácah wéheatjīhjuh Diosdih ñi weñechah, jéih jwuhcanni ñi cātíh jumna, ñi naáwátdih beh joicán, “Páant tigaá”, ā jéih niijcán niít.

¹⁷ “Túina caá, Maá”, yoobópdih ñi niijíchah yuhna, ñi niiját caán jáap joiníboodíh ā teo wáaccan niít.

¹⁸ Mácah wéheatjīh yeéb ñi úbát chah weémboó pánih úbhna, wēinit, “Túina caá, Paá”, Diosdih wāpī niijná caá.

¹⁹ Obohjeéhtih, pánih úbhna yuhna, Jesúíhwā jwī míic wáac joinít, yeebdíh ā teo wáacat pínah niijná, daocánni jacnabitjuh ñíih wéheatjīh naóhna, chah wāta wēi tagaá. Díez mil jacnadih mácah wéheatjīh wā naáwáchah yuhna, yeebdíh ā teo wáaccan, wāta wēican taga.

²⁰ Wā údwā panihnitá, wébít ī jenah joyát pah ñi jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, yéej chājatdih jenah joicánnit ī jummat pah yeebbát biíc yoobó ñi jumúá. Behnit ī jenah joyát pah mácah wéheatna ded pah ā jummat pínahdih táí jenah joinít yeebdíh jummat caá náahap.

²¹ Yeébboó nin pah ñipī niij jenah joiná caá: “Dios weemdíh táí wēinit, mácah wéheatdih át jéihyanap be”, ñi niij jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, Dios ā wēi enat júutat pínah nihcan caá. Dios naáwátdih naóh yapani Isaías nin pah ā niij daacátjidih ñi táí jenah joyoó: “Dios nin pah ā niijná caá: ‘Wíih judíowādhī peéh chājat túut niijná, ī pebhna bíih baácđih moondíh wā wahbihpna caá. Jātih wā naáwátdih naóh yapanit judíowā īih wéheatjīhjuh ī naáwáchah yuhna, ī jepahcap jī. Būu peéh chājat túutna, judíowā ī wéheatdih wéhecannit ī naáwáchah, páantjuh weemdíh ī jepahcan niít’, jwī Maáh ā niijná caá”, Isaías át niij daacáp tajī.*

²² Pánihna, mácah wéheatna Dios áihwādhī ā wēi enat júutat pínah nihcan caá. Ñi míic wáac juyéchah, caandíh jepahcannitboó mácah wéheatnadih joinít, Isaías ā daacátjidih náhninit, Diosdih ī jepahcatji jíb ā peéh chājat pínahdih ī jenah joibípna caá. Obohjeéhtih, yeéb Jesúíhwāboó Dios naáwátdih ñi naóh yapanachah joinít, yeebdíh teo wáacnit, jepahcannitboodíh ā teo wáaccan niít.

²³ Míic wáac joinít, yeéb dawá mácah wéheatjīh ñi naáwáchah, bita jéihcannit, Jesúsđih jepahcannitboó waád joinít, “Queét mácah wéheatjīh naóhnit jenah joicánnitjuh caá”, ī niij jenah joibípna caá.

²⁴⁻²⁵ Obohjeéhtih, yeéb Dios naáwátdih

* 14:21 Is 28.11-12

ñi naóh yapanachah joinít, Jesúsdiñ jepah jw̄hçanni nin pah ã niñ jenah joibípna caá: “Weém yéejni caá. Dios ninboó jumnit, wã jenah joyátdih jéih beedáni jumna, nitdihbut át jéihyanap taga”, ã niñ jenah joibípna caá. Páant niñ jenah joinít, bóðicha caj yoh ñajnit, “Dios, meém niñat jéihni, túini caá”, niñnit, Jesúsdiñ ã jepahbipna caá.

Wáac jumnit, túinijeh jumat

²⁶ Diosdiñ weñat túut niñná, míc wáac jumnit, túinijeh chãjat caá náahap. Yeéb niñat ñi naáwáchah, ã túina caá. Obohjeéhtih, niñat bícdih ñi niñjá bojoó. Túini Espíritu biquínadiñ ewat ã w̄hçhah, Diosdiñ wēi ewat caá náahap. Bíhdih bohéatdiñ ã w̄hçhah, naáwát caá náahap. Bíhdih Túini Espíritu ã jéihyanachah, caandíhbut naáwát caá náahap. Bíhdih Túini Espíritu ã wēpatjñh mácah wéheatjñh ã naáwáchah, jw̄ub túut nuám naáwát caá náahap. Páñihna, Túini Espíritu ded pah ã teo wáacachah, Jesúsdiñ chah túi jenah joyát túut niñná, yeebdíh naáwát caá náahap.

²⁷ Mácah wéheatjñh naáwíhna, chénewã, bíc peihcannitjeh biquínajeh ñi naáwá naáh. Ñi naáwát diñ jw̄ub túut nuamníbut ã naáwá naáh, yeéb niñat ñi beh joyát pínah niñná.

²⁸ Obohjeéhtih, mácah wéheat diñ jw̄ub túut nuamní pínah wihcah, wáac jumnit diñ ã naóhca bojo naáh. Caanjéh caolih díitboó Diosdiñ ã úbú naáh.

²⁹ Túini Espíritu ã teo wáacachah, Dios naáwát diñ biquína ñi naóh yapana naáh. Queét ñi naóh yapanachah, joinítboodíh túi jenah joyát caá náahap, “¿Túini Espíritu ã naáwát túutni niñt?” niñ jéihyat túut niñná.

³⁰ Páant ã naáwáchahjeh, bíhdih Túini Espíritu ã naáwát túutachah, jw̄ih naóhnihoodíh yayát caá náahap, bíh jw̄h ã naáwát pínah niñná.

³¹ Niñat bícdih naóh yapacan, biquínajeh niñat naóh yapaat caá náahap, niñat míc wáac jumnitboó ñi bohéat pínah, ñi weñat pínah, chah ñi túi jumat pínah niñná.

³² Túini Espírituboo ã naáwát túutachah joiná, naóhni pínahboó “¿Débóliñ caá wã naóhbi, queétdih wã túi teo wáacat túut niñná?” niñ jenah joyát caá náahap.

³³ Páant niñ jenah joiná, Dios ã náah yacat pah túinijeh ñi naóh yapabipna caá.

Diosboó niñat Jesúsdiñwã míc wáacnit diñ túinijeh ã chãjat túut pah, yeebdíhbut bíc yoobó ã náah yacna caá.

³⁴ Páñihna, míc wáacna, Dios ã wutajti pah ñi weha mánadiñ jepahna, ñi weha mána yaádh laiñcanjeh ñi joí chãudna naáh.

³⁵ Úbh joíhna, ñiñ muñá jw̄ub juibínitjeh, ñi weha mánadiñ ñi úbh joyó naáh. Yaádhboó páñih wéhena, bita wáac jumnit ñi túi joí ñuñat diñ ñi yéjanachah, ã túican caá.

³⁶ Yeéb míc wáacnit, ded pah ñi túi jumat pínah diñ páant wã naáwát diñ joíhcan, niñ diñ ñi túi jenah joyoó: Jesúsdiñ túini dooná diñ yeéboó naóh waóhñit niñcan caá. Yeebjéh caandíh jepahñit niñcan caá. Páñih waóhñit niñcan, niñat bíh tútchinadiñ moón Jesúsdiñwã yeebdíh ñi waáwáchah, ded pah ñi chãjat diñ náñnit, yeebút bíc yoobó ñi chãjaá.

³⁷ Ded “Weém Túini Espíritu ã wēpatjñh Dios naáwát diñ naóh yapani caá. Ñi wēpatjñh weemdíh ñi jéihyana caá”, niñ jenah joiníboó “Dios ã wutajti ded pah jw̄i míc wáacat diñ Pablo yoobóp diñ ã naóh yapanap be”, ã niñjá naáh.

³⁸ Obohjeéhtih, wã naáwát diñ ã joyáh bojochah, bita caandíhbut ñi joyáh bojo naáh.

³⁹ Páñihna, wã údwã panihñitá, Dios naáwát diñ naóh yapaat túut niñná, Túini Espíritu ã teo wáacat pínah diñ búdi ñi úbú. “Mácah wéheatjñh ñi naóhca bojoó”, niñjá caá náahap.

⁴⁰ Ñi jenah joyát pahjeh chãjcan, Dios ã wutajti pah túinijeh chãjat caá náahap.

15

Jesús ã boo pud jw̄wát

¹ Bũ wã údwã panihñitá, Jesúsdiñ dooná yeebdíh ded pah wã naáwát diñ wã jw̄ub náñniabipna caá. Caán dooná diñ jw̄ih jepahñit, bũbut jenah joinít ñi jumna caá.

² Caán dooná diñ ñi jepahachah, yeéb iiguípna beñit déejidiñ Dios át túi ubur taga. Caán naáwát diñ joí cádahcan, ãjeéh jumat túut niñná, Dios pebhboó ñi bejbipna caá. Obohjeéhtih, caandíh cádahna, ñi jw̄ih jepahñit dedé pínah niñcan niñt.

³ Weemdih jéihyani doonádih yeebdih wã jwúub naáwáp jĩ. Oboh jumni naáwátjeh nihcan caá. Dios ã nijátji pah biíc yoobó Jesucristo jwĩ yéejat jíib át wun wúhup wat jĩ.*

⁴ Páant ã wunat túttimah, ãih bácahdih ĩ yohochah, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, Dios ã nijátji pah, át jwúub boo pud júúwáp wat jĩ.*

⁵ Pánih boo pud júóhniji, Pedrohdih át jíghop wat jĩ.* Túttimah, ã bohénitjidihbut át jíghop wat jĩ.*

⁶ Túttimah, ãihwã quinientos chah ĩ míic wáac juyáchah, queétdihbut át jwúub jíghop wat jĩ. Biquína queét ennitjiboó ĩ wunuchah yuhna, nihat bitaboó páantjeh ĩ báadh jwuhna caá.

⁷ Túttimah, ã úud Santiagodih át jíghop wat jĩ. Pánih jíghonit, nihat ã naáwát túatnitdihbut át jíghop wat jĩ.

⁸ Pánih jíghoniji jeáboó ã páuh laab béjat túttimah, yeejép wã chãj jwuhuchah, wã jepahat pínah jãtih, weemdihbut ã jíghop jĩ. Páant ã jíghochahjeh, ã boo pud júúwát dih túi jenah joinít, caandih wã jepahap jĩ.*

⁹ Jesúhwádih tabit yeejép wã chãjachah yuhna, Jesús weemdih jíghonit, ãih doonádih ã naóh jibat túutup jĩ.*

¹⁰ Páant wã jumuchah yuhna, Dios weemdih oinit, át jĩgah enep taga. Pánih jĩgah en túat nnumnit, Jesúh túini doonádih ã bohé jibat túutup jĩ. Pánihna, weemdih ã teo wáacatjidih búdí wéinit, bita ã naáwát túatnit chah wã teona caá. Obohjeéhtih, wã wēpatjĩhjih nihcan, Túini Espíritu ã teo wáacachah, Diosdih wã túi teo wuhna caá.

¹¹ Weém, queét bita ã naáwát túatnitbut, jwiít nihat páant Jesúh doonádih jwĩ bohénachah, yeébbó ñi jepahap jĩ.

Wannit ĩ jwúub boo pud júúwát

¹² Jesúh doonádih bohéna, ã jwúub boo pud júúwát dihbut jwĩpĩ bohéna caá. Obohjeéhtih, páant jwĩ bohénachah joinít, nihat yeéb Jesúsdih jepahnit yuhna, ¿Dépanihna “Jwĩ boo pud júóhcan níit”, biquína ñi níj jenah joí?

¹³ Obohjeéhtih, boo pud júúwát ã wihcah nihna, Jesúsboó áta boo pud júóhcan tagaá.

¹⁴ Jesús ã boo pud júóhcah nihna, ãih doonádih jwĩ bohéat, caandih ñi jepahatbut dedé pínah áta nihcan tagaá.

¹⁵ Páant ã boo pud júóhcah nihna, Dioih doonádih yee naóhnitjeh jwĩta jum taga. “Dios Jesucristodih át booanap taga”, jwĩpĩ níj bohéna caá. Obohjeéhtih, boo pud júúwát ã wihcah nihna, Jesúsdih Dios áta boocan tagaá. Caandih ã boocah nihna, yee naóhnit jwĩta jum tagaá.

¹⁶ Boo pud júúwát ã wihcah nihna, Jesús áta boo pud júóhcan tagaá.

¹⁷ ã boo pud júóhcah nihna, caandih ñi jepahachah yuhna, dedé pínah áta nihcan tagaá. Yéejat jíib páantjeh yeebdih áta jum tagaá.

¹⁸ Páant ã boo pud júóhcah nihna, Jesúhwã wannit, iiguipna míicjeh ĩta bej tagaá.

¹⁹ Pánihna, nin baácboó jum jwuhnit, Jesúsdih jwĩ jepahachah, ã teo wáacachah yuhna, jwĩ wunat túttimah páantjeh buudná, jwiítboó chah moh yéejnit jwĩta jum taga.

²⁰ Obohjeéhtih, Jesucristo yoobópdih át boo pud júúwáp tajĩ. Caán caá jwĩh boo pud júóhni. Caán boo pud júóh waóhni ã jumuchah, jwiít ãihwãbut jwĩ boo pud júóhbiipna caá.

²¹ Adán yéej chãj waóhna, át wun waáwáp tajĩ. Obohjeéhtih, Jesucristoboó yéej chãjcani jumna, wanniji át boo pud júóh waáwáp tajĩ.

²² Adán yéej chãj waóhni, ã wunuchah, jwiít nihatbut yéej chãjnit, jwĩpĩ wanna caá. Obohjeéhtih, Jesúsboó ã boo pud júóh waáwáchah, jwiít ãihwãbut jwĩ boo pud júóhbiipna caá.*

²³ Nin pah ã jumna caá: Jesucristo át jwĩh boo pud júúwáp tajĩ. Túttimah, caán ã jwúub dei júúwáchah, jwiít ãihwãbut jwĩ boo pud júóhbiipna caá.

²⁴ Túttimah, nihat baác dih moón maáta ĩ wēpatdih, nihat nemépwã ĩ wēpatdihbut yap yoh beedánit, nin pah Jesús Diosdih ã níj

* 15:3 Is 53.5-12

* 15:4 Sal 16.8-10; Mt 12.40; Hch 2.24-32

* 15:5 Lc 24.34

* 15:5 Mt 28.16-17; Mr 16.14; Lc

24.36; Jn 20.19

* 15:8 Hch 9.3-6

* 15:9 Hch 8.3

* 15:22 Ro 5.12-18

naóhbična caá: “Dáa bꞰca, Paá, weemdih ma chãjat tútatdih bꞰ wã péana caá. BꞰ meemjéh caá wꞰtni”, ã niijbipna caá.

25 Páant ã niiját pínah jãtih, Jesús páantjeh maáh ã jꞰm jwꞰhat caá náahap, nihat Diosdih en jãihnitdih ã míic mao yap yohat pínah niijná.*

26 Páant ã yap yohochah, jwĩ jwꞰub wꞰncan niít.

27 Dios naáwátidih naóh yapani David nin pah át niij daacáp tajĩ: “Dios nin pah ã niijná caá: ‘Wã wꞰúh Jesucristo nihatdih yap yohnit, maáh ã jꞰmꞰchah, nihat caandih ã jepahbipna caá. Obohjeéhtih, weémboó chah maáh jꞰmna, wã wꞰúhdih wã jepahcan niít’, Dios ã niijná caá”, David át niij daacáp tajĩ.*

28 Jesucristo nihatdih yap yoh péanit, ã ípidih “Dáa, bꞰ nihat meemdih ã jepahna caá. Weembát meemdih jepahni caá”, Diosdih ã niijbipna caá. Pánihna, Dios chah maáh ã jꞰmbipna caá.

29 Biquína yeéb Jesúsdi h jepah jwꞰhcan, ñi oinit Jesúihwã ã jꞰmat peéh, ã mawachah ennit, nin pah ñi niij jenah joyóp be: “Jesúihwã jꞰmna, boo pꞰd jꞰóhni, Dios pebhboó ã bejbipna caá”, niij jenah joinít, queédih jwꞰub enihna, túat nꞰmnít, ñit daabáat túatꞰ wꞰt be. Obohjeéhtih, boo pꞰd jꞰúwát ã wihcah, páant ñita chãjcan tagaá.

30 Jesúih doonádih jwĩ naáwát peéh, jwiítidihbut ã mawat dée tobohna caá. Pánihna, “Wã boo pꞰd jꞰóhcan niít”, niij jenah joiná nihna, wãta naóh cádah tagaá.

31 Wã jéihna caá, yeó jáap jꞰmat pah weemdih ã mao yohat dée tobohna caá. Obohjeéhtih, wã naáwáchah joinít, yeéb ñi túat nꞰmátidih ennit, bádí wã wéina caá. Pánih wéinit, ã tobhochah yꞰhna, wã naóh cádahcan niít.

32 Nin Éfeso tútchidih dawá jiowã pah íjnit, Jesúih doonádih wã naáwát jíib, weemdih ã mawíhip yꞰh jí. Pánihna, boo pꞰd jꞰúwát ã wihcah, dedé pínah ãta nihcan tagaá. Jwĩ boo pꞰd jꞰóhcan, “Waícanjeh jwĩ wꞰnat pínah jãtih, jwiítidih wéi babh jeémátjeh caá náahap”,* ípĩ niiját pah

yooópdi h ãta jꞰm taga. Obohjeéhtih jwĩ boo pꞰd jꞰóhbična caá.

33 Yee naóhniidih ñi joyáh bojó. “Yeejépwãdih pej jꞰmni, biíc yooó yeejép ñi jꞰmbipna caá”, bita ã niijátidih ñi táí náhninaá.

34 Yeebdih jwꞰub táí jenah joinít, yéej chãj cádahat caá náahap. Biquína ñijeéh jꞰmni Diosdih táí jéihcan, jwiítidih ã boo pꞰd jꞰúwát tútat pínahdihbut jenah joicán, ã yéej chãjna caá. Páant ã chãjatdih yeebdih tíicat caá náahap.

Ded pah túttimah jwĩh bácah ã jꞰmat

35 Biquína yeéb “Jwĩ jwꞰub boo pꞰd jꞰóhbična caá”, jwĩ niijátidih páantjeh beh joicán, nin pah ñi niij wꞰbh joimí nacaá. ¿Ded pah wꞰnnit ã jwꞰub boo pꞰd jꞰóhbi? ¿Ded pah íih bácah ã jꞰmbi? ñi niij wꞰbh joimí nacaá.

36 Pánih wꞰbh joiná, ñi táí jenah joicán caá. Momnidih ñi jenah joyó. Jwĩ momochah, ãih jih bóo chóo ã wꞰnꞰchahjeh, dítmant bóo ãpĩ chíih jꞰóhna caá. ã wꞰncan, ãta chíih jꞰóhcan taga.

37 Chíih jꞰóhni boó jwĩ momnidih biíc yooó nihcan caá. Pánihat dée jwĩ jwꞰub boo pꞰd jꞰúwáchah, jwĩh bácahbut mácah ã jꞰmbipna caá.

38 Nihat jwĩ momni chíih jꞰóhni ded pah ã jꞰmat pínahdih Diosboó át chãjap taga. Bíihnajih jwĩ wid momochah, biíc pah jíghni míic ã chíih jꞰóhcan niít.

39 Páant ã jꞰmat dée nihat bácahnabꞰt biíc yooó nihcan caá. Cáacwã, nꞰñápꞰwã, jwébehwã, queejwã nihat íih bácah mácah ã jꞰmna caá.

40 Nihat jeáboó jꞰmni, baácboó jꞰmnibꞰt biíc yooó nihcan caá. Jeáboó jꞰmni ã túyat mácah, baácboó jꞰmni ã túyatbut mácah ã jꞰmna caá.

41 Nihat jeáboó jꞰmnibꞰt biíc yooó ã yeh iigcán caá. Yeóboó mácah, widhboó mácah, cúiwãbut mácah ã yeh iigná caá. Cúiwã míicjehbut mácah ã yeh iigná caá.

42 Pánihna, momni mácah ã chíih jꞰúwát pah, jwĩ wꞰnꞰchah, ã yohni bácah jwꞰub boo pꞰd jꞰóhna, mácah ã jꞰmbipna caá. Jwĩ wꞰnꞰchah, jwĩh bácah ã moópbična caá.

* 15:25 Sal 110.1 * 15:27 Sal 8.6 * 15:32 Is 22.13

Obohjeéhtih, jwĩ boo pud jũúwát túttimah, jwĩih jáap bácah ã jwúub moópcan niít.

43 Jwĩ wunuchah, jwĩih bácah ã táu jíghocan caá. Obohjeéhtih, jwĩ boo pud jũúwúchah, táini ã jumbipna caá. Jwĩ wunuchah, jwĩih bácah wēpcanni caá. Obohjeéhtih, jwĩ boo pud jũúwúchah, táu wēpni ã jumbipna caá.

44 Nin baácboó jwĩ jum jwuhni bácah ã wunbipna caá. Obohjeéhtih, Dios pehbboó jumni pínah bácah ã jwúub boo pud jũóhbirna caá. Nin baácboó jwĩ jumat pínah bácahdih Dios át wāhup wat jĩ. Pánih wāhna, bíih bácah ājeéh jumat pínahdihbut ã wāhbipna caá.

45 Dios naáwátdih daácni nin pah át niij daacáp tajĩ: “Á jwĩih chājni newédih Dios āih bácahdih caolih jéyanachah, át caolih wáyap wat jĩ. Caán newé Adán át wāt jumup wat jĩ”, át niij daacáp tajĩ.* Obohjeéhtih Jesucristo, Péeni Adán wāt jumnidih boonit, āih bácahdih Dios mácah át chājap wat jĩ. Pánih caandih boonit, jwiítidihbut ã boobipna caá, ã pehbboó ājeéh jwĩ jumat pínah niijná.

46 Nin baácboó jwĩ jumat pínah bácahdih Dios át jwĩih chājap tajĩ. Túttimah, jeáboó ājeéh jwĩ jumat pínah jáap bácahdihbut ã chāj wāhbipna caá.

47 Dios Adándih baácjĩh át chājap wat jĩ. Obohjeéhtih, Jesucristobodih jeámant át wah deyanap wat jĩ.

48 Jwiít nihat Adán jaimená jumna, āih bácah déedih jwĩ bíbohna caá. Jesucristoíhwā jumna, āih jáap bácah déedih jwiítbut jwĩ bíbohbirna caá.

49 Bũũ nin baácboó jum jwuhna, baácjĩh chājni Adán pah jíghonit jwĩ jumna caá. Túttimah, jeáboó jumna, Jesús pah jíghonit jwĩ jumbipna caá.

50 Wā údwā panihnitá, páant wā naáwátdih jenah joinít, nindih ñi táu náhninaá: Nin baácboó jwĩ jum jwuhni bácah, yéejni jumna, Dios pehbboó yéejat wihcapna ã jéih jumcan niít. Moópni pínah jumna, Dios pehbboó moopát wihcapnabut ã jéih jumcan niít.

51 Jātih Dios ã jéihya jwuhca naáhdih bũũ

yeebdih wā naóhna caá. Nin wā naáwátdih ñi táu jenah joyoó: Jesucristo ã jwúub dei jũúwát pínah jātih, nihat jwiít āihwā jwĩ wuncan niít. Obohjeéhtih, jwĩ wunat túttimah, jwĩ wun jwuhcah, bíic yoobó jwiít nihatdih ã túut nũumbípna caá.

52 Bíic láa quíib pínah bojat pah jwĩ túut nũumát ã jumbipna caá. Péeni póojat nah ã yáanachah, jwiít nihat āihwādh Dios ã túut nũumbípna caá. Á yáanachahjeh, nihat āihwā wunnitji jáap bácah jumnit ĩ jwúub boo pud jũóhbirna caá. Āihwā báadhnitdihbut ã túut nũumbípna caá.*

53 Bũũ jumni bácah wunna, ã moópbipna caá. Obohjeéhtih, jwiítidih ã túut nũumát túttimah, jwĩih jáap bácah jwúub wuncan, ã moópcan niít.

54 Páant ã yapachah, Dios naáwátdih naóh yapani Isaías nin pah ã niij daacátji bíic yoobó ã yapbipna caá: “Dios nihatdih át yap yohop tagaá. Páant ã yap yohochah, āihwā ĩ jwúub wuncan niít”, át niij daacáp tajĩ.*

55 Dios naáwátdih naóh yapani Oseas nin pah ã niij daacátjidihbut bíic yoobó ã yapbipna caá: “ĩwunat ã jwúub wihcan niít! Pánihna, bũũ jwĩ yéejat peéh wunatdih jwĩ úumcan caá”,* ã niij daacátji pah jwiít āihwā wēinit, jwĩ niijbípna caá.

56 Moisésji ã watatdih jéihna yuhna, jwiít nihat jwĩpĩ táu jepahcan caá. Pánih jepahcan, “Weém yéejni caá”, jwĩ niij jéihna caá. Páant jwĩ jummatdih jéihnit, jwĩ wunat túttimah, dedé yéejat peéh chājatdih úumna, wunatdihbut jwĩpĩ úumna caá.

57 Obohjeéhtih, Jesucristo wun wāhnit, ã jwúub boo pud jũúwúchah, jwiít āihwā iiguípna bejnit déeji jwúub boo pud jũóhnit, Diosjeéh jumat túut niijná, ã pehbboó jwĩ bejbipna caá. Páant jwĩ jumat pínahdih jéihna, Diosdih bádí wēinit, “Túina caá”, jwĩpĩ niijná caá.

58 Wā údwā panihnitá, yeebdih bádí oinit, nin pah wā naóhna caá: Jesúsdh ñi jepah cádahca bojoó. Bitaboó yeebdih yeenit, mácah ĩ bohénachah yuhna, joyáh bojnit, yoobópdih Jesúsdh doonádh ñi táu jenah joyoó. Pánih jenah joinít, “Diosdih jwĩ

* 15:45 Gn 2.7 * 15:52 1Ts 4.15-17 * 15:54 Is 25.8 * 15:55 Os 13.14

teo wāhat buudni pínah nihcan caá”, niij jéihnit, ded pah ā chājat tūtāttdih tui wēinit, ñi chājaá.

16

Ded pah dinerodih wāhat

1 Buu biih naawátdih yeebdih wā naóhbiipna caá. Jerusalén tátchidih moón Jesúhwādh teo wáacat pínah dinerodih ded pah ñi chājat pínahdih wā naóhbiipna caá. Galacia baácdih moón Jesúhwā miic wáacnitdih nin pah wā chājat tūtāt pah biic yoobó ñi chājaá.*

2 Chooát yeó jáap jummat pah débóo dinero ñi wāhat pínahdih yeéb nihat ñi jwejepboó ñi ámohoó. Det ñi tawat jib budi bíbohnit, budi ñi ámoho naáh. Det baini bíbohnit, baini ñi ámoho naáh. Pánih ámohna, ñi pebhna wā juibínachah, queét moh yéejnitdih ñi wahní pínah dinerodih ñi bíohbiipna caá.

3 Wā juibíat pínah jātih, dinerodih ub bejnit pínah neonádhbut ñi ñiwí. Páant ñi ñiwichah, juibínit, Jerusaléndih moón Jesúhwā queétdih ñi tui jéihyat pínah niijná, wā daac wāhbiipna caá.

4 Weemdíhbut Dios ā wahachah, queét biicdih wā bejbipna caá. Obohjeéhtih, wā jéih jwāhcan caá.

Pablo ā jib bejat pínah

5 Nin pah wā jib bejat pínahdih wā niij jenah joiná caá: “Ninmant bejnit, Macedonia baácdih jumni tátchinadh jib bej péanit, Corinto tátchidih moón Jesúhwā pebhna wā juibíipna caá”, wā niij jenah joiná caá.*

6 “Maatápdih íjeéh chāo jwāhñit, mah noój ā yapat tūttimah, biih tátchina wā bejbipna caá. Pánih chāoníji wā yap bejat tūt chājachah, weemdíh ñi jéih teo wáacbiipna caá”, wā niij jenah joiná caá.

7 Pánihna, ñijeéh maatápdih jumíhna, Macedonia baácdih wā jib bejat tūttimah ñi pebhboó wā juibíipna caá. Butéh bejna, maatcanjeh wāta jéih jum tagaá. Dios ā náahachah, tui maatápdih ñijeéh wā chāo jwāhbiipna caá.

8 Obohjeéhtih, butéh nin Éfeso tátchiboó Pentecostés yeó jáapnadh páantjeh wā jum jwāhbiipna caá.*

9 Ninboó dawá wā bohéatdih íjnit, ñi bohéat tūtcah yuhna, Dios ā teo wáacatjñ budi wā bohénachah, dawá joiná caá ñi chājap. Pánihna, weemdíh íjeéh jummat caá náahap. Pánih jumniiji Pentecostés tūttimah, ñi pebhna wā bejbipna caá.*

10 Timoteo ñi pebhna ā juibínachah, ā náhni dahwacat pínah niijná, ñi tui teo wáacá. Jwí Maáhdih teo wāhni wā jummat pah, caanbát Jesúsdih teo wāhni caá. Páant ā jumachah, caandíh ñi tui en dawaá.*

11 Caandíh yap yohcanjeh, yeéb nihatdih tui joyát caá náahap. Caandíh tui wēinit, wā jumapna ā jwāub jūwát pínah niijná, ñi tui teo wáacá. Caán, biih Jesúhwā biicdih ñi jwāub juyát pínahdih wā bidna caá.

12 Apolosdih “Bitá Jesúhwā biicdih Corinto tátchidih moón Jesúhwādh meembút enedih ma bejeé”, wā wēp niijp yuh be. Obohjeéhtih, buu ā jéih bej jwāhcan caá. Tūttimah, débólih ā bejihna, ā bejmi dée caá.

Pablo ā péé túyat tūtāt

13 Bitá ñi yéjaat déedih yap yohat tūt niijná, tui jenah joinit jummat caá náahap. Nemépwābut ñi yéjaat déedih úumcanjeh, yap yohat tūt niijná, Jesúsdih ñi tui jenah joí cádahca bojoó.

14 Pánihna, oinit, bitadh tui chājat caá náahap.

15 Wā úudwā panihnitá, nihat Acaya baácdih moón Jesúsdih ñi jepahat pínah jātih, Estéfanawā ñi jepahatjidih ñi jéihna caá. Queét Jesúhwādh budi ípñi teo wáacna caá.*

16 Pánih teo wáacnit jumna, ñi naawáchah, ñi tui jepahaá. Bitá queét panihnit maáta, bitá Jesúsdih teo wāhñitdhbut tui jepahat caá náahap.

17 Yeéb Corintodih moondíh budi bidna wā chājap be. Pánihna, ñi wahnit Estéfanas, Fortunato, Acaicojñ ninna ñi juyáchah, budi wā weñep be.

18 Yeéb biicdih jumna, yeebdíh ñi weñanap tagaá. Biic yoobó ninna jwinít, weemdíhbut

* 16:1 Ro 15.25-26; 2Co 8-9 * 16:5 Hch 19.21 * 16:8 Lv 23.15-21; Dt 16.9-11 * 16:9 Hch 19.8-10 * 16:10 1Co 4.17 * 16:15 1Co 1.16

ĩ weñanap be. Pánih teo wáacnitdih “Ñi táí chãjap be”, yeebdíh niiját caá náahap.

¹⁹ Asia baácdih moón Jesúíhwã míc wáacnit yeebdíh ĩ túyat túutna caá. Aquila, Priscilajĩh ĩih muúboó míc wáacnit Jesúíhwãbut búdí ĩ túyat túutna caá. “Jwĩ Maáh Jesúsjeéh ĩ táí jumũ naáh”, niijnít, ĩ túyat túutna caá.*

²⁰ Nihat nin Éfeso tútchidih moón Jesúíhwãbut yeebdíh ĩ túyat túutna caá. Yeebbát Jesús ã oyatjĩh ñi táí míc uúbú.

²¹ Bũũ nin péenibitdih weemjéh wã daácna caá. Weembát yeebdíh búdí wã túyat túutna caá.

²² Ded jwĩ Maáhdih táí oicannidih Dios ã peéh chãja naáh. Jwĩ Maáh Jesús waícanjeh ã jwúub dei jũúwá naáh.

²³ Jwĩ Maáh Jesús yeebdíh búdí oinit, ã teo wáaca naáh.

²⁴ Jesucristo ã oyatjĩh biícdih moon páh yeéb nihatdih búdí wã oina caá.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Pablo

* **16:19** Hch 18.2

2 CORINTIOS

Pablo queédih ã táyat tútat

¹ Weém, Pablo, biíhdih daacát tútutnit, yeéb Corinto tútchidih moón Jesúíhwādhíh wā wahna caá.* Dios ã náahat pah, Jesucristoíh doonádih ã naáwát tútutni wā jumna caá. Nin náodih wahna, jwí úd panihni Timoteojíh yeebdíh bádí jwí táyat tútutna caá. Bitá Acaya baácđih moón Jesúíhwābut nin wā daác wahnidih í joyó naáh.

² Jwí íp, jwí Maáh Jesucristobut yeebdíh bádí oinit, í teo wáaca naáh, biícđih ñi túi jummat pínah niijná.

Ded pah yeejép yapat

³ Jwiítđih en jġahnit, Dios ãpġ teo wáacna caá. Páant ã teo wáacachah, caán, jwí Maáh Jesucristo ã ípdih bádí wēinit, “Jwiítđih bádí oinit, ma teo wáacat túina caá, Paá”, niiját caá jwiítđih náahap.

⁴ Yeejép jwí yapachah, jwiítđih caanjéh ãpġ túi teo wáacna caá, bita yeejép í yapachah, queédihbut jwí teo wáacat pínah niijná.

⁵ Nin baácboó Jesucristo jum láa, tubit yeejép át yapap wut jġ. Áih túini doonádih bohéna, caán Jesús ã yapatji pah muntih jwiítbut dawá láa tubit yeejép jwí yapna caá. Jesucristoíh jumna, páant yeejép jwí yapachah, Dios jwiítđih bádí ãpġ teo wáacna caá.

⁶ Pánih yeejép yapna, yeebdíh jwí jéih teo wáacna caá, Diosđih chah ñi túi jenah joyát pínah niijná. Yeejép yapna, Dios jwiítđih ã teo wáacachah, jwiítbut yeebdíh jwí jéih teo wáacna caá, ñi jġahat ã yayát pínah niijná. Jwí yeejép yapat pahjeh muntih, yeebát yeejép ñi yapachah, “Dios ã túi teo wáacipna caá”, niij jenah joinít, caandíh ñi cádahcan niít.

⁷ Pánihna, “Weém yeejép wā yapat pahjeh muntih, queébut yeejép í yapna caá. Dios weemdíh bádí ã teo wáacat pah, queédihbut bádí ã teo wáacachah, caandíh í túi jenah joí cádahcan niít”, wā niij jéihna caá.

⁸ Būū wā údwā panihnitá, nindih ñi túi náhninaá: Weém Asia baácboó jum láa, tubit yeejép wā yapap jġ. “Wā jéih būūjácán niít. Wā wānbipna caá.*

⁹ Weemdíh í mao yohbipna caá”, wā niij jenah joyóp yuh jġ. Obohjeéhtih, Diosboó páant át yapat tútutap tajġ, “Weemjéh wā jenah joyátjġh wā jéih chājna caá”, wā niij jenah joicát pínah niijná. Caán, chah wēpni jumna, wānah bejnitđih jwáub booani jumna, weemdíh ã teo wáacat pínahboodíh bidat caá náahap.

¹⁰ “Wā jibipboó bádí tobohat ã jumachah yuhna, Dios ã teo wáacachah, wā túi yapap jġ. Túttimahbut, biíc yoobó muntih ã túi teo wáacatjġh wā túi yapbipna caá”, wā niij jéih caá.

¹¹ Yeéb ñi úbúchah, jwiítđih oinit, Diosboó ã túi teo wáacipna caá. Páant ã teo wáacat doonádih joinít, dawá úbhñit, “Túina caá, Paá. Pablowādhíh mat túi teo wáacap wut be”, wēinit, í niijbípna caá.

Pablo Corinto tútchiboó ã jwáub bejġhat

¹² Biquína ñijeéh jumnit weemdíh yeena caá ít chājap. Obohjeéhtih, tíccanjeh, wēinit, “Dios ã teo wáacatjġh ã náahat pahjeh queédih, bitadihbut táinijeh wā pej jum bohénap jġ”, wā niij jéihna caá. Weém yeecanjeh, yeebdíh yoobópđih wā naáwáp jġ. Wā jenah joyátjġh nihcan, Dios weemdíh oinit, ã teo wáacatjġh, ñijeéh wā túi jumap jġ.

¹³⁻¹⁴ Yeebdíh naóh daácna, būocannijeh wāpġ daácna caá, ded pah wā bohéatđih ñi túi jéihyat pínah niijná. Obohjeéhtih, būū wā naáwátđih ñi túi beh joi jwáuhcan yuhna, túttimah, ñi túi beh joyát pínahđih yeebdíh bádí wā náah yacna caá. Pánih beh joiná, jwí Maáh Jesús ã jwáub dei jūúwúchah, “Pablo jwiítđih ã túi bohénap jġ”, weemdíh wēinit, caandíh ñi niijbípna caá. Biíc yoobó yeebdíh wēinit, “Wā naóhniji túini doonádih queét í túi jepahap jġ”, weembát Jesúsđih wā niijbípna caá.

¹⁵⁻¹⁶ Páant ñi weñat pínahđih jéihñit, Éfeso tútchiboó jum jwáuhna, “Queét Corinto tútchidih moón Jesúíhwādhíh jwibí bohénit, Macedonia baácna bohénadih wā bejbipna caá. Macedonia baácboó jumniiji Judea baácna jwáub bejat túut, queét Corintodih

* 1:1 Hch 18.1 * 1:8 1Co 15.32

moondíh chéneji teo wáacat túut niijná, queédih wā en yap bejbipna caá. Í pebh jumni Judea baácboó wā jwúub bejat pínahdih jéihnit, queétboó weemdíh í tái teo wáacpina caá”, wā niij jenah joyóp yah jī. Obohjeéhtih, pánih jenah joiná yahna, wā jéih bejcap jī.*

17 Ñi pebhna wā bejat pínah doonádih joinít, wā juibícah enna, “Pablo nih yáaniabeh tagaá”, ¿ñi niij jenah joí niít?

18 Páant ñi niij jenah joicá bojoó. Dios ā niijátji pahjeh biíc yoobó ā chājat pah, weembút yeeni nihcan caá.

19-20 Weém, Silas, Timoteojihbut Dios wūáh Jesucristo ded pah ā chājatjidih yeebdíh jwī bohénap jī.* Jesucristo nin baácboó ā cáac jummat pínah jātih, Diosboó ā wūáh ded pah ā chājat pínahdih át naáwáp wut jī. Páניהna, Jesucristo ā íip ā naáwátji biíc yoobó át chājap wut jī. “Jújuh Paá, ma chājat túutatdih wā chājbipna caá”, át niij jepahap wut jī. “Páant wā chājcan niít”, át niijcáp wut jī. Páניהna, “Jesucristo chah Maáh caá”, jwī niij jéihna caá. Pánih caandíh tái jenah joinít, ā naáwátjih jepahna, Diosdih wēinit, “Yoobópdihi tigaá ā niiját”, jwīpī niijná caá.

21-22 Jesucristodih jwī tái jenah joí cádahcat pínah niijná, Dios jwiítjih, yeebdíhbut ā tái teo wáacna caá. Áihwā jwī jummat pínah niijná, jwiítjih át ñíwip wut jī. Pánih ñionit, jwiítjih búdí teo wáacat náahna, áih Túini Espíritudih át wahap tají, jwíih caolihboó ā jummat pínah niijná. “Dios pebhboó ñi jumachah, yeebdíh chah búdí ā tái chājbipna caá”, Túini Espiritu jwiítjih ā niijíchah, jwī tái jéihna caá.*

23 Būū jwuhna, wā jenah joyátjidih wā jwúub túut nūmátjih yeebdíh yoobópdihi wā naóhbiipna caá. Wā yeenachah, Dios wíih jenah joyátjih jéih beedáni, ā peéh chājbipna caá. Yeebdíh enedih búdí wā bejihna yahna, “Weemdíh ennit, queét í tíicbipna caá”, niij jenah joinít, ñi pebhboó bejcanjeh, nin Macedonia baácna wā jwíih juyáp jī.

24 Diosdih jepahnit ñi jumachah, yeebdíh tabit wutni dée ñijeéh wā jumíhcan caá.

Obohjeéhtih, ñijeéh táinijeh jumna, yeebdíh búdí wā teo wáaquíhna caá, Diosdih tái jenah joí cádahcanjeh, chah ñi weñat pínah niijná.

2

1 Con láa yeebdíh enedih bejna nihna, ñi yéej chājat peéh jūihna, yeebdíh búdí wāta jīgaha tagaá. Páניהna, Éfeso tútchiboó jumna, jib bejatdih jenah joinít, “Queédih jwúub jīgaháihcan, í pebhna wā bej jwuhcan niít”, wā niij jenah joyóp jī.

2 Yeéb ñi jīgahachah ennit, weembút búdí wāta jīgah tagaá. Pánih míic jīgahanit, jwíta míic jéih jwúub weñacan tagaá.

3-4 Páניהna, ñi pebhna bej jwuhcanjeh, ñi yéej chājatdih ñi cádahat pínah niijná, wā daác wahap jī. Ñi míic ámohat pínah jātih bejna nihna, búdí wāta jīgahap taga. Pánih búdí jīgahna, jūinit, yeebdíh tíicáihcan, yeebdíh búdí wā oyatdih ñi jéihyat pínah niijná, páant wā daác wahap jī. Jwī jwúub míic enna, túut nūmnít, táinijeh ñi jumachah enna, wā tái wēibipna caá. Yeebút ñi tái wēibipna caá. “Queétboó tái jepahnit, táinijeh í jumbiipna caá”, wā niij jenah joiná caá.

Yéej chājnijidih í jwúub waadát túutat

5 Ñijeéh jumni tabit yéej chājni weemdíh ā jīgahanap jī. Yeebdíh bácah chah át jīgahanap taga.

6 Jáantjeh yeéb míic wáacnit, ā yéej chājat peéh, caandíh bacanit, ñit jwúub waadát túutcap wut jī. Páant ñi peéh chājatdih náhninit, ā yéejatdih jīgahna, át túut nūmáp wut jī.

7 Būū, ā yéejatdih quíib būdnít, caandíh ñi míic wáacapoó ñi jwúub waadát túutú. Á jīgahat yayáchah, jwī Maáhdih ā cádahcat pínah niijná, caandíh ñi tái teo wáacá.

8 Caandíh táinijeh ñi jwúub pej jumúú, “Weemdíh í tái oina caá”, wēinit, ā niij jenah joyát pínah niijná.

9 Jātih yeebdíh daác wahna, “¿Wā wutuchah, í tái jepahmi niít?” niij jéihíhnit, wā daác wahap jī. Būū ñi jepahatdih jéihna, wā wēina caá.

* 1:15-16 Hch 19.21 * 1:19-20 Hch 18.5 * 1:21-22 Ef 1.14

10 Bue caán ã yéej chãjatjidih ñit jenah joí cádahap wut be. Weembút wã jenah joí cádahna caá. Caán weemdih ã yéej chãjcah yuhna, yeebdih teo wáacat túut ni-ijná, Cristo ã enechah, ã yéejatjidih wã jwúub jenah joicán niít. Páant wã jenah joicátidih ennit, yeebbút ñi jenah joí cádahbipna caá.

11 Páant caán ã yéejatjidih jwiítidih jwúub jenah joicát caá náahap, ã túicat yayáchah, nemépwã ã maáh, Satanás, ã náahat pah ã chãjcat pínah niijná. ã yéejatjidih páantjeh jenah joiná, Satanásdih jwíta jepah tagaá. Satanás ded pah jwiít nihatdih ã yéej chãjíhatdih jéihcannit jwí nihcan caá.

Titodih jwãáhcan, Pablo ã náhni dahwaat

12 Éfeso tútchimant bejni Troas tútchina juibínit, Cristoíh túini doonádih wã naáwáchah, dawá ã túi joyóp jĩ. “Dios ã teo wáacachah, caandih jepahnit dawá ã jumna caá”, wã niij wëi jenah joyóp jĩ.

13 Páant wã jenah joiná yuhna, wã úud panihni Tito, ñi pebhna wã wahnidih jwãáhcan, weémboó búdí wã náhni dahwanap jĩ. Pánih náhni dahwanit, caanjih moondih “Wã bejna caá”, niijnít, nin Macedonia baácboó caandih bididih wã júwúp be.*

Cristo jwiítidih eníhcannidih ã yap yohat

14 Páant wã náhni dahwana yuhna, Cristoíhwã jwí jummatdih jenah joinít, Diosdih búdí wã wëina caá. Cristo Satanásdih yap yohni ã jumuchah, Satanás jwiítidih ã yéej chãjat túutuchah yuhna, Cristoíhwã jumna, jwiítbut caandih yap yohnit jwí jumna caá. Dios nihatdih Cristoíh doonádih jwiítidih ã naáwát túutup be, Satanásdih Cristo ã yap yohatjidih ã jéihyat pínah niijná. Pánihna, Cristodih jéihnit, búdí wëinit, nihat caandih ã túi jenah joiná caá.

15 Cristoíh doonádih jwí naóh peét bejchah enna, Dios búdí wëinit, “Wã wúuh Cristo panihnit ã jumna caá”, ã niij jenah joiná nacaá. Biquína jwí naóhni túini doonádih joinít, túi jepahnit jumna, iiguípna bejat déejidih Dios ã túi ubnit ã jumna caá. Obohjeéhtih, bitaboó, joiná

yuhna, ã jepahcat peéh iiguípna bejnit pínah ã jumna caá.

16 Nin pah jwípĩ niij naóh bohéna caá: “Cristodih ñi jepahcatji peéh iiguípna bejnit, tubit yeejép ñi tubaat ã yaicán niít. Obohjeéhtih, Cristodih túi jepahnit, Dioíh túini pebhboó ñi bejchah, búdí ñi weñat ã yaicán niít”, jwípĩ niij naóh bohéna caá. Páant, jwí niij naáwáchah joinít, íjnit, biquína ã joíhcah yuhna, bitaboó ã túi wëi joiná caá. Obohjeéhtih, jwí Maáh Cristo jwiítidih ã teo wáacah, ãih túini doonádih yoobópdih jwí naóhcah, beh joicán, nihat ã wëi joicán taga.

17 Dios naáwátidih bita bohé jibnitboó, jíb náahna, yoobópdih ã bohécán caá. Obohjeéhtih, páant ã bohéat pah jwiítboó jwí yee bohécán caá. Dios ã naáwát túutnit jumna, caán ã enechah jéihnit, yoobópdih jwípĩ bohéna caá.

3

Pablowã Jesúíhwãdih teo wãhñit ã jummat

1 Bitá ã niiját pah, “Dedé jéihcat pínah weemdih wihcan caá”, weémboó wã niijcán caá. Yeéb weemdih túi jéihna, “Pablowã yoobópdih ípĩ bohéna caá”, niij jenah joinít, páant bitá ã niij daác wahatdih ñi náahcan caá. Yeebbút bitadih páant ñi niij daác wahatdih wã náahcan caá. Obohjeéhtih, bitadih jéihcan, páant daác wahatdih ñita náah taga.

2 Yeebdih jwí bohéniji túini doonádih joinít, ñi túut nuumúchah ennit, “Dios ã teo wáacatjih Pablowã queétdih ã naáwáchah joinít, ã jenah joyátidih ã túi túut nuumúp taga”, bitá ã niij jéihna caá. Páant niij jéihnit, Dios ã bohéat túutnit jwí jummatdihbut ã jéihna caá.

3 Pánihna, jwí túi bohénachah, ñi túut nuumátji doonádih joinít, Cristo jwiítidih ã bohéat túutatjidih nihat ã jéihna caá. Dios báadhni ãih Túini Espíritu ã teo wáacatjih, yeebdih jwí naáwáchah, ñi túi jepahap jĩ. Cristoíh doonádih jwí bohénachah joinít, ñi jwíh túut nuumátji doonádih bitá ã joyóchah, yeebboó queétdih jwí daác wahat panihnit ñi jumna caá.*

* 2:13 Hch 20.1 * 3:3 Ex 24.12; Jer 31.33; Ez 11.19; 36.26

4 “Cristo jwiít dih ã wun wãhatjĩh Dios ã túi teo wáacna caá”, ñi niij jenah joyóchah jéihna, jwiítboó “Túini Espíritu búdí ã teo wáacatjĩh Dios naáwát dih queétdih jwĩ túi bohénap jĩ”, jwĩ niij wēi jenah joiná caá.

5 Páni h wēinit, “Weém wã jenah joyátjĩh nindih wã jéih chãjna caá”, niijcán, “Dios ã teo wáacatjĩh jeh wã buujána caá”, wã niij jéihna caá.

6 Páant ã teo wáacatjĩh ãih jáap naáwát, túini doonádih wã túi naóhna caá. Jon jãt ih Dios jeé naanádih ã daacátjidi h jwĩ nuowádih ãt jepahat túutup wut jĩ. Obohjeéhtih, caán máa wut at dih ã túi jepahat pínah wēpat queétbodydih ãt wihcap wut jĩ. Nin jáap naáwáttbodydih jwĩ jepahat pínah niijná, Túini Espíritu jwiít dih ã teo wáacna caá, Diosjeéh jwĩ túi jumat pínah niijná.*

7-9 Dios ã wut at dih jeé naanádih daácnit, Moisésdih ã wãhuchah, Dios ã wēpatjĩh Moiséih móot búdí ãt yeh iiguíp wut jĩ. Moisés jeemánt ã jwúub dei jũúwúchah, ãih móot yeh iigát ã baáj jwúub bejehchah yuhna, quíib ihana, queét Israel jwimenáji caandih ãt jéih encap wut jĩ.* Jon jãt ih Dios ã daácnit wut at dih ã wãhuchah, ãjeéh ã túi jumat pínah niijná, caandih túi jepahat ãt náahap wut jĩ. Obohjeéhtih, ã túi jepahcatji peéh iiguípna ãt bejep wut jĩ. Páant ã jepahcah yuhna, Moisés ã naóhni wut at túini ã jumat dih júutna, Dios búdí ã yeh iigát ãt jíghop wut jĩ. Buu láa jáap naáwát, túini doonádih Dios ã naáwát túutuchah, Túini Espíritu jwĩ jepahat pínahdih ã teo wáacachah, chah túini jumna, chah yeh iigát panihni ã jumna caá. Caán jeé naanádih ã daácnit wut at dih jwĩ túi jepahcatji peéh iiguípna jwĩta bej taga. Caán wut at dih jepahcan, ãjeéh jwĩ jéih jumcah yuhna, caán wut at dih ã wãhuchah, Dios ã túi yeh iigát ãt jíghop wut jĩ. Obohjeéhtih, buu láa Jesucristoíh túini doonádih jwĩ jepahachah, iiguípna jwĩ bejat déejidi h, Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh Diosjeéh jwĩ túi jumna caá. Páni hna, jáap dooná chah túini caá ã jumap.

10 Buu láa Jesucristoíh dooná jwiít dih búdí yeh iigní dée ã jumna caá. Obohjeéhtih, Moisésdih Dios ã daác wãhni wut at jwiít dih

yeh iigcánni dée ã jumna caá.

11 Caán wut at dih ã wãhuchah, búdí yeh iigát maátcanjeh ãt jum jwuhup wut jĩ. Páni hat pah, caán wut at túini jumna yuhna, buudní pínah ãt jumap tajĩ. Obohjeéhtih, Jesucristoíh túini doonáboó ã buudcán niít. Búdí yeh iigát ã jumuchah yuhna, máa wut at ji buudní pínah ãt jumap tajĩ. Páni hna, buudcánni pínah jáap doonádih ã wãhuchah, chah búdí yeh iigát dée ã jumna caá.

12-13 Moisés ãih móot yeh iigát ã baáj jwúub bejehchah, yégueh chóojĩh ãt jãhap wut jĩ, queét Israel jwimená ã encat pínah niijná. Obohjeéhtih, jwiítboó nin buudcánni dooná chah iigní dée ã jumuchah jéihna, tíccan jeh, yoobópdih jwĩ naóhna caá.*

14 Queét Diosdih joíhcan, ãih jenah joyát dih jãhat dée ã jumuchah, Moisés ã daacátjidi h ãt beh joicáp wut jĩ. Buu páantjeh caán daacátjidi h ã en naáwáchah joiná yuhna, biíc yoobó ã jéih beh joicán caá. Cristodih jwĩ jepahachahjeh, caán jãhat déedih ã yohna caá.

15 Yeebdih wã jwúub naóhna caá. Buubut queét Israel jwimená jwĩ Maáh Cristodih jepahcan, Moisés ã daacátjidi h páantjeh ã beh joicán caá.

16 Obohjeéhtih, det jwĩ Maáhdih jepahnit dih caán daacátjidi h Jesúsboó ã túi beh joyána caá.

17 Jwĩ Maáhdih jepahnit dih Túini Espíritu ã jumna caá. Páni hna, jwiít Túini Espíritu jumnit dih Diosboó wēi ennit, “Queét yéejat peéh chãjat wihcannit caá”, ã niijchah joinít, “Moisés ã wut at jidi h jwĩ túi jepahcatji peéh jwiít dih ã wihcan niít”, jwĩ niij jéihna caá. Páni h jumna, jãhat dée wihcah, Diosdih túi jéihnit, jwĩ úum úubhcan caá.

18 Jwiít Cristoíhwã móot jãhat dée wihcan, “Caánboó chah túini caá”, jwĩpĩ niij jenah joiná caá. Páant niij jenah joinít, ã weñat pínahdihjeh chãjna, caán ã jumat pahjeh jumat túut niijná, yeó jáap jumat pah túi túut nuumná caá jwĩ chãjap. Jwiít dih Túini Espíritu ã teo wáacachah, jwĩ túi túut nuumná caá. Páni h túinidih jwĩ túut nuumúchah ennit, “Queét chah túi jenah joiná caá ã chãjap”, bitaboó jwiít dih ã niij

* 3:6 Jer 31.31 * 3:7-9 Ex 34.29 * 3:12-13 Ex 34.33

* 3:18 Ro 8.29; Gá 4.19; Fil 3.10

jenah joibípna caá.*

4

Jesúih doonádih naóhmit ded pah ï jumat

¹ Túini Espíritu teo wáacni jumna, Dios weemdíh oinit, áih jáap túini doonádih ã bohé jibat túatup jĩ. Pánih bohéna, bita weemdíh yeejép ï chãjachah, jĩgahna yuhna, wã bohé cádahcan caá.

² Ded pah wã bohéatdih nihat ï jéihyat pínah niijná, wãpĩ bih bohécan caá. Nihat joinít ï túi beh joyát pínah niijná, yeecanjeh, áih túini doonádih yoobópdiwãpĩ bohéna caá. Dios weemdíh wēi ennit, “Pablo ã túi bohéna caá”, ã niijná caá. Bitabut wã bohénachah joinít, biíc yoobó ïpĩ niijná caá.

³ Obohjeéhtih, bita iiguípna bejnit pínah jumna, jáhat dée ã jumachah, wã bohéatdih ï beh joicán caá.

⁴ “Cristo chah túini Maáh ã jumna caá”, jwĩ niij bohénachah, Diosdih jéihcannit ï maáh, Satanás queétdih ã beh joyát túatcan caá. Áih yeh iigát dih jáhat dée pah caá queétdih ã chãjap. Dios ded pah ã jumatdih Cristojeh cáacwãdih ã túi beh joyána caá. Caán Cristo Dios yoobát caá.

⁵ Pánih bohéna, “Weemdíh ñi weñeé”, niijcánjeh, “Jwĩ Maáh Jesucristobodih ñi weñeé”, wãpĩ niij naóh bohéna caá. Jwiit Jesús dih oina, ñi maáh dée nihcan, yeebdíh teo wáacnitjeh caá jwĩ jumap.

⁶ Jon játih Dios nihatdih chãjna, “Dúpánapboó yeh iigát ã jumna naáh”, ãt niijp wut jĩ. Caanjéh jwĩh caolihdih yeh iigát dée ã jumat túatna caá. Pánihna, Cristo, chah túini ã jumatdih jéihna, Dios biíc yoobó túini ã jumatdihbut jwĩ jéihna caá.*

Jesúihwã áih wēpatjĩh ded pah ï chãjat

⁷ Weémboó wēpcanni, oboh jumni wáam dah dée wã jumachah yuhna, Jesucristoíh túini doonádih wã bohé jibat pínah niijná, Dios weemdíh ã ñiwiw jĩ. Oboh jumni wáam dah diitboó chah túinidih jwĩpĩ yac ámohat dée wã bíbohna caá. Caán túini doonádih wã naáwáchah joinít, cáacwãboó ï túat nūmna caá. “Oboh jumni, wēpcanni wã jumachah yuhna, Diosboó chah wēpni jumna, búdí ã teo wáacachah, ï túi túat nūmnap be”, wã niij

jéihna caá. Bitabut, wēpcanni wã jumatdih jéihna, “Dios ã wēpatjĩh ï túat nūmnap be”, biíc yoobó ï niij jéihna caá.

⁸ Biquí láana weemdíh tubit ï jũihñuchah yuhna, Jesúih túini doonádih wã naóh cádahcan caá. Biíh láa ded pah Dios ã weñat pínahdih jéihcanjeh, “¿ded pah wã chãjbi?” niijnít, búdí wã jenah joiná caá. Pánih búdí jenah joiná yuhna, weemdíh ã teo wáacachah, caandíh wã túi jenah joí cádahcan caá.

⁹ Biíh láa bita weemdíh eníhcan, Jesúih túini doonádih wã naáwát peéh, yeejép ï chãjna caá. Páant yeejép ï chãjachah yuhna, weemdíh cádahcanjeh, Dios apĩ teo wáacna caá. Biíh láa ï wun mao jwejni yuhna, ã teo wáacachah, booni páantjeh wã jumna caá.

¹⁰⁻¹¹ Nin baácboó Jesús ã jum jwuhachah, cáacwã caandíh ït mao yohop wut jĩ. Pánihna, weembút nin baácboó jum jwuhna, Jesús dih ï mao yohatji pahjeh, áih túini doonádih wã naóh jibat peéh, weemdíhbut ï mao yohíhna caá. Obohjeéhtih, Jesucristo weemdíh ã túi wapachah, wã báadh jwuhna caá. Páant weemdíh ã teo wáacachah enna, “Jesúsboó báadhni, chah wēpni ã jumna caá. Caanjéh tigaá Pablodih wapni”, nihat cáacwã ï niij jéihna caá.

¹² Weemdíh ï mawíhichah yuhna, yeébbó wã naóhni doonádih joinít, Jesucristodih jepahna, Diosjeéh páantjeh ñi túi jumbipna caá.

¹³ Tubit yeejép yapna yuhna, Jesucristodih wã túi jenah joí cádahcan niit. Jon játih Davidbut yeejép ã yapachah, nin pah ãt niij daacáp tajĩ: “Diosdih túi jenah joinít, ded pah ã naáwát dih wã naóh yapanap be”, ãt niij daacáp tajĩ.* ã túi jenah joyát pah muntih weembút jwĩ Maáhdih túi jenah joinít, áih túini doonádih wãpĩ naóh yapana caá.

¹⁴ Pánihna, Jesúih túini doonádih wã naáwát peéh bita weemdíh ï mao yohochah yuhna, caandíh wã túi jenah joí cádahcan niit. “Jesucristoíh jumna, caandíh jwuhub boonaniboó weemdíhbut ã jwuhub boobipna caá. Pánih boonanit, weemdíh ñijeéh ã jumapboó ã waadát túatbipna caá”, wã niij jéihna caá.

* 4:6 Gn 1.3 * 4:13 Sal 116.10

15 Páant ã chãjat pínahdih jéihnit, yeebdíh teo wáacat túut niijná, yeejép yapna yuhna, wãpí bohéna caá. Wã bohéatdih dawá ñi joyóchah, yeebdíh oinit, Dios dawá iiguípna bejnit déejidih ã túi ubna caá. Pánihna, dawá caandíh “Túina caá, Paá”, ñi niij wëi naóhbipna caá.

16 Páant jwiítidih ã chãjat pínahdih náhninit, búdí wëina, Jesúih túini doonádih wã yabh naóhcan caá. Yeó jáap jummat pah wíih bácah ã wëpca jũúwáchah yuhna, caandíh chah túi jenah joiná caá wã chãjap.

17 Nin baácboó jwí jum jwuhuchah, yeejép jwí yapatdih búdí wã jenah joicán caá. Obohjeéhtih, Dios pebhboó jwí juibínachah, yeejép yapat wihcah, chah túi wëinit jwí jummat pínahdih wã túi jenah joiná caá.

18 Nin baácboó jum jwuhna, dedé jwí enni bũdní pínahjeh caá. Obohjeéhtih, Dios pebhboó jumnidih bũ jwí jéih encah yuhna, ã bũdcán niít. Pánihna, nin baácboó jwí ennidih búdí jenah joicánjeh, Dios pebhboó ded pah jwí jummat pínahdih wã túi wëi jenah joiná caá.

5

1 Nihat nin baácboó jumni bũdní pínah ã jummatdih jéihna, “Jwíih bácahbut bũdní pínah ã jumna caá”, jwí niij jéihna caá. Jwí wãnuchah, jwíih bácah ã moópbipna caá. Obohjeéhtih, jwí wãnat táttimah, Dios jáap bácah jwiítidih ã jwúub wãhbipna caá. Caán bácahjíh jwí jwúub wãncan niít. “Pánih jumna, jáap bácahjíh Dios pebhboó jwí jumbipna caá”, jwí niij wëi jenah joiná caá.

2 Nin baácboó jum jwuhna, tubit yeejép yapna, biquí láana Dios pebhboó búdí wã jumíhna caá.

3 Yégueh chóodih jwí dawíhat pahjeh ã wãhni pínah jáap bácahboodíh búdí wã pãina caá.

4 Bũ nin bácahdih yohíhcan yuhna, jáap bácahboodíh wã pãina caá. Nin baácboó jum jwuhna, wíih bácah ã moopát pínahdih jéihna, Diosjeéh páantjeh jummat túut niijná, jáap bácah pínahdih búdí wã bidna caá.

5 Dios jwiítidih jáap bácah ã wãhat pínahdih jãtíh át jenah joijíp taga. Pánihna, ãih

Túini Espíritudih jwiítidih ã wãhuchah, caánboó “Yoobópdih jáap bácahdih meemdíh ã wãhbipna caá”, jwiítidih ã niij jenah joyát túutna caá.

6 Páant ã chãjat pínahdih jéihnit, úumcan, wã jíghcan caá. Bũ nin bácahjíh jum jwuhna, Dios pebhboó wã bej jwuhcan caá.

7 Pánih jumna, ded pah jwí yapat pínahdih jéih encan yuhna, Jesucristodih túi jenah joinít, “Ñi niijátjeh pahjeh wã túi yapbipna caá”, wã niij jéihna caá.

8 Nin baácboó jum jwuhna, wã wãnat pínahdih úumcanjeh, wëi jenah joinít, jáap bácahjíh jwí Maáh Jesucristojeéh búdí wã jumíhna caá.

9 Pánihna, Dios pebhboó bejna, wã bej jwuhcanbut, biíc yoobó jwí Maáh ã weñat pínahdihjeh wã chãjíhna caá.

10 Japboó juibínit, jwiít nihat jwí Maáh Jesucristo pebhna jwí juibí ñuhbipna caá. Páant jwí juibí ñuhuchah, nin baácboó jumna, ded pah jwí chãjatjidih enni jwí maáh ã ñiobipna caá. Páant ã ñíwichah, jwí jéih jweicán niít. Pánihna, biíc jwí Maáh ã weñat pínahdih ã túi chãjatjeh jíib, ã túi wëi naóhbipna caá. Obohjeéhtih, biíhboó ã túi chãjatjeh jíib, caandíh ã wëican niít. Páant jwí yapat pínahdih jéihna, jwiítidih túi chãjat caá náahap.*

Dios jwiítidih ã wëi enat

11 Dios ninboó ded pah jwí chãjatdih enna, caán ã weñat pínahdih jwí chãjatjeh jíib ã peéh chãjbipna caá. Páant ã peéh chãjat pínahdih úum yacna, búdí teo wáaquíhna, cãacwádih wã wëp bohéna caá. Pánih bohéna, búdí oinit, wã teo wáaquíhatdih Dios ã túi jéihna caá. Pánihna, biíc yoobó ñi jéihyat pínahdih yeebdíhbut wã náah yacna caá.

12 Páant niijnít, “Dedé jéihcat pínah weemdíh wihcan caá”, wã niijcán caá. Obohjeéhtih, bitaboó ñi yee naáwáchah joinít, “Nihcan caá. Pablo túi oinit, yoobópdih jwiítidih ã bohéna caá”, ñi niiját pínah niijná, páant wã niij naáwáp be. Queét ñi túi jíghatdihjeh wëi jenah joinít ñi jumna caá. “Nihat jwiít judíowã ded pah jwí chãjatdih Pabloboó joyáh bojna, ã bohéat túican caá”, ñi niij naóhna yah

* 5:10 Ro 14.10

caá. Páant niijnít, bita queédih ì wēi enat pínahdihjeh ì jenah joyát ã túican caá. Obohjeéhtih, ded pah ìih caolih ã jumatdih caá jenah joyát náahap.

¹³ Biquína weemdih jūihnitboó “Pablo tūbit yójah bohé jibna, jenah joicánni caá”, ì niij jūihna caá. Obohjeéhtih, Diosdih búdí weñáihna, páant wā bohé jibna caá. Bitaboó weemdih eníhcannit, “Pablo ã jenah joyátjīhjah ã yee bohé jibna caá”, ì niijná yuh caá. Obohjeéhtih, yeebdih teo wáacat túut niijná, túi jenah joinít, yoobópdih wā bohéna caá.

¹⁴ Cristo jwiít dih búdí ã oyochah jenah joinít, caandih jepahna, wā túi bohéna caá. Pánih oina, caán Cristo bíicjeh jwī yéejat jíib buúdáát dih ã jíib chāj beedá wāhat túut niijná, jwiít dih ãt wun wūhup wut jī. Caandih jenah joiná, “Wīih pínah caá ãt wun wūhjip taga”, niij jenah joinít, jwiít niihat jwī yéejat jíib ãjeéh wūnnit panihnit caá jwī jumap. Jwī yéejat jíib buúdáát dih jíib chāj péanit panihnit jwī jumna caá.

¹⁵ Pánihna, Cristo niihat cāacwā jwī yéejat jíib ãt wun wūhup wut jī, caandih jepahnit, jwī náahat pah chājnitji túut nūmnít, ã weñat pínahboodih jwī chājat pínah niijná. Caán ã wunuchah yuhna, Dios ãt jwūub boonap tajī.

¹⁶ Jwī Maáhdih jwī jepahachah, ded pah jwī jenah joyát dih ã túut nūmúp be. Jātih nin baác dih bóodih jenah joinít, ded pah cāacwā ì jígohatdihjah ennit, “Túinit caá. Yeejépwā caá”, jwī niij en jwūhup be. Obohjeéhtih, buú páant jwī niij jenah joicán caá, buca. Jātih Cristodihbut pánih jenah joinít, “Caánboó cāacjeh caá”, wā niij jenah joyóp yuh jī. Buú caandihbut páant wā niij jenah joyátjidih wā túut nūmúp be.

¹⁷ Ded Jesucristodih jepahni, ãih jumna, jenah joyát túut nūmní ã jumna caá. Ded pah ã jenah joyát túut nūmná, ded pah ã chājatbut túut nūmní ã jumna caá. Jātih ã weñat pínahdihjah chājni ã jumap be. Buú, túut nūmná, Túini Espíritu ã teo wáacachah, Dios ded pah ã weñat pínahboodih chājni ã jumna caá, buca.*

¹⁸ Jwiítjeh páant jwī jéih chājcah, Dios jwiít dih ãt túut nūmúp taga. Jātih, Dios-

dih eníhcannit jum jwūhna, ãjeéh jwī túi jum jwūhcap jī. Cristo ã wun wūhatjīh jwī eníhcatdih Dios ãt cádahat túutap taga, ãjeéh jwī túi jumat pínah niijná. Pánih chājnit, jwiít dih bitadih ãt naáwát túutap be, queébtat caandih ì eníhcatdih cádahnit, ãjeéh ì túi jumat pínah niijná.

¹⁹ Nin pah caá ã niij naáwát túutap: “Ni-hat yéejnit jumna, Diosdih eníhcannit jwī jumna caá. Jwiít dih búdí bidnit, Jesucristo jwī yéejat jíib ã wun wūhatdih jwī túi jenah joyóchah, ãihwā chājnit, jwiít dih ã túi pej jumna caá”, ã niij naáwát túutap jī.

²⁰ Pánihna, Jesús ih jumna, cāacwā dih nin pah wāpī niij naóh yapana caá: “Yeebút Jesucristodih jepahna, túut nūmnít, Diosjeéh ñi túi jumú”, wā niijná caá.

²¹ Jwī Maáh Cristoboó bíicjeh yéejat wihcanni ãt jumap wut jī. Obohjeéhtih, ã yéej chājcah yuhna, Diosboó caandih jwī yéejat jíib ãt wun wūhat túutap wut jī. Jwī yéejat jíib buúdáát dih Cristoboó ãt jíib chāj beedá wūhup wut jī. Páant ã jíib chāj beedá wūhatdih enna, Diosboó jwiít Cristoihwā dih ennit, “Queédih dedé yéejat peéh ã wihcan caá. Wā wūúhdih wēi enat pahjeh mūntih, queédihbut wā wēi enna caá, buca”, ã niijná caá. Pánihna, Cristoihwā jwī jumuchah, Dios túini ã jumat pahjeh mūntih jwiít dihbut ã túi jumat túutna caá.

6

¹ Dios yeebdih búdí oinit, teo wáacna, ñi yéejat peéh ãt yoh wūhup taga. Jwiít, yeebút Diosdih teo wūhniit jumna, nindih yeebdih wā naóhna caá: Áihwā jumna, yeebdih wā bohéátjidih ñi túi jepahaá. “Wā jepahna caá”, niijná yuhna, ã náahat pah chājcan, dedé pínah ãta nihcan tagaá. Dios ã oyatdih yap yohnitjeh ñita jum tagaá.

² Jon jātih Dios naáwát dih naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tajī:

“Wā náahni yeó jáap yeebdih búdí oina, ñi úbát dih jepahnit, wā teo wáacap jī. Pánih teo wáacnit, yeebdih wā túi ubup jī, Dios ã niijná caá”, ãt niij daacáp tajī. (Is 49.8)

* 5:17 Jn 3.3-7; Gá 6.15

Buu caá ã náahni yeó jáap ã jumap. Búu yeebdíh ã túi ubat pínah niijná, caandíh jepahat caá náahap.

Ded pah Pablo ã jumat

³ “Bitá wã bohéatdih ã jepahcan niít”, niijná, dedé yeejép chãjcan, yeejép wãpí wéhecan caá.

⁴ Túinijeh wãpí jumna caá, “Pablo Dios ã weñat pínahdihjeh chãjna, caandíh túi teo wãhni ã jumna caá”, cãacwã weemdíh ã niiját pínah niijná. Dawá láa bita weemdíh yeejép ã chãjachah yuhna, weémboó íjcanjeh wã jumna caá. Dawá láa moh yéejna yuhna, wã bohé cádahcan caá.

⁵ Nin pah caá yeejép wã yapap: Cãacwã weemdíh ã mawachah; nemat muúboó ã nemechah; dawá íjnít, míic wáac junít, ã mao yohat túutuchah, yeejép wã yapap jã. Weém búdí teona; quíib chei tubachah yuhna, ñoca daa jũohna; nuugúp wunna, yeejép wã yapap jã.*

⁶ Í náah chãjatdih jenah joicán, wã túi jumna caá. Yeebdíh teo wáaquíhna, jwí maáíh túini doonádih túi jenah joinít, íjcanjeh, wã túi bohénap jã, ñi túi beh joyát pínah niijná. Yeebdíh túi oinit, wã bohénachah, Túini Espíritu yeebdíh ã teo wáacatjãh ñi túi jepahap jã.

⁷ Áih túini doonádih naóhna, yeeceanjeh, Dios ã wēpatjãh wã bohénachah enna, caandíh teo wãhni wã jumatdih ñi túi jéihna caá. Yoobópdih Dios ã weñat pínahdih chãjna, “Pablo yeejép chãjni caá”, cãacwã weemdíh ã jéih niijcán caá. “Dios ã náahat pah, túinijeh ñi jumna”, bitadih wã ni-ijíchah, wã túi jumatdih enna, “Pablo yee bohéna caá ã chãjap”, ã jéih niijcán caá.

⁸ Biquína weemdíh ã túi wēi enechah, bita ã wēi encah yuhna, biquína ã wēi naáwáchah, bita yeejép ã naáwáchah yuhna, wã joyáh bojna caá. Yoobópdih wã bohénachah yuhna, biquína “Pablo yee bohéni caá”, ã niij naóh yacna caá.

⁹ Nihat cãacwã ã enepboó wã bohénachah, weemdíh jéihna yuhna, biquína weemdíh enah bojnít, “Oboh jumnijeh caá”, ã niijná caá. Bitá weemdíh ã mawachah yuhna, wã báadh jwuhna caá. Ì mao yohat túutuchah yuhna, páantjeh wã jum jwuhna caá.

¹⁰ Biquí láana jãgahna yuhna, Cristoíh jumna, páantjeh wã wēina caá. Moh yéejni jumna yuhna, bitadih túini doonádih bohéna, queétdih búdí jíib jumni wãhat dée pah caá wã bohénap. Biíh pah bóonadih bíbohcan yuhna, Cristoíh jumna, búdí bíbohni dée pah wã wēina caá.

¹¹ Yeéb Corinto tútchidih moondíh búdí oina, úumcan, tíccanjeh, ded pah yeebdíh búdí wã náah yacatdih wã túi naóh daác beedánap be.

¹²⁻¹³ Yeéb wã weh panihnit ñi jumachah, oinit, yeebdíh wã naóhna caá. Yeebdíh wã oi cádahcan caá. Obohjeéhtih, yeébboó weemdíh ñi oi cádahap jã. Pánihna, yeebdíh búdí wã oyat biíc yoobó weemdíhbut ñi jwuhab oyoó.

Jesucristoíh nihcannitdih ã pej jumat túutcat

¹⁴ Yeéb Jesucristoíhwã áihwã nihcannitboodíh ñi pej jumca bojoó. Túi pej jumnit pínah nihcan caá. Nindih ñi túi jenah joyoó: Ded Jesúsdih jepahni, táinidih ãpí chãjãhna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdih jepahcanniboó, yeejépdih ãpí chãjna caá. Pánih jumna, biícdih ã jéih jumcan caá. Yeejép chãjni túi chãjãhnihoodíh ã yéejabipna caá. Túi chãjãhni yeejépdih ã jéih yap yohcan niít. Ded Jesúsdih jumna, ã naáwátidih ãpí túi jenah joiná caá. Obohjeéhtih, Jesúsdih nihcanniboó nemépwã ã maáh ã naáwáchah joinít, ded pah Dios ã jummatdih ã jéihcan caá. Queét chénat pah ã jenah joyát mácah ã jumna caá. Pánih jumna, ã jéih míic pej jumcan caá.

¹⁵ Jesucristo Satanásjãh mácah míic ã jenah joyát ã jumachah, ã jéih míic pej jumcan caá. Biíc yoobó Jesúsdihwã Satanáihwãjãhbut mácah míic ã jenah joyát ã jumachah, biícdih ã jéih jumcan caá.

¹⁶ Dios páantjeh jumni caá. Jwiít áihwã jumna, caandíhjeh wēinit, jwí jepahna caá. Biíhdih wēinit, jepahna, áta túican tagaá. Jwiít Jesúsdihwã áihwã nihcannitdih pej jumna, ã wēi jepahnidih jwiítbut jwí wēi jepahat dée ã tobohna caá. Pánih jumna, yeéb Jesúsdihwã, Jesúsdihwã nihcannitdih ñi pej jumca bojoó. Dios báadhni jumna, jwiít Jesúsdihwã biícdih, áih muu panihnit jwí

* 6:5 Hch 16.23 * 6:16 1Co 3.16; 6.19

ɟumna caá.* Jon ɟátiħ ã naáwátđiħ naóħ yapanit nin pah ít niıj daacáp taɟı:

“ Weémboó queéđđiħ táı peɟ ɟumna, ĩ maáh wã ɟumbipna caá. Queéđboó wıihwã ɟumna, weemđıhɟeh ĩ wēibipna caá, Dios ã niıj ná caá”, ít niıj daacáp taɟı. (Lv 26.12; Jer 32.38; Ez 37.27)

17 Bitá naóħ yapanitbıt nin pah ít ɟwúub niıj daacáp taɟı:

“ Wıihwã niħcannitđiħ ñı cáđahaá. Queéđđiħ ñı peɟ ɟumca bojoó. Íı náah ĩ chãjat déedıh yeébbóó ñı chãjca bojoó. Páant ñı cáđahachah, weémboó yeebđıh wã wēı enbipna caá. (Is 52.11)

18 Pániħ wēı ennit, ñı íp wã ɟumbipna caá. Yeébbóó wã weħ ñı ɟumbipna caá, Chah Wēpni Maáh ã niıj ná caá”, ít niıj daacáp taɟı. (2S 7.14; 1Cr 17.13; Is 43.6; Jer 31.9)

7

1 Pániħna, wã oinitá, nindıh ñı táı jenah joyóó: “Ñı yéej chãjatđiħ ñı cáđahachah, yeebđıh wēı ennit, wã táı peɟ ɟumbipna caá”, Dios ã niıjıchah joinıt, niħat ɟwı yéejatđiħ ɟwı cáđah ɟıih. Dios ã ɟıgahat pınahđiħ chãjıhcan, yeejép ɟwı jenah joyátđiħ cáđahat caá náahap. Pániħ túıt nıumnit, táı jenah joiná, ã weñat pınahboodıh ɟwı chãj ɟıih.

Corinto tútchidıh moón ĩ túıt nıumát

2 Weemđıh ñı ɟwúub oi jenah joyóó, páant muntıh. Ñıjeéh ɟumna, dedđiħ wã yéej chãjcap ɟı. Bohéna, yeebđıh wã yéej chãjat túıtcan, yeebđıh wã yee dúuc wáıcap ɟı.

3 Páant niıjnit, “Pablodıh ɟwı táı oıcatɟı ɟııb ɟwııtđiħ peéh chãjat ã ɟumna caá”, yeebđıh niıj jenah joyát túıtcan, “Pablo táı chãjıni ɟıı”, wã niıj jenah joyát túıtna caá. Wã ɟwıih niıjıtɟı pahjeh muntıh, wã ɟwúub niıj ná caá: Yeebđıh búđı wã oına caá. Pániħna, ded pah yapna, wanna yuhna, bııc yoobó yeebđıh jenah joinıt, wã oi cáđahcan niıt.

4 “Queéđ Corintodıh moón táı chãjnit ɟumna, wã naáwátđiħ ĩ táı jepahbipna caá”, niıj jenah joinıt, búđı wã wēına caá. Pániħna, yeejép yapna yuhna, yeebđıh páantjeh wã wēı jenah joiná caá.

* 7:5 2Co 2.13

5 Nin Macedonia baácboó wã ɟuyáchah, weemđıh chooát ã wiħcap be. Páantjeh yeejép wã yapap be. Dawá ɟıihnitboó “Ma táı chãjcan caá”, weemđıh ĩ niıj ɟıihñıp be. “¿Queéđ Corintodıh moón wã oinitboó ĩ táı ɟum niıt?” niıj jenah joinıt, páantjeh yeebđıh búđı wã náħni dahwanap be.*

6 Obohjeéhtıh, Dios ɟıgahat yayánıboó weemđıh teo wáacnit, Tito wã pebh ã ɟuyáchah, weemđıh búđı ã weñanap be.

7 “Queéđ ĩ ɟwúub táı ɟumatđiħ enna, búđı wã weñep be”, weemđıh Tito ã niıj naáwáp be. Páant ã niıj naáwáchah joiná, weembút búđı wã weñep be. “Queéđ Corintodıh moón Jesúıhwã meemđıh búđı ĩ bidna beé. ‘Yéej chãjnit, Pablodıh búđı ɟwıt ɟıgahanap taga’, niıj jenah joinıt, queéđbıt búđı ít ɟıgahap wıt be. Pániħ ɟıgahnit, ma daác wahnıđiħ ennit, ít táı jepahap tabe”, Tito weemđıh ã niıj naáwáchah joinıt, chah búđı wã weñep be.

8 Wã ɟwıih daácniıjıđiħ wah péanit, “Nin wã wēp naóħ daacátɟıđiħ ennit, búđı ĩ ɟıgahbipna caá. Páant wã wēp naóħ daáccan, áta táı taga”, niıj jenah joinıt, búđı wã ɟıgah ɟwuhıp ɟı. Obohjeéhtıh, bıı ñı ɟıgahat yayát doonáđiħ joinıt, weembút wã ɟıgahcan caá.

9 Bıı búđı wã wēına caá. Ñı ɟıgahat doonáđiħ joinıt, wēına wã chãjcan caá. Obohjeéhtıh, ɟıgahnit, táınıboodıh ñı túıt nıumát doonáđiħ joinıt, búđı wã wēına caá. Dios caá yeebđıh át ɟıgahat túıtıp taga, ñı jenah joyátđiħ ñı túıt nıumát pınah niıj ná. Pániħna, wã daác wahnıboó yéejacan, yeebđıh át táı teo wáıcap taga.

10 Dios ã náah yacat pahjeh ɟwı yéejatđiħ ɟıgahna, yéej chãjatđiħ ɟwı cáđahbipna caá. Pániħ ɟıgahna, ɟwı jenah joyátđiħ túıt nıumnit, táınıboodıh ɟwı chãjıpna caá. Páant ɟwı túıt nıumáchah enna, iıguıpna ɟwı bejat déejıđiħ Diosboó ã táı ubbıpna caá. Maátcanjeh ɟwı ɟıgahna yuhna, táı túıt nıumnit, búđı ɟwı wēıbıpna caá, bııca. Obohjeéhtıh, bıtabóó ĩ yéej chãjat ɟııb queéđđiħ Dios ã peéh chãjat pınahđiħ ɟıgahna yuhna, túıt nıúmıhcan, iıguıpna ĩ bejıpna caá.

11 Yeéđ Dios ã náah yacat pahjeh ɟıgahnit,

ñit túi túut nuumáp taga. ¡Ñi jenah joyoó! Nin pah caá ñi túut nuumát: Buu jwuhna, ded yéej chājni ā yéejatdih enah bojcanejeh, yoobópdiñ ñi túut nuumát túutna caá. Ñi yeejép jenah joyátjidiñ cádahnit, túut nuumnít, buu ñi túi jenah joyátidiñ wā jéihyat pínahdih weemdíñ ñi náah yacna caá. Pánihna, weemdíñ ñi wēi jenah joi jwáhcatjidiñ bádí ñit jġahap wut be. Ñi yéejat jġib Dios ā peéh chājat pínahdih bádí úmna, túi túut nuumnít, weemdíñ jwúb eníhna, bádí ñit bidip wut be. Dios ā weñat pínahdijeh ñit chājap wut be. Det yéej chājniñdih ñit peéh chājap wut be. “Buu, queét yoobópdiñ chājniñ caá. Dedé yéej chājat peéh queétdih ā wihcan caá, buca”, wā niġ jenah joiná caá.

¹² Yeebdíñ daác wahna, yéej chājniñdih ñi peéh chājat pínahdih, ā yéej chājatjidiñbut jenah joicánjeh wā daác wahap jġ. Obohjeéhtih, Dios yeebdíñ enna, “Queét Pablodiñ yoobópdiñ oiniñ caá”, ā niġ jenah joyátidiñ ñi túi jéihyat pínah niġná, wā daác wahap jġ.

¹³ Páant ñi túut nuumátidiñ jéihnit, bádí wā wēina caá.

Tito ninboó jwúb joinít, weemdíñ nin pah ā niġ wēi naáwáp be: “Queét Corintodiñ moón ĩ túi túut nuumátidiñ ennit, wā jġahatji ā yayáh bejep jġ. Pánihna, bádí wā wēina caá”, ā niġjíp be. Páant ā niġjátidiñ joinít, weembát chah yeebdíñ wā wēina caá.

¹⁴ Tito ñi pebhboó ā bejat túut chājachah, nin pah caandíñ wā niġjíp jġ: “Queét Corintodiñ moón Jesúhwā nin wā daác wahnidih ennit, ĩ túi jepahbipna caá”, wā niġjíp jġ. Pánihna, ñi túi jepahatjidiñ jéihnit, Titodiñ jwúb ennit, wā tíccap be. Titodiñ wā niġjátji biíc yoobó āt yapap wut be.

¹⁵ Tito ñi pebhna ā juibínachah, caandíñ túi wēi jwááhnit, wā daác wahatdih ñi túi jepahatdih náhnit, yeebdíñ chah ā oi jenah joiná caá.

¹⁶ Buu túi jepahnit, Dios ā weñat pínahdijeh ñi túi chājatdih jéihna, túttimah biíc yoobó ñi jepahat pínahdihbut wā túi jéihna caá. Pánih jéihnit, bádí wā wēina caá.

* 8:4 Ro 15.26

8

Jesúhwā dinero wahnit, moh yéejnitdih ĩ teo wáacat

¹ Buu wā údwā panihnitá, biíh naáwát ā jumna caá. Nin Macedonia baácdih jumni tútchinadiñ moón Jesúhwā míic wáacnit ded pah ĩ túi chājatjidiñ yeebdíñ wā naóhbiñna caá. Dios queétdih oiniñ, bádí āt teo wáacap taga.

² Queét tūbit yeejép yapna yuhna, jwġ Maáhdih túi jenah joi cádahcan, bádí ĩ wēina caá. Pánih túi jenah joiná, tūbit moh yéejnit jumna yuhna, ĩh dinerodiñ oicanjeh, bita chah moh yéejnitdih bádí ĩ wāh wáacap jġ.

³ Weém enniñjeh tigaá yeebdíñ wā naáwáp. Queét moh yéejnit yuhna, ĩ bíbohah pah bóo ĩ wāhup jġ. Niñcan caá. Bádí pohba ĩ wāhup jġ. ĩ náahatdih jġib chājat pínahdihbut ĩ wāhup jġ. Weémboó páant wā wāhat túutcah yuhna, queétjeh jenah joinít, páant bóo bádí weemdíñ ĩ wāhup jġ.

⁴ “Judea baácdih moón Jesúhwā moh yéejnitdih bádí teo wáaquíhna, nin pah bóo meemdíñ jwġ wāhnidih queétdih ma wāhú”, weemdíñ ĩ niġjíp be.*

⁵ Pánih wāhna, wā jenah joyát chah ĩ wāhup be. ĩh dinerodiñ ĩ wāhat pínah jātih, “Paá, ded pah ma weñat pínahdijeh yoobópdiñ meemdíñ wā chāj wāhbiñna caá”, Diosdih ĩt niġjíp wut be. Páant ĩ niġját túttimah, “Dios ā wutachah joinít, yeéb Jesúh doonádiñ bohé jibnitboodíñ ded pah ñi náahatdih jwġ túi teo wáacbiñna caá. Ded pah ñi wutachah, jwġ jepahbipna caá”, jwiítdih ĩ niġjíp be.

⁶ Nit Macedonia baácdih moón ĩh dinerodiñ ĩ wāhatdih jenah joinít, yeéb Corintodiñ moondihbut wā jenah joyóp be. “Niñġ moón bádí ĩ wāhat pah queétdih ĩ wāhat pínahdih ĩ ámoh páña naáh”, wā niġ jenah joyóp be. Páant niġ jenah joinít, Titodiñ nin pah wā niġjíp be: “Meém ĩh dinerodiñ queétdih mat wāh wáac jwġihat túutap wut jġ. Pánih jwġihnit, niñat ĩ wāh wáacni dinerodiñ ma jwúb ámohat túutat túut niġná, ĩ pebhna ma jwúb bej páñaá”, Titodiñ wā niġjíp be.

⁷ Yeéb túi chājniñ jumna, jwġ Maáh Cristodiñ ñi túi jenah joiná caá. Ā

naáwátdih táí jéihnit, ñi táí naóh yapana caá. Caán ã weñat pínahdihjeh búdí chājíhna, yeebdíh jwí bohéat pah táí oinit, bitadih ñi teo wáacna caá. Pánih táí chājnit jumna, ñíih dinerodih oicanjeh, moh yéejnit Jesúíhwādh teo wáaquíhna, biíc yoobó yeebdíh táí wāhat caá náahap.

⁸ Páant niijná, yeebdíh wātna wā chājcan caá. Obohjeéhtih, nit Macedonia baácdih moón ded pah jǵah ennit, moh yéejnitdih búdí í teo wáacatdih yeebdíh wā naáwáp be, “Jwiítbut búdí jǵah ennit, queétdih chah jwí wahbipna caá”, ñi niíj jenah joyát pínah niijná. Páant ñi wāhuchah enna, “Queét Corintodih moón bitadih táí jǵah en teo wáacnit í jumna caá”, wā jéih niijbípna caá.

⁹ Jwí Maáh Jesucristo jwiítidih búdí oina, ã teo wáacatdih jwiítidih táí jenah joyát caá náahap. Nin baácboó ã dei jūúwát pínah jǵatih, Diosjeéh jumna, nihat maáh ã jumuchah, caandíh dedé jedhdad át wihjican tagaá. Obohjeéhtih, nin baácboó dei jūóhnt, ã maáh wēpatdih cádahna, jwiítidih teo wáacat túut niijná, moh yéejni át jumap wat jǵ. Pánih teo wáacna, jwiítboó moh yéejnit jumna yuhna, ãjeéh jwí jumuchah, jwiítidihbut dedé jedhdad ã wihcan niít. Pánih jǵah ennit, ã teo wáacatdih jenah joinít, jwiítidihbut biíc yoobó bitadih jǵah ennit, teo wáacat caá náahap.

¹⁰ Nin pah wā niíj jenah joiná caá: Ñi jwíh jenah joyátji bñ biíc jópchi ã yapna caá. Con jópchi, nin Macedonia baácdih moón í jenah joyát pínah jǵatih, yeéb Judea baácdih moón Jesúíhwā moh yéejnitdih jwíh teo wáaquíh jenah joinít ñit jumap wat jǵ. Pánih teo wáaquíh jenah joinít, con jópchidih ñi wāhat pínah dinerodih ñit á moh jwíhip wat yuh jǵ.

¹¹ Pánihna, jǵatih táí wēinit ñi teo wáac jwíihat pah, bñbut biíc yoobó wēinit, ñi wāhat pínahdih wāh péaat caá náahap. Ded búdí dinerodih bíbohni chah ã wāhñ naáh. Obohjeéhtih, ded nump bíbohni bainí ã wāhñ naáh.

¹² Táí biíc yoobó wēinit, ñíih dinerodih oicanjeh, wāhat caá náahap. Pánih wēi wāhndih Dios biíc yoobó ã wēi enbipna

caá. Obohjeéhtih, bií dée wihcanniboodíh “Dinerodih ma wāhññ”, Dios ã niijcán caá.

¹³ Judea baácdih moón Jesúíhwādh yeebdíh wāhat túutna, “Queét Corintodih moón moh yéejnit í jumñ naáh”, wā niíj jenah joicán caá. Obohjeéhtih, yeéb, queétdit biíc yoobó ñi táí jummat pínah niijná, páant wā wāhat túutna caá.

¹⁴ Bñ yeéb búdí bíbohnt jumna, queét bíbohcnitbóodíh ñi jéih teo wáacna caá. Biíh láa, yeéb moh yéejnit ñi jumuchah, queétdit búdí bíbohnt, yeebdíhbut í jéih teo wáacnipna caá. Pánih miíc teo wáacnit, nihat Jesúíhwā táí biíc yoobó jwí táí jambipna caá.

¹⁵ Jon jǵatih Moisés nin pah át niíj daacáp tajǵ: “Chah búdí jeémát ojdh jái yacnibóó ã ubni yeó jáap ã jeémát pínahdihjeh ã bíbohnap be. Bainíjeh ubnibut caán yeó jáap ã jeémát pínahdihjeh ã bíbohnap be”, át niíj daacáp tajǵ.*

Titowā Corintona í bejat

¹⁶ Yeebdíh wā oi teo wáaquíhat pah mñntih, Dios Titodihbut biíc yoobó oi teo wáaquíhat át wāhñ taga. Páant ã táí oi teo wáaquíhatdih ennit, “Táina caá, Paá”, wā niijná caá.

¹⁷ “Corinto tútchidih moondíh jwññ enedih ma bejeé”, wā niijíchah joinít, “Jññ, wā bejmi caá”, ã niíj wēi jepahap be. Caandíh wā naáwát pínah jǵatih, yeebdíh búdí teo wáaquíhna, caanjéh ñi pebhna tab bejǵhni ã jumap be.

¹⁸ Caandíh pej jumni pínah biíh Jesúsdi h jéihnidihbut ñi pebhna wā bejat túutna caá. Ñ pej jumni pínahdih nihat nin Macedonia baácdih jumni tútchinadih moón Jesúíhwā búdí í wēi naóhna caá. “Caánboó Jesúíh doonádih táí bohéni caá”, í niíj wēi naóhna caá.

¹⁹ Pánih wēi naóhnt, Judea baácboó wā bejchah, weemdíh pej jum bejni pínahdihbut caandíh í ñíwip be. Nihat yeéb Jesúíhwā ñi wāh wáacni dinerodih jwí jwíbí wāhuchah enna, “Queét biíh baácdih moón Jesúíhwā jwiítidih oinit, dinerodih í wahachah, búdí ma teo wáacna caá, Paá”, Diosdih í niíj wēi naóhnpna caá.

* 8:15 Ex 16.18

²⁰ Ñi wāhni dinerodih jwī tui en daobipna caá. “Pablowā jwīih dinerodih yee dūuc waina caá it chājap taga”, ñi niijjenah joicát pínah niijná, caán nihat tui wēi ennidih Titojeéh wā wahna caá.

²¹ Pánihna, jwī Maáh ā enechah, bitabūt ī enechah, yoobópdihtái chājihna, biíhdihbut Titojeéh wā wahna caá.*

²² Titowā ñi pebhna ī bejehchah, biíhdihbut ījeéh wā wahna caá. Caanbát jwī Maáhdih jepahni, tui teo wāhni caá. Dawá láa bitadihtái oinit, ā teo wāacachah, wā enep be. Yeebdíhtái jenah joinít, “Queét Corintodih moón Jesúhwā íih dinerodih ī tui wāh wāacipna caá”, wā niij wēi naáwáchah joinít, caanbát yeebdíhteo wāacadihtái bídí ā bejihna caá.

²³ Nit caá ñi pebhna wā wahnit: Titodih ñi tui jéihna caá. Caán wā chéen caá. Jesúhwādhí wā teo wāacachah, caán wājeéh teoni caá. Bita chénewāboó ñi pebhna ājeéh bejnitdih ñi tui jéih jwūhcan caá. Queét chénat pah jwī Maáhdih tui teo wāhna, caandíhtái weñanit caá. Páant ī jumuchah enna, Jesúhwā queétdih ī ñío wahap be.

²⁴ Pánihna, ñi pebhna ī juibínachah, queétdih ñi tui oi pej jumúú. Páant ñi oi pej jumuchah enna, ñi oyatdih wā naáwátji biíc yoobó ā jumatdih bita Jesúhwā ī jéihbipna caá.

9

¹ Judea baácdih moón Jesúhwā moh yéejnitdih teo wāacat tūt niijná, dinerodih wahat pínahdih yeéb jātíhtái jéih tagaá. Pánih jéihnit ñi jumuchah, bainíjeh wā jwūub naóh daác wahna caá.

² Yeéb bitadihtái bídí ñi teo wāaquíhatdih jéihnit, nihat Macedonia baácdih moón Jesúhwādhí bídí niij wēi naóhna beé wā chājap be. “Queét Acaya baácdih Corinto tútchidih moón Jesúhwāboó con jópchi Judea baácdih moondíhtái bídí teo wāaquíhat ī jenah joí jwíhip jī”, wā niijp be. Páant wā wēi naáwáchah joinít, queétdih Jesúhwā moh yéejnitdih bídí teo wāaquíhat ī jenah joiná caá.

³ Dinerodih ñi amohochah, ī teo wāacat pínah niijná, nit biíc peihcannit jwī úudwā

panihnitdih būū ñi pebhna wā wahna caá. Páant ī teo wāacachah, weémboó ñi pebhna wā juibínachah, ñi wāh wāac pāini dinerodih ennit, yeebdíhtái wā naáwátji biíc yoobó ā jumatdih nihat ī jéihbipna caá.

⁴ Biquína nin Macedonia baácdih moón wājeéh ñi pebhna ī juibínachah, ñi wāhat pínah dinerodih ñi bíboh páicah, wā naáwátji biíc yoobó ñi chājcatdih enna, bídí wāta tíic tagaá. Yeebūt bídí ñita tíic tagaá.

⁵ Yeebdíhtái teo wāacat pínah niijná, Titowādhí ñi pebhna wā bej páñat tūtna caá. “Moh yéejnitdih jwī teo wāacat tūt niijná, nin pah bóo jwī wāh wāacipna caá”, ñi niijní dinerodih ñi tui bíboh páñat pínah niijná, ī jéih teo wāacipna caá. Páant ñi wāh wāac páñachah, ñi pebhna wā juibínachah, yeebdíhtái jwūub wāhat tūtāt ā wihcan níit. Pánihna, ñi wēi wāhat pínahdih ñi tui bíboh páñáa.

Bídí wāhat caá náahap

⁶ Nindih ñi tui náhninaá: Ded daocánnibitjeh ā momochah, daocánnijeh ā ubbipna caá. Obohjeéhtih, dawá momniboó dawá ā ubbipna caá. Páant ā chājat dée pah, moh yéejnitdih teo wāacna, jwīih dinerodih oinit, bainíjeh jwī wāhuchah, Diosboó jwítdih bainíjeh ā wāhbipna caá. Obohjeéhtih, tui wēinit, bídí jwī wāhuchah, Dios jwítdihbut chah bídí ā wāhbipna caá.

⁷ Yeéb ñíih dinerodih ñi wāh wāacachah, tui jenah joí, “Nin pah bóo caá weemdíhtái jwī Maáh ā wāhat tūtup”, niijjenah joinít, ñíih dinerodih oicanjeh, wēi wāhat caá náahap. “Bita weemdíhtái wāhat tūtuchah, páant bóojeh caá wā wāhup”, niijcánjeh wāhat caá náahap. Bitá ī niiját pínahdih jenah joicánjeh wāhat caá náahap. Páant, ñi tui wēi wāhuchah, Diosboó yeebdíhtái wēi enbipna caá.*

⁸ Ñi náahat chah Dios yeebdíhtái wāhbipna caá, ñi bíbohātjíhtái bitadihtái ñi tui teo wāacat pínah niijná. Páant ā wāhuchah, chah dawádhí ñi jéih teo wāacipna caá.

⁹ Jon jātíhtái David nin pah āt niij daacáp tají:

“Ded túiniboó moh yéejnitdih ā tui wēi wāhna caá. Páant ā wāhuchah, Dios caandíhtái jwūub wāhbipna

* 8:21 Pr 3.4 * 9:7 Lc 6.38

caá, páantjeh bitadih ã jwáub túi teo wáacat pínah niijná”, ãt niij daacáp tají. (Sal 112.9)

10-11 Dios jwí momat pínah, jwí jeémát pínahdihbut wāhni,* bitadih ñi wāhat pínahdihbut yeebdíh búdí ã wāhbipna caá. Páant ã wāhuchah, bitadih chah ñi jéih teo wáacbipna caá. Dios yeebdíh chah ã wāhuchah, yeebboó túi wēinit, queét Judea baácdih moón moh yéejnitdih ñi wāhndih jwiít dih ñi wāh yapaat túutna caá. Páant ñi wēi wāhuchah enna, queét nihat Diosdih wēinit, “Queét jwiít dih í teo wáacat túina caá, Paá”, í niij wēi naóhbipna caá.

12 Túi wēi wāhndih, Jesúhwādhíh búdí ñi teo wáacna caá. Páant ñi teo wáacachah, dawá Diosdih búdí í wēi naóhbipna caá.

13 Páant ñi túi wēi wāhuchah enna, yeéb Jesúhwā ñi jummatdih nihat cācwā í jéihbipna caá. Bitá Jesúhwā ñi túi chājatjidih ennit, “Paá, queétboó Jesúh túini doonádhíh naóhntjeh nihcan, túi jepahnit caá. Pánih jumna, jwiít dih, bitá míihwādhíhbut teo wáacat túut niijná, jwiít dih túi wēinit íih dinerodih ít wahap taga. Páant í jummatdih meemdíh búdí jwí wēina caá”, í niij wēi naóhbipna caá.

14 Queét Judea baácdih moón yeebdíh jenah joinít, búdí oina, nin pah í niij wēi naóhbipna caá: “Paá, queétdih búdí oinit, ma túi teo wáacachah, queét jwuh jwiít dihbut búdí oinit, í túi teo wáacap be. Pánihna, jwiít nihatdih búdí oinit, ma teo wáacatdih túina caá”, í niijbipna caá.

15 Dios búdí oinit, teo wáacat túut niijná, jwiít dih wun wāhndih, ã túi ubat pínah niijná, ã wāh Jesúsdih ãt wah deyajip taga. Pánih wahna, chah túini ã chājatjidih jenah joinít, “Búdí ma teo wáacatdih túina caá, Paá”, caandíh jwí wēi niij jíih.

10

Pablo Jesús ã naáwát túutni ã jumát

1 Bua nindih ñi náhninaá. Weém, Pablo, yeebdíh jwíih bohénijeh tigaá. Obohjeéhtih, yeéb weemdíh nin pah ñi niij yeena caá: “Pablo ninboó jwíjeéh jumna, cācwādhíh úumna, jéih naóhcanni pah ã jumna caá. Obohjeéhtih, biáboó jumna, úumcanjeh

jwiít dih jūih naóh daác wahni caá”, ñit niij yeenap wut be. Cristo cācwādhíh oinit, teo wáaquíhna, íjcan túinijeh naóhni ãt jumap wut jí. Páant túinijeh ã naáwátji pah muntíh weembát íjcan túinijeh yeebdíh wā naóh daác wahna caá.

2 Pánih íjcan túinijeh naáwíhna yahna, yee naóhndih wā wēp naóhna caá. Ñi pebhna wā jubínachah, ñi túi chāja chaáh, páant bóojeh, ñi yeeatdih ñi cádaaá, “Pablo jwiít dih jūihná”, niijná. Ñi cātíh jumnit, weemdíh nin pah í niij yeena caá: “Diosdih jepahcannit í jenah joyát biíc yoobó Pablobut ã jenah joiná caá. Pánih jenah joí bohéna, Cristodih weñáihcan, ã weñat pínahdijeh ã bidna caá. Pánihna, Cristo ã naáwát túutni nihcan caá”, queét ít niij yeenap wut be. Páant niijnít dih búdí wā jūihbipna caá.

3 Diosdih jepahcannit míic naóhna, queét í jenah joyátjijeh chah ípí niijná caá. Obohjeéhtih, weembát cācjeh jumna yahna, queét í chājat pah weémboó wā chājcan caá. Weemdíh yeejép naóhndih Dios ã wēpatjíh caá chah wāpí niijíp.

4 Pánihna, Diosdih yap yohnitdih weém túi yoobópdih wā wēp naóhna caá, í yap yohatdih í cádahat pínah niijná. Pánih wēp naóhna yahna, wā jenah joyátjijeh wā jéih cádahat túutcan caá. Obohjeéhtih, Dios ã wēpatjíh í yap yohatdih wāpí cádahat túutna caá. Caandíh yap yohnit, í jenah joyát yeejép ã jummatdih Dios ã wēpatjíh nihat cācwādhíh wā jéihyana caá, yeejép í jenah joí cádahat pínah niijná.

5 “Nin pah caá Dios ã jumát”, niij yee naóhndih ã wēpatjíh wā cádahat túutna caá. Cācwā Diosdih í jéihyat déedih jāhat panihndih ã wēpatjíh wā jéih yohna caá. “Maá Jesús, weemdíh ma túi teo wáacá, meemdíh yap yohcanjeh, yeejép wā jwáub jenah joicát pínah niijná”, jwiít nihatdih niiját caá náahap.*

6 Ñi pebhna wā jubínachah, yeejép jenah joicánjeh, caandíh ñi túi jepahatdih enna, det jwí Maáhdih yap yohna, páantjeh yeejép jenah joinítboodíh búdí wā peéh chājbipna caá.

7 Yeéb wíih bácahdijeh ñi jéihna caá. Obo-

* 9:10-11 Is 55.10 * 10:5 Ef 6.11-17

hjeéhtih, wã jenah joyátboodih ñi jéihcan caá. “Weem caá Cristo ã naáwát dih naóh yapaat túutni”, ded niijní dih nin pahbut niij jenah joyát caá náahap: “Pablobut biíc yoobó ã naáwát dih naóh yapaat túutni caá”, ã niij jenah joyó naáh.

⁸ Obohjeéhtih, yeéb nin pah ñi niijná caá: “Pablo nin pah ã niijná caá: ‘Corintodih moondih Dios weemdih bohénadih ã bejat túutap be’, niijnít, jwiít dih maáh dée ã jumna caá”, ñit niijíp wut yah be. Obohjeéhtih, ã bohéat túutni jumna, wã tíccan caá. Dios beé ñi pebhna weemdih ã bejat túutap be, ãih túini dooná dih naóhna, yeebdih wã teo wáacat pínah niijná. Páant ã naáwát túutni jumna, yeebdih yéejáihcan, ñi túi jumat pínah niijná, ãih wēpatjĩh yeebdih wã bohénap jĩ.

⁹ Pánihna, wēp naóh daác wahna yahna, yeebdih úumáihcan, ñi túi túut nūumát pínah niijná, yeebdih wã daác wahap be.

¹⁰ Biquína ñijeéh jumnit nin pah ã niijíp wut yah be: “Pablo naóh daác wahna, úum náah jumni maáh dée pah tub wēpép ã wutna caá. Obohjeéhtih, ninboó jǎóhna, oboh jumnijeh ã jumna caá. Pánihna, ã bohéni doonábut oboh naáwátjeh caá”, ã niijíp wut be.

¹¹ Páant ã niijíchah yahna, ã niiját pah wã nihcan caá. Wã wēp naóh daác wahat pahjeh muntih, ñi pebhna jubínit, ñi túi túut nūumát pínah niijná, biíc yoobó wēp naóhni wã jumnipna caá.

¹² Biquína ñijeéh jumnit, túi jéihcan yahna, “Bita ã jéihyat chah jwiítboó jéihnit caá. Bita Diosdih ã teo wáhat chah teo wáhnit jwĩ jumna caá”, ã niij míc weñep wut yah be. Obohjeéhtih, páant niij wēina yahna, túi jenah joicánnit, Diosdih túi teo wáhnit nihcan caá. Queét ã jenah joyát pah weémboó wã jenah joicán caá.

¹³⁻¹⁴ Weém cǎacwã ã maáh nihcan caá. Obohjeéhtih, jwĩ Maáh Jesucristo ã wutad dih jepahnit, caandih teo wáhnijeh caá. Yeebdih bohénadih ã jib bejat túutachah, wã jepahap jĩ. Wã jenah joyátjeh nihcan, Diosboó weemdih ã wahachah, yap yohcanjeh, ã wutad dih wã jepahap jĩ. Páant ã wutad dih jepahnit, Jesúih túini dooná dih yeebdih jwĩh bohéni wã jumap

jĩ. Pánih jwĩh bohéni jumna, weemdih wēp naáwát caá náahap. Ded pah wã bohéat pínah dih jwĩ Maáh weemdih ã naáwáchahjeh joinít, wãpĩ bohéna caá. Wã jenah joyát dihjeh wã bohécan caá.

¹⁵ Yeebdih yee bohénitji ã wēi niiját pah, weémboó wã wēi niijcán caá. Bita ã bohénitjidih ennit “Queét dih weémboó wã túi bohénachah, Cristodih ã jepahap taga”, wã niij wēican caá. Wã tewatdihjeh wã wēi naóhna caá. Yeebdih jwĩh bohéni jumna, Cristodih chah ñi jenah joyát pínah dih wã náah yacna caá. Pánih náah yacna, ñi pebhna jwáub bohénadih wã bejihna caá.

¹⁶ Pánih bohénit, jwĩ Maáh ã weñat pínah dih ñi túi chǎjachah ennit, biih tútchinadih moondihbut bohénadih wã bejbipna caá. Pánihna, ñiuh baác yehboó bejnit, bita bohé jwáhcannitboodih wã naóhbipna caá. Jesúih dooná dih joi jwáhcannitdihjeh naóhna, bita ã bohénitjidih “Wã túi bohéatji júb queét jwĩ Maáhdih ã túi péna caá”, wã niijcán niit.

¹⁷ Páant niijnít, jon jǎtih Dios naáwát dih naóh yapani nin pah ã niij daacáp tajĩ: “‘Weemdih dedé jǎdhdát wihcan caá’, ã niijcá bojo naáh. Obohjeéhtih, ‘Jwĩ Maáh Dios, nihát jéihni, weemdih ã túi teo wáacáp be’, ã niij náah”, ã niij daacáp tajĩ.*

¹⁸ Det queétjeh “Jwiít caá túi bohénit”, niij jenah joinít dih Dios ã wēi encan caá. Obohjeéhtih, “Caán caá túi bohéni”, jwĩ Maáh Cristo ã niijníboodih Dios ã túi wēi enna caá.

11

Yeenit ã bohéat ã tobohat

¹ Ded ã túi chǎjatjidih bitadih ã wēi naáwáchah, ãpĩ túican caá. Páant naáwát ã túicah yahna, ded pah wã chǎjatdih bita yeebdih ã yeeatdih wã naóh yoobábipna caá.

² Weém jĩ Jesúih túini dooná dih yeebdih wã jwĩh bohénap jĩ. Dios yeebdih bádí ã oyat biíc yoobó weembút yeebdih wã oina caá. Pánih oinit, Cristodih jepah cádahcan, ãjeéh biíc dih ñi jumatdih yeebdih bádí wã náah yacna caá.

³ Obohjeéhtih, bita yeejép ã bohéatdih yeéb ñi joyát pínah dih bádí wã úum yacna

* 10:17 Jer 9.24

caá. Jon jãtuh mai pah jíghni Satanás Evadih búdí át yee naáwáp wut jĩ. Páant ã yee naáwát dih jepahnit, Eva Dios bíic dih mi jamat dih mit cádahap wut jĩ. Páant ã yeeat dih mi jepahatji dée pah muntih, bitaboó ĩ yee bohéat dih yeebút jepahnit, Cristodih ñi cádahihat dih búdí wã úum yacna caá.*

4 Det wã bohéatji pah bohécan, “Jesús nin pah jamni caá”, niij yee bohénadih ñi pebhboó ĩ juibínachah, ñit wēi jwããhji tagaá. Yeebdíh wã bohéatji bíic yoobó ĩ bohécah yuhna, ¿dépanihna jenah joicánjeh, queétdih ñi jepah? “Nin pah caá Túini Espíritu ã chãjap”, ĩ niij yee bohénachah, ñit joiijí tagaá. Caandíh wã naáwátji bíic yoobó ĩ naóhcah yuhna, ¿Dépanihna queét yee bohénitboodíh yeéb ñi jepah? Jesúih túini doonádih wã naáwát túttimah, ¿Dépanihna yeéb yee naóhnitboodíh ñi túi joí? Páant ñi chãjachah enna, Cristodih ñi pée cádahat pínahdih wã úum yacna caá.

5 Queét yee bohénit “Jwiítboó Dios ã bohéat túutnit bita ã wahnit chah jéihnit jwĩ jamna caá”, ĩ niijichah yuhna, “Weém Dios ã bohéat túutni wã jamuchah, weemdíh chah jéihnit nihcan caá”, wã niij jenah joiná caá.

6 Túi wéheni nihcan yuhna, Dios naáwát dih túi beh joiní caá wã jamup. ã naáwát dih wã bohénachah joinít, páant wã jamat dih yeéb ñi túi jéihna caá.

7 Nindih ñi túi jenah joyoó: Yeebdíh Jesúih túini doonádih bohéna, wãpĩ jíb úbhcap jĩ. Páant wã bohéat jíb úbhcanjeh, moh yéejni dée wã jamup jĩ. Pánih jamna yuhna, yeébboó moh yéejcanjeh, ñi túi jamat pínah niijná, yeebdíh wã túi teo wáacap jĩ. Pánih teo wáacna, ¿yeebdíh wã túi chãjcanit beé? ¿Weembút yeebdíh jíb wã niij jíih, queét bita bohénit dih ñi wēi enat pah, weemdíhbut ñi jwũb wēi enat pínah niijná?

8 Obohjeéhtih, yeebdíh wã bohénachah, biíh tútchinadih moón dawá Jesúihwã ñijeéh wã jamat pínah niijná, ĩih dinerodih weemdíh ĩ wãhup jĩ. Yeebdíh teo wáacat túut niijná, ĩ wãhni dinerodih nuumát dée wã chãjap be.

9 Ñijeéh jamna, bií dée bíbohcan yuhna, yeebdíh dinerodih wãpĩ úbhcap jĩ. Jwĩ

údwã panihnit Macedonia baác dih moón Jesúihwã ñi pebh wã jamuchah, nihát wã náahat dih ĩ úb juibínap jĩ. Páant ĩ úb juibínachah, yeebdíh dinerodih wã úbh tac buugácap jĩ. Túttimahbut, yeebdíh wã úbh tac buugácan niít.*

10 Cristo yoobópdih ã naáwát pah, weembút áih jamna, yoobópdih nindih wã naóhna caá: Jesúih túini doonádih jíb wihcanjeh yeebdíh wã bohéat dih búdí wã wēi naóhna caá. Bíic yoobó jíb wihcanjeh wã bohéat pínahdihbut nihát ñiuh baác dih moondíh jéihnit, páant wã wēi naáwát dih joinít, “Caán dée ãpĩ chãjcan caá”, ĩ niijcán niít.

11 Yeebdíh dinerodih wã úbhcatjidih jenah joinít, ¿ded pah tigaá ñita niij jenah joí? “Pablo jwiít dih jíb úbhcan, jwiít dih ã oican niít”, ¿ñi niij jenah joí niít? Nihcan caá. Yeebdíh búdí wã oina caá. Páant wã oyat dih Dios ã jéihna caá.

12 Jíb wihcanjeh páantjeh yeebdíh wã bohébipna caá, queét yee bohénitboó “Pablo ded pah yeebdíh ã bohéat bíic yoobó caá jwiítbut jwĩpĩ bohéna caá”, ĩ yee niijichah joinít, queétdih ñi joyáh bojat pínah niijná. Queét yee bohénit ĩ bohéatji jíb yeebdíh ĩpĩ úbhna caá. Obohjeéhtih, weémboó wãpĩ jíb úbhcan caá. Pánihat dih túi jenah joinít, mácah jwĩ jamat dih ñi túi jéihbipna caá.

13 Pánih chãjnit yoobópdih Jesús ã bohéat túutnit nihcan, queét yeenitjeh caá. “Jwiít caá Jesús ã bohéat túutnit”, niij naóhna yuhna, ã wahnit nihcan caá. Páant niijná, wã jamat dée pah ĩ jamíhip yuh caá.

14 Pánihna, yeenit jamna, páant ĩ chãjat pínahdih wãát jéihyep be. Yeejépwã ĩ maáh Satanásbut bíic yoobó ãpĩ chãjna caá. Dawá láa caanbút yeena, túini ángel, Dios ã wahnit pah ã míic jíghana caá.

15 Satanás ã chãjat dih jéihna, caandíh teo wãhnitbut “Jesús ã wahnit caá”, niij yeenit, Dios dih teo wãhnit pah ĩ jamíhat dih wãát jéihyep be. Túi chãjcanit jamna yuhna, túi chãjnit dée pah ĩ jamíhna caá. Pánihna, Diosboó nihát ĩ yeeatji jíb queétdih búdí ã peéh chãjbipna caá.

Pablo yeejépwã yapatji

* 11:3 Gn 3.1-5; 13 * 11:9 Fil 4.15-18

16 Bue jwuhna, ded pah wã jumatjidih wã wëi naóhbiḡna caá. “Pablo ã túi chãjatjidih tub wëi naóhniabeh caá”, weemdih ñi niij jenah joicáh, ã túimi nacaá. Obohjeéhtih, weemdih páant niij jenah joiná yuhna, ded pah wã yapatjidih wã wëi naáwáchah, bainíbit ñi joi jwáhúú.

17 Yeebdih pánih naóhna, jwí Maáh Jesús weemdih “Ma yapatjidih ma naáwá queédih”, ã niijcáh yuhna, ded pah wã yapatdih wã naóhbiḡna caá.

18 Dawá bitaboó ded pah í túi chãjatjidih wëi naóhna, weembút ded pah wã yapatjidih wã wëi naóhbiḡna caá.

19 Yeéboó “Chah túi jéihnit jwí jumna caá”, ñi niij jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, yee naóhniḡboó í naáwáchah yuhna, ñi túi wëi joiná caá.

20 Queét ñi maáta dée, yeebdih búdí í wutuchah, ñi túi wëi joiná caá. Dawá láa ñíh dinerodih í yee dúuc wáina caá. “Jwiít nihát jéihnit jwí jumachah, jwiítidih ñi túi weñeé”, ípí niijná yah caá. Biíh láa yeebdih íjnit, í mao tícana caá. Páant yeejép yeebdih í chãjachah yuhna, ¿Dépanihna páantjeh queédih ñi túi jepah?

21 Ñijeéh jumna, “cãacwãdih úumni”, ñi niijní, queét í chãjat pah weémboó wã chãjcap be. Páant wã chãjat pínahdih wã úumatjidih naóhna, wã tícana caá. Queét í chãjat pah chãjcan yuhna, Jesús ã wahní wã jumatdih ñi túi jéihyat pínah niijná, weembút ded pah wã yapatjidih wã wëi naóhbiḡna caá.

22 Queétboó bita chah jéihnit jumíhna, “Jwiít judíowã jwí jumachah, jwiítidih ñi weñeé”, yeebdih ípí niijíp wut be. Obohjeéhtih, weembút judío mun tigaá. Queétboó “Jwiít Israel ã jaimená, Dios ã ñíonitji jwí jumna caá”, yeebdih ípí niijíp wut be. Obohjeéhtih, weembút Israel ã jaima mun tigaá. Queétboó “Jwiít Abraham ã jaimená, ‘Yeebdih wã túi chãj wãhbiḡna caá’, Dios ã niijníti caá”, yeebdih ípí niijíp wut be. Obohjeéhtih, weembút Abraham ã jaima mun tigaá.

23 Queétboó “Cristodih teo wãhniḡ jwí jumna caá”, yeebdih ípí niijíp wut be. Páant

í niijíchah joinít, nin pah yeebdih wã niijná caá: “Weembút Cristodih teo wãhniḡ mun tigaá. Weém caá bácah queét í tewat chah búdí teoni”, yeebdih wã niij naóhna caá. Páant niij naóhna, páantjeh jenah joicánnit í wéheat pah naóhna yuhna, wã tíccan caá. Queét í teo wãhat chah Cristodih wãpí teo wãhup be. Jesúh túini doonádih wã bohéatji peéh dawá láa nemat muúboó weemdih í nemep jí. Dawá láa weemdih í puñup jí. Dawá láa cãacwã weemdih í mao yohíhip jí. Páant í mao yohíhichah, weém yeejép wãpí yapap jí.*

24 Cinco láa jwiít judíowã jwí maáta weemdih ít tewat túutup tají. Weemdih í tewat jumat pah, tubit yéj chãjnitdih momo jiwí chóo cóoh jumni tópnajíh í puñat biíc yoobó treinta y nueve láa weemdih í puñup jí.*

25 Biíc peihcanni láa Romanowã weemdih teonit, máa doóbhnaíh í puñup jí.* Biíc láa weemdih mawíhna, jeejíh í yohop jí.* Biíc peihcanni láa búdí jááj chóojíh jib bejna, jwí daabáp jí. Biíc láa daabní, máa naadíh teonit, búdí maj tacdíh pah daa júoh, caán yeó jáap pah táah bej, jwúub pah túo bejat dée wã jumachah, í ubup jí. Pánihna, caán láa, wã waníhip jí.

26 Dawá láa Jesúh túini doonádih bohénit, yuúp wã jib bejep jí. Pánih bohé jibnit, búdí yeejép wã yapap jí. Biíh láa tobohni majnadih wã bejep jí. Biíh láa namáboó jib bejchah, bií déedih chewe mao dúuc wáyat dée ã tobohó jí. Biíh láa wã déewãjeh weemdih í yéjaíhip jí.* Biíh láa judíowã nihcannitbut weemdih í mawíhip jí.* Tútchinaboó, tútchi wihcapboó, búdí majboobút wã jumachah, wanat dée ã tobohó jí. Biíh láa “Jwiít Jesúhwã caá”, niij yeenit, í mawat dée ã tobohó jí.

27 Jesúh túini doonádih bohéna, búdí wãpí tewep jí. Pánih teona, dawá láa úocanjeh wã bohé daa júuwúp jí. Dawá láa jeémát wihcah, nuugúp tubuchah, tubit taca jootóchah, búdí yeejép wã yapap jí. Dawá láa dúwát pínah yéguehbut wihcah, búdí cúbhuchah, yeejép wãpí yapap jí.

* 11:23 Hch 16.23 * 11:24 Dt 25.3 * 11:25 Hch 16.22 * 11:25 Hch 14.19 * 11:26 Hch 9.23 * 11:26 Hch 14.5

28 Pánih yeejép yapna, páant bóojeh át ni-hcap jĩ. Yeó jáap jummat pah nihat Jesúihwã “caandih cádahná”, niijná, búdí wãpĩ náhni dahwana caá.

29 Biíc Jesúih ã tabúp chũúchah, weembút tabúp chũúhni pah wã jumna caá. Bitá Jesúihdih ĩ yéej chãjat tútuchah enna, queét yeejépwãboodih búdí wã ĩjna caá. Pánihna, yeéb nihat Jesúihwã, wã weh dée ñi jumuchah, yeebdih úum yacna, yeejép wãpĩ yapna caá.

30 Páant yeejép wã yapatjidih wēi naóhna, ded pah wã túi chãjatdih yeebdih wã wēi naóhcan niít. Obohjeéhtih, wã wēpcatjidih yeebdih wã wēi naóhbična caá.

31 Páant wã naáwáchah joinít, “Yoobópdih caá páant ã niiját”, Dios ã niij jéihna caá. Caán caá jwĩ Maáh Jesucristo ĩp. Pánihna, yeó jáap jummat pah “Paá, meemjéh nihat jéihni, chah wēpni caá”, túi wēi niiját caá náahap.

32 Weém Jesucristodih wã jwĩh jepahat túttimahbitjeh, Damasco tútchiboó wã jumuchah, caán tútchidih moón ĩ maáh, Aretas nump jumni, weemdih át tewat tútup wat jĩ. Pánihna, nihat Damasco tútchi wáihyat júdu jēcnadih ãih soldadowādh át páñat tút wat jĩ, wã bac bejehchah ĩ tewat pínah niijná.

33 Páant ĩ páñachah enna, wã chéenwã búdí wuhdih weemdih waadát túttnit, wáihyat júduhdih jumni muú enat jēcmant ĩ cádah deyanap jĩ. Pánih cádah deyanit, ĩ teo wáacachah, moh yéejni wã jweyép jĩ.*

12

Pablo oo jummat dée ã enat

1 Bũũ weemdih ded pah biih ã yapatjidih wã jwũub naóhbična caá. Queét yee bohénitboó “Jwiítjeh caá oo jummat dée jíghatdih enna, chah jéihnit jwĩ jumap”, ĩ niij naóhna yah caá. Obohjeéhtih, jwĩ Maáh weemdihbut oo máh enat dée pah ã jíghop jĩ. Páant ã jíghatjidih yeebdih wã naóhbična caá. Ded pah weemdih ã jéihyaatdihbut wã naóhbična caá.

2-3 Catorce jópchi jãtih Dios weemdih japboó ã ub pũuh laab béjep jĩ. Ded pah ã ub pũuh laab béjatjidih wã jéihcan caá. Wĩih

bácahdih, wĩih caolihdihjeh ã ub bej déeji oo jummat pah enatjidih, wã jéihcan caá. Dios-jeh caá ã jéihyep.

4 Æ pehbboó, Paraíso wãt jumapna jũibínit, ã naáwáchah wã joyóp jĩ. Jwiít cáacwãjeh jwĩ jéih naóh bũujácat déedih wã joyóp jĩ. Páant caandih wã joyóchah yahna, weemdih ã jwũub naóh yapaat tútup jĩ.

5-6 Páant weemdih ded pah ã yapatdih wēi naáwĩhna yahna, weemjéh ded pah wã jummatdih wã wēi naóhcan niít. Obohjeéhtih, yoobópdih ã jumuchah, wã jwũub naáwáchah nihna, ãta túi taga. “Pablo túini oo jummat dée pah enna, Jesús ã wahní nacaá”, ñi niij weñatdih yeebdih wã náah yaccan caá. Obohjeéhtih, ded pah wã chãjatjidih, ded pah wã bohéatjidihbut jehnah joinít, “Pablo jwĩ Maáh ã bohé jibat túttni caá”, ñi niij jéihyatdih wã náah yacna caá. Weemjéh wēpcanni wã jummatdih ñi jéihyat pínah niijná, bũũ ded pah biih wã yapatjidihbut yeebdih wã naóhbična caá.

7 Chah túini oo jummat déedih enna, “Weém caá bácah chah jéihni”, wã niij jehah joyát weemdih ã tobohna caá. Páant ã tobohát pínahdih jéihna, Dios Satanásdih weemdih yeejép át yapat tútup taga, “Weemjéh wēpcanni caá”, wã niij jehah joyát pínah niijná.

8 Pánih jumna, biíc peihcanni láa jwĩ Maáh Jesúsdič caán yeejép yapatdih ã yohat pínahdih wã úbúp yah be.

9 Obohjeéhtih, weemdih nin pah ã niij jepahap be: **“Caandih wã yohcan niít. Obohjeéhtih, caandih yohcan yahna, meemdih búdí oinit, wã túi teo wáacbična caá. Pánih wēpcannijeh jumna, wã oi teo wáacat pínahdih chah ma bidbična caá. Pánihna, meemdih búdí wã teo wáacachah ennit, wã wēpatboodih nihat cáacwã ĩ jéihbična caá”**, Jesús weemdih ã niij jepahap be. Páant ã niijchah joinít, wã wēpcatdih wã wēi naóhbična caá, ã wēpatjĩh weemdih búdí ã teo wáacat pínah niijná.

10 Páant tigaá Jesúih wã jummat jíib yeejép yapna, búdí wã wēina caá. Bitá weemdih yeejép ĩ wéhenachah, yeejép ĩ chãjachah, ĩ jĩgahanachah, dedé biih weemdih yeejép ã yapachah yahna, wãpĩ túi jumna caá.

* 11:33 Hch 9.23-25

Pánih wēpcanni wā jumuchah, Jesús ã wēpatdih chah bádí bidnit, “Weém jéihcanni wā jumna yuhna, ã teo wáacatjĩh wā túi buujábipna caá”, wā niij jéihna caá.

Corinto tátchidih moondíh bádí ã jĩgahat

11 Bitá weemdíh yeejép ĩ naáwáchah joinít, yeéboó queédih ñi naóh bóod chuñuchah, áta túi tagaá. Obohjeéhtih, páant ñi niijcáh, weemjéh yeebdíh wā míc wēi naóhna caá. Weém oboh jumni dée wā jumuchah yuhna, queét yee bohénit “Jwiít caá bácah Dios ã bohéat túutnit”, niijnítboó wā chah ĩ jumcan caá.

12 Ñijeéh wā jumuchah, Dios ã naáwát túutni wā jumatdih júutíhna, ã wēpatjĩh weemdíh bádí ãpĩ teo wáacap jĩ. Páant ã teo wáacachah, dawá láa wunnítidih boonanit, nemépwáidihbut wā yohop jĩ. Pánih chājnit, jwiít cáacwā jwĩ jéih chājca naáhdih ã wēpatjĩhjah wā chāj júutap jĩ. Weemdíh eníhcannit ĩ yéejahichah yuhna, wā chuuná yuhna, wā teo cádahcap jĩ.

13 “Pablo jwĩjeéh jumna, biíh tátchidih moondíh ã túi chājat pah jwiítidih ã túi chājcap jĩ”, ¿yeéb ñi niij jenah joí niít? Nihat tátchidih moondíh biíc yoobó wāpĩ túi chājna caá. Obohjeéhtih, yeebdíhjah wíih pínah dinerodih wā úbh tac buugácap jĩ. ¿Pánih úbh tac buugácan, yeebdíh wā yeej chājnit jĩ? Caán yeejép ã jumuchah, wā jĩgahna caá. Caán yéejatdih weemdíh ñi yohoó.

Ĩ pebhna ã jwúub jib bejat pínah

14 Nin wā naáwát pínahdih ñi túi joyoó: Chéne láa juibíniji buu ñi pebhna jwúub bejat túut caá wā chājap, páant muntih. Ñi pebhna juibínit, yeebdíh wíih dinero pínahdih con láa wā úbhcatji pah, buu láabut wā úbh tac buugácan niít. Níih dinerodih náahcan, Jesúsdihtú joinít ñi jumna caá yeebdíh wā náah yacap. Wébít ĩ mána ĩ náahatdih wūhñit pínah nihcan caá. Obohjeéhtih ĩ mána caá queét wébítboodíh ĩ náahatdih ĩpĩ wūhup. Páant ĩ chājat pah yeéb wā weh paníhñit ñi jumuchah, wā náahatdih yeebdíh wā úbhcan niít.

15 Ñi ĩp paníhni jumna, yeebdíh bádí oinit, niihat wā bíbohatdih wēi wūhñit, yeebdíh wā teo wáaquíhna caá. Pánih teo

wáaquíhna, bádí chuuná yuhna, wā teo cádahcan niít. Páant yeebdíh chah wā oyochah yuhna, ¿yeéb weemdíh namp ñi oi niít?

16 “Pablo jwĩjeéh jumnit, áih pínah dinerodih ãpĩ úbh tac buugácap jĩ”, ñi niij jéihna caá. Obohjeéhtih, biquína ñijeéh jumnit weemdíh nin pah ĩt niij jenah joi tágaá: “Jwíih dinerodih moh yéejnitdih ã wūh wáacat túutnit, jwiítidih jéihcha dúuc wáiniabeh tagaá”, ĩ niij jenah joiná caá.

17 Páant ĩ niiját pahjah chājni jumna, ¿ded pah tigaá caandíh wāta nih chāj? ¿Ñi pebhna wā wahnitdih nit beé yeebdíh wā jéihcha nuumát túutap? Páant wā chājcap jĩ.

18 Jātih Titodih ñi pebhna bejat túutnit, biíh Jesúidihbut ájeéh wā pej jum bejat túutap jĩ. Páant ñi pebhboó juibínit, ¿Tito yeebdíh ã jéihcha nuumnít jĩ? “Nuumcánni caá”, ñi niij jéihna caá. Jwiít chénat pah biíc yoobó jwĩ maáh ã weñat pínahdih chājnit caá. Pánih jumnit, yeebdíh oinit, táinijeh ã chājat pah, weembút biíc yoobó yeebdíh táinijeh wāpĩ chājna caá.

19 Páant wā jāh niijíchah joinít, ¿ded pah ñita niij jenah joí? “Caandíh jwĩ wēi niiját pínahdihjah caá ã bidip”, ¿ñi niij jenah joí niít? Obohjeéhtih, weém Cristoíh jumna, Dios weemdíh ennit, “Ma túi chājna beé”, ã wēi niiját pínahdihjah caá wā náahap. Yeebdíh teo wáaquíhna, ded pah wā chājatjidih wā naóh beedánap be, jwĩ Maáhdih chah ñi túi jepahat pínah niijná.

20 Ñi pebhboó wā juibínachah, wā náah yacat pah ñi chājcah, bádí yeebdíh wā úum yacna caá. Páant ñi túi chājcah, caanná juibínit, weembút yeéb ñi náah yacat pah wāta chājcan tagaá. Pánihna, yeebdíh bádí wā jenah joiná caá. ¿Páantjeh ñi míc jūih niít? ¿Páantjeh bitáih bíí déedih ñi en ñinah íj niít? ¿Bádí ñi míc íja niít? ¿Biquína páantjeh íih pínahdihjah bíd niít? ¿Buuubut páantjeh bitadíh ñi yee naóh niít? ¿Yeejép dooná ñi jummatdih ñi cádah jwuhcan niít? ¿“Weém niihat jéihni caá”, páantjeh ñi míc wēi niij niít? ¿Tubít ñi míc en naóh cádah jwuhcan niít? ¿Yeéb biquína ñi jenah joyátidihjah niít ñi chājap? Yeéb páant ñi chājatdih wā úum yacna caá.

21 Pánihna, ñi pebhna juibínit, ñi túut

numcátidih wã enechah, Dios weemdih áta tíicat túut tagaá. Jon játih yéej chãjnitji dawá páantjeh í yéej chãjatdih cádahcah enna, búdí wãta jĩgah taga. Í náah chãjat, yeejép chãjíhat jenah joyát, í náahat pah-jeh chãjatdihbut í cádahcah enna, búdí wãta jĩgah taga. Páant ñi chãjatdih páant bóojeh ñi cádahaá, caanná juibínit, wã jũihcat pínah niijná.

13

Pablo ã pée naáwát

¹ Jon yeebdih chéneji juibí enniji buu bejna, biíc peihcanni láa bejat túut caá wã chãjap. Pánihna, ñi yéej chãj cádahna, táiniboodih túut numnít, weemdih ñi túi páñaá. Ñijeéh jumnitdih í yéej chãjatdih cádahat túutnit, Moisés nin pah ã niij naóh daacátjidih ñi túi náhninaá: “Deddih ñi peéh chãjat pínah játih, caán ã yéej chãjachah ennit, chénewã, biíc peihcannit í enatji pahjeh í naáwã naáh. Páant moonjéh í naáwát táttimah, ñi peéh chãjachah, ã táibipna caá”, Moisés át niij daacáp tajĩ.*

² Ñi pebhna wã jwúub juibí láa yéej chãjnitdih nin pah wã niij naáwáp jĩ: “Ñi yéej chãjatdih cádahnit, táiniboodih ñi túut numú. Ñi cádahcah, jwúub juibína, wã peéh chãjbipna caá”, wã niijíp jĩ. Páant wã niijátji pah, buu ñijeéh jumcan yuhna, queét páantjeh yéej chãjnitdih, yeéb nihatdihbut, wã jwúub naóhna caá. Páant bóojeh, ñi yéej chãjatdih cádahnit, táiniboodihjeh ñi túut numú. Ñi pebhna juibínit, ñi cádahcatdih enna, búdí wã peéh chãjbipna caá. Yúup wã jumachah, “Wã peéh chãjbipna caá”, niijná yuhna, ã peéh chãjcan niit”, ñi niij jenah joicá bojoó.

³ Cristo ã naáwátidih naóh yapani wã jummatdih ã júutat pínahdih bidna, páant wépép weemdih ã peéh chãjat túutuchah enna, ñi jéihbipna caá. ¿Búdí ã wēpatjĩh yeebdih ã teo wáacatjidih ñi náhnican niit? Yeéb yéej chãjnitdih ã peéh chãjat pínahbut biíc yoobó wépép ã jumbipna caá.

⁴ Jwiit cãacwã jwĩ wēpcat pah Cristo wēpcanni jumna, cruzboó át wun wũhup wãt jĩ. Pánih wanna yuhna, Dios ã wēpatjĩh

boo pud jũóhni, buu páantjeh báadhni ã jumna caá. Cruzboó ñuhna, wēpcanni ã jummat pah weembút wēpcanni wã jumna caá. Wã jenah joyátjĩh yeebdih wãta jéih teo wáaccan tagaá. Obohjeéhtih, Cristo wãjeéh jumna, Dios ã wēpatjĩh yeebdih teo wáacadih wã juibíipna caá.

⁵ Yeéb míicjeh nin pah ñi míic niij úubh joyoó: “¿Ded pah wã chãjatji? ¿Yoobópdih Jesúsdi wã jenah joí niit? ¿Caán ã náah yacatdih wã túi jepah niit?” ñi míic niij úubh joyoó. Caandih yoobópdih jenah joiná, ã náah yacatdih ñi túi jepahachah, Jesús ñiíh caolihboó ã jumna caá. Obohjeéhtih, yoobópdih caandih jenah joicán, ã náah yacatdih jepahcan, áihwã ñi nihcan caá.

⁶ Weémboó caandih túi jenah joiní, ã náah yacatdih jepahni wã jummatdih wã jéihna caá. “Weém Jesúh caá”, niij yeeni wã nihcan caá. Páant wã jummatdih yeebdihbut wã jéihyahna caá.

⁷ Ñi yéej chãjcat pínahdih náah yacna, Dios yeebdih ã túi teo wáacat pínah niijná, búdí wã úubhna caá. Ñi pebhna juibínit, páant ñi yéej chãjcatdih wã enechah, weemdih Dios yeebdih ã peéh chãjat túutcan niit. Páant ã peéh chãjat túutcah, wã wēibipna caá. Obohjeéhtih wã peéh chãjcatdih ennit, “Pablo Dios ã wēpatjĩh queétdih peéh chãjcan, Dios ã wahni nihcan nacaá”, ñi niij jenah joyóchah yuhna, wã túi wēibipna caá. Dios weemdih ã bohé jibat túutatjidih ñi jéihyat pínahdih wã náah yacna yuhna, yeéb ñi túi chãjat pínahdih chah wã náah yacna caá.

⁸ Ñi yéej chãjatdih cádahnit, táiniboodih ñi túut numátidih enna yuhna, yeebdih wã peéh chãjachah, yoobópdih áta nihcan tagaá. Pánihna, yoobópdih chãjihna, yeebdih wã bohéibipna caá, Dios naáwátidih túi beh joinít, chah ñi jepahat pínah niijná.

⁹ Yeéb Cristodih ñi túi jenah joyóchah, Dios ã wēpatjĩh yeebdih peéh chãjat ã náahcah, búdí wã wēibipna caá. Pánihna, Diosdih búdí wã úubhna caá, ã weñat pínahdihjeh ñi túi chãjat pínah niijná.

¹⁰ Dios ã wēpatjĩh yeebdih peéh chãjihcan, ñi pebhna wã bejat pínah játih wã daác wahna caá, yéej chãjatdih cádahnit, ñi túut

* 13:1 Dt 17.6; 19.15

nuúm páñat pínah niijná. Dios ã wěpatjĩh yeebdĩh jĩgahaĩhcan, wãpĩ tũi bohéna caá, ñi tũi jummat pínah niijná.

Pablo ã pée túyat tútat

¹¹ Bũũ wã úudwã panihnitá, yeebdĩh wã túyat tútna caá. Cristodih chah jenah joinít, túinijeh ñi jumũú. Nin wã naóh daacát dih ñi tũi jepahaá. Cristodih chah jenah joyát pínahdih ñi míic teo wáacá, bíicdih tũi jummat tútat niijná. Páant ñi tũi jumũchah ennít, Dios ñijeéh ã jumbipna caá. Caán jwiít dih búdí oinit, míic oyat tútna, jwiít bíicdih ã tũi jummat tútna caá.

¹² Jesúihwã jumna, ñi tũi wěi úúbá.

¹³ Nihat ninjĩh moón Jesúihwãbut yeebdĩh búdí ã túyat tútna caá.

¹⁴ Yeebdĩh búdí wã úúbhna caá, jwĩ Maáh Jesucristo yeebdĩh oinit, ã tũi teo wáacat pínah niijná. Dios búdí ã oyat dih ñi jéihyat pínah, Túini Espíritu ñijeéh ã jummat pínah, yeéb bíicdih ñi tũi jummat pínahdihbut wã úúbhna caá. Pániñ úúbhnit, yeebdĩh búdí wã túyat tútna caá.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Pablo

GÁLATAS

Pablo queédih ã túyat tútat

¹⁻² Weém, Pablo, biíhdih daacát tútntit, yeéb Galacia baácđih jamni tútchinadih moón Jesúhwāđih wā wahna caá. Nihat wājeéh jamnit Jesúhwāđih yeebđih ã túyat tútnta caá. Weém, Pablodih jii Jesucristo ã ñiwip jii, ãih túini doonáđih wā naóh jib bohéat pínah niijná. Cāacwā weemdih ã naáwát tútcap jii. Obohjeéhtih, Jesucristo, Dios jwí íp caán wunnijidih boonanibut weemdih ã ñiwip jii. Páant ã naáwát tútnti jamna, nin náodih yeebđih wā daác wahna caá.

³ Dios jwí íp, jwí Maáh Jesucristobut yeebđih oinit, ã túi teo wáaca naáh, ñi túi jamat pínah niijná.

⁴ Dios jwí íp ã náahat pahjeh, caán Jesucristoboo jwí yéejat jib, ãt wun wūhup wat jii,* ã teo wáacatjih yeejépwā ã jamat pah nihcan, yéej chājatđih jwí yap yohat pínah niijná.

⁵ Páant ã chājatđih jéihna, “Paá, meém nihadđih jéih beedáni jamna, cāacwāđih jīgah ennit, mapí túi teo wáacna caá”, jwí ípdih yeó jáap jamat pah búdi jwí niij wēi naáwát dée caá. Páant tí jwí niij wēi naáwáp.

Dios cāacwāđih ded pah ã túi ubat

⁶ Yeébbóo ded pah ñi chājat doonáđih joinít, weém búdi wā náhni dahwana caá. Dios yeebđih búdi oina, ãt ñiwip taga, Jesúsđih jepahnit, ãihwā ñi jamat pínah niijná. Obohjeéhtih, páant yeebđih búdi ã oyochah yahna, waícanjeh biíh bohéatđih joinít, Jesucristoboođih cádahna caá ñi chājap. Páant ñi cádahat doonáđih joinít, “¿Dépanih tigaá waícanjeh ã tút nuúm?” niij jenah joinít, wā wáhi bejep be.

⁷ Biquína ñi pebh jamnit, yeebđih tac buugána, mácah bohénit, Jesúsđih túini doonáđih ã yéejana caá. Páant yeebđih naóhna, nin pah ã niij yee bohéna caá: “Túu ubnit jamat tút niijná, Jesucristodihjeh ñi túi jepahaá’, Pablo niij naóh bohéna, yeebđih ã nih yána caá. Diosjeéh túi jamat

túut niijná, jwí nuowā ã naáwátjidihtut túi jepahat caá náahap”, ãt niij yee naáwáp wat be. Obohjeéhtih, “Nin túini dooná caá”, ã niij naóhniboo túini dooná yoobát nihcan caá.

⁸ Jwiít, Dioíh ángel japmant jūóhni, yeebđih jwí jwíh bohéatjidihtut mácah jwí bohénachah, jwiítđih Dios búdi peéh chājna, iiguípna ã waha naáh.

⁹ Wā naáwátjip pah wā jwíub naóhbiipna caá, páant muntih: Yeebđih jwí jwíh bohéatđih ñi túi jepahachah yahna, det yeebđih mácah ã bohénachah, Dios queédih búdi peéh chājna, iiguípna ã waha naáh.

¹⁰ Páant niijná, “Caánboo tigaá túi bohéni ã jamup”, weemdih cāacwā ã niijátđih wā bidcan caá. Obohjeéhtih, Diosboo weemdih “Meém ma túi bohéna jii”, ã niijátđihjeh caá wā náahap.* Cāacwāđih weñáhnit bohéna, Cristoboođih wāta weñacan tagaá. Pánih weñacan, caandih teo wūhni wāta jamcan taga.

Cristo Pablodih ded pah ã tút nuumátjip

¹¹ Wā déewā panihnitá, nindih ñi jéihyat pínah yeebđih wā náah yacna caá: Wāpí bohéni túini dooná cāacwā ã jenah joyátjijeh nihcan beé.

¹² Ded cāacđih wā joiníji doonábut nihcan beé. Bitá weemdih ã bohécan beé. Obohjeéhtih, Diosjeh weemdih ded pah ã wūh ã jamatđih ã bohénap jii.

¹³ Jesucristodih wā jepahat pínah jātih, jwiít judiówā jwí nuowā ã naáwátjidihtut wā túi joí waadánap jii. Pánih túi joí waadáni wā jamuchah, ded pah wā chājatjip doonáđih yeéb ñit joijí tagaá. Pánih jamnit, Jesúsđih Diosđih yap yohnit ã jamatđih jenah joinít, enihcan, búdi yeejép chājna, queédih wā túi mao beedá bojíhip yah jii.*

¹⁴ Jwí nuowā ã naáwátjidihtut túi jepahíhna, weém biíc yoobó behnit chah wā túi bohénap jii.*

¹⁵⁻¹⁶ Obohjeéhtih, wā cāac jamat pínah jātih, Dios weemdih búdi oina, ãtát ñiojip taga, ãih túini doonáđih wā bohéat pínah niijná. Pánihna, yéejni wā jamuchah yahna, ã náahni yeó jáapđih Jesús ã wahniji ã jamatđih weemdih ã jéihyanap jii. Pánih

* 1:4 Mt 20.28; Mr 10.45; 1Ti 2.6; Tit 2.14

* 1:10 1Ts 2.4

* 1:13 Hch 8.3; 22.4-5; 26.9-11

* 1:14 Hch 22.3

jéihyanit, judíowã nihcannit pebhboó ã wahap jĩ, ãih túini doonádih queétdih wã naáwát pínah niijná. Páant ã wahachah, “¿Ded pah tigaá weemdih níj bohéat náah?” cãacwãdih wã níj wãbh joí encap jĩ.*

17 Jesús ãih túini doonádih naáwát túutnit maáta, wã jãtíh ã ñionit ĩ jumuchah yuhna, Jerusalén tútchina queétdihbut míc wéhenadih wã bejcap jĩ. Caanná bej jwuhcanjeh, Dios ded pah weemdih ã náah yacatdih jéihhna, Arabia baác cãac wihcapboó caandih wãbhúdiwã wã bejep jĩ. Caánboó jumnijí Damasco tútchina wã jwãbh jãibínáp jĩ, páant muntih.

18 Biíc peihcanni jópchi túttimah, Jerusalén tútchina Pedrodih enedih wã bejep jĩ bũca.* Caanná chéne semanabitjeh wã jumap jĩ.

19 Jesús ãih doonádih ã naáwát túutnit bita maátadih wã jwãáhcap jĩ. Obohjeéhtih, Santiago jwĩ Maáh úuddih pohba wã jwãááp jĩ.

20 Páant wã daacáchah, wã naáwát yoobópdiwã ã jumatdih Dios ã jéihna caá.

21 Túttimah, Siria baác, Cilicia baác nabut naóh jibidih wã bejep jĩ.

22 Caanná wã jib bejehchah, Judea baácboó jumnit Jesúihwã weemdih ĩ jwãáh jwuhcap jĩ.

23 Ded pah wã chãjat doonádihjeh ĩtát joyóp tajĩ. “Jãtíh jwiít Jesúihwãdih yeejép chãjna, túini doonádih jwiít dih cádahat túutnijí bũ caán doonádihjeh jwãbh naóhna caá ã chãjap, cãacwã Jesúsdiwã ĩ jepahat pínah niijná”, ĩt níj míc wéhenap wut jĩ.

24 Páant wã túut numát doonádih joinít, “Paá, caandih mat túi teo wáacap taga”, Diosdiwã búdí ĩt níj wẽi naáwáp wut jĩ.

2

Cristo ã naáwát túutnit maáta Pablodih ĩ wẽi jwãáát

1-2 Catorce jópchi túttimah, Diosboó weemdih Jerusalén tútchina ã bejat túutuchah, Bernabéjĩh caanná wã jwãbh bejep jĩ. Pániwã bejna, Titodihbut jwĩ numah bejep jĩ.* Caánboó judío nihcanni, jwĩ numowã ĩ wutat pah bóodcanni ã jumap jĩ.

Caanná jãibína, caánboó jumnit Jesúihwã ĩ maátajeh ĩ míc wáacachah, judíowã nihcannitdih túini doonádih ded pah wã bohéatdih queétdih wã naáwáp jĩ. Pániwã naóhnit, ded pah wãpĩ bohéatdih queét ĩ túi jéihyatdih wã náah yacap jĩ. Pániwã jéihcan, wã bohéatdih ĩ wẽicah, wã tewat bũdní ãta jum taga. Obohjeéhtih, ded pah wã bohéatdih jéihnit, ĩ túi wẽnep jĩ.

3 Páant wã naáwáchah wẽi joiná, Tito bóodcanni ã jumuchah yuhna, “Meembát ma bóodat túutá”, caandih ĩ niijcáp jĩ.

4 Queét maáta biíc diwã jwĩ míc wéhe láa, jwiít Jesúihwã nihat biíc diwã jwĩ míc wáacachah, biquína “Jesúsdiwã jepahnit jwĩ jumna caá”, níj yeenitbut ĩt waadáp jĩ. Pániwã waadnít, judíowã nihcannitdihbut ĩ bóodat túutap yuh jĩ. Obohjeéhtih, bũ Jesúihwã jumna, jwĩ numowã ĩ naáwátjidiwã jepahcan, Jesúsdiwã jwĩ túi jenah joiná caá. “Páant jwĩ chãjachah, jwĩ lípboó jwiít dih ã túi enna caá”, jwĩ níj jéihna caá. Páant níj jéihnit jwĩ jumuchah enna, jwiít dih jũihñat túut niijná, ded pah jwĩ chãjatdih jéihhna, queét jwĩjeéh ĩt waadáp tajĩ. Pániwã waadnít, jwĩ numowã ĩ naáwátjĩ biíc yoobó jwiít dih ĩ jepah beedáát túutap yuh jĩ, páant muntih.

5 Páant ĩ wutuchah yuhna, túini doonádih ñi jéihyat pínah niijná, jwiítboó queétdih jwĩ jepahcap jĩ.

6 Pániwã, Jesúihwã ĩ maáta túini doonádih ded pah wã bohéatdih joinít, “Ma bohéat pahjeh tih judíowã nihcannitdih ma bohénaá”, níj naóhnit, weemdih biíh wutatdih ĩ bohéat túutcap jĩ. Queét Jesúihwã ĩ maátadiwã “Queétboó chah jéihnit caá”, biquína ĩ níj jenah joyóchah yuhna, dedé pínah weemdih nihcan caá. Diosboó nihatdih biíc yoobó ã jenah joiná caá.*

7 Queét ded pah wã bohéatdih túi wẽinit, “Pedrodih jwiít judíowãdih ã bohéat pínah niijná, Dios át ñiojip taga. Pánihat pah, Pablodihbut judíowã nihcannitboodih át bohé jibat túutap taga”, ĩ míc niijíp jĩ.

8 Judíowãdih Pedro ã bohénachah, Dios búdí át teo wáacap wut jĩ. Weembát judíowã nihcannitdih wã bohénachah, Dios biíc yoobó ã teo wáacachah, queétbut ĩ túi

* 1:15-16 Hch 9.3-6; 22.6-10; 26.13-18 * 1:18 Hch 9.26-30 * 2:1-2 Hch 11.30; 15.2 * 2:6 Dt 10.17

jepahap jĩ.

⁹ Pánihna, Santiago, Pedro, Juanjĩh, Jesúihwã ĩ maáta yoobát, Dios weemdĩh búdí ã teo wáacatjidih jéihnit, “Dios yoobópdiĥ ãt ñío wahap taga, jwĩ déewã nihcannitdih ã naáwát pínah niijná”, ĩ míic niijíp jĩ. Páant niijnít, weemdĩh Bernabédihbut búdí wēinit, “Jwĩ túi míic teo wáac jĩh”, niijná, jwĩ míic muj tewep jĩ. Pánih muj teonit, “Yeéb jwĩ déewã nihcannitdih ñi bohéatji pah ñi túi naáwá. Jwiítboó jwĩ déewãdihjeh jwĩ naóhbiĥna caá”, Santiagowã jwiítidih ĩ niijíp jĩ. “Páant tíi ã jumna nah”, jwĩ míic niijíp jĩ.

¹⁰ Páant niijná, Jesúihwã moh yéejnitdih jwiítidih ĩ teo wáacat túutap jĩ. Weembát moh yéejnitdih búdí jĩgah ennit, wãpĩ teo wáacna caá. Páant niij míic wéhe péanit, jwiít Antioquía tútchina jwĩ jwúub bejep jĩ.

Pablo Pedrodih ã jũihñat

¹¹ Túttimah, Pedrobut Antioquía tútchiboó ã jũibínap jĩ. Obohjeéhtih, jwĩ pebhna jũibíniji, yoobópdiĥ ã chãjcat peéh caandĩh wã jũihñap jĩ.

¹² Nin pah ã chãjap jĩ: Jwĩ ñowã “Jwiít judíowã bóodcannit biícđih jwĩ jeéméchah ã túican caá”, ĩ niijátji ã jumnaĥah yuhna, Pedroboó jwĩ pebh jwĩh jũibína, jwĩ déewã nihcannit biícđih ã túi míic wēp jwuhap jĩ.* Obohjeéhtih, biquína jwĩ déewã, Santiago ã chéenwãboó ĩ jũibínachah ennit, jwĩ déewã nihcannitdih cádahnit, Pedroboó “Buu jũinít bóodat túutnit weemdĩh jũihná”, niijná, ĩjeéh ã jwúub míic wēpcap jĩ.

¹³ Páant ã yee buugúĥah ennit, bita jwĩ déewãbut caandĩh míic jéih ennit, queébut biíc yoobó ĩ cádahap jĩ. Bernabé yuh buca túi jéihni jumna yuhna, queét ĩ chãjat biíc yoobó caanbút ã cádahap jĩ.

¹⁴ Pánih cádahnit, “Nihat Jesúsdihjeh jepahnitdih Dios biíc yoobó ã wēi enna caá”, ĩpĩ niij bohéat pah queét ĩ cádahap jĩ. Páant ĩ cádahachah ennit, nihat Jesúihwã ĩ joyóĥah, nin pah Pedrodih wã niij jũihñap jĩ: “Meém judío jumna yuhna, Jesucristodih jepahna, jwĩ ñowã ĩ naáwátjidih ma túi jenah joí cádahap jĩ. Pánih cádahnit, judíowã nihcannit ĩ chãjat pah queét biícđih ma

túi jeémp jwuhap be. Obohjeéhtih, buu queéđih cádahnit, jwĩ ñowã ĩ naáwátjidih ma jwúub jepahachah ennit, queét jwĩ déewã nihcannit nin pah ĩ niij jenah joiná nacaá: ‘Pedro páant ã jwúub jenah joyóĥah, queét judíowã ĩ ñowã ĩ naáwátjidih jwiítidihbut jepahat caá náahap’, ĩ niij jenah joiná nacaá. Páant ma chãjat ã túican caá”, Pedrodih wã niijíp jĩ.

Jesúsdih túi jenah joinítidih Dios ã wēi enat

¹⁵ Jwĩ ñowã judíowãjeh ĩtát jumnaĥ tajĩ. Pánihna, jwiítbut ĩ jũimená judíowãjeh muntih jwĩ jumna caá. Pánih jumnit, Dios ã wutatdih jéihnit jwĩ jumna caá. Obohjeéhtih, queét judíowã nihcannit Diosdih ĩ jéihcan caá.

¹⁶ Pánihna judíowã jumna yuhna, caán wutatdih jwĩ jéih jepah beedácatdih jwĩ jéihna caá. Caandĩh jepahcat jũib “Queét túinit caá”, jwiítidih Dios ã niij encatdihbut jwĩ jéihna caá. Obohjeéhtih, Jesucristodihjeh túi jenah joinít jwĩ jepahat jũib, “Queét túinit caá”, Dios jwiítidih ã niij enna caá. Pánih jéihnit, jwiít judíowã yuhna, Jesucristodihjeh túi jenah joinít, jwĩ jepahap jĩ, “Queét túinit caá”, Dios jwiítidih ã niij enat pínah niijná. Jwiít cáacwã Moisés ã wutatjidih jéih jepah beedácanit míic jwĩ jumna caá. Pánihna, caandĩh jwĩ jepahcat jũib, “Queét túinit caá”, Dios ã niij encan niít. Caandĩh jéihnit, “Caán wutatdih joí waadánachah, Dios jwiítidih ã túi wēi enna caá”, jwĩ niij jenah joicán caá.*

¹⁷ Pánihna, Cristodih jepahnit, “Queét túinit caá”, Dios jwiítidih ã niij enat pínah niijná, caán wutatdih cádahna caá jwĩ chãjap. Obohjeéhtih, páant jwĩ cádahachah ennit, bita jwĩ déewã caán wutatdih túi jepahat túutnitboó “Queét jwĩ déewã nihcannit pah yéej chãjnit ĩ jumna caá”, jwiítidih ĩ niij jenah joiná caá. Páant ĩ niij jenah joyát pah jwiítbut jenah joinít, “Moisés ã wutatjidih cádahat túutnit, Cristo jwiítidih ã yéej chãjat túutna caá”, jwĩta niij jenah joi tágaá. Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Pánihna, “Jesucristodih jepahna, Moisés ã wutatjidih jwĩ cádahat jũib, yéejnit jwĩ jumna caá”, jwĩ niij jenah joicán caá.

* 2:12 Hch 11.2-17 * 2:16 Sal 143.2; Ro 3.20,22

18 Cãacwãdih nin pah wãpĩ niij naóh bohéna caá: “Diosjeéh táí jumíhna, jwĩ n̄owã ì naáwátjidih jenah joicán, Jesucristoboodíhjih táí jenah joinít, jepahat caá náahap”, wã niijná caá. Obohjeéhtih, páant niij bohéniji jwúub túut n̄umnít, “Diosjeéh táí jumat túut niijná, jwĩ n̄owã ì naáwátjidih táí jepahat caá náahap”, niij naóh bohéna, yéej chãjni yoobát wãta jam tagaá.

19 Moisés ã wutatjidih weémboó táí jepahcanni jumna, caandíh yap yohni wã jumna caá. Pánih yap yohni wã jumatdih jéihna, “Caandíh wã jepahcat jíb, Dios weemdíh ã wēi encan caá”, wã niij jenah joiná caá. Páant niij jenah joinít, Dios biíc dih táí jumat túut niijná, caán wutatdih jenah joí cádahnit, Jesucristoboodíhjih táí jenah joinít, wã jepahna caá.

20 Caánboó weemdíh oinit, wã yap yohat peéh cruzboó ã wun wãhuchah, weembát ãjeéh biíc dih wanni pah wã jumna caá. Pánih wanni pah jumna, weém wã jenah joyát dihjih chãj cádahnit, Cristoboodíh táí jenah joinít, jepahna caá wã chãjap.*

21 Pánihna, “Dios jwiít dih búdí ã oyochah, Cristo ã wun wãhat dedé pínah nihcan caá”, wã niijcán caá. Obohjeéhtih, Dios ã wutatdih jepahat jíb jih ãjeéh jwĩ táí jumuchah, Cristo ã wun wãhat dedé pínah ãta nihcan tagaá.

3

Jesucristodihjih jepahat caá náahap

1 ¡Yeéb Galacia baác dih moón Jesúihwã jenah joicánnit ñi jumna caá! Jesucristo cruzboó ã wun wãhat doonádih yoobópdih yeebdíh wã naáwáp jĩ. Páant wã naáwát dih ñi táí jepahachah yuhna, b̄u ã Dépanih tigaá bitaboó yeebdíh mácah ì naáwáchah joinít, ñi jepah?

2 Nindih wãát jenah joí en tigaá: ¿Moisés ã wutatjidih ñi jepahat jíb niít Túini Espiritu ñijeéh ãt jwíh jum? Nihcan caá. Obohjeéhtih, túini doonádih joiná, Cristodih táí jenah joinít, ñi jepahachah, ñijeéh ãt jwíh jumup be.

3 Túini Espiritu ã teo wáacatjĩh Cristodih ñi jwíh jepahna yuhna, ¿Dépanih tibeé b̄u jwúub túut n̄umnít, ñi jenah joyátjĩhjih Moisés ã wutatjidih jepahna caá ñi chãjap? Pánih chãjna, jenah joicánnit ñi jumna caá.

4 Túini doonádih ñi jepahatji jíb dawá láa túini yeebdíh ãt yapjip tagaá. ¿Páant yeebdíh ã táí yapatjidih ñi quíib b̄udá niít? Oboh pohba páant yapna ãt chãjjican tagaá.

5 ¿Ded pah ñi chãjatji jíb tibeé Dios yeebdíh Túini Espiritudih ãt wãhji? ñi jenah joyóchah. Moisés ã wutatjidih ñi jepahat jíb nihcan, ãih túini doonádih joinít, Cristodih ñi jepahat jíb, yeebdíh Túini Espiritudih ãt wãhup taga. Páant ã jumuchah, Jesucristodih ñi táí jepahat jíb cãacwã ì jéih chãjca naáhdih Dios ã wēpatjĩh yeebdíh ã chãj júutat túutna caá.

Abraham Diosdih ã táí jenah joyát

6 B̄u, jwĩ n̄o Abraham ded pah ã chãjatjidih jwĩ jenah joyát dée caá. Dios caandíh ã naáwát dih ãt táí jenah joyóp wut jĩ. “Weemdíh wã táí chãjbipna caá”, Dios ã niijíchah, ã táí jenah joyát jíb, “Caán Abraham túini caá”, Dios caandíh ãt niij enep wut jĩ.*

7 Pánihna, caán Diosdih ã táí jenah joyát pah, jwiítbut páant táí jenah joinít, Abraham ã juméná panihnit jwĩ jumna caá.*

8 Judíowã nihcannitbut Diosdih ì táí jenah joyóchah, “Queét túinit caá”, Dios ã niij enna caá. Páant ã niij enat pínahdih jéihna, Dios nin túini doonádih Abrahamdih jãtih ãtát naáwáp wut jĩ: “Weemdíh ma táí jenah joyát jíb nihat nin baác dih moondíh wã táí chãjbipna caá”, ãt niijip wut jĩ.*

9 Pánihna, Abraham caandíh ã táí jenah joyóchah enna, Dios caandíh ã táí chãjatji pahjih, b̄u láabut det Diosdih táí jenah joinít dih biíc yoobó ã táí chãjbipna caá.

10 Obohjeéhtih, ded “Moisés ã wutatjidih jepahíhna, Dioíh wã jumhipna caá”, niij jenah joinít dih búdí peéh chãjat ã jumhipna caá. Nin pah Moisés ãt niij daacáp tajĩ: “Ded wã wutatjidih táí jepah beedácnidih búdí peéh chãjat ã jumhipna caá”, ãt niij daacáp tajĩ.*

* 2:20 Fil 1.21 * 3:6 Gn 15.6; Ro 4.3 * 3:7 Ro 4.16 * 3:8 Gn 12.3 * 3:10 Dt 27.26

11 Biíh naóh yapani nin pah át niíj daacáp tají: “Diosdih túi jenah joí, jepahnitboodíh ‘Queét túinit caá’, Dios ã niíj enbipna caá. Pánih jepahna, páantjeh Diosjeéh í túi jumbipna caá”, át niíj daacáp tají.* Páant ã niijátji yoobópdih ã jumuchah jéihnit, nindihbut jwí túi jéihna caá: Ded Moisés ã wutatjidih ã jepahat jíib “Caán túini caá”, Dios ã niíj encan niít.

12 “Ded Diosdih túi jenah joiní, ã jepahachah, ‘Caán túini caá’, Dios ã niíj enbipna caá. Ded weemdíh Dios ã wutat tútatjidih túi jepah beedánijeh Dios biíc dih ã túi jumbipna caá”, Moisés át niíj daacáp tají.*

13 Jwiít nihat caán wutatdih jwí túi jéih jepah beedácah, jwiít dih Dios ã peéh chāj bipna caá. Páant ã peéh chājat jwiít dih ã jumuchah ennit, Cristoboó caán ã peéh chājat déedih jíib chājnit, jwiít dih át wun wāhup wut jī. Caandíh cruzboó í péoh dodh mawat pínahdih jenah joinít, jon jātíh nin pah ít niíj daacáp tají: “Ded máa nahdih í mao yaíhniboó búdí peéh chājni ã jumbipna caá”, ít niíj daacáp tají.*

14 Páant í niíj daacátji pahjeh tih Cristo nin baácboó ã jumuchah, caandíh át yapap tají. Caandíh páant ã yapatji jíib, “Nin baác dih moondíh wā túi chāj bipna caá”, Abrahamdih ã niijátji pahjeh tih jwí déewā nihcannitdih Dios át túi chājap taga. Páant Cristo ã wun wāhuchah, caandíh túi jenah joinít, jwí jepahachah ennit, “Túini Espíritudih wíh cāacwā dih wā wāh b ipna caá”, ã niijátji pah jwiít dih át wāhup jī.

Dedé pínah tigaá Moisés ã wutatji

15 Wā déewā panihnitá, Dios jwí nuo Abrahamdih ded pah ã chājatjidih yeéb ñi beh joyát pínah niijná, ded pah jwiít cāacwā jwípí chājatdih yeebdíh wā náhniabipna caá. Jwiít biíhdih nin pah jwípí niíj naóhna caá: “Nin pah meemdíh wā chāj bipna caá”, jwí niijná caá. Páant jwí niijátjidih biíhboó ã jéih jwáub tút nuumcán niít. “Páant ã niijátji pah ã chājcan niít”, bitaboó í jéih niijcán niít.

16 Caán jwí niiját pahjeh muntih, Dios jwí nuo Abrahamdihbut nin pah át niíj naáwáp wut jī: “Weemdíh ma túi jenah joyát jíib, nihat baác dih moondíh wā túi chāj bipna caá”, caandíh, ã jumadihbut át niijíp wut jī. Páant niijná, nihat ã jumena yoo bátdihjeh niijná át chājcap wut jī. Biíc ã juma, túttimah bóo láa jumni Cristodih niijná át chājap wut jī.*

17 Buu yeebdíh wā túi jéihya naóhbipna caá: Jwí nuo Abrahamjidih “Meemdíh wā túi chāj bipna caá”, Dios ã niiját túttimah, cuatrocientos treinta jópchi yapat túttimahna Moisésjidih át wutat tútup wut jī, áih cāacwā í jepahat pínah niijná. Pánih wutna yuhna, “Abrahamdih wā jwíh niijátji pah, tút nuumcánjeh, biíc yoobó wā péabipna caá”, Dios át niijíp wut jī.*

18 Pánihna, Dios biíc dih jwí túi jumat pínah Moisés ã wutatjidih jwí jepahat jíib nihcan caá. Páant ã jumuchah nihna, Diosdih Abraham ã túi jenah joyát pah, caandíh jwí túi jenah joyát jíib áta nihcan tagaá. Obohjeéhtih, Diosdih Abraham ã túi jenah joyát pahjeh muntih, jwiítbut caandíh jwí túi jenah joyóchah, “Yeéb túinit caá”, Dios jwiít dih ã niíj enna caá.*

19 Páant ã jumuchah, ¿dépanih tigaá Dios caán wutatdih át naóhji? Abrahamdih páant ã niijátji túttimah, caán wutatdih át naóhji taga, jwiít cāacwā yéej chājnit jwí jumatdih jwí jéihyat pínah niijná. Abrahamdih Dios ã naáwátji túttimah, caán wutat jwiít dih át jumup jī, púú Abrahamji ã juma Cristo cāac jumnit, ã wun wāh láana. Dios ã wutatdih áih ángelwāboodíh Moisésjidih át naóh yapaat tútup wut jī. Queét Moisésdih cāacwā dih ít jwáub naóh yapaat tútup wut jī.*

20 Caán wutatdih Moisésdih ã naóh yapaat tútuchah, Dios caanjéh pohba cāacwā dih át naóhcap wut jī. Obohjeéhtih, “Meemdíh túi chājnit, ma jumajíh nihat cāacwā dihbut wā túi chāj bipna caá”, Abrahamboodíh niíj naóhna, caanjéh páant át niíj naáwáp wut jī.

Cristo nihat Moisés ã wutatjidih ã péaat

* 3:11 Hab 2.4 * 3:12 Lv 18.5 * 3:13 Dt 21.23 * 3:16 Gn 12.7 * 3:17 Ex 12.40 * 3:18 Ro 4.14 * 3:19 Ro 4.13

21 ¿Dios Moisésdih ã wutajdih naóhna, Abrahamdih ã niijátjidih “Wã niijátji pah wã péacan niit”, niij niit át chãjap? Páant át niijícan tagaá. Abrahamdih ã niijátji pah-jeh biíc yoobó ã péabipna caá. Dios biíc dih táí jumat túut niijná, ã wutajdih jepahna, caán láa bácah, ã wutajdih jwĩ táí jepah beedánachah, dedé peéh chãjat jwiít dih áta wihcan tagaá.

22 Obohjeéhtih, jwiít niihat cáacwã yoobó yéej chãjnit míic jumna, jwĩ yéejatdih jwĩ jéih cádahcatdih Dios naáwátboó ã naóhna caá. Páant jwĩ jumachah, Diosdih Abraham ã táí jenah joyát pahjeh muntih, jwiítbut Jesucristodih jwĩ táí jenah joyóchah, jwiít dih Dios ã táí ubbipna caá.

23-24 Bũũ láa, Dios biíc dih táí jumat túut niijná, ã wahní Cristodih táí jenah joinít, jepahat caá náahap. Obohjeéhtih, Cristo ã jũúwát pínah jãtíh, Moisés ã wutajdih táí jepahíhna yuhna, yéej chãjnit jumna, jwĩ jéih jepahcap jĩ. Páant jwĩ jepahcat jíib, Dios búdí ã peéh chãjnit pínah jwĩ jumap jĩ. Páant jwĩ jumatdih jéihnit, jwiít dih táí ubni pínahdih jwĩ bidip jĩ. Páni h bidnit, Cristo íh táini doonádih joinít, caandíh jwĩ jepahap jĩ, “Queét táinit caá”, Dios jwiít dih ã niij enat pínah niijná.

25 Páni hna, Dios biíc dih táí jumat túut niijná, bũũ Cristodih jwĩ táí jenah joiná caá. Páant jwĩ jumachah, caán wutajboó jwiít dih bohéni panihni ã nihcan caá, bũca.

26 Jesucristodih jepahnit jumna, yeéb ni hat Dios ã weh ñi jumna caá.

27 Cristo ã wēpatjĩh daabánit jumna, caán biíc dih jwĩ jumachah, “Wã wũúh ã jumat pahjeh tih yeebbút ñi jumna caá”, Dios jwiít dih ã niij enna caá.

28 Páni hna, Cristo biíc dih jumna, chéne poómp jwĩ nihcan caá. Páni h biíc poómpjeh jumna, “ ‘Jwiít judíowã nihcannit, queét judíowádih mácah caá’, Dios ã niij enna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Teo wũh nit, teo wũh nit nihcannitdihbut; neoná, yaáhdihbut “Nit mácah caá”, Dios ã niij encan caá. Páni hna, yeéb niihat Cristo íh wã jumna, biíc poómpjeh tigaá ñi jumap.

29 Cristo íh wã jumna, Abraham jaimená panihnit ñi jumna caá. Páant ñi jumachah,

Diosdih Abrahamji ã táí jenah joyát jíib caandíh ã niijátji pahjeh muntih, Jesús dih ñi táí jenah joyóchah, yeebdíhbut ã táí chãjbipna caá.

4

Teo wũh nit nihcan, Dios ã weh jwĩ jumat

1-2 Ded pah jwiít cáacwã biíc jwĩpĩ chãjatdihbut yeebdíh wã jwũub náhniabipna caá. Ded ã íip ã éemp wunat túttimah, áih bií déedih áih pínah ã jumachah yuhna, páantjeh wébit ã jum jwũhchah, caandíh en daonít í jéih yapa jwũhcan caá. Páni h bíboh jwũhcah, caandíh en daonít í niiját pah chãjat caá náahap. Páni h jumna, teo wũhni pahjeh ã jumna caá. Obohjeéhtih, ã íip ã jenahatji láa ã juyúchah, áih pínahdih caanjéh ã bíboh bípna caá.

3 Páni hna, jwiít cáacwã Jesucristodih jwĩ jepahat pínah jãtíh, caán wébit panihnit jwĩ jum jwũhup jĩ. Páni h jum jwũh nit, jwĩ nũowã ded pah í naáwátjidih yap yohatdih úumna, jwĩpĩ jepahap jĩ.*

4-5 Páant jwĩ jumachah yuhna, ã jenahatji láa ã juyúchah, Dios ã wũúhdih nin baácna át wah bojip taga. Páant ã wah bojni jwĩ wũúh panihnijeh át cáac jumap wut jĩ. Judío wili caandíh mi weh jumachah, Moisés ã wutajdih caandíhbut táí jepahat át náahap wut jĩ. Jwiítboó caán wutajdih yap yohatdih jwĩ jumachah, ã weh yoobát jwĩ jumat pínahdih náah yacna, Dios ã wũúhdih át wun wũhat túttup wut jĩ, jwĩ yéejat peéh chãjat déedih ã jíib chãjat pínah niijná.

6 Yeebbút ã weh ñi jumachah, Dios wũúh Jesucristojeéh jumni Túini Espíritudih yeebdíhbut át wah bojop wut jĩ. Páant ñijeéh jumna, ã teo wáacachah, “Paá”, úumcanjeh Diosdih ñi jéih niijná caá.

7 Páni hna, ã weh jumna, bũũ teo wũh nit panihnit nihcan caá, bũca. Páant ã weh yoobát ñi jumachah, yeebdíh búdí ã táí chãjbipna caá.*

Pablo Galacia baác dih moón Jesú íh wã dih ã úum yacat

8 Jon jãtíh yeéb Diosdih jéih jwũhcannit jumna, ñi pãpninadih táí jenah joinít, “Nin pah wã chãjachah, caán weemdíh ã táí

* 4:3 Col 2.8,20 * 4:7 Ro 8.15-17

chāj bipna caá”, ñipĩ niúj jenah joyóp yuh jĩ. Pánih chājnit, Dios yoobát ã teo wáacat pínahdih bidcan, nemépwã ã teo wáacat pínahdih bidna ñi chājap jĩ. Pánih chājna, queétdih teo wāhñit panihñit ñi jumap jĩ.

⁹ Pánih jumna yuhna, buu jwuh Dios yoobát dih ñi jéihyechah, caanbút yeebdíh ã jéihna caá. Páant caandíh jéihna yuhna, ¿Dépanihna buu cāacwã oboh ã jenah joyátjĩhjah ã naáwát dih ñi jwáub jepah? Pánih jepahna, Diosdih weñáihna yuhna, ñi bujácán niít. Páant ñi buujácát pínahdih jéihna yuhna, ¿Dépanihna ñi nuowã ã naáwát dih yap yohatdih úumñit, teo wāhñit panihñit ñi jwáub jum?*

¹⁰ Buu Diosdih weñat túut niijná, nin pahbat ñi chājna yuh caá: Jwiít judíowã jwĩ nuowã ã naáwátjidih jepahnit, jwĩ wēi láa ded pah jwĩpĩ chājat pah yeebbát biíc yoobó ñi chājna caá. “Pánih chājna, jwĩ túi jumbipna caá”, ñi niúj jenah joiná yuh caá.

¹¹ Páant ñi niúj jenah joyóchah, yeebdíh búdí úum yacnit, “Weém queétdih túini doonádih búdí wã bohénachah yuhna, ¿buudní pínah niít át jumap?” wāpĩ niúj jenah joiná caá.

¹² Wã déewã panihnitá, ñijeéh jumna, yeebdíh bohé láa, weemdíh yeejép ñi chājcap jĩ. Pánihna, buu biíc yoobó weemdíh yeejép chājcan, nin wã naáwát pínahdih ñi túi jepahaá: Yeebdíh bohénadih bejna, Moisés ã wutattjidih jenah joicán, Cristodihjah yeebdíh wã jepahat túutur jĩ. Pánihna, buu Cristodihjah wã túi jenah joyát pah, yeebbát biíc yoobó ñi túi jenah joyoó.

¹³ Nindih ñi náhninaá: Tubit wunna, ñi pehbhoó chāo jwáhnit, yeebdíh túini doonádih wã jwíh naáwáp jĩ.*

¹⁴ Páant wunni wã jumuchah yuhna, “Pablo dedé pínah nihcan caá”, niijcánjah, yeéb weemdíh ñi bacat túutcap jĩ. Pánih bacat túutcan, Dioíh ángeldih, Jesucristodihbat ñi weñat pah, weemdíh ñi túi wēi jwááap jĩ.

¹⁵ Pánih wēi jwááhnit, nin pah ñi jumattjidih wã náhnina caá: Weemdíh búdí teo wáaquíhna, dedé wã náhatdih wāhna, ñih quíbnadih ñita wāat wāh tagaá. Pánih wēinitji yuhna, ¿dépanih tigaá buu wã

wihcah, ñi weñatji ã bej?

¹⁶ Wã bohénitji jumna yuhna, ¿buu yoobópdih yeebdíh wã naáwátji jíib, weemdíh ñi en jūih niít?

¹⁷ Ñi pebhna jubínitboó “Búdí jwĩ teo wáacmi caá”, yeebdíh niijná yuhna, ã jenah joyátboó mácah ã jumna caá. Páant ã niijíchah yuhna, wã bohéattjidih, jwiítdihbat yeebdíh ã cádahat túutna caá. Pánih cádahnit, ñjeéh jumnit, ã bohéatboodíh ñi jepahat pínahdih ã náah yacna caá.

¹⁸ Jwiít cāacwã bita ã túi bejat pínahdih yoobópdih náah yacachah, āpĩ túina caá. Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, mácah jwĩ jenah joyóchah, āpĩ túican caá. Ñijeéh jumna, wāpĩ túi teo wáacap jĩ, ñi túi jummat pínah niijná. Buu ñijeéh wihcan yuhna, biíc yoobó ñi túi jummat pínahdih wã náah yacna caá.

¹⁹ Yeebdíh búdí wã oyochah, wã weh panihñit ñi jumna caá. Pánih oinit, yeebdíh búdí wã náhni dahwana caá. Pánih búdí mácah jenah joiná, yad wili mi weép jáaat pah tubani wã jumna caá. Pánih jumna, ded pah Cristo ã jumattji pah yeebbát ñi jummat pínahdih búdí wã náah yacna caá.*

²⁰ Butéh ñijeéh wã jumuchah, āta túi tagaá. Pánih biíc dih jumna, jūihcanjah naóhñit, yeebdíh wã jéih míic wéhenachah, chah āta túi tagaá. Obohjeéhtih, ninboó jumna, yeebdíh búdí mácah jenah joiná caá wã chājap.

Agar Sarajĩh ded pah ã jumattji

²¹ Yeéb weemdíh ñi joi jwáhuú. Biquína Diosjeéh túi jumíhna, jwiít judíowã jwĩ nuowã ã naáwátjidih ñi jepahna yuh caá. Caandíh jepahíhna yuhna, ded pah ã naóh daacátjidih ñi túi beh joicán caá. Pánih beh joicánnit ñi jumuchah, nin pah Moisés ã daacátjidih wã naóhbipna caá, ñi túi beh joyát pínah niijná:

²² Abraham chénewã át weh jumap wut jĩ. Caandíh teo wāhñih Agar biíc mit wūh jumap wut jĩ.* ã áa yoobát Sarabat biíc mit wūh jumap wut jĩ.*

²³ Pánihna, caandíh teo wāhñihboó, jáap wili jumna, Ismael pínahdih mit weh jumap wut jĩ. Obohjeéhtih, “Majeéh bóli, Sara

* 4:9 Col 2.8,20 * 4:13 Hch 16.6 * 4:19 Ro 8.29; 2Co 3.18; Fil 3.10 * 4:22 Gn 16.15 * 4:22 Gn 21.2

newé weépdih mi weh jumbipna caá”, Dios Abrahamdih ã niijátji pahjeh, Saraboó t̄b beh wili jumna yuhna, Isaac pínahdih mit weh jumap wut jī.

24-25 Queét chénewā yaáhdih ded pah ã yapatji jwiít dih ã túi naóhna caá. Teo wāhnih Agardih jenah joinít, Arabia baácboó jumni Sinaí jeéboodih jwī jenah joiná caá. Caán jeéboó Dios Moisésdih ã wutatjidih ãt wūhup wut jī, jwī nuowā ī túi jepahat pínah niijná. Caán wutatdih jepahna, teo wāhniit pah īt jumap jī. Pánihna, Agar teo wāhnih mi jumap pah, jwiít cāacwā caán jeéboó ã wutatjidih jepahíhniit, jwiítbut teo wāhniit panihniit jwī jumna caá. Páant ã jumuchah, caán Sinaí jee pánihni teo wāhnih Agar mit jumap jī. Pánihna, caánt teo wāhnih caán jee pánihniit mi jumap pah, buu Jerusalén t̄tchidih moón caán wutatdih jepahíhniit, mi jūimená panihniit ī jumna caá. Pánih jumniit, queébut biíc yoobó teo wāhniit panihniit jumna, Dios weh ī nihcan caá.

26 Obohjeéhtih, teo wāhcannih Sara-boodih jenah joinít, “Majeéh bóli Sara newé weépdih mi weh jumbipna caá”, Dios Abrahamdih ã niijátjidih jwī náhnina caá. Pánihna, Abraham Dios ã niijátjidih ã túi jenah joyátji pah, jwiítbut Cristodih túi jenah joinít jumna, Sara mi jūimená panihniit jwī jumna caá. Pánih jumniit, Dios pehbboó jumni jáap Jerusalén t̄tchidih moon pánihniit jwī jumna caá.

27 Dios naáwát dih naóh yapani Isaías jwī éet Sara ded pah mi yapatjidih jenah joinít, nin baácboó jumni Jerusaléndih, jeáboó jumni Jerusaléndihbut ded pah ã yapat pínahdih Dios ãt jenah joyát t̄t̄t̄p jī. Caandih jenah joinít, nin pah ãt niij daacáp tajī:

“Weh wihcannih, búdí ma wēi ñaacá. Weépdih jumna t̄batdih jéihcannih jumna yuhna, ma weh jumbipna caá. Ma jūimená dawá jumniit, meemdih teo wāhnih mi jūimená chah ī jumbipna caá. Pánihna, ma túi weñeé”, ãt niij daacáp tajī. (Is 54.1)

Páant niij daácnit, chah dawá mi jūimená ī jumap pínahdih naóhna, jeáboó jumni

Jerusalén t̄tchiboó dawá Jesucristodih jepahniitji ī jumap pínahdih niij naóhna ãt chājap tajī. Agardih Abraham ã yohat pah nin baácboó jumni Jerusaléndih ī yohat pínahdihbut niij naóhna ãt chājap tajī.

28 Pánihna, Dios ã niijátji pahjeh Sara wūh Isaac ãt cāac jumap wut jī. Pánihat pah, “Weemdih ma túi jenah joyát jīb, nihhat baác dih moondih wā túi chājbipna caá”, Dios Abrahamdih ã niijátji pah, Cristodih jepahniit ñi jumuchah, yeebdihbut ãt túi chājap taga.

29 Queét chénewā ã wehdih ded pah ã yapatjibut jwiít dih nin pah ã bohéna caá: Dios ã niijátji pahjeh Túini Espiritu ã teo wāacachah, Isaacji ãt cāac jumap wut jī. Páant ã cāac jumuchah ennit, ã úd jeñé Ismaelji boó caandih enihcan, yeejép ãt chājap wut jī.* Buubut ã chājatji pahjeh jwī nuowā ī naáwátjidih jepahíhniitboó jwiít Cristodih jepahniitdih yeejép ĩpī chājna caá.

30 Páant yeejép ĩ chājachah yuhna, Moisés nin pah ã niij daacátjidih jwiít dih túi jenah joyát caá náahap: “Sara mi áa Abrahamjidih nin pah mi niijichah, Dios ãt jepahat t̄t̄t̄p wut jī: ‘Jwiít dih teo wāhnih wūh, Ismael, míh bií déedih ã jéih bíbohcan niit. Jwī wūh yoobát Isaacboó caandih ã bíbohbiipna caá. Pánihna, jwiít dih teo wāhniidih mi wūhjīh biáboó ma bejat t̄t̄t̄ú’, mit niijíp wut jī”, Moisés ãt niij daacáp tajī.* Páant ã niij daacátjidih jenah joinít, jwiít Isaac panihniit jwī jumuchah, Dios caandih ã túi chājat pah, jwiít dihbut ã túi chājbipna caá.

31 Pánihna, wā déewā panihniitá, teo wāhnih Agar mi jūimená panihcan, teo wāhcannih Saraboó mi jūimená panihniit jwī jumna caá.

5

Teo wāhniit panihniit jwī jumcatdih Cristo ã cádahat t̄t̄t̄at

1 Teo wāhniit panihniit jwī jumcat pínah niijná, Cristo jwiít dih ãt wun wāhup wut jī.* Páant ã wun wāhuchah, “Caandih túi jenah joiná, Dios bíic dih wā túi jumbipna caá”, niijnít, caandih ñi jepahap jī. Pánih jepahniit,

* 4:29 Gn 21.9 * 4:30 Gn 21.10 * 5:1 Jn 8.32-36

“Moisés ã wʉtatjidih wã tui jephachah, Dios weemdih ã tui enbipna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Jesúsdih cádahcanjeh, tui wēp ñuhnit panihnit ñi jumuu. Pánih jumnit, bita i wʉtatdih jephacanjeh, teo wāhñit panihnit ñi jwʉub waadca bojoó.

² Weém, Pablo, nindih wã naáwáchah, ñi tui jenah joyoó: “Bóodnit jumna, Diosjeéh jwí tui jumbipna caá”, niij jenah joinit, ñi míc bóodat tútuchah, Cristo yeebdih ã wun wāhatji dedé pínah áta nihcan tagaá.

³ Bʉtéh wã niiját pah, wã jwʉub naóhbipna caá. Ded bóodat tútniboodih nihat Moisés ã wʉtatjidihbut jephah beedáat caá náahap.

⁴ Diosjeéh tui jumat tút niijná, caán wʉtatdih tui jephahñit jumna, yeebjéh Cristoboodih ñi cádahna caá. Pánih jephahña, Dios yeebdih oinit, ã teo wáacatdihbut míc jāhna caá ñi chājap.

⁵ Obohjeéhtih, jwiitboó Túini Espiritu ã teo wáacatjih Cristodih jwí tui jenah joiná caá. Páant jwí tui jenah joyóchah, “Queét túnit caá”, jwiitdih Dios ã niij enna caá. Páant niij ennit, ã pebhboó jwí juibínachah, jwiitdih ã tút nuám péabipna caá. Páant ã tút nuám péanachah, túnit yoobát jwí jumat pínahdih jwí páina caá.

⁶ Pánihna, jwiit Jesucristoíhwā bóodnit jumna, bóodcannitbut jwí jumuchah, Dios jwiitdih biic yoobó ã enna caá. Cristodih tui jenah joiná, bitadih tui oinit, teo wáacnit jwí jumuchah ennit, Dios jwiitdih ã tui wēibipna caá.

⁷ Wã déewā panihnitá, yeéb Cristodih ñi tui jenah joyóp yuh jī. Obohjeéhtih, túini dooná yoobát dih ñi tui jenah joyóchah yuhna, ¿déhe tibeé yeebdih cádahat tútni?

⁸ Dios yeebdih ñioniboó queétdih páant át naáwát tútcan tagaá.

⁹ Nindih ñi náhninaá: Búdí pan pínahdih ã paa béjat pínah niijná, bainíbit paáat tútnijeh ã náahna caá. Pánihat pah, wã túttimah jūóhñit, yeebdih mácah i bohénachah, daocánnit yuhna, dawá yeebdih i tút nuámát tútna caá.*

¹⁰ Obohjeéhtih, jwí Maáh Jesúsdih wã tui jenah joyóchah, weemdih weñanit, nin pah ã niij jenah joyát tútna caá: “Jwí Maáh

queétdih ã tui teo wáacbipna caá, queétdih mácah i bohéatdih cádahnit, wã bohéatjidih yoobópdih i jwʉub jenah joyát pínah niijná”, ã niijná caá. Obohjeéhtih, ded yeebdih yéejaniboodih Dios bádí ã peéh chājbipna caá.

¹¹ Wã déewā panihnitá, queét mácah naóhñit weemdih nin pah i niij yeena caá: “ ‘Bóodat tútnit, Diosjeéh ñi tui jumbipna caá’, Pablo apī niij naóh bohéna caá”, i niijná yuh caá. Páant wã bohénachah ni-hna, queét weemdih yeejép ita chājcan tagaá. Obohjeéhtih, cruzboó Jesucristo ã wun wāhatjidih wã bohéat peéh weemdih i jūihna caá.

¹² Pánihna, bóodat tútnitboó, yeebdih yeejép i chājat peéh, biáboó i beje naáh.

Oina, wʉtatdihbut jwí jephahat

¹³ Wã déewā panihnitá, “Wã wʉtatdih jephahna, wājeéh i tui jumbipna caá”, Dios yeebdih ñionit, át niij jenah joicáp jī. Obohjeéhtih, watnit panihnit jumna, “Bʉu caán wʉtatdih jephacan, ded pah yeejép wã jenah joyát dihjeh wã chājbipna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Páant niij jenah joicánjeh, bádí oinit, ñi tui míc teo wáacá.*

¹⁴ Moisésjiboó nin pah át niij wʉtap jī: “Meém mícjeh ma míc oyat pah, bitadihbut oinit, ma tui teo wáacá”, át niijp jī.* Pánihna, bitadih tui oina, nihat biih ã wʉtatdihbut tui jephahna caá jwí chājap.*

¹⁵ Nuñúpwā i míc chāacát pah, mácah bohénitdih joiná, yeebjéhbut tubit míc jūihna caá ñi chājap. Páant ñi chājatdih cádahcan, yeebjéh ñi míc yéja beedábipna caá.

Túini Espiritu ded pah jwiitdih ã náah yacat

¹⁶ Nin pah yeebdih wã niij wēp naóhna caá: Túini Espiritu ã teo wáacatjih ded pah yeebdih ã náah yacat pahjeh ñi tui jumuu. Pánih jumna, yeejép ñi jenah joyát pah ñi chājcan niit.

¹⁷ Ded pah jwiitjeh yeejép jwí náahatdih chājna, Túini Espiritudih en jūihñit dée pah jwí jumna caá. Caán ã náah yacatdih chājna, jwí náahatboodih jwí chājcan niit. Páant ã jumuchah, ded pah yeejép jwí jenah

* 5:9 1Co 5.6 * 5:13 Mt 20.26 * 5:14 Lv 19.18 * 5:14 Ro 13.8-10 * 5:17 Ro 7.15-23

joyátdihjeh chājcan, Túini Espíritu ã náah yacatdih chājat caá náahap.*

18 Túini Espíritu ded pah ã náah yacatdih chājnit jumna, “Diosjeéh wã túi jumat túut niijná, Moisés ã wutatjidih túi jepahat caá weemdíh náahap”, ñi niij jenah joicán caá.

19 Diosdih jepahcannitboó yeejép ï jenah joyátdihjeh chājnit, nin pah ï chājatdih jwiít nihat jwĩ jéihna caá: Yéej chājnit, yéej chājatdih jenah joinít, tíic jenah joicánjeh ï náah chājnit ï jumna caá.

20 “Nin weemdíh teo wáacni caá”, Dios yoobát nihcannidih niij wēinit, jióhnit, míic eníhcannit, míic jūihnit, bita ï bíbohatdih en ñinahnit, waícanjeh íjnit, bitadih teo wáacatdih jenah joicánjeh, queétjeh maáta pah jenah joinít ï jumna caá. Míic en jūihnit, tútchi wahnit, “Yeéb mácah moón caá”, niij en jūihnit ï jumna caá.

21 Bita ï túi jumuchah en íjnit, máihnit, máihñatdih yaádh metatdihbut bidnit, bádí babhbat dooná jumat joiná wēinit ï bejna caá. Pánihat caá yéej jenah joinít, ípĩ chājna caá. Játih yeebdíh wã niiját pahjeh, buubut wã jwúub niij naóhna caá: Det pánih chājnit Dios ã maáh jumapboó ï jéih jumcan caá.

22 Obohjeéhtih, Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh nin pah jwĩ jumna caá: Dios jwiítidih ã oyatdih jéihnit, túi wēinit, jwiítbut bitadih jwĩ oina caá. Úumcan, túinijeh jwĩ jumna caá. Yójahcan, ded pah bita ï chājachah yuhna, queétdih waícanjeh íjcan, túinijeh jwĩ jumna caá. Bitadih túi teo wáacnit, túi chājnit jwĩ jumna caá. Diosdih, cáacwādidihbut ded pah jwĩ niijátji bíic yoobó péanit jwĩ jumna caá.

23 “Weém chah jéihni wã jumna caá”, jwĩ niijcán caá. Ded pah yeejép chājat jenah joyát ã jūúwúchah yuhna, caandíh joyáh bojnit, jwĩ chājcan caá. Páant jwĩ chājachah ennit, “Moisés ã wutatjidih jepahcan, queét yeejép ï chājna caá”, det ï jéih niijcán caá.

24 Jesucristoíhwã jumna, yeejép chājat jwĩ jenah joyátjidih jwĩ jepah cádahap jĩ.*

25 Pánih cádahnit, Túini Espíritu ã náah yacatboodíh wēi jepahnit, jwĩ chājat dée caá.

26 Pánih chājnit, “Wã déewādidih chah wã jéihna caá”, niij jenah joicánjeh, jwiítjeh jwĩ

míic íjacan, jwĩ déewā ï túi jumuchah ennit, jwĩ en íjca bojat dée caá.

6

Jesúíhwã ï míic teo wáacat

1 Wã déewā panihnitá, ñi túi míic teo wáacá. Pánih míic teo wáacnit, bíic ñijeéh jumni ã túi chājatdih ennit, Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh caandíh ñi túi míic wéhenaá, túut nuumnít, túinijeh ã jwúub chājat pínah niijná. Pánih teo wáacnit, yeéb míicjehbut ñi túi chāja chaáh, “Yeejépdih chājna”, niijná.

2 Ñijeéh jumnit yeejép ï yapachah enna, queétdih ñi teo wáacá. Pánih míic teo wáacna, Cristo ded pah ã náah yacatdih jepahna caá ñi chājap.

3 “Bita chah túi chājni jumna, dedé teo wáacatdih wã náahcan caá”, ded niij jenah joiná, caanjéh míic yeena caá ã chājap.

4 Ded pah ñi chājatdih jenah joinít, “Nin túini caá. Caán yeejép caá”, niij jéihyat caá náahap. Pánih jéihna, ded pah ñi chājat túini ã jumuchah, bitadih ded pah ã yapatdih jenah joicánjeh, ñi túi wēibipna caá.

5 Jesús jwiítidih ded pah ã náah yacatdih jepahna, jwĩ jepahcahbut jwiítjeh jwĩ níwat pínah ã jumna caá. Bitaboó jwiítidih ï jéih níio wāhcan caá.

6 Det túini doonádidih bohénitboó queétdih naóhndih ï túi teo wáaca naáh, dedé ã náahatdih ã bíbohat pínah niijná.

7 Ded pah jwĩ chājatdih jenah joinít, nindih náhniat caá náahap: Jwiít cáacwāboó dedédih jwĩ momochah, caanjéh ã jwúub chíih jūúwúchah, caandíhjih jwĩ bíbohbiipna caá. Túininadih ñíonit, jwĩ momochah, túini ã chíih jūóhbiipna caá. Obohjeéhtih, yeejépnadih jwĩ momochah, túicanni áta chíih jūóh tagaá. Pánihat pah, jwiít cáacwādidihbut bíic yoobó ã jumna caá. Ded pah jwĩ chājachah, bíic yoobójih muntih jwiítidihbut ã yapbiipna caá. Ñi túi náhninaá, Dios nihat jéihndih jwĩ jéih tíohcan caá. Pánihna, “Weém wã túi chājatdih Dios ã encan caá”, ñi niij míic yeeca bojó.*

8 Ded ã weñat pínahdidihjih chājna, yeejép ã chājachah, ã yéej chājat jíib, iiguípna ã bejbipna caá. Obohjeéhtih, ded Túini Espíritu

* 5:24 Ro 6.3-14; Gá 2.20; 6.14 * 6:7 Pr 22.8; Os 8.7

ã náah yacatboodíh jepahna, ã túi chãjat jíib, páantjeh Diosjeéh ã jum̄bipna caá.

⁹ Dios ã jenahat láa, túi chãj cádahcan, táinidih jwĩ bíboh̄bipna caá. Páant jwĩ bíbohat pínahdih jéihnit, túi chãj ch̄ucán, jwĩ cádahca boj jíih.*

¹⁰ Dedé teo wáacatdih ã náahachah, jwĩ būjáát pah bóo, nihat cáacwãdih jwĩ túi chãj jíih. Jwĩ déewã panihnit Jesúhwãdih bácah, chah jwĩ míic túi teo wáacat dée caá.

Pablo naóh péanit, ã táyat tútat

¹¹ Nin núodih wã chéen ã daác wãhup be. Pánihna, nin péeni naáwãt̄dih dahwaní wã daacãt̄dih ennit, “Pablojeh jwiútdih át daác wahap taga”, ñi níj jéih̄bipna caá.

¹² Bū queét yeebdíh yee bohénitdih wã jwúub naóhbipna caá. Queét yeebdíh bóodat tútnitboó jwĩ déewã queétdih ã wēi enat pínah níjñá, páant ã bohéna caá. Jesús cruzboó ã wun wãhatjidihjeh bohéna, queétdih jūihnit, jwĩ déewã yeejép ãta chãj tagaá. Páant yeejép yapatdih náahcan, queét yeebdíh ã bóodat tút̄na caá.

¹³ Queét bóodat tútnitboó Moisés ã wut̄atjidih túi jepah beedácan yuhna, yeebdíh caandíh jepahat tútnit, ã bóodat tút̄na caá. Bit̄a jwĩ déewã “Queétboó Gálatasdih moón Jesúhwãdih ãt̄ túi bóodat tút̄ap tagaá”, queétdih ã níj wēi naáwãt̄ pínah níjñá, páant ã bohéna caá.

¹⁴ Obohjeéhtih, cáacwã weemdíh ã túi wēi naáwãt̄ pínahdih weémboó wã bidcan caá. Pánih bidcan, jwĩ Maáh Jesucristo cruzboó ã wun wãhatjidihjeh cáacwã ã wēi naáwãt̄ pínahdih wã náah yacna caá. Weemdíh ã wun wãh̄chah, nemép Dioíh nihcan-nitdih yeejép ã chãjat tút̄uchah yuhna, weémboodíh ã būjácan níit. Páant yeejép ã chãjachah yuhna, wã en yaccan níit.

¹⁵ Jwiútdih Jesucristoíhwã jum̄na, Dios jwiútdih ã enechah, bóodnit, bóodcannitbut jwĩ jum̄chah, bíic yoobó dedé pínah nihcan caá. Obohjeéhtih, táiniboodíh jwĩ tút̄ n̄m̄uchah ennit bácah, búdí yoobát ã wēi enna caá.*

¹⁶ Nin wã bohéãtdih túi jepahnit, Diosjeéh úm̄canjeh ñi túi jum̄ú. Dios yeebdíh j̄gah ennit, ã teo wáaca naáh. Bíic yoobó ã

teo wáacat pínahdih nihat áihwãdih wã náah yacna caá.*

¹⁷ Nin wã pée naáwãt̄bit caá: Jwĩ Maáh Jesúsdih teo wãhni wã jum̄at jíib, weemdíh ã puñat yahwít̄ji páantjeh wíih bácahdih wã d̄oná caá. Páant yaoh d̄oní wã jum̄chah ennit, “Pablo Jesúh táini doonãdih Dios ã naáwãt̄ tút̄ni nihcan caá”, weemdíh ã jwúub níj tac būgáca bojo naáh.

¹⁸ Wã déewã panihnitá, jwĩ Maáh Jesucristo yeéb nihatdih búdí oinit, ã túi teo wáaca naáh. Pánih náah yacnit, yeebdíh búdí oinit, wã táyat tút̄na caá.

Páant bóojeh tigaá wã daacát.

Pablo

* 6:9 2Ts 3.13 * 6:15 Jn 3.3-7; 2Co 5.17 * 6:16 Sal 125.5; 128.6

EFESIOS

Pablo queédih ã týat tútat

¹ Weém, Pablo, biíhdih daacát túatna, yeéb Éfeso tútchidih moón Jesúhwādh wā wahna caá. Dios ã náhat pah Jesucristo weemdih āih táini doonādih ã naáwát túatni caá. Yeéb Jesucristodih túi jenah jói cádahcannitdih wā daác wahna caá.*

² Jwī íp Dios, jwī Maáh Jesucristobat, yeebdih oinit, í túi teo wáaca naáh, caán biícidih ñi túi jumat pínah niijná. Weembát yeebdih búdí wā týat túatna caá.

Jwiít Cristoíhwādh Dios ã táí chājat

³ Jwiít Cristoíhwā caán biícidih jwī jumachah, Dios, jwī Maáh Jesucristo íp, jwīh caolihdih búdí ã táí chājna caá. Páant ã táí chājachah jéihnit, caandih búdí jwī wēi naóhna caá.

⁴ Jwiít āihwādh nin pah Dios át chājat wāt jī. Nin baácidih ã chājat pínah jātih, Jesucristo biícidih jwī jumat pínah, yéejat wihcannit ã enechah jwī jumat pínahbat niijná, jwiít dih átát ñíojip taga. Pánihna, jwiít Jesús dih jepahnit dih, “Ma yéejat jíib jumna caá”, jwiít dih ã niijcán niít.

⁵ ã náhat pahjeh jwiít dih oinit, jon jātih nin pah Dios át niijíp wāt jī: “Wā wūh Cristo ã chājatjīh queét wā weh í jumbipna caá”, át niijíp wāt jī.

⁶ Pánih oinit, jwiít ã wūh ã oiniíhwā jwī jumachah, Dios jwiít dih búdí pohba át táí chāj wūhup taga. Páant ã chājat dih jenah joinít, caandih páantjeh búdí jwī wēi naáwát caá náahap.

⁷⁻⁸ Cristo jwī yéejat jíib buudáát panihnidih jíib chājna, āih meépdih yohnit, át wūn wūhup wāt jī.* Pánih wūn wūhna, jwiít iiguípna jwī bejat déedih túi ubnit, Satanás ã chéwat tōp panihnidih át watap wāt jī. Pánihna, Cristo jwī yéejat jíib ã wūhat dih jéihnit, Diosboó jwī yéejat dih át yoh wūhup wāt jī.* Jwiít dih búdí oi jīgah ennit, ã jéih beedáátjīh ã wūhdih páant át táí chājat túatup wāt jī.

* 1:1 Hch 18.19-21; 19.1 * 1:7-8 Mr 10.45; 14.24; He 9.12-14 * 1:7-8 Col 1.14 * 1:13 Lc 24.49; Jn 14.26; 16.13-15; Hch 1.4; 2.33 * 1:14 2Co 1.22 * 1:19-21 Sal 110.1

⁹⁻¹⁰ Jon jātih ã jenah joyátjidih cáacwādh ã jéihya jwūhcan yūhna, buu jwūhna Dios jwiít āihwāboodih át beh joyánap taga. Nin pah caá ã jenah joyátji: Cristo nihat ã chājatjīh, nihat japboó jumnit, nin baácboó jumnit, namp bóo tólihboó jumnitdihbat Dios ã ñíoni yeó jáapdh Cristodih maáh ã waadábipna caá. Páant maáh ã jumachah, nihat āih míc ã jumbipna caá. Dios páant ã chājat pínahdh át wūtup wāt jī.

¹¹⁻¹² Dios ã náhat pahjeh nihat dih chājnit, jwiít judíowā Cristodih jwīh jepah waóhnitboó jwī táí chājat pínah niijná, bitabat Dios dih í wēi naáwát pínah niijná, jon jātih jwiít dih át ñíwip wāt jī.

¹³ Yéejat jíib iiguípna ñi bejat déedih Jesús ã wūn wūhatji doonādih joinít, yeebbát ñítát jepahap taga. Pánih jepahnit, Jesúhwā ñi jumachah, Diosboó ã naóhni Tái Espíritudih yeebdih át wahap taga. Pánih wāhni, āihwā ñi jumat dih ã júatna caá.*

¹⁴ Nin baácboó jwī jum jwūhachah, Tái Espiritu jwiít dih Dios ã jwīh wūhni caá. Pánihna, ã pehbboó jwī jubínachah, jwiít nihat dih túat nuúm péanit, ã bíboh pánidih ã wūh beedábipna caá, ã wūt chah yáat pínah niijná.*

Pablo Jesúhwādh ã wūbát

¹⁵ Páant ã chājat dih jéihnit, Jesús dih ñi táí jenah joyát doonādih joinít, nihat bita Jesúhwādh ñi oyat doonádihbat joinít,

¹⁶ Dios dih wūbh cádahcan, “Queédih ma teo wáacat túina caá”, wāpí niijná caá.

¹⁷ Nin pahbat jwī Maáh Jesucristoíh Dios dih wāpí niij wūbhna caá: “Paá, meém chah wēpni jumna, queédih ded pah ma jumat dih ma jéihyanaá, meemdih chah í táí jéihyat pínah niijná”, wāpí niijná caá.

¹⁸ Nin pahbat wāpí niij wūbhna caá: “Queédih túat nuúm jwīhna, ma pehbboó í jubínachah, ma túat nuúm péant pínahdh ma táí beh joyánaá. Jwiít míhwā caanná jwī jubínachah, chah búdí ma táí chājat pínahdhbat, ma jéihyanaá”, wāpí niijná caá.

¹⁹⁻²¹ Nin pahbat wāpí niij wūbhna caá: “Ded pah búdí ma wēpat ã jumat dih queédih ma jéihyanaá. Caán wēpatjīh

Jesucristodih boonit, ma jéihyepmant bóo b̄wámant ch̄údat tút̄nit, maáh mat waadánap taga.* Pánihna, caanj̄ih ch̄údna, nihat maátadih maáh ã jumna caá. B̄u l̄aa, táttimah bóo láabut páantjeh chah maáh ã jumbipna caá. Jwiít caandih táí jenah joinít̄dih caán wēpatj̄ih ma teo wáacatdih queétdih ma táí beh joyánaá”, wāp̄i niijná caá.

²²⁻²³ Páant chah wēpni ã jumuchah, Diosboó nihatdih Jesúsdiñh át wutat tút̄up taga.* Pánih ch̄ajnit, Jesúsdiñh wao dáh panihni, áihwādiñh áih bácah panihniñh át ch̄ajap taga.* Pánihna, jwiít áihwājeéh jumni nihat pebhboó ã jumuchah, áih bácah panihni jumna, ã wēpatdih jwiít̄but jw̄i bíbohna caá.

2

Jíib náahcanjeh, Dios jwiít̄dih ã táí ubat

¹ Yeébbóo Jesúsdiñh ñi jepahat pínah j̄atih, yeejép ñi ch̄aj jw̄uhuchah, Diosboó yeebdíh wannit panihnit pah át enep taga.

² J̄atih nin pah ñit jum jw̄uhup taga: Diosdiñh yap yohnit í táí ch̄ajcat pahjeh, biíc yoobó mantih yeebbút yeejép ñit ch̄aj jw̄uhup taga. Pánih ch̄ajna, nemépwā í maáhboó ã wutatdih ñit jepah jw̄uhup taga. Caán nemépwā í maáh Dios ã wutatdih yap yohni b̄u l̄aa nin baácboó jumna, c̄aacwādiñhbut Dios ã wutatdih ã yap yohat tút̄na caá.*

³ J̄atih jwiít niñatbut caan páh jw̄i ch̄aj jw̄uhup j̄i. Dedé jw̄i weñat pínahdiñh, jw̄i yéej jenah joyát̄dihjehbut jw̄i ch̄aj jw̄uhup j̄i. Páant jw̄i ch̄ajachah ennit, Diosboó jwiít̄dih íjnit, niñat bita yap yohnit biíc̄dih, átiñh peéh ch̄ajap ta yuh caá.*

⁴ Obohjeéhtih, páant jw̄i jumuchah yuhna, Diosboó jwiít̄dih búdí át oyop taga.

⁵ Pánih oi j̄igah ennit, boonit panihnit pah jwiít̄dih át ch̄ajap taga. Yéej ch̄ajnit, wannit panihnit jum jw̄uhna, Jesúsdiñh jw̄i jepahachah, caán biíc̄dih Diosboó jwiít̄dih át boonap taga. Yeejép̄wā jw̄i jumuchah yuhna, Dios búdí oi j̄igah enni jumna, jw̄i yéejat jíib iiguípna jw̄i bejat déedih jwiít̄dih át táí ubup taga.*

⁶ Cristodih boonap, caán biíc̄dih jwiít̄dihbut át boonap wut j̄i. Cristodih ã booaat táttimah, caandih ã pebhboó ch̄údat tút̄nit, jwiít áihwā caán biíc̄dih jumna, ájeéh maáta jw̄i jumat pínah niijná, jwiít̄dihbut ã pebhboó Dios át ch̄údat tút̄up wut j̄i.

⁷ Pánih ch̄ajna, jwiít Cristoíhwādiñh ã oi teo wáacat, débóo búdí ã jumatdih niñatdih ã jút̄bipna caá.

⁸ Cristodih jw̄i táí jenah joyóchah, Dios búdí oi teo wáacni jumna, jwiít̄dih ã táí ubna caá. Nindih ñi táí náhninaá: Ded pah jw̄i táí ch̄ajachah yuhna, jwiít mícjeh jw̄i jéih táí ubcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó jíib náahcanjeh jwiít̄dih át táí ubup taga.

⁹ Dedé jw̄i táí ch̄ajat jíib niñcan, jwiít̄dih át táí ubup taga. Pánihna, “Wā táí ch̄ajat jíib weemdíh át táí ubup taga”, ded ã jéih niijcán caá.

¹⁰ Obohjeéhtih, jw̄i táí ch̄ajatji jíib táí ubcan yuhna, jw̄i táí ch̄ajat pínah niijná, jwiít̄dih át táí ubup taga. Ded pah jw̄i táí ch̄ajat pínahdiñh j̄atih átát jenah joiijp taga. Pánihna, Jesúsíhwā jw̄i jumuchah, ded pah ã jenah joyát̄ji pahjeh, táí ch̄ajat caá náahap.

Jwiít Cristoíhwā jumna, biíc̄dih jw̄i táí jumat

¹¹ Nindihbut ñi náhninaá: J̄atih yeéb judíowā niñcannit, Dioíhwā ñit jum jw̄uhcap taga. Páant ñi jumuchah, jwiít judíowā quehli nah yapat chóodih bóodnit, Dioíhwā jumna, yeéb bóodcannitdih jw̄i í en jw̄uhup j̄i. Obohjeéhtih, c̄aacwājeh jwiít̄dih í bóodochah, Dioíhwā jw̄i jumatdih jút̄at pínah ã jumuchah yuhna, dawá wā déewā Diosdiñh í joyáh bojna caá.

¹² Nindihbut ñi náhninaá: J̄atih Dios ã wahni Cristodih ñit jéih jw̄uhcap taj̄i. Jwiít judíowā Dios ã ñionitdih mácah jumna, Dios jwiít̄dih ã naáwát̄jidihbut ñit jéihcap taj̄i. “Weemjéh tigaá ñi Maáh. Yeébbóo w̄ih c̄aacwā ñi jumna caá. Pánihna, weém yeebdíh wā táí ch̄aj w̄uhbipna caá”, Dios jwiít judíowādiñh át niij naáwáp taj̄i. Yeéb judíowā niñcannitboodíh át niij naóhcap taj̄i. Pánih jumna, ded pah ñi yéej ch̄ajat peéh, yeebdíh táí ubni pínahboodíhbut ñit

* 1:22-23 Sal 8.6 * 1:22-23 Col 1.18 * 2:2 Ef 6.11-12; Col 1.13 * 2:3 Col 3.6 * 2:5 Col 2.13

jéih jwuhcap tajī. Diosdihbut yuúp jumnit panihnit ñit jum jwuhcap tajī.

13 Obohjeéhtih, buu jwuhna, Cristodih jepahna, ã yoh wühni meépjih yeéb yuúp jumnit panihnitjidih, pehbbit jumnit panihnit Dios ãt chãjap tajī.

14 Jesucristojeh jwiit chéne poómp jumnitjidih biíc poómp pah ãt chãjap taga. Jwiit judíowã, yeéb judíowã nihcannitbut jãtjih tubit míic eníhcannit jwī jumuchah yuhna, Jesús wun wühna, jwī míic íijatji jãhat panihnidih, ãt yoh wühcap tajī. Páant ã yohochah, jwiit ãih bácah panihni jumna, biíc dih jwī túi jumna caá, buca.*

15-16 Jãtjih jwiit judíowã Diosjeéh túi jumat túat niijná, Moisés ã wutajjidih jwī túi jepah beedáhip yuh jī. Obohjeéhtih, caandíh jwī jepah beedátjijib búdí peéh chãjat jwiitdih ã jumcap jī. Pánihna, buu Cristo jwiitdih ã wun wuhatdih túi jenah joiná, Diosjeéh jwī túi jumna caá.* Pánih wun wühnit, caán peéh chãjatdih ãt ubup wut jī. Jwiit chéne poómp jumnitjidih biíc poómpjeh, ãih bácah panihni chãjna, biíc dih Diosjeéh jwī túi jumat pínah niijná, ãt wun wuhcap tajī.*

17 Cristo nin baácboó dei jüóhñit, ded pah Diosjeéh jwī túi jumat pínah doonádih ãt ub jüúwáp tajī. Pánih dei jüóhñiji jwúub púuh laab béjna, yeéb judíowã nihcannit Diosdih yuúp jumnit panihnitdih, jwiit judíowã caandíh pehbbit jumnit panihnitdihbut, caán doonádih ãt naáwát túutap wut jī.*

18 Æ wun wuhatjih jwiit chéne poómp jumnitjidih jwī íip Dios ded pah ã jumatdih ãt jéihyanap tajī. Páant ã jéihyanachah, Túini Espíritu jwiit nihatdih biíc yoobó ã teo wáacatjih úumcanjeh Diosdih jwī túi jéih úúbhna caá.

19 Pánihna, yeéb judíowã nihcannit, jãtjih Diosdih jéih jwuhcan, jwī déewã nihcan yuhna, buu yeebút Jesús dih jepahnit, Dios ã weh ñi jumuchah, jwiit nihat biíc weh pah jwī jumna caá.

20 Jwiit nihat biíc dih Dios ã chãjni muu pánihni jwī jumna caá. Jesús ãih túini doonádih naáwát túutnit, Dios naáwát dih

naóh yapanit biíc dih, Dios ã chãjni muu wēp teo lajat panihnidih ãt jwíh jwejep taga. Jesucristoboó choójboó wēp teo lajni jenah enat jee dáh panihni ã jumna caá.*

21 Jwiit nihat Jesús dih jepahnitdih Dios túi jenah ennit, ã duuj pãp aabánit, caandíh weñat pínah muu pánihnidih ã chãjna caá.

22 Yeebdíhbut túi jenah ennit, biíc yoobó jwíjeéh ã duuj pãp aabáat pah ã chãjna caá. Pánih chãjna, jwiit nihat biíc dih Túini Espíritu ã jumat muu pánihni jwī jumna caá.*

3

Judíowã nihcannitdih Pablo túini doonádih naóhni ã jumat

1 Páant Dios yeebdíh ã túi teo wáacachah jéihnit, weém, Pablo, yeéb judíowã nihcannitdih Diosdih búdí wã úúbhna caá. Yeebdíh Jesús dih túini doonádih wã bohéat jíib nemat muúboó ñi nemni wã jumna caá.

2 Dios weemdíh oi teo wáacnit, weemdíh ãih túini doonádih ã naáwát túutap be. Caandíh ñitát joi tágaá.*

3-6 Jon jãtjih ã jenah joyátji pah Dios yeéb judíowã nihcannitdih ã oi teo wáacat pínahdih cãacwã ñi jéih jwuhcah yuhna, buu jwuhna weémboodíh Dios ã túi jéihyanap jī.* Caandíh yeebdíh wáat naóh daacáp jī. Páant wã daacátjidih ennit, “Pablodih Dios ãt túi jéihyanap taga”, ñi niij jéihbipna caá. Yeéb judíowã nihcannit, jwiit judíowãbut biíc yoobó Jesucristodih jwī jepahachah, jwiit nihat biíc dih Dios ãihwã pínah ã chãjna caá. Páant ã chãjat pínahdih nihat jwī nuowã ñi jéihcah yuhna, buu jwuhna Túini Espírituboó Jesús ãih túini doonádih naáwát túutnitdih, Dios naáwát dih naóh yapanitdihbut ãt jéihyanap taga. Yeéb judíowã nihcannit, jwiit judíowã biíc dih, jwī yéejat jíib iiguípna jwī bejat déedih, Jesucristodih jwī jepahat jíib, Dios jwiitdih ãt túi ubup taga. Pánihna, jwiit nihat biíc dih ãih bácah panihni jwī jumna caá. Páant jwī jumuchah, ãih cãacwãdih ã naáwátjij pahjeh jwiit nihat biíc dih ã túi chãjbipna caá.*

* 2:14 Jn 14.27 * 2:15-16 Col 2.14 * 2:15-16 Col 1.20 * 2:17 Is 57.19 * 2:20 Is 28.16; Mt 21.42 * 2:22 1Co 3.16-17; 1P 2.4-5 * 3:2 Col 1.25 * 3:3-6 Gá 1.12 * 3:3-6 Col 1.26-27

⁷ Dios weemdih oi teo wáacnit, nin túini doonádih yeéb nihat judíowā nihcannitdih ā naáwát túutur jī. Pánih naáwát túutnit, Dios ā wēpatjīh weemdih ā jéihyanap jī, wā túi naáwát pínah niijná.

⁸ Nihat Jesúihwādhīh jenah joinít, oboh jumni wā jumachah yuhna, Diosboó weemdih búdí ā oi teo wáacap jī, judíowā nihcannitdih Jesucristoíh túi doonádih wā naáwát pínah niijná. “Jesucristodih ñi jepahachah, Diosboó yeebdih búdí ā túi chājbiḡna caá”, wāpī niij naóh bohéna caá.*

⁹ Pánih túini doonádih bohéna, Dios nihatdih chājni, ded pah ā jenah joyátji ā jéihya jwuhca naáhdih buu nihat cáacwādhīh wā túi jéihyana caá.

¹⁰ ¿Pánih chājna, ded panihat pínahji ta tigaá? Dios nihat cáacwā, bita poómpna jumna yuhna, Jesucristodih ī jepahachah, biícđih āihwā pínah ā chājachah ennit, nihat āih ángelwā, nihat nemépwābut Dios chah ā túi jéih beedáatdih ī jéihyat pínah niijná, páant āt chājap wut jī.

¹¹ Dios biíhmah páant ā jenah joyátji biíc yoobó, jwī Maáh Jesucristo ā wun wāhatjijīh āt chāj beedánap wut jī.

¹² Pánihna, Jesucristodih jepahnit, āihwā jumna, úmcanjeh, “Weemdih ā túi joiná nacaá”, niij jéihnit, Diosdih jwī túi jéih úbhna caá.

¹³ Pánih jumnit, yeéb judíowā nihcannitdih túini doonádih wā naáwát jíib weemdih yeejép yapat doonádih joinít, ñi jīgahca bojóó. Yeebdih jīgahaat pínah nihcan, Diosjeéh ñi túi jumap pínah caá. Pánihna, caandih jenah joinít, ñi túi weñeé.

Jesucristo ded pah ā oyat

¹⁴ Yeéb judíowā nihcannit, jwiít judíowā biícđih Jesucristoíhwā jumna, jwī ípdih bóđicha caj yoh ñajnit, yeebdih búdí wā úbhna caá.

¹⁵ Dios ā pebh jumnitdih, nihat nin baácđih moondihbut mácah poómp jwī jumachah yuhna, āihwādhīh biíc weh pah āt chājap wut jī. Pánih chājna, jwiítđih āih wāt āt búudhdur wut jī.

¹⁶ Pánihna, nin pah yeebdih jwī íp Diosdih wāpī niij úbhna caá: “Paá, meém chah

wēpni jumna, Túini Espíritujīh queéđdhí búdí ma teo wáacá,

¹⁷ queét Cristodih ī túi jenah joyóchah, āih muu pánihni, íih caolihboó ā túi jumap pínah niijná. Pánih jumna, túi oinit, ded pah chājna, ī chāja naáh. Máa náatna baác namah bejna, buujcán ā túi tewat dée pah, queéđbut túi oinit ī jumna naáh, túinijeh ī chājat pínah niijná”, wāpī niijná caá.

¹⁸ Nin pahbut wāpī niij úbhna caá. “Paá, Cristo ā oyat ded pah búdí ā jumapđih queéđdhí, nihat bita míihwādhībut, ma túi beh joyánaá.

¹⁹ Jwī jéih beh joí beedácah yuhna, ma teo wáacá, búdí ā oyatdih ī jéihyat pínah niijná. Páant ī jéihyechah, ded pah ma túi jéih beedáatđih, ma oyatdihbut queéđdhí búdí ma jéihyanaá, ma náahat pah ī túi chājat pínah niijná”, jwī ípdih wāpī niijná caá.

²⁰⁻²¹ Ded pah Diosdih jwī úbátđih, jwī jenah joyátđihbut caán chah búdí ā jéih chājna caá. Páant caán chah wēpni jumna, jwīih caolih diítboó Túini Espiritu ā wēpatjīh jwiítđih búdí ā jéih teo wáacna caá. Páant ā chājachah, nihat cáacwā, buu láa moón, túttimah bóo láa moonbút caandih búdí ī weñe naáh. Ded pah nihat āihwādhīh búdí ā teo wáacatđih ennit, ded pah Jesucristo ā túi chāj wāhatjídihbut ennit, Diosdih páantjeh weñat caá náahap. Páant tíí ā jumna nah.

4

Jwiít Cristoíhwā biícđih ded pah jwī jumap

¹ Yeéb judíowā nihcannitdih wā bohéat jíib nemat muúboó jumna, nin pah yeebdih wā wutna caá. Yeéb Dios ā ñíonit jumna, túinijeh jumap caá náahap.

² “Weém oboh jumni caá”, niij jenah joinít, bitadih jéihcannit ñi jumna. Bita yeebdih yeejép ī chājachah yuhna, queéđdhí íjcanjeh oinit, ded pah ī chājatjídih ñi jwúub náhnica bojóó.*

³ Pánih jumnit, yeéb túi biícđih Túini Espiritu ā chājatjídih ñi yéejacan niít. Túi biícđih jwī jumap pínahdih jwiít Dioíhwādhīh búdí bidat caá náahap.

⁴ Jwiít nihat biícđih Jesucristoíh bácah panihnijeh jwī jumna caá. Jwiít nihatdih Dios ā wahni Túini Espiritu biícđeh tigaá.

* 3:8 1Co 15.9 * 4:2 Col 3.12-13

Jwiít nihat Dios ã ñíonit ã pebhboó jwĩ bejat pínahdih biíc yoobó jwĩ pãina caá.

⁵ Caán biíc Jesússeh tigaá jwĩ Maáh. Caán Jesúsdiyh tigaá jwiít nihat jwĩ jepahap be. Jesúsdiyh jwĩ jepahat júutna, biíc yoobó daabánit jwĩ jumap be.

⁶ Caán biíc Diosseh tigaá jwiít nihatdih jáap caolih dée át chãjap taga. Pánih chãj wãhna, jwiít nihat jwĩ íip jumna, jwĩ Maáh caá. ã maáh jummat nihat chah ã wẽpna caá. Pánih jumna, jwiít nihatdih ã teo wáacna caá, ã weñat pínahdih jwĩ túi chãjat pínah niijná. Jwiít nihat cãtíh ã jumna caá. Páant ã jumuchah, biíc weh dée pah túi jummat caá jwiítidih náahap.

⁷ Obohjeéhtih, biíc weh dée jwĩ jumuchah yuhna, ã náahat pah mácah jéihyatnadih jwiít nihatdih Cristo át wãhup taga.

⁸ Pánihat pínahdih jenah joinít Davidjiboó nin pah át niíj daacáp tajĩ:

“Caandíh eníhcannitdih yap yohnit, Dios pebhboó ã jwúub púuh laáb juibíát túttimah, ãihwãdih táinidih át wãhup taga”, át niíj daacáp tajĩ. (*Sal 68.18*)

⁹ Pánihna, “jwúub púuh laáb juibíát”, ã niíjchah, “Nin baácboó jumnit, caandíh eníhcannitdih ã yap yohat túttimah, wannitji ã jumapboobát át dei bej jwuhup wat jĩ”, jwĩ niíj jéihna caá.

¹⁰ Pánih caanná dei bej jwuhniiji, nihatdih maáh jummat túut niijná, Dios pebhboó át jwúub púuh laab béjep wat jĩ.

¹¹ Pánih púuh laab béjnit, ãihwãdih Túini Espíritudih wah deyana, mácah jéihyatnadih át wãhup taga. Biquínadih Jesúsíh túini doonádih naóh peetát pínah jéihyatdih át wãhup taga. Bitaboodíh Túini Espiritu ã naáwáchah joinít, naóh yapaat pínah jéihyatdih át wãhup taga. Bitaboodíh Jesúsíh túini doonádih jáap joinít ã túi jepahat pínah niijná, wẽp naáwát pínah jéihyatdih át wãhup taga. Bitaboodíh Dioíhwãdih duó wáinit, ã naáwátidih ã túi bohéat pínah jéihyatdih át wãhup taga.

¹² Pánihatdih Cristo jwiít ãihwãdih át túi wãhup taga, Dios ã weñat pínahdih chãjnit, jwĩ túi míic teo wáacat pínah niijná. Pánih míic teo wáacna, ded pah Dios ã chãjat

túutuchah, jwĩ túi jéih chãjna caá. Pánih jumna, jwiít nihat biícidih Diosdih jwĩ chah túi jenah joibípna caá. Jwiít Cristoíh bácah panihni jumna, wébít ã behat dée pah, biícidih jwĩ túi behbipna caá.

¹³ Pánihna, jwiít Dioíhwã túi behna, Jesús Dios wãhndih chah jenah joinít, jwĩjeéh ã jummatdihbut chah jéihnit, biícidih jwĩ túi jumnipna caá. Pánihat túttimah, túi behnit dée pah jumna, Jesucristo ã jummat pah mantih jwiítbut jwĩ jumnipna caá.

¹⁴ Pánihna, Jesucristo ã wãhni jéihyatnajíh túi míic teo wáacna, wébít dée jwĩ jumcan níit. Wébítboó dedé naáwátidih joinít, ípĩ túi joiná caá. Pánih joiná, bita queétdih yeenit yeejép ã chãjat túutuchah, ã jepahna caá. Bita Dios naáwátidih ded pah mácah ã yee naáwáchah, ípĩ túi joiná caá. Cãac wihcanni jááj chóo dée pah ã jumna caá. Íim tac yoób pahachah, johlit nolihatbut caán chóodih ã wénoh johochah, yoobópdih ã bejcan caá.

¹⁵ Jwiítidih pánihat dée jumcat caá náahap. Dios yoobópdih naóhni ã jéih yeecan caá. Páant ã jumuchah, ã naáwátidih joí cádahcan, ded yee naóhndih joyáh bojnit, bitadih oinit, yoobópdih naáwát caá náahap. Pánih jumna, Dios ded pah jwiítidih ã chãjat túutatdih túi beh joinít, beh bejnit dée pah, yeó jáap jummat pah jwĩ Maáh Jesucristodih chah jwĩ túi jenah joibípna caá. Caán jwĩ Maáh jumna, wao dáh panihni caá.

¹⁶ Jwiítboó ãih bácah panihni caá. ãih muj nah, ãih téihya, ãih jítcha, ãih tãah panihni jwĩ jumna caá. Cãaquíh bácah túi duuj ñúhna, ñeh tõpna túi wẽpna, ã túi jumna caá. Pánihat dée, jwiítboó túi biícidih míic oinit jumna, jwĩ túi jumna caá. Pánih míic oina, mácah jwĩ jéihyatnajíh míic teo wáacna, beh bejnit dée pah, Dios ã weñat pínahdih biícidih jwĩ túi jéih chãjna caá.*

Jwiít Cristoíhwã jumna, táiniboodíh jwĩ túut nuumát

¹⁷ Jwĩ Maáh ã naáwát túutatji pah yeebdíh wã wẽp watna caá. Ñi déewã Diosdih jéihcannit ã chãjat dée pah, yeéboó ñi chãj cádaahá. Queétdih túi jenah joicánnit, tãbit yeejép ã chãjna caá.

* 4:16 Col 2.19

18 Ded pah Dios ã jummatdih beh joicán, durúát panhipboó jamnit, Diosdih yuáp pah í jumna caá.

19 Dios ded pah queétdih ã wutuchah yuhna, queét jéih joicánnit panihnít í jumna caá. Pánih joicán, tíic jenah joicánjeh, í yéej chājatdih cádahícan, chah í bidna caá.*

20-22 Obohjeéhtih, Cristoíh táini doonádih bita yeebdíh í táí bohénachah joiná, bita yeejép chājnit pah jumcan, Jesús ã jummat pah yeebdíh ít jummat túutur tají. Máa yéguehdih yohat dée pah, játih ñi yeejép chājatjidih cádahat pínah niijná, ít bohénap tají. “Jwiít yeejép chājnit, bádí jwí wēibipna caá”, játih ñit níj jenah joyóp ta yuh jí. Obohjeéhtih, wēican, chah yeejép chāj bejna ñit chājap tají.*

23 Pánih yeejép ñi jenah joyátdih cádahnit, táiniboodíh túut nuumná, Dios ã weñat pínahdihjenah joyát caá náahap.

24 Páant níj jenah joinít, táiniboodíh ñi chājbiipna caá. Dios ã jummat pah jwí jummat pínah niijná, jwiítidih jáap dée át chājap taga. Páant ã chājachah jéihnit, jwiítidih táí chājat caá náahap.*

25 Ñi yeeatdih ñi cádahaá. Jwiít biíc bácah panihnít jumna, míic yeena, jwiít míicjeh jwí míic yéejana caá. Pánihna, yeecanjeh, yoobópdi h míic túi naáwát caá náahap.*

26 Bitadidih íjna yuhna, yeejép ñi chājca bojoó. Caán yeó jáapjeh ñi íj cádahaá.*

27 Ñi íijatdih quíib buudcán, nemép ã náahatboodíh ñita chāj tagaá.

28 Ded nuumní ã nuumátidih ã cádaha naáh. Nuumcánjeh, ded moh yéejnidih teo wáacat túut niijná, táinidih ã tewe naáh.

29 Í náah jumni naáwátidih ñi míic naóhca bojoó. Túi míic teo wáacat túut niijná, táiniboodíhjenah ñi míic naáwá.

30 Jwiít Dios pebhboó jwí bejat pínahdih jwí jéihyat pínah niijná, Dios Túini Espíritu jwiítidih át wahap taga. Pánihna, yeejép chājna, caandíh ñi jīgahaca bojoó.

31 Bita yeebdíh í táí chājcatdih jwúub náhnican, ñi quíib buudá. Páant ñi quíib buudcáh, maiwá man pah ñi íijat yeebdíh ã yéejabipna caá. Pánih íj yapnit, ñi míic

júih ñaacátidih ñi cádahaá. Bitadidih yeejép dooná ñi naóhca bojoó. Dedé yeejép ñipí míic chājatdih ñi cádahaá.

32 Pánih cádahna, yeéb míicjeh oina, jīgah ennit, ñi táí míic teo wáacá. Yeebjéh ñi míic yéej chājatjidih ñi míic ámohoó. Diosboó jwí yéejatdih ã yohat pínah niijná, Cristo jwiítidih át wan wāhap wut jí. Páant ã yohat pah, yeebbút bitadidih ñi eníhcatdih yohat caá náahap.*

5

Dios weh jumna, ded pah jwí jummat

1 Jwí weh jwiítidih ennit, biíc yoobó í chājat dée pah, Dios weh ã oinit jumna, caandíh jenah joinít, biíc yoobó ñi jumna.

2 Pánih jumna, Jesucristo jwiítidih ã oyat pah, bitadidihbut ñi táí oyoó. Pánih bádí oinit, jwí yéejat jíib, caán jwiítidih át wan wāhap wut jí. Judíowā Dios ã weñat pínah niijná, caandíh oveja wāhdih ípí mao cáo wāhap jí. Páant í mao cáo wāhat dée pah, Jesús jwiítidih át wan wāhap wut jí.*

3 Jesúhwā jumna, dedé í náah jumnidih ñi chājca bojoó. Pánih chājatdihbut ñi jenah joicá bojoó. Bitáih bií déedihbut ñi en ñinahca bojoó. Páant ñi chājca, yeebdíh dooná ã wihcan níit.

4 Dedé í náah jumnidih míic niijcán, jenah joicánnit pahbut míic wéhecan, ñi míic yeejép deoh naóhca bojoó. Dios táini ã jumachah, áihwādhíh táinijeh míic wéheat caá náahap. Pánih míic wéhena, “Jwiítidih ma táí chājna caá”, Diosdih niiját caá yeebdíh náahap.

5 Nindih ñi táí náhninaá: Ded í náah chājni, ded í náah chājat jenah joiníbut Dios pebhboó ã waadcán níit. Ded dawá bií déedih en ñinahnitbut ã waadcán níit. Pánih en ñinahni bií déedihjenah wēinit, Diosboodíh ã jéih wēican caá. Pánih chājni Jesucristo ã maáh nihcah, Dios maáh ã jumapboó ã juibícan níit. Pánihatdih yeéb ñi táí jenah joyoó.

6 “Páant ñi chājachah, ã táina caá”, ded ã níj yee naáwáchah yuhna, yeéboó ñi joyáh bojoó. Pánih yeejép chājnit Dios ã wutatdih

* 4:19 Ro 1.21-25 * 4:20-22 Col 3.9 * 4:24 Gn 1.26; Col 3.10 * 4:25 Zac 8.16; Ro 12.5 * 4:26 Sal 4.4; Stg 1.19-20

* 4:32 Col 3.13 * 5:2 Ex 29.18; Sal 40.6

ĩ yap yohatji jĩib, búdí íjnit, queétdih ã peéh chãjbiþna caá.

⁷ Pániþ yeejép chãjnitdih ñi þej þumca bojoó.

⁸ Diosdih ñi jepahat pínah jãtih, túi chãjcan, ðupúát panihþboó ñit þum þwuhþ taga. Obohjeéhtih þuu, Jesucristodih jepahna, baabát panihþboó ñi jibna caá, þuca. Pániþ þumnit, táiniþeh ñi chãjaá.

⁹ Baabát panihþboó þumna, táiniþeh ñi þumbiþna caá. Yeeþanþeh, yoobóþdih ñi naóþþiþna caá.

¹⁰ Dios ded pah ã weñat pínahdih ñi bidíi.

¹¹ Diosdih náahcannit ðupúát panihþboó þumna, yeejép ĩ chãjat pah yeéþboó ñi chãjca bojoó. Páant ĩ túi chãjcatdih ennit, Dios naáwátþdih naóþna, “Páant ñi chãjachah, ã táican caá”, queétdih ñi niijí.

¹² Cãacwã ĩ encah, queét yeejépþwã tubit yeejép ĩ chãjatdih bitaðih míic wéhena, þwĩta tíic tagaá.

¹³ Queét yeejép chãjnitdih Dios naáwátþdih naóþna, jiiátjĩh jii bídat pah chãjna, ĩ chãjat yeejép ã þumatdih queétdih þwĩ jéihyana caá. Páant ĩ yéej chãjatdih þwĩ jéihyanachah, ĩ túut þuumþiþna caá. Pániþ túut þuumnit, baabát panihþboó ĩ þumbiþna caá.

¹⁴ Pánihat pínah caá nin pah þwĩþĩ niij ewep:

“Þoni panihni, ma jáa bojoó. Wunni panihniþut, ma boo þud jũúwá. Meém yeejép chãjni baabát panihþboó ma þumat pínah niijná, ma túi chãjat pínahdih Jesucristo meemðih ã jéihyabiþna caá”, þwĩ niijná caá.

¹⁵ Pániþna, þñi túi chãja chaáh! Jenah joicánnit pah þumþanþeh, túi jenah joinít ñi þumþá.

¹⁶ Þuu láa cãacwã tubit yeejép ĩ chãjachah, yeéþboó yeó jáap þumat pah Dios ã weñat pínahdih jenah joinít, táiniþeh ñi chãjaá.*

¹⁷ Pániþ jenah joicánnit þumþan, Dios ã weñat pínahdih ñi túi beh joyoó.

¹⁸ Ñi weñat pínahdih bidna, babh máihca bojoó. Máihnit, ñi jenah joyátþdih, ñiþh bácahdihþut ñi yéejana caá. Yeejépþdihþut ñi chãjna caá. Máihñat yeeþðih yeejép wutni dée caá. Obohjeéhtih, Túini Espíritu ã túi

teo wáacat pínahdih búdí ñi bidíi. Caán ã wũhni weñat pínahdihþeh ñi bidichah, caánþoó yoobóþdih weñat ã wũþþiþna caá. Caán túiniþoodíþþeh wutni caá.

¹⁹ Míic wéhenit, Diosdih ñi weñeé. Pániþ wéina, David ã ðaacátþdih, þita ĩ ðaacátþdihþut eonit, Túini Espíritu ded pah ã jéihyanachah, caandíþþut ñi eweé. Caoliþ ðiitþoobút caandíþ wéinit, ñi eweé.

²⁰ Pániþ þumnit, yeéþ Cristoíþwã ded pah ã yapachah, þiic yoobó “Ma túi chãjna caá, Paá”, Diosdih niijnit ñi þumþá.*

Jesúþwã áa þumnit ded pah ĩ þumat

²¹ Cristojeéh túi þumat túut niijná, þita Jesúþwã ĩ jenah joyátþdih ĩ naáwáchah, wéi joinít ñi míic túi jepahaá.

²² Þwĩ Maáh Jesúþdih ñi jepahat dée pah, yeéþ yaáþþboó ñi weha mánaþdih ñi túi jepahaá.*

²³ Nin pah ã þumna caá: Newé wao dáþ panihni ã þumþchah, ãjeéh bóli áih bácaþ panihni mi þumna caá. Pániþna, mi áaboó mi maáh panihni caá. Pánihat pah, Cristo maáh þumna, wao dáþ panihni ã þumþchah, þwiit áihwãþboó áih bácaþ panihni þwĩ þumna caá. Caanþéh þwiitþdih túi þbni ã þumna caá.

²⁴ Pániþna, Cristoíþwã þumna, caandíþ þwĩ túi jepahat pah yadþoó miþeéh bóþdih jepahat caá náahap.

²⁵ Þuu yeéþ neoná áa þumnitdih þwuh wã þwũþ naóþna caá. Cristo þwiit áihwãþdih búdí oina, þwiitþdih át wun wũþ wut jĩ. Pániþna, þwiitþdih ã oyat pah, yeéþþut ñi weha mána yaáþþdih ñi túi oyoó.*

²⁶ Þwiit áihwã þwĩ þumat pínah niijná, Cristo þwiitþdih wun wũþdih át dei jũúwáþ tajĩ. Pániþna, áih túini ðoonáþdih joinít, þwĩ jepahachah, yéþueþdih þwĩ choc yohat pah, þwĩ yéejatþdih át yoh wũþ taga. Áihwã þwĩ þumat jáutat pínah niijná, þwĩ ðaabánap jĩ.

²⁷ Pániþ yéejatþdih yoh wũþna, þwiit niþat áihwãþdih Dios þeþþboó Jesúþ ã þb þeþchah, túini yoobát yéejat wiþcannit, quei wiþcannit, wiguihat wiþcannit, túi jígohnit þwĩ þumbiþna caá.*

* 5:16 Col 4.5 * 5:20 Col 3.16-17 * 5:22 Col 3.18; 1P 3.1 * 5:25 Col 3.19; 1P 3.7 * 5:27 2Co 11.2; Ap 21.2,9

28 Cristo ãihwã ãih b́acah déedih ãpĩ túi en daoná caá. Pánihat pah, yeéb neoná ñíih b́acahdih ñipĩ míic túi en dawát pah, ñi weha mána yaáhdih túi en dawát caá náahap. Queétboó ñíih b́acah dée jumna, queétdih túi en daonít, ñíih b́acahdihbut túi en daoná caá ñi chãjap.

29-30 Jwiít nihat jwíih b́acahdih yéejahcan, caandih jwípĩ túi chãjna caá. Pánihat pah, jwiít Cristoíhwã ãih b́acah dée jwí jumchah, caanbut jwiít dih ãpĩ túi chãjna caá. Páant ã túi chãjat pah, jwí weha mána yaáhdih túi chãjat caá jwiít dihbut náahap.

31 Nin pah Moisés át niij daacáp tají: “Páant tigaá ded newé yad pínahdih ubna, ã mánadih pahnit, ãjeéh bólíjeéhjeh ã jumbipna caá. Pánihna, queét chénewã jumna yuhna, biíc b́acah dée pah í jumbipna caá”, át niij daacáp tají.*

32 Páant ã niiját dih beh joyát ã buona caá. Obohjeéhtih, buona yuhna, yoobópdih ã jumna caá. Nin pah niij naóhna caá át chãjap: Jwiít nihat Cristoíhwã ãih b́acah panihni jumnit, ãjeéh biíc pah jwí jumna caá.

33 Pánihat dée, yeéb neoná ñi weha mána yaádhjeéh biíc pah ñi jumna caá. Pánih jumnit, ñi weha mána yaáhdih túi oyat caá náahap. Yaádhbut ñi weha mánadih túi joyát caá náahap.

6

Í mána í wehjĩh ded pah í jummat

1 Bũũ yeéb wébit dih jwuh wã jwũũb naóhna caá. Jwí Maáh Jesús dih jepahnit jumna, ñi mána í wutuchah, jíponih niijcãnjeh, ñi jepahaá. Páant chãjat dih yeebdih Dios ã náah yacna caá.*

2-3 Jon jãt ih Moisés nin pah át niij daacáp tají: “Ñi mánadih ñi túi chãjaá. Pánih chãjna, búdí wéinit, nin baácboó maatápdih ñi túi jumbipna caá”, át niij daacáp tají.* Páant niij wutna, jwíih láa nin pahbut át niijíp wut jí: “Páant ñi chãjachah, wã niiját ji pah yeebdih wã túi chãjbipna caá”, át niijíp wut jí.

* 5:31 Gn 2.24 * 6:1 Col 3.20 * 6:2-3 Ex 20.12; Dt 5.16 Dt 10.17; Col 3.25

4 Bũũ yeéb í mánadih jwuh wã jwũũb naóhna caá. Ñi wehdih tabit jũihnit, ñi íjjaca bojoó. Obohjeéhtih, oinit, ñi túi wái behanaá. Dios ã weñat pínahdih ded pah í chãjat pínahdih ñi bohénaá. Dios naáwát dih í joyáh bojochah, ñi túi joyát túutá.*

Teo wũhñit, í maátabut ded pah í jummat

5 Bũũ yeéb teo wũhñit dih jwuh wã jwũũb naóhna caá. Yeebdih wutnit í peéh chãjat pínahdih úumna, queétdih ñi túi jepahaá. Cristodih ñi jepahat pah, queétdihbut wéinit ñi jepahaá. Yabchãnjeh, queétdih ñi túi teo wũhũ.

6 Yeebdih wutnit í enechahjeh túi teona yuhna, í encah teocannit ñi jumca bojoó. Obohjeéhtih, Cristodih teo wũhñit jumna, Dios yeebdih ã náah yacat pah túi wéi chãjnit ñi jumũ.

7 Pánihna, ded pah teo wũhna, cãacdhjeh teo wũhcan, wéinit, jwí Maáhboodíh jeh ñi teo wũhũ.

8 Pánih chãjnit, nindih ñi túi náhninaá: Ded pah túini ñi chãjachah, Diosbut táinidih yeebdih ã chãj jwũũbabipna caá. Ñi teo wũhchah, cãacwã yeebdih jíib wũhna, í wũhcahbut, biíc yoobó Dios táinidih ã chãj jwũũbabipna caá.*

9 Bũũ yeéb queét í maátadh jwuh wã jwũũb naóhna caá. Yeebdih teo wũhñit dih túinijeh ñi chãjaá. “Wã wutat dih ma jepahcah, búdí wã peéh chãjbipna caá”, ñi niij jũihca bojoó. Nindih ñi túi náhninaá: Jwí Maáh Jesucristo, Dios pebhboó jumni queétdihbut í Maáh caá.* Pánihna, yeéb maáta ded pah ñi chãjat dih jéihnit, yeebdih teo wũhñit í chãjat dihbut jéihnit, biíc yoobó ñi chãjat jíib ã túi wũhbiipna caá.*

Jwiít Cristoíhwã ded pah nemépwãdih jwí jéih yap yohat

10 Bũũ yeebdih péeni wutat dih wã naáwíhna caá. Jwí Maáh Jesús nihat dih jéih beedáni ã jumchah, jwiít caán biíc dih jumna, caandih túi jenah joinít, nemépwãdih yap yohnit jummat caá náahap.

11 Romadh moón soldadowã í maáh nihat ã wũhni míic maona í jãhat chóodih ípĩ duoná caá. Pánihat dée pah yeebbut jwí

* 6:4 Col 3.21 * 6:8 Col 3.22-25 * 6:9 Col 4.1 * 6:9

Maáh Dios nihat ã wãhni jãhat pínahdih ñi ʘbʘá, nemép ã yeeatdih túi yap yohat túut niijná.

12 Cãacwãdihjeh pohba nihcan caá jwiít dih míc mawat panihni ã jumap. Obohjeéhtih, wëpép nemépwãdih jwí míc maona caá. Queét nihat jwiít cãacwãdih yeejép í wutna caá. Jwiít Jesúihwãdih chah eníhcan, Dios ã wutatdih í yap yohat túutna caá.

13 Pánihna, ítah chóo panihni, nihat Dios ã wãhni jãhat pínahdih ñi ʘbʘá, nemép yeebdíh yeejép ã chãjat túutuchah yuhna, ñi túi yap yohat túut niijná. Pánih chãjna, míc mao péanachah, ñáo jweicánjeh, wëp ñuhnit panihnit ñi jumbipna caá.

14 Túi yap yohnit pínah jumíhna, nin panihnit ñi jumúú: Soldado ãih juyáat tǒpjíh ãpí juí wái chéona caá, ãih yégueh chóodih ã túi tewat pínah niijná. Pánihat dée, yeebbút yoobópdih naóhnit ñi jumúú. Soldado ãih tacadíhbut ítah chóo ãpí duoná caá, caandíh eníhcannit ãih caolihdih í ñúup chũúacat pínah niijná. Pánihat dée, yeebbút Dios ã wëpatjíh túi yoobópdih chãjat caá náahap, nemépboó ñíih caolihdih ã jéih yéejacat pínah niijná.*

15 Soldado ãih jítchadih túi wëpép zapatosdih ãpí duoná caá, ã túi bejat túut niijná. Pánihat dée, yeebbút Dioíh túini doonádih ñi túi joí cádahca bojoó, jwí maáhjeéh túi jumnit, bitadih naáwádih ñi túi bejat túut niijná.*

16 Soldado ãih bácahdih jãhat naadíh ãpí ʘbna caá, caandíh eníhcannit íih ñúupat doóbnadih cáo dodhnit, í ñúupuchah ennit, caán naajíh ã túi míc jãhat túut niijná. Pánihat dée, yeebbút Diosdih túi jenah joí cádahca bojoó, nemépboó chah yeejép ã yee wutuchah yuhna, ñi joyáh bojat túut niijná.*

17 Soldado ítah waochá páhadih ãpí páahna caá, ãih wao dáhdih ã túi wapat pínah niijná. Pánihat dée, Dios yeebdíh ã túi ʘbatjidih ñi túi náhninaá, nemép ñi jenah joyátdih ã yéejacat pínah niijná.* Soldado íbat naadíh ãpí ʘbna caá, caandíh eníhcannitdih ã túi míc mawat túut niijná. Pánihat dée, Túini Espíritu ã teo wáacatjíh

ded yeebdíh yéejáhnidih Dios naáwátdih ñi naáwá,* caandíh ñi túi yap yohat túut niijná.*

18 Pánih jumnit, ded pah ã yapachah, Túini Espíritu ã teo wáacatjíh Diosdih ñi túi ʘbʘh cádahca bojoó. Pánih ʘbʘhna, ñíih pínahdih ʘbʘhnit, bitaíh pínahdihbut ñi ʘbʘá. ʘonit panihnit jumcanjeh, jáanit panihnit túi jenah joinít ñi jumúú. Nihat Jesúihwãdihbut ñi ʘbʘh cádahca bojoó.

19 Pánih ʘbʘhnit, weemdíhbut búdí ñi ʘbʘá, ʘumcanjeh Jesúih túini doonádih yoobópdih wã túi naáwát pínah niijná.

20 Caán doonádih wã naáwát jíib nemat muúboó ítah tǒpjíh chéoni wã jumna caá. Pánihna, caán túini doonádih naóhnit, ʘumcanjeh wã túi wëp naáwát pínah niijná, weemdíh ñi ʘbʘá. Weemdíh páant naáwát caá náahap.*

Pablo ã pée túyat túutat

21 Ded pah wã jummatdih ñi jéihyat pínah niijná, yeeb pébhna Tíquicodih wã wahna caá.* Caánboó Jesús dih túi jéihni, jwí oini caá. Jesúih túini doonádih wã naóh jibichah, weemdíh búdí ãpí teo wáacna beé. Pánihna, ñi pebhna júbínit, nihatdih yeebdíh ã naóhbipna caá.

22 Páant ã naáwáchah, wã túi jummatdih jéihnit, ñi jígahat ã yayát pínah niijná, ñi pebhna caandíh wã wahna caá.

23 Jwí íip Dios, jwí Maáh Jesucristo biíc dih yeéb Jesúihwã ñi túi jumúú. Pánih jumna, Jesucristodih túi jenah joí cádahcan, chah míc oinit ñi jumúú. Páant ñi jummat pínahdih Dios ã teo wáaca naáh.

24 Yeéb nihat jwí Maáh Jesucristodih oi cádahcannitdih Dios ã oyatjíh ã túi chãja naáh. Yeebdíh búdí wã túyat túutna caá.

Páant bóojeh tigaá.

Pablo

* 6:14 Is 11.5; 59.17 * 6:15 Is 52.7 * 6:16 Sal 7.13 * 6:17 Is 59.17 * 6:17 He 4.12 * 6:17 Ro 13.12-14; 1Ts 5.8 * 6:20 Col 4.2-4 * 6:21 Hch 20.4; 2Ti 4.12

FILIPENSES

Pablo queédih ã túyat tútat

¹ Weém Pablo, Timoteojih Jesucristodih teo wāhñit jumna, nihat yeéb Filipos tátchidih moón Jesúíhwā, ñi maáta, yeéb nihatdih teo wáacnitdihbut túyat túatna, biíhdih daacát túatnit, nin núodih yeebdíh wā wahna caá.*

² Dios jwī íp, jwī Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, ñi teo wáaca naáh, ñi túi jummat pínah niijná.

Pablo queédih ã úbát

³⁻⁴ Yeebdíh náhnina, wā úbát jummat pah búdei wēinit, “Túina caá, Paá”, jwī ípdih wāpī niijná caá.

⁵ Túini doonádih wā bohé jibichah, Jesúsdiñ ñi jwíih jepahni yeó jáapmant, buubut páantjeh weemdíh teo wáacat túat niijná, úbhñit, dinerodihbut ñipī wahna caá. Páant ñi túi teo wáacatdih náhninit, búdei wāpī wēi úbhna caá.

⁶ Jesucristodih jepahñit ñi jumachah, jwī íp Dios yeebdíh táiniboodíh túat numná caá ã chājap. Jesucristo nin baáboó ã jwúub dei júúwáchah, yeebdíh ã túat num jwíihat pahjeh mantih, yéejat wihcannit yoobát ñi jummat pínah niijná, ã túat num péabipna caá. Páant ã chājat pínahdih wā túi jéihna caá.*

⁷ Yeebdíh búdei oinit, páant wā wēi jenah joyóchah, ã túina caá. Dios weemdíh oinit, Jesúih túini dooná ded pah ã jummatdih bitadiñ wā bohé jibichah, nemat muúboó wā jumachah, āpī túi teo wáacna caá. Weemdíh ñi teo wáacat pínah niijná, yeebdíhbut oinit, biíc yoobó āpī teo wáacna caá.

⁸ Jesucristo ã oyatjih yeebdíh búdei wā bidatdih Dios ã jéihna caá.

⁹ Yeebdíh nin pah wāpī niij úbhna caá: “Paá, queédih búdei ma teo wáacá, túi oinit jumna, ma naáwátidih chah jéihñit, túi jenah joinít ñi jummat pínah niijná.

¹⁰ Páñih jumna, ded pah ñi túi chājat pínahdih ñi jéihbipna caá. Páñih jéihna, Cristo nin baáboó ã jwúub dei júúwáchah, túi

chāñit ñi jumachah, ñi yéejatji jíb queédih ã peéh chājcan niit.

¹¹ Páant ñi túi chājachah, Jesucristo queédih ã teo wáacatjidih nihat cāacwā ñi jéihbipna caá. Páñih jéihñit, ‘Dios túini, wēpni ã jumna caá’, meemdíh ñi niij wēi naóhbipna caá”, Diosdih wāpī niijná caá.

Pablo Cristo ã weñat pínahdihjeh ã chājat

¹² Wā déewā panihñitá, nindih ñi túi jéihyat pínahdih yeebdíh wā náah yacna caá: Buu nemat muúboó wā jumachah yahna, túini doonádih dawá cāacwā joiná caá ñi chājap.

¹³ Cristoíh doonádih wā bohéatji jíb nemat muúboó wā jummatdih nihat maátaíh muúboó jumñit soldadowā ñi jéihna caá. Ni-hat bita ninjih jumñitbut caandíh ñi jéihna caá.*

¹⁴ “Pablo nemat muúboó jumna yahna, Dios ã teo wáacachah, Jesúih doonádih ã naóh cádahcan caá. Páñihna, jwiítidihbut yeejép ñi chājachah yahna, biíc yoobó ã teo wáacatjih jwī naóh cádahca bojat dée caá”, niijnít, úmcanjeh, chah dawá ninjih moón Jesúíhwā áih túini doonádih bitadiñ wēp naóhna caá ñi chājap.

¹⁵ Biquína weemdíh jepchá tubnit, “Jwiít Cristoíh doonádih jwī bohénachah, cāacwā búdei wēinit, jwiítboodíh ñi túi péebipna caá”, niij jenah joinít, áih doonádih ñi bohéna yah caá. Obohjeéhtih, bitaboó páant jenah joicán, cāacwā Cristodih ñi túi jepahat pínah niijná, táinijeh caandíh ñi bohéna caá.

¹⁶ Queét weemdíh, Cristodihbut oinit, áih doonádih ñi bohéna caá. Cristoíh doonádih bitadiñbut wā túi bohéat pínah niijná, Dios weemdíh nemat muúboó ã wahatdih jéihñit, queétbut caán doonádih ñi túi bohéna caá.

¹⁷ Obohjeéhtih, queét jepchá tubnit weemdíh eníhcan, Cristodih yoobópdih oican, cāacwā queétboodíh ñi en weñatdihjeh náahna, áih doonádih ñi bohéna yah caá. Páñih bohéna, nemat muúboó wā jumachah, weemdíh ñi jīgahat túatíhna caá.

¹⁸ Obohjeéhtih, páant ñi chājachah yahna, Cristoíh doonádih bohé tigaá ñi chājap. Queét Cristodih yoobópdih oican yahna, áih túini doonádih ñi naáwáchah, cāacwāboó

* 1:1 Hch 16.12 * 1:6 Sal 138.8 * 1:13 Hch 28.30

caandih ï jepahna caá. Bitaboó táí oinit, ï bohéna caá. Pánihna, queét nihat ï bohénachah, dawá cāacwā joiná caá ï chājap. Páant ï joyát doonádih joinít, búdí wā wēina caá.

Nindihbat jenah joinít, wā wēina caá:

¹⁹ Diosdih ñi úbúchah, Túini Espíritu ã teo wáacatjñh weemdih nemat mūmánt ï bacabipna caá.

²⁰ Obohjeéhtih, páant ï bacanachah, ï mawachah yuhna, weemdih dedé pínah nihcan caá. Ded pah Cristo weemdih ã teo wáacatjidih náhninit, cāacwā caandih ï weñat pínahdihjeh caá wā náah yacap. Pánihna, úmcanjeh, áih doonádih páantjeh yoobópdih bohéna, wā tíccan niít.

²¹ Wā jam jwuhna, Cristo ã náah yacat pah wā chājbipna caá. Obohjeéhtih, wñna, ájeéh wā jamuchah, chah áta táí tagaá.*

²² Páant niijná yuhna, wā jam jwuhíhna caá, Cristoíh doonádih wā naáwáchah, chah dawá caandih ï jepahat pínah niijná. Páant niijná yuhna, ã pehbboó bejat túut niijná, wanatdihbat wāta náah tagaá. Pánihna, ded pah chah wā náahatboodih wā jéihcan caá.

²³ Cristo bícdih búdí jamíhna, ã pebhna wā bejihna caá. Nin baácboó jamat chah táini con baác ã jamna nacaá.

²⁴ Obohjeéhtih, chah táini ã jamuchah yuhna, yeebdih teo wáacat pínah niijná, jam jwuhat caá weemdih náahap.

²⁵ Pánihna, caandih jéihna, ñijeéh wā jam jwuhat pínahdih wā jéihna caá. Pánih jam jwuhna, yeebdih páantjeh wā teo wáacabipna caá, Cristodih táí jenah joinít, chah ñi weñat pínah niijná.

²⁶ Ñi pebhna wā juibínachah, Jesús weemdih ã bacaatjidih jéihnit, “Jesucristo át táí teo wáac tagaá”, caandih ñi niij wēibipna caá.

Cristoíhwā ded pah ï jamat

²⁷ Nindih yeebdih wā naóhbipna caá: Cristoíh táini doonádih jepahnit jamna, ã jamat tútat pahjeh táí wēpnit panihnit ñi jamú. Ñi pebhna juibína, wā juibícahbat, áih doonádih bitadih ñi bohéatdih wā náah yacna caá. Pánihna, táí bícdih jenah joinít,

táini doonádih chah wēp naóhnt ñi jamú. Páant ñi jamat doonádih wā joíhna caá.

²⁸ Yeebdih eníhcannitdih ñi úmca bojoó. Ñi úmcatdih ennit, Dioíhwā ñi jamatdih bita ï jéihbipna caá. Pánih jéihnit, Dios yeebdih ã táí ubat pínahdihbat ï jéihbipna caá. Queét iiguípna ï bejat pínahdihbat ï jéihbipna caá. Páant tigaá Dios ã chājbip.

²⁹ Cristodih ñi táí jenah joyát pínahdih Dios yeebdih át náah yacap taga. Pánih náah yacnit, áihwā ñi jamat júb míc yáihnit jamna yuhna, caandih cádahcannit pínahbat át náah yacap taga.

³⁰ Con láa ñijeéh wā jamuchah, weemdih yeejép ï chājatdih ñi enep jñ. Būbat weemdih páant ï chājat doonádih ñi joiná nacaá. Cristoíhwā jwñ jamat júb, bita yeebdih yeejép chājnit, weemdihbat yeejép ï chājachah, jwiít nihatdih bíic yoobó bawat ã jamna caá.*

2

Cristoíhwā táí bícdih ï jamat

¹ Yeéb Cristoíhwā ñi jamuchah, ã oyatjñh yeebdih ã táí weñana caá. Túini Espíritu ñijeéh ã jamuchah, bitadih oinit, jñgah en teo wáacnit ñi jamna caá.

² Páant ñi jamuchah jéihnit, wā táí wēina caá. Pánihna, bíic yoobó jenah joinít, míc oinit, táinijeh ñi jamat doonádih joinít, chah wā wēibipna caá.

³ “Weém nihatdih jéihni caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Bita yeebdih ï wēi enat pínahdihbat ñi bidca bojoó. Obohjeéhtih, bitadih táí wēinit, “Caánboó chah táini ã jamna caá”, ñi niij jenah joyoó.

⁴ Yeéb ñi weñat pínahdih bidcanjeh, bitadih ñi táí teo wáacá.

Cristo oboh jamni panihnidih Dios Maáh yoobát caandih ã jwúub waadáat

⁵ Jesucristo ded pah ã jenah joyát pahjeh mñtñh, yeebbát bíic yoobó ñi jenah joyoó.

⁶ Caánboó Dios yoobát jamna yuhna, “Wā íp bíic yoobó wā jamatdih wā cádahcan niít”, át niij jenah joicáp wñt jñ.*

* 1:21 Gá 2.20; Col 3.4 * 1:30 Hch 16.19-40 * 2:6 Jn 1.1-3; Col 1.15

- 7 Pánih Dios biíc yoobó ã jummatdih cádahnit, nin baácboó teo wāhni pah át cāac jumap wut jī.
- 8 Pánih chājna, jwiít cāacwā jwī jummat pah oboh jumni át jumap wut jī. Pánih jumnit, ã ípdih túi jepahna, ã náahat pah át wun wāhup wut jī. Yeejépwādh ipī mawat pah, caandih cruzboó it péoh dodh mawap wut jī.*
- 9 Páant ã jumachah, jwī íp caandih chah maáh át waadānap wut jī, nihat cāacwā caandih í weñat pínah ni-ijná.*
- 10 Pánihna, Jesús ã maáh jummatdih jéihna, jeámant moón, nin baác dih moón, iiguípboó jumnitbut bódicha caj yoh ñajnit, caandih í wēi naóhbpina caá.
- 11 “Jesucristo Maáh yoobát ã jumna caá”, nihat í niij naóhbpina caá. Páant tiguaá Dios queédih ã naáwát túutbpina caá, caandihbut í weñat pínah ni-ijná.*

Cristo h wā yeh iignít panihnit jwī jummat

12 Pánihna, wā oinitá, ñijeéh wā jumachah, wā naáwátdih ñi túi jepahatji pahjeh mantih, buu yuúp wā jumachah yuhna, chah ñi jepahaá. Pánih jepahnit, Cristo ã túi abnit jumna, Dios maáh ã jummatdih jenah joinít, ã weñat pínahdihjeh ñi chājaá.

13 Diosjeh apī túi teo wáacna caá, ã náah yacatdih jenah joinít, jwī túi chājat pínah niijná.

14 Ded pah ñi chājat pínahdih wēinit, yeejép wéhecanjeh, bitadh míic jāihcan, táinijeh ñi chājaá.

15 Pánih chājnit, Dios ã weh yéejat wihcannit ñi jumbpina caá. Páant caá yeebdih jummat náahap, yeejépwājeéh jumna yuhna, í chājat pah ñi chājcat túut niijná. Pánih chājcan, yeh iigní cáiwā panihnit jumna, queédih teo wáacnit, túini doonádh bohéat caá náahap.*

16 Pánih chājna, Dios naáwátdih cádahcanjeh, bitadh ñi túi bohénaá, queétdih ãjeéh í túi jummat pínah niijná. Páant ñi bohénachah, Cristo nin baácboó ã jwúub

dei jūwúachah, yeebdih búdí wēinit, “Oboh caá queédih wāt bohéjip taga”, wā niijcán níit.

17 Cristoíh doonádh yeebdih wā naáwátji jíib, bita weemdih í mao yohíhna caá. Obohjeéhtih, weemdih í mao yohochah nihna, páantjeh wāta wēi tagaá. Pánihna, yeéb caán doonádh ñi jepahatji jíib, bita yeebdihbut yeejép í chājachah yuhna, caandih cádahcan, Diosdih páantjeh ñi teo wāhna caá. Pánih teo wāhna, ñi túi weñechah, weembát ñijeéh wā wēina caá.

18 Páant weemdih í mao yohochah, Cristo pehbboó wā jummat pínahdih jenah joinít, wājeéh yeebút ñi weñé.

Timoteo ded pah ã jummat

19 Jwī Maáh Jesús ã náahachah, waícanjeh Timoteodih ñi pebhna wā wahbpina caá, jwúub joinít, ñíih doonádh ã naáwáachah joinít, wā weñat pínah niijná.*

20 Caanjéh yeebdih oinit, ñi túi jummat pínahdih búdí ã jenah joiná caá. Bíih caan pánihni ã wihcan caá.

21 Bitá í weñat pínahdihjeh jenah joiná, Jesucristo ã náahatboodih í jenah joicán caá.

22 Obohjeéhtih, Timoteoboó túi chājnit, wā wūuh panihni wājeéh túini doonádh apī bohéatdih yeéb ñi jéihna caá.

23 Pánihna, ninjñh moón maáta weemdih ded pah í chājat pínahdih jéihna, Timoteodih ñi pehbboó wā wahbpina caá, yeebdihbut wíih doonádh ã naáwát pínah niijná.

24 Jwī Maáh Jesús ã teo wáacachah, waícanjeh weembát ñi pebhna wā bejbipna caá.

Epafrodoro ded pah ã jummat

25-26 Ñi wahniji Epafroritodihbut Timoteo biíc dih ñi pebhna wā jwúub wahbpina caá. Weemdih ñi teo wáacat túutachah joinít, caán wā úud panihni wājeéh teona, bita caandih yeejép í chājachah yuhna, Dios naáwátdih ã túi naóhna caá. Obohjeéhtih, caán yeebdih búdí ã náhnina caá. Á tabúp chūúat doonádh ñi joyátjidih jéihna, búdí ã jñgah jenah joiná caá. Pánihna, búdí ã jenah joyátdih jéihnit, “Caandih í pehbboó jwúubaat caá náahap”, wā niij jenah joiná caá.

* 2:8 Mt 26.39; Jn 10.18; He 5.8 * 2:9 He 2.9; 12.2 * 2:11 Is 45.23 * 2:15 Dt 32.5 * 2:19 Hch 16.1-3

27 Yoobópdiḥ tigaá caán bádí ã tubáp chūúp be. Wunatbit ã yapap be. Páant bádí tubáp chūúchah yuhna, Dios caandíḥ jġah ennit, weemdíḥbut jġah ennit, caandíḥ ã boonanap be. Caán wã chéen ã buudúchah nihna, weémboó bádí wãta jġah tagaá.

28 Pánihna, buu bácaḥ waícanjeh caandíḥ ñi pebhboó wã wahbipna caá, caandíḥ ennit, ñi weñat pínah niijná. Páant ñi weñat pínahdiḥ jéihnit, weembút wã wēibipna caá.

29-30 Jwī maáíḥ ã jumuchah, caandíḥ ñi táí wēi jwáá. Yeebboó weemdíḥ ñi jéih teo wáacadih jūóhcan, caandíḥ ñi wahachah, weemdíḥ ã táí teo wáacap be. Pánih teo wáacnit, Cristo ã náahat pah chājna, ã wuníhip yuh be. Pánihna, caandíḥ, bita caan pánihnitdiḥbut bádí ñi wēi naáwá.

3

Cristodihjeh táí jenah joyát

1 Bui bácaḥ, wã déewã panihnitá, nindih wã naóhbiḥna caá: Jwī maáíḥ jumna, bádí ñi weñeé. Páant wã naáwát pah naóh chūcánjeh, biíc yoobó wã jwúub naóhna caá, bita yeebdíḥ ñi yee bohénachah, ñi joyáh bojat pínah niijná.

2 ¡Ñi táí chāja chaáh! Yeebdíḥ mácaḥ bohénitboó yeejép chājnit, Diosdiḥ eníhcannit ñi jumna caá. Yeeb Dioíhwã ñi jumna pínah niijná, queét yeebdíḥ quehli nah yapat chóodih bóodat túatna yuh caá. Obohjeéhtih, páant ñi wutat dedé pínah nihcaḥ, queétdih ñi joyáh bojoó.

3 Queét bóodnit jumna yuhna, ã náahat pah ñi chājcaḥ, “Wíihwã caá”, Dios ã niijcán nacaá. “Dios yeebdíḥ ã táí wēi enat pínah niijná, bóodnit ñi jumna”, ñi niij yee bohéatdiḥ ñi joyáh bojoó. Túini Espíritu ã teo wáacachah, Jesucristodihjeh wēinit, jwī jepahachah, “Wíihwã caá”, Dios jwiítboodíḥ ã niijná nacaá. Pánihna, “Jwī nuowã ñi naáwátji pahjeh wã chājachah, Dios weemdíḥ ã wēi enbipna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó.*

4 Bui caandíḥ wã jenah joicáh yuhna, bitaboó páantjeh jenah joinít, jwī nuowã ñi wutatjidiḥ ñi táí jepahíhna yuh caá. Játih

weembút biíc yoobó wã chājap yuh jī. Pánihna, “Pablo ã táí chājat chah weémboó wã táí chājna caá”, ded ã jéih niijcán caá.

5 Nin pah chājni wã jumap yuh jī: Dios ã wutatji pah, ocho yeó jáap wã cāc jumna túttimah, weemdíḥ quehli nah yapat chóodih ñi bóodop wut jī. Israel wūuh Benjamín ã jūimená poómpdiḥ bóo wã jumna caá.* Wã mána judíowã ñi jumuchah, weembút judío yoobát wāt cāc jumap tajī. Fariseo poómpdiḥ bóo jumna, Moisés ã wutatji pah wã táí chājap jī.*

6 Páant wã chājatdiḥ ennit, “Moisés ã wutatjidiḥ Pablo ã yap yohop be”, det ñi jéih niijcán caá. Dios ã náahat pah bádí chājñi jumna, “Jesucristo Dios nihcan caá”, niij jenah joinít, Jesúíhwãboodíḥ yeejép wã chāj jwuhap jī.*

7 “Páant wã chājachah, Dios weemdíḥ ‘Caán túini caá’, ã niij enbipna caá”, wã niij jenah joyóp yuh jī. Obohjeéhtih, buu Jesucristodih jepahni jumna, “Caandíḥ táí péeat túut niijná, páant wã chājatji dedé pínah ãt nihjican tagaá”, wã niij jéihna caá.

8 “Caán túini caá”, cācwã ñi niijnídiḥbut “Caán dedé pínah nihcan caá”, wã niij jenah joiná caá. Páant ã jumuchah, wã Maáh Jesucristo biíc diḥ wã jumuchah bácaḥ, túini ã jumna caá. Cristodih chah jéihyat túut niijná, wã táí chājatjidiḥ “Caán yeejépji tagaá”, wã niij jenah joiná caá, buca.

9 Pánihna, Cristodih jéihna, ájeéh táí biíc diḥ wã jumna pínahdiḥ chah wã bidna caá. Moisés ã wutatji pah wã chājachah, “Caán túini caá”, niij encan, Cristodih wã táí jenah joyóchahjeh, “Caán túini caá”, Dios weemdíḥ ã niij enna caá. Cristodih jwī jepahachah ennit, “Yeejat jīb wihcannit ñi jumna caá”, Dios jwiít diḥ ã niijná caá.

10 Cristodih táí jéihyat túut niijná, játih ded pah wã jenah joyátjidiḥ wã cádahap jī. Ñi náahat pah táí chājat túut niijná, Dios Jesucristodih ã boopud jūúwát túatni wēpatdiḥ weembút wã náahna caá. Jesús yeejép yapnit, ã wunat pah muntih, caandíḥ wã jepahat jīb, weemdíḥbut yeejép chājnit ñi mao yohbipna nacaá.*

* 3:3 Jer 4.4; Ro 2.28-29; Gá 6.14-15; Col 2.11-13 * 3:5 Ro 11.1 * 3:5 Hch 23.6; 26.5 * 3:6 Hch 8.3; 9.1-2; 22.4; 26.9-11 * 3:10 Ro 6.11-13; 8.29; 2Co 3.18; Gá 4.19

11 Pánihna, Jesús wənniji ã boo pəd jüúwát pahjeh məntih, weembát wənniji wã jwúub boo pəd jüúwát pínahdih wã jéihna caá.

Chah wēp ñáoni pah Jesúsdiñ bídí jwí bidat

12 “Jesúsdiñ túi jéih beedána, caan páh yéejat wihcanni caá”, wã niijcán caá. Páant niijcán, Jesucristodih chah jéihyat túut ni-ijná, yeó jáap jumat pah caandih bídí wã bidna caá. Pánih bidna, ded pah Cristo weemdih ã náah yacatjidih chāj péanit, ã pebhboó juibína, yéejat wihcanni yoobát wã jumbipna caá.

13 Wã déewã panihnitá, “Wã túi jéih beedána caá”, wã niij jenah joicán caá. Páant niij jenah joicán, jātih wã chājatjidih náhnicanjeh, ded pah wã chājat pínahboodih wã jenah joiná caá.

14 Wēp ñáoni ã ñáwat jíb pínahdih ã bidat pah məntih, weembát wã túi chājat jíb Jesucristo weemdih ã wəhat pínahdih wã bidna caá. Pánihna, wã túi chājatdih ennit, Dios weemdih “Wã pebhna ma jüúwá”, ã niijbípna caá.

15 Jesucristodih túi jéihnit jumna, ded pah wã jenah joyát pah yeebbát biíc yoobó ñi jenah joyoó. Obohjeéhtih, mácah ñi jenah joyócah, Dios yeebdih ã teo wáacbipna caá, yoobópdih ñi jenah joyát pínah niijná.

16 Pánihna, Dios jwiítidih ã jéihyatji pah túi chājat caá náahap.

17 Wã déewã panihnitá, ded pah wã chājatdih náhninit, yeebbát biíc yoobó ñi chājaá. Páant jwí chājat pah məntih, bita ï chājatdihbut ñi túi en yacaá.*

18 Bitá “Weém Jesúsdiñ caá”, niijná yuhna, yeejép chājnitdih dawá láa yeebdih wã naáwáp jĩ. Bəubut bídí náhni dahwana, queédih wã jwúub naóhna caá, páant məntih. Queét Cristo cruzboó ã wəñ wəhatji doonádih joíhcan, páantjeh ï yéej chājna caá.

19 Pánih joíhcan, queét iiguípna bejnit pínah caá. Yéej chājatdih ñinahnit, ï weñat pínahdihjeh ï bidna caá. Pánih bidna, tíccanjeh, “Caán túini caá”, queét ï niijná

yuh caá. Nin baácđih bóodihjeh ï jenah joiná caá.

20 Obohjeéhtih, jwiítboó jeáboó jumnit pínah caá. Páant jwí jumachah, caanmánt jwí Maáh Jesucristo jwiítidih ubudih ã jüúwát pínahdih páina caá jwí chājap.

21 Pánih jüóhna, jwí moh yéejni bácahjidih ã wēpatjĩh túut nūmniít, jáap bácah ã chājbipna caá. Caán ã wēpatjĩh nihattidih ã náahat pah ã jéih yapat túutna caá. Pánih jéihna, ã boo pəd jüúwát túttimah, ded pah ãih bácah ã jumat pah məntih jwiítidihbut túini bácah yoobát ã jéih wəhbipna caá.

4

Jwí Maáhdih páantjeh weñat

1 Wã déewã panihnitá, yeebdih bídí wã oina caá. Jesúsdiñ doonádih yeebdih wã bohénachah, ñi túi jepahatjidih náhninit, bídí wã wēina caá. Pánih wēinit, yeebdih bídí wã jenah joiná caá. Pánihna, wã oinitá, jwí Maáhdih ñi jwíh jepahatji pah, caandih ñi túi péenaá.

2 Evodiadiñ Síntiquedihbut nin pah wã wēp wutna caá: Jesúsdiñwã yaádh jumna, míc ïj cádahnit, túinijeh ï jumna náah.

3 Pánihna, wã túi pej jumniá, queét yaádhđih ma teo wáacá, míc ámohnit, túi biícđih ï jwúub jumat pínah niijná. Queét yaádh, Clemente, bitabut weém biícđih yeejép yapna yuhna, Jesúsdiñ doonádih jwí bohénap jĩ. Queét yaádhbut Jesúsdiñwã ï jumachah, Dios ãih papélah tólih panihnidih ï wətnadidihbut át daacáp wut jĩ. Caán tólihboó páantjeh ájeéh jumnit cáacwã ï wutna daácni ã jumna caá.

4 Jwí maáhdihwã jumna, yeó jáap jumat pah ñi weñé. Wã jwúub naóhna caá: Bídí ñi weñé.*

5 “Caán túini caá”, nihatt ï niiját pínah ni-ijná, bitadidih túi chājnit ñi jumna. Jwí Maáh ã jwúub dei jüúwát pínah bahnijeh ã judhna caá.*

6 Ded pah ñi yapna yuhna, ñi náhni dahwaca bojoó. Náhni dahwacanjeh, Diosdiñ nihattidih naóhna, ã teo wáacat pínahdih ñi úubú. Ñi úubátjidih ã jepahachah enna, “Túina caá, Paá”, caandih ñi niijj.*

* 3:17 1Co 4.16; 11.1 * 4:4 1Ts 5.16 * 4:5 Sal 119.151

* 4:6 Col 4.2-7; 1Ts 5.17-18

⁷ Páant ñi chãjachah, yeebdíh Dios bádí ã teo wáacbpna caá, ded pah yeejép yapna yuhna, jãgahcanjeh, ñi túi jumat pínah niijná. Bitaboó yeéb ñi jãgahcatdíh ï beh encan niút.

Túinidihjeh jenah joyát

⁸ Wã déewã panihnítá, nin wã pée naáwát caá. Nin pah jenah joyát caá náahap: Túi yoobópdih jumnidih, Dios ã wēi ennidih, cãacwã “Caán túini caá”, ï niúj jenah joinidihbut ñi jenah joyoó. Túinidihjeh ñi jenah joyoó. Cãacwã ï wēi ennidih, yeebbát ñi wēi jenah joyoó.

⁹ Yeebdíh wã bohéátjidih, ded pah wã chãjatjidihbut náhninit, biíc yoobó ñi chãjaá. Páant ñi chãjachah, Dios jwiútdih túi jumat túatni ñijeéh ã jumbipna caá.

Caandíh ï wahatjidih Pablo ã wēi naáwát

¹⁰ Bũ jwuhna, weemdíh jwũb náhninit, ñi teo wáacatdíh wã wēina caá. Pánih wēinit, jwĩ Maáhdih “Túina caá”, wã niijná caá. “Weemdíh ït quíib bũd tágaá”, wã niúj jenah joicán beé. Jãtih weemdíh teo wáaquíhna yuhna, ñit jéih teo wáaccap taga.

¹¹ Weemdíh ñi teo wáacatjidih wēi naóhna, “Biíh weemdíh ã jũdhna caá”, wã niijcán caá. “Wã bíbohãtjĩh wã túi jumna caá”, wãpĩ niijná caá.

¹² Dawá bií déedih bíbohna, wã túi jumna caá. Bií dée bíbohcan yuhna, biíc yoobó wã túi jumna caá. Jeémát bíbohna, bíbohcan yuhna, wã túi jumna caá. Pánihna, ded pah jumna, dedboó jumna, biíc yoobó wēinit, wã túi jumna caá.

¹³ Ded pah weemdíh ã yapachah yuhna, Cristo ã teo wáacatjĩh, wã jéih bũjána caá.

¹⁴ Pánihni wã jumũchah yuhna, bũwat weemdíh ã jũwũchah jéihnit, ñi teo wáacat ã túina beé.

¹⁵ Túini doonádih bohé jwíhnit, ñíih baác Macedoniamant wã bejehchah, yeéb Filipos tútchidih moón Jesúhwãjeh weemdíh dinero wahnit, ñi teo wáacap jĩ. Biíh tútchidih moón weemdíh ï teo wáaccan jĩ. Caandíh ñi jéihna caá.

¹⁶ Tesalónica tútchidih wã jum jwũhũchah,* weemdíh teo wáacna, dawá láa ñi wahap jĩ.*

¹⁷ Páant niijná, dinerodih yeebdíh wũbhna wã chãjcan caá. Yeéb bitadidih ñi teo wáacat júb Dios yeebdíh ã túi chãjat pínahboodíh caá wã náah yacap. Pánih jenah joinít, bádí wã wēina caá.

¹⁸ Epafroditojĩh weemdíh ñi wahachah, dedé weemdíh ã jũdhcan caá. Wã náahat chah ñit wahap tabe. Dioíh mũboó chej jumnidih ï cáo wãhatjidih Dios ã weñat pah, weemdíh ñi wãhatjidihbut ã túi wēina caá.*

¹⁹ Yeéb Jesucristoíhwã ñi jumũchah, dedé ñi náahatdíh jwĩ íp yeebdíh ã wãhbipna caá. Caán nihatdíh bíbohni jumna, yeebdíh ã jéih túi teo wáacna caá.

²⁰ Yeó jáap jumat pah jwĩ íp Diosdih jwĩ weñat dée caá. Páant tíi ã jumũ nah.

Pablo ã pée túyat tútat

²¹ Nihat caánboó jumnit Jesucristoíhwã ï túyũ naáh. Wãjeéh jumnit jwĩ déewã panihnítbut yeebdíh ï túyat tútatna caá.

²² Nihat ninjĩh moón Jesúhwãbut, Roma tútchidih moón ï maáh ã pebh moon yáh bũca, bádí ï túyat tútatna caá.

²³ Jwĩ Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, bádí ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Pablo

* 4:16 Hch 17.1 * 4:16 2Co 11.9 * 4:18 Ex 29.18

COLOSENSES

Pablo queétdih ã túyat tútat

¹⁻² Weém, Pablo, jwĩ úud panihni Timoteojĩh yeebdíh túyat túatna, biíhdih daacát túatnit, nin núodih wã wahna caá. Jesúh túini doonádih naóhni pínah niijná, Dios weemdíh ã ñiwip jĩ. Yeéb Colosas tútchidih moón Jesúsdih cádahcannitdih wã daác wahna caá. Jwĩ íip Dios yeebdíh oinit, ã teo wáaca naáh, ñi túi jummat pínah niijná.

Pablo Jesúhwãdih ã úúbat

³⁻⁴ Yeéb Jesucristodih túi jenah joinít, bita áihwãdihbut ñi túi oina caá. Caán doonádih joiná, wēinit, Dios, jwĩ Maáh Jesucristo ípdih yeebdíh úúbhna, “Queétdih ma teo wáacat túina caá, Paá”, jwĩpĩ niijná caá.

⁵ Yoobópdih jumni naáwát Jesúh túini doonádih jwĩh joinít, páantjeh jeáboó ájeéh yeebdíh ã jummat tútat pínahdih ñit joyóp taga. Páant ã chãjat pínahdih túi páina, Jesúsdih túi jenah joinít, bita áihwãdihbut ñi túi oina caá.

⁶ Caán túini doonádih yeéb Colosasdih moón ñi jwĩh joí láa, “Dios jwiít dih bádí oinit, ã túi teo wáacna caá. Páant ã teo wáacat pínah dooná yoobópdih tigaá”, ñit niij jéihyep taga. Pánih jéihnit, túi túat nuumná caá ñi chãjap. Biíc yoobó chah dawá tútchinadih moonbút caán túini doonádih joinít, túat nuum béjna caá ã chãjap.

⁷ Épafras yeebdíh caán túini doonádih át jwĩh bohénap wut jĩ.* Caán bádí jwĩ oini, weem páh Cristoíh doonádih naóh cádahcanni ã jumna caá. Pánih bohénit, yeebdíh át túi teo wáacap taga, ñi túat nuumát pínah niijná.

⁸ Pánihna, jwĩ pebhna joinít, ñi túi túat nuumát dih Épafras jwiít dih ã niij naáwáp be. “Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh Diosdih, ni hat Jesúhwãdihbut queét ã túi oina caá”, ã niijp be.

⁹ Páant ñi túi chãjat doonádih joinít, yeó jáap jummat pah yeebdíh jwĩpĩ úúbh cádahcan caá. “Ded pah yoobópdih bohéat,

yoobópdih nihcannidihbut Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh queétdih ma túi jéihyanaá, ded pah queétdih ma náah yacatdih ã jéihyat pínah niijná”, jwĩpĩ niij úúbhna caá.

¹⁰ Dios yeebdíh ã teo wáacat pínahdih jwĩpĩ úúbhna caá, áihwã jumna, jwĩ Maáhdih chah jéihnit, ã náahat pah ñi túi chãjat pínah niijná.

¹¹ Nin pahbut yeebdíh jwĩpĩ niij úúbhna caá: “Paá, bádí ma wēpatjĩh queétdih ma teo wáacá, bita queétdih yeejép ã chãjachah yuhna, oi cádahcan, biíc yoobó wēinit, ã túi jummat pínah niijná.

¹² Meém queétdih míhwã pínah mat chãjap taga. Pánih chãjna, ma pebh yeh iiguípna ã jwĩbínachah, ni hat míhwã ã bíbohat pínahdih queétdihbut ma wãhbipna caá. Pánihna, ni hat ma teo wáacatdih jéihnit, meemdíh ‘Bádí túina caá, Paá’, ã niijí naáh”, jwĩpĩ niij úúbhna caá.

Ded pah jwiít dih Jesús ã teo wáacat

¹³⁻¹⁴ Diosjeh jwiít iiguípna bejnit déejidih át túi ubup wut jĩ. Jãtĩh nemépwã ã maáh jwiít dih ã wutuchah, dapúát panhipboó jumnit, yéejatdih jwĩ jéih cádahcap jĩ. Obohjeéhtih, yéejnit jwĩ jumuchah yuhna, Diosboó ã wúúh, ã oinidih át wun wáhat túutap wut jĩ, jwĩ yéejatdih ã yohat pínah niijná. Pánih chãjna, jwiít dih dapúát panhipmant ub bacanit, ã wúúh, ã oini ã maáh jumupna át waadát túutap wut jĩ.*

¹⁵ Cristo ã íip Diosdih biíc yoobó ã jumna caá. Pánihna, nin baác dih ã chãjat pínah jãtĩh jumna, ni hat ã chãjatjidi maáh ã jumna caá. Obohjeéhtih, jwiít cáacwã Diosdih jwĩ jéih encah yuhna, ã wúúhboó ã íip ded pah ã jummatdih jwiít dih ã jéihyana caá.

¹⁶ Dios ã wutuchah, Cristo ni hat buu jumni pínahdih át jígohanap wut jĩ. Jeáboó jumnitdih, nin baácboó jumnitdih, jwĩ ennidih, jwĩ enca naáhdihbut át chãjap wut jĩ. Ni hat ángelwãdih, nin baác dih moón, ni hat ã maátadihbut át chãjap wut jĩ. Pánihna, Cristo ã wut chah yáaat pínah niijná, ni hatdih át chãjat túutap wut jĩ.*

¹⁷ Cristojeh, ni hatdih ã chãjat pínah jãtĩh jumna, waóhni ã jumna caá. Á wēpatjĩh ni hatdih páantjeh ã túi jummat túatna caá.*

* 1:7 Col 4.12; Flm 23 * 1:13-14 Ef 1.7; 6.12 * 1:16 Ef 6.12 * 1:17 Jn 1.1-3,18; He 1.2-3

18 Nihat jwiít ãihwã ãih bácah panihni jwĩ jũmũchah, caánboó jwĩih wao dáh panihni ã jũmna caá. Caán wũnni, jwĩih waóh boo pũd jũóhni, nihatdih maáh yoobát ã jũmna caá.*

19 Cristo jwĩ íp biíc dih biíc bácah panihni jũmna, nihat Dios ã wẽpat Cristodihbut ã jũmna caá. Páant ã jũmatdih jwĩ íp át náah yacap wũt jĩ.

20 Nihat cãacwã jwĩ íp dih eníhcan, jwĩt yéej chãjap wũt jĩ. Páant eníhcannit jwĩ jũmũchah, jwĩ íp Cristodih cruzboó át wũn wũhat tútũp wũt jĩ, ãih meépĩh nihat cãacwã jwĩ yéejat jíib bũdáát dih ã jíib chãjat pínah, ãjeéh jwĩ túi jũmat pínahbut niijná. Pánih chãjnit, nihat jeáboó jũmnit, nihat nin baácboó jũmnitdihbut caán biíc dih át túi jũmat tútũp wũt jĩ.*

Cristo jwiít dih ã túi wũchah, ded pah jwĩ jũmat

21 Yeebút biíc yoobó Diosdih eníhcannit, yéejnit jũmna, caán biíc dih ñit jéih jũmcap jĩ.

22 Obohjeéhtih, caandíh ñi eníhcatdih cádahat tútũnit, bũũ ãjeéh biíc dih Dios át jwũũb jũmat tútũp wũt jĩ. Cristo ã wũn wũhatjĩh páant át chãjap wũt jĩ. Pánih chãjna, ã pebhboó yeebdíh jũmat tútũnit, “Queét yéejat wihcah, peéh chãjat queétdih ã wihcannit”, ã niijbípna caá.

23 Jesúih doonádih túi jenah joinít, behnit panihnit jũmna, “Ã niijátji pah, ã pebhboó wã jũibínachah, Dios weemdíh táinidih ã wũhbiipna caá”, ñi niij jenah joí cádahcah, páant yeebdíh ã wũhbiipna caá. Caán táini doonádih nihat tútchinadih moón ít joyóp wũt yũh jĩ. Weém Pablobut caán doonádihjeh tigaá wãpĩ naáwáp.

Jesúihwãdih Pablo ã teo wáacat

24 Jwĩ yéejatdih yohat tút niijná, Cristo búdí át yéej chũũp wũt jĩ. Biíc yoobó weembút yeebdíh teo wáacat tút niijná, wã yéej chũũhna yũhna, búdí wã wẽina caá. Jwiít nihat Cristodih teo wũhniit jũmna, biíc yoobó jwĩ yéej chũũhbiipna caá. Cristoíh táini doonádih bohéat tút niijná, yeejép ã yapat pínah weemdíh páantjeh ã judh jwũhna caá. Pánihna, yeeb ãihwã, ãih bácah

panihni ñi jũmũchah, yeebdíh teo wáacat tút niijná, weemdíh yeejép ã yapachah yũhna, búdí wã wẽina caá.

25 Jesúihwãdih teo wũhni wã jũmat pínah niijná, Dios weemdíh ã ñíwip jĩ. Páant ã ñíwatdih jéihna, nihat yeeb wã déewã nihcannitdih wã túi naóh bohé jibna caá. Yeebút bũdcánnit ñi jũmat pínah doonádih ñi túi jéihyat pínah niijná, Dios weemdíh páant ã naóh jibat tútũp jĩ.*

26 Caán doonádih jon jãtĩh Dios cãacwãdih át naáwát tút jwũhcap wũt jĩ. Obohjeéhtih, bũũ ãihwãdih át túi naóh beedáat tútũp be, bũca.

27 Caán doonádih í jéih jwũhcah yũhna, “Judíowã nihcannitdihbut búdí wã túi chãjbipna caá”, niij jenah joinít, bũũ ãih cãacwãdih caandíh át jéihya naáwáp taga. Nin pah caá ã jéihya naáwát: Cristo yeeb ãihwãjeéh ã jũmũchah, jeáboó chah túyũpna ñi jũibbípna caá. Caán doonádih jéihnit, yeeb wã déewã nihcannitbut ñi túi wẽi pãina caá.

28 Caán Cristoíh doonádihjeh tigaá nihatdih jwĩ bohénap. Pánih bohéna, “Yeó jáap jũmat pah Cristodih túi péenit, caandíh ñi cádahca bojoó”, queétdih jwĩpĩ niij naóhna caá. Dios pebhna jũibínit, “Nit ma wũũhdih jepahnit, caandíh túi péenitji caá”, Diosdih jwĩ niij naáwát tút niijná, ã jéihyaatjĩh queétdih jwĩ túi bohéna caá.

29 Pánihna, chũũná yũhna, Dios weemdíh búdí ã teo wáacatjĩh wãpĩ teo cádahcan caá.

2

1 Yeéb Colosas tútchidih moón, Laodicea tútchidih moóníh pínahdihbut búdí wã teona caá. Nihat bita weemdíh jéih jwũhcannitíh pínahdihbut búdí wã teona caá. Páant wã tewatdih ñi jéihyatdih yeebdíh wã náah yacna caá.*

2 Nin panihat pínahdih wã teona caá: Wẽinit, míic oinit, túi biíc dih ñi jũmat pínah, “Dios jwiít dih búdí ã túi chãjbipna caá”, ñi niij jéihyat pínahdih wã náah yacna caá. Dios jon jãtĩh ã jéihya jwũhca naáhjidih ñi túi jéihyat pínahdihbut wã náah yacna caá. Caán ã jéihya jwũh canaáhji nin pah caá: Yeéb

* 1:18 Hch 26.23; Ef 1.22-23; 4.15; Ap 1.5

* 1:20 Ef 2.16

* 1:25 Ef 3.2

* 2:1 Ap 3.14-22

judíowā nihcannitbut Cristodih jepahnit, Diosjeéh ñi túi jumbipna caá.

³ Caán Cristo nihatdih ã jéih beedána caá. Pánih jéihni ã jumuchah, ã teo wáacatjijeh túi jenah joinít yeéb ñi jumbipna caá.

⁴ Pánih túi jenah joinít jumna, bita yebdíh túi naóhñit pah í níj yeenachah yuhna, queétdih ñi joyáh bojipna caá.

⁵ Weém ñijeéh wihcan yuhna, ñijeéh jumni pah wã jenah joiná caá. Pánihna, Cristodih túi péenit, túi biícdih ñi jumat doonádih joinít, búdí wã wëina caá.

Jwiít Cristoíhwādh ã túut nuumát tútat

⁶⁻⁷ Épafras Cristoíh táini doonádih yebdíh ã jwíih bohénachah, túi jepahnit, “Wã Maáh ma jumú”, Cristodih ñit níj naáwáp wat jí. Ñi jwíih jepahatji biíc yoobó páantjeh yeó jáap jumat pah caandíh ñi túi péenaá. Pánih péenit, yeó jáap jumat pah caandíh chah jenah joiná, caandíh wëinit, “Búdí ma teo wáacat táina caá, Paá”, Diosdih niijnít ñi jumú.

⁸ ¡Ñi túi chāja chaáh! Cāacwā í yee bohéatdih ñi joyáh bojó. Queét jon jātih moón í jenah joyátidihjeh í bohéna caá. Páant í bohéat dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéihcannitboó í watatidihjeh í bohéna caá. Cristoíhboodíh í bohécan caá.*

⁹ Nin pah Cristoíh dooná ã jumna caá: Caán jwí íp biíc yoobó jumni, Diosjeh tiguaá ã jumap. Páant ã jumuchah yuhna, nin baácboó jwí nihat pah át cāac jumap wat jí. Cāac yoobát ã jumuchah yuhna, ã íp ã wëpat, ã oyat, ã túyatbut caandíh ã jumna caá.

¹⁰ Yeéb Cristoíhwā jumna, Dios ã wëpat, ã oyat, ã túyatbut yebdíhbut ã jumna caá. Pánihna, ñíih caolihdih dedé ã jadhcan caá. Caán Cristo nihat maátadh chah maáh ã jumna caá.

¹¹ Wã déewā Dios ã watatjidih jepahat túut niijná, quehli nah yapat chóodih ípí bóod yohna caá. Obohjeéhtih, yeébboó páant ñi chājcah yuhna, Cristoíhwā jumna, bóod yohnit panihnit tiguaá ñi jumap. Í bóod yohat pah ñi yéej chājihat jenah joyátidih Cristoboó yebdíh át yohop taga.

¹² Caandíh ñi jepahachah, daabánit ñit jumap taga. Pánih daabánit, jwúub pah júóhna, Jesúsdi í yohat, ã jwúub boo pud júúwát pah ã jumna caá. Páant ã chājat dée pah chājnit, ájeéh biícdih ñi jumna caá. Pánihna, “Dios ã wëpatjijh Cristodih ã boonachah, weemdíhbut ã wëpatjijh túiniboodíh ã túut nuumbípna caá”, ñit níj jenah joyóp taga.*

¹³ Yeéb jātih wunnit panihnit jumna, ñi yéejat jíib iiguípna bejnit pínah ñit jum jumap taga. Obohjeéhtih, bue Cristo ã wan wūhatjijh jwí íp yebdíh ájeéh jumnit pínah át chājap taga. Jwiít nihat jwí yéejatdih át yohop taga.*

¹⁴ Moisés ã watatjidih jwí jepahcah, jwiítidih peéh chājat át jumap wat jí. Obohjeéhtih, Cristo cruzboó ñuhñit, jwiítidih ã wan wūhatjijh caán watatjidih jwí jepahcat jíib buadáatdih Dios át yohop wat jí.*

¹⁵ Cristo pánih wanna, nemépwā í naóh yacat wëpatdih dúuc wáinit, át yohop wat jí. Pánih yohnit, nemépwā í maáh biícdih Dios ã yap yohochah, oboh jumnit í jumna caá. Cristo cruzboó ã wanatjijh queétdih ã yap yohatdih nihatdih jéihyana, Dios queétdih át tíicanap wat jí.

Cristoíhwā jumna, jwí nūowā í watatjidih jwí jepahcat

¹⁶ Ñi jeémátidih, ñi babhbatdihbut enna, jópchi jumat pah, widh jumat pah, semana jumat pah, “Bue Diosdih chah jwí weñat pínah yeó jáapna caá”, níj jenah joicán, ñi míic wáacah enna, “Queétdih peéh chājat caá náahap”, bita yebdíh íta níj en tagaá. Páant í niijíchah joiná yuhna, páantjeh queétdih ñi joyáh bojó.*

¹⁷ Dios jon jātih moondíh páant í chājat pínahdih át watjip taga, túttimah ded pah Cristo ã wan wūhat pínahdih jwiítidih jéihyaat túut niijná. Obohjeéhtih, bue láa Cristo jwiítidih wan wūhñit, ã jwúub boo pud júúwátidih jwí túi jéihna caá.

¹⁸ Bitaboó nin pah ípí chājna caá: “Weém oboh jumni Diosdih wã jéih úbhcan caá”, níj jenah joinít, ángelwādh ípí úbhna caá,

* 2:8 Gá 4.3,9 * 2:12 Ro 6.4 * 2:13 Ef 2.1-5 * 2:14 Ef 2.15 * 2:16 Ro 14.1-6

ĩ wábatdih queét Diosdih ĩ jwáub naóh yapaat pínah niijná. Bitabut “Oo jumat pah jíghatdih wā enep be. Pánih ennit, weém chah jéihni caá”, ĩpĩ niijjenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant ĩ niijjenah joyát dedé pínah nihcan caá. Pánih jumnit, “Ded pah jwĩ chājat biíc yoobó, yeéb ñi chājcat jíib, yeebdíh Dios ā peéh chāja naáh”, yeebdíh ĩ niijíchah yuhna, queétdih ñi joyáh bojoó.

¹⁹ Páant niijnítboó Cristo ā wutat pah chājcan, ājeéh ĩ jumcan caá. Obohjeéhtih, jwiitboó āihwā ājeéh jumnit, āih bācah panihni jwĩ jumna caá. Caánboó wao dāh panihni jumna, jwiitdih ā wutna caá. Caandíh jwĩ jepahachah, Diosboó jwiitdih āpĩ teo wāacna caá, caandíh chah jwĩ jéihyat pínah niijná.*

²⁰ Cristo yeebdíh āt wun wūhup taga, yéej chāj cādahnit, táiniboodíh ñi túut nuumát pínah niijná. Pánih túut nuumná, Diosdih jepahcannitboó ĩ wutachah, ñi joyáh bojoó.*

²¹ Queét ĩ jenah joyátjĩh nin pah yeebdíh ĩpĩ niij wutna caá: “Caán jeémátdih babhbatdihbut jeémpan, babhcan, ñi teoca bojoó”, ĩpĩ niij wutna caá.

²² Obohjeéhtih dedédih jwĩ jeéméchah, waícanjeh āpĩ bueudná caá. Pánihna, bueudní pínahdih cáacwā ĩ jenah joyátjĩhjih ĩ wutachah, Dios ā wutat pah nihcan, ĩ wutat dedé pínah nihcan caá.

²³ Nin pahbut yeebdíh ĩ niij wutna caá: “Weém oboh jumni caá”, ñi niijjenah joyoó”, ĩ niijná caá. ĩih bācahdih yeejép chājnit, yeebdíhbut biíc yoobó ĩ chājat túutna yuh caá. Páant ĩ wutachah, jéih beedánit ĩ jenah joyát pah ĩ chājat túutna yuh caá. Obohjeéhtih, ĩ wutat ā túican caá. Páant cáacwājeh ĩ wutat dée nihna, jwĩ yéej chājatdih jwĩ cádahíhichah yuhna, jwiitdih ā teo wāaccan caá.

3

¹ Cristo waóh boo pud jūóhni ā jumachah, yeéb āihwābut ājeéh boo pud jūóhni panihnit jumna, ā weñat pínahdih ñi túi jenah

joyoó. Caán jeáboó jwĩ ĩp jéihyepmant bóo bawámant chéudnit, nihatdih wutni caá.*

²⁻³ Cristoíhwā jumna, ñi yéej chājatdih ñi cádahachah, Diosboó yeebdíh ā wapna caá, páantjeh ājeéh ñi túi jumat pínah niijná. Jeáboó jwĩ jūibínachah, Dios ā wāhni pínahdih túi jenah joinít, nin baácđih bóo yeejépdih ñi bidca bojoó.*

⁴ Pánihna, Cristo páantjeh jumat túutni, jeámant ā jwáub dei jūúwáchah, nihat caandíh ĩ wēi naáwáchah, yeéb ājeéh jumnitdihbut ĩ wēi naóhbipna caá.*

Yeéb Cristoíhwā ded pah ñi jumat

⁵ Cristoíhwā jumna, jātih ñi yéej chājatjidih ñi cádahaá: Ñi weha mána nihcannitjĩh ñi yéej chāj cádahaá. Nihat ñi yéej chājihat jenah joyátđihbut ñi cádahaá. Bií déedih ñi en ñinahca bojoó. Bií déedih búdí bidna, Diosboodíh ñi jenah joicán caá.

⁶ Bitá pánih yéej chājna, caandíh ĩ yap yohochah ennit, queétdih ĩjna, Dios búdí ā peéh chājbipna caá.*

⁷ Pánih yéej chājnit ñit jum jwuhji tagaá.

⁸ Obohjeéhtih, bue caán yéej chājatdih ñi cádahaá. Nin pah ñi chājatđihbut ñi cádahaá: Ñi ĩj jenah joyátđih, tabit ĩjnit, ñi táoh jūihñatdih, bitadih yeejép ñi jenah joyátđih, bitadih yeejép dooná ñi naáwátđih, yeejép ñi wéheatđih, nihat páant ñi chājatdih ñi cádahaá.

⁹⁻¹⁰ Pánihna, yeéboó Jesúíhwā jumna, yéej chājatdih cádahnit, táiniboodíh túut nuumnit ñit jumup be.* Dios yeebdíh páant āt túut nuumát túutup taga, caandíh chah ñi túi jéihyat pínah, caán ā jumat pah ñi jumat pínahbut niijná.* Pánihnit jumna, ñi míic yeeca bojoó.*

¹¹ Cristo nihāt āihwājeéh ā jumachah, Dios jwiit nihatđih biíc yoobó ā enna caá. Pánihna, judíowā, judíowā nihcannitbut, bóodnit, bóodcannitbut, jwĩh wéheatđih wéhenit, wéhecannitbut, bohénit, bohécannitbut, teo wāhñit, maáta déebut jwĩ jumachah, dedé pínah nihcan caá. Jwiit nihāt mácah jwĩ jumachah yuhna, Jesucristo nihāt āihwājeéh biíc yoobó ā

* **2:19** Ef 1.22; 4.15-16 * **2:20** Ro 6.6-11; Gá 2.19-20; 4.3,9 * **3:1** Sal 110.1; Mt 22.44; He 1.3 * **3:2-3** Ro 6.4-11; Col 2.12 * **3:4** Gá 2.20; Fil 1.21 * **3:6** Ef 2.3 * **3:9-10** Ef 4.22 * **3:9-10** Gn 1.26; Ef 2.10 * **3:9-10** Ef 4.24

ɟumna caá. Caán oboh ɟumni nihcah, caandihjeh chah jenah joyát caá jwiit nihatdih náahap.

12 Pánihna, Dioíhwā, ā ñíonit, ā oinit ɟumna, nin pah ñi chājaá: Bitadilh ñi jġgah en teo wáacá. “Chah jéihni wā ɟumna caá”, ñi niġ jenah joicá bojoó. Bitadilh jāihcan, ded pah ĩ chājachah yuhna, íjcan, táinijeh ñi chājaá.

13 Ñijeéh ɟumnit ñi náahat pah ĩ chājcah yuhna, íjcanjeh, páantjeh ñi ɟumah bojoó. Ñijeéh ɟumnit yeebdíh ĩ túi chājcah enna, míc íjnit, waícanjeh ñi míc yoobánaá. Jwġ Maáh ñi yéj chājatdih át yohop taga. Páant ā yohat pah yeebbát ñi íjcatdih ñi míc ámoohoó.*

14 Páant wā wutát chah yeebdíh nin pah wā wutna caá: Bitadilh ñi míc oyoó. Pánih míc oina, nihát biíh wā wutatdihbut ñi jepahbipna caá. Pánih míc oina, biíc weh pah ñi ɟumbipna caá.

15 Biíc bácah panihni ɟumna, míc jāihcanjeh, bita Jesúíhwā biícđih jwġ túi ɟumat pínahđih Dios jwiitđih ā náah yacna caá. Páant ā náah yacat pah, yeéb biícđih ñi túi ɟumú. Pánihna, ded pah ñi chājat pínahđih jenah joinít, “Nin pah chājna, ¿bita Jesúíhwā biícđih páantjeh wā túi ɟummi niit?” niġ jenah joyát caá náahap. Pánih túi biícđih ɟumnit, “Ma teo wáacat túina caá, Paá”, Diosđih ñi niġj.

16 Cristoíh túini doonáđih ñi túi náhninaá. Búdí ā teo wáacatġh ā naáwátđih ñi túi míc bohénaá. Pánihna, míc teo wáacat túut niġná, “;Ma túi jenah joyó chaáh! Páant ma chājachah, meemjéh ma míc yéjebipna caá”, ñi niġ naáwá. Jwġ Maáhđih chah jéihyat túut niġná, Salmosġh, wēi ewatnajġh, Túini Espíritu ā wāhni ewatnajġhbut biícđih ñi eweé. Caandíh búdí wēinit, “Túina caá, Paá”, Diosđih ñi niġ wēi eweé.

17 Jwġ Maáh Jesúđih ñi weñaat túut niġná, ded pah chājna, ded pah naóhna, táinijeh chājnit ñi ɟumú. Cristo ā teo wáacatġh jwġ íp Diosđih úbhñit, “Túina caá, Paá”, caandíh ñi niġj.*

Ded pah Jesúíhwā biícwā ĩ ɟumat

* 3:13 Ef 4.2,32 * 3:17 Ef 5.19-20 * 3:18 Ef 5.22; 1P 3.1 * 3:19 Ef 5.25; 1P 3.7 * 3:20 Ef 6.1 * 3:21 Ef 6.4
* 3:25 Dt 10.17; Ef 6.5-9 * 4:1 Ef 6.9

18 Yeéb áa ɟumnit yaáđh, ñi weha mánadilh ñi túi jepahaá. Páant tigaá chājat náahap jwġ Maáh Cristoíhwā yaáđhđih.*

19 Yeéb áa ɟumnit neonáboó ñi weha mána yaáđhđih ñi túi oyoó. Pánih oinit, jāihcanjeh, túi waóhñit, queéđđih táinijeh ñi ɟumú.*

20 Yeéb ĩ wehbut ñi mánadilh yap yohcanñit mícđeh ñi ɟumú. Páant ñi ɟumuchah ennit, jwġ maáh yeebdíh ā wēibipna caá.*

21 Yeéb ĩ mánabut ñi wehđih páantjeh ñi jāihca bojoó. Pánih jāihñit, íjcanit, queéđđih búdí ñita jġgaha tagaá. “Ī enechah, weémboó wā túi chājcan nacaá”, ĩta niġ jenah joi tágaá.*

22 Yeéb teo wāhñit ñi maátadilh ñi túi jepahaá. “Caán ā enechahjeh, wā túi teobipna caá, weemdíh ā wēi enat pínah niġná”, ñi niġ jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, jwġ Maáh Jesúđih weñaíhna, ñi maátadilh yeecanjeh, ñi túi jepahaá.

23 Yoobópdih yeéb Cristoíhwā ɟumna, caandíh túi jepahñit ñi ɟumú. Nin baácđih moón ñi maátadilh jepahna, Cristodihbut jepahñit ñi ɟumú. Ded pah ñi maáta ĩ wutát pah yabhcanjeh, ñi túi teweé.

24 Páant ñi jepahat jġib Cristoboó yeebdíh ā túi chājbipna caá. “Wā pehbhoó ñi ɟuyúchah, yeebdíh táinidih wā wāhbipna caá”, jwġ Maáh ā niġjátji pah ā wāhbipna caá. Caandíh yeéb ñi túi jéihna caá. Jwġ Maáh Cristodih yeéb teo wāhñit ñi ɟumna caá.

25 Obohjeéhtih, det túi chājcannitđih biíc ɟudhdat wihcan, jwġ Maáh ā peéh chājbipna caá.*

4

1 Yeéb maátaboó, ñi pebh moondíh ñi túi wáyaá. Yeebdíhbut Dios ñi Maáh ded pah ñi chājachah, āpġ enna caá. Páant ā enatđih túi náhnit, ā náah yacat pah yoobópdih ñi pebh moondíh ñi túi chājaá.*

Nihat queét Jesúíhwā ded pah ĩ ɟumat

2 Túi jenah joinít, yeó jáap ɟumat pah Diosđih ñi túi úbú. Pánih úbhñit, ā jepahat

pínahdih jéihnit, “Weemdih mapí táí chājna caá, Paá”, caandih ñi niijí.

³⁻⁴ Jwiítidibut ñi úúbá. Cristoih táini dooná, cáacwā í jéih jwuhca naáhdih bohéna, queétdih jwí táí jéihyaat pínah niijná, jwí ípdih búdí ñi úúbá. Páant wā bohéat jíib bñ nemat múbóó wā jumna caá. Pánihna, det weemdih enedih jainítidih Dios naáwátidih wā táí naáwát pínah niijná, ñi úúbát pínahdih wā náahna caá. Páant naáwát tigaá Cristo weemdih ā wutap.*

⁵ Jesúsdi jephacannitjeéh jumna, áih táini doonádih queétdih ñi naáwáchah, í joyát pínah niijná, yéej chājcanjeh, Dios ā náahat pah ñi chājaá.*

⁶ Bitadih míic wéhena, táinijeh ñi naáwá. Páant ñi naáwáchah, táí wéi joinít, jéihíhna, yeebdih í úúbh joibípna caá. Páant í úúbh joyóchah, queétdih ñi táí jéih jephahípna caá.

Pablo ā péé túyat tútat

⁷ Jwí úud panihni, jwí oini Tíquico, Cristoih táini doonádih bohéna, jwiít bíicdih teo cádahcanni ā jumna caá. Nin wā daácnidih úb bejna, ñi pebhna juibínit, nihat wíih doonádih yeebdih ā naóhípna caá.*

⁸ Ded pah wā jumatdih yeebdih naóhnit, ñi jīghatdih ā yayáat pínah niijná, ñi pebhna caandih wā wahna caá.*

⁹ Tíquicodih pej jum bejni pínah wā oini, wā úud panihni Onésimodihbut wā wahna caá. Caán ñíih tútchidih bóo, Cristodih cádahcanni ā jumna caá. Pánihna, queét chénat pah jwiít ninjīh ded pah jwí yapatdih yeebdih í naóhípna caá.*

¹⁰ Aristarco, nemat múbóó wājeéh jumni, yeebdih ā túyat túatna caá. Bernabé baih Marcosbut ā túyat túatna caá. Áih doonádih jātīh wāát wahap jī. Pánihna, ñi pebhna ā juibínachah, caandih ñi táí wéi jwāáá.*

¹¹ Jesús “Justo”, í niijníbut yeebdih ā túyat túatna caá. Nit bíic peihcannitjeh caá wā déewā yoobát pohba weém bíicdih Dios naáwátidih í bohéna caá, Cristodih cáacwā

í jephahat pínah niijná. Queét weemdih táí teo wáacnit í jumna caá.

¹² Épafra, ñijeéh jumni, yeebdih ā túyat túatna caá. Caán Cristodih teo wāhni mun tigaá. Pánih jumnit, Diosdih úúbhna, yeebdih búdí āpí úúbhna caá, “Ded pah ā niijátji pah Dios weemdih ā táí chājípna caá”, niij jéihna, Diosdih táí péenit, ā náahat pah ñi chājat pínah niijná.*

¹³ Yeebdih yoobópdih wā naóhna caá. Caán yeebdih āpí úúbh cádahcan caá. Laodicea tútchidih moondih, Hierápolis tútchidih moondihbut búdí āpí úúbhna caá.

¹⁴ Jwí oini Lucas, cohni cáacbut yeebdih ā túyat túatna caá. Demas yuh buca ā túyat túatna caá.*

¹⁵ Jwí déewā Laodicea tútchidih moón búdí í túy naáh. Ninfabut mi túy naáh. Jesúhwā míih múbóó míic wáacnitbut í túy naáh.

¹⁶ Nin wā wāhni náodih ñi míic bohé péenit, Laodicea tútchidih moondihbut ñi wahaá, queétbut í míic bohéat pínah niijná. Queétdih wā wāhni náodihbut, yeebbát ñi míic bohénaá.*

¹⁷ Arquipodih nin pah ñi niij naáwá: “Jwí Maáh Jesús meemdih ā wutatji pah ma péanaá”, ñi niijí.*

¹⁸ Weém Pablo, wíih téihyajīhjih nin túyat túatdih wā daácna caá. Yeebdih búdí wā túyat túatna caá. Nemat múbóó wā jumatdih náhnit, weemdih búdí ñi úúbá. Dios yeebdih oinit, búdí ā teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.
Pablo

* **4:3-4** Ef 6.18-20; Fil 4.6 * **4:5** Ef 5.16 * **4:7** Hch 20.4; 2Ti 4.12 * **4:8** Ef 6.21-22 * **4:9** Flm 10-12 * **4:10** Hch 12.12,25; 13.13; 15.37-39; 19.29; 27.2; Flm 24 * **4:12** Col 1.7; Flm 23 * **4:14** 2Ti 4.10,11; Flm 24 * **4:16** Ap 3.14-22 * **4:17** Flm 2

1 TESALONICENSES

Pablowā queédih ī túyat tútat

¹ Weém Pablo, yeéb Tesalónica tútchidih moón jwī íp Dioíhwā, jwī Maáh Jesucristoíhwābūt ñi jumchah, nin núodih biíhdih daacát tútntit, yeebdíh wā wahna caá. Weém, Silvano, Timoteojíh, jwiít biíc peihcannit yeebdíh búdí jwī túyat túttna caá. Jwī íp Dios yeebdíh oinit, ã teo wáaca naáh, ñi túi jummat pínah niijná.*

Tesalónicadih moón ī túut nuumát

² Diosdih úbhna, “Míih Tesalónicadih moón ī túut nuumátji ã túina caá, Paá”, jwīpī niijná caá.

³ Yeebdíh náhninit, Diosdih nin pah jwī niíj úbhna caá: “Paá, míih Tesalónicadih moón meemdíh túi jenah joinít, ma weñat pínahdih ípī chājna caá. Meemdíh oinit, bitadihbut oina, queédih ípī túi teo wáacna caá. Jesucristo ã jwúub dei júúwát pínahdih túi wēi páinit, meemdíh ī cádahcan caá”, jwī niijná caá. Páant ñi jummatdih búdí wēinit, Diosdih “Túina caá, Paá”, jwīpī niijná caá.

⁴⁻⁵ Jwī déewā panihnitá, Jesucristoíh túini doonádih yeebdíh naóhna, oboh jumni naáwát nihcan jíi. Obohjeéhtih, Túini Espíritu ã wēpatjīh yeebdíh jwī naáwáp jíi. Páant jwī naáwáchah, Túini Espíritu yeebdíh ã teo wáacap jíi, jwī naáwátidih joinít, ñi jepahat pínah niijná. Páant ñi jepahachah, Dios yeebdíh oinit, áihwā pínah ã ñíwatdih jwī jéihna caá. Ñijeéh jumnit, yeebdíh jwī túi teo wáacatjidih yeebbút ñi jéihna caá.

⁶ Ñijeéh jumna, ded pah jwī chājatjidih ennit, jwī Maáh Jesucristo ded pah ã jummatji doonádihbut jéihnit, yeebbút biíc yoobó ñi chājna caá. Jesúh túini doonádih joíhcan íjna, bita yeebdíh yeejép í chājachah yuhna, Túini Espíritu yeebdíh ã teo wáacachah, yeebboó wēinit, Diosdih ñi túi joyóp jíi.*

⁷ Páant ñi jummat doonádih joinít, nihát ñíih baác Macedonia baácidih moón, nin baác Acaya baácidih moón Jesúhwa ñi jummat pah mantih túut nuumná caá í chājap.

⁸ Pánihna, jwī Maáh Jesúh doonádih jepahnit, ñi túi túut nuumátji doonádih joinít, bitabūt jwī Maáhdih ít jepahap wēt jíi. Ñíih baácidih moón, Acaya baácidih moonjéhbūt nihcan, nihát baácidih moón Diosdih ñi túi jepahat doonádih ít joyóp wēt jíi. Ñi wūt yána caá. Jwiítboó ñíih doonádih queédih jwī naóh jwahcah, queét jātíh ítát joyóp tabe.

⁹ Pánihna, ñi túut nuumát doonádih jwī naáwát déedih, yeéb jwiítidih wēi jwááhnit, ñi túi joyátjidih ípī jwááh naáwáp jíi. Ñi pāpninadih úbh cádahnit, Dios yoobátidihjeh wēi úbhnit, ã wētatdih ñi túi jepahatjidihbut ípī naáwáp jíi.

¹⁰ Dios wúuh jeámant ã jwúub dei júúwát pínahdih ñi túi páñatdihbut ípī naáwáp jíi. Caán Jesús wānnijidih yuhna, Dios át boonanap tají. Caan tígaá Dios yeejép yoobát ã peéh chājat déedih jwiítidih ã túi ubna caá.

2

Tesalónicadih jumna, ded pah Pablo ã jummatji

¹ Ñijeéh jumna, yeebdíh jwī bohénachah, túi wēi joinít, ñi jepahap jíi. Páant ñi jepahachah, jwī tewat oboh jumni nihcatdih ñi jéihna caá.

² “Pablowā jwiítidih enedih í júúwát pínah jātíh, Filipos tútchiboó í bohénachah, íjnit, caán tútchidih moón queédih yeejép í chājap jíi”, yeébboó ñi niíj náhnina nacaá. Obohjeéhtih, Filiposdih moón jwiítidih yeejép í chājachah yuhna, úmcanjeh, Jesúh doonádih yeebdíhbut naáwádih jwī juibínap jíi. Biquína ñíih tútchidih moón maáta jwiítidih í naóh cádahat tútuchah yuhna, Dios ã teo wáacatjīh Jesúh doonádih yeebdíh jwī túi naáwáp jíi.*

³ “Pablowā yoobópdih í naóhcan caá. Yeebdíh pánih bohéna, queédih ñi weñat pínahdihjeh í bidna caá”, biquína í niíj yeena caá.

⁴ Obohjeéhtih, Dios jwī jenah joyátidih jéihni nin pah ã niíj naáwáp jíi: “Jesúh túini doonádih í naáwát pínah niijná, Pablowádih wā wahbipna caá”, ã niíj jíi. Pánihna, caandíh naóhna, “Pablowā túi chājnit caá”,

* 1:1 Hch 17.1 * 1:6 Hch 17.5-9 * 2:2 Hch 16.19-24; 17.1-9

bita i niij jenah joyát pínahdih jwĩ bidcan caá. Diosboó “I túi chājna caá”, ã niiját pínahdihjeh bidnit, Jesúih doonádih jwĩ naáwáp jĩ.*

⁵ Pánihna, yeebdíh naóhna, táini niiját pah niijcán, ñih bií déedih náahcan, ded pah jwĩ bohéátjidih ñi jéihna caá. Diosbut páant jwĩ chājatjidih ã jéihna caá.

⁶ “Pablowā chah jéihnit caá”, yeéb, bitabut ñi niij jenah joicát pínah niijná, yeebdíh jwĩ bohénap jĩ.

⁷ Jesucristoíh táini doonádih yeebdíh naáwát túutna, Dios ã wahnit jamna, yeebdíh búdí jwĩta jéih wat tagaá. Obohjeéhtih, pánih watcan, búdí oinit, chaíhjih bohéna, yeebdíh jwĩ yójahcap jĩ. Nomanih mi wáuhdih táinijeh mi en dawát pah yeebdíh jwĩ bohénap jĩ.

⁸ Yeebdíh búdí oinit, wēina, nihat yeó jáap jamat pah táini doonádih jwĩ naáwáp jĩ. Bitajwiítidih i mao yohíhatdih jéihna yahna, yeebdíh jwĩ teo wáac cádahcap jĩ.

⁹ “Jwĩjeéh i jam láa, ñih bácah ã chūnáchah yahna, búdí i tewep jĩ”, ñi niij náhnina nacaá. “Baáb jéenat pínah jātih teo jwíhñit, páú nihat yeó jáap teo tāah bejnit, chei tac yoob póhba ipĩ teo cádahap jĩ. Pánihna, Dioíh táini doonádih naóhñit, jwiítidih tac buugáihcan, i jeémát pínahdih jīb chājat túut niijná, búdí i tewep jĩ”, ñi niij jéihna caá.*

¹⁰ “Jwĩjeéh jamna, Dios ã weñat pínahdihjeh chājnit, i túi jamup jĩ”, ñi niij jéihna caá. Diosbut caandíh ã jéihna caá. Pánihna, bita “Pablowā yeejép i jamup jĩ”, i jéih niijcán caá.

¹¹⁻¹² “Jwiít nihatdih táinijeh i bohénachah, jwĩ túi joyóp jĩ. Biquínadibut jwiítidih i naáwáp jĩ. Ded ã wehdih ã túi bohéat pah jwiítidih i túi naáwáp jĩ. Dios ã weñat pínahdih ded pah jwĩ chājat pínah niijná, búdí i bohénap jĩ”, ñi niij jéihna caá. Dios yeebdíh át ñiwip wat jĩ, áihwā jamnit, ájeéh ã maáh jamupboó ñi jamat pínah niijná. Páant yeebdíh jwĩ bohéátjidibut ñi quíib buudcán nacaá.

¹³ Pánihna, yeebdíh jwĩ naáwátidih ñi túi jepahachah náhninit, búdí wēinit, “Táina caá, Paá”, Diosdih jwĩpĩ niijná caá. ã

naáwátidih yeebdíh jwĩ bohénachah, nin pah ñi niij jenah joyóp jĩ: “I jenah joyátjñih naóhna i chājcan caá. Dios naáwát yoobát jwiítidih bohéna caá i chājav”, ñi niij jenah joyóp jĩ. Pánih jenah joiná, caán naáwátidih joinít, Jesúsdi h jepahna, táiniboodíh túut nuamná caá ñi chājav.

¹⁴ Judea baácdih moón Dioíhwā i jamat pah yeebút biíc yoobó ñi jamna caá. Dios ã wahnit Jesucristodih queét i jepahat jīb, ñih baácdih moón judíowā, queétdih yeejép i chājav jĩ. Pánihat pah mantih, yeebút Jesúsdi h jepahat jīb, ñih baácdih moonjéh yeebdíh yeejép it chājav taga.*

¹⁵ Queét judíowā jon jātih Dios naáwátidih naóh yapanitjidih yehna niijnít, it mao yohop tajĩ. Túttimah, jwĩ Maáh Jesucristodibut it mao yohop tajĩ. Túttimah, Dios naáwátidih ñi joicát pínah niijná, jwiítboodíh ñih tútchimant i bacanap jĩ. Pánih chājna, Diosdih búdí íjanit, nihat cáacwādidibut i eníhcan caá.*

¹⁶ Judíowā nihcannit iiguípna i bejat déedih náahcan, Jesúih doonádih naáwátidih jwĩ bejchah, judíowā jwĩ naáwátidih i jāhíhip yah jĩ. Pánihna, Diosdih yehna i niiját jīb, íjnit, Dios queétdih búdí ã peéh chājbi pna caá.

Pablo Tesalónicadi h moondí h ã jwúub eníhat

¹⁷ Yeebdíh wā cádah jūwáchah, wíh caolih ñijeéh ã páñap be. Maátcanjeh ñijeéh wihcan yahna, yeebdíh búdí jwĩ bidip be.

¹⁸ Pánihna, búdí oina, yeebdíh enedih jwĩ jwúub bejhip yah be. Weemjéh dawá láa yeebdíh búdí enedih wā bejíchichah yahna, Satanás jwĩ jib bejatdih ã jāhap jĩ.

¹⁹ Yeebdíh Jesúsdi h doonádih jwĩ naáwáchah, ñi túi joyátjidih náhninit, búdí jwĩ wēina caá. Jwĩ Maáh Jesús ã jwúub dei jūwáchah, ñi jepahatjidih jenah joinít, búdí wēina, “Jwĩ naóhñiji táini doonádih i túi jepahap jĩ”, Jesúsdi h jwĩ niij naóhbipna caá.

²⁰ Pánihna, yeebdíh jwĩ naáwáchah, ñi jepahatji jīb, jwĩ Maáh jwiítidih ã wēi naáwátidih jéihnit, jwiítbut búdí jwĩ wēina caá.

* 2:4 Gá 1.10 * 2:9 Hch 18.3; 2Ts 3.8 * 2:14 Hch 17.5

* 2:15 Hch 9.23,29; 13.45,50; 14.2,5,19; 17.5,13; 18.12

3

Timoteodih ã wahat

1-2 Pánihna, yeebdíh bádí náhni dahwanit, yeebdíh ã enat pínah niijná, Timoteodih ñi pebhna jwí wah bojop be. Caán jwí úud panihni, weemdíh pej jumni, Cristoíh túini doonádih ãpí naáwáp jĩ. Diosjeh caandíh ã wahachah, weemdíh bádí ã teo wáacap jĩ. Pánihna, yeebdíh ã bohéat pínah niijná, ñi pebhna caandíh wahniji, Atenas tátchiboó biícjeh wã páñap jĩ.*

3 Jesúsdiñ ñi jepahatji jíib bita yeebdíh yeejép ĩ chājachah yuhna, Diosdih ñi cádahcat pínah niijná, yeebdíh wã bohéat túutap jĩ. “Jesucristodih jwí jepahachah, jwí túut nuumátdih líjnit, áihwã nihcannit-boó jwiít dih yeejép ĩ chāj bipna caá”, jwí niíj jéihna caá.

4 Ñijeéh jumna, páant jwí yapat pínahdih dawá láa yeebdíh jwí naáwáp jĩ. Bũũ jwí naáwátji pah ã yapatdih ñi jéihna caá.

5 Pánihna, ded pah ñi jummatdih bádí jéihíhna, Timoteodih wã wahap jĩ. “Nemépwã ĩ maáh queétdih ã yee naáwáchah, ¿queétboó caandíh yehna ĩ niijná niít? Yehna ĩ niijcáh, nihat conboó jwí bohéat bádí jwí tewatji bũudní ã jum bipna caá”, wã niíj jenah joyóp jĩ.

6 Bũũ Timoteo, ñi pebhboó juibíniji, ã jwáub juyáp jĩ. Jwáub jwinít, “Nihat Tesalónica tátchidih moón meemdíh bádí ĩ túyat túutap be. Queét Dios naáwátdih túi joiná beé ĩ chājap be. Túi joinít, Diosdih bádí oinit, ĩ míic túi oina beé. Yeebdíh náhninit, bádí wēinit, yeebdíh ĩ bidna beé. Yeéb queétdih bidnit, bádí enedih ñi bejíhat pah mantih, queétbut yeebdíh ĩ bidna caá”, weemdíh ã niíj naáwáp jĩ.*

7 Páant ã niíj naáwáchah, yeebdíh jwí náhni dahwaat ã yayáh bejep jĩ. Yeéb Dios naáwátdih jepahnit, ñi túi jummat doonádih joinít, bita jwiít dih yeejép ĩ chājachah yuhna, bádí jwí wēina caá.

8 Yeéb jwí Maáh Jesúsdiñ ñi túi péenachah, jwíh caolih bádí ã wēina caá.

9 Pánihna, “Paá, ma teo wáacatjĩh queét Jesúsdiñ ĩ túi péeatdih jéihna, bádí wã wēina caá. Páant weemdíh ma weñaat ã túina caá”, Diosdih wã niijná caá.

* 3:1-2 Hch 17.15 * 3:6 Hch 18.5

10 Pánih wēinit, yeó jáap, cheibut Diosdih bádí jwí úubhna caá, yeebdíh enat túutna, jwiít dih ã wahat pínah niijná. Yeéb Jesúsíhwã ded pah ñi túi chājat pínahdih beh joyát yeebdíh páantjeh ã jũhdũchah, ñi pebhna jwáub bohénadih jwí bejíhna caá.

11 Yeebdíh jwáub enedih jwí bejat pínah niijná, Satanás ã jāhat panihatdih ĩ yohat pínahdih jwí íip Diosdih, jwí Maáh Jesucristodihbut bádí jwí úubhna caá.

12 Pánih úubhna, jwí Maáh yeebdíh ã teo wáacat pínahdih jwí úubhna caá, chah míic oinit, nihatdihbut ñi oyat pínah niijná. Pánihna, yeebdíh bádí jwí oyat pah mantih, yeebút biíc yoobó ñi oyat pínahdih wã náah yacna caá.

13 “Paá, queétdih ma túi teo wáacá, ma weñat pínahdihjeh ĩ chājat pínah niijná”, jwí niíj úubhna caá. Páant ã teo wáacachah, jwí Maáh Jesucristo nihat áihwãjeéh jwáub dei jũóhnit, Jesús jwí íip Diosdih nin pah ã niíj naóhbipna caá: “Queét túinit ĩ jumachah, queétdih dedé peéh chājat pínah ã wihcan caá”, ã niijbípna caá.

4

Dios ã weñat pínahdih ded pah ĩ chājat

1 Bũũ biíh bohéatdih yeebdíh jwí naáwát túut caá. Ñijeéh jwí jum láa, Dios ã weñat pínahdih ded pah ñi chājat pínahdih jwí bohénap jĩ. Páant jwí bohéatjidih ñit quíib bũudcáp taga. Páant ñi chājat chah ñi túi jepahatdih yeebdíh bádí jwí náah yacna caá.

2 Jwí Maáh Jesucristo ded pah ã wutátjidihjeh yeebdíh jwí naóh yapaatdih ñi túi jéihna caá.

3 Nin pah ñi jummat pínahdih Dios ã náah yacna caá: Diosdih jepahcannit ĩ jummat pah yeebút ñi jumca bojoó. Ñi áa nihcannitjĩh yeejép ñi chājca bojoó.

4 Dios ã enechah, cãacwãbut ĩ enechah, ñi túi áa jumúú. Pánih áa jumnit, mijeeh ñi túi jumúú.

5 Diosdih jéihcannit ĩ áa nihcannitjĩh ípĩ metna caá. Obohjeéhtih, yeéb Diosdih jéihnitboó páant ñi chājca bojoó. Ñi weha mána yaádhjeéh túinijeh ñi jumúú.

⁶ Mijeéh bóojeéh jamnihdih ñi dúuc wái metca bojoó. Dios nihat ñi chājatdih jéihnit, páant ñi chājat jíib búdí ã peéh chāj bipna caá. Jon ñi pebh juibínitji caandíh búdí jwí bohénap jĩ.

⁷ Dios jwiítidih í náah chājatdih wutcan, táinijeh jwí jumat pínahdih át wutap wut jĩ.

⁸ Butéh wā naáwátidih weemjéh wā wutat nihcan beé. Dios yeebdíh páant ã wutatdih wā naóh yapanap be. Pánihna, ded caandíh yehna niijná, weemdíh nihcan, Diosboodíh ã yap yohna caá. Caán caá Táini Espíritudih yeebdíh wāhni.

⁹⁻¹⁰ Buu míc oyatdih yeebdíh bainí wā naáwát túut caá. “Ñi míc oyoó”, Dios ã niij wutatdih joinítji caandíh táí jepahna caá ñi chājap. Pánih jepahna, nihat ñíih baác Macedoniadih moón Jesúíhwādih yeéb ñi táí oina caá. Pánih míc oinit, chah míc teo wáacnit ñi jumúá.

¹¹⁻¹² Pánih míc oina, biícidih táinijeh ñi jumúá. Míc jāihcanjeh, bitadih yeejép táoh naóhcan, bita í tewatdih tubit ñi en naóhca bojoó. Yabhcanjeh, ñi táí teweé. Pánih teonit, bitaíh bíí déedih, íih jeémátidihbut tubit ñi úbh tac buugáca bojoó. Pánih wutatdih jáantjeh yeebdíh jwí naáwáp jĩ. Caandíh ñi jepahachah, Diosdih jéihcannitboó yeebdíh ennit, “Queét táí chājnit caá”, í niijbípna caá.

Jesucristo ã jwúub dei jūúwáchah, ded pah ã yapat pínah

¹³⁻¹⁴ Buu, jwí déewā panihnitá, Jesúíhwā í wunachah, ded pah í yapat pínahdih yeebdíh jwí naáwát túut caá, tubit ñi jīgahcat pínah niijná. Jesucristo ã wunat táttimah, Dios caandíh át jwúub boonanap tají. Caan páh muntih jwiít áihwā jwí wunat táttimah, jwiítidihbut ã jwúub boonachah, Jesús ã jumapboó ájeéh jwí táí jumbipna caá. Páant jwí yapat pínahdih ñi túí náhninaá. Pánih náhninit, Jesúíhwā, ñi oinit í wunat táttimah, ñi bidna yahna, tubit ñi jīgahca bojoó. Bita Jesúsdih jepahcannit, Jesúsjeéh í wihcan niít. Pánihna, í oinit í wunat táttimah, í jwúub míc encat pínahdih jéihna, búdí jīgahnit, í moh yéejna caá. Obohjeéhtih,

Jesúsdih jepahcannit í jīgahat pah yeéb ñi jīgahca bojoó.

¹⁵ Nin pah Jesúsjeéh ã naáwátjidih yeebdíh jwí naóh yapana caá: “**Queét wíihwā wunnitji í boo pud jūúwát pínah jātih, wuncannit í waóh páuh laab béj páican niít**”, Jesús át niijíp wut jĩ.

¹⁶⁻¹⁷ Nin pah ã yapbipna caá: “**Ñi páuh laáb jūúwá**”, Jesús ã niij ejatdih, ángelwā í maáh búdí ã ejatdihbut jwí joibípna caá. Dios ã wāhni póojat nahjĩh ángelwā í maáh ã póojochah, jwí joibípna caá. Páant ã yáanachahjeh, jwí Maáh Jesucristo ã jwúub dei jūóhbipna caá. Páant ã dei jūúwáchah, áihwā wunnitji, Jesús ã boo pud jūúwátji pah muntih, í boo pud jūóhbipna caá. Queét í boo pud jūúwáchah, jwiít áihwā wuncannit, íjeéh wáac juibínit, wépép páuh laab béjnit, mah tólihna nihat biícidih jwí Maáh Jesúsdih jwí jwāáhbipna caá. Pánihna, jwiít nihat biícidih Jesúsjeéh páantjeh jwí jumbipna caá.*

¹⁸ Pánihat pínahdih jéihnit, yeéb bitadihbut jwúub naóh yapanaá, Jesúíhwā wunnitdih tubit í jīgahcat pínah niijná.

5

¹⁻² Buu, wā déewā panihnitá, Jesúíhwā wunnit ded pah í yapat pínahdih ñi jéihna caá, buca. Obohjeéhtih, débólih Jesucristo ã jwúub dei jūóhni yeó jáap pínahdih jwiít cāacwā jwí jéihcan caá. “Náhnica, nūmnií ã juyát pah jwí Maáh Jesucristo ã jwúub dei jūóhbipna caá”, yeebjéh ñi niij jéihna caá. Páant ñi jéihyechah, wā jwúub naóhcan niít.*

³ Diosdih jepahcannit nin pah í niijbípna caá: “Buu táini láa caá. Cāacwā í míc maocah, úmcanjeh, jwí táí jumna caá. Yeejép yapat jwiítidih ã wihcan niít”, í táoh niijbípna caá. Páant í niijjíchahjeh, caandíh í jepahcatji jíib, Jesús peéh chājadih ã jwúub dei jūóhbipna caá. Yaádh í weép jáaat dée pah ã jumbipna caá. Wudu jamnih mi weép jáanachah, caán tubatdih mi jéih jweicán caá. Pánihat pah Jesucristo ã jwúub dei jūúwáchah, caandíh jepahcannitji í yéejat jíib í jéih jweicán niít.*

* **4:16-17** Mt 24.30-31; Mr 13.26-27; 1Co 15.51-52 * **5:1-2** Mt 24.43; Lc 12.39; 2P 3.10 * **5:3** Is 13.8

4-5 Obohjeéhtih, wā déewā panihnitá, yeéboó dupánap panhipboó jumcan, baabáp panhipboó ñi jumna caá. Jesúsdiñ jepahcannit, bita ñ encat pínah niijná, dupánapboó yeejép ñpí chājna caá. Obohjeéhtih, yeéboó páant ñi chājcan caá. Pánihna, náhnicañ nñumñi ã waád juyát pah, Jesús ã jwúub dei jūúwáchah, ñi wáhi bejcan niít. Yeebdíñ peéh chājajadiñ jūóhna ã chājcan niít.

6 Jwiít Jesúhwā jumna, caandíñ jéihcannit ñ chājat pah jwiítadiñ chājcat caá náahap. Fonit panihnit jumna, ded pah nin baácboó ã yapatadiñ queét ñ jéihcan caá. Obohjeéhtih, jáanit panihnit, “¿Dios ã weñat pínahdiñ chājat túat niijná, ded pah wā chājbi?” niñ jenah joyát caá jwiítadiñ náahap. “Waícanjeh Jesucristo ã jwúub dei jūóhbipna caá”, niñ náhninit, túi chājat caá náahap.

7 Jesúsdiñ jepahcannit, dupúát panhipboó jumna, fonit panihnit caandíñ ñ joican caá. “Jesús ã jwúub dei jūóhcan niít”, niñ jenah joinít, ñ weñat pínahdiñjeh chājnit, ñpí babh máihna caá.

8 Obohjeéhtih, jwiít baabáp panhipboó jumnitadiñ Dios naáwátadiñ túi jenah joyát caá náahap. ã weñat pínahdiñ jenah joinít, yeejép chājcat caá náahap. Soldado míc mawadiñ bejna, ñtah wao chá páha páahnit, áih bácahdiñ jāhat pínah niijná, ñtah chóadiñbut áih tacamant ñpí ñoná caá. Pánihna, soldado ã míc jāhat pah, jwiít Jesúhwādiñbut míc jāhat caá náahap. Obohjeéhtih, jwíih bácahdiñjeh pohba jāhatdiñ niijná wā chājcan caá. Jwíih caolihdiñ jāhatdiñ niijná caá wā chājap. Nin caá jwíih caolihdiñ jwí jāhat pínah: Jesucristodiñ túi jenah joinít, Diosdiñ cáacwādiñbut túi oyat caá caolihdiñ jāhat ã jumap. “Jesús wā yéejatdiñ yohnit, weemdíñ ájeéh ã ub bejbipna caá”, niñ jenah joyátbut caolih jāhat ã jumna caá. Pánih jāhñit panihnit jumna, Satanás jwiítadiñ ã yéejat túatuchah, caandíñ jwí jéih yap yohna caá.*

9-10 Jesucristodiñ jepahcannit bícdih Dios jwiítboodíñ át peéh chājihcap wut jñ. Obohjeéhtih, áihwā jwí jummat pínah niijná, jwí yéejat jñib, jwí Maáh Jesucristo jwiítadiñ át wun wáhp wut jñ. Pánihna, jwiít áihwā

jumnit, nin baácboó páantjeh jumna, wñna yñhna, niñat bícdih ájeéh jwí túi jumbipna caá.

11 Caandíñ náhninit, Jesúsdiñ ñi túi jenah joyát pínah, ñi jepahat pínahdiñbut páantjeh ñi míc teo wáacá.

Pablo queétdih bíñ ã wut

12-13 Bññ yeébdíñ bainí wā jwúub naáwát túat caá, páant mñntih. Ñijeéh jumnit Dios naáwátadiñ yeébdíñ ñ bohénachah, ñi túi joyoó. Yeébdíñ bohéat pínah niijná, Diosboó queétdih ã wutuchah, yeébdíñ bohénit, búdí ñ teona caá. Pánihna, queétdih oinit, ñi túi jepahaá. Yeebbát míc oinit, bícdih ñi túi jumú.

14 Yabhñitadiñ ñi tewat túatú. Fñmñitadiñ, jñgahñitadiñbut ñi weñanaá. Wñpcannitadiñ ñi túi teo wáacá. Bitadiñ yóyahcan, ñjeéh ñi túi jumú.

15 Yeébdíñ yeejép chājnitadiñ ñi yéej chāj jwúubaca bojoó. Niñatadiñ túi chājnit, bícdih ñi túi jumú.

16 Ded pah yeejép yapna yñhna, Diosdiñ túi jenah joinít, páantjeh ñi weñeé.*

17 Caandíñ ñi úbh cádahca bojoó.

18 Yeó jáap jummat pah “Túina caá, Paá”, Diosdiñ niijnít ñi jumú. Túi yapna, yeejép yapna yñhna, bíc yoobó “Túina caá, Paá”, niijnít ñi jumú. Pánihatadiñ Dios yeébd Jesúsíhwādiñ ã náah yacna caá.*

19 Túini Espíritudiñ túi jepahnit, ded pah ã teo wáacatadiñ ñi jāhca bojoó.

20 Detadiñ Túini Espiritu ã naáwáchah, queét ñ naóh yapáñhichah, yeéboó joíñcannit pah ñi jumca bojoó.

21 Pánihna, niñat naáwátadiñ túi jenah joinít, ded túini, ded táicanni ã jummatadiñ ñi jéihyeé. Pánih jéihna, táinidiñ jepahnit, ñi náhninaá.

22 Obohjeéhtih, táicanniboodíñ, ñi joyáh bojoó.

23 Jwiít yeébdíñ Dios ã túyatadiñ búdí jwí náah yacna caá. Pánihna, yeébdíñ úbhna, “Paá, queét míhwādiñ búdí ma teo wáacá, yéej chājatadiñ ñ yap yohat pínah niijná. Meemdíñ ñ túi jenah joyát pínahdiñbut teo wáacnit, queétdih ma túi wapaá”, búdí jwí niñ úbhna caá. Páant ã teo wáacachah,

* 5:8 Is 59.17; Ro 13.12; Ef 6.13-17 * 5:16 Fil 4.4 * 5:18 Fil 4.6; Col 4.2-7

jwĩ Maáh Jesucristo ã jwúub dei jãóhni yeó jáapdih yeéb ãihwã táinit ñi jumbipna caá.

²⁴ Diosjeh yeebdíh ñíonit, ã niijátji pah yeebdíh ã túut nuúm péabipna caá.

Pablo ã péé túyat tútat

²⁵ Wã déewã panihnitá, jwiít dihbut bádí ñi uúbú.

²⁶ Dios ã oyatjĩh nihát Jesúíhwã ñi táí míc uúbú.

²⁷ Jwĩ Maáh Jesús ã enechah, nin pah yeebdíh wã naóhna caá: Nin núodih ñi pebhna ã ub juibínachah, nihát caánboó jumnit Jesúíhwádih ñi táí en naáwá.

²⁸ Jwĩ Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, ã táí teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Pablo

2 TESALONICENSES

Queétdih ã túyat túat

¹ Weém Pablo, Silvano, Timoteojih túyat túatnit, yeéb Tesalónica tútchidih moón jwĩ íp Dioíhwã, jwĩ Maáh Jesucristoíhwãbut ñi jumachah, nin náodih biíhdih daacát túatnit, yeebdíh wã jwúub wahna caá.*

² Jwĩ íp Dios, jwĩ Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, ñi teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.

Queétdih “Túina caá, Paá”, ã niiját

³ Wã déewã panihnitá, yeebdíh úbhñit, “Jesúsdi chah ñi túi jenah joyátdih, chah ñi míc oyatdihbut ã túina caá, Paá”, yeó jáap jumat pah jwĩ niiját dée caá.

⁴ Jesúsdi ñi péeat jíib, bita yeebdíh yeejép ñi chājachah yuhna, caandíh ñi cádahcan caá. Páant ñi cádahcatdih jéihna, bita Dioíhwãdihbut jwĩ túi wēi naóhna caá.

Cristo ã jwúub dei jūúwáchah, Dios yeejépwādh ã peéh chājat

⁵ Yeejép yapna yuhna, Jesúsdi ñi cádahcah enna, Dios ã maáh jumapna yeebdíh ã bejat túatbipna caá. Páant ã chājachah, ã jenah joyát yoobópdih ã jumatdih niहत cāacwā ñi jéihbipna caá.

⁶ Pánihna, Dios yoobópdih jenah joini jumna, yeebdíh yeejép chājnitboodíh ã peéh chājipna caá.

⁷ Jwĩ Maáh Jesús jeámant jwúub dei jūóhna, búdí tūu iigát cātíh, áih wēpnit ángelwã biícđih, yeéb yeejép yapnitjidih ã túi jumat túatbipna caá. Jwiítđihbut biíc yoobó ã chājipna caá.

⁸ Pánih jūóhna, Diosdi, jwĩ Maáh Jesúsdi táini doonáđihbut jepahcannitdih ã peéh chājipna caá.

⁹ Dios queétdih ã peéh chājachah, páantjeh iiguípboó yeejép ñi yapbipna caá. Jwĩ Maáh Jesús pebh jéih jumcan, búdí ã wēpatđihbut ñi jéihcan niít.

¹⁰ Jesús ã jwúub dei jūóhni yeó jáapđih áihwã caandíh wēinit, “Jesús táini, chah wēpni caá”, ñi niijbípna caá. Yeéb áih

doonáđih jwĩ naáwáchah joinitbut queét biícđih caandíh búdí ñi wēibipna caá.

Queétdih ã úbát

¹¹ Yeebdíh Diosdi jwĩpĩ úbhna caá, ã náahat pahjeh ñi chājat pínah niijná. Nihat áihwãdih páant chājat caá náahap. Pánihna, yeó jáap jumat pah yeebdíh búdí jwĩ úbhna caá, Diosdi túi jenah joinit, ã teo wáacatjĩh ded pah ñi chājihatdih ñi buujáát pínah niijná.

¹² Páant ñi túi chājachah, jwĩ Maáh Jesucristoíhwã ñi jumatdih jéihñit, bita caandíh, yeebdíhbut ñi túi wēi naóhbipna caá. Páant ñi jumat pínah niijná, jwĩ íp Dios, jwĩ Maáh Jesucristobut yeebdíh oinit, ñi teo wáacbipna caá.

2

Jesucristo ded pah ã jwúub dei jūúwát

¹ Būu jwuh jwĩ Maáh Jesucristo nin baácboó ã jwúub dei jūúwáchah, míc wáac juibínit, caandíh jwĩ jwāáát pínahdih wã naóhbipna caá.*

² Bita yeebdíh yeena, “Jwĩ Maáh átát jwúub dei jūóh tagaá”, ñi niijíchah yuhna, ñi úmca bojoó. Biquína “Dios weemdíh páant ã niijíp jĩ”, níj, bita “Pablo páant át daác wahap jĩ”, ñi níj yee tagaá.

³ Pánihna, bita páant yeebdíh ñi yeenachah, ñi joyáh bojoó. Caán ã jwúub dei jūúwát pínah jātíh, Diosdi dawá ñi yap yohbipna caá. Páant ñi yap yohochah, chah yeejép wutni ã jigohbipna caá. Caandíh Dios peéh chājna, iiguípna ã wahbipna caá.

⁴ “Caán niहत maáh caá”, cāacwādh níj jenah joyát túatnit, Diosboodíh ã weñat túatcan niít. “Weém caá Dios”, níj yeenit, Dioíh mūúboó ã waadbípna caá, niहत caandíh ennit, ñi wēi naáwát pínah niijná.*

⁵ ¿Ñijeéh jumna, páant yapat pínahdih wã naáwátjidih ñi náhnican niít?

⁶ Būu caán yeejép wutni pínahdih jāhni páantjeh jwĩ cātíh ã jum jwuhna caá. Obohjeéhtih, Dios ã ñioni yeó jáapđih yeejép wutni ã jigohbipna caá.

⁷ Būu caandíh ñi jéih encah yuhna, nemépwã ñi maáhboó Dios ã wutatđih

* 1:1 Hch 17.1; 1Ts 1.1 * 2:1 1Ts 4.15-17 * 2:4 Dn 11.36; Ez 28.2

cãacwãdih ã yap yohat túatna caá. Obohjeéhtih, páant ã chãjachah yuhna, yeejép watnidih jáhni ã bejat pínah játih caán tubit yeejép ã jéih wat jwuhcan caá.

⁸ ã bejat túttimah bácah, tubit yeejép watni ã jígohbipna caá. Páant ã jígohat túttimah, jwí Maáh Jesucristo ã yeh iigátjĩh nin baácboó jwúub dei jũóhna, ã naáwátjĩh póoj yohat pah, caandih ã buudábipna caá.*

⁹ Caán yeejép watniboó nemép ã wēpatjĩh, cãacwã ã jéih chãjca naáhdih dawá láa ã chãj jútupna caá, queét caandih ã wēi enat pínah niijná.*

¹⁰ Búdí yeejép ã chãjachah yuhna, iiguípna bejnit pínahboó “Caán túi chãjni caá”, niijnít, caandih ã jepahbipna caá. Queét Jesúh doonádih, yoobópdi ã jumuchah yuhna, ã joíhcap tagaá. Páant ã joíhcat jíib, queét iiguípna bejnitdih Dios ã ubcan níit.

¹¹ Túini doonádih ã náahcat jíib, Dios queédih máihnit pah ã chãjbipna caá, yee naáwátidih ã túi joyát pínah niijná.

¹² “Caán naáwát yoobópdi nihcan caá”, niijnít, yeejép ã wēi chãjatji jíib, Dios queédih ã peéh chãjbipna caá.

Dios áihwãdih ã níwat

¹³ Yeéb jwí déewã panihnitá, jwí Maáh Jesús ã oinit ã jumna caá. Nin baácdi ã chãjat pínah játih yeéb iiguípna bejnit déejidih Dios ã níwip wat jí, áihwã ã jumna pínah niijná. Túini doonádih “Yoobópdi tigaá”, yeéb ã níj jenah joyóchah, Túini Espíritu yeebdih ã teo wáacap tagaá, túini ã jumna pínah niijná. Pánihna, ã níonit ã jumuchah, Diosdih wēinit “Túina caá, Paá”, jwí niiját dée caá.

¹⁴ Túini doonádih jwí naáwáchah, Dios yeebdih ã níwip taga, jwí Maáh Jesucristo jeáboó maáh ã jumuchah, yeebbát caán bíicdi maáta ã jumna pínah niijná.

¹⁵ Pánihna, Jesucristodih túi péenit ã jumna. Pánih péena, jwí naóh bohéátjidih jwí daác wahnidihbut túi náhninit, ã yap yohca bojó.*

¹⁶⁻¹⁷ Jwí Maáh Jesucristodih, jwí íip Diosdihbut yeebdih búdí jwí ubhna caá, ã náah yacat pah ã chãjat pínah niijná. Jwiítidih oina, iiguípna bejnit déejidih Dios ã túi

ubatdih náhninit, yeó jáap jumna pah búdí jwí wēina caá. Jesucristo, jwí íip bíicdi yeebdih ã teo wáaca naáh, wēp ãhnit panihnit jumna, túi chãjnit, túi míic wēhenit páantjeh ã jumna pínah niijná.

3

“Jwiítidihbut ã ubhna”, ã niiját

¹ Buh jwí déewã panihnitá, jwiítidihbut ã ubhna, jwí Maáh Jesúh doonádih dawá cãacwãdih jwí túi bohéat pínah niijná. Yeéb caán doonádih ã wēi jepahat pahjeh muntih bitadih jwí bohénachah, ã túi wēi jepahat pínahdihbut ã ubhna. Pánih jepahnit, bitadihbut ã naáwáchah, caán dooná waícanjeh ã bej peét bejbipna caá.

² Jesúh doonádih dawá jepahcan, yeej chãjnit jumna, jwiítidih ã yeejép chãjíchah, Dios jwiítidih ã wapat pínahdihbut ã ubhna.

³ Jwí Maáh Jesús ã niijátji pahjeh chãjni ã jumna caá. Pánih jumna, nemépwa ã maáh yeebdih ã yeej chãjat tútuchah yuhna, yeebdih ã teo wáacipna caá, Jesúsdi túi jenah joinít, nemépwaoodih ã jepahcat pínah niijná.

⁴ Páant Dios yeebdih ã teo wáacatjĩh, ded pah jwí wutuchah, ã jepahatdih jwí túi jéihna caá. Páant ã chãj cádahcatdihbut jwí jéihna caá.

⁵ Dios búdí ã oyatdih yeebdih ã túi jéihyana naáh, caandih oinit, bitadihbut ã oyat pínah niijná. Jwí Maáh Jesús yeejép yapna yuhna, Diosdih ã cádahcap wat jí. Páant ã jumna pah muntih, yeebbát yeejép yapna yuhna, ã cádahcat pínahdih wã ubhna caá.

Á tewat tútat

⁶ Jwí Maáh Jesucristo ã wēpatjĩh, nin pah yeebdih wã watna caá: Det Jesúhwã jwí bohéátjidih jepahcan, tewíhcannitdih ã pej jumca bojó.

⁷ Níjeéh jumna, búdí jwí tewechah, ã enep jí. Pánihna, jwí tewatji pahjeh muntih yeebdihbut tewat ã náahatdih ã jéihna caá.

⁸ Níih jeémátidih jíib wihcanni jwípí jeémcap jí. Obohjeéhtih, yeebdih ubhna tac buugácat tút niijná, yeó jáap jumna pah, chei jumna pahbut búdí jwí tewep jí.*

* 2:8 Is 11.4 * 2:9 Mt 24.24 * 2:15 1Co 11.2 * 3:8 Hch 18.3; 1Ts 2.9

⁹ Jwĩ bohéatji jíib yeebdíh jwĩta jíib waadá tagaá. Obohjeéhtih, jíib náahcanjeh, búdí jwĩ tewep jĩ, yeebboó jwiít dih ñi en yacat pínah niijná.

¹⁰ Ñijeéh jumnit, nin pah yeebdíh jwĩ niúj bohénap jĩ: “Teocannit ì jeémpca bojo naáh”, jwĩ niijíp jĩ.

¹¹ Obohjeéhtih, yeéb biquína ñit tewíhcap wat be. Pánih tewíhcan, bitadih ñit tac buugánap wat be.

¹² Pánih tewíhcannitdih jwĩ Maáh Jesucristo ã wēpatjĩh nin pah jwĩ niúj wutna caá: “Bitadih tac buugácanjeh, ñi teweé, ñíih jeémát pínah jíib”, jwĩ niijná caá.

¹³ Obohjeéhtih, yeéb jwĩ déewā panihnitá, túi chájna, ñi chuucá bojoó.*

¹⁴ Biquína caanjĩh moón jwĩ tewat tútatdih ì yap yohochah enna, queétdih ñi pej jumca bojoó, tíicnit, ì túat nuumát pínah niijná.

¹⁵ Obohjeéhtih, Jesús dih cádahnitdih ñi en jũihñat pah, queétdih ñi en jũihca bojoó. Queét ñi déewā, Jesús íhwā ì jumachah, ì yap yohatdih queétdih táinijeh ñi naáwá, ì túi tewat pínah niijná.

Ã pée túyat tútat

¹⁶ Jwĩ Maáh Jesús jwiít dih túi jummat túatni, yeó jáap jummat pah yeebdíh ã túi teo wáaca naáh, ñi túi jummat pínah niijná. Jwĩ Maáh ñijeéh ã túi jumca naáh.

¹⁷ Weém Pablo, nin péeni naáwátbitdih wĩih téihyajĩhjih wã daácna caá. Nihat wã daác wahnidih wĩih téihyajĩhjih wãpĩ daác péana caá. Páant péeni naáwátbitdih míic wã daacát dih enna, wã naáwát yoobát ã jummatdih ñi jéihbipna caá.

¹⁸ Jwĩ Maáh Jesucristo yeéb nihatdih oinit, búdí ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Pablo

* 3:13 Gá 6.9

1 TIMOTEO

Timoteodih ã túyat tútat

¹ Weém, Pablo, meém Timoteodih* nin náodih wã daác wahna caá. Jwĩ íip Dios jwiít dih túi ubni, Jesús jh ãih túini doonádih ã naáwát túatni wã jumna caá. Jwiít dih Jesús ã pebhboó ã ub bejat pínahdih jéihna, jwĩ wēi páina caá.

² Timoteo, meemdih Jesús ih doonádih weemjéh wã bohénachah joinít, Jesús dih ma jwí ih jepahachah, wã wūh panihni ma jumna caá. Dios jwĩ íip, jwĩ Maáh Jesucristobut oi jġah ennit, ã teo wáaca naáh, ma túi jummat pínah niijná.

Bitã ã yee bohéatdih Timoteodih ã yoobáat tútat

³ Macedonia baácboó jwĩ bej láa Éfeso tútchiboó juibínit, biquína Jesús ih doonádih yee bohénitdih jwĩ joyóp jġ. Páant ã bohéatdih joinít, meemdih caán tútchidih wã cádahap jġ, ã yee naáwát dih ma cádahat tútat pínah niijná.

⁴ ã nuowã jon jãtih moón ã jenah joyátjidih páantjeh ã bohénap jġ. Ded pah ã naáwátjġ, ã wãtnadibut ã bohénap jġ. Queét pánih bohéna, míc íjanit, Dios jwiít dih ã wutat pah ã chãjcap jġ. ã jéihyatjġhjih bohéna, Diosboodih ã túi jenah joicáp jġ.

⁵ Páant ã jumuchah enniji, meemdih chah wã wēp bohéat tútat jġ, Jesús hwã bitadib ã oyat pínah, Diosdih ã túi jenah joyát pínah, dedé yéejat wihcan, yéejat peéh chãjatdih ã úmcat pínahbut niijná.

⁶ Páant wã bohéatdih yohnit, oboh jumniboodih ã míc wéhena caá.

⁷ Moisés ã wutatjidih bohénit jumihna yuhna, ded pah ã bohéatdih queétjeh ã beh joicán caá.

⁸ Páant Moisés ã wutatjidih yoobópdih jwĩ bohénachah, túini wutat ã jummatdih jwĩ jéihna caá.

⁹⁻¹⁰ “Caán wutatdih jepahnitdih jwūb bohéat caá náahap”, jwĩ níj jenah joicán caá. Obohjeéhtih, nin panih chãjnitboodih bohéat caá náahap: Dios ã wutatdih yap

yohnit, yeejép chãjnit, ã mánadib mao yohnit, bitadibbut mao yohnit ã jumna caá. Yéej chãjnit, neoná mícjeh, yaádh mícjehbut yéej chãjnit ã jumna caá. Cáacwãdih ubnit, bitadib teo wãhat pínah niijná, queét dih jíib chãj wãhnit ã jumna caá. Yee naóhnit, túini bohéatdih yap yohnitbut ã jumna caá. Pánih chãjnitdih caá Dios naáwát dih bohéat náahap, ã túat nuumát pínah niijná.

¹¹ Caán bohéat caá Jesús ih doonádih Dios weemdih ã bohéat tútat jġ.

Dios Pablodih ã oi jġah enat

¹² Weém yeejép wã chãjachah yuhna, “Pablo wã naáwát dih ã túi bohébipna caá”, níj jenah joinít, jwĩ Maáh Jesús weemdih ã níwip jġ. Páant ã níwichah jéihna, “Túina caá”, caandih wã niijná caá. Páant ã níoni jumna, ãih doonádih wã bohénachah, ã wēpatjġh weemdih ã teo wáacna caá.

¹³ Páant ã níwat pínah jãtih, Jesús dih jéih jwuhcan, caandih yeejép wã wéhénachah, ãih cáacwãdibbut yeejép wã chãjachah yuhna,* caánboó weemdih ã níwip jġ. Yeejép chãj jwuhna, “Yeejép chãjna caá wã chãjap”, wã níj jenah joicáp jġ. Páant wã jéih jwuhcah enna, peéh chãjcanjeh, weemdih ãt oi jġah enep jġ.

¹⁴ Pánihna, jwĩ Maáh Jesucristo weemdih búdí oinit, ã túi chãjatdih jéihna, caandih wã jepahap jġ. Pánih jepahni jumna, ã oyatjġh bitadibbut búdí wã oina caá.

¹⁵ Yeejép wã jwĩ jumuchah jéihnit, iiguípna jwĩ bejat déedih túi ubat túat niijná, Jesucristo nin baácboó ãt dei jūwúp tajġ. Páant jwĩ naáwát yoobópdih ã jummatdih nihát ã túi jéihye naáh. Weémboó bita chah yeejép wã jumap jġ.

¹⁶ Obohjeéhtih, páant yeejép chãjni wã jumuchah yuhna, Jesucristo weemdih peéh chãjcan, ãt jġah enep jġ. Pánih jġah enna, weemdih ã túi chãjatdih jéihnit, bitabut caandih ã jepahbipna caá. Pánih jepahnit, Diosjéh ã pebhboó páantjeh ã jumnipna caá.

¹⁷ Dios páantjeh jumni nihát cáacwãdih chah maáh caá. Caán jwĩjéh ã jumuchah yuhna, caandih jwĩ en joicán caá. Caanjéh caá Dios. Biéh wihcan caá. Páant ã jumuchah jéihnit, jwiít dih yeó jáap jummat

* 1:1 Hch 16.1-3 * 1:13 Hch 8.3; 9.4-5

pah caandih wēi naáwát caá náahap. Páant tíi ã j̄m̄m̄ nah.

18 Timoteo, wã wũúh panihni ma j̄m̄m̄chah, nindih meemdih wã w̄t̄na caá: Jwiít Jesúíhwã waóhñitboó meemdih jwĩ teo jãha úbh láa, Túini Espíritu ã jéihyanachah, meemdih jwĩ naóh yapanap jĩ. Páant jwĩ naóh yapaatjidih túi náhninit, Jesúih doonádih wēp naóh bohéni ma j̄m̄m̄ú. Bitã meemdih joicánjeh yeejép ã chãjachah yuhna, caandih ma bohé cádahca bojoó.

19 Jesúsdihtú túi jenah joí cádahcan, yeó jáap j̄m̄mat pah caandih ma túi úbú. “Dedé yéej chãjat j̄jib weemdih ã wihcan niít”, niij jenah joyát túut niijná, mapĩ j̄m̄mat pah, túinijeh ma j̄m̄m̄ú. Biqúina pánih j̄m̄m̄can, Jesúsdihtú itát cádahap tajĩ.

20 Queét cádahnit poómpjeéh Himeneo, Alejandrojĩh ã j̄m̄m̄na caá. Pánihna, jáantjeh nemépwã ã maáhdih wãát wãhup jĩ, ded pah ã náahat pah queétdih ã chãjat pínah niijná. Queét yeejép ã bohéatjidih cádahnit, ã jwũúh túut n̄m̄m̄át pínah niijná, caandih wã wãhup jĩ.

2

Jesúíhwã míc wáacnit, ded pah ã úbát

1 B̄m̄ nin pah meemdihjeh wã jwĩh naóhna caá, bitadihbut ma bohéat pínah niijná: Yeéb Jesúíhwã míc wáacnit, nihat cáacwãdih ñi úbú, queétdih Jesúsdihtú ã jepahat pínah niijná. Pánih úbhna, “Túina caá, Paá”, caandih niijátbut ã náahna caá.

2 Nihat maátadihbut úbát náahap, míc mawat wihcan, Dios ã náahat pah chãjnit, ãh cáacwã ã túi j̄m̄mat pínah niijná.

3-4 Nihat cáacwã iiguípna bejnit déedih túi ubat túut niijná, ã wũúh túini doonádih joinít ã jepahatdih Dios ã náah yacna caá. Páant bitadih jwĩ úbúchah, búdí ã wēina caá.

5-6 Biícjeh tigaá Dios. Obohjeéhtih, jwiítboó yéejnit j̄m̄m̄na, caán biícjih jwĩ jéih j̄m̄m̄can caá. Páant jwĩ j̄m̄m̄chah, nihat cáacwã úud jeñé Jesucristojeh jwĩ yéej chãjat j̄jib át w̄n wãhup jĩ, Diosjeéh jwĩ túi j̄m̄mat pínah niijná. Jesús ã w̄n wãhatji

* 2:5-6 Mt 20.28; Mr 10.45; Gá 1.4; Tit 2.14 * 2:7 2Ti 1.11
Gn 2.7,21-22 * 2:12-14 Gn 3.1-6

doonádih Dios ã ñío láa cáacwãdih át jéihya jwĩhip jĩ.*

7 Jesús páant ã j̄m̄matdih wã naáwát pínah, judíowã nihcannitdih túini doonádih wã bohéat pínahbut niijná, weemdih ã ñíwip jĩ. Yoobópdih meemdih wã naóhna caá. Wã yeecan caá.*

Neoná, yaádh ded pah ã chãjat

8 Queét Jesúíhwã m̄m̄ná j̄m̄mat yoobó míc wáacnit, biícjih úbhna, neoná yéejat cádahnit j̄m̄m̄na, téihya aabánit, ã úbú naáh. Íjcan, míc j̄jihñat wihcanjeh úbh waáwát caá náahap.

9 Yaádhboó túinijeh yégueh ã d̄w̄w̄ naáh, bitã ã en ñinahcat pínah niijná. T̄bit mácah jíghni ãh waó yoócnadihtú chãjca bojo naáh. Bitã ã wēi naáwát pínahdih bidcanjeh, búdí j̄jib j̄m̄m̄ni iigní t̄p̄na, yégueh chónadihbut ã d̄uocá bojo naáh.*

10 Queét yaádh ã túi chãja naáh. Pánih chãjna, bitaboó queétdih jenah joiná, ã túi jíghatdih jenah joicán, ded pah ã túi chãjatboodih ã jenah joibípna caá. Páant tigaá Dioíhwã yaádhdihtú náahap.

11 Míc wáacna, laihcanjeh, wēinit, bohéatdih ã túi joyó naáh.

12-14 Míc wáacnit, yaádh neonádih bohécan, ã w̄t̄ca bojo naáh. Laihcan, túinijeh joí ch̄udnit yaádh ã j̄m̄m̄ naáh.* Adándih Dios jwĩh chãjnit, caán túttimah, Evadihtú át chãjap w̄t̄ jĩ, caandih teo wáacnih mi j̄m̄mat pínah niijná.* Caánt Adándih w̄t̄nih pínah mit nihcap w̄t̄ jĩ. Nemép ã yeenachah joiní Adán nihcah, Evaboó mit joyóp w̄t̄ jĩ. Páant ã yeenachah joiná, Diosdih mit yap yoh jwĩhip w̄t̄ jĩ.*

15 Obohjeéhtih, yad wili Diosdih mi yap yoh jwĩhichah yuhna, yaádh ã wehdih túi en daonít, Diosdih túi jenah joí cádahcan, ãjeéh ã túi j̄m̄bipna caá. Diosdih cáacwãdihbut oinit, ã túi chãjachah, queétdih ã wēi enbipna caá.

3

Jesúíhwã ã maáta ded pah ã chãjat

1 B̄m̄, Jesúíhwã ã maátadihtú ded pah ã ñíwat pínahdih wã naóhhipna caá. Ded queétdih

* 2:9 1P 3.3 * 2:12-14 1Co 11.2-6; 14.34-35 * 2:12-14

waóhni jamíhni táini tewatdih ã bidna caá. Caán yoobópdih tigaá.

² Jesúihwãdih waóhni pínahdih ñiona, yeejép dooná ã wihcat pínah niijná, nin pah jamnitdih ã ñíwi naáh: Det biíc wilidihjeh bíbohndih, táini jenah joinít, táinijeh m̄udíh waád jūwát t̄utnit, táini naóh bohénitdih ñíwat caá náahap.

³ Det máihcannitdih, míc maocannit, míc jūihcannit, dinero bádí bidcannit, cãacwãdih táinijeh chãjnitdih ñíwat caá náahap.

⁴ Pánih ñionit, ã weha mána yaáhdih, ã wehdihbut yeejép niijcãnjeh táini watnit ã jam̄ naáh.

⁵ Queétdih táini watcan, Jesúihwãdihbut ãta táini watcan tagaá.

⁶ Jesúsdi h jãap jepahni Jesúihwãdih waóhni ã jamca bojo naáh. Jãap jepahnidih ã waadánachah, “Weém chah jéihni caá”, ãta niij jenah joi tagaá. Pãant ã niij jenah joyóchah, Satanásdih ã peéh chãjat pah m̄ntih Dios caandíhbut ãta peéh chãj tagaá. Satanás pãant ã niij jenah joyátji jīb, Dios ãt peéh chãjap wat jī.

⁷ “Caán táini chãjni caá”, Jesúsdi jepahcannitboó ã niijnídh maáh ã waadána naáh. Pánih táini chãjni jamna, nemép ã náahat pah ã chãjchah, caandíh dedé yeejép dooná ã wihcan niit.*

Jesúihwãdih teo wãacnit ded pah ã chãjat

⁸ Jesúihwãdih teo wãacnitjeéh waadát t̄utnitdih ñiona, nin pah jamnitdih ã ñíwi naáh: Táini jenah joinít, ã niiját pah chãjnit, máihcannit, jéihcha dinerodih m̄bhcannitdihbut ñíwat caá náahap.

⁹ Dedé peéh chãjat wihcan, Dios naáwãtdih táini jepahnitdihbut ñíwat caá náahap.

¹⁰ Queét waádíhni ded pah ã chãjatdih ã jwíh táini ene naáh. Pánih enat tãttimah, yeejép chãjcannit jamna, Jesúihwãdih teo wãacnitjeéh ã jam̄ naáh.

¹¹ ã weha mána yaáhdihbut nin pah ã jam̄ naáh: Táinijeh jamnit, obohje dooná naóhcannit, táini jenah joinít, máihcannit, ded pah ã niiját pah chãjnit yaádh ã jam̄ naáh.

¹² Jesúihwãdih teo wãacnit pínahdih ñiona, nin pah jamnitdih ã ñíwi naáh: Det biíc

wilidihjeh bíbohndih, ã weha mána yaádh, ã weh, queétdih teo wãhndihbut táini watnitdih ã ñíwi naáh.

¹³ Pãant ã ñionitboó Jesúihwãdih ã táini teo wãacachah, bita queétdih ã táini wēi naóhbipna caá. Pánihna, táini doonádh, Jesucristodih ã jepahatdihbut m̄mcanjeh bitadih ã naóhbipna caá.

Dios naáwát ded pah ã jamat

¹⁴⁻¹⁵ Butéhjeh ma pehbboó bejihna caá wã chãjap yah caá. Obohjeéhtih, “Butéhjeh weém wãta bej jwãhcan caá”, niijnít, nin náodih meemdíh wã daác wahna caá, queét Jesúihwã míc wãacnit, ded pah ã jamat pínahdih ma jéihyat pínah niijná. Jwiit Jesúihwã Dios páantjeh jamniíhwã jwí jamna caá. ãihwã jamna, ã naáwát yoobópdih jamnidih jéihna, caandíh jwípi bohéna caá.

¹⁶ Jon jãtih Jesucristoíh táini doonádh jwí jéih jwãhcap jī. Pãant jwí jéihcannidih b̄m̄ Dios jwiitdih ã jéihyanap be. Nin pah caá ã jéihyaat:

Jwiit pahjeh Jesucristo ãt cãac jam̄ap wat jī. Táini Espiritu caandíh bádí teo wãacnit, yéejat wihcanni ã jamatdih ãt jūutap wat jī. Ángelwãbut caandíh ãt enep wat jī. ã bohéat t̄utnitboó nihat baácdih moondíh ãih táini doonádh jwí bohénap jī. Pãant jwí bohénachah, caán doonádh joinít, dawá caandíh ã jepahap jī. “Nihat baácdih moondíh ñi bohénaá”, ã niiját tãttimah, jeáboó Dios caandíh ãt m̄b p̄uh laab béjep wat jī.

Caán naáwãtdih jwiit nihat Jesúihwã jwí táini jéihna caá.

4

Ded pah yee bohéat ã jamat

¹ Táini Espiritu nin pah jwiitdih ã jéihyana caá: Jesús ã jwãub dei jūwát pínah jãtih, biquína ãih táini doonádh joinítji caandíh cádahnit, nemépwã ã yeeatdih ã joibípnã caá.

² Pánih joinít, bitadih ã yee naáwãchah, queétdih ã jepahbipna caá. Pánih yee naóhni, yeejép chãjna yahna, “Weemdíh yéejat wihcan caá”, ã niij jenah joibípnã yah caá.

* 3:7 Tit 1.6-9

3 Nin pah ī niij bohébiḡna caá: “Ñi áa jumca bojoó. Jwī jeémát tútcanni jeémátḡh ñi jeémpca bojoó”, ī niij wutḡbiḡna caá. Queét páant ī jeémát tútcach yuhna, Diosboó jwī jeémát pínahḡh wūhna, niḡhḡh ḡ jeémát tútḡna caá. Jeémátḡh bíbohna, caandíḡh “Túina caá, Paá”, niiját caá náahap.

4 Nihat Dios ḡ chājni túini caá.* Pániḡhna, ḡ wūhni jeémátḡh ḡbna, caandíḡh “Túina caá, Paá”, niijná, yohcanjeh, túi wēi jeémát caá náahap. Bitá ī jeémát tútcach, queéḡḡh ñi joyáh bojoó.

5 “Nihat wā wūhni jeémát ḡ túina caá”, Dios ḡ niijátḡḡh náhninit, “Nin jeémát ma wūhat túina caá, Paá”, niijníḡ, ḡ wūhni jeémátḡḡh wēi jeémát caá náahap.

Jesúíhwāḡḡh teo wáacnit ded pah ī jumat

6 Páant wā naáwátḡḡh Jesúíhwāḡḡh bohéna, meém, Timoteo, caandíḡh túi teo wūhni ma jumḡbiḡna caá. Jesucristoíḡh doonáḡḡh túi joiníji jumna, Dios naáwátḡḡhḡḡh túi jepahni ma jumna caá.

7 Diosḡḡh jéihcannit ī jenah joyátjīḡḡh ḡ bohénachah joyáh bojníḡ, Dios ḡ weñat pínahboodíḡḡh chājat caá náahap.

8 Ded ḡḡh bácaḡḡh ḡ wēpanachah, ḡ túina caá. Obohjeéḡḡh, ḡḡh bácaḡḡhḡḡh niḡcan, ḡḡh caolihḡḡh ḡ wēpanachah, chah ḡ túina caá. Pániḡh caolihḡḡh wēpana, nin baácbóó túi jum, ḡ wunat túttimah, jwūḡḡh boo pḡḡh jūóḡḡh, Dios pebhboobát ḡ túi jumḡbiḡna caá.

9 Caán yoobóḡḡh tigaá. Pániḡhna, niḡhḡḡh cáacwāḡḡh caán naáwátḡḡh jepahat caá náahap.

10 Yeejép yapna yuhna, búdí jwī teona caá, niḡhḡḡh Diosḡḡh ī jepahat pínah niijná. Caán páantjeh jumni, niḡhḡḡh iiguípna bejnit déedih túi ḡbni jumna, caandíḡh jepahnitḡḡh ḡ túi ḡbbiḡna caá. Páant ḡ túi ḡbat pínahḡḡh jéihnit, jwī wēi páina caá.

11 Páant wā niijátḡḡh bohéna, Jesúíhwāḡḡh ma túi wutḡḡh.

12 Obohjeéḡḡh, jáap ma jumḡchah ennit, biquína meemḡḡh íta joyáh boj tagaá. Páant ī joyáh bojcat pínah niijná, nin pah queéḡḡh ma chāj jūḡḡh: Bitadiḡh oina, túiniḡḡh naóḡḡh, túi chājniḡ, Jesúsḡḡh ma túi jenah joí cádahca bojoó. Páant ma chājachah ennit,

jáap ma jumḡchah yuhna, meemḡḡh ī joyáh bojcan níḡ. Páant ma túi jumḡchah, queét meemḡḡh ī en yacbiḡna caá.

13 Pániḡhna, ma pebhna wā jūibiát pínah jāḡḡh, Dios naáwátḡḡh en naóḡḡh, Jesúíhwāḡḡh ma túi beh joyánaá.

14 Jesúíhwā ī maáta meemḡḡh teo jāḡḡh ḡbḡḡh, Túini Espiritu ḡ niijátḡḡh ī naóḡ yapatjidiḡh ma túi náhninaá. Páant ī teo jāḡḡh ḡbḡchah, Dios meemḡḡh ḡḡh wēpat ḡ wūhatjidiḡh náhninit, ḡḡhcanjeh ma túi wēp bohénaá.

15 Páant wā niijátḡḡh ma túi náhninaá, yeó jáap jumḡt pah Dios naáwátḡḡh chah ma túi bohéátḡḡh niḡhḡḡh ī enat pínah niijná.

16 Meemjéh ma túi eneé, ded pah ma chājatḡḡh, ded pah ma bohéátḡḡhḡḡh. Yeó jáap jumḡt pah páant míc ma chājaá. Pániḡh chājna, meemjéh, ma bohénitḡḡhḡḡh iiguípna bejnit déejidiḡh ma túi ḡbbiḡna caá.

5

Bitá Jesúíhwāḡḡh ded pah teo wáacat

1 Bḡḡḡh bainí meemḡḡh wā jwūḡḡh naáwíḡḡhna caá, ded pah Jesúíhwāḡḡh ma teo wáacat pínah niijná. Behnitboó ī yéej chājachah, jūihcan túiniḡḡh naáwát caá náahap. Ma ípḡḡh ma naáwát pah, behnitḡḡhḡḡh túiniḡḡh ma naáwá, ī túḡḡh nḡḡmát pínah niijná. Ma úḡḡwāḡḡh ma naáwát pah japatadiḡḡhḡḡh túiniḡḡh ma naáwá, queéḡḡhḡḡh ī túḡḡh nḡḡmát pínah niijná.

2 Ma índih ma naáwát pah, behnit yaáḡḡhḡḡhḡḡh túiniḡḡh ma naáwá. Ma déewā yaáḡḡhḡḡh ma naáwát pah, jūihcan, japata yaáḡḡhḡḡhḡḡh túiniḡḡh ma naáwá, ī túḡḡh nḡḡmát pínah niijná.

3 Bḡḡḡh éemp wḡḡḡhḡḡh yaáḡḡhḡḡh ded pah ma teo wáacat pínahḡḡh wā naóḡḡhḡḡhna caá. Dedḡḡh déewā wiḡcannih éemp wḡḡḡhḡḡhḡḡh teo wáacat caá náahap.

4 Obohjeéḡḡh, éemp wḡḡḡhḡḡh mi weh jumna, mi jūimená jumna, queéḡḡhḡḡh caántḡḡh ī teo wáaca naáh. Pániḡh teo wáacna, Dios ḡ wutḡḡh pah ī chājna caá. Queéḡḡhḡḡh mi en dawátji pah, queéḡḡhḡḡh ī jwūḡḡh en dawá naáh. Páant ī chājachah enna, Dios ḡ túi wēina caá.

* 4:4 Gn 1.31

5 Biíh wili éemp wənnih, déewā wihcan-nih jumna, Dios ā teo wáacatdih mi pāina caá. Pānih jumna, yeó jáap jummat pah Diosdih mi wəbhna caá. Páant mi jummatdih ennit, caántdih űi teo wáacá.

6 Obohjeéhtih, biíh wili éemp wənnihboó mi weñat pínahdihjeh jenah joinít, Jesúsdi h jepahcan, iiguípna mi bejbipna caá. Páant mi jumachah ennit, caántdih űi teo wáacca bojóo.

7 Nin batéh wā wətatdih Jesúhwādi hbut ma jwəub naóh yapanaá, ĩ tui chājat pínah niijná. Páant ĩ chājachah ennit, “Ī tui chājcan caá”, bita queétdih ĩ jéih niijcán niít.

8 Ded ā déewādi h tui en daocánni, ā wehdih ĩ ĩndihbut en daocánni “Weém Jesúh caá”, niijná yəhna, ā naáwátdih ā yap yohna caá. Pānih jumna, Jesúsdi h jepahcan-nitdih chah yeejép ā chājna caá.

9 Dedh éemp wənnih Jesúhwādi h teo wáacnitjeéh mi waádíhichah, sesenta jópchi chah bíbohni h, biícdi h jeh áa jumnihjidi h űi waadánaá.

10 “Caánt táini jeh chājni h caá”, ĩ niijníhdi h, mi wehdih tui behani h, miíh məúboó bitadi h tui waád jūwát túutni h, Jesúhwādi h teo wáacni h, yeejép yapni tdi hbut teo wáacni h, táini jeh chājni hdi h űi waadánaá. Queét teo wáacni t pínah yaáhdih űío péanit, ĩh wətnadi h űi daacá.

11-12 Obohjeéhtih, éemp wənnit yaádh jáapwā yaádh bəúg ĩ jumachah, ĩh wətnadi h ma daacca bojóo. “Míhwādi h teo wáacni h pínahjeh wā jumbipna caá”, Cristodi h niijníh yaádh jumna yəhna, táttimah newédi h jwəub bidna, ĩta jwəub áa jum tagaá. Pānih chājni t, ĩ naáwátji biíc yoobó ĩ péacah, queét yaáhdih peéh chājat āta jum tagaá

13 Pānih chājna, nin pahbut ĩta chāj tagaá. Teocannit yaádh, məuná yoobó táoh yee naóhni t, bita ĩ tewatdih en naóhni t, yeejép wéhenitbut ĩta jum tagaá.

14 Pānihna, queét yaádh jwəub áa jumni t, ĩ weh jumə naáh. Ī weha mána, ĩ wehdihbut ĩ tui en dawá naáh. Páant ĩ chājachah, jwiít Jesúhwādi h eníhcannit “Queét yaádh yeejép chājna caá”, ĩ jéih niijcán niít.

15 Bəu biquína éemp wənnit yaádh Jesu-cristodi h cádahni t, Satanás ā náahatboodí h ĩ chājna caá. Pānihna, bita yaádh páant ĩ chājcat pínah niijná, meemdi h wā naóhna caá.

16 Det Jesúhwā ĩ dée wili éemp wənnih mi jumachah, queétboó caántdih ĩ teo wáaca naáh. Páant ĩ teo wáacachah, bita éemp wənnit, déewā wihcannit yaádhboodí h Jesúhwā ĩ jéih teo wáacna caá.

17 Bəu Jesúhwā ĩ maátadi h ded pah ĩ chājat pínahdi h meemdi h wā naóhbi pna caá. Ī maáta queétdih ĩ tui en dawát jíib, wéini t ĩ jíib chāja naáh. Biquína ĩ maáta, Dios naáwátdih bohénitbut ĩ jumachah, bita maátadi h ĩ jíib chājat chah, queét bohénitboodí h ĩ jíib chāja naáh.

18 Dios naáwátdih daacni nin pah ā niij daacátjidi h náhniat caá náahap: “Momo jiwíwā trigodi h ĩ caóh chəñəchah, queétdih űi jac chéoca bojóo, ĩ tui jeémát pínah niijná”, āt niij daacáp tají.* Páant ā daacátji pah məntih, biíhboó “Teonidi h ā tewatji jíib, jíib chājat caá náahap”, āt niij daacáp tají.* Páant ĩ niijátjidi h náhni t, Jesúhwā ĩ maátadi h wéini t, queétdih ĩ tui jíib chāja naáh.

19 Jesúhwā maátadi h biícjeh yeejép dooná naóhni di h joyáh bojat caá náahap. Obohjeéhtih, chénewā, biíc peihcannit biíc yoobó ĩ niijíchah, caandí h ĩ naóh yacat yoobópdi h ā jumna caá.*

20 Pānihna, ā yéj chājatdi h ā cádahíhcah ennit, űi míc wáacapoó caandí h űi jūihñəú. Páant űi jūihñəuchah joinít, bitabut biíc yoobó yeejép ĩ chājcan niít.

21 Dios, Jesucristo, ā űionit ángelwābut ĩ enechah, nin pah meemdi h wā wətna caá: Butéh wā naáwát pah ma tui chājaá. Pānih chājni jumna, biícdi h chah teo wáacni t, biíhdi h nəmp ma teo wáacca bojóo. Nihat Jesúhwādi h biíc yoobó ma chājaá.

22 Det Jesúhwā ĩ maáh waádíhni tdi h ma teo jáha wəbát pínah jātih, yójahcanjeh, ded pah ĩ chājatdi h ma tui en űəun jwúhəú. Páant tui en jwəhcanjeh ma űíwíhchah, queét yeejép chājni t ĩta jum tagaá. Páant yeejép ĩ chājachah ennit, maátajeéh queétdih ma waadáca bojóo. Yeejép chājni tdi h waadána

* 5:18 Dt 25.4 * 5:18 Mt 10.10; Lc 10.7 * 5:19 Dt 17.6; 19.5

nihna, “Queét túi chājnit caá”, niijní pah mata jum tagaá. Meémboó yéejat wihcanni ma jumú.

²³ B_{uu} meemdíh jw_{uh} bainí wā naóhbi_{pna} caá. Mahdihjeh ma babhna caá. Pánih babhna, w_{ud}ah t_{ub}at, biíh w_{un}atb_{ut} meemdíh dawá láa ã jumna caá. Pánihna, jiwá iguíh macdihb_{ut} bainíbit babhbat caá meemdíh náahap, míh bácah ã túi jum_{at} pínah niijná.

²⁴ Maátadih ñi bidatdih jw_úub jenah joinít, nin pah wā niij naóhna caá: Biquí láana det ã yéej chājachah, nihat jw_i jéihna caá. Dios queétdih ã peéh chājat pínahdihbut jw_i jéihna caá. Pánihnit maáta ã jumíhichah y_{uh}na, queétdih ñi waadáca bojoó. Obohjeéhtih, bitaboó ã yéej chājatdih jw_i jéih jw_{uh}can caá. Pánih jéih jw_{uh}can y_{uh}na, túi en ñ_unnít, yeejép ã chājachah, jw_i jéihbi_{pna} caá.

²⁵ Caan páh m_{un}tih biquína ã túi chājachah, nihat jw_i jéihna caá. Bitaboó ã túi chājatdih jéih jw_{uh}can y_{uh}na, túttimah jw_i jéihbi_{pna} caá. Túiniboodíh ded pah jw_i jéih bihcan caá.

6

¹ B_{uu} teo w_{uh}nit jw_{uh} ded pah ã chājat pínahdih wā naóhbi_{pna} caá. Queét Jesúihwā jumna, ã maátadih ã túi teo w_{uh} naáh. Páant ã chājachah ennit, Jesúsdih jepahnit ã jum_{uch}ah jéihna, bitaboó Diosdih, jw_i bohéatdihbut ded pah ã jéih yeejép naóhcan niít.

² ã maáta Jesúihwā ã jum_{uch}ah, queét teo w_{uh}nitbut Jesúihwā jumna, ã maátadih ã ita túi wēi jepahcan tagaá. Obohjeéhtih, páant ã chājachah, ã túican caá. Queétdih ã túi teo w_{uh} naáh. Pánih teo w_{uh}na, ã déewā panihnitdih teo wáacna caá ã chājap. ã maátadih oina, Jesúsdih jéihcannitdih ã teo w_{uh}at chah, ã túi wēi jepaha naáh. Páant wā w_{ut}atdih queétdih ma jw_úub naóh y_{ana}á.

Ded pah Diosjeéh túi jum_{at}

³ B_{uu} jw_i bohéatdih mácah naóhnitdih ded pah ñi chājat pínahdih wā naóhbi_{pna} caá. Det mácah bohéna, jw_i Maáh Jesucristoih túini doonádih náahcan, Dios naáwátidihbut ã túi bohécan caá.

⁴ “Weém jéih beedáni caá”, niijná y_{uh}na, ã túi jéihcan caá. Íjnit pah míc wéhena, míc jūihñat tút_{nit}, ã míc eníhcan caá. Bitadih yeejép dooná ã niiját_{ji} jīb, queétdih ã wēi encan caá.

⁵ Yeejép jenah joiná, bitajeéh jéih jumcan, míc jūihnitjeh ã jumna caá. “Dios naáwátidih bohéna, bádí dinerodih jw_i bíbohbi_{pna} caá”, ã niij jenah joiná y_{uh} caá.

⁶ Obohjeéhtih, bainí bíboh_{at}jīh wēina, Diosdih jepahna, túi jum_{at} caá náahap.

⁷ Jw_i jw_ih cāac jumna, dedé bií déedih jw_i ã jūohcap jī. B_udná, bií déedih jw_i jéih ã bejcan niít. Pánihna, jw_i bíboh_{at} pah bóojeh weñat caá náahap.*

⁸ Jw_i jeémátidih, jw_ih yéguéh_{id}but jw_úub chah náahcanjeh, weñat caá náahap.

⁹ Dawá bií déedih bidna, nemépboó ã yéej chājat tút_{uch}ah, nihat yeejép_{dih} chājnit caá ã ita jum_{ap}. Queét dawá láa jenah joicánjeh, yeejép chājatdih cádahcan, queétjeh tigaá yeejép ã yapbi_{pna} caá. Pánih cádahcan, iiguí_{pna} ã bejbipna caá.

¹⁰ Det dinerodih bádí bidna, dedé yeejép ã chājna caá. Biquína pánih bidnitboó Jesúsdih cádahnit, bádí jīgahna, t_{ub}it ã moh yéejna caá.*

Timoteodihjeh ã naáwát

¹¹ Obohjeéhtih, meémboó Dioíh jumna, yeejép ã chājatdih ennit, “Biíc yoobó weembát wā chājcan niít”, niijní, biáboó ma jwei béjeé. Túiniboodíh_{jeh} ma chājaá. Ded pah Dios meemdíh ã w_{ut}achah, caandíh_{jeh} ma jepahaá. Jesúsdih ma túi jenah joyoó. Bitadih ma oyoó. Yeejép yapna y_{uh}na, Jesúsdih ma cádahca bojoó. Bitadih túinijeh ma numah jumú.

¹² Jeáboó ájeéh jumni pínahdih Dios meemdíh ãt níwip jī. Meemdíh ã daabánachah, Jesúsdih ma jepahatdih dawá cāacwādih ma túi naáwáp jī. Pánihna, yeejép yapna y_{uh}na, caandíh ma jepah cádahca bojoó, jeáboó j_uibínit, páantjeh ma jum_{at} tút niijná.

¹³ Diosboó nihatdih ãt chājap w_{ut} jī. Jesucristoboó Poncio Pilatodih ded pah ã jum_{at}dih túi yoobóp_{dih} ãt naáwáp w_{ut}

* 6:7 Job 1.21; Sal 49.17; Ec 5.15 * 6:10 He 13.5 * 6:13 Jn 18.37

jĩ.* Dios, Jesucristojĩh ã enechah, nin pah meemdĩh wã wẽp naóhna caá:

14 Páant meemdĩh wã wutatdih ma túi jepahaá. Jwĩ Maáh Jesucristo ã jwúub dei júúwát pínah jãtih, ã wutat pahjeh ma chãjaá, cãacwã meemdĩh ã naóh yacat pínah niijná.

15 ã náahni yeó jáapdihjeh Dios ã wúúhdih ã jwúub wah deyabipna caá. Dios túini, caanjéh tigaá nihat cãacwã ã maáh. Nihat cãacwã ã maáta chah maáh caá ã jumup.

16 Caanjéh tigaá páantjeh jumni, yeh iigátjĩh ã jumna caá. Páant ã jumuchah, jwiit cãacwã ã yeh iiguípna jéih bejcan, caandih jwĩt en juicáp jĩ.* Bũũ láabut caandih jwĩ en juicán caá. Caánboodih jwĩ weñat dée caá. “Meém chah wẽpni caá”, caandih jwĩ níj jĩh. Páant tíi ã jumna nah.

17 Dawá bií dée bíbohndih nin pah ma wutúú: “Weemdih dedé judhdad wihcan caá”, ã níj jenah joicá bojo naáh. Ñih bií déedih bũudní pínahjeh ã jumuchah, caandih ã túi jenah joicá bojo naáh. Dios nihat jwĩ náahatdih ã wũhuchah jéihnit, caánboodihjeh ã túi jenah joyó naáh.

18 Pánihna, túinidih chãjnit, bitadih ñih bií déedih wũhna, túi teo wáacnit ã jumna naáh.

19 Páant ã chãjachah enna, Dios pebhna ã juibínachah, queétdihbut ã túi chãj jwúubanachah, caánboó páantjeh ã túi jumbipna caá.

Pablo Timoteodih ã pée naáwát

20 Timoteo, Dios meemdih ã naáwát túatnidih ma túi bohénaá. Ma quíib bũudcá bojoó. Biquínaboó Diosdih jéihcannit, jenah joicannit pah ã wéhena caá. Bitaboó yee naóhna, “Wã bohéat túi jéihnit ã bohéat caá”, ã niijná yuh caá. Páant ã níj naáwáchah, ma joyáh bojoó.

21 Biquína páant ã níj naáwáchah joinít, Jesúsdiht it cádahap wut jĩ.

Dios meemdih búdí oinit, ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá.

Pablo

* 6:16 Sal 104.2

2 TIMOTEO

Timoteodih ã túyat tútat

¹ Weém, Pablo, Jesucristoíh doonádih Dios ã naáwát tútñi jumna, nin núodih meém Timoteodih wã jwúub daác wahna caá. “Nihat Jesucristodih jepahnit wãjeéh ĩ túi jumbipna caá”, ã niijátjidih bitadiah Dios weemdih ã naóh bohéat tútup jĩ.

² Timoteo, wã wúuh panihni ma jumachah, meemdih búdí wã oina caá.* Dios jwĩ íp, jwĩ Maáh Jesucristo bícdih meemdih oinit, ĩ jĩgah en teo wáaca naáh, ma túi jumat pínah niijná.

Pablo Diosdih “Túina caá”, ã niiját

³ Diosdih úbhna, yeó jáap, chei jumat pahbut meemdih wã úbhna caá. Pánih úbhnit, “Timoteodih búdí ma teo wáacatdih túina caá, Paá”, wãpĩ niijná caá. Caán Diosdih tigaá jwĩ nuowã wēinit, ĩpĩ jepahat pahjeh muntih, weembát caandih wēinit, wã jepahna caá. Pánih jepahnit, dedé yeejép chājat peéh weemdih ã wihcatdih wã jéihna caá.

⁴ Con láa meemdih wã cádah bejehah, ma jñátjidih náhninit, majeéh jumnit, túi weñat tút niijná, meemdih wã jwúub eníhna caá.

⁵ Meém Jesúsdi h ma túi jenah joyátdih wã náhnina caá. Ma éet Loida, ma ín Eunicebut Jesúsdi h ĩt jwíh jepahap tajĩ. Pánihna, queétdih en yacnit, meembát caandih ma túi jenah joiná caá.*

⁶ Meemdih wã teo jáha úbáchah, Dios meemdih ã wēpatdih búdí át wūhup jĩ, ã wutat pah bitadiah ma túi teo wáacat pínah niijná. Páant ã chājatjidih náhninit, úmcanjeh, ã wēpatjĩh bitadiah chah ma teo wáacá.

⁷ Dios jwiítdih Túini Espíritudih át wūhup be, jwĩjeéh ã jumat pínah niijná. Pánih jwĩjeéh jumni Túini Espiritu jwiítdih búdí ã teo wáacna caá, cācwã ded pah ĩ jenah joyátdih jwĩ úmcat pínah niijná. Páant ã teo wáacachah, cācwãdih oinit, ã wēpatjĩh queétdih jwĩ jéih teo wáacna caá. Caán Túini

Espiritujeh jwiítdih ã túi jenah joyát túatna caá.

⁸ Pánihna, jwĩ maáh doonádih bitadiah naóhna, ma tíic jenah joicá bojoó. Weém áih doonádih wã bohéat jíib nemat muúboó wã jumachah, wã chéen ma jumatdihbut ma tíicca bojoó. Obohjeéhtih, túini doonádih ma bohéat jíib meemdihbut yeejép ã yapachah, “Á túimi nacaá”, ma niijĩ. Páant ã yapachah, Dios meemdih ã teo wáacpina caá, caandih ma cádahcat pínah niijná.

⁹ Jwiít iiguípna bejnit déejidih Diosjeh jwiítdih át túi ubup wut jĩ. Pánih túi ubnit, jwiítdih át níwip wut jĩ, áihwã jumnit, jwĩ túi chājat pínah niijná. Obohjeéhtih, jwĩ túi chājat jíib át níocap wut jĩ. Nin baácdih ã chājat pínah jātih ã jenah joyátji pah jwiítdih oina, át níwip wut jĩ. Pánih oina, jwiítdih túi ubni pínah Jesucristodih ã wah deyaat pínahdih át jenah joyóp wut jĩ.

¹⁰ Pánih jenah joiníji caandih wah deyana, ã oyatdih jwiítdih ã túi jéihyana caá. Páant ã wah deyani Jesús jwiít áihwãdih iiguípna jwĩ bejat déejidih át túi ubup wut jĩ. Caán Jesúsdi h jepahna, páantjeh Diosjeéh jwĩ túi jumat pínah doonádih jwiítdih naáwádih át dei jūwáp wut jĩ.

¹¹ Weemdih níonit, Dios ã wahap jĩ, caán túini doonádih wã naáwát pínah niijná.*

¹² Páant ã wutatdih wã jepahatji jíib buu nin nemat muúboó jumnit, yeejép wã yapna caá. Obohjeéhtih, pánih yeejép yapna yuhna, wã tíic jenah joicán caá. “Wã jepahni Jesús túi wēpni jumna, áih doonádih naáwát túatnit, weemdih ã túi teo wáacpina caá. Páant ã teo wáacachah, púú ã jwúub dei jūwáchahna, caandih túi jenah joí cádahcan, páantjeh áih doonádih wã naóhbipna caá”, wã níj jenah joiná caá.

¹³ Meémboó Jesucristodih túi jenah joiná, caandih oinit, meemdih yoobópdih wã bohéatji pah ma chāj cádahca bojoó.

¹⁴ Jwĩjeéh jumni Túini Espiritu ã teo wáacatjĩh Dios meemdih ã naáwát túatnidih yoobópdih ma bohénaá. Caandih túi náhninit, mácah ma bohéca bojoó.

¹⁵ Nihat Asia baácdih moón Jesúihwã weemdih cádah tigaá ĩt chājap. Pánih tigaá

* 1:2 Hch 16.1; 1Ti 1.2 * 1:5 Hch 16.1 * 1:11 1Ti 2.7

ĩ jwúub jígohcap. Ījeéh Figelo, Hermógenes wūt jumnitbut ĩ cádahatdih ma jéihna caá.

16-17 Páant queét nihat weemdíh ĩ cádahachah yuhna, Onesíforoboó dawá láa weemdíh enedih junít, ã túi weñanap be. Nemat muúboó wã jumachah yuhna, Roma tútchiboó junít, wã chéen ã jummatdih tíic jenah joicánjeh, weemdíh maatápdih bidniji weemdíh ã bid juyúp jĩ. Páant weemdíh ã túi teo wáacat jíib, ã déewádh jwĩ Maáh ã jĩgah en teo wáaca naáh.

18 Éfeso tútchiboó jwĩ jumachah, weemdíh búdí ã teo wáacatjidihbut ma túi jéihna caá. Pánihna, jwĩ Maáh Jesúsdi h búdí wã úbhna caá, nin baácboó jwúub dei jũóhñit, caandíh búdí ã jĩgah en teo wáacat pínah niijná.

2

Jesúh túini soldado panihni

1 Meémboó, wã wúuh panihni, Jesucristo meemdíh oinit, ã teo wáacachah, caandíh ma túi péenaá.

2 Dawá wã bohéatdih joiníji meem jwáh bitadidih ma bohénaá. Páant queétdih ma bohénachah, Dios ã náahat pah túi chājnit, bitadidih bohé jéihnitbut ĩ jumna naáh.

3 Soldadodih buwat ã jumachah yuhna, ã cádahcat pah muntih, meemdíhbut biíc yoobó ã yapachah, Jesúsdi h ma cádahca bojoó. Jwiít nihat Jesúh wádhidih biíc yoobó ã yapna caá.

4 Ded soldado ã maáhdih weñáihna, ã wutat pahjeh caá ã chājap. Soldado nihcanni ã chājat pínahdih páantjeh chājna, ã maáh ã wutat pah áta jéih chājcan tagaá. Pánihna, soldado ã chājat pah muntih, meembút Dios ã weñat pínahdihjeh jenah joinít, ã wutat pah ma túi chājaá.

5 Pánihat dée, ded ñáoni maáta ĩ wutat pah túi chājnihjeh, ã wép ñáwat jíibidih ã jéih bíbohna caá. Pánihna, ñáoni ã túi chājat pahjeh muntih, Jesucristo ã wutat pah ma túi chāj cádahcat jíib, ã pebhna ma juibínachah, meemdíh túinidih ã wáhbipna caá.

6 Pánihat dée muntih, wápchi túi teoniboó ã tewat jíib jeémátidih jwíih bíbohat caá náahap. Pánihna, Dios meemdíh ã wutat pah

ma túi chājat jíib, ã pebhboó ma juibínachah, meemdíh wēinit, ã túi chājbi pna caá.

7 Wã niijátjidih ma túi náhninaá. Páant ma náhninachah, jwĩ Maáh meemdíh ã túi jéihyabipna caá.

8 Ded pah Jesucristo ã jummatjidih ma quíib buúdcá bojoó. Caán maáh David jumma át jumap wut jĩ. Wunna yuhna, ã jwúub boo pud jũúwátji túini doonádh wápĩ bohénap jĩ.

9 Pánih caandíh wã bohéat jíib, yeejép chājnitdih ĩ nemat pah, weemdíh ĩtah tópjih chéonit, nemat muúboó ĩ nemechah, wã moh yéejna caá. Pánih jumna yuhna, Dios naáwátidih wã bohé cádahcan niít.

10 Dios ã ñíonitdih bohéna, yeejép wápĩ yapna caá, queétdih Jesucristoi h wã ĩ jummat pínah niijná. Áihwã iiguípna bejnit déejidih ã túi ubnit pínah ĩ jumachah, queét Diosjeéh ĩ túi jumbipna caá.

11 Nin naáwát yoobópdih caá:

Cristo jwĩ yéejat jíib ã wan wáhat pah muntih, jwiítbut ájeéh wunnit panihnit, yéejatdih cádahnit jwĩ jumna caá. Pánih cádahnit, ájeéh jwúub boo pud jũóhñit panihnit, ájeéh páantjeh jwĩ jumbipna caá.

12 Áihwã jwĩ jummat jíib yeejép yapna yuhna, ã náahat pah jwĩ chāj cádahcan, ã maáh jumapboó caán biícidih jwiítbut maáta jwĩ jumbipna caá.* Obohjeéhtih, “Jesucristodih wã jéihcan caá”, jwĩ niijíchah, caanbút jwiítidih biíc yoobó ã niijbípna caá.*

13 Jwiít jwĩ niijátji pah jwĩ chājcah yuhna, caánboó ã niijátji pahjeh ã chājbi pna caá. Yeecanni jumna, ã niiját pahjeh chājni ã jumna caá.

Diosdih túi teo wáhni ded pah ã jummat

14 Majeéh jumnit Jesúh wádhidih buúté h wã naáwátidih ma túi náhninaá. Dios ã enechah, queétdih ma míic jũihcat túutú. Ī jenah joyátjijeh ĩ míic jũihñuchah, dedé pínah nihcan caá. Pánih jũihna, teo wáaccan, míic yéejana caá ĩ chājap. Ī míic jũihñatdih joinít, ĩ buwa jenah joiná caá.

15 Dios naáwátidih túi jéihnit, caán meemdíh ã wutat pah, bitadidih áih túini

* 2:12 1P 5.1 * 2:12 Mt 10.33; Lc 12.9

doonádih yoobópdih ma bohénaá. Páant ma chājachah ennit, “Ma túi chājna caá”, Dios ā niijichah joinít, ma tíccan niít.

¹⁶ Diosdih jéihcannitboó ĩ jenah joyátjĭhjah ĩ míic wéhenachah, ma joyáh bojoó. Páant ĩ míic wéheat dedé pínah nihcah, chah ĩ yéej chājbipna caá.

¹⁷ Páant ĩ yee bohéat, yahwít ā moóp aabát pah, bitadih ĩ yéejana caá. Páant tigaá Himeneo, Fileto wūt jumnitbat ĩt chājap.

¹⁸ Páant ĩ yee bohéatdih joinít, Dios naáwát yoobátđih ĩt cádahap wut ĩ. Pánih cádahnit, “Jesúíhwā jáantjeh ĩtát púuh laab béjep be”, queét ĩt niij yee bohénap wut ĩ. Pánih mácah bohénit, biquína Jesúíhwāđih ĩ yéejanachah, caandíh ĩt cádahap wut ĩ.

¹⁹ Obohjeéhtih, páant ĩ yee naóh bohénachah yuhna, Dios naáwátboó yoobópdih ā jumna caá. Caán ā túut numcán niít. Páantjeh biíc yoobó ā jumbipna caá. Nin pah Dios naáwátđih naóh yapani āt niij daacáp tajĭ: “Jwĭ Maáh āihwāđih ā jéihna caá”, āt niij daacáp tajĭ.* “ ‘Jesús wā Maáh caá’, niijnítboó, yeejép ĩ chājatđih ĩ cádaha naáh”, biíhboó āt niij daacáp tajĭ.

²⁰ Jwiít Jesúíhwā nin pah caá jwĭ jumap: Búdĭ mūboó dawá pamapna ā jumna caá. Biquína oro, platajĭh ĩ chājniji jum, biquína máa naá, wáam déepjĭh ĩ chājnijibut ā jumna caá. Pánihna, caán mūú mínah cáacwāđih numah jeémpnit, āih oro, platajĭh ĩ chājniji pamapnadih wēi ennit, ĩ jeémát pínahđih ā cáagna caá. Obohjeéhtih, máa naá, wáam déepjĭh ĩ chājnijiboó yeó jáap jumat pah jeémát cáagat pínah, ĩ yohnidih ĩ yacat pínahbut ā jumna caá.

²¹ Pánihat pah, ded yeejép ā chājatđih cádahnit, oro, platajĭh ĩ chājniji pamap panihni jumna, jwĭ Maáh ā weñat pínahđih ā jéih chājbipna caá. Páant ā chājachah, jwĭ Maáh caandíh ā wēi enbipna caá.

²² Meémboó jáap jumna, japata ĩ yéej chāj ĩnihatđih enna, iinít, biáboó ma bejeé. Pánih iinít, túiniboodíhjah chājna, jwĭ Maáh Jesúsdih chah jenah joinít, bitadih ma túi oyoó. Pánih oinit, míic jūihcanjah, ĩjeéh ma túi jumú. Nihat Jesúsdih túi wūbhñitbut biíc yoobó ĩ chāja naáh.

²³ Jenah joicánnit ĩ míic jūihñuchah, ma joyáh bojoó. Beh joicánjah, míic wūbh joinít, queétjeh chah ĩ míic jūihna caá.

²⁴ Obohjeéhtih, Dios naáwátđih bohéniboodíh míic jūihcat caá náahap. Pánih jūihcan, nihátđih túi chājnit, túi bohénit, biíc mantjeh ĩjcan túinijeh jummat caá náahap.

²⁵ Ā naáwátđih joíhcan, mácah niijnítđih ĩjcanjah túi bohéat caá náahap. Páant túinijeh ĩ bohénachah joinít, Dios ā teo wáacatjĭh ĩ yap yohatđih cádahna, túini bohéatbóđih “Caán yoobópdih caá”, ĩ niij jenah joibipna caá.

²⁶ Pánihna, yoobópdih bohéatđih joinít, queét nemépwā ĩ maáh ā náahat pah chājnitji caandíh ĩ cádahbipna caá. Pánih cádahnit, ā jwūub yéej chājat túutuchah yuhna, yoobópdih bohéatđih jepahnit, ā wutatbóđih ĩ jepahcan niít, buca.

3

Péeni yeó jáapđih ded pah cáacwā ĩ jummat pínah

¹ Būu, Timoteo, nindihbut ma túi náhninaá: Jesús ā jwūub dei jūúwát pínah jātih, cáacwāđih búdí buwat ā jumbipna caá.

² Caán láa, cáacwā bitadih teo wáacat pínahđih jenah joicán, ĩ weñat pínahđihjah ĩ jenah joibipna caá. Pánih jenah joinít, dawá bií déedih ĩ bidbipna caá. “Nihatđih jéihna, bitadih chah wā jumna caá”, niij jenah joinít ĩ jumbipna caá. Cáacwāđih, Diosdihbut yeejép wéhenit, ĩ mánadihbut yap yohnit ĩ jumbipna caá. Bitá queétđih ĩ túi chājachah yuhna, “Túina caá”, niijcánnit ĩ jumbipna caá. Diosdih wēicanjah, búdí yeejép chājnit ĩ jumbipna caá.

³ Cáacwāđih oican, ĩ ĩgah en teo wáaccan niít. Yeejép doonádih naóhñit ĩ jumbipna caá. ĩ jenah joyátjĭhjah yeejépdih ĩ jéih chāj cádahcan niít. Cáacwāđih tabit yeejép chājnit, túiniboodíh ĩ en iibipna caá.

⁴ ĩ chéenwāđih yah buca yeejép ĩ chājbipna caá. Jenah joicánjah chājnit, “Jéih beedáni caá”, niij jenah joinít ĩ jumbipna caá. Queét ĩ weñat pínahđihjah chājnit jumna, Diosbóđih náahcannit ĩ jumbipna caá.

* 2:19 Nm 16.5; Jn 10.14; 1Co 8.3

⁵ Căacwă ĩ enechah, Diosdih tđi wěinit pah jįgohnit jumna yuhna, ĩ jenah joyátdih ā túut nuumát pínahdih ĩ náahcan níit. Pánihnitdih ma pej jumca bojoó.

⁶ Biquína pánih chājnit bitaíh munnádih waadnít, “Dios naáwátdih yeebdíh bohénadih wă jűúwúp be”, caanjíh jumnit yaáhdih ĩpĭ níj yeena caá. Páant ĩ níj yeenachah yuhna, queét yaádh tđi jenah joicánnit, yeejép chājnit jumna, ĩ yee bohéátdih ĩ wěi joiná caá. Queét yaádh bádí ĩ yéej chājíhna caá.

⁷ Pánihna, dedé mácah yee bohéátdih joíhna, Dioíh yoobópdih bohéátboodíh ĩ náahcan caá.

⁸ Jon jătĭh Egiptodih moón jióhnitji, Janes, Jambres wăt jumnit, Moisésdih ĩt yap yohíhip wăt yuh jĭ.* Páant ĩ yap yohíhat pah muntĭh queét yaáhdih yee bohénitboó túini bohéátdih ĩ en iiná caá. Queét yeejépdihjeh jenah joinít ĩ jumna caá. Pánih jumna, Jesúsdiĭh tđi jenah joicán, āihwă yoobát ĩ nihcan caá.

⁹ Queét ĩ yee bohé jibichah yuhna, daocánnitjeh queétdih ĩ jepahbipna caá. ĩ yee bohéátdih “Caán yeejép bohéát caá”, căacwă ĩ níj jėihbipna caá. Janes, Jambresjĭh ĩ yeeatjidih jon jătĭh moón ĩ jėihyat pah muntĭh, Jesús ā jwűub dei jűúwát pínah jătĭh jumnitbut ĩ yeeatdih ĩ jėihbipna caá.

Timoteodih ā jwűub wutat

¹⁰ Obohjeéhtih, ded pah wă bohéát, wă jumat, wă jenah joyátdihbut meemjéh ma tđi jėihna caá. Jesúsdiĭh wă tđi jenah joyátdih, ĩjat wihcanjeh căacwădih oina wă teo wáacat, yeejép yapna yuhna wă cádahcatdihbut ma jėihna caá.

¹¹ Weemdíh yeejép ĩ chăjachah, búdĭ wă yéej chűúátjidihbut ma jėihna caá. Antioquía, Iconio, Listra tútchinaboó Jesúh doonádih wă jib bohéát jĭib, weemdíh yeejép ĩ chăjatjidihbut ma jėihna caá. Obohjeéhtih, ĩ mawíhichah yuhna, jwĭ Maáh Jesúsboó weemdíh ā wapachah, ĩ jėih maocap jĭ.*

¹² Páant weemdíh ĩ chăjat pah, niĭat Jesucristoíhwă caandíh ĩ tđi péeat jĭib, bita

queétdihbut yeejép ĩ chăjat pínahdihbut jwĭ jėihna caá.

¹³ Yeejépwă, yeenitbut chah yeejép chăjnit ĩ jumnipna caá. Bitadiĭh yeena, queétjehbut ĩ yeeatdih joiná, chah yeejép ĩ jumnipna caá.

¹⁴ Obohjeéhtih, ma éet, ma ĩn, weembút meemdíh jwĭ bohénachah joiná, meemboó mat tđi jepahap wăt jĭ. “Weemdíh bohénit yeenit nihcan caá”, níj jėihnit, yoobópdih jwĭ bohéátjidih tđi náhninit, ma pée cádahca bojoó.

¹⁵ Meém wébít jum láa, Dios naáwátdih mat jėih jwĭhip wăt jĭ. Pánih jėihnit, Jesucristodih tđi jepahnit, iiguípna bejni déejidih Dios ā tđi ubni ma jumna caá.

¹⁶ Dios naáwátdih niĭat daácnitdih “Nĭn pah ma níj daacá”, Diosjeh āt níj daacát túutap wăt jĭ. Pánihna, ĩ daacátjidih jwĭitdih bohéát caá náahap, yoobópdih naáwátdih jwĭ tđi jėihyat túut níijná. Pánih jėihnit, “Caán yeejép wă chăjatdih cádahat caá náahap”, jwĭ níj jėihna caá. Caandíh bohéna, túiniboodíh jwĭ jėih túut nuumná caá. Pánihna, yeó jáap jumat pah tđi chăjat túut níijná, ā naáwátdih bohéát caá náahap.

¹⁷ Ded Dios naáwátdih tđi míc bohéna, niĭat túinidih ā jėih chăjbipna caá.

4

¹ Jesucristo, niĭat căacwă ĩ Maáh jwűub dei jűóhna, báadhnit, wunnitbut ded pah ĩ chăjatji jĭib ā naóhbipna caá. Pánihna, caán, ā ĩp Diosbut ĩ enechah, meemdíh nin pah wă wěp naóhna caá:

² Yeó jáap jumat pah căacwă ĩ joíhichah, ĩ joíhcah yuhna, Dios naáwátdih páantjeh ma bohénaá. Pánih bohéna, căacwă ĩ yéej chăjatdih jėihyanit, “Jwűub yéej chăjcanjeh, túiniboodíh ĩ túut nuumú”, ma níj naáwá. Pánih naóhnit, chűucánjeh, queétdih ma tđi bohé cádahca bojoó.

³⁻⁴ Túttimah bóo láa, căacwă túini bohéátdih ĩ joíhcan níit. Pánih joíhcan, ĩ náahatdihjeh chăjĭhna, ĩ weñat pínah bohéátdihjeh joíhnit, mácah bohénitboodíh búdĭ ĩ bidbipna caá. Páant ĩ bidichah, dawá queétdih ĩ yee bohébipna caá. Túini bohéátdih cádahnit, mácah bohénit ĩ jenah

* 3:8 Ex 7.11 * 3:11 Hch 13.14-52; 14.1-20

joyátjĩhjuh ĩ bohéatboodih ĩ joibĩpna caá. Páניהna, waícanjuh páant ã yapat pínahdih jéihnit, meémboó Dios naáwát, yoobópdiuh jũmniidih, ma bohé cádahca bojoó.

⁵ Páניה bohénit, queét yeenit pah chãjcat túat niijná, túi jenah joiní ma jũmũ. Yeejép yapna yũhna, biíc yoobó chãjnit, túini doonádih ma bohé cádahca bojoó. Páניה cádahcan, Dios meemdih ã wutat pah ma túi chãj péanaá.

⁶ Weém Dios ã wutat pah, ã naáwátidih wã jib bohéatji jib weemdih ĩ mao yohat pínah bahnijeh caá ã jũhdũp.

⁷ Wã wũnat pínah jãtĩh nin pah meemdih wã naóhna caá: Jesúh túini doonádih Dios weemdih ã bohéat túatũchah, wã túi bohénap be. Nihat ã wutat pah wã chãj péanap be. Páניה chãjnit, yeejép yapna yũhna, caandih wã túi jenah joí cádahcap be.

⁸ Páניהna, wã túi chãjatji jib jwĩ Maáh jeáboó ã bíboh páina nacaá. Nihat cáacwã ded pah ĩ chãjatdih jéih beedána, yoobópdiuh jib wũhni jũmna, ã wutatdih wã túi jepahatji jib, ã jwũub dei jũóhni yeó jáapdih weemdih ã túi chãjbipna caá. Bitá caandih oinitbut ã jwũub dei jũúwát pínahdih túi páinit ĩ jũmũchah, jwĩ Maáh Jesús biíc yoobó queétdih ã túi chãjbipna caá.

Timoteo ded pah ã chãjat pínah

⁹ Waícanjuh wã pebhna ma jũúwá.

¹⁰ Demas wãt jũmni chah dawá bií déedih náahna, weemdih cádahnit, Tesalónica tútchina ã jwũub bejep be.* Crescente wãt jũmni Galacia baácna ã bejehchah, Tito wãt jũmni but Dalmacia baácna ã bejep be.*

¹¹ Páant ĩ yoh bejat túttimah, Lucasjuh caá wãjeéh ã chãwáp.* Páניהna, bitá teo wáacnitdih náahnit, meemdih wã jũúwát túatna caá. Páניה jũóhnit, Marcosdihbut ma numah jũúwá.* Cristoih doonádih wã bohénachah, weemdih túi teo wáacni pínah caán ã jũmbipna caá.

¹² Tíquicodih Éfeso tútchina wã wahap be.*

¹³ Ninna jũóhna, Troas tútchiboó* Carpo wãt jũmniidih mũudih wã jwej jũóhni cúbũh jweyát chóodih, wĩh papélah tólihnadihbut ma ub jũúwá. Wĩh papélah náonadih bácah búdí wã náahna caá. Páניהna, caandihbut ma ub jũúwá.

¹⁴ Alejandro wãt jũmni ĩtahdih teoni weemdih búdí yeejép ã chãjap be.* Páant ã chãjatji jib Dios caandih ã peéh chãjbipna caá.*

¹⁵ Caán Alejandro jwĩ bohéatdih búdí ã yap yohna caá. Páניהna, caandih ma túi chãja chaáh, meemdih yeejép ã chãjcat pínah niijná.

¹⁶ Roma tútchidih moón ĩ maáta weemdih ĩ jwĩh mũbh joyóchah, wã chãjatjidih wã bohéatdihbut queétdih wã naáwáchah, det weemdih teo wáacnit pínah ĩ wihcap be. Ūmũnit, nihat weemdih ĩ cádah bejep be. Obohjeéhtih, páant weemdih ĩ cádahachah yũhna, Dios queétdih ã peéh chãjca bojo naáh.

¹⁷ Weemdih páant ĩ cádahachah yũhna, jwĩ Maáh Jesúsboó ã teo wáacap be, ãih doonádih wã naóh beedáat pínah niijná, nihat judíowã nihcannit ĩ joyát pínah niijná. Jiowã panihnit weemdih ĩ mao yohat déedih ã túi wapap be.

¹⁸ Nihat weemdih yeejép chãjnitdih yap yohnit, jwĩ Maáh weemdih ã wapbipna caá. Páניה wapnit, jeáboó maáh ã jũmũpna weemdih ã túi bejat túatbipna caá. Páניהna, yeó jáap jũmat pah “Caán chah túini, chah wẽpni Maáh caá”, jwĩ niij jĩh. Páant tíi ã jũmũ nah.

Ã pée túyat tútat

¹⁹ Prisca, Aquila,* Onesíforo* ã pebh moonbút ĩ túyũ naáh.

²⁰ Erasto* Corinto tútchiboó ã chãwáp jĩ. Trófimo* Mileto tútchiboó tubúp chũúhnit, ã chãwáp jĩ.

²¹ Meémboó mah noój láa jãtĩh waícanjuh ma jũúwá. Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, nihat bitá Jesúhwãbut meemdih ĩ túyat túatna caá.

* **4:10** Col 4.14; Flm 24
15.37-39; Col 4.10; Flm 24
* **4:12** Hch 20.4; Ef 6.21-22; Col 4.7-8
* **4:19** Hch 18.2,18
* **4:19** 2Ti 1.16-17

* **4:11** Col 4.14; Flm 24
* **4:13** Hch 20.6
* **4:20** Hch 19.22; Ro 16.23

* **4:11** Hch 12.12,25; 13.13;
* **4:14** 1Ti 1.20
* **4:14** Sal
* **4:20** Hch 20.4; 21.29

22 Jwĩ Maáh Jesucristo majeéh ã jumũ
naáh. Dios yeéb nihatdih oinit, ã tui teo
wáaca naáh.
Páant bóojeh tigaá wã naáwát.
Pablo

TITO

Titodih ã túyat tútat

¹ Weém, Pablo, Diosdih teo wāhni wā jumuchah, Jesucristoíh doonádih weemdíh ã naáwát tútat jĩ, ã ñionitboó Jesúsdi h jephahnit, jwĩ bohéat pahjeh ĩ túi chājat pínah niijná.

² Dios yeecanni nin baácdih ã chājat pínah jātih “Wíhwā jeáboó wājeéh páantjeh ĩ jumnipna caá”, ãt niijíp wat jĩ. Pánihna, caán túini doonádih jephahnit páantjeh jeáboó ĩ jumat pínahdih ĩ jéihna caá.

³ ã ñioni yeó jáapdih páant ã niijátjidih cáacwādih weemdíh ã naáwát tútat jĩ. Weemdíh páant watni iiguípna jwĩ bejat déejidih túi ubni caá.

⁴ Pánihna, Jesúih doonádih wā bohénachah joinít, Tito, meém Jesúsdi h ma túi jephah jĩ.* Meemdíh bohéni wā jumuchah, wā wāh yoobát panihni caá ma jumup. Páant ma jumuchah, nin náodih meemdíh wā daác wahna caá. Dios jwĩ íp, Jesucristo jwiítidih túi ubni bíicdih meemdíh oinit, ĩ teo wáaca naáh, ma túi jumat pínah niijná.

Tito Creta quewadih moondíh ã teo wáacat

⁵ Creta quewaboó bíicdih jwĩ jum láa, caanjíh moón Jesúihwā ĩ túi chājat pínahdih bohé beedáat ã jedh jwahup jĩ. Páant ã jedh jwahuchah jéihnit, meemdíh ĩ pebh wā chāwát tútat jĩ, queétdih ma túi bohéat pínah niijná. Pánih bohénit, ĩh tátchina jumat yoobó Jesúihwā ĩ maáta pínahdih meemdíh wā ñíwat tútat jĩ.

⁶ Queét ma ñionit maáta pínahdih nin pah jumat caá náahap: “Caán yoobópdih chājni caá”, cáacwā ĩ niijnítidih, bíic wilidihjeh bíbohnitdih ma ñíwií. Páant ma ñionit ĩ wehbut Jesúsdi h jephahnit, túi chājnit, yap yohcannit ĩ jum naáh.

⁷ Jesúih cáacwādih en daonít, ã naáwátidih bohénit pínahdih ñiona, túi chājnit, “Weém nihát jéihni caá”, niij jenah joicánnit, bíicmantjeh íjcannt, máihcannit, míic maocannit, bíí déedihbut tabit bidcannitdih ma ñíwií.

⁸ Pánih ñiona, ĩh mūdih bitadidih wēi waadát túatnit, túi jenah joí bitadidih teo wáacnit, yeejép chājat jenah joyátidih páantjeh jumah bojnit, túi yoobópdih chājnit, Dios naáwátidih túi jephahnitdih ma ñíwií.

⁹ Jwĩ túi bohéatidih jephah cádahcannit ĩ jum naáh, bita ĩ bohéatidih joinít, ĩ weñat pínah niijná. Caán bohéatidih yap yohnitboó ĩ yeeatidih jéihnit, ĩ túat numbípna caá. Pánihna, Jesúihwā ĩ maáta pínahdih ded pah ĩ chājatidih túi ennit, ma ñíwií.*

¹⁰ Dawá ĩ maátadidih yap yohnit, túi jenah joí wéhecannit, yeenit caá ĩ jumup. Pánih yeejép chājnitjeéh jumnit, dawá Jesúsdi h jephahna yuhna, judíowādih Dios ã watatji pah quehli nah yapat chóodih judíowā nihcannitdihbut bóodat túatnit ĩ jumna caá. Pánihna, ded pah ĩ chājat yoobópdih nihcah, queétdih jéihyaat caá náahap, ĩ túat numát pínah niijná.

¹¹ Dinerodidihjeh bidnit, queét mácah ĩ bohéna caá. Páant ĩ chājachah, tíic náah ã jumna caá. Páant ĩ yee bohénachah joinít, dawá neoná, ĩ weha mána, ĩ weh bíicdih, queétdih jephahnit, túini doonádih ĩ cádahna caá. Páant queétdih ma bohéat túatca bojoó.

¹² Queét Cretadidih moón ded pah ĩ jumadidih nihát cáacwā ĩ túi jéihna caá. Jon jātih naóhniboobút, ĩjeéh jumniiji yuhna, nin pah ãt niij naáwáp wat jĩ: “Creta quewadih moón tabit yeenit, yeejép tac behna míic maonit, bádí jeémíhnit, ĩ weñat pínahdihjeh chājna, ĩpĩ tewíhcan caá”, ãt niijíp wat jĩ.

¹³ Páant ã niijátji yoobópdih tigaá. Páant ĩ jumadidih jéihnit, queét Jesúihwādih ma wēp naáwá, mácah bohéatidih cádahnit, Jesúsboodíh ĩ jwúb jephahat pínah niijná.

¹⁴ Pánih túat numnít, jwiít judíowā jwĩ nuowā ĩ jenah joyátjéhjeh ĩ naáwátjidih, túini bohéatidih yap yohnit ĩ watatdihbut ĩ joyáh bojnipna caá.

¹⁵ Dedé jeémátidih, “Caán yeejép caá”, mácah bohénit ĩ niijíchah yuhna, Jesúsdi h túi jenah joinítboó “Caandíh wā jeéméchah, ã túina caá”, ĩ niij jéihna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdi h jephahcannitboó yeejép chājna, yéej chājatidihjeh ĩ jenah joiná caá. Pánih jumna,

* 1:4 2Co 8.23; Gá 2.3; 2Ti 4.10 * 1:9 1Ti 3.2-7

yeejép chājna yuhna, “*Ā táina caá*”, ĩ niij jenah joiná caá.

¹⁶ “Diosdih wā túi jéihna caá”, niijná yuhna, yeejép ĩ chājna caá. Páant ĩ chājachah ennit, Diosdih ĩ jéihcatdih jwiitboó jwí jéihna caá. Tūbit yeejép chājna, Dios naáwátdih yap yohnit, queét táiniboodíh ĩ jéih chājcan caá.

2

Titodih túi yoobópdiĥ ā bohéát túut

¹ Páant yeejép ĩ jumachah jéihnit, meémboó queétdih yoobópdiĥ ma bohénaá.

² Pánih bohénit, behnit neonádih nin pah ma niij naáwá: “*Táinijeh jenah joinít, ĩi túi chājaá, ‘Caán túini caá’, cāacwā yeebdíh ĩ niiját pínah niijná. Yeejép chājat jenah joyátdih páantjeh jumah bojnit, Jesúsdiĥ túi jenah joinít, āihwādiĥ oinit, yeejép yapna yuhna, caandíh ĩi cádahca bojoó*”, ma niijí.

³ Behnit yaádhdiĥbut biíc yoobó ma bohénaá, Jesúsdiĥ jepahna, túi chājnit yaádh ĩ jumat pínah niijná. Yeejép doonádih naóhcannit, máihcannit yaádh ĩ jumu naáh. Pánih jumnit, queétdih bita yaádhdiĥ túini doonádih ĩ bohéna naáh.

⁴ Pánih bohénit, queét behnit yaádhboó japata yaádh buugdíh nin pah ma bohéát túutú: “*Ĭi weha mánadiĥ, ĩi wehdiĥbut ĩi oyoó.*”

⁵ Túi jenah joinít, yéej chājcanit, ĩiĥ mūdíh jumnitdih ĩi túi en dawaá. Bitadiĥ túi teo wāacnit, ĩi weha mánadiĥ túi jepahnit yaádhbut ĩi jumuá, bita yeebdíh ennit, Dios naáwátdih yeejép ĩ naóhcat pínah niijná”, ĩ niij naáwá naáh.

⁶ Japatadiĥbut nin pah ma niij bohénaá: “*Yeejép chājat jenah joyátdih páantjeh jumah bojnit, túi jenah joinít ĩi jumuá*”, ma niijí.

⁷ Meémboó táinijeh ma chājaá, meemdíh ĩ en yacat pínah niijná. Yeecan, táinijeh ma bohénaá.

⁸ Pánih bohéna, ma túi jenah joyoó, bita meemdíh ĩ naóh yacat pínah niijná. Páant yoobópdiĥ ma bohénachah ennit, jwiitdih eníhcannit ĩ naóh yaquíhna yuhna, ĩ tícipna caá.

* **2:13** 2P 1.1 * **2:14** Mt 20.28; Mr 10.45; Gá 1.4; 1Ti 2.6 14.2; 1P 2.9

⁹ Teo wāhntidih jwuh nin pah ma niij bohénaá: “*Ĭi maátadiĥ wēi jepahnit, yeejép niijcánjeh, ĩi túi teo wāhúá, queét ĩi weñat pínah niijná.*”

¹⁰ Ĭi maátaíh bií déedih ĩi numcá bojoó, ‘*Caánboó yoobópdiĥ jumni caá*’, queét yeebdíh ĩ niij jenah joyát pínah niijná. Páant ĩi túi chājachah ennit, Dios jwiitdih túi ubniíh bohéátidih bita ĩi wēi joibípna caá”, ma niijí.

¹¹ Dios niĥat cāacwādiĥ oi teo wāacna, iiguípna bejnit déejidih ā túi ub beedáihatdih niĥat jwiit cāacwādiĥ āt jéihyanap taga.

¹² Caandíh eníhcannitboó yeejép chājatdih ĩ ĩinahatdih Dios jwiitdih ā cádahat túutna caá. Pánih cádahnit, yeejép chājat jenah joyátdih páantjeh jumah bojnit, táiniboodíh ā chājat túutna caá.

¹³ Pánihna, Jesucristo, jwiitdih túi ubni, Dios wēpni búdí ā yeh iigátjĥ ā jwūub dei jūúwáchah, jwí enat pínah yeó jáapdiĥ wēi páina caá jwí chājap.*

¹⁴ Caán Jesucristo jwí yéejat jíib buudáatdih jíib chājna, āt wan wāhap tají,* niĥat jwí yéej chājatdih cádahnit,* āihwā jwí jumat pínah niijná.* Pánih yéej chājatdih cádahnit, táiniboodíh wēi chājnit jwí jumbipna caá.

¹⁵ Páant wā niijátidih queétdih ma bohé beedáat pínahdiĥ caá meemdíh wā náah yacap. Pánih bohéna, Jesús ā wēpatjĥ queétdih ma túi naáwá. Ĭi yéej chājachah ennit, queétdih ma túut numát túutú. Páant ma bohénachah, “*Caán ā bohéát dedé pínah niĥcan caá*”, ĩ niijcá bojoó naáh.

3

Jesúhwā ded pah ĩi túi chājat

¹ Nin pahbut queét Jesúhwādiĥ ma niij bohénaá: “*Ĭiĥ baácdih moón maátadiĥ jepahnit, túinidihjeh ĩi chājaá.*”

² Bitadiĥ yeejép doonádih naóhcan, míic jūihcan, bitadiĥ túi teo wāacnit ĩi jumuá. ‘*Weém niĥat jéih beedáni caá*’, ĩi niij jenah joicá bojoó”, ma niijí.

³ Jon jātih jwiitbut jenah joicánnit, yap yohnit, yeeatdih joinít, yeejép chājatdih

* **2:14** Sal 130.8; Mt 20.28 * **2:14** Ex 19.5; Dt 4.20; 7.6;

ñinahnit, jéih cádahcannit jwĩ jumup jĩ. Bitadih en jũihnit, en ñinah íjnit, bita jwiít dih í en jũihñuchah jwiítbut queétdih en jũih jwúubanit jwĩ jum jwuhup jĩ.

⁴⁻⁵ Obohjeéhtih, páant jwĩ jumuchah yuhna, Diosboó jwiít dih oinit, Jesucristodih át wah deyanap wat jĩ, iiguípna jwĩ bejat déejidih á túi ubat pínah niijná. Jwiít jwĩ túi chājat jíib át ucbap taga. Obohjeéhtih, jwiít dih jĩgah ennit,* Túini Espíritudih jwĩjeéh á jummat túutup jĩ. Pánih jwĩjeéh jumnit, jwiít dih búdí á teo wáacna caá, jwĩ yéej chājatdih cádahnit, túiniboodíh jwĩ chājat pínah niijná.* Pánih chājnit, Dios á weh jwiít dih át jummat túutup tajĩ.

⁶ Jesucristo jwiít dih wan wāhñit, boo pud jũóhna, á púuh laab béjehchah, Dios Túini Espíritudih át wahap tajĩ, á wēpatjĩh jwiít dih á túi teo wáacat pínah niijná.

⁷ Pánih teo wáacnit, jwiít dih oina, “Caán túini caá”, Dios á níj enat jíib, ájeéh páantjeh jwĩ jum bipna caá. Pánihna, ájeéh jwĩ jummat pínahdih jéihna, Jesucristo á jwúub dei jũwát pínahdih jwĩ wēi páina caá.

⁸ Páant wā niiját yoobópdih caá. Pánihna, caandíh cáacwādih ma wēp bohénaá, Diosdih jepahnit, túini í chājat pínah niijná. Wā daacát túini, oboh jumni naáwát nihcah, nihát caandíh í túi joyó naáh.

⁹ Pánih joinít, oboh í jenah joyátjĩhjih í míic jũihca bojo naáh. Í nūowā í wātnadih, Moisés á watatjidihbut míic wéhenit, í míic jũihñat dedé pínah nihcan caá. Páant í míic jũihñatdih ma joyáh bojoó.

¹⁰ Ded yeéb Jesúhwādih á íjanachah enna, “Páant ma chājca bojoó”, caandíh ma niijí. Chéne láajeh caandíh páant ma níj naáwá. Túttimah, á jwúub yap yohochah enna, caandíh Jesúhwā í pej jumca bojo naáh.

¹¹ Pánih íjani túini bohéatdih yap yohna, yeejép chājni á jumna caá. Pánih yeejép chājnit, caanjéh tigaá yeejép á jummatdih bitadih á jéihyanap.

Pablo á péé naáwát

¹² Artemas á bejíchichah, ñi pebhna wā wahbipna caá. Obohjeéhtih, caán á jéih bejcah, Tíquicodih wā wahbipna caá.*

Pánihna, caanná á juibínachah, meémboó ñahwat jwúub jũóhñit, Nicópolis tútchiboó weemdíh ma jwáááp. Caán tútchiboó mah noój láa wā jumíhna caá.

¹³ Zenas, áih cáacwā í watatdih jéihnidih, Apolosdihbut ma túi teo wáacá.* Pánih teo wáacnit, Jesúih doonádih naóh jibidih í bejat pínah jãtih, dedé í náahatdih queétdih ma wāhúú.

¹⁴ Jwĩjeéh jumnit Jesúhwā ded pah í túi chājat pínahdih í jéihye naáh, yabhcanjeh, bitadih í teo wáacat túut niijná.

Pablo á péé túyat tútat

¹⁵ Nihat wājeéh jumnit meemdíh í túyat túutna caá. Caanjĩh jumnit jwiít dih oinit Jesúhwā í túyu naáh. Dios yeebdíh búdí oinit, á túi teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pablo

* 3:4-5 Dn 9.18 * 3:4-5 Ef 5.26 * 3:12 Hch 20.4; Ef 6.21-22; Col 4.7-8; 2Ti 4.12 * 3:13 Hch 18.24; 1Co 16.12

FILEMÓN

Filemóndih ã túyat tútat

¹ Weém, Pablo, Jesucristoíh doonádih wã naáwát jíib nemat muúboó jumni, jwí úd Timoteojíh meém Filemóndih jwí túyat tútatna caá. Meém jwí oini, jwí naáwát pah Jesucristoíh doonádih naóhni ma jumuchah, nin náodih meemdíh wã daác wahna caá.

² Míih muúdíh míic wáacnit Jesúíhwádih, jwí dée wili panihnih Apia, Arquipodihbut wã túyat tútatna caá.* Arquipo yeejép yapna yuhna, weém wã chãjat pah Cristoíh doonádih naóhni ã jumna caá.

³ Jwí íip Dios, jwí Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, í túi teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.

Filemón ded pah ã jummat

⁴⁻⁵ Wã dée panihni Filemón, Jesucristodih túi jenah joinít, nihát áihwádih ma oyat doonádih wãpí joiná caá. Pánih joinít, meemdíh úbhna, “Táina caá, Paá”, Diosdih wãpí niijná caá.

⁶ Jwiít Jesúsdihtúi jenah joinít, biíc yoobó áihwã jwí jumna caá. Pánih jumnit, Cristodih oina, ã teo wáacatjíh jwí túi jumbipna caá. “Paá, ma teo wáacatjíh jwí túi jummat pínahdih Filemóndih ma jéihyanaá”, wãpí níj úbhna caá.

⁷ Bitá Jesúíhwádih oinit, mat túi teo wáacap wut jí, í túi weñat pínah niijná. Páant ma chãjat doonádih joinít, weembát búdí wã wéina caá.

Filemóndih Onésimodih ã wéi jwãáát tútat

⁸⁻¹⁰ Nihat Jesúíhwádih oina, ma túi teo wáacatdih jéihnit, buú Onésimo, meemdíh teo wãhni, ma pebhna ã jwúub jubínachah, biíc yoobó ma túi chãjat pínahdih meemdíh wã náah yacna caá. Weém, Pablo, behe wã jumuchah, Cristoíh doonádih wã bohéat jíib nin nemat muúboó í nemep jí. Ninna weemdíh Onésimo* ã en jibichah, caandíh Cristoíh táini doonádih wã naáwáp jí. Páant wã naáwáchah joinít, caandíh ã jepahap jí. Pánihna, buú caanbút

Jesúíh jumna, wã wãáh panihni ã jumna caá. Weemdíh Cristo naáwát tútatna, ã ñíoni jumna, ded pah Onésimodih ma chãjat pínahdih wãta jéih wut tagaá. Obohjeéhtih, pánih jéih wutna yuhna, túi míic oinit jwí jumuchah, ded pah caandíh ma chãjat pínahdih wutcanjeh, meemdíh wã naóhna caá.

¹¹ Caán Onésimo, Cristodih ã jepahat pínah jãtíh, meemdíh teo wãhni jumna yuhna, át túi teo wáacap wut jí. Obohjeéhtih, buú Cristoíh jumna, túat nuumnít, oboh jumni ã nihcan caá, buca. Weemdíh túi teo wáacni jumna, meemdíhbut túi teo wáacni ã jumbipna caá.

¹² Pánihna, buú caandíh búdí oina yuhna, meemdíh wã jwúub wahna caá.

¹³ Obohjeéhtih, nemat muúboó wã jummat pónih, wãjeéh wãta chãwát tútat tagaá, weemdíh ã teo wáacat pínah niijná. Páant wãjeéh ã jumuchah nihna, meém weemdíh ma jéih teo wáacadih jũóhcah, caánboó meem páh áta jéih teo wáac tagaá.

¹⁴ “Pablodih teo wáacat tútat niijná, ájeéh ma chão jwúhuú”, caandíh ma niijíchah, wãjeéh caandíh wãta chão jwúhat tútat taga. Obohjeéhtih, meemdíh pánih wutíhcan, weemdíh túi teo wáacni ã jumuchah yuhna, caandíh ma pebhna wã jwúub bejat tútatna caá.

¹⁵ Nin pah wã jenah joiná caá: Onésimo meemdíh ã jweyéchah yuhna, Dios ã náahat pahjeh, bahni át cádah jwúhup tagaá, májeéh táini jeh ã jwúub jummat pínah niijná. Ma pebh jwúub jubí jumna, ã jwúub jweicán níit, páant muntíh.

¹⁶ Pánihna, buú teo wãhni jeh nihcan, ma úd panihni Jesúíh ã jumna caá. Páant ã jumuchah, caandíh búdí wã oyochah yuhna, wã oyat chah meémboó caandíh ma oibipna caá.

¹⁷ “Dios naáwát dih Pabljíh túi biíc dihtúbohénit jwí jumna caá”, níj jenah joinít, ma pebhna wã bejehchah, weemdíh búdí mata wéi jwãáh taga. Páant weemdíh ma wéi jwãáát pah muntíh, Onésimodihbut biíc yoobó ma túi wéi jwãáá.

¹⁸ Meemdíh ã yéj chãjachah, ã jíib buúánachah nihna, weémboó caandíh wã

* 1:2 Col 4.17 * 1:8-10 Col 4.9

jíib chājbipna caá.

¹⁹ Páant wā chājat pínahdih wíih téihyajíhjih daácna caá wā chājap. Obohjeéhtih, weémboó Jesúih túini doonádih meemdíh wā naóhcah, Diosjeéh mata jumcan tagaá. Pánihna, meémboó weemdíh búdí jíib bũdáni ma jumna caá. Obohjeéhtih, páant jíib bũdáni ma jumachah yuhna, Onésimo ā jíib bũdáátidih meemdíh wā jíib chājbipna caá.

²⁰ Pánihna, wā dée, wā oini, jwí Maáh Cristoih jumna, Onésimodih ma túi chājaá. Páant ma chājat doonádih joinít, búdí wā wēibipna caá.

²¹ Páant wā naáwátidih ma túi jepahat pínahdih wā jéihna caá. Chah ma chājat pínahdihbut wā jéihna caá. Pánih jéihnít, meemdíh wā daác wahna caá.

²² Nindihbut meemdíh wā naóhbipna caá: Ñi pebhna wā bejat pínahdih jwí Maáhdih ñi wúbátidih wā jéihna caá. Páant ñi wúbátidih ā jepahachah, ñi pebhna juibína wā ũwat tólih pínahdih ma ámoh páñaá.

Ā pée túyat túutat

²³ Épafra^{*} meemdíh ā túyat túutna caá. Caánboó Cristoih ā jummat jíib wājeéh nemat mũúboó ā jumna caá.

²⁴ Marcos,^{*} Aristarco,^{*} Demas,^{*} Lucas^{*} yuh buca meemdíh ĩ túyat túutna caá. Cristoih doonádih wā bohénachah, queétboó weemdíh túi teo wáacnit ĩ jumna caá.

²⁵ Jwí Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, búdí ā teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pablo

* **1:23** Col 1.7; 4.12 * **1:24** Hch 12.12,25; 13.13; 15.37-39; Col 4.10
4.14; 2Ti 4.10 * **1:24** Col 4.14; 2Ti 4.11

* **1:24** Hch 19.29; 27.2; Col 4.10 * **1:24** Col

HEBREOS

Dios ã wũúhdih cãacwãdih ã naáwát túútat

¹ Jon jãtìh ã naáwãtdih naóh yapanitjidih dawá láa Dios ãt naáwãp wut jĩ. Biquí láana ï oo júmatjĩh, biíh láa oo júmat pah jígohtjĩh queétdih ãt naáwãp wut jĩ. Biíh láa ángelwãdih ãt naáwát túútap wut jĩ. Biíh láa ã wéheatdihjeh ït joyóp wut jĩ. Páant queétdih ã naáwãchah, jwĩ nũowãjidih ït jwúub naóh yapanap wut jĩ.

² Obohjeéhtih, nin péeni yeó jáapnadih ã wũúhboodih ãih doonádih ãt naáwát túútap wut jĩ. Æ íp ã wutuchah, nin baácdih jeádihbut ã wũúh ãt chãjap wut jĩ. Pánihna, péeni yeó jáapdih niहत ãih pínah ã jumuchah, ã ípboó niहत caandih ã wãhbiþna caá.

³ Caán ã íp biíc yoobó jumna, túini yoobát ã jumãtdih jwiútdih ã júutna caá. Æ wũúh ã wẽpatjĩh ã wutuchah, nin baác, jeábut páantjeh ã jumna caá. Jwiútdih wan wãhni jwĩ yéejãtdih ã yoh péaat túttimah, jeáboó pũuh laab béjnit, ã íp ã jéihyepmant bóo bũwãmãnt ãt chũúdup wut jĩ.*

Dios wũúh ángelwã chah ã túyat

⁴ Pánih jumna, ã wũúhboó ángelwã chah ã túina caá. Dios caandih ã wãhni wẽpatbut ï wẽpat chah ã jumna caá.

⁵ Páant ã jumuchah, ángelwãdih nihcan, ã wũúhdihjeh nin pah Dios ãt niijíp wut jĩ:

“Meém wã wũúh caá. Páant ma jumuchah, bũũ niहत cãacwã ï enechah, meemdih maáh wã waadána caá”, ãt niijíp wut jĩ. (Sal 2.7)

Pánihna, ángeldih naóhcan, ã wũúhdihjeh nin pahbut ãt niijíp wut jĩ:

“Weém ã íp caá. Caán wã wũúh ã jumna caá”, ãt niijíp wut jĩ. (2S 7.14; 1Cr 17.13)

⁶ Æ wũúh ã cãac jumuchah, nin pahbut caandih ãt niijíp wut jĩ:

“Niहत wũih ángelwã bóðicha caj yoh ñajnit, wã wũúhdih ï wẽi naáwã naáh”, ãt niijíp wut jĩ. (Dt 32.43; Sal 97.7)

⁷ Æih ángelwãboodih nin pah Dios ãt niijíp wut jĩ:

“Wũih ángelwãdih johlit wẽpép ã bejat pah wẽpép bejnit wã chãjna caá. Queét weemdih teo wãhntdih búdí iigát pah wẽpnit wã jumãt túutna caá”, ãt niijíp wut jĩ. (Sal 104.4)

⁸ Queétdih páant niijná yuhna, ã wũúhboodih nin pah ãt niijíp wut jĩ:

“Meém Dios jumnit, niहत cãacwãdih yoobópdih wutni ma maáh jumãt ã bũudcãn niít.

⁹ Túi chãjatdih búdí wẽinit, yéej chãjatboodih ma iiná caá. Páant ma jumuchah, meemdih wẽi ennit, majeéh jumnit ï weñãt chah, weém, ma íp Dios, meemdih wã weñana caá”, ãt niijíp wut jĩ. (Sal 45.6-7)

¹⁰ Æ wũúhdih nin pahbut Dios ãt niijíp wut jĩ:

“Maá, biíhmãhjah nin baácdih, jeádihbut ma chãjap jĩ.

¹¹⁻¹² Páant ma chãjniji ã bũudãh bejbipna caá. Obohjeéhtih, meémboó páantjeh ma jambipna caá. Cãacwã moópni yéguehdih yohnit, jáap chóo ï túut nũumát pah, jeá, baácdihbut yohnit, jáap jeá, jáap baácdihbut ma chãjbipna caá. Obohjeéhtih, meémboó wãncan, ma jumãt pahjah ma jambipna caá”, ã wũúhdih ãt niijíp wut jĩ. (Sal 102.25-27)

¹³ Ángeldih niijcãn, ã wũúhboodih Dios nin pah ãt niijíp wut jĩ:

“Chah Maáh jumna, wã jéihyepmant bóo bũwãmãnt ma chũúdá. Páant ma chũúduchah, meemdih eníhcãntdih wã yap yohãt túttimah, queétdihbut chah maáh jumnit, niहतdih ma wutbipna caá”, ãt niijíp wut jĩ. (Sal 110.1)

¹⁴ Niहत ángelwã Diosdih teo wãhnt caá ï jumãp. Pánihna, ã wũúh ã túi ubnitdih ï teo wãacãt pínah niijná, jwĩ íp ãih ángelwãdih ãpĩ wahna caá.*

2

Cristo ã naáwãtdih jwĩ joyáh bojcat

* 1:3 Jn 1.1-3; Col 1.15-17 * 1:14 Mt 4.11; Lc 1.19

¹ Pániha, Dios wūh chah wēpni, jwiít dih naóhni ã jumuchah jéihnit, caandíh cádahcat túut niijná, jwí joiníjidih túi náhninit, jepahat caá náahap.

² Dios ã wutatdih ángelwã ã naóh yapanachah, cáacwãboó ã yap yohat jíib Dios queétdih ãt peéh chãjap wut jĩ. ã naóh yapani wutatdih cáacwãdih jepahat áti náahap wut yah jĩ.

³ Obohjeéhtih, jwí Maáhboó ángelwã chah wēpni ã jumatdih jéihnit, jwiít dih ã túi ubat pínah doonádih jepahat caá chah náahap. Cáacwãdih ã túi ubat pínah doonádih caanjéh ãt jwíih naáwáp wut jĩ. Páant ã naáwáchah joinítjiboó jwiít dih ã jwúub naóh yapanachah, yoobópdih ã jumatdih jwí túi jéihna caá. Pániha, áih túini doonádih joyáh bojna, Dios jwiít dih búdí ã peéh chãjat pínahdih jwí jéih jweicán niít.

⁴ Jesúhwã caán doonádih bohénit, cáacwã ã jéih chãjca naáhdih Dios ã wēpatjĩh dawá láa ãt chãj júutap wut jĩ. Páant ã chãjat pínahdih Túini Espírituboó ã náahat pahjeh queétdih wēpat ãt wūhup wut jĩ. Pániha, ã wēpatjĩh ã chãj júutuchah, ã bohéat yoobópdih ã jumatdih Dios queét joinít dih ãt jéihyanap wut jĩ.

Jesucristo jwiít pah ã cáac jumat

⁵ Péeni yeó jáapdih Dios ã jáap chãjni baácdih moondíh ángelwã maáta ã jumcan niít.

⁶ Obohjeéhtih, jwiítboodíh maáta ã waadábipna caá. Dios naáwátdih bíic naóh yapaniji nin pah ãt niij daacáp tajĩ:

“Cáacwã oboh jumnit ã jumuchah yuhna, queétdih búdí oina, túi náhninit, mapĩ túi en daoná caá.

⁷ Maátcanjeh ángelwã ã wēpat nump cáacwãdih mat jum jwuhat túutap taga. Pánih jumat túutna yuhna, bæ queétdih wēpat wūhnit, maáta mat waadánap taga.

⁸ Páant maáta ma waadánachah, nihat nin baácdih jumnit chah caá ã jumap”, ãt niij daacáp tajĩ. *(Sal 8.4-6)*

Pánih maáta waadánit, nihatdih wutnit pínah jumna yuhna, bæ jwí wut jwuhcan caá.

* 2:9 Fil 2.6-11; He 12.2

⁹ Obohjeéhtih, Jesúsboó nin baácboó ã jumuchah, ángelwã nump jum jwuhnit, nihat cáacwãdih búdí oina, ãt wun wūhup wut jĩ. Búdí yeejép yapna, jwiít dih ã wun wūhuchah ennit, ã wēpatdih wūhna, Dios Jesús dih maáh ãt waadánap wut jĩ. Pániha, bæ chah maáh, túini yoobát ã jumatdihbut jwí jéihna caá.*

¹⁰ Dios ã náahat pah nihatdih chãjni ã jumna caá. ã náahat pah muntih jwiít ã wehdih jeáboó ub bejat túut niijná, ã wūhdih ãt wun wūhat túutap wut jĩ. Jesús yeejép yapna, ã wun wūhatjĩh jwiít cáacwãdih yoobópdih túi ubni caandíh Dios ãt chãjap wut jĩ.

¹¹ Det ã yéejatdih yohnit, queétdih túi ubni but Dios weh ã jumna caá. Pániha, Dios jwí íip ã jumuchah, Jesús jwiít áihwãdih “**Queét wã úudwã caá**”, tíccanjeh, ã niijná caá.

¹² Jesús ã íipdih nin pah ã niijátdih Dios naáwátdih naóh yapani ãt niij daacáp tajĩ:

“**Dios, ded pah ma jumatdih wã úudwãdih wã naóhbipna caá. Nihat wíhwã ã míic wáac juyúchah, meemdíh wēi eonit, “Chah wēpni ma jumna caá”, wã niijbípna caá**”, ã niijíp jĩ”, ãt niij daacáp tajĩ. *(Sal 22.22)*

¹³ Nin pahbut bíih ãt niij daacáp tajĩ:

“**Meém chah wēpni jumna, weemdíh ma túi teo wáac bipna caá**”, ã íipdih ã niijíp jĩ”, ãt niij daacáp tajĩ. *(Is 8.17)*

Nin ã niijátdihbut ãt niij daacáp tajĩ:

“**Dios ã wehdih weemdíh ã wūhuchah, queét bíicdih ninjĩh wã jumna caá**”, ã wūh ã niijíp jĩ”, ãt niij daacáp tajĩ. *(Is 8.18)*

¹⁴ Pániha, “**ã weh**”, ã niijnít jwí jumuchah, Cristo jwiít pah ãt cáac jumap wut jĩ. Pánih cáac jumnit, cruzboó wun wūhna, nemépwã ã maáh cáacwãdih wunat túutnidih ãt yap yohop wut jĩ.

¹⁵ Jãtih jwiítboó jwí wunat pínahdih úumnit, chéonit panihnit jwí jumap jĩ. Pániha, nemépwã ã maáhdih yap yohna, jwiít chéonit panihnitdih Cristo ãt watap taga.

16 Ángelwādh teo wáaccan, jwiít Abraham jūimená, Dioíhwā pínahboodíh át teo wáacap wut jī. Caandíh jwī jéihna caá.

17 Pánihna, jwiít ā úudwā panihnitjeh cāac jumat caandíhbut át náahap wut jī. Páant ā cāac jumuchah, jwī yéejatdih yohat túut niijná, ā íp caandíh át wun wūhat túut wut jī. Páant ā wutatdih túi jepahna, jwiít dih jīgah en teo wáacnit, sacerdotewā ī chājat pah át chājav wut jī. Pánih chājna, sacerdotewā ī chah maáh ā jumna caá.

18 Jwiít panihni ā jumuchah, caandíh búdí yeejép át yapap wut jī. Obohjeéhtih, nemépwā ī maáh ā yéej chājat túutuchah yuhna, caandíh át yap yohop wut jī. Pánih yap yohni jumna, jwiít dihbut nemépwā ī maáh ā yéejahichah, ā jéih teo wáacna caá.

3

Cristo Moisés chah ā túyat

1 Wā déewā, Jesúíhwā, Dios pebhboó bejnít pínah ā ñionit ñi jumna caá. Pánih jumna, Jesucristo Dios ā naáwát túutni ā jumatdih, sacerdotewā ī chah maáh ā jumatdihbut ñi túi náhninaá. Páant ā naáwát túutni jumna, Dios jwiít cāacwādh ā túi ubat pínahdh át bohénap wut jī. Sacerdotewā ī chah maáh jumna, jwiít dih át wun wūhap wut jī, Diosjeéh jwī túi jumat pínah niijná. Páant ā jumat doonádih jwīpī naóhna caá.

2 Dios ā chājat túutat pahjeh Jesús át chājav wut jī. Moisésjibut Dios caandíh ā wutat pahjeh, áih cāacwādh át túi teo wáacap wut jī.*

3 Cāacwā mūdíh ī wēi enat chah, caán chājniboodíh ípī wēi enna caá. Pánihat pah, Dioíh cāacwādh teo wáacni Moisésjidih ī weñat chah, queétdih chājni Jesúsboodíh ī weñat caá náahap.

4 Muú chājni ā wihcah, muú āta wihcan tagaá. Pánihat pah, jwiít dih chājni wihcah, jwiítbut jwīta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, Diosboó nihardih chājni ā jumna caá.

5 Moisés Diosdih teo wāhni jumna, ā wutat pah áih cāacwādh át túi bohénap wut jī. Pánih bohéna, Dios táttimah ā naáwát pínahdhbut át jéihyanap wut jī.

* 3:2 Nm 12.7

6 Obohjeéhtih, Cristoboó Dios wūáh jumna, ā íp ā wutat pahjeh jwiít dih en daoní ā jumna caá. Pánihna, úumcanjeh caandíh cádahcan, ā pebhna jwī bejat pínahdh wēi páina, áihwā yoobát jwī jumna caá.

Dioíhwā ájeéh ī chooát

7 Túini Espíritu Dios naáwát dih naóh yapanidih nin pah át níj daacát túut wut tajī:

“Buu, Dios ā naáwáchah joiná, ñi nuowā caandíh ī yap yohatji pah ñi yap yohca bojoó.

8-9 Ñi nuowā tútchi wihcapboó jumna, weemdíh ī yap yohop jī. Pánih yap yohnit, “¿Yoobópdih Dios jwiít dih ā en daomí níit?” ī níjíp jī. Cuarenta jópchi caánboó jibnit, queétdih wā túi chājatdih ī enep yah jī. Obohjeéhtih, pánih enna yuhna, ī jepahcap jī. Páant ī yap yohatji pah yeebbát bíic yoobó ñi yap yohca bojoó.

10 Weemdíh ī yap yohatji jíib queétdih búdí wā íjíp jī. Pánih íjnit, “Queétdih yoobópdih wā túi waáwáchah yuhna, weemdíh ípī jepahíhcan caá.

11 Pánihna, queétdih wā chooát túutat pínah pebhboó wā waadát túutcan níit”, wā níjíp jī”, Dios ā níj naóhna caá”, át níj daacáp tajī. (Sal 95.7-11)

12 Wā déewā panihnitá, íñi túi chāja chaáh! Yéej chājatdih jwúub bidnit, Dios, páantjeh jumnidih túi jenah joyátdih ñita cádah tagaá.

13 Nin baácboó jum jwuhna, yéej chājavat túut niijná, yeó jáap jumat pah ñi túi míic teo wáacá. Míic teo wáaccan, yéej chājna, “Páant wā chājachah, ā túina caá”, ñita níj jenah joí tagaá. Pánih yeeatdih jepahna, Diosdih búdí ñita yap yoh tagaá.

14 Pánihna, Cristodih jwī jwíh jepahat pah, caandíh jwī túi jenah joí cádahcan, ájeéh jwī túi jumbipna caá.

15 Á naáwát dih naóh yapani nin pah át níj daacáp tajī:

“Buu, Dios ā naáwáchah joiná, ñi nuowā caandíh ī yap yohatji pah ñi yap yohca bojoó”, át níj daacáp tajī. (Sal 95.7-8)

16 ¿Det tigaá Dios ã naáwáchah joiná yuhna, yap yohnit ït jumji? Egipto baácdih jumnitji Moisés ã namah bac jëóhñit ït jumap wat jï.

17 Pánihna, queét yap yohnitdih cuarenta jópchi Dios ã ïjichah, tútchi wihcapboó ït wan beedép wat jï.

18 “Wã chooát tútat pínah pehbóo yeebdíh wã waadát tútcan niít”, queétdih ãt niijíp wat jï.*

19 Diosdih ï túi jenah joicát jíib ï chooát déejiboó ï waadcátjidih jwï jéihna caá.

4

1 Jon jätih moondíh “Wã pebh yeebdíh wã túi chooát tútbipna caá”, Dios ãt niijíp wat yuh jï. Pánih naóhna, jwiítidibut bíic yoobó niijná ãt chäjap wat jï. Pánihna, äjeéh túi chooát tút niijná, Diosdih túi jepahat caá náahap.

2 Jon jätih moón Dios naáwátidih ï joyátji pahjeh mantih, jwiítbut äih túini doonádih jwï joyóp jï. Obohjeéhtih, queét joí waóhñitboó joiná yuhna, “Dios ã niiját pahjeh ã chäjibipna caá”, ït niij jenah joicáp wat jï. Pánihna, ï joiníji dedé pínah queétdih ãt nihcap wat jï.

3-4 Jwiítboó caandíh túi jenah joinít, Diosjeéh jwï jumuchah, jwiítidih ã túi chooát tútbipna caá. Obohjeéhtih, Dios naáwátidih naóh yapaniji ã daacát pahjeh tigaá caandíh jepahcannit nin pah ï yapbip:

“Queétdih búdí ïjñit, nin pah wã niijíp jï:
 “Ï chooát pínah pehbóo waadcán, wãjeéh ï jumcan niít”, wã niijíp jï,
 Dios ã niijná caá”, ãt niij daacáp tajï.
 (Sal 95.11)

Obohjeéhtih, Diosjeh nin baácdih chäj péanit, nihat äih tewatdih ãt teo péanap wat jï. Æ naáwátidih bíih naóh yapani nin pahbut ãt niij daacáp tajï:

“Seis yeó jáap nin baácdih, jeádihbut chäj péanit, teo cádah jwahnit, Dios ãt choonáp wat jï”, ãt niij daacáp tajï.
 (Gn 2.2)

5 Caandíh túi jenah joicánnitjidih nin pahbut ã naáwátidih naóh yapani ãt jwúb niij daacáp tajï:

“Queét ï chooát déejiboó waadcán, wãjeéh ï jumcan niít”, Dios ã niijná caá”, ãt niij daacáp tajï.
 (Sal 95.11)

6 Jwï nuowã Dioíh doonádih jwíih joinítjiboó caandíh ï yap yohat peéh, äihwã nihcan, ï chooát déejiboó ït waadcáp wat jï. Obohjeéhtih, bitaboó caandíh túi jepahnit, äihwã jumna, äjeéh ï túi choobípna caá.

7 Cäacwädih ã túi ubat pínah yeó jáapnadih Dios ãt jwúb níwip wat jï. Páant ã ñioni yeó jáapna buu láa ã jumna caá. Dawá jópchina jwï nuowã ï joyát túttimah, caán ã ñioni yeó jáapnadih Davidjidih Dios ã naáwát tútuchah, nin pah ãt niij daacáp tajï:

“Buu yeebdíh wã naáwáchah joinít, yap yohcanjeh, weemdíh ñi túi jepahaá’, Dios ã niijná caá”, ãt niij daacáp tajï.
 (Sal 95.7-8)

8 Josuéjiboó Dios ã wühni baácdih jwï nuowädih ãt namah jubínap wat yuh jï. Obohjeéhtih, “Wãjeéh ñi túi choobípna caá”, niijná, caán baácdih ï chooát pínahdih Dios niijná ãt chäjcap wat jï. Caán baácdihjeh chooát túttna nihna, bíih ï chooát pínah yeó jáapdih äta naóhcan taga.*

9 Seis yeó jáap ã tewat túttimah, Dios ã chooátji pah mantih, jwiít äihwäbut äjeéh jwï túi choobípna caá.

10 Dios ã tewatdih ã cádahat pahjeh mantih, äjeéh chooná, jwï wái náah jumni tewatdih jwï cádahbipna caá.*

11 Pánihna, äjeéh túi chooát tút niijná, jwiít äihwäboó caandíh túi jenah joinít, ã naáwátidibut jwï túi jepah jíih. Jon jätih moón jwï déewã Diosdih ï yap yohatji jíib äjeéh túi jumcan, ït jéih choocáp wat jï. Pánihna, queét ï chäjatji pah jwiítboó jwï chäjca boj jíih.

12 Dios naáwát oboh jumni nihcan, báadhni panihni ã jumna caá. Pánih jumna, chénaoó jaco wáini eéep naajíh iidíp duuj lájapdih jwï bóodat pah, ã naáwátidih jwï jenah joyóchah, jwiítidih ã túi chühna caá. Pánih chühna, ded pah jwï tút nuumát pínahdih jwiítidih ã jéihyana caá.*

13 Ded pah jwï jenah joyátidih Diosdih jwï jéih bihcan caá. Nihat ã chäjnidih caánboó ã enna caá. Pánihna, ã pebhna jubínit,

* 3:18 Nm 14.1-35 * 4:8 Dt 31.7; Jos 22.4 * 4:10 Gn 2.2 * 4:12 Is 49.2; Ef 6.17

ded pah jwĩ chãjatjidih caandih naáwát ã náahbipna caá.

Jesús sacerdotewã ã chah maáh ã jummat

¹⁴ Dios wũúh, Jesús, ã íp pebhna waadnit, chah maáh ã jumna caá. Pánih wẽpni jumna, sacerdotewã ã chah maáh caá. Sacerdotewã ã maáh Dioih cãacwãdih ã wúbát pah, Jesúsbut jwiít dih wúbhni ã jumna caá. Páant ã jumachah jéihnit, jwiítboó caandih jwĩ túi jenah joí cádahca boj jíih.

¹⁵ Jesús cãac jumna, ded pah jwĩ yapat pínahdih ã túi jéihna caá. Pánih jéihnit, yeejép jwĩ yapachah enna, jwiít dih jíghah ennit, ã jéih teo wáacna caá. Nemépwã ã maáh caandih ã yéj chãjat túutuchah yuhna, Jesús yéj chãjcani át jumap wut jí. Pánih jumna, jwiít dihbut ã yéj chãjat túutuchah, Jesús ã jéih teo wáacna caá, jwĩ yéj chãjcat pínah niijná.

¹⁶ Pánihna, Dios jwiít dih ã oyatdih jéihna, úmcanjeh, caandih jwĩ wúbát dée caá. Páant caandih jwĩ wúbúchah, jwiít dih oinit, jíghah enna, ã túi teo wáacbipna caá.

5

¹ Nihat sacerdotewã maáta ã chah maáta pínahdih Dios cãacwã cãtíh ã ñiona caá, queétdih ã teo wáacat pínah niijná. Pánihna, Diosdih teo wãhniit jumna, cãacwã ã yéj chãjatji peéh nuñúpwãdih mao cáo wũhniit, biíhdihbut caandih ípĩ wũhna caá, Dios ã enechah, cãacwã ã túi jummat pínah niijná.

² Bitá yéejnit ã jummat pah muntih, sacerdotewã ã chah maátabut yéejnit ã jumna caá. Pánih yéj chãjnit jumna, yéj chãjnitdih jíghah ennit, ã túi jéih teo wáacna caá.

³ Pánih yéejnit ã jumachah, queét sacerdotewã ã maátadibut yéj chãjat peéh ã jumna caá. Páant ã jumachah, queétjeh ã yéj chãjat peéh, cãacwã ã yéj chãjat peéhbut nuñúpdih mao cáo wũhat caá náahap, Dios ã enechah, ã túi jummat pínah niijná.*

⁴ Sacerdotewã ã chah maáta jumíhna, queétjeh ã jéih waadcán caá. Diosboó queétdih ñionit, ã waadána caá. Jon jãtíh Aarónjidih Dios ã ñíwat pahjeh

muntih, bũubut sacerdotewã ã chah maáta pínahdihbut ã ñiona caá.*

⁵ Páant queétjeh ã waadcátji pahjeh muntih, Cristobut sacerdotewã ã chah maáh pínah caanjéh maáh át waadcáp wut jí. Diosboó caandih maáh waadána, nin pah át niijíp wut jí:

“Meém wã wũúh ma jumna caá. Páant ma jumachah, bũu nihat cãacwã ã enechah, meemdih maáh wã waadána caá”, Dios át niijíp wut jí. *(Sal 2.7)*

⁶ Biíh láa nin pah át niijíp wut jí:

“Melquisedec sacerdote ã jummatji pahjeh, biíc yoobó meembát páantjeh sacerdote ma jumabipna caá”, ã wũúhdih át niijíp wut jí. *(Sal 110.4)*

⁷ Cristo nin baácboó jumna, jãinít, ã ípdih búdí át wúbúp wut jí. **“Ma náahna, ma teo wáacá, wã wuncat pínah niijná. Obohjeéhtih, páant wã wuníhcah yuhna, ma náahat pahjeh ma chãjaá”**, át niijíp wut jí.* Páant ã niij wúbúchah, ã íp át joyóp wut jí. Pánihna, ã íp ã náahat pahjeh ã chãjíchah enna, ã wúbát dih joiná, caán wunnijidih át booanap wut jí.

⁸ Cristo Dios wũúh jumna yuhna, búdí yeejép át yapap wut jí. Pánih yapna yuhna, ã ípdih át jepah cádahcap wut jí. Pánih jumna, ded pah túi jepahatdih át jéihyep wut jí.*

⁹ Pánih yeejép yapna yuhna, yoobóp dih jepahni cruzboó wãna, nihat caandih jepahnitdih túi ubni ã jumna caá.

¹⁰ Páant ã wun wũhuchah, Melquisedec panihni sacerdotewã ã chah maáh Diosboó caandih maáh át waadánap wut jí.

Cristoíh doonádih jwĩ jepah cádahachah, búdí ã tobohat

¹¹ Cristo sacerdotewã ã chah maáh ã jummatdih yeebdih chah wã bohéihna yuh caá. Obohjeéhtih, páant wã jwũub naáwíhichah yuhna, yeéboó ñita túi beh joicán tagaá. Pánih beh joicánnit ñi jumachah, yeebdih wã túi jéih bohécana caá.

¹² Maatápdih Cristoíhwã ñi jumna yuh caá. Pánih jumnit, bitaboodih ñi bohénachah, áta túi tagaá. Obohjeéhtih,

* 5:3 Lv 9.7 * 5:4 Ex 28.1 * 5:7 Mt 26.36-46; Mr 14.32-42; Lc 22.39-46 * 5:8 Mt 26.39; Jn 10.18; Fil 2.8

tái beh joicánnit ñi jumuchah, bitaboó yeebdíh í jwúub bohéat caá náahap. Dios naáwát buocannidihjeh ñi beh joiná caá. Wébít jōóh macdihjeh í nomat pah yeebbát buocannidihjeh ñi tái joiná caá. Jáap bohé jwíihnit í jumat pah ñi jumna caá.

¹³ Det jōóh macdih nomnit, wébít í jum jwuhna caá. Queét í nihat pahjeh tiguaá yeeb ñi jumap. Pánihna, “Nin yeejép caá. Con túini caá”, yeebdíh í niij bohénachah yuhna, páantjeh ñi beh joicán caá.*

¹⁴ Jeémátdih jeémpnitboó behnit í jumna caá. Queét panihnit caá Dios naáwátdih tái míc bohénit í jumap. Pánih bohéna, “Nin yeejép caá. Con túini caá”, queétboó í niij jéihna caá.

6

¹⁻² Pánihna, Dios naáwátdih chah jéihna, tái behnit panihnit jwí jum jíih. Cristoíh doonádih jwíih bohéna, nin pah jwí jéihyep jí: Jwiít cáacwā jwí jenah joyátjijeh jwí chājachah, dedé pínah nihcap jí. Pánih chājna, Diosdih jwí weñacap jí. Páant jwí chājatjidih cádahnit, Cristodih jepahna, táiniboodíh túut numnít, caandíh jwí tái jenah joí jwíhip jí. Páant jwí jwíih jepahachah, nin pah jwiítidih í jwíih bohénap jí: Ded pah Jesúhwādh daabáátdih, jwiít áihwādh í teo jáhaatdihbut í bohénap jí. Wunnitji í jwúub boo pad jūwát pínadhí, péeni yeó jáapdh caandíh jepahcannitdh Dios á peéh chājachah, búdí yeejép í yapat pínah á péacatdihbut í jwíih bohénap jí. Páant í jwíih bohéátjidih tái jéihna, chah jwí bohé jíih.

³ Diosdih, á naáwátdihbut chah jwí jéih jíih. Dios á náahachah, jwiít nihat bícdih páant jwí chāj bipna caá.

⁴ Obohjeéhtih, det pánih chājcan, Diosdih í cádah bipna caá. Pánih cádahnit, jwúub yéej chājna, í jéih jwúub túut numcán níit. Queét Cristodih jwíih jepahnit, “Áih dooná yoobópdih caá á jumap”, íit niij jenah joyóp yuh jí. Pánih jenah joinít, Dios queétdih á tái ubatdh, Túini Espíritu íjeéh á jumatdihbut íit jéihyep wut yuh jí.

⁵ Dios naáwátdih joiná, túini naáwát á jumatdih íit jéihyep wut yuh jí. Nin péeni yeó

jáapna Dios á maáh jumapboó á wēpatjīh á teo wáacatdihbut íit jéihyep wut yuh jí.

⁶ Pánih jéihna yuhna, caandíh cádahna, Dios wūúhdih cruzboó í jwúub mao yohat pah caá í chājap. Páant í chājachah enna, bita Cristodih í deohbipna caá. Páant í cádahachah, det queétdih í jéih jwúub túut numát túutcan níit.

⁷ Nin pah caá á jumap: Túini baácdih mah á jūwúchah, wápchi mínah caanjīh á momni tái chíih jūóhnit, á quehechah, á jeémát pínadhí á bíbohna caá. Caán baácdih Dios á tái chājna caá. Pánihat pah Diosdih cádahcan, á naáwátdih chah bohénitdh á tái teo wáac bipna caá.

⁸ Obohjeéhtih, ded baácdih óot jumni pihna, yeejép yílipbut á chíihichah, dedé pínah nihcan caá. Pánihni baácdih tái chājcan, Dios á cáo yohbipna caá. Páant á cáo yohat pah caandíh cádahnitdihbut á cáo yohbipna caá.*

Cristodih cádahcannitdh Dios á tái ubat

⁹ Wā oinitaá, yeebdíh páant niij naóhna yuhna, “Cristodih cádahnit caá”, yeebboodíh wā niij jenah joicán caá. Cristo á tái ubnit ñi jumuchah, túini ñi chājatdh wā jéihna caá.

¹⁰ Jwiít nihat jwí tái chājatji jíib jwí íp jwiítidih apí tái chājna caá. Caandíh oina, búdí teonit, áihwādh ñipí tái teo wáacna caá. Páant ñi chājachah enna, á quíib buudcán níit.

¹¹ Pánihna, ñi jumat yoobó ñi jumat pah bóo bitadh tái oinit, ñi teo wáacat pínadhí yeebdíh jwí náah yacna caá. Páant ñi chāj cádahcat jíib jwí íp á pehbboó yeebdíh á tái chājat pínadhí ñi tái jéihbipna caá.

¹² Yeéb yabh teonit ñi jumatdih jwí náah yaccan caá. Bita Cristoíhwā yeejép yapna yuhna, “Jesús weemdíh á tái teo wáac bipna caá”, niij jenah joinít, caandíh í cádahcan caá. Páant í jumuchah ennit, “Wā pehbboó yeebdíh wā tái chāj bipna caá”, jwí íp á ni-ijátji pah á chāj bipna caá. Pánihna, queét í chājat pah, yeebbát ñi chājaá.

¹³⁻¹⁴ Jon jātih Abrahamdh Dios á wēpatjīh nin pah át niijíp wut jí: “Meemdíh búdí wā tái chāj bipna caá. Pánih tái chājna, ma jumenádh dawá wā cáac poat túut bipna caá”, át niijíp wut jí. Bíih caan

* 5:13 1Co 3.2 * 6:8 Gn 3.17-18 * 6:13-14 Gn 22.16-17

páh wēpni wihcah, caán ã wēpatjīhjuh ãt naáwáp wut jī.*

15 Páant ã niijátjidih náhninit, Abrahamboó ã táí páñachah enna, ã niijátji pahjuh Dios caandíh ãt táí chājap wut jī.

16 “Dios ã enechah, yoobópdih niijná caá wā chājap”, jwiít cāacwāboó jwīpī niijná caá. Pánihna, chah jumni ã wēpatjīh niijnít, yoobópdih jwī niiját ã jumatdih jwī júutna caá. Páant jwī niijíchah joinít, jwījeéh míc jāihniboó “Ã niiját yoobópdih tigaá”, niij jéihnit, ã jāih cádahna caá.

17 Obohjeéhtih, Dios Abrahamdih “Meemdíh wā táí chājbipna caá”, ã niiját yoobópdih ã jumatdih júutat túut niijná, ã wēpatjīhjuh ãt naáwáp wut jī. Páant ã naáwát dih jéihnit, “Ã naáwát yoobópdih ã jumachah, caandíh ã túut nūumcán niít”, Abraham, ã juménábut ãt niij jéihjip taga. Jwiít niihat áihwābut caandíh jwī jéihna caá.

18 Dios ã jéih yeecan caá. Pánih yeecanni jumna, chéne naáwátjīh ã niiját yoobópdih ã jumatdih jwiít dih ã jéihyana caá. ã niiját dih joiná, ã wēpatjīhjuh ã niiját dihbut joiná, caandíh ã túut nūumcát pínahdih jwī jéihna caá. Páant ã jumatdih jéihna, ã pebhna jwiít dih ã ub bejat pínahdih úumcanjuh jwī wēi páina caá.

19-20 Pánih wēi páina, caandíh jwī táí jenah joí cádahcan niít. Sacerdotewā ã chah maáta cāacwādih úubh wūhat túut niijná, Dios ã jumni tólihna waadnit, wūpni yégueh jāh yáihni chóodih ípī yap waadáp wut jī.* Páant ã chājat pah, jwīh pínahdih Diosdih úubát túut niijná, Jesúsbut Dios pebhna ãt waad béjep wut jī. Pánihna, Jesús páantjuh sacerdotewā ã chah maáh Melquisedec panihni jumna, Dios ã jumapboó jwiít áihwādih ã waóh waadáchah, jwiítbut jwī jéih waadbípa caá.*

7

Melquisedec panihni sacerdotewā ã chah maáh Jesús ã jummat

1 Melquisedecboó* Salem wūt jumni tútchidih moón ã maáh, caanjéh mūntih sacerdotebut jumna, Dios wēpnidih úubhni

ãt jumap wut jī. Maátadih Abrahamwā míc mao yap yohnit, ã jwūub jūúwáchah, Melquisedec caandíh jwāáadih ãt jumáiná wut jī. Pánih jwāáh jumáiná, “Nin Abrahamdih búdí ma táí chājaá”, Diosdih ãt niij úubáp wut jī.

2 Páant ã jwāáát pínah jātih, Abrahamboó caandíh eníhcannitdih míc mao yap yohnitji, maátaíh bíí déedih ãt ub jūúwáp wut jī. Páant ã ub jūóhndih chénat pah téihya poómpdih jenah ennit, bíic poómpdih Melquisedecdih ãt wūhup wut jī. “Melquisedec”, niijná, “Táí chājni maáh”, niijná ãt chājap wut jī. “Salem”, niijná, “Táí jumni”, niijná ãt chājap wut jī. Pánihna, caán Salem tútchidih moón ã maáh jumna, “Chah maáh táí jummat túutni”, caandíh ãt niijíp wut jī.*

3 Melquisedec ã mánadih, ã nūowādhbut ãt daacát ã wihcan caá. ã cāac jummatdih, ã wūnatdihbut ãt daacát ã wihcan caá. Pánih jumna, páantjuh ãt jumna caá. Páant ãt jummatdih jéihna, ded pah Dios wūh Cristobut páantjuh sacerdoté ãt jummatdih jwī jéihna caá. Pánihna, Cristo sacerdoté ãt jummat pah Melquisedecbut sacerdoté ãt jumna caá.

4 Melquisedec oboh jumni ã niicatdih ãt táí náhninaá. Chah maáh jumna, Diosdih Abraham ãt táyat pínahdih ãt úubáp wut jī. Abrahamboó jwī nūowāji ãt maáh yoobát jumna yūhna, Melquisedec chah maáh ãt jummatdih jéihna, ãt ub jūóhni bíic poómpdih caánboodíh ãt wūhup wut jī.

5 Moisésji niihat judíowādh páant ãt wūhat túutup wut jī. Pánih wūtna, Leví ãt juméná sacerdotewā ãt jumachah, ãt déewā ãt wūhat pínahdih ãt ubat túutup wut jī. ãt déewā Abraham ãt juméná ãt jumap wut jī. Leví Abraham jumma ãt jumachah, ãt juménábut Abraham juméná ãt jumap wut jī. Niihat Abraham juméná jumna yūhna, Leví juméná sacerdotewā jumnit, ãt déewā ãt wūhatdih ípī ubup wut jī.*

6 Obohjeéhtih, Melquisedecboó Leví jumma niican yūhna, Abraham ãt wūhatdih ãt ubup wut jī. “Meemdíh wā táí chājbipna caá”, Dios ãt niijní Abraham ãt jumachah

* 6:19-20 Lv 16.2

* 6:19-20 Sal 110.4

* 7:1 He 5.6

* 7:2 Gn 14.17-20

* 7:5 Nm 18.21

yahna, Melquisedecboó caandih Dios ã táí chãjat pínahdih ãt úbhup wat jĩ.

7 Nindih jwiit nihat jwĩ jéihna caá: Chah jumniboó nump jumnidih táí chãjat pínahdih ãpĩ úbhna caá. Pánih jéihnit, Melquisedecboó pánih úbhni ã jumuchah, Abraham chah ã jumatdih jwĩ táí jéihna caá.

8 Jwiit cáacwã jwĩ wãhatdih ubnit sacerdotewã, cáacwãjeh jumna, wunnit pínah ĩ jumna caá. Obohjeéhtih, Melquisedecboó Abraham ã wãhndih ubniji báadhni ã jumna caá. Dios naáwãtdih naóh yapanit daácna, ã wunatjidih naóhcan, “Páantjeh báadhni caá”, niijná ĩt chãjap wat jĩ.

9 Bũ moón Leví jumená jumnit sacerdotewã, Dios ã wãhat tútatdih ĩ ubna caá. Páant ĩ ubuchah yahna, Abraham Melquisedecdih wãhna, nihat Leví jumená ĩ wãhat pínah panihnidihbut Melquisedecdih wãhna ãt chãjap wat jĩ.

10 Melquisedecdih Abraham wãh láa, ã jumima Levíboó ãt cáac jum jwuhcap wat jĩ. Pánihna, Melquisedec Abrahamdih jwãáhna, Leví pínahdihbut ãt jwãáap wat jĩ. Leví, ã jumenábut Melquisedecdih wãhnit panihnit jumna, caán nump ĩt jumup wat jĩ.

11 Moisésji watnit, Leví ã déewãdihbut sacerdotewã ãt jummat tútup wat jĩ. ã watat pahjeh queét sacerdotewã nuñápwãdih mao cáo wãhnit, cáacwãdih ĩt úbh wuhup wat jĩ, Dios ã enechah, táinit ĩ jummat pínah niijná. Páant ĩ chãjachah, táí yoobópdih jumna nihna, biih sacerdotedih jwĩta náahcan tagaá. Obohjeéhtih, pánih jumcan, biih sacerdotewã panihnidih bũ jwĩ náahna caá. Pánihna, Leví jumima Aarónji ã jumená poómpdih moón sacerdotewãdih bũ jwĩ náahcan caá.

12 Sacerdotewãdih Dios túut nuumnít, jwiitdih ã watatdihbut túut nuumát caá náahap.

13 Dios Moisésjidih watat túutnit, Leví jumima Aarón ã jumená poómpdihjeh sacerdotewã ãt waadát tútup wat yah jĩ. Páant ã watuchah yahna, jwĩ Maáh Jesús Leví jumima nihcan caá.

14 Judá jumená poómpdih bóo ã jummatdih jwĩ táí jéihna caá. Obohjeéhtih, Moisés sacerdotewã waadánit, Judáh poómpdih moondih ãt waadácup wat jĩ.

15 Caandih jéihna, nindihbut jwĩ táí jéihna caá: Bũ Dios jáap ã waadáni sacerdotewã Cristo Melquisedec panihni ã jumna caá.

16 Jon jãtih jumnit sacerdotewã pínah Dios ã watat pahjeh Levíh poómpdih moonjéh ĩt waadáp wat jĩ. Obohjeéhtih, Leví jumima nihcah yahna, páantjeh jumna, Cristo sacerdotewã ãt waadáp wat jĩ.

17 Nin pah Dios ãt niijíp wat jĩ: “Meém páantjeh sacerdotewã ma jumnipna caá. Melquisedec sacerdotewã ã jummat pahjeh mantih meembát sacerdotewã ma jumnipna caá”, Dios ã wãhndih ãt niijíp wat jĩ. *(Sal 110.4)*

18-19 Moisésji ã watatdih jepahíhna yahna, jwiit cáacwã yoobópdih jwĩ jéih jumcan caá. Pánihna, caán ã jwíh watatji yoobópdih jwĩ jummat pínahdih ã teo wáacchah, Dios caandih ãt cádahap wat jĩ. Pánih cádahnit, jwĩ Maáh ã wun wãhatdih jwĩ táí jenah joyát jíb Dios jwiitdih ã táí ubna caá, ãjééh jwĩ táí jummat pínah niijná. Páant ã chãjachah, caandih táí jéih úbhnit, ã pebhboó yoobópdih jwĩ jummat pínahdih jwĩ wēi páina caá.

20 Cristodih sacerdotewã waadána, ã wēpatjéh naóhnit, Dios caandih ãt waadánap wat jĩ. Obohjeéhtih, ã wēpatjéh naóhcanjeh, bita sacerdotewãdih ãt waadánap wat jĩ.

21 Cristobodih sacerdotewã waadánit, Dios caandih nin pah ãt niijíp wat jĩ:

“Weém, ma Maáh, wã wēpatjéh meemdih yoobópdih wã naóhna caá. Pánih wēp naóhna, meemdih wã jenah joyátidih wã túut nuumcán niit. Páantjeh sacerdotewã ma jumnipna caá”, Dios Cristodih ãt niijíp wat jĩ. *(Sal 110.4)*

22 Pánih wēp naóhna, Jesús jwiitdih ã táí ubat pínahdih niijná, ãt chãjap wat jĩ. “Cáacwãdih wã táí ubnipna caá”, niijná, Dios Jesúsdi ãt wah deyanap wat jĩ. Pánihna, Jesús ã wun wãhatdih táí jenah joinít, Dios ã niijátji yoobópdih ã jummatdih jwĩ jéihna caá.

23 Jwíh jumnit sacerdotewã ĩ wunuchah, bita ĩpĩ túut nuum waadáp wat jĩ. Pánihna, dawá sacerdotewã ĩt jumup wat jĩ.

24 Obohjeéhtih, Jesúsboó páantjeh ã jumuchah, caandih túut nuumni sacerdotewã pínahdih jwĩ náahcan caá.

25 Jesús páantjeh jumna, ãih cáacwãdih ã úbh cádahcan caá. Pánih úbhna, nihat

caandih jepahnitdih ã táí ùbna caá, Dios pebhboó ãjeéh jwĩ táí jummat pínah niijná. Pánihna, Jesússeh yoobópdi jwiítidih táí ùbni ã jumna caá.

²⁶ Cãacwã jwĩ chãjat pah yeejép chãjni nihcan, Jesúsdi yéej chãjat peéh ã wihcan caá. Yeejép wã cãtíh jumnijidih jeáboó ùb bejnit, nihat cãacwã chah maáh Dios ãt waadánap wut jĩ. Pánih jumna, Jesús sacerdotewã ã chah maáhbut jumna, jwiítidih táí teo wáacni ã jumna caá.

²⁷ Bitá sacerdotewã ã jummat pah nihcan caá. Queétboó yeó jáap jummat pah nuñúpwãdih mao cáo wũhna, queétjeh ã yéej chãjat jíib jwíih wũhni, túttimah, cãacwã ã yéej chãjat jíibbut ãpĩ wũhup wut jĩ. Dawá láa páant ãt chãjap wut jĩ, cãacwãdih Dios ã táí enat pínah niijná. Obohjeéhtih, Jesúsboó bíic láajeh wun wũhna, caanjéh ãih bácahdih míic wũhni, cãacwãdih ã yéej chãjat peéh ãt jíib chãjap wut jĩ.*

²⁸ Moisésji ã wutat pah sacerdotewã ã maáta pínahdih cãacwãdih ã waadát tútuchah, yéejat wihcannit ãt nihcap wut jĩ. Obohjeéhtih, caán túttimah, Dios wêp naóhna, ã wũh páantjeh yéejat wihcanniboodih sacerdotewã ã chah maáh ãt waadánap wut jĩ.

8

Jesús sacerdotewã ã chah maáh jwiítidih ã táí teo wáacat

¹ Caán nihatdih naóhna, nindih bácah yeebdih naóhna caá wã chãjap: Sacerdotewã ã chah maáh panihni Jesús jwiítidih teo wáacni, jeáboó Dios ã jéihyepmant bóo buwámant ã chúudna caá.*

² Pánih chúudni, jwiít ãihwãdih ãpĩ ùbhna caá. Nin baácboó jumni, cãacwã ã chãjni Dioíh múúboó sacerdotewã Dioíh cãacwãdih ãpĩ ùbhna caá. Obohjeéhtih, Jesús jeáboó Dios ã chãjni múú yoobát díitboó jumna, jwiít ãihwãdih ãpĩ ùbhna caá.

³ Nihat nin baácdi moón sacerdotewã ã maáta nuñúpwãdih ãpĩ mao cáo wũhna caá. Páant queétdih Dios ãt wutap wut jĩ, cãacwã ã yéej chãjat peéh ã jíib chãjat pínah niijná. Jwiítidih teo wáacni sacerdotedihbut

mao cáo wũhat panihnidih Dios ãt wũhat tútup wut jĩ, jwĩ yéejat peéh ã jíib chãjat pínah niijná. Páant ã wũhat pahjeh mantih, Cristo jwĩ yéejat jíib caanjéh ãt míic wũhup wut jĩ, Dios jwiítidih ã wêi enat pínah niijná.

⁴ Nin baácboó sacerdotewã wãát jumna caá. Pánihna, Jesúsboó nin baácboó páantjeh jumna nihna, sacerdote ãta jéh jumcan tagaá.

⁵ Nin baácboó jumnit sacerdotewã nin baácdi jumni Dioíh múúdíh ã teo wũhna caá. Cãacwã caán múúdíh chãjna, jeáboó jumni múú panihni ãt chãjap wut jĩ. Páant ã jumuchah, jeejíboó Moisésdih Dios ãih múú pínahdih chãjat tútunit, “Meemdih wã naawát pahjeh mantih wíih múúdíh, nihat caán díitboó jumnidihbut táí yoobópdi ma chãjat tútup”, ãt niijíp wut jĩ.*

⁶ Obohjeéhtih, jeáboó jumni Dioíh múú nin baácboó jumni múú chah táini ã jumna caá. Pánihna, Jesús sacerdote jumna, ã tewatboó nin baácdi jumni sacerdotewã ã tewat chah caá ã jumup. Dios Moiséswãdih “Yeebdih wã wutatdih jepahni, wãjeéh ñi táí jumbipna caá”, ãt niij naawáp wut yah jĩ. Obohjeéhtih, jwiítidih “Jesús yeebdih ã wun wũhatboodih táí jenah joinit, wãjeéh ñi táí jumbipna caá”, ãt niij naawáp wut jĩ. Queétdih ã naawátji chah jwiítidih ã naawát ã jumna caá. Pánihna, Jesúsboó jwiítidih táí ùbni jumna, nin baácboó jumnit sacerdotewã chah wêpni ã jumna caá.

⁷ ã jwíih wutatjidih yoobópdi jéh jepahcan, cãacwã ãjeéh ãt jéh jumcap wut jĩ. ã wutatjidih jwĩ jéh jepahchah nihna, bíih naawátidih Dios ãta naóhcan tagaá.

⁸ Obohjeéhtih, ã wutatjidih ã táí jepahcatdih enna, ãih cãacwãdih júihna, nin pah ãt niijíp wut jĩ:

“Nin wã niijátidih ñi táí joyoó: Túttimah, nihat wíih cãacwã, Israel jaimenádih, Judá jaimenádihbut jáap naawátidih wã naóhbipna caá.

⁹ ã nuowã Egipto baácboó jumnitjidih bacanit, ded pah wãjeéh ã táí jummat pínahdih queétdih wã naawáp yah jĩ. Obohjeéhtih, páant wã naawátidih ã joí cádahap jĩ. Páant ã cádahatdih en-

* 7:27 Lv 9.7 * 8:1 Sal 110.1 * 8:5 Ex 25.40

nit, weembút queétdih wã cádahap jĩ. Páant queétdih wã naáwátji pah jwúb naóhcan, mácah wã naóhbipna caá.

- 10 Táltimah nihat Israel jaimenádih nin pah wã naóhbipna caá: Wã wúatdih yeebdih wã túi náhniabipna caá. Páant wã náhnianachah, ñi túi wēi jepahbipna caá. Weém ñi Maáh jumna, yeebdih wã en daobípna caá. Yeéb wíhwã jumna, weemdíjhē ñi úbhbiipna caá.
- 11 Pánihna, caán láa teo wáhnit dée, maáta déebut nihat weemdih túi jéihnit mícjeh í jambipna caá. Pánih jéihnit jumna, det í déewádih nin pah í míc níj bohécan níit: ‘Ded pah jwí Maáh Dios á jumatdih ma jéihyee’, í níjcan níit.
- 12 Pánihna, í yéej chājatjidih yohnit, queétdih peéh chājcan, caandih chéneji wã jwúb náhnican níit”, Dios át níjíp wut jĩ. *(Jer 31.31-34)*
- 13 Pánihna, jáap naáwátidih naóhna, á jwíh naáwátji át cádahat tútup wut jĩ. Caán máa naáwátjidih jáap naáwátboó jwúb tút numni á jumna caá.

9

Dioh mú nin baáboó jumni, jeáboó jumni

1 Dios Moisésjidih jwíh wutna, ded pah cáacwã caandih í weñat pínahdih át naáwáp wut jĩ. Nin baácdih moón caandih í weñat pínah múdih ded pah í chājat pínahdihbut át naáwáp wut jĩ.

2 Caán múdih ñúpwã chóojh í wáapáp wut jĩ.* Caán mú diitboó chéne tólih í chājap wut jĩ. Í jwíh waád juibíni tólih “Dioh tólih”, í níjíp wut jĩ. Caán tólihboó í jí cáagat nahna át jumap wut jĩ.* Cáagat naabút át jumap wut jĩ. Caán cáagat naajh sacerdotewã Diosdih í wáhnit pan naaná át jumap wut jĩ.*

3 Wáupni yégueh chóojh í jáh yaíhni táahmant bih tólih át jumap wut jĩ. Caán “Dios á jumat tólih”, í níjíp wut jĩ.*

4 Caán tólihboó chej jumnidih cáagnit í cáwat naá át jumap wut jĩ. Caán naá orojh í chājni wut jĩ.* Orojh í chājni paihbut caanjh át jumap wut jĩ.* Caan páih diitna orojh í chājni pamap át jumap wut jĩ. Caan pamap diitna “maná”, í níjní át jumap wut jĩ.* Caan páih diitna Aarónih íoh cajat nahbut chíh yabacni jum,* Dios á wúatdih á daác búdhni chéne jeé naanábut át jumap wut jĩ.*

5 Caan páih wáap lajni naajh chéne ángelwã orojh í pāp dodhñit í wááh ñúh wut jĩ. Queét ángelwã Dios caanjh á jumatdih jútna í chājap wut jĩ. Pánihna, caanjh jumna, Dios cáacwã í yéejatdih āpí yohop wut jĩ.* Caán múdih bóodih páant bóojeh tigaá wã naóh jwúh.

6 Caán múdih í túi ámohat táltimah, sacerdotewã yeó jáap jumat pah jwíh waád juibíni tólihdi wadnít, Dios á wúat pah ípí chājap wut jĩ.*

7 Sacerdotewã í chah maáhjeh bih tólihboó jópchi jumat pah biic láa á waadát yeó jáapdihjeh āpí waadáp wut jĩ. Pánih waadnít, í maoni ñúpwã í wáhnit pínah meépdih caanjh jumni paih wáapátidih āpí chíanap wut jĩ, caán meépdih ennit, Dios cáacwã í yéejatdih á yohat pínah níjina. Meépdih úb bejcan, āpí jéih waadáp wut jĩ. Diosdih úbát tút níjina, caanjeh á yéej chājatji, nihat bita judíowã í jéihca naáh yéej chājatji jíbbut meépdih át úb waad béjep wut jĩ.*

8 Páant Dios á chājatjijh Túini Espíritu nin pah jwiitdih á jéihyana caá: Moisésdih á chājat tútni mú Dios á jumat tólihboó cáacwã í jéih waadáp wut jĩ. Sacerdotewã í chah maáhjeh caanná át jéih waadáp wut jĩ. Pánihna, Moisésdih á chājat tútnijí mú páantjeh á jumachah nihna, jwiit cáacwājeh Diosdih jwíta jéih úbhcan tagaá.

9 Diosdih í weñat mú ded pah á jumatji, caán diitboó ded pah í chājatjidihbut naóhna, jwiit bú moondih nindih Dios bohéna caá á chājap: Cáacwã Diosdih weñat tút níjina, ñúpwādh mao cáo wáhnit yahna,

* 9:2 Ex 26.1-30 * 9:2 Ex 25.31-40 * 9:2 Ex 25.23-30 * 9:3 Ex 26.31-33 * 9:4 Ex 30.1-6 * 9:4 Ex 25.10-16

* 9:4 Ex 16.33 * 9:4 Nm 17.8-10 * 9:4 Ex 25.16; Dt 10.3-5 * 9:5 Ex 25.18-22 * 9:6 Nm 18.2-6 * 9:7 Lv 16.2-34

Dios ã náah yacat pah túinit ït nihcap wut jĩ. Pánih chãjna yuhna, ïih caolih páantjeh yéejni jumna, Diosjeéh ït jéih jumcap wut jĩ.

10 Nin pah ïpĩ chãjap wut jĩ: Nuñúpdih mao cáo wũh, jeémp, babh, ïih bácahnadih chocna, Moisés ã wutatjti pah Diosdih ïpĩ weñep wut yah jĩ. Obohjeéhtih, caán wutat pah chãjna yuhna, ï túut nuumát déedih queétdih ãt teo wáaccap wut jĩ. Pánihna, Dios jáap bohéatdih ã naáwát túttimah, jon jãtìh bóo wutatboó dedé pínah nihcan caá.

11 Obohjeéhtih, jwiútdih túi chãjat túut niijná, Cristoboó sacerdotewã ï chah maáh yoobát jumnit, ãtát jũúwúp wut jĩ. Pánih maáh jumna, jeáboó jumni Diosdih weñat muú yoobátidih ãt waadáp wut jĩ. Caán jeáboó jumni muú nin baácboó cãacwã ï chãjni muú chah túini ã jumna caá.

12 Cristo Dios ã jumapboó cabra meépdih, jwi meépdih Diosdih wũhat túut niijná, ãt ub waadáp wut jĩ. Obohjeéhtih, biíc láajeh jwiútdih wun wũhna, ãih meép panihnidih-jeh ãt ub waadáp wut jĩ. Pánih ub waadnít, jwĩ yéejatdih ã yohochah, jwiútdih páantjeh Diosjeéh jwĩ jumbipna caá.

13 Dios Moisésdih ã wutatjiboó “Wunnitdih ñi chũúchah, ñih bácahdih quei pánihni ã naácna caá”, ãt niijíp wut jĩ. Pánihna, ïih bácah quei pánihnidih chocat túut niijná, cabra meép, jwi meép, * jwiwãdih ï cáwatjti jõóhjhbut* sacerdotewã queétdih ïpĩ choj jãhanap wut jĩ.

14 Páant ï chãjachah yuhna, queétdih ãt túi teo wáaccap wut jĩ. Obohjeéhtih, Cristo wunna, ãih meépboodih ã yoh wũhchah, jwiútdih bádí ã teo wáacna caá. Caán yéejat wihcanni jumna, cruzboó wunna, Túini Espiritu páantjeh jumni ã teo wáacatjìh, caanjéh ãih bácahdih Diosdih ãt wũhup wut jĩ. Pánih chãjna, jwĩ yéejatdih yohnit, ïiguípna jwĩ bejat déejidih ãt túi ubup wut jĩ. Páant ã túi ubnit jumna, “Yéejat peéh weemdih wihcan caá”, jwĩ niú jéihna caá. Pánih jumna, Dios, páantjeh jumni ã náahat pahjeh chãjnit jwĩ jumna caá.

Jáap naáwát

15 Moisés ã wutatjidih jepahna yuhna, ï yéejat peéh queétdih páantjeh ã jumachah,

cãacwã Diosjeéh ït jéih jumcap wut jĩ. Páant ï jumachah, nin jáap naáwãtdih naóhnit, “Cristoboó ã wun wũhatjìh-jeh cãacwãdih wãjeéh wã túi jumat túutbipna caá”, Dios ãt niijíp wut jĩ. Páant ã niijátjti pah, ï yéejatdih yohnit, ã ñíonitdih túi ubat túut niijná, Cristo ãt wun wũhup jĩ. Páant ã túi ubachah, páantjeh ãjeéh jwiútdih ãihwã jwĩ túi jumbipna caá. Pánih jumna, ãihwãdih Dios ã wũhat pínahdih jwĩ bíbohbiipna caá.

16-17 Cãac ã wunat pínah jãtìh, ã déewãdih ã wũhat pínahdih ãpĩ daác jwejna caá. Obohjeéhtih, ã buud jwũhchah, ãih bií déedih ã déewã ï jéih ub jwũhcan caá. ã wunat pínah jãtìh ã daác jwejni náó dedé pínah nihcan caá. Obohjeéhtih, ã wunat túttimah, ã daacátjti pahjeh ãih bií déejidih ï ubbipna caá.

18 Páant ã wuncach, caán náó dedé pínah ã nihcat pahjeh muntih, nuñúpdih ï maocah, Dios Moisésdih ã niijátjibut dedé pínah ãta nihcan tagaá.

19 Dios ã wutatdih Moisésjti nihát ãih cãacwãdih ãt naóh beedánap wut jĩ. Pánih naóh péanit, jwi meép, cabra meépdih mahjìh ãt widip wut jĩ. Túttimah, oveja yoócdih ï duuni, hisopo wut jumni yílíp biícidih nah chéonit, ãt taj báahanap wut jĩ. Pánih taj báahanit, Dios ã wutatdih ã daácni tólihdih, nihát cãacwãdihbut ãt choj jãhanap wut jĩ.

20 Pánih choj jãhanit, nin pah Moisés queétdih ãt niijíp wut jĩ: “Dios nin ã wutatjidih jwiútdih ã jepahat túutap jĩ, ãjeéh jwĩ túi jumat pínah niijná. Pánihna, caán meépdih enna, ã naáwát yoobópdih ã jumatdih jwĩ jéihna caá”, ãt niijíp wut jĩ.*

21 Túttimah, caán tólihdih cãacwãdihbut ã choj jãhaat pahjeh muntih, Diosdih ï weñat pínah muúdh, nihát caán diútdihbut ãt choj jãhanap wut jĩ.*

22 Páant tigaá, Dios ã wutat pah, meépdih yoh wũhat caá náahap, cãacwã ï yéejatdih ã yohat pínah niijná. Biquí láanajeh cãacdh quei pánihni ã jumachah, meépdih yoh wũhcan, mahjìh-jeh chocat pínahdih Dios ãt wutap wut jĩ. Meép panihniñih choccandih, Dios cãaquíh yéejatdih ã quíib buudcán

* 9:13 Lv 16.15-16 * 9:13 Nm 19.9,17-19 * 9:20 Ex 24.6-8; Zac 9.11; Mt 26.28 * 9:21 Lv 8.15 * 9:22 Lv 17.11

niít.*

²³ Pánihna, nin baácboó jumni Diosdih ĩ weñat m̄ú, nihat caán diítboó jumribut quei wíhcanni panihni ã jumat pínah niijná, nuñúp meépdih yoh wūhat āpī náahap wut jī. Moiséswā caán m̄udíh jeáboó jumni m̄ú pánihni ĩt chājap wut jī. Jeáboó jumni m̄ú Dioíh m̄ú yoobát ã jumuchah, chah túini meép panihnidih yohat caá náahap.

Cristo biíc láajeh ã wun wūhat

²⁴ Nin baácđih bóo Diosdih ĩ weñat m̄ú cāacwā ĩ chājnidih Cristo át waadcáp wut jī. Caán m̄udíh waadcánjeh, yoobópdih jeáboó át bejep wut jī, Dios ã jumupboó jwiítđih uúbát túut niijná.

²⁵ Nin baácđih moón sacerdotewā ĩ maáta jópchi jumat pah Diosdih weñat túut niijná, ã jumni tólihboó nuñúp meépdih ĩpī ub waadáp wut jī. Obohjeéhtih, Cristo biíc láajeh wunna, āih meép panihnidih Dios ã jumat tólih yoobátboó át ub waadáp wut jī.

²⁶ Cristo dawá láa waadná nihna, nin baácđih Dios ã chājat túttimah, nihat cāacwā jwī yéej chājatji jíib, dawá láa caandíh wun wūhat āta náah tagaá. Obohjeéhtih, nin péeni yeó jáapna jwī yéejatđih yohat túut niijná, nin baácboó biíc láajeh cāac jumnit, át wun wūhap wut jī.

²⁷ Nihat cāacwā biíc láajeh jwī wunna caá. Páant jwī wunat túttimah, túinitđih, yeejépwāđihbut Dios ã ñíobipna caá, yeejépwāđih peéh chājat túut niijná.

²⁸ Biíc láajeh jwī wunat pah, dawá cāacwā jwī yéejatđih yohat túut niijná, Cristobut biíc láajeh át wun wūhap wut jī. Túttimah, ã jwúub dei jūóhbirna caá, páant muntih. Pánih jwúub dei jūóhñit, jwī yéejatđih yohat túut niijná, ã jwúub wun wūhcan niít. Obohjeéhtih, jwiít caandíh wēi páinitđih ubđih ã jūóhbirna caá, páantjeh ã pebhboó Diosjeéh jwī jumat pínah niijná.*

10

Máa naáwát ã teo wáaccat

¹ Cristoíh dooná túini yoobát ã jumna caá. Obohjeéhtih, Moisés ã wutatji túini pah jumna yuhna, biíc yoobó nihcan caá. Caán wutatđih jepahñit, yeó jáap jumat pah, nihat jópchina nuñúpwāđih mao cáo wūhna,

* 9:28 Is 53.12

Diosdih ĩpī weñep wut yah jī. Obohjeéhtih, pánih chājna yuhna, cāacwā ĩ yéejatđih ĩ jéih yoh beedácan caá.

² ĩ jéih yoh beedána nihna, biíc láajeh Diosdih pánih wūhñit, “Buu yéejat peéh jwiítđih ã wihcan caá”, ĩta niúj jenah joi tágaá. Pánih jenah joiná, nuñúpwāđih mao cáo wūhatđih ĩta cádah tagaá.

³ Obohjeéhtih, jópchi jumat pah nuñúpwāđih mao cáo wūhna, cāacwā ĩ yéejatđih ĩ jéih quíib buudcán caá.

⁴ Pánihna, jwi meépdih, cabra meépdihjeh Diosdih jwī wūhuchah yuhna, jwī yéej chājatđih āta yoh beedácan tagaá.

Cristo ã wun wūhat

⁵ Páant yoobópdih ã jumuchah, Cristo nin baácboó ã cāac jumat pínah jātihbit nin pah Diosdih át niijíp wut jī:

“Cāacwā nuñúpwāđih mao cáo wūhna, trigo ojđihbut ĩ wūhatđih ma náahcan caá. Pánih náahcan, con baácboó ma cāac jumat túutuchah, ma chājni bácah meemdíh weñani pínah ã jumbipna caá.

⁶ Cāacwā ĩ yéejatđih ma yohat pínah niijná, nuñúpwāđih ĩ mao cáo wūhuchah, ma wēi encan caá.

⁷ Páant ma wēi encatđih jéihñit, ninboó jumna, ma náahat pah chājadih wā bejbipna caá. Páant ma naáwátđih naóh yapani ã niúj daacáp jī”, Cristo ã ĩpdih át niijíp wut jī. (Sal 40.6-8)

⁸ “Cāacwā nuñúpdih ĩ mao cáo wūhat pínah, trigo ojđihbut ĩ wūhat pínahđih queéđih ma náahcap jī. Páant ĩ wūhuchah yuhna, ma wēi encap jī”, Cristo át jwíih niúj naáwáp wut jī. Moisés páant queéđih ã chājat túutuchah yuhna, caandíh Dios át wēi encap wut jī.

⁹ Páant niúj péanit, nin pah át jwúub niijíp wut jī: “Meém ma náahat pah chājadih wā bejbipna caá”, át niijíp wut jī. Páant ã niijíchah, nin pah jwī jéihna caá: Jon jātih nuñúpwāđih ĩ mao cáo wūhatđih cádahat túutñit, biíh bohéatboodíh Dios naóhna át chājap wut jī.

¹⁰ Pánihna, Jesucristo ã ĩp ã náahat pah wun wūhñit, jwiít cāacwā jwī yéejatđih át yoh wūhap wut jī. Biíc láajeh wunna, āih

bácahdih át wāhup wut jī, jwiít āihwā Dios-
jeéh páantjeh jwī jummat pínah niijná.

11 Nihat sacerdotewā yeó jáap jummat pah
Diosdih weñat mūboó teonit, nuñupwādh
īpī mao cáo wāhna caá. Obohjeéhtih, páant
ī mao cáo wāhna yuhna, cáacwā ī yéejatdih
ī jéih yoh beedácan caá.*

12 Obohjeéhtih, jwī yéejatji jīb Cristoboó
biíc láajeh wun wāhna, jwī yéejatdih át túi
yoh beedánap wut jī. Pánih yoh beedá
péanit, ā íp pebhna pūh laab béjnit, ā
jéihyepmant bóo buwámant, át chúdup wut
jī.

13 Caanná chúdnit, caandih eníhcannitdih
ā íp ā yap yohat pínahdih ā páina caá.*

14 Pánihna, biíc láajeh wun wāhntih,
Dioíhwā ī yéejatdih át yohop wut jī, yéejat
wihcannitjeh páantjeh ī jummat pínah niijná.

15 Caán yoobópdih ā jummatdih naóhna,
Dios naáwátdih naóh yapanidih Túini
Espírituboó nin pah át niij daacát túutap tajī:

16 “Nin pah Dios ā niijp be: ‘Túttimah
bóo láa nihat cáacwādh nin pah wā
niij naóhbipna caá: ‘Wā wutatdih
yeebdih wā náhnianachah, wēinit nī
jepahbipna caá.

17 Ñi yéej chājatdih wā jwūub náhnican niit”,
wā niijbipna caá,’ Dios ā niijná caá”,
āt niij daacát túutap tajī. *(Jer*
31.33-34)

18 Pánihna, jwī yéej chājatdih ā yohochah,
jwī yéejat jīb sacerdotewā nuñupdh ī
jwūub mao cáo wāhatdih jwī náahcan caá.

Humcanjeh, Diosdih jwī jéih úbát

19 Wā déewā panihnita, Jesúsboó wun
wāhna, āih meépdih ā yohochah, jwiitboó
humcanjeh, Dios pebhna waadnit pah,
caandih jwī jéih úbhna caá.

20 Pánihna, nin baácdih moón sacer-
dotewā ī maáta īpī chājatji buu láa jwiitdih
dedé pínah nihcan caá. Cristoboó jwī yéej
chājatji jīb ā wun wāhuchah, caán tólihdih
jāh yaíhni chóodih ā yeo dei bejehah,* jáap
namá panihnidih át chājap wut jī, Dios ā
jumapna jwī táu waadát pínah niijná.*

21 Pánihna, jwiitboó Dioíh muu pánihnit
jwī jumuchah, jeáboó jumna, jwiitdih úbh

wāhni Cristo chah wēpni sacerdote ā
jumna caá.

22 Páant ā jummatdih jéihna, humcanjeh,
caandih túi jenah joiná, Dios pebhna
waadnit, caandih jwī úbát dée caá. “Cristo
weemdih wun wāhna, wā yéejatdih ā
yohochah, buu yéejat jīb weemdih wihcan
caá”, jwī niij jéihna caá. Pánih jenah joí
cádashcan, mahjīh jwī chocat pah, quei
wíhcannit panihnit jwī jummat dée caá.*

23 “Yeebdih wā túi úbbipna caá”, ā niijátji
pah ā chājbipna caá. Páant ā chājat pínahdih
túi jéihnit, bitadihbut caandih jwīpī naóhna
caá. Caandih jwī túi náhnit dée caá.

24 Pánih náhnit, jwíjeéh jumnitdih oina,
teo wáacnit, nihat biíc dih jwī túi jummat dée
caá.

25 Diosdih weñat túut niijná, jwī míc
wáacat dée caá. Bitá ī míc wáacatdih
cádashca caá ī chājap. Páant ī cádashchah
yuhna, jwiitboó jwī cádashca boj jīh. Nin
baácboó jwī Maáh ā jwūub dei jūwát pínah
bahnijeh ā judhna caá. Caandih jéihna,
jwiit āihwā bádí jwī míc weña jīh.

26 Yoobópdih jumni naáwátdih jwī jéihna
yuhna, “Wā náahat pah wā chājbipna caá”,
jwūub niij jenah joinit, jwī yéej chājachah,
Dios jwī yéejatdih ā yohcan niit.

27 Páant jwī chājachah, ā tobohna caá.
Nihat Diosdih eníhcannitdih peéh chājnit,
iiguipna ā bejat túutbipna caá. Pánihna,
caandih cádashnit, jwūub yéej chājnitdihbut
biíc yoobó ā peéh chājbipna caá. Páant
ā peéh chājat pínah bádí hum náah jumni
caá.*

28 Moisés ā wutatjidih ded ā yap
yohochah, judíowā ī maáta caán yap
yohnidih īpī peéh chājap wut jī. Á yéej
chājachah ennitji, biíc peihcannit caandih
ī naóh yacachah, ī naáwát yoobópdih ā
jummatdih it jéihyep wut jī. Pánih jéihnit, jīgah
encanjeh, caandih īpī mao yohop wut jī.
Biíc peihcannit wihcah, chénewā caandih
ī naóh yacachah, īpī peéh chājap wut jī.*

29 Páant ī peéh chājat chah, Dios ā
wūhdih eníhcannitboodih ā peéh chājbipna
caá. Cristo wun wāhna, āih meépdih ā
yoh wāhuchah, Dios jwī yéejatdih ā yohna

* 10:11 Ex 29.38 * 10:13 Sal 110.1 * 10:20 Mt 27.51; Mr 15.38; Lc 23.45 * 10:20 Jn 14.6 * 10:22 Lv 8.30; Ez 36.25 * 10:27 Is 26.11 * 10:28 Dt 17.6; 19.15

caá. Páant ã yohat pínahdih jwiít dih ãt naáwáp wut jĩ. Obohjeéhtih, det yéejatdih yohnit jumna yuhna, túttimah caandih yap yohna, jwúb yéej chājnit, “Jesúh meép oboh jumni ã jumna caá”, ĩ niij jenah joiná caá. Páant niij jenah joinít, queétdih oini Túini Espíritudih yeejép naóhna caá ĩ chājap. Páant ĩ chājachah ennit, Dios queétdih búdí ã peéh chāj bipna caá.*

³⁰ “Det ĩ yéej chājatji jíib weém caá wã peéh chāj bip. Wíhwã jumna yuhna, yeejép ĩ chājachah, queétdih wã peéh chāj bipna caá”, ãt niijíp wut jĩ.* “Yoobóp dih tigaá Dios páant niij naóhni ã jumnap”, jwĩ niij jéihna caá.

³¹ Pánihna, Dios chah wēpni ã jumuchah, yéej chājnitdih ã peéh chājat pínah úum náah jumni caá.

³² Játih ded pah ñi jumatjidih ñi túi náhninaá. Túini doonádih joiná, jwíh jepahnit, dawá láa búdí yeejép yapna yuhna, Jesús dih ñit cádahcap tajĩ.

³³ Biquí láana cáacwã ĩ enechah, bita yeebdih yeejép naóhnit, yeejép ĩt chājap tajĩ. Bíih láa bita Jesúhwãdih yeejép ĩ chājachah enna, yeejép yapnitdih ñit jĩgah en teo wáacap tajĩ.

³⁴ Bitadih nemat muúboó ĩ nemechah ennit, yeebát ñit jĩgahap tajĩ. Níih bíi déedih ĩ dúuc wáyachah yuhna, jĩgahcanjeh, “Á túina caá”, ñit niijíp tajĩ. “Nin baácdih bóo chah túini jeáboó wã bíbohat pínah páantjeh ã jumna caá”, niij jéihna, ĩ dúuc wáyachah yuhna, ñit weñep tajĩ.

³⁵ Pánihna, úumcanjeh, Diosdih ñi túi jenah joí cádahca bojoó. Páant ñi cádahcat jíib, yeebdih ã túi chāj bipna caá.

³⁶ Yeejép yapna yuhna, Dios ã náahat pah ñi chāj cádahca bojoó. Páant ñi chāj cádahcah, “Wíhwãdih wã pebhboó wã túi jumat tút bipna caá”, Dios ã niijátji pah, yeebdih ã túi chāj bipna caá.

³⁷ Nin pah Dios naáwátdih naóh yapani ãt niij daacáp tajĩ:

“ Wã wahni ã juibíát pínah bahnibitjeh ã jmdhna caá.

³⁸ Pánihna, wíhwã, wã náahat pah chājnit, wã wahnidih túi jenah joinít, ĩ túi

jumbipna caá. Obohjeéhtih, caandih ĩ cádahchah, queétdih wã wēi encan níit’, Dios ã niijná caá”, ãt niij daacáp tajĩ. *(Hab 2.3-4)*

³⁹ Obohjeéhtih, jwiítboó Diosdih cádahcan, iiguípna bejnit pínah nihcan caá. Caandih túi jenah joinít jumna, páantjeh ãjeéh jwĩ jumbipna caá.

11

Diosdih túi jenah joyát

¹ Nin pah Diosdih túi jenah joyát ã jumna caá: Diosdih túi jenah joiná, jwiít dih ã túi chājat pínahdih jwĩ túi jéihna caá. Á niijátji pahjeh ã chāj jwuhcah yuhna, “Á niijátji pah yoobóp dih ã chāj bipna caá”, jwĩ niij jéihna caá. Páant ã chājat pínahdih encan yuhna, “Yoobóp dih páant ã chāj bipna caá”, jwĩ niij jenah joiná caá.

² Páant ĩ túi jenah joyóchah ennit, Dios jon játih moondih ãt túi wēi enep wut jĩ.

³ Diosdih túi jenah joinít, nin pah jwĩ jéihna caá: Dios ã naáwát wēpatjĩh nihatdih ãt chājap tajĩ. Pánihna, jwĩ enca naáhjidih nihat buu jwĩ enni pínahdih ãt jĩgohanap wut jĩ.*

⁴ Abeljiboó Diosdih túi jenah joiní jumna, ovejadih mao cáo wūhnit, caandih ãt weñep wut jĩ. Obohjeéhtih, ã úud jeñé Caín ã momatji quehedihjeh Diosdih ãt wūhap wut jĩ. Pánihna, Dios Abel ã wūhnbodih chah ãt wēi enep wut jĩ. Pánih wēi enna, “Weemdih túi jenah joinít, Abel túini ã jumna caá”, ãt niijíp wut jĩ. Caán ã wunat túttimah yuhna, ã túi jenah joyátjidih bohénit, ded pah jwiítboó jwĩ túi jenah joyát pínahdih jwĩ jéihna caá.*

⁵ Enochoó Diosdih túi jenah joiní ã jumuchah, Dios caandih ãt wēi enep wut jĩ. Pánih wēi ennit, ã wuncat pínah niijná, nihat bácahjah Dios jeáboó caandih ãt ub bejep wut jĩ. Páant ã ub bejat túttimah, cáacwã caandih ĩt jéih bid juicáp wut jĩ.*

⁶ Páant ã yapatjidih jenah joinít, “Diosdih túi jenah joicán, caandih jwĩ jéih weñacan caá”, jwĩ niij jéihna caá. Ded caandih bidni-boó “Dios ã jumna caá. Pánihna, caandih wã

* **10:29** Ex 24.8; He 13.20

* **10:30** Dt 32.35-36; Ro 12.19

* **11:3** Gn 1.1; Sal 33.6,9; Jn 1.3

* **11:4** Gn 4.3-10

* **11:5** Gn 5.21-24

tái bidichah, weemdih ã tái chãjbipna caá”, niij jenah joyát caá náahap.

⁷ Noéjiboó Diosdih tái jenah joiní jumna, ded pah ã chãjat pínahdih ã naáwáchah, ãt tái jepahap wut jĩ. Pánih jepahnit, ãjeéh bóli, ã weh, ã weh áana yaádh biíc dih pobyitdih tái yapat túut niijná, búdí jãáj chóodih ãt chãjap wut jĩ. Pánih tái jenah joiná, nihat bita yeejép ã chãjachah enna, queédih ãt pej jumcap wut jĩ. Pánihna, Diosdih ã tái jenah joyóchah, “Caán táini ã jumna caá”, Dios ãt niij enep wut jĩ.*

⁸ Abrahamjiboó Diosdih tái jenah joiní jumna, Dios ã wũhni pínah baácboó ã bejat túutuchah joinít, ãt jepahap wut jĩ. Caandih jepahnit, ã jumni baácmant bejna, ã jéihca naáh baácna ãt juibínap wut jĩ.*

⁹ Páant ã juibínachah, “Nin baác dih yeebdih wã wũhbipna caá”, Dios ã niijíchah joinít, caán baác dih ãt chãwáp wut jĩ. Caandih, ã wũúh Isaacdih, ã jũima Jacobdihbut “Nin baác dih yeebdih wã wũhbipna caá”, Dios ãt niij naáwáp wut jĩ. Queét caán baác dih moón nihcan yũhna, Diosdih tái jenah joinít jumna, nuñúp chóonadih yũh taj cáagni mũnádih chãjnit, caánboó ãt jumap wut jĩ.*

¹⁰ Pánih jumna yũhna, caanjĩh ã jum jwũhat pínahdihjeh Abraham ãt jéihyep wut jĩ. Jeáboó jumni tútchina ã bejat pínahboodih wẽi pãina ãt chãjap wut jĩ. Caán tútchi Diosboó ã jenah joyát pah chãjni ã jumuchah, mũdcán, páantjeh ã jambipna caá.*

¹¹ Abraham behe, ãjeéh bóli Sarabut beh wili, weh wihcannit ãt jumap wut jĩ. Queét chénat pah behnit jumna yũhna, Abraham Diosdih tái jenah joiní jumna, Dios ã teo wáacatjĩh ãt weh jumap wut jĩ. “Dios ã niijátji pah ã chãjbipna caá”, Abraham ã niij jenah joyát júb, Sara mit weh jumap wut jĩ. Pánihna, Abraham behe jumna yũhna, ã wũúhdih ãt enep wut jĩ.*

¹² Abrahamji wũnni dée ã jumuchah yũhna, ã jũimená dawá ãt cáac poonap wut jĩ. Cúiwãdih, óondihbut jwĩ jéih jenah encat pah ã jũimenádihbut jwĩ jéih jenah en

bumjácan caá.*

¹³ Queét nihat Diosdih tái jenah joinít, ãt mũdúp wut jĩ. “Yeebdih caán baác dih wã wũhbipna caá”, Dios queédih ã niijníji baác dih juibínachah, ãt wũnup wut jĩ. Caán baác dih queétjeh bíbohcan yũhna, Dios ã niijátji pah, túttimah ã jũimená ã bíbohah pínahdih ãt jéihyep wut jĩ. Pánih jéihnit, ãt weñep wut jĩ. Pánihna, “Nin baác dih jibnitjeh jwĩ jumna caá”, ãt niijíp wut jĩ.*

¹⁴ Páant niijná, biih baác dih ã bidatjidih jwĩ jéihna caá.

¹⁵ Pánih bidnit, ã jwĩh jumni baácna jwũub bejĩhna nihna, ãta jéih jwũub bej tagaá. Pánihna, “Biih baác dih jwĩ bidna caá”, niijná, jon jãtih ã cádahni baác dih niijná ãt chãjcap wut jĩ.

¹⁶ Obohjeéhtih, chah táini baácboodih bidna ãt chãjap wut jĩ. Caán ã bidni baác jeáboó caá ã jumap. Caánboó ãt tútchi pínahdih Dios ãtát ámoh péanap wut jĩ. Pánihna, “Dios jwĩ Maáh caá”, ã niijíchah joinít, ãt tíccap wut jĩ.

¹⁷⁻¹⁸ Túttimah, Dios Abrahamdih ã wũúh Isaacdih ãt mao cáo wũhat tútup wut jĩ. “¿Yoobóp dih niit weemdih ã tái jenah joi?” niijná, páant ãt wutup wut jĩ. Pánihna, Abraham Diosdih tái jenah joiní jumna, ã niiját pah ãt chãjap wut jĩ. “Ma wũúh Isaacjĩh ma jũimenádih wã cáac pooabipna caá”,* Dios ã niijátjidih náhnina yũhna, Abraham caandihjeh mawat túut ãt chãjap wut jĩ.*

¹⁹ “Wã wũúh Isaacdih wã mao wũhuchah, Dios caandih ã jéih booabipna caá”, Abraham ãt niij jenah joyóp wut jĩ. Páant ã mawat túut chãjachahjeh, Dios caandih ãt cádahat tútup wut jĩ. Páant ã mawĩhni jwũub báadhni pah caandih ã enechah, ã wũúh ãjeéh ãt jwũub jumap wut jĩ.*

²⁰ Pánihat túttimah, Isaacboó Diosdih tái jenah joiní jumna, ã weh Jacob, Esaúdiabut “Túttimah, Dios meemdih búdí ã tái chãjnaáh”, ãt niijíp wut jĩ.*

²¹ Pánihat túttimah, Jacobboó, Diosdih tái jenah joiní jumna, ã wũnat pínah jãtihbit ãih wũuat nahjĩh tóo caj ãhñnit, Diosdih ãt

* **11:7** Gn 6.13-22 * **11:8** Gn 12.1-5 * **11:9** Gn 35.27 * **11:10** He 13.14 * **11:11** Gn 17.19; 18.11-14; 21.2; Ro 4.17-22 * **11:12** Gn 15.5; 22.17; 32.12 * **11:13** Gn 23.4; 1Cr 29.15; Sal 39.12 * **11:17-18** Gn 21.12 * **11:17-18** Gn 22.1-14 * **11:19** Gn 22.13 * **11:20** Gn 27.27-29,39-40

weñep wat jī. Pánih wēinit, ã wūáh José ã weh chénat pahdih “Meemdih Dios bádí ã táí chājbiḡna caá”, ãt niijíp wat jī.*

22 Túttimah, Joséboó, Diosdih táí jenah joiní jamna, ã wunat pínah jātih judíowā Egipto baácboó jamnitji ĩ bejat pínahdih ãt naáwáp wat jī. Pánih naóhñit, ã jaimená pínah āih bácahjidih ĩ ub bejat pínahdih ãt watup wat jī.*

23 Túttimah, Moisés mánaboó Diosdih táí jenah joinít jamna, ã cāac jamuchah, caandih biíc peihcanni widh ĩt bih bíbohop wat jī. Túinibit ã jamuchah ennit, caandih ĩt bihip wat jī.* Caán baácđih moón ĩ maáhdih úmcanjeh, judíowā ĩ wehdih ã mawat túutuchah, ĩt jepahcap wat jī.*

24 Túttimah, Egipto baácđih moón ĩ maáh nuám Moisésdih mit behanap wat jī. Páant mijeéh behna yuhna, Diosdih táí jenah joiní jamna, “Caán mi wūáh caá”, ĩ niijátđih ãt náahcap wat jī.*

25 Caandih behanah mi déewāboó wēinit, yeejép ĩ chājachah enna yuhna, ãt chājihcap wat jī. Pánih chājcan, Dioíhwā biícđih yeejép ãt yapat wat jī.

26 Dios ã wahni pínah Cristodih cāacwā yeejép ĩ chājat pínah pah Moiséswāđihbat Egiptodih moón yeejép ĩt chājap wat jī. Pánihna, nihat Egiptodih moón bádí jíib jamnidih ĩ bíbohatđih náahcanjeh, Dioíhwā biícđih ã jumat jíib bita yeejép ĩ dehwat pínahdih ãt níwip wat jī. Túttimah, ã táí chājat jíib, Dios caandih ã táí chājat pínahdih jenah joí waáwána, yeejép ã yapat pínahdih ãt níwip wat jī.

27 Diosdih táí jenah joiní jamna, Egipto baácđih moón ĩ maáh ã íjichah yuhna, caandih úmcanjeh, caán baácmant ãt bejep wat jī. Dios jígohcanni ã jamuchah yuhna, jígohdih ã enat pah ã watatđih Moisés ãt jepah cádahcap wat jī.*

28 Moisés caandih táí jenah joiní jamna, judíowāđih Dios ã táí ubat pínahdih ãt jéihyep wat jī. Pánih jéihna, Dios ã watat pahjeh queét judíowāđih ĩih jēcnadih oveja wūáh

meépjiĥ ãt ñáñat túutup wat jī. Páant ĩ ñáñatđih ennit, Dios nihat ĩ jwíih túuhñitđih ã mawat túutni ángelboó judíowā ĩ jwíih túuhñitboodih ãt maocap wat jī. Caán oveja wūáhđih mao péanit, Moisés ã watat pahjeh, ĩ jumat yoobó ĩt jeémép wat jī. Caán jeémát, Pascua ĩ niijní, biícđih ĩ jwíih jeémp láa ãt jamup wat jī.*

29 Túttimah, Diosdih táí jenah joinít jamna, “Muj Mac Duni”, ĩ niijní mujđih, mah wihcanni namáđih judíowā ĩt chúuh bejep wat jī. Obohjeéhtih, Egiptodih moón queéđih ñuñn béjnit, muj ã jwáub duj yóh lajachah, ĩt chīíc wun beedép wat jī.*

30 Pánihat túttimah, Diosdih táí jenah joinít jamna, judíowā Jericó tútchidih bóo bádí wáihyat júdu yehmant ĩt páud bejep wat jī. Siete yeó jáap pohba caán tútchidih ĩt páudap wat jī. Páant bóí yeó jáap ĩ páudat túttimah, caán wáihyat júdu ãt boto jéen bejep wat jī.*

31 Diosdih táí jenah joiníh jamna, Jericó tútchidih bóli deoh nah jamnih, Rahab wūt jamnih, judíowā en waóhñitđih wēi jwāáñnit, mit teo wáacap wat jī. Páant mi teo wáacatji jíib, caán tútchidih moón Diosdih yap yohñitđih maonit, judíowā caántboodih ĩt maocap wat jī.*

32 Bitá Diosdih táí jenah joinítđih naáwíhna yuhna, queét dawá ĩ jamuchah, wā jéih naóh daác beedácan caá. Gedeón,* Barac,* Sansón,* Jefe,* David,* Samuel,* Dios naáwátđih naóh yapanitbut, nihat ĩih doonáđih wā naáwíhna yuh caá. Obohjeéhtih, queéđih wā naóh daáccan níit.

33 Diosdih táí jenah joinít jamna, biquína biíh baácđih moondih míic maona, ĩt yap yohop wat jī. Bitá ĩih cāacwāđih táinijeh ĩt watup wat jī. Páant Diosdih ĩ táí jenah joyóchah, “Yeebdih wā teo wáacbiḡna caá”, ã niijátji pah queéđih ãt teo wáacap wat jī. Bitá táí jenah joinít jamna, jiowā queéđih ĩ jeémíhichah yuhna, Dios ĩih jacnadih ãt nemep wat jī.*

* 11:21 Gn 47.31-48.20 * 11:22 Gn 50.24-25; Ex 13.19 * 11:23 Ex 2.2 * 11:23 Ex 1.22 * 11:24 Ex 2.10-12
 * 11:27 Ex 2.15 * 11:28 Ex 12.21-30 * 11:29 Ex 14.21-31 * 11:30 Jos 6.12-21 * 11:31 Jos 2.1-21; 6.22-25
 * 11:32 Jue 6.11-8.32 * 11:32 Jue 4.6-5.31 * 11:32 Jue 13.2-16.31 * 11:32 Jue 11.1-12.7 * 11:32 1S 16.1-1R
 2.11 * 11:32 1S 1.1-25.1 * 11:33 Dn 6 * 11:34 Dn 3

34 Bitá túi jenah joinít jamna, bádí iigátboó jamna yahna, ít iigcáp wut jĩ.* Bitá túi jenah joinít jamna, queétdih í mao yohíhichah yahna, ít jwei béjep wut jĩ. Bitá wēpcannitji jamna yahna, Diosdih túi jenah joiná, wēpépwā ít jamup wut jĩ. Pánih jamnit, bíih baácmant jūóhnit queétdih eníhcannit soldadowādih míic maonit, ít yap yohop wut jĩ.

35 Biquína yaádh Diosdih í túi jenah joyát jíib, í déewā wanah bejnitjidih Dios át booa wāhup wut jĩ.*

Obohjeéhtih, bita Dioíhwā í jumat jíib, queétdih teonit, bádí yeejép ít chājap wut jĩ. “Diosdih ma cádahachah, jwĩ watbipna caá”, queétdih ít niijíp wut yah jĩ. Obohjeéhtih, páant í niijíchah yahna, jeáboó chah túini pebhboó í bejat pínahdih náahna, ít jepahcap wut jĩ. Páant í jepahcat jíib, queétdih yeejép í chājachah, ít wanup wut jĩ.

36 Bitá Diosdih túi jenah joinít dih yeejép deohnit, bádí ít puñup wut jĩ.* Bitadhichéonit, nemat muúboó ít nemep wut jĩ.*

37 Bitadhijeejĩh yohnit, ít mawap wut jĩ.* Bitadhíih bácahdih tac yoób ít bóodop wut jĩ. Bitadhíibat naajĩh ít mawap wut jĩ.* Bitá moh yeejnit jamna, oveja chóo, cabra chóodihjeh ít dawáp wut jĩ. Queétdih ñuunnít, bita bádí yeejép ít chājap wut jĩ.

38 Queét chah túinit jamna, nin baácdih moón yeejép wā bíicdih jamnit pínah ít nichap wut jĩ. Queét Diosdih túi jenah joinítboodíh cáacwā í náahcah, muú wihcapboó, jeéboobút ípĩ jib bejep wut jĩ. Pánih jib bejnit, jeé íitboó, baácbóo jamni íitboobút ípĩ ũwap wut jĩ.

39 Queét nihat caandíh túi jenah joinít dih Dios bádí át wēi enep wut jĩ. Pánih túi jenah joinít jamna yahna, “Yeebdíh chah túini baácdih wā wāhbipna caá”, Dios á niijníji baácdih ít jaibí jwuhcap wut jĩ.

40 Páant níj naóhna, nin pah Dios níj jenah joiná át chājap wut jĩ: “Queét wíihwā, táttimah jamnit wíihwābut wā pebhna í juyáchah, queét nihat bíicdih túinit yoobát wā jumat túitbipna caá”, át níj jenah joyóp

wut jĩ. Pánih jenah joiná, jātih á chājatji chah túini jwiít dih á chājipna caá.

12

Jesús dih túi jenah joí cádahca boj jĩh

1 Queét wā naóhnit dawá Diosdih túi jenah joí cádahcannit í jumatjidih jéihnit, yéej chāj cádahnit, jwiítbut Jesús dih jwĩ túi jenah joí cádahca bojat dée caá. Nin pah caá jumat náahap: Ñáoni á túi ñáwíhichah yahna, chodóp dih duo béjna, á jéih wēp ñáocan caá. Yégueh wáupnidih duoná, á túi jéih ñáocan caá. Páant á jumat pah Diosdih jwĩ túi jepahíhna yahna, jwĩ weñat pínahdihjeh chājna, caandíh jwĩ túi jéih jepahcan caá. Pánihna, jwĩ yéej chājatdih cádahat caá náahap. Chah wēp ñáoniboó á túi péaat pahjeh, jwiítbut Dios á náah yacat pah jwĩ chāj cádahca bojat dée caá.

2 Jesús dihjeh jwĩ túi náhni jíih. Caanjéh Diosdih túi jenah joí waóhni jamna, jwiít dih túi jenah joyát túitnibut á jamna caá. Pánihna, caandíh jwĩ túi jenah joí cádahcat pínah niijná, jwiít dih á teo wáacna caá. Cruzboó wanua yahna, á íp dih át túi jenah joí cádahcap wut jĩ. Cruzboó wanat tíic náah jamni á jamuchah yahna, á íp á jamupboó á weñat pínahdih jéihna, tíiccanjeh, cruzboó át wanup wut jĩ. Pánihna, buu chah maáh jamna, Dios á jéihyepmant bóo buwámant á chúudna caá.*

3 Jesús dih eníhcannit caandíh bádí yeejép í chājachah yahna, Dios á náah yacat pah át cádahcap wut jĩ. Páant á cádahcatjidih ñi túi náhninaá, yeebdíhbut yeejép í chājachah yahna, bíic yoobó cádahcat túit niijná.

4 Bitá yeebdíh tubit yeejép chājna yahna, ít mao yohcap taga. Obohjeéhtih, Jesúsboodíh ít mao yohop wut jĩ. Páant yeejép á yapatjidih náhninit, yeebdíh yeejép í chājachah yahna, caandíh ñi cádahca bojoó.

5 Dios yeéb á wehdih á naáwátjidih ¿ñi quíib buúd níit? Yeejép ñi yapat pínahdih á naáwát dih naóh yapani nin pah át níj daacáp tajĩ:

“Wáuhú, yeejép yapna yahna, ma íjca bojoó. Páant yeejép ma yapachah,

* 11:35 1R 17.17-24; 2R 4.25-37 * 11:36 Jer 20.2; 37.15

* 11:37 2Cr 24.21 * 11:37 Jer 26.23 * 12:2 Fil 2.6-11; He 2.9

* 11:36 1R 22.26-27; 2Cr 18.25-26; Jer 20.2; 37.15; 38.6

weém, ma Maáh, meemdih bohéna caá wã chãjap. Pánih bohénit, wã túut nuumát túutachah, ma joyáh bojca bojoó. Páant wã wutachah, jġahcanjeh, ma túi jepahaá.

⁶ Nihat wã oinit, “Meém wã wũúh caá”, niġ ennitdih wãpġ bohéna caá, ĩ yap yohcat pínah niġná. Pánihna, ĩ yap yohochah ennit, queétdih wã peéh chãjbipna caá’, Dios ã niġná caá”, ãt niġ daacáp tajġ. (*Job 5.17; Pr 3.11-12*)

⁷ Pánihna, yeejép yapna yuhna, Dioih namádih ñi cádahca bojoó. Páant ñi yapatjġh, Dios ã weh ñi jumachah, yeebdih bohéna caá ã chãjap, chah ñi túi chãjat pínah niġná. Det mána ĩ wehdih ĩ wutachah, ĩ jepahcah, ĩpġ peéh chãjna caá, ĩ túut nuumát pínah niġná. Páant ĩ chãjat pah, Diosbut jwiit ã weh jwġ jepahcah, jwiitdih ã peéh chãjbipna caá.

⁸ Ñi túi chãjcatdih ennit, yeebdih ã naóhcah nihna, ã weh ñita nihcan tagaá. Páant ã naóhcah, mána wihcannit pah ñita jum tagaá. “Dios wã ĩp caá”, ñita jéih niġcán tagaá.

⁹ Jwġ mána jwiitdih ded pah ĩ bohéatjidih ñi jenah joyoó. Queét jwiitdih ĩ peéh chãjachah, queétdih jwġpġ jepahap jġ. Pánih jepahnit, jwġ ĩp Dios ã túut nuumát túutachah, chah jepahat caá náahap. Pánih jepahna, páantjeh ãjeéh jwġ túi jumbipna caá.

¹⁰ Wébít jwġ jum jwuhachah, jwġ mána jwiitdih peéh chãjnit, “Nin pah wã chãjachah, wã wũúh ã túi jumbipna caá”, ĩpġ niġ jenah joyóp wut jġ. Obohjeéhtih, Diosboó peéh chãjna, jwiitdih teo wáacna caá ã chãjap, caán túini ã jummat pah jwiitbut túinit jwġ jummat pínah niġná.

¹¹ Dedé peéh chãjatdih “Caán túina caá”, jwġpġ niġ jenah joicán caá. Búdġ jwġpġ jġahna caá. Obohjeéhtih, jwġh jġahna yuhna, túttimah caandih jwġ jenah joyóchah, jwiitdih ã teo wáacna caá, yéej chãjcanjeh, jwġ túi jummat pínah niġná.*

¹² Pánihna, búdí yeejép yapnit jumna yuhna, Dios yeebdih ã bohéatdih jéihna, ñi jġah cádahaá. Caandih chah túi jenah

joinit, úumcanjeh, ñi túi weñeé.*

¹³ Pánih jumnit, Jesúih namádih bejnit, túinijeh ñi chãjaá. Páant yeejép ñi yapachah yuhna, Jesúsdih cádahcanjeh, wēpnit panihnit ñi jumbipna caá. Yeéb páant ñi jumachah ennit, bita Jesúihwã wēpcannit panihnitboobút caandih chah ĩ túi jenah joibipna caá.

Dios ã wutatdih jepahcah, ã tobohat

¹⁴ Míc jãihcanjeh, nihat biícđih ñi túi jumúú. Pánih jumna, jwġ Maáhdih túi jepahnit, ñi yéej chãjca bojoó. Det yéej chãjcanjitjeh jwġ Maáhdih ĩ enbipna caá.

¹⁵ ¡Ñi túi chãja chaáh! Dios yeebdih oinit ã teo wáacachah, ñi túi jepahaá. Jepah cádahna, ñi jwũúb yéej chãjat pínah ã tobhna caá. Caandih cádahna nihna, momatdih yeejép yġlip ã jãwat panihni yeebjéh ñita míc yéėja tagaá. Jesúih namádih ñi cádahachah ennit, bita ãihwãbut biíc yoobó ĩta cádah tagaá.*

¹⁶ Ñi weha mána nihcannitjġh yeejép ñi chãjca bojoó. Diosdih náahcannitbut ñi jumca bojoó. Esaúboó ded pah ã jumattjidih ñi túi náhninaá. Diosdih, ã wãhni pínahdihbut náahcanni ãt jumap wut jġ. Weép jeñé jumna, ã ĩp ã wãnat túttimah ã ĩpġh bíí déedih bíbohni pínah ãt jumap wut yuh jġ. Dios ã ĩpdih ã niġnjidihbut bíbohni pínah ãt jumap wut yuh jġ. Obohjeéhtih, biíc yeó jáap búdí nũgúp wũnna, biíc láa ã jeémát jġbjeh ã bíbohát déejidih oboh jumni pah jenah joinit, ã úudboodih ãt wãhup wut jġ. Pánih chãjna, Dios ã wãhat pínahdih ãt náahcap wut jġ. Pánih náahcanni ã jummat pah yeébboó ñi jumca bojoó.*

¹⁷ ã úuddih ãih pínahdih ã wãhat túttimah, Esaú ded pah ã yapatdih ñi jéihna caá. ã ĩp caandih ã wãhat pínahdih Esaú búdí ãt náahap wut yuh jġ. Obohjeéhtih, páant ã náahachah yuhna, weép jeñédih ã wãhat pínahdih ã úuddih wãh péanit, Esaúboodih ã ĩp ãt wãhcap wut jġ. Caandih ã jũí úúbúchah yuhna, túut nuumcánjeh, caandih ãt wãhcap wut jġ.*

¹⁸ Dios Moisésjidih ã wutat túutachah, jwġ déewã judíowã Dios ã jumni jeená ĩt jũibínap

* 12:11 Dt 8.5; 1S 7.14; 1Co 11.31-32 * 12:12 Is 35.3 * 12:15 Dt 29.18 * 12:16 Gn 25.29-34 * 12:17 Gn 27.30-40

wut jĩ. Obohjeéhtih, caanná ĩ juibíat pah yeéboó ñi juibícan caá. Nin pah queéboó ĩt yapap wut jĩ. Dios ā jumni jeé, Sinaí wūt jumni jeená ĩ juibínachah, búdí iigát āt jumup wut jĩ. Dupúát, baác méméat, búdí johlitbut āt jumup wut jĩ.

19-20 Caanná juibínit, póojat nah, Dios ā wéheatbut búdí ā yáanachah ĩt joyóp wut jĩ. Páant ā wéhenachah joiná, búdí úmmit, queét ĩt joíhcap wut jĩ. Dios nin pah queétdih āt niij wutup wut jĩ: “Det nin jeedih chānitdih jeejĩh yoh mawat caá náahap. Nindih nuñup ā chuñachah, caandíhbut jeejĩh ñi yoh mawaá”, āt niijíp wut jĩ. Páant ā niijíchah joinít, tabit úm náah jumni wutat ā jumuchah, “Jwiítdih ma jwúub naóhca bojoó”, ĩt niijíp wut jĩ.*

21 Páant ā yapatdih ennit, nihat ĩ úmuchah, “Búdí úmmit, méména caá wā chājap”, Moisés yuh buca āt niijíp wut jĩ.*

22 Páant Diosjeéh ĩt jwíh jumup wut jĩ. Obohjeéhtih, yeéboodih pánihcan caá. Dios biícdih jumt túut niijná, Sión wūt jumni jee pánihipna ñi juibína caá. Caán jeáboó jumni, Dios báadhniíh, Jerusalén tútchi caá. Yeebút dawá ángelwā biícdih wēi naáwát túut niijná, ĩ míc wáacapna ñi juibína caá.

23 Yeéb caán tútchidih moón pínah jumna, Dios weh jwíh juibínit biícdih ñi míc wáac juibína caá. Nihat ĩ wútnadidih ā daácní núobut jeáboó ā jumna caá. Nihat cáacwādidih ñíoni ā jumupna ñi juibína caá. Bitá túi chājnitji Dioíhwājĩh míc wáacnit yeebút ñi jumna caá. Dios queétdih yéejat wihcannit átát chājap wut jĩ.

24 Pánihna, Jesús pebhna ñi juibína caá. Jon Moisés ā wutatjidih jwúub túut nuumnít, “Jesúsboó wunna, áih meépdih ā yoh wūhuchah, yeebdih wā túi ubbipna caá”, Dios jwiítdih āt niijíp wut jĩ. Abelji áih meépdih ā yohochah enna, Dios caandih maonidih āt peéh chājap wut jĩ.* Obohjeéhtih, Jesúsboó áih meépdih ā yoh wūhuchah enna, Dios jwiítdih āt túi ubup wut jĩ. Pánihna, áih meép oboh jumni nihcan caá.

25 ¡Ñi túi chāja chaáh! Dios yeebdih

ā naáwáchah, ñi túi jepahaá. Jon jātih nin baáboó jumni Moisés Dios naáwátdih ā naóh yapanachah, caandih ĩ joíhcatji jíib, Dios cáacwādidih āt peéh chājap wut jĩ. Pánihna, buu jeáboó jumni Cristo jwiítdih ā naóh yapanachah jwí joíhcah, queétdih ā peéh chājat chah, jwiítbodydih Dios ā peéh chājbipna caá.*

26 Moisésji jum láa Dios ā wéhenachah, baác āt méménap wut jĩ.* Obohjeéhtih, biíh ā naáwátdih naóh yapaniboó Dios túttimah ā niiját pínahdih nin pah āt niij daacáp tajĩ: “Nin baácdih, jeádihbut biíc láa pohba wā cádah méméabipna caá”, Dios ā niijná caá, āt niij daacáp tajĩ.*

27 “Biíc láa pohba wā cádah méméabipna caá”, niijná, nihat ā chājniidih ā yohat pínahdih naóhna āt chājap wut jĩ. Obohjeéhtih, Dios ā maáh jumupboó jéih yohca naáh jumna, páantjeh ā jumbipna caá.

28 Pánihna, ā maáh jumupna bejnit pínah jumna, caandih ā yohcat pínahdih jéihnit, “Túina caá, Paá”, Diosdih jwí niij jíih. Páant niijnít, ā náahat pah caandih búdí jwí wēi jíih.

29 Dios wēpni túini yoobát jumna, jwí tuu cáwat pah, det caandih jepahcannitdih ā yoh beedábipna caá.

13

Dios ā weñat pínahdih ded pah chājat

1 Bitá Jesúsíhwādidih ñi míc oi cádahca bojoó.

2 Ñi jéihca naáhwādidihbut ñi túi wēi jwāáá. Pánih wēi jwāáhna, biquína Jesúsíhwā, jéihcan yuhna, ángelwādidih ĩt wēi jwāááp wut jĩ.*

3 Nemat muúboó jumnitdih ñi jĩgah en teo wáacá. Yeéb ĩjeéh jumna nihna, ded pah ñi náahatdih jenah joinít, queétdihbut ñi túi chājaá. Bitá yeejép ĩ yapachah ennit, yeéb biíc yoobó yapna nihna, ded pah ñi náahat pah, queétdihbut ñi túi teo wáacá.*

4 Ñi téihya chéwechah, ā túina caá. Pánih téihya chéonit, ñi míc cádahca bojoó. Ñi weha mána nihcannitjĩh yeejép ñi chājca

* 12:19-20 Ex 19.12-13,16-22; 20.18-21; Dt 4.11-12; 5.22-27

* 12:26 Ex 19.18; Jue 5.5; Sal 68.7-8

* 12:26 Hag 2.6

* 12:21 Dt 9.19

* 12:24 Gn 4.10

* 12:25 Ex 20.22

* 13:2 Gn 18.1-8; 19.1-3; Ro 12.13; 1P 4.9

* 13:3 Mt 25.35-46

bojoó. Pánih yeejép chājnitdih Dios ã peéh chājbična caá.

⁵ Bií déedih túbít ñi bidca bojoó.* Nin pah Dios át niijíp wut jĩ: “Yeebdíh cádahcanjeh, wã túi teo wáacbična caá”, át niijíp wut jĩ.* Páant ã niijátidih jéihnit, ñi bíbohni bií déedihjeh wēinit, chah ñi jwáub bidca bojoó.

⁶ Pánihna, úumcanjeh, nin pah jwĩ niij jenah joiná caá:

“Wã Maáh Dios weemdíh teo wáacni caá. Páant ã jumatdíh jéihna, cáacwã weemdíh yeejép ĩ chājat pínahdih wã úumcan niit”, jwĩ niijná caá. (Sal 56.3-4,9-11; 118.6)

⁷ Yeebdíh waóhñit, Dios naáwátidih bohénitjidih, ĩ túi chāj cádahcatjidihbut ñi túi náhninaá. Pánih náhninit, Diosdih ĩ túi jenah joyátji pahjeh muntih, yeebbát biíc yoobó ñi túi jenah joyoó.

⁸ Jesucristo páantjeh biíc yoobó jumni caá. Jon jātih ded pah ã jumatji pah bumbut ã jumna caá. Túttimahbut biíc yoobó ã jambipna caá.

⁹ Jesúh namádih cádahnit, biáboó bejcat túut niijná, dawá mácah ĩ bohéatdih ñi joicá bojoó. “Nindih ñi jeémé. Caandíh ñi jeémca bojoó”, biquína ĩ niij bohéna caá. Páant ĩ niij bohéatdih jwĩ jepahachah yuhna, Diosdih chah jwĩ túi jenah joyát pínahdih ã teo wáaccan niit. Obohjeéhtih, Diosboó jwiitdih oinit, āpĩ teo wáacna caá, Jesúsdih chah jwĩ túi jenah joyát pínah niijná. Pánihna, ã teo wáacatjĩh caandíh túi jenah joinít ñi jumú.

¹⁰ Jesús cruzboó ã wun wūhatjidihjeh jwĩ túi jenah joyóchah, jwĩ yéejatdih Dios ã yohna caá, ājeéh jwĩ túi jumat pínah niijná. Obohjeéhtih, sacerdotewāboó nuñápwardih ĩ mao cáo wūhna yuhna, cáacwã ĩ yéejatdih ĩt jéih yoh beedácap wut jĩ.

¹¹ Queét sacerdotewã ĩ maáta jópchi jumat pah nuñáp meépdih Dios ã jumni tólihboó ĩpĩ ub waad béjep wut jĩ, cáacwã ĩ yéej chājatdih Dios ã yohat pínah niijná. Páant ĩ chājat túttimah, ĩ maoniji nuñápwardih cáacwã ĩ jumap yehboó ĩpĩ cáo yoh beedánap wut jĩ.*

* 13:5 1Ti 6.6-10 * 13:5 Dt 31.6,8; Jos 1.5; Fil 4.11-13

* 13:20 Ex 24.8; He 10.29

¹² Jesúsbut tátchi yehboó cruzboó wun wūhñit, āih meépdih át yohop wut jĩ, jwĩ yéejatdih ã yohochah, Dioíhwã jwĩ jumat pínah niijná.

¹³ Tútchi yehboó tíic náah jumni ã wunatdih enna, judíowã ĩ maáta caandíh ĩt eníhcap wut jĩ. Pánihna, cruzboó ã wun wūhatjidih jwĩ túi jenah joí jĩh. Páant jwĩ jumachah enna, cáacwã jwiitdihbut ĩ eníhcan niit.

¹⁴ Nin baácboó páantjeh jwĩ jumat pínah yoobát ã wihcan caá. Obohjeéhtih, jeáboó jwĩ yoob jumat pínah tútchidih pãina caá jwĩ chājap.

¹⁵ Pánihna, Jesús ã teo wáacatjĩh Diosdih jwĩ wēi naáwáchah, caandíh mao cáo wūhat panihni ã jumna caá. Caandíh jwĩ túi weñat dée caá.*

¹⁶ Nijeéh jumnitdih túi chājnit, ñi teo wáacá. Páant ñi chājat pínahdih ñi túi náhninaá. Pánih chājna, Diosdih cáo wūhat panihnidih wūhñit, caandíh túi wēina caá ñi chājap. Páant ñi chājachah ennit, Dios ã túi wēibipna caá.

¹⁷ Yeebdíh waóhñitdih túi jepahna, ĩ wutat pah wēinit ñi chājaá. Dios queétdih bohéat túutnit, yeebdíh ã túi en dawát túutap tagaá, caandíh ñi yap yohcat pínah niijná. Pánih wutnit ĩ jumachah, yeebdíh ded pah ĩ en dawátjidih Diosdih naáwát ã náahbipna caá. Pánihna, queétdih ñi túi jepahachah ennit, ĩ túi wēibipna caá. Obohjeéhtih, ñi jepahcah ennit, búdí ĩta jĩgah tagaá. Pánih jepahcan, ñita túi jumcan tagaá.

¹⁸ Jwiitdih ñi úubh cádahca bojoó, Diosdih páantjeh jwĩ túi jepahat pínah niijná. Yeó jáap jumat pah túi chājihna, “Yeejépdih chājna caá wã chājap”, jwĩ niij jenah joicán caá.

¹⁹ Weemdíhbut búdí ñi úubú, ñi pebhna waícanjeh Dios weemdíh ã jwáub wahat pínah niijná.

Queétdih ã pée úubát

²⁰ Jwĩ Maáh Jesús jwĩ yéejat jíb wun wūhñit, āih meépdih át yohop wut jĩ. Páant ã chājachah, “Ñi yéejatdih wã yohbipna caá, páantjeh wājeéh ñi túi jumat pínah niijná”, Dios jwiitdih át niij naáwáp wut jĩ.* Páant

* 13:11 Lv 16.27 * 13:15 Lv 7.12; Sal 50.14,23; Os 14.2

niijní jwĩ Maáh Jesúsdih át jwáub booanap wut jĩ. Pánihna, Jesúsboó jwiít dih tui ubni, chah wēpni, ovejawā dih en daoní panihni jamna, jwiít āih ovejawā panihnit dih ā tui en daoná caá.*

²¹ Dios caandíh booaniji jamna, yeebdíh ā tui teo wáaca naáh, ā weñat pínahdihjeh ñi chājat pínah niijná. Pánih teo wáacnit, jwiít nihat dih ā tui túut numú naáh, ā náahat pah jwĩ jumat pínah niijná. Jesucristodih yeó jáap jumat pah búdí jwĩ wēi jĩh. Páant tíí ā jumna nah.

Ā pé táyat tútat

²² Wā déewā panihnitá, yeebdíh nin wā daacátji búdí pohba nihcan caá. Pánihna, ninjĩh yeebdíh wā naóh bohéat dih íjcanjeh, ñi tui joyoó. Pánih bohéna, yeebdíh weñaat túut niijná, páant wā daacáp be.

²³ Nindihbut yeebdíh wā jéihyana caá: Jwĩ úd panihni Timoteo nemat múboó jamnijidih ít bacanap wut be. Waícanjeh ninjĩh ā juyúchah, yeebdíh enedih bejna, caandihbut wā numah bejbipna caá.

²⁴ Ñi maáta, nihat bita caanjĩh jamnit Jesúhwābut ĩ túya naáh. Nin Italia baácdih moón Jesúhwā yeebdíh ĩ túyat tút na caá.

²⁵ Weembút yeéb nihat dih wā túyat tút na caá. Dios yeebdíh búdí oinit, ā teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

* 13:20 Is 40.11; Ez 34; Lc 15.4-5; Jn 10.1-16

SANTIAGO

Queédih ã túyat tútat

¹ Weém, Santiago, * jwí íp Dios, jwí Maáh Jesucristodihbut teo wūhni wā jumna caá. Yeéb wā déewā, doce jwí nuowā ï jumená poómpdih moón, Jesúhwā biíh baácnaobó jumnitdih* túyat tútnt, nin náodih wā daác wahna caá.

Dios jwiútdih ã jéihyaat

² Wā déewāá, dawá láa yeejép yapna yuhna, ñi túi wēi jenah joyoó.

³ Pánih yeejép yapna, yoobópdih Jesúsdiñ jepahnit jumna, chah túi jenah joinít, caandíh ñi cádahcan niít. Chah ñi túi jenah joyát pínahdih jéihnit, ñi weñeé.

⁴ Jesúsdiñ cádahcan, túi jenah joinít jumat tút niijná, biíc yoobó túi chājnit ñi jumna.

⁵ “¿Ded pah wā chājbi?” niij jéihíhni Diosdiñ ã úbú naáh. Páant ã úbúchah, Dios caandíh ã jéihyabipna caá. Caán niñat caandíh úbhñitdih jühcanjeh, búdí ãpí teo wáacna caá, ï jéihyat pínah niijná.*

⁶ Pánih úbhna, Diosdiñ túi jenah joinít, ã úbú naáh. “Wā úbúchah yuhna, Dios weemdíh áta teo wáaccan tagaá”, niij jenah joiní ã jumca bojo naáh. Páant niij jenah joiníboó johlit dedboó ã johochah, búdí muj nolihat ãpí tút numát pah ã jumna caá. Páant niij jenah joiní, yeó jáap jumat pah biíc yoobó ãpí chājcan caá. Diosdiñ túi jenah joiní nihcan caá.*

⁷⁻⁸ Bñ nindih jenah joiná yuhna, cheibit mácah ã jenah joibípna caá. Páant túi jenah joicán ã úbúchah, jwí Maáh caandíh ã jepahcan niít.

⁹ Ded Jesúsíh oboh jumnijidih Diosboó maáh panihni ã waadábipna caá. Páant ã chājat pínahdih jéihnit, ã weñe naáh.*

¹⁰ Ded Jesúsíh dawá bií dée bíboñidih bita ï dúc wáyachah yuhna, ã weñe naáh. Cháa ã moopát pah tigaá caán bií dée ã buúdh bejbipna caá. Pánih jéihnit, caanbút ã weñe naáh.

¹¹ Yeó aáb jūhna, tūbit ã chāhachah, cháa diib téh bejnit, ã yūgna caá. Páant ã yūguchah, ã túi jíghat ã beedná caá. Pánihat pah búdí bií déedih wēinibut áih bií dée biícđih ã buúdbípna caá.*

Yeejép chājat jenah joyátđih jepahcat

¹² Ded yeejép yapna yuhna, Jesúsdiñ cádahcanni túi wēini ã jumbipna caá. Páant ã cádahcatji jíib, páantjeh jeáboó Dios ájeéh jumat tútnt, caandíh ã túi chājbiipna caá. “Weemdíh túi oinitdih wājeéh wā túi jumat tútbiipna caá”, ã niijátji pah ã chājbiipna caá.

¹³ Yeejép chājat jenah joyát ã jūwúchah, “Dios caá weemdíh páant ã chājat tútup”, ñi niij jenah joicá bojoó. Dios yeejép chājat jenah joicán, cáacwāđihbut páant ã jenah joyát tútcan caá.

¹⁴ Obohjeéhtih, cáacwājeh tūbit yeejép ï ñinahat pah ípí jenah joiná caá.

¹⁵ Pánih jenah joinít, yeejép ípí chājna caá. Páant ï chājatji jíib Dios queédih iigúipna ã bejat tútbiipna caá.

¹⁶ Wā déewā, wā oinitá, “Dios weemdíh ã wutuchah, yeejép wā chājap jí”, ñi niij jenah joicá bojoó. Páant jenah joyát yoobópdih nihcan caá.

¹⁷ Jwí íp Dios jeáboó jumni jwiútdih teo wáacat tút niijná, túnidihjeh bitadiñ ã wūhat tútca caá. Caanjéh tigaá yeó, widh, cúiwāđihbut chājni. Pánihna, ï jíghat ã tút numáchah yuhna, Diosboó páantjeh biíc yoobó ã jumna caá.*

¹⁸ ã náahat pah áih túini doonáđih jwí jepahachah, ã weh jwí jumat pínah niijná, jwiútdih jáap cáac jumnit panihnit át jumat tútjip taga. Pánih jumnit, niñat ã chājnit cátiñ jwiútdih ã túi úbúchah, ã jwíñ tút numnít jwí jumna caá.*

Diosdiñ yoobópdih jepahcat

¹⁹ Wā déewā, wā oinitá, Dios naáwátđih ñi túi wēi joyoó. Pánih caandíh túi joinít, túi jenah joicáñnit ï wéheat pah wéhecan, waícanjeh íjnit ñi jumca bojoó.

²⁰ Det íjnit Dios ã náahat pah ï túi chājcan caá.

* **1:1** Mt 13.55; Mr 6.3; Hch 15.13; Gá 1.19 * **1:1** 1P 1.1 * **1:5** 1R 3.7-12; Pr 1.1-9.18; Stg 3.13-17 * **1:6** Mt 7.7-11; Jn 16.23-24 * **1:9** Jer 9.24 * **1:11** Is 40.6-7 * **1:17** Nm 23.19; Mal 3.6 * **1:18** 1P 1.23

21 Nihat ñi yéej chājatdih, yeejép ñi en ñinahatdihbut ñi cádahaá. Pánih cádahnit, Dios naáwátidih ī bohénachah, túi wēi jepahnit ñi jumúú. Páant ī bohéatidih ñi joyóchah, iiguípna bejnit déejidih túi ubnit, Dios yeebdíh ā túut nuúm péabipna caá.

22 Ā naáwátidih joiná yuhna, jepahcan, ñi míc yeena caá. “Wā jepahcah, ā túimi nacaá”, niij jenah joiná, yeeatdih jenah joiná caá ñi chājap. Pánihna, ā naáwátidih túi joinit, ā bohéat pah ñi chājaá.

23 Ded caán naáwátidih joiná yuhna, jepahcanniboó nin pah chājni ā jumna caá: Āih móotdih quenalihjīh ā míc enna caá.

24 Pánih míc en péa bejnit, ded pah ā jígohatdih waícanjeh ā quíib buudná caá.

25 Obohjeéhtih, biíhboó ā enatjidih ā quíib buudcát pah Dios naáwátidih joiná, túi náhninit, jepahna, chéoni panihni nihcan, túi chājna, búdí ā wēibipna caá. Pánihna, caán bohéatidih jepah cádahcannidih wēi ennit, Dios ā túi teo wáacipna caá.

26 Ded jenah joicánjeh wéheni jumna, yoobópdih Diosdih ā wēican caá. “Diosdih wā túi wēina caá”, niij jenah joiná yuhna, yeeatdih ā jenah joiná caá. Pánih jenah joiná, Diosdih ā wēi naáwát dedé pínah nihcan caá.

27 Dios jwī íip ā náahat pah caandíh jwī weñat túut niijná, nin pah caá jwiítidih chājat náahap: Mána wihcannitdih, éemp wannitdihbut yeejép ī yapachah enna, queétdih teo wáacat caá náahap. Diosdih náahcannit yeejép ī chājat pah jwiítidih chājcat caá náahap.

2

Cāacwādh biíc yoobó túi chājat

1 Wā déewāá, jwī Maáh chah túini Jesu-cristodih jepahnit jumna, cāacwādh biíc yoobó túi chājat caá náahap.

2-3 Orojīh ī chājniji téihya yacat júduna, búdí jíib jumni yéguedihbut dūoní yeéb Jesúihwā ñi míc wáacapna ā waád juibínachah enna, caandíh ñita wēi jwāáh tagaá. “Nin túyupboó ma chūudú”, ñita niij tagaá. Páant niijná yuhna, caanná yeejép yégué dūoní moh yéejni ā waád juibínachah enna, caánboodíh ñita wēi jwāáhcan tagaá.

“Con buwáboó ma ñuhúú. Baác dihjeh ma chūudú”, caandíh ñita niij tagaá.

4 Pánih chājna, cāacwādh yeejép jenah joinit, túi jígohitdihjeh ñita wēi en tagaá. Obohjeéhtih moh yéejnitdih ñita wēi encan tagaá. Páant niij jenah joyát ā táican caá.

5 Wā déewā, wā oinitá, weemdíh ñi joyoó. Dawá moh yéejnitdih Diosdih túi jenah joinit, ā maáh jumupboó jumnit pínah niijná, Dios āt ñíwip wut jī. “Wājeéh páantjeh ñi jumnipna caá”, Dios caandíh oinitdih āt niijíp wut jī.

6 Obohjeéhtih, queétdih ā ñíwichah yuhna, yeéboó queétdih ñipí tícana caá. Pánih queétdih tícanit, dawá bií dée bíbohndihjeh ñi wēi enna caá. Nindih ñi túi náhninaá: Dawá bií dée bíbohnditboó yeebdíh yeejép ípí chājna caá. Queétjeh yeebdíh naóh yacat túut niijná, cāacwādh peéh chājat túutnit pebhna ípí teo wái bejna caá.

7 Queétjeh Cristodih yeejép ípí wéhena caá. Obohjeéhtih, yeéboó “Jwiít Cristoíhwā caá”, niijnit jumna yuhna, caandíh yeejép wéhenitboodíh ñi wēi enna caá. Páant ñi chājat ā táican caá.

8 Dios naáwátidih daácniboó nin chah wēpni wutatdih ā daacátjidih ñi túi náhninaá: “Meemjéh ma míc oyat pah, bitadidihbut biíc yoobó ma oyoó”, āt niij daacáp tajī.* Caán wutatdih jepahna, ñi túi chājna caá.

9 Obohjeéhtih, maáta panihnitdih túi wēi enna yuhna, moh yéejnitboodíh enah bojnit, teo wáaccan, yeejép chājna caá ñi chājap. Pánih chājna, Dios ā wutatdih ñi yap yohna caá.

10 Ded Dios ā wutatdih jepahna yuhna, biíc wutatbitdihjeh yap yohna, nihatdih ā yap yohna caá. Páant ā yap yohochah, caandíh peéh chājat ā jumnipna caá.

11 “Ñi weha mána nihcannitjīh yeejép ñi chājca bojoó”, Diosjeh āt niij wutap wut jī.* Caanjéh mantih, “Cāacwādh mao yohca bojoó”, āt niijíp wut jī.* Pánihna, det ī weha mána nihcannitjīh yeejép chājcan yuhna, cāacdh mao yohna, Dios ā wutatdih yap yohnit ī jumna caá.

12 Cristo jwiítidih búdí oina, jwī túi jummat pínah niijná, bitadidih ā oyat túutna caá.

* 2:8 Lv 19.18 * 2:11 Ex 20.14; Dt 5.18 * 2:11 Ex 20.13; Dt 5.17

Páant ã wutatdih jepahnitdih, jepahcannitdihbut ñíonit, ded pah í chãjatji jíbndih ã naóhbirna caá. Páant ã jumachah, ã wutat pah jwí túi chãjat dée caá. Æ náahat pahbut jwí wéhe jíih.

13 Bitadiah jwí jígah encah, Dios cáacwãdih ã ñío láa jwiítndihbut jígah encankeh, ã peéh chãjbirna caá. Obohjeéhtih, bitadiah jwí jígah enechah, jwiítndihbut jígah ennit, ã peéh chãjcan niít.

Jesúsdih túi jenah joinít, bitadiah teo wáacat

14 Wã déewãá, nindih ñi túi joyoó: “Weém Cristodih wã túi jenah joiná caá”, ded niijná yuhna, bitadiah ã túi teo wáacah, ã niijátji dedé pínah nihcan caá. Páant ã niijáchah yuhna, Dios caandíh ã túi abcan niít.

15-16 Ded Jesúh, Jesúh wili í jeémát pínah wihcah ennit, yeejép yéguehdihkeh í dæwáchah ennit, jwiít Jesúhwã queétdih túi teo wáacat caá náahap. “Túini yégueh duonít, túini jeémátdih jeémpnit, ñi túi jumúú”, niijná yuhna, í náahatdih ñi wãhcah, ñi niiját dedé pínah nihcan caá.

17 Pánihna, “Cristodih wã túi jenah joiná caá”, niijná yuhna, ñi túi chãjcah, Cristodih ñi jenah joyát dedé pínah nihcan caá.

18 Ñijeéh jumni nin wã bohéatdih joíhcanni nin pah áta niij tágaá: “Weém wãpí túi chãjna caá. Meémboó bitadiah teo wáaccan yuhna, ‘Cristodih wã túi jenah joiná caá’, mapí niijná caá. Jwiít chénat pahdih Dios ã túi abbirna caá”, áta niij tágaá. Obohjeéhtih, Cristodih túi jenah joiníboó bitadiah ã túi chãjachah, caandíh túi jenah joiní ã jummatdih cáacwã í jéihbirna caá.

19 “Dios bíickeh caá”, ñi niij jenah joiná caá. Páant ñi niij jenah joyóchah, ã túina caá. Obohjeéhtih, páant ñi niij jenah joiná yuhna, Diosdih ñi jepahcah, caandíh ñi jéihyat dedé pínah nihcan caá. Nemépwãbut ñi jenah joyát pahkeh mun tigaá í jenah joyóp. Pánih jenah joinít, Dios bíickeh ã jummatdih jéihna, ã wēpatdih úumnit, queétboó í méména caá.

20 “Cristodih túi jenah joiní wã jumna caá”, ded niij jenah joiná yuhna, bitadiah teo wáaccan, yoobópdih ã túi jenah joicán caá.

Pánihna, Cristodih jepahna yuhna, bitadiah teo wáaccanniboó yoobópdih ã jepahcan caá.

21 Caán yoobópdih ã jummatdih ñi jéihyat pínah niijná, jwí ñæo Abraham ded pah ã chãjatjidih wã naóhbirna caá. Caán ã wúúh Isaac wüt jumndih Diosdih át mao cáo wãhíhip wüt yuh jí. Pánihna, jee dáhnajíh ã cáag aabáni poómpjih ã cáagni tæujih caandíh át chéó cáagap wüt jí. Pánih chéó cáagna, Dios ã niijátji pahkeh caandíh wēnit, ã wúúhdih mawat tæut átih chãjap wüt yuh jí. Páant ã jepahachah ennit, “Yoobópdih túini caá”, Dios caandíh át niij enep wüt jí.*

22 Páant ã niijátjidih náhninit, nindih ñi jenah joyoó: Abraham Diosdih túi jenah joiní jumna, ã wutatdih át jepahap wüt jí. Pánih jepahna, Diosdih ã túi jenah joyátndih át júutap wüt jí.

23 Dios naáwãtdih naóh yapani ã niij daacátji pahkeh át yapap wüt jí. “Abraham Diosdih túi jenah joinít, át jepahap wüt jí. Páant ã jepahachah enna, ‘Caán túini caá’, Dios caandíh át niij enep wüt jí”, át niij daacáp tají.* Páant ã niij enatdih jéihna, “Abraham Dios ã chéen caá”, cáacwã caandíh ít niijíp wüt jí.*

24 Pánihna, ded pah Abraham ã yapatjidih jenah joinít, nindih ñi jéihbirna caá: “Diosdih wã túi jenah joiná caá”, niijná yuhna, caandíh ã jepahcah enna, “Caán túini caá”, Dios caandíh ã niij encan caá. Obohjeéhtih, Diosdih túi jenah joinít, ã túi chãjatndih enna, “Caán túini caá”, caánboodíh Dios ã niij enna caá.

25 Páant tigaá Rahab wüt jumnih deoh nah jumnihjidihbut “Caánt túinih caá”, Dios át niij enep wüt jí. Josué ã wah bojnitji miíh tútchina í juibínachah, queétdih jwãáhnit, “Wíih muúboó ñi ñæo jwãháp”, mit niijíp wüt jí. Cheibit Josuéwã í jumnapna queét í jwãub bejehcah, bíih namáboó mit júutap wüt jí, “Queétdih eníhcannit maoná”, niijná. Páant queétdih mi teo wáacatndih enna, “Caánt túinih caá”, Dios át niij enep wüt jí.*

26 Jwíih bácahdih caolih ã wihcah, jwíta

* 2:21 Gn 22.1-4 * 2:23 Gn 15.6 * 2:23 2Cr 20.7; Is 41.8 * 2:25 Jos 2.1-21

báadhcan tagaá. Pánihna, caolih ã wihcah, jwĩih bácahboó dedé pínah ãta nihcan tagaá. Pánihat pah “Diosdih wã túi jenah joiná caá”, niijná yuhna, bitadih teo wáaccan, yoobópdih caandih jwĩ túi jenah joicán caá. Pánihna, jwĩ teo wáaccan, caandih jwĩ túi jenah joyát dedé pínah nihcan caá. Caolih wihcanni bácah pah ã jumna caá.

3

Ded pah caá jwĩ wéheat

1 Wã déewãá, ded Dios naáwátdih cáacwãdih bohéna, caán ã bohéatdih caanjéhbüt ã túi jepaha naáh. Pánih bohéna yuhna, ã túi chãjcatdih enna, caánboodih Dios chah ã peéh chãjat pínahdih ñi jéihna caá. Pánihna, ñijeéh jumnit Dios ã ñionitjeh ï bohéna naáh.

2 Dawá láa nihat jwiít cáacwã yeejép jwĩpĩ chãjna caá. Ded yeejép niijíhat ã jãúwúchah yuhna, niijcán, túi yoobópdih jumna, yeejép chãjihatdihbüt ãta jéih yap yoh tagaá.

3 Nin pah ã jumna caá: Caballoih jacdih ïtah naabít dih yacnit, ãih yapatnaboó tōpnadiah jwĩpĩ chéona caá. Caandih púuh laáb chúudnit, caan tōpnadiah wáinit, ded jwĩ bejíhipboó caballodih jwĩ jéih bejat túutna caá. Bainí naabít ã jumuchah yuhna, caandih jwĩ wáyachah, caballo jwiít dih ã túi jepahna caá.

4 Nin pahbüt ã jumna caá: Búdí jãáj chóo ã jumuchah yuhna, caán chóodih íoh tewat naáboó bainíjeh ã jumna caá. Pánihna, búdí johlit ã ub joh bojochah yuhna, caandih íoh teoniboó caán bainí naajíhjah ded ã bejíhipboó ã jéih íoh teo bejna caá.

5 Pánihat pah tigaá jwĩih nuúac bainí ã jumuchah yuhna, caanjíh niijná, bitadih búdí jwĩ yéejana caá. Nin pahbüt ã jumna caá: Bainí tuu cúut jumna yuhna, iig ñáhna, dawá máa nahnadiah ã iigná caá. Pánihat pah jwĩih nuúacjíh niijná, búdí yeejép jwĩ jéih chãjna caá.

6 Pánihna, jwĩih nuúac tuu cúut panihni ã jumna caá. Jwĩih nuúacjíh niijná, jwĩ jéih míic yéejana caá. Tuu cúut búdí ã iigát pah yeejép pohba jwĩ chãjna caá. Pánih yeejép

niijná, nemépwã ï wütat pah jwĩ chãjna caá.*

7 Nihat jiadiah moón nuñáp wã, jiijnít, maiwã, dóboh wã, queejwãdihbüt cáacwã ït wütup wüt jĩ.

8 Obohjeéhtih, jwĩih nuúacjíh yeejép niijná, jwĩ jéih cádahat túutcan caá. Mai-boó cáacdh chãácna, ã yéejat pah jwiítbüt jwĩih nuúacjíh yeejép niijná, bitadih búdí jwĩ yéejana caá.

9 Jwĩih nuúacjíh Diosdih wēi naóhna yuhna, caán ã jummat pah jwiít cáacwãdih ã chãjnit jumna yuhna, yeejép pohba bitadih jwĩ niijná caá.*

10 Pánihna, caan jácmantjeh wēi naáwát, yeejép niijátbüt ã bacna caá. Wã déewãá, páant jwĩ niijíchah, ã túican caá.

11 Biíc meo waócáhmantjeh túini mah, núumni mah biíc dih ãpĩ nooj báccan caá.

12 Wã déewãá, higuera nah olivo tíbnadiah ãpĩ quehcan caá. Iguíh nahboó higeradiah ãpĩ quehcan caá. Meo waócáhmant núumni mah ã nooj bácachah, túini mah ã nooj báccan niít. Pánihat pah jwiít dih túini naáwát, yeejép niiját dihbüt niijcát caá náahap.*

Túí jenah joyát

13 ¿Ñijeéh jumnit biquína túi jenah joinít ï jum niít? Pánih jumíhna, “Bita chah wã jéihna caá”, ï niij jenah joicá bojo naáh. Páant niij jenah joicánjeh, túinijeh jumnit, ï túi chãja naáh. Páant ï chãjachah enna, “Queétboó túi jenah joinít yoobát ï jumna caá”, ñi niij jéihbipna caá.

14 Obohjeéhtih, det bií déedih búdí en ñinahna, ï weñat pínahdihjah jenah joiná yuhna, “Weémboó túi jéihni wã jumna caá”, ï niijcá bojo naáh. Páant niijnít, tubit yeenit ï jumna caá.

15 Páant jenah joinít, Diosdih náahcannit ï jenah joyát pah, jenah joiná caá ï chãjap. Páant Dios queétdih ã jenah joyát túutcan caá. Nemépwã caá páant ï jenah joyát túutup.

16 Bitadih jepchá tubnit, queétdih teo wáaquíhcan, búdí míic jãihñatbüt ã jumna caá. Pánih míic jãihñit jumna, búdí yeejépdihbüt ï chãjna caá.

* 3:6 Pr 16.27 * 3:9 Gn 1.26 * 3:12 Pr 18.21

17 Obohjeéhtih, caandíh jéihnitdih Dios ã táí jenah joyát túutna caá. Páant ã jenah joyát túutachah, ìpĩ táí chãjna caá. Pánih táí chãjna, míc jãihcan, bitadih yap yohcan, ìjeéh táí biíc dih jumnit, queét nihatdih biíc yoobó oinit, bitadih ì jĩgah en teo wáacna caá. Pánih chãjna, yee canjeh, ìpĩ táí jumna caá.*

18 Pánih míc jãihcan, “Táinijeh ñi jumúú”, bitadihbut ìpĩ niúj naóhna caá.

4

Nin baác dih bóodih bidcat

1 ¿Dépanih tigaá míc jãihnit, ñi míc mao? Táí chãjĩhna yuhna, yeejép ñi jenah joyát pah chãjna, ñi míc maona caá.

2 “Caandíh búdí wã náahna caá”, niúj en ñinahna yuhna, ñi jéih bíbohcan caá. Pánih náahna, caandíh bíbohndih jãihnit, míc maonit, ñi mao yohna caá. Obohjeéhtih, Diosbóodih úbhcan, ñi náahatdih ñi bíbohcan caá.

3 Úbhna yuhna, ñi weñat pínahdihjeh ñipĩ úbhna caá. Páant ñi úbúchah, Dios yeebdíh ã jepahcan caá.

4 Diosdih jéihcannit ì náahat pah yeebbát náahna, Diosdih eníhcannit ñi jumna caá. ¿Caandíh ñi jéihcan niút? Pánihna, queét ded pah ì chãjatdih wëi enna, biíc yoobó chãjnit, Diosdih náahcannit ñi jumna caá.*

5 Dios naáwát dih daácni ni nín pah át niúj daacáp tajĩ: “Dios jwĩjeéh ã jummat túutni Táini Espíritu jwiít dih búdí oinit, jwĩ yéj chãjĩhichah, tubit ã jĩgahna caá”, át niúj daacáp tajĩ. Páant ã niúj daacátji oboh jumni nihcan, yoobópdih tigaá ã jumap.*

6 Pánih oina, Dios jwiít dih búdí ã teo wáacna caá, caandíh jwĩ táí jepahat pínah niijná. Nindihbut Dios naáwát dih biíh daácni át niúj daacáp tajĩ: “‘Weém bácah bitadih chah wã jéihna caá’, niijnídih Dios ã eníhcan caá. Obohjeéhtih, ‘Weém oboh jumni caá’, niijnibóodih Dios búdí oinit, ã teo wáacna caá”, át niúj daacáp tajĩ.*

7 Pánihna, Diosdih táí jepahnit ñi jumúú. Caandíh jepahnit, nemép ã yéj chãjat túutachah yuhna, caánbóodih ñi yap yohoó.

Páant ñi yap yohatdih enna, ã jweibípna caá.

8 Diosdih búdí bidnit, ãjeéh táí biíc dih ñi jumúú. Páant ñi jumuchah, caanbút ñijeéh jumnit, yeebdíh búdí ã teo wáacbípnna caá. Yéj chãjĩhatdih jenah joí cádahnit, ñi jwúub chãjca bojoó. Pánih cádahnit, táinibóodihjeh jenah joinít, ñi táí chãjaá.

9 Ñi yéj chãjatdih búdí jĩgahnit, ñi juñúú. Yeejép ñi wëi chãjatjidih cádahnit, caandíh tícnit ñi jumúú.

10 “Yéj chãjni, oboh jumni wã jumna caá”, Diosdih ñi niijí. Páant ñi niijíchah, caánboó ñi yéj atdih yohnit, nin baácboó ñi jum jwuhachah, ã táí teo wáacbípnna caá. Túttimah, ã pebhna ñi juibínachah, yeebdíh maáta ã waadábipna caá.*

Bita Jesúhwā dih yeejép niijcát

11 Wã déewāá, yeejép doonádih yeéb mícjeh ñi niijcá bojoó. “Caán táicanni caá”, niijná, “Caandíh peéh chãjat caá náahap”, niijná caá ñi chãjap. Páant niijnít, “Jwĩ míc oyat pínahdih Cristo ã wutat ã táican caá”, ñi niijná caá. Páant niijná, caandíh jepahcan, “Táí chãjat pínahdih weemjéh caá wã jéih ñiwip”, niijná caá ñi chãjap. Páant niijnít, yeebjéh míc wutna caá ñi chãjap.

12 Obohjeéhtih, Diosjeh cáacwā dih wutni, queétdih ñíoni ã jumna caá. Cáacwā ñigúipna bejnit déejidih caanjéh ã jéih táí ubna caá. Caanjéh queétdih ñigúipna ã jéih bejat túutna caá. Pánihna, “Caán yeejép caá”, jwiítboó cáacwā dih jwĩ jéih niijcán caá.

Cheibit ded pah ã yapat pínahdih jwĩ jéihcat

13 Bũũ, nindihbut ñi táí joyoó: Nin pah biquína ñi niúj jenah joiná yuh caá: “Bũũ, cheibit biíh tútchina jibidih wã bejbipna caá. Caanná juibínit, biíc jópchi jum, bií déedih jíb chãjnit, búdí dinerodih wã bíbohbípnna caá”, ñi niúj jenah joiná yuh caá.

14 Obohjeéhtih, cheibit ded pah ñi yapat pínahdih ñi jéihcan caá. Tũũ jeí maátcanjeh jumnit, biícmantjeh ã bũudáh bejna caá. Pánihat pah jwiítbut maátcanjeh jum jwuhnit, jwĩ bũudbípnna caá.*

* 3:17 Pr 1.1-9.18; Stg 1.5 * 4:4 Is 1.21; Jer 3.6-10; Os 2.2; Mt 6.24; Lc 16.13 * 4:5 Ex 20.5; Dt 4.24; Zac 8.2 * 4:6 Pr 3.34; 1P 5.5 * 4:10 Mt 23.12; 1P 5.6 * 4:14 Pr 27.1

15 Obohjeéhtih, “Dios ã náahachah, páantjeh báadh jwahnit, nin pah wã chãjbipna caá”, niij jenah joyát caá náahap.

16 Pánihna, “Weemjéh túi jéihni jumna, nin pah wã chãjbipna caá”, ñi niij jenah joyát yeejép caá. Diosdih ñi túi jenah joicán caá.

17 Ded ã túi chãjat pínahdih jéihna yuhna, caandíh chãjcan, ã yéej chãjna caá.

5

Dawá bií dée bíbohnitdih ã wěp naáwát

1 Yeéb dawá bií dée bíbohnitboó weemdíh ñi túi joyoó. Baa nihat ñi náahatdih ñi bíbohna yuhna, túttimah bádí moh yéejnit ñi jumnipna caá. Páant yeejép ñi yapat pínahdih jéihnit, bádí ñi ñaac jũũá.

2 Níih bií dée ã moóp beedáh bejbipna caá. Níih yéguehdih jóoh macwã ï jeémp beedábipna caá.

3 Bádí oro, platadihbut ñi ámohochah yuhna, moópni jumna, dedé pínah nihcan niit. Yeéb dinerodih oinit, bádí ñi ámohochah, Dios ã enna caá. Páant ã enechah, dinerodih yeéb ñi oyatji jíib, péeni yeó jáapdih yeejép ñi yapbipna caá. Iguípboó jumnit, bádí ñi moh yéejbipna caá.*

4 Yeebdíh teo wãhntidih yeenit, ï tewat jíibdih yoobópdih ñi jíib chãjcap be. Pánih jíib chãjcan, ñih dinerodih páantjeh ma bíbohochah, Dios ã enna caá. Yeebdíh teo wãhntitboó ï tewat jíibdih náahna, bádí ï ñaacna caá. Páant ï ñaacáchah, jwĩ Maáh Dios queétdih ã joiná caá.*

5 Nin baácboó jum jwahnit, dawá bií déedih ñi bíbohochah, dedé yeebdíh ã judhcan caá. Pánih jumnit, ded pah ñi weñat pínahdihjeh ñipĩ chãjna caá. Obohjeéhtih, yeebdíh Dios ã peéh chãjat pínahdih ñi jéihcan caá. Jwiit cãacwã jwĩih momo jiwiwãdih bádí jeémát jwĩpĩ wãhna caá, bádí ï débehat pínah niijná. Pánihat túttimah, túi débehnit ï jumachah ennit, queétdih jeémát túut niijná, jwĩpĩ maona caá. Obohjeéhtih, queét jiwiwã ï wěi jeémpna yuhna, queétdih jwĩ mao jeémát pínahdih ï jéihcan caá. Yeéboó queét wěi jeémpnit jiwiwã panihnit caá ñi jumup.

6 Nin pahbut ñipĩ chãjna caá: Túi chãjnit yeebdíh ï yap yohcah yuhna, nemat muáboó nemat túutnit, queétdih ñipĩ mawat túutna caá. Páant ñi chãjat jíibbut Dios yeebdíh bádí ã peéh chãjbipna caá.

Cristo ã jwũub dei jũúwát pínahdih túi páñat

7 Wã déewãá, jwĩ Maáh nin baácboó ã jwũub dei jũúwát pínahdih ñi túi páñaa. Wápchi mínah “Wã momnidih mah ã jũúwá naáh, túi chíihnit, ã túi quehat pínah niijná”, niijnit, ã túi páina caá. Páant ã páñat pah muntih, yeebút ñi túi páñaa.

8 Jwĩ Maáh ã jwũub dei jũúwát pínah bah-nijeh ã judhdadidih jéihnit, yeejép yapna yuhna, túi páinit, caandíh ñi jenah joí cádahca bojoó.

9 Wã déewãá, yeéb mícjeh yeejép ñi míc niijcá bojoó, Dios yeebdíh ã peéh chãjcat pínah niijná. Nindih ñi náhninaá: ã peéh chãjat pínah yeó jáap bahnijeh ã judhna caá.

10 Wã déewãá, Dios naáwãtdih naóh yapanitjiboó bádí yeejép yapna yuhna, Dios queétdih ã naáwát túutatdih ït naóh cádahcap wat jĩ. Pánihna, queét ï cádahcat pahjeh muntih, yeebút biíc yoobó Jesús ã jwũub dei jũúwát pínahdih ñi pái cádahca bojoó.

11 “Det yeejép yapna yuhna, Diosdih cádahcannit túi wěinit ï jumna caá”, jwĩ niij jenah joyátdih ñi túi jéihna caá. Jon jãtíh bóo Job wũt jumniíh doonádih ñit joijí tagaa.* Caán bádí yeejép yapna yuhna, Diosdih ãt túi jenah joí cádahcap wat jĩ. Pánih yeejép ã yapat túttimah, Dios jwĩ Maáh túi jĩgah enni jumna,* caandíh bádí ãt teo wáacap wat jĩ.

12 Wã déewãá, ded pah ñi wéheat pínahdih jenah joinit, nindih chah ñi túi náhninaá: Cãacwã ï naáwãtdih bita ï túi joyát pínahdih náahna, nin pah ipĩ niijná caá: “Jeá túini ã jumachah, yoobópdih caá wã niijp”, ipĩ niijná caá. Páant ï niiját pah, yeéb ñi niijcá bojoó. Bitadih naóhna, túi yoobópdihjeh ñi naáwá. Páant ñi túi naóhcah, Dios yeebdíh ã peéh chãjbipna caá.*

Uúbát

* 5:3 Mt 6.19 * 5:4 Dt 24.14-15 * 5:11 Job 1.21-22; 2.10 * 5:11 Sal 103.8; 111.4 * 5:12 Mt 5.34-37

¹³ Ñijeéh jumni yeejép yapna, Diosdih ã úbú naáh. Biíh wēini jumna, Diosdih ã wēi ewe naáh.

¹⁴ Biíh wanni jumna, Jesúíhwã ã maátadih ã bid bojo naáh, yíjĩh ñáinit, jwĩ Maáh Jesús ã wēpatjĩh caandíh ã úbát pínah niijná.*

¹⁵ Pánih teo jáha úbhñit, “Jwĩ úbát pah Dios ã chãjbipna caá”, ã niij jenah joyóchah, wannidih Dios ã boobipna caá. ã yéj chãjatji jib wanni ã jumuchah, ã úbúchah, ã yéj chãjatjidihbut Dios ã yohbipna caá.

¹⁶ Pánihna, yeéb ñi yéj chãjatdih ñi míc naáwá. Pánih míc naóhñit, yeéb mícjeh Diosdih ñi úbú, dedé wunat ã jumuchah, caandíh ã booaat pínah niijná. Túi chãjñit ñi úbúchah, Dios ã túi jepahbipna caá. Páant ñi úbát oboh jumni nihcan, wēpni ã jumna caá.

¹⁷ Dios naáwát dih naóh yapani Elíasji jwiít pah ãt jumup wut jĩ. “Mah ã buugcá bojo naáh”, Diosdih ã niij úbúchah, biíc peihcanni jópchi biíh jópchi tac yoób mah ãt buugcáp wut jĩ.*

¹⁸ Túttimah, ã jwúub úbúchah, mah ãt jwúub buugúp wut jĩ. Baác dih mah ã jwúub buugúchah, momni chíhñit, ãt jwúub quehép wut jĩ, páant muntih. Pánihna, Diosdih jwĩ úbát oboh jumni nihcan caá.*

Yéj chãjni ã túut nuumát

¹⁹⁻²⁰ Wã déewãá, ñijeéh jumni Dios naáwát dih ã cádahachah ennit, caandíh jwúub túut nuumát túutat caá náahap. Pánih jwúub túut nuumát túutnit, caandíh ñi túi teo wáacna caá. Páant ñi teo wáacachah, ã jwúub túut nuumúchah, búdí ã yéj chãjachah yuhna, Diosboó ã yéj jatdih yohñit, caán iiguípna bejni déejidih ã túi úbbipna caá.* Caandíh túi náhnit, ñi túi míc teo wáacá.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Santiago

* 5:14 Mr 6.13; Lc 10.34 * 5:17 1R 17.1; 18.1; Lc 4.25 * 5:18 1R 18.42-45 * 5:19-20 Pr 10.12; 1P 4.8

1 PEDRO

Pedro queédih ã túyat tútat

¹ Weém, Pedro, Jesucristo áih doonádih naáwát túttni jumna, yeéb Jesúhwã biíh baácna jweí peétnitdih wã daác wahna caá. Ponto baácna, Galacia baácna, Capadocia baácna, Asia baácna, Bitinia baácna jweí béjnitji ñi jumna caá.*

² Jon játih áihwã ñi jummat pínah niijná, jwĩ íp Dios ã náahat pahjeh yeebdíh át ñíoip taga. Páant ã ñíonit ñi jumachah, Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh túiniboodíh túut nuumná caá ñi chãjap. Jesucristodih ñi túi jepahat pínah, áih meépjĩh ñi yéejatdih chocnit pah ñi jummat pínahbut niijná, Dios yeebdíh át ñíoip taga. Dios bádí oinit, yeebdíh ã teo wáaca naáh, ñi túi jummat pínah niijná.

Túí wēi pāinit jwĩ jummat

³ Jwĩ Maáh Jesucristo ípdih bádí jwĩ wēi naóh jĩh. Caanjéh tigaá jwiít dih jĩgah en teo wáacnit, Jesucristo wənnijidih át jwúub boonanap tajĩ, jáap cãac jumnit panihnit jwĩ jummat pínah niijná. Pánih jumnit, jwĩh bácah ã wənuchah yuhna, jwĩh caolih Diosjeéh ã pebhboó páantjeh ã jumbipna caá. Pánihatdih jéihnit, jwĩ wēi páina caá.*

⁴ Caán túyupboó jumna, jwĩ jwúub wəncan niít, bəca. Dios túini yoobát ã jummatdih ennit, caandíh bainí jwĩ wēican niít. Caanná jwĩ juibínachah, túini ã wəhat pínahdih ã bíboh páina caá.

⁵ Caán péeni yeó jáapdihjeh Dios jwiít dih ã túut nuúm péabipna caá. Páant ã túut nuúm péaat túut niijná, caandíh jwĩ túi jenah joyóchah, ã wēpatjĩh iiguípna jwĩ bejat déejidih ã túi wapna caá.

⁶ Páant ã wapatdih jéihnit, daocánni yeó jáapna yeejép yapna yuhna, ñi túi wēina caá.

⁷ Oro yoobát ã jummatdih jéihhna, cãacwã caandíh ã púub enna caá. Obohjeéhtih, oro bádí jíib jumna yuhna, ã bəudbípna caá. Jesúsdi jwĩ túi jenah joyátboó oro ã jíib jummat chah ã jíib jumna caá. Yoobópdih Jesucristodih túi jenah joiná, dedé yeejép

yapna yuhna, caandíh jwĩ cádahcan niít. Jwĩ túi jenah joi cádahcah, Jesucristo jwúub dei jüóhnit, bádí wēina, “Ma túi chãjna beé”, jwiít dih ã niijbípna caá.

⁸ Caán Jesucristo nin baácboó ã jum jwəhuchah, yeéb caandíh encannitji yuhna, ñi oina caá. Bəubut caandíh encan yuhna, túi jenah joinít, bainí ñi wēican caá.*

⁹ Pánih túi jenah joinít ñi jumachah, iiguípna ñi bejat déejidih Dios yeebdíh ã túi ubna caá.

¹⁰ Dios cãacwãdih oinit, ã yéejat jíib iiguípna bejat déedih ã túi ubat pínahdih jon játih Dios naáwát dih naóh yapanitji ít daacáp wət yəh jĩ. Pánih daácna yuhna, queétjeh caandíh ít beh joicáp wət jĩ. Pánih beh joicán, bádí jéihhna, queétjeh ít míc wəbh joyóp wət jĩ.

¹¹ Cristo yeejép ã yapat pínah, boo pəd jüóhnit, ã maáh waadát pínahdihbut Túini Espíritu queédih át jéihyanap wət jĩ. Páant ã jéihyanachah, “¿Débólih tigaá Cristo ã jüóhbi? ¿Páant ã jüúwəchah, ded panihat tigaá ã jumbi? ¿Ded pah tigaá caandíh jwĩ beh enbi?” Ípĩ niij míc wəbh joyóp wət jĩ.

¹² Pánihna, Túini Espíritu queédih naóhna, ñih pínah nihcan, bəu lóa moónih pínah ã jummatdih át jéihyanap wət jĩ. Páant ã joiníji túini doonádihjeh Túini Espíritu ã wēpatjĩh yeebdíh bita ít naáwáp wət jĩ. Caán doonádih Dioíh ángelwəbut bádí ã jéihhna caá.

Ded pah jwiít Jesúhwã jwĩ jummat

¹³ Dios jwiít dih nihat ã túi chãjatdih náhninit, túi jenah joinít ñi jumú. Yeejép chãjat jenah joyát dih páantjeh jumah bojnit, Jesucristo ã jwúub dei jüóhnit, jwiít dih ájeéh ã ub bejat pínahdih ñi túi wēi páñaá.

¹⁴ Jesúh doonádih joi jwúhcan, ñi náahat pahjeh ñit chãjap taga. Obohjeéhtih, bəu caandíh jéihna, ñi jwĩh jummatji pah ñi chãjca bojó. Dios weh jumna, caandíh túi jepahnit ñi jumú.

¹⁵ Pánih jumna, yeebdíh ñíoni Dios túini yoobát ã jummat pah, yeebút ñi túi chãjaá.

¹⁶ Jon játih Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajĩ: “Weém caá yéejat wihcanni. Páant wã jummat pah, yeebút

* 1:1 Stg 1.1 * 1:3 Jn 3.3-7; Ro 6.4-13; 1P 1.22 * 1:8 Jn 20.29 * 1:16 Lv 11.44-45; 19.2

yéejat wihcannit ñi jumúá”, Dios ã niijná caá, át niij daacáp tajj.*

17 Diosdih úbhna, “Paá”, ñi niijní, nihat cãacwã ded pah í chãjatdih ã enna caá. Páant ã enatdih jéihnit, nin baácboó táoh jibnit dée ñi jum jwuhchah, tíic jenah joinít, ã peéh chãjatdih úmna, yéej chãjcat caá náahap.

18 Ñi nuowã í wutatji dedé pínah nihcan caá. Queét í wutatdih jepahnit ñi jumuchah, Cristo ñi yéejat jíib buudáat panihnidih át jíib chãjap taga. Pánih jíib chãjna, platajñh, orojñh yeebdíh át jíib chãjcan tagaá. Plata, orobut ã buudáh bejbipna caá.

19 Obohjeéhtih, Cristoboó túini yoobát oveja wúh panihni jumna, wan wáhnit áih meépñh ñi yéejat jíib buudáatdih át jíib chãjap taga. Caandíh ñi túi jéihna caá.

20 Nin baácđih ã chãjat pínah jãtñh, Diosboó Cristo ded pah ã yapat pínahđih átát jenah joyóp wat jñ. Páant ã jenah joiníji Cristodih ã wahachah, yeebdíh teo wáacat túut niijná, buu át cãac jumap tajj.

21 Pánihna, Cristo ã teo wáacatñh Diosdih jepahnit ñi jumna caá. Cristo wunnjidih jwúub boonanit, ã pehbboó ub púh laab béjnit, ájeéh bícdih watni pínah Dios maáh át waadánap taga. Pánihatdih jéihnit, Diosdih túi jenah joinít, jwúub boonanit, ã pebhna yeebdíhbut ã ub bejat pínahđih ñi jéihna caá. Caandíh jéihnit, ñi wéi páina caá.

22 Jesucristoíh túini doonáđih jepahnit, yéej chãjatdih ñit cádahjip taga. Pánih cádahnit, bíic weh pah Jesúhwáđih ñi túi míic oina caá. Pánihna, “Meemdíh wã oina caá”, niijnít, queéđđih ñi túi teo wáacá.

23 Yeéb jáap cãac jumnit panihnit Dios weh ñi jumna caá. Jwñ mána í cãac jumat táttimah, ípñ wãna caá. Obohjeéhtih, Dios weh jwñ jumuchah, caan pánihcan caá. Dios naáwát báadhni panihni jumna, caandíh jepahnitdih ã túi túut numná caá. Caán naáwát páantjeh ã jumbipna caá.*

24 Jon jãtñh Dios naáwátđih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajj:

“Yílip ã diib téh wunat pah muntñh, cãacwãbut ípñ wãna caá. Ded cháa, túini jumna yuhna, maátcanjeh jum

jwuhnit, ã yúug jéenna caá. Caan pánihni cãacwã wēpnit jumna yuhna, maátcanjeh jum jwuhnit, ípñ wãna caá.

25 Obohjeéhtih, Dios naáwátboó ã buudcán niít”, át niij daacáp tajj. (Is 40.6-8) Caanjéh tigaá yeebdíh í naóhniji túini dooná.

2

1 Pánihna, buu Dios weh jumnit, nihat ñi yéej chãjatdih ñi cádah beedánaá. Ñi yeeatdih, “Weém chah túini caá”, ñi niij jenah joyátđih, bíi déedih en ñinahnit ñi íjñatdih, bitadñh oboh ñi dooná jummatdihbut ñi cádahaá.

2 Pánih cádahnit, Dios naáwátđih jéihñhna, caandíh bádí ñi bidí. Túuh jwuhni wébít jóóh mac bádí ãpñ bidna caá. Pánih túi nomnit, ã túi behna caá. Caan pánihat pah jwíttbut Dios naáwátđih bádí bidnit, túi jenah joinít, ã túi behat pah jwíttbut jwñ túi behna caá.

3 Pánihna, yeebdíh wã naóhna caá: Dios ã oyatdih jéihnit jumna, ã naáwátđih túi náhninit, ñi túi jepahaá.*

Cristo choójboó wēp teoni jee dáh panihni ã jummat

4 Cristo choójboó wēp teoni jee dáh panihni ã jumna caá. Múú teonit caán jee dáhdñh í náahcat pah, cãacwã caandíh í náahcah yuhna, Diosboó caandíh wéi ennit, át ñíwip wat jñ. Pánihni ã jumuchah, caandíh ñi túi jenah joyoó.

5 Yeebbút mūdñh í chãjat pínah jee dáhna panihnit ñi jumna caá. Páant ñi jumuchah, Dios yeebjñh duuj pãp aabánit, áih muu pánihni ã chãjna caá, Túini Espíritu ã jummat pínah niijná. Yeéb Dioíh múúboó teonit áih sacerdotewã panihnitbut ñi jumna caá. Pánih jumnit, Jesucristo ã teo wáacatñh cãacwáđih úbhñit pínah, Diosdih wéi naóhnit pínahbut ñi jumna caá. Páant ñi chãjachah ennit, “Ñi túi chãjna caá”, Dios ã niijná caá.

6 Jon jãtñh Dios naáwátđih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajj:

“Weém Jerusalén tútchiboó muu pánihni wã chãjna caá. Yoobópđih jumni jeé,

* 1:23 Jn 3.3-7; Stg 1.18; 1P 1.3 * 2:3 Sal 34.8

múá choójboó wēp teoni panihnidih ñíonit, wã jwejna caá. Caandíh bádí wã wēi enna caá. Ded caandíh túi jenah joiní ã jepahatdih ã jǵahcan níit', Dios ã niijná caá", ãt níj daacáp tají. (Is 28.16)

⁷ Yeéb Cristodih túi jenah joinít, caandíh ñi wēi enna caá. Obohjeéhtih, jepahcanitboó caandíh ï náahcan caá. Páant ï náahcannidih nin pah Davidji ãt níj naóh daacáp tají:

"Múá chājnítboó ï yohni jee dáhdihjeh wíih múú panihnidih chājna, choójboó wēp teoni panihnidih wã níwip be', Dios ã niijná caá", ãt níj daacáp tají. (Sal 118.22)

⁸ Isaíasjibut nin pah ãt níj daacáp tají:

"Caán cāacwã ï tóoc búgát jee dáh panihni ã jumbipna caá", ãt níj daacáp tají. (Is 8.14)

Páant ï daacátji pah, Dios naáwát dih jepahcan, Cristodih cāacwã ï náahcat jíib, tóoc búgnít panihnit ï jumna caá. Jon jǵatih Dios "Páant ã yapbipna caá", ã níj jenah joyátji biíc yoobó, Cristodih ï náahcap be.

⁹ Obohjeéhtih, yeéboó Dios ã ñíonit jumna, áihwājeh ñi jumna caá.* Pánih jumna, maáhdih teo wāhñit sacerdotewã panihnit bitadih úbhñit caá. Diosdihjeh teo wāhñit yéejat cádahñit ñi jumna caá. Pánihat pínahdih yeebdíh ãt níwip wut jí, ã túi chājatdih ñi wēi naáwát pínah niijná.* Pánihna, "Dios weemdíh dápúát panihpimant úb bacanit, baabát panihpiboó ã jwejep be",* ñi níj wēi naóhna caá.

¹⁰ Jon jǵatih oboh jumñit ñit jumjip taga. Búú áihwã ñi jumna caá. Jon jǵatih Dios yeebdíh ãt jǵah en teo wáaquíhichah yuhna, ñit jéihcap tají. Obohjeéhtih, búú ã jǵah en teo wáacatdih jéihñit, caandíh ñit jepahap taga.*

Túí chājat

¹¹ Wã oinitá, nin baácboó táoh jibñit dée jwí jum jwuhna caá. Dios pehbboó caá jwí yoób jumat pínah yoobát pohba. Páant jwí jumuchah, nin pah yeebdíh wã wutna caá: Yeejép ñi chājat jenah joyát dih ñi chājca

bojoó. Pánih jenah joinít, ñíih caolihdih ñita yéejat taga.*

¹² Yeéb Diosdih jéihcannit cātíh jumna, túinijeh ñi jumúú. Páant ñi jumuchah ennit, "Queét yeejép chājnít caá", búú niijnítji yuhna, Jesús ã jwúub dei jǵóhni yeó jáapdih Diosdih ï wēi naóhñipna caá.

Maátadih jepahat

¹³⁻¹⁴ Jwí Maáh Jesús ã jepahat pah, ñíih baác dih moón ï maátadih túi jepahñit ñi jumúú. Chah jumni maáhdih, caán nump jumñit maátadihbut ñi jepahaá. Yeejép chājnít dih peéh chājat pínah niijná, túi chājnít dih wēi naáwát pínahdihbut niijná, queéd dih ï Maáh ãt wahap taga. Pánihna, Jesúhwã jumna yuhna, queéd dih ñi jepahcah, bita yeebdíh ennit, jwí maáh Jesús dih yeejép ï niijbípna caá.

¹⁵ Túi chājnít, ñi maátadih ñi jepahachah, túi jenah joicáñitboó "Queét yeejép chājnít caá", níj íhna yuhna, ï jéih niijcán níit. Páant ñi chājatdih Dios yeebdíh ã náah yacna caá.

¹⁶ Obohjeéhtih, biquína jwí cātíh jumñit "Weemdíh wutni wihcan caá", níj jenah joinít, yeejép ïta chājít taga. Yeéboó Diosdih teo wāhñit jumna, ã náahat pah ñi túi chājaá.

¹⁷ Pánih áihwã jumna, bitadih "Caanbút Dios ã chājni mun tigaá", níj jenah joinít, queéd dih ñi túi chājaá. Bita Jesúhwādhbut túi oinit, Diosdih úmñit, caandíh ñi túi jepahaá. Ñíih baác dih moón ï maáhdihbut ñi túi jepahaá.

Teo wāhñit ded pah ï jummat

¹⁸ Búú yeéb teo wāhñitdih bainí wã naáwát túut caá. Ñi maáta túi chājnít dih, jūihñitdihbut biíc yoobó ñi túi jepahaá.

¹⁹ Yeéb yeejép ñi chājcah yuhna, ñi maáh ã peéh chājachah, Dios ñijeéh ã jummatdih jenah joinít, íjcah, Dios yeebdíh ã wēi enbipna caá.

²⁰ Obohjeéhtih, yeéb yeejép ñi chājat jíib ñi maáh ã puñuchah, ñi íjcah yuhna, Dios yeebdíh ã wēi naóhcan níit. Ma yéejat jíibjeh caá. Obohjeéhtih, ñi túi chājachah yuhna, yeebdíh ã puñuchah, ñi íjcah, Dios yeebdíh ã wēi naóhñipna caá.

* 2:9 Ex 19.5-6; Dt 4.20; 7.6; 14.2; Is 43.20; Tit 2.14

* 2:9 Is 43.21

* 2:9 Is 9.2

* 2:10 Os 2.23; Ro 9.25

* 2:11

21 Pánihnit pínahdih Dios yeebdíh át níwip taga. Cristoboó yéej chājcan yuhna, yeejép yapnit, jwiítidih ā wun wūhup jī. Páant yeejép ā yapatjidih náhninit, yeebbát yeejép yapna yuhna, ñi íjca bojoó.

22 “Caán Cristo yeejép chājcan, ā yeechap jī”, Isaías át niij daacáp tajī.*

23 Cāacwā caandíh ī jūihñuchah yuhna, ā jūih jwūbacap jī. Ā tubana yuhna, “Yeejép ī yapa naáh”, át niicáp wut jī. Obohjeéhtih, “Wā íp yoobópdihi chājni weemdíh, queétdihbut ā náahat pah ā chāja naáh”, át niij jenah joyóp tajī.*

24 Caanjéh jwī yéejat jíib cruzboó ā wun wūhup jī, jwī yéej chājatdih cádahnit, táiniboodíh jwī chājat pínah niijná. Āih yahwítjīh jwiítidih át boonanap tajī.*

25 Déhenit ovejawā panihnit yeéb iiguipna bejna ñi chājap yuh be. Obohjeéhtih, buu Cristo ovejawādihi en daoní panihnidih ñit jwūb jūóh tagaá, yeebdíh ā táí wapat pínah niijná.*

3

Áa jumnit ded pah ī jummat

1-2 Buu áa jumnit yaadá, yeebdíhbut bainí wā naáwát túut caá. Ñi weha mána yeebdíh ī wutuchah, jíponih niicánjeh, ñi táí jepahaá.* Biquína ñi weha mána Jesucristodih jepah jwuhcannit, āih doonádihi ñi naáwáchah, joiíhcanjeh, molít ī nem teona caá. Páant ī nem tewechah ennit, yeéboó jwūb naóhcanjeh, táinijeh queétdih ñi jepahaá. Táinijeh ñi jumuchah ennit, ñi jwūb naóhcah yuhna, queétoó Jesucristodih ita jepah tagaá.

3 Chah ñi táí jíghat pínah niijná, búdí ñi míic jenah joicá bojoó. “¿Ded pah wā táí jíghobi? ¿Ded pah waó yoócdihbut wā táí yugh ámoh tajbi? ¿Búdí jíib jumni táí iigní tōpnadihi, búdí jíib jumni yéghuehdihbut ded pah wā duobí?” ñi niij jenah joicá bojoó.*

4 Obohjeéhtih, Dios ā weh yatá jumna, níih caolih ā táí jummat pínahdih ñi táí jenah joyoó. Jūihcan, tabit wutcan, táinijeh ñi jumú. Páant ñi jumuchah, Dios yeebdíh búdí ā wēi enbipna caá.

5 Jon jātih moón yaádh Diosdih táí jenah joiná, ī weha mánadihi jepahnit, táí jíghonit panihnit it jumap wut jī.

6 Jwī éet Saraji mijeéh bóo Abrahamdih “Maá”, niijnít, caandíh mipí táí jepahap wut jī. Pánihna, yeebbát táí chājnit, úumcanjeh, mi weh yatá panihnit ñi jumna caá.*

7 Buu áa jumnit neonádihi jwuh bainí wā naáwát túut caá. Yeéboó ñi weha mána yaáhdih búdí oina, táinijeh ñi chājaá, ī táí jummat pínah niijná. Queét yaádhboó nump wēpnit ī jumuchah jéihnit, queétdih ñi táí en dawaá. Queét yaádhbut jenah joinít ī jumuchah jéihnit, ded pah ñi chājat pínahdih ñi míic wéhenaá. Dios yeéb chénat pahdih oinit, át níojip taga, āihwā ñi jummat pínah niijná. Pánih jumnit, Diosdih ñi úúbúchah, jāhat panihat wihcah, ā táí jepahbipna caá.*

Jesúhwā ded pah ī jummat

8 Buu yeéb nihadit bainí wā naáwát túut caá. Bíicdihi táí jumnit, ded jíghanidih ennit, bíic yoobó jíghnit, caandíh ñi teo wáacá. Yeéb bíic weh panihnit jumna, míic oinit, ñi míic táí chājaá. Oboh jumni pah ñi jumú.

9 Ded yeebdíh yeejép ā chājachah yuhna, yeejép ñi chāj jwūbaca bojoó. Ded yeebdíh yeejép ā niijíchah yuhna, bíic yoobó niij jwūbacanjeh, “Dios meemdíh ā táí chāja naáh”, caandíh ñi niijí. Páant ñi chājat pínahdih Dios yeebdíh át níwip taga, yeebdíhbut ā táí chājat pínah niijná.

10 Jon jātih Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī:

“Ded táí wēi jumíhni, yeejép wéhacan, ā yee naóhca bojo naáh.

11 Yeejép chājatdih cádahnit, táiniboodíh ā chāja naáh. Bitajeéh bíicdihi táí jumíhna, jūihcanjeh, queétdih ā táí oyo naáh.

12 Pánih chājnitdih Dios wēi enna, ī úúbúchah, ā táí jepahna caá. Obohjeéhtih, yeejép chājnitdih ā eníhcan caá”, át niij daacáp tajī. (Sal 34.12-16)

* 2:22 Is 53.9 * 2:23 Is 53.7 * 2:24 Is 53.5 * 2:25 Is 53.6 * 3:1-2 Ef 5.22; Col 3.18 * 3:3 1Ti 2.9 * 3:6 Gn 18.12 * 3:7 Ef 5.25; Col 3.19

13 Páant ñi túi chājíhichah, bita yeebdíh yeejép í chājcan niít.

14 Obohjeéhtih, ñi túi chājat jíib, biquí láana yeebdíh yeejép í chājbipna caá. Páant í chājatdih ennit, Diosboó yeebdíh ã túi chājbipna caá. Pánihna, det yeebdíh yeejép chājnitdih búdí jenah joicánjeh, ñi úmca bojoó.*

15 “Cristo wā Maáh caá”, niúj jenah joinít, caandíhjih ñi weñeé. Bitaboó “¿Ded pah chāj tigaá Dios pebhboó wā bejbi?” yeebdíh í niúj úbh joyát pínah jātih, queétdih túi jepahat túut niijná, Dios naáwátdih túi míc bohé pāinit ñi jumúú.*

16 Páant í úbh joyóchah, queétdih oinit, táinijeh ñi jepahaá. Pánih jepahna, ñi naáwát pahjeh biíc yoobó ñi túi chājaá. Páant ñi chājachah yuhna, bitaboó yeebdíh oboh yeenit, “Cristoíhwā í túi chājachah yuhna, yeejép wā wéhenap be”, niúj jenah joinít, í tíicbipna caá.

17 Ñi túi chājat jíib, yeejép yapna yuhna, “Dios páant ã náahachah, ã túimi nacaá”, ñi niúj jenah joyoó. Obohjeéhtih, yeejép ñi chājatjí jíib yeejép ñi yapachah, “Wā yéejat jíibjih tigaá”, niúj jenah joyát caá náahap.

18 Jwí túi chājachah yuhna, yeejép jwí yapachah, Cristo biíc yoobó ã yapatjidih jenah joyát caá náahap. Caánboó dedé ã yéej chājcap jí. Pánih yéej chājcan yuhna, jwí yéejat jíib biíc láajeh ã wun wáhp jí, Diosjeéh jwí túi jummat pínah niijná. Cāacwā caandíh í mao yohochah yuhna, Túini Espírituboó caandíh ãt boanap tají.

19-20 Cristoíh bācah í yohopjí íitboó ã laj jwuhuchah, áih caolihboó Noéji jum láa chíic wunnitjí íih caolih chéonit panihnit í jumapna ãt juibínap wut jí. Caanná juibínit, ded pah ã chājatjidih queétdih ãt naáwáp wut jí. Í báadh jwuhuchah, Noéjiboó í yéej chājatdih queétdih átih cádahat túutap wut yah jí. Noéwā búdí jááj chóodih í chājat pónih, ã naóhnitjí í jepahat pínahdih Diosboó maatápdih páina átih chājar wut yah jí. Obohjeéhtih, ít jepahcap wut jí. Pánihna, pobyit ã jūwáwáchah, Noéwā í chíic wuncat pínah niijná, Dios queétdihjih jááj chóona ãt waadát túutap wut jí. Queét ocho

cāacwābitdihjih ãt túi ubap wut jí.*

21 Caandíh náhnit, Jesucristodih túi jenah joinít, jwí daabáátdihbut jwí jenah joiná caá. Noéwā í chíic wunat déejidih Dios caán jááj chóojíh queétdih ãt túi ubap wut jí. Pánihat dée pah, jwiít iiguípna jwí bejat déejidih Dios Jesucristo ã wun wáhatjíh jwiítidih ã túi ubna caá. Jwiítidih í daabánachah, jwíih bācahdih queé chocat panihni, jwí yéejatdih cádahatdih jwí júatna caá. Jesucristo jwáub boo pud jūóhna, jwíih caolihdih ãt boanap wut jí, jwí túi jummat pínah niijná.

22 Caán Jesucristo ã boo pud jūwáwát túttimah, ã íip pebhboó púh laáb juibínit, Dios ã jéihyepmant bóo bawámant chéudnit, nihat ángelwádh, nihat nemépwádh, nihat nin baácđih moón maatadihbut ã watna caá.

4

1 Cristo nin baácboó jum láa, yeejép yapna yuhna, ã ípdih páantjeh ãt jepahap wut jí. Pánihna, yeebbát biíc yoobó jenah joinít, wép ñahnit panihnit ñi jumúú. Pánih jenah joiníboó yeejép yapna, ã yéej chājatdih ã cádahna caá.

2 Nin baácboó jum jwuhna, Diosdih jéihcannit í yéej chājatdih í ñinahat pah ñinahcan, Dios ã weñat pínahdihjih ã chājbipna caá.

3 Cristodih ñi jepahat pínah jātih, Diosdih jéihcannit í chājat biíc yoobó ñit chāj jwuhap taga. Dedé yeejép chājíhna, ñit chāj jwuhap taga. Babh máihna, míc jáih ñaácnit, búdí í náah ñit chāj jwuhap taga. Diosdih yap yohna, ñi pāpniboodíh wéinit, yeejép ñit chāj jwuhap taga. Bwú Cristoíhwā jumna, páant maatápdih ñi chājatjidih ñi cádahaá.

4 Ñijeéh yeejép chāj pej jumnitjíboó bwú íjeéh ñi jwáub yeejép chājcat enna, “¿Dépanih tigaá jwíjeéh í jwáub pej jumcan?” í niúj jenah joiná caá. Páant niúj jenah joinít, íjeéh ñi jwáub pej jumcatdih enna, yeebdíh yeejép í wéhena caá.

5 Dios báadhnitdih wunnitdihbut ñíonit, ded pah ã peéh chājat pínahdih ã naóhbiipna caá. Páant ã naóhni yeó jáap queét yeejép chājnitdih “¿Dépanih tibeé wā wehdih

* 3:14 Mt 5.10 * 3:15 Is 8.12-13 * 3:19-20 Gn 6.1-7.24

yeejép ma chäj?” Dios ã niij jũihñuchah, queétboó ï jéih jepahcan niit.

⁶ Cãacwã ï wunat pínah jãtíh Dioih táini doonádih ït joiijp taga. Pánih joinítji biquína ï jepahcah, bitaboó ït túi jepahap tají. Pánihna, jepahnitjiboó ïih bácah ã wunuchah yuhna, ïih caolih Diosjeéh ã túi jumna caá.

Bitadih ded pah teo wáacat

⁷ Péeni yeó jáap ã toáh jũúwátdih náhnina, túi jenah joinít, yéej chãjat jenah joyát ã jũúwáchah, ñi jumah bojoó. Pánih jumnit, Dios ã náahat pah ñi jéih wãbhípná caá.

⁸ Bitadih ñi túi míc oyat pínahdih yeebdíh búdí wã náah yacna caá. Pánih míc oinit, jwiítdih bita ï yeejép chãjatdih ïjcan, quíib buúdnít, jwí míc teo wáacbípná caá.*

⁹ Pánih míc oinit, bita Jesúihwã ñíih muúná ï jwibínachah, yeejép jenah joicánjeh, queétdih ñi wëi jwãáá.*

¹⁰ Dios yeéb biquínadih ded pah ñi chãjat pínahdih ãt jéihyanap taga. Páant ã jéihyanachah, ã wãhni wëpatjñh bita Jesúihwãdih ñi túi teo wáacá.

¹¹ Ded Dios naáwátdih naóhni Dios ã naáwát túutat pahjeh ã naáwá naáh. Ded bitadih teo wáacni Dios ã wãhni wëpatjñh ã teo wáaca naáh. Páant ñi chãjachah ennit, bitaboó “Queét Jesucristoíhwã ã wëpatjñh ï míc túi teo wáacna caá”, niij naóhni, Diosdih ï wëi naóhbípná caá. “Meém caá chah Maáh. Ma wëpat ã buúdcán niit”, Diosdih páantjeh jwí niij wëi naóh jñh. Páant tíí ã jumnah.

Jesúihwã yeejép ï yapat

¹² Wã oinitá, yeéb Jesúihwã tubit yeejép yapna, “¿Dépanihna weemdíhjah yeejép ãpí yap?” ñi niij jenah joicá bojoó. Yoobópdiñh Jesúsdiñh ñi túi jenah joyátdih júutat túut niijná, “Páant ã yapa naáh”, Dios ã niijná caá.

¹³ Obohjeéhtih, yeejép yapna yuhna, búdí ñi weñeé. “Cristobat tubit yeejép ãt yapjip taga”, niij jenah joinít, yeebbút yeejép yapna, ñi jéih wëbípná caá. Pánih wëinit, Cristo ã yeh iigátjñh ã jwúub dei jũúwátdih niñat cãacwã ï enechah, bainí ñi wëican niit.*

¹⁴ Yeéb Cristoíhwã ñi jummat jíib bitaboó yeejép ï deoh naáwáchah yuhna, Diosboó ãih Túini Espiritujñh yeebdíh ã teo wáacachah, ñi weñeé.

¹⁵ Cãacwãdih mao yohnit, nuúmnít, yeejép chãjnit, bitaíh tewatdih en naóhniñbut ï jummat jíib yeejép ïpí yapna caá. Yeebboó páant ñi chãjca bojoó.

¹⁶ Obohjeéhtih Cristoíhwã ñi jummat jíib yeejép yapna, túccanjeh, ãihwã ñi jummatdih wëina, “Túina caá, Paá”, Diosdih ñi niij weñeé.

¹⁷ Dios jwiít ãihwãdih peéh chãjna, yeejép ã yapat túutna caá, jwí túut nuúmat pínah niijná. Jwiítdih jwíih peéh chãjna, ãihwã jwí jumuchah yuhna, ¿ded pah ãih doonádih jepahcannit ï yapbi? Queétdih chah yeejép ã peéh chãjbípná caá.

¹⁸ Dios naáwátdih naóh yapaniji nin pah ãt niij naóh daacáp tají: “Túí chãjnit yeejép ï yapachah yuhna, Dios queétdih ã túi wãbípná caá. Obohjeéhtih, Diosdih náahcan, yeejép chãjnitdih búdí ã peéh chãjachah, chah yeejép ï yapbípná caá”, ãt niij daacáp tají.*

¹⁹ Pánihatdih jéihnit, Dios ã náahat pah yeejép yapna yuhna, bitadih túi chãjatdih ñi cádahca bojoó. Dios niñat chãjni, ã niijátji pah péani ã jumuchah, caán ã teo wáacatdih ñi jenah joí cádahca bojoó.

5

Jesúihwãdih waóhniñ ded pah ï chãjat

¹ Buú yeéb Jesúihwãdih waóhniñdih bainí wã naóh daacát túut caá. Weembút yeeb pah muñtíh Jesúihwãdih waóhniñ wã jumna caá. Cristo yeejép ã yapachah, enniñi wã jumna caá. Pánihna, yeh iigátjñh ã jwúub dei jũúwáchah, ã wëpatdih ennit, búdí jwí wëbípná caá.

² Dioíhwã ovejawã panihniñ ï jumuchah, queétdih ñi túi en daó bohénaá. “Queétdih wã bohéihcah yuhna, ï wãtuchah, wã bohébípná caá”, niij jenah joicán, “Queétdih wã bohéát jíib weemdíh búdí ï jíib chãjbípná caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, Dios ã náahat pah, wëinit, ñi bohénaá.*

* 4:8 Pr 10.12; 1Co 13.7

* 4:9 Ro 12.13

* 4:13 Ro 8.17; 1P 4.1

* 4:18 Pr 11.31

* 5:2 Jn 21.15-17

³ Nihat jéihnit pah nihcan, jūihcan, táinijeh ñi bohénaá. Pánih bohéna, ñi bohéat pah yeebbát biíc yoobó ñi chājaá, queét yeebdíh ī en yacat pínah niijná.

⁴ Páant ñi chājachah, Cristo, ovejawādh en daonít ī Maáh jwūub dei jūóhnit, “Meémboó wīhwādh ma táí bohénap be”, ā niijíchah joinít, búdí jwī wēibipna caá. Ājeéh jwī jumuchah, jwī weñat ā yaicán niít.*

Jesúhwā ded pah ī chājat

⁵ Yeéb japata Jesúhwā, yeebdíh waóhntidih ñi táí jepahaá. Yeéb nihatbut “Weém nihat jéihni caá”, niij jenah joicánjeh, ñi míic táí teo wáacá. Dios naáwátdih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajī:

“Weemdíh dedé jedhdad wihcan caá’, niijnítidih Dios ā jāhna caá, ī bujjácacat pínah niijná. Obohjeéhtih, páant niij jenah joicánnitboodíh wēi ennit, ā táí teo wáacna caá”,* āt niij daacáp tajī. (Pr 3.34)

⁶ Pánihna, “Dios chah wēpni, nihat jéihnibut ā jumuchah, weém oboh jumni caá”, niij jenah joinít, ded pah Dios ā wutuchah, ñi táí jepahaá. Páant ñi jumuchah, Dios ā ñioni yeó jáapdh yeebdíh maáta pah ā waadábipna caá.*

⁷ Humcanjeh “¿Dedé weemdíh ā yapbi?” ñi niij jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, Diosdih táí jenah joinít, ñi úumatdih caandíh ñi naáwá. Caánboó yeebdíh oinit, ā táí teo wáacpina caá.*

⁸ Táí jenah joinít ñi jumúú. Jió nuñúpdih jeémíhna, ā ñuu ñuún péeat pah, yeebdíh eníhcanni nemépwā ī maáh Cristodih ñi cádahat pínah niijná, ā yee naáwátdih āpī jepahat túutna caá.

⁹ Pánihna, nihat baácdih moón Cristoíhwā yeeb páh yeejép ī yapatdih jéihna, nemépwā ī maáh ā yeenachah yuhna, Cristodih táí jenah joinít, caandíh ñi cádahca bojoó.

¹⁰ Maátcanjeh yeejép ñi yapat túttimah, Diosboó táí oinit, yeebdíh ā teo wáacpina caá. Caandíh ñi táí jenah joí cádahcat pínah, bita yeebdíh yeejép ī chājachah yuhna, ñi táí yap yohat pínahbut niijná, yeebdíh ā teo

wáacpina caá. Yeéb Cristoíhwā biíc weh pah jumna, ājeéh páantjeh ñi jummat pínah niijná, Dios yeebdíh āt ñíoji taga.

¹¹ “Meém caá chah Maáh. Ma wēpat ā buudcán niít”, páantjeh caandíh jwī niij wēi naóh jūh. Páant tíí ā jumna nah.

Pedro ā péé túyat túutat

¹² Weém, Pedro, caán yeebdíh wā naáwátdih Silvanodih wā daacát túutap be.* Caán Jesucristodih táí jenah joinít jumna, wā úud panihni caá. Páant niij naóh daac wahnit, yeebdíh wā weñáihna caá. Dios yeebdíh búdí ā oina caá. Pánihna, yeejép yapna yuhna, caandíh ñi cádahca bojoó.

¹³ Nin Babilonia tútchidih moón Jesúhwā yeebdíh ī túyat túutna caá. Yeebdíh Dios ā ñíwatji pah muntih, queétdihbut āt ñíoji tagaá. Wā wūúh panihni Marcosbut yeebdíh ā túyat túutna caá.*

¹⁴ Jesúhwādh biíc weh pah jumna, ā oyatjīh ñi úubú. Yeéb nihat Cristoíhwā biícidih ñi táí jumúú.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pedro

* 5:4 He 13.20 * 5:5 Stg 4.6 * 5:6 Mt 23.12; Lc 14.11; 18.14; Stg 4.10 * 5:7 Sal 55.22; Mt 6.25-34 * 5:12 Hch 15.22,40 * 5:13 Hch 12.12,25; 13.13; 15.37-39; Col 4.10; Flm 24

2 PEDRO

Pedro queétdih ã túyat tútat

¹ Weém, Pedro, Jesucristo ã naáwát túatni, caandíh teo wāhnibut jumna, yeebdíh wā jwúub daác wahna caá. Jesucristo jwiít dih túi ubni, Dios ã jumna caá. Caán yoobópdih chājni jumna,* jwiít nihatdih oinit, ã teo wáacachah, biíc yoobó caandíh jepahnit jwí jumna caá. Pánih jepahnit, jwiít nihat biíc yoobó áihwā jumna, caandíh búdí jwí wēina caá.

² Diosdih, jwí Maáh Jesúsdihtut ñi túi jéihyechah, yeebdíh búdí oinit, ã teo wáaca naáh, ñi túi jummat pínah niijná.

Nin pah Cristoíhwā ã jummat

³⁻⁴ Dios túini, nihat jéihni jumna, jwiít dih át níwip wut jī, áihwā jwí jummat pínah niijná. Páant ã níwatdih jéihna, caandíh jwí túi jepahna caá. Páant jwí jepahachah, ã wēpatjīh jwiít dih búdí ã teo wáacipna caá, caandíh jéihnit, túi chājnit jwí jummat pínah niijná. Dawá túini naáwátnadih jwiít dih át naóhjp tagaá, ã jummat pah jwiítbut jwí jummat pínah niijná. Páant ã naáwátjidih ñi túi joyóchah, ã wēpatjīh Diosdih jéihcannit yeejépdih ã en ñinahat pah chājcan, yeéboó ã náahat pahjeh túi chājnit ñi jummbipna caá.

⁵ Pánihna, Cristodih túi jenah joinít jumna, túi chājnitbut ñi jummuá. Pánih jumna, Dios naáwát dih ñi túi míc bohénaá, ded pah yeebdíh ã náah yacat pínahdih ñi jéihyat pínah niijná.

⁶ Dedé yeejép chājihatdih yap yohnit, Dios ã náahatboodíh chājnit ñi jummuá. Pánih jumna, dedé yeejép yeebdíh ã yapachah yuhna, biíc yoobó túi chājnit, Diosdih wēina, ã náahat pah chājnit ñi jummuá.

⁷ Pánih jumna, biíc weh pah oinit, túi míc teo wáacnit, nihat bitadihtut túi oinit ñi jummuá.

⁸ Det pánih jumna, yeó jáap jummat pah Cristo ã weñat pínahdih túi chājnit, caandíh chah ã túi jenah joibípna caá. Pánihna, Cristodih ã túi jenah joyát, bitadih ã teo wáacatbut oboh jumni nihcan níit.

⁹ Obohjeéhtih, det pánih chājcan, túi jéih encannit panihnit, Dios naáwát dih túi jéihnit nihcan caá. Cristo ã yéejatdih ã yohatjidih quíib buudnít ã jumna caá.

¹⁰ Wā déewā panihnitá, áihwā ñi jummat pínahdih Dios yeebdíh ã níwichah, ñit túi jepahap taga. Pánih jepahnit jumna, caandíh túi jenah joí cádahcan, ã náahat pah ñi túi chājaá. Pánih chāj cádahcan, yoobópdih ã ñionit jumna, páantjeh Diosjeéh ñi jummat pínahdih ñi túi jéihbipna caá. Pánih jéihna, yeejép chājnit nihcan,

¹¹ jwiít dih túi ubni jwí Maáh Jesucristo ã jummapna ñi túi juibípna caá. Pánihna, áihwā yoobát ñi jumuchah, yeebdíh ã wēi jwááhbipna caá, páantjeh ã maáh jummapboó ájeéh ñi jummat pínah niijná.

Á bohéatjidih ã náhniat tútat

¹² Yeebdíh wā bohéatjidih túi jéihnit, nih Dioíh doonádih ñi joyátji pahjeh ñi túi chājna caá. Páant ñi chājachah yahna, caandíh wā jwúub náhniabipna caá.

¹³⁻¹⁴ Wā wunat pínah bahnijeh ã judhdadit jwí Maáh Jesucristo weemdíh ã jéihyanap be. Páant ã jéihyanachah, wā báadh jwuhna, wā bohéatjidih yeebdíh wā jwúub náhniachah, ã túina caá.

¹⁵ Pánihna, nin núodih yeebdíh wā daác wahna caá, wā buudát túttimah nihat wā naáwátjidih ñi túi náhniat pínah niijná.

Cristo ã wēpat

¹⁶ Cristo ã wēpatdih, ã jwúub dei júúwát pínahdihbut yeebdíh naóhna, cáacwā ã jenah joinít naáwátnajeh naóhna jwí chājcap be. Obohjeéhtih, jwiít ã bohénitjiboó wēpni ã jummatdih jwiítjeh jwí enep jī.

¹⁷ Jwí íp Diosboó Jesucristo chah wēpni ã jummatdih jwiít dih ã jautuchah, búdí yeh iigát cātíh ã ñuhup jī. Páant ã ñuhuchah, Dios nin pah ái wēp niijíp jī: “Nin wā wúuh, wā oini caá. Caandíh búdí wā wēina caá”, ái niijíp jī.

¹⁸ Dios ã jumni jeejiboó jwiít Jesúsjeéh jumnit, jeámant páant ã niij yánachah, jwiítjeh jwí joyóp jī.*

¹⁹ Pánih caandíh ennitji jumna, Dios naáwát dih naóh yapanitji ã daacát yoobópdih ã jummatdih jwí túi jéihna caá.

* 1:1 Tit 2.13 * 1:18 Mt 17.1-5; Mr 9.2-7; Lc 9.28-35

Páant ï daacátjidih míic bohénit, ñi táí jepahaá. Nin baácđih moón Diosđih jéhicannit đupúát panhipboó ï jumna caá. Nin đupánapboó jum jwahnit, jon jätih ï daacátjidih ñi táí bohénachah, jiiát panihni yeebdíh ã táí jéihyabipna caá. Cristo jwúub dei júóhna, ã ïp ded pah ã jumatđih ã táí jéihya beedábipna caá.

20-21 Nin wã naáwát pínahđih ñi táí beh joyoó: Dios naáwátđih naóh yapanitji ï jenah joyátjìhđeh ït daácjican tagaá. Obohjeéhtih, Túini Espírituboó queéđđih ã naáwát tútat pahđeh ït naóh daácjip taga. Pánihna, ï daacátjidih jwiitboó jwí jenah joyátjìhđeh bohéna, “Nin pah niijná caá ã chãjap”, jwí jéih niijcán caá. Túini Espiritu ã teo wáacatjìhđeh jwí jéih beh joiná caá.

2

Yee bohénit ded pah ï jummat

1 Jon jätih jwí déewã judíowã yuhna, biquína “Dios naáwátđih naóh yapanit caá”, niij yeenit ït jumap wut jì. Páant ï jumatji pahđeh muntih, buubut ñijeéh jumnit biíc yoobó yeenit ï jumbipna caá. Queét yoobóđđih bohénit pah jumna yuhna, ï yee bohébiipna caá. Pánih bohéna, Cristoíh táini doonáđih ï yéjabipna caá. “Cristo ã táí ubnit jwí jumna caá”, niijná yuhna, “Caán jwí Maáh caá”, niij jenah joicán, ã watatđih ï jepahcan niít. Páant ï yee bohéat jìib, waícanđeh Dios queéđđih peéh chãjnit, iiguípna ã wahbipna caá.

2 Páant ï yee bohénachah joinít, yeejép ï chãjat pah muntih, dawá Jesúihwã biíc yoobó yeejép ï chãjbipna caá. Páant yeejép ï chãjachah ennit, bitaboó táini doonáđih yeejép ï wéhebiipna caá.*

3 Dawá bií déedih náahna, ï bohéat jìib búdí jìib waadánit, ï jenah joyátjìhđeh yeebdíh ï yee bohébiipna caá. Páant ï yee bohéatji jìib Dios jon jätih queéđđih peéh chãjat pínahđih ã jenah joyát pahđeh, iiguípna ã wahbipna caá.

4 Jon jätih Dios yeejépwãđih ã peéh chãjatjidih ñi táí náhninaá. Caandíh jepahcannit ángelwã ï jepahcatji jìib, iiguípna yohnit, đupáni tólihboó queéđđih ãt nemep

wut jì. Pánihna, péeni yeó jáapđih queéđđih búdí ã peéh chãjbipna caá.*

5 Pánihat pah muntih, Noéji jum láa Diosđih náahcannitđih peéh chãjna, niihat queét yeejépwãđih pobyitjìh ãt mawap wut jì. Queét ï túut nuumát pínah niijná, Noé queéđđih átiđ bohénap wut yuh jì. Obohjeéhtih, ï jepahcatji jìib Dios queéđđih ãt peéh chãjap wut jì. Pánihna, Noéwãđihđeh Dios ã táí ubuchah, queét ocho cáacwãbitđeh ït táí yapap wut jì.*

6 Pánihat pah muntih, Sodoma tátchidih moón Gomorra tátchidih moondíhbut peéh chãjnit, iigátjìh ãt cáo beedánap wut jì. Pánih peéh chãjna, táttimah jumnit yeejépwãđihbut ã peéh chãjat pínahđih jéihyana ãt chãjap wut jì.*

7 Obohjeéhtih, Lotđihđeh ãt táí ubap wut jì. Lot táini jumna, Sodoma tátchidih moón Dios ã watatđih yap yohnit, tabit yeejép ï chãjachah enna, búdí ãt jìgahap wut jì.*

8 Caán táini Lot queét táicannitjeéh jumnit, yeó jáap jummat pah yeejép ï chãjachah ennit, yeejép ï wéhenachah joinítbut, búdí ãt jìgahap wut jì.

9 Pánihna, Noéji, Lotjidihbut Dios ã táí ubatjidih náhnina, buu láabat biíc yoobó ã táí ubat pínahđih jwí jéihna caá. Áihwã yeejép ï yapachah ennit, jwí Maáh queéđđih ã táí teo wáacbiipna caá. Yeejépwãboodíh nemat tólih panhipboó nemnit, peéh chãjna caá ã chãjap. Péeni yeó jáapđih, queét ã nemnitjidih iiguípna ã yoób yohbipna caá.

10 Bitá yeejépwã ï en ñinahat pahđeh chãjnit, Diosđih yap yohnitđih chah ã peéh chãjbipna caá. Páant yeejép chãjnit, ñijeéh jumnit yeebdíh yee bohénit ï jumna caá. Pánih jumnit, úumcan, tíccan, “Bitá chah wã jéihna caá”, niij jenah joinít caá. Pánih jumna, ángelwãđih yeejép ïpí naóhna caá.*

11 Obohjeéhtih, ángelwãboó queét yee bohénit chah wépnit jumna yuhna, Dios ã pebh ñuhnit, táicannit ángelwãđih ïpí naóh yaccan caá.*

12 Queét yee bohénitboó nuñúpwã dée pah jenah joicánnit ï jumna caá. Jiaboó jwípí bid júi maonit panihnit ï jumna caá.

* 2:2 Jud 4 * 2:4 Jud 6 * 2:5 Gn 6.1-7.24; 8.18; 2P 3.6

* 2:6 Gn 19.24; Jud 7 * 2:7 Gn 19.1-16,29 * 2:10

Jenah joicán, ï náahat pahjeh ï chājna caá. ï jéihcannitdih deohnit, yeejép ï wéhena caá. Páant ï jumuchah, nuñúpwādh jwī mawat pahjeh muntih, Dios queétdih iiguipna ã yohbipna caá.*

13 Queét bitadih yeejép ï chājatji jīb Dios queétdih ã peéh chājibipna caá. Yeó jáapdh cāacwā queétdih ï enechah yuhna, tíccanjeh, búdí yeejép ïpī wēi chājna caá. Yeebjéh ñi túi wēi jeéméchah, queét yeejépwābut waadnit, ïpī chājat pah tíc náah jumnidih chājna, ñi wēi jeémátdih ï yéejana caá.*

14 Yaádhdh en ñinahnit, ïpī yeejép chājihna caá. Páant ï chājatdih ï jéih cádahcan caá. Pánih chājnit, Dios naáwátdih túi jéihcannitdihbut yeejép ï chājat túutna caá. Bií déedih tubit bidnit ï jumna caá. Páant ï jummat jīb, Dios queétdih búdí ã peéh chājibipna caá.

15 Pánih túini namádh cádahnit, déhenit panihnit biáboó bejna caá ï chājap. Balaam ã chājatji pah queétdih ï chājna caá. Balaam, Beor wūh át jumup wut jī. Búdí jīb náahnit, yéj chājadih át bejap wut yuh jī.

16 Páant ã yéj chājihichah ennit, ãih burro caandih át jūihñup wut jī. Caán wéhecanni ã jumuchah yuhna, Dios caandih át wéheat túutup wut jī, ã mínahdh ã jūihñat pínah niijná. Páant ã jūihñuchah joiná, Balaam yéj chājadih ã bejatdih át cádahap wut jī.*

17 Queét yeenitboó meo waócáh mac wihcanni panihni ï jumna caá. Meo mac wihcanni pah jumnit, dedé pínah nihcan caá. Pánihat pah muntih, mah tólihdih johlit ã ub joh bojochah, mah ã buugcát pah, queét yee bohénitbut cāacwādh teo wáaccan, dedé pínah nihcan caá. Pánihna, queétdih peéh chājnit, tubit dupúnapboó Dios ã bejat túutbipna caá.*

18 Queét jéihnit pah cāacwādh ï bohénachah yuhna, ï bohéat dedé pínah nihcan caá. Nin pah ï niij bohéna yuh caá: “Jwī náahat pah jwī chājachah, ã túina caá”, ï niij bohéna caá. Páant niijná, Jesúsdh jáap jepahnit, ï yéjatdih cádahnitboodih ï jwúub yeejép chājat túutihna caá.

19 Queétdih nin pah ï niij yee bohéna caá: “Dedé wutatdih jepahat jwiitdh ã náahcan caá. Jwī weñat pínahdhjeh jwī chājachah, ã túina caá”, ï niij yee bohéna yuh caá. Páant niij bohénit, yeejép chājatdih cádahhcan, caandih ï jéih cádahcan caá. Pánih yeejép chājna, queétjeh ï míc yéejana caá. Pánihna, ï yéejat ï maáh panihni ã jumna caá.*

20 Queét yee bohénitboó jwī Maáh Jesucristo jwiitdh túi ubnidih jepahnit, nin baácdih moón yeejép ï chājatdih ït cádahjip ta yuh caá. Obohjeéhtih, páant ï cádahat túttimah, jwúub yeejép chājna, Cristodih ï jepahat pínah jätih ï jummatji chah yeejép pohba ï chājna caá.*

21 Pánih chājnit, túini namádh ï waadcáh, chah queétdih átá túi tagaá. Caán namádh waadát túttimah, tac púud biáboó bejat pah, Jesúsdh ï cádahachah, chah ã túican caá. Pánihna, Dios túini ã wutatdih jepahna yuhna, caandih cádahnit, jwúub yeejép ï chājachah, chah yeejép caá.

22 Pánih túut nuumná yuhna, jwúub yéj chājna, jwiit cāacwā nin jwī niiját pahjeh tigaá queét yee bohénit ï chājap: “Mujjió ã égnijidih apī jwúub jeémpna caá. Múudih ï chocat túttimah, yeejép bepédih apī jwúub tūpána caá, páant muntih”, jwīpī niijná caá.*

3

Cristo nin baáboó ã jwúub dei jūúwát pínah

1 Wā oinitá, jätih yeebdih biíc núo wāát daác wahap jī. Pánihna, nin núodih yeebdih buu wā jwúub daác wahna caá, páant muntih. Con láa wā daacátji pahjeh, buu láabut biíc yoobó yeebdih wā náhnat túutna caá, yee bohéatdh joicán, yoobópdih ñi jéihyat pínah niijná.

2 Dios naáwátdih naóh yapanit ï naóh daacátjidih, jwī Maáh Jesucristo jwiitdh túi ubni ã wutatjidihbut ñi túi náhninaá. Æ wutatdih jwiit ã naáwát túutnit yeebdih jwī bohénap jī.

* 2:12 Jud 10 * 2:13 Jud 12 * 2:16 Nm 22.4-35; 31.16; Jud 11; Ap 2.14 * 2:17 Jud 12-13 * 2:19 Jn 8.34; Ro 6.6,16 * 2:20 Mt 12.45; Lc 11.26 * 2:22 Pr 26.11 * 3:3 2Ti 3.1-5; Jud 18

³ Nindih ñi táí náhninaá: Péeni yeó jáapna dawá yeejépdih ñinahnit, Jesúih doonádih tabit deoh naóhniit í jumbipna caá.*

⁴ Nin pah í niij deoh naóhbipna caá: “Wã jwúub dei jũóhbipna caá”, Jesús ã niijíchah yuhna, ¿dépanih tigaá ã jíghocan? ã jwúub dei jũóhcan niit. Nin baác ã jwíih jumat táttimah, jwí nuowãji í wanat táttimah, nihat biíc yoobó páantjeh ã jumna caá”, í niijbípna caá.*

⁵ Páant niij deohna, nindih í náhnican caá: Dios ã wutatjĩh nin baác dih, jeádihbut át chãjap wut jĩ. Nin baác mahjeh ã jumuchah, caandih át wáac juyát tútup wut jĩ, baác ã jíghat pínah niijná.*

⁶ Pánihat táttimah, pobyitjĩh nin baác dih moondih át yoh beedánap wut jĩ.*

⁷ Pánih chãjna, iigátjĩh ã yoh beedáat pínah jãtih, ã wutatjĩh muntih Dios jeádih, nin baác dihbut ã wap jwuhna caá. Péeni yeó jáap dih, caandih náahcannit dih peéh chãjnit, jeádih, nin baác dihbut iigátjĩh ã yoh beedábipna caá. Pánih peéh chãjna, queédih iiguípna ã yohbipna caá.

⁸ Wã oinitá, nindihbut ñi táí náhninaá: “Mil jópchi maatápdih caá”, jwiit jwí niij jenah joyóchah yuhna, Diosboó ã enechah, biíc yeó jáap pahjeh caá. “Biíc yeó jáap bah-nijeh caá”, jwí niij jenah joyóchah yuhna, Dios ã enechah, mil jópchi pah ã jumna caá.*

⁹ Jwí Maáhdih biquína nin pah í niij jenah joiná yuh caá: “Dios ã niijátji pah chãjat tút niijná, maatápdih ã páina caá”, í niijná yuh caá. Obohjeéhtih, pánihcan caá. Cãacwãdih táí ubihna, caandih í jepahat pínahdih pái jwuhna caá ã chãjap. Biíc cãac dih iiguípna ã yohihcan caá. Nihat cãacwã í yeejatdih jĩghanit, túiniboodih í tút nuumát pínahdih ã náah yacna caá.*

¹⁰ Obohjeéhtih, nuumní cãac muú mínah ã náhnican, nuumú dih ã waadát pahjeh, jwiitboó jwí náhnican, Cristo nin baácboó ã jwúub dei jũóhbipna caá. Páant ã jũúwá chah, búdí yáanit, jeáboó ã buudáh bejbipna caá. Caánboó jumnit cúiwã, widh, yeobát í iig beedáh bejbipna caá. Nin baác, nihat nin-

boó jumni, cãacwãbut í iig beedáh bejbipna caá.*

¹¹ Pánihna, “Nihat ã beedáh bejbipna caá”, Dios ã niijíchah joinit, yeejatdih cádahnit, Dios ã náahat pahjeh chãjat caá jwiitdih náahap.

¹² Jwí Maáh nin baácboó waícanjeh ã jwúub dei jũúwát pínahdih wēi páinit, túinijeh ñi chãjaá. Caán yeó jáap dih jeáboó jumni ã iig beedáh bejbipna caá.

¹³ Obohjeéhtih, Dios ã niijátji pahjeh ni-hatdih ã tút nuumát pínahdih jwí wēi páina caá. Nihat ã iig beedát táttimah, jáap jeá, jáap baác dihbut Dios ã chãjbipna caá. Caán jáap baácboó táí chãjnitjeh í jumbipna caá.*

¹⁴ Pánihna, wã oinitá, Diosjeéh táí jumat tút niijná, jwí Maáh ã jwúub dei jũúwát pínahdih wēi páinit, ñi táí chãjaá.*

¹⁵ Maatápdih ã jíghocah ennit, nindih ñi náhninaá: Dawá caandih jepahnitdih ã táí ubat pínah ã judh jwuhuchah, queédih ã pái jwuhna caá. Biíc yoobó jwí dée jwí oini Pablodih Dios ã jéihyanachah, yeebdih át daác wahap tajĩ.

¹⁶ Páant miíc caá Pablo Cristo ã jwúub dei jũúwát pínahdih naóhna, apĩ daác wahap. Biquí láana jwí beh joíca naáhdih ã daác wahna caá. Pánihna, Dios naáwátdih bita táí jéihcannit, jenah joicánnit, yee naóhna, Pablo ã daacát dih í tút nuumjéhna caá. ã daacát yoobópdih ã jumuchah yuhna, mácah í jwúub naóhna caá. Dios naáwátdih í daácni nuonajidihbut páantjeh mun tigaá í chãjap. Páant í chãjat jib, Dios queédih peéh chãjnit, iiguípna ã yohbipna caá.

ã pée naáwát

¹⁷ Pánihna, wã oinitá, nihatdih páant ã yapat pínahdih yeebdih wã naáwá chah jéihna, ñi táí chãjaá. Yeejépwã yeebdih mácah í bohénachah yuhna, Cristoíh doonádih cádahcat tút niijná, queédih ñi joicá bojoó.

¹⁸ Jwí Maáh Jesucristo jwiitdih táí ubnidih chah ñi táí jenah joyoó. “Weemdih búdí oinit, ã táí teo wáac bipna caá”, ñi niij náhninaá. Yeó jáap jumat pah “Meém túini, chah wēpni caá ma jumup”, jwí niij wēi naóh jĩh. Páant tíí ã jumuh nah.

* 3:4 Ex 12.22 * 3:5 Gn 1.6-9; Sal 24.2 * 3:6 Gn 7.11 Lc 12.39; 1Ts 5.2; Ap 16.15 * 3:13 Is 65.17; 66.22; Ap 21.1

* 3:8 Sal 90.4 * 3:9 Ez 18.23; 33.11 * 3:10 Mt 24.43; * 3:14 Jud 24-25

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.
Pedro

1 JUAN

Jesucristo ded pah ã jumat

¹ Ded pah Jesucristo ã jumatjidih yeebdíh wã naóh daácna caá. Jesucristo biíhmah jamni,* ded pah Dios ã jumatdih naóhni, cáacwã Diosjeéh páantjeh jumat tútntibut át jumup wat jĩ. Dios cáacwãdih ded pah ã naáwát dih Jesúsboó naóh yapani ã jumup jĩ. Æ naáwáchah joinít, jwiítjeh caandíh jwĩ enep jĩ. Jwiít dih ã duó wáyachah, caandíh jwĩ pej jumup jĩ.

² Jesucristo cáacwãdih páantjeh jumat tútnti, nin baácboó ã jũwát pínah jãtíh ã íp Diosjeéh jamniji nin baácboó át cáac jumup tajĩ. Caandíh ennitji bũũ ãih doonádih yeebdíh wã naóhna caá.*

³ Jwĩ íp Diosjeéh, ã wũúh Jesucristo-jeéhbut jwĩ túi jumna caá. Pánihna, yeéb jwĩjeéh, jwĩ ípjeéh, ã wũúhjeéhbut ñi túi jumat pínah niijná, jwĩ ennijidih, jwĩ joiníjidihbut yeebdíh wã naóhna caá.

⁴ Biíc dih wēnit jwĩ jumat pínah niijná, nindih yeebdíh wã daácna caá.

Baabát panhipboó jwĩ jumat

⁵ Dios wũúh jwiít dih ã naóhni bohéát dih bũũ yeebdíh wã naóhna caá. Dios túini yoobát jumna, baabát panihni caá. Dedé yéejat wihcah, dupúát caandíh ã wihcan caá.

⁶ Jwiít yeejép chãjnit, dupúát panhipboó jumna yahna, “Diosjeéh wã túi jumna caá”, niijnít, yeena caá jwĩ chãjap. Dios ã náahat pah jwĩ chãjcan caá.

⁷ Obohjeéhtih, túi chãjnit, baabát panhipboó Dios ã jumat pah muntih jwiítbut jumna, ãjeéh jwĩ túi jumna caá. Æihwãjeéhbut jwĩ túi jumna caá. Caandíh jwĩ jepahat jíib, Dios ã enechah, ã wũúh Jesucristo cruzboó wun wũhni, ãih meépjíh jwiít dih yéejat wihcannit pah ã chãjna caá.

⁸ “Weém bácah yéej chãjni nihcan caá”, niij jenah joinít, yeeatdihjeh jwĩ jenah joiná caá. Páant niij jenah joiná, Dios naáwát dih jwĩ túi jenah joicán caá.

⁹ Obohjeéhtih, jwĩ yéej chãjatdih Diosdih jwĩ naáwáchah, caandíh ã quíib bũũbípna caá. “Dios yoobóp dih jamni ã niiját pah ã chãjbipna caá”, jwĩ niij jéihna caá.

¹⁰ “Weém yéej chãjni nihcan caá”, niij jenah joiná, “Dios yeeni caá”, niijnít, ã naáwát dih jwĩ náahcan caá.*

2

Jesucristo jwiít dih ded pah ã teo wáacat

¹ Wã weh panihnitá, yeéb yeejép ñi chãjcat pínah niijná, nindih yeebdíh wã daác wahna caá.* Obohjeéhtih, jwĩ yéej chãjachah, Jesucristo, yéejat wihcanni, ã íp dih jwiít dih ã naóh teo wáacbipna caá.

² Jwiít yéejnit jwĩ jamachah, jwĩ yéejat Diosdih ã jãhna caá. Dios biíc dih jwĩ túi jumat pínah niijná, Jesucristo jwiít dih ã wun wũhup jĩ.* Jwiít dihjeh nihcan, nihát baác dih moón jwĩ yéejat dih yohat túit niijná, ã wun wũhup jĩ.

³ Dios ã wutat pah chãjna, “Æjeéh wã túi jumna caá”, jwĩ niij jéihna caá.*

⁴ Obohjeéhtih, bita “Diosjeéh wã túi jumna caá”, niijná yahna, ã wutat pah chãjcan, yeenit caá. Pánih yeenit, Dios naáwát dih ã jéihcan caá.

⁵ Obohjeéhtih, biíhboó ã wutat pah chãjni Diosdih ã túi oina caá. Diosjeéh jwĩ túi jumatdih nin pah jwĩ jéihbipna caá:

⁶ Ded Diosjeéh túi jamni Jesucristo ã chãjatji pah muntih caanbát ã túi chãjbipna caá.

Jáap wutat

⁷ Wã oinitá, yeebdíh bũũ wã daácni jáap wutat nihcan caá. Jon jãtíh ñi jéihni wutatjeh tigaá. Yeebdíh Jesúsíh doonádih jwĩ naáwáchah, nin wutatdihbut ñi joyóp jĩ.*

⁸ Obohjeéhtih, máa wutat yahna, jáap wutatbut ã jumna caá.* Cristo nin wutatdih jepahnit, jwiít cáacwãdihbut ã oyat tútup jĩ. Dupúát panhipboó ñi jamachah, Cristo nin baácna jũóhni, caán dupúát dih ã baabánap jĩ. Pánihna, ã baabáát panhipboó jamnit, Cristo ã oyat tútatdih ñi jepahna caá.

* 1:1 Jn 1.1,4; 6.68; 1Jn 2.13-14 * 1:2 Jn 1.14,18 * 1:10 Pr 20.9 * 2:1 Ro 6.11-14 * 2:2 1Jn 4.10 * 2:3 Jn 14.15,21,23 * 2:7 2Jn 5-6 * 2:8 Jn 13.34; 15.12

9 “Weém baabápboó jumni Dios ã wutatdih jepahni caá”, niijná yuhna, ã dée panihni Jesúhdih eníhcan, Dios ã wutatdih jepahcan, dupúnapboó jumni caá.

10 Ded ã dée panihnidih oini baabápboó ã jumna caá. Pánih oina, caandíh dedé buugát panihni ã wihcan caá.*

11 Obohjeéhtih, ded ã dée panihnidih eníhcan, dupúnapboó ã bejna caá. Pánih bejna, jéih encanni panihni ded pah ã chãjatdih ã jéihcan caá.

Cristodih túi jenah joyát ded pah ã jumat

12 Wébítá, Cristo ã wun wūhatjīh ñi yéej chãjatdih át yohop taga. Pánih yéejat yohnit ñi jumachah, yeebdíh wã naóh daácna caá.

13 Behnitá, yeéb biíhmahjeh jumni Cristodih ñi túi jéihna caá. Caandíh túi jéihnit ñi jumachah, yeebdíh wã naóh daácna caá. Japatá, yeéb nemépwã ã maáhdih ñit yap yohop taga. Pánih yap yohnit ñi jumachah, yeebdíh wã naóh daácna caá.

14 Wébítá, jwī ípdih ñi túi jéihna caá. Caandíh túi jéihnit ñi jumachah, yeebdíh wã naóh daácna caá. Behnitá, biíhmahjeh jumni Cristodih ñi túi jéihna caá. Caandíh túi jéihnit ñi jumachah, yeebdíh wã naóh daácna caá. Japatá, Dios naáwátidih túi jepahnit, wēp ñuhnit panihnit ñi jumna caá. Pánih jumnit, nemépwã ã maáhdih ñit yap yohop taga. Páant ñi jumachah, yeebdíh wã naóh daácna caá.

15 Diosdih jéihcannit ded pah ã en ñinahatdih ñi en ñinahca bojoó. Ded queét panihni jwī ípdih ã oican caá.*

16 Diosdih jéihcannit nin pah ã jumna caá: Yeejép chãjatdih ã en ñinahna caá. Bií déedih wēi ennit, ã bíbohíh jenah joiná caá. Dawá bií déedih bíbohna, “Weém bita chah túini wã jumna caá”, ã niij jenah joiná caá. Jwī ípboó páant ã jenah joyát tútcan caá.

17 Nin baác ã buudúchah, ded pah cãacwã yeejép ã náah jenah joyátbut ã buudbípna caá. Obohjeéhtih, Dios ã náahat pah chãjnitboó páantjeh ãjeéh ã jumbipna caá.

Yoobópdih naáwát, yee naáwát

18 Wehá, nin yeó jáapna buudát pínah toáh jūóhna caá ã chãjap. “Cristodih tūbit

en jūihni ã jumbipna caá”, ã niijíchah, ñiát joiná jī. Pánihna, buu dawá ã jūúwátidih jéihnit, “Péeni yeó jáap bahnijeh ã judhna caá”, jwī niij jéihna caá.

19 Queét Cristodih en jūihnit jwī cātíh jumna yuhna, jwiítidih ã éemp yoh bacap jī. Páant ã bacatdih ennit, Jesúhwã yoobát ã nihcatdih jwī jéihna caá. Queét áihwã nihna, jwījeéh ã ita chão tágaá. Jwījeéh páantjeh ã jumachah nihna, Cristodih en jūihnit ã jummatdih jwīta jéihcan tagaá.

20 Obohjeéhtih, yeebdíh Túini Espiritu ã jumachah, yeéb nihat Cristoíh dooná yoobópdih ã jummatdih ñi túi jéihna caá.*

21 Yeebdíh naóhna, “Queét ã túi jéihcan caá”, wã niij jenah joicán caá. Obohjeéhtih, túi jéihnit ñi jumachah, yeebdíh wã naóh daácna caá. Caán dooná dedé yeeat ã wihcatdih ñi túi jéihna caá.

22 Nin pah caá yeeni ã niijíp: “Jesús Dios ã wahni nihcan caá”, ã niijná caá. Ded “Jesús Dios wūúh nihcan caá”, niij naóhni Jesucristodih, jwī íp Diosdihbut en jūihni caá.

23 “Dios wūúh Jesús nihcan caá”, niijní jwī íp Diosjeéh ã túi jumcan caá. Obohjeéhtih, “Jesús Dios wūúh caá”, niijníboó jwī ípjeéh ã túi jumna caá.

24 Yeéb Jesúsdi jwīh jepahnit, ded pah ã jumat doonádih ñi joyóp jī. Páant ñi joyátjidih ñi túi náhninaá. Pánih náhninit, Jesúsdi, ã ípdihbut ñi túi pej jumbipna caá.

25 Nin pah Jesús jwiít áihwādih ã niij naáwáp jī: “Yeéb wãjeéh páantjeh ñi túi jumbipna caá”, ã niijíp jī.

26 Yeebdíh yeenitdih ñi joyáh bojat pínah niijná, wã naóh daácna caá.

27 Jesucristo yeebdíh Túini Espiritudih át wūhup taga. Ñijeéh jumnit, yeebdíh ã túi bohéna caá. Yoobópdih bohéna, yeeatdih ã naóhcan caá. Páant ã bohénachah, biíh bohénidih ñi náahcan caá. Pánihna, ã bohéatdih joí cádahcan, Cristojeéh páantjeh ñi túi jumú.

28 Páant tigaá, wehá, Cristojeéh páantjeh ñi túi jumú. Pánih jumnit, ã jwūub dei jūúwáchah, úumcan, ñi tíccan niit.

* 2:10 Ro 13.12-14 * 2:15 Stg 1.27 * 2:20 1Co 2.10-16

29 Jesucristo táini ã jumatdih yeéb ñi jéihna caá. Pániñ jéihnit, niñat táí chãjñit Dios weh ï jumatdihbut ñi jéihna caá.

3

Dios weh jwĩ jumat

1 Jwiít dih bainí oican, “Yeéboó wã weh caá”, Dios ã niijná caá. ã oinit jumna, jwiít ã weh caá. Pániñna, yéej chãjñitboó Diosdih jéihcan, jwiít ã wehdihbut ï jéihcan caá.*

2 Wã oinitá, bũũ Dios weh jwĩ jumna caá. Obohjeéhtih, ded pah jwĩ jumat pínahdih jwĩ táí jéih jwũhcan caá. Jesucristo ã jígohochah, caandíh ennit, ded pah ã jumatdih jwĩ táí jéihbipna caá. Pániñ jéihnit, caán ã jumat pah muntih, jwiítbut jwĩ jumat pínahdih jwĩ jéihna caá.

3 Det Jesucristo ã jwũũb dei jũúwát pínahdih páñitboó yéej chãj cádahnit, ã táí chãjat pah muntih ï táút nũũmná caá.

4 Niñat yéej chãjñit Dios ã wutatdih yap yohnit caá. Dedé yéej chãjat Dios ã wutatdih yap yohat ã jumna caá.

5 Cãacwã ï yéej chãjatdih yohni pínah Cristo ã cãac jumatdih ñi jéihna caá. Caánboodíh yéejat wihcan caá.*

6 Ded Cristo biíc dih jumni páantjeh ã yéej chãjca bojo naáh. Obohjeéhtih, ded yéej chãj cádahcan, Cristodih jéihcan, ãñi nihcan caá.

7 Wã oinitá, yeebdíh yeenitdih ñi joyáh bojoó. Niñat táí chãjñit Jesucristo yoobópdiñ ã jumat pah muntih, queébtat yoobópdiñ ï jumna caá.

8 Obohjeéhtih, yéej chãjñitboó nemépwã ï maáñ ã jumna caá. Nemépwã ï maáñ bácañ, biíh mahjeh yeejép chãjñi caá. Páant ã chãjatdih yoh beedáni pínah Dios wũũh nin baácboó ãt cãac jumap tají.*

9 Det Dios weh jumna, jwĩ íp Dios ã jenah joyát pah queétdihbut ãt jenah joyát táútup taga. Pániñ jenah joinít, ã wēpat ïjééh ã jumuchah, páantjeh ï yéej chãjcan niít.

10 Nin pah Dios weh, nemépwã ï maáñ wehbut ï jumatdih ñi jéihbipna caá: Táí chãjcanñit, ï déewãdih oicannit Dios weh nihcan caá. Nemépwã ï maáñ weh ï jumna caá.

Jesúhwã ï míc oyat

11 Yeéboó Jesucristodih jwíñ jepahnit, “Míic oyat caá náahap”, jwĩ niñj bohéátdih ñi joyóp jĩ.*

12 Caín ã jumatji pah ñi jumca bojoó. Caán nemépwã ï maáñ jumna, ã úuddih ãt mao yohop wut jĩ. ¿Dépanih tigaá ã úuddih ãt mao yohji? ñi jenah joyóchah. Caandíh yeebdíh wã naóhbipna caá. Caín yéej chãjñi jumna, ã úudboó táí chãjñi ã jumatdih íjñit, caandíh ãt mao yohop wut jĩ.*

13 Páant tigaá yéej chãjñitboó yeebdíh ï eníhcan caá. Pániñna, ï en jũñhũchah, “¿Dépanih tigaá weemdíh ï en jũñh?” ñi niñj jenah joicá bojoó.

14 Yeejép chãjñit, iiguípna bejñit pínah jwĩ jumap yah jĩ. Obohjeéhtih, bũũ jeáboó bejñit pínah jumna, táñitboodíh táút nũũmná caá jwĩ chãjap. Jesúhwãdih oina, jwiít dih ã táút nũũmátdih jwĩ jéihna caá. Ded cãacwãdih oicanni iiguípna bejni pínah ã jumna caá.*

15 Ded ã déedih eníhcan, mao yohíhat jenah joyát caá caandíh ã jumap. Pániñ jumna, Dios ã enechah, cãac dih mao yohni biíc yoobó ã jumna caá. “Ded mao yohni Diosjeéh páantjeh ã jumcan niít”, ñi niñj jéihna caá.

16 Ded pah oyat ã jumatdih nin pah jwĩ jéihna caá: Jwiít dih búdí oina, Diosjeéh páantjeh jwĩ jumat pínah niijná, Jesucristo jwiít dih ã wũũ wũhũp jĩ. Páant ã wũũ wũhatdih náñnit, “Caán oyat yoobát caá”, jwĩ niñj jéihna caá. Pániñna, jwiítbut wũũna yahna, jwĩ déewãdih táí oinit, teo wáacat caá náahap.*

17 Dawá bií dée bíbohni, ã dée panihni moh yéejnidih enna yahna, caandíh jígah en teo wáaccan, Diosdih ã oican caá.

18 Pániñna, wã weh panihnitá, “Bitadih wã oina caá”, niijná, jacjeh pohba niñjcat caá náahap.

Humcanjeh, Diosjeéh jwĩ jumat

19 Cãacwãdih táí oina, Dioíhwã jwĩ jumatdih jwĩ jéihna caá. Pániñna, ã peéh chãjat pínahdih úumcanjeh, ãjééh jwĩ táí jumna caá.

* 3:1 Jn 1.12 * 3:5 Jn 1.29 * 3:8 He 2.14-15 * 3:11 Jn 13.34; 15.12 * 3:12 Gn 4.8 * 3:14 Jn 5.24 * 3:16 Jn 15.13

20 “Yéejat jíib weemdíh ã jumna nacaá”, jwĩ níj jenah joyóchah yuhna, Dios nihadidih jéihni jumna, jwĩ jenah joyátdihbut ã túi jéihna caá. Pánih jéihna, áihwã jwĩ jumadidih jwĩ túi jenah joyát pínah níjñá, jwiítdih ã teo wáacbična caá.

21 Wã oinitá, “Dios wã yéejatdih át yoh tagaá”, níj jenah joinít, úumcanjeh, Diosjeéh jwĩ túi jumna caá.

22 Pánih jumnit, Dios ã wútatdih jepahna, ã weñat pínahdih jwĩ chãjachah, caandih dedé jwĩ wúbatdih jwiítdih ã wúhbična caá.

23 Nin pah jwiítdih ã wútna caá: “Wã wúáh Jesucristodih túi jenah joinít, bita áihwãdihbut ñi oyoó”, át níjíp wut jí.*

24 Dios ã wútatdih túi jepahnitboó ájeéh í túi jumna caá. Dios íjeéhbut ã túi jumna caá. “¿Dios wãjeéh ã jum níit?” jwĩ níj jéihíhichah, Dios jwiítdih ã wúhni Túini Espíritu “Jújuh, Dios majeéh ã jumna caá”, ã níj jéihyana caá.

4

Cristodih eníhcannitdih ded pah jwĩ jéihyat

1 Wã oinitá, “Túini Espíritu weemdíh nin pah ã níj naáwát túutna caá”, níj yeenit, dawá í jumna caá. Pánihna, Dios ã naáwát túutni ã jumadidih jéihyat túut níjñá, ded pah ã naáwátdih ñi túi joyoó. Dios naáwát bíic yoobó ã naóhcah, ñi joyáh bojoó.

2 Yoobópdih Túini Espíritu ã naáwát túutni nin pah ã níj naóhbična caá: “Jesucristo jwiít panihni cáac jumna yuhna, Diosjeh át jumup wut jí”, ã níjbična caá. Páant níjñi Dios ã wáhni ã jumna caá.

3 Obohjeéhtih, nemépwã í maáh ã wáhniboó, “Jesús Dios nihcan caá”, ã níjbična caá. Páant níjñi Dios ã wáhni nihcan, Cristodih en jáihniíh caá. Cristodih en jáihniíhwã dawá í jummat pínah doonádih ñitát joi tágaá. Búu nin baácboó dawá í jumna caá.*

4 Obohjeéhtih, yeéboó, wã oinitá, Dioíhwã ñi jumuchah, Túini Espíritu níjeéh ã jumna caá. Jesúsdi h jepahcannit, nemépwã í maáh ã wépat chah, Túini Espírituboó ã wépna caá. Pánihna, yeebdíh í yee

naáwáchah yuhna, caán ã wépatjíh queétdih yap yohnit ñi jumna caá.

5 Queétkboó Dioíhwã nihcah, í bohéatbut Dioíh nihcan caá. Bitá Dioíh nihcannit, í bohéatdih í túi wéi joiná caá.*

6 Obohjeéhtih, Dioíhwã jumna, ã naáwátidih jwĩ bohénachah, áihwãboó jwiítdih í túi wéi joiná caá. Diosdih jéihcannitboó, jwĩ naáwáchah, í joíhcan caá. Pánihna, Dios naáwátidih ded yoobópdih bohéni, ded yee bohéni ã jumadidih ñi jéihbična caá.*

Dios oini caá

7 Wã oinitá, oyat wépat Dios jwiítdih ã wúhuchah, bita áihwãdih jwĩ oi jíih. Det bitadidih túi oinit Dios weh í jumna caá. Pánih jumnitjeh Diosdih jéihnit, ájeéh í túi jumna caá.

8 Dios oini ã jumuchah, bitadidih oicannit, Diosdih jéihcan, ájeéh í jumcan caá.

9 Dios ã wúáh bíic jumnidih nin baácboó át wah deyanap tají, ã wépatjíh Diosjeéh wéinit, páantjeh jwĩ jummat pínah níjñá. Pánih chãjna, ded pah ã oyatdih jwiítdih át jéihyanap tají.*

10 Oyat yoobát nin pah caá ã jumup: Diosdih jwĩ oyat pah nihcan, jwiítdih Diosboó ã oyat pah caá oyat yoobát ã jumup. Jwiítdih búdí oinit, jwĩ yéejat jíib iiguípna bejat déejidih túi ubat túut níjñá, Dios ã wúhdih át wun wúhat túutup wut jí.

11 Wã oinitá, Dios jwiítdih caan páh búdí ã oyochah, jwiítbut túi míic oyat caá náahap.

12 Nihat Diosdih encannit jwĩ jumna caá. Obohjeéhtih, jwĩ míic oyochah, Diosjeh jwíjeéh ã jumna caá. Páant ã jumuchah, ã náah yacat pah ã oyatjíh bitadidih jwĩ túi teo wáacna caá.*

13 Dios jwiítdih áih Túini Espíritudih át wúhup taga. Páant jwíjeéh ã jumuchah, “Dios bíicdih wã jumna caá. Wájeéh caanbút ã jumna caá”, jwĩ níj jéihna caá.*

14 Jwĩ líp ã wúhdih nin baácboó át cáac jummat túutup tají, cáacwãdih ã túi ubat pínah níjñá. Páant ã cáac jummat túutnijidih jwiítjeh jwĩ enep jí. Pánih ennitji, bitadidih jwĩ jéih naóhna caá.*

* 3:23 Jn 13.34; 15.12,17 * 4:3 Mt 7.15; 2Jn 7 * 4:5 Jn 15.19 * 4:6 Jn 8.47 * 4:9 Jn 3.16 * 4:12 Jn 1.18
* 4:13 Ro 8.9; 1Jn 3.24 * 4:14 Jn 3.17

15 “Jesús Dios wũúh caá”, niijníjeh Diosjeéh ã túi jumna caá. Diosbut ãjeéh ã túi jumna caá.

16 Dios jwiít dih ã oyatdih jwĩ jéihna caá. Pánih jéihnit, caandíh jwĩ túi jenah joiná caá. Dios nihat cãacwãdih búdí ã oina caá. Pánihna, ded bitadidh oini Dios biícidih ã jumna caá. Diosbut ãjeéh ã jumna caá.

17 Pánih Dios biícidih jumna, caandíh, bitadidhbut jwĩ túi oina caá. Pánih oina, cãacwã ã yéejat jíib peéh chãjat yeó jáapdih úumcanjeh, jwĩ túi jumbipna caá. Cristo ã íip Dios biícidih ã jumachah, jwiítbut nin baácboó jam jwãhna, biíc yoobó caán biícidih jwĩ jumna caá. Pánih jumnit, ã jwũub dei jũúwáchah, jwĩ úumcan niít.

18 Ded Diosdih oini ã oyatdihbut jéihna, caandíh ã úumcan niít. Pánih túi oina, jwĩ oinidih jwĩ úumcan caá. Obohjeéhtih, biíhdih úumna, caán ã peéh chãjat pínahdih jwĩ úum jenah joiná caá. Pánihna, jwĩ úumnidih jwĩ oican caá.

19 Dios jwiít dih ã oi waáwáchah, jwiítbut caandíh, bitadidhbut jwĩ jéih oina caá.

20 Ded ã dée panihnidih eníhcan, “Weém Diosdih wã oina caá”, niijná yahna, ã yeena caá. Biíhdih enna yahna, ã oican, Dios ã enca naáhdih ã jéih oican caá.

21 Pánihna, nin pah jwiít dih Jesucristo ã niíj wutap jí: **“Ded Diosdih oina, ã dée panihnidihbut oyat caá náahap”,** ã niijíp jí.*

5

Dios weh yéejatdih ã yap yohat

1 Det Jesús dih “Dios ã wahní Cristo caá”, niijnít, Dios weh ã jumna caá. Det jwĩ íip Diosdih túi oinit, ã wehdihbut ã oina caá.

2 Diosdih oina, ã wutadidh jepahnit, ã wehdihbut jwĩ oyat yoobópdih ã jummatdih jwĩ jéihna caá.

3 ã wutadidh jepahnajeh, Diosdih jwĩ túi oina caá.* Caandíh oina, jwiít dih ã wutadidh wái náah jumni nihcan caá.*

4 Det Dios weh jumna, yéej chãjatdih ã jéih yap yohna caá. Jesucristo ã wépatdih túi jenah joiná, Diosdih jéihcannit ã jenah joyát pah, jwĩ jenah joicán niít.

* 4:21 Mt 5.44-45; Mr 12.29-31 * 5:3 Jn 14.15; 2Jn 6 * 5:3 Dt 30.11; Mt 11.30 * 5:9 Jn 5.32-37; 8.18 * 5:12 Jn 3.36 * 5:13 Jn 20.31 * 5:15 Mt 7.7-11; Lc 11.9-13; Jn 15.7,16; 16.23-24; 1Jn 3.21-22

5 “Jesús Dios wũúh caá”, niíj jenah joiníjeh yéejatdih náahcan, ã yap yohna caá.

Dios wũúh ded pah ã jummat

6 Jesucristo nin baácboó ãt cãac jamap tají. ã tewat pínah jãtíh, Juan Daabánidih ã daabáát túutap jí. Túttimah, cruzboó wun wãhna, ãih meépdih ã yohop jí. Pánihna, mahjíh ã daabáátidih, cruzboó ãih meép ã yohatdihbut náhninit, Dios wũúh ã jummatdih jwĩ jéihna caá. Túini Espíritubut “Nin Dios wũúh tigaá”, jwiít dih ã niíj jéihyana caá. Caán Túini Espiritu yeecan, yoobópdih naóhni caá.

7-8 Pánihna, Jesús Dios wũúh ã jummatdih nit biíc peihcannit jéihyanit ã jumna caá: Túini Espiritu jwiít dih ã jéihyanachah, mahjíh ã daabáátjidih, ãih meép ã yohatjidihbut jenah joinít, Jesús Dios wũúh ã jummatdih jwĩ jéihna caá.

9 Cãacwãjeh ã naáwáchah joiná, “Caán yoobópdih tigaá”, jwĩ niijná caá. Páant niijnít dih jwĩ joiná yahna, jwĩ íip ã wũúhdih naóhna, cãacwã ã naáwát chah ã jumachah, caánboodíh túi joyát caá náahap.*

10 Dios wũúhdih ded túi jenah joiní “Jesús Dios wũúh ã jummat dooná yoobópdih tigaá”, ã niíj jéihna caá. Obohjeéhtih, Dios ded pah ã wũúhdih ã naáwát dih joyáh bojní “Dios yeeni caá”, ã niijná caá.

11 Nin pah Dios jwiít dih ã niíj jéihyana caá: “Wã wũúhdih túi jenah joinít, páantjeh wãjeéh ñi jumbipna caá”, ã niijíp jí.

12 Dios wũúh Jesús dih ded túi jenah joiní, Diosjeéh páantjeh ã jumna caá. Obohjeéhtih, ded Jesús dih jepahcanní, Diosjeéh ã jumcan niít.*

Juan ã pé naáwát

13 Yeéb Dios wũúhdih túi jenah joinít dih naóh daácna caá wã chãjap, páantjeh Diosjeéh ñi jummat pínahdih ñi jéihyat pínah niijná.*

14 Dios ã náahat pah caandíh jwĩ úúbúchah, jwiít dih ã joyát dih jwĩ túi jéihna caá. Pánih jéihna, úumcanjeh caandíh jwĩ úúbhna caá.

15 Páant ã joyátdih jéihna, “Wã wúbátdih át wãh tagaá”, jwĩ niij jéihna caá.*

16-17 Yeéb ñi dée panihni ã yéej chãjachah ennit, Diosdih ñi wúbá, ã yéejat jíib caandih iiguípna ã wahcat pínah niijná. Páant ñi wúbáchah, Dios caandih ã túut nũmbípna caá, ãjeéh páantjeh ã jummat pínah niijná. Obohjeéhtih, ded Cristodih páantjeh náahcan, yap yohnit, ãihwãdihbut eníhcan, iiguípna ã bejbipna caá. Pánihniiboodih ñi wúbát pínahdih wã wutcan caá. Nihat yéej chãjat Diosdih yap yohat míic caá. Obohjeéhtih, biíh yéej chãjat iiguípna ã bejat túutcan caá. Pánih chãjnitdih caá wúbát náahap, ã túut nũmát pínah niijná.

18 Dios wũuh Jesús ãihwãdih ã túi en daoná caá, nemépwã ã maáh queétdih ã yéejacat pínah niijná. Pánihna, “Dios weh páantjeh ã yéej chãjcan caá”, jwĩ niij jéihna caá.

19 “Jwiítboó Dioíhwã jwĩ jumna caá. Obohjeéhtih, nihat Diosdih náahcannitdih Satanás caá ã wutap”, jwĩ niij jéihna caá.

20 “Dios wũuh nin baácboó cãac jumnit, Dios yoobátdih jwĩ jéihyat pínah niijná, jwiítbih ã jéihyanap jí”, jwĩ niij jéihna caá. Pánihna, Diosjeéh túi jumnit, ã wũuh Jesucristojeéhbut jwĩ túi jumna caá. Jesucristo Dios yoobát jumna, páantjeh Diosjeéh jwiítbih ã túi jummat túutna caá.*

21 Wã weh panihnitá, ã ñi túi chãja chaáh! Pãpnidih ñi wẽi wúbhca bojoó.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Juan

* 5:20 Jn 17.3

2 JUAN

Queédih ã túyat tútat

¹ Weém Juan, Jesúhwādh waóhni, meém Dios ã ñíonihdih ma weh panihnitdihbut wā daác wahna caá. Yoobópdih yeebdíh wā oina caá. Weém bíicjeh pohba nihcan, nihat túini doonádih jéihnitbut yeebdíh ñ oina caá.

² Jwiít nihat caán túini doonádih jepahnit jamna, caandíh jwí túi jenah joí cádahcan níit. Pánih jamna, yeebdíh búdí jwí oina caá.

³ Dios jwí íip, Jesucristo ã wūúhbut búdí oinit, yeebdíh ñ jīgah en teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah níijná.

Míc oyat tútat

⁴ Jwí íip jwiít nihatdih ã wútat pah, Jesús ã bohéatdih biquína ma weh panihnit ñ túi jepahat doonádih joinít, búdí wā wēina caá.*

⁵ Némá, buu meemdíh wā naáwát jáap wútat nihcan caá. Jesúsdi jwíh jepahnit jwí jamuchah, nin pah jwiítidih ã níj wútap jī. “Ñi míc oyoó”, ã níjíp jī. Pánihna, jwíjeéh jamnitdih jwí oyat dée caá.*

⁶ Diosdih yoobópdih oinit, ã wútat pah jwí túi chājbipna caá. Pánihna, jwíh jepahnit ñi joyátji pah buubut nin pah yeebdíh wā wútna caá: Bitadih oinit, ñi túi teo wáaca.*

Dawá yeenit ñ jumat

⁷ Páant níijná, nin pahbut yeebdíh wā naóhna caá: “Jesucristo nin baácboó ã cáac jumat dooná yoobópdih nihcan caá”, níijnít, dawá ñ yee bohéna caá. Det páant yee bohénit Yeeni Yoobát, Cristodih En Jāihni pah ñ jamna caá.*

⁸ ¡Queédih ñi túi chāja chaáh! Cristodih ñi teo wūhat jíib ñi buudcát pínah níijná, ñ yee bohéatdih ñi jepahca bojoó. Yeéb yoobópdih Jesúsdi ñi pée cádahcatdih ennit, Dios yeebdíh chah túini ã chājbipna caá.

⁹ Det Cristoíh bohéatdih cádahnit, “Wā jenah joyát caá chah ã túyap”, níj jenah joinít, jwí íipíhwā nihcan caá. Obohjeéhtih,

det caandíh cádahcannit, Dios jwí íipjīh, ã wūúhjīhbut túi bíicdih ñ jamna caá.*

¹⁰ Pánihna, “Cristoíh naáwátidihjeh caá wā bohénap”, níijná yuhna, mácah bohéatdih naóhni ñi pebhna ã jūibínachah, caandíh wēi jwāáhcanjeh, ñíih mūudíh ñi waadát túutca bojoó.

¹¹ Páant mácah bohéatdih naóhna, Cristoíh bohéatdih náahcan, yeejép chājni caá. Pánihna, caandíh wēi jwāáhniiboó yeejép chājnidih teo wáacna caá ã chājap. Páant ñi chājca bojoó.

Ñ pée naáwát

¹² Yeebdíh chah naáwíhna yuhna, caandíh wā daáquíhcan caá. Obohjeéhtih, yeéb bíicdih míc wéheat túut níijná, yeebdíh enedih wā bejíhna caá. Pánih míc wéhenit, jwiít nihat bíicdih jwí túi wēibipna caá.*

¹³ Ninjīh bóli, ma jwan panihnih, Dios ã ñíonih, mi weh meemdíh ñ túyat túutna caá. Páant bóojeh tigaá wā naáwát.
Juan

* 1:4 3Jn 3 * 1:5 Jn 13.34; 15.12,17 * 1:6 Jn 14.15,23-24; 1Jn 5.3 * 1:7 Mt 7.15; 1Jn 2.18; 4.1-3 * 1:9 1Jn 2.22-23; 4.15 * 1:12 3Jn 13-14

3 JUAN

Gayodih át túyat tútat

¹ Weém Juan, Jesúhwādh waóhni, meém Gayo, bádí wā oinidih nin núodih wā daác wahna caá.*

² Wā dée panihni, wā oini, Dios bícdih ma túi jumatdih wā jéihna caá. Caán bícdih ma túi jumat pah, ma túi yapat pínah, míih bácahbut ã túi jumat pínahdihbut meemdih wā wábhna caá.

³ Biquína Jesúhwā wā pebhna jainít, ded pah ma jumat doonádih jwiítidih ã naáwáp be. “Cristo ã náahat pahjeh Gayo yoobópdih ãpí chājna caá”, ã níj naáwáp be. Páant ã níjíchah joinít, bádí wā weñep be.*

⁴ Det wā bohénit, wā weh panihnit, Dios ã náahat pahjeh ã túi chājat doonádih joinít, bádí wāpí wēina caá.

⁵ Wā chéen, wā oini, Jesúh doonádih bohé jibnitdih ma jéihca naáhwā ã jumat chah yahna, ma teo wáacachah, ã túina caá. Pánih teo wáacna, jwí Maáh Jesúsdi yoobópdih jepahni ma jumna caá.

⁶ Biquína queét bohé jibnit jwí pebhna jainít, jwiít Jesúhwā jwí míc wáacachah, “Gayo jwiít Jesúhwādh ã túi oina caá”, jwiítidih ã níjíp jí. Pánihna, ma pebhna ã jwáub jwáibínachah, queétdih bádí ma teo wáacá, bohé péanit, ã túi jwáub jib bejat pínah níjné. Páant míc teo wáacatdih Dios áihwādh ã náah yacna caá.

⁷ Queét Jesúh túini doonádih bohé jib bejna, Diosdih jéihcannitboó ã teo wáacat pínahdih ãpí náahcan caá.

⁸ Pánihna, jwiít Jesúhwāboó queétdih wēi jwááhnit, jwí teo wáacat dée caá. Pánih teo wáacna, queét bícdih jwiítbut Dios yoobópdih ã náawátdih bitadih jwí jéihyana caá.

Diótrefes yeejép ã chājat

⁹ Caanjíh moón Jesúhwādh wā daác wahap yah be. Obohjeéhtih, páant wā daacáchah yahna, Diótrefes wāt jumni, caanjéh watni jumíhna, weemdih át jepahcap wat be.

¹⁰ Pánihna, ãi pebhna wā jwáibínachah, ded pah ã chājatjidi yeéb Jesúhwādh wā naóh beedábipna caá. Weemdih yeejép ãpí naóh yacna caá. Chah yeejépbut ãpí chājna caá. Jesúhwā áih túini doonádih naóh jibnitdih wēi jwááhcan, áih meemdih ãpí waadát túutcan caá. Bita caanjíh moón Jesúhwāboó bohé jibnitdih ã wēi jwááachah ennit, caánboó “Queét bohé jibnitdih ã wēi jwááhca bojó”, ãpí níj watna caá. “Queétdih ã wēi jwááat jíib jwiít Jesúhwā jwí míc wáacapboó ã jwáub waadca bojó”, ãpí níjné caá.

¹¹ Wā oini, det yeejép wā ã chājat pah chājcanjeh, túi chājnitboodih ma en yacá. Túi chājnit Diohwā ã jumna caá. Obohjeéhtih, yeejép chājnitboó Diosdih jéihcannit ã jumna caá.*

Demetrio ã túi chājat

¹² Demetrio wāt jumnitboodih nihat cáacwā ã túi wéhena caá. Dios ã náahat pah ã túi chājatdih enna, túini ã jumatdih ã jéihna caá. Weembát caandih páant tigaá wā níjíp. Páant wā níjít yoobópdih ã jumatdih ã jéihna caá.

Á naóh péaat

¹³ Meemdih chah naáwíhna yahna, caandih wā daáquíhcan caá.

¹⁴ Waícanjeh meemdih enedih wā bejíhna caá. Caanná jwáibínit, meemdih wā míc wéhebipna caá.*

¹⁵ Dios meemdih ã teo wáaca naáh, ma túi jumat pínah níjné. Ninjéh jumnit jwí chéenwábut meemdih ã túyat túutna caá. Caanjíh moón jwí chéenwā nihat ã túyu naáh.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Juan

* 1:1 Hch 19.29; Ro 16.23; 1Co 1.14 * 1:3 2Jn 4 * 1:11 1Jn 2.29; 3.6,9-10 * 1:14 2Jn 12

JUDAS

Queétdih ã túyat tútat

¹ Weém, Judas* Santiago úud, Jesucristodih teo wāhni, yeéb Jesúihwādhīh nin núodih wā daác wahna caá. Jwī íip Dios yeebdíh oinit, át ñiwip tagaá, áihwā ñi jummat pínah niijná. Jesucristo yeebdíh ã túi wapna caá, caandíh ñi túi jenah joí cádahcat pínah niijná.

² Dios yeebdíh búdí oi jīgah ennit, ã teo wáaca naáh, ájeéh ñi túi jummat pínah niijná.

Yee bohénit ded pah í jummat

³ Wā oinitá, Dios jwiútdih iiguípna jwī bejat déejidih ã túi ubatdih búdí daác wahíhna yuhna, mácah daacát caá weemdíh náahap, bita yeebdíh í yee bohéatdih ñi yap yohat pínah niijná. Pánih yap yohna, Jesucristoíh bohéatboodíh ñi cádahca bojoó. Caandíh joiná, Jesucristodih ñit túi jepahap tagaá. Caán bohéat páantjeh biíc yoobó ã jumna caá. ã túut nuumcán niít.

⁴ Yeéb ñi jéihcah yuhna, biquína yeejépwā Diosdih náahcannit, ñi pebhna ít jubínap tagaá. Ñijeéh jumnit, nin pah yeebdíh í niij yee bohéna yuh caá: “Dioíhwā ñi jumuchah, yeéb bita yaádhjīh ñi yéej chājachah enna yuhna, yeebdíh oina, ã peéh chājcan niít”, í niij bohéna yuh caá. Jwī Maáh Jesucristo biícjeh jumnidih yap yohna, “Caandíh jepahat ã náahcan caá”, í niij bohéna yuh caá. Páant bohénitdih Dios ã peéh chājat pínahdih jon jātih ã naáwátdih naóh yapanit ít daacáp tajī.*

Dios queétdih ã peéh chājat pínah

⁵ Buu nindih ñi túi jéihyechah yuhna, yeebdíh wā jwúub náhniana caá. Dios judíowā Egipto baácboó jumnitdih ã bacaat táttimah, íjeéh jumnit caandíh jepahcannitdih át mawap wut jī.*

⁶ Biquína ángelwādhīh ã chājatjidihbut ñi náhninaá. Queét Dios ã wutatdih ít jepahcap wut jī. Nump maáta Dios queétdih

ã waadánachah yuhna, queétboó chah maáta ít jumíhip wut jī. Pánihna, Dios ã jummat tútatjidih í cádahat jīb dápánapboó yohnit, ítah tōp panihnijīh Dios queétdih át chéó jwejep wut jī. Péeni yeó jáapdih queét ã chéó jwejnitdih ã peéh chāj bipna caá.*

⁷ Sodoma tútchidih moón, Gomorra tútchidih moón, pehbbit jumni tútchinadih moonbút ded pah í yapatjidih ñi náhninaá. Yaádhidih yeejéj chājnit, neoná mícjehbut búdí yeejéj ít chājap wut jī. Páant í chājatji peéh Dios queétdih át cáo yohop wut jī. Páant ã cáo yohochah, iiguípboó jumnit, yeejéj í yapat ã buudcán niít. Pánihna, iiguípboó Dios queétdih ã peéh chājatdih náhninit, caandíh nihat cáacwādhīh túi jepahat caá náahap.*

⁸ Páant yeejéj í chājatji pahjeh muntih, yeebdíh yee bohénitboó biíc yoobó ípī chājna caá. Pánih chājnit, “Oo jummat jíghat déedih wā enechah, Dios nin pah ã chājat tútup be”, niij yeenit, queétjeh íih bācahdih ípī yéejana caá. Jwī Maáh Jesucristodih jepahcan, áih cáacwā í maátadihbut ípī jepahcan caá. Ángelwādhīh “Queét táicannit, dedé pínah nihcan caá”, ípī niijná caá.*

⁹ Obohjeéhtih, jon jātih Moiséih bācahdih ub bejihna, ángelwā í maáh Miguel* nemépwā í maáh Satanásjīh ít míc jūihñup wut jī. Pánih míc jūihnit, Satanás “Caán Moisésji cáacwādhīh ã mawachah, áih bācah wīih pínah ã jumna caá”, át niij yeejip taga. Obohjeéhtih, páant ã yee naáwáchah joiná yuhna, Miguelboó, Satanásdih naóh yaccan, “Wā Maáh meemdíh ã peéh chāja naáh”, át niijjéhjip taga.*

¹⁰ Obohjeéhtih, yeebdíh yee bohénitboó ded pah ángelwā í jummat, Jesucristo ã wēpatdihbut jéihcan, “Queét dedé pínah nihcan caá”, niijnít, ípī yeejéj naóhna yuh caá. Obohjeéhtih, ded pah yeejéj chājat pínahdih í túi jéihna caá. Nuñúpwā jenah joicánjeh ípī chājat pah, queétboó yeejéj ípī chājna caá. Páant yeejéj í chājat jīb, Dios queétdih búdí ã peéh chāj bipna caá.*

¹¹ Caín ded pah yeejéj ã chājatji pahjeh

* **1:1** Mt 13.55; Mr 6.3 * **1:4** 2P 2.1-2 * **1:5** Ex 12.51; Nm 14.29-30 * **1:6** 2P 2.4 * **1:7** Gn 19.1-24; 2P 2.6
 * **1:8** 2P 2.10 * **1:9** Dt 34.6; Dn 10.13,21; 12.1; Ap 12.7 * **1:9** Zac 3.2; 2P 2.11 * **1:10** 2P 2.12 * **1:11** Gn 4.3-9; He 11.4; 1Jn 3.12 * **1:11** Nm 22.1-35; 31.16; 2P 2.15-16; Ap 2.14

muntih queébtut ípí chājna caá.* Balaam* dinerodih búdí bidnit, ā yee bohéatji pahjeh muntih, queébtut dinerodih bidnit, yeebdih ī yee bohéna caá. Coré* Diosdih ā yap yohat peéh Dios caandih ā mao yohatji pahjeh muntih, yeebdih yee bohénit caandih ī yap yohochah, queétdihbtut ā mao yohbipna caá. Pánihna, Dios queétdih ā peéh chājachah, queét búdí yeejép ī yapbipna caá.

12 Yeéb Jesúhwāboó ā oyatdih wēi jenah joinít, biícđih ñi jeéméchah, queét yeenit jumna yahna, tíccanjeh, ñijeéh ípí jeémpna caá. Pánih jeémpnit, ī weñat pínahdihjeh jenah joinít, biícđih ñi túi jumatdih ī yéejana caá. Nin pah queét ī jumna caá: Mah tólihnadih johlit ā joh yapanachah, mah ā buegcát pah, “Bohénit jwí jumna caá”, niijná yahna, túi jenah joicánnit jumna, bitadih ípí teo wáaccan caá. Nin pahbtut ī jumna caá: Quehe wihcanni nahna wanni pah ā jumachah enna, ā mínah caandih āpí dug yohna caá. Pánihat pah, cáacwāđih yee bohénitboó wannit pah ī jumachah, Dios iiguípna queétdih ā bejat tútbtipna caá.*

13 Nin pahbtut ī jumna caá: Búdí majdih jumni búdí nolihatna maj jwēejdih moópni búdí wíjnidih āpí yohna caá. Pánihat pah tigaá, queét yeejépwā Dios ā wutatdih jepahcannit, cáacwāđih ípí yeejép chājap. Nin pahbtut ī jumna caá: Dios ā bejat tútnti namá panihnidih cúiwā ī bejcat pah, Dios queétdih ā bohéat tútat pah ī bohécan caá. Páant ī yee bohénachah, Dios queétdih peéh chājnit, páantjeh tubit dupánapboó ā jumat tútbtipna caá.

14-15 Adán ā juma Enochoó,* Dios naáwátdih naóh yapaniji nin pah āt niij naóh yapajip taga: “Nihat cáacwāđih ñíwat tút niijná, jwí Maáh dawá āih táinit ángelwā biícđih ā dei jūóhbipna caá. Pánih ñíonit, Diosdih náahcannitboó yeejép ī chājatji jíib ā peéh chājipna caá. Queét yeejépwā Diosdih yeejép ī naáwátji jíibbtut ā peéh chājipna caá”, āt niijjíp taga. Pánih naóhna, yeebdih yee bohénitdihbtut naóhna āt chājip tagaá.

16 Queétdih ded pah ā yapachah, Diosdih,

bitadihbtut yeejép ípí wéhena caá. Yeejép jenah joinít, ī náahat pahjeh ípí chājna caá. “Yeéb túi joinít ñi jumachah, weém wā túi jéih bohéna caá”, ípí niijná yah caá, bita queétdih wēinit, ī túi jepahat pínah niijná.

Yeebdih nin pah jumat caá náahap

17 Obohjeéhtih, yeéboó, wā oinitá, Jesús ā naáwát tútntitboó ded pah ī niij bohéatjidih ñi túi náhninaá.

18 Nin pah yeebdih it niij bohénap wut jī: “Péeni yeó jáapna Dios naáwátdih, āih cáacwāđihbtut tubit deohnit, ī náahat pahjeh cáacwā yeejép ī chājipna caá”, it niijjíp wut jī.*

19 Páant ī niijnítjiboó yeéb biícđih ñi jumatdih ī yéejana caá. Queét Jesúsđih jepahcannit ī jumachah, Túini Espíritu íjeéh ā wihchah, ī weñat pínahdihjeh ípí chājna caá.

20 Obohjeéhtih, yeéboó, wā oinitá, yeó jáap jumat pah Túini Espíritu ā wēpatjīh ubhñit, Jesucristodih chah ñi túi jenah joyoó.

21 Pánih chājnit, yeebdih búdí ā oyatdih náhninit, ā oyat chah jéihyat tút niijná, ā náahat pah ñi túi chājaá. Pánihna, jwí Maáh Jesucristo yeebdih búdí oi teo wáacnit, páantjeh ājeéh ā jumat tútat pínahdih ñi wēi páñaá.

22 Biquína Jesucristodih tac yoób túi jenah joinítđih ñi jīgah en teo wáacá, Jesúsđih yoobóđih ī jepahat pínah niijná.

23 Bitaboó yee bohéatđih jepah jwíhñitđih Jesúh táini doonáđih ñi wēp naáwá, caandih jepahnit, iiguípna ī bejcat pínah niijná. Bitaboó yee bohénit yeejép ī chājat pahjeh muntih chājnitđih ñi jīgah en teo wáacá. Obohjeéhtih, pánih teo wáacat pónih, jñi túi chāja chaáh! ī yéej chājat pah muntih yeebbát biíc yoobó ñi chājcat tút niijná. Ī yéej chājatđih búdí íí enat caá náahap.

Diosdih ā pé wēi naáwát

24-25 Jwí Maáh Jesucristodih wun wāhat túttna, jwíit iiguípna bejnitjidih Dios āt túi ubap taga. Pánih túi ubni jumna, yeebdih ā jéih wapna caá, caandih ñi cádahcat pínah niijná. Pánih wapna, chah Maáh jumnit, ā

* 1:11 Nm 16.1-35 * 1:12 2P 2.17 * 1:14-15 Gn 5.18,21-24 * 1:18 2Ti 3.1-5; 2P 3.3 * 1:24-25 2P 3.14

pebhboó yeebdíh ã ñuhat túutachah, yéejat wihcannit jumna, búdí ñi wēibipna caá.* Caanjéh Dios ã jumuchah, caandíh wēi naóhñit, “Meém chah túini, nihatdih Maáh jumna, chah wēpni, nihatdih jéihñibut ma jumna caá”, jwĩ niáj jííh. Caán biíhmahjeh jumni, buubut jumni, páantjeh ã jumbipna caá. Páant ã jumuchah, nihat cáacwã caandíh búdí ñ wēi naáwá naáh. Páant tíí ã jumna nah.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Judas

APOCALIPSIS

Dios Juandih ã daacát tútat

¹ Weém, Juan, Jesucristo weemdih ã jéihyaatjidih nin núodih wã daác wahna caá. Jwĩ ípboó caandih ã naáwát tútuchah, Jesucristoboó, weemdih naáwát náahna, ãih ángeldih át wahap be, ãihwã jwĩ jéihyat pínah niijná. Bahnijeh judhna caá, páant ã yapat pínah.

² Weém nihat wã enatji, jwĩ íp ã naáwáchah, Jesucristo ã jwúub naóh yapanachah, wã joyátjidihbut wã daác wahna caá.

³ Ded pah ã yapat pínah bahnijeh ã judhduchah, det nin núodih ennit, bita ã en naáwáchah joinítbut, wã naáwátdih táí jepahnit, táí wēinit ã jumbipna caá.

Siete tútchidih moón Jesúhwãdih Juan ã daác wahat

⁴ Weém, Juan, yeéb Asia baácboó jumni siete tútchidih moón, Jesúhwãdih wã daác wahna caá. Dios yeebdih oinit, búdí ã teo wáaca naáh, ñi táí jumat pínah niijná. Caán jon jãtih jumni, buubut jumni, túttimah, ã jwúub jũóhbirna caá.* Caán ã chúudup pebh Túini Espiritubut nihat jéihni ã oyatjĩh yeebdih ã teo wáaca naáh.*

⁵ Jesucristo ã oyatjĩhbut ã teo wáaca naáh, ñi táí jumat pínah niijná. Dios ded pah ã jumatdih, cáacwãdih ã náah yacatdihbut yoobópdi naóhni caá.* Æ wunat túttimah, waóh boo pud jũóhni ã jwúub wuncan niit, páant muntih.* Pánihna, nin baácboó jumnit maáta ã chah Maáh caá.* Jwiítdih oina, ãih meépdih yohnit, jwĩ yéejat jíb peéh chãjat déejidih át yohop tajĩ.

⁶ Pánih yohnit, jwiítdih ãihwã chãjna, caandih úbhñit, wēi naóhñit pínahdihbut át chãjap wut jĩ, ã ípdih jwĩ teo wãhat pínah niijná.* Pánihna, “Chah wēpni, nihat jwĩ Maáh ma jumna caá”, Jesucristodih páantjeh jwĩ niij wēi naóh jĩh. Páant tií ã jumna nah.

* **1:4** Ex 3.14 * **1:4** Is 11.2; Ap 4.5 * **1:5** Is 55.4 * **1:5** Hch 26.23; Col 1.18 * **1:5** Sal 89.27 * **1:6** Ex 19.6; Ap 5.10; 20.6 * **1:7** Dn 7.13; Mt 24.30; Mr 13.26; Lc 21.27; 1Ts 4.17 * **1:7** Zac 12.10; Jn 19.34,37 * **1:8** Ex 3.14; Is 41.4; 44.6; Ap 1.17; 22.13

⁷ jãaj! Cristo mah tólihjih ã jwúub dei jũóhbirna caá.* Páant ã jwúub dei jũúwáchah, nihat cáacwã ã enbirna caá. Caandih péoh dodh mao yohnitji, jwãagnitjibut ã enbirna caá. Æ jwúub dei jũúwáchah, nihat nin baácdi moón ã yéej chãjatjidih jéihnit, búdí ã jũbíbirna caá.* Páant ã yapbirna caá. Páant tií ã jumna nah.

⁸ Jwĩ Maáh Dios, chah wēpni, nin pah ã niijná caá: “Weém bihmah jumni caá. Nihat wã chãjnidi Maáh jumna, caandih wã jwúub yohat túttimah páantjeh wã jumbipna caá. Jon jãtih wãát jumna jĩ. Buubut wã jumna caá. Túttimah, wã jwúub jũóhbirna caá”, ã niijná caá.*

Jesucristodih Juan ã enat

⁹ Weém, Juan, Jesúh jumna, ñi weép jeñé panihni caá. Yeéb yeejép ñi yapat pah, weembát Jesúh táini doonádh wã naáwát jíb yeejép wã yapna caá. Ñi cádahcat pah, weemdihbut ã yéej chãjachah yuhna, Jesús ã teo wáacatjĩh caandih wã cádahcan caá. Caán Jesús jwiit nihat jwĩ Maáh ã jumna caá. Dios naáwátdih Jesucristo ã naóh yapaatjidih wã bohéat jíb Patmos wut jumni quewaboó ã yohni wã jumna caá.

¹⁰ Ninjih jumna, biíc chooát yeó jáapdi Túini Espiritu ã wēpat weemdih búdí ã jumuchañ, ñoni pah wã jumna be. Páant oo jumat panihatdih wã enat pónih, wã tãahmant Jesucristo wēpép ãi wéhenap be. Búdí póojat nah yáaat pah bóo ãi yáanap be.

¹¹ Nin pah weemdih ãi niijp be: “**Buuma enat pínahdih ma daacá. Pánih daác péanit, Asia baácboó jumni siete tútchinadih moón wĩhwãdih ma wahaá. Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, Laodicea tútchidih moondih yuh buca ma daác wahaá**”, ã niijp be.

¹² Páant ã niijchah joinít, weemdih wéhenidih enat túut niijná, wã tac púud ñuhap be. Pánih tac púud ñuhñit, orojih ã chãjniji siete jii cáagat nahnajih ã jii cáagni páhanadih wã enep be.

13 Caan náhna cātíh ñahni cãac pah jígozni Jesucristodih wã enep be. Ñih jítxa páha biíc yoobó bueg ñájni yéguéh chóodih ã duwúp be. Orojĩh ĩ chãjniji tōpdih jōóh poómp yoób juí wái chéoni ã jumap be.*

14 Ñih waó yoóc táí baabní ã jumap be. Ñih quíbnabat tã òopát tōpna pah ã iiguíp be.*

15 Ñih jítxanabat táí itini guenalih naa pánih yeh iigní ã jumap be. Ñ wéheat búdí dóo yáaat pah ã yáanap be.*

16 Ñih jéihyepmant bóo téihyamant siete cúiwādh ã bíbohó be. Íbat naá chénaboó jaco jumni eeép naadíh ã chãác tewep be. Yeó iigát pah ñih móot ã yeh iiguíp be.

17 Caandíh ennit, ñih jítxa pebh wanni pah wã buugúp be. Páant wã buugúchah ennit, caán ñih jéihyepmant bóo téihyajĩh weemdíh teo jáhanit, nin pah ã niijíp be: “Ma úumca bojóo. Weém biíhmah jumni caá. Nihat wã chãjnidi Maáh jumna, caandíh wã jwúb yohat túttimah páantjeh wã jumbipna caá.*

18 Weém báadhniyeh caá. Wanni wāih jumap yah jĩ. Jwúb boo pud jūóhni wã jwúb wuncan níit, páant mantih. Jwúb booni jumna, cãacwādhbut wã jéih jwúb boot túttna caá. Cãacwã iiguípna ĩ bejat déedih weemjéh táí ubni caá.

19 Búutéh ma enatjidih ma daacá. Búu ded pah ã jumatdih, túttimah ded pah ã yapat pínahdhbut ma daacá.

20 Nin siete cúiwā wã jéihyepmant bóo téihyamant wã bíbohndih ma táí beh joicáh, búu meemdíh wã naóhbipna caá. Orojĩh ĩ chãjniji siete jíí cáagat nahnajih ĩ jíí cáagni páhanadhbut wã naóhbipna caá. Caán siete cúiwā siete tútchinadih moón wíhwā ĩ maáta panihni ĩ jumna caá. Queét wã naáwátdih naóh yapanit ĩ jumna caá. Orojĩh ĩ chãjniji siete jíí cáagat nahnajih ĩ jíí cáagni páhana siete tútchinadih moón wíhwā ĩ jumna caá. Queét wã naáwátdih joinít ĩ jumna caá”, Jesucristo ã niijíp be.

2

Éfeso tútchidih moón Jesúhwādh ã daác

wahat tútat

1 Páant níj naóh péanit, nin pah weemdíh ã jwúb níj naáwáp be, páant mantih: “Éfeso tútchidih moón wíhwā, queétdih waóhndihbut nin pah ma níj daác wahaá:

“Wã jéihyepmant bóo téihyamant siete cúiwādh bíbohni caá wã jumap. Orojĩh ĩ chãjniji siete jíí cáagat nahnajih ĩ jíí cáagni páhana cātíh jibni caá, ded pah ã iigát jumatdih jéihyat tút niijná. Pánih chãjna, yeéb wíhwādh en bejna caá wã chãjap. Pánih en bejna, yeebdíh nin pah wã níj naóhna caá:

2 Nihat ñi chãjatdih wã jéih beedána caá. Wíh táini doonádh bitadih ñi naáwátdih, weemdíh ñi táí jenah joí cádahcatdhbut wã táí jéihna caá. Yeejép chãjnitdih ñi iíatdhbut wã jéihna caá. “Jesúh táini doonádh naáwát náhna, jwiít ã wahnit caá”, bita ĩ niijíchah yahna, queétdih joinít, yee naóhni ĩ jumatdih ñi jéihyep be.

3 Wíh táini doonádh ñi naáwát jíib yeéb Éfeso tútchidih moón yeejép yapna yahna, queét yeenitboodíh ñi yap yohóp be. Pánih yap yohnit, weemdíh ñi cádahcan caá. Páant ñi chãjachah ennit, yeebdíh wã wéina caá.

4 ‘Obohjeéhtih táinit ñi jumachah yahna, nin pah weemdíh ñi yap yohna caá. Weemdíh ñi jwíh táí oyatji pah búu biíc yoobó ñi oican caá. Ñi jwíh táí míic oyatji pahbut búu biíc yoobó ñi míic oican caá.

5 Pánihna, jwíh oina, ded pah ñi chãjatjidih náhnit, ñi jwúb tút nuumá. Ñi yéj chãjatdih náhni dahwanit, ñi cádahaá. Pánih cádahnit, wíh táini doonádh jwíh jepahnit, ñi táí oyatji pah biíc yoobó ñi jwúb oyoó. Obohjeéhtih, ñi yéj chãjatdih ñi cádahcah, ñíh jííat panihni wã jwejni-jidih waícanjeh jwúb dúuc wáyadh wã bejbipna caá. Páant niijnít, nin pah wã níj naóhna caá: Yeéb Éfeso tútchidih moón ñi jwíh oyatjidih cádahnit, weemdíh cádahna caá ñi chãjap. Páant ñi yéjatdih ñi cádahcat jíib, páant bóojeh, ñi búudbípna caá.

6 Obohjeéhtih, weemdíh ñi táí oican yahna, nindih ñi táí chãjna caá: Nicolaítas wút jumnit ĩ yéj chãjatdih ñi en iiná caá.

* 1:13 Dn 7.13; 10.5 * 1:14 Dn 7.9 * 1:15 Ez 1.24; 43.2; Dn 10.6 * 1:17 Is 41.4; 44.6-8; 48.12; Ap 1.8; 2.8; 22.13

Weembút ì yéej chājatdih wā en iiná caá.

⁷ ‘ìDet molít jumna, Túini Espíritu wíihwādh ã naáwáchah, ì joyoó naáh! Det weemdíh túi jenah joí cádahcannitdih wā ìp ã jamapboó jamni nah quehedih wā jeémát túutbipna caá.*Caan nah quehedih jeémpnitboó ì jwúub wancan niít’,

ma niíj daác wahaá”, Jesucristo weemdíh ã niíjip be.

Esmirna tútchidih moón Jesúihwādh ã daác wahat tútat

⁸ Páant niíj naóh péanit, nin pah weemdíh ã jwúub niíj naáwáp be: “Esmirna tútchidih moón wíihwā, queétdih waóhndihbut nin pah ma niíj daác wahaá:

‘Weém biíhmah jumni caá. Nihat wā chājnidih Maáh jumna, caandíh wā jwúub yohat túttimah páantjeh wā jumbipna caá.*Wanni wāih jamap yuh jī. Jwúub boo pad jūóhni wā jwúub wancan niít, páant mantih. Pánih jumna, yebdíh nin pah wā niíj naóhna caá:

⁹ Wíihwā ñi jumat jíib, yeejép ñi yapatjidih wā jéihna caá. Moh yéejnit ñi jumatdihbut wā jéihna caá. Pánih jumna yuhna, Dios ã wēpatdih bíbohni, yeéb moh yéejnit nihcan caá. Bitaboó “Jwiít judíowā Diosdih jwī túi jepahna caá”, niijná yuhna, yebdíh yeejép ì yee naáwátjidihbut wā jéihna caá. Queét Dioíhwā nihcan, nemépihwā caá.

¹⁰ Buu yeéb chah yeejép ñi yapat pínahdihbut ñi úmca bojoó. Ñi joyoó. Nemép biquína ñijeéh jumnitdih nemat muúboó ã nemat túutbipna caá, weemdíh ñi cádahat pínah niijná. Obohjeéhtih, maátcanjeh yeejép ñi yapbipna caá. Páant yeejép ì chājachah, ì mao yohochah yuhna, weemdíh ñi cádahca bojoó. Yeéb weemdíh ñi cádahcat jíib, yebdíh wā pehbhoó páantjeh wā jumat túutbipna caá.

¹¹ ‘ìDet molít jumna, wíihwādh Túini Espíritu ã naáwáchah, ì joyoó naáh! Det weemdíh túi jenah joí cádahcannit ì wnat túttimah, iiguípna bejcan, wā pehbhoó páantjeh ì jumbipna caá’,*

ma niíj daác wahaá”, Jesucristo weemdíh ã niíjip be.

Pérgamo tútchidih moón Jesúihwādh ã daác wahat tútat

¹² Páant niíj naóh péanit, nin pah weemdíh ã jwúub niíj naáwáp be: “Pérgamo tútchidih moón wíihwā, queétdih waóhndihbut nin pah ma niíj daác wahaá:

‘Weém íbat naá chénaoó jaco jumni eeép naadíh bíbohni wā jumna caá. Pánih jumna, yebdíh nin pah wā niíj naóhna caá:

¹³ Yeéb ñi chājatdih, ñiíh tútchidih moón ì chājatdihbut wā jéihna caá. Caanjíh moón ì maáh Satanás caá. Caán tútchidih moón Satanásdih jepahni, Antipas wāt jumni wíih doonádih túi naóhnijidih ì mao yohop be. Caandíh páant ì mao yohochah enna yuhna, weemdíh ñi túi jenah joí cádahcap be.

¹⁴ ‘Obohjeéhtih, pánih túi jenah joí cádahcan yuhna, bainí weemdíh ñi yap yohop be. Biquína ñijeéh moón, Balaam wāt jumniji ã bohéatdih ì joiná caá. Jon jātih Balaam Balac wāt jumni maáhdidih nin pah át niíj bohénap wāt jī: “Judíowādh ma yéejat pínah niijná, nin pah ma chājaá: ‘Dios caá’, wēi niijnít, ñi wāhni jeémátidih queétdih ma jeémát túutú. ì weha mána nihcannitjīh queétdih yeejép ma chājat túutú”, át niíj bohénap wāt jī. Jon jātih judíowā caandíh joinít, ì yéej chājatji pah biíc yoobó mun tigaá buu biquína ñijeéh jumnitbut ì yéej chājna caá.*

¹⁵ Queét ì chājat pah bita ñijeéh moón Nicolaítas wāt jumnit yeejép ì chājat tútatboodihbut ì jepahna caá.

¹⁶ Páant ñi yéej chājatdih ñi cádahaá. Ñi cádahcah, waícanjeh ñi pebhna bejnit, pánih yeejép chājnitdih wā chāác teoni íbat naajíh wā peéh chājipna caá.

¹⁷ ‘ìDet molít jumna, Túini Espíritu wíihwādh ã naáwáchah, ì joyoó naáh! Det weemdíh túi jenah joí cádahcannitdih jeémant jumni maná wāt jumni jeémátidih wā wāhbipna caá.*Baabní jeé naanádihbut queétdih wā

* 2:7 Gn 2.9; Ez 28.13; 31.8; Ap 22.2 * 2:8 Is 41.4; 44.6; 48.12; Ap 1.17; 22.13 * 2:11 Ap 20.14; 21.8 * 2:14 Nm 22.5,7; 25.1-3; 31.16; Dt 23.4 * 2:17 Ex 16.14-15,33-34; Jn 6.48-50 * 2:17 Is 62.2; 65.15

wāhbipna caá. Caán jeé naanádih fih jáap wāt wā daácni ā jambipna caá.* Bita caán wātdih ī jéihcan niít. Caán jeé naadīh ubnijeh āih wātdih ā jéihbipna caá’, ma niīj daác wahaá”, Jesucristo weemdīh ā niijíp be.

Tiatira tātchidih moón Jesúhwādh ā daác wahat tūtāt

18 Páant niīj naóh péanit, nin pah weemdīh ā jwúb niīj naáwáp be: “Tiatira tātchidih moón wīhwā, queétdih waóhndihbut nin pah ma niīj daác wahaá:

‘Weém Dios wūh caá. Quíb tū ōopát tōpna panih iigní, jítcha tui itini quenalih naa panih yeh iigní wā jumna caá. Pánih jumna, yeebdīh nin pah wā niīj naóhna caá:

19 Ñi tui chājatdih wā jéihna caá. Weemdīh bitadihbut ñi oyatdih wā tui jéihna caá. Weemdīh ñi tui jenah joyátdihbut wā jéihna caá. Bitadih ñi teo wáacatdihbut wā jéihna caá. Yeejép yapna yuhna, weemdīh ñi cádahcatdihbut wā jéihna caá. Jwíh tūt nūmnít, ñi tui jepahat chah bñ ñi tui chājatdihbut wā jéihna caá.

20 ‘Obohjeéhtih, pánih tui chājnit jumna yuhna, nin pah weemdīh ñi yap yohna caá: Caánt yeejép wili, Jezabel wāt jumnih,* “Dios naáwátdih naóh yapanih caá”, niīj yeenih mi jumachah yuhna, mi naáwáchah joiná, caántdih biáboó ñi wahcan beé. Yee bohénit, ī weha mána nihcannitjīh wīhwādh yeejép mi chājat tūtna caá. “Jwíh dios caá”, ī niīj wēi wāhni jeémátdih queétdih mi jeémát tūtna caá.

21 Mi yeejatdih mi cádahat pínahdih maatápdih wā páñachah yuhna, páant yeejép chājatdih mi cádahíhcan caá.

22 Páant mi cádahíhcat jīb caántdih wā tubúp chūúbipna caá. Mijeéh yeejép chājnitdihbut wā tubúp chūúbipna caá. Ī yeejép chājatdih tūt nūmcán, queétdih chah wā peéh chājbipna caá.

23 Mi naáwátdih ī jepahat peéh, mi weh panihnitdih wā mao yohbipna caá. Páant wā peéh chājatdih ennit, jéih beedáni wā jumatdih nihát wīhwā ī jéihbipna

* 2:20 1R 16.31; 2R 9.22,30

* 2:23 Sal 7.9; Jer 17.10

* 2:26-27 Sal 2.8-9

caá. Ded pah ī jenah joyátdihbut wā tui jéihna caá.* Pánihna, det yeej chājnitdih ī yeej chājat jīb wā peéh chājbipna caá. Det tui chājnitboodīh ī tui chājat jībbut wā tui chājbipna caá.*

24 ‘Obohjeéhtih, biquína yeebboó caánt yeejép wili mi bohéatdih ñi náahcap be. Satanás ā bohéatdihbut ñi joyáh bojop be. Pánihna, yeebboodīh chah wā jwúb wātcan niít.

25 Nindihjeh yeebdīh wā jwúb chājat tūtbiipna caá: Ñi pehbboó wā jwúb dei juibíat pínahdih pánit, wā bohéatdih ñi cádahca bojóo.

26-27 Det yeejatdih yap yohnit, wā wāttdih jepah cádahcannitdih maáta wā waadábipna caá. Wā íp weemdīh maáh ā waadáat pah, yeebdīhbut maáta wā waadábipna caá. Pánih maáta jumna, nihát baácdih moondīh ñi wēp wātbiipna caá, Dios ā weñat pínahdih ī tui chājat pínah niijná. Ī jepahcah, bádí ñi peéh chājachah, queét ī bádáh bejbipna caá.*

28 Yeebdīh baáb aáb jūwáchah jumni cáidih wāhnit, ñijeéh weémboó wā jambipna caá.

29 ‘¡Det molít jumna, Táini Espíritu wīhwādh ā naáwáchah, ī joyoó naáh!’ ma niīj daác wahaá”, Jesucristo weemdīh ā niijíp be.

3

Sardis tātchidih moón Jesúhwādh ā daác wahat tūtāt

1 Páant niīj naóh péanit, nin pah weemdīh ā jwúb niīj naáwáp be: “Sardis tātchidih moón wīhwā, queétdih waóhndihbut nin pah ma niīj daác wahaá:

‘Weém Táini Espíritu nihát ā wēpatdih bíbohni caá. Siete cáiwādhbut bíbohni wā jumna caá. Pánih jumna, yeebdīh nin pah wā niīj naóhna caá: Ñi chājatdih wā tui jéihna caá. Bita yeebdīh nin pah ī niīj jenah joyóp yuh caá: “Queét Jesúh táini doonádih tui jepahnit caá”, ī niīj jenah joiná caá.

* 2:23 Sal 62.11-12; Pr 24.12; Ez 18.30; 33.20; Mt 16.27

‘Obohjeéhtih, páant ì níj jenah joyóchah yuhna, bainíjeh weemdíh jepahna, wənnit panihnit ñi jumna caá.

² Pániñ jumna, ¡Ñi túi chāja chaáh! Ñi túi chājcat enna, Dios ã wēican caá. Jáanit panihnit, túi chājnit ñi jumna.

³ Wā naáwátdih ñi jwíih joyátjidih ñi túi jwúub náhninaá. Pániñ náhninit, wā weñat pínahdih ñi túi chājaá. Túut nūmnít, ñi yéj chājatdih cádahna, táiniboodíh ñi chājaá. Weém wā niijátji pah ñi chājcah, ñi náhnicañ, nūmní cāac nūmúdiñ ã juibíat pah, yeebdíh peéh chājadiñ wā bejbipna caá.*

⁴ ‘Obohjeéhtih, biquína yeéboó yeejép chājnit nihcan, quei wíhcanni yégueh dñonít panihnit ñi jumna caá. Pániñ jumna, túi baabní yégueh dñonít, wājeéh nī jibbipna caá.

⁵ Det wā naáwátdih cádahcannit, queét pah túi baabní yégueh dñonít ì jumbipna caá. Weemdíh jepahnitíh wātnadiñ wā bíbohni papélah tólihdih ñiñ wātnadiñ daácna, wā jwúub wio yohcan níit.* Wājeéh páantjeh ì jumbipna caá. Wā íp ã enechah, ángelwábut ì enechah, “Nin wíih caá”, wā níj naóhbipna caá.*

⁶ ‘¡Det molít jumna, wíihwādiñ Túini Espíritu ã naáwáchah, ì joyoó naáh!’ ma níj daác wahaá”, Jesucristo weemdíh ã niijíp be.

Filadelfia tātchidih moón Jesúhwādiñ ã daác wahat tūtat

⁷ Páant níj naóh péanit, nin pah weemdíh ã jwúub níj naáwáp be: “Filadelfia tātchidih moón wíihwā, queétdih waóhndihbut nin pah ma níj daác wahaá:

‘Weém yéjcat wíhcanni, túi yoobópdih naóhni wā jumna caá. Jon jātih maáh Davidji cāacwādiñ ã wātat pah weembát wā wātbipna caá. Pániñ jumna, jēc panihndih weém wā wātachah, bitaboó ì jéih nemcan níit. Wā nemechah, bita ì jéih wātcān níit.*

⁸ Nihat yeéb ñi chājatdih wā jéihna caá. Ñi pebh jēc panihndih wā wātat

táttimah, bitaboó yeebdíh ì jéih nemcan níit. Bainí túi jenah joiná yuhna, wā naáwátdih, weemdíhbut ñi cádahcap be.

⁹ ‘Obohjeéhtih, bita ñi pebh jumnit Satanáhwā caá. “Jwiít judíowā, Dioíhwā caá”, niijná yuhna, wíihwā nihcan caá. Pániñna, queétdih ñi pebh bódiñca caj yoh ñajat túutnit, “Yeebdíh Dios yoobópdih át oi tagaá”, wā niiját túutbipna caá.*

¹⁰ Wíih túini doonádiñ yeebdíh wā cádahcat túutuchah joinít, ñi túi jepahap be. Páant ñi cádahcat ennit, nin baácdiñ jumnit nihat cāacwā yeejép ì yapachah, yeebdíh wā wātbipna caá. Caán láa queétdih tūbit yeejép yapat túutnit, ded pah ì jumatdih wā jéihyabipna caá.

¹¹ Ñi pebhna wā jwúub dei bejat pínah bahniñ ã jadhna caá. Pániñna, wíih túini doonádiñ ñi joyátjidih ñi quíib bñdcá bojóo. Pániñ quíib bñdcān, weemdíh páantjeh ñi jepahachah, ñi túi chājatji jíib pínahdih bitaboó ì jéih dúuc wáican níit.

¹² ‘Wíih túini doonádiñ cádahcannitdih wā íp pebhboó wā jumat túutbipna caá. Jagáp nahna pah túi wēp ñuhnit panihnit jumna, ã pebhboó páantjeh ì jumbipna caá. ã pebhboó ì jumuchah, wā ípíh wātdih, áih jáap tātchi wātdihbut queétdih wā daácipna caá, “Nin Dioíh caá”, ã niiját pínah niijná. Áih jáap tātchi Jáap Jerusalén wāt jumni tātchi ã jumbipna caá. Caán tātchi Dios ã juməpmant ã dei jəóhbipna caá. Caán láa weembát jáap wāt bíbohna, caán wātdihbut queétdih wā daácipna caá.*

¹³ ‘¡Det molít jumna, Túini Espíritu wíihwādiñ ã naáwáchah, ì joyoó naáh!’ ma níj daác wahaá”, Jesucristo weemdíh ã niijíp be.

Laodicea tātchidih moón Jesúhwādiñ ã daác wahat tūtat

¹⁴ Páant níj naóh péanit, nin pah weemdíh ã jwúub níj naáwáp be: “Laodicea tātchidih moón wíihwā, queétdih waóhndihbut nin pah ma níj daác wahaá:

* 3:3 Mt 24.43-44; Lc 12.39-40; Ap 16.15 * 3:5 Ex 32.32-33; Sal 69.28; Ap 20.12 * 3:5 Mt 10.32; Lc 12.8 * 3:7 Is 22.22; Job 12.14 * 3:9 Is 43.4; 49.23; 60.14 * 3:12 Is 62.2; 65.15; Ap 21.2 * 3:14 Pr 8.22-31; Jn 1.3; Col 1.15,18

'Weém yecanni, wã íp ded pah ã jumtadh yooópdi naóhni caá. Nihat ã chãjatjidih Maáh wã jumna caá.*

15 Ded pah ñi jumtadh wã túi jéihna caá. Weemdhí jenah joinít jumna yuhna, bainíjeh ñi jenah joiná caá. Nin pah caá yeéb ñi jumap: Maatápdih mah chúud jwejni panihni caá. Túi cámahni nihcan, túi chãhnihut nihcan caá. Pánihni mahdih ñi wēicat pah, túi jenah joicá buugnít ñi jumachah, weembút yeebdíh wã wēican caá. Weemdhí ñi túi jenah joyóchah nihna, chah áta túi tagaá. Ñi túi jenah joicáh, nump yeejép áta jum tagaá. Obohjeéhtih, tac yoojbéh ñi jepahachah, chah yeejép caá.

16 Pánihnit ñi jumachah enna, búdei wã iiná caá. Yeejép mahdih wã éeg yohat pah yeéb weemdhí tac yoojbéh jepahnidihbut wã yohbipna caá.

17 Nin pah ñi niij jenah joiná yuh caá: "Weém dawá bií dée bíbohni caá. Dedé jedhdad wihcan caá", ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, Dios ã enechah, moh yéejnit, yégueh wihcannit, jéih encannit panihnit ñi jumtadh ñi jéihcan caá.

18 Pánihnit ñi jumachah ennit, nin pah yeebdíh wã niij naóhna caá: Orodih ñi jíib chãjat pah, ñi yéej chãjatdih wã yohat pínahdih ñi wúbú. Yégueh wihcannit ñi tíicat pah, Dios ã enechah, ñi yéej chãjatdih tíicat caá náahap. Pánihna, weemdhí jepahnit, túi baabní yégueh panihni wã túyatdih wã wãhuchah, ñi wúbú. Túini yégueh dñonít ñi tíicat pah, ñi yéejatdih cádahnit, Dios ã enechah, yeebbút ñi tíiccan níit. Quíib cohatdih ñi jíib chãjat pah, wã teo wáacat pínahdih ñi wúbú, jéih ennit panihnit Diosdih túi jenah joyát túut niijná.

19 Nihat wã oinitdih wã túut nuumát túutna caá.* Pánihna, wã oinitá, ñi yéejatdih cádahnit, táiniboodíh yooópdi ñi túut nuumá.

20 Weemdhí ñi joyoó. Ñijeéh jumíhna, ñíih jéc nemni panihnidih ej ñuhna caá wã chãjap. Páant wã ezechah joinít, 'Ma waád jãúwá', weemdhí ñi niijí. Páant ñi waadát

túutachah, biícdih numah jeémát pah ñijeéh wã jumtipna caá.

21 Wã boo pad jãúwát túttimah, wã íp biícdih weembút wã wutna caá. Pánihat pah yeebbút yéejatdih ñi yap yohat túttimah, wã pehbboó wãjeéh biícdih wã wutat túuttipna caá.*

22 '¡Det molít jumna, Túini Espiritu wíhwádh ã naáwáchah, ñi joyoó naáh!' ma niij daác wahaá", Jesucristo weemdhí ã niijp be.

4

Jeámant moón Diosdih bódicha caj yoh ñajnit, ñi weñat

1 Pánihat túttimah, jeáboó jéc wãtñi panihnidih wã enep be. Póojat nah búdei ã yáacat pah bóo wã joyóchah, weemdhí jwíih wéheni ái wéhenap be, páant mantih: "Ninna ma púuh laáb jãúwá. Túttimah bóo láa ded pah ã yapat pínahdih meemdhí wã júttipna caá. Wã niiját pahjeh tigaá páant ã yaptipna caá", ã niijp be.

2 Páant ã niijíchah joinít, Túini Espiritu ã wēpat weemdhí búdei ã jumachah, caanná wã púuh laáb juibínap be. Caanná púuh laáb juibína, Maáh chúudnidih wã enep be.

3 Túi dñu jēlep yeh iigní, jaih jēlepni júdu tac yooó ã chúudap be.*

4 ã chúudap pebh veinticuatro maáta chúud púuda bojnitdihbut wã enep be. Túi baabní yégueh chónadid dñonít, maáta ñi dawát oro júdnadid ñi dawáp be.

5 Wã jwíih enni ã chúudapmant úum náah jumni wedóat, énoh biícdihbut páantjeh yáana ã chãjap be. ã en boj chúudapdih siete jiiát dahna Túini Espiritu búdei ã wēpatdih júutni ã jumap be.*

6 ã en chúudap pebh búdei muj pah jíghni túi jēlepni ã jumap be.

ã chúudap pebh chéna míc ángelwã yuhna, mácah jíghnit, nihat ñih bácahna dawá quíibna jumnit ñi jumap be.*

7 Jwíih jumni jíó dñuni pah ã jíghop be. Caán túttimah, momo jiwí pah ã jíghop be. Caán túttimah, cãaquíh móot pah jumni ã

* 3:19 Pr 3.12; He 12.6 * 3:21 Jn 16.33; Ap 5.5 * 4:3 Ez 1.26-28; 10.1 * 4:5 Ez 1.13; Ex 19.16; Zac 4.2; Ap 1.4; 8.5; 11.19; 16.18 * 4:6 Ez 1.22 * 4:7 Ez 1.5-10; 10.14

jamap be. Caán táttimah, jiijni jao pah ã jíghop be.*

8 Queét chéneña míic dawá quíibna jamnit, seis muj wãpanabut bíbohni ã jamap be. Ñih muj wãpana chahmant, numantbut dawá quíibna ã jamap be.* Yeó jáap jumat pah, chei jumat pahbut páantjeh Diosdih búdí wëi naóhna ã chãjap be. Nin pah ã niijíp be:

“Túini, túini, túini, Dios jwí Maáh chah wëpni caá ã jamap.* Caán jon játih átát jamap jí. Bãbut ã jamna caá. Táttimah, ã jwúub jãóhbipna caá”, ã niijíp be.

9 Páant niij wëina, páantjeh jamnidih “Túina caá”, niijná ã chãjap be.

10 Páant ã weñat pah mantih, veinticuatro maátabut Maáh ã chúudap pebh jãibí bódicha caj yoh ñajnit, caán páantjeh jamnidih ã weñep be. Pánih wëina, ã maáta jamna dawát júdnadih ã chúudap pebh ã cádah jwejep be. Pánih cádah jwejni, nin pah ã niijíp be:

11 “Meemdih búdí jwí wëini caá. Jwí Maáh chah wëpni, chah túini caá. Ma náahat pahjeh nihadih chãjni ma jamna caá. Pánihna, meemdih búdí weñat caá náahap”, Diosdih ã niij wëi naáwáp be.

5

Daác pinni quiít, Oveja Wãúhbut

1 Táttimah, jwúub enna, Dios ã jéihyemant bóo téihyamant chénaabó daác pinni quiít ã bíboh chúudachah, wã enep be.* Siete láa wiidahatjãh ã néeh teoni quiít ã jamap be.

2 Wëpni ángeldihbut wã enechah, nin pah ã wëp niij naáwáp be: “¿Ded tigaá con quiít ã néeh tewatjidih watni pínah? Yéejat wihcannijeh con quiít ã jéih watbipna caá”, ã niijíp be.

3 Páant ã niijíchah yuhna, caán quiít ã watni pínah, yéejat wihcannidih ã jéih bid jãicáp be. Japboó jamnit, nin baácboó jamnitbut, báadhni, wunnitbut caán

quiít ã jéih watcap be. Caán quiít ã en naóhni pínah ã wihcap be.

4 Caán quiít ã wat en naóhni pínah ã bid jãicáh ennit, weém búdí wã jãúap be.

5 Páant wã jãúachah ennit, bíic veinticuatrojéeh jamni nin pah weemdih ã niijíp be: “Ma jãicá bojoó. Con quiít ã néeh tewatjidih watni pínah Judá ã jãimená poómpdih bóo caá. Caán chah wëpni jamna, “Jió dũni”, ã niijni, maáh Davidji jãima ã jamna caá. Caandih eníhcannidih yap yohni jamna, con quiít ã siete ã néeh tewatjidih watni pínah ã jamna caá”, ã niijíp be.*

6 Páant ã niijíchah joiná, Maáh ã chúudap pebh Oveja Wãúh ã wã enep be. Chéneña míic dawá quíibna jamnit, veinticuatro maátabut ã cáh ã ñuhap be. Caán ã maoniji pah ã jíghop be. Siete mona jamni, siete quíibnabut ã jamap be. Ñih siete mona wëpat búdí bíbohni ã jumatdih júatna ã chãjap be. Ñih siete quíibna nihad nin baácboó Túini Espíritudih Dios ã wahachah, ã túi en beedáatdih júatna ã chãjap be.*

7 Caán Oveja Wãúh Maáh pebh jãibíni, Dios ã jéihyemant bóo téihyamant ã bíbohni quiít ã abap be.

8 Páant ã abachah ennit, chéneña míic dawá quíibna jamnit, veinticuatro maátabut Oveja Wãúh pebh bódicha caj yoh ñajnit, caandih ã weñep be. Queét nihad maáta bíitat dahna árpas ã niijnidih bíbohni, oro pamapnadihbut ã bíbohnap be. Caán oro pamapna diít ã túi chej jamni cáwat pínah ã jamap be. Caán túi chej jamni cáwat pínah Dioíhwã caandih ã úbát panihni ã jamap be.*

9 Pánih Oveja Wãúh ã wëina, nin jáap ewatjãh ã niij ewep be.*

“Meém ã mao yohniji jamna, míih meépãh cáacwã ã yéejatdih ma yoh wãhap be, Diosjéeh ã túi jumat pínah niijná. Nihad cáacwã poómp jumat pah, nihad mácah wëhenit, nihad baácdi moón meemdih jepahnitdijeh míih meépdi yohnit, ã yéejatdih ma yohnap be.

* 4:8 Ez 1.18; 10.12 * 4:8 Is 6.2-3 * 5:1 Is 29.11; Ez 2.9-10; Zac 5.1 * 5:5 Gn 49.9; Is 11.1,10; Jn 16.33; Ap 3.21

* 5:6 Is 53.7; Zac 4.10 * 5:8 Sal 141.2; Ap 8.3 * 5:9 Sal 33.3; 98.1; Is 42.10

10 Dioíhwã ì jumat pínah, caandíh wēi wábh wáhnit pínahbut niijná, queétdih ñíonit, nihat baácđih moón maáta pínah queétdih ma waadánap be.* Pánih chājni jumna, con ã daácni quiútdih ã néeh tewatjidih ma jéih watna caá”, ì niijíp be.

11 Páant ì niij eo péanachah, jwúub enna, dawá yoobát ángelwã ì ewatdih wã joyóp be, páant mantih. Maáh chúdnidih, chéneha míc dawá quiúib jumnitdih, veinticutro maátadihbut ángelwã ì táí júud ñuh púuda bojop be. Queét ángelwã tubit ì wēp ewechah, wã joyóp be.*

12 Nin pah queét ì niij wēi ewep be: “Meém Oveja Wúúh, ì mao yohniji nihat cáacwáđih wátni, nihatdih jéih beedáni, chah wēpni caá. Cáacwã ì yéejat jíib ì mao yohniji ma jumachah enna, meemđih jwí wēina caá. ‘Chah táini caá’, meemđih niij weñat caá náahap”, ì niijíp be.*

13 Túttimah, bitabut ì wēi ewechah, wã joyóp be. Nihat Dios ã chājnitji japmant moón, nin baácđih moón, búdí mujdih moonbát, báadhnit, wánnitbut, nihat biícđih nin pah ì niij wēi ewep be:

“Meém jwí Maáhdih, Oveja Wúúhdihbut yeéb chénewáđih jwí táí wēi eona caá. ‘Táinit yoobát caá. Chah wēpni caá’, jwí niijná caá. Yeebđih páantjeh niij wēi naáwát caá náahap”, ì niijíp be.

14 Páant ì niij wēi ewechah joiná, queét chéneha míc dawá quiúibna jumnit “Páant tí, ì niij wēi ewe naáh”, ì niijíp be. Queét veinticutro maátaboó bóđicha caj yoh ñajnit, Diosdih, Oveja Wúúhdihbut búdí ì weñep be.

6

Daác pinni quiútdih Oveja Wúúh ã jwíh watat

1 Túttimah, caán daác pinni quiútdih Dios ã jwíh néeh tewatjidih Oveja Wúúh ã watap be. Páant ã watat túttimah, biíc dawá quiúibna jumniboó, búdí énoh yáaat pah bóo “Ma júúwá”, ã niij ejep be.

* 5:10 Ex 19.6; Ap 1.6; 20.6 * 5:11 Dn 7.10 * 5:12 Jn 1.29; 1Co 5.7 * 6:2 Zac 1.8; 6.3,6 * 6:4 Zac 1.8; 6.2 * 6:5 Zac 6.2,6

2 Páant ã niij ejat túttimah, táí baabní cabalodih wã enep be.* Caán caballojih chúdni ñúupat tuu bíbohnidih maáta ì dawát júduđih Dios ã wáhp be. Páant ã wáhat túttimah, caánboó caandíh en jūihnitdih míc mao yap yohodih ã bejep be.

Segundo ã néeh tewatjidih ã watat

3 Túttimah, Oveja Wúúh biíh néeh tewatjidih ã jwúub watap be, páant mantih. Páant ã watat túttimah, biíh dawá quiúibna jumni “Ma júúwá”, ã niij ejep be.

4 Páant ã niij ejat túttimah, biíh caballo táí duuni ã júúwáchah, wã enep be.* Caán duuni caballojih chúdnidih nin baácđih moondíh míc mawat tútat pínah wēpatdih, búdí íibat naadíhbut Dios ã wáhp be.

Tercero ã néeh tewatjidih ã watat

5 Túttimah, chénedih wat péaniji biíhdih ã jwúub watap be, páant mantih. Páant ã watachah, biíh dawá quiúibna jumni “Ma júúwá”, ã niij ejep be. Páant ã niij ejat túttimah, biíh caballo einidih wã enep be.* Caán einijih chúdni chodat ì jenah enatdih ã bíbohop be.

6 Caandíh wã enechah, dawá quiúibna jumnit cátiđh chúdniboó nin pah ã niijíp be: “Nuugúp láa biíc yeó jáap ì tewat jíibjñ biíc kilobitjeh trigodih, tres kilobitjeh cebadadih ì jéih jíib chājbiipna caá. Obohjeéhtih, chénat pahđih ì jéih jíib chāj bñajácán niít. Trigo, cebadabut bainí jíib jumni yuhna, búdí ã jíib jumbipna caá. Obohjeéhtih, jeémát chājat yí, jiwá iguñ mac biícđih páantjeh ã jumu naáh”, ã niijíp be.

Cuarto ã néeh tewatjidih ã watat

7 Túttimah, biíc peihcannidih wat péaniji biíhdih ã jwúub watap be, páant mantih. Páant ã watachah, péeni dawá quiúibna jumni, “Ma júúwá”, ã niij ejep be.

8 Páant ã niij ejat túttimah, biíh caballo wánnitíh bácah pah jígohnidih wã enep be. Caanjíh chúdni “Wánat túatni”, wát jumni ã jumap be. Caán túttimah jūóhni “Tiguípna bejat túatni”, ã wát jumap be. Pánihna, queétdih nin baácđih moondíh mao yohat wēpat pínahđih Dios ã wáhp be. Míc

mawat túttnit, nuugúpjĩh wunat túttnit, jiadih moón nuñúpwādh tac behanit, táí daocá buugnítjeh cáacwādh Dios ā mao yohat tútup be.*

Quinto ā néeh tewatjidih ā watat

9 Túttimah, chéneha míic ā néeh tewatjidih wat péaniji biíh biúhdih ā watap be, páant muntih. Páant ā watachah, Diosdih cáo wūh cáagat naa námp Jesúhwādh ĩ maonit caolihjidih wā enep be. Dios naáwádh naóhna, “Weém Jesúh caá”, ĩ niijátji jíib queédih ĩt mawap tajĩ.

10 Diosdih nin pah queét ĩ niij ejep be: “Maá, yéejat wihcanni, yeeatbut wihcanni, ma niiját pah yoobópdih chājni caá. ¿Nin baácdih moón jwiítidih maonitjidih débólih tigua ma peéh chājbi?” ĩ niijíp be.

11 Páant ĩ niijíchah joinít, Dios queédih táí baabní yégueh chóodih wūhñit, nin pah ā niij jepahap be: “Ñi choo jwúhú. Bitá ñi déewā panihñit Jesúhwā, ĩ mao yohnit pínah, yeéb táini doonádh ñi naáwátji pah queébut bohé jwuhna caá ĩ chājap. Yeebdih ĩ mawatji pah queédihbut ĩ mao beedáat pínah ā jadh jwuhna caá. Pánihna, queédih ĩ mawat pínah jātih, bainí ñi choo jwúhú”, ā niijíp be.

Sexto ā néeh tewatjidih ā watat

12 Túttimah, biícjĩh bóo téihya ā néeh tewatjidih wat péaniji, biíhdih ā watap be, páant muntih. Caandih ā watachah, búdí baác méméat ā jumap be.* Pánihichah, yeó ā dupúáh bejep be.* Widhbut meép panihni ā duuah bejep be.*

13 Máa cāca máa quehedih ā boloh yoh jéena bojat pah cúiwābut ĩ yúug jéen bejep be.

14 Pánihichah, jeábut ā buudáh bejep be.* Nin baácboobút nihat jeená, nihat quewanabut ā túut nuumáp be.*

15 Páant ā yapachah ennit, nin baácdih moón ĩ maáta jeé ĩt diítina ĩ jweí waadáp be. Soldadowā ĩ maáta, búdí bíí dée bíbohñit, wēpnit, nihat queédih teo wūhñit, teo wūhñit nihcannitbut caanná míic ĩ jweí

waadáp yah be. Bitabut jeé cātih ĩ jweyép be.*

16 Pánih jweinít, jap bóo jeenádh, jeé dáhnadhbut nin pah ĩ niijíp be: “Jwiítidih ma jāh jūúwá.* Con Maáh chúdnidih, Oveja Wūhdihbut búdí jwí úumna caá. Pánihna, jwiítidih ma jāhaá, Oveja Wūhdih jwí yap yohatji jíib ā peéh chājcat pínah niijná.

17 Caandih yap yohnitidih ā peéh chājat pínah yeó jáap wāát jumna caá. Caán ā peéh chājat pínadh ded pah jwí jéih jweicán niit”, ĩ niijíp be.*

7

144 mil Dioíhwā ā wāt búdhñit

1 Pánihat túttimah, chéneha míic ángelwādh wā enep be. Queét nihat pehbóo ĩ bejep be. Jwíh waóh bejni chóop yapatboó bej, caán túttimah bejni biíh chóop yapatboó bej, caán túttimah bejni yeó aáb jūúwápboó bej, caán péeni yeó dei bejepboó ā bejep be. Pánih bejnit, ĩ bejepmant jūóhni johlitnadh ĩ jāhap be. Pánihna, nin baácboó, búdí majdihbut johlit ā johcap be. Dedé bíic máa nahdh ā joh jāhacap be.*

2 Pánihat túttimah, biíh ángel yeó aáb jūúwápmant ā jūúwúchah, wā jwúub enep be. Dios páantjeh jumniíh wāt áihwādh búdhhdadh jūóhna ā chājap be. Pánih jūóhñit, bita chéneha míic bejnitboó, nin baácdih, búdí majdihbut Dios ā yéjaat túttnit pínah ángelwādh wēpép ā ejep be.

3 “Jadh jwuhna caá. Dioíhwādh ĩh móot juúhñadh ā wātdih wā búdh jwuhat tút caá. Pánih wāt búdhdat pínah jātih nin baácdih, búdí majdih, máanadhbut ñi yéja jwuhca bojó”, queét chéneha míic ángelwādh ā niij ejep be.*

4 Pánihna, Dioíh wātjĩh ĩh móot juúhdih búdhñit “Ciento cuarenta y cuatro mil Israel ā juimená ĩ jumna caá”, caán ángel ā niijíchah, wā joyóp be.

5 Doce mil Judá juimená jumnit ā wāt búdhñit ĩ jumap be. Bitá doce mil Rubén

* 6:8 Jer 15.3; Ez 5.12,17; 14.21 * 6:12 Ap 11.13; 16.18 21.25 * 6:12 Jl 2.31 * 6:14 Is 34.4 * 6:14 Ap 16.20 13.6; Ez 30.2-3; Jl 1.15; 2.11; Am 5.18-20; 8.9-14; Sof 1.14-18;

* 6:12 Is 13.10; Jl 2.10,31; 3.15; Mt 24.29; Mr 13.24-25; Lc * 6:15 Is 2.19,21 * 6:16 Os 10.8; Lc 23.30 * 6:17 Is * 7:1 Jer 49.36; Dn 7.2; Zac 6.5 * 7:3 Ez 9.4,6

juimená, bita doce mil Gad juimená ã wãt búudhñit ï jumup be.

⁶ Bita doce mil Aser juimená, bita doce mil Neftalí juimená, bita doce mil Manasés juimená ã wãt búudhñit ï jumup be.

⁷ Bita doce mil Simeón juimená, bita doce mil Leví juimená, bita doce mil Isacar juimená ã wãt búudhñit ï jumup be.

⁸ Bita doce mil Zabulón juimená, bita doce mil José juimená, bita doce mil Benjamín juimená ã wãt búudhñit ï jumup be. Páant moonjéh nihat ciento cuarenta y cuatro mil ã wãt búudhñit ï jumup be.

Dawá baabní yéguéh dñonít

⁹ Pánihat túttimah, dawá cãacwãdih wã enep be. Nihat baácđih moón, nihat cãacwã poómp mácah wéhenit Cristodih jepahnitji caanjíh míc wáac ñuhñitdih wã enep be. Dawá cãacwã, jenah enna, buujáca naáh, Maáh ã chúudup, Oveja Wúuh pehbüt ï ñuhup be. Túi baabní yéguéh dñonít, táam náonadihbüt ï bíbohup be.

¹⁰ Queét nihat nin pah ï níj wëi ejep be: “Dios nihatdih Maáh caá. Caán, Oveja Wúuhbüt jwiítđih túi ubnit caá”, ï níjijp be.

¹¹ Queét dawá ángelwã Maáh ã chúudupdih, veinticuatro maátadih, chéneha míc dawá quíibna jumñitdihbüt ï ñuh púuda bojop be. Pánih ñuhñit, cãacwã ï wëi naáwáchah joinít, páah yoh ñajnit, caandíh queébtüt nin pah ï wëi naáwáp be:

¹² “Páant tigaá. Meém chah táini, nihat jéihni, chah wëpni caá. Ma wëpatjílñ nihatdih chãjni caá. Pánihni ma jumuchah, ‘Táina caá’, páantjeh níjít caá náahap. Meemdíh búdí jwí wëina caá”, ï níjijp be.

¹³ Túttimah, bíc maáh nin pah weemdíh ã níj ubh joyóp be: “¿Nit túi baabní yéguéh dñonít det tigaá? ¿Dedmant tigaá ít júóh?” ã níjijp be.

¹⁴ “Weém wã jéihcan caá. Meémboó queéđđih ma jéihna nacaá”, caandíh wã níj jepahap be. “Nihat cãacwã tubit yeejép yap láa, Diosdih ï cádahcat jíib ï mao yohnitji

caá.* Íih yéguéhđih ã chocat pah, Oveja Wúuh áih meéđđih yohna, ï yéjéđđih ã yohnit ï jumna caá. Pánihna, yéguéh túi baabní chóodih ï dñoná caá.*

¹⁵ “Pánih dñonít jumna, Dios ã chúudup pebh yeó jáap jummat pah, chei jummat pahbüt caandíh páantjeh ï wëi naóhna caá. Dios íjeéh jumna, queéđđih ã wapbipna caá.

¹⁶ Chéneji nuugúp ï jwúub wñncan níit. Taca jootátbüt ã jwúub wihcan níit. Yeó ã wihcah, tubit chãhat ã wihcan níit.*

¹⁷ Maáh pebh ñuhni Oveja Wúuh ovejawãđih túi en daoní ã en dawát pah, queéđđih ã en daobípna caá.* Ovejawãđih en daoní ã waáwát pah, meo waócáhna queéđđih ã numah bejbipna caá, báadhdát túutni mahđih ï babhbat pínah níjina.* Pánihna, queét páantjeh wëina, chéneji ï júicán níit”,* weemdíh ã níjijp be.

8

Seis ã néeh tewatjídih wat péanit, péenidih ã watat

¹ Seis ã néeh tewatjídih wat péaniji péenidih ã yoób watap be. Páant ã watachah, tac yoób hora dée wéheat laihsan, nihat ï yayáh bejep be.

² Túttimah, Dios pebh ñuhñit siete ángelwãđih wã enep be. Bíih queéđđih siete poójat nahnadih ã wñhup be.

³ Bíih ángelbüt orojíh ï chãjni pamapđih bíbohni Diosđih cáo wñhna ï cáagat naa pébh ã júi ñuhup be.* Búdí chej jumni cáwat pínahđih caandíh ï wñhup be, nihat Dioíhwã ï úbát bíicđih widnit, Dios ã chúudup pebh jumni oro naajíh ã cáo wñhat pínah níjina.*

⁴ Páant ã cáo wñhuchah, caán chej jumni jeí, Dioíhwã ï úbát bíicđih Dios pebh ã chao ñah bejep be.

⁵ Páant ã cáo wñhat túttimah, caán naadíh bóo tuu táóhđih caan pámapna náo yac péanit, baácboó ã puoh jéena bojop be.* Páant ã puoh jéenanachah, úum náah jumni

* 7:14 Dn 12.1; Mt 24.21; Mr 13.19 * 7:14 Jn 1.29; 1Jn 1.7 * 7:16 Sal 121.6; Is 49.10 * 7:17 Sal 23.1; Ez 34.23; Jn 10.1-16 * 7:17 Sal 23.2; Is 49.10; Jn 4.10; 7.37 * 7:17 Is 25.8; Ap 21.4 * 8:3 Am 9.1 * 8:3 Ex 30.1,3; Sal 141.2; Ap 5.8 * 8:5 Lv 16.12; Ez 10.2 * 8:5 Ex 19.16; Ap 11.19; 16.18

wedóat énoh biícđih tũbit ã yeej yáanachah, baác ã méménap be.*

⁶ Tãttimah, queét siete ángelwã ã bíbohni póojat nahnadih póojat túut ã chãjap be.

Jwíh cuatro póojat nahna

⁷ Biíc ángel ã jwíh póoj waáwáchah, mah cámahni dahna, iigní tũũ tãóhna biícđih, meép wid jumni, baácboó ã yúug jéneep be. Páant ã yúug jénechah, tacđih yoób dée buwájeh baác ã iiguíp be. Tacđih yoób déejeh máa, yílipbut, ã iigáh bejep be.*

⁸ Caán tãttimah, biíh ángel jwuh ã bíbohni nahđih ã póojop be. Páant ã póojochah, búdí jee páh bóo, iigní dah, jeámant buúg jéen bejnit, búdí mujna ã buúg báahap be. Páant ã buúg báahachah, búdí muj tacđih yoób dée meépjuh ã túut nuumáp be.*

⁹ Caán ã buúg báahapboó búdí mujđih moón queejwã ã wunup be. Caánboó pahni dahwani jãajnábut ã daabáh bejep be.

¹⁰ Caán tãttimah, biíh ángel jwuh ã póojop be. Páant ã póojochah, búdí yuyú iigát pah bóo iigní cúí, jeámant buúg jéen bejnit, biquí mujna buúg báahnit, meo waócáhnadihbut ã chũúup be.*

¹¹ Páant ã buúg báahachah, nihat ã chũúhni óoni mujna ã túut nuumáp be. Páant ã óonachah, dawá cãacwã caán mahđih babhna, ã wunup be. Caán cúí “Óoni”, ã wãt jumup be.*

¹² Biíc peihcannit ángelwã ã póojat tãttimah, biíh ángel jwuh ã póojop be. Páant ã póojochah, yeó, widh, cúiwãbut tacđih yoób déejeh ã yeh iigát ã buudáh bejep be. Pánihna, chéneha míic hora pohba yeó ã chãhcap be. Cheibut chéneha míic hora pohba widh, cúiwã ã yeh iigcáp be.*

¹³ Queét chéneha míic ã póojat tãttimah, jwũub enna, búdí jao jiiñíđih wã enep be. Caán ã niij ñaacáchah, wã joyóp be. “¡Yeejép pohba! ¡Yeejép pohba! ¡Yeejép pohba! Wẽpép ángelwã buu jwuh póojat túut caá ã chãjap. Páant ã póojochah, chah yeejép yoobát nin baácđih jumnit ã yapbipna caá”, ã niij ñaacáp be.

* 8:7 Ex 9.23-25; Ez 38.22 * 8:8 Ex 7.17-21 * 8:10 Is 14.12 * 8:11 Jer 9.15; 23.15 * 8:12 Ex 10.21-23; Is 13.10; Ez 32.7; Jl 2.10,31; 3.15 * 9:2 Gn 19.28 * 9:3 Ex 10.12-15 * 9:4 Ez 9.4 * 9:6 Job 3.21; Jer 8.3 * 9:7 Jl 2.4 * 9:8 Jl 1.6 * 9:9 Jl 2.5

9

Quinto póojat nah

¹ Queét chéneha míic ángelwã ã póojat tãttimah, biíh ángel jwuh ã bíbohni nahđih ã póojop be. Páant ã póojochah, cúí pah iigní ángel japmant ã buúg jéen jũúwáchah, wã enep be. Numah bóo íitna dei bejnit, ã wãtat pínah niijná, Dios llavedih caandíh ã wũhup be.

² Caanná dei juibínit, ã wãtachah, búdí tũũ jeí ã bac jũúwúp be. Caán jeí ñahna, yeodíh, jeadíhbut ã jãhachah, nihat ã ðupúáh bejep be.*

³ Caán jeí cãtíh jumnit díguipwã pah jíghnit baácboó ã bej peét bejep be. Dáo ã tuúbát panihniđih bíbohni, cãacwãđih tuúbhna, búdí tubanit pínah ã jumup be.*

⁴ Páant cãacwãđih yeejép ã chãjachah yuhna, yílipđih, máadih, biíh ã momniđihbut Dios ã yéejaat túutcap be. Caán ã wãt búudhca naáhwãđihjuh ã yéejaat túutup be.*

⁵ Pánih yéejaat túutna yuhna, ã mao yohat túutcap be. Cinco widh pohba yeejép ã tuúbát túutup be.

⁶ Páant ã tuúbúchah, tũbit tubanit, cãacwã ã wunat pínahđih búdí ã bidbipna caá. Páant ã bidichah yuhna, queéđih Dios ã wunat túutcan niít.*

⁷ Queét díguipwã míic maonit pínah caballowã pah ã jíghop be. Maáta ã ðawát oro júđunadih ã ðawúp be. Íih móot cãaquíh móotna pah ã jíghop be.*

⁸ Íih yoócnabut yaadíh waó yoóc pah bóo maátini ã ðawúp be. Íih maobát jíóih maoná pah ã jíghop be.*

⁹ Íih tacadih ítah chóona ã ðawúp be, íih bácađih jãhat pínah niijná. Íih muj jwãpana ã yáaat, dawá caballowã pũtúni chóonadih wáinit, míic mawadih bejna, ã ñawat pah ã yáanap be.*

¹⁰ Íih doomántbut tuúbát doóbhna ã jumup be. Pánihna, cinco widh pohba ã tuúbúchah, cãacwã búdí ã tubanap be.

¹¹ Nump bóo tóliđih moón ã maáh ángel queét díguipwãđihbut wũtini ã jumup be. Hebreo wéheatjĩh caán Abadón ã wãt jumup

be. Griego wéheatjĩh Apolión ã wãt jumup be. Páant niijná, “Yéjea Beedáni”, niijná ï chãjap be.

12 Díguipwã cãacwãdih yeejép ï tubáp chũúát túttimah, ï jwíih yeejép yapatji ã péanap be. Caán túttimah, chéne láa cãacwã yeejép ï jwúub yapbipna caá, páant muntih.

Sexto póojat nah

13 Biícjĩh bóo téihya ángelwã ï póojat túttimah, biĩh ángel jwuh ã bíbohni nahdih ã póojop be. Páant ã póojochah, Dios pebh jumni oro naá yapatna jumni mona cãtĩh, wéheat ã yáa bacap be.*

14 Pánih wéhena, caán póojni ángeldih nin pah ã niij naáwáp be: “Éufrates wãt jumni muj jwéejboó queét chéne na míc chéonitji ángelwãdih ma wataá”, ã niijíp be.

15 Páant ã niijíchah joinít, caán ángel queét chéne na míc ã watat tútnitdih ã watap be, dawá cãacwãdih ï mawat pínah niijná. Queét ángelwã Dios ã chãjat tútni hora, yeó jáap, widh, jópchidihjeh pãina ï chãjap be. Pánihna, ï pãini hora ã jayúchah, nihat cãacwãdih tac yoób déejeh mawat túut caá ï chãjap.

16 Ìih soldadowãdih jenah ennit, “Dos cientos millones caballowãjih chũudnit soldadowã ï jumna caá”, ï niijíchah, wã joyóp be.

17 Caballowãdih, queétjih chũudnitdihbut wã enechah, nin pah ï jígohop be. Queétjih chũudnitĩh bácah jáhat ïtah chóona, chod dũuni, jeá jaihani, bóo jumni chóona dũonítdih wã enep be. Caballowãĩh waó, jió waoná pah ã jígohop be. Ìih jacmant tũũ iigát, ïtah chej jum wĩijni, tũũ jeí biícjih ã bacap be.

18 Pánihna, caballowã jacmant bacnijĩh tacdih yoób dée cãacwãdih ï mawap be.

19 Queét caballowã ïih jacmant, ïih pĩjmantbut cãacwãdih ï mawap be. Ìih pĩj mai pah jígohni jumna, caanjĩh cãacwãdih ï chãacáp be.

20 Obohjeéhtih, dawá ï mao judhnitboó búdí yeejép ï yapachah enna yuhna, ï yéj chãjatdih ï cádahcap be. Nemépdih ï wéi cádahcap be. Orojĩh, platajĩh, bronze wãt

jumni ïtahjĩh, jeejĩh, máajĩh ï chãjnidih “Dios caá”, ï niij jenah joyátdih ï wéi cádahcap be. Caán ï pãpni jéih encan, jéih joicán, jéih jibcanni ã jumuchah yuhna, caandih ï wéi cádahcap be.*

21 Biĩh ï yéj chãjatdihbut ï cádahcap be. Cãacwãdih ï mawat, ï weha máha nihcan-nitjĩh ï yéj chãjat, ï nũumát, ï jiwátdihbut ï cádahcap be. Pánih cádahcan, ï túut nũumcáp be.*

10

Bainí papélah quiítbitdih ángel ã ub jũúwát

1 Túttimah, biĩh wépép ángel mah tólih diitna ñuhni japmant ã dei jũúwúchah, wã enep be. Ìih wao cháh maí pahni júdu ã jumup be. Ìih móot yeó ã yeh iigát pah ã yeh iiguíp be. Ìih wiona máa iigní pah ã jígohop be.

2 Bainí papélah quiítbih watni ã tewep be. Ìih jéihyepmant bóo wio nah búdí mujna chũi ñuh, wáyámant bóo nah jiaboó ã chũi ñuhup be.

3 Pánih ñuhnit, búdí úum náah jumni ã wép ejep be. Páant ã ejat túttimah, siete láa énoh ã ñũún puñat pah bóo jepahatdih wã joyóp be.

4 Páant ã jepahachah joinít, wã daác jwíhip yuh be. Obohjeéhtih, páant wã daacát túut chãjachah, jeámant weemdih nin pah ãi niijíp be. “Siete énoh yáaat pah bóo ã niijátjidih ma daácca bojoó”, ã niijíp be.

5 Páant ã niiját túttimah, búdí mujdih, jiadihbut chũi ñuhni ángel ãih jéihyepmant bóo muj nahjĩh ã júut ñahanap be.

6 Pánih júut ñahanit, nin pah ã niijíp be: “Dios ã enechah, túi yoobópdih wã naóhna caá. Caánboó páantjeh jumni, nihatdih chãjni ã jumna caá. Japmant moondih, nin baácjih, nin baácjih moondihbut, búdí mujdih, búdí mujdih moondihbut chãjni caá. Bũũ páant bóojeh tigaá ã páñat.

7 Péeni ángel ãih póojat nahdih ã póojochah, ‘Nin pah wã chãjbipna caá’, Dios ã niijátji pah ã yapbipna caá. Jon jãtĩh cãacwãdih naóhcan yuhna, ã naáwãtdih naóh yapanitboodih ãt túi naóh beedánap

* 9:13 Ex 30.1-3 * 9:20 Sal 115.4-7; 135.15-17; Dn 5.23 Am 3.7

* 9:21 Ex 8.15,19 * 10:7 Ex 20.11; Dt 32.40; Dn 12.7;

wat jĩ. Páant ã niij naáwátjidih bũũ jwũh ã chãjbipna caá”, caán ángel ã niijíp be.*

⁸ Páant ã niiját túttimah, weemdih daacát tútcanniji ã jwũub naáwáp be, páant mantih. Nin pah áĩ niijíp be: “Búdí mujdih jiaboó chãĩ ñũhni ángel pebhna ma bejeé. Caanná jũibínit, ã bíbohni papélah quiítbitdih ma ubũú”, ã niijíp be.

⁹ Páant ã niijíchah joiná, ã pebhna bejnit, caán quiítbitdih wã úbúp be. Páant wã úbúchah joinít, nin pah weemdih ã niij jepahap be: “¡Dáa! Ma jeémé. Ma jwũih jeéméchah, belo mac pah ã túi núum jwũhbipna caá. Obohjeéhtih, ma watat túttimah, nema bijat panihat meemdih ã jũóhbipna caá”, ã niijíp be.

¹⁰ Páant ã niijíchah joinít, caán quiítbitdih ubnit, wã jeémép be. Páant ã niijátji biíc yoobó, belo mac pah ã túi núum jwũhup be. Obohjeéhtih, wã jeémát túttimah, nema bijat panihat ã jũúwáp be.*

¹¹ Caandih wã jeémép péanachah, jeámant nin pah weemdih áĩ jwũub niijíp be, páant mantih: “Nihat baácdih moón, mácah wéhenit, ã maátabut, túttimah ded pah ã yapat pínahdih ma naóh yapanaá”, ã niijíp be.

11

Dios naáwátidih chénewã naóh yapanit

¹ Túttimah, jenah enat pínah dii doóbdih ángel weemdih ã wũhup be. Caán doóbdih ã wũhuchahjeh, nin pah Dios áĩ niijíp be: “Wũih mũudih ma jenah enbi jwũhuú. Caán mũudih jũibí jenah ennit, weemdih ã cáo wũhat naadíh, weemdih wéinitdihbut ma jenah enéé.*

² Obohjeéhtih, caán mũú jóocmant bóo jũúhdih ma jenah enca bojoó. Caán jũúh judiowã nihcannitdih wũhni caá. Queét cuarenta y dos widh pohba wũih tútchidih, caán tútchidih moondihbut tũbit yeejép ã chãjbipna caá.*

³ Wũih doonádih ã naóh yapaat pínah niijná, chénewã wũihwãdih wã wahbipna caá. Páant wã wahachah, jũiná dũwát chóonadih

duonít, mil doscientos sesenta yeó jáapjeh ã naóhbipna caá”, ã niijíp be.

⁴ Queét naóh yapanit chéne olivo wũt jumni nahna panihnit, chéne jii cáagat nahna panihnitbut ã jumna caá. Dios nihat Maáh pebh queét ã ñũhna caá.*

⁵ Det queétdih en jũihnit ã yeej chãjíchah, ãh jacmant bóo tũũ iigát panihatjĩh queétdih ã maobipna caá.

⁶ Queét chénewã ã naóh yapaat pah bóo mah ã bũugcát pínah wēpat ã bíbohbiipna caá.* Mujdih meép mujnajeh túut nũumát pínah wēpatbut ã bíbohbiipna caá.* Nin baácdih moondih jũdhcabit wũnatna ã wũhat pínah wēpatdihbut ã bíbohbiipna caá. Pánihna, ã náahat pah bóo ã chãjbipna caá.*

⁷ Páant ã naóh yapa péanachah, nũmp bóo tólihboó jumni Namo bac jũóhni,* naóh yapanitjĩh míc maonit, queétdih ã mao yohbipna caá.*

⁸ Páant ã mawat túttimah, Jesúsdi h ã péoh dodh mao yohniji búdí tútchidih bóo namáboó ãh bácahnaji ã ñajbipna caá. Caán tútchidih moón tũbit yeejépwã caá. Sodoma tútchidih moón, Egipto baácdih moonbút ã nihat pah ã jumna caá.*

⁹ Pánihna, biíc peihcanni yeó jáap túi ñaj, biih yeó jáap tac yoób ãh bácahnaji ã ñajbipna caá. Páant bóo yeó jáap ã ñajachah, nihat baácdih moón ã wēi enat pínah niijná, ãh bácahnajidih ã yohat tútcacn niít.

¹⁰ Queét chénewã, cáacwãdih moh yeejanitji ã wũnuchah ennit, nihat baácdih moón búdí ã wēibipna caá. Pánih wēina, queét mícjeh bií déedih ã míc wũhbipna caá.

¹¹ ãh bácahnaji biíc peihcanni yeó jáap túi ñaj, biih yeó jáap tac yoób Diosboó queétdih ã jwũub boobipna caá. Páant ã boo pud jũúwúchah ennit, nihat cáacwã queétdih ã en wúhi bejbipna caá.*

¹² Pánihat túttimah, jeámant wéheat búdí ã yáanachah, ã joibípna caá. Queét chénewãdih nin pah ã niijbípna caá: “Ninboó ñi pũuh laáb jũúwú”, ã niijbípna caá. Páant ã ni-

* **10:10** Ez 2.8-3.3 * **11:1** Ez 40.3; Zac 2.1-2 * **11:2** Dn 7.25; 12.7; Lc 21.24 * **11:4** Zac 4.3,11-14 * **11:6** 1R 17.1

* **11:6** Ex 7.17-19 * **11:6** 1S 4.8 * **11:7** Dn 7.7; Ap 13.5-7; 17.8 * **11:7** Dn 7.21 * **11:8** Is 1.9-10 * **11:11** Ez

37.5,10 * **11:12** 2R 2.11

ijíchah joinít, queétdih jũhñitji ï enechah, mah tólihjĩh ï pũuh laab béjbipna caá.*

13 Páant ï pũuh laab béjehchah, baác búdí ã mémébiipna caá. Páant ã méménachah, caán tátchidih bóo dawá mũuná ã bũugúchah, siete mil cãacwã ï wũnbipna caá. Bita wũncannitboó en wáhi bejna, “Dios chah wẽpni caá”, ï niijbípna caá.*

14 Pánih yeejép yapna, chéneji cãacwã yeejép ï yapap be. Páant ï yapat túttimahbitjeh, biíc láa yeejép ï jwũub yapbipna caá, páant mũntih.

Péeni nahdih ã póojat

15 Túttimah, péeni ángel jwuh ã bíbohni nahdih ã póojop be. Páant ã póojochah, jeámant ï wẽp wéhenachah, wã joyóp be. Nin pah ï ï níj wẽi naáwáp be:

“Jwĩ ïp Dios, ã wũuh Cristo biíc dih nin baác dih moondih ï wutachah, bũu jwuh nihadidih ï jepahat túttna caá. Dios ã maáh jumat ã bũudcán niít”, ï niijíp be.*

16 Páant ï niijíchah joinít, Dios pebh chũdnit veinticuatro maátabut, páah yoh ñajnit, caandih ï weñep be.

17 “Maá, meém caá chah wẽpni. Jon jãtih meém matát jumap tajĩ. Bũubut ma jumna caá. Bũu jwuh nihadidih ma wutachah, ma wẽpatjĩh ma jepahat tútbiipna caá. Páant ma chãjachah ennit, “Túina caá”, meemdih jwĩ niijná caá.

18 Nin baác dih moón meemdih jepahcannitboó, ï ïijip yuh jĩ. Páant ï jepahcatji jíib, bũu meémboó queétdih búdí ïijnit, peéh chãjat tút caá ma chãjar.* Wũnnitjidih ma peéh chãjbipna caá. Obohjeéhtih, míhwã ï túi chãjatji jíib, queétboodih ma túi chãjbipna caá. Ma naáwátdih naóh yapanitji bita míhwã biíc dih majeéh jũnnit, ï túi wẽbipna caá. Maátadidih, moh yéejnitdihbut míhwã ï jumachah, ma túi chãjbipna caá.* Nin baác dih moondih yéejanitdih bũu yohat tút caá ma chãjar”, ï niijíp be.

19 Páant ï niiját túttimah, jeáboó jũmni Dioih mũú jęc pãa lajnidiwã wã enep be. Pánih enna, caán mũú diíttna, Dios cãacwãdih teo wáacat tút niijná, ã naóh daácni naaná ã ñuhat paihdihbut wã enep be. Caandih wã enechah, búdí úum náah jũmni wedóat énoh ã yáanachah, baác méméat biíc dih, mah cámahni dahnabut ã joh bũugúp be.*

12

Yad wili, Maí Dũunibut

1 Páant úum náah jũmni ã yapat túttimah, nin baácboó ded pah ã yapat pínahdih Dios jeáboó ã júutap be. Pánih júutni oboh jũmni nihcan be. Jeáboó yad wili mi jumachah, wã jwíih enep be. Míh yégueh yeo páh ã yeh ïguíp be. Caánt widhdih mi chã ñuhap be. Maáta ï dũwát júdu dée, doce cáiwã jũmni júduhdih mi dũwúp be.

2 Caánt mi weép jáaana, tubit mi ñaacáp be.*

3 Túttimah, jeáboó jwũub ennit, búdí maí dũunidiwã wã enep be. Caán siete waó jũmni ã jumap be. Waó jumat pah maáta ï dũwát júdunadidih ã dũwúp be. Diez mona jũmni ã jumap be.*

4 Áih pĩjjĩh cáiwãdih tacdih yoób dée ã ub pũi yoh jéenanap be. Pánihna, yad wili weép jáaanachah ennit, mi wũúhdih joó jeémát tút niijná, mi pebh caán maí ã páñap be.*

5 Páant ã páñachah, newé weépdih mi túuhap be.* Caán wébít nihadidih baác dih moón ï maáh pínah ã jumap be. Páant Maáh chah wẽpni ã jumachah, cãacwã caandih ï jéih yap yohcan niít. Páant ã cãac jumachahjeh, Dios ã pebhna caanbítidih ã ub ñah bejep be.*

6 Páant mi wũúhdih ã ub bejat túttimah, cãac wiħcapboó, Dios ã ámoh jwejepjina beh wili mi jwei béjep be. Caanná mi jumachah, mil doscientos sesenta yeo jáap Dios caántdih ã en dawáp be.

7 Páant mi jweyát túttimah, jeáboó ï míic mawachah, wã enep be. Miguel áih ángelwã biíc dih jũóhñit, Maí Dũuni áihwã

* 11:13 Ap 6.12; 16.18 * 11:15 Ex 15.18; Dn 2.44; 7.14,27 * 11:18 Sal 2.5; 110.5 * 11:18 Sal 115.13 * 11:19 Ap 8.5; 16.18-21 * 12:2 Mi 4.10 * 12:3 Dn 7.7 * 12:4 Dn 8.10 * 12:5 Is 66.7 * 12:5 Sal 2.9 * 12:7 Dn 10.13,21; 12.1; Jud 9

biícdih ì jamapna míc mawadih ì jwabínap be.*

8 Pánih míc maonit, Miguelwāboó Maí Dūniwādih yap yohnit, jeáboó ì jwúub jumat tútcap be.

9 Pánih yap yohna, caán Maí Dūni, nemépwā ì maáh, Satanás wūt jumnidih, áihwā biícdih nin baácna ã yohop be. Nihat baácdih moondíh yeeni caá ã jamap.*

10 Túttimah, jeámant nin pah biíh ã wēp naáwáchah, wā joyóp be:

“Bū jwuh jwī íp cāacwādih ã túi ubna caá, buca. Jwī íp ã wūtadidih yap yohnit ì wihcan caá. ã wahni Cristodihbat det yap yohnit ì wihcan caá. Nemépwā ì maáh jeáboó jumnijidih baácboó ã yoh jéenanap be. Caán nemépwā ì maáh yeó jáap jumat pah, chei jumat pahbat jwī déewā panihnit Jesúíhwādih ‘Nit yeejépwā caá’, jwī ípdih níj naóh yacna ã chāj jwuhap jī.*

11 Queét Jesúíhwā Oveja Wūh meépdih túi jenah joinít, nemépwā ì maáhdih ì yap yohop be. ‘Jesucristo wun wāhna, jwī yéejatdih ã yoh wūhap jī’, níjnit, nemépwā ì maáhdih yap yohnit ì jamna caá. Páant túini doonádih ì naáwát peéh, bita queétdih ì mawíhichah yuhna, Cristoíh doonádih ì naóh cádahcap be.

12 Nemépwā ì maáh baácboó yoh jéenani ã jamuchah ennit, yeéb jeáboó jumnit ñi weñeé. Obohjeéhtih, yeéb con baácboó jumnit, búdí mujboó jumnitbat moh yéejnit ñi jumbipna caá. Pánihna, caandíh peéh chājat pínah tóah jūwúchah jéihna, nemépwā ì maáh búdí ã íjna caá. Pánih íjnit, ñi pébhna jwabína, yeebdíh ã moh yéejabipna caá”, ã níjip be.

13 Miguel caandíh ã yohatdih jéihnit, Maí Dūni wébít índih ã ñūn béjep be.

14 Obohjeéhtih, Dios caántdih búdí jawíh muj jwāpa pah bóo ã wūhap be, cāac wihcapboó mi jíj jwei béjat pínah níjné. Caanná mi jwabíat túttimah, biíc peihcanni

jópchi túi beéd, biíh jópchi tac yoób Dios caántdih ã en daobípnā caá, Maí Dūni caántdih ã yéejacat pínah níjné.*

15 Caanná mi bejehah, caántdih daabáát tút níjné, búdí muj pah bóo Maí Dūni ã éguep be.

16 Páant ã éguechah ennit, caántdih wapát tút níjné, baácboó ã dúc bejep be, ã égniji mah caán ítboó ã noj yác bejat pínah níjné.

17 Páant ã noj yác bejehah ennit, caántdih jéih maocan, Maí Dūni búdí ã íjip be. Pánih íjnit, caántdih bujácān, mi jūimená, Dios ã wūtadidih jepahnit, Jesúíh túini doonádih jepahnidih míc mawadih ã bejep be.

18 Pánihna, Maí Dūni búdí muj jwēejdih bóo óondih ã jwabí ñūhap be.

13

Búdí mujmant aáb jūóhni Namó

1 Páant caán óondih Maí Dūni ã jwí ñūhuchah, caán búdí mujmant Namó jwuh, pah jūinít, ã aáb jūwúchah, wā enep be.* Caán Namó queét chénewā Dios naáwátidih naóh yapanitjidih maonijeh muntih ã jamap be. Caán siete waó jumni, diez mona jumni ã jamap be. Áih mona jumat pah maáta ì dúwát júdnadidih ã dúwáp be. Áih waonádihbat wūt daácni ã jamap be. Caán wūtna “WEÉM CHAH WĒPNI CAÁ”, ã níj daacátidih enna, Dios búdí ã íjna caá.*

2 Caán Namó jíó daacá, wēpép bejni, tac behni pah ã jamap be. Búdí jícha jumni, búdí téih chóabat jumni, wēpép ã jamap be. Áih jac búdí jíó jac pah bóo ã jamap be.* Maí Dūni boó Namó ã wutat pínah wēpatdih ã wūhap be. Pánih wūhna, queét chénat pah nihat cāacwādih wutat tút níjné, caandíh maáh ã waadánap be.

3 Caán Namodih mao yohíhna, biíc wao dáhdih ì búh baacátji jwúub ñūmní ã jamap be. Pánihna, caán ã jwúub ñūmátjidih ennit, nihat cāacwā en wúhi bejni, Namó queétdih ã wutuchah, ì jepahap be. Nihat áihwā ì jamap be.

* 12:9 Gn 3.1; Lc 10.18

* 12:10 Job 1.6-12; Zac 3.1

* 12:14 Dn 7.25; 12.7

* 13:1 Dn 7.3

* 13:1 Ap 17.3-12

* 13:2 Dn 7.4-6

⁴ Namo ã w̄tat w̄pat pínahdih Maí D̄uuni ã w̄huchah enna, c̄acw̄boó bódicha caj yoh ñajnit, caandíh ï weñep be. Namodihbut ï weñep be. Pánih w̄ina, nin pah Namodih ï níj weñep be: “Biíh meém ma w̄pat panihni ã wihcan caá. Det meemdíh míc maona, ï jéih yap yohcan níit”, ï níijíp be.

⁵ “Chah w̄epni caá”, Namodih níijnít, Diosdih yeejép ï wéhenachah yahna, Diosboó joyáh bojnit, cuarenta y dos widhjeh maáh ã jumat túutap be.

⁶ Caán Namo Diosdih, ãih w̄tdih, ã jumapdih, jeáboó jumnitdihbut yeejép ã wéhenap be.*

⁷ Dioíhwādih míc maonit, queétdih ã yap yohop be. Páant ã yap yohochah yahna, Dios ã enah bojop be. Páant caandíh Dios ã w̄tcah, ãta jéih yap yohcan tagaá. Pánihna, nihat c̄acw̄ poómp jumat pah, nihat mácah wéhenit, nihat baácdih moondíh Namo maáh ã jam jw̄h̄ap be.*

⁸ Nihat Diosdih jepahcannit mícjeh Namo pebh j̄ibí bódicha caj yoh ñajnit, caandíh ï weñep be. Dios nin baácdih ã ch̄ajat pínah j̄atih, ãihw̄ pínah ï w̄tnadiah átát daacáp w̄t j̄i. Caán ã daácní tólih Oveja W̄úh ï maoníh tólih caá. Pánihna, caán tólihdi ï w̄tdih daacca naáhw̄ mícjeh Namodih ï weñep be.*

⁹ j̄Det molít jumna, ï joyoó naáh!

¹⁰ Det nemat muáboó nemnit pínahdih ï nembipna caá. Det jw̄ag maonit pínahdihbut ï jw̄ag maobipna caá.

Pánihatdih jéihna, jwiít Dioíhw̄ yeejép yapna yahna, caandíh táí jenah joí cádahcat caá náahap.*

Baác dítmant j̄óhni Namo

¹¹ T̄áttimah, biíh Namo baácmant ã bac j̄úw̄chah, w̄a enep be. Oveja w̄úh chéne jáap mona j̄óhnbít pah jíghni úm náah ã wihcap yah be. Obohjeéhtih, ã wéheat úm náah jumni ã yáanap be.

¹² Pánihna, mujmant j̄óhni Namoboó, baácmant j̄óhndih maáh ã waadánap be. Páant ã maáh waadániboó, nihat baácdih moondíh mujmant j̄óhni Namo, búh baácnijidih ã weñat túutap be.

¹³ Baácmant j̄óhni Namo ã w̄patdih j̄útnit, búdí iigát déedih jeámant ã búg jéen j̄úw̄at túutap be, c̄acw̄ caandíh en w̄hi bejnit, ï jepahat pínah níijná.

¹⁴ Mujmant j̄óhni ã w̄tuchah, baácmant j̄óhniiboó ã w̄patj̄ih c̄acw̄adih ã yeenap be. Pánih yeena, jw̄ih jumni pah jíghnidih ã pápat túutap be. Caán jw̄ih jumni íbat naaj̄ih ï búh baác yohniji yahna, ã jw̄ub boonap be. Páant ï ch̄ajachah enna yahna, Dios páantjeh ã enah boj jw̄h̄ap be.*

¹⁵ Baácmant j̄óhni Namoboó mujmant j̄óhni pah jíghni ï p̄pnjidih caolih ã jéyanachah, ã wéhenap be. Det caán p̄pnidih ï w̄icat enna, ã mao yohat túutap be. Diosboó caandíh páantjeh ã ch̄aj jw̄hat túutap be.

¹⁶ Caán baácmant j̄óhni Namo nihat c̄acw̄adih biquína ïih jéihyepmant bóo téihya páhanadiah, bitadiah ïih móot j̄úhndiah ã daacát túutap be. Oboh jumnit, maáta, dawá bií dée bíbhnit, moh yeejnit, teo w̄h̄nit, teo w̄h̄cannitdih, nihat biíc yoobó ã daacát túutap be.

¹⁷ Caán jw̄ih jumni Namo biquínadiah ãih w̄tdih, bitadiah ãih número dih daacca naáhw̄adih ã j̄ib ch̄ajat túutap be.

¹⁸ Caán daacát dih táí jéihyat caá náahap. Dios ã teo wáacatj̄ih jéihnit jumna, Namoih daacát dih ñi táí beh enbipna caá. Caán número newéih w̄t ã jumna caá. ãih número seiscientos sesenta y seis caá.

14

Oveja W̄úh, ã ñlonitbut

¹ T̄áttimah, jeáboó jumni Sión w̄t jumni jeej̄ih ñuhni Oveja W̄úhdih w̄a enep be. ãjeéh dawá, 144 mil c̄acw̄ ï jumap be. Queét ãih w̄tdih, ã ípíh w̄tdihbut ïih móot j̄úhndiah daácnit ï jumap be.*

² Queétdih w̄a joyóchah, jeámant ãi yáanap be. Búdí dóo ã yáat pah, búdí énoh ã yáat pahbut ãi yáanap be. Árpas ï níjni bítat dahna ã yáat pahbut ãi yáanap be.

³ Caanj̄ih maáh ã ch̄ud̄ap pebh, chéne míc dawá quíibna jumnit ángelw̄, veinticuatro maáta pehb̄ut, queét 144 mil c̄acw̄ ï ñuh̄ap be. Caanj̄ih ñuh̄nit, jáap ewatdih

* **13:6** Dn 7.8,25; 11.36 * **13:7** Dn 7.21 * **13:8** Sal 69.28; Ap 3.5 * **13:10** Jer 15.2; 43.11 * **13:14** Mt 24.24; 2Ts 2.9-10 * **14:1** Ez 9.4; Ap 7.3

eona ï chãjap be. Nin baácdih jumnitji yéejat yohnit, ã túi ubnit jumna, queétjeh caán jáap ewatdih ï jéihyep be.

⁴ Queét ï weha mána yaádh nihcannitjìh yéej chãjannit jumna, Oveja Wúúhdihjeh túi péenit ï jumap be. Yeejépwãjeéh jumnitjidih Diosboó áihwã pínah ã ubap be. Queétboó áihwã pínah, Oveja Wúúh pínahbut, túi jepahnit ï jumap be.*

⁵ Pánihna, yecannitjeh jumna, yéejat wihcannit míic ï jumap be.*

Biíc peihcannit ángelwã ï naóh jéenaat

⁶ Túttimah, jeáboó yeó namp biíh ángel ã jiiíjchah, wã enep be. Dioíh túini dooná páantjeh jumnidih nihat cáacwã poómp jummat pah, nihat mácah wéhenit, nihat baácdih moondíh naóhni ã jumap be.

⁷ Caán ángel wëp naóhna, nin pah ã niíj jéenanap be: “Diosdih ñi úumá. Búu jwuh cáacwãdih peéh chãjat túut caá ã chãjap. Pánihna, caandíh ñi wëi naáwá. Caánboó nihat jeáboó jumnidih, nihat con baáboó jumnidihbut chãjni caá. Pánih wëpni ã jumachah jéihna, caandíh bóedicha caj yoh ñajnit, ñi weñeé”, ã niíjip be.

⁸ Páant ã niíját túttimah, biíh ángel jwuh nin pah ã niíj jéenanap be: “¡Ñi joyoó! Babilonia wüt jumni búdí tütchidih moón wëpni ï jumachah yuhna, queétdih Dios jáantjeh ã yoh beedána caá.* Queét páant ã yohnit nihat bitadih ï yéej chãjat túutap be. Máihnit, bitadih ï wühuchah, queétdih biíc yoobó tubit yeejé ï chãjap be. Pánih chãjna, ‘Dios caá’, ï niíj pãpnidih ï weñechah, queétdih ï en yacap be”, ã niíjip be.

⁹⁻¹⁰ Queét chéne ángelwã ï niíját túttimah, biíh ángel jwuh, nin pah ã niíj jéenanap be: “Det Namodih, ã pãpat túutnidihbut wënit, ñih móotdih, téihyadih áih wüt daácnitdih Dios ã peéh chãjbipna caá. Dios queétdih búdí iijnit, iiguípna ã wahbipna caá. Caán dúbcani iiguípboó jumna, queét tubit tabana, moh yéej náah jumnit, tubit ï ñaácbipna caá. Áih ángelwã, Oveja Wúúhbut ï enechah, yeejé ï yapbipna caá.*

¹¹ Caán iigát túu jeí ã yaicán niít.* Queét tubit jìgah náah jumnit páantjeh ï jumbipna caá. Nihat cáacwã Namodih bóedicha caj yoh ñaj wënitdih, yeejé tubat páantjeh ã jumbipna caá. Yeó jáap jummat pah, chei jummat pah biíc yoobó ï tubabipna caá. Á pãpat túutnidih wënit, áih wüt daácnitdihbut páant yeejé ï yapbipna caá”, ã niíjip be.

¹² Páant yeejé ï yapachah ennit, jwiít Dioíhwãboó ã wutatdih jepahnit, Jesúsdi cãdahcat caá náahap.

¹³ Túttimah, jeámant ã jwúub wéhenachah, wã joyóp be. “Nindih ma daacá: ‘Det Jesúsíhwã caandíh cádahcannit jumna, ï wunat túttimah, búdí ï wëibipna caá’ ”, ã niíjip be.

Páant ã niíját túttimah, Túini Espíritu jwuh nin pah ã niíjip be: “Páant ta tigaá. Yoobópdih tigaá. Queét búdí ï tewatdih péanit, ï choobípna caá. Dios pehbboó ï páuh laáb juibínachah, ï túi chãjatjidih jéihnit, queétdih ã túi chãjbipna caá. Pánihna, queét caanná juibínit, búdí ï wëibipna caá”, ã niíjip be.

Dios cáacwãdih ã ñíwat

¹⁴ Túttimah, túi baabní mah tólihdih wã enep be. Caán mah tólihdih nihat cáacwã úud jeñé ã chúudap be.* Caán chúudni maáta ï dawát oro júudih ã dawáp be. Biíc íbat túi eeép, pácahidih ï bóodat naá déedih ã bíbohop be.

¹⁵ Túttimah, biíh ángel Dios ã jumapmant ã bac júúwáp be. Pánih bac júóhnit, mah tólihdih chúudnidih ã wëp ejep be: “Búu jwuh Dios ã jenahat láa ã jainá caá. Pánihna, míh pácahi panihni ã túi baabáchah, ma bíbohni íbat naajíh míh cáacwãdih ma ub beedá bojoó”, ã niíjip be.*

¹⁶ Páant ã niíjíchah joinít, mah tólihdih chúudni ã bíbohni íbat naajíh nin baácdih bóo pácahi panihnidih ã bóod jwíhip be.

¹⁷ Túttimah, biíh ángel jwuh Dios ã jumapmant ã bac júúwáp be. Caanbút mah tólihdih chúudni ã bíbohni dée íbat naa mántih ã bíbohop be.

* **14:4** Ex 23.19; Stg 1.18 * **14:5** Sof 3.13 * **14:8** Is 21.9; Jer 51.8; Ap 18.2 * **14:9-10** Gn 19.24; Sal 11.6; Is 51.17; Jer 25.15; Ez 38.22; Ap 16.19 * **14:11** Is 34.10 * **14:14** Dn 7.13 * **14:15** Jl 3.13

18 Túttimah, biíh ángel jwáh Diosdih cáo wāhat naa pébh jumni ā bac jūwáp be. Caánboó caán naadíh bóo tūū iigátidih en daoní jumna, nin baácboó iig beedáát pínah wēpat bíbohni be. Pánih bac jūóhna, eeép íbat naá bíbohni ángeldih ā wēp ejep be: “Con baácđih bóo jumni jiwá iguíha panihni ā túi ei beedná caá. Pánihna, ma bíbohni íbat naajíh caandíh ma bóod ũb beedánaá”, ā niijíp be.

19 Páant ā niijíchah joinít, caán ángel nin baácđih bóo iguíh pihanadih ā bóod ũb beedánap be. Páant ā bóod ũb beedánit, caán iguíh pihanadih í búuh chuñat júáboó ā yoh yacap be. Páant ā yoh yacat pahjeh tigaá, caandíh náahcannitdih Dios búdí íjnit, queédih peéh chājna, ā yohbipna caá.

20 Pánih yohna, caán tútchi jwējdih í búuh chuñat júádih iguíh pihanadih í búuh chuñat dée pah yeejép cāacwādih ā mao yohat túutap be.* Caanjíh í mao yohochah, íih meép ā nooj bác bejep be. Caán meép maj pah ā jumap be. Tres cientos kilómetros ā nooj béjep be. Pánih nooj béjna, chéne metros dée ā namahap be.

15

Cāacwā yeejép í yapat pínahdih siete ángelwā í bíbohni

1 Túttimah, jeáboó enna, ũm náah jumnidih wā en wáhi bejep be. Nin baácboó ded pah ā yapat pínahdih weemdíh ā júutap be. Caán oboh jumni nihcan be. Nin pah jíghatdih wā enep be: Siete ángelwā í jumap be. Cāacwā í yéejatdih Dios búdí íjna, queét siete ángelwāboó yeejépwādih ā pée peéh chājat túutnit pínah be. Pánihna, siete láa pohba cāacwādih í peéh chājat pínah niijná, queédih wahat túut ā chājap be.

2 Queét ángelwādih wā enat túttimah, búdí majdih wā enep be. Caan múj táí jélepni tūū iigátjīh widni ā jumap be. Namodih, ā pápat túutnidih, áih númerođih ā daacát túutatđihbut jepahcannitji caán maj jwējdih í ũhuchah, wā enep be. Caanjíh ũhñit, Dios ā wāhni árpas í niijní bítat dahnadih í bíbohni be.

3 Dios ā yap yohatjidih jenah joinít, Diosdih teo wāhni Moisés ā chājatjidih eona,* Oveja Wūúh ā chājatjidihbut wēi eona, nin pah í niij ewep be:

“Maá, meém chah wēpni caá. Ma chājatdih enna, jwī en wáhi bejna caá. Chah túini caá ma chājat. Meém nihat baácđih moón í maáta chah maáh caá. Yoobóđih chājni caá.

4 Nihat cāacwā meemdíh ũmñit, ‘Chah wēpni caá’, í niijbípna caá.* Meemjéh yéejat wihcanni caá. Nihat baácđih moón yoobóđih ma chājatdih enna, ma pebh juibínit, bóđicha caj yoh ũajnit, meemdíh í wēibipna caá”, í niijíp be.*

5 Túttimah, jeáboó jwáub ennit, Dioíh mūú jēc pāa lajnidih wā enep be. Pánih enna, caán mūú díitna, Dios cāacwādih teo wáacat túut niijná, ā naóh daácni naaná ā ũhat pahdih ā ũajat tólihdihbut wā enep be.*

6 Caán mūúđih wā enechah, queét siete ángelwāboó yeejépwādih ā pée peéh chājat túutnit pínah caán mūú díitna jumñit, í yoób bac jūwáp be, bũca. Túi baabní yeh iigní yégueh chóona daonít, oro tōpjīh jōóh poómp yoób juí wái chéonit míc í jumap be.

7 Páant í bac jūwáuchah, biíc dawá quíibna jumni ángelboó queét siete ángelwādih í yoobó oro pamapnadih ā wūhup be. Caan pámap díitdih cāacwā í yéejatdih Dios páantjeh jumni, búdí íjna, ā peéh chājat pínah túi yáoni ā jumap be.

8 Páant ā wāhuchahjeh, Dioíh mūú díitna ā yeh iigát, ā wēpatbut jumna, tūū jeí ā jum peét bejep be. Pánihna, Dios ā wēpat búdí jumna, queét siete ángelwā í peéh chājat pónih, tūū jeí mūujéh ā jumuchah, ded biíc ā jéih waadcáp be.*

16

Dios cāacwādih ā peéh chājat jumni siete pamapna

1 Túttimah, Dios áih mūumánt ā wēp naóh bacanachah, wā joyóp be. Queét siete ángelwādih nin pah áí niij naawáp be: “Wā niijátji pahjeh, bũu baácđih moondíh

* 14:20 Is 63.3; Lm 1.15; Jl 3.13; Ap 19.15 * 15:3 Ex 15.1-18 * 15:4 Jer 10.7 * 15:4 Sal 86.9 * 15:5 Ex 38.21

* 15:8 Ex 40.34; 1R 8.10-11; 2Cr 5.13-14; Is 6.4

peéh chājat túut caá wā chājap. Pánihna, ñi bíbohni pamapna diítboó jumnidih ub bejnit, baácboó ñi puoh jéenabií”, ã niijíp be.

² Páant ã niijíchah joinít, biíc ángel ã bíbohni pamapdih ub bejnit, caán diítboó jumnidih baácboó ã puoh jéena bojop be. Páant ã puoh jéenanachah, Namoih cāacwā yeejép yaohna jumnit ì jumap be. Queét ãih wāt dūonít míicjeh, caan páh jígohnidih ì pāpnidih wēinit ì jumap be. Páant ì chājatji jíib, queétdih ã peéh chājachah, nihat ñih bácahnadiah dawá yahwítna ã jumuchah, queét tubit yeejép ì tubanap be.*

³ Páant ã puoh jéenaat túttimah, biíh ángel jwuh ã bíbohni pamap diítboó jumnidih búdí mājboó ã puoh báaha bojop be. Páant ã puoh báahanachah, caan múj meépjeh ã jumah bejep be. Wunniíh meép pah ã jígohop be. Páant yeejép meép ã jumuchah, caan mújboó jumnit nihat queejwā ì tái wun beedáh bejep be.

⁴ Chénewā ì puoh jéenaat túttimah, biíh ángel jwuh ã bíbohni pamap diítboó jumnidih nihat mājnaboó, meo waócáhnadiahbut ã puoh báahani ã chūúup be. Páant ã chūúuchah, meép mājna míicjeh ã túut nuúm beedáh bejep be.*

⁵ Páant ã túut nuumúchah ennit, biíh ángel mājnadiah en daoní, nin pah áí niijíp be: “Dios, meém yeejat wihcanni caá. Jon jātih, bubat ma jumna caá. Pánihna, cāacwā yeejép ì chājachah enna, queétdih peéh chājna, meép mājna chājat yoobópdihi tigaá.

⁶ Namoihwāboó míihwādihi maona, meép ì yohop be. Páant ì mawatji jíib, queétdih meépdihjeh ma babhbat tútat yoobópdihi caá. Páant ma chājatdih tibeé queét ì náahap be”, ã niijíp be.

⁷ Páant ã niiját túttimah, Diosdih cáo wāhat naajéh ã wéhenachah, wā joyóp be. “Páant tigaá. Maá, meém chah wēpni caá. Yeeat wihcanni, yoobópdihi tigaá ma peéh chājap be”, áí niijíp be.

⁸ Biíc peihcannit ì puoh jéenaat túttimah, biíh ángel jwuh ã bíbohni pamap diítboó jumnidih yeodih ã puoh jāhanap be. Páant

ã puoh jāhanachah, cāacwādihi ã tehaat pínah niijná, Dios yeodih tubit ã chāhaat tútup be.

⁹ Pánihna, cāacwā tubit wun teha, Dios queétdih ã peéh chājatdih jéihnit, caandih yeejép ì jūihñap be. Yeejép yapna yuhna, ì yeejatdih jīgahcan, ì noón cádahcap be. “Dios táini caá”, ì niij wēi naóhcap be.

¹⁰ Chénena míic ì puoh jéenaat túttimah, biíh ángel jwuh ã bíbohni pamap diítboó jumnidih Namoih chūudupboó ã puoh jéenanap be. Páant ã puoh jéenaat túttimah, ã maáh jumapboó ã dupáah bejep be.* Pánihna, queét yaoh jumnit, tubit tubana, ñih nuúcdih ì néeh chāacáp be.

¹¹ Dios queétdih ã yaoh chājachah jéihna, caandih yeejép ì jūihñap be. Queét tubit tubana yuhna, yeejép yahwítna dūoná yuhna, ì yeejép chājatdih jīgahcan, ì noón cádahcap be.

¹² Biícjīh bóo téihya ángelwā ì puoh jéenaat túttimah, biíh ángel jwuh ã bíbohni pamap diítboó jumnidih Éufrates wāt jumni mājna ã puoh báahanap be. Páant ã puoh báahanachah, caan múj ã jōpah bejep be, yeó aáb jūúwáp mant moón maáta ñih cāacwā biíc dihi ì chūuhat pínah niijná.*

¹³ Túttimah, biíc peihcannit nemépwā bubúwā pah jígohnitdih wā enep be. Biíc Maí Dūuníh jacmant ã bac jūúwáp be. Biíh mājmant jūóhni Namoih jacmant ã bac jūúwáp be. Biíh, “Dios naáwátdih naóh yapani caá”, niij yeeni baácmant jūóhni Namoih jacmant ã bac jūúwáp be.

¹⁴ Queét biíc peihcannit nemépwā cāacwā ì jéih chājca naáhdih chāj jūutnit pínah ì jumap be. Nihat baácdih moón ì maáta ñih cāacwādihibut ì míic mawat tútup be. Páant ì míic mawat pínah yeó jáap Dios chah wēpni nihat cāacwādihi wāt ni jumna, péé míic mawat yeó jáap ã jumuchah, caandih enihcannitdih Dios ã yap yohbipna caá.

¹⁵ Caandih wā enat pónih, nin pah Jesús jwuh áí niij naáwáp be: “¡Ñi joyoó! Nuumní cāac ñi náhnicah, nuumúdihi ã jaibíat pah, weembát ñi náhnicah, wā dei bejbipna caá.* Pánihna, yégueh dūonít ì tíiccat pah,

* 16:2 Ex 9.10; Dt 28.35 * 16:4 Ex 7.17-21; Sal 78.44 * 16:10 Ex 10.21 * 16:12 Is 11.15 * 16:15 Mt 24.43-44; Lc 12.39-40; Ap 3.3

táinidih chājnít, wā jwáub dei juibínachah, ñi tíccan níít. Páant wā dei juibíát pínahdih táí páinit, búdí ñi wēibipna caá”, ã niijíp be.

16 Queét biíc peihcannit nemépwā nihat baácdih moón ñ maátadih míic mawat túut niijná, ñ yoób míic wáacat túutap be. Hebreo wéheatjñh “Armagedón”, wāt jumupboó ñ míic wáacap be.*

17 Seis ángelwā ñ pñoh jéenaat túttimah, caán péeni jwuh ã bíbohni pamap diítboó jumnidih johlit jumupboó ã pñoh yohop be. Páant ã puhwuchahjeh, ãih mñumánt Dios wēpép ãi niijíp be: “¿Páant bóojeh tigaá, bñca!” ã niijíp be.

18 Páant ã niijíchahjeh, úum náah jumni yoobát énoh wedóat biícdih pñi, baác búdí ã méménap be.* Jon jãtih páant bóo pohba baác ãpñi mémécan jñi. Bñ caá chah baác méméat ã yoób jumap.

19 Páant ã baác méménachah, caán búdí tútchi, dúuc peét bejna, biíc peihcanni tútchina pah ã chāwáp be. Nihat biíh tútchinabut ã boto jéen beedáh bejep be. Caán búdí tútchi, Babilonia wāt jumni tútchidih moón tubit yeejép ñ chājatjidih náhnina, búdí íjnít, Dios queétdih búdí ã peéh chājat be.*

20 Pánih baác méména, nihat quewana boto daab béj, jeenábút ã boto jéen beedáh bejep be. Pánihna, dedé jeé, quewabut ã noón wihcap be.*

21 Dahwani cámahni mah dahna cāacwādh ã bñug lájap be.* Caán cincuenta kilos pah bóo chodni dahna ã jumap be. Pánihna, queétdih ã bñug lájachah, cāacwādh tubit ã peéh chājachah ennit, Diosdih yeejép ñ jñihñap be.

17

Tubit yeejép chājat túutnih

1 Túttimah, siete pamapnadih bíbohniit ángelwājeéh jumni wā pebh jñínít, nin pah weemdih ã niij naáwáp be: “Ma en jñúwá. Dawá mñjna chah chūdnih dawá cāacwādh tubit yeejép mi chājat túutat

peéh, Dios ã peéh chājat pínahdih meemdih wā júutbipna caá.*

2 Nihat baácdih moón ñ maátadih mi wutna caá. Queét maáta caántdih jepahnit, mijeéh ñ yéj chājat be. Páant ñ chājachah, nihat cāacwābut biíc yoobó ñ yéj chājat be”, ã niijíp be.*

3 Páant ã niiját túttimah, Túini Espiritu ã wēpat weemdih búdí ã jumuchah, cāac wihcapboó ángel weemdih ã ub bejep be. ã ub juibínachah, dñni Namojih yad wili mi chūdnichah, wā enep be. Caán Namo wā jwíh ennijeh mñntih ã jumap be. Caán siete waó jumni, diez mona jumni ã jumap be. ãih waonádih dawá wāt yee daácní ã jumuchah ennit, Dios búdí ã íjna caá.*

4 Caanjñh chūdnihboó maáta ñ dñwát chóodih mi dñwáp be. Caán chóona chod dñni, ññup mac pah chítah jumni, dawá oro, búdí jñib jumni jeé tíbna, perlas wāt jumni tíbna biícdih ñ wid búdnih ã jumap be. Oro pamapdihbut mi bíbohó be.* Caán pamap túi jñgohni jumna yñhna, caán diítboó búdí yeejép mi chājat ã jumap be.

5 Caánt yeejép wili miíh móot jñúhdih mi wāt daácní ã jumap be. Caan wútdih bita ñ túi jéihcan caá. Nin caá mi wāt: “BÚDÍ TÚTCHI BABILONIA WÉT JUMNI TÚTCHI PAH CAÁ. NIHAT YÉJ CHĀJATDIH ÑINAHAT TÚTNIH, DIOSDIH NÁHAT TÚTTCANNIH CAÁ”, niij daác búdnih mi jumap be.

6 Dawá Jesúhwādh míic maonit, ñih meép ñ yohochah enna, máihnih pah búdí mi weñep be. Jesúdh ñ cádahcat jñib caánt queétdih mi mawap be.

Caántdih ennit, weémboó wā en wáhi bejep be.

7 Páant wā en wáhi bejehah ennit, ángel weemdih nin pah ã niijíp be: “¿Dépanih tigaá ma en wáhi bej? Ma jéihca naáh yad wilidih mi chūdní Namo siete waó jumni, diez mona jumnidihbut wā jéihyabipna caá.

8 Caán Namo jãtih jumni ã jumap be. Obohjeéhtih, bñ ã wih jwuhcan caá. Túttimah, caán numah bóo ítmant jumni ã bac jñóhbipna yñ caá.* Páant ã bac jñúwát

* 16:16 Jue 5.19; 2R 9.27; 23.29; 2Cr 35.22; Zac 12.11 * 16:18 Ap 8.5; 11.13,19 * 16:19 Is 51.17; Jer 25.15; Ap 14.10

* 16:20 Ap 6.14 * 16:21 Ex 9.23; Ap 11.19 * 17:1 Jer 51.13 * 17:2 Is 23.17; Jer 51.7 * 17:3 Ap 13.1 * 17:4

Jer 51.7 * 17:8 Dn 7.7; Ap 11.7 * 17:8 Sal 69.28; Ap 3.5; 13.8

táttimah, iiguípna ã bejbipna caá. Nin baác ã jummat pínah jãtíh Díos ãihwã pínah ï wütíh ãih papélah tólihíh ã daacáp jï.* Pánihna, ã daácca naáhwãboó caán Namó ã jwúub jígohochah, ï en wúhi bejbipna caá.

⁹ “Buu wã naáwátíh jéihíhna, ñi túi joyoó. Namóih siete waoná, siete jeená panihni ã jumna caá. Caán siete jeená jih caánt mi chúudup be. Caán siete jeená siete maátadíh mi wutnit ã jumna caá.

¹⁰ Cinco maáta ï maáh jummatji jáantjeh ã buudáh bejep be. Biíh queét táttimah, buu maáh ã jumna caá. Biíhboó caán táttimah maáh waadní, bahni jeh ã jumbipna caá.

¹¹ Namoboó jãtíh jumni, buu wihcanni, queét siete maáta táttimah, jwúub jumna, maáh ã waadbípna caá. Caán siete maátajeéh jumni caá. Táttimah, iiguípna ã bejbipna caá.

¹²⁻¹³ “Namóih mona, diez maáta panihnit ï jumna caá.* Dawá cáacwã ï chah maáta pínah ï jumna caá. Obohjeéhtih, queétboó maáta ï waad jwúhcan caá. Queét diez maáta biíc yoobó jenah joinít, Namóihwã ï jumbipna caá. Pánihna, ïih baácíh moón ï chah maáh Namodíh ï waadábipna caá.

¹⁴ Queét diez maáta Namó biícíh bejnit, Oveja Wúuh ã ñíonit, caandíh cádahcannit biícíh ï jumapna, míc mawadíh ï jwíbípna caá. Páant ï míc mawachah yuhna, Oveja Wúuh ãihwã biícíh queétboodíh ï yap yohbipna caá. Caán Oveja Wúuh nihat cáacwã ï maáta chah Maáh caá ã jumap. Pánih chah wëpni jumna, queédíh ã yap yohbipna caá”, ángel ã niijíp be.*

¹⁵ Caanjéh mantíh nin pah ã jwúub niijíp be: “Buu caánt yeejép chãjni h dawá mójna chah chúudnih ded pah mi jumatdíh wã naóhbipna caá. Caan mójna nin baácíh moón, dawá cáacwã ï jummat pah caá.

¹⁶ Caán Namoboó, diez maátajíh yeejép chãjni h ï eníhcan níít. Pánihna, queétboó miíh bií déedíh, miíh túini yéguehdíhbut dúuc wái beedánachah, tíic náah jumnih mi chãobípna caá. Miíh déepdíhbut ï jeémpbipna caá. Páant ï jeémp jadhndíhbut ï cáo yoh beedábipna caá.

¹⁷ Díos yeejép chãjni h yohat túut ni-ijná, queét diez maátadíh biíc yoobó ã jenah joyát túutap be, Namodíh ïih baácíh moón chah maáh ã jummat pínah niijná. Jon jãtíh Díos ã niijátji pah ã yap beedéchahjeh, Namoboodíhbut ã yohbipna caá.

¹⁸ Caánt ma enni hji nin panihni mi jumna caá: Caánt Babilonia wüt jumni búdí tútchi panihni caá. Caán tútchíh moón ni-hat baácíh moondíh yeejép wutnit ï jumna caá”, ángel ã niijíp be.

18

Babilonia tútchi yohni ã jummat

¹ Táttimah, biíh ángel, Díos pebh jumni ã dei júuwúchah, wã enep be. Búdí wëpni jumna, ã yeh iigát nihat baácboó ã túi baabáp be.

² Pánih dei joinít, caán ángel tubit ã wëp niijíp be:

“¡Yohni caá buca! Wëpép Babilonia tútchíh moondíh Díos jáantjeh ã yoh beedánap be.* Búu dawá nemépwã, yeejép jwébehwã, cáacwã ï en iinít mícjeh ï jumna caá.*

³ Nihat baácíh moón, ï maáta biícíh, caán tútchíh moón yeejép ï chãjachah, ï en yacap be. Páant yeejép ï chãjatdíh en yacnit, Namodíh wënit, ï jepahap be. Queét nihat dawá bií déedíhbut ï en ñinahap be. Páant yeejép ï chãjatji jíib Díosboó caán tútchíh moondíh ã yoh beedánap be”, ã niijíp be.*

⁴ Táttimah, jeámant Díosboó nin pah ái niijíp be:

“Wíh wãá, caán tútchíh moón biícíh yéj chãjcat túut niijná, ñi bac bejeé.* Ñi bac bejcah, queédíh wã peéh chãjachah, yeebdíhbut ã chũhípna caá.

⁵ ï yéj chãjat caánt yeejép chãjni h mi yéj chãjatji pah, búdí yoobát ã jumna caá.* Pánihna, weémboó mi yéj chãjatjíh wã quíib buudcán caá.

⁶ Pánih quíib buudcán, caántdíh búdí wã peéh chãjat túutbipna caá. Cáacwãdíh yeejép mi chãjat túutatji

* **17:12-13** Dn 7.24 * **17:14** Dt 10.17; Ap 19.16 * **18:2** Is 21.9; Jer 51.8; Ap 14.8 * **18:2** Is 13.21; Jer 50.39 * **18:3** Is 23.17; Jer 51.7 * **18:4** Is 48.20; Jer 50.8; 51.6,45 * **18:5** Gn 18.20-21; Jer 51.9 * **18:6** Sal 28.4; 137.8; Jer 50.29

pah, caántboodih yeejép yoobát wã peéh chãjat tãutbipna caá.*

7 Caántboó ‘Weém maáh wili, táinuh caá. Éemp wunnih ì moh yéejat panihcan caá. Dedé yeejép yapat weemdih ã wihcan niít’, mi niij jenah joyóp yuh be. Páant niij jenah joiná, búdí jíib jumnidih mi bíbohóop be. Páant búdí jíib jumnidih mi bíbohóatji pah muntih, yeejép mi yapa naáh.

8 Páant mi niij jenah joyóchah yuhna, náhnicaheh caántdih peéh chãjat pínah ã jumbipna caá. Caánt tubúp chũh, wun jãinít, nuugúpjìhheh mi wunbipna caá. Páant mi wunuchah, caántdih ì cáo yohbipna caá. Weém ñi Maáh Dios chah wẽpni jumna, caántdih wã niiját pah yoobópdiuh wã peéh chãjat tãutbipna caá”, jeámant ãi niijóp be.*

9 Pánihna, Dios caántdih peéh chãjna, ã cáo yohochah, caán jeidih ennit, nin baác dih moón ì maáta búdí ì jũibípna caá. Queét mijeéh yeejép chãjnitji, caán tátchiboó táini bií déedih jíib chãjadih ìpì jãibínáp yuh be.

10 Páant búdí ã iiguíchah enna, queét maáta ìih tátchimant jumna, biíc yoobó peéh chãjat pínahdih úumnit, ì en wáhi bejbipna caá. Caandih en wáhi bejnit, nin pah ì niijbípna caá:

“Moh yéejni tátchi caá, Babilonia. Con búdí tátchi, chah wẽpni tátchi ã jumap yuh be. Obohjeéhtih, náhnicaheh, con tátchidih Dios ã peéh chãjna caá”, ì niijbípna caá.*

11 Nihat baác dih moón bií dée jíib chãj jibnitboó, caán tátchi ã buudúchah enna, bií déedih jwúub jíib chãj wãhat pínah wihcat jéihnit, búdí ì jãgahbipna caá.*

12 Oro, plata, búdí jíib jumni jeé tíbna, perlas wãt jumni tíbnadihbut ì jéih jíib chãj wãhcan niít. Biíh ì ub jũóhni táini yéguehna, maáta ì dawát jaihni yégueh chóona, seda wãt jumni táini itíni chóona, dũuni yégueh chóonadihbut jíib chãjnit ì wihcan caá. Biíh ì ub jũóhni chej jumni máa nahna, marfil wãt jumnijìh ì chãjnidih, búdí jíib jumni máajìh

ì chãjnidih, bronce wãt jumnijìh ì chãjnidih, ìtahjìh ì chãjnidih, mármol wãt jumni jeejìh ì chãjnidihbut jíib chãjnit ì wihcan caá.

13 Biíh ì ub jũóhni ì jeémát dih ì nuñaat pínah canela wãt jumni, biíh ì jeémát dih ì nuñaat pínahbut, chej jumni ì cáwat pínah, mirra wãt jumni chej jumni dahnadihbut jíib chãjnit ì wihcan caá. Biíh ì ub jũóhni ì jeémát pínah jiwá iguìh mac, jeémát chãjat yíi, trigo oj, caán tíbnadihbut jíib chãjnit ì wihcan caá. Bitá jiwiwã, ovejawã, caballowã ì wáini pãtãni chóona biíc dihbut jíib chãjnit ì wihcan caá. Queéd dih teo wãhñit pínahdih ì ub jũúwá chah yuhna, queéd dih jíib chãjnit pínah ì wihcan caá. Pánihna, jíib chãjnit pínah ì wihcah enna, queét ub jũóhñitjiboó búdí ì jãgahbipna caá.*

14 Caán tátchidih moonjídih jãiná, nin pah ì niijbípna caá:

“¡Adé! ì moh yéejna caá. Nihat ì oiniji ã buudáh bejep be. Nihat táini ì bíbohnijibut ã buudáh bejep be. Chéneji ã jwúub wihcan niít”, ì niijbípna caá.

15 Queét caán tátchidih moondih bií dée jíib chãj wãhna, búdí ì jíib tewep yuh be. Pánihna, caán tátchidih yuúp mah ì en boj behbipna caá, “Jwiít dihbut peéh chãjná”, niijná. Páant niij en ñuhna, caán tátchidih búdí ì jãgahbipna caá.*

16 Búdí jãgahnit, nin pah ì niijbípna caá:

“Moh yéejnit caá con búdí tátchidih moonjì. Queét caánt yeejép chãjniuh mi nihat pah táinidih ì bíbohóop yuh be. Caántboó táini jaihni, táini dũuni yégueh chóona, maáta ì dawát chóonadih mi dawúp yuh be. Oro, búdí jíib jumni jeé tíbna, perlas wãt jumni tíbnadihbut búudhni yégueh chóonadih mi dawúp yuh be. Páant mi nihat pah con tátchidih moón ì jumap yuh be.

17 Obohjeéhtih, náhnicaheh con tátchi ã buudáh bejep be”, ì niijbípna caá.

Nihat dahwani jãáj chóonadih moón, ì maáta, queéd dih teo wãhñit, bitá búdí mũjboó teo jibnitbut, caán tátchidih yuúp ì enbipna caá.*

* 18:8 Is 47.7-9 * 18:10 Ez 26.16-17 * 18:11 Ez 27.31,36 * 18:13 Ez 27.12-13.22 * 18:15 Ez 27.31,36 * 18:17 Is 23.14; Ez 27.26-30

18 Caanjih enna, caán tutchi ã iiguichah ennit, nin pah ã niij ñaacbipna caá: “Con tutchi nihat pah, biih tutchina ã wihcan caá”, ã niijbipna caá.*

19 Pánihi búdei jġah jġinít, nin pah ã niijbipna caá:

“¡Adé! Con tutchidih moonjġi moh yeejnit caá. Túini tutchi yah jġi. Nihat jwiít dahwani jġáj chóna bíbohnit, búdei mġjna jibnit, con tutchidih bóo bií déejġh jwġi jġib tewep yah be. Obohjeéhtih, biícmantjeh con tutchi ã buúđ beedáh bejep be”, ã niijbipna caá.*

20 Caán tutchidih Dios ã yohochah ennit, yeéb nihat, ángelwā, Jesúihwā, ãih túini doonádih naóh jibnit, naóh yapanit biícđih, búdei ñi weñeé.* Caán tutchidih moón yeebdih búdei yeejép ã chġjat túutap be. Páant yeejép ã chġjatjġi jġib Dios ã peéh chġjna caá, buca”, ã niijbipna caá.

21 Túttimah, biih wġpép ángel búdei jee dáhdih ub ñaha bojnit, búdei mġjna ã yoh báahanap be. Pánihi yoh báahana, nin pah ã niijp be:

“Nin jee dáh ã buúđ báahat pah búdei Babilonia tutchi páantjeh buúđni ã jumna caá.* Páant ã buúđat túttimah, caán tutchidih chéneji ã encan niít.*

22 Caán tutchidih ã ewatjġi ã jwúub wihcan niít. Árpasđih ã bíitatjġi, chíó nahnadih ã póojatjġi, biih póojat nahnadihbut ã póojatjġibut ã wihcan niít.* Caán tutchidih teonitjġi ã jwúub teocan niít. Jeémát chġjna, jeé júđujġh ã úunat yáaatbut ã laihsan niít.

23 Caán tutchi ã jwúub yeh iigcán niít. Téihya chéonit, ã wġi wéheatjġibut ã jwúub laihsan niít.* Caán tutchidih moón bií déedih jġib chġj jibnit biih tutchinadih moonđih ã en ñinahat túutap be. Pánihi en ñinahat túutnit, Diosđih ã náahcat pínah niijná, queéđđih ã yéejanap be”, ángel ã niijp be.

24 Caán tutchidih moón Dios naáwátđih naóh yapanitđih, bita ãihwāđihbut yeejép ãit mao yohop tajġi. Nihat biih tutchidih moonbut Jesúihwāđih ãit mao yohatđih ãit en yacap tajġi. Páant búdei meép ã yohatjġi jġib, Babilonia tutchidih moonđih Dios búdei ã peéh chġjap be.*

19

1 Babilonia tutchi ded pah ã yapat pínahđih wā enat túttimah, jeémant dawá nin pah ã niij wġi ñaacáchah wā joyóp be:

¡Aleluya! Diosđih búdei jwġi wġi naóh jġih. Dios jwiítđih túi ubni caá. Nihat cġacwāđih wātni, chah wġpni caá. Pánihsa, caandih búdei wġi naáwát caá náahap.

2 Yeecan, yoobópdih peéh chġjni caá. Yeejép chġjniđih en yacnit, nin baácđih moón yeejép ã chġjap be. Pánihsa, caántboodih Dios búdei ã peéh chġjap be. ãihwāđih mi mao yohat jġibbut, búdei ã peéh chġjap be”, ã niijp be.*

3 Túttimah, nin pah ã jwúub niij wġi ñaacáchah, wā joyóp be:

“¡Aleluya! Diosđih jwġi túi wġi naóh jġih. Caán yeejép búdei tutchi iig beedni jumna, chéneji ã jwúub jíghocan niít”, ã niijp be.*

4 Queéđ veinticuatro maáta, chéneha míc dawá quíibna jumnit ángelwā biícđih bóđicha caj yoh ñajnit, nin pah jwġi Maáh Diosđih ã niij wġi ñaacáp be: “¡Páant tigaá! ¡Aleluya!” ã niijp be.

5 Túttimah, Maáh pebh ñahni nin pah ã niijp be:

“Jwġi Maáh Diosđih ñi weñeé. Nihat caandih teo wāhñit, oboh jumnit, maátabut, nihat yeéb ãihwā ñi túi weñeé”, ã niijp be.*

Oveja Wúuh téihya chéona, ã namah jeémát

6 Túttimah, dawá cġacwā ã wġi naáwáchah, wā joyóp be. Búdei dóo, énoh ã yáaat pah bóo ãi yáanap be.*

“¡Aleluya! Diosđih búdei jwġi wġi naóh jġih. Buu jwġi Maáh yoobát caá ã jumap.

* 18:18 Ez 27.32 * 18:19 Ez 27.30-34 * 18:20 Dt 32.43; Jer 51.48

* 18:21 Jer 51.63-64 * 18:21 Ez 26.21

* 18:22 Is 24.8; Ez 26.13 * 18:23 Jer 7.34; 25.10 * 18:24 Jer 51.49 * 19:2 Dt 32.43; 2R 9.7 * 19:3 Is 34.10

* 19:5 Sal 115.13 * 19:6 Ez 1.24 * 19:6 Sal 93.1; 97.1; 99.1

Pánihna, jwĩ Maáh chah wěpnidih jwĩ wěi naóh jĩh.*

7 **Buu** Oveja Wũh téihya chéwat túut caá ã chãjap. ã téihya chéonih pínah wili, táí míc ámoh péanìh mi pãina caá.

8 **Tái** baabní yégueh quei wíhcanni chóodih Dios caántdih ã wãhup be. Caán táí baabní yégueh Dioíhwã ã táí chãjatdih ã júutna caá. Pánihna, ã téihya chéwat yeó jáap ã jumuchah, jwiít jwĩ wěi jĩh”, ã níijp be.*

9 Páant ã níij wěi naáwát túttimah, caán ángel nin pah weemdih ã jwúb níijp be: “Nindih ma daacá: ‘Oveja Wũh téihya chéona, ã numah jeémátdih* Dios ã did bojnitboó, táí wěinit caá’, ma níij daacá”, ã níijp be. Páant níijnákeh tih, nin pah ã jwúb ñun níijp be: “Tái yoobópdih tibeé wã naáwát. Dios weemdih ã naáwát túutp be”, ã níijp be.

10 Páant ã níijchah joinít, caan pébh bódicha caj yoh ñajnit, caandih weñat túut wã chãjap yuh be. Obohjeéhtih, páant wã chãjachah ennit, weemdih nin pah ã níijp be: “Páant ma chãjca bojoó. Meém ma nihát pah weembát Diosdih teo wãhni mun tigaá. Ma déewã Jesúíhwã, nihát ãih táini doonádih cádahcannit ã nihát pah weembát Diosdih teo wãhni mun tigaá. Diosdihjeh bódicha caj yoh ñajnit, weñat caá náahap”, ã níijp be. Nihat Dios naáwátdih naóh yapanitboó Táini Espíritu ã wěpatjĩh Jesúíh táini doonádih jwĩ naóhna caá. Pánihna, jwiít nihát caandih teo wãhni mícjeh caá.

Baabní caballojih chũdni

11 Túttimah, Dios ã jumapboó jęc pãa lajni pah ã jumuchah, wã enep be.* Caánboó baabní cabalodih wã enep be. Caanjih chũdni “Yeecanni, yoobópdih chãjni”, ã wãt jumap be. Caandih eníhcannitdih míc maonit, yoobópdih peéh chãjni caá.*

12 ãih quíibna tuu õopát panih jíghni be.* ãih wao dáhdih maáta ã dawat júdnadìh dawá ã dawup be. Biíh wãtbut ã dawup be. Caán wãtdih caanjéh ã jéihyep be. Bitá ã jéihcap be.

13 ãih yégueh, búdí meép chũhni chóodih ã dawup be. Caanjéh yuhna, biíh wãt jumna, “Dios ã jenah joyátdih naóhni”, ã wãt jumap be.*

14 ãih soldadowã jeámant moón caandih ã péenap be. Baabní caballowãjih chũdnit, táí quei wíhcanni baabní yégueh chóonadìh dnonít míc ã jumap be.

15 Chénaboó jaco jumni íbat naadìh ã chãác tewep be. Caán naá nin baácdih moondih ã yap yohat pínah naá ã jumap be. ã wěpatjĩh ã wãtuchah, biíc caandih ã jéih yap yohcan níit.* Dios chah wěpni nin baácdih moón tabit ã yéj chãjatjìdih búdí ã íjna caá. Páant ã íjichah, caballojih chũdniboó queétdih búdí ã peéh chãjbipna caá.*

16 ãih yégueh chóo múijih ãih biíh wãt daácni ã jumap be, nihát ã jéih enat pínah níijná. “NIHAT CĀACWĀ Ĭ MAĀTA CHAH WĒPNI MAĀH CAĀ”, ã níij daácni ã jumap be.*

Namodih ã yap yohat

17 Túttimah, yeojih ñuhni ángeldih wã enep be. Nihat jóopwãdih nin pah ã níij ej wáacap be: “Míc wáacnit, Dios ã wãhni jeémátdih ñi jeémp júúwá.

18 Nihat baácdih moón Diosdih yap yohnitjĩh bácahdìh jeémát túut níijná, ñi míc wáac júúwá. ã maáta, soldadowã ã maáta, chah wěpni, caballowã, queétdih chũdnit, nihát bita, queétdih teo wãhni, teo wãhcannit, oboh jumnitbut, queétdih nihátih bácahdìh jeémát túut níijná, ñi pái júúwá”, jóopwãdih ángel ã níijp be.*

19 Túttimah, Namodih, nin baácdih moón chah maáta, ãih soldadowã biícndih míc wáacnit, míc mawadìh ã bejehah, wã enep be. Pánihna, baabní caballojih chũdni, ãih soldadowã biícndih ã jumapna Namowã míc mawadìh ã jubínap be.

20 Páant ã míc mawachah, baabní caballojih chũdniboó Namodih yap yohnit, ã tewep be. Biíh Namo, “Dios naáwátdih naóh yapani caá”, níij yeenidihbut yap yohnit, ã tewep be. Caán yeeniboó jwĩh júóhni Namodih nihát cáacwã ã táí jenah

* 19:8 Ef 5.23-32; Ap 7.14 * 19:9 Mt 22.2-3 * 19:11 Ez 1.1 * 19:11 Sal 96.13; Is 11.4 * 19:12 Dn 10.6 * 19:13 Jn 1.1,14 * 19:15 Sal 2.9 * 19:15 Is 63.3; Lm 1.15; Jl 3.13; Ap 14.20 * 19:16 Dt 10.17; Ap 17.14 * 19:18 Ez 39.17-20

joyát pínah niijná, cãacwã ï jéih chãjca naáhdih dawá chãj júutni ã jumap be. Caán ã júutatjih Namoih wãt ðuonít dih, ãih pãpnidih wëinitdihbut ã yeenap be.* Queét chénewãdih yap yohnit ã chéwat túttimah, queét báadhnitdihjeh iiguípna ã yohop be. Caán iiguípboó búdí muj pah bóo, tubit yeejép chej jumni, iig ðubcapboó ã jumap be.

²¹ Bitá ïjeéh jumnitjidih baabní caballojih cháudniboó ã chãác teoni íibat naajih ã mawap be. Páant ã mawat túttimah, queét jóopwãboó ïih bácahjidih jeémpnit, búdí ï wad jumap be.

20

Mil jópchi Jesucristo ãihwãjeéh ã maáh jummat

¹ Túttimah, biih ángel jeámant ã dei júúwáchah, wã enep be. Numah bóo ítdih bóo llavedih, búdí ítah tãpdihbut ã bíbohóp be.

² Pánih dei junít, Maí Ðuunidih ã tewep be. Caán Maí Ðuuni jon játih bóo maí chóo ðuoníji, nemépwã ï maáh, Satanás wãt jumni ã jumap be.* Caandih teonit, mil jópchi pohba yeejép ã chãjcat pínah niijná, ã ub dei júóhni ítah tãpjih ã chéwep be.

³ Pánih chéó péanit, ã bac júóhni íitboojéh mantih yohnit, ã nemep be, baácdih moondih mil jópchi pohba ã yeecat pínah niijná. Mil jópchi túttimah, caandih ã jwáub bacabipna caá, daocánni yeó jáap ã jam jwáhat pínah niijná.

⁴ Túttimah, dawá maáta cháudnitdih wã enep be. Cãacwã ï yéejatji jíib, ï peéh chãjat pínah wëpatdih queét maátadih Cristoboó ãtát wãhup tabe.* Bitadihbut wã enep be. Queétboó Jesúih túini doonádh, Dios naáwãtdihbut ï naáwãtji jíib waó bóod yohnitji jwáub boonit ï jumap be.* Namodih, ãih pãpnidihbut, bódicha caj yoh ñaj wëicannit, ïih móot júáhnadih ïih téihyanadihbut, ãih wãtdih ï daacát túutcap be.* Bitá queédih ï mao yohat túttimah, ï jwáub boo pud júúwáp be, páant mantih. Pánih jwáub boo pud júúwát túttimah,

queét mil jópchi Cristo biícdih maáta ã jummat túutap be.

⁵ Cristoíhwã ï maonitji, wãnnitjibat, ï jwáih boo pud júúwáp be. Obohjeéhtih, bitá wãnnitjiboó ï boo pud júóh jwáhcáp be. Jesúihwã mil jópchi maáta ï jummat túttimah, queét jwáih ï boo pud júóh bípna caá.

⁶ Pánihna, ã jwáih boonitboó yéejat wihcannit búdí wëinit ï jumap be. Queét iiguípna bejcan, ï jwáub wãncan níit. Diosdih, Cristodihbut wëi wábh wãhnit jumna, ãjeéh ï wãtbipna caá.*

Cristo nemépwã ï maáhdih ã yap yohat

⁷ Mil jópchi túttimah, Satanásdih, numah bóo íitboó Dios ã chéó yohat túutniji jwáub wãt ni ã jumáipna caá.

⁸ Pánih bacniji nin baácdih moondih ã jwáub yeebipna caá. Gog wãt jumnitdih, Magog wãt jumnitdihbut ã yeebipna caá.* Pánihna, queét ã yeeatdih joinít, míic mawadih bejat túut niijná, ïih soldadowãdih ï míic wáacbipna caá. Queét soldadowã óon ã dawát pah ï jumáipna caá.

⁹ Nin baácdih bej peétnit, Dioíhwã ã oinit ï jumapna ï ñuh púud bejbipna caá. Páant ï ñuh púud bejchah, Dios jeámant iigát wãhnt, queédih ã cáo beedábipna caá.

¹⁰ Páant ã cáwat túttimah, queédih yeeni nemépwã ï maáhdih iiguípna ã yohbipna caá. Namodih, “Dios naáwãtdih naóh yapani caá”, níj yeenidihbut ã yohopjiboo mántih ï maáh Satanásdihbut ã yohbipna caá. Caán iigát búdí muj pah bóo, tubit yeejép chej jumni, iig ðubcapboó ã jumap be. Caanjih páantjeh yeejép ï tubabipna caá.

Dios caandih jepahcannitjidih ã yoób peéh chãjat

¹¹ Túttimah, túi baabní búdí cháudatdih Dios ã cháudachah, wã enep be. Nin baác, jeábut buudná, ã jígohcáp be, buca.

¹²⁻¹³ Oboh jumnitji, ï maátabat wãnnitji jwáub boonit, Maáh pebh ï ñuhachah, wã enep be. Búdí mujboó buudnítji, baácboó buudnítjibat boo pud júóhnt queét ñuhnt ï jumap be. Caanjih ï ñuhachah, caán Maáhboó ã daácniji papélah tólihnadih ã watap be. Caán tólihna cãacwã ded pah

* 19:20 Ap 13.1-18 * 20:2 Gn 3.1 * 20:4 Dn 7.9,22,27; Mt 19.28; Lc 22.30 * 20:4 Ap 6.9 * 20:4 Ap 13.16-17; 14.9 * 20:6 Ap 1.6; 5.10 * 20:8 Ez 38.2,9,15

ĭ chājatjidih ātāt daácji taga. Túttimah, biíh tólihdihtut ā watap be. Caán tólihboó Jesúsdi jephantjiih wātnadih ā daácni ā jumup be.* Pánihna, caán tólihnant en péanit, ded pah ĭ chājatji jíib ā peéh chājar be.*

¹⁴⁻¹⁵ Pánihna, Dios āihwādih ā wāt daácni tólihboó det ĭih wūt wihcannitdih peéh chājnit, iiguípna ā yohop be. Páant iiguípna ā yohnitboó jwúub wunnit panihnit ĭ jumup be. Pánihat túttimah, chéneji jwúub wunat ā wihcan níit, buca.*

21

Jáap jeá, jáap baácbut

¹ Túttimah, jáap jeá, jáap baácdihtut wā enep be.* Jwíih jumni jeá, baác, búdí mujbut ātāt buudáh bejep be. Páant ā buudúchah, nihat yéejatbut ātāt buudáh bejep be.

² Weém, Juan, Jáap Jerusalén Dios pebh-mant ā dei jūúwáchah, wā enep be.* Téihya chéonih pínah túini yégueh duonít, mi áa pínahdih jwāáadih jūúwát dée pah túi jíghni ā jumup be.*

³ Caandih wā enechah, Maáh ā chūudupmant nin pah ái níij wēp naáwáp be: “Ñi eneé. Buu jwuh caá Dios cáacwājeéh jumna caá ā chājar, buca. ĭjeéh jumna, āihwā yoobát ĭ jumuchah, caanjéh ĭ Maáh ā jumbipna caá.*

⁴ Queétdih ā weñanachah, jīgahatbut ā wihcan níit. Yéejat wihcah, tubatbut wihcah, ĭ jwúub wuncan níit. Tuba juñát wihcah, wan juñátbut ā wihcan níit. Nihat jon jātih yeejép ā jumati ĭ buudáh bejep be”, ā níijíp be.*

⁵ Túttimah, caán chūudni nin pah ā jwúub níijíp be: “Ñi eneé. Nihtadih jáap míicjeh wā chājna caá”, ā níijíp be. Páant níijnít, nin pah weemdih ā jwúub níijíp be: “Būutéh wā níiját túi yoobórdih jumna, wā níijátji pahjeh biíc yoobó ā yapbipna caá. Páant wā níijátjidih joinít, ma daacá”, ā níijíp be.

⁶ Túttimah, nin pah ā jwúub níijíp be, páant mantih: “Páant bóojeh tigaá. Weém biíhmah jumni caá. Niht wā chājnidih Maáh jumna, caandih wā jwúub yohat túttimah páantjeh wā jumbipna caá. Det taca joótnit, mahdih ĭ babhbíhichah, túini mahdih jíib náahcanjeh, queétdih wā wūhbipna caá. Caán mahdih bahnitboó jwúub wuncan, páantjeh wājeéh ĭ jumbipna caá.*

⁷ Det yeejépdih yap yohnitdih nin pah wā túi chājipna caá: Jáap baácboó jumna, búdí ĭ wēibipna caá. Pánihna, weém ĭih Dios yoobát wā jumuchah, queétdih wā weh ĭ jumbipna caá.*

⁸ Obohjeéhtih, det úumna, weemdih cádahnit, weemdih náahcannit, yeejép chājnit, cáacwādih mao yohnit, ĭ weha mána nihcannitjéh yéj chājnit, jíóhnit, ĭ pāpnidih wēinit, niht yeenit yuh buca iiguípna ĭ bejbipna caá. Caán iiguípboó búdí muj pah bóo, tubit yeejép chej jumni, iíg dūbcarboó caá. Caaná bejna, jwúub wunat pah ĭ bejna caá”, ā níijíp be.*

Jáap Jerusalén

⁹ Túttimah, biíc ángel, siete pamaña bíbohni ā peéh chājat túutnit ángelwājeéh jumni, wā pebh ā juyáp be.* Pánih joinít, nin pah weemdih ā níijíp be: “Ma en jūúwá. Oveja Wūáh ā jáap áa jumnihdih meemdih wā jūutbipna caá”, ā níijíp be.

¹⁰ Pánihna, Túini Espíritu jap bóo jeejína weemdih ā numah púuh laab béjep be. Páant ā numah púuh laab juibínachah, jap-mant Dioih tútchi, Jáap Jerusalén, ā dei jūúwáchah, weemdih ā jūutap be.* Nin pah caán tútchi ā jíghop be:

¹¹ Dios ā yeh iigátjéh túi yeh iigní tútchi ā jumup be. Búdí jíib jumni jeé túi jēlepni, ĭtah naadih jwí túi en yabaca bojat pah, caán tútchi ā jumup be.

¹² Caán tútchi yehmant wáihyat júdu, búdí wúupni jap bóo yoobát ā jumup be. Caán wáihyat júduh doce jécna ā jumup be. Caan jécna jumati pah biquína ángelwā ĭ

* **20:12-13** Sal 69.28; Ap 3.5 * **20:12-13** Dn 7.9-10 * **20:14-15** Mt 25.41; Ap 2.11; 21.8 * **21:1** Is 65.17; 66.22; 2P 3.13 * **21:2** Is 52.1; Gá 4.26; Ap 3.12 * **21:2** Is 61.10; Ap 19.7-8 * **21:3** Lv 26.11,12; Ez 37.27 * **21:4** Is 25.8; 35.10; 65.19; Ap 7.17 * **21:6** Is 55.1; Jn 4.10,14; 7.37 * **21:7** 2S 7.14; Sal 89.26-27 * **21:8** Mt 25.41; Ap 2.11; 20.14 * **21:9** Ap 16.1 * **21:10** Ez 40.2

wapap be. Caan jęcna jummat pah Israel jumena doce poómp ñih wātna daácní ã jumap be.

13 Yeó aáb jǎúwǎpmant biíc peihcanni jęcna ã jumap be. Yeó dei bejepboobút biíc peihcanni jęcna ã jumap be. Nin chóop yapatboobút biíc peihcanni jęcna ã jumap be. Biíh chóop yapatboobút biíc peihcanni jęcna ã jumap be.*

14 Caán wáihyat júdu, doce jee dáhnajih ã lajap be. Caán jeé jummat pah Oveja Wǎúh jwiít doce ã naáwát tútnitji, jwíh wātna daácní ã jumap be.*

15 Weemdih naóhni ángel ã jenah enat pínah oro nahdih ã bíbohó be. Caán tútchidih, wáihyat júdu, jęcnadihbut jenah enat túut ã chǎjap be.*

16 Pánihna, caán tútchi ãih maatát, ãih japat, ãih bǎwábut, nihat biíc yoobó míic ã jumap be. Caán ángel ã bíbohni jenah enat nahjñh caán tútchidih ã jenah enechah, doce estadio ñ niijní, dos mil doscientos kilómetros maátní ã jumap be.

17 Caandih jenah en pėanit, caán wáihyat júdu ã wǎupatdih ã jenah enep be. Ciento cuarenta y cuatro codos ñ niijní, sesenta y cinco metros wǎupni júdu ã jumap be. Jwiít cǎacwǎ jwí jenah enat pah, caán ángel jenah enna ã chǎjap be.

18 Caán wáihyat júdu táí jělepni jeejñh ã chǎjni júdu ã jumap be. Caán tútchiboó, oroñh ã chǎjni tútchi ã jumap be. Caán oro quei wíhcanni táí en yabacaat ã jumap be.

19 Caán wáihyat júdu lajni doce jee dáhna nihat mácah chítah jumni búdí jib jumni ã jumap be. Jwíh jumni jaspe wāt jumni jeé ã jumap be. Caán túttimah zafiro, ágata wāt jumni jeé ã jumap be. Caán biíc peihcanni jeé túttimah, esmeralda,

20 ónice, cornalina wāt jumni jeé ã jumap be. Caán seis jeé túttimah, crisólito, berilo, topacio wāt jumni jeé ã jumap be. Caán nueve jeé túttimah, crisoprosa, jacinto, amatista wāt jumni jeé ã jumap be.

21 Caán doce jęcna perla wāt jumni jęcna ã jumap be. Caan jęcna yoobó biíc perla dahjeh ã jumap be. Caán tútchidih bóo búdí

namá quei wíhcanni táí en yabacaat oro namájeh ã jumap be.*

22 Caán tútchidih Dioíh mǎudih wǎ en bidip yap be. Obohjeéhtih, ã wihcan be. Caán tútchidih nihat pebhboó jwí Maáh Dios chah wěpni, Oveja Wǎúhbut ñ jumap be. Pánihna, nihat caán tútchi Dioíh mǎú yoobát be.

23 Dios, Oveja Wǎúh biíc dih ñ yeh iigátjñh caán tútchi ã táí baabáp be. Pánihna, yeodih widhdihbut ã náahcap be.*

24 Nihat nin baácdih moonjí Dios ã yeh baabátna jumna, yoobóp dih ñ táí jéihbipna caá.* Nihat baácdih moón ñ maáta caán tútchina jubínit, nin pah Diosdih ñ niij wěi naóhbipna caá: “Jáantjeh wíh cǎacwǎ weemdih búdí ñ weñep be. Pánihna, bǎ meemdih jwǎh wǎ namah wěibipna caá”, ñ niijbípna caá.

25 Caán tútchidih bóo jęcna pǎa lajni ã jumbipna caá. Caanná dǎpúát wihcan, caan jęcnadih nemat ã wihcan niít.

26 Nihat cǎacwǎ Diosdih nin pah ñ niij wěi naóhbipna caá: “Meém chah táini, chah wěpni ma jumuchah, meemdih nihat weñat caá náahap”, ñ niijbípna caá.*

27 Yeejépbodih caán tútchina ñ ab bejcan niít.* Ded yéj chǎjnit, yeenitbut, caán tútchina ñ jéih waadcán niít. Oveja Wǎúh ã bíbohni papélah tólihboó ñ wātnadih daácnitjeh caán tútchina ñ waadbípna caá.

22

1 Túttimah, báahdani mujdih caán ángel weemdih ã jǎutap be. Caan múj táí muj mac baabní,* Dios, Oveja Wǎúhbut ñ chǎudǎpmant noój jǎáj jǎóhni ã jumap be.

2 Caán tútchidih bóo búdí namá tac yoob ã noój jǎájánap be. Caan múj jwěejdih chénat pah bǎwá báahdat tútni máa nahna ã lajap be.* Caan náhna widh jummat pah quehna, biíc jópchidih doce láa ã quehep be. Caan náh náonabut cǎacwǎ ñ boocat pínah ã jumap be.

3 Caán tútchiboó “Caán ã táican caá”, Dios ã niijní ã wihcan niít.* Caán tútchidih Dios, Oveja Wǎúh biíc dih ñ chǎudat ã jumbipna

* 21:13 Ez 48.30-35 * 21:14 Ef 2.20 * 21:15 Ez 40.3 * 21:21 Is 54.11-12 * 21:23 Is 60.19-20; Jn 8.12 * 21:24 Is 60.3 * 21:26 Is 60.11 * 21:27 Is 52.1; Ez 44.9 * 22:1 Ez 47.1,12; Zac 14.8 * 22:2 Gn 2.9 * 22:3 Gn 3.17

caá. Pánihna, nihat caán tátchidih moón queét pebh bódicha caj yoh ñajnit, búdí ĩ wēibipna caá.

⁴ Queét Diosdih ĩ míc jwāáh enbipna caá.* Ĩh móot jwāhnadidh āih wūt daácnit ĩ jumbipna caá.

⁵ Caanná dwpúát ā wihcah, jiiátdih ĩ náahcan niít. Jwī Maáh Dios ā yeh iigátjeh ā jumuchah, yeó ā yeh iigátidibut ĩ náahcan niít.* Caán tátchidih moón páantjeh maáta ĩ jumbipna caá.*

Jesucristo nin baácboó ā jwáub dei jwáwát pínah bahnijeh ā jwdhdat

⁶ Túttimah, caán ángel weemdih nin pah ā niij naáwáp be páant mǎntih: “Dios nihat nin ā naáwát yoobópdi caá. Ā niijátji biíc yoobó ā yapbipna caá. Jwī Maáh Dios ā naáwátdih naóh yapanitdih jéihyani caá. Pánihna, caánboó buu láa āih ángeldih ā wahap be, caandih teo wāhntidih túttimah ded pah yapat pínahdih ā jéihyaat pínah niijná”, ā niijíp be.

⁷ Túttimah, Jesús jwuh nin pah ā niijíchah, wā joyóp be: “**¡Ñi joyoó! Wā jwáub dei bejat pínah bahnijeh ā jwdhna caá. Det nin tólihboó ā daacátdih túi jenah joí jepahnit, wēinit ĩ jumbipna caá**”, ā niijíp be.

⁸ Weém, Juan, nin nihat wā daácnidih ennit, wā joyóp be. Caandih joinít, wā enat túttimah, weemdih júutni ángel pebh bódicha caj yoh ñajnit, caandih weñat túut wā chājap yuh be.

⁹ Páant wā chājachah enna, nin pah weemdih ā niijíp be: “Páant ma chājca bojoó. Meém ma nihat pah, weembát Diosdih teo wāhni mǎn tigaá. Ma déewā Dios naáwátdih naóh yapanit, nihat cāacwā nin tólihdih bóo wutatdih jepahnitbut ĩ jumat pah weembát biíc yoobó Diosdih teo wāhni caá. Pánihna, Dios pebh bódicha caj yoh ñajnit, caánboodih caá weñat náahap”, ā niijíp be.

¹⁰ Páant niij péanit, nin pah ā jwáub niij naáwáp be: “Ma daácnit tólih ded pah ā yapat pínahdih Dios ā naáwáp be. Páant ā

yapat pínah bahni ā jwdhdachah, caán tólih ā naáwátdih ma jweéhca bojoó.

¹¹ Caán láa wā naáwátji pah ā yapachah, det yéejnit páantjeh ĩ yéej chāj dáhwa naáh. Obohjeéhtih, det Dioíhwā túi chājnit, ĩ túi chāj cádahca bojo naáh”, ā niijíp be.*

¹² Páant ā niiját túttimah, Jesúsboó nin pah ā jwáub niijíp be: “**¡Ñi joyoó! Wā jwáub dei bejat pínah bahnijeh ā jwdhna caá. Nihat cāacwādi ded pah ĩ chājatji jīb wā wāhat pínahdih ub dei bejat túut caá wā chājap. Pánihna, wāihwā, táinidih ĩ chājatji jīb, yeebdih wā túi chājbipna caá. Obohjeéhtih, weemdih jepahcanitjidih wā peéh chājbipna caá**”.*

¹³ Weém biíhmah jumna caá. Nihat wā chājnidi Maáh jumna, caandih wā jwáub yohat túttimah páantjeh wā jumbipna caá”,* Jesús ā niijíp be.

¹⁴ Det quei wíhcanni yégueh dǎonít panihnit yéej chājatdih cádahnit, ma enni tútchina ĩ jéih waadbipna caá. Caán tátchidih bóo báadhdát túutni máa nah quehedih ĩ jeémpbipna caá. Pánih jumnit, búdí ĩ wēibipna caá.*

¹⁵ Obohjeéhtih, det yeejépwā, jióhnit, ĩ weha mána nihcannitjīh yéej chājnit, cāacwādi mao yohnit, pāpnidih wēinit, yeenit yuh buca, caán tútchina ĩ waadcán niít.

¹⁶ “**Weém, Jesús, yeéb wāihwādi ā naáwát pínah niijná wāih ángeldih wā wahap be. Weém maáh David jumna, daaat cáu panihnitbut wā jumna caá**”, Jesús ā niijíp be.*

¹⁷ Túini Espíritu “Ma jwáub dei jwáwá”, Jesúsdi ā niijná caá. Jesúihwā ā téihya chéonih panihnitbut, “Ma jwáub dei jwáwá”, ĩ niijná caá. Nihat nin wā daacátdih joinítbut “Ma jwáub dei jwáwá”, Jesúsdi ĩ niijí naáh. Taca joótnit, mahdih ĩ babhbat pah, Jesúsdi ĩ jepaha naáh. Caán mah, báadhdát túutni mah ā jumna caá. Pánihna, Jesúsdi jepahnitdih jīb náahcanjeh, jeáboó ájeéh páantjeh ā jumat túutbipna caá.*

¹⁸ Weém, Juan, nin tólihboó wā daacátdih joinítidih nin pah wā wēp naóhna caá: Det

* 22:4 Sal 17.15; Mt 5.8; 1Jn 3.2 * 22:5 Is 60.19; Ap 21.23 * 22:5 Dn 7.18 * 22:11 Dn 12.10 * 22:12 Jer 17.10

* 22:13 Is 41.4; 44.6; 48.12; Ap 1.8,17; 2.8 * 22:14 Gn 2.9; 3.22 * 22:16 Is 11.1,10 * 22:17 Is 55.1; Jn 4.10,14;

7.37

nin bohéatdih biíh bohéatjĩh wid naóhna, Diosdih ĩ yap yohna caá. Páant ĩ yap yohochah ennit, nihat nin tólihdih ã ni-iját pahjeh muntih queétdihbut ã peéh chãjbipna caá.

¹⁹ Nin tólihboó daacát dih biquína naáwát dih náahcan, ĩ wio yohat pah, Diosdih ĩ yap yohna caá. Páant ĩ yap yohochah enna, báadhdat túutni máa nah quehedih jeémát túutcan, ãih táini tútchinabut ã waadát túutcan níit. Caan náhdih, caán

tútchidihbut nin tólihdih wã daacáp be.*

²⁰ Nihat nin tólihdih bóo naóhni, Jesús, nin pah ã niijná caá: “Páant tigaá. Wã jwúub dei bejat pínah bahnijeh caá ã jũhdup”, ã niijná caá.

Páant tií ã jumuh nah. Maá Jesús, ma jwúub dei jũwá.

²¹ Jwĩ Maáh Jesús yeebdih oinit, ã teo wáaca naáh, yeéb ãihwã ñi tái jumat pínah niijná. Páant tií ã jumuh nah.

Páant bóojeh tigaá wã daacát.

Juan

* 22:19 Dt 4.2; 12.32